

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Ortodokse rabbinere: Kristendommen er led i Guds plan

Skelsættende erklæring om forholdet til kristendommen.

ERKLÆRING For første gang siden 2. Vatikankoncil for 50 år siden formulerede en ny katolsk holdning til jødedommen og det jødiske folk, har en gruppe ortodokse rabbinere offentliggjort en erklæring, som opfordrer til større samarbejde med kristne og til at anerkende kristendommens religiøse værdier.

25 fremtrædende ortodokse rabbinere fra Israel, USA og Europa har underskrevet erklæringen 'To Do the Will of Our Father in Heaven: Toward a Partnership between Jews and Christians'. Dokumentet blev offentliggjort på den israelske organisation Center for Jewish-Christian Understanding and Cooperation's (CJCUC) hjemmeside den 3. december 2015, hvor jøder og kristne opfordres til at samarbejde om "at løse vor tids moralske og religiøse udfordringer". Medunderskriverne opfordrer andre ortodokse rabbinere til at underskrive erklæringen, og i begyndelsen af januar havde yderligere 30 rabbinere underskrevet erklæringen.

"Den virkelige betydning af den ortodokse erklæring er, at den opfordrer til et broderligt samarbejde mellem jødiske og kristne religiøse ledere, og til samtidig at anerkende den kristne tros positive teologiske status. Jøder og kristne er nødt til at være på forkant i undervisningen af grundlæggende moralske værdier i verden", siger rabbi Shlomo Riskin, en af initiativtagerne bag erklæringen, stifter af CJCUC og

medlem af det israelske rabbinat.

Uden at være et direkte svar på *Nostra Aetate* fra 1965, 2. Vatikankoncilis deklaration om Den katolske Kirkes relation til ikke-kristne religioner, er erklæringen påvirket af de senere års kristne erkendelse af Den gamle Pagts evige karakter og den respekt, som kristne ledere viser jødedommen og jøderne i nutidige interreligiøse dialogmøder.

"Jødiske tænkere har tidligere udtalt sig om de jødisk-kristne relationer og teologi, men kun få ortodokse rabbinere har da tilsluttet sig de teologiske og praktiske anfordringer i lyset af deres forståelse af den jødiske tradition. Det skelsættende med denne erklæring er, at prominente ortodokse rabbinere på tværs af alle centre

for jødisk liv nu erkender, at kristendommen og jødedommen ikke længere er involveret i en teologisk strid til døden, og at kristendommen og jødedommen har meget til fælles, åndeligt som praktisk. I betragtning af vor giftige historie er dette uden fortilfælde i ortodoksien", siger dr. Eugene Korn, akademisk chef for CJCUC.

Erklæringen opremser traditionelle udtalelser fra tidligere rabbiniske autoriteter for at retfærdiggøre samarbejdet med kristne og den religiøse anerkendelse af kristendommen.

"Vi forstår, at der inden for traditionel jødedom er plads til at betragte kristendommen som en del af Gudspagten plan for menneskeheden – en udvikling af jødedommen, som er villet af Gud", siger rabbi Irving Greenberg, den måske mest aktive ortodokse teolog i den jødisk-kristne dialog og pagtsteologi. En anden af initiativtagerne, rabbiner David Rosen, international chef for interreligiøse anliggender ved American Jewish Committee, tilføjer: "Vi er nødt til at samarbejde for at klare vores fælles udfordringer; angrebene på menneskeheden, arv og værdighed fra radikal sekularisme, religiøse ekstremisme og moralsk relativisme."

Kilde: *Radio Vaticana*.

Læs mere om den jødiske-kristne dialog på side 3.

NM

En gruppe prominente ortodokse rabbinere har udsendt en skelsættende erklæring hvori kristendommen beskrives som en del af Guds plan. Foto: Getty Images.

Svensker klar til at blive helgenkåret

Mirakel godkendt på Elisabeth Hesselblads forbøn.

KANONISERING Pave Frans har givet helligkåringkongregationen autorisation til at promulgere sytten nye dekretter, heriblandt grundlæggeren af Birgittasøstrene (*Ordo Sanctissimi Salvatoris – OSsS*) den salige Elisabeth Hesselblad, på hvis forbøn et mirakel er blevet godkendt.

Elisabeth Hesselblad, født den 4. juni 1870 i Fåglavik, Vestgotland, emigrerede som blot 18-årig til USA, hvor hun arbejdede som sygeplejerske og konverterede til katolicismen. Efter et religiøst kald grundlagde hun i 1911 Birgittasøstrene i Rom, en ny birgittinsk kongregation, hvis moderhus siden 1931 er Casa di Santa Brigida ved Piazza Farnese i Rom. Den

svenske gren af ordenen har i dag omkring fyre klostre i forskellige lande.

Elisabeth Hesselblad arbejdede under 2. verdenskrig i Rom for at beskytte forfulgte jøder. Hun døde 1957 i Casa di Santa Brigida, hvor hun også har sit sidste hvilested. I 1987 indledte den hellige pave Johannes Paul II en kanoniseringsproces, der førte til, at hun i 1991 erklæredes *venerabilis* og i april 2000 blev hun saligkåret.

I 2004 fik hun postumt udmærkelsen 'Retfærdige blandt nationerne' af det israelske Holocaust-museum Jad Vashem for sit arbejde med at beskytte jøder under 2. verdenskrig.

NM

Den salige Elisabeth Hesselgren, grundlægger af Birgittasøstrene i Rom, står foran at blive helgenkåret. Foto: Wikimedia.

Frankrig

Status efter november- attentatet.

Læs mere side 5

Medier

Katolsk Medieforum lægges sammen med KLF - Kirke & Medier.

Læs mere side 7

Dødsfald

Erling Tiedemann er død. Læs mindeord og portræt.

Læs mere side 8-9

Kirken i Danmark

Status på kirkelukninger, jubilæum i Hellerup, barmhjertighedens år.

Læs mere side 11-12

KO mener

Mange bolde i luften

Pave Frans står over for endnu et hektisk arbejdsår. Den 79-årige pave, der ikke sparer sig selv rent arbejdsmæssigt, har allerede planlagt rejser til Mexico (februar) og Polen (juli), og han vil muligvis også besøge Kosovo og Armenien, Frankrig, Polen (WYD 2016) og sit fødeland Argentina i løbet af året.

Højt på hans agenda står oprettelsen af to nye gremier i Vatikanet. Vatikanets medieaktiviteter får også en tiltrængt modernisering ligesom den igangværende oprydning af Vatikanets finansielle aktiviteter fortsætter.

Det er ingen hemmelighed, at pavens reformproces møder modstand blandt nogle af kuriens medarbejdere. Selv om der (endnu) ikke er sket afskedigelser, er gejstlige blevet sendt tilbage til deres bispedømmer og andre har fået vingerne stækket.

Frans har regelmæssigt fordømt ekstravagancen og grådigheden i Kirkens øverste lag, senest i sin tale til kurien før jul, hvilket ikke har øget hans popularitet blandt kuriens medarbejdere. Det har skabt det paradoks, at mens Frans nyder stor popularitet blandt (mange) katolikker og ikke-troende over hele verden, hersker der en usædvanlig høj grad af murren i Vatikanets kroge.

Omfanget af den interne modstand kom til udtryk i oktober, da italienske medier fejlagtigt rapporterede, at Frans i starten af året var blevet behandlet for en godartet hjernetumor – et rygte, som iagttagerne mente var plantet af gejstlige, der ønskede at svække pavens position under de afgørende drøftelser på sidste års synode om familien.

2016 bliver året, hvor oprydningen af Vatikanets finanser intensiveres. Den 15. december opfordrede Moneyval, Europarådets organ til bekæmpelse af økonomisk hvidvaskning og terrorfinansiering, Vatikanets myndigheder til at fremskynde anklagerne mod og retsforfølgelsen af embedsmænd involveret i økonomiske uregelmæssigheder i Vatikanets skandaleramte IOR-bank og misforvaltning af Vatikanstatens formuer.

Moneyvals rapport kom til offentlighedens kendskab, da to tidligere medarbejdere lækkede fortrolige dokumenter til italienske journalister – dokumenter, der detaljeret beskrev uregelmæssigheder, ekstravagance og dårlig forvaltning af Kirkens formue. Retssagen mod nu fem medarbejdere forventes genoptaget senere i år, og pavens håndtering af retsafgørelsen bliver en af de mange vanskelige opgaver, han skal tackle under Barmhjertighedens år.

Paven skal også finde en hårfin balancegang mht. Kirkens lære om familien, herunder spørgsmålet om fraskilte gengifte. Synoden sidste år udstillede en vis uenighed blandt deltagerne – især om fornævnte spørgsmål, men også om Kirkens syn på homoseksualitet. I forlængelse heraf skal Frans beslutte sig for, hvilke af synodens anbefalinger han vil indarbejde i sin efter-synodale formaning.

Læg dertil de mange arrangementer i relation til Barmhjertighedens år, fx helgenkåringen af Moder Teresa. Og i betragtning af, at flere af de begivenheder, som blev afholdt i 2015, blev undfanget i sidste øjeblik, vil 2016 sikkert byde på flere overraskelser fra vor uforudsigelige pave. *NM*

Nordkorea tillader fejring af gudstjeneste

Sydkoreanske præster får lov til at fejre messe i Pyongyang.

KOREA En delegation bestående af fire biskopper og 13 præster fra Den sydkoreanske Bispekonference har efter et besøg i Nordkoreas hovedstad Pyongyang udsendt en erklæring hvori det hedder, at præster fremover får lov til at fejre messe i Jangchung-domkirken, Nordkoreas eneste katolske kirke.

I meddelelsen hedder det, at en gruppe sydkoreanske præster ”regelmæssigt vil blive sendt til Nordkorea for at fejre de største katolske højtider. Der er også igangsat en dialog for at forbedre den religiøse udveksling mellem de to sider af grænsen i løbet af næste år”.

Det fire dage lange besøg kom i stand efter en invitation fra Foreningen af nordkoreanske Katolikker. Ifølge bispekonferencen får præster, der besøger Nordkorea, lov til at fejre messe i domkirken

i Pyongyang. Mødet, hedder det videre, ”lagde også grunden til et øget samarbejde og udveksling mellem katolikkerne på den koreanske halvø”.

Selv om den nordkoreanske forfatning på papiret garanterer religionsfrihed, er den

Jangchung-domkirken i Pyongyang, den eneste katolske kirke i Nordkorea, er omkranset af en høj mur. Foto: Moravius, Flickr.

”Erfar nådens glæde”

Paven åbner Den hellige Dør i Peterskirken.

Tekst: Niels Messerschmidt

JUBELÅRET På en af Kirkens største Mariahøjtider, festen for Jomfru Marias uplettede undfangelse den 8. december, tog pave Frans hul på det ekstraordinære Barmhjertighedens jubelår ved at åbne Den hellige Dør i Peterskirken i Rom. Åbningsceremonien på Peterspladsen foregik under overværelse af ca. 50.000 og paven holdt en kort prædiken, som tog udgangspunkt i Marias bebudelse.

”Om lidt har jeg den glæde at åbne barmhjertighedens hellige dør. En enkel handling, fuld af symbolik, om nådens forrang, hvilket dagens læsninger bekræfter. Læsningerne får os atter til at tænke over de ord, hvormed englen Gabriel forkyndte den overraskede unge kvinde det mysterium, som skulle omslutte hende: ’Herren er med dig, du benådede’.

Jomfru Maria var især kaldet til at glæde sig over det, Herren havde udvirket i hende. Hun var omsluttet af Guds nåde og fundet værdig til at blive Kristi Moder. Da Gabriel kom til hende, blev selv de dybeste og mest uudgrundelige mysterier hende en kilde til glæde og tro, og fik hende til at overgive sig til det budskab, hun fik åbenbaret. Nådens fylde kan forvandle menneskets hjerte og gøre det i stand til at udrette noget så stort, at det ændrer hele menneskets historie.

Festen for Jomfru Marias uplettede Undfangelse udtrykker storheden i Guds kærlighed. Han tilgiver ikke kun syndere, men har også i Maria afværget arvesynden, som findes hos alle mennesker i denne verden. Det er Guds kærlighed, som går forud, foregriber og frelser. Begyndelsen på syndens historie i Edens Have viser planen for Guds frelsende kærlighed. Ordene fra 1. Mosebog afspejler vor egen hverdags erfaring, hvor vi altid er fristet til ulydighed – en ulydighed, som

viser sig i viljen til at bestemme over vort eget liv uden at tage hensyn til Guds vilje. Dette er det fjendskab, som til stadighed angriber menneskets liv og sætter det i modsætning til Guds plan. Men man kan kun forstå syndens historie i lyset af Guds kærlighed og tilgivelse. Hvis synden var det eneste, som betød noget, ville vi være de mest desperate af alle væsener. Men løftet om Kristi kærligheds sejr omslutter alt i Faderens barmhjertighed. Guds ord, som vi netop har hørt, efterlader os ikke i tvivl. Den uplettede Jomfru står foran os som et privilegeret vidne om dette løfte og dets opfyldelse.

Dette ekstraordinære hellige år er en nådegave. At gå gennem Den hellige Dør vil sige at genopdage Faderens uendelige barmhjertighed, der omfatter os alle, og Han går os personligt i møde. Det bliver et år, hvor vi vokser i overbevisningen om Guds barmhjertighed. Hvilken skade gør vi ikke

Pave Frans og pave emeritus Benedikt XVI hilser på hinanden før åbningen af Den hellige Dør i Peterskirken. Foto: L'Osservatore Romano.

så godt som ikke-eksisterende og troende idømmes ofte hårde straffe – endda døden ved skydning – hvis de gribes i at praktisere ”religiøs adfærd”. Den eneste tilladte kult er personkulten omkring landets leder Kim Jong-un.

Der findes i dag tre kirker i Pyongyang, to protestantiske og en katolsk – mest for syns skyld for de få turister, der besøger det ateistiske land. Der findes heller ingen katolske eller protestantiske præster eller buddhistiske munke i Nordkorea.

Foreningen af katolikker i Nordkorea hævder at have omkring 3.000 medlemmer, men nyhedsmediet *AsiaNews* anslår det reelle tal til færre end 800, hvoraf de fleste er oppe i årene og døbt før Koreakrigen (1950-53). Ved kirkelige højtider som fx julen har troende haft lov til at mødes og udveksle ”fredshilsner” – men ikke mere end det.

Nordkorea har i mange år toppet listen over lande med den største religionsforfølgelse. Tiden må derfor vise, om de nordkoreanske myndigheder er reelle i deres hensigter.

NM

mod Gud og Hans nåde, når vi siger, at Gud dømmer syndere, inden vi først har sagt, at Hans tilgiver dem! For det er sandheden. Vi må sætte barmhjertighed før dom, og under alle omstændigheder vil Guds dom altid skulle ses i lyset af Hans barmhjertighed. Når vi går ind ad Den hellige Dør, indser vi, at vi selv er en del af dette kærlighedens og ømhedens mysterium. Lad os derfor aflægge vor rædsel og frygt, fordi det ikke sømmer sig for elskede mænd og kvinder. Lad os i stedet opleve glæden ved at erfare den nåde, som forvandler alting.

Når vi i dag går ind ad Den hellige Dør, ønsker vi også at mindes den dør, som det 2. Vatikankoncil fædre åbnede mod verden for 50 år siden. Jubelåret bør huskes for den rigdom, hvorved koncilets dokumenter vidnede om troens store fremskridt. Koncilet var især et møde; et ægte møde mellem Kirken og vor tids mænd og kvinder; et møde præget af Åndens kraft, som tilskyndede Kirken til at fjerne de forhindringer, der i årtier har lukket den om sig selv, så den med entusiasme igen kan missionere – og møder mennesker dér, hvor de lever: i deres byer og hjem, på deres arbejdspladser. Kirken er kaldet til bringe evangeliets glade budskab ud til folk. Efter disse årtier er vi igen kaldede til at missionere med samme ildhu og begejstring. Jubelåret opfordrer os til at fortsat at være åbne og ikke negligere det 2. Vatikankoncilts ånd, samaritanerens ånd, sådan som salige Paul VI udtrykte det ved koncilets afslutning. Når vi går ind ad Den hellige Dør, forpligter vi os til at gøre den barmhjertige samaritaners barmhjertighed til vor egen”.

Efter åbningsceremonien anførte pave Frans processionen ind i Peterskirken, hvor han efter en kort bøn ærbødig åbnede Den hellige Dør under tonerne til jubelårets hymne *Misericordes sicut Pater* (Barmhjertig ligesom Faderen). Kort efter fulgte pave emeritus Benedikt XVI ledsaget af msgr. Georg Gänswein, præfekt for Den pavelige Husholdning og Benedikts mangeårige sekretær.

Den jødiske-katolske dialog tager endnu et skridt

Dokument bekræfter kristendommens jødiske rødder.

DIALOG Hvad er forholdet mellem Det gamle og Det nye Testamente? Guds pagt med Israels folk og den nye pagt med Kristi død på korset? Og hvordan skal begrebet 'evangelisation' forstås i forhold til jøderne i dag? Disse spørgsmål er omdrejningspunktet for et nyt dokument fra Vatikanets kommission for religiøse relationer med jøderne.

Dokumentet 'Sine nådegaver og sit kald fortryder Gud ikke' (Rom 11,29) markerer 50-årsdagen for 2. Vatikankoncilskelsættende deklARATION *Nostra Aetate* (I vor tid) om forholdet til de ikke-kristne religioner i dag. Dokumentet forsøger at grave et spadestik dybere i de vanskelige teologiske spørgsmål, som er centrale for den jødiske-katolske dialog. Teksten er inddelt i syv afsnit og starter med et kort gennemgang af relationerne mellem katolikker og jøder, som er gået fra fjendskab til, at man i dag er hinandens "venner og brødre" – sådan som pave Frans har udtrykt det.

Dokumentet gentager, at Den katolske

Kirkes dialog med jødedommen ikke må forstås i det samme lys som Kirkens interreligiøse relationer med andre religioner, og at kristendommen ikke kan forstås korrekt uden også at inddrage den jødiske kultur som Jesus, hans familie og de første disciple levede under.

Dokumentet, der har karakter af et forskningsstudie snarere end et officielt kirkeligt dokument, bygger på mange års studier og bidrag fra jødiske kolleger og Troslærekongregationen. Det gennemses af de forskelle, hvorpå jøder og kristne forstår Guds åbenbarede ord – gennem Toraens tekster og gennem Jesu person.

Mens kristne tidligere har ment, at med Jesus Kristus indstiftedes en ny pagt, der ophævede Guds pagt med Israels folk, bekræfter dokumentet, at Guds pagt med det jødiske folk "ikke kan tilbagekaldes". Dette stiller katolikkerne over for det svære spørgsmål, om der er frelse for jøderne, når de ikke tror, betragter Kristus som Messias og Guds Søn. Selv om dokumentet ikke kommer med et definitivt svar, opfordres de

Rabbi David Rosen fra American Jewish Committee og kardinal Kurt Koch, præfekt for Det pavelige råd for fremme af kristen enhed, under pressekonferencen i Vatikanet, hvor dokumentet 'The Gifts and Calling of God are Irrevocable' blev præsenteret. Foto: Reuters.

troende til at fordybe sig i det "uudgrundelige guddommelige mysterium".

Derimod tydeliggør dokumentet, at Den katolske Kirke ikke støtter "en særlig institutionel form for mission" til jødernes omvendelse og tilføjer, at kristne bør vidne om deres tro på Kristus på en "ydmyg og diskret måde", navnlig i lyset af Holocaust. Dokumentet opstiller til sidst målene for fortsatte dialog; at uddybe den fælles fortolkning af Skrifterne; at arbejde sammen for retfærdighed, fred og omsorg for skaberværket, og sammen bekæmpe alle former for antisemitisme og radikal diskriminering. NM

De tre saligkårede martyrer, fra oven Michał Tomaszek, Zbigniew Strzalkowski og Alessandro Dordi.

Tre europæiske præster saligkårede

Myrdet af peruviansk guerillabevægelse i 1991.

MARTYRER Tre europæiske missionspræster, der blev dræbt af den maoistiske guerillabevægelse Den lysende Sti i Peru tilbage i 1991, er nu blevet saligkårede. I følge *Associated Press* overværede op imod 30.000 personer saligkåringssceremonien af de to polske franciskanerpræster Michał Tomaszek og Zbigniew Strzalkowski og den italienske pater Alessandro Dordi den 5. december i Chimbote i det nordlige Peru.

Præfekten for helligkåringkongregationen, den italienske kardinal Angelo Amato, forestod ceremonien med deltagelse af repræsentanter fra alle bispedømmer i Peru samt delegationer fra Polen og Italien.

Den 32-årige pater Zbigniew og den

30-årige pater Michał blev dræbt den 9. august 1991 efter at have fejret messe i Pariacoto-provinsen. Begge præster bar et skilt om halsen med påskriften "imperialistiske lakajer". Den 60-årige pater Dordi, der havde missioneret siden 1980, blev den 25. august fundet skudt nær det sted, hvor han havde fejret messe og holdt barnedåb.

Pater Zbigniew kom til Peru i 1988 og året efter sluttede p. Michał sig til ham. De arbejdede i Pariacoto-provinsen, hvor de bl.a. hjalp lokalbefolkningen med at opbygge vandforsyningen og brønde under en alvorlig tørkeperiode.

Ifølge kirkelige embedsmænd er præsterne de første katolske martyrer, der bliver saligkårede i Peru. NM

Katolske elever bygger satellit

RUMFART Elever fra St. Thomas More Cathedral School i Arlington, Virginia, har bygget og testet en CubeSat satellit, som i denne måned sendes i kredsløb fra Den internationale Rumstation.

Efter tre udskudte opsendelser blev satellitten opsendt søndag den 6. december. CubeSat er blot er ti centimeter på hver led og vejer under 1,5 kg. Planen er at astronauter fra Den internationale Rumstation vil bringe satellitten i kredsløb i slutningen af januar.

Arbejdet med satellitten, som bærer navnet St. Thomas More Cathedral School Satellite-1 eller STMSat-1, har involveret næsten 400 elever lige fra 0. til 8. klasse med at designe, bygge, teste og opsende satellitten.

Den vigtigste komponent er et lille ka-

mera, som skal tage et billede hvert halve minut og sende billederne ned til en jordstation, der vil distribuere billederne til skoler verden over. Satellitten vil også skulle måle rummets temperatur.

NASA har udstyret St. Thomas More Cathedral School med en speciel antenne så eleverne kan spore satellitten.

STMSat-1 indeholder genstande som normalt ikke indgår i rumopsendelser – en medaljon velsignet af pave Frans og skænket af sr. Bernadette McManigal, bispedømmets tilsynsførende med skolerne; et krucifiks velsignet af pater Robert Rippey, skolens rektor; og en lille metalbeholder med personlige ejendele fra en familie, der har givet en stor donation til satellit-projektet. NM

Kort nyt

Første eksterne revision

REVISION Vatikanet meddeler, at det internationale revisionsfirma Pricewaterhouse Coopers får til opgave at gennemføre den første eksterne revision af Vatikanets finansielle aktiviteter, indtægter og udgifter. Det sker i samarbejde med Vatikanets økonomiske sekretariat, bl.a. med det formål at skabe transparens i Den hellige Stols finanser og økonomiske aktiviteter.

Kardinal George Pell, præfekt for sekretariatet, har presset på for en mere stringent bogføring af Vatikanets finansielle aktiver og passiver, især efter anklager om, at værdien af Vatikanets aktiver var fastsat alt for lavt. Pell har selv opgjort disse aktiviteter – værdien af fast ejendom, kunstskatte og finansielle investeringer m.m. – til lidt over 3 mia. dollar.

Indgår hemmelig freds aftale

MÆGLING Ifølge Vatican Insider er der den 13. november indgået en ikke-angrebspagt mellem lederne af oprørsbevægelserne den muslimske Seleka og den kristne Anti-Balaka i Den Centralafrikanske Republik. Aftalen skulle være kommet i stand takket være Vatikanets diplomati og Sant'Egidio fælleskabet, en katolsk freds- og forsoningsbevægelse.

Aftalen blev den 30. november overrakt til Vatikandiplomaten, ærkebiskop Angelo Becciu, der deltog i pavens nylige Afrika-tur. Pave Frans skulle have fået overrakt en kopi af aftalen under friluftsmessen i Bangui, landets hovedstad.

Den Centralafrikanske Republik har i flere år været hærget af konflikter og ustabilitet forårsaget af muslimske og kristne oprørsgrupper.

Nyhedsbureauet *Fides* skriver, at atmosfæren er mindre spændt i landet efter pavens besøg, som bl.a. havde til formål at bringe fred til det uroplagede land.

Indberetning af bidrag til SKAT

Alle Caritas' bidragsydere får i uge 2 et brev med oplysninger om, hvorvidt vi har dit cpr. nr. til brug for indberetning til SKAT, og en angivelse af det beløb som du støttet med. Har vi dit cpr.nr., skal du ikke foretage dig noget. Har vi det ikke, skal du ringe til Caritas på 38180000 eller send en e-mail til caritas@caritas.dk inden d. 18. januar og oplyse det.

Fra ligegyldighed til barmhjertighed og hjertets omvendelse

Budskabet for Verdensfredsdagen fremhæver barmhjertighedens rolle i dag.

VERDENS DAG I sit budskab til den årlige Verdensfredsdag den 1. januar opfordrer pave Frans til en global afskaffelse af dødsstraffen, en hel eller delvis eftergivelse af fattige landes gæld, og at regeringerne indfører politikker, som respekterer livet og er mere venlige overfor migranter.

I budskabet med titlen "At overvinde ligegyldighed og vinde fred" beder paven verdens ledere om at afstå fra at inddrage andre i krigskonflikter, der er ødelæggende

for et lands infrastruktur og dets kulturarv, men også at have "moralisk og åndeligt mod" til helt eller delvist at eftergive fattige landes gældsbyrde, og at "vedtage politikker der [...] ikke skader det ufødte livs grundlæggende og umistelige rettighed til liv".

En del af det at opbygge fred i verden, skriver Frans, er at adressere problemet med at forbedre fangers vilkår. Målet med strafferetslige sanktioner bør være rehabilitering, fortsætter paven, og man bør over-

veje effektive alternativer til indespærring og endda helt at afskaffe dødsstraffen.

I sit budskab berører Frans også det akutte problem med migranter i store dele af verden, og han opfordrer landene til at ændre deres nuværende immigrationslove, så de "afspejler viljen til at byde migranter velkommen og lette integrationen".

Verdens ledere opfordres også til gøre noget ved problemet med manglende boliger, diskrimination af kvinder på arbejdspladser, dårlig rimelig løn og usikre eller farlige arbejdsforhold. Og at sikre syges adgang til lægehjælp, medicin og hjemmepleje.

En utrættelig barmhjertighed

Fredsudskabet påpeger farerne ved kynismen og en ligegyldighed over for Gud, næsten og skaberværket – noget som paven allerede har berørt i *Laudato Si'*.

"I Barmhjertighedens jubelår opfordrer

jeg derfor Kirken til at bede og arbejde, så alle kristne får et ydmygt og medfølelses hjerte" og lærer "at tilgive og give". Katolikkerne må have viljen til at leve og udvise samme utrættelige barmhjertighed, som Gud har for verden", fortsætter paven. "Vi er derfor kaldede til at gøre medfølelse, kærlighed, barmhjertighed og solidaritet til en ægte livsstil og til reglen for vores omgang med andre".

Endelig minder Frans medierne og journalisterne om deres ansvar for at "tjene sandheden og ikke særinteresser", fordi de er med til at forme og påvirke modtagerne. Han roser de journalister og troende, som retter fokus på "alarmerende og vanskelige situationer," og som forsvarer mindretals og indfødtes rettigheder, kvinderne, børnene og samfundets mest udsatte.

NM

Vov pelsen – det giver god mening

Jesus kan forvandle dit livs vand til kostbar vin. (Joh 2,1 - 11).

Tekst: Eva Maria Nielsen

BIBELMEDITATION Som datter af en syerske lærte jeg aldrig at sy, fordi min mor var så god til det. Desværre. På et tidspunkt boede jeg i et karmelkloster og skulle sy nogle underkjoler til søstrene. Jeg sagde, at det nok ikke var det bedste ide at lade mig sy, men fik bare forklaret, hvordan jeg skulle gribe sagen an. Det gik, som jeg forventede. Jeg gjorde alt forkert, som kunne gøres forkert, og til sidst blev jeg nødt til at åbne alle sømmene og starte forfra. Jeg var flov over mine manglende evner; men søsteren tog det med knusende ro: "Det er da godt, at vi arbejder her for Vor Herre. Husk, det kommer altid an på hensigten og ikke på

resultatet."

"Bare gør, hvad Jesus fortæller jer" (Den nye aftale, Joh 2,5)

Bryllupsfesten i Kana er i gang. Der er latter, glæde, smil og en høj stemning. Tjenerne gør, hvad de kan for, at det kan blive en uforglemmelig fest for alle. Men så slipper vinen op. Kort efter, før alle går i panik, kommer en kvinde og siger til dem: "Bare gør, hvad Jesus fortæller jer."

Denne kvinde – Maria – har sandelig ret til at sige sådan til os. For hun levede det jo selv. Hun gjorde, hvad englen Gabriel bad hende om, og sagde ja til at blive Jesu mor. Hun var parat til at gøre, hvad Gud havde bedt hende om. Hun vidste, hvad hun talte om. Hun var klar over, at det kan

koste; men, at selv om det koster livet, så er det den eneste vej til sand lykke at vove livet på Guds ord. Hun havde selv prøvet at sige ja til at gøre noget, som syntes meningsløst – at blive alene-mor og gravid uden for ægteskabet.

Bare gør, hvad Jesus fortæller jer – det er så enkelt og dog så svært

Det, Jesus siger til tjenerne, er ikke spor svært; men det lyder tosset. De skal fylde vand i vinkarrene. Det kan alle og enhver jo gøre. Men hælde vand i vinkar, det er så tosset, at man får lyst til at ryste på hovedet og lade være. Det her kunne de ikke være med til. Det var simpelthen for åndssvagt.

Det gav ingen mening, og så skulle skafferen også smage på vandet. Mon ikke tjenerne helst ville være foruden denne smagsprøve? Men

overraskelsen blev stor, da skafferen smagte på det, de havde øst op. Vandet var blevet til den fineste vin.

Sådan kan det føles, når Gud beder os om at gøre noget.

Set med menneskelige øjne giver det ingen mening at tilgive en, som har såret os, eller at række hånden frem til forsoning. Og hvorfor skulle vi også vende den venstre kind til, hvis nogen har slået os på højre kind? Hvorfor skulle vi give husly til en, som ikke har et hjem? Det giver ingen mening at arbejde to timer, hvis nogen beder os om at arbejde én time (Matt 5,41). Hvorfor overhovedet stole på Gud, som man hverken kan se eller høre? Det giver ingen mening at forlade hjem og familie for at følge et kald. Eller gør det alligevel?

Det giver god mening at overgive sig til Gud.

Der er utallige historier om mennesker, som har oplevet, at det giver god mening: Josef, som tog Maria til sig på trods af, at hun var blevet gravid uden for ægteskabet. Maria, som sagde Ja til at blive Jesu mor, selv om hun dermed kunne have mistet sit liv. Og så mange andre – bibelske personer såvel som mennesker i vor egen omgangskreds – har oplevet, at det giver god mening at vove pelsen for Gud.

Synes du, det giver mening bare at gøre, som Jesus siger?

Tag en pause, og spørg dig selv: Gør det en forskel i mit liv, at jeg har mødt Jesus

Eva Maria Nielsen. Foto: Omar Ingerslev.

Kristus? Hvad beder han mig om at gøre lige nu? Hvad beder han mig om at gøre, uden at jeg føler, det giver mening? Vover jeg at tage et skridt ud i det uvisse i tro på, at han er ved min side? Tror jeg på, at han kan forvandle mit livs vand til kostbar vin? Tør jeg stole på ham?

Vov pelsen, selv om du er i tvivl, for det giver god mening

Måske kommer du og jeg til at opleve det samme som skafferen og tjenerne: Vi vil få i overflod, hvis vi gør, hvad Jesus fortæller os. Denne tillid bliver velsignet. Ved Kana viser Jesus, at han er mere end et menneske. Hvis du og jeg vover at stole på mennesket Jesus, vil han en dag vise os sin herlighed som Guds søn. Giver det mening for dig?

Afslut med den hellige Birgittas bøn:

"Herre, vis mig din vej, og gør mig villig til at vandre den."

Arbejde

Herre, almægtige Fader,
du har kaldet mig til at være din medarbejder.
Med mit daglige arbejde former jeg
min del af din store verden.
Tak for din tillid.

Lad mig hver dag tjene dig med hengivenhed
og bruge de evner og muligheder, du har givet,
til et ærligt og samvittighedsfuldt arbejde.

Lad mig være til hjælp for min næste med godt humør,
med et opmærksomt blik, med et forløsende ord,
så misforståelser ryddes af vejen, mistillid overvindes
og sammenholdet bliver styrket.
Lad mig på den måde give mit bidrag til en bedre verden.
Gør mit liv til en lovsang, som fuldendes i dig.
Amen.

Fra Bønnebog for Den katolske Kirke. Ansargstiftelsen 2013.

FRANKRIG Fra tid til anden erindres man om livets skrøbelighed. Det forfærdeligste tilfælde i 2015 må have været terrorangrebet i Paris fredag den 13. november. Medio december besøgte jeg fem ud af de seks attentatmål: bar/restauranterne *Le Petit Cambodge*, *Le Carillon*, *Casa Nostra*, *La Bonne Bière* og koncertsalen *Bataclan*. Ved hvert sted er der afspærringer, blomster og levende lys i hundredvis og små breve enten generelt formuleret eller adresseret til personer, der har mistet livet så pludseligt denne fredag aften i Byernes By. Foran *Casa Nostra* hænger bl. a. et håndskrevet brev, der beretter om, at dagen efter angrebet var en pianist spontant mødt op og havde spillet John Lennons "Imagine".

Det er på en gang en smuk og bevægende sang, som de fleste af os kan nynne med på. Men når tonerne forstummer, må vi spørge os om sangen indeholder et bud på en bedre verden? Lennon var popsanger fra Liverpool, erklæret ateist og gik foran for en helt generation, der forudsætningsløst eksperimenterede med østerlandsk livssyn og tilhørende guruer. Teksten i "Imagine" hævder, at verdenen bliver bedre uden religioner: "Imagine there's no countries, It isn't hard to do, Nothing to kill or die for, And no religion too..." og det er måske den konklusion som brevsriveren foran *Casa Nostra* var kommet frem til.

Her står man i konkret elendighed og ulykke oven på et terrorangreb begået af mennesker, der – sådan som vi forstår det gennem pressen – er dedikeret til en af hovedreligionerne Islam, og så er det besnærende at forestille sig, at en verden som beskrevet af Lennon må være farbar for en bedre fremtid. Fremover skal kærlighed og næstekærlighed kun flyde fra os selv: ingen religion, ingen dogmer, ingen anvisninger, intet uvelkomment kildespring.

Men da vi i så fald bliver egen dommer i en verden uden religion, bliver det så ikke lettere end det er i forvejen at holde vores selvoptagethed og egoisme i arve; ingen udefra kommende referencer, in casu Gud?

Der findes ingen kulturer i verdenshistorien, der ikke har haft en religion, og i hvert

Der er ingen ende på Paris

Tanker efter terrorangrebene i Paris 13. november 2015.

Tekst og foto: Max Ulrich Klinker

fald ingen kulturer, der er overlevet uden religion. Mennesket har altid haft behov for noget større, noget mere og i det hele taget referencer uden for sig selv. Ellers bliver livssynet lige så fladpandet som man selv er; det som Shakespeare lader sin Hamlet så poetisk sige: "Der findes flere ting mellem himmel og jord, Horatio, end din livsanskuelse nogen sinde har kunnet drømme om." Hvis man har gået gennem livet uden kriser, herunder verdenskriser eller alvorlige sygdomme, så har behovet for at stille sig selv de store eksistentielle spørgsmål måske slet ikke været påtrængende. I skyttegravene under Første Verdenskrig fandtes ikke ateister. I det mindste var man "skyttegravskristen" og håbede på fjendens nåde og barmhjertighed.

Man kan ikke færdes i Jerusalems gader uden at forholde sig til sit ophav. Er du jøde, er du kristen, er du muslim? For noget er du. Du er ikke bare ingenting på dette geografiske sted, hvor hovedreligionerne

historisk krydser ind over hinanden. Der etableres en øjeblikkelig respekt tangerende til accept, når næsten i Jerusalem ved, hvem du er. Ja, man bliver sat i bås og må trækkes rundt med 2.000 års historie på ryggen, men pyt med det, for i forvejen kan vi jo ikke vride historien af os. Fælles for religiøst tænkende mennesker er, at man vedgår en dimension uden for sig selv, og derfor ligger det lige for at tænke, at en praktiserende kristen kan have et større forståelsesmæssigt fællesskab med en praktiserende muslim end med en ateist eller en vane/kulturkristen. Og det er noget andet end politikernes konstruerede ord "sammenhængskraft", hvor man insisterer på eksistensen af en fælleslim og samtidig splitter kulturbaggrund og historiebevidsthed i atomer.

Vi skal ikke være bange for muslimer eller andre religioner. Skal vi endelig være bange, bør det være for vores egen ugidelighed og ja, uvidenhed om vores religiøse afsæt.

Spillestedet *le Bataclan* er tegnet i 1864 af arkitekten Charles Duval og åbnede i 1865. Her havde Maurice Chevalier sin første succes. Også Edith Piaf har optrådt her. I dag er stedet kendt for sine pop- og rockkoncerter.

Mange viser stadig respekt for ofrene ved at lægge blomster foran *le Bataclan*.

Terrorangrebene i Paris var ikke et billede af Islam eller religion i almindelighed. Det var derimod udtryk for ideologisk tænkende mennesker, der havde nået et sådant niveau i selvkloghed, at de havde sat politiske mål højere end mennesker og dermed respekten for livet. Man kan ikke bebrejde religioner, at idioter krænker; lige så lidt som man kan bebrejde selve trafiklyset for, at folk kører over for rødt.

Over restauranten *La Bonne Bière*, der netop var genåbnet under besøget i Paris, hænger et bredt banner, der udtrykker alt andet end angst: "Je suis en terrasse". I indgangspartiet takker et skilt gæsterne for at ville komme igen. Og tjeneren arbejder ihærdigt på at genoprette hverdagen i sit prosaiske tonefald: "Jeg kan anbefale dagens ret. Ønsker De vin?" For vi skal leve videre. Lennon derimod tog fejl. "Imagine... And no religion too..." Der er ikke evighedsens skær eller noget alment gyldigt over Lennons ord. Som han selv sagde, da The Beatles blev opløst: "When it comes to all, we were just another rockband."

Der er ingen ende på Paris.

De økumeniske imperativer viser vejen

Men der er et stykke vej at gå endnu.

Tekst: Lisbeth Rütz

DIALOG Sådan lyder de fem økumeniske imperativer:

- Katolikker og lutheranere skal altid gå ud fra enhedens perspektiv og ikke fra splittelsens perspektiv for at styrke det, som de har fælles – også selv om det er meget lettere at se og erfare forskellene.
- Lutheranere og katolikker må til stadighed lade sig ændre gennem mødet med den anden og gennem hinandens trosvidnesbyrd
- Katolikker og lutheranere skal på ny forpligte sig til at søge den synlige enhed; de skal i fællesskab arbejde sig frem til, hvilke konkrete skridt det betyder, og de skal til stadighed igen og igen stræbe mod dette mål.
- Lutheranere og katolikker skal i fællesskab genopdage kraften i Jesu Kristi Evangelium for vor tid.
- Katolikker og lutheranere skal sammen aflægge vidnesbyrd om Guds nåde i forkyndelsen og i tjenesten for verden.

Man finder de fem imperativer i bogen "Fra konflikt til fællesskab", som er et dokument fra den lutherske/romersk-katolske kommission for kirkernes enhed. Økumenien var et hjertebarn for Erling Tiedemann. Sammen med biskop Czeslaw og Hanne Gregersen oversatte han dokumentet, der udkom den 27. november på forlaget Anis. På pastoralrådsmødet den 14. november præsenterede Erling Tiedemann bogen som "en frugt af fælles eftertænkning". Det vi fejrer er netop de 95 teser om aflad, ikke kirkesplittelsen, fremhævede han, mens biskop Czeslaw sagde: "for protestanter er reformationen en identitetsskabende begivenhed for katolikker først og fremmest tragisk"

Den 3. december var en veloplagt Tiedemann med til at præsentere udgivelsen ved en reception på forlaget Anis. Dansk økumenis grand old man, professor emeritus Peder Nørgård Højen og Ph.d. Jakob Egeris

Thorsen fra Aarhus Universitet satte bogen ind i en teologisk kontekst.

Bogen er udgivet for at give alment interesseret bedre redskaber til at forstå det reformatoriske anliggende, før vi i 2017 markerer 500-året for reformationen og 50-året for starten på samtaler mellem Den katolske Kirke og de protestantiske kirker.

Nu nærmer vi os det femte 100års jubilæum. "De første fire var triumfalistiske; men dette kommer til at stå i et andet skær. Vi er endegyldigt nået til økumeniens tidsalder", sagde Nørgård Højen. Han hilste bogen velkommen som "et vaskeægte økumenisk dokument" og kaldte oversættelsen "så godt som lydfri". Han så det som nødvendigt at kirkerne står sammen i en tid der er præget af globalisering og massiv sekularisering og kaldte det "skæbneironisk", at dokumentet er oversat af tre katolikker.

Men hvor enige er kirkerne egentlig i dag?

Peder Nørgård Højen mente, at Den katolske Kirke og de protestantiske har opnået en høj grad af enighed mellem spørgsmålet om retfærdiggørelse ved tro og sammenhængen mellem tro og gerninger, i forståelsen af nadveren og realpræsensen samt bibelsynet. Enigheden på disse områder er i dag er så

stor, at den strengt taget ikke kan begrunde en fortsat kirkeadskillelse.

Nørgård Højen så bogen som et tegn på, at katolikker og protestanter i dag lever i forsonet forskellighed. I dialogen er man begyndt med de områder der var lettest at tage fat på – men det egentlige kontroversspørgsmål er ikke løst – der er ikke enighed om meget mere end at begge parter bekender troen på "én hellig katolsk og apostolsk kirke".

Fra katolsk side nævnte Jakob Egeris Thorsen den polemik, der i Tyskland har været omkring dokumentet. Reformation er noget helt andet end reform, og dokumentet udvander på en måde radikaliteten i Luthers anliggende, mener den reformerte teolog Ulrich Körtner.

Katolsk set må en form for synlig enhed være målet. Dette vil man ikke anerkende i de lutherske kirker og i de mere lavkirkelige protestantiske kirker. Her ser man udelukkende enheden som noget åndeligt eller som noget der realiseres i tidens fylde. Fra katolsk og ortodoks side vil man sige, at sandheden om Kristus ikke er overordnet og separeret fra Kirkens synlige fællesskab. Man har en sakramental kirkeforståelse, hvor Kristus og Kirken hænger sammen. Thorsen fremhævede det tredje økumeniske imperativ *Fortsættes side 13.* ▶

KONFERENCE ”At møde den opstandne”, temaet for fjerde Emmaus-Møde i Haslev i november lå smukt i forlængelse af sidste års tema, ”Det længselsfulde menneske”. Med sin bog ”Jeg mødte Jesus” var journalist Charlotte Rørth utvivlsomt det levende og dragende midtpunkt for mødet. Hun fremtræder beskeden og tydeligvis stadig berørt (!) af de store begivenheder, som mødte hende i Spanien for 6-7 år siden og fremefter. ”Det, der er sket for mig er unikt, men så heller ikke mere” siger hun og omtaler sig selv som både tøsedreng og en værre tudesidse – og tvivler på, at hun er værdig, at hun har fortjent det. ”Jeg er almindelig og ikke noget særligt” fastslår hun, hvis bog om tildragelserne er revet væk i flere oplag.

Som mange således vil vide, blev Charlotte for nogle år siden i Iglesia de San Andres mødt af en lille sortklædt kvinde, som insisterende udtrykte, at hun var udvalgt, og at hun var udset til at skulle fortælle den vigtigste historie i vor tid. Det er her, Charlottes historie begynder.

Dagen efter i nabobyen Ubeda, sidder hun i sakristiet ved Frelserens hellige kapel, La Sacra Capilla del Salvador og er som naglet til gulvet med et stort lys omkring sig, et fænomen som forundrer omgivelserne. Hjemme igen hos mand og børn i Himmerland, går hun en december aften tur i skoven med sin hund. En vældig lyskegle skyder ned fra himlen og rammer hende lige over øjenbrynene og borer sig ind gennem panden. Hun falder til jorden, rejser sig efter en stund, opfyldt af en dyb lykkefølelse. I sine drømme i tiden derefter føler hun sig kaldt på af en stemme, som hun oplever kommer fra kapellet i Ubeda – og beslutter sig for at opsøge dette igen i februar 2009.

Hun sætter sig atter i sakristiet – og medens hun sidder her i sine egne tanker, træder Jesus, som hun er helt sikker på det er, frem for hende som i et hologram. Hun mærker gulvet under sig, hører turisternes småsnakken omkring sig, men ser samtidigt ind i et varmt gult landskab med citron- og oliventræer, der er mennesker og dyr. Det er forår ved Genesareths sø. ”Velkommen, godt at se dig” siger Han med kærlig venlighed. Han taler til hende på et sprog, som, finder hun senere ud af, er oldaramæisk, stille, uden at kræve noget, uden at spørge. Han prøver ikke at lave mig om, han elsker mig, som jeg er. Sproget volder ikke noget problem. Charlotte græder, er dybt berørt.

Charlotte kommer fra et rationelt 60’er miljø, et a-religiøst hjem, har gået på Bernadotteskolen og er opdraget marxistisk. Som 46-årig og uden nogen som helst berøring med kirke og kristendom er hun ude for noget meget langt væk fra hendes venne-, familie- og ståsted. Og hun skal prøves yderligere.

Omgivelserne er ændret – følsomheden er ekstrem, hun græder af glæde over skabelsen, fugle, blomster, snefnug – den mindste lille bitte ting gør indtryk. Tårer og forundring. Hun vejledes til at bede – og finder trøst og styrke – i hjertebønnen. Hun mærker Guds nærvær. Og græder meget.

Charlotte taber sig

Den store mester kommer

Rapport fra Emmausmødet 2015.

Tekst: Maja Arthy

og gennemgår sære kropslige forandringer, og rent naturvidenskabeligt opsøger hun alverdens specialister for at lade sig undersøge for sine ”dårligheder”, som udtrykker sig særdeles voldsomt – og for at sikre sig, at hun ikke er ved at blive skør. Det er en yderst vanskelig og lidelsesfyldt tid.

Charlotte tager atter til Ubeda et par gange – og femte gang i maj 2009, 11 måneder efter første besøg, er hun atter i sakristiet. Da kommer Han, med fødderne som plantet i både Israels jord og på Spaniens klinkegulv. Han er klædt som første gang i blå kjortel, er smilende, genkendende: ”Jeg stoler på dig”, siger Han. Og går derefter videre. Budskabet er, opfatter hun, at hun godt kan leve dette liv, at hun har en stor opgave foran sig – og at fanatisme og fundamentalisme ikke kan forsvares i hans navn – at det liv, vi har fået som gave, må vi tage ansvar for ind i den tid, vi lever i. Ellers forvalter vi ikke gaven ordentligt. Og efter sine mangfoldige oplevelser på krop, sjæl og ånd ved hun med sikkerhed, at vi har ikke ret til at dømme andre ude. At vi skal lytte til hinanden med varsomhed og nænsomhed, understregede hun flere gange.

Charlotte Rørth har gjort et umådeligt stort arbejde, research, for at komme til bunds i sine oplevelser, både naturvidenskabeligt og religiøst. Hun har taget næring af Bogen over dem alle, af mystikerne, Johannes af Korset, Teresa af Avila, forfattere og digtere – ikke mindst T.S. Elliot. Men også digtere i moderne tid har gjort indtryk og givet trøst. Således har også en anden af mødets deltagere, salmedigteren og foredragsholderen Hans Anker Jørgensen med de sidste vers af hans opstandelsessalme spejlet hendes oplevelse og sindstilstand:

*”Det er som en ånd gennem lukkede døre
i kød og i blod,
der sender os, siger os, hvad vi skal gøre,
og indgyder mod,
så den, der er bange for hånd og for stening,
tør gøre i dag, hvad der evigt gir mening.
Det er som et forhæng, der rives til side
på højeste sted,
og Mesteren står der og gir dig i tide
sin evige fred.*

*Det er som i lovsang, lyksalig og svimmel,
At se ham som Gud i den syvende himmel.*

Tilsløringens nødvendighed

Charlotte Rørth understregede, at hun har måttet nedskrive, minimere begivenhederne for at kunne rumme dem, og universitetslektor, kunsthistorikeren Hans Jørgen Frederiksen, som i sit foredrag fortalte om billedet som fænomen, talte for så vidt på samme måde i sit billedsprog om tilsløringens nødvendighed – solens lys – således f.eks. også den brændende tornebusk og Forklarelserne på Bjerget. En tilsløring er aldrig identisk med det, det handler om – altså en afsløring. Således afbilder Hildegard af Bingen (Åbenbaringer, Scivias) Gud som en tom hvid cirkel i centrum, altså som ingenting og Alt – det er kun et billede, en formel lighed med, et symbol på det guddommelige. Fra Angelicos billede af Maria med Barnet viser således selve Inkarnationen: Og Ordet blev billede, Kristus den kvindefødte. Tid og tidløshed møder hinanden, punktet hvor tiden mødes med evigheden.

Lys er spor, det nærmeste vi kan komme den guddommelige verden. Fra Angelicos marmorbilleder beskriver Hans Jørgen Frederiksen som en skabelsesproces. Marmors strukturer er vidnesbyrd om tilblivelse, anelser om det som er så meget større. Han mener, at enhver kunst er et alternativ til ensomhed. ”Kunst er at finde noget – ikke at finde på noget”. Kunst er en konkretisering af noget universelt – med risiko for banalisering.

Steen Skovsgaard, biskop over Lolland-Falsters Stift, spurgte retorisk: Hvad tænder Charlotte Rørths foredrag i os, som er mødt så talrigt op for at høre hende? Kunne vi ikke også få et tegn? Hun tænder i os denne længsel, ønsket om at Gud vil vise, at Han lever. ”Hvorfor fik jeg ikke lov?” (som Charlotte at se, høre, føle?).

Theodor Jørgensen, dr.theol. og professor emeritus, talte om evangelierne som alle er opstandelsesberetninger. Vi spejler os i disse beretninger, genkender os selv i dem. Kristus lyser for os i disse beretninger. At være skabt i Guds udtrykte billede betyder, at vi har en Kristus-signatur, som oplyser os i mødet med den Opstandne (og med min næste), vi har en beslægtethed med Ham – og jeg genkender mig selv i min forskellighed fra Ham.

Denne Gudbilledlighed, som findes i ethvert menneske betyder, at enhver af os på

hver sin måde bærer denne Kristus-signatur – uanset tro eller anden overvisning. Med Helligånden som formidler omfatter Kristus-signaturen således også jøden, muslimen, hinduen, buddhisten, ateisten og agnostikeren – ja selv Paris-dræberne, mener han. Fulddendelsen af Kristus-signaturen er mødet med Ham i Opstandelsen, hvor vi skal se Ham, som Han er. Symbolsk kan vi ane dette møde i ikonen, som ser på os – ikke omvendt.

I den efterfølgende debat mellem Theodor Jørgensen, Steen Skovsgaard og Hans Jørgen Frederiksen blev der lagt op til begrebet helvede: Var dette afskaffet? Ja, mente Theodor Jørgensen, skal vi tale om helvede, så er det der, hvor Gud ikke er. ”Helvede findes ikke mere, det blev afskaffet Langfredag”, efter at Gud steg derved, sagde han. Hans Jørgen Frederiksen var ikke enig: ”Jeg er ikke kommet så langt!” sagde han. Theodor Jørgensen talte dog også om fortabelsens mulighed: På Dommens dag, når vi ser vort liv oprullet, har vi et valg – vi kan vælge at gå fortabt. Og han tilføjede ”Vi teologer får vores sag for, når Vorherre vil belære os om, hvordan det hænger sammen. Gud giver os den fremtid, han under os”.

Kirken og gudserfaringerne

Steen Skovsgaard spurgte, om vi var for dårlige (i kirken) til at møde folk, når de kommer med deres beretninger og oplevelser? Her blev Charlotte Rørth, som på sin ”rejse” havde oplevet fænomener som auraer, chakraer og rystelser, bedt om at komme ind i debatten. Det måtte hun svare ja til. ”Det budskab, Jesus gav mig, er vigtigere end noget som helst andet. Men alle de vanskelige medfølgende fysiske sider måtte jeg hente andre steder fra, fordi de findes ikke beskrevet i kristen litteratur”. Men ved begrebet re-inkarnation sætter hun grænsen. Og Theodor Jørgensen sekunderede: ”Re-inkarnationstroen undergraver menneskets åndsfrighed. Det er og bliver det menneske, som Gud har skabt fra evighed af”.

En række workshops fulgte, blandt andet salmer om opstandelse; gudstjenesten – et fællesskab om opstandelsestro, kirkekunstens gudsbilleder, gudserfaringer, musik – et billede af det evige; pilgrimsvandring – og ikke mindst cand.mag. og forfatter Kirsten Kjærulffs fremragende gennemgang af Hildegard af Bingens musik, skrifter og illustrationer. Forsiden på Scivias er netop prydet med billedet af lysstrålen fra det Høje ned i Hildegards pande, ganske som Charlotte berettede om fra turen i skoven.

”Den store Mester kommer”- Emmausmødet 2015 blev centrum for et autentisk menneskes enestående møde med Mesteren. Andre har oplevet Ham. Men netop Charlotte Rørths overbevisende fremstilling, vidnesbyrd mere end strejfede associationen til en Paulus’ omvendelse. Ikke mindst synes hendes lutring og opgave timet til at bryde ind og vække os i denne voldsomme – og afkristnede – tid, vi lever i. Tænker undertegnede.

Fra venstre mod højre: Charlotte Rørth. Foto: Lars Pauli, Hans Jørgen Frederiksen. Foto: Maja Arthy, Kirsten Kjærulff. Foto: Maja Arthy.

'Det er vigtigt at stå sammen'

To kristne lytter- og seerorganisationer bliver til én.

Tekst & foto: Niels Messerschmidt

MEDIER Med virkning fra årsskiftet ophører den 86 år gamle lytter- og seerorganisation Katolsk Medie Forum – tidl. Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund – og dens godt 250 medlemmer overgår herefter til den tværkirkelige organisation KLF, Kirke & Medie, Danmarks største mediebrugerorganisation med ca. 16.000 medlemmer.

"For at sige det helt enkelt, er Katolsk Medie Forum i en situation, hvor vi nu er nede på omkring 250 medlemmer, og det gør det svært at finde kræfter til at udvikle vores organisation", siger Svenning Ravn, landsformand for KMF. "Vi kunne enten vælge at lægge KMF i graven og derved lade vore medlemmer i stikken eller vælge at blive optaget i KLF, Kirke & Medie,

hvis værdigrundlag og vedtægter i store træk ligner vores".

Sammenfaldende interesser

Med sammenlægningen bliver KLF, Kirke & Medie mere tværkirkelig end nogensinde, hvilket også har været et af formålene med sammenlægningen.

"I en tid, hvor public service-begrebet er under pres og dermed også trosstoffet, er det vigtigt at stå sammen. Ved at samle kræfterne i én fælles organisation står vi alt andet lige stærkere i debatten og dialogen med medier og politikere. KLF, Kirke & Medie bliver den eneste tilbageværende kirkelige mediebrugerorganisation, men det betyder samtidig, at dens synspunkter vil kunne fremføres med større vægt",

forklarer Svenning Ravn.

KMF har allerede i flere år samarbejdet med KLF-repræsentanter i de lokale radio- og tv-nævn og dialogfora, hvor KMF også er repræsenteret. Så på 'græsrodsniveau' eksisterer der allerede et godt samarbejde og et interessesammenfald de to organisationer imellem.

Katolsk islæt sikret

Svenning Ravn forklarer, at man i det nye regi får mulighed for at styrke den katolske stemme i medierne, vel at mærke hvis katolikkerne griber chancen og aktivt bidrage med deres viden og engagement i KLF, Kirke & Mediers lokale udvalg.

"Min drøm er, at de virkelig gode og kompetente kræfter, der i dag findes i Katolsk Medie Forum, kan se, at det her er det rigtige at gøre, og at de vil gå ind og arbejde aktivt i netværk og interesseteams i KLF, Kirke & Medie. Og så er det da en drøm at være med til at skabe en endnu stærkere, fælleskirkelig mediebrugerorganisation, der kan blive mere synlig i det mediepolitiske arbejde".

Sidstnævnte er der allerede skabt forudsætninger for, idet Svenning Ravn vil besætte den ledige plads i organisationens landsstyrelse, i første omgang formelt frem til landsmødet i oktober 2016, men som en håndsrekning fra KLF, Kirke & Mediers side er han blevet tilbudt pladsen for en treårig periode.

Inde i maskinrummet

"Det betyder, at vi på højeste niveau allerede er sikret en katolsk stemme i KLF, Kirke & Medie, hvilket lover godt for den fremtidige katolske tilstedeværelse i organisationen. Det er blandt andet inde i maskinrummet, at vi er med til at forme tingene", forklarer Svenning Ravn, der også nævner, at organisationen arbejder med idéen om at danne partnerskaber med fx Den katolske Kirke, der så tænkes inddraget tættere i organisationens beslutninger og indsatsområder.

"Vi bliver ikke blot en del af en organisation med fem fuldtidsansatte

og en generalsekretær, som er respekteret helt ind på de bonede gulve i DR og TV2. Vi indgår også i en organisation, som har tilknyttet flere freelancere, fx Ph.d.-studerende, der forsker i forbrugeradfærd m.m., og som vægter arbejdet med børn og unge højt".

Glæde over sammenlægning

Også i KLF, Kirke & Medie er der glæde over Katolsk Medie Forums beslutning om at lade sig indsluse i KLF.

"Medierne fylder rigtig meget i alles hverdag, og derfor er det godt, at vi som mediebrugere samler kræfterne for at styrke dialogen med mediefolk og politikere. KLF, Kirke & Medie er Danmarks største mediebrugerorganisation. Med vores fælleskirkelige profil og klare fokus på kirke, kristendom og etik har vi meget at byde ind med i debatten. Vi vil gerne gøre danske mediebrugere bevidste og reflekterede, og samtidig være med til at sikre, at der også i fremtiden er et stærkt DR, der giver alle danske mediebrugere interessante programmer. Så vi byder katolikkerne velkommen i KLF og glæder os over, at de er med til at sikre bredden i vores organisation", siger Mikael Arendt Laursen, generalsekretær for KLF, Kirke & Medie.

Landsformand Svenning Ravn (t.v.) og bestyrelsesmedlem Peter Johnsen glæder sig til de nye muligheder, som opstår, når Katolsk Medie Forum fra årsskiftet opluges af den tværkirkelige KLF, Kirke & Medie – en 'win-win situation for begge partner, siger de.

86 års arbejde med medier

Lidt om KMF's historie.

TILBAGEBLIK I begyndelsen af 1927 stiftede en lille kreds af katolikker på Amager foreningen Katolsk Radioklub. Til at begynde med hvervede man kun medlemmer i København. På det tidspunkt var radiomediet noget helt nyt; staten havde kort tid forinden overtaget radiofonien, og det blev vedtaget, at ansvaret for radioudsendelserne og disses alsidighed skulle ligge hos et radiatoråd, hvis medlemmer dengang valgtes ligeligt af politikere og lytterorganisationer. Foruden de klubber, der før statens overtagelse havde haft radioudsendelser, bestod lytterorganisationerne dengang af det i august 1926 stiftede Arbejdernes Radioforbund og af Kristelig Lytterorganisation, der stiftedes i september samme år.

Kamp for medindflydelse

Det var for at kunne øve medindflydelse på valget af Radiorådet, at man stiftede

Katolsk Radioklub. Imidlertid var man for få katolikker til alene at få den ønskede indflydelse. Derfor indmeldte klubben sig i Danske Radioklubber, der havde en repræsentant i Radiorådet. Indmeldelsen skete ikke i Kristelig Lytterorganisation! Det lå ikke så godt med økumenien dengang.

Katolsk Radioklub arbejdede for at få katolske radioudsendelser, og i slutningen af 1927 foreslog klubben Statsradiofonien at udsende midnatsmessen julenat fra en af de katolske kirker. Ansøgningen blev imidlertid afslået af Statsradiofonien. Takket være medlemsskabet af Danske Radioklubber gav afslaget anledning til nogen polemik i aviserne, hvilket resulterede i, at kammersanger Emil Holm, radioens første chef, under hånden meddelte klubben, at såfremt man ansøgte om udsendelse af katolsk kirkemusik nytårsdag 1928, ville dette blive bevilliget. Det gjorde man, og i de følgende knap 25 år var der hvert år ved de store højtider jul, påske og pinse, udsendelse fra studiet med et kor af katolske kirkesangere.

Medlemstallet i klubben øgedes, og da der efterhånden blev stiftet radioklubber i en del af de katolske menigheder i provinsen,

fandt man ved nytår 1929 tidspunktet inde til at danne en landsorganisation, Danmarks katolske Radioklubber. I 1950'erne ændredes navnet til Katolsk Radio- og Fjernsynsforbund, men stadig som en underafdeling af Danske Radioklubber.

Katolske kommentatorer

Der findes en spændende historie om kirkelige udsendelser, om frikirkernes og Den katolske Kirkes ønske om at få Statsradiofonien til at transmittere gudstjenester fra forskellige trossamfund. Vi fik katolske gudstjenestetransmissioner. Katolikkerne blev ret frit stillet, idet vi fik lov til selv at stille kommentator til vore udsendelser. Kommentator var dengang usædvanligt, men det dannede skole!

Katolske lyttere og seere i Danmark følger ikke blot gudstjenestetransmissioner. De er almindelige lyttere og seere. Derfor arbejdede en af organisationens tidligere landsformænd, Aksel Thomsen, på at få forbundet anerkendt af ministeriet som en selvstændig lytterorganisation. Det lykkedes, og forbundet blev optaget i Danske Lytteres Fællesforbund, i dag Samarbejdsforum for danske Lyttere og Seere (SLS).

En anden tidligere landsformand bør og nævnes – John S. Lundorf, der i mere end 40 år beskæftigede sig med radio- og TV-arbejde, både i organisationer og som kommentator ved utallige udsendelser. Han blev højt respekteret af såvel Danmarks Radio, der var enerådende på medieområdet dengang samt af kollegerne fra de andre lytter- og seerorganisationer.

Nye tider

Det var som bekendt et ønske om at få indflydelse på valget af Radiorådet, der var anledning til stiftelsen af de første katolske radioklubber. En indflydelse af samme omfang findes ikke i dag. Den blev reduceret ved nedlæggelsen af de centrale programråd for DR og TV2 samt amtsprogramrådene i 2002.

Det er imidlertid siden lykkedes at opnå en gedigen repræsentation i de dialogmøder med DR og TV2, som har fundet sted siden da, og ligeledes medlemsskab af flere af de dialogfora, der er opstået under DR's regionalradioer – samt i TV Lorry.

Kilde: Niels M. Uldall, tidl. formand for KMF i anledning af foreningens 75-års jubilæum i 2006.

Erling Tiedemann in memoriam

Mindeord af biskop Czeslaw Kozon.

MINDEORD Med sorg og overraskelse har vi modtaget meddelelsen om Erling Tiedemanns pludselige død. Endnu julenat hilste jeg på ham efter midnatsmessen, og da var der ingen foruroligende tegn på, at det skulle blive sidste gang. Ud over at blive savnet af sin familie, efterlader han sig et stort tomrum både i vort bispedømme og i mange økumeniske og interreligiøse fora.

Erling var nok blevet en ældre mand; men det var ikke meget, han havde skåret i sine aktiviteter. Det bliver svært umiddelbart at forestille sig en erstatning for ham i mange sammenhænge, selv om han jævnligt mindede om, at der på et eller andet tidspunkt skulle findes afløsere for ham på forskellige poster.

Listen over Erlings engagementer er lang og dækker hele hans liv. Basis for det hele var hans kristne tro og tilhørsforholdet til vor kirke. Fra barnsben følte han sig hjemme i den, og lige så tidligt begyndte den omfattende række af aktiviteter og tillidposter. Den strakte sig fra ministranttjenesten, ungdomsarbejdet, ikke mindst som medgrundlægger af DUK, arbejdet som lærer og leder i det katolske skolevæsen og som formand for FAKS, medlemskab af synoden, pastoralrådet, leder af Pastoral-Centret, redaktør for Katolsk Orientering, redaktør af Katpod for bare at nævne nogle. Særlig værdifuld var Erlings indsats som rådgiver i håndteringen af sagen om seksuelle misbrug i Kirken og som leder af den efterfølgende nedsatte beredskabsgruppe. Han var en effektiv og kompetent repræsentant for vor kirke i

Danske Kirkers Råd, Bibelselskabets bestyrelse og Kristent-Muslimsk samtaleforum. Hans politiske erfaringer er et selvstændigt kapitel i hans liv; men de blev også en vigtig kompetence i f.eks. hans medlemskab af gruppen "Lige Vilkår" under Danske kirkers Råd, et forum, som skal følge lovgivning og ikke mindst gøre opmærksom på uhensigtsmæssigheder i den, når det drejer sig religiøse mindretals forhold. Den endnu ikke afsluttede sag om kirkeskat via kildeskat blev også holdt i gang via Erlings kendskab til de politiske arbejdsgange.

Erling syntes at alle disse opgaver var spændende, og han lagde hele sin iver, flid, præcision, viden og pligtopfyldelse i dem. Selv oppe i alderen var hans arbejdskapacitet overvældende, og han sagde aldrig nej til en opgave, han mente at kunne gavne eller løse. Dertil virkede hans hjertelighed og skarpsindige humor fremmede på det, han havde med at gøre. Den grundlæggende motivation til at engagere sig var dog hans dybe tro, fromhed og kærlighed til Kirken, hvis autoritet han ikke tvivlede på. Hans loyalitet var dog også hele tiden ledsaget af en sund kritisk sans, lydhørhed over for andres synspunkter og fremme af åbenhed og nødvendige korrektioner. Alle disse egenskaber gjorde Erling til en værdifuld rådgiver, som ikke så nogen modsætning mellem loyalitet og nødvendig kritik. At han var en seriøs dialogpartner og medarbejder skyldtes også, at han hele sit liv fordybede sig i troen, ja, efter sin pensionering også tog til Paris for at studere bibelsk teologi.

Erling Tiedemann lagde gennem et langt arbejdsliv et stort og trofast arbejde i Kirken. Med den uundværlige baskerhue her på vej ud af bispekontoret i november 2004, hvor han forlod redaktørposten på Katolsk Orientering. Foto: Annika Skenberg.

Der er heldigvis mange engagerede lægfolk i vor kirke; men på baggrund af den ovennævnte række af engagementer og kompetencer, vil Erling blive særligt savnet. Han var en værdig repræsentant for det aktive lægfolk, som ikke mindst efter koncilet er blevet gjort opmærksom på sin rolle. Længe før lægfolket blev så stærkt inddraget i Kirkens liv som nu, havde den salige kardinal John Henry Newman udtrykt sine visioner om lægfolket: "Jeg ønsker et lægfolk, ikke arrogant, ikke overilet i tale, ikke trættekært, men mennesker, som kender deres religion, som kender deres troslære så godt, at de kan gøre rede for den, som kender så meget til historien, at de kan forsvare den. Jeg ønsker et intelligent, veluddannet lægfolk. Jeg ønsker at udvide deres kundskaber, udvikle deres fornuft for at få en

indsigt i forholdet mellem trossandhederne, for at lære at se tingene, som de er, at forstå, hvordan tro og fornuft står i forhold til hinanden, hvad der er katolicismens grundlag og principper."

Erling svarede til denne beskrivelse, både hvad angår hans iboende holdning til troen og hans vilje til at udvide sine kundskaber og sætte sig ind i tingenes sammenhæng.

For dette sindelag og det, han har udrettet med det, skylder vi ham som bispedømme stor tak, som det kan være svært at finde ord for.

Må Gud give ham den evige hvile.

+Czeslaw Kozon

Vi har mistet en stor arkitekt

Tanker ved Erling Tiedemanns død.

MINDEORD "Det er stort at være menneske." Sådan kunne der stå på Erling Tiedemanns gravsten, hvis ikke det var fordi, der med samme ret kunne stå så meget andet. Det er kun få mennesker, der får så bredt et virke som ham, og mennesker i det danske samfund og i Den katolske Kirke, har mange grunde og meget forskelligt at være ham taknemmelig for.

Men frem for alt var optagetheden af mennesket – og menneskets værdighed – den røde tråd i hans liv, lige fra hans valg af uddannelse – han blev ansat som folkeskolelærer i 1955 – og til hans sidste udgivelse – en e-bog i anledning af, at han nu havde skrevet 100 klummer til Kristeligt Dagblad om etik.

Allerede som meget ung havde han visionær kraft og energi som få. Han var bærende involveret i DUK (Danmarks Unge Katolikker) og for 50 år siden var han som ung skoleleder fra Skt. Norberts Skole i Vejle medstifter af Foreningen af Katolske Skoler.

Den visionære kraft havde en rod i troen på at det er stort at være menneske – den Gudgivne værdighed, som ikke må anfægtes. Derfor blev han også politisk optaget – men ikke af lyst til magt. Selvom han fik meget formel magt og megen indflydelse – så glemte han aldrig at det var menneskets frihed, som måtte være målet. Også hans.

I et radiointerview, da han trådte fra som amtsborgmester, blev han spurgt, om man tager skade af at gå på flødeskummet. "Ja",

sagde han... "Der er noget unaturligt i, at når man kommer til en fyldt sal, så ved man altid, at på forreste række står der en stol, med mit navn på."

Og derfor var det tid til igen at blive elev, som han blev i Paris – men ikke for at passe en hobby – men for at kvalificere sig på ny. I øvrigt med Vivian som medelev – hans dybt elskede hustru. Den lille et værelses studenter lejlighed dannede ramme om det "unge" pars liv, og de der besøgte ham der, kunne se hvor meget "ny" tid, der her blev dannet grund for.

Han var glad for den franske kirke. Så udfordret den er af et sækulariseret miljø, har den aldrig opgivet at finde nye veje. Han var meget glad for kardinal Lustiger, hvis ståsted – dybt i en personlig tro, bare syntes at skærpe blikket og mulighederne for at møde mennesker, der stod langt væk fra tro og evangelium. Erling Tiedemann elskede Lustigers bekendelse til gradualitet – at møde mennesker hvor de er – og ikke hvor de "burde" være. "Gradualitet er ikke det samme som pragmatisme – ikke et spørgsmål om at få det bedste ud af en situation – men at tro med dyb overbevisning, at der altid er et grundlag for videre vækst."

"Nu er min kone og jeg så heldige, at vi aldrig har været i en situation, hvor abort kunne være i overvejelse, men det giver ikke mig den fjerneste ret til at pege fingre ad dem, som tog det valg, sådan som jeg ved, at der næsten med 100 % statistisk sikkerhed altid er i en forsamling, når jeg hol-

der foredrag."

Erling Tiedemanns tro var af den art, der ikke satte skel, men hans tro motiverede ham hele tiden til at se, om skel kunne passeres. Det er stort at være menneske, og det er den tro, vi i taknemmelighed skal folde ud.

Utroligt mange vil huske Erling Tiedemann for at være enormt morsom. Han kunne være underholdende som kun meget få. Forventningerne var store, når Erling Tiedemann "gik på" og latteren skyllede ofte igennem salen, uden at det skete på det seriøses bekostning. Når så mange oplevede hans indlæg som i sjældnen grad relevante, lå hemmeligheden væsentligt i hans helt enorme evne til nærvær, at ville vide, forstå, respektere, hvem det var han talte til og med.

I de sidste år blev arbejdet med oversættelsen af pave Frans' rundskrivelse "Evangeliets glæde" en kilde til en fornyet trosglæde. "Jeg tror aldrig at min tillid og glæde

til Gud, er så stor som efter "mødet" med Frans." I Frans fandt han en autenticitet og enkelhed som forløste hans håb – for Kirken og for samfundet.

Vivian, hans hustru, er allerede omtalt. Hendes betydning for Erling Tiedemanns virke ved de to kun selv; men den var stor. Hans glæde ved børn og børnebørn var også enorm – de var en landingsplads i et liv, der ikke levede megen fri tid.

Da jeg for nogle år siden havde 25 års præstetjubilæum kom Erling Tiedemann med en sang under armen. Han havde skrevet den på den melodi som Arne Melchior havde ladet komponere til indvielsen af Farø-broen. "Det er vigtigt at bygge åndelige storebæltsbroer," sagde han. "Det er vigtigt at bygge forbindelser med trafik begge veje, fra samfund til kirke og fra kirke til samfund." For mange stod han som en uforlignelig mester i dette. Vi har mistet en stor arkitekt.

Jesper Fich OP

Biskop Czeslaw overrakte den 22. juni 2012 den pavelige Gregoriusorden til Erling Tiedemann som tak for hans mangeårige indsats for Kirken. Foto: Niels Messerschmidt.

Dialogens mand

Reaktionerne i religionernes Danmark på Erling Tiedemanns død.

OVERBLIK Det blev Erling Tiedemann forundt at få et langt og produktivt arbejdsliv, hvor han nåede mere end de fleste og til det sidste bevarede et usvækket engagement i kirke og samfund.

Han voksede selv op i en gammel katolsk slægt, men involverede sig tidligt i økumeni og interreligiøs dialog på alle planer her i Danmark. Det kan derfor ikke overraske, at hans død har berørt mange mennesker dybt. Derfor er der også kommet reaktioner fra langt ud over de katolske kredse.

Tiedemann betegnede engang Den katolske Kirke som sin konfessionelle kirke,

men folkekirken som sin nationale kirke. Dansk kirkeliv ” har mistet en skarp tænder, en skarp tunge og en skarp pen. Han var ikke den der råbte højst, men når han talte, blev der lyttet, hvad enten det var i politik, kirkelige samtaler eller hos mennesker af en anden religion. Med sit engagement i Danske Kirkers Råd vil han efterlade et stort tomrum i det økumeniske samarbejde i Danmark,” skriver Danske Kirkers Fællesråd, der i et mindeord kalder ham en visionær økumeniker, man ikke kunne sætte i bås. Tiedemann var fra 1999 til 2014 medlem af Bibelselskabets bestyrelse. ”Erling

Tiedemann var samarbejdets mand. Denne evne til at se ud over egne rækker og finde fælles værdier betød, at han kunne skabe store resultater og bidrage til samhørighed”, skriver Cai Frimodt-Møller, tidligere formand for Bibelselskabets bestyrelse i et mindeord. ”Vi har nydt godt af hans vise og venlige selskab lige til det sidste. Det er med stor sorg, men også stor respekt, at vi siger farvel. Det har været en ære at kende dig, Erling” skriver Muslimernes Fællesråd i Danmark.

Udover engagementet i mange udvalg og kommissioner var Tiedemann en flittig oversætter af vigtige kirkelige dokumenter til dansk. Sammen med Hanne Gregersen oversatte han Evangeliets glæde. Få uger før hans død blev bogen ’Fra konflikt til fællesskab’ præsenteret på Anis

Forlag. Sammen med biskop Czeslaw og Hanne Gregersen havde han oversat et dokument fra den luthersk/romerskkatolske kommission for kirkens enhed.

Tiedemann var lidt af en IT-nørd, som altid havde det nyeste udstyr og kunne se mulighederne i IT længe før de fleste. Sammen med Jakob Thomsen grundlagde han nettidsskriftet *Catholica* www.catholica.dk, som han redigerede fra 2004 - 2009. Han var medstifter og ansvarshavende redaktør af podcastsitet www.katpod.dk

Juleaftensdag to dage før hans død fik mange af os en julehilsen fra Tiedemann. Hans første 100 klummer i Kristeligt Dagblad under overskriften Etisk Set var udkommet som e-bog. LR

E-bogen kan downloades på www.erling-tiedemann.dk/ebog-om-etik.

Erling Tiedemann sammen med moderen Paula på Frederiksberg Alle' 1961. Privatfoto.

Erling Tiedemann sammen med børnene Jens og Niels i Vejle 1964. Privatfoto.

Erling sammen med sin niece Mariette i 1966. Privatfoto.

Fra 1994-1996 boede Erling og Vivian Tiedemann i Paris, hvor de studerede bibelteologi på Institut Catholique. Foto: Vejle Amts Folkeblad.

*Erling Tiedemann var æresmedlem af partiet Venstre. Her ses han ved receptionen for bogen *Fra konflikt til fællesskab* sammen med partifællen Birthe Rønn Hornbech. Foto: Lisbeth Rütz.*

Det er stort at være menneske

Erling Tiedemann in memoriam.

MINDEORD Erling Tiedemann er død 83 år gammel.

Den 26. december døde Erling Tiedemann i sit hjem. Erling Tiedemann var i mange år skoleleder på Sct. Norberts Skole i Vejle, og ankermand i opstarten af Foreningen af Katolske Skoler – FAKS.

Sammen med Erik Lorenzen tog Tiede-

mann initiativet til stiftelsen af foreningen i 1965. Den stiftende generalforsamling blev afholdt på Sct. Albani Skole i Odense den 29. august 1965. Med FAKS skabtes der et unikt netværk mellem skolerne og samtidig en mere struktureret forbindelse til bispedømmet og den katolske skolekonsulent. Erling Tiedemann blev foreningens første

formand, og sad som sådan frem til 1971.

Erling Tiedemann begyndte sit lange og frugtbare virke som folkeskolelærer. Det førte ham hurtigt videre til alt det, han i dag er kendt for.

Men mennesket var altid det væsentlige for ham. Derfor blev han lærer, skoleleder og medstifter af FAKS. Han slap aldrig sit fokus. Det brændte han for, og det gav ham samtidig en uforlignelig energi.

”Det er stort at være menneske”, kunne der stå på hans gravsten, hvis ikke der var så meget andet der med samme ret kunne

knyttes til hans liv – og hans tro.

Hans testamente til os skolefolk må være den stadige vilje til at udvikle, motiveret af en tro, der aldrig vaklede, men som gav overskud til at være i tiden, til tiden – for mennesket.

Ære være Erling Tiedemanns minde.

Jesper Fich, Biskoppens skolekonsulent og Dan Ingemann Jensen, Formand for FAKS.

ÅRBOG ”2015 har vært et fryktelig år for mange kristne. Det er som om den onde har glemt å skjule de ugjerningene han alltid utfører når han herjer mod Kirken”.

Sådan indleder redaktørerne Ståle Johannes Kristiansen og Peder K. Solberg dette års udgave af årsskriftet SEGL, et katolsk årsskrift, som siden 2012 er blevet udgivet af St Olav Forlag i Norge.

Temasektionen i SEGL handler i år om døden, men også om håbet. Gunnar Danbolts refleksioner over Håkon Blekens portrætter af faderen på plejehjemmet kredser om den anonyme død i velfærdssamfundet, hvor den offentlige sektor mere og mere domineres af new public management.

Men SEGL handler også om den spektakulære død, som rammer alverdens overskrifter, når mennesker bliver ofre for terror. Kun to måneder inde i det nye år blev 21 unge kristne mænd likvideret af IS på en strandbred i Libyen. Hver eneste dag lider kristne i hele verden martyrdøden. Ved deres død forkynner de en blodets økumeni, der overskrider de konfessionelle grænser. Deres blod er et vidnesbyrd, som skriger efter at blive hørt, siger pave Frans.

Temadelen præsenterer også begreberne død og håb i et eskatologisk perspektiv, hvor store tanker og syner foldes ud i analysen af Gustav Mahlers symfonier.

”Gustav Mahler, døden og håbet” af Øjvind Varkøy åbner for nye dybder i Gustav Mahlers symfonier, der gennemspiller temaer som lidelse, død og opstandelse. Man har sagt, at Mahlers konversion til Den katolske Kirke skete af pragmatiske grunde; men det er en kendsgerning, at hans grundholdning er dybt præget af katolsk religiøsitet, konstaterer Varkøy, der undersøger 2. symfonis opstandelsesvision og adagiosatsen i den 9. symfoni, hvis stemning han karakteriserer som den afklarede fortvivlelse, man når frem til, når man har forsonet sig med, at livet er endeligt.

Talen om død og opstandelse hører uløseligt sammen med begrebet frelse, som kan ses både i en vertikal og horisontal dimension, viser to artikler om Urs von Balthasar og om Kirkens afladslære.

Håbet om frelse

Som kristne har vi et håb – men hvad har vi lov at håbe på? Bliver alle mennesker frelst, eller skilles menneskene på dommens dag i to grupper – den ene de frelste og den anden de fortabte? Det handler det om i Ståle Johannes Kristiansens artikel om hans Urs von Balthasars håbsteologi, som den udtrykkes i ”Was dürfen wir hoffen?” Der findes ingen dokumenterede formuleringer om den dobbelte udgang før det femte århundrede, fastslår Urs von Balthasar, der forsvaret det store altomfattende håb om frelse og fastholder en vis skelnen mellem Jesu forpåkælige og efterpåkælige forkyndelse.

Han taler mod dem, der anser det for sikkert, at nogle mennesker vil fortabes, men fastholder samtidig fortabelsen som en mulighed. Den store domsscene i Matthæus kap. 25 foregriber ikke noget, der en dag skal blive til virkelighed, men afdækker den valgsituation, vi er stillet i her og nu. Alvoren ved domsperspektivet og fortabelsens mulighed fastholdes i Jesu efterpåkælige forkyndelse, hvor det universelle kald til frelse knyttes sammen med menneskets troende respons (s. 101).

Urs von Balthasar afviser apokatastasis – tanken om at alle mennesker frelses. Det har vi ingen vished om; men det kristne håb

Her er din huspostil

Et kig på årsskriftet SEGL 2015.

Tekst: Lisbeth Rütz

henter sin tillidsfulde glæde i 1. Timoteus Brev 2,4 hvor der står Gud vil, at alle mennesker skal frelses, skriver han.

Mange katolikker ser på aflad som et i bedste fald uforståeligt fortidslevn og i værste fald som et økumenisk problem.

Begrebet har fået ny aktualitet i dette jubelår, hvor man kan få aflad ved skrifte og pilgrimsfærd til den hellige dør i de kirker, som verden over er udpeget til formålet. I artiklen ”avlat – legedommens, forsoningens og forvandlingens nåde”, har diakon Henrik Achen sat sig selv på lidt af en uriaspost. Achen vil nemlig støve begreberne aflad og skærsild af, så de giver mening. Aflad har først og fremmest noget med syndens horisontale perspektiv at gøre.

Den er knyttet til syndens sociale dimension og er med et udtryk fra pavens bulle *Misericordiae Vultus* (20,1) et nådemiddel der sikrer, ”at Guds kærlighed og tilgivelse når ud overalt”. Vi kan bede om aflad for os selv, men også for andre. Den er en nådens balsam, som Kirken har givet os til trøst og lægedom til de sår, synderen har tilføjet sig selv og andre. Set i lyset af Guds barmhjertighed kan disse syndens sår paradoksalt nok blive til en *felix culpa* – en lykkelig brøde, der gør os bevidste om vores fællesskab som syndere og i kraft af dette fører os nærmere Gud. Læren om aflad hænger sammen med Kirkens lære om skærsilden, der forklares som et sted eller en situation, hvor vi gennemligner vores liv og ser dem i Guds perspektiv, og ”her bliver afladen en reduktion af syndens følger for både synder og de det syndes imot.” (s. 57).

Læremestre i dialog med islam

Situationen er fortvivlende for mange kristne i Mellemøsten., hvor diktatorernes fald i Egypten og det spirende arabiske forår betød en forværring af de religiøse minoriteters forhold. I hele Mellemøsten opfattes de kristne som Vestens lakajer. Derfor chikaneres og forfølges de i stigende grad for deres tro. Hvis /når de kristne forsvinder fra Mellemøsten, vil Kirkens evne til at føre en meningsfuld dialog med Islam blive reduceret. De kristne i Mellemøsten har nemlig over 1.400 års erfaring med at leve side om side med Islam. For Kirken vil det få store konsekvenser, hvis de østlige riter forsvinder og Den katolske Kirke reduceres til en rent latinsk størrelse. Det skriver sr. Anne Bente Hadland OP om i et kapitel om ”katarinetterne” – en irakisk kongregation af dominikanerinder.

Kvinder og kvindens kald i Kirken

Flere artikler i årbogen handler specifikt om betydningsfulde kvinder i Kirken og kvindens kald i Kirken. Therese Sjøvoll gennemgår dronning Christina af Sveriges gravmonument i Peterskirken, mens Tordis Ørjasætter skriver om Sigrid Undset som en kompliceret personlighed, der stillede nådesløse krav til sig selv. Bernt Torvild Oftestad

analyserer Kristin Lavransdatter ud fra et retsperspektiv.

500-året for Teresa af Avilas fødsel markeres med tre artikler om Teresa af Avilas spiritualitet. Efter opdagelsen af Amerika og en voldsom ekspansion gik der en modstrøm af åndelig energi ud fra den iberiske halvø, skriver Mette Nygård i en artikel om Teresa som mystiker og som kirkelærer. Teresa måtte gå på kattepoter i en tid, hvor inkvisitionen var aktiv over for ”*las alumbrada*” (de oplyste) der hævdede, de havde haft stærke åndelige oplevelser

Mette Nygård beskriver Teresa som en praktisk og jordnær kvinde der søgte tilbage til eremitidealet og trods stor modstand fra det kirkelige hierarki grundlagde 16 reformerede kvindeklostre før sin død. Venskabet var den røde tråd gennem Teresas liv, fremgår det af Grethe Livbjergs bidrag, der karakteriserer Teresa som venskabets helgen.

Teresa beskriver den indre bøn som fællesskabet med Gud, som vi ved elsker os. Samtidig med at Teresa i sine breve skriver, at venskabet med Gud er det eneste der betyder noget for hende, beklager hun sig over, at hendes venner har alt for lidt tid til at være sammen med hende. Denne livlige og charmerende kvinde dyrkede venskabet og skriver i et af sine breve til en medsøster: ”Jeg elsker dig virkelig mere end du kan forestille dig”.

Terasas venskab med Johannes af Korset er kendt; men underbelyst er forholdet til den 30 år yngre Jeronimus Gracian. Hun opfattede ham som medreformator; men ordenens egne historikere er næsten tavse om dette venskab. Hvorfor? Nok, fordi mange inden for ordenen misforstod venskabet og så det i et komisk lys på grund af den store aldersforskel.

Men der er ikke nødvendigvis nogen modsætning mellem den Teresa, der skriver, at kun Guds kærlighed betyder noget for hende og den Teresa, der føler sig ensom og savner vennernes kærlighed. De repræsenterer to forskellige niveauer i Teresa, mener Grethe Livbjerg.

Sr. Maria Teresa Hosanna OCD skriver om Teresas skrifter om bønslivet. Teresa vender gang på gang tilbage til samtalen mellem Jesus og den

samaritanske kvinde. (Joh 4,14). Det levende vand blev for hende symbolet på foreningen med Gud. Teresa bruger billedet af menneskesjælen som en have og beskriver gennem de fire vandingsmetoder bønnens stadier, indtil menneskets og Guds liv gennemtrænger hinanden (s. 123).

Mariologi og kristologi. Kirkekritik og loyalitet

I ”Den hellige Johannes Paul II’s mariologi som udgangspunkt for forståelsen af kvindens egenart, værdighed og kald i Kirken”, skriver sr. Jeanne Wreden OP med baggrund i encyclicaen ”*Redemptoris Mater*” (1987) og det apostoliske brev *Mulieris dignitatem* (1988) om pave Johannes Paul II’s teologiske refleksioner over Marias rolle i frelsesværket og kvindens rolle i Kirken.

Pave Johannes Paul II benægter ikke den historiske undertrykkelse af kvinden. Han ser kvindeforagt og kvindeundertrykkelse som følger af syndefaldet, der er en forstyrrelse af det oprindelige koncept. Maria spiller en central rolle i frelsesmysteriet. For at få en fuld forståelse af menneskets genoprettelse skal Maria og mariologien integreres fuldt ud i kristologien, skriver Wreden, der mener, at JP II tilsyneladende ikke reflekterede over den frelsesteologiske betydning af doktrinen om Marias optagelse i himlen (s.147). Målet for at udvikle mariologien må være, at al lære om Maria udtrykker den feminine dimension i den nye Adams enhed med Gud (s.150)

Hvordan kan man være både kritisk og alligevel loyal over for Kirken som institution? Dette spørgsmål rejser afsnittet ”Kirkekritikk og loyalitet”. Afsnittet indledes med pave Frans’ juletale 2014 til kurien om femten åndelige sygdomme. Fr. Serge-Thomas Bonino OP, der er generalsekretær i den internationale teologikommission i Den katolske Kirke, skriver om kommissionens nye dokument ”*Sensus fidei* i Kirkens liv”. *Sensus fidei* defineres som et slags overnaturligt instinkt, der gør, at de troende kan genkende den gode hyrdes stemme (s. 195) Udviklingen i moderne demokratiske samfund har ført til en revaluering af *sensus fidei*. Men kirken er ikke et liberalt demokrati, og *sensus fidei* er ikke synonymt med *vox populi vox dei*, præciserer Bonino.

Hvordan fungerer Kirkens læreembede faktisk i dag? Det ser Werner G. Jeanrond, professor i teologi i Oxford, på i artiklen ”Hvordan overvinde polarisering i Kirken?” I artiklen rejser han spørgsmålet, om mange biskopper har givet op, når det drejer sig om at være Kirkens lærere sammen med paven.

En udtømmende omtale af alle artikler og temaer i SEGL ville sprænge alle rammer for denne anmeldelse. SEGL 2015 slår et vindue op ud til den store katolske verden og er ikke bange for at tage fat på de rigtig svære spørgsmål. Årbogen er i sig selv et helt lille bibliotek med litterære, historiske, teologiske og samfundsvidenskabelige vinkler på sine emner. Tag SEGL ved hånden og spring ud på det dybe vand, når du går i krig med de rigtig svære spørgsmål.

Brug SEGL som huspostil i det kommende år. Den fortjener det!

SEGL – katolsk årsskrift for religion og samfund 2015. Forfatter: Ståle J. Kristiansen & Peder K. Solberg (red.). Hæftet. 296 sider. Pris: 298 norske kroner. Årsskriftet kan også lånes gennem dit lokale folkebibliotek fra Sankt Andreas Bibliotek, www.sanktandreasbibliotek.dk, tlf.: 33 55 60 90.

IS henretter koptiske kristne den 15. februar 2015. Foto fra SEGL.

KIRKELUKNINGER ”En helt unik bygning kan hermed erhverves. Utrolig flot rødstenskirke med tilhørende boligudlejningsejendom som er opført med henholdsvis blank mur og pudset facade mod gården. Ejendommene er sammenbygget.

Anvendelsen af kirken begrænser sig kun af egen fantasi; men der vil være perfekte muligheder for udstilling, kultur/koncertsal, fotograf, reklamebureau, galleri, arkitektfirma m.m.

Kirken entreres via flot og indbydende hall/flot dørparti og via en lille mellemgang ankommer man til det unikke kirkerum med usædvanlig flot loftskonstruktion i træ samt flotte udsmykninger”

Sådan lyder indledningen til et salgsslag på ejendomsmæglerfirmaet EDC's hjemmeside. Teksten beskriver Vor Frelzers Kirke i Assens, der per 1. januar i år blev sat til salg for 2,2 millioner kroner. Kirken ligger meget centralt i Assens og er tilbage i 1970 kendt bevaringsværdig af kommunen.

Der skal derfor søges om dispensation, hvis en ny ejer senere skulle ønske at rive den ned.

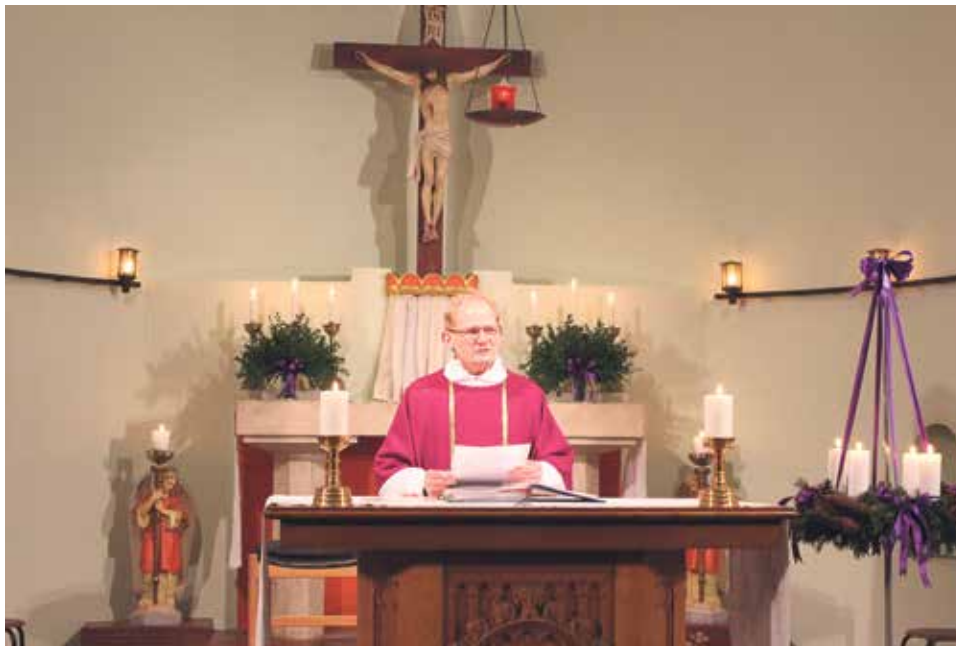
Der har været katolsk menighed i Assens mere end hundrede år. I 1909 begyndte redemptoristerne i Odense at læse messe for de mange polakker, der var kommet til byen for at arbejde på den lokale sukkerfabrik. I slutningen af 1924 flyttede kapellanen i Fredericia, hollænderen Jan Josef Maria Cornelis van Rijckevorsel, til Assens. Han startede med at fejre messen i sin lejlighed og rejste i løbet af meget kort tid pengene til at bygge en kirke. Den 29. maj 1927 blev Vor Frelzers Kirke indviet.

Men som årene gik, skrumpede menigheden mere og mere ind. I 2001 blev sognet nedlagt og Vor Frelzers kirke blev annekskirke til Sankt Albani Kirke i Odense. Egentlig var det planen at lukke kirken.

Montfortkommunitetet i Slagelse overtalte bispedømmet til at give den lille kirke endnu en chance. Per 1. september 2005 overtog montfortanerne ansvaret i Assens. Thomas Birkheuser, daværende sognepræst i Fredericia, fejrede den ugentlige søndagsmesse og p. Stephen Holm, daværende sognepræst i Slagelse, tog initiativ til at sætte bygningerne i stand. Forfaldet rådede; men der blev ryddet op og muget ud, murværk og tagrender blev repareret. Der blev indrettet præsteværelse med mulighed for overnatning og en lille kaffestue bagerst i kirken. Jesusfiguren øverst på gavlen blev sammen med gavlen sat i stand. I 2007 kom der et lille orgel til.

Montfortanerne havde ansvaret for stedet indtil 2012, hvor betjeningen blev overtaget af p. Ambroziu Anghelus, der var sognepræst i Fredericia indtil 2014. Fra 2014 er kirken kommet tilbage til samme status som i 2001. Den betjenes nu fra Odense.

Lille og smuk ligger den stadig dér i Nørregade med sine fine belgiske glasmalerier og et inventar, der stort set står intakt fra Rijckevorsels tid.

Kirker til salg

Status for kirkerne i Assens og Nyborg.

Tekst: Lisbeth Rütz

Men hvad nu? Menigheden har besluttet sig til at fejre messen i kirken indtil den er solgt. Det er planen, at der fortsat skal fejres messe i Assens – måske i Assisihuset, som et af menighedens medlemmer har købt og stillet til rådighed for menigheden.

I længere tid har den lille lokale menighed ledt med lys og lygte efter måder at føre kirken videre på. Kirken er for alvor kommet i reparationsalderen. I den del af ejendommen, der vender ud mod gården, er nogle vinduer i så dårlig stand, at de er sikret med gaffatape, så de ikke falder ud. Det er nødvendigt med en større

tagreparation. Menigheden fik en frist frem til den 1. juli sidste år til at skaffe midlerne til en omfattende restaurering med nyt tag og nye vinduer til omkring 700.000 kroner.

Håbet har været at overtage bygningen fra Ansgarstiftelsen for et symbolsk beløb og selv overtage ansvaret for bygningernes vedligeholdelse. Der er stiftet et anpartsselskab der foreløbig har omkring 200.000 kr. Det var tanken at lade lejeindtægterne betale den årlige drift og bruge pengene i anpartsselskabet til de mest nødvendige reparationer. Der har været stor opmærksomhed på kirken i lokalpressen.

Stella Maris Kirke i Nyborg. Foto: Kim Rune Fyens Stiftstidende.

P. Bernhard Kofod fejrer messen i Vor Frelzers Kirke i Assens. Foto: Lisbeth Rütz.

Mange – også byens lokale sognepræst i Folkekirken – har meldt sig ind i bevaringsforeningen. Tanken var at bruge kirken også til kulturelle arrangementer og koncerter, da den har en fin akustik.

Med omkring 100 sjæle er menigheden i Assens langt under de 300 der i strukturplanen er angivet som grænse for de nye sogneenheder.

”På en måde er vi slået tilbage til start nu. Vi vil bruge kirken så længe vi har den”, siger Leif – et af menighedens medlemmer.

Nu slukkes Havets Stjerne

”Fra den lille midtjyske By Ringe tager jeg tidlig Morgen til Nyborg for at overvære Indvielsen af den nye katolske Kirke. Da jeg drejer ned ad Vindingevej, ser jeg den skønne nye Kirke, og jeg ser Flag ved Flag. Hans Højærværdighed Biskoppen og Præster fra alle dele af Landet er i Dag stævnet til Nyborg. I det stille ”Stella Maris” er der Liv og Fest. Mariasøstrene kan i Dag være stolte, de har igennem mange Aars Arbejde og Forsagelse skabt en Kirkebygning, som enhver dansk Katholik kan glæde sig over” Sådan skriver Nordisk Ugeblad for katolske Kristne nummer 29 1928 i en længere reportage. Først blev ejendommen Stella Maris opført. Her boede Mariadøtrene, og her var der rekonvalescenshjem, skole og børnehave i mange år. I 1928 åbnede kirken lige ved siden af Stella Maris. Den er opført for gaver fra Belgien. Den katolske skole blev lukket i 1996 og omdannet til Nyborg Friskole. Året efter forlod søstre Nyborg efter at have overdraget deres børnehave – nu Mariahøjen – til Nyborg kommune.

I Nyborg har der været katolsk menighed siden 1907; men antallet af medlemmer har i mange år været støt dalende. Sidste messe blev fejret i kirken 1. juledag. Kirkeuret er blevet sat i stå, og inventaret vil blive fjernet i løbet af januar.

Kirken i Nyborg vil blive sat til salg gennem EDC for 3,2 millioner kroner. Kirkerne i Assens og Nyborg er bygget af Johannes Tidemand-Dal, der er kendt i katolsk sammenhæng. Tidemand-Dal er nok den arkitekt der har præget Næstved mest. Her byggede han også Vor Frue Kirke i Næstved. Senere kom de katolske kirker i Assens, Nyborg og Helsingør til.

Lokalpressen i Nyborg har i flere omgange nævnt Nyborg Friskole som interesseret køber. Til Fyens Stiftstidende udtaler skoleleder Bent Gangelhof da også den 5. januar, at han ser store muligheder i at købe kirken. ”Men i sidste ende er økonomien afgørende. Jeg har fået en fornemmelse af, hvor prisen kommer til at ligge, og den kan vi slet ikke løfte, når der ikke følger flere elever med”, siger Bent Gangelhof til Fyens Stiftstidende.

Udnævnelser i bispedømmet

FRA 1. februar 2016 vil pastor Bernardo Petrini, vicerektor på præstekollegiet ”Redemptoris Mater,” blive konstitueret som sognepræst ved Sct. Kjelds kirke i Viborg og Vor Frue kirke i Silkeborg.

Til ny vicerektor for præstekollegiet bliver fra samme dato pastor Daniel Jimenez Raga, andenpræst ved Domkirken og Sakramentskirken. Pastor Daniel fortsætter som præst for spansk-talende katolikker. Ligeledes fortsætter pastor Gilberto Vinciguerra som andenpræst ved Domkirken og Sakramentskirken.

Caritas-kollekt 2015

SØNDAG d. 30. oktober 2015 blev der samlet ind til Caritas i alle landets katolske menigheder. Caritas-kollekten er kirkens håndslag til Caritas, og pengene går for første gang til

Caritas' nationale arbejde.

Indsamlingens resultat er 225.994 kr., hvilket er næsten 100.000 kroner mere end sidste år! Caritas takker for de mange fine bidrag og glæder sig over opbakningen til det nationale arbejde.

Glædesfest med stænk af vemod

Assumptionssøstrene giver deres værk i Danmark videre.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

JUBILÆUM Tænd op for glæden og spred den omkring Jer! Det var budskabet fra biskop Czeslaw til menigheden i en fyldt Sankt Therese Kirke den 12. december, lørdagen før gaudetesøndag. Menigheden var samlet for at fejre Sankt Therese Kirkes 80-års jubilæum.

Biskop Czeslaw talte om den vigtige opgave, vi alle sammen har i at skabe trosmiljøer med en dyb og smittende glæde, der er langtidsholdbar og bygger på Kristus. Bliv nu endelig ved med at glæde Jer, sagde sognepræst Fabrizio Milazzo, da han efter messen inviterede alle til reception i skolens gymnastiksal, hvor bugnende borde med lækre specialiteter fra alverdens lande ventede på de forventningsfulde gæster.

Idagens anledning var provincialen for den belgiske provins, sr. Marie-Sophie, kommet til Danmark sammen med sr. Anna-Kristina fra det tidligere kommunitet i Høje Taastrup. Menigheden var der for at fejre jubilæet, men også for at markere, at bispedømmet samme dag overtog en stor gave fra Sct Michaels Stiftelse (Assumptionssøstrene i Danmark), der nu har overdraget skolebygningerne til Rygaards Skole og kirke med menighedslokaler og præstebolig

til Ansgarstiftelsen.

Med en lille tale på fransk overrakte sr. Marie-Sophie overdragelsesmonumentet til biskoppen. Den hellige Marie Eugénie ønskede at man ville finde kærlighed til Kristus, Maria og Kirken, hvis man så ind i en assumptionssøsters hjerte, sagde provincialen, der udtrykte håb om at disse værdier ville leve videre i skole og menighed og på ordenens vegne ønskede alt det bedste for de næste 80 år.

I sin takketale udtrykte biskoppen sin tilfredshed med, at der nu er styr på juraen. Han glædede sig over, at søstrene gennem deres indsats har sat et varigt præg på bispedømmet, kirken og skolen, der står tilbage som et monument over mange års trofast indsats i Danmark.

Assumptionssøstrene har markeret sig på mange områder i Den katolske Kirke i Danmark, hvor de ved siden af deres indsats på skolen har været aktive i katekese, holdt karismatiske bønsoftener, arbejdet med de syges dag, holdt retræter og arbejdet blandt ensomme og indsatte i fængslerne. De kom til Danmark i 1908. I 2011 blev det lille kommunitet i Taastrup, hvor søstrene boede i Den gamle Smedje, opløst og søstrene

Fra venstre sr. Anne-Kristina, provincial for den belgiske provins, sr. Marie-Sophie, biskop Czeslaw og sognepræst ved Sankt Therese og Sankt Andreas kirker, Fabrizio Milazzo.

forlod landet efter 103 år for at flytte til Frankrig, Belgien og Filippinerne.

Assumptionssøstrene blev grundlagt i 1839 i Paris af Marie-Eugénie Milleret. I 1908 kom de til Danmark, hvor de grundlagde en skole på Amalievej 16 på Frederiksberg. Fra 1920-30 drev de skole i det tidligere Sankt Andreas Kollegium i Ordrup. I 1930 flyttede de til Rygaard. Her fortæller klostrets kirkegård med 24 grave om de mange søstre, der kom til os fra det fremmede og lagde hele deres livsgerning i Danmark.

Sr. Marie-Sophie overdrager kirke med præstebolig og menighedslokaler til bispedømmet.

Pilgrimsrejse til Rom i Jubelåret

ITALIEN I perioden den 24-30. maj 2016 arrangerer Skt. Nikolaj kirke, Esbjerg, en pilgrimsrejse til Rom i anledning af Barmhjertighedens år som begyndte den 8. december 2015.

Der vil blandt andet blive besøg i Roms syv hovedkirker, deltagelse i onsdags audiensen på Peterspladsen, besøg ved pavegravene. Vi går gennem den hellige

port, der er daglig messe på dansk, skriftemål ved pastor Benny Blumensaat og den nyviede præst Jan Hansen etc.

Rejseleder er Maria Truelsen. Præster: pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat.

Se annonce længere tilbage i bladet. Du kan få yderligere oplysninger og tilmelde dig hos Maria Truelsen på tlf 24 60 23 08 eller e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk

Knud Kluge 70 år

Tekst og foto: Sankt Vincent Grupperne.

FØDSELSDAG Den 19. januar kan Knud Kluge, tidligere redaktionssekretær gennem 23 år for Katolsk Orientering, runde de 70 år. Han var desuden en kort overgang konstitueret chefredaktør efter nu afdøde pastor Willem Wuyts.

Ud over det daglige arbejde på bladet med artikelskrivning og fotografering indførte Knud Kluge digital teknologi på bladet – en teknologi, der bruges den dag i dag.

Knud Kluge forlod Katolsk Orientering i februar 1999 for derefter at fortsætte i Caritas Danmark som informationskoordinator. Her blev han til 2008, hvorefter han gik på efterløn – dog med rejseopgaver for Caritas Danmark i to år mere.

Han nåede at udgive tre skolehæfter, en dokumentarfilm, et par sansekasser samt adskillige fotoudstillinger – alle for Caritas. I sit virke her besøgte han stort set samtlige menigheder.

Knud Kluge har været medlem af Sankt Vincent Gruppernes bestyrelse siden 2009. Foruden redaktion af organisationens lille pjece er han tillige koordinator på projekter i Peru og den indiske delstat Manipur.

Bank på, så bliver der lukket op for dig

Barmhjertighedens år åbnet i Sankt Ansgars Kirke.

JUBELÅR Pave Frans søger medarbejdere. Så mange som muligt og hurtigst muligt! Det var budskabet i den prædiken, biskop Czeslaw fejrede sammen med præster fra bispedømmet i Sankt Ansgars Kirke den 8. december på festen for jomfru Marias uplettede undfangelse. Dagen markerede også 50-året for slutningen af Det andet Vatikanconcil. Samme dag blev starten på Barmhjertighedens År proklameret i Vatikanet ved at pave Frans åbnede Peterskirkens hellige port.

De åbne døre er en ny chance for dem der banker på men også en appel til dem, der mener, de ikke har behov for at gå ind, sagde biskoppen.

I Barmhjertighedens år bliver der særlig fokus på skriftemålet. Her kan vi få trøst og lindring og erfare Guds aldrig svigtende barmhjertighed. Men dette jubelår handler lige så meget om, hvordan vi giver Guds barmhjertighed videre til andre. Og her er der brug for alle vores kræfter, kærlighed og fantasi. Det kan se uoverkommeligt ud; men paven går forrest for at vise os, hvad vi kan gøre. I den apostoliske skrivelse *Misericordiae Vultus* (Barmhjertighedens ansigt) forklarer han, hvad ideen med barmhjertighedens år er og hvordan vi kan markere det.

Det handler blandt andet om at styrke fællesskabet og være mere opmærksomme

på vor næstes behov. Der er brug for hver og en af os til at vise verden, at vi har en barmhjertig Gud. Det kan blandt andet ske ved, at vi bliver bedre til både de legemlige og de åndelige barmhjertighedsgerninger. De legemlige barmhjertighedsgerninger er måske de nemmeste at overskue. Det er dem, Jesus nævner i sin beskrivelse af verdensdommen i Matt 25,31 – 41. Vi skal føde og klæde dem, der ingenting har, tage imod de fremmede, hjælpe syge, besøge fanger og begrave de døde. De åndelige barmhjertighedsgerninger er lidt sværere at forholde sig til. De handler om at vi skal blive bedre til at fortælle om vores egen tro og være mere opmærksomme på den åndelige nød, der er omkring os. Det er for eksempel en vigtig åndelig barmhjertighedsgerning at bede for de levende og de døde. Men det handler også om hvordan vi bliver bedre til at tage os af den verden, Gud har givet os. Det er et stort og krævende projekt. Men vi kan bruge jomfru Maria og hendes tillid til Gud som forbillede, og vi kan bede om hendes forbøn, sagde biskoppen.

Barmhjertighedens år markeres i Danmark med valfarter til Sankt Albani Kirke i Odense. KO vil løbende fortælle om de lokale tiltag i bispedømmet.

LR

Biskop Czeslaw den 8. december ved åbningen af Barmhjertighedens År. Foto: Lisbeth Rütz.

► *Fortsat fra side 5.* tale om forpligtelsen til at søge den ”synlige enhed med konkrete skridt” og pegede på muligheder som fælles gudstjenester, at de lutherske biskopper kommer på regelmæssige ad limina besøg i Rom og fællesmarkering af reformationsjubilæet i 2017.

I den vestlige verden er vi i dag på vej ind i en ny epoke for kristendommen, hvor praktiserende kristne måske vil blive en minoritet. Folk vil her ikke mere automatisk være

kristne per tradition, men fordi de selv aktivt har valgt det til. Som Karl Rahner sagde – det tredje årtusindes kristne vil være mystikere eller slet ikke længere være det.

”Nye tider stiller anderledes krav til Kirken. Den skal være udadvendt og missionerende, selvsikker på den rigtige måde og alligevel ydmyg over for sin opgave”, sagde Thorsen.

Samtalen mellem vores kirker fortsætter, og den vil uden

tvivl blive endnu mere intens, efterhånden som vi nærmer os jubilæumsåret. Men det for mange allerstørste problem er endnu ikke løst. ”Vil man i 2017 invitere til gudstjeneste, hvor en luthersk og en katolsk præst står side om side med hver sin kalk? Det skal vi nok ikke regne med. Tør katolikkerne ikke?”, spurgte forhenværende kirkeminister Birthe Rønn Hornbech.

Hvad ved katolikker ...?

”Hvad ved katolikker ... om den hellige Birgitta af Vadstena?” Således indledte NM en artikel i KO nr. 16, 27. november. Anledningen til spørgsmålet – og til artiklen i det hele taget var - at nogle mediefolk i Italien har taget initiativet til en dramadokumentar om den svenske helgeninde. Og spørgsmålet er vel anbragt, men jeg blev ikke desto mindre noget forbløffet ved at læse videre i artiklen, for det er åbenbart ukendt, at kendskabet til den hellige Birgitta på dansk grund ikke mindst skyldes den danske (katolske) digter Johannes Jørgensens storværk i to bind om hende – udkom i hhv. 1942 og 43. Lykkeligvis var svenskerne ikke længe om at anerkende Jørgensens store indsats og hædrede ham derfor med en æresdoktorgrad ved Stockholms Universitet.

For et år siden blev jeg som formand for Johannes Jørgensen Selskabet kontaktet af den i NMs artikel omtalte Daniela Gurrieri, fordi hun og Fabio Carini agtede at

lave en dramadokumentar over den hellige Birgitta – især inspireret dertil ved læsning af Johannes Jørgensens værk, som blev oversat til italiensk allerede i 1948 og sidst genudgivet på dette sprog i 1991. Det er aldrig blevet genoptrykt på dansk. Det er velgørende for os i den danske digters selskab at erfare, at han er højt værdsat i det store udland, hvad vi i øvrigt ret ofte får bekræftet. Tilsvarende er det lidt trist – og beskæmmende – at danske katolikker i vid udstrækning ikke synes at kende ham. Selskabet kan glæde sig over en stor og trofast medlemsskare, men vores klare opfattelse er, at det ikke er katolikkerne, som fylder mest i medlemsrækken, hvad dette så kan skyldes.

Til næste år – i 2016 i 150-året for Johannes Jørgensens fødsel – har bestyrelsen for ”Årets klassiker” besluttet at hædre ham som årets klassiker 2016. Bestyrelsen består af folk fra Samrådet for de litterære selskaber i Danmark og Danmarks Biblioteksforening. Her er Johannes Jørgensen ikke glemt, og hans selskab skal også nok drage fordel af den opmærksomhed, han bliver genstand for rundt om i

landet. Gad vide, om Danske katolikker vil opdage det? *Stig Holting, formand for Johannes Jørgensen selskabet, 1902 Frederiksberg*

Indre sekularisering

Pave Frans er en figur, der skaber usikkerhed, uvished og labilitet, hvilket vor tid åndeligt set bestemt ikke har brug for.

Hans initiativer skaber usikkerhed blandt troens folk, men hilses med tilfredshed af dem, der er ligeglade med troen.

Jeg forventer, at hans initiativer lægger op til en indre sekularisering af Den katolske Kirke, så den kommer på sekulariseringshøjde med de skandinaviske folkekirker.

På bagsiden af KO nr. 17 er der på bagsiden et logo for jubelåret. Billedet, hvor Gud og mennesket har et fælles øje, er udtryk for New Age, hvor man sammenblander det menneskelige og det guddommelige.

Det er lige præcis denne sammenblanding, som Michelangelo ikke foretager i sit maleri ”Skabelsen” på loftet i Det Sixtinske Kapel, hvor der er et par centimeter mellem Guds finger og Adams finger.

Dette new-age-logo er symptomatisk for åndeligt betænkelige understrømninger, der i tiden kan iagttages – også fra Vatikanet.

Niels Erik Søndergård, 5250 Odense SV

Det sker i bispedømmet

Januar:

Tirsdag 19. kl. 18.30: Økumenisk kirkevandring i København. Vandringen starter i Sct. Pauls kirke kl. 18.30. Prædiken i Gustavskyrkan af sognepræst Daniel Nørgaard fra Sankt Ansgar kirke.

Fredag 29. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse, inkl. de syges salvelse v/pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V.

Februar:

Lørdag 6. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i domkirken. Focolare – om at gøre enheden mulig v/Joke Bos. Menighedssalen Bredgade 69. A, Kbh C.

Første og sidste onsdag i måneden kl. 17.30-19.30: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 69 A, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

En ”katolsk” reformationsroman

Mysteriet om Poul Helgesens forsvinden.

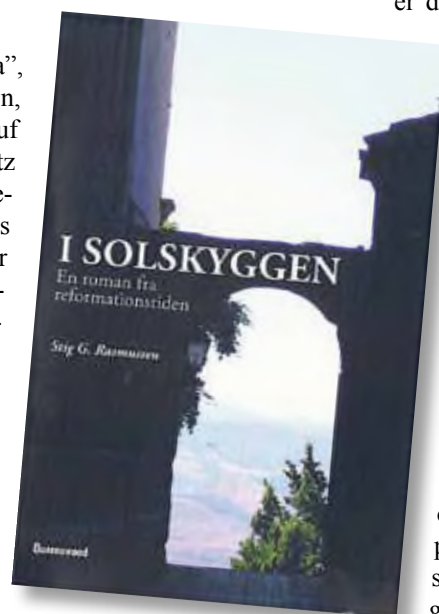
Tekst: Kirsten Kroeg

ANMELDELSE I 1997 skrev Magnus Nyman bogen ”Förlorarnas historia”, ”Tabernes historie”, en svensk reformationshistorie set fra tabernes - altså katolikkernes - synsvinkel. Stig G. Rasmussen har med ”I solskyggen. En roman fra reformationstiden” gjort lidt af det samme, hvad angår den danske reformation, men i romanform.

Romanens indhold præsenteres i indledningen som et kildemateriale fundet på en herregård i Vendsyssel, hvor hoveddelen skulle være et 1700-tals afskrift af et manuskript fra 1500-tallet, et fortællerteknisk trick, som bl.a. er kendt fra Umberto Ecos ”Rosens navn”, og som får fiktionen til at fremstå som faktion.

Jeg-fortælleren, som i indledningen bli-

ver kaldt for ”Gamma”, senere Jacob Vognsen, får af lensmand Oluf Nielsson Rosenkrantz til opgave at løse mysteriet om Poul Helgesens forsvinden. Samtidig er Jacob Vognmand meddeler om det, han opdager for nogle, han først mod slutningen af romanen opdager, hvem er. Gennem romanen ledes jeg-fortælleren via nogle papirer og samtaler med forskellige personer tættere og tættere på

svaret om Poul Helgesens endeligt.

Jacob Vognsen er selv tidligere elev af Poul Helgesen og har opholdt sig i ni år i karmeliterklostret i Hillerød, som var Poul Helgesens kloster, og selvom det er mysteriet om, hvor Poul Helgesen og en skat er forsvundet hen, som er plottet i romanen,

er det snarere det, som hans kloster repræsenterer i dansk reformationshistorie, nemlig store skikkelser både på katolsk og luthersk hold, der danner grundlag for bogens tema. Således er romanen en lang beskrivelse af, hvad den ydre reformation kommer til at betyde på det indre plan både af opblomstring af umoral, valg af at gå mod sin indre overbevisning, men også i Jacob Vognsens person af, hvordan krisetider kan forædle og grundfæste en person. I et

efterladt brev fra Poul Helgesen til Jacob Vognsen beskriver denne det således: ”Det er, som vi i vor udsathed og svagthed erkender Åndens styrke så meget des mere nærværende hos os.”

Karakteristisk for romanen er sammenstillingen af navnkundige historiske skikkelser og fiktive personer - således er f.eks. Poul Helgesen og Oluf Rosenkrantz historiske personer, mens Jacob Vognsen er fiktiv - og dermed også en sammensmeltning af historisk indsigt og viden på den ene side og litterær fortællerteknik, fantasi og handling på den anden side, hvilket lykkes rigtig godt. Forfatteren, som oprindeligt er mag. art. i historie, har styr på den historiske side, men behersker samtidig det rent litterære i en grad, så man gribes af fortællingen og får lyst til at fordybe sig i den meget spændende tid i vor danske historie, som romanen omhandler. Romanen kan klart anbefales og samtidig kunne man næsten ønske, at forfatteren vil bygge videre på tanken med denne reformationsroman og skrive en dansk udgave af ”Tabernes historie”. *I solskyggen, 182 sider, 179,95 kr., Forlaget Queenswood.*

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Organiseret bedemand, tilknyttet garantordning, v/ Steen Jørgensen

www.v-lm.dk**Martin Ryom**

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk**TELEFONLINE SOS FORBØN**Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure: Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi. Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø

Tlf. 22 83 01 08

www.urmagerværkstedet.dk**KATOLSK INFOBUTIK****Katolske Bøger og Brugskunst**

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m. Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dkKatolsk Orientering kan også læses på nettet www.katolskoriering.dk**Biskoppens kalender****Januar 2016****Lørdag 9. kl. 14:30** Katekese i Skt. Ansgar menighed.**Søndag 10.** Messe Lolland-Falster.**Torsdag 14. kl. 17:00** Messe i Vor Frue i Herlev i anledning af 200-året for Oblatfædrenes oprettelse.**Onsdag 27. kl. 15:00** Møde i Danske Kirkers Råd.**Lørdag 30. kl. 11:30** Messe ved vietnamesisk katekese i Hvidovre.**Søndag 31. kl. 11:00** Messe i Domkirken i anledning af sankt Ansgar fest.**kl. 16.30** Vesper i Domkirken i anledning af Sankt Ansgar fest.Sankt Andreas og Sankt Therese menighed har planlagt en **pilgrimsrejse til Therese af Lisieux i Frankrig** i dagene 21.-24. april, dvs. Store Bededagsferien. Rejseledere er p. Fabrizio Milazzo og undertegnede.

Rejsen koster 3.700 kr, som inkluderer flyrejse fra København til Paris med Air France, bustransport fra lufthavnen til Lisieux og kost & logi hos de lokale søstre. Der er lagt et program som giver mulighed for fordybelse med udgangspunkt i Sankt Thereses tanker og gerningerne.

Man kan registrere sig på kirkens hjemmeside, www.sa-st.dk, eller ved at kontakte Frode Lundsten på 29 89 79 89.**Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat**

NB: nye åbningstider:

Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16

Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45

Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Katolsk Orientering - nu 42. årgang.

Den Nordiske valfart til Lourdes**Ingen valfart i 2016**

Bestyrelsen har truffet beslutning om, at der ikke gennemføres en valfart i 2016 - da Accueil er optaget, og da der afholdes WorldYouthDay i Krakow.

Valfart i 2017

Den næste valfart bliver den 24. juli til 31. juli 2017. Indkvartering på Accueil Notre Dame og Hotel Mere herom senere.

Festen for Vor Frue af Lourdes

Festen for Vor Frue af Lourdes fejres på dagen Torsdag d. 11. Februar 2016 kl. 19.00 i Domkirken, Sankt Ansgars kirke.

Medarbejdertræf i april 2016Lørdag den 30. april 2016 vil vi gerne invitere alle, der måtte have interesse for at yde tjeneste som sygeplejerske, sundhedsassistent, læge, samarit, frivillig til at køre vogne og assistere, til et INFO-møde. Interessert? - Så reserver 30/4 kl. 14-17. Sted oplyses senere på www.lourdes.dk**Pilgrimsrejse til Rom****Jubelåret 2016 - den 24-30. maj****Pris:** 7.400 kr. på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta, www.csse-roma.com.**Pilgrimspræster:** pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat.**Rejseleder:** Maria Truelsen.**Tilmelding:** på tlf. 24 60 23 08 eller på e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk.

Katolsk Orientering udkommer næste gang d. 5. februar 2016

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)**Redaktør:** Lisbeth Rütz**Layout:** Carsten Meyer-Jensen**Annoncer og abonnement:** redaktion@katolskoriering.dk**Medarbejdere i dette nr.:** Eva Maria Nielsen, Omar Ingerslev, Max Ulrich Klinker, Maja Arthy, Jesper Fich, Dan Jensen, Annika Skenberg, Kirsten Krog.**Redaktion og annoncer:**

Katolsk Orientering,

Gammel Kongevej 15,

1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag,

Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskoriering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V**Tryk** Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

Torgny Lindgren og den kristne skrøne

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Den svenske, katolske forfatter Torgny Lindgren har et stort forfatterskab bag sig og er blevet kaldt én af Sveriges største forfattere. Mange af hans bøger findes også i en dansk oversættelse. Hans fortællestil kan for øvrigt sammenlignes med danske forfattere som Svend Åge Madsens og Peter Seebergs. I 1991 blev Torgny Lindgren medlem af Svenska Akademien, som bl.a. udnævner vinderen af Nobels litteraturpris, og hvor også en anden af Sveriges katolske forfattere, Birgitta Trotzig, har siddet.

Forfatterskab

Torgny Lindgren fik sit gennembrud med "Ormens väg på Hälleberget" i 1982, som blev oversat til dansk i 1984 under titlen "Slangens vej" og filmatiseret i 1986. Bogen er en parafrase over Jobs bog henlagt til 1800-tallets Sverige og er oversat til flere sprog. Siden har Lindgren skrevet en lang række bøger. En af disse er "Bat Seba" fra 1984, som også findes på dansk og ikke overraskende handler om Kong David og Batseba. Det er den første nordiske bog, som har fået den franske pris "Prix Femina Étranger", som gives til den bedste roman oversat til fransk. I 2011 udkom hans "Erindringer", som også findes på dansk.

Lyset

"Ljuset", som blev udgivet i 1987 og året efter blev oversat til dansk, udspilles i middelalderen i byen Kadis under pesten. Romanen indledes med Jaspers hjemkomst fra sin søgen efter en kvinde. Han kommer dog ikke hjem med en kvinde, men med en drægtig kanin, som – viser det sig snart – fører pesten med sig. Mens menneskene hurtigt bliver færre og færre pga. pesten, bliver der stadig flere og flere kaniner. Efter sygdommens hærgen er der således kun få mennesker tilbage i Kadis, hvoraf de vigtigste er Könik og hans hustru Eira. Dertil kommer deres søn Kare, som fødes efter pesten og senere forsvinder, men i slutningen vender hjem – og grisen Blasius. Under pesten er præsten blandt de første, der dør, og med hans død indtræder forvirring og lovløshed – en lovløshed, som Könik beder den tilrejsende svindler, Nils, som udgiver sig for at være kongens udsending, om at dømme i, så orden igen kan opstå.

Nils indvilger i dette, og følgen bliver bl.a. at Könik og hans gris, Blasius, dømmes til hængning. Netop denne hængning bliver en underlig tvetydig korsfæstelsesallusion. Tvetydigheden er for øvrigt generel for hele romanen. Et par eksempler på det er kaninernes og Blasius' symbolske betydning.

Kaninerne, som er den direkte årsag til døden og den efterfølgende uorden, bliver således symbol netop på kaos og lovløshed, men samtidig bliver de, ligesom mennesket knyttet til Gud, som hans billede: "Mennesket er visselig Guds afbillede, men der findes også en Gud, som har skabt kaninen i sit billede, det er munterhedens og sprælkhedens og vækstens Gud".

På samme måde med grisen Blasius. For det første bærer grisen det samme navn som den afdøde præst, der stod for orden, og for det andet er Blasius som bekendt navnet på en helgen. Ud fra navnet symboliserer grisen altså noget *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 1
15. januar 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

positivt. Men samtidig fremstilles den som glubsk og ødelæggende, f.eks. bryder den til sidst ud af sin indhegning og æder en lille pige. Alligevel kommer den i domsscenen til af fremstå som en Kristusskikkelse, for som det siges: "Egentlig var det ikke bare Blasius, som hang der og kæmpede for sit liv, Könik så, at Blasius indesluttede noget større i sig, det var Kadis, for ikke at sige hele Guds skabelse, som stred og plagedes der i rebet". Det synes indlysende at læse denne passage som en bibelallusion til Esajasbogens ord: "det var vore sygdomme, han tog, det var vore lidelser, han bar" (Es 53,4), som senere i Det nye Testamente kobles til Jesus og hans korsdød. Ved at se på Blasius bliver Könik da også "frelst", hvilket man bl.a. kan læse ud af ordene: "Og Könik råbte befrielsens ord bagatel så det gav ekko over hele Kadis, han brød ud af skrønen, hvor han havde været lukket inde og hoppede ned på jorden". Også naturen underbygger befrielsen. Solen bryder således igennem, og der er ikke kun tale om et almindeligt solglimt, men "et mægtigere sollys havde han aldrig oplevet".

Allerede tidligere i romanen er befrielses- og frelsestemaet blevet antydnet. Til det kaos, som pesten har medført, hører tabet af tidsfornemmelsen, men med Nils' ankomst genindføres tiden ved hjælp af helgendage. Nils siger således til Könik: "Om fire dage er [det] Johannes Døberens dag". I evangelierne er Johannes Døberens den, der baner vejen for Jesus, Frelseren, og i romanen bliver denne dag da også en form for frelsesdag, det bliver nemlig den dag, hvor Kadis igen får en præst, og hvor Eira og Könik får deres søn, Kare, tilbage. Drengen kommer dog ikke alene, men føres ved en kvindes hånd. Denne kvinde

viser sig at være den samme, som Jasper i bogens begyndelse forgæves søger efter, og som han kaldte Maria. Kvinden bærer altså samme navn, som Jesu mor, og hele sceneriet ved sønnens "genkomst" lægger op til en kristen tolkning. Samtidig ligger der i den tilbagevendte søn en allusion til den fortabte søn.

Som det fremgår af citatet ovenfor, bryder Könik ikke blot ud af galgen, men af skrønen. Skrønen som fortælling, som løgn og som tematisering af fiktionen er central i hele romanen. Man ved aldrig, hvornår der indenfor romanens ramme er tale om virkelighed eller skrøne og fiktion. Kvinden, som Jasper havde været ud at lede efter, fremstår således som en fiktion, men dukker mod slutningen op som en virkelig kvinde. Svindleren, Nils' rolle underbygger da også denne forvirring om virkelighed og fiktion. Tilsyneladende er det hans genfortælling og iscenesættelse – der må anses som værende på skrønen plan – der genopretter byens orden og liv. Man står altså tilbage med en oplevelse af en opløsning af grænsen mellem virkelighed og skrøne.

Hummelhonning

"Hummelhonning", som udkom i 1995 og året efter blev oversat til dansk, er første bind i en trilogi, som derudover består af "Pölsan" fra 2002 – oversat til dansk i 2003 – og "Dorés bibel" fra 2005, som blev oversat til dansk i 2006. "Hummelhonning" kan imidlertid uden problemer læses selvstændigt.

Fortællingen begynder under en kvindelig helgenbiografists foredrag i Västerbotten i det nordlige Sverige. Efter foredraget inviteres hun hjem til en ældre, syg mand,

Hadar, som bor ensom langt ude på landet. Næste dag er hun imidlertid sneet inde og må belave sig på at blive på ubestemt tid. Den ubestemte tid bliver imidlertid snart forlænget trods bedring i vejret, og helgenbiografistens tidsfornemmelse forsvinder. Under sit ophold drages hun længere og længere ind i fortællingen om det underlige hadefulde, symbiotiske afhængighedsforhold mellem Hadas og hans bror Olof, som er hans nærmeste nabo, men som han aldrig ser. Begge er syge – Olof af dårlig hjerte, Hadas af cancer – og begge holder de sig som dødssyge i live af ønsket om at overleve den anden.

Helgenbiografisten, som mens hun opholder sig hos Hadas, skriver på en bog om den hellige Kristoffer, drages dybere og dybere ind i en anden beretning, nemlig beretningen om de to brødre, der tilsyneladende har alt fra kat, over kvinde til barn fælles. Det er begge de to brødre, der fortæller, og helgenbiografisten, som pendulerer mellem Hadas og Olof, bliver ligesom så meget andet i deres liv en form

Torgny Lindgren 2009. Foto: Wikimedia Commons Jarvin Jarle Vines.

for fælleseje, som de kæmper om indbyrdes.

Efter læsningen af "Hummelhonning" sidder man tilbage med lidt af den samme fornemmelse af en glidende overgang mellem virkelighed og fiktion eller fortælling, som i "Lyset". Mens byen Kadis i "Lyset" bliver reddet gennem svindleren Nils' genfortælling og iscenesættelse, får helgenbiografisten til sidst den samme rolle som iscenesætter.

Gennem hele bogen er der en parallel mellem fortællingen om de to brødre, som helgenbiografisten lytter til og genfortæller til og mellem brødrene, og den helgenfortælling, hun forsøger at skrive, og som ligesom brødrenes fortælling befinder sig et eller andet udefinerbart sted mellem fiktion og virkelighed, mellem skrøne og sandhed.

I efterfølgeren "Pölsan" er vi stadig i Västerbotten, hvor vi følger en skribent på lokalavisen, der bliver sat fra bestillingen pga. mistanke om, at det, han skriver, er opdigtet. Senere som 107-årig plejehjemsbeboer genoptager han sine skriverier, men man stilles stadig over for spørgsmålet om, hvad der er fantasi, og hvad der er virkelighed. Tredje bind i Västerbotten-trilogien, "Dorés bibel", har til forskel fra "Hummelhonning" en jefortæller – en syg dreng, som aldrig lærer at læse. Gennem sin gamle morfar, der på sine gamle dage også har mistet evnen til at læse, men som litterat kan genfortælle meget af verdenslitteraturen for drengen, tematiseres fortællingen endnu engang. Fortællingen opleves imidlertid her også gennem billederne i en gammel illustreret bibel – Dorés bibel.

Katolske institutioner i Italien huser 27.000 flygtninge

– viser nye opgørelser fra Vatikanet.

Tekst: Niels Messerschmidt

MIGRATION Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* anslår, at italienske sogne, klostre og andre religiøse institutioner huser sammenlagt 27.000 flygtninge og migranter – eller 4.000 flere end i september sidste år, hvor pave Frans opfordrede alle sogne i Europa til at tage imod flygtningefamilier. Vatikanets to sogne var ikke sene til at følge pavens opfordring; Sct. Annæ sogn tog imod en syrisk familie med to børn, mens Sct. Peters sogn stillede en stor lejlighed til rådighed for en eritreisk mor og hendes fem børn.

Reuters spurgte ved årets udgang katolske institutioner i Europa om deres håndtering af flygtninge og migranter i lyset af pavens opfordring, og nævner bl.a. et sogn i Tyskland, hvor kirkebænkene blev midlertidigt fjernet for at kunne huse en gruppe

flygtninge, og et franciskanerkloster nær Rom, der inviterede en flygtningefamilie til at bo inden for dets mure. *Reuters* skriver, at pavens opfordring er blevet modtaget med blandede følelser på et tidspunkt, hvor strømmen af flygtninge og migranter til Europa er taget til. Nogle har modtaget dem med åbne arme, mens de andre steder er blevet mødt med frygt og fremmedhad – særligt efter terrorangrebene i Paris sidste år, hvor 130 personer blev dræbt.

Til nyhedsbureauet fortæller pater Johannes Sczyrba fra Sct. Benedikts sogn i det nordlige Bremen om hvorfor de valgte at fjerne kirkebænke og skriftestolen for at give midlertidigt husly til en gruppe flygtninge: "Det er vores pligt. Vi kan ikke synge julesalmer om at åbne vore døre for de nødlidende og så nægte dem husly".

Andre katolske gejstlige, navnlig i Østeuropa, har derimod været mindre villige til at huse flygtninge, og advarer om de langsigtede konsekvenser som migranterne – de fleste af dem muslimer – vil have på den lokale kultur, skriver *Reuters*.

"Vi er hverken fremmedfjendske eller ugæstfrie", forklarer biskop Piotr Libera fra byen Plock i det centrale Polen. "Vi er derimod forstandige. Hvis du lukker en fremmed ind i dit hjem, et nyligt opført hjem, et lille og skrøbeligt hjem, kan du skabe dig mange problemer".

Kontakter til danske centre

Selv om det herhjemme ikke er lovligt at huse flygtningefamilier, uden deres sag først er blevet behandlet af myndighederne, har pavens opfordring været med til at skærpe opmærksomheden på flygtninges og migranternes situation. I Vor Frue menighed i Aarhus har den internationale studentergruppe Mount Tabor under ledelse af pater Kris etableret kontakt til flygtningecentre i området, oplyser pater Herbert: "De besøger centrene og får besøg af flygtninge fra disse centre. I oktober sidste år inviterede menigheden og studentergruppen flygtninge til en sammenkomst efter højmessens".

P. Herbert oplyser desuden, at sognets præster sammen med sr. Angela og en engageret kvinde fra menigheden besøgte centret i Aistrup for at dele julegaver ud til børnene.

"Vi er altså opmærksomme på problemet og hver søndag er der en fast forbøn for flygtninge".

I Esbjerg, oplyser pater Benny, er man i kontakt med et nyligt oprettet asylcenter i Hviding syd for Ribe: "Unge fra vores menighed tog juledag ud til centret og uddelede 160 julegaver til børn og unge, hvoraf de fleste var muslimer. En søndag hentede nogle fra medlemmer fra menigheden tyve asylansøgere til messe. Vi vidste ikke på forhånd, hvem der var kristne eller muslimer, og det viste sig, de fleste var muslimer".

Pave Frans kommer til Sverige i slutningen af oktober

Skal deltage i reformationsmøde.

ØKUMENI Den hellige Fader kommer til Lund den 31. oktober 2016. Det historiske besøg sker som optakt til at katolikker og lutheranere sammen markerer 500-året for reformationen. Sidste gang en pave besøgte Sverige var i 1989 under den hellige pave Johannes Paul II's rundrejse til de nordiske lande.

Mødet i Lund udspringer af årtiers lang dialog og en milepæl i denne proces var offentliggørelsen af dokumentet *Fra konflikt til fællesskab* i 2013. Heri udtrykker katolikkerne og lutheranerne sorg og anger over

den smerte, de har forvoldt hinanden, men også en taknemmelighed over de teologiske indsigter, de begge har bidraget med.

Samtidig fremhæver de deres fælles ansvar for at vidne om den kristne tro, ikke mindst gennem arbejdet for retfærdighed og fred.

Det er i den ånd, at paven, repræsentanter for Den katolske Kirke og Det lutherske Verdensforbund mødes i Lund i efteråret og for første gang nogensinde markerer reformationen sammen. Under mødet vil der blive afholdt et symposium og en guds-

teneste med en liturgi udviklet specielt til lejligheden.

At mødet bliver afholdt i Lund skyldes flere ting: det var her, at Det lutherske Verdensforbund blev oprettet i 1947, og forbundet fejrer sit 70-års jubilæum i 2017. Lund ligger også i "det lutherske Skandinavien", som på mange måder er blevet præget af reformationen.

Mødet afholdes den 31. oktober, på selve reformationsdagen; ifølge traditionen sømmede Martin Luther denne dag sine 95 teser fast på porten til slotskirken i Wittenberg i 1517. Mødet i Lund knytter sig dermed til 500-årsjubilæet for reformationen, der til næste år får stor opmærksomhed i de lutherske kirker verden over. Mødet markerer også, at det i 2017 er 50 år siden den økumeniske dialog mellem lutheranere og katolikker begyndte. *NM*

Caritas

11 brobyggere besøger Uganda.

Læs mere side 4

Barmhertighedens år

Biskoppen skriver om jubilærets valfarter til Odense.

Læs mere side 5

Pave Frans

Pavebiografi og ny bog af pave Frans på dansk.

Læs mere side 6-7

Jubilæer

Oblatfædre og Neokatekumenatet fester.

Læs mere side 11

KO mener

Håbets tegn i Lund?

Mange blev overraskede, da Vatikanet den 25. januar udsendte en meddelelse om at paven deltager i en økumenisk højtideligholdelse af reformationsjubilæet i Lund den 31. oktober. I en fælleserklæring fra Det lutherske Verdensforbund og Det pavelige råd for fremme af kristen Enhed hedder det, at højtideligholdelsen skal "belyse de solide økumeniske fremskridt i forholdet mellem katolikker og lutheranere".

Helt overraskende er Vatikanets meddelelse dog næppe, for gennem hele sit pontifikat har Frans godet vejen for en større tilnærmelse mellem de to kirkesamfund.

Fx sagde han for nyligt under et besøg i Roms evangeliske kirke til en lutheransk kvinde, gift med en katolik og som beklagede sig over ikke at kunne gå til kommunion sammen med sin mand at hun skulle "tale med Vorherre" om, hvorvidt hun kunne deltage i eukaristien. Netop spørgsmålet om fælles kommunion er en væsentlig knast på vejen mod fuldt fællesskab, og pavens svar har nogen tolket, som om ikke-katolikker kan deltage i eukaristien uden at spørge om lov.

Ved afslutningen på Bedeugen for kristen enhed den 25. januar i år bad Frans om tilgivelse for den måde, katolikker i tidens løb har behandlet andre kristne på, og han opfordrede også katolikkerne til at tilgive den uret, som er blevet begået mod dem: "Vi kan ikke ændre det, der er sket; men vi må ikke lade vægten af fortidens syndere forgifte vore relationer", sagde han.

Den økumeniske gudstjeneste i Lund holdes nøjagtig ét år før 500-årsdagen for da Martin Luther opslog sine 95 teser på kirkedøren i Wittenberg. Det blev startskuddet til reformationen, men også et blødende sår i Kirkens liv, hvor konflikter og forfølgelser i kølvandet på reformationen efterlod en arv af dyb mistillid mellem de to kirkesamfund helt frem til 2. Vatikankoncil.

Ved offentliggørelsen af dokumentet 'Fra konflikt til fællesskab', udgivet af Den lutherske-romersk katolske Enhedskommission i 2013, fastslog pave Frans, at 'ved denne lejlighed vil lutheranere og katolikker have mulighed for første gang at dele en økumenisk markering overalt i verden, ikke som en triumferende fejring, men som forkyndelsen af vores fælles tro på Den treenige Gud. Denne opgave ligger foran os i dag og vi kan kun adressere den sammen".

Begivenheden i Lund, og pavens deltagelse, er endnu et synligt tegn på, at den katolsk-lutherske dialog har gjort betydelige fremskridt siden koncilet, bl.a. at man sammen adresserer kernen i kontroverserne i det 16. århundrede, og udvikler en ny forståelse, gensidig tillid og en virkelig evne til at samarbejde om mange projekter.

I et stadig mere sekulært Europa bliver det vigtigere end nogensinde for kirkerne at søge dialog og forsoning, og at lægge fortidens konflikter bag sig. Må mødet i Lund blive en anledning til at huske og italesætte de gode ting, kirkekonflikten også fik for Europas videre historie. For reformationen gav dybest set også positive impulser, en forbedring af Kirkens liv, som er vigtig at mindes i dag. NM

Paven til diplomaterne: Flygtningestrømmen skaber udfordringer

'Europa er overbebyrdet med migranter', advarer Frans.

Tekst: Niels Messerschmidt

DIPLOMATI Pavens traditionelle 'State of the World'-tale til det diplomatiske korps fokuserede i år særligt på flygtningesituationen i verden. Frans berørte kort en række forhold, som truer samfundets stabilitet, bl.a. "de ihærdige anstrengelser fra visse side på at omdefinere ægteskabet som institution" samt individualismen og den deraf omsiggribende ligegyldighed over for andres problemer. Men flygtningekrisen i verden var det, der fyldte mest i pavens otte sider lange tale. Med udgangspunkt i Bibelen som en historie om menneskeheden på vandring sagde paven, at vi er nødt til at "overvinde den uundgåelige frygt, som knytter sig til den massive flygtningestrøm i verden – der især påvirker Europa, men også regioner i Asien samt Nord- og Centralamerika".

"Menneskehedens historie består af utallige folkevandringer. Men nogle gange påvirkes retten til frit at vælge, hvor man vil vandre hen, af ydre omstændigheder som får mennesker – ofte i desperation – til at søge mod steder, hvor de kan leve i fred og værdighed".

Paven nævnte årsagerne hertil – krig og forfølgelse, brud på menneskerettigheder, politisk eller social ustabilitet, men det kan også skyldes ekstrem fattigdom og sult, at man ikke kan forsørge sin familie eller klimaforandringerne.

I talen berørte Frans også menneskehandlen som følge af flygtningekrisen. I FN's rapport om flygtningesituationen anslås det, at 2/3 af flygtningestrømmen styres af international kriminalitet, mens 1/3 af lokale kriminelle organisationer, og menneskehandlen er i dag verdens 4. største økonomisk aktivitet næstefter narko-, våbenhandel og prostitution.

"Når lovlig migration ikke er mulig tvinges flygtningene i hænderne på menneskesmuglere, også selv om de ved, at de derved risikerer at miste alt, ejendele og værdighed og måske endda

også livet", sagde paven og efterlyste et verdensomspændende forbud mod menneskehandel.

"Mange flygtninge har aldrig ønsket at forlade deres hjemlande hvis ikke de var tvunget til det. Af disse er rigtig mange kristne, som i de senere år er blevet tvunget til at forlade deres hjemlande, også selv om de kommer fra steder hvor kristendommen har sin vugge".

Jubelåret – anledning til dialog og forsoning

Paven kom i sin tale også ind på modtagelsen af flygtninge og den indsats, som modtagerlandene gør for at integrere dem i samfundet. "Det overvældende antal flygtninge, som ankommer til Europa, synes at sætte modtagelsen af flygtningene under pres", advarede han: "Selv om mange af dem ser Europa som et referencepunkt for de værdier og rettigheder, de søger [...],

kan den flygtningestrøm undergrave den 'humanistiske ånd' som Europa altid har elsket og værnet om".

Men Frans mindede diplomaterne om, at det ikke kun er Europa, som er under pres af de store flygtningestrømme: "Libanon, hvor flygtninge nu udgør en fjerdedel af landets befolkning og Jordan, hvis grænser fortsat er åbne selv om landet allerede huser flere hundredetusinde flygtninge".

Paven fremhævede vigtigheden af at være sig bevidst om de kulturelle konsekvenser af migrationen: "Ekstremisme og fundamentalisme skaber ikke kun grobund dér, hvor religionen udnyttes i magtens øjemed, men også i et vakuum af ikke-eksisterende værdier og identitetstab – inklusive den religiøse identitet – som vi tydeligt ser det i den såkaldte vestlige verden".

"Må Barmhjertighedens jubelår derfor blive en anledning til dialog og forsoning", sagde Frans og forsikrede diplomaterne, at Den hellige Stol ikke ophører med at sprede sit fredsbudskab indtil verdens ende, og han sluttede sin tale med ordene:

"Jeg er sikker på, at dette jubelår bliver en gunstig anledning til at hjerter, der er blevet kolde af ligegyldighed, må erfare barmhjertighedens varme, Guds dyrbare gave".

I sin årlige tale til diplomater akkrediteret Pavestolen talte pave Frans indgående om flygtningesituationen i verden. Foto: Alessandro Bianchi, Reuters.

IS jævner Iraks ældste kloster med jorden

Klostret stammede fra det 6. århundrede.

NORDIRAK Nyhedsbureauet Associated Press har fået adgang til satellitbilleder, der bekræfter rygter om at Islamisk Stat har ødelagt Iraks ældste kloster, bygget i det 6. århundrede.

Ødelæggelsen af Dair Mar Elia (også kaldet Sct. Elias' kloster) i udkanten af millionbyen Mosul skete sandsynligvis i sommeren 2014. Det nu ødelagte kloster havde 26 værelser, et sakristi og kapel.

"Vores kristne historie i Mosul bliver brutalt jævnet med jorden", siger p. Paul Thabit Habib, der selv befinder sig i eksil i Arbil i Nordirak. "Vi ser det som et forsøg på at uddrive os af Irak, udrydde og tilintetgøre vor eksistens og historie i dette land".

Sct. Elias' kloster er et af mere end hundrede religiøse og historiske bygninger – moskéer, gravsteder, helligdomme og kirker – som Islamisk Stat har ødelagt i Syrien og Irak. Oldtidsbyer som Nineveh, Palmyra og Hatra ligger nu i ruiner, og flere museer og biblioteker er blevet plyndret, bøger brændt og kunstværker smadret – eller smuglet ud af landet. NM

To satellitbilleder fra hhv. den 31. marts 2011 (øverst) og 28. september 2014 viser ødelæggelsen af det 1.400 år gamle kloster uden for Mosul. Billederne bekræfter hvad kirkeleder og mellemløstlige arkæologer frygtede: at Islamisk Stat havde jævnet Iraks ældste kloster med jorden. Foto: DigitalGlobe via AP.

Katolske reaktioner på Charlie Hebdo-forside

Særudgaven markerer årsdagen for terrorangrebet i Paris.

Tekst: Niels Messerschmidt

SATIRE Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* har kritiseret det franske satireblad Charlie Hebdo for dets forside, der viser Gud som en flygtende terrorist med et Kalashnikov-gevær over skulderen. Forsiden prydede særnummeret for 1-årsdagen for terrorangrebet på bladets redaktion den 7. januar 2015, og den blev ledsaget af teksten: "Ét år senere er morderen stadig på fri flugt".

Vatikanets dagblad skrev i sin kommentar, at en sådan behandling af religion "ikke er ny", men påpegede samtidig: "Bag den kompromisløse sekularismes vildledende banner glemmer man endnu engang, at religiøse ledere fra alle trosretninger igen og igen har fordømt den vold, som begås i religionens navn. Pave Frans har også ved flere lejligheder udtalt, at det er blasfemi at bruge Gud til at retfærdiggøre had".

Charlie Hebdos valg af forside "viser det triste paradoks i en verden, som bekymrer sig om at være politisk korrekt i sådan en grad, at det er latterligt, og som ikke anerkender eller respekterer menneskers gudstro, uanset religion".

Angrebet på Charlie Hebdos kontor i det østlige Paris kostede 12 personer livet – heraf otte fra redaktionen. Bladet havde modtaget dødstrusler flere gange efter at de

i 2006 havde offentliggjort karikaturer af profeten Muhammed.

Ugen efter angrebet fordømte pave Frans vold begået i Guds navn, men bad samtidig om at man viser respekt for religionerne. "Det er en absurditet at dræbe i Guds navn", sagde han til journalister i flyet under sin rundrejse i Asien. Samtidig med at forsvarer ytringsfriheden mindede han om, at "enhver religion har sin egen værdighed" og "at der er grænser for" provokationer, hvis formål udelukkende er at forhåne religionen.

Flere reaktioner

Den katolske Bispekonference i Frankrig undrede sig over, hvorfor Charlie Hebdo havde valgt at afbilde de kristnes Gud på forsiden, og de skrev på *Twitter*: "Selv om vi ikke vil kommentere dem, der kun er ude på at provokere, spørger vi: Er det den slags kontroverser Frankrig har brug for?" Ligeledes på *Twitter* skrev abbed Pierre Hervé Grosjean: "Fra krybben til korset var vor Gud ubevæbnet. Han lader sig håne men holder ikke op med at elske os".

Også den franske katolske avis *La Croix* kommenterede forsiden i sin leder, "Er det Gud, der dræber?"

"Nej, det er ikke Gud, der dræber. Det gør mennesker", skrev Guillaume Goubert

Gud som en flygtende terrorist med et Kalashnikov-gevær over skulderen prydede forsiden på Charlie Hebdos særudgave i anledning af 1-årsdagen for terrorangrebet i Paris. Foto: Getty Images.

i sin leder: "Tegneren Riss har valgt at afbilde Gud som en morder på flugt, og har valgt at give denne Gud typiske kristne træk. Og måske er det godt sådan, for det giver en katolsk avis større frihed til at kommentere det, end hvis man havde valgt en anden religion. Vi kommenterer forsiden uden indignation i respekt for de døde [i terrorangrebet] og deler vor smerte med de overlevende. Og en fordømmelse af vold er kernen i vor tro".

"Det er ikke Gud, der dræber", fortsatte Goubert. "Det gør mennesker. Og hertil behøver de ikke Gud. Det 19. århundredes mest voldelige ideologier, nazismen og stalinismen, havde ikke et religiøst udspring – de var anti-religiøse. Men religion har desværre været en medvirkende faktor i den vold, som er begået i historiens løb og er det fortsat mange steder. Men religion forklarer ikke alt. Der tales meget om rivaliseringen mellem sunni- og shiamuslimere – måske ville det være mere korrekt at tale om striden mellem arabere og persere".

"Det er ikke Gud, der dræber. Det gør menneskene. Men Gud har brug for mennesket til at gøre det gode. Mange har udrettet noget godt. Der findes store personligheder, som var troende og fortalere for ikke-vold: Gandhi, Martin Luther King, Dorothy Day, Lec Walensa. Og mange finder hver dag mod og styrke i deres tro til at tilgive fremfor at hade. Gud ved at verden har brug for dem".

Vatikanets Radio skriver om Charlie Hebdos forside: "Den sekulære kultur anser alle religioner for lige formørkede – og med kristendommen som den mest bagstræberiske af dem alle [...] Tæller man antallet af anti-kristne forsider, Charlie Hebdo har tegnet i tiden løb, overstiger det antallet af forsider med henvisning til Islam", skriver Vatikanets Radio og ser det ikke blot som udtryk for manglende mod, da kristne – som bekendt – ikke begår massakre pga. blasfemi.

"Det er også en del af den sekulære kulturs ideologiske dagsorden: den europæiske kristendom anses for at være skyld i fortidens synder".

Kort nyt

Over 1 mio. har registreret sig

JUBELÅR Præsidenten for det pavelige råd for fremme af nyevangelisering, ærkebiskop Rino Fisichella, oplyser til Vatikanets Dagblad *L'Osservatore Romano*, at mere end 1 mio. mennesker indtil videre har tilmeldt sig arrangementer i Rom med relation til Barmhjertighedens jubelår.

"Selv om antallet ikke er vigtigt i en åndelig sammenhæng, giver det dog os et fingerpeg om interessen og behovet [for et barmhjertighedens år]", siger Fisichella.

Omfattende overgreb i Regensburg

TYSKLAND En undersøgelse har afsløret omfattende overgreb inden for bispedømmet Regensburg, i kostskoler og et børnekor tidligere ledet af mons. Georg Ratzinger, storebror til pave emeritus Benedikt XVI.

Ulrich Weber, som af bispedømmet var blevet bedt om at undersøge anklagerne, rapporterer, at op imod 200 børn kan have været udsat for overgreb. "Begivenhederne har været kendt og kritiseret internt [i bispedømmet], men næsten uden at det har haft konsekvenser", siger Weber.

Advokaten mener, mons. Ratzinger må have haft kendskab til nogle af anklagerne i de 30 år, han stod i spidsen for Regensburgkoret, men det benægter prælaten.

Rapport om kristenforfølgelse

STATISTIK Ifølge Vatikanets nyhedsbureau *Fides* blev 22 katolikker dræbt i 2015 under udførelse af deres pastorale hverv. Det amerikanske kontinent topper listen for 7. år i træk med syv præster og en ordenssøster. I Afrika dræbtes tre præster, én ordenssøster og én lægperson, i Asien én præst, to ordenssøstre og fire lægfolk, og i Europa to præster.

Disse opgørelser er dog kun toppen af isbjerget mht. den globale forfølgelse af kristne. Terrororganisationer som Islamisk Stat og Boko Haram samt den diskrimination, som kristne udsættes for i mange lande, gør det svært eller endda livsfarligt for mange at praktisere deres tro.

Pavelige bønssintentioner nu på de sociale medier

Bed sammen med paven på nettet.

BØN Den 6. januar lancerede det verdensomspændende netværk Bønnens Apostolat en ny tjeneste, så de månedlige pavelige intentioner nu også er tilgængelige via de sociale medier.

Apostolatet – der blev grundlagt i 1844 af en gruppe jesuitiske seminaristister i Frankrig – har også lanceret en ny international hjemmeside og en ny version af en app, som vil gøre det nemmere at samarbejde og udveksle information og ressourcer mellem de forskellige grupper i det pavelige bønnetværk.

App'en Click to Play så dagens lys i 2014,

udviklet af Bønnens apostolat i Portugal for at hjælpe unge med at bede. Sidste år blev app'en præsenteret for pave Frans under en privataudiens, og den foreligger nu i en ny version på engelsk, spansk, portugisisk og fransk.

Vatikanets tv-afdeling står for produktionen af de videoer, hvor pave Frans fortæller om sine månedlige intentioner. Videoerne udkommer på ti sprog og findes på YouTube, Facebook, Twitter og Instagram.

NM

Hør mere om Caritas' arbejde i Uganda

FÅ BESØG AF EN BROBYGGER

Kontakt Josefine fra Caritas på 38180007 eller jse@caitas.dk

Nye øjne på Uganda og Danmark

Sylvie Dauzat er socialpædagog og Caritas' sognerepræsentant i Sakramentskirken i København. Hun besøgte Uganda i november sammen med 10 andre brobyggere.

Tekst: Sylvie Dauzat

AFRIKA Turen til Uganda med Caritas var en fantastisk, berigende oplevelse. Da jeg fik at vide, at jeg kunne komme til Uganda, blev jeg rigtig begejstret. Men var det nu så trygt? Det jeg vidste om Uganda var, at det havde været et land stærkt undertrykt under Adi Amin og præget af konflikter og borgerkrig. Og når jeg så på rejsevejledningen fra Udenrigsministeriet, blev jeg bekræftet i alle mine fordomme. Men fra den første dag i Uganda følte jeg mig meget godt tilpas. Ugandere er meget gæstfrie, glade og imødekommende. Vejret var behageligt og maden helt fantastisk. Min skepsis over for græshopper blev således overvundet – de er en lækkerbisk.

Religion ikke skjult

Som katolik var det, der gjorde størst indtryk, uganderne forhold til religion. Hvad man tror på, er ikke noget, der bliver

skjult. Jeg blev overvældet af, at der blev bedt alle de steder, vi som brobyggere kom. Om vi var gæst i en landsby, fik en omvisning på en skole, holdt møde hos en NGO eller hos de lokale myndigheder. Der blev indledt og sluttet med en bøn. Også selvom der var flere trosretninger til stede. Alle forenedes i bøn.

En søndag gik vi i kirke på et campus. En messe var i gang. Vi skyndte vi os ind i kirken, som blev fyldt på kort tid. Messen varede halvanden time. Tiden fløj af sted. Alle gav et bifald som hyldest og tak efter prædiken og efter salmerne. Ligeså efter indvielsen af brød og vin. Der blev også klappet i takt under salmerne. Ellers sad alle stille under messen. De fleste i deres bedste tøj. Hørte man til et andet trossamfund, så fandt man også på campus Den anglikanske Kirke og en moske side om side med Den katolske Kirke.

Religion er en del af dagligdagen og livet i Uganda, hvor størstedelen er kristne. Det er ikke en privatsag.

Fred og forsoning

Jeg blev også meget betaget af at opleve, hvordan man i dette krigshærgede land bearbejder konflikter. Tilgivelse og forsoning bliver ofte nævnt, også af Caritas' partnerorganisation, CIDI, som i øvrigt ikke er en kirkelig organisation. CIDI pointerer vigtigheden af at være beskedene og barmhjertig, og at tilgivelse og forsoning er nogle af de meste effektive remedier til at forebygge konflikt og fremme forståelse.

Har mistet livsværdier

Jeg var selvfølgelig glad for at gense min familie. Men ellers havde jeg jo haft det helt fantastisk i Uganda og kunne bestemt godt undvære det sædvanlige ræs og tingeltangel, som mødte mig tilbage i et juleklædt Danmark.

Ja, faktisk gik det op for mig, at der var noget jeg savnede fra Uganda: En fred og en ro, som jeg ikke på samme måde genfinder i Danmark. Og taknemmelighed. Hjemme igen fornemmede jeg helt klart, at vi har mistet nogle livsværdier i Danmark. Alting skal gå så hurtigt, og vi bliver bombarderet med indtryk og ting, vi skal tage stilling til – også indkøb af en masse ting, som vi ikke nødvendigvis har brug for.

Nuvel, ting kunne selvfølgelig godt gå lidt hurtigere i Uganda! Min pointe er, at vi ikke skal undervurdere, hvor meget vi har at lære af og modtage fra andre mennesker og samfund – også i de lande vi betragter som udviklingslande.

Til trods for de vilkår ugandere lever under – ekstremt ringe boligforhold, lange arbejdsdage, en usikker fremtid, så går ugandere med en vældig smuk holdning, stolt og med rank ryg. De udstråler glæde og overskud og taknemmelighed over det, de har, og det de får. Også gennem resultaterne af Caritas' arbejde, der er med til at forandre menneskers liv og skabe udvikling. Det fortæller de gerne begejstret om.

Jeg trænger til, at vi i Danmark har brug for at overveje det, som følgende tankevækkende afrikanske digt udtrykker:

"People were created to be loved. Things were created to be used. The reason why the world is in chaos is because things are being loved and people are being used".

Ugandere er meget gæstfrie, glade og imødekommende.

Brobyggere til Uganda

Formålet er at oplyse om Caritas Danmarks arbejde i Uganda konkret og generelle problematikker og forhold i ulande.

11 deltog i rejsen til Uganda i november 2015, heraf tre fra Caritas' sekretariat. Aldersfordelingen er mellem 19 og 68 år. Sognerepræsentanter, medlemmer af DUK og andre med tilknytning til Caritas. Deltagerbetalingen var 4.000 kr. plus forsikring, vaccinationer og lommepenge.

Udgifterne i øvrigt bliver betalt med oplysningsmidler fra Udenrigsministeriet.

Deltagerne har deltaget i to forberedelses- og opfølgingsseminarer.

Brobyggerne har forpligtet sig til at holde foredrag og skrive artikler.

Facts om Uganda

- Selvstændigt siden 1962.
- Præsident er Museveni siden 1986.
- Præsidentvalg i 2016.
- Arealmæssigt er Uganda 5 ½ gange større end Danmark.
- Årlig BNI(bruttonationalindkomst) pr. indbygger var \$ 630 i 2013.
- Befolkningstallet er 36,1 mio. (2015) og stigende.
- Middellevetid for mænd er 42 år og kvinder 44 år.
- 1/3 katolikker, 1/3 anglikanere, 1/6 muslimer og resten naturreligioner.

Caritas Danmarks arbejde i Uganda:

Formålet er sammen med partnerne at bekæmpe fattigdom ved at styrke civilsamfundet gennem organisering og bæredygtig landbrugsproduktion.

Caritas Danmark har 14 partnere i Uganda – både Caritas-partnere og ikke-kirkelige.

Budgettet i 2016 er på godt 8 mio. kr. for det integrerede program. Størstedelen kommer fra Udenrigsministeriet. Indsamlede midler støtter og er vigtige for pilotprojekter.

Caritas får støtte fra Danmarks Indsamling

Pengene kommer bønder i Myanmar til gavn.

Tekst: Caritas

UDVIKLINGSARBEJDE I 2016 er det 10. gang, Danmarks Indsamling afholdes. Indsamlingen løber fra 1. januar og kulminerer med et tv-show på DR1 den 6. februar 2016, og 12 organisationer står bag. De to forrige år har Caritas søgt og fået støtte fra Danmarks Indsamling til projekter i henholdsvis Zimbabwe og Niger. Støtten har ligget i størrelsesordenen 1,5 mio. kr., og det håber Caritas også at kunne modtage, når indsamlingsresultatet gøres op i år.

Fattigdomsbekæmpelse er i fokus. På verdensplan lever 836 millioner mennesker i ekstrem fattigdom. Og det har enorme konsekvenser for de lande, hvor de bor. Fattige bønder i det cyklon-hærgede delta i Myanmar har således svært ved

at finde penge til at dyrke jorden. Høje priser på såsæd og gødning og lave priser på afgrøder tvinger bønderne ind i en gældsspiral. Caritas Danmark vil bruge pengene fra Danmarks Indsamling til at hjælpe dem. Ifølge FN lever over 70 % af befolkningen i Myanmar på landet, og over 50 % af befolkningen lever under fattigdomsgrænsen på 13 kroner om dagen.

Skrøbelig situation i Myanmar

Efter årtiers militærdiktatur og borgerkrig befinder Myanmar sig i en meget skrøbelig situation. I deltaet syd for hovedstaden, Yangon, lever fattige landsbyboere, som prøver at skaffe til dagen og vejen gennem dyrkning af ris, frugt og grønsager. De

lever stadig under efterdønningerne af den enorme cyklon Nargis, som i 2008 efterlod 140.000 døde eller forsvundne, 800.000 uden bolig og 2,4 mio. stærkt påvirkede.

Tidligere var deltaet et af de rigeste dyrkningsområder i Myanmar. Efter at kunstgødning er blevet introduceret og overforbrugt i området, er meget af den naturlige rigdom forsvundet. Prisen på såsæd og naturgødning fordyrer produktionen, og samtidig forbliver salgsprisen på ris og andre afgrøder den samme. Mange bønder er også jordløse og uuddannede og har ikke råd til redskaber og køb eller leje af jord.

Fanget i gældsspiral

I forsøget på at skaffe til dagen og vejen må bønderne arbejde som daglejere eller tage lån fra lokale lånehajere, som kræver ågerrenter, ofte på 10-20% om måneden. Det sender bønderne ind i en gældsspiral, hvor de er nødt til at tage lån for at tilbagebetale andre lån. Peter Blum Samuelsen, der er programkoordinator i Caritas, understreger,

at adgang til finansiering til en rimelig pris er en af de største barrierer for udvikling i landområderne i Myanmar.

”Der er brug for, at bønder organiserer sig i selvhjælpsgrupper og sammen sparer op, for derefter at få mulighed for at give hinanden lån til sunde investeringer med rimelige renter. Det er et system, som Caritas har rigtig gode erfaringer med, bl.a. fra nabolandet Indien,” siger Peter Blum Samuelsen.

Der er fremtid i økologiske bananer

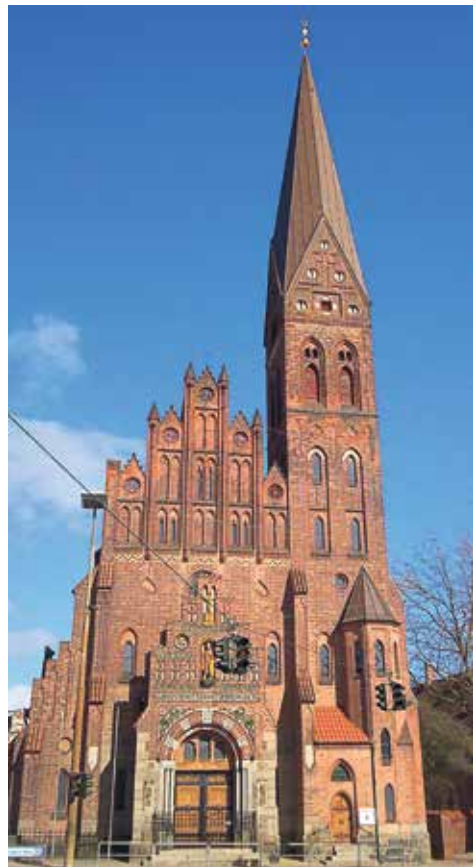
Caritas vil hjælpe de mest udsatte bønder til en værdig fremtid. Pengene fra Danmarks Indsamlingen skal bruges til at styrke bøndernes produktion af især økologiske bananer. Her er der gode indtægter at hente, som skal komme over 940 husholdninger til gode i 12 marginaliserede landsbyer i Yangon-deltaet. Bønderne organiserer sig i selvhjælpsgrupper, så de gennem sammenhold og sunde investeringer kan kæmpe sig ud af fattigdommen.

Biskoppen indbyder til valfart

Sådan markeres jubelåret i bispedømmet.

ODENSE Som beskrevet i Katolsk Orientering den 30. oktober består en væsentlig del af bispedømmets markering af Barmhjertighedens år i at deltage i en valfart til Odense i fastetiden. I pastor Mærsk-Kristensens artikel (KO nr. 14, 2015) er formålet og programmet nøje beskrevet, hvordan og hvornår de enkelte menigheder skal deltage.

Vi er allerede et lille stykke inde i jubelåret, og i flere menigheder er der også allerede

Sct. Albani Kirke i Odense. Wikipedia

sket eller programsat en række initiativer til understregning af årets anliggende – Guds barmhjertighed – og hvordan vi erfarer og formidler den.

Ud over disse lokale initiativer og eventuel deltagelse i valfarter til Rom eller andre hellige steder er valfarten til Odense en vigtig fælles begivenhed for vort bispedømme, som jeg gerne vil opfordre alle, der på nogen måde har mulighed for det til at deltage i. Jeg ved, at det allerede er et vigtigt punkt på mange menigheders aktivitetskalender, hvilket jeg siger tak for.

Odense er blevet valgt, fordi det ligger centralt i bispedømmet. Samtidig er Odense et vigtigt sted på det kirkelige danmarkskort, idet vort lands værnehelgen, Sct. Knud konge, blev dræbt og ligger begravet dér.

En hellig dør, som i mange domkirker og andre kirker verden over blev åbnet ved jubelårets begyndelse, vil i vort bispedømme blive åbnet i Sct. Albani kirke i Odense. Det er en portal, som bliver brugt i forvejen og umiddelbart en portal, som mange kirker har den. Alligevel har den en særlig historie, som også er relevant for dens status som hellig port. Kirkens byherre, pater Steidl, havde meget bevidst gjort portalen ekstra imponerende; den er nærmest en egen bygning, som fylder meget i facaden. Under andagten ved kirkens indvielse i 1908 sagde pater Günther S.J. bl.a. at der var tradition for at udsmykke kirkeportaler så meget som muligt, ”thi kirkens portal er Himlens port.”

De hellige porte, som pave Frans ønsker åbnet i jubelåret, skal være ”en *Barmhjertighedens Dør*; hvor alle, der går ind ad den, oplever Guds kærlighed, som trøster, tilgiver og indgyder håb” (*Misericordiae Vultus* nr. 3) Guds

barmhjertigheds dør står altid åben, i vore kirker formidles barmhjertigheden. Den er altså altid tilgængelig. Ikke desto mindre har selv de mest indlysende sandheder brug for ny opmærksomhed. Mennesker kan være kørt fast og have mistet håbet, andre have glemt at vise og formidle barmhjertighed.

De voldsomme begivenheder og samfundsmæssige udfordringer, som medierne hele tiden bringer os tæt på, skal også lære os, at der er brug for Guds barmhjertighed og for, at mennesker bliver barmhjertige.

Den hellige port er et synligt mål for en pilgrimsvandring. Pilgrimsrejser og -vandring er hører med til klassisk katolsk fromhedsliv og er så meget desto mere et væsentligt element i markeringen af et helligt år. Vi tager til Odense fra hele bispedømmet og vandrer et stykke til fods. Som mennesker er vi undervejs og har både etaper bag os og foran os. Vi er kommet til tro og indlemmet i Kirken; men selv om vi føler os hjemme i det, så skal vi hele tiden videre. Vi skal ikke videre til noget nyt og andet, men dybere og mere ind i den tro og det fællesskab, vi allerede er en del af, nogle gange måske også tilbage dertil.

Erfaring af Guds barmhjertighed

Forsoningens sakramente, skriftemålet, som også udgør en væsentlig del af odensevalfartens program, er et vigtigt middel til fordybelse og tilbagevenden. Hvert skriftemål er en fornyet erfaring af Guds barmhjertighed og alt efter vore synders alvor, også en oplevelse af at komme tilbage, at blive modtaget på ny og føle sig accepteret. I skriftemålet bekender vi vore forkerte handlinger, men i forberedelsen til det kan vi også blive opmærksomme på ting, vi har undladt. I det hellige år vil pave Frans derfor også gerne understrege de legemlige og åndelige barmhjertighedsgerninger, alle de muligheder, vi har, for at gøre godt og lindre nød.

Hvert menneskes forhold til Gud er unikt og personligt. Alligevel har vi også brug for hinanden og ikke mindst for Kirkens fællesskab. Det er inden for dette fællesskabs rammer, Gud ønsker at samle os i tro på ham og i omsorg for hinanden, en omsorg, der afspejler hans barmhjertighed. Alt dette sker i vor kirkelige hverdag; men denne hverdag har brug for højtider og mærkedage. Valfarten og indgangen gennem den hellige port er sådanne anledninger til understregning af vor tro på Gud og hans kærlighed. Gå derfor ikke glip af valfarten til Odense.

+Czeslaw

Denne portal vil blive brugt som hellig dør i jubelåret. Foto: Pater Bernhard Kofod.

Farvel kære medsøster

S. M. Wincencja in memoriam.

MINDEORD S. M. Wincencja Gurgul er død og blev 79 år gammel.

Hun blev født d. 14. 11. 1936 i Polen og kom til Danmark d. 21.11.1971. S. M. Wincencja arbejdede på Sct. Annæ Plejehjem og på Absalonshus som sygehjælper i København indtil oktober 2001. Desuden passede søster med en stor omhu og kærlighed Sct. Annæ Kirke. Hun syede også liturgisk tøj til kirken. Da hun blev pensionist, rejste hun i november 2001 til Odense for at hjælpe søstrene der. S. M. Wincencja arbejdede som sakristan i Sct. Albani Kirke, var kommuniionsuddeler, besøgte de syge og bragte dem den hellige

kommunion. Hun var meget dygtig til at pynte kirken og var kendt og rost for de fantastiske flotte blomsterdekorationer i kirken både i Odense og i København. S.M. Wincencja var meget afholdt i menigheden, fordi hun var smilende og havde tid til at lytte til andre mennesker. På grund af sin sygdom ønskede søster at rejse tilbage til Polen. Hun forlod Danmark d. 12. maj 2015 og kom til generalhuset i Debica i Polen. Efter en lang sygdom sov hun stille ind d. 25. 01.2016. Vi vil savne vor elskede søster.

Må Gud give hende den evige hvile.

Maria Immaculata medsøstre

En gunstig anledning til omvendelse'

Barmhjertighedens gerninger under jubilæumsåret.

FASTEBUDSKAB I dette års fastebudskab med titlen ”Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre” (Matt 9,13) gentager pave Frans betydningen af de legemlige og åndelige barmhjertighedsgerninger, og han fordømmer de hovmodige, de rige og de mægtige, der nægter at åbne deres hjerte for Gud og de fattige.

Ved at reflektere over de legemlige og åndelige barmhjertighedsgerninger og udføre dem i praksis, skriver pave Frans, kan kristne vække deres ”slumrende samvittighed i lyset af fattigdommens drama og trænge dybere ind i hjertet af evangeliet, hvor de fattige er de privilegerede modtagere af Guds barmhjertighed”.

I budskabet minder Frans os om, at ”Guds barmhjertighed forvandler menneskets hjerte og gennem at det erfarer en trofast kærlighed gør det i stand til at være barmhjertigt. Det er altid et mirakel, når den guddommelige barmhjertighed viser sig i vort liv og tilskynder os til at elske vor næste og hengive os til dét, Kirken traditionelt kalder de åndelige og de legemlige barmhjertighedsgerninger”.

Ved at fremhæve de fattiges særlige plads i evangeliet advarer han mod den ”blindhed” og ”den stolte illusion om

vor almagt”, som ofte rammer de rige og magtfulde, der lukker deres hjerter over for de fattige og selv ender med, skriver paven, at ”blive de fattigste af de fattige”.

Pave Frans reflekterer også over barmhjertighedens historie om Guds pagt med sit folk, Israel.

”Gud viser sig altid rig på barmhjertighed, altid parat til at vise sit folk dyb omhed og medfølelse især i de tragiske stunder, hvor utroskab bryder pagtens bånd, som derfor må gøres mere faste i retfærdighed og sandhed”, skriver han.

”Der er tale om et ægte kærlighedsdrama, hvor Gud spiller rollen som far og svigtet ægtemand, og hvor Israel spiller det utro barn og den utro brud [...] Dette kærlighedsdrama når sit højdepunkt med Guds søns menneskevordelse. I Kristus vælger Faderens grænseløse barmhjertighed frem i det mål, at den gør ham til ’den inkarnerede barmhjertighed’”.

”I den korsfæstede Jesus viser Gud sit ønske om at være nær syndere, uanset hvor langt de befinder sig fra ham. Han håber dermed at blødgøre sin bruds forhærdede hjerte”. Pavens fastebudskab kan læses i dansk oversættelse på *katolsk.dk*

NM.

Gud længes efter at tilgive

Ny bog af pave Frans kommer nu på dansk.

SAMTALEBOG Hvem andre end denne pave kunne finde på at lade sin nye bog præsentere af en kinesisk fange, en kardinal fra Veneto og en toskansk komiker? Det sagde den italienske skuespiller og komiker Roberto Benigni, da pavens nye bog *"Il nome di Dio è misericordia"* (Guds navn er barmhjertighed) den 12. januar blev præsenteret på Augustinianum-instituttet i Rom. "Glæden er kristendommens hemmelighed", sagde Benigni, der fik latteren til at rulle gennem rummet, da han præsenterede bogen sammen med monsignor Giuseppe Costa, direktør for *Libreria Editrice Vaticana*, Vatikanets statssekretær Pietro Parolin, Vatikanets pressechef, p. Federico Lombardi, og Zhang Agostino Jianquing, der sidder i fængsel i Padova.

Bogen udgives samtidigt i 86 lande og bygger på mange samtaler mellem pave Frans og den italienske vaticanist Andrea Tornielli.

Parolin kaldte bogen "en guide til Guds barmhjertighed". I bogen ser pave Frans tilbage på sin tid som præst i Argentina og fortæller i et enkelt sprog om enkle mennesker, der har gjort indtryk på ham med deres dybe tro. De mennesker, der forventer afsløringer om pavens privatliv vil blive skuffede, sagde Parolin. Bogen beskæftiger sig heller ikke med kommende kirkereformer.

I bogen fortæller pave Frans, at han i ganske særlig grad føler et fællesskab med fanger. Paven besøger ofte fængsler på sine rejser for at tale med fangerne. Den tidligere buddhist Zhang Agostino Jianquing, der blev døbt sidste år, udtrykte ved pressekonferencen sin glæde over den kærlighed, paven nærer til fanger og fortalte, at den kristne lære om tilgivelse og barmhjertighed havde været afgørende for

ham i hans konversion.

Sådan fik pave Frans idéen til barmhjertighedens år

Men hvor fik pave Frans egentlig idéen fra til et barmhjertighedens år? Idéen kommer egentlig fra en af pavens daværende kolleger i Buenos Aires. En aften sad nogle præster sammen for at diskutere, hvad man skulle stille op med nogle tunge problemer, der virkede helt uløselige. En foreslog så, at paven skulle lancere et tilgivelsens jubelår. Da Bergoglio var blevet pave Frans, greb han idéen, fordi han efterhånden havde erkendt, at barmhjertighed er det helt centrale i Kristi budskab. Paven beskriver vor tid som "barmhjertighedens kairos" (gunstige øjeblik) – en tid – hvor det er oplagt at fokusere på Guds uendelige barmhjertighed. Han griber tilbage til Johannes XXIII, der ved åbningen af Det andet Vatikankoncil sagde: "Kristi brud foretrækker at bruge barmhjertighedens medicin frem for at gribe til strenghedens våben" og pave Johannes Paul II, der indstiftede barmhjertighedens søndag første søndag efter påske. Og han minder om pave Benedikt XVI, der kaldte barmhjertigheden for det centrale i Evangeliet.

Vi møder barmhjertigheden gennem skriftemålet, hvor præsten optræder *in persona Christi* - og på Kristi vegne tilgiver os vores synder. Vi må skrifte, fordi vi er sociale væsener. Hvis man ikke er i stand til at tale med en anden om sine synder, ender man med at skrifte for sit eget spejlbillede, siger paven.

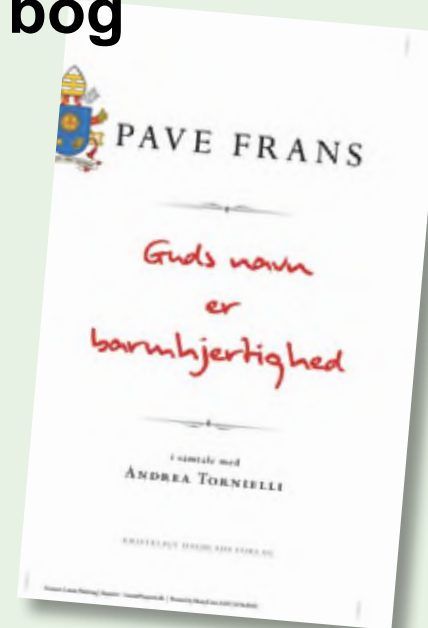
"Når jeg tog folk til skrifte tænkte jeg altid på mig selv, mine synder, mit eget behov for barmhjertighed og derfor forsøgte jeg at tilgive meget", siger pave Frans. Den gode skriftefar skal have det samme sindelag som faderen har i lignelsen om den fortabte søn.

Vind pavens nye bog

KONKURRENCE Tre læsere har muligheden for at vinde "Guds navn er barmhjertighed". Katolsk Orientering trækker lod om bogen mellem de korrekte besvarelser på disse spørgsmål:

- Er pave Frans benediktiner, dominikaner eller jesuit?
- Blev han pave i 2010/ 2012 eller 2013?
- Stammer pave Frans' familie fra USA, Argentina eller Italien?

Send din besvarelse med adresse per mail til redaktion@katolskoriering.dk eller per post til Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København v, så vi har den senest mandag den 15. februar. Vindernes navne offentliggøres den 26. februar i KO nummer 3.

Han bør tænke på, at han selv er en synder, lytte kærligt til den der skrifter og tænke på, hvor barmhjertig Gud er. Gud bliver aldrig træt af at tilgive. Det er os der bliver trætte af at bede om hans tilgivelse, siger pave Frans.

I "Guds navn er barmhjertighed" fortæller paven om de mange mennesker, han har mødt som præst. Da paven var ærkebiskop Bergoglio i Buenos Aires, havde han en kollega, der var kapuciner munk. En dag kom han og opsøgte sin ven Bergoglio. "Jeg må bede dig om hjælp. Jeg har altid så mange folk stående foran skriftestolen, alle slags folk, mere eller mindre ydmyge folk, men også mange præster... Jeg tilgiver meget og nogle gange får jeg skrupler over at have tilgivet for meget", siger han til Bergoglio. Men når præsten så fik skrupler, gik han ind i kapellet foran tabernaklet og sagde til Jesus: "Tilgiv mig Herre for at have tilgivet for meget. Men det var dig, der var et dårligt eksempel for mig".

LR

Læs et uddrag her af "Guds navn er barmhjertighed"

Hvorfor er behovet for barmhjertighed efter Deres mening så stort i vor tid og i menneskeheden af i dag?

Fordi mennesket lider, det har dybe sår. Det ved ikke, hvordan det skal pleje disse sår, eller tror ligefrem, at de er uhelbredelige. Og ikke nok med at der er sociale problemer og folk, der lider under fattigdom, social udstødelse og de mange former for undertrykkelse, som kendetegner det 21. århundrede.

Relativismen er også årsag til mange menneskers lidelser: Det er, som om alting er ligegyldigt, alt kan være lige fedt. Menneskeheden trænger til barmhjertighed lige nu.

For mere end et halvt hundrede år siden sagde pave Pius 12., at vor tids ulykke var, at den havde mistet fornemmelsen for synd, bevidstheden om hvad der var syndigt. Dertil kommer vor tids ulyksalige tendens til at betragte vores lidelser, vores synder som uoprettelige, som noget uhelbredeligt og utilgiveligt. Folk savner konkrete erfaringer med barmhjertighed.

Når vi lever i så skrøbelige tider, skyldes det også den manglende tro på frelse, på den hjælpende hånd, der får dig på benene igen; en, der tager dig i sin favn, tilgiver dig, løfter dig ud af elendigheden, overøser dig med en grænseløs og tålmodig kærlighed. En, der tilgiver alt, hjælper dig med at komme på ret kurs igen. Vi trænger til barmhjertighed.

Vi må spørge os selv, hvorfor så mange mennesker, mænd og kvinder, unge og gamle fra alle samfundslag i dag opsøger clairvoyante og mirakelmagere. Kardinal Giacomo Biffi plejede i den forbindelse at citere den britiske forfatter Gilbert Keith Chesterton: "Det passer ikke, at den, der ikke tror på Gud, ikke tror på noget, for han begynder at tro på alt."

Bogen udkommer den 8. februar på Kristeligt Dagblads Forlag. Vejl. pris 199,95 kr.

Filminstruktøren og komikeren Roberto Benigni - kendt blandt andet for filmen "La vita è bella" (Livet er smukt) mødes her i Vatikanet med pave Frans i anledning af udgivelsen af pavens nye bog "Guds navn er barmhjertighed". Foto: KNA-Bild.

Ingen glansbilledhelgen

En bog om en meget menneskelig præst.

Tekst: Niels Christensen

BIOGRAFI Da ærkebiskoppen af Buenos Aires – Jorge Mario Kardinal Bergoglio SJ – blev valgt til pave i marts 2013 var han en relativ ukendt skikkelse i den europæiske offentlighed; men siden da er der udkommet et væld af bøger om pave Frans. En af disse bøger er den engelske journalist Jimmy Burns' bog "Francis – Pope of Good Promise", som nu foreligger i en dansk oversættelse: "Pave Frans. Forandring og Håb". Burns er født i 1953 og er katolik. Som barn besøgte han en jesuiterskole og han har i mange år arbejdet som korrespondent i Latinamerika og har derfor ikke kun beskæftiget sig med Bergoglio før hans valg til pave, men har også stor indsigt i Latinamerikas historiske, politiske og kulturelle forhold.

Burns vil ikke skrive en bog om en "glansbilledhelgen", men en bog om "en meget menneskelig præst, der har kæmpet for at være sandt vidne om sin tro i vanskelige tider." (s. 9). Fortællingen er ikke så meget baseret på personlige udtalelser fra paven selv, men meget mere på erindringer fra forskellige mennesker, som Bergoglio har haft kontakt til igennem livet, og som Burns har opsøgt og interviewet. Vi hører derfor vidnesbyrd fra Bergoglios ungdomsvenner og fra embedsmænd fra kurien, og forfatteren har besøgt professorer fra Opus Dei i Rom og den omstridte teolog Hans Küng i Tübingen. Forfatteren fører os tilbage til de frodige egne i Piemonte, som Bergoglios familie stammer fra, og vi får beskrevet, hvordan emigranterne ankom til Argentina i starten af forrige århundrede. Vi får indsigt i kampen om Argentinas selvstændighed og i den lange grusomme strid om magten med

flere militærkup, mord, terror og korrupsion i det indenrigspolitisk spaltede land. Burns beskriver udførligt Den katolske Kirke i Argentina og dens forhold til magthaverne. Vi hører om Ignatius, jesuiterordnens udvikling og dens mange martyrer – og meget mere. Derfor minder biografien til tider om en rejse i pave Frans' fodspor og andre gange som et strejftog gennem et væld af emner, som på en eller anden måde har haft indflydelse på Bergoglios personlige udvikling.

Bergoglio blev født den 17. december 1936 i en forstad til Buenos Aires. Han trådte ind i jesuiterordenen som 21 årig og blev præsteviet i 1969. Fra 1973 til 1979 var han provincial for jesuiterne i Argentina og fik til opgave at styre ordenen igennem de stormfulde år, hvor højre- og venstreorienterede kræfter kæmpede om det politiske herredømme i landet. Jimmy Burns vurdering af Bergoglios omstridte handlinger under den beskidte krig (1976-83) lyder: "Bergoglios diskrete afvisning af offentligt at fordømme [myndighedernes] overtrædelser af menneskerettighederne og i stedet gå i forbøn hos myndighederne [...] reddede flere menneskeliv, og han undgik selv at blive martyr." (s. 10). I de følgende år arbejdede han som rektor og som teologiprofessor på jesuiterkollegiet i San Miguel og var samtidig sognepræst. I 1992 blev Bergoglio viet til hjælpebiskop i ærkebispedømmet Buenos Aires, og i 1997 blev han udnævnt til koadjutor med successionsret. Efter den daværende ærkebiskop Quarracinos død 1998 overtog han embedet som ærkebiskop. 2001 blev han udnævnt til kardinal og fra 2005 til 2011 var han formand for Den argentinske

Bispekonference. Efter pave Benedikt i 2013 overraskende besluttede at træde tilbage, blev han valgt til pave i det efterfølgende konklave.

Jimmy Burns diskuterer nogle af de store opgaver, som pave Frans arvede, da han blev valgt i 2013: en gennemgående reform af kurien og Vatikanets bank, som allerede var startet under Benedikt og selvfølgelig hele situationen omkring de mange seksuelle overgreb på børn i kirkelige kredse, hvis "lange skygger" (s. 292) stadigvæk kaster mørke over kirken. Forfatteren beskæftiger sig også med pave Frans' og kirkens holdning til omstridte punkter som gengifte fraskiltes adgang til kommunion, kvindelige præster, homoseksualitet og abort, og det bør ikke komme som en stor overraskelse, at Burns analyse fører til den konklusion, at pavens og kirkens opfattelse er én og den samme.

Hvad der i følge Burns karakteriserer pave Frans som pave er en ny stil, som sætter ydmyghed, beskedenhed og kollegialitet i centrum. Dette kom allerede til udtryk i det programatiske valg af pavenavnet Frans og hans første handlinger som pave. Han foretrækker at bo i Sct. Marthas Hus (et gæstehus ved siden af Peterskirken) i stedet for i Det Apostolske Palads, og skærtorsdag besøgte han et fængsel for at vaske de indsatte føder. Et andet vigtigt aspekt, som Burns fremhæver, er pave Frans' solidaritet med de fattige og andre marginaliserede randgrupper og hans kamp for retfærdighed, som han allerede i Buenos Aires var kendt for, selvom han var meget kritisk overfor den såkaldte befrielsesteologi.

Selv om Burns' bog er en kritisk gennemgang af pave Frans liv, er der ingen tvivl om forfatterens store

begejstring, respekt og tillid over for paven, som allerede bogens undertitel "forandring og håb" (*Pope of Good Promise*) formulerer. Bogen tilbyder et bredt spektrum af baggrundsinformationer og mangfoldige udtalelser fra personer, som har krydset pavens vej. En meget anbefalingsværdig og let læselig bog for alle, som ønsker en bedre forståelse af manden bag paven. Hvad jeg personligt syntes manglede, var en større brug af originaludsagn fra paven selv, men på den anden side findes der mange andre muligheder for at dække dette behov, som fx hans encyklikaer, eller jeg kan anbefale Antonio Spadaro SJ's interview med paven, som er tilgængeligt på flere sprog på Vatikanets hjemmeside.

Jimmy Burns: *Pave Frans – Forandring og håb*. 393 sider. 299,95 kr. Kristeligt Dagblads Forlag.

Solsangens skaber synger endnu...

Hermann Hesses tekster om Frans af Assisi kaster et renhjertet og tankevækkende blik på helgenens betydning for kunst, kultur og kristenliv – og kan inspirere til at lade helgenernes liv forme vores.

Tekst: Malene Fenger-Grøndahl

HELGENER "Jeg har længe ønsket at behandle den hellige Franciskus i poetisk form, men det er umuligt, da hans strålende personlighed i sig selv er et rent, sødt digterværk, som jeg ikke må ødelægge noget ved." Sådan skriver forfatteren Hermann Hesse (1877-1962) i 1902 i et brev til præsten og digteren Karl Ernst Knodt. Man fornemmer allerede Hesses dybe beundring, nærmest ærefrygt, for den berømte helgen. Året før har Hermann Hesse været på rejse i Italien og har fulgt i Frans af Assisis fodspor, ved at betræde de stier i Umbrien, hvor han vandrede, og ved at undersøge værker, som Frans' liv har inspireret til. Hesse oplever, hvordan Frans af Assisi har været "inspirator og forløser" for kunstnere af mange slags. Som han skriver et sted: "Hvis nogen spurgte mig: Hvordan kan du kalde denne Frans en stor digter, når han jo ikke har efterladt os andet end 'Skabningernes lovsang' eller 'Solsangen'? Så ville jeg svare: Han

har skænket os Giotto's udødelige billeder og alle de dejlige legender og sange af Jacopone og alle de andre og tusind dyrebare værker, hvoraf ikke ét nogensinde ville være blevet skabt uden ham og uden hans sjæls hemmelige kærlighedsmagt." En del af Giotto's fresker om Frans af Assisi liv er naturligt nok gengivet i bogen.

Frans' betydning for kunsten er det ene spor i Hesses forhold til Frans. Det andet er helgenens betydning som idealbillede på et menneske, der som et barn "giver sig i Guds hånd" og dermed udviser en tapper tillid, som ifølge Hesse netop er det, der gør ham til helgen. Helgenen sætter markant præg på Hesses liv og forfatterskab. Han spejler sig i Frans' afgørende valg – først mellem mageligt byliv på den ene side og livet som ridder på den anden; dernæst mellem en karriere som ridder og fyrste på den ene side og et liv i fattigdom og dyb kærlighed til alt skabt på den anden. Hesse oplever selv som ung, at det frie digterliv kalder på ham,

men han er samtidig bundet til det pietistisk prægede, trygge barndomshjem. At Hesses erfaringer gør ham særlig modtagelig for skønheden og sværdslagene – både de fysiske og åndelige – i Frans' liv, bliver tydeligt ved læsningen af Frans af Assisi.

Bogen er lille, nærmest uanselig, med et diskret, fint omslagsdesign, der omslutter de 121 sider som en muslingeskal, en skinnende perle. Inde i skallen finder man ikke blot Hesses skildring af Frans af Assisi liv, men også to senere tekster af ham: en bog anmeldelse af en Frans-biografi samt en legende, Blomsterlegen (1919/1920). Legenden beskriver i poetisk sprog en fiktiv hændelse i Frans' barndom, hvor hans længsel efter at blive ridder og gøre store, smukke gerninger, stilles over for hans barnlige længsel efter det skønne og lette. Denne hændelse kan være inspireret af Hesses egne oplevelser, fremgår det af bogens sidste tekst, et essay om Hesse og hans forhold til Frans af Assisi, skrevet af Fritz Wagner i 1986.

Bøger om Frans af Assisi er der mange af, og man kan spørge, om Hesses tekster tilfører noget unikt. Jeg var skeptisk inden læsningen, men må bøje mig for den virkning,

Hesses tekster har. Der er en stærk forfatterstemme, som med sin enkle og alligevel højstemte stil formår at genåbne i hvert fald denne læsers øjne og hjerte for Frans af Assisi liv. Det er interessant, at Hesse fx ser en ubrudt linje i Frans' længsel efter det konsekvente – uanset om det giver sig udslag i nydelse og fest eller fattigdom og næstekærlighed. Alvoren kommer til, men den barnlige glæde er blivende, forklarer Hesse og beskriver, hvordan Frans "forstod jordens skønhed, som kun sjældent nogen digter har forstået den."

At en helgen kan sætte sig spor i menneskers hjerner og værker århundreder efter sin død, burde ikke overraske. Men i Hesses beskrivelse af Frans og hans virkningshistorie bliver det tydeligt på en måde, som på en forfriskende og forpligtende måde stiller nutidens mennesker over for spørgsmålet: Synger også du med på Solsangen?

Hermann Hesse: *Frans af Assisi*. Kristeligt Dagblads Forlag, 2016.

Snart slukkes den røde lampe

Tanker om fremtiden i Vordingborg.

VORDINGBORG ”Folk sad i vinduesnicjerne, på ekstra klapstole eller stod op i rækker bagerst i kirken, da den katolske menighed holdt festmesse”, skrev *Sjællandske Tidende*. Den dag – den 16. april 1994 – var glæden stor i Vordingborg. Ritualerne var lange og mange, men stemningen ”nærmest løssluppen”, skrev avisen. Den dag blev Helligåndskirken indviet. I 53 år, 7 måneder og én dag havde menigheden længselsfuldt ventet på den nye kirke, sagde daværende sognepræst i Vordingborg Josef Dudek C.Ss.R i sin prædiken, hvor han sammenlignede de mange år med israelitternes ørkenvandring. Men nu var man kommet i mål med en kirke, der oven i købet lå på gammel katolsk grund. Da man gravede ud til den første kirke i 1940, fandt man nemlig skeletrester, fra det kloster, der lå her i middelalderen.

Næsten 22 år efter den 24. januar holder en lille gruppe mennesker møde om fremtiden omkring et bord i kirkens menighedslokale. Stemningen er trykket, mens snakken går over kaffe og hjemmebag. I flere år har menigheden frygtet, at en lukning var på vej. Med sine cirka 150 medlemmer ligger den langt under de 300 medlemmer, den nye strukturplan arbejder med som grænse. Pastoralrådet anbefalede den 20. juni 2015 strukturplanen, der indebærer, at kirken i Vordingborg lukkes. Den 5. oktober orienterede generalvikar Niels Engelbrecht på et menighedsrådsmøde om, at kirken ville blive sat til salg fra den 1. januar. Den

er til salg for 1,4 million kroner, og den første interesserede, en lokal karateklub, har allerede været på besøg.

Nu sidder menigheden her så for at snakke om, hvad den gør fremadrettet. Menigheden har fået lovning på messe to gange om måneden på et messested. Hvor kan man finde det i Vordingborg? Og hvad med de søndage, hvor der ikke er messe i Vordingborg? Er der så behov for fælleskørsel? Hvad koster det at lave aftale med Flextrafik? Det er nogle af de spørgsmål, der er oppe og vende.

”Det er sørgeligt i forhold til de mennesker der har båret denne kirke i mange år. Vi er forpligtede til at gribe i egen barm. Hvorfor er der så lille et fremmøde? Havde det ændret noget, hvis der var kommet 150 hver søndag? I næsten 80 år har der været katolsk kirke i Vordingborg. Nu slukkes den røde lampe snart - tabernaklet forsvinder, og døren lukkes til dér, hvor den virkelige kraft er. Hvor er evangeliseringen i alt det her? Hvad vil vi med stedet? Med vores kirke? Det er et wake up call til os. Men det ligger alt sammen i Guds hænder”, siger menighedsrådsformand Bodil Kjær. Det er også oppe at vende, at der nok er mange flere katolikker i Vordingborg end dem man kender til. Man ser dem bare ikke i kirken og de er ikke registrerede.

”Den katolske Kirke har gjort det modsatte af staten, der decentraliserer”, siger Ivan, der som de fleste af de andre har været aktiv i menigheden i mange år. Der er

Menigheden drøfter fremtiden.

enighed om, at det er vigtigt stadig at holde sammen i Vordingborg og måske også finde et lokale til fællesaktiviteter.

Hver søndag kommer cirka mellem 10 og 15 til messe. Det er omkring 10 % af medlemmerne – cirka samme procentdel som i Næstved. Men byens borgere har ikke glemt kirken. Da kirken var med i den lokale kulturnat sidste år med rundvisning, væltede folk ind ad døren. Det lokale gymnasium har lige besøgt kirken med et par klasser, der var meget interesserede og spurgte ind til hvad katolsk praksis er. Særlig skriftemålet vakte interesse. Lokalpressen har også skrevet om lukningen i flere artikler.

Den dag den røde lampe slukkes på Chr. Winthersvej 4 i Vordingborg, slutter mange års katolsk historie. I 1913 begyndte redemptoristerne at varetage sjælesorgen i

Et kik ned i Helligåndskirken oppe fra orglet.

Vordingborg – først i lejede lokaler på blandt andet Hotel Valdemar, senere i kryptkirken, der blev indviet den 15. september 1940.

LR

Sangen fra stjernerne

Else-Marie Pade in memoriam.

Tekst: Lisbeth Rütz

MINDEORD ”Else-Marie Pades liv og værk var fuldt af MOD.

Mod til fantasi, tankens frihed - da hun som barn var lænket til sygesengen. Mod til at kæmpe - under krigen og fængslet af Gestapo.

Mod til at vove at bryde med musikkens konventioner og at høre det ny, det uhørte.

Mod til sammenbrud - til at erkende grænserne for hvad et menneske kan holde til.

Mod til at tro. Hun komponerede musik til Teresa af Avila - den mest ”humoristiske” af alle helgener, som hun sagde.” Sådan beskriver forfatteren Suzanne Brøgger Else - Marie Pade over for KO.

Else-Marie Pade blev født i Aarhus i 1924. Hun var et skrøbeligt, overbeskyttet og hypersensitivt barn, der led af kronisk nyrebækkenbetændelse og tilbragte meget af tiden i sin seng, hvor hun levede i sin egen fantasiverden. Som teenager begyndte hun at spille med i et jazzband og tog undervisning i klaver hos Karen Brieg, der var lærer på musikkonservatoriet.

Gennem Karen Brieg kom hun ind i modstandskampen. Sammen med en gruppe kvinder skulle hun kortlægge telefonkabler i Aarhus for at kunne sprænge dem i luften, når englænderne kom. Men det gik galt. 13. september 1944 blev hun anholdt af Gestapo. Hun blev gennembanket i et forhør og vågnede en nat af et mareridt. Gennem vinduet i fængselscellen så hun en stjerne,

der blinkede, og hun mærkede en musik fødes inden i sig selv. Da hun vågnede igen om morgenen, tog hun et spænde fra sin hofteholder og ridsede en melodi ind i cellens mur. Sådan blev sangen ” Du og jeg og stjernerne” til.

I Frøslevlejren begyndte hun at komponere. Medfangerne blev så glade for hendes musik, at de blev enige om at gå sammen om at betale hendes musikuddannelse, hvis de slap levende ud af fangenskab. I 1946 begyndte Else-Marie Pade så at studere på Det kgl. Danske Musikkonservatorium med klaver som hovedfag. Komposition studerede hun privat hos Vagn Holmboe, Jan Maegaard og Leif Kayser.

Pade blev den første danske komponist, der arbejdede med konkretmusik inspireret af franskmændene Pierre Schaeffer og elektronisk musik, som hun lærte at kende i Darmstadt gennem blandt andre Stockhausen. Hun blev medarbejder på Danmarks Radio, der i 1954 udsendte Danmarks første stykke konkretmusik - ”En dag på Dyrehavsbakken” -. Konkretmusikken arbejder med magien og skønheden i dagligdagens lydunivers - en fløjtekedel, sporvognen, hunden der bjæffer og så videre. Nu fulgte en række værker, der brød med alle gængse normer for, hvad musik er.

Den slags gør man ikke ustraffet i Danmark. ”Det rene pling” skrev en anmeldelse

om hendes musik. ”En forbløffende blanding af gråd og tænders gnidelse, Men hvad har det med musik at gøre”, skrev komponistkollegaen Knud Aage Riisager nedlædende.

Det var Pade nu ret ligeglad med. ”Når man korsfæstede Jesus, smed Mozart i fællesgraven og kaldte Beethovens sene strykekvartetter for gale, hvad skal jeg så med samtidens dom?” var hendes kommentar.

Et KZ-syndrom tvang hende til at forlade Danmarks Radio. I 1971 blev Else-Marie Pade katolik, og det åbnede en ny verden for hende. 1976 flytter hun i katolsk kollektiv sammen med blandt andet pastor Jørgen Hviid.

”Min tro har været mig en hjælp mange gange. Det er godt at vide, at der er noget, der er større end én selv. Og noget, der kan gribe én, hvis det skal være,” siger hun i Andrea Baks biografi.

”Hun var et fromt menneske med et meget umiddelbart og tillidsfuldt gudsforhold”, siger biskop Czeslaw, der kender hende fra sin tid som sognepræst i Ordrup.

I flere generationer var hun glemt i Danmark, og det er en ren tilfældighed, at vi overhovedet har hendes værker i dag. I 1970’erne blev hendes kompositioner sendt til sletning i båndarkivet i Danmarks Radio. Men en medarbejder ringede til Pade og spurgte hende, om hun ikke ville have båndene med hjem. På den måde blev hendes

livsværk reddet. Omkring 2000 blev hun genopdaget af unge elektroniske musikere.

Musikkritikeren Henrik Marstal interviewede i 2001 den dengang 76-årige Else-Marie Pade til sin bog om elektroniske musiks historie. Sådan beskriver han hende til KO:

”Jeg husker Else Marie Pade som et både venligt og lattermildt menneske med plirrende, meget åbne øjne bag brillerne. De øjne rummede en helt særlig uskyld og tillid til næsten, som jeg siden kun har mødt hos ét andet menneske, nemlig den estiske komponist Arvo Pärt.

Men samtidig kunne Else Marie Pade være usikker på sig selv, undertiden næsten en undskyldning for sig selv, indtil nogen kom til at sige eller gøre noget blot lidt uventet. Så lo hun højt og længe, og hendes usikkerhed var forsvundet som dug for solen. Jeg tror, at hun var lige så meget barn som hun var voksen, og at hendes musik var lige så meget selvforglemmende leg som dødelig alvor”.

Else Marie Pade modtog i 2003 Danske Musikkritikers Pris Steppeulven . Foto: Maja Arthy.

Mød parrene i øjenhøjde

Kateketkursus om kroppens teologi.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

KATEKESE Vi er skabt som seksuelle væsener og skabt til fysisk kærlighed. Men hvordan lever vi kaldet til kærlighed? Hvorfor anbefaler Den katolske Kirke afholdenhed for ægteskabet og hvad siger den om familieplanlægning? Det var de brandvarme emner, da godt 20 forventningsfulde deltagere fra hele landet samledes på Magleås den 9. januar til kursus i kroppens teologi.

Kursusledere var diakon Bjørn Håkonsson, psykolog, leder af ægteskabskurser i Den katolske Kirke i Sverige og daglig leder af bibelskolen *Verbum dei* og Marcelino Gauguin, leder af Pastoral-Centret.

Efter *Humanae Vitae* (1968) kunne Karol Wojtyła se, at kirken havde svært ved at trænge igennem med sin lære om seksualitet. Kroppens teologi kan ses som hans forsøg på at slå bro over kløften mellem kirkens læreembede og kirkefolket. Som pave udfoldede han denne teologi i 129 onsdagsforelæsninger, som han holdt fra 1979 til 1984 og planlagde som en kommentar til *Humanae Vitae*.

Der var enighed om, at vi står over for en meget stor, men også nødvendig opgave. ”Vi skylder børnene og de unge at give dem Kirkens lære om seksualitet. Det handler om at møde parrene i øjenhøjde og vise skønheden i ægteskabet som kald.

Det er noget der skal gøres med meget taktfølelse.

Deltagerne oplevede diakon Bjørn Håkonsson som en meget inspirerende og til tider også provokerende foredragsholder.

Sex er i den grad blevet markedsført. Verden siger på den ene side, at sex er det vigtigste i livet. På den anden side siger den sex er ikke så vigtigt – underforstået man behøver ikke tage det så seriøst”, sagde Bjørn Håkonsson. Vi er oppe mod hårde realiteter i et samfund, der er gennemsyret af porno. I 60’erne kom der mange pornobutikker. Alt seksuelt kunne kun være noget godt. Der skete en frikobling af det seksuelle fra det at få børn. Generationer af unge mænd har set på kvinder som sexobjekter og i USA er internetpornografi et voksende problem blandt amerikanske katolikker. Drengene får allerede som cirka 11-årige det første møde med pornografien.

Håkonsson kaldte relationen mellem mand og kvinde for den dybeste, man kan udvikle. Her slår man rødder i hinanden. Den seksuelle relation mellem mand og kvinde berører dybere end andre. Derfor er det også en relation, der kan gøre så godt og samtidig også så ondt.

I Kirkens barndom var der en hel del, der kom ind i Kirken med en gnostisk forførelse. Gnostikerne fornægtede opstandelsen og så ned på menneskets fysiske natur. Men inkarnationen betyder, at Guds søn er blevet kød. Han er blevet en krop blandt andre kroppe. Det var vigtigt for den tidlige kristendom at lægge stærk accent på kroppen og på at hele verden længes som en brud efter brylluppet.

Når Paulus anbefaler det cølibatære liv, er det ikke af foragt for sexlivet; men fordi han mente, at Kristus snart ville komme. (1

Tess 4,4). Vi er kropsligt skabt for at vokse sammen med en fra det andet køn, og vores anatomi afspejler det. Periodisk afholdenhed hvor manden behersker sig er en del af Kirkens lære. Med afholdenhed samarbejder man med den biologiske rytme, kvindens krop er skabt med. Og så er det vigtigt at huske, at cølibatær levevis også er frugtbar.

Kroppens teologi er ikke en underlivets teologi. Den handler også om sex – men meget mere end det. Nul sex før ægteskabet er det budskab, undervisningen skal

formidle videre til de unge, lød det fra Håkonsson. Kursusdeltagerne fik udleveret Kroppens teologi - en ny udgivelse fra Katolsk Forlag og så et uddrag af videoen – *Love or lust* fra Jason Evert Chastity Project i USA.

Det sagde deltagerne

Kroppens teologi handler om ægte kærlighed. Når Kirken har en lære om sex og kroppen, er det ikke fordi den er snerpet, men for at beskytte mennesket, for at forhindre at begæret styrer os og at den anden degraderes til ting. Der var bred enighed på kurset om, at det er på tide at arbejde med kroppens teologi både i undervisning af børn og unge og af kommende brudepar. Men underviserne bliver også nødt til at forholde sig til den realitet, at langt de fleste af de par, der går til ægteskabsforberedelse, allerede bor sammen.

”Hele Kirkens sociallære og kroppens teologi er et meget omfattende emne. Bjørn var en god formidler, selv om det for mig var en lidt for forenklet fremstilling. Jeg ville godt have haft lidt mere substans. Og så er jeg lidt betænkelig ved, at man hæfter sig så meget på et amerikansk oplæg. Filmen virkede meget amerikansk og ville falde til jorden, hvis man viste den for eksempel på et dansk gymnasium.

Det er vigtigt at lære unge mennesker noget om kærlighed, begær og impuls kontrol og at overveje, hvordan vi kan rådgive dem i at leve efter Kirkens normer. Undervisning i det her emne skal ind allerede i konfirmandundervisningen. Men det skal tilpasses til, at vi er i 2016. Vi må først stikke fingeren i jorden og mærke efter, hvad vi kan gøre for de unge mennesker. I dag har kvinder fået en anden stilling i samfundet. Det skal et oplæg indrette sig efter”, siger Margareth Bergman, der underviser første kommunikanter i Horsens og var den første leder af familiecentret i Oslo katolske bispedømme.

”Jeg synes Bjørn var en dygtig og underholdende oplægsholder. Det er et svært og stort emne. Nu er jeg gået i gang med at læse katekeserne og sætte mig mere ind i det. Jeg vil helt sikkert fokusere mere på emnet, når jeg underviser firmander. Det med afholdenhed er svært at formidle i Danmark. De fleste par bor jo sammen, før de bliver gift”, siger Rosa Tran fra Roskilde menighed.

”Jeg er ved at sætte mig ind i pavens 129 katekeser. Bjørn var meget

inspirerende som underviser. Det er et rigtig vigtigt emne hvordan man beskytter sin kyskhed. Jeg kunne godt tænke mig, vi blev en gruppe mænd, der arbejdede med det emne”, siger Sebastian van der Meer fra Holbæk menighed.

”Jeg er bevidst om, at det her kun er en begyndelse, så jeg ønsker meget en fortsættelse af det her kursus”, sagde Stella Sørensen, der underviser første kommunikanter i Sakramentskirkens menighed.

”Kroppens teologi er et super vigtigt emne og bør være obligatorisk i vores katekese af børn og unge. I folkeskolen får vores børn seksualundervisning, hvor de lærer om hvordan de skal beskytte sig mod graviditet og seksuelt overførte sygdomme. Pigens frugtbarhed bliver set som et problem, som skal behandles med p-piller. Sex bliver set som noget vi har krav på, og jo flere sexpartnere desto bedre. Sex bliver degraderet til en fysisk akt, og i nogle tilfælde er det ikke engang forbundet med kærlighed”, siger Chi Le, der er med i styregruppen for bispedømmets ægteskabskursus.

”Jeg tror ikke at vi når de unge med en så konservativ holdning til livet tværtimod, så tror jeg at vi frastøder dem. På spørgsmålet om hvad man som kærester måtte udøve af kærlighedstilkendegivelser, var det at holde i hånd og kindkys. Som forlovede måtte man dog også kysse på munden, fortsat at munden var lukket. Den holder simpelt hen ikke i år 2016”, siger Charlotte Patricia Simonsen fra Sankt Ansgars menighed.

Diakon Bjørn Håkonsson kommer gerne ud i de danske menigheder for at fortælle om kroppens teologi på dansk. Han skal ikke have honorar, men blot have sine omkostninger ved transport betalt og kan kontaktes på tel: 070-332 29 04 eller på bjorn.hakonsson@katolskakykkan.se.

Der lyttes koncentreret til Bjørn Håkonsson.

Krakow venter på dig!

Vil du opleve hvad det vil sige at være en del af en verdenskirke? Så er dette et tilbud til dig!

Tekst: Diakon Kasper Baadsgaard

UNGDOMSTRÆF I juli måned vil en gruppe unge fra Danmark rejse på pilgrimstur til Krakow for at deltage i World Youth Day (WYD) sammen med millioner af andre unge fra hele verden. Det er pave Frans, der inviterer og Krakow er værtsbyen.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) arrangerer en tur fra den 18. juli til den 3. august. Vi rejser fra København med bus til byen Andrychow, hvor vi skal være den første uge. Her bliver vi tilknyttet en menighed og bliver indkvarteret privat. Dette bliver

vores base, hvor vi vil deltage i deres messer, bøn og menighedsliv. Sagnet og bispedømmet, vi skal være i, vil stå for programmet i den første uge. Vi skal blandt andet se lokale seværdigheder, besøge Auschwitz og Czestochowa, og deltage i kulturelle arrangementer sammen med alle de andre i bispedømmet som forberedelse til WYD.

Efter en uge i Andrychow går turen til Krakow, hvor WYD for alvor begynder. Her mødes alle de pilgrimme, der har været fordelt rundt i hele Polen for sammen at tage imod paven og officielt begynde WYD

2016. Programmet for den uge byder på katekese fordelt på sproggrupper, kulturelle arrangementer i Krakow, korsvejsandagt, koncerter m.m. Det hele afsluttes med en vågenat samt en afsluttende messe, hvor pave Frans vil fejre kerne i vores tro sammen med os og et par millioner andre!

Efter den afsluttende messe kører vi med bus til Wroclaw, hvor vi vil have tre dage sammen til at være turister og snakke alle

Praktisk info

Pris: 5.000 kr.

Aldersgruppe: 16-30 år

Dato: Den 18. juli til den 3. august 2016

Tilmeldingsfrist: Torsdag den 31. marts

Mere information: www.duk.dk eller

Facebook-gruppen 'DUK til Polen'.

oplevelserne igennem inden turen går tilbage til Danmark. Det er en fantastisk mulighed, som du ikke må gå glip af! WYD er en oplevelse for livet!

Velkommen hjem i Nykøbing Falster

Intensive dage for store og små i Hellig Kors Kirke.

EVANGELISERING For fjerde gang i træk slår Hellig Kors Kirke dørene op i Nykøbing Falster til nogle intensive dage med stort program fra askeonsdagsmessen den 10.2. til søndag den 14.2.

Mobilkirken dukker op med kaffe, hjemmebag og gademission i Nørre Alslev, Saksøbing og i gågaden i Nykøbing Falster. Katolikker, der ikke kan komme til kirken, får hjemmebesøg. I menighedslokalerne i Bispegade vil man kunne spise sammen, grine sammen, hygge sig sammen og blive klogere på troen. Den 13. februar bliver der familielørdag med glad gospel, der får folk op af stolene, når Soul Invitation og korleder Stefan Ægidius kommer og synger.

Danmarks Unge Katolikker kommer med aktiviteter for børn og unge. For de mindste fortæller dukken Eliza bibelhistorie og snakker med præsten om messen.

Hver aften fra torsdag til lørdag er der oplæg for de voksne. Hjemløse er ”hjemløse, fordi de mangler nogen som bryder sig om dem sådan som de er”, siger Inge Norling. Hun bor til daglig sammen med de mennesker, de fleste af os ikke gider. Det kan være hjemløse der er havnet i misbrug eller psykisk forpinte mennesker. Norling har prøvet på sin egen krop, hvordan det er at være hjemløs og har i mange år drevet bofællesskabet Fred og Forsoning. Hun kommer og fortæller om sit

arbejde torsdag den 11.2. kl. 19.30 i Hellig Kors Kirkes menighedslokale.

I Torino opbevares et klæde, der af mange troende regnes for at være det klæde, Jesus blev svøbt i efter nedtagelsen fra korset. Er det fup eller fakta? Fredag den 12.2. kl. 19.30 kommer den danske læge Niels Svensson og fortæller, hvad videnskaben i dag kan sige os om klædet. Svensson er med i en international arbejdsgruppe, hvor omkring 100 forskere arkæologer, læger, botanikere, tekstileksperter, kemikere og atomfysikere arbejder for at samle viden om det berømte klæde.

På den ene side er det ikke godt for mennesket at være alene – på den anden side er det heller ikke så let for mennesket at være sammen med nogen. Er der problemer i parforholdet skyldes det næsten altid, at behovet for at få kærlighed mange gange er større end evnen til at give kærlighed. Hvordan løser vi det problem? Det fortæller psykolog Peder Damgaard-Hansen om

På youtube.com vil en række små film præsentere Velkommen hjem-arrangementet i Hellig Kors Kirke.

lørdag den 13.2. kl. 19.30

Alle er velkommen til at deltage i aktiviteter og måltider. Velkommen Hjem foregår i Hellig Kors Kirke og dens menighedslokaler i Bispegade 10-12 i Nykøbing Falster – lige ved stationen. Læs mere på <http://katolsk-lolland-falster.dk/velkommen-hjem>. Her findes tidspunkter for alle aktiviteterne og her kan du downloade plakater og foldere. LR

Fra Hvalsø til Haraldsted

Knud Lavard fejret den 7. januar.

PILGRIMSVANDRING En lille flok pilgrimme stred sig den 7. januar gennem den sjællandske naturs iskolde, snedækkede pragt til Haraldsted gennem Bidstrup Skovene. De gjorde det for at mindes Knud Lavard, der netop den dag i 1131 led martyrdøden i Haraldsted, hvor han efter traditionen blev myrdet af sin fætter Magnus efter et julegilde i Roskilde. Knud Lavard er Sjællands værnehelgen og far til kong Valdemar den Store.

Noget af strækningen gik ad Valdemarsvej, hvor Knud Lavard efter overleveringen red til kongsgården i Haraldsted. På det sted, hvor Knud Lavard blev myrdet, sprang en kilde frem, og her blev der senere bygget et lille kapel. Under den 15 kilometer lange vandring vekslede pilgrimmene mellem perioder med stilhed, rosenkransbøn, sang og afslappet snak. I Knud Lavard huset i Haraldsted fejrede p. Stefano Tarquini messen sammen med de forfrosne pilgrimme og folk fra menigheden i Ringsted. Efter messen gik man i fakkeltog ud til kapelruinen, hvor dagen blev markeret med bøn og sang. Dagen sluttede på festlig vis med spisning arrangeret af husets gæstfrie ejere, Ruth Simonsen og Maria Sailegtim. Idemændene bag vandringen var Jerzy og Beata Golubowski fra Sankt Laurentii menighed i Roskilde. Jerzy og Beata, der er erfarne pilgrimsvandrere, har i mange år arrangeret pilgrimsvandring i Polen til den sorte Madonna på Jasna Gora; men i de sidste par år har de også stået bag vandring til Haraldsted.

Allerede den 12. marts bliver der igen Knud Lavard vandring fra Hvalsø Station til Haraldsted med messe bagefter i Knud Lavard Huset. Den dag markeres Knud Lavards fødselsdag.

Efter planen bliver der også en 30 kilometer lang vandring fra Roskilde til Haraldsted 1. lørdag i juli. Dagen efter fejres sommerens Knud Lavard-valfart, der er bispedømmets ældste.

Valfarterne til Haraldsted startede i 1914, men blev afbrudt af Den første Verdenskrig. Hvert år siden 1920 er danske katolikker samledes i Haraldsted for at mindes den hellige Knud Lavard. Pastor Kjeld Geertz-Hansen havde i mange år ansvar for valfarten og gav i 1985 ansvaret videre til pastor Stephen Holm, der stod for valfarten indtil 2009, hvor pastor Torsten Jortzick tog over. LR

Evt. spørgsmål om vandringen den 12. marts: Jerzy Golubowski: 21 40 91 88 eller mail: golubowski@kabelmail.dk

Med Knud Lavard i oppakningen på vej mod Haraldsted. Foto: Lisbeth Rütz.

Sr. Marie-Thérèse Stinissen in memoriam

Franciskanerinderne på Færøerne har mistet en medsøster.

FÆRØERNE Den 6. januar 2016 onsdag efter festen for Herrens åbenbarelse oplevede Marias franciskanske missionærer og det katolske sogn på Færøerne at miste et af deres elskede medlemmer, da sr. Marie Therese døde kl. 6.05 på landsygehuset i Tórshavn.

Sr. Marie Thérèse blev født i Antwerpen i Belgien den 23. marts 1923 som eneste pige i en familie med drenge. To af hendes brødre blev karmeliterpræster, en af dem var den kendte åndelige vejleder og forfatter, Wilfrid Stinissen.

Hun trådte ind i Marias franciskanske missionærer i december 1945 og kom til Færøerne i august 1953. Hun tilbragte de næste 63 år af sit liv her, hvor hun underviste på den skole, søstre havde grundlagt og drev. Hun var inspektør for skolen i adskillige år og var meget elsket både af lærere og elever. I 12 år var hun også superior for det franciskanske kommunitet.

Efter at hun i 80'-erne var gået på pension fra skolen, blev hun ved med at være meget aktiv i menighedsarbejdet i sognet og blev ved med at besøge gamle mennesker. Nogle få dage før hun blev indlagt på hospitalet hjalp hun stadig til med regnskaberne og med at bage til jul.

Venner, familie, sognebørn og kolleger havde regelmæssig kontakt med sr. Marie Thérèse, og mange holdt af at komme og besøge hende. Da hun i sine sidste år ikke mere kunne rejse hjem til Belgien, havde hun den glæde at kunne have sin niece boende på Færøerne en uge i 2014. Broder Wilfrid besøgte hende tre gange på Færøerne, sidste gang året før sin død.

Sr. Marie Thérèse var

et meget kompetent menneske. Hun var venlig, ydmyg, generøs og tænksom og hun havde en dejlig humoristisk sans. Hun var også et menneske med et dybt tros- og bønsliv, som ofte talte om Guds barmhjertighed. I en alder af 92 var hun lykkelig og taknemmelig for det liv, hun havde levet. Hun talte helt åbent om døden og stolede trygt på Faderens kærlighed.

Sr. Marie Thérèse fik en cancerdiagnose i april og blev indlagt på hospitalet fredag den 18. december. Hun døde der den 6. januar på det palliative afsnit. Hendes begravelse fandt sted fra Mariukirkjan i Tórshavn lørdag den 9. januar. Receptionen efter begravelsen foregik på den skole, hvor hun havde lagt så mange års arbejdsindsats i sit lange liv, der bar så rig frugt.

Hun var lykkelig for at kunne blive begravet ved siden af tre franciskanske medsøstre på Tórshavn kirkegård i det land, hun havde valgt som sit hjem og blandt de mennesker, som hun levede sammen med, elskede og tjente.

Hun savnes dybt. Må hun hvile i fred.

Sr. Maria Forrestal fmm.

Ny struktur på Caritas' sekretariat

Tekst: Caritas

NEDSKÆRINGER Caritas fik sidste år i lighed med andre organisationer skåret i bevillingen for 2016 til de udviklingsprogrammer, der støttes af Udenrigsministeriet. I alt blev Caritas bedt om at spare 7,6 mio. kr., hvilket betød lukning af programmer i Niger og Bolivia og en reduktion af medarbejderstaben med 2,5 årsværk på sekretariatet.

Bespargelserne var yderligere en anled-

ning til at overveje strukturen på sekretariatet. I stedet for to teams for henholdsvis udvikling og nødhjælp er fem programkoordinatorene nu samlet i et internationalt team under ledelse af Betina Gollander-Jensen.

Nationalt team ledes fortsat af generalsekretær Jann Sjursen og økonomiteamet af administrationschef Hannah Holst Kragelund.

200-års fødselsdag i Herlev

Oblatfædrene fejrer jubilæum.

ORDENSLIV De har en mild og munter tilgang til tingene og var på mange måder et friskt pust i bispedømmet, da de kom til os fra Amerika. Og så er de ikke bange for at smøge ærmerne op og tage fat. Sådan beskrev biskop Czeslaw dagens fødselsdagsbarn den 14 januar. Fødselsdagsbarnet var OMI, der blev fejret i Herlev med messe og komsammen bagefter.

Hvad OMI betyder, fik vi forklaringen på, da sognebørn og gæster fandt sammen over ost og rødvin efter messen. Det er en forkortelse for *Oblates of Mary Immaculate*, og det lyder da flot, men kan ikke rigtig fordanskes, så det endte med, at de kaldte sig oblatfædrene her i Danmark, forklarede oblatfædrenes provincial Paul Marx. "Open mouth idiots" og "Order of the most intelligent" var hans medbroder p. Frederick Thevarajs to uautoriserede bud på forkortelsen.

Sr. Anne Stephanie, der i mange år arbejdede oppe på Grønland, takkede for at have oplevet en menighed deroppe, der fungerede som en stor familie. Tidligere formand for menighedsrådet, Aage Vinter Christensen, takkede for de snart 60 år, menigheden har været i Herlev. De kom til bispedømmet i 1958 og har lige siden haft kommunitet

der. Gennem årene har også Nordjylland, Grønland, Færøerne, Lyngby og Roskilde nydt godt af deres arbejdskraft. Oblatfædrene kom for de flestes vedkommende fra USA og var dygtige til at formidle for børn og unge. De var flittige til husbesøg og besøg ved sygesengen og var der altid for søgnebørnene.

Ældste medlem af kommunitet i Herlev og ældste præst i bispedømmet er 90-årige Michael Bradley, der stadig læser messe og leder en gruppe med rosenkransbøn.

Historien om OMI er historien om en orden, som Pius XI kaldte for specialister i Kirkens vanskeligste missioner. Men det er også den dramatiske historie om en aristokratisk katolsk familie, der flygtede fra Frankrig under revolutionen for at redde livet. Eugène de Mazenod havde en helt ny måde at gøre tingene på. Han viste stor nidkærhed for sjælenes frelse, ville arbejde for de nederste i samfundet og prædikede på den lokale dialekt – ikke på rigsfransk. Sammen med en lille flok startede han den 25. januar 1815 et nyt ordensfællesskab i et nedslidt gammelt karmeliterkloster i Aix-en-Provence.

Også i dag hører et intenst bønsliv med til oblatfædrenes DNA – ud fra troen på, at

Oblatfædrene i Danmark ved ordensjubilæet den 16. januar i år. Til venstre for biskop Czeslaw: Leo Kertz, Paul Marx, Fredrick Anton Thevaraj, Alren Soosaipillai, Allen Courteau med portræt af ordensstifteren Eugène de Mazenod. Til højre for biskoppen: Christie Joy Fernando Santhiyogu, Michael Bradley og Carroll Parker. Foto: Lisbeth Rütz.

man kun er effektiv som missionær, hvis man er oplært i bøn.

OMI er stadig en yderst vital orden, viste p. Thevaraj, der fortalte om oblatfædrene på Sri Lanka. På Sri Lanka, hvor oblatfædrene kom til allerede i 1647, er der i dag to provinser og 248 oblatbrødre. Her gør brødrene virkelig en forskel for mange

mennesker. De arbejder i en befolkning, der ofte er meget traumatiseret efter mange års borgerkrig og tsunamien tilbage i 2004. Derfor er mange af oblatfædrene uddannede som psykoterapeuter og hjælper lokalbefolkningen til at klare deres traumer.

LR

Biskop Czeslaw fejrede ved Vandringens 40-års jubilæum messen sammen med otte af dens præster. Fra venstre mod højres Mariano Cardillo, Stefano Tarquini, Davide De Nigris, Marcus Romero Bernus, biskop Czeslaw, Samuele Lando, Fabrizio Milazzo, Daniel Jimenez Raga og Bernardo Petrini. Foto: Lisbeth Rütz.

40 års jubilæum i Brønshøj

Neokatekumenatet festede sammen med biskop Czeslaw.

JUBILÆUM "Det er en stor dag vi fejrer. Det er nemlig 40 år siden Vandringen begyndte i bispedømmet. Vi har grund til at være fulde af lovprisning. Det betyder så meget for os at være i kommunion med dig, at være ét med dig og det er derfor med stor glæde at vi byder dig velkommen i dag", sagde Merete Noval henvendt til biskop Czeslaw, da Den neokatekumenale Vandring den 16. januar fejrede sin fjerde runde fødselsdag her i Danmark. I dagens anledning overrakte Merete Noval biskoppen det første eksemplar af det lille

hæfte, Vandringen har udgivet om deres første 40 år i Danmark.

Begivenheden blev fejret i en propfyldt Sankt Antoni Kirke i Brønshøj. Ved messen var kommuniteterne fra Taastrup, Hellerup, Aalborg, første, andet og tredje kommunitet fra Sankt Antoni samt *Missio ad gentes* fra Brøndby Strand til stede sammen med Vandringens venner og interesserede fra bispedømmet.

"I er en del af en verdensomspændende fornyelse, som også er kommet til dette bispedømme. Vi skal forene bestræbelserne

på at arbejde for den samme sag – udbredelsen af Guds rige. Hver bevægelse har sin karisme og der vil aldrig være nogen modsætning mellem hvad disse bevægelser står for, fordi vi alle er en del af Den katolske Kirke.

Vi ved godt, at mange af jer gerne vil ud og missionere. Men I skal vide, at I er værdsatte og at vi har brug for Jer her. Nogle af jer er vokset op i Vandringen gennem flere generationer. De sidste to paver har anerkendt Vandringen. Vi takker Jer på Kirkens vegne", sagde biskop Czeslaw, der pegede på, at der skal være plads til mange forskellige karismer i Kirken.

En Mariaikon blev båret ind med indgangsprocessionen og tilrøget som tegn på Marias centrale betydning for Vandringen. Biskoppen fremhævede med udgangspunkt i dagens tekst om brylluppet

i Kana Marias væsentlige rolle i evangeliet som den, der har tillid til Gud og gør det, Han siger. I kraft af sin tro og lydørhed satte Maria store ting i gang. På samme måde er det missionens opgave at fortælle til andre, at der er en der holder af os og at vi skal gøre hvad Han siger, sagde biskop Czeslaw.

Kirkerummet var præget af Vandringens æstetik. Et stort lærred var spændt ud på bagvæggen med en kopi af en af grundlæggeren Kikos ikoner. "Amate i vostri nemici. Vengo presto" – Elsk jeres fjender. Jeg kommer snart", stod der på ikonen. Liturgien havde et stærkt fokus på lovsang og fællesskab. Evangeliet blev sunget, og der var sungne forbønner for paven, biskoppen samt bispedømmets præster.

I stedet for de sædvanlige små hostier blev der brugt store brød, som blev brudt op i små bidder. Præsterne gik ned gennem rækkerne med fællesskalkene og brødet, som alle til sidst spiste samtidigt for at understrege fællesskabet. Der var fællessange til guitarakkompagnement, spontan bøn fra børn og voksne og klapsalver. Efter messen dansede deltagerne rundt om alteret i kædedans.

LR

TEOLOGI Guds handle i historien er et mysterium; at han blev menneske, at han led og døde, at han opstod. Mysteriet er et mysterium – og det er et problem. Det sprænger nemlig den menneskelige fatteevne, og taler til os om en anden virkelighed end den menneskeskabte.

Men for det vesterlandske menneske er det en anstødssten, for dets tilgang til livet er rationel. Det er forstanden der råder og ikke hjertet. Denne rationalisme kom klart til udtryk, da den nyudnævnte forskningsminister vedkendte sig at være kristen. Straks faldt man over ham i aviserne og de sociale medier, for det at tro på Gud som himlens og jordens skaber blev betragtet som den rene overtro. Den nutidige rationalisme går hånd i hånd med en stærk selvcentrerethed.

Mange mennesker er således travlt optaget af at skabe deres egen identitet og selv finde vejen til frelse. På den baggrund er det ikke underligt, at der i vinters var en meget omtalt sag om en Folkekirkepræst og hans problemer med opstandelsestroen. Hans problemer afspejler tidsånden, og derfor kan man vente flere sager af den art. Men for vore forfædre var de kristne trossandheder, det de gav sig ud for, nemlig Sandhed med stort S. De var ikke bare smukke og poetiske myter. Man havde ingen problemer med, at der fandtes en anden og virkeligere virkelighed bag den ydre virkelighed. De troede på den levende Gud, som havde skabt verdenen i al dens mangfoldighed og som elskede den så højt,..."at han gav sin enbårne søn, for at enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv" (Joh 3,16). Sandheden med et stort S, det er en virkelighed, som mennesket gennem tiderne har kunnet leve på i gode såvel som onde tider. Trossandhederne er noget forudgivet; noget mennesket ikke kan tage patent på. Billedligt talt kan vi ikke putte Vorherre i baglommen og bare trække ham frem, når vi synes, at vi har brug for ham. Troen skal imidlertid formidles. Uden ord dør den. Siden apostlenes dage har man derfor søgt at sætte ord på det ufattelige; menneskeord som naturligvis ikke kan rumme hele Guds virkelighed.

Pauli breve det ældste vidnesbyrd

Det ældste vidnesbyrd om Jesu død og opstandelse er ikke de fire evangelier, men Pauli breve skrevet kun en tyve-tredive år efter begivenhederne. I det første brev til menigheden i Korinth skriver han således: "Jeg overleverede jer nemlig først og fremmest, hvad jeg selv har modtaget: at Kristus døde for vore synder efter Skrifterne, at han blev begravet, at han opstod på den tredje dag efter Skrifterne, og at han blev set af Kefas og dernæst af de tolv. Dernæst blev han set af over fem hundrede brødre på én gang, de fleste af dem er endnu i live, men nogle er sovnet hen. Dernæst blev han set af Jakob, siden af alle apostlene. Men sidst af alle blev han set også set af et misfoster som mig; for jeg er den ringeste af apostlene, ikke værdig at kaldes apostel, fordi jeg har forfulgt Guds kirke" (1 Kor.15,3-9). Paulus er forfølgeren, der blev forkynner. Uden for Damaskus mure fik han en åbenbaring, der ganske omkalfatrede hans liv. Han skulle egentlig have indfanget de kristne i byen og ført dem til Jerusalem. Men Gud ville det anderledes. Han havde brug for Pauli brændende iver; en iver der siden førte ham til Rom og martyrdøden dér. For Paulus er det vigtigt at understrege, at nok har han selv set den Opstandne, men han er kun det

Opstandelsestro

Sagen Ramsdal; en replik.

Tekst: Sr. lic.theol.rut Maria Schmidt OSB

sidste led i en lang kæde af vidner, hvoraf de fleste stadig er i live. Evangeliet er ikke noget han selv har opfundet, det er noget han har modtaget – og det er troværdigt, fordi det er i overensstemmelse med Skrifterne dvs. den jødiske bibel. Det vi nu kalder Det gamle Testamente.

Forsamlingen i Korinth var en af de talrige menigheder, som Paulus havde grundlagt på sine mange rejser i det østlige Middelhavsområde. Byen var en havneby, der forbandt den østlige og vestlige del af Romerriget med hinanden. Det var imidlertid ikke bare varer, der rejste, det gjorde ideér også – og Korinth var en kosmopolitisk by, hvor mange forskellige tanker mødtes. Kristendommen var altså ikke den eneste "vare" på markedet for livsanskuelser, tværtimod. Generelt kan man om tidens religiøse strømninger sige, at det gjaldt om at frigøre sig fra materien. Så når Paulus forkyndte Jesu opstandelse, har det været en ufattelig tanke for de fleste i byen. Det er denne manglende forståelse for Evangeliets kerne, som Paulus kæmper imod i kapitel 15, hvor han meget præcist konstaterer, at "hvis der ikke findes nogen opstandelse fra de døde, er Kristus heller ikke opstået; men er Kristus ikke opstået, er vores prædiken tom, og jeres tro er også tom" (v. 13 f.). Vi møder den samme problematik i Apostlenes Gerninger (17,22-34) i beretningen om Pauli tale på Areopagos i Athen. Da Paulus vil tale om opstandelsen bliver athenerne spottende og afvisende (v. 32). Opstandelse, det er simpelthen for skørt. For farisæeren Paulus var tanken om opstandelse og et evigt liv imidlertid ikke fremmed tankegods, og han søger at bibringe korinterne den tanke, at "hvad der bliver sået i forgængelighed,

opstår i uforgængelighed..." (v. 42). Sagt med andre ord: Vort jordiske legeme vil blive forvandlet, så vi bliver Den Opstandne lig. Graven var tom, og han viste sig for sine disciple, men de kunne ikke fastholde ham. Han var på en gang den samme og helt anderledes. For Paulus var legemet ikke noget ondt. Han troede jo, at vi alle er skabt i Guds billede. Derfor er der for ham en kontinuitet mellem det jordiske og det himmelske legeme. Det er det, han søger at gøre klart for korinterne med billedet af sædekornet.

Som ringe i vandet

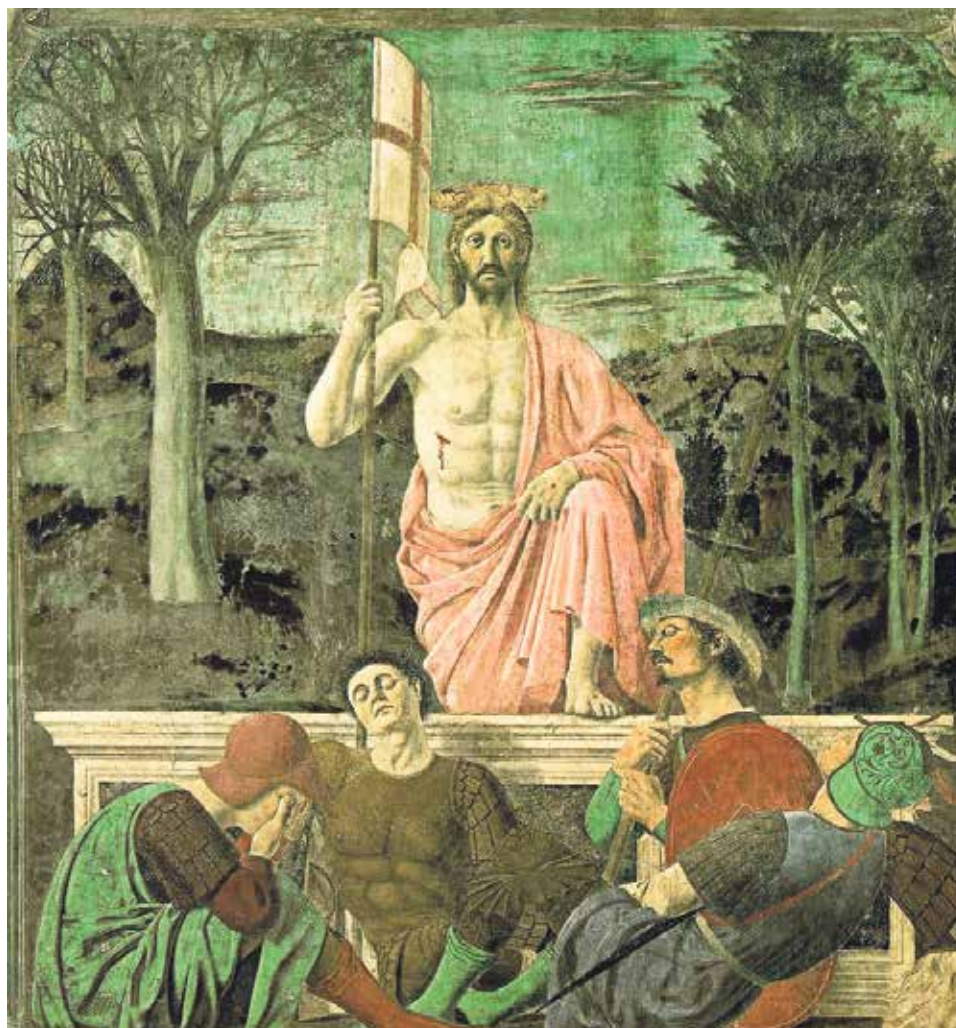
I Apostlenes Gerninger fortælles det, hvordan kristendommen bredte sig som ringe i vandet, og hedningepostlen Paulus er hovedpersonen. Vi møder første gang Paulus i forbindelse med steningen af Stefanus (kap. 7). Umiddelbart derefter følger hans omvendelse (kap. 9). Udenfor Damaskus mure åbenbarer Den Opstandne sig for ham. Så voldsomt er synet, at Pauli ledsagere må føre ham ind i byen – og i tre dage kan han intet se. I det tidsrum hverken spiser eller drikker han noget. Da kommer en discipel til ham og lægger hænderne på ham – og synet vender tilbage. Konsekvent og lidenskabelig som han var, blev han straks døbt, og først derefter tog han føde til sig. Han kom til at lide meget ondt, men tøvede ikke med at tage korset på sig. Gud havde kaldt på ham, derfor var der ingen vej tilbage. Med dåben blev han indlemmet i den stedlige menighed. Ja, mere end det. Han blev en del af et fællesskab, der sprænger tid og rum; en del af det vandrende Gudsfolk. I Apostlenes Gerninger står der intet om selve dåbshandlingen. Men det har været en dåb i Faderens og Sønnens og

Helligåndens navn, sådan som det fremgår af dåbsbefalingen i Matthæusevangeliet (28,16-20) og også af Didake (kap. 7), der er en tidlig oldkirkelig gudstjenesteordning (ca. 100-150 e.Kr.). Ildsjælen Paulus kunne ikke sidde stille, han måtte dele troen på den treenige Gud med andre. Det gjorde han med flid. Uden ham ville verdenen have set anderledes ud.

Dåben og trosbekendelsen

Måske er det i forbindelse med dåben, at Paulus har modtaget de ovennævnte ord om Kristi død, begravelse og opstandelse. Ordene peger nemlig frem mod de oldkirkelige trosbekendelser, som det var skik, at dåbskandidaten modtog i forbindelse med dåben. Ordet "modtog" er vigtigt. Det signalerer, at der er tale om noget forudgivet; om trossandheder som vi mennesker ikke kan omtolke uden at svigte troen. I Oldkirkens tid var der mange trosbekendelser. Hver by havde sin version. De var alle trinitariske i deres opbygning, og ordene om Kristi død, begravelse og opstandelse findes i dem alle. Den trosbekendelse, som vi kender under navnet den apostolske, er således byen Roms trosbekendelse, og ud fra Kyril af Jerusalems dåbskatekeser (ca. 348 e.Kr.) kan man rekonstruere byen Jerusalems bekendelse. Med tiden kom to bekendelser til at dominere: Roms bekendelse og den bekendelse, som vi kender under navnet *Nikænum-Konstantinopolitanum*. Sidstnævnte er ikke en dåbsbekendelse, men en "lærebe-kendelse", som så dagens lys på de to første økumeniske konciler (Nikæa 325 e.Kr. og Konstantinople 381 e.Kr.). Den skulle definere den sande tro i en situation, hvor troen var truet af det arianske kætteri. Kætteriet har navn efter den alexandriske presbyter Arius (ca.-250-336 e.Kr.), som mente, at Kristus var en skabning. Dvs. at der var et tidspunkt, hvor han ikke var. Heroverfor står Nikænum-Konstantinopolitanums stærke understregning af Kristi guddommelige natur: "...Guds enbårne Søn, som er født af Faderen forud for alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved ham er alting skabt,..." De første konciler var økumeniske dvs. fælleskirkelige, og deres beslutninger er bindende for alle kristne kirker og kirkesamfund. Det er derfor ingen tilfældighed, at begge trosbekendelser står i Den danske Salmebog, for de er sammen med *Luthers Katekismer* og *Confessio Augustana* en del af Folkekirken bekendelsesgrundlag. Det er altså ikke tekster, der bare kan kasseres som forældede uden at det får vidtrækkende konsekvenser for Folkekirken selv og dens relationer til andre kirker.

Sagen Ramsdal fik mange til at flyve i blækket. Mange "nedskrev" opstandelsen til en poetisk livstydning, men det er at give mennesker stene for brød. Virkeligheden er større, end vi kan fatte. Lad mig derfor slutte med et citat fra den omfattende debat. Ophavsmanden er dr.theol. og professor i Det gamle Testamente ved Københavns Universitet Jesper Høgenhaven, han har i et interview sagt: "Antimetafysikken er en insisteren på en snæver horisont, en afskæren sig fra trangen og lysten til at blive kloge. Den repræsenterer en kolossal og arrogant mangel på ydmyghed overfor traditionen, som er større og rigere end vi kan fatte..." (Kristeligt Dagblad 8. januar 2015). Så kort og kontant kan det siges.

Piero della Francesca: *Resurrezione (Opstandelse)*. Mellem 1450 og 1463. Museo Civico i Sansepolcro, Italien. Wikipedia.

”Riget er dit, og magten og æren i evighed”

Denne lovprisningsbøn stammer fra oldkirken, og er næsten lige gammel som evangelierne. Men hvordan skal den kunne forstås i et moderne samfund, hvor statens magt ikke vil vide af Gud? Hvad sker der når verdslig magt og hellig magt ikke er i overensstemmelse?.

Tekst: Ivar A. L. Hoel

KIRKEHISTORIE Det liberale demokrati er et af de vigtigste træk ved det moderne samfund. De fleste vil være enige i at demokrati, ytringsfrihed, ligestilling, religionsfrihed og tolerance er værdier der skal være bærende i et frit samfund – netop de værdier som det liberale demokrati har bygget på siden det opstod formelt i USA og i Frankrig sidst på 1700-tallet. Den som i dag læser den franske menneskerettigheds erklæring fra 1789, vil synes at dens indhold er indlysende og meget lidt revolutionært.

Men i den turbulente tid der fulgte i Europa efter den franske revolution og Napoleon, var Den katolske Kirke en stærk og tydeligt erklæret modstander af alt moderne, som demokrati, religionsfrihed og ligestilling. I dag, derimod, er Kirken en stærk fortaler for værdier som den for 150 år siden forkastede som ødelæggende. Hvorfor og hvordan er denne omvendelsesproces i forholdet til det liberale demokrati som samfundsform og kulturform sket?

Hvordan kan verdslig magt og gejstlig myndighed eksistere sammen? Kampen om svaret på dette ældgamle ”politisk-teologiske problem” har forment meget af Europas politiske historie. I luthersk sammenhæng, hvor religion først og fremmest er et anliggende mellem Gud og det enkelte individ, har man afskaffet problemet ved at benægte at det findes. ”Politik og religion må ikke sammenblandes”, hedder det, og dette kaldes to-regimentelæren. Men Den katolske Kirke, der holder fast ved at religion også er et spørgsmål om fællesskab, bliver ved med at hævde at religionen har betydning for samfundet, og derfor også for politik. Og er til tider kommet voldsomt på kant med samfundet af samme grund.

Dette har den norske professor emeritus Bernt Torvild Oftestad (katolik siden 2000) skrevet en læseværdig bog om: Den katolske Kirke og liberalt demokrati. (Oslo: Kolofon forlag 2015, 283 sider). Han beskriver forløbet som en proces i tre faser: Forsvarskamp – Kristent demokrati – 2. Vatikanekoncil.

Forsvar mod ulvene

Første fase fik sin markante start med pave Gregor XVI's encyklika *Mirari Vos* fra 1832. Den var et generalopgør med revolutionen og den moderne liberale kultur. Pius IX fortsatte linjen med *Quanta Cura* i 1864 (med tillægget *Syllabus*, der opregnede et udvalg af vranglærer og uacceptabel praksis, og sluttede med at fordømme den tanke at paven kan eller bør slutte fred og komme overens med fremskridt, liberalisme og den moderne civilisation.) I begge tilfælde var pavens og biskoppernes opgave hyrdens, de skulle beskytte de troende mod ”ulve der dræber hjorden”, og mod ”tidens gift”. ”Ved bruk av hyrde metaforen markerte pave stole de troendes fellesskap, som Kristi legeme og hjord. Metaforen gjør det klart at noen mulighet til forsoning eller samforstand mellom Kirken og den nye tid

ikke er mulig. Hyrden og ulven kan aldri bli venner.” skriver Oftestad.

Et kuriøst eksempel på kirkelig praksis i denne ultramontane tid kan findes netop i Norge. Den myndige biskop Fallize startede ugeavisen *St. Olaf* i 1889. Han skrev: ”Ganske særlig vil præstene lægge katolikkerne paa sinde, at det ingenlunde staar dem frit, udendvidere at læse bøger og aviser som er skrevne af protestanter, men at de maa have tilladelse af den kirkelige øvrighed, og at denne tilladelse kun vil blive dem givet i tilfælde af virkelig nødvendighed, da faren for vildledning er alt for stor ... da der nu findes en katolsk avis, bortfalder den undskyldning, at man maa læse protestantiske aviser”. *St. Olaf* bragte derfor alle mulige slags nyheder fra ind- og udland: gennemsnitstemperatur i Kristiania, togkollision i Brüssel, brand i Colorado – et umuligt projekt i et land med ca. 1000 katolikker.

Sådanne beretninger er dog ikke indeholdt i bogen, der udelukkende refererer til hvad paver og konciler har sagt. Oftestad skildrer den idémæssige og teologiske baggrund for hvad Kirkens læreembede sagde, men ikke det levede katolske liv. Det ville have givet større perspektiv hvis konsekvenserne af pavernes læreudtalelser for de katolske miljøer havde fået en omtale.

Kristent demokrati og katolsk politisk sammenbrud

Frontalangrebet på det moderne samfund truede med at isolere Kirken. Rundt om i Europa forsøgte nogle katolikker at mildne og moderere de pavelige fordømmelser af den moderne kultur og stats- og samfundsorden. Mange var bange for at paven ønskede et katolsk præstestyre. Pave Leo XIII, der efterfulgte Pius IX i 1878, ønskede ikke at fortsætte konfrontationen, men i stedet komme på talefod med den moderne verden. Han satsede med encyklikaen *Rerum Novarum* fra 1891 på en politisk diakoni for arbejderklassen. Og han ville skabe et andet og bedre filosofisk grundlag for samfund, stat og kultur ved at genrejse Thomas Aquinas filosofi. Det skulle medføre at både menneskets love og den guddommelige, fornuftsmæssigt erkendbare, naturlige lov skulle præge samfund og stat. Men der var den gang som nu uenigheder i forståelsen af forholdet mellem frihed og sandhed. ”Liberalismen er, når alt kommer til alt, en ideologi for ”administrasjon” av individuell frihet. Spørsmålet om den objektive sannhet blir ikke tematisert når enhver kan stå frem med sin sannhet og trekke den inn i den demokratiske diskurs. Pave Leo går den motsatte vei og legger svaret på sannhetsspørsmålet til grunn for ”administrasjon” av friheten” skriver Oftestad. Derfor kunne paven ikke gå ind for ubegrænset ytringsfrihed, for det ville give plads for løgnen. Han mente derfor at falske og ødelæggende meninger bør undertrykkes af den

offentlige myndighed. Når Leo XIII forsøgte at genrejse pavestolens politiske og kulturelle position i Europa, så paven kunne få en ny og offensiv position i forhold til samfundet, lykkedes det ham ret dårligt, skriver han.

Fra anden halvdel af 1800-tallet af forsøgte paverne at sikre kirkens frihed fra den sekulære statsmagt ved at indgå over 100 juridiske aftaler, konkordater, med de enkelte nationalstater. Endvidere kom katolicismen til at spille en vigtig rolle i lande som Italien og Tyskland gennem katolske politiske partier. Men stasekretær Pacelli/pave Pius XII, der om nogen var konkordaternes mand, var besluttet på at al katolsk politisk aktivitet skulle varetages af Vatikanet, og national aktivitet afskaffes. Det havde bl.a. den sørgelige konsekvens at Hitler med sit konkordat kunne forlange at det katolske parti ”Zentrum”, der som det eneste havde kunnet yde Hitler modstand, blev nedlagt, uden protest fra Vatikanet. Kirken kom i ideologisk og kirkepolitisk krise, skriver Oftestad, for ”konsentrasjonen om pavestolen som dominant politisk aktør på bekostning av den politiske katolisisme brøt ned det katolske folkets politiske muligheter i samfunnet.”

Personalisme, fænomenologi og 2. Vatikanekoncil

Det var nødvendigt at finde et nyt grundlag for mødet mellem Kirken og almindelig, kirkefremmed kultur. Det krævede en filosofisk og teologisk nyorientering. Det filosofiske miljø havde også katolske tænkere, der ønskede at finde en ny vej, ud af den intellektuelle isolation. I en augustinsk inspireret katolsk etik fra begyndelsen af 1900-tallet blev der lagt vægt på samvittighed og sindelag, så den enkelte persons liv og erfaring blev medinddraget, og en objektivistisk, legalistisk morallære neutraliseret. Det gav mulighed for en personalistisk-fænomenologisk filosofi, og det var herfra optakten til en teologisk nyorientering kom. Teologer som Karl Rahner, den transcendentale thomismes mest kendte repræsentant, og Henri de Lubac med sin nyfortolkning af forholdet mellem natur og nåde, for blot at nævne to, viste en mulig vej til en syntese mellem teologi og filosofi der var ”frigjort fra blokkerende nyskolastikk og en juridisk og institusjonalistisk kirketanke.” Kunne Kirken videreføre læretraditionen baseret på Thomas Aquinas' værensmetafysik i en ny ramme, en ramme begrundet i et menneskesyn funderet på en personalistisk filosofi? ”Denne udfordringen ble et

påtrengende tema både under Det andet vatikanekoncil og i tiårene etter” skriver Oftestad, men alt i alt var svaret ja.

Næsten halvdelen af bogen udgøres af en omhyggelig, velskrevet og præcis gennemgang af de vigtigste koncilsdokumenter og de efterfølgende pavers encyklikaer, og det bliver klart hvordan en nyorientering var mulig. Paverne Johannes Paul II og Benedikt XVI står i centrum, og man kan fornemme at de med deres dogmatiske fasthed og modernitetskritik står Oftestad ret nær – pave Frans omtales kun med en enkelt linje.

Både universitetslærebog og debatoplæg

Men det er kun en fornemmelse, for han er altid fair og dækkende og velformuleret i sine gengivelser af synspunkter og dokumenter, også de han ikke er enig i. I det hele taget er bogen yderst saglig, og kan minde om en lærebog til et universitetsstudium med sit sprog, sine mange fodnoter og en litteraturliste på ca. 700 numre. Ikke desto mindre er den spændende læsning, for man får gang på gang stillet – og derpå besvaret – spørgsmålet om hvordan der kunne løses op for Kirkens (nye) vanskeligheder. Der er en fremdrift i bogen som i en kriminalroman, samtidigt som den er yderst faktamættet.

De lange linjer bliver trukket op, samtidigt som detaljerne er på plads

Enhver vil sikkert alligevel finde noget de ville have uddybet. Sådanne punkter kan bedst ses som udgangspunkt for en frugtbar debat om hvad der er vigtigt. Her er to:

Encyklikaer og koncilsdokumenter gennemgås, men ellers er det yderst begrænset hvad vi får at vide om teologiens udvikling. Enkelte koncilsfædre får lidt omtale, ud over det er teologerne forvist til at være navne i fodnoter. Kardinal Newman, uden hvem koncilet næppe ville have været muligt, omtales intet sted. Giver dette et dækkende billede af årsagerne til den nyorientering der er sket? Det er som om Kirken gøres identisk med Læremyndigheden. Hvorfor er fx John Courtney Murray SJ, der om nogen hjalp koncilet til at forstå at retten til religiøs frihed er baseret på den menneskelige persons værdighed, end ikke nævnt? At *Dignitatis Humanae* var et afgørende brud med fortiden, og er central i forholdet til det moderne demokrati bliver der ikke lagt skjul på, men pointen er at uden Murray var den næppe blevet skrevet. Den navnkundige britiske dominikaner Fergus Kerr skrev i 2006 en bog om det 20. århundredes ledende katolske teologer. Hans analyser vil være et godt supplement til Oftestads pavecentrerede bog. (De ti han valgte er Chenu, Congar, Schillebeeckx, de Lubac, Rahner, Lonergan, Urs von Balthazar, Küng, Wojtyla og Ratzinger).

Og hvorfor har han set bort fra Charles Taylors berømte bog *A Secular Age*, der skildrer fremvæksten af dagens sekulære samfund? Den viser at kilderne til nutidens sekulære samfund rækker længere tilbage og langt mere komplekse end blot en liberal nyorientering på 1600-tallet og en politisk omvæltning på 1700-tallet. Kirkens egne reformationer op gennem middelalderen, med forøget vægt på det indre trosliv, var en vigtig komponent i fremvæksten af den subjektivitet og selvbevidsthed som også førte til sekularitet og areligiøs humanisme.

Bernt Oftestad: *Den katolske kirke og liberalt demokrati*. ISBN 978-82-3001299-4. Forlaget Kolofon. 283 sider. Pris: 295 norske kroner

Sekularisering eller kætteri?

Niels Erik Søndergård beskylder i KO nr. 1 pave Frans for at være i gang med en indre sekularisering af Kirken. Som eksempel bruger han logoet for Barmhjertighedens år, der viser Gud og mennesket med et fælles øje: ”Det er udtryk for New Age, hvor man sammenblander det menneskelige og det guddommelige”, slår Niels Erik Søndergård fast!

Men dermed gør han sig skyldig i et ældgammelt kætteri, der går helt tilbage til Kirkens første århundreder: Benægtelsen af Kristi sande menneskenatur. Som svar på denne benægtelse samledes Kirkens biskopper i år 451 i Chalcedon, hvor det endte med følgende formulering, der afviser monofysitternes – og altså også Søndergårds – kætteri: ”Idet vi altså følger de hellige Fædre lærer vi alle samstemmende bekendelsen af én og samme Søn, vor Herre Jesus Kristus, den Samme fuldkommen i guddom, den Samme fuldkommen i menneskelighed, virkelig Gud og virkelig menneske, den Samme med fornuftig sjæl og

legeme, med væsen fælles med Faderen som Gud og den Samme med væsen fælles med os som menneske (...)", jft. KKK 467

Pater Marko Rupnik S.J., der er kunstneren bag ikonen af Kristus, forklarer det med disse ord: ”Kristus har, som Sankt Athanasius skriver, lært at leve som menneske gennem 33 år. Derfor er ikonen lavet sådan, at Kristi øjne og menneskets øjne smelter sammen og forenes: Kristus har lært at se med et menneskes øje, så mennesket kan komme til at se med Guds øjne (...). Kristus har lært at leve som menneske, så mennesket kan lære at leve som Gud og blive ham lig”.

Der er med andre ord intet New Age over den smukke ikon, der indbyder os til at tage aktivt del i Barmhjertighedens år – den er tværtimod udtryk for Kirkens ældgamle tro på det ”Underfulde bytte”, som der står i liturgien: ”Menneskeslægtens Skaber blev selv menneske for at give os del i sin Guddom.”

David Vincent Nielsen, 2920 Charlottenlund.

Biskoppens kalender

Februar 2016

- Den 4. kl. 15.00** Møde med forretningsudvalget.
- kl. 18.30** Middag med DUK's hovedbestyrelse.
- Den 9. kl. 10.00** Præsterådsmøde.
- Den 10. kl. 19.00** Askeonsdagsmesse i Domkirken.
- Den 13.** Jubelårsvalfart til Odense.
- Den 14. kl. 11.00** Højmesse i Domkirken.
- kl. 16.30** Electio i Domkirken.
- Den 15. kl. 8.00** Messe i Karmel.
- Den 16. kl. 14.00** Møde i Liturgikommissionen.
- Den 20.** Dag for det gudviede liv.
- Den 21.-28.** Rejse til USA i forbindelse med delegationen til styrkelse af de jødiske-katolske bånd.

Katolsk Orientering

- Indlæg til Katolsk Orientering nummer 3 som udkommer den **26. februar** skal være redaktionen i hænde senest den **8. februar**.
- Indlæg til Katolsk Orientering nummer 4 som udkommer den **18. marts** skal være redaktionen i hænde senest den **26. februar**.

Bønnens Apostolat

Februar

- *Generel intention:* Omsorg for skaberværket
At vi må tage godt vare på skaberværket – en gave, som er givet os gratis – og fremme og beskytte det til fremtidige generationer.
- *Missionsintention:* Asien
At der må bliver flere anledninger til dialog og møde mellem den kristne tro og Asiens folk.

Det sker i bispedømmet i februar og marts

Lørdag 6. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i domkirken. Focolare – om at gøre enheden mulig v/Joke Bos. Menighedssalen Bredgade 69. A, Kbh C. Kaffe /te og brød. Pris 40 kr.

Torsdag 10.-søndag 14: For 4. år i træk afholder Hellig Kors Kirke i Nykøbing F. det årlige arrangement ”Kom hjem til din Kirke”. Formålet er at alle, som enten er kommet væk fra kirken, eller som ikke kender den Katolske Kirke, har muligheden for, at lære den at kende. Kirken vil fra den 10.-14 februar, være som et hjem, hvor man kan komme og være fra morgen til aften med forskellige åndelige og sociale aktiviteter samt fællesspisning morgen, middag og aften. Programmet byder bl.a. på:

- * oplæg af Inge Norling, som driver et hjem for hjemløse.
- * læge Niels Svensson vil fortælle om ligklædet fra Torino.
- * psykolog Peter Damgaard-Hansen vil tale om emnet: ”Adam og Eva og den dysfunktionelle familie”.
- * lørdagen står i børnenes tegn – kl. 10 er der messe, hvor dukken Eliza vil stille naive spørgsmål til præsten, og fortælle bibelhistorier senere på dagen.
- * det lokale Gospelkor ”Soul Invitation” v/Stefan Ægidius vil underholde.
- * Gade-evangelisation med Mobilkirken i Nykøbing F., Nr. Alslev og Saksøbing.
- * Korsvejsandagt, rosenkransbøn og husbesøg.

Fredag 12. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Fredag 26. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse for aborterede og dødfødte børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.

Lørdag 27. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – ”Grøn kirke” v/Ulla Pinborg. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Marts:

Fredag 4. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Lørdag 5. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i domkirken. Karen Blixen og Den katolske Kirke v/Susan Skovborg Roed. Menighedssalen Bredgade 69. A, Kbh C. Kaffe /te og brød. Pris 40 kr.

Søndag den 6. 2016 kl. 14.30: Foreningen ”Vi er også kirken” (VEOK) afholder sin årlige generalforsamling i Medborgerhuset, Danasvej 30B, 1910 Frederiksberg. Ikke-medlemmer er velkomne.

Lørdag 12.: Mindedag for Knud Lavards fødselsdag. Pilgrimsvandring fra Hvalsø St. til Haraldsted. Vi mødes kl. 08.45. på Roskilde Station og tager toget til Hvalsø Station. Kl. 09.10 er vi i Hvalsø hvorfra vi vandrer 15,5 km til Haraldsted gennem Bidstrup Skovene. Ca. kl. 14 andagt/messe i kapellet i Knud Lavards Hus, derefter går vi til kapelruinen. Ca. kl. 15.30. afgang hjem. Flere oplysninger hos Jerzy Golubowski tlf. 21 40 91 88 eller mail golubowski@kabelmail.dk.

Lørdag 19. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – ”Temperaturen på Kirken” v/Andreas Rude. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Rymsgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johnny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle.

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

annoncer og abonnement:
redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Sylvie Dauzat, Bernhard Kofod, Niels Christensen, Malene Fenger-Grøndahl, diakon Kasper Baadsgaard, Maja Arthy, Sr. Maria Forrestal fmm, Ivar A.L. Hoel, sr. Rut Maria OSB, .

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering,

Gammel Kongevej 15,

1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag,

Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

*Katolsk Orientering kan også læses på
www.katolskorientering.dk.*

Sankt Andreas og Sankt Therese menighed har planlagt en **pilgrimsrejse til Therese af Lisieux i Frankrig** i dagene 21.-24. april, dvs. Store Bededagsferien. Rejseledere er p. Fabrizio Milazzo og undertegnede.

Rejsen koster 3.700 kr, som inkluderer flyrejse fra København til Paris med Air France, bustransport fra lufthavnen til Lisieux og kost & logi hos de lokale søstre. Der er lagt et program som giver mulighed for fordybelse med udgangspunkt i Sankt Thereses tanker og gerningerne.

Man kan registrere sig på kirkens hjemmeside, www.sa-st.dk, eller ved at kontakte Frode Lundsten på 29 89 79 89.

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Den Nordiske valfart til Lourdes

Ingen valfart i 2016

Bestyrelsen har truffet beslutning om, at der ikke gennemføres en valfart i 2016 - da Accueil er optaget, og da der afholdes WorldYouthDay i Krakow.

Valfart i 2017

Den næste valfart bliver den 24. juli til 31. juli 2017
Indkvartering på Accueil Notre Dame og Hotel Mere herom senere.

Festen for Vor Frue af Lourdes

Festen for Vor Frue af Lourdes fejres på dagen
Torsdag d. 11. Februar 2016
kl. 19.00 i Domkirken,
Sankt Ansgars kirke.

Medarbejdertræf i april 2016

Lørdag den 30. april 2016 vil vi gerne invitere alle, der måtte have interesse for at yde tjeneste som sygeplejerske, sundhedsassistent, læge, samarit, frivillig til at køre vogne og assistere, til et INFO-møde. Interessert ? - Så reserver 30/4 kl. 14-17
Sted oplyses senere på www.lourdes.dk

Pilgrimsrejse til Rom

Jubilæet 2016 - den 24-30. maj

Pris: 7.400 kr. på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta,
www.csse-roma.com.

Pilgrimspræster: pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat.

Rejseleder: Maria Truelsen.

Tilmelding: på tlf. 24 60 23 08 eller på e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk.

*Katolsk Orientering udkommer
næste gang d. 26. februar 2016*

Missionen opgivet?

2. Vatikankoncil betød en optrapning af intra-katolske krige. Det er på tide at tage Johannes XXIII's oprindelige vision til os.

Tekst: George Weigel

REFLEKSION Halvtreds år efter 2. Vatikankoncils afslutning er Kirken stadig plaget af konkurrerende og ofte modstridende svar på spørgsmålet: "Hvad handlede det hele om?"

De internationale medier har deres foretrukne svar: 2. Vatikankoncil var Den katolske Kirkes "åbning mod den moderne verden" – en åbning, der burde have ført katolicismen i retning af at tilpasse sig tidsånden ligesom den liberale protestantisme, men ikke gjorde det, fordi pave Paul VI fik kolde fødder og udstedte Humanae Vitae, en alvorlig fejl, der efterfulgtes af de "konservative" Johannes Paul II's og Benedikt XVI's pavedømmer. I følge denne fortolk-

ning bliver pave Frans typisk præsenteret som den leder, der vil redde 2. Vatikankoncil fra sine umiddelbare forgængeres forvanskning og videreføre arbejdet med at omforme Den katolske Kirke i den sekulære postmodernismes billede.

Denne plade fra de internationale medier har bestemt også sine tilhængere inde i Kirken. I den engelsktalende verden læser deres aldrende, svindende, men nyligt revitaliserede skare "The Tablet" og "National Catholic Reporter", hvor deres længsel efter den revolution, der aldrig var (men som de fromt håber måske kommer nu), bliver regelmæssigt styrket.

Katolske traditionalister, formildet i årtier

af Johannes Paul II's og Benedikt XVI's udlægning af 2. Vatikankoncil, synes at dele de progressives fornemmelse af, at Revolutionen er nært forestående, men afskyr selve tanken. Således bliver traditionalisterne bekræftet i deres mangeårige mistanke om, at konciliet var en meget dårlig idé fra begyndelsen, og at ethvert katolsk engagement med moderniteten, med en vis hednings ord er, "nonsens på styler".

For de fleste katolikker i den engelsktalende verden over 50 år, som ikke tager aktivt del i de intra-katolske krige, er konciliet imidlertid fortsat den begivenhed, der "ændrede messen", forandrede de forventninger til katolsk praksis, som de var blevet opdraget med, bortskaffede de katekismer, som de var blevet undervist i, gjorde dem mere stuerene for deres protestantiske og jødiske naboer, befriede dem for de anfald af skyldfølelse, de engang havde lidt under for mindre forseelser, og førte til store kirkelige bureaukratier, der plager dem fra tid til anden.

Men hvad, spørger man sig selv, har noget af alt dette at gøre med, hvad pave Sct. Johannes XXIII havde i tankerne, da han indkaldte konciliet? Hvortil svaret må være: ikke meget. Ikke ret meget overhovedet.

Som han sagde i sin åbningstale til konciliet 11. oktober 1962, så Johannes XXIII ideen om et økumenisk koncil, som kom til ham ubudent, som en inspiration fra forsynet. Nu arbejder forsynet gennem menneskelige redskaber, og det kan måske hjælpe til at forstå den inspiration, der ramte Johannes XXIII i sine første uger i embedet, og hans hensigt med konciliet, hvis vi husker på, at Angelo Giuseppe Roncalli var en historiker.

Endvidere indbefattede hans vigtigste historiske arbejde en beskrivelse af Sct. Karl Borromæus' pastorale aktivitet, ærkebiskoppen af Milano, der forstod modreformationen som en stor katolsk reformbevægelse, der skulle revitalisere katolsk mission under de dystre forhold, der var forårsaget af bruddet i *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks stregkode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 2
5. februar 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

den vestlige kristenhed.

For historikeren Roncalli har det således ikke syntes søgt at opfatte den katolske situation i midten af det 20. århundrede som nogenlunde svarende til de udfordringer, som Borromæus oplevede 400 år forinden. Kirken i det 20. århundrede var blevet slået i defensiven af den politiske modernitets angreb i det 19. århundrede (fra Den franske Revolution til den italienske Risorgimento og Bismarcks Kulturkampf); den havde været magtesløs overfor at forhindre to verdenskrige og den kolde krigs opdeling af Europa. Men som i Borromæus' dage var der kilder til fornyelse, der søgte plads til at ånde og trives i katolicismen. Og mange af dem var blevet sat i gang af paven, under hvem Roncalli var blevet født, Leo XIII.

Det var Leos store strategiske mål at engagere moderniteten, ikke bare afvise den. Men han ønskede, at dette engagement skulle finde sted gennem udtrykkeligt katolske værktøjer. Kirken skulle ikke bare overgive sig til den moderne tidsånd: den videnskabelige metode forstået som den eneste sande vej til viden; skepsis over for menneskets evne til at fatte moralske sandheder og tvivl om ægtheden af Kirkens forståelse af sin oprindelse, der fulgte den historisk-kritiske dissektion af gamle tekster.

Ved fornyelse af katolsk filosofi og teologi, oprettelsen af moderne katolske bibelske og historiske studier, og formuleringen af en ny sociallære ønskede Leo XIII, at Kirken skulle møde moderniteten med et tilbud, ikke blot med fordømmelse.

De fornyelsesdynamikker, som Leo slap løs i Kirken under sit 25 år lange pavedømme, havde til tider en hård medfart gennem de fem årtier efter hans død i 1903. Men de overlevede. Og det kan have forekommet den historieinteresserede Johannes XXIII, hvis tidlige kirkelige karriere havde været

truet i en af de perioder, hvor kritikerne af Leos reformer havde overtaget, at det var på tide at opsamle disse fornyelsesdynamikker og fokusere dem gennem et økumenisk koncils prisme, ligesom Tridentinerkonciliet (og Borromæus, som en af dets væsentligste fortolkere) havde opsamlet og fokuseret reformenergiene på den tid.

Johannes XXIII's åbningstale ved 2. Vatikankoncil bliver typisk husket for pavens revselse af de gejstlige "dysterhedsprofeter", der ikke så andet end forfald i moderniteten, og Johannes' sondring mellem troens uforanderlige substans og de måder, hvorpå dens varige sandheder præsenteres i forskellige tidsaldre. Fint nok; disse soundbites findes i teksten. Men der er langt, langt mere til talen kendt som *Gaudet Mater Ecclesia* ("Moder Kirken jubler") end det. Der er for eksempel følgende:

Det økumeniske koncils største opgave er dette: at den hellige kristne lære må vogtes og læres mere virkningsfuldt. Denne lære favner hele mennesket, eftersom han består af krop og sjæl. Og, da han er en pilgrim på denne jord, befaler den ham til altid at søge mod Himlen.

Således, som Johannes XXIII forstod det, var formålet med 2. Vatikankoncil at forny Kirkens forståelse af det sandhedens arvegods som den bar som en gave fra Kristus selv. Hvorfor? Så Kirken kunne blive et mere effektivt vidnesbyrd om sandheden om menneskeheden.

Med andre ord: fornyelsen af Kirkens forståelse af troens skat og udviklingen af Kirkens evne til at udtrykke disse sandheder på måder, der kunne høres af modernitetens folk, var begge rettet mod mission: mod genoprettningen og revitaliseringen af den katolske Kirke som en missionerende, eller evangelisk, virksomhed.

Johannes XXIII ville have Kirken til at

vende tilbage til sin oprindelse – til på ny at høre ordene fra dåbsbefalingen i Matthæus 28: 19-20 – for at være den Kirke, som moderniteten så hårdt havde brug for. Ikke en katolicisme stivnet i sin arv, fastlåst i tidsbestemte ideer og praksis sat simpelt lig med Traditionen. Bestemt ikke en Kirke der simpelthen var modernitet dullet op med røgelse og stearinlys. Snarere en evangelisk Kirke, som havde mødt Herren igen og således kunne tilbyde verden barmhjertighedens medicin (et andet udtryk i *Gaudet Mater Ecclesia*), således at verden kunne møde den som er vejen, sandheden og livet, og blive helbredt af ham.

Det er den vision af Kirken i det 21. århundrede der er implicit i Johannes XXIII's åbningstale. Det er den vision, der nu giver energi til de mest vitale dele af Verdenskirken: i Afrika og Asien, i Nordamerika og i de dele af Kirken i Europa der er levende snarere end døende. Det er også den vision, der begejstrede biskopperne i Latinamerika på Aparecida-konferencen i 2007, selv om det er tydeligt, at der resterer meget arbejde for at omdanne den kulturelle katolicisme i den sydlige halvdel af den vestlige halvkugle til en evangelisk katolicisme, der kan hamle op med den protestantiske udfordring der.

Hvordan taler Johannes XXIII's vision for konciliet til os i dag?

Pave Johannes' optimisme angående modernitetens fremtidige kurs kan meget vel have været malplaceret. De seneste 50 år har ikke set venligt på dem, der forestillede sig, at moderniteten ville blive udtrykt i en fordomsfri mand af moralske principper som Albert Camus. Det vi fik i stedet, i Vesten, var Richard Dawkins' snæversynede og fundamentalistiske scientisme og Jacques Derridas tåbelige postmoderne volapyk. Men at erkende dette forekommer

mig at understrege usandsynligheden i både de traditionalistiske og progressivistiske løsningsmodeller for katolicismen i deres arketyperiske former.

Den traditionalistiske model synes uundgåeligt at føre til selvkonstruerede katakomber. Det kan, på et tidspunkt, komme dertil, hvis postmoderniteten rent faktisk fører til en ny mørk middelalder, hvor troens flamme kun kan holdes i live i små, intentionelle samfund, der lever adskilt fra den omgivende kultur og i total afvisning af den. Men vi er der ikke endnu, og det slår mig som noget selvoptaget at antage, at vi er.

Hvad angår den progressive model, behøver man blot at se på de katolske ødemarker, hvor denne mulighed er blevet fuldt ud implementeret i årtier – Tyskland, meget af Østrig, Belgien, for meget af Frankrig, det meste af Holland, Quebec og New Zealand – for at forstå en elementær pointe: overgivelse til den senmoderne eller postmoderne tidsånd fører ikke til verdens omvendelse, men til Kirkens kollaps.

På 50-årsdagen for koncilets højtidelige afslutning er det således på høje tid for katolicismen i Vesten at fuldføre 2. Vatikankoncils uafsluttede dagsorden, nemlig at blive en Kirke i permanent mission, der måler sin troskab ved sin evangeliske iver og evne til at missionere. Og i Vesten er missionsområderne overalt. George Weigel er Distinguished Senior Fellow ved Ethics and Public Policy Center i Washington DC og forfatter (blandt mange andre bøger) til "Evangelical Catholicism: Deep Reform in the 21st-century Church", som er oversat til de større europæiske sprog.

Denne artikel blev oprindeligt bragt i *Catholic Herald Magazine* 27/11/15. Den bringes her i let forkortet udgave af *pladshensyn*. Oversættelse: Gideon Ertner.

Historisk topmøde i Havanna

Paven og patriark Kirill udtaler sig blandt andet om forfulgte kristne og forsvarer familien.

ØKUMENI "Vi er brødre, ikke konkurrenter", erklærede pave Frans og den russisk-ortodokse patriark Kirill i en fælleserklæring, de underskrev i Cuba den 12. februar.

Efter et flere timer langt privat møde – det første nogensinde mellem en pave og en russisk patriark – udsendte de to kirkeledere en erklæring, der berører kristenforfølgelserne i Mellemøsten, religionsfriheden i Vesten og forsvarer menneskets værdighed, ægteskabet og familien.

"Endelig!" sagde Frans, da han mødte Kirill i Havannas lufthavn. Mødet var resultatet af lange forhandlinger om at bilægge mange års fjendtligheder og mistillid mellem Moskva og Rom. Som paven bemærkede det efter at have omfavnet den russiske prælat: "Nu er tingene blevet lettere".

Erklæringen begynder med at understrege kirkernes fælles tusindårige historie, den fælles vilje til at arbejde for kristen enhed og sammen give et stærkt vidnesbyrd i en tid med "epokegørende forandringer".

Kristenforfølgelser og religionsfrihed

Herefter nævner erklæringen kristenforfølgelserne i Mellemøsten og Nordafrika, og konstaterer med sorg den "massive udvandring" af kristne fra

lande, hvor den kristne kultur har eksisteret "siden apostlenes tid". Verdenssamfundet opfordres til resolut at gribe ind og samtidig fordømmes forfølgelsen af andre religiøse mindretal i disse regioner.

Frans og Kirill roser fremskridtene i den interreligiøse dialog og fremhæver de religiøse lederes ansvar for "at undervise de troende i en ånd, der respekterer andre religiøse overbevisninger". De understreger samtidig, at religion aldrig må bruges til at legitimere vold.

Religionsfrihed har en absolut værdi, siger de og takker Gud for "opblomstringen af den kristne tro i Rusland og andre østeuropæiske lande, der tidligere var

Et historisk møde mellem pave Frans og patriark Kirill af Moskva mundede ud i underskrivelsen af en fælleserklæring. Foto: Ismael Francisco/Cubadebate, AP.

underlagt ateistiske styreformer". De fremhæver, at katolikker og ortodokse i de vestlige lande sammen vidner om evangeliet som et "fælles grundvilkår for menneskelig sameksistens".

De ufødte børns blod råber til Gud

Familien beskrives i erklæringen som "et naturligt centrum for menneskeligt liv og det menneskelige samfund". Men der udtrykkes bekymring over familiens krise i mange lande. Idet ortodokse og katolikker "deler samme familiesyn", er de kaldede til at vidne om ægteskabets "vej til hellighed, ægtefællers troskab, åbenheden for at få og opdrage børn" som en måde at vise respekt og solidaritet med de svageste. Men den bibelske forståelse af familien som ægteskabet "mellem en mand og en kvinde" er ved at "glide ud af den almindelige bevidsthed", advarer de.

Erklæringen omtaler også "den umistelige ret til liv" og konstaterer, at abort er skyld i at millioner af mennesker er blevet berøvet retten til at blive født: "De ufødte børns blod råber til Gud". I samme moment fordømmes det omsiggribende krav om aktiv dødshjælp og en bioteknologi, der manipulerer menneskeligt liv og derved "angriber grundlaget for menneskelig eksistens".

Ortodokse og katolikker er ikke kun forenet gennem en fælles tradition, men også i opgaven med at forkynde evangeliet i dag, fremhæver Frans og Kirill og tilføjer, at kristne må respektere hinanden og undgå enhver form for proselytisme. Begge håber at mødet må "bidrage til forsoning overalt i verden, hvor der er spændinger mellem katolikker og ortodokse". NM

Sankt Birgitta Kirke arver

Ny ingeniørundersøgelse på vej i Maribo.

MARIBO Dette år bliver et Birgitta-år for Danmark. Allerede den 4. januar kom birgittinernes gamle klosterkirke – den nuværende domkirke i Maribo – på årets første frimærke i én million eksemplarer.

Den 24. maj kommer dronning Margrethe til byen. Hun deltager i en stor gudstjeneste i domkirken sammen med gæster fra hele Norden og indvier samme dag byens nye pilgrimshus. Det sker i anledning af at byen i år fejrer sin 600-års fødselsdag. Byen er vokset op omkring det kloster og den kirke, birgittinerne grundlagde ved søen.

Men indtil videre er byens katolske sognekirke, der bærer Birgittas navn, ikke med til at markere jubilæet. Kirken har nemlig stået lukket siden den 28. august 2014. Lukningen skete med baggrund i en rapport fra bispeddømmets rådgivende ingeniørfirma Promana, der konkluderede, at kirken var i fare for at styrte sammen. En anden lokalt

finansieret rapport fra det lokale firma L.C. Consult er kommet til det stik modsatte resultat. Bispkontoret har derfor krævet, at der foretages en tredje ingeniørundersøgelse, som menigheden selv skal finansiere.

Men nu lysner det måske for menigheden i Maribo. Et medlem af menigheden, Jan Zygmunt, som døde i september sidste år, har som det fremgår af menighedsrådets mødereferater efterladt en arv til Sankt

Birgitta Kirke. Et referat fra den 6. januar meddeler: "Alt i alt skulle der være til os ca. 1 million kr." og fastslår samtidig, at der stadigvæk er "forhandlinger angående arvens størrelse." "Det fremgår endvidere af referatet, at pengene fra arven skal bruges til en ingeniørundersøgelse samt nødvendige reparationer af præstegården.

En tremandsgruppe bestående af arkitekt Krzysztof Lubowiecki fra menighedsrådet, ingeniør Erik Bohn-Jespersen fra bevaringsforeningen samt administrationschef Thomas Larsen fra bispkontoret skal nu sørge for, at der bliver udarbejdet en ny tilstandsrapport. Rapporten skal udfærdiges af et ingeniørfirma, der skal godkendes både af bispkontoret samt Sankt Birgitta Kirkes bevaringsforening.

Bevaringsforeningen afholder den 12. marts kl. 13.30 sin første ordinære generalforsamling på Sankt Birgitta Skole i Maribo. Her vil der blive musikalsk underholdning og foredrag af historikeren Søren Koldstrup, der har forsket i roepolakkernes historie.

LR

Caritas

Bispeddømmets fasteindsamling.

Læs mere side 4 og side 7-10

Oblatfædrene

Paul Marx skriver om kongregationens jubilæum.

Læs mere side 11

Kirken i Danmark

Bispeddømmets jubelårsvalfart til Odense, Ulla Elmquist dekoreret.

Læs mere side 6

Gunnel Vallquist

Mindeord af Grethe Livbjerg.

Læs mere side 16

KO mener

Johannes Paul II og de 'hemmelige breve'

BBC-dokumentaren *The Secret Letters of Pope John Paul II* om den tidligere polske paves venskab med en gift kvinde, sendt den 15. februar, fortæller os intet nyt om Karol Wojtyła. Derimod udstiller den de fordomme og misforståelser, som knytter sig til sekulær journalistik når den behandler emnerne Den katolske Kirke, dens gejstlige og cølibatet.

Edward Stourtons 'dokumentarprogram' fokuserer på breve fra Karol Wojtyła/pave Johannes Paul II til den polske filosof Anna-Teresa Tymieniecka, der – som det længe har været kendt – var en af hans nære venner. Brevene afdækker et dybt og levende venskab ikke ulig det man finder i andre af hans breve. Men journalisten insinuerer at netop indholdet af disse breve har en sådan karakter, at kendskabet til dem vil farve den tidligere paves eftermæle (læs: i en negativ retning).

At Karol Wojtyła havde mange venskaber, heriblandt tætte venskaber med kvinder, har længe været kendt og burde næppe overraske. Mange af disse venskaber går tilbage til hans tid som universitetskapellan i Polen, andre da han var ærkebiskop af Kraków og andre mens han var pave. Johannes Paul II værdsatte sine venskaber, plejede dem og var altid loyal mod sine venner. Denne loyalitet gjaldt også venskabet med den gifte Anna-Teresa Tymieniecka – en polsk filosof, der arbejdede i Boston og som et kendt navn i fænomenologiske kredse hjalp Wojtyła med at få udgivet flere artikler i fagtidsskriftet *Analecta Husserliana* og dermed gjorde hans værker kendt i filosofiske kredse over hele verden.

Karol Wojtyła havde som teenager og ung mand helt normale relationer og venskaber med begge køn. Som voksen mand valgte han at lade evnen til at indgå i dybe og fortrolige venskaber komme til udtryk gennem sit virke som cølibatær katolsk præst; han valgte ikke at blive "ungkarl" men at lade sin kærlighed og faderlige omsorg åndeligt udtrykke sig i et liv i tjeneste for andre.

Den cølibatære forpligtelse gjorde ikke Wojtyła til en eunuk, blotte for følelser. Han valgte at kanalisere sine følelser og styrken i sine venskaber ind i præstegerningen for andre; som biskop forsvarede han alle polakkers ret til frihed og som pave revitaliserede han med sin undervisning Kirken og ændrede historiens kurs i en mere human retning. Og undervejs som præst, biskop og pave var han omgivet af venner, mænd og kvinder, der alle kendte ham som en mand af godhed og integritet.

Alt dette synes uforståeligt for dem – herunder BBC-journalister – som tilsyneladende ikke kan forestille sig cølibatet som andet end en unaturlig spændtrøje, som påtvinges et menneske. De synes heller ikke at forstå hvordan en mand, der forsvarede den klassiske kristne seksualmoral, var i stand til at have venskaber, endda tætte, med kvinder. Men det var netop disse venskab, som udspandt sig i en intimitet af reel, men ikke seksuel karakter, som hjalp Wojtyła med at formulere kærlighedens og ansvarlighedens etik på en ny og selvoplevet måde.

Niels Messerschmidt

De sydamerikanske biskopper: "Abort er ikke svaret"

Advarer mod at lempe adgangen til abort i lyset af Zika-epidemien.

EPIDEMI I forbindelse med Zika-virus-epidemien, som for tiden hærger det sydamerikanske kontinent, opfordrer FNs sundhedsorganisation WHO nu de lande, hvor abort ikke er tilladt, til at lempe lovgivning på området for at bremse spredningen af virusset. Zika menes at være skyld i mikrocefali, hvor en babys hoved er mindre sammenlignet med raske babyer, fordi hjernen ikke har udviklet sig normalt i fostertilstanden og er blevet bremset i sin vækst. Ifølge FN er det ikke nok for de sydamerikanske lande at opmuntre kvinder til at udskyde planlagte graviditeter; man må også tilbyde abort som en sidste udvej.

FN's højkommissær for menneskerettigheder, den jordanske prins Zeid Ra'ad al-Husseini, taler for en lempelse af adgangen til prævention og abort: "Love og forordninger, som hindrer kvinders adgang til disse ydelser, bør straks revideres i henhold til menneskerettighedsforpligtelserne, så alles ret til sundhed sikres i praksis".

Udtalelserne fra FN har affødt skarpe reaktioner fra de katolske biskopper på det sydamerikanske kontinent. Bispekonferencen i Brasilien skriver i

en erklæring, at regionen må arbejde for at udrydde Zika-viruset, men ikke de mennesker som er smittet med det.

"Sygdommen kan på ingen måde begrunde, at man letter adgangen til abort", skriver biskopperne og tilføjer, at "det er moralsk forkasteligt at forsøge at indføre abort 'på grund af mikrocefali', sådan som visse grupper uheldigvis forsøger at overbevise Højesteret om i en fuldkommen mangel på respekt for livets gave".

Zika-viruset menes at være skyld i mikrocefali, hvor en babys hoved er mindre sammenlignet med raske babyer, fordi hjernen ikke har udviklet sig normalt i fostertilstanden og er blevet bremset i sin vækst. Foto: Felipe Dana, AP Photo.

Terapeutiske aborter?

Den honduranske kardinal Oscar Rodríguez Maradiaga har også udtalt sig skarpt mod FN's begreb om "terapeutiske aborter" som en mulig løsning på problemet. Modsat Brasilien, hvor abortindgreb er lovlige i forbindelse med voldtægt eller hvis kvindens helbred er truet, "er abort ulovligt i Honduras", minder Maradiaga om.

"Man kan aldrig tale om 'terapeutiske aborter'", sagde kardinalen i en prædiken: "Terapeutiske aborter findes ikke. 'Terapeutisk' vil sige at helbrede, og en abort helbreder ikke noget – den tager et uskyldigt liv", sagde han.

Selv om WHO betegner spredningen af Zika-viruset som en "international nødsituation", påpeger kritikere, at virusset ikke har været skyld i ét eneste dødsfald. Og på WHO's hjemmeside beskrives virusset da også i milde vendinger:

"Det forårsager mild feber og udslæt. Andre symptomer er muskel- og ledsmerter, smerte bag øjnene og øjenbetændelse. Zika-virus sygdommen er normalt mild, og symptomerne varer kun få dage", skriver verdenssundhedsorganisationen og fastslår: "Hidtil er der ikke blevet rapporteret om dødsfald relateret til Zika-virus".

Mange pro-life organisationer mistænker derfor, at det relativt ufarlige Zika-virus bruges af FN som undskyldning til at presse de sydamerikanske lande til at indføre mere lempelige abortlovgivninger.

NM

Eftersynodal skrivelse offentliggøres i marts

En af pavenes nærmeste rådgivere menes at skrevet udkastet til dokumentet.

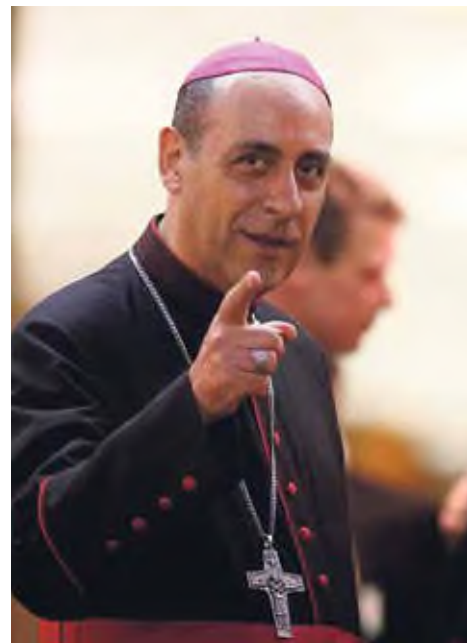
Tekst: Niels Messerschmidt

POSTSYNODAL Præsidenten for det pavelige familieråd bekræfter, at pave Frans' eftersynodale skrivelse om familien offentliggøres i næste måned. Ifølge den italienske katolske blog *il Sismografo* med tætte forbindelse til Den hellige Stol, lækkede ærkebiskop Vincenzo Paglia nyheden på en konference for præster i Portugal den 28. januar. Paglia fortalte, at skrivelsen, der opsummerer pave Frans' konklusioner over de to seneste synoder om familien, bliver "en hymne til kærligheden. En kærlighed, der drager omsorg for de unge, er tæt på sårede familier for at styrke dem, og en kærlighed, der er tæt på børn og alle nødlidende mennesker".

Velinformerede kilder oplyser til *The Catholic Register*, at dokumentet, der formentlig offentliggøres 19. marts, på treårsdagen for pavenes indsættelse, nu foreligger i tredje udkast. Ifølge kilderne skulle ærkebiskop Victor Manuel Fernández, rektor for det pavelige katolske universitet i Buenos Aires og en af pave Frans' nærmeste rådgivere, være hovedforfatter til udkastet.

Mange gejstlige og lægfolk ser frem til, at den eftersynodale skrivelse om familien vil skabe klarhed om pavenes holdninger til kontroversielle emner som fx spørgsmålet om kommunion til gengifte fraskilte og andre familierelaterede emner.

I slutningen af januar oplyste vatikanisten Andrea Gagliarducci, at

En af pave Frans' nærmeste rådgivere, ærkebiskop Victor Manuel Fernández, rektor for det pavelige katolske universitet i Buenos Aires, menes at være hovedforfatter til udkastet for den kommende postsynodale skrivelse om familien. Foto: Paul Haring, Catholic News Service.

Trosælerekongregationen har nærlæst udkastet og er kommet med en række kommentarer af læremæssig art, ifølge rygterne på i alt 40 sider. Desuden har en højstående kilde i Vatikanet fortalt *The Catholic Register*, at Trosælerekongregationen også har tilbudt at komme med "forskellige betragtninger" om andre dokumenter offentliggjort under pave Frans' pontifikat, men at "ingen af dem er nogensinde blevet medinddraget". Derfor er det uvist om hvilke af kongregationens bemærkninger – om nogen – vil indgå i pavenes eftersynodale skrivelse.

Pavelig ghostwriter

Oplysningen om at ærkebiskop Fernández menes at have skrevet udkastet til den eftersynodale skrivelse er dog ikke overraskende. Den argentinske rektor anses nemlig for at være 'ghostwriter' til pave Frans' første encyklika *Evangelii Gaudium*, og for at have skrevet førsteudkastet til Frans' miljøencyklika *Laudato Si'*. Fernández menes også at have været medforfatter til pavenes kontroversielle afslutningstale ved sidste års familiesynode.

I sine bemærkninger i Portugal beklagede ærkebiskop Paglia sig over den "store kløft mellem familien og menigheden" og tilføjede, at familien ofte møder modstand i form af kirkeligt "bureaukrati, forældede strukturer eller funktionalisme. De møder ofte ikke den fornødne varme, gæstfrihed og omsorg".

"Udfordringen for os kristne i dag er at vandre sammen med familierne uden at sætte etiketter på dem", sagde ærkebiskop Paglia. "Vi bør altid kigge på familiens positive sider og få dem til at vokse".

Hver 10. præst i Svenska kyrkan ønsker fællesskab med Rom

Tolv procent af præsterne svarer i en undersøgelse, at alle kirker bør samles under paven.

Tekst: Niels Messerschmidt

UNDERSØGELSE Pave Frans' besøg i Lund i slutningen af oktober i år har sat fokus på forholdet mellem Svenska kyrkan og Den katolske Kirke. Den svenske avis *Dagen* har spurgt en gruppe præster i Svenska kyrkan om deres syn på Den katolske Kirke, bl.a. spørgsmålet om alle kirker på sigt bør samles under Roms biskop. Selv om 76 % af de adspurgte præster afviser dette, er det alligevel overraskende at hver 10. præst er indstillet på at have paven som overhoved.

Svaret overrasker dog ikke den katolske biskop Anders Arborelius af Stockholm: "Jeg véd, at en hel del præster i Svenska kyrkan, og faktisk også i frikirkerne, deler dette synspunkt", siger han til *Dagen*.

"På en eller anden måde vil man gerne være tættere tilknyttet paven. Selv om man ikke anskuer tingene helt på samme måde, som vi katolikker gør det, betragter man paven som en central og vigtig repræsentant for kristendommen i en globaliseret

Mange præster i Svenska kyrkan ønsker tættere bånd til Den katolske Kirke. Foto: Bildbanken IKON.

verden", tilføjer Arborelius.

Dagens undersøgelse viser desuden stor opbakning (næsten 80 %) til at de to kirkesamfund får mulighed for at fejre fælles gudstjenester. Endnu større opbakning (97 %) har ønsket om fælles kommunion.

Relationerne mellem de to kirkesamfund kom i vælten sidste efterår, da det kom frem, at det økumeniske retræte- og kursussted Bergen i Rättvik fremover fik katolsk ledelse. Dets forstander, Peder Bergqvist, siger om undersøgelsens resultater:

"Jesus bad om at vi alle må være ét, så Kirken kan fremstå som enhedens sakramente i en splittet verden. Derfor er det godt, at der er præster i Svenska kyrkan, som ønsker at genforenes med biskoppen i Rom".

Peder Bergqvist tror, at pave Frans' besøg i Lund vil styrke længslen efter genforening og forsoning: "Tidens tegn og Helligåndens ledelse går i retning af en sådan enhed, der i sidste ende har sit udspring i Treenighedens intime, inderlige fællesskab og kærlighed", siger han ifølge *Dagen*.

Fakta om undersøgelsen:

Målgruppe: Tilfældigt udvalgte præster i Svenska kyrkan.

Af i alt 536 adspurgte svarede 261 (50,3 procent).

Godt 500 individuelle kommentarer blev indsendt.

Undersøgelsen fandt sted i november 2015.

Besvareelserne var anonyme.

Sådan er den gode skriftefader

Paven giver barmhjertighedens missionærer gode råd med på vejen.

Tekst: Niels Messerschmidt

INSTRUKSER Dagen før askeonsdag tog pave Frans imod de godt 4.000 præster, som han under askeonsdagens messe i Peterskirken udsendte som barmhjertighedens missionærer og hvis opgave under jubelåret bliver at lytte til skriftemål og opsøge dem, der lever langt væk fra Guds nåde.

I sin tale til missionærerne beskrev paven sin hensigt med initiativet og forklarede, at "I er kaldede til at vise Kirkens moderskab". Kirken er en moder, sagde Frans, "fordi den nærer troen, tilbyder Guds tilgivelse og skaber nyt liv som frugten af omvendelsen".

Paven understregede betydningen af bodens sakramente, hvori Kristus virker gennem sine præster, ved at fortælle om det afgørende skriftemål i hans liv i 1953, og fremhævede at det var denne præsts imødekommende og smilende holdning snarere end det, han sagde, som fik afgørende betydning for den unge Bergoglios fremtid.

"Afgørende er evnen til at se det angrende hjertes ønske om tilgivelse", forklarede Frans: "Lad os ikke glemme, at dette ønske ligger til grund for omvendelsen [...] Og dette ønske styrkes, når man i sit hjerte træffer beslutningen om at ville ændre sit liv og ikke synde mere. Fra det øjeblik overgiver man sig helt og holdent til Guds barmhjertighed".

Paven berørte også et vigtigt men ofte overset aspekt: skam. Den skam, en person

føler op til at skulle bekende sine synder til et andet menneske, også selv når det ved at skriftefaderen repræsenterer Gud. De skammer sig både for det, de har gjort og at skulle bekende det. "Denne følelse må mødes med opmuntring, idet vi allerede på Bibelens første sider læser om de første reaktioner på at føle skam, nemlig at gemme sig for Gud" (jf. 1. Mos 3,8-10).

Frans opfordrede derfor barmhjertighedens missionærer til, at de i skriftestolen ikke fokuserer på synden, men på den angrende synder – som en person, der længes efter at blive hørt og tilgivet. "Vi er ikke kaldede til at dømme, med en følelse af overlegenhed som om vi selv er immune for synd. Vi er derimod kaldede til at være ligesom Sem og Jafet, Noahs sønner, der tog en kappe for at tildække deres nøgne far, som var blottet i skam. At være skriftefader er i henhold til Kristi hjerte at tildække den nøgne synder, der skammer sig, så han genfinder glæden og værdigheden ved at være Guds barn".

"Mange går ikke til skrifte fordi de har oplevet at få skældud i skriftestolen eller er blevet stillet nærgående spørgsmål", sagde paven. "Sådan må I ikke gøre for det hører sig ikke en god hyrde og en god skriftefader til. Han hjælper og forstår sine børn uden at pine dem".

Afslutningsvis opmuntrede pave Frans

barmhjertighedens missionærer til at vende sig mod den guddommelige barmhjertighed, når de ser deres egne begrænsninger eller føler sig tyngede af vægten af de synder, de har tilgivet, og sige som mange skriftefædre har gjort før dem: "Herre, jeg tilgiver, sæt det på min regning". Og så komme videre. Må Barmhjertighedens Moder hjælpe jer!"

Kort nyt

Diaspora-Kommissariat yder 5,5 mio. euro i tilskud

PRÆSTEHJÆLP De tyske biskoppers Diaspora-Kommissariat i Paderborn uddeler i 2016 ca. 5.5 mio. euro til præster og diakoner i Mellem-, Øst- og Nordeuropa – heraf begunstiges Den nordiske Bispekonference med ca. 4,7 mio. euro, mens sjælesorgen i Mellem- og Østeuropa understøttes med 700.000 euro.

Den største andel, 2,6 mio. euro, er tilskud til præstelønninger i Nordeuropa. I år yder kommissariatet desuden 300.000 euro til køb af præstebiler i de nordiske lande, og støtter nybyggeri og vedligeholdelse af præsteboliger i Nordeuropa med i alt 1,8 mio. euro.

Nyt teologisk fakultet

VIETNAM Landets bispekonference oplyser, at et katolsk teologisk fakultet åbner i Ho Chi Minh City i løbet af september i år. Institutet vil tilbyde kurser i bibelsk og dogmatisk teologi.

Da de kommunistiske styrker indtog byen, tidligere kendt som Saigon, i 1975, konfiskerede de et paveligt kollegium og andre højere katolske uddannelsesinstitutioner.

Appel til EU-kommissionen

PRO LIFE En underskriftsindsamling blandt jurister, læger og politikere skal lægge pres på EU-kommissionen for at få genovervejet det afviste EU-borgerinitiativ 'One of Us' om at afstå fra at støtte projekter inden for forskning og udvikling, som indebærer ødelæggelse af menneskelige fostre eller fosteranlæg. 1,9 millioner europæere har med deres underskrift støttet One of Us, som dermed er det største borgerinitiativ i EU hidtil.

Underskriftsindsamlingen løber frem til 11. marts 2016, hvor pressefolk fra hele EU forventes at deltage i den afsluttende pressekonference i Paris om initiativet, og hvor en efterfølgende stor event forventes at samle op imod 2.000 aktive Pro Life-folk i EU.

FRIVILLIG INTERN REVISOR SØGES

Har du godt kendskab til økonomiforvaltning og tid til en spændende frivillig opgave?

Caritas søger en intern revisor til at udfordre vores retningslinjer og procedurer for yderligere at styrke forvaltningen

Læs **mandat og jobbeskrivelse på www.caritas.dk**
Yderligere oplysninger hos Jann Sjursen på tlf. 3818 0000

Ansøgning sendes til car@caritas.dk
att. Christa Bonde, bestyrelsesformand
Ansøgningsfrist den 29. marts 2016

MEDITATION ”I morgen er det askeonsdag og bodstiden begynder”, sagde moderen den 9. februar i år til sin seksårige søn. ”Og som gode katolikker skal vi i de næste fyre dage øve os i, at vi i det daglige godt kan nøjes med mindre. Derfor skal vi finde ud af at droppe noget af det gode, vi har, og hvor synes du så, vi kan skære ned? Hvad kan vi godt med god vilje undvære?” Til hjælp kom moderen med flere forslag, men intet faldt i sønnens smag. Lige meget, hvad hun foreslog, indvendte han, at netop dét var totalt uundværligt. Til sidst sendte hun ham ind på hans værelse med ordene: ”Nu finder du ud af, hvad vi dropper i bodstiden, og om et kvarter kommer du ud og fortæller mig, hvad du har valgt!” Men der gik kun fem minutter, så var han tilbage: ”Mor! Nu ved jeg det!”, sagde han. ”Lad os droppe bodstiden!”

Tredje søndag i bodstiden står for døren, og næste søndag, Lætare-søndag, lægger vi bodstidens første halvleg bag os. Og hvis vi nu skal være ærlige!? Mon ikke ret så mange af os må indrømme: Det eneste, vi indtil nu i bodstiden har givet afkald på, er boden.

Jeg håber, at læserne af dette lille essay har lagt mærke til, at jeg bruger ordet ’bodstid’ i stedet for det gængse ord ’fastetid’. Jamen, det er jeg da nødt til i en tid, hvor alt liturgisk skal oversættes minutløst fra latin. Herhjemme har vi fx fået trosbekendelsens fine, fælleskirkelige allitteration: ’Pint under Pontius Pilatus’ ødelagt med formuleringen ’har lidt under Pontius Pilatus’. Hvordan i alverden kan man tillade, at det latinske *’Tempus Quadragesima’*

De fyre dages tid

Bodstiden er reparationstiden.

Tekst: p. Stephen Holm SMMass

Foto: Wikimedia Commons.

(de fyre dages tid) hårdnakket oversættes med ’Fastetiden’? Det dækker jo slet ikke, tværtimod fremhæver det en detalje, fasten, som ikke er det væsentligste med hensyn til fejringen af de fyre (hver)dage. Her ville en mere latin-tro oversættelse være en god korrektion.

Bodstiden er reparationstiden. Vi kender

udtrykket, at en fisker ’bøder’ sine garn, dvs. han reparerer dem. Bodstiden er tiden, hvor man be’r Gud om hjælp til at udbedre, reparere sit forhold til ham, til sine medmennesker og til sig selv. Ved at holde sig Kristus for øje, ham, som man har indviet sig til i dåben, ham, man livet igennem mere og mere skal ligedannes med. Kristus levede

sit liv i konstant kontakt med sin himmelske far. Derfor er en reetablering af ens bønsliv det væsentligste i bodstiden. Er min bøn blevet tom snak, eller er det virkelig kontakt til/samtale med Gud? Men også en revision af ens forhold til medmenneskene. Har Jesus dog sagt: ”Vær barmhjertige, som jeres himmelske Far er barmhjertig!” og tilføjet ”Alt, hvad I gør for én af mine mindste, har I gjort for mig!” Spørgsmål: Gør min egoisme mig ufølsom over for mine omgivers behov? Har jeg kun øje for mig selv?? Hvis jeg erkender mig fanget i selvforbrug og i selvoptagethed, må jeg, for at få overskud til de andre, give afkald på selvcentrering, – bruge mindre på mig selv, der har alt, for at få råd til at bruge på andre, der trænger, Det er faste. Faste, ikke primært for afkaldets, men for afkastets skyld, – for igen at blive et frit menneske, der oplever sig selv i Guds barmhjertige hånd og derfor psykisk og fysisk får overskud til at give denne Guds barmhjertighed videre.

Dette vil samtidig sanere ens bøn. I bønnen erfarer sig tættere på Gud, – bønært, fordi man som et lem på Kristi legeme oplever, at man et lille stykke er med til at virkeliggøre dét, man be’r om. Ikke længere bare ’tomme ord’.

Dette er bodstidens, de fyre dages indhold, – og ikke en tid, hvor man mener at samle sig points hos Gud, fordi man spiser laks i stedet for spegepølse. Pjat!

Læs Esajas kapitel 58 og Matthæus kapitel 6,1-21 og læg mærke til, hvordan faste, godgørelse og bøn inderligt er forbundet med hinanden og ikke kan adskilles fra hinanden.

Når regnen udebliver

Caritas’ partnere i Uganda underviser bønderne i bæredygtige dyrkningsmetoder.

Tekst: Lasse Noval, pædagogstuderende og projektmedarbejder i DUK

UDVIKLINGSARBEJDE Man kan tydeligt mærke når regnen kommer. Blæsten tager til og himlen bliver mørkere. Når de første dråber begynder at falde, skal man søge læ, for når det regner i Uganda, kommer der læssevis af vand. Selvom de enorme vandmasser i regnsæsonen ofte ødelægger infrastrukturen og skyllet veje væk, er det altid med stor glæde bønderne tager imod regnen. ”Regnen er en velsignelse”, som de

siger. Landsbyboerne finder alt brugeligt, der kan opsamle regnvandet, for man ved aldrig, hvornår regnen kommer igen. Gryder og baljer bliver sat langs husets tag. Børnene bliver badet, plastikkopper og tallerkener bliver vasket grundigt, og endelig bliver tøjet vasket. Det hele kan gøres uden at skulle spare voldsomt på vandet. Og man sparer samtidig mange og ofte lange gåture for at hente vand.

Klimaforandringer mærkes

Gennem de seneste år har klimaforandringer fået store konsekvenser for især bønderne. Der falder mindre regn i regnsæsonen, perioderne bliver kortere, og de tørre perioder bliver dermed længere og varmere. Når regnen endelig kommer, sker de i så store mængder, at jorden ikke kan optage vandet, og bøndernes afgrøder bliver let skyllet væk. Det har store konsekvenser for bøndernes udbytte og dermed deres levevilkår. En udebleven regn kan betyde en ringere høst. Det medfører en dårligere indtægt for en familie, der i forvejen har svært ved at få råd til blandt andet børnenes skolegang.

Dyrkningsmetoder afgørende

Mange af de bønder vi besøgte, da jeg var med Caritas’ brobyggere i Uganda, havde gravet render, der beskyttede deres afgrøder. Samtidigt holdt de på vandet i de udgravede områder, som bønderne kunne bruge til deres afgrøder. Nogle bønder havde også en regnvandstønde, der indsamlede regnvandet fra taget, mens mange havde ikke råd til at anskaffe sig én. En regnvandstank gør det nemmere at samle vand i store mængder, som man kan bruge af når regnen udebliver. Det gør, at de kan vande deres afgrøder efter behov, sikre vand til husdyrene og være mindre afhængig af, hvornår regnen kommer.

Caritas’ partnere gør meget for at støtte de lokale bondesamfund i undervisning

i bæredygtige landbrugsmetoder, der på den ene side beskytter afgrøderne mod de enorme vandmasser, og på den anden side leder til bedre høstudbytte ved at vandet opsamles. Derudover bliver der gjort en indsats med at give bønderne lettere adgang til opsparing og lån. På den måde kan bønderne blandt andet få mulighed for at investere i en regnvandstank, der sikrer bønderne vand i længere perioder og fører til en større produktion og større indtjening. For vand giver liv, selvom det også kan volde problemer.

Fakta: Brobyggere til Uganda

Formål er at oplyse om Caritas Danmarks arbejde i Uganda konkret og generelle problematikker og forhold i ulande.

Deltagerbetalingen var 4.000 kr. plus forsikring, vaccinationer og lomme-penge.

Brobyggerne har forpligtet sig til at holde foredrag og skrive artikler. Uganda

Årlig BNI pr. indbygger var 630 \$ i 2013.

Befolkningstallet er 36,1 mio. (2015) og er stigende.

Middellevetid for mænd er 42 år og 44 år for kvinder.

Caritas Danmarks arbejde i Uganda: Formålet er sammen med partnerne at bekæmpe fattigdom ved at styrke civilsamfundet gennem organisering og bæredygtig landbrugsproduktion.

Caritas Danmark har 14 partnere i Uganda. Budgettet i 2016 er på godt 8 mio. kr. for det integrerede program.

Lasse Noval fik en varm velkomst i Uganda. Foto: Caritas.

Jesuiterpædagogik i Oxford

Fire lærere fra Niels Steensens Gymnasium var på kursus med britiske kolleger på jesuitternes *Campion Hall*, der er en del af Oxford Universitet.

Tekst og foto: Andreas Rude

UNDERVISNING Hvad karakteriserer gode skoler? Hvad er målet for deres undervisning? Og hvordan sikrer man sig, at elevernes intellektuelle udvikling ledsages af en moralsk dannelse? Spørgsmålene har optaget jesuitterne, lige siden de åbnede deres første skole i Messina på Sicilien i 1548. Og spørgsmålene er absolut ikke blevet mindre relevante, nu hvor der er 2.210 jesuiterskoler med flere end 2 millioner elever verden over.

”Der er en tendens i tiden til først at fremmest at se på nytteværdien af undervisningen – altså hvordan den enkelte elevs uddannelse kan bidrage til samfundets økonomiske fremgang”, forklarer pater Adrian Porter SJ. Han leder det britiske Jesuit Institute, der understøtter de i alt 11 jesuiterskoler i England med råd og dåd. I de seneste år har den danske jesuiterskole, Niels Steensens Gymnasium i København, også været en del af samarbejdet, og derfor er fire lærere fra skolen inviteret med på kursus i slutningen af januar.

”Der er selvfølgelig ikke noget i vejen med at se på nytteværdien,” forklarer den erfarne skolemand deltagerne.” Men gennem undervisningen skal vi også hjælpe børn og unge til at se på sig selv og på samfundet på en ny og mere fuldstændig måde. DNA’et i en jesuituddannelse er at

give eleverne redskaber til at få det bedste ud af de evner, de har fået af Gud, så de kan arbejde for det fælles bedste for alle mennesker,” understreger han.

Danskerne sidder sammen med deres britiske kolleger i en velindrettet dagligstue i jesuiterordenens lille kollegium i Oxford, *Campion Hall*. Gennem de franske døre er der udsigt til haven, og den skarpe eftermiddagssol falder smukt på kollegiets honningfarvede vestfacade. De fire lærere fra NSG er her for at tage del i kurset ”*Shared Vision: Jesuit Spirit in Education*”, der sigter på at gøre deltagerne mere bevidste om jesuiterskolernes særlige profil og hjælpe dem til at betragte deres egen erfaring som undervisere gennem jesuiterskolernes tradition.

”Jesuiterpædagogikken skal først og fremmest give mening for jer som lærere. Hvis ikke I kan genkende pointerne fra jeres egen oplevelse og praksis, så bliver det svært”, siger Adrian Porter. Manglende genkendelse er nu ikke det store problem i de to dage, som kurset varer. Tværtimod er der masser af erfaringsudveksling mellem deltagerne fra de i alt fire skoler, heriblandt to kostskoler og en landsbyskole med kun 61 elever.

Det er vigtigt at tage udgangspunkt i elevernes egne erfaringer, fremhæves det.

De skal være klar over, hvor meget de i grunden allerede selv ved. Men man skal selvfølgelig ikke stoppe dér. Når eleven bliver bevidst om sin viden og erfaring, baner det vejen for en kritisk refleksion over egne valg, vaner og værdier. Det handler ikke blot om at tilegne sig viden, men også om at modnes personligt. For læreren på en jesuiterskole gælder det om at holde sig for øje, at uddannelse aldrig kun er en forstandsmæssig proces. Hele elevens person skal involveres.

Gruppen af lærere, britiske som danske, bor på *Campion Hall* under kurset. Bygningen daterer sig til 1936 og skyldes datidens berømteste arkitekt, Edwin Lutyens, der lige var blevet færdig med at tegne Indiens nye hovedstad, New Delhi, da han påtog sig opgaven i Oxford. Hall’en er bygget i en art skønvirkestil med enkelte middelalderlige træk og er opkaldt efter jesuitternes kendteste martyr i England, Skt. Edmund Campion. Han levede i det 16. århundrede og var oprindeligt anglikansk teolog fra Oxford, før han blev katolik og uddannet som jesuit i Rom. Siden drev han en undergrundsmission i England, hvor

Campion Hall i Oxford.

katolicismen var forbudt, men blev pågrebet efter et par år og henrettet på grusom vis.

Som alle andre kollegier i Oxford er *Campion Hall* udstyret med bibliotek, spisesal og kapel, hvor kursusdeltagerne mødes med jesuiterkommunitet og andre besøgende. Væggene er udsmykket med en fornem samling af både ældre og moderne kunst, ligesom hall’en ejer flere berømte *Campion*-relikvier.

For de danske deltagere er der nye oplevelser overalt og masser af ny inspiration at hente fra det internationale netværk af jesuiterskoler, som NSG er en del af.

Gruppen fra NSG foran Campion Hall.

At synge og lovprise Gud sammen

Omkring 5.000 børn og unge til kirkekorfestival i Rom.

Tekst: Christa Agnes Stæger. Foto: Michael Stæger

KORSANG I dagene omkring nytår 2015/16 kunne man i Rom møde syngende børn og unge i gaderne.

Foederatio Internationalis Pueri Cantores havde inviteret til den 40. internationale kongres og korfestival, og der kom katolske børne- og ungdomskor fra mange lande for at synge, bede og hygge sig sammen. Den grundlæggende tanke er, at mennesker som synger og lovpriser Gud sammen, har fine relationer og kan bidrage til fred og håb i verden.

I 40 lande, heriblandt Danmark, er der nationale føderationer af *Pueri Cantores* med få eller mange kor. Fra Frankrig, hvor organisationen blev grundlagt i 1944 som følge af verdenskrigene, deltog fx 21 kor, og fra Sydkorea, en forholdsvis ny national føderation, deltog ét enkelt kor. Alle kor bliver jævnligt inviteret til lokale korfestivaler m.v. rundt omkring i verden, og hvert femte år bliver alle inviteret til korfestival i Rom. *Pueri Cantores* er tilknyttet Det pavelige råd for Lægfolket og pt. med pave Frans’ personlige engagement og velsignelse.

Op til mandag den 28. december 2015, vel inde i det hellige Barmhjertighedens år, landede det ene kor efter det andet i Roms lufthavn. Børnene, de unge og deres ledsagere var glade og spændte, og for manges vedkommende var det første gang nogensinde, at de kom til Rom eller

endda overhovedet til Europa. Forud var gået flere års forberedelse både med korøvelser, opsparing af penge og praktisk organisering. Forventningerne var høje, og selvom flere voksne på forhånd havde været lidt bekymrede pga. terrortrusler mod netop Rom i juletiden, valgte man at have tillid og tog af sted. Busser kørte korene til de forudreserverede overnatningssteder, og snart kunne ivrige børnestemmer og korsang høres rundt omkring på hoteller, vandrerhjem og lejede værelser i den store by i julestemning.

*Fra messen nytårsdag i Peterskirken. Der synges først *Adeste Fideles* og sluttelig *Halleluja* fra *Handels Messias* ved udgangen fra kirken. Pige-koret er fra Paderborn i Tyskland. Alle i kirken synger med!*

I anledning af Barmhjertighedens år var Peterskirkenes hellige dør åben. En samlet indgangsprocession igennem den ind til Kristus var oprindeligt planlagt som indledning til festivalen; men af praktiske grunde måtte dette opgives. I stedet gik hvert enkelt kor gennem døren på et senere tidspunkt.

For fuld lungekraft

Festivalen begyndte officielt med et indledningsarrangement i *Aula Paolo VI*, den store audienssal til over 6.000 mennesker lige ved siden af Peterskirken. Korsangerne blev budt velkommen landevis, imens fanebærere med adjudanter, dvs. en voksen og et barn fra hvert land, bar nationalflagene ind i salen. Et meget spektakulært indslag, hvor mange begejstret råbte og klappede. Repræsentanten fra Congo blev særlig modtaget af børnene, idet de ivrigt rakte hænderne ud til ham,

hvorefter han med et stort smil gav ganske mange af dem personlige håndtryk. En kort tale blev holdt på fire sprog, hvor temaet for festivalen blev proklameret: *Cantate spem vestram* (Syng om jeres håb). Flere taler blev holdt, Fadervor på latin blev bedt, og sange fra et korfestivalhæfte blev sunget. Med alle pladser fyldt op af syngende børn, unge og voksne ledsagere var det ubeskriveligt festligt at deltage i musikken, der næsten løftede taget, da der til sidst blev sunget *Halleluja* fra *Händels Messias* af fuld lungekraft og for fuld musik af et messingorkester. Så var scenen sat til et par forrygende dage. Sluttelig myldrede deltagerne ud, og mange gik hen til den meget store og smukt oplyste julekrybbe midt på Peterspladsen.

De følgende dage var programsat med arrangementer i forskellige kirker i byen, hvor korene blev fordelt således, at de kom til at synge sammen både med nogle kor, de kendte i forvejen og med kor, som de ikke havde set så meget til tidligere. For de nye kor var alt nyt. Arrangementerne var messer, andagter og koncerter for fred og håb samt sociale arrangementer, som de enkelte kor selv havde taget initiativ til. Til arrangementerne var der gratis offentlig adgang, og mange kom for at høre lovsang og musik og for at deltage i bønnerne for fred og håb for verden. Sikkerheden var i top. Ved hver kirke stod politi og undersøgte hver eneste deltager, og de blev på stedet indtil alle igen havde forladt koncertstedet. I det hele taget var Rom nærmest indtaget af sikkerhedsfolk i form af politi og militær. På trods af alle sikkerhedsforanstaltningerne eller måske netop på grund af dem, var stemningen meget fredfyldt, og børnene syntes nærmest at muntre sig ved at skulle gennem sikkerhedstjekkerne. *Fortsættes side 11 ►*

Og vinderne er...

KONKURRENCE

Redaktionen har nu udtrykt de tre vindere blandt KO's læsere om et eksemplar af den nye interviewbog med pave Frans, *Guds navn er barmhjertighed*, som netop er udkommet på Kristeligt Dagblads forlag.

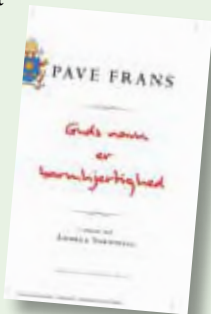
Svarene på de tre spørgsmål er:

• *Er pave Frans benediktiner, dominikaner eller jesuit?*

Svar: Jesuit

• *Blev han pave i 2010, 2012 eller 2013?* Svar: 2013

• *Stammer pave Frans' familie fra USA, Argentina eller Italien?* Svar: Italien

De tre vindere er:

- Birthe og Roberto Candian, 2720 Vanløse
- Kirsten Hauch Hatting, 2500 Valby
- Inge Bendix, 2605 Brøndby

Vinderne får tilsendt et eksemplar af bogen.

KO's redaktion takker for den store interesse som de mange indsendte besvarelser vidner om.

NM

Katolske læger i Danmark

Ny katolsk lægeforening vil arbejde med både faglige og spirituelle emner.

Tekst: John-Erik Stig Hansen

FORENINGSLIV At være katolik og læge samtidig giver nogle særlige udfordringer i et land som Danmark, hvor ikke alle holdninger omkring livets vigtigste spørgsmål er forankret i et kristent eller blot religiøst livssyn. En katolsk læge i Danmark oplever derfor, at det sommetider kan være vanskeligt at forene egne holdninger og værdier med dem, som patienten eller samfundet hylder. Til gengæld har katolske læger måske også nogle fordele som troende kristne i forhold til at mestre kriser, afmagt og død. Og lægegeringen i sig selv giver ofte et frugtbart samspil med katolsk tro og praksis.

Søndag 24. januar 2016 mødtes nogle katolske læger til en stiftende generalforsamling af foreningen "Katolske Læger i Danmark". Foreningens formål er at danne et fortroligt forum, hvor katolske læger kan udveksle erfaringer, behandle udvalgte faglige såvel som spirituelle emner, støtte og inspirere hinanden og rådgive og vejlede andre.

Som formand valgte generalforsamlingen overlæge, dr.med. John-Erik Stig Hansen, jesh@dadlnet.dk. Enhver katolsk læge i Danmark er velkommen til at henvende sig vedr. medlemskab eller andre spørgsmål.

Tak for en stor indsats

Ulla Elmquist dekoreret med Silvesterordenen.

ORDENER

"Nidkærhed for dit hus fortærer mig," siger salmisten lidt pessimistisk (Sl 69,10). Selv om kræfterne ikke er, hvad de har været, ser du ikke fortæret eller opbrugt ud, og din nidkærhed og begejstring fejler i hvert fald ikke noget. Du er blevet noget nær en institution her ved domkirken, og alle, der oplever bare lidt af livet omkring den, bliver klar over, hvor meget du gør, og ved også at påskønne det. Det varer noget, inden du er ligeså gammel som profetinden Anna, Fanuels datter; men ligesom hun viger du ikke fra helligdommen. På enkelte områder har du trappet ned, men du er stadig yderst aktiv. En gang skal du vel have et velfortjent otium; men vi er taknemmelige for hver dag, vi endnu kan have dig som en del af livet omkring kirken."

Med disse ord takkede biskop Czeslaw den 31. januar ved Sankt Ansgars Fest sakristan Ulla Elmquist. Ulla, der rundede

de 70 år i december, modtog på dagen ridderkorset af den pavelige Silvesterorden. Biskoppen fremhævede i sin tale det store engagement, Ulla har vist for Gud og Hans Kirke, fra hun fulgte Hans kald til kirkens fulde fællesskab. Kræfterne er blandt andet blevet brugt til omsorg for de mange, der færdes i Sankt Ansgars Kirke, til at arrangere mange uforglemmelige rejser og senest til at stable et stort og flot program på benene ved fejringen af Domkirkens 250-års jubilæum. Silvesterordenen er Kirkens femte højeste orden og gives hovedsageligt til lægfolk for en stor indsats inden for Kirken. Den er et otte-takket emaljeret kors i hvidt og guld med et billede af pave Silvester I i midten. Ulla kvitterede for modtagelsen af ordenen med en lille takketale, hvor hun tilegnede menigheden ved Sankt Ansgars Kirke sit nye ridderkors. "Mange af dem har fortjent det mindst lige så meget som mig", sagde hun.

LR

Biskop Czeslaw overrækker Silvesterordenen til Ulla Elmquist. Med ordenen fulgte et latinsk dokument fra Vatikanet. Foto: Lisbeth Rütz.

Han venter altid lige om hjørnet

Københavnere, sjællændere og sønderjyder mødtes til valfart i Odense.

JUBELÅRET

"Guds barmhjertighed venter altid lige om hjørne på os; men jubelåret er en særlig invitation til os", sagde biskop Czeslaw, da han den 13. februar åbnede jubelårets valfarter til Odense.

Det skete ved, at han i spidsen for en stor procession højtideligt bankede på indgangsportalen til Sankt Albani Kirke i Odense. Derefter blev døren åbnet indefra som tegn på, at Gud altid er klar til at åbne døren for os. "Han venter på

at overøse os med sin nåde, når blot vi banker på". Med biskop Czeslaw forrest gik pilgrimsprocessionen ind syngende "Gør døren høj, gør porten vid". I en kirke, der var mere end fyldt, blev åbningen af jubelåret markeret ved en andagt, hvor menigheden blev velsignet med vievand. Sakramentet blev udstillet til tilbedelse, og hele eftermiddagen var der adgang til skrifte på dansk og vietnamesisk.

Før åbningen af nådeporten var der bønsvandring langs Odense å, hvor pilgrimmene i små grupper ledet af en præst eller diakon standsede ved de 14 opstillede korsvejsstationer for at bede og lytte til Kristi lidelseshistorie.

Ved slutningen af bønsvandringen samledes grupperne i Odense Domkirkes krypt omkring glaskisten med Knud den Helliges jordiske rester. Det rungede under de middelalderlige hvælvinger, da pilgrimmene sang og bad for Danmark. Valfarten gav tid både til samvær og fordybelse. Ung eller gammel, jøde eller sjællæn-

Ved glaskisten med Knud den Helliges jordiske rester i krypten i Odense Domkirke.

Pilgrimmene gik korsvejen langs Odense å i små grupper. Her en gruppe med biskop Czeslaw og pastor Piotr Rypulak fra Aabenraa i spidsen. Foto: Lisbeth Rütz.

der – for mange blev dagen en anledning til at mødes på tværs af sognene for at genopfriske gamle bekendtskaber eller stifte nye.

En messe sidst på eftermiddagen blev den festlige afslutning på et vellykket arrangement, som de frivillige med diakon

Kasper Baadsgaard som tovholder havde lagt mange kræfter i at organisere. *Du er også inviteret med til jubelåret! Find mere om fastetidens valfarter til Sankt Albani Kirke på www.katolsk.dk Her kan du læse om jubelåret og downloade materialer.* LR

Spild af tid?

"Lad os ikke spilde fastetiden, som er så gunstig en anledning til omvendelse". Med de ord afslutter pave Frans sit fastebudskab 2016.

Jeg føler mig ikke ramt i forhold til at spille tiden – synes vel nærmest, at tiden ikke altid slår til, både i forhold til arbejde og derhjemme. Men uanset om vi føler, at vi har for meget tid eller for lidt tid, så er det ikke "tidsklemmen", paven er optaget af i sit fastebudskab. Det er spørgsmålet om, hvad vi bruger vores tid på.

Netop det spørgsmål burde vi måske blive bedre til at stille os selv og hinanden, når vi render rundt i hamsterhjulet, eller vi oplever, at der sker for lidt i vores liv.

Fastetiden er en gunstig anledning til omvendelse – til at tage vores liv og prioriteter op til overvejelse. Først og fremmest har vi med pavens ord brug for at vende os til Gud. For den forvandling, han kan gøre i vores liv, giver også nye handlemuligheder.

Guds kærlighed gør nemlig en forskel, og den skal rækkes videre. Derfor er barmhjertighed hovedtemaet i pavens fastebudskab, ja, det er overskriften for dette jubelår. Det handler altså om *caritas*, der jo netop betyder kærlighed/barmhjertighed.

Fasteindsamlingen er heldigvis bare én måde at omsætte tro til hverdagshandling på. De mange muligheder, vi har for at gøre noget for andre, er så mangfoldige, og vil som oftest ikke kunne gøres op i kroner og ører, men i tid. Timer, der bliver brugt til at drage omsorg for en ven. Minutter, der spenderes på en god snak i Netto. Fritid, der omsættes til et frivilligt arbejde, hvor mennesker i fællesskab rækker ud til andre.

Men det er faktisk også muligt at påvirke hverdagslivet for bønder så langt væk som i Uganda. Vi kender dem godt nok ikke, men de har brug for den hjælpende hånd, som vi har mulighed for at give gennem bispeddømmets fasteindsamling. Kendte som ukendte – alle tilhører vi den menneskelige familie. Derfor er fasteindsamlingen en vigtig sag.

JANN SJURSEN
GENERALSEKRETÆR, CARITAS

Hjælp bønder i Uganda med at få en fair handel

Fotos: Toke Nyborg & Nanna Rosenørn Ørsted

Af: Sidse Helene Surel Mogensen

Caritas har i mange år arbejdet for at forbedre småbønderes levevilkår i Uganda. Det sker ved at hjælpe bønder med at organisere sig i bondeforeninger. Før levede bønderne af subsistenslandbrug, hvor man kun lige dyrker nok til at brødføde sig selv og sin familie. Bondeforeningernes hovedformål er at hjælpe bønderne med at udvikle deres landbrugsproduktion i mere kommerciel retning, så de kan skabe sig en indkomst – penge, de blandt andet skal bruge til at sende deres børn i skole og forbedre deres levestandard.

EN DAGLIG KAMP FOR AT FÅ MAD PÅ BORDET

Arbejdet med bondeforeningerne tager tid, og derfor kæmper mange af bønderne stadig en dag-

lig kamp for at få mad på bordet. Selvom bønderne er medlem af foreningerne, tvinges de ofte af pengemangel til at sælge deres kaffe eller majs til mellemmand, der kan give dem et kontant forskud for deres afgrøder. Den betaling, de får af mellemændene, ligger langt under afgrødernes reelle værdi, og bønderne ender i en spiral af fattigdom.

UD AF DEN ONDE SPIRAL

Bondeforeningerne har derfor brug for opkøbskapital, så de kan give bønderne et forskud, og dermed sikre, at de får en fair pris for deres høst. Ved at forarbejde afgrøderne først og samle dem i større partier, kan bondeforeningerne nemlig sælge varerne til en højere pris end den enkelte

bonde kan få, hvis han sælger alene. Når foreningerne sælger bøndernes afgrøder i større partier, kommer pengene tilbage til foreningen og kan bruges, når der igen bliver behov for det. På den måde hjælpes bønderne ud af den onde spiral.

Bispeddømmets fasteindsamling 2016 går til at hjælpe bønder i Uganda med at få en fair handel. En mindre del af midlerne går til Katastrofefonden, og 25 % går til Caritas' generelle arbejde.

Katastrofefonden

En del af midlerne fra fasteindsamlingen støtter mennesker i nød via Katastrofefonden. I 2015 har Caritas tre gange sendt penge afsted fra fonden til katastrofer.

OVERSVØMMELSER I ZIMBABWE

I januar 2015 sendte Caritas 31.506 kr. afsted til Zimbabwe. Lillejuleaften blev en forstad til storbyen Mutare, hvor Caritas arbejder, ramt af oversvømmelser. Næsten 400 mennesker måtte i al hast evakueres til en nærliggende skole, hvor Caritas tog sig af dem hen over julen. Pengene blev brugt til at købe mad og andre basale fornødenheder.

FLYGTNINGE I JORDAN

Med over 630.000 syriske og næsten 52.000 irakiske flygtninge er der stort pres på Jordans sundhedssystem. I april sendte Caritas derfor 400.000 kroner, hvoraf 92.000 kr. var fra Katastrofefonden og resten var indsamlede midler, til Caritas-drevne sundhedscentre i Jordan. Pengene har sikret lægebesøg og hospitalsudredninger til 7.168 nødstedte syriske og irakiske flygtninge og sårbare, fattige jordanere.

KAMPEN MOD EBOLA FORTSÆTTER

I maj blev Liberia erklæret ebola-frit. Kampen

mod ebola er dog endnu ikke slut. Caritas i Liberia arbejder forsat med at forebygge nye udbrud ved at uddele hygiejne-kits bestående af spande, sæbe og klorin og træne landsbyledere i, hvordan man undgår smitte. De har desuden hjulpet 400 familier, der har mistet deres indtægtsgrundlag pga. epidemien med fødevarerhjælp. 469 børn har fået psykologhjælp og hjælp til at kunne genoptage deres skolegang. Caritas Danmark har støttet Caritas Liberias indsats med 536.337 kroner, hvoraf 29.322 kroner var fra Katastrofefonden. Resten af pengene er en donation fra World Cocoa Foundation og indsamlede midler.

Fotos: Nanna Rosenørn Ørsted

På besøg hos Priscilla

Af: Christian Ferdinandsen

Det havde silet ned det meste af vejen – og vejen mindede mest af alt om en skøjtebane. Men så var vi også efter en del timers kørsel nået frem til Priscilla, en enke i halvtredserne. Priscilla var til at begynde med tydelig anspændt og vist også lidt overvældet over vores besøg. Heldigvis virkede hun hurtigt mere afslappet og kunne vise rundt.

PLADSEN ER TRANG

Priscillas hus bestod på forsiden af vægge i mursten, medens det ældre baghus var lerklinet. Hendes stue på ca. 15 m² var adskilt fra resten af huset med et klæde, som skærmede for sovepladser. Større var hendes hus ikke. Maden blev tilberedt over åben ild i en separat bygning pga. røgen, der er en stor sundhedsrisiko.

Vi blev inviteret inden for i Priscillas stue. Stuen var overraskende flot møbleret med en sofagrube, som hun tillige med murstenstilbygningen havde fået råd til qua den viden og oplæring hun havde modtaget af Caritas Danmarks partnere. Medens vi samledes og fik en kort snak, stilledes regnen af, og vi fik mulighed for at gå udenfor og iagttage hendes lille bedrift. Det område, vi så på, var vel

ne. Men det kunne til fulde illustrere, hvad ny viden erhvervet i et udviklingsprogram kan føre til.

I forhold til sundhed kunne vi hos Priscilla se, at hun havde en separat toiletbygning/latrin og til håndvask et helt enkelt udendørs arrangement kaldet tip-tap. En tip-tap fungerer ved, at en dunk via snor er forbundet med en simpel pedal. Når pedalen betrædes vipper dunk og vandet løber ud af dunken. På den måde kan man vaske hænder uden at røre noget med de beskidte hænder. Meget enkelt og meget effektivt.

KOMPOST OG SKYGGE VIGTIGT

Skraldespande så vi ikke. Det betød dog ikke, at affald flød rundt omkring. Priscilla er bevidst om affaldets værdi og sorterer det. Det organiske affald komposteres og bruges i driften. Andet affald, som primært er plast, brændes med jævne mellemrum. Så området var pænt og ryddeligt. Måske også på grund af vores besøg.

Priscilla kunne fremvise, hvorledes hun havde lært at plante kaffebuske under banantræerne. Derved får de lavere planter skygge, og der kvitteres med gødning og næring i form af

mellem bananerne var også enkelte papayaer og andre træer. Herved er landbruget ikke baseret på monokulturmarker, men på smuk og gavnlig symbiose, som muliggør økologisk dyrkning med godt udbytte. Regnvandet bliver opsamlet til senere brug. For at forhindre erosion og bortskylning af de næringsstoffer, der er på jorden under den kraftige nedbør har Priscilla gravet grøfter og render, som kan opsamle vandet.

I lidt primitive, men dog solide indhegninger havde hun husdyr. Der var en ko, et par grise og geder samt i bedste Morten Korch-stil fritgående høns. Også her opsamles den animalske gødning og benyttes i driften.

ETABLERING AF KOOPERATIV

Priscilla og hendes naboer har stadig meget at lære, selvom de efter ugandiske forhold er nået meget langt. I dag sælger Priscilla sin kaffe til mellemmand, som opkøber kaffen hos den enkelte bonde. De kommende år vil Priscilla og andre i hendes landsby etablere et kooperativ, som kan opkøbe kaffen til en bedre pris og opføre en kaffemølle. Dermed kan de sælge et produkt, som har en større værdi end kaffebønnerne i sig selv. Lands-

mod på og viden om, hvordan de kan gå til de lokale myndigheder og bede om ordentlige veje, der giver mulighed for at fragte deres produkter til større byer og markeder.

Det arbejde, som Caritas Danmark bidrager til, ændrer levevilkårene for mange fattige bønder i Uganda. Det hjælper med at fremme sundhed og forbedre helt grundlæggende livsvilkår. Det smukke og effektive i Caritas Danmarks arbejde er at benytte de lokale partnere, som deler Caritas Danmarks mål og værdier. Lad det arbejde fortsætte. For det hjælper.

Christian besøgte Uganda i november måned sammen med 10 andre brobygger for at se på Caritas' arbejde i landet. Han er til daglig proposal manager og tilknyttet Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg.

Biskop Czelaw: Åndelig fattigdom præger Danmark

Foto: Nanna Rosenørn Ørsted

Læs pave Frans' fastebudskab 2016 på katolsk.dk eller caritas.dk. Det har overskriften: "Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre" (Matt. 9,13)

Af: Jann Sjursen

Biskop Czeslaw er ikke i tvivl i forhold til sit første nedslag i pavens fastebudskab, som er udgangspunktet for dette interview. Han værdsætter pavens understregning af de legemlige og åndelige barmhjertigheds-gerninger og oplistningen af de ting, man som kristen bør have for øje.

"Det er klassisk, kateketisk tanke-gods og helt oplagt at fremdrage i dette jubelår. Derudover er det meget provokerende, at pave Frans siger "de virkelige fattige er dem, som nægter, at de er fattige. De ser sig selv som rige, men er i virkeligheden de fattigste af de fattige". Paven mener hermed, at disse rige ikke ser deres åndelige fattigdom, fordi de sætter al deres lid til materielle goder og den frihed, de giver. Også her i Danmark med vor relative rigdom, må vi erkende, at vi har brug for hjælp, og at vi skal være ydmyge i forhold til at tage imod hjælp, samt at kunne give slip på det, vi tror giver os sikkerhed. Vi skal først og fremmest søge hjælp fra Gud, og i tillid til ham turde give afkald til fordel for andre mennesker.

BLINDE FOR ANDRE BEHOV?

Biskoppen mener, at vi dybest set lever i et samfund præget af åndelig fattigdom, selvom den materielle også er synlig.

"Den åndelige fattigdom betyder,

at vi lukker af – ikke bare for Gud, men også for mennesker og den nødlidende, der har brug for vores hjælp. På den måde bliver vi blinde for andres behov og den materielle fattigdom, der er i vores eget land og globalt. Det er fint nok, at vi vil passe på os selv og Danmark, men hvis det fører til, at vi udelukker andre og deres behov, så er det helt galt. Det gælder mennesker på flugt og de fattige, som der fortsat er næsten en milliard af i verden".

VI SKAL KORRIGERES

Biskop Czeslaw understreger, der er mange aspekter af den åndelige fattigdom. Den fører jo også til en søgen efter åndelige værdier:

"Det er selvfølgelig positivt, og det er en udfordring for Kirken at kunne rumme søgende mennesker. Et andet aspekt er, at mange forsøger at sammenstykke en religion, der svarer til den livsform, man har. Ja, det er vel en fare alle kristne står i: At vi snedkerer vores egen religion, så den åndelige virkelighed og Gud ikke bliver et reelt korrektiv til vores liv og tro, men kun et supplement. Da får Gud svært ved at velsigne os med sin rigdom. Vi skal ikke mindst i fastetiden lade os udfordre og ændre af Gud – og dermed blive åbne for andre mennesker".

Biskop Czeslaw understreger, at danskerne ikke er blevet kolde og

kun tænker på sig selv.

"Mange er generøse, og der gøres også flere steder en indsats lokalt i forhold til de flygtninge, der kommer til Danmark – og det sker også inden for Kirken, hvilket glæder mig. Men det forekommer mig, at vi er blevet bange for at dele. Politisk kommer det til udtryk i forhold til beslutningen om nedskæringerne i ulandsbistanden".

STØT FASTEINDSAMLINGEN

Bispedømmet samler traditionen tro ind til Caritas i fastetiden. Indsamlingen vedrører bl.a. bondeforeninger i Uganda, som Biskop Czeslaw besøgte for nogle år siden.

"Caritas sikrer, at midlerne bliver forvaltet bedst muligt. Det er vigtigt. Jeg kan af egen erfaring sige, at hjælpen virkelig gør en forskel i Uganda. Og så synes jeg, det er vigtigt, at man ikke kun fokuserer på enkeltpersoners behov. Bondeorganisationer er med til at skabe forandringer, der gør, at man ændrer på de strukturelle faktorer, som skaber grobund for fattigdom i Uganda. Fællesskaber skaber forandring! Derfor opfordrer jeg varmt alle til at støtte fasteindsamlingen".

Foto: Jann Sjursen

Kærlighed og nidkærhed for sjælenes frelse

OMI kongregationen fejrer 200-årsdagen for sin stiftelse.

Tekst: p. Paul Marx OMI

ORDENSLIV Den 25. januar var 200-årsdagen for stiftelsen af Oblatfædrenes og brødrenes kongregation. Det var i Aix-en-Provence i den sydøstlige Frankrig, at den unge og nidkære præst, Eugenius de Mazenod, sammen med 6 andre ligesindede præster aflagde de tre evangeliske løfter, fattigdom, kyskhed og lydighed hin januar dag i 1816. Derved opstod der et helt nyt ordenssamfund i Kirken.

OMI er en forkortelse på engelsk for *Oblates of Mary Immaculate*. Navnet lyder flot på engelsk, men kan desværre ikke oversættes til ordentligt dansk. Det bedste man kunne finde på var: Oblatfædrenes- og brødrenes ordenssamfund, et navn, som skurrede i Peter Schindlers følsomme danske ører, men selv kunne han ikke finde på en bedre oversættelse. Det engelske Oblate kommer fra det latinske "oblatus", som betyder "offergave", Immaculate eller "immaculatus" på latin betyder "den uplettede undfangne". Oblatpræster- og brødre er derfor Den uplettede undfangne Marias offergave til Gud. Deri fornemmer man allerede ordenssamfundets spiritualitet og karisme.

En ordens spiritualitet og karisme grundes i den Helligåndens inspiration, dens stifter blev besjælet med. Eugenius de Mazenod blev født 1782 i Aix-en-Provence, søn af en adelsmand og en bourgeois mor. Efter sin landflygtighed som barn på grund af den franske revolution vendte han tilbage til Aix som en ung mand i 1802 med kun én tanke i sit hoved, at leve livet fuldt ud som adelsmand. Men drømmen bristede og i stedet for voksede der i hans bevidsthed en klarhed over den sociale og moralske ødelæggelse forårsaget af revolutionen.

Han oplevede en dyb omvendelse

langfredag 1807 i Skt. Madeleines kirke i Aix, og besluttede kort tid efter at være præst. Det blev han den 21. december 1811 i Paris. Hans drøm var at være de fattiges tjener og præst. Derfor, da han kom tilbage til Aix, sagde han nej til et embede. I stedet for engagerede han sig straks med den forarmede ungdom, de indsatte i Aix' umenneskelige fængsel, landarbejdere, tjenestepiger og de syge, mennesker, som den etablerede Kirke ikke tog sig af. Han gjorde det efter sin egen præstelige stil, som brød med alle de pæne konventioner, f.eks. prædikede han på Provençal (og ikke rigsfransk), som de fattige kunne forstå. Overvældet af den nød, der mødte ham, og de krav og muligheder tjenesten iblandt de fattige præsenterede, blev han hurtigt klar over, at han havde behov for ligesindede og nidkære præster. Det skete ved en "impuls udefra", at Eugenius sammen med 6 andre præster i et gammelt og faldefærdigt karmelitterkloster i Aix bandt sig til hinanden den 25. januar 1816 i et fromt fællesskab, der kom til at hedde Missionærer af Provence. De skulle bo sammen som brødre og efterligne Jesus Kristus, frem for alt ved at forkynde Guds Ord til de fattige. Deres hjerter skulle omfavne hele verden. 10 år senere godkendte pave Leo XII formelt denne lille kongregation under navnet: *Oblates of Mary Immaculate*.

Den ånd og de værdier, Eugenius de Mazenod selv byggede sit liv på og gav videre til sine sønner, og som beskriver OMI'ernes ånd og spiritualitet og karisme, udtrykkes bedst i forordet til reglen, han skrev for kongregationen i 1818. Der skrev han: "De er overbevidste om, at hvis præster kunne dannes, brændende med nidkærhed

for menneskenes frelse, præster, som ikke er optaget af deres egne interesser, fast forankret i dyd – enkelt sagt, apostoliske mænd, som er total bevidste om behovet for deres egen omvendelse, som ville arbejde med alle resurserne til deres rådighed til at omvende andre."

Eugenius de Mazenod blev biskop af Marseille i 1837 men forblev leder af sin lille, men dog voksende kongregation indtil sin død den 21. maj 1861. Hans sidste ord til sine medbrødre var: "Iblandt jer kærlighed, kærlighed, kærlighed og udenfor nidkærhed for sjælenes frelse".

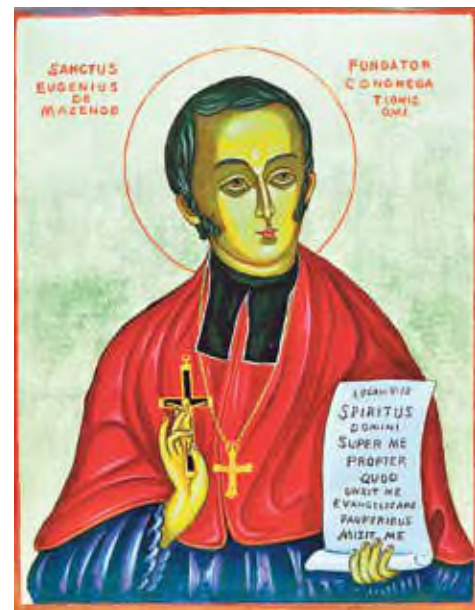
Allerede ved hans død, havde hans lille kongregation på 416 medlemmer spredt sig ud til ti lande inklusive Canada, USA, Sri Lanka og Sydafrika. I dag er der over 3.700 OMI'er i over 60 lande på alle verdens kontinenter, engageret i alle mulige pastorale opgaver. Pave Pius XI var så imponeret over OMI'ernes mod, at han omtalte dem som "specialister i Kirkens vanskeligste missioner". I virkeligheden er OMI'erne kun specialister i at imødekomme Kirkens trængende behov.

OMI'erne søger med dristighed efter at bringe Jesu Kristi evangelium overalt, hvor der er behov for dem. De bringer Guds kærlighed. Det er denne kærlighed, som ligger til grund for OMI'ernes tjeneste for Guds folk, og samtidig understreger OMI'ernes faste overbevisning om at: "vor (OMI) mission beder os om at være mænd, der selv har erfaret Guds kærlighed i vort eget liv. At være mænd, der drives af denne kærlighed til at risikere vort liv for evangeliets skyld."

Eugenius de Mazenod blev helligkåret af pave Johannes Paul II den 3. december 1995. I sin tale sagde paven bl.a. "...at alle Skt. Eugenius de Mazenods handlinger var inspireret af den faste overbevisning, at det 'at elske Kirken er at elske Jesus Kristus og omvendt.' Hans indflydelse var ikke begrænset til hans tid. Den fortsætter til vor tid. Hans apostolat bestod i at forvandle verden ved evangeliets kraft. Det, som Skt. Eugenius' ønskede at opnå var, at i Kristus

Portræt af Mazenod fra 1854. Kunstneren er ukendt.

Ordensgrundlæggeren Mazenod på en nutidig ikon malet af den svenske OMI lægbror Olof Åsblom.

kunne enhver menneske blive en helt støbt person, en autentisk kristen, en troværdig helgen. [...] Kirken giver os denne store biskop og stifter af OMI-kongregationen som et eksempel på heroisk tro håb og kærlighed."

► *Fortsat fra side 5.* Dette kunne vi voksne glæde os over som tegn på, at alle forsøgte at skabe fred og glæde trods verdens alvorlige udfordringer.

På årets sidste dag var der paveaudiens i Aula Paolo VI. Med stor forsinkelse blev salen fyldt, og forventningerne var store. Pave Frans gik i sit helt hvide tøj, selv overfrakken var hvid, ned gennem midtergangen og hilste på så mange børn og unge som muligt med håndtryk og enkelte kys på panden. Begejstringen ville ingen ende tage, men til sidst tog han plads på sin stol oppe foran den store skulptur *La Resurrezione* (Opstandelsen), der pryder salens bagvæg. Derfra talte han til forsamlingen og fortalte, med udgangspunkt i sin egen barndom i Argentina, om sit forhold til livet som kristen og om sit meget positive syn på sangen og dens brug og muligheder i Kirken. Han talte så blidt og engageret, at ens hjerte kunne smelte. Nogle udvalgte børn kom op til ham og stillede spørgsmål, som han besvarede, og til sidst gik han selv ned til de forreste rækker, hvor han hilste personligt på syge, handikappede og de enkelte føderationers præsidenter. Undervejs blev der sunget flere flotte korsatser. Resten af nytårsaftensdagen var fri til selvvalgte arrangementer, og mon ikke forskellige kor fandt sammen i fælles fest og glæde.

Fredag den 1. januar 2016 var festivalens højdepunkt med højmesse kl. 10 i Peterskirken med pave Frans som hovedcelebrant. Korene skulle tidligt op for at nå på plads i tide. Det lykkedes, og messen begyndte til tiden med korsang og indgangsprocession med en hel del kardinaler, mange præster og pave Frans. Kirken var fyldt op, og messen blev en stor og velsignet fejring for alle, inkl. en forholdsvis kort og smuk prædiken samt en kort liturgisk repræsentation af De Hellige Tre konger med udklædte børn. Så meget som muligt af liturgien blev sunget, og korsangen udgjorde en stor del af den. Det Sixtinske Kapels kor deltog og gjorde sammen med alle de syngende børn, unge og ledsagere samt andre interesserede lovprisningen i sang fuldkommen. Med endnu en gang Halleluja fra Händels Messias sunget imens de første mennesker gik ud af kirken, var festivalhæfterne i brug for sidste gang, indtil man kan tage dem i

brug igen hjemme i menighederne.

Korfestivalen var slut for denne gang, og mon ikke de mange deltagere er taget hjem med stor glæde og taknemmelighed.

Fællesskab i sang og bøn på kryds og tværs af nationaliteter, racer og køn er nok noget af det største, man kan opleve, både som barn og som voksen.

Fortælleglæde og formidlingslyst

Ny bog om Sankt Kjeld af Viborg præges af økumenisk interesse, men også mangel på præcision.

Tekst: Sebastian Olden-Jørgensen

HELGENER Man skal vist være både blind og døv, hvis man ikke har bemærket, at folkekirkens berøringsangst over for katolsk fromhed og religiøs praksis er stærkt på tilbageslag. Retræter og pilgrimsvandring arrangeres overalt som hjælp til større inderlighed og ro. Ikonmaleri og ”natkirker” genopdager de mere kontemplative sider af troslivet. Selv den katolske helgenskare finder venner og frem for alt læsere med bøger om Moder Teresa og Frans af Assisi. Det er Erling Aagaards bog om Sankt Kjeld af Viborg (ca. 1105-1150), en af vore danske middelalderhelgener, et godt eksempel på.

Selve Sankt Kjelds liv er hurtigt fortalt. Han stammede fra en fornem slægt, blev lærer, siden kannik og domprovst i Viborg. Han var kendt for sin flid, ydmyghed og godgørelse, men i forbindelse med en diplomatisk mission under borgerkrigen i 1140’erne ragede han uklar med domkapitlet og blev afsat og forvist til Aalborg. Også her blev han populær, og der fortælles om flere mirakler. Længslen efter missionen og martyriet drev ham på pilgrimsfærd til Rom, men paven sendte ham blot hjem med besked til domkapitlet om, at de skulle genindsætte ham som provst, hvilket de også gjorde. Kort efter døde han imidlertid den 27. september 1150, og små fyrre år

senere, i 1189, blev han efter undersøgelse af selveste biskop Absalon helgenkåret og skrinlagt i domkirken i Viborg. Ved reformationen standsede hans kult, og hans rester gik til grunde ved domkirkens brand i 1726. Sankt Kjeld fremstår på alle måder som en yderst sympatisk skikkelse, men bortset fra en ret pålidelig, men ufuldstændigt overleveret levnedsskildring og nogle optegnede mirakler, er der ikke bevaret noget stof, der lader os komme tæt på manden.

Der er med andre ord ikke så frygtelig meget at skrive om, og hvad gør man så, når man som Erling Aagaard har sat sig for at skrive en hel bog på 160 sider? Svaret er ganske enkelt: Han aftrykker, genfortæller og udlægger hans middelalderlige levnedsskildring, og frem for alt fortæller han løst og fast om Den katolske Kirke og dens helgener, om Viborg og de bevægede tider, Kjeld levede i, om de steder i og uden for Viborg (f.eks. helligkilder), der kan bringes i forbindelse med ham, og om de skulpturer, kalkmalerier og andre fremstillinger af ham, der findes. Erling Aagaard kommer vidt omkring og er præget af en betydelig fortælleglæde og lyst til at formidle, men også af en snakkende og sine steder akavet stil.

Som katolik må man en del gange konstatere, at han enten ikke er tilstrækkelig godt orienteret om katolske forhold eller i sine forsøg på at ”formidle” griber til formuleringer, der er upræcise eller misforståelige. Man kan f.eks. sige meget om katolsk helgenkult, men man studser nu alligevel, når han definerer en helgen som ”mere end et menneske, men mindre end Gud” (s. 26). Det er selvfølgelig sympatisk, når forfatteren mener, at Sankt Kjeld egentlig burde udnævnes til kirkelærer, men alligevel uforståeligt, når man husker på, at kirkelærere netop er helgener, der har efterladt sig en omfattende skriftlig produktion, som Kirken dermed fremhæver. Fra Sankt Kjeld har vi som nævnt ikke en linje. At Aagaard i en note anfører et forkert antal kirkelærere (33, heraf 3 kvinder) i stedet for det korrekte (35, heraf 4 kvinder) er i småtingsafdelingen, men man undrer sig godt nok over hans

samtidige oplysning om, at ”sidstnævnte forhold (: de kvindelige kirkelærere) er ikke accepteret af konservative katolikker”. Hvem mon der sigtes til? Jeg kender ingen konservative katolikker, der har noget imod Teresa af Avila, Katharina af Siena, Theresa af Lisieux og Hildegard af Bingen (det er nok den sidstnævnte, udnævnt 2012, der er smuttet for ham).

Man kan også undre sig over, at en bog, der så udtrykkeligt har til formål at formidle og forklare for den almindelige historisk interesserede læser, nøjes med at aftrykke Sankt Kjelds middelalderlige levnedsskildring og lille mirakelliste i Axel Olriks over hundrede år gamle oversættelse fra Danske helgeners levned fra 1893-94, inklusive Olriks noter. Hvorfor ikke få lavet en ny og tidssvarende oversættelse med de forklaringer, der er brug for i dag? Der er f.eks. sikkert én og anden, der kunne have brug for at få oplyst, hvad det er, Sankt Kjeld talte om, da han på sit dødsleje bad om ”det hellige legemes sakramente”.

På ét punkt kan man imidlertid ikke klage, og det er nok også typisk for det moderne økumeniske klima i store dele af befolkningen: Den grundlæggende indstilling til Den katolske Kirke i almindelighed og til Sankt Kjeld i særdeleshed er præget af velvilje og positiv interesse. Det er bestemt glædeligt og også værd at tage med.

Erling Aagaard: Sankt Kjeld af Viborg. En dansk helgen og hans samtid, Viborg Pilgrimscentrum 2015, 160 sider, ill., kr. 150.

Et modsigelsens tegn

Den neokatekumenale Vandring udgiver jubilæumsskrift om de første 40 år i Danmark.

KIRKEHISTORIE ”Jeg har altid ønsket at møde en af Jesu apostle. Her er en af vor tids apostle!” Sådan præsenterede sognepræsten Oscar i Sankt Antoni Kirke. Sammen med tre andre italienere var Oscar kommet til København fra Oslo med en anbefaling af biskop John Gran. Biskop Martensen nikkede ja, og de fire begyndte at holde katekeser i Danmark lige efter nytår 1976. De kom alle fra en ny, katolsk bevægelse, der kaldte sig Neokatekumenatet eller Vandringen.

Netop den søndag sad Merete Noval i kirken i Brønshøj og lytter til Oscar. Hun oplevede det som svaret på sine bønner, fortæller hun i ”Neokatekumenale Vandrings historie i Danmark”, et lille hæfte, som bevægelsen har udgivet i anledning af sin 40-års fødselsdag.

Vandringens historie i Danmark fortælles af Anna Cignitti og Merete Noval, der er aktive i bevægelsen i dag; men også Henriette Fog, der forlod den efter 18 år kommer til orde. Både Merete Noval og Henriette Fog havde dengang en stærk følelse af fremmedhed i de traditionelle kirkelige sammenhænge. Jeg havde svært ved at finde tilbage til Kirken, fortæller Henriette Fog, mens Merete Noval fortæller, at hun lige så stille var ved at glide ud af Kirken.

Det er op ad bakke hele tiden med de fire italienske kateketer, der er næsten umulige at forstå. Bevægelsens sange føles fremmede for danskere, som er blevet

flasket op med salmer. De mennesker der slutter sig til Vandringen oplever, at de ikke rigtig bliver forstået af andre katolikker. Alligevel hænger de på og knokler med at oversætte bevægelsens katekeser og sange til dansk.

I Vandringen får de et stærkt fællesskab. Her ser man hinanden som brødre og søstre og finder hjælp til at tackle svære livssituationer og styrke til at engagere sig i udadvendt menighedsarbejde. Kontakter med andre fra Vandringen i Tyskland giver modet til at gå videre.

I Arcinazzo i Italien møder de mennesker fra helt forskellige sociale lag – og her erfarer de, at ”det var muligt at være ét takket være Helligånden”. De er begejstrede – og holder den ene katekese efter den anden – men det er småt med tilslutningen. Til slut opløser Kiko det nordiske team; men en lille gruppe fortsætter. Det er ligesom en forelskelse, der driver dem fremad trods al sund fornuft (s. 17).

Vandringen får praktisk hjælp og støtte fra pastor Timmermann, Knud Aage Nielsen S.J., Leo Kertz og Paul Marx fra OMI, pastor Lech Pytlak og daværende generalvikar Lars Messerschmidt. Men ingen præster i Danmark har dog rigtig lyst til at være med i bevægelsen. Forholdet til biskop Martensen er godt. ”Han der selv havde deltaget i Koncilet erkendte, at Vandringen er en af Koncilets mange frugter” (s.12). De føler sig meget venligt modtaget og forstået af biskop Martensen, der kommer

på uanmeldt visitats sammen med andre præster og mødes med Vandringen mindst to gange om året.

I 1987 åbner Vandringen sit første præsteseminarium i Rom. Christian Noval bliver i 1994 bevægelsens første præst i Danmark. Året før han træder af som biskop, giver Martensen tilladelse til, at Vandringen grundlægger præsteseminarieret Redemptoris Mater i Danmark. I 2004 bliver Calogero la Loggia og Fabrizio Milazzo de to første præster, som er uddannede fra Redemptoris Mater i Danmark. Vandringen har ikke fået den store tilslutning i Danmark; men sætter alligevel sit markante præg på bispedømmet. Indtil nu er 14 præster uddannet på Vandringens præsteseminarium i Danmark. 11 af dem virker p.t. i Danmark.

Dette lille hæfte er mig bekendt første udgivelse om Vandringens historie i Danmark og giver et vist indblik i, hvordan bevægelsen ser sig selv og hvad den betyder

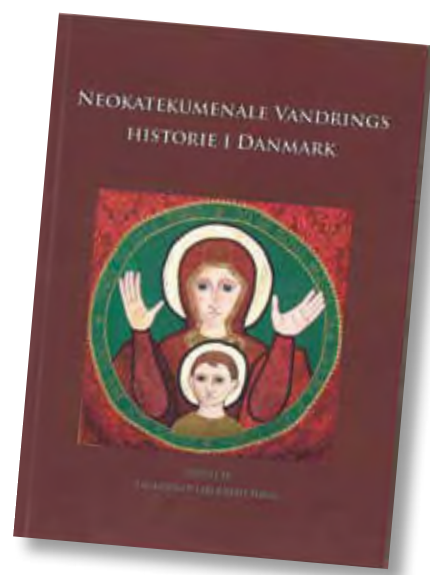
for sine medlemmer. Det første kommunitet beskrives med et oldkirkeligt billede som ”et legeme dannet af mange lemmer med hver deres funktion” (s. 18-19), hvor Helligåndens gaver begynder at vise sig på dets medlemmer. At Vandringen fungerer som en kirke i Kirken tilbagevises: ”Vi har aldrig følt eller opfattet os som en parallel kirke, men som en af Moderkirkens mange børn, hverken mere eller mindre” (side 18))

En tidstavle får historikken på plads. Ganske kort beskrives kirken i Trelleborg som eksempel på Vandringens nye æstetik. Kirken blev bygget på initiativ af nuværende rektor for præsteseminarieret i Danmark. Alviero Bucu. Til gengæld er der ikke meget om de særlige træk i Neokatekumenatets liturgi.

Hæftet virker som om det først og fremmest er rettet til bevægelsens medlemmer og har derfor et ret indforstået præg. Man står tilbage med mange spørgsmålstejn efter læsningen. Hvad er for eksempel indholdet i Vandringens katekeser? Det kalder på en fortsættelse. LR

Hæftet Neokatekumenale Vandrings historie i Danmark koster 50 kr. og kan købes ved henvendelse til Merete Noval på merete@noval.dk

Hæftet kan lånes på Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, telefon 33 55 60 90 eller bestilles via www.bibliotek.dk. Du kan også bede dit lokale bibliotek låne bogen til dig fra SAB.

Apropos Poul Helgesen

I oktober 1534 udkom i Roskilde et skrift om et kirkeligt forlig. Det var skrevet af karmeliterordenens provincialprior Poul Helgesen, der var talsmand for en Erasmusorienteret bibelhumanisme og reformkatholicisme. Herefter hører vi ikke mere til Helgesen, så hvad der blev af ham efter den lutherske tros indførelse i 1536, ved ingen. Derfor har snart den ene, snart den anden mere eller mindre fantasifulde idé frit kunnet ventileres.

Det sker også i en ny roman, skrevet af historikeren Stig G. Rasmussen. Ifølge den må Poul Helgesen flygte fra Roskilde under grevfejden i januar 1535 til Halland, medbringende de penge, han havde tilranet sig fra franciskanerklostret i Roskilde. Han lever herefter på stedse flugt som vandreprædikant i de hallandske bygder i otte år, men også som en rig og holden mand, inden han til sidst dør efter en benamputation i 1543.

Som en, der har beskæftiget sig med Poul Helgesen og hans orden i over tredive år, køber jeg ikke den historie. Nok er det fiktion; men fakta skal være i orden. Og det er de bestemt ikke i denne bog. Forfatteren lader fortælleren (jeg-personen) være en elev af Poul Helgesen, altså tidligere karmeliterbrøder, men han er pudsig nok ganske uvidende om denne ordens regler og traditioner. Således omtales Poul Helgesen konsekvent som "Hr. Poul", hvor han i datiden blev kaldt "Lektor Poul" af folk uden for ordenen og "fader" eller "mester" af sine ordensbrødre. Et "Hr." blev dengang brugt om adelige og sognepræster, ikke om tiggerbrødre. Poul Helgesens reformkatholicisme og teologiske synspunkter kender forfatteren heller ikke, ligesom han er uvidende om, at karmeliterbrødre ikke måtte færdes alene uden for klostret.

Forfatteren omtaler også "den store dør", der førte ind til karmeliterklostret i Helsingør, skønt en sådan ikke eksisterede, og mener, at klostret eksisterede og var i stand til at modtage nye brødre i 1540'erne. I virkelighedens verden blev det nedlagt i 1537. Forfatteren lader også brødrene føre samtaler efter kompletbønnen, skønt der ifølge ordensreglen skulle herske total tavshed efter den i klostret. Han tror fremdeles, at klostret havde store besiddelser af landbrugsjord og skovarealer, og at man på reformationstiden skrev afhandlinger på pergament. Pudsig er det endvidere at se, at han lader en gammel katolsk præst velsigne fortælleren med den i dagens folkekirke anvendte velsignelse ("Herren velsigne og bevare dig, Herren lade sit åsyn etc."). Og sådan kunne jeg blive ved. Det billede, forfatteren tegner af Poul Helgesen og hans orden, af catholicisme og den lutherske reformationens indførelse, strider stort set mod alt, hvad vi rent historisk ved.

At Kirsten Krog i sin anmeldelse (KO nr. 1, 15. januar)

kan skrive, at forfatteren "har styr på" det historiske, er for mig en gåde. Men også rent litterært er det så som så med kvaliteten, for bogen, der er skrevet i et moderne popsprog, indeholder adskillige sproglige sjuskefejl. Forfatteren kalder den "en spændingsroman", men meget spænding er der nu ikke. For mig var bogen jævnt kedelig og kunne ikke fængsle, så anbefale den til andre, kan jeg ikke – men det er selvfølgelig en subjektiv vurdering.

Skal jeg udtale mig om Helgesens skæbne, har han selvfølgelig som provincialprior boet i Helsingørsklostret indtil dets lukning i 1537. Har han levet derefter, er mit bedste bud på et opholdssted enten hovedgården Svanholm, hvor den tidligere Århusbiskop Ove Bille residerede fra 1540, eller Sorø kloster. Dette kloster fungerede nemlig som munkeasyll efter reformationen. Her fik hans "puer" (tjener/sekretær) i hvert fald ophold. Det første kan forklare, hvorfor Helgesens såkaldte Skibbykrønike blev gemt i Skibby kirkes mur, for hovedgården ligger kun fem kilometer derfra, det andet, at Helgesens teologiske hovedværk, Skriftet mod Malmøbogen, opbevarede i Sorø, indtil det vel omkring 1650 kom til Sverige.

Kaare Rübner Jørgensen, 2000 Frederiksberg

Pave Frans

Pave Frans har for nyligt opfordret til, at man taler med et sprog, der er inspireret af barmhjertighed. Samtidigt publicerer Katolsk Orientering (KO nr. 1) et læserbrev, hvor skribenten bebrejder pave Frans at være "en figur, der skaber usikkerhed, uvished og labilitet, hvilket vor tid åndeligt set bestemt ikke har brug for". Skribenten præciserer, at pave Frans er en trussel mod troen, fordi "hans initiativer skaber usikkerhed blandt troens folk". Skribenten fortsætter med at koge suppe på KO og New Age og tilsætter til suppen, for at det ikke skal være løgn, lidt Michelangelo og et maleri fra loftet af det Sixtinske Kapel!

Realiteten er imidlertid, at læserbrevet ikke opfylder de simpleste krav til faglig ordentlighed. Det er åbenbart ikke gået op for skribenten, at der på loftet i det Sixtinske Kapel ikke findes noget maleri, som i henhold til skribentens manglende viden hedder "Skabelsen". Michelangelo har derimod skabt "Skabelsen af Adam" og "Skabelsen af Eva", som er to vidt forskellige værker. I det mest berømte af dem har maleren gengivet det øjeblik, hvor Guds finger lige har sluppet Adams finger efter at have vakt ham til live ved at overføre guddomsgnisten til ham. Selv om billedforståelse ikke er skribentens stærkeste side, får hans ævl og kævl sit højdepunkt først senere, når han jamrer sig over "et new-age-logo i KO som er symptomatisk for åndeligt betænkelige understrømninger", som han så fint udtrykker det.

Hvis disse "understrømninger" skaber så meget "usikkerhed, uvished og labilitet" i hans hoved, så skulle han sætte sig lidt bedre ind i den mest elementære viden, inden han farer i blækket. Så bliver han måske lidt mere barmhjertig over for pave Frans initiativer. Selv om jeg har svært ved at benægte, at de påståede "troens folk" er helt ude i hampen, vil jeg slutte med en parafraze fra en af pavens berømte sætninger: Hvem er jeg til at dømme denne skribent?

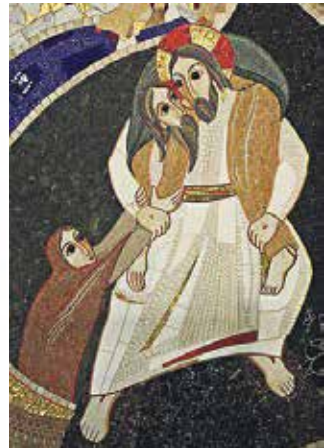
Bohdan Luczynski, 3460 Birkerød

Barmhjertighedens logo

Spørgsmålet om Kristi to naturer, som David Vincent Nielsen gerne vil belære Niels Erik Søndergård om i KO nr. 2, betyder ikke, at Kristi menneskelige natur er vores faldne natur, som vi har arvet fra vores forfædres arvesynd. I logoet for Barmhjertighedens år er der nogle tvetydige symboler: det fælles øje, synderens og Kristi skæg, brugen af ogivaen, som i kristelig ikonografi er forbeholdt Kristi opstandelse. Disse symboler er ukendte i kristelig ikonografi og er beslægtet med Frans' kontroversielle katolske udtalelser.

Som man kan se i det to vedlagte billeder, har kunstneren, jesuitten p. Marko Rupnik ændret sin oprindelige mosaik, hvorfra Barmhjertighedens logo er hentet og lavet et andet billede. Hvorfor? Vi ved, at Kristus er blevet menneske, men ikke synder, så hvorfor overskride grænsen fra den oprindelige mosaik, hvor Kristus stadig fremstilledes som selvstændig person, men også som den omsorgsfulde hyrde, mens nu bliver fremstillet i symbiotisk forening med synderen? Det er dette der er New Age symbolik: forskellen mellem det gode og det onde er ophævet.

Renato Ronco, 2100 København Ø

Det sker i bispedømmet i februar og marts

FEBRUAR:

Fredag 26. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse for aborterede og dødfødte børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.

Lørdag 27. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – "Grøn kirke" v/Ulla Pinborg. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

MARTS:

Lørdag 5. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i domkirken. Karen Blixen og Den katolske Kirke v/Susan Skovborg Roed. Menighedssalen Bredgade 69. A, Kbh C. Kaffe /te og brød. Pris 40 kr.

Fredag 11. kl. 18.30-20: 'Åben Dør'. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Lørdag 12.: Mindedag for Knud Lavards fødselsdag. Pilgrimsvandring fra Hvalsø St. til Haraldsted. Vi mødes kl. 08.45. på Roskilde Station og tager toget til Hvalsø Station. Kl. 09.10 er vi i Hvalsø hvorfra vi vandrer 15,5 km til Haraldsted gennem Bidstrup Skovene. Ca. kl. 14

andagt/messe i kapellet i Knud Lavards Hus, derefter går vi til kapelruinen. Ca. kl. 15.30. afgang hjem. Flere oplysninger hos Jerzy Golubowski tlf. 21 40 91 88 eller mail golubowski@kabelmail.dk.

Lørdag 19. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – "Temperaturen på Kirken" v/Andreas Rude. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21**, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes **1. onsdag i måneden kl. 19-21**. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle.

Katolsk Orientering kan også læses på
www.katolskorientering.dk

Biskoppens kalender

Marts 2016

- 2.-4. Møde i COMECE, Belgien
- 5. kl. 10:00 Jubilæumsvalfart til Odense
- 8. Præsidiemøde NBK
- 9. kl. 8:00 Messe Karmel
- 10. kl. 10:00 Møde i Biskoppeligt Råd
- 12. Kursus i interkulturel kommunikation, Kolding
- 13. kl. 11:00 Højmesse i Domkirken
- 17. kl. 14:00 Møde i Økonomisk Råd
- 19. kl. 12:00 Præstevise i Jesu Hjerter Kirke
- 20. Palmesøndag kl. 11:00 Pontifikalmesse i Domkirken
- 21. kl. 16:00 Møde i forretningsudvalget
- 22. kl. 17:00 Oliemesse i Domkirken
- 24. Skærtorsdag kl. 17:00 Messe i Domkirken
- 25. Langfredag kl. 15:00 Herrens lidelsesliturgi i Domkirken
- 26. kl. 21.30 Påskevigilie i Domkirken
- 27. Påskedag kl. 11:00 Pontifikalmesse i Domkirken
- 30. kl. 15:00 Møde i Frihed og lige vilkår

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Støtter mindre projekter

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Informationschef: Niels Messerschmidt

(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:

redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pastor Stephen Holm, Christa Stæger, Michael Stæger, Lasse Noval, pater Paul Marx, John-Erik Stig Hansen, Andreas Rude, Sebastian Olden-Jørgensen, Grethe Livbjerg.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering,

Gammel Kongevej 15,

1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag,

Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure
på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08

www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:

Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16

Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45

Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 4
som udkommer den **18. marts**
skal være redaktionen

i hænde senest den **29. februar**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 5
som udkommer den **8. april**

skal være redaktionen

i hænde senest den **21. marts**.

*Katolsk Orientering udkommer
næste gang den 18 marts 2016*

Pilgrimsrejse til Rom

Jubelåret 2016 - den 24-30. maj

Pris: 7.400 kr. på Hotel Casa per Ferie
Suore di Santa Elisabetta,
www.csse-roma.com.

Pilgrimspræster: pastor Jan Hansen
og pastor Benny Blumensaat.

Rejseleder: Maria Truelsen.

Tilmelding: på tlf. 24 60 23 08 eller på
e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk.

Bønnens Apostolat

Marts

- *Generel intention:* Familier i vanskelighed
At familier i nød må modtage den nødvendige støtte og at børn må vokse op i sunde og fredelige omgivelser.
- *Missionsintention:* Forfulgte kristne
At de kristne, som oplever diskrimination og forfølgelse på grund af deres tro, må forblive stærke og trofaste mod evangeliet, takket være Kirkens uophørlige bøn.

Pilgrimsrejse til Det Hellige Land 2016

Udrejse: onsdag 5. oktober

Hjemrejse: torsdag 13. oktober

Programmet byder på besøg i Jaffa, med Simon Garvers Hus og Peters Kirke, Karmels Bjerg, Genezareth Sø, Saligprisningernes Bjerg, Nazareth, Jesu Dåbssted ved Jordanfloden, Bethlehem, samt tre dage i Jerusalem.

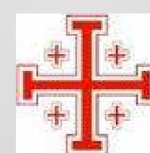
Pris: kr. 14.975 i dobbeltværelse
(17.975 i enkeltværelse (udsolgt))
Prisen dækker: flyrejse, hotel med halvpension, bus, entreer ved seværdighederne, dansk guide.

Rejseledere: Generalvikar Niels Engelbrecht og domsakristan Ulla Elmquist.
Desuden deltager biskop Czeslaw Kozon i pilgrimsrejsen.

Rejsearrangør: FELIX rejser

Nærmere oplysninger samt tilmelding:
e-mail til: ulla.elmquist@gmail.com

Ved tilmelding bedes oplyst navn som det står i passet, nationalitet, hvis ikke dansk, samt mobil tlf.nr.

Hun brændte for de kristnes enhed

Gunnell Vallquist (1918-2016) in memoriam.

Tekst: Grethe Livbjerg

MINDEORD ”Hun var vist venstreorienteret” var den hurtige replik fra en præst, som jeg fortalte at Gunnell Vallquist var død. Så var hun anbragt i en af de båse, vi elsker at spærre hinanden inde i og dermed ikke nogen, man behøver at beskæftige sig med.

Men dette vil aldrig kunne lykkes med Gunnell Vallquist. Bare hendes meriter siger dette: Hun var medlem af Det svenske Akademi, æresdoktor ved Lunds Universitet, havde af den svenske regering fået tildelt professorværdighed, hun fik en række priser for sine oversættelser,

gennem et halvt århundrede var hun fast medarbejder på svenske avisers kultursider. Men mest af alt og gennem alt var hun en radikal kristen.

En lille bog af hende har fået fast plads på mit sengebord: ”Herre låt mig få brinna”. Denne titel udtrykker hendes dybeste ønske, drivkraften i hendes liv. Og hvor jeg end slår op i denne bog, styrker den min længsel.

Mit første møde med hende – i 1970’erne – står klart: En diskret elegance over hendes jeans og skjorte, ikke én man lige sagde hej til. Men bag det reservede ydre mødte

man en ægte hertevarme. I dag, hvor man ustandseligt skal falde hinanden om halsen, kan man længes efter denne rene enkelhed.

Hun beskrev sig som et bedende barn, der i kirken søgte ”den indre samling, som gør lydhør for Guds tilltale”, og som ung konvertit kunne hun bekende: ”Af alt som Kirken har givet mig er den erfaring, den mulighed, det som jeg skatter højest.”

Hun var førkrigskonvertit i et Sverige, hvor det kulturelle klima var præget af ateisme, og en troende kulturpersonlighed måtte opleve sig isoleret, og så meget mere en katolsk. Men konversion var for hende en eksistentiel nødvendighed: ”Sandheds- og helliggørelseskravet var tvingende”.

Hun accepterede aldrig den tanke, at fornuften var offentlig, mens troen var privat. I hendes sandhedssøgen og hendes udadvendte aktivitet forenedes tro og fornuft.

Efter afsluttet studium i romanske sprog og litteraturhistorie ved Uppsala

Universitet flyttede hun til Frankrig. Der fik hun sine ”katolske læreår”. Hun traf andre frankofile svenskere, som forfatteren Sven Stolpe. Hun mødte dér den kreds af teologer, der havde Jean Daniélou som midtpunkt. Hos dem blev hun indført i den fransk-romerske ny-teologi, der ville bort fra skolastikken og tilbage til kilderne: Bibelen og kirkefædrene. Hun levede med i den bibel- og liturgivækkelse, som forberedte koncilet.

Og samtidig var hun freelanceskribent, og fra 1952 fast medarbejder på Svenska Dagbladets kulturside – helt frem til ind i 2000-tallet.

Hun boede gerne i klostre, så hun kunne have et dagligt gudstjenesteliv. Liturgien var hendes livsluft. Hvert år måtte hun med på studentervalgfarten til Domkirken i Chartres. Også efter hendes hjemkomst til Sverige var Chartres hendes årlige rejsemål. Hun søgte ofte ned i krypten, hvor hun kunne tilbringe timer, og som *Fortsættes nedenunder* ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks stregkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 2
26. februar 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

mange andre erfarede hun, at ”här en källa rinnar, säll den henne finner”.

Gunnell Vallquist og koncilet

De år, hvor hun som journalist fulgte koncilet på nærmeste hold, oplevede hun som sit livs højdepunkt. Personligt kendte hun mange af de teologer, der var med som rådgivere, og gennem sine venskaber fik hun lejlighed til at kigge med bag kulisserne. Mens hendes sprog i essays er koncist, er hun i dagbøgerne den fortællende journalist, der har øje og ører åbne for hvad der foregår, også for de komiske situationer, som hun generøst serverer for os læsere. Nu – 50 år senere – kan hendes dagbøger være øjenåbnere for koncilets betydning – og de findes på dansk!

Nogle af koncilsteologerne drøftede med en luthersk observatør stridsspørgsmålet: ”Tro og gerninger”. Den lutherske professor afsluttede diskussionen: ”Det er nok bedst, at vi i stedet for dogmatikerne studerer Lille Thérèse”. Gunnell konstaterede: ”Efterhånden stod det klart, at denne lille nonne uden teologiske spekulationer og uden nogen polemik, bare ved stille og urokkeligt at virkeliggøre hvad hun fandt i evangelierne, gjorde rent hus med præcis det samme som Luther med så megen bulder og brag stormede imod: Kravet at man måtte præstere noget for at fortjene Guds kærlighed”.

Gunnell Vallquist tøvede ikke med at påstå, at i og med at Thérèses selvbiografi læstes af millioner af kristne skete der en revolution i Kirken, så meget mere gennemgribende som den ikke oplevedes revolutionær, men som en stille fornyelse af fromhedslivet. Dermed banedes vej for den teologi, der prægede Vatikanconcilet.

Til *Svenska Dagbladet* skrev hun en kronik om Therese med titlen: ”Skytshelgen for ateister”.

I 1960’erne gik der en vækkelse gennem kirkerne: til enhed omkring tjeneste i verden. Det første store fælleskirkelige møde var Kristna Riksmötet i Göteborg i 1972. Gunnell Vallquist var hovedtaler. Hun stillede spørgsmålet: ”Hvem er vi som samles her?” Hun konstaterede som noget meget positivt, at det var en yderst heterogen forsamling. Men med én ting fælles: ”Vi har mødt Jesus, på mere eller mindre nært hold, måske bare som en anelse der strøg forbi, men som vi aldrig siden kan glemme”. Jesus var centrum i Gunnells liv, og hun turde sige ”Jesus”, hvor andre ville sige ”Kristus” eller ”Vor Herre”. Og i denne forsamling, hvor de fleste var fra andre kirkesamfund, spurgte hun, om ikke aktivismen havde taget overhånd. Sin bekymring illustrerede hun med beskrivelse af, hvordan de katolske kirker nu for det meste stod tomme, mens det før var karakteristisk for en katolsk kirke, at der altid var mennesker dér i stille bøn. Og værst så dette ud dér, hvor koncilet syntes at have slået mest vellykket igennem.

Slet ikke at hun ville skrue tiden tilbage, men det pinte hende, at det som betød mest for hende, syntes at være ofret på aktivismens alter. Så meget større var glæden over den retrætebevægelse, som voksede frem i 60’erne. Den stille bøn, som syntes at være døende i katolske kirker, kom nu tilbage fra hidtil uventet hold. Og Sverige var foregangsland. I 1962 indviedes Sankt Davidsgården, der blev det første center for retrætearbejdet, og dér deltog Gunnell i 1970’erne i de nordiske retræteledermøder.

Til samling omkring Herrens bord

I 2004 fejredes 800-året for, at Norden blev en selvstændig kirkeprovins. Højdepunktet i denne fejring var en økumenisk vesper i Lunds domkirke, hvor Gunnell Vallquist prædikede. Som tekst havde hun valgt Jesu samtale med den samaritanske kvinde, som spurgte Jesus, på hvilket bjerg man skulle tilbede. Engang var Lunds Domkirke det bjerg, hvor i enhed alle Nordens kristne mødtes, mens deltagerne i dette jubilæum kom fra forskellige kirker. Alle kunne genkende sig i kvindens spørgsmål. ”Vi har i århundreder levet med splittelsens umulighed, med synden som splitter Kristi krop, som er Kirken. Men den store og alt forvandlende opdagelse er, at der nedenunder denne splittelse vokser et åndeligt fælleskab, hvor man finder sammen i fromhedstraditionen. Især tydeligt fremtræder denne enhed hos de kristne mystikere i de forskellige kirker”.

Gunnell Vallquist brændte for de kristnes enhed. Og nogle mente, at hun gik for vidt, når hun af og til praktiserede interkommunion. Den ellers så sagtmødige br. Wilfrid Stinissen kunne fare i flint over Gunnell! Men dette ændredes, og da han skulle fejre jubilæumsgudstjenesten ved Sankt Davidsgårdens 40-års jubilæum, fik han gennemført, at alle kunne samles ved Herrens bord. Dybt bevæget fortalte han om, hvor stort dette havde været.

Ingen af de to gik ind for almen interkommunion; men de forstod, at Helligånden nu og da kunne lede til, at kristne fra forskellige kirker som et profetisk tegn kunne dele den nadver, der ellers adskilte dem.

Gunnell kunne være skarp i sin kritik af misforhold inden for Kirken. Hun kunne

protestere, lige til at skrive til paven. Men ”samtidig beder jeg hver dag, flere gange dagligt, at Guds hellige Ånd må tage bolig i mig og rense mig fra alt dumt og ondt ... der hvor Ånden er, er der fremfor alt kærlighed, godhed”.

I 1993 startede pinsepræsten Peter Halldorf tidsskriftet Pilgrim, der som formål havde at nærme det åndelige liv, som under forskellige former fandtes i alle kirkesamfund – dermed et dybt økumenisk tidsskrift. Som støttegruppe samlede han betydelige personer fra alle kirkesamfund, og Gunnell Vallquist gav glad sit tilsagn om deltagelse.

Der opstod et behov for at Pilgrims abonnenter og skribenter kunne mødes, og man inviterede til et vintermøde på Pilgrims hjemsted Nya Slottet i Bjärka Säby. Over 800 meldte sig. Altså måtte dette følges op. Der er nu gennem årene blevet afholdt mange sådanne store samlinger, samt særlige seminarer for præster – med 4-500 deltagere. Og særligt populære har høstmøderne for aldersgruppen 19-39 været. Gunnell har været selvskrevet dér som både foredragsholder og deltager.

Nya Slottet blev hendes åndelige hjem. Der mødte hun ”Åndens rige mangfoldighed i et usynligt evangelisk, katolsk og ortodoks fællesskab i venten på den kirkelige enhed, som intet samfund kan tilbyde ... Måske indtræffer denne enhed først på den yderste dag ... Derfor beder vi: Herre kom snart!”

Som Gunnell i sit katolske liv var et profetisk tegn, blev hendes begravelse det.

Kirken har begået 'enorme fejltagelser'

Kardinal Pell vidnede tredje gang for australsk overgrebskommission.

Tekst: Niels Messerschmidt og Catholic Herald

OVERGREB Den katolske Kirke i Australien har begået "enorme fejltagelser" i dens håndtering af pædofili, sagde kardinal George Pell til medlemmer af den kongelige australske overgrebskommission, som undersøger landets institutionelle respons på overgreb begået mod børn.

Via en videoopkobling fra et hotel i Rom sagde kardinalen den 28. februar, at Kirken tidligere har haft "tendens til at benægte" rapporter om præsters seksuelle overgreb.

"Det umiddelbare instinkt handlede mere om at beskytte institutionen og det kirkelige samfund mod skam", sagde præfekten for Vatikanets økonomisekretariat, som af kommissionen var blevet indkaldt til at fortælle om sin tid som præst i Ballarat og som ærkebiskop af Melbourne.

"Kirken har begået enorme fejltagelser og er nu i færd med at rette op på dem. Men mange steder har Kirken, i hvert fald i Australien, været med til at forværre tingene og har svigtet folk", tilføjede han.

Pell indrømmede, at han ofte selv havde ladet tvivlen komme præsterne til gode: "Jeg må sige, at hvis en præst dengang benægtede at have begået noget sådant, var jeg stærkt tilbøjelig til at tro ham, især når han bedyrede sin uskyld".

Kardinal George Pell står ikke anklaget

for at have begået noget kriminelt, men han har været anklaget for at vende det blinde øje til kendte gejstlige overgrebsager, hvilket han dog kategorisk benægter.

En katastrofe for ofrene og for Kirken

Advokaten Gail Furnasshe, der leder undersøgelseskommissionen, spurgte Pell om hans kendskab til en række overgrebsager fra 1970'erne og 1980'erne, blandt andet sagen med pastor Gerald Ridsdale – en præst, som begik mere end 130 overgreb mens han arbejdede på Sct. Alipius' skole i Ballarat. Pell fortalte kommissionen, at han på daværende tidspunkt ikke havde "hørt om nogle rygter om seksuelle overgreb".

"Den måde han [Ridsdale] blev behandlet på var en katastrofe", sagde kardinal Pell: "En katastrofe for ofrene og en katastrofe for Kirken. Havde man på et tidligere tidspunkt iværksat effektive foranstaltninger, kunne man have undgået rigtig mange lidelser".

Pells vidneudsagn blev sendt fra et konferencerum i Quirinale hotel i Rom. Afhøringen varede i fire timer og blev overværet af en gruppe på godt 20 personer, ofre og deres støtter, der havde taget turen helt fra Australien for at overvære afhøringen.

Anthony og Chrissie Foster, forældrene til to piger, som blev misbrugt af den australske pastor Kevin O'Donnel, var rejst til Rom for at høre Pells vidnesbyrd. Den ene af pigerne begik siden selvmord: den anden havnede i et alkoholmisbrug, blev kørt ned af en bil og er i dag svært handicappet.

"Hvis ikke vi oplever ydmyghed, når han [Pell] træder ind i lokalet tror jeg aldrig vi får sandheden at vide", udtalte Anthony Foster til netmediet Crux op til afhøringen. "Vi har brug for ydmyghed, vi har brug for sandhed, og vi har brug for, at der handles [...] Det er mit håb, at han vil ændre Kirken i Australien og dens systemer, så den kan yde ofrene fuld retfærdighed og sikre, at noget sådant ikke sker igen".

Støtte til Loud Fence

Ifølge Vatikanradioen skulle kardinal Pell samme weekend, som han blev afhørt, have besøgt Vor Frue af Lourdes-grotten i Vatikanets haver for at bede for alle overgrebsofrene. I (Ved) den lejlighed skulle han have bundet et gult bånd i hegnet til grotten som udtryk for sin støtte til Loud Fence-bevægelsen.

Loud Fence blev startet i Australien, hvor folk bandt bånd i hegnene til katolske institutioner for at vise solidaritet med overgrebsofrene.

"Jeg kender Loud Fence-bevægelsen og ved, den vokser hurtigt. Det er min måde at vise solidaritet med Ballarats befolkning", sagde Pell.

Kardinal Pell, som pave Frans i 2014 udnævnte til præfekt for Vatikanets økonomisekretariat, er den højest rangerende embedsmand fra Vatikanet til at vidne om overgreb begået mod børn i Kirken.

synlige tegn på, at kirken nu er en bygning som alle andre.

"Kristus er ikke længere til stede i denne bygning; men Han lever videre i jeres hjerter. Nu får I på en særlig måde en ny opgave - at bære Kristus videre i jeres tro og jeres engagement ved at I modtager Kristus i eukaristien og bærer ham ud i verden", sagde biskoppen.

Han takkede for menighedens vilje til at være kirke sammen trods svære tider. "Nu bliver der længere til kirke og det er en smertelig begivenhed. Men det har ikke været forgæves, at der var kirke her i mange år. Det der blev sået her vokser videre," sagde biskop Czeslaw.

Menigheden og dens venner samledes bagefter til en reception. "Dette er en utrolig smertefuld begivenhed. Nu er den katolske kirke forsvundet fra Sydsjælland," sagde tidligere menighedsrådsformand Bodil Kjær. Hun takkede for præstelig betjening

Fortsættes side 11 ►

Spotlight

En film om misbrug.

Læs mere side 4

Dominikus

Sr. Ragnild Bielland OP tegner et portræt af dominikanerordenens grundlægger.

Læs mere side 6

Påske

På tærsklen til den stille uge.

Læs mere side 8-9

Kirken i Danmark

Himmelske Dage, velkommen hjem og Jakobspilgrimme.

Læs mere side 11-12

Farvel til en gammel ven

Kirken i Vordingborg lukkede den 6. marts.

VORDINGBORG Mange var synligt bevægede, da Helligåndskirken i Vordingborg lukkede den 6. marts. Til stede ved den sidste messe, som biskop Czeslaw og Stefano Tarquini fejrede sammen med menigheden var omkring 25 personer - mange af dem var med forhenværende menighedsrådsformand Bodil Kjær. Han var blandt dem der har båret kirken i mange år. "Vi er samlet til en yderst vemodig begivenhed. Et langt kapitel slutter i dag. Bispedømmet har tænkt dette meget grundigt igennem og det er med velberåd hu, vi lukker.

Men jeg ved, det er med stor sorg i hjertet, I nu må tage afsked med det, der har været jeres åndelige hjem gennem mange år", sagde biskop Czeslaw, der ønskede for

menigheden at dens kirkelige fremtid måtte være præget af tillid og håb.

Ved messens afslutning blev sakramentet båret ud og tabernaklet stod tomt som det

Biskop Czeslaw prædiker ved sidste messe i Vordingborg. Foto: Lisbeth Rütz.

Kjær. Hun takkede for præstelig betjening

KO mener

Giver ofrene en tiltrængt stemme

Spotlight, der netop har vundet en Oscar i kategorien 'Bedste film', ripper op i et betændt sår i Kirkens historie. Filmen beskriver, hvordan journalisterne på avisen Boston Globe afslørede katolske præsters årelange seksuelle overgreb i bispedømmet, og hvordan bispedømmets ledelse lod præsterne fortsætte deres arbejde, og endda systematisk forsøgte at dække over overgrebene.

Vatikanets dagblad udsender derfor et vigtigt signal, når den i sin anmeldelse roser filmen for at give stemme til katolikkers "dybe smerte" efter afsløringen af omfanget af overgrebene, og når den samtidig insisterer, at Spotlight ikke er en "anti-katolsk" film. *L'Osservatore Romano* omtaler i to artikler den 29. februar Oscar-prisuddelingen og Spotlight, og citerer filmens producer Michael Sugar for i sin takketal at sige: "Pave Frans. Nu er tiden inde til at beskytte børnene og genoprette troen".

En af dagbladets lederskribenter, Lucetta Scaraffia, skriver: "Der er fortsat tiltro til institutionen, tiltro til at paven fortsætter det oprydningssarbejde, som hans forgænger begyndte som kardinal. Og fortsat tillid til en tro, der i sit hjerte forsvare ofrene og beskytter de uskyldige". Spotlight er ikke anti-katolsk, "men formår at give stemme til de troendes fortvivlelse og dybe smerte efter at være konfronteret med omfanget af denne tragedie". *L'Osservatore*s reaktion ses som en markant kovending fra Vatikanets side i forhold til for ti år siden, ja så sent som i 2010, hvor titusindvis af ofre i Europa og Latinamerika stod frem i overgrebskandalernes sidste krampe-trækninger. Dengang forsvarede dagbladet ihærdigt Den hellige Stols måde at tackle krisen på og kritiserede samtidig skarpt "de uretfærdige angreb" rettet mod paven.

Sagen i Boston og i andre bispedømmer har skabt en dyb tillidskrise til den institutionelle Kirke, ikke blot fordi præster havde misbrugt deres stilling, embede og privilegerede position, men også fordi Kirkens ledere gjorde mere for at beskytte institutionen og dens omdømme end at hjælpe de mennesker, de var sendt for at tjene. "Denne krise er endnu – trods mange konstruktive tiltag fra Kirkens side – langt fra overstået. Snarere blusser den op igen, hver gang vi mindes om det skete – og ved det mindste tegn på, at løfterne om transparency og accountability og 'aldrig mere dette' endnu ikke bliver fuldt indfriet", skriver Hanne Gregersen i sin kommentar 'Spotlight – en nødvendig film' på *katolsk.dk*.

For mange katolikker er Kirken fortsat en vigtig moralsk stemme, der værner om menneskets integritet og taler de svages sag. Men mange er også de, der håber og inderligt beder til, at Kirkens ledelse nu én gang for alle gør op med tidligere tiders herskende 'tavshedens kultur' i Kirken – hvor de, som burde været stået frem og have talt, valgte at tie, mens de, som burde have grebet ind, valgte at se til den anden side.

Spotlight er en kærkommen reminder til Kirken om, at det ikke alene er nok at have sig målet i sigte. Vejen må også tilbagelægges. *Niels Messerschmidt*

De første kursister på Gregoriana-universitetets uddannelse i beskyttelsen af mindreårige mod seksuelle overgreb kommer fra alle verdens fem kontinenter. Foto: Vatikanradioen.

Indsats for mindreårige

Universitetskursus på paveligt universitet i forebyggelsen af overgreb.

Tekst: Niels Messerschmidt

UDDANNELSE Det pavelige Gregoriana universitet i Rom dannede midt i februar rammen om det første kursus i beskyttelsen af mindreårige. Samtidig betoner den pavelige kommission til beskyttelse af mindreårige, at biskopper skal anmelde alle mistænkelige overgreb mod børn til de civile myndigheder: det gør de efter omtale i medierne af et kursus for nye biskopper, afholdt i Vatikanet i september 2015, hvor én af underviserne skulle have ytret, at det er ofrenes og deres familiers – og ikke biskoppernes – sag at anmelde overgreb til myndighederne.

Det nye universitetskursus, der løber over ét semester, gennemføres under opsyn af Centret for Børnebeskyttelse, som hører under det psykologiske fakultet på Gregoriana. I sin tale til de første kursister sagde universitets rektor, p. Francois-Xavier Dumortier, at kurset udgør "en relevant del" af universitets faglige struktur. "Vi har siden

2011-12 gjort vores bedste for at tackle det tragiske fænomen, seksuelle overgreb mod børn – navnlig inden for Kirken".

"Som svar på pave Benedikt XVI's og pave Frans' opfordring til at hive denne ondskab op med rode, har vi etableret Centret for Børnebeskyttelse", sagde Dumortier og fortsatte. "Stillet over for disse situationer, der så alvorligt har krænket mange mennesker, men også skadet Kirkens vidnesbyrd og troværdighed, opstod der et stort behov for at løse dette problem".

Tværvideenskabelige kurser

Det nye universitetskursus henvender sig især til dem, som allerede arbejder med børnebeskyttelse eller vil gøre det i nær fremtid. Pater Dumortier forklarede, at Gregoriana tilbyder disse kurser, fordi seksuelle overgreb på mindreårige ikke blot er en sørgelig virkelighed; "der er også tale om en kompleks virkelighed med mange facetter".

Det tolv uger lange kursus er tværvideenskabeligt og omfatter disciplinerne psykologi, samfundsvidenskab, teologi og kanonisk ret. Undervisningen foregår som seminarer, der giver de studerende mulighed for selv at deltage aktivt og drøfte de forskellige problematikker og feltstudier på området.

Et nidkært øje med Kirkens indsats

Den amerikanske kardinal Sean O'Malley, formand for den pavelige kommission til beskyttelse af mindreårige, udsendte den 15. februar en pressemeddelelse, hvor han og hele kommissionen insisterer på biskoppers pligt til at rapportere mistanker om seksuelle overgreb til de civile myndigheder. "Som pave Frans så tydeligt har præciseret: 'Forbrydelsen og synderne omhandlede seksuelle overgreb mod børn må ikke længere forblive hemmelige. Jeg lover, at Kirken med nidkærhed overvåger, at børnene bliver beskyttet og at alle vil blive holdt ansvarlige'. Vi, kommissionens formand og dets medlemmer, bekræfter hermed vor forpligtelse til at overholde den civile lovgivning. Men ud over disse civile krav har vi alle et moralsk og etisk ansvar for at rapportere mistanke om overgreb til de civile myndigheder, som har til opgave at beskytte vores samfund".

Den pavelige beskyttelseskommission glæder sig over det nye kursus på Gregoriana og lover at hjælpe med uddannelsesmateriale både til kursisterne, det årlige uddannelsesprogram for nye biskopper og kuriens forskellige afdelinger i deres arbejde for at beskytte mindreårige mod seksuelle overgreb.

Italiensk senat godkender registrerede homo-partnerskaber

Forslaget mødte modstand i det italienske senat.

PARFORHOLD Det italienske senat godkendte den 26. februar et lovforslag om registrerede homoseksuelle partnerskaber. Vedtagelsen skete ikke uden sværdslag og under førstebehandlingen måtte man udsætte afstemningen i senatet, idet premierminister Matteo Renzi frygtede en modreaktion fra flere markante katolske medlemmer af regeringspartiet. Vedtagelsen af lovforslaget ses som en sejr for Renzi, der ved sit valg i 2014 lovede at gennemføre loven senest ét år efter at være tiltrådt. Med loven, der blev vedtaget med 173 stemmer for og 71 stemmer imod, er Italien dermed det sidste større vesteuropæiske land til at legalisere civile homoseksuelle partnerskaber.

Under forløbet fremhævede tilhængerne af lovændringen, at Italien var nødt til at følge med tiden og henviste til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol ved flere lejligheder har kritiseret Italien for netop at halte bagefter på området. Modstanderne, som havde Den katolske Kirkes opbakning, forsøgte – dog uden held – at mobilisere katolikker og andre Prolife-grupper, og i januar deltog hundredtusinder af italienere i en stor demonstration i Roms centrum.

viser, at syv ud af ti italiener støtter civile parforhold; men kun 24 procent ønsker, at homoseksuelle parforhold får mulighed for at adoptere.

Op til demonstrationen, som Vatikanet støttede, tydeliggjorde pave Frans sin holdning til homoseksuelle partnerskaber: "Der må ikke herske forvirring om den familie, Gud ønsker, og så andre former for parforhold", sagde paven: "Familien, som bygger på ægteskabets uopløselighed og forener og er åben for prokreation, er led i Guds plan og Hans Kirke til gavn for menneskehedsens frelse". *NM*

Ordenssøstre tager sig en svingom ved Roms Circus Maximus under en demonstration i slutningen af januar mod et lovforslag, som vil tillade registrerede homoseksuelle partnerskaber og give homoseksuelle lov til at adoptere. Foto: Reuters.

Udvikling på cykel

Af Cand. Pæd. Ann-Lise Aases Hansen, Sognerepræsentant for Caritas Danmark (Sankt Kjelds Kirke i Viborg)

CARITAS Rygraden i Caritas Danmarks udviklingsarbejde i Uganda er lokale partnerorganisationer og deres forankring i civilsamfundet. Frivillige udgør nemlig en stor ressource i programmerne. Frivillige landbrugsrådgivere bliver f.eks. uddannet til at overtage rådgivningen af de lokale bønder, så man ikke forbliver afhængige af en projektorganisation med ansatte. Det er desuden afgørende for succes, at bønderne kender og har tillid til de rådgivere, der kommer ud og vil ændre på gamle traditioner og rodfæstede vaner. For den enkelte bonde kan det koste hans børns liv, når han afprøver nye afgrøder, hvor høsten måske slår fejl.

Derfor tager det tid og kræver gode argumenter og beviser på, at det vil være en fordel at ændre noget – og ofte er der brug for markante forandringer på flere niveauer, hvis et samfund skal udvikles, så det mærkes på den lange bane.

På deres cykler tager de frivillige landbrugsrådgivere rundt på de ekstremt dårlige veje i landområderne for at vejlede bønderne konkret. En cykel til 600 danske kroner gør en enorm forskel transportmæssigt. Fremfor at skulle vandre til fods, på små jordveje i områder, hvor offentlig transport er ikke eksisterende og hvor ikke engang firhjulstrækkere kan komme frem under regntiden, så øger cyklen aktionsradius.

Sundhed og hygiejne prioriteres

Når den enkelte bonde har fået mod på udvikling, skal der organiseres og planlægges efter nye principper. Vi mødte Mary, der er enke og mønsterbryder. Hun har gjort det ekstraordinært godt. Alligevel er det tydeligt, at det er små skridt Mary går frem med: Et år var det forbedringer af sanitet og et stativ af grene til hendes opvask, der var målet. Det lyder af meget lidt, men set i forhold til hvad hun er oppe imod, er det enorme skridt: Ingen elektricitet, intet værktøj af betydning, ingen transportmuligheder efter materialer, som der heller ikke er råd til. For den enkelte familie er forbedringer i sundhedsforholdene et første skridt mod et bedre liv. Blot at få mulighed for at vaske hænder efter toiletbesøg og etablering af et toilet, hvilket i virkeligheden oftest blot er et aflukke, og hvor der ved siden af er ophængt en plastikkunk med vand og et stykke sæbe, kan være af afgørende betydning for familiens sundhed og trivsel.

Opvaskestativet er også en mærkbar forbedring. Her kan det afvaskede service stå og tørre med bunden i vejret, uden hønsene træder rundt i det fra måltid til måltid. Små skridt i den rigtige retning – men stativet skal bygges af passende grene, samtidig med alt det daglige i forhold til mad, børnepasning, vask og dyrkning af jorden. Dagens længde er omkring 12 timer

med sollys. Der er ingen lys efter mørkets frembrud, hvis ikke man har elektricitet.

Har man strøm, kan man ikke regne med, den er stabil. Den slags udfordringer kender vi ikke i Danmark i dag, men vores almue stod med lignende udfordringer.

Andelstanken lever i Uganda

På mange måder ligner Caritas Danmarks arbejde med bønderne historien om andelsbevægelsen i Danmark. Bønderne lærer nyt, går sammen i grupper, udnytter kraften i fællesskabet og løfter deres levestandard betragteligt. Når bønderne over tid eksempelvis kan opbevare og sælge deres høst sammen, står de stærkere over for opkøbere, der forsøger at presse priserne.

Med fælles opsparinger kan bønderne afvente gode markedspriser og alligevel klare sig gennem hverdagens økonomiske udfordringer uden at være presset til at sælge til individuelt og til dårlige priser, fordi de kan låne til daglige udgifter i den fælles kasse i landsbyen. Små tiltag, der gør en stor forskel for den enkelte familie - men de skal læses!

Stoltheden og glæden ved at lykkes stod malet i mange af de ansigter, vi mødte på vores rejse. Derfor er det så fattigt, når Danmark skærer i bstanden til udviklingslandene. Fattigt, fordi vi er moralsk forpligtet til at hjælpe vores medbrødre og søstre i verden. Fattigt, fordi vi har rigeligt at give af - og fordi vi som et af de rigeste lande i verden bør bidrage væsentligt til global udvikling. Det handler om solidaritet.

Kort nyt

Paven har over 27 mio. følgere på Twitter

SOCIALE MEDIER Antallet af personer, der følger pave Frans på hans @pontifex Twitter-konto på ni sprog, nåede op på over 27 millioner under hans besøg i Mexico. Det mest populære sprog er spansk med 11, 2 mio. følgere. Herefter kommer engelsk (8,7 mio.) og italiensk (3,4 mio.).

Pave Benedikt lancerede Twitterkontoen den 12. december 2012. Pave Frans sendte sit første tweet den 17. marts 2013.

IS frigiver 43 kristne gidsler

SYRIEN Islamisk Stat har frigivet 43 kristne, der blev taget til fange under en militæraktion sidste år i det nordøstlige Syrien. Det oplyser hjælpeorganisationen Assyrian Church of the East Relief Organization (ACERO).

Islamisk Stat har allerede frigivet størstedelen af de mere end 200 gidsler, som de bortførte fra flere syriske landsbyer i februar 2015.

Præst, der trodsede Vatikanet, død 82 år

NICARAGUA Pater Fernando Cardenal, der var involveret i den sandinistiske bevægelse i Nicaragua, er død 82 år. Cardenal blev laiceret efter at have nægtet at efterkomme Vatikanets påbud om træde tilbage som undervisningsminister i landets venstreorienterede regering.

Jesuitten var en af mange præster i det latinamerikanske land, der støttede oprøret mod Somozas regering i 1970'erne. Efter hans fald i 1979 blev Cardenal undervisningsminister og stod bl.a. i spidsen for en succesfuld analfabeteringskampagne.

Ann-Lise i samtale med en søster. Foto: Caritas.

Fakta

Brobyggere til Uganda

Formål er at oplyse om Caritas Danmarks arbejde i Uganda konkret og generelle problematikker og forhold i ulande.

Mød en brobygger:

20. marts kl.12.00:

Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster ved Jamal Tamimi-Sarnikowski

3. april kl.12.00:

Skt. Therese Kirke i Hellerup ved Sylvie Dauzat

24. maj kl.12.00:

Sankt Franciscus Kirke i Nakskov ved Jamal Tamimi-Sarnikowski

Tak for dit bidrag!

FRIVILLIGT BIDRAG I disse uger modtager katolske husstande og KO's læsere en opfordring til via indbetalingskort eller betalingservice at yde et frivilligt bidrag til udgivelsen af Katolsk Orientering. Dit frivillige bidrag er helt afgørende for avisen økonomi, som i disse år døjer med stigende udgifter til trykning og distribution af avisen.

Så tag godt imod opfordringen til at yde

et frivilligt bidrag til KO – der er hårdt brug for din hjælp!

Du kan også støtte KO ved at indbetale et beløb på Danske Bank reg. 4183 konto 1685163. Husk at skrive dit navn på meddelelsen! Husk at beløbet er fradragsberettiget hvis vi har dit CPR-nummer.

KO's redaktion takker for alle bidrag, store såvel som små.

VITAMINER TIL PARFORHOLDET
Tag på PREP kursus og få redskaber til god kommunikation og nye perspektiver på jeres samliv.

PREP er et undervisningstilbud – ikke parterapi. PREP er derfor for alle par, der gerne vil have mere glæde og færre konflikter i hverdagen. Kurset veksler mellem fælles undervisning og private par samtaler - ingen par skal fortælle de andre om deres forhold, og der er ikke gruppearbejde. Kurset vil også være en gave til jeres børn!

KØBENHAVN

Hvor: kollegievej, Ordrup

Hvornår: Fem mandage aftener kl.18.30-21.30, den 4/4, 11/4, 18/4, 25/4 og 2/5 2016

Tilmelding: Senest den 25/3- 2016 til prep@caritas.dk

Pris: 1000 kr. inkl. materialer og forplejning

JYLLAND

Hvor: Århus

Hvornår: Weekend forløb 20-22. maj.

Tilmelding: Senest den 10/5- 2016 til prep@caritas.dk

Pris: 1000 kr. inkl. materialer og forplejning (ekskl. overnatning).

Læs mere på www.caritas.dk

Spotlight er en film der skriver sig ind i den amerikanske tradition med journalistikfilm. Foto: Wikipedia

Når Kirken gøres til Gud

Oscarvindende film kikker om bag facaden i ærkebispedømmet Boston.

FILM En ny bladmand kom til byen og satte sig i redaktørstolen på the Boston Globe. Marty Baron havde gjort karriere på Miami Herald, Los Angeles Times og New York Times. Han kom til Boston Globe for at trimme bladets økonomi i en tid, hvor internettet var begyndt at true den etablerede presse.

Men Baron lægger ud med at satse på bladets gravergruppe spotlight. Han beder den om at kikke igen på en arkiveret historie om en lokal katolsk præst, der er anklaget for systematisk seksuelt misbrug af unge drenge gennem mere end 30 år. Scenen er sat for filmen Spotlight, en historie om pædofiliskandalen i ærkebispedømmet Boston. Historien, der starter journalisternes arbejde, handler om den pædofile præst John J. Geoghan. Tre kardinaler og talrige biskopper skulle der til, før Geoghan efter 34 års tjeneste endelig blev taget ud af præstetjeneste i 1998. I 2002 blev Geoghan dømt til ti års fængsel. Året efter blev han kvalt i sin celle af medfangen Joseph Druce.

Første afsløringshistorie om ærkebispedømmet Bostons systematiske cover up af præsters misbrug af mindreårige kommer i begyndelsen af 2002 efter måneders tålmodigt, metodisk efterforskningsarbejde. Spotlight-teamet dokumenterer, at det, der i begyndelsen lignede enkelttilfælde, er en del af et mønster, og i december 2002 bliver kardinal Law nødt til at træde tilbage. Hele filmens forløb følger tæt, hvad der skete i Boston.

To outsiders skulle der til for at sætte processen i gang. Tilflytteren og jøden Baron står lige som ofrenes advokat Mitchell Garabedian uden for det lokale

establishment, hvor der er et nærmest symbiotisk forhold mellem de lokale institutioner og Kirken. Filmen viser det tydeligt, da Baron er til te hos Law, der fortæller ham om nødvendigheden af, at byens "fine gamle institutioner" holder sammen.

De fire i gravergruppen er en del af lokalområdet. De har irsk-katolsk baggrund, har gået i skole sammen og er golfvenner med byens katolske hierarki. Var det derfor, de ikke kunne se historien bag historien - at Kirken ofrede børnene for sit eget omdømmes skyld? Ja, det spørgsmål bliver hængende i luften; men man aner det, da spotlight-redaktøren Robinson fortæller teamet, at han fik en liste over 20 pædofile præster allerede i 1993. Han fulgte bare aldrig op på det.

Spotlight er på en måde en meget nostalgisk film, der dufter af tryksværte og handler om dengang, der var penge nok til at lade et hold journalister arbejde i mange måneder på en gennemresearchet serie af historier. Det er en journalistik-film, der læner sig op af "Alle præsidentens mænd" fra 1976 om Bob Woodward og Carl Bernsteins afdækning af Watergate-affæren. Men denne film, der helt fortjent fik en Oscar som årets bedste film, er ikke, som Jyllandsposten skriver i sin anmeldelse "en film om kriminel katolsk sex". Den er snarere en film om journalistisk etik og om, hvordan en institution tænker og handler for at beskytte sig selv.

Katolske reaktioner på Spotlight

Den første historie om pædofiliskandalen kom på festen for Herrens Åbenbarelse 2002.

Og for mange katolikker blev artiklerne lidt af en åbenbaring. På få uger smuldrede tilliden til en institution, der havde været en urokkelig grundpille i lokalsamfundet. Mere end 10 år efter at skandalen begyndte at rulle, er eftertænksomhed det, der præger mange katolske reaktioner. Alt for ofte har kirkelige institutioner ikke vidst, hvordan de skulle reagere med den nødvendige beslutsomhed over for disse forbrydelser, skriver l'Osservatore Romano, der også fremhæver, at der ikke nødvendigvis er en forbindelse mellem præsternes kyskhedsløfte og pædofili. Det er nu kommet til at stå klart, at nogle i kirken er mere bekymrede for institutionens image end for alvoren i disse handlinger, skriver avisen, der fremhæver, at pave Frans fortsætter Benedikt XVI's lange kamp mod pædofili i Kirken.

Dette er en udfordrende og ubehagelig film for katolikker (og advokater!) skriver jesuiternes tidsskrift Thinking Faith: The online Journal of the Jesuits in Britain. Her kaldes Spotlight en film om ondskaben i hverdagen. Spotlight er en film, der går efter systemet ikke efter manden (kardinal Law). Filmen viser, at dette ikke handler om nogle få "rådne æbler" i kurven eller om en enkelt prælats fejl, men om en hel kultur, der prægede politifolk, advokater, lokale dignitarer, filantroper og ansvarlige i undervisningsinstitutionerne. Det handler med andre ord om det kollektive ansvar

Thinking Faith kalder Spotlight en film om Bostons indadvendte, defensive katolske kultur, hvor kun outsiders som den armenske advokat Garabedian og den jødiske redaktør Marty Baron gør en forskel. Filmens fremstilling af hele forløbet har en katarsiseffekt på tilskueren, skriver Thinking Faith. Sommetider må man være parat til at anerkende, at retfærdighedens Gud, der forsvarer enken, den faderløse og den fremmede, sommetider taler til os udefra som her i denne film, skriver Thinking Faith.

Den italienske bispekonferences blad Avvenire kalder Spotlight en hyldest til old school journalistikken. Spotlight får os til at reflektere over, hvilke konsekvenser det får, når dette sker i Kirken. Når en præst gør dette mod dig, stjæler han troen fra dig, skriver Avvenire med et citat fra et af ofrene. Måtte dette blive til en helingsproces for Kirken, skriver avisen og citerer Mark Ruffalo som spiller Renzendes.

Næsten alle katolikker har accepteret, at Kirken handlede forkert, og det er ikke anti-katolsk at sige dette, fastslår the Catholic Herald, der skriver, at filmen har en gennemtænkt approach til problematikken og ikke er sensationspræget.

Artiklens forfatter citerer filmens instruktør Thomas McCarthy for, at filmen ikke handler om en avis der går efter Kirken, men snarere om hele samfundets medansvar. McCarthy er katolsk opdraget og talte filmen meget igennem med sine troende katolske forældre, før han begyndte på optagelserne, fortæller han Catholic Herald LR

Katolsk Orientering var inviteret i biografen af webstedet Katolikker i dialog i forbindelse med en pressevisning af Spotlight.

Spotlight - en nødvendig film.

Her følger et uddrag af en længere anmeldelse skrevet af Hanne Gregersen, som var med til at lave bispedømmets beredskabsplan.

Anmeldelsen kan læses i sin helhed på bispedømmets hjemmeside, www.katolsk.dk og på websitet <http://www.katdialog.dk/>

Skal vi se den?

Ja - helt sikkert, efter min mening. Den er obligatorisk pensum.

Den er også værd at tale med hinanden om. Og at være parat til dialog om med vores ikke-katolske omgivelser. Men det vil ikke hjælpe at begynde dialogen med, at dette foregår alle vegne - selv om det er sandt. Det er nødvendigt at vedgå, at præstens eller den kirkelige medarbejders misbrug får sin helt særligt rystende karakter, fordi det iscenesættes indenfor den pastorale relation, der handler om gudsforholdet, og udnytter og perverterer, hvad der hører hjemme der, i misbrugets tjeneste: du siger ikke nej til Gud, siger en af ofrene.

Pave Frans udtrykker det rammende i pressekonferencen i flyet hjem fra Mexico: "det (misbrugene) er en uhyrlighed - en præst er viet for at føre børn til Gud. Og her fortærer han dem i en diabolisk offerhandling, han ødelægger, tilintetgør dem".

Og om en biskop, der i tilfælde af en misbrugende præst blot flytter ham til et andet sogn, siger han - at "sådan en biskop er ansvarsløs, og det bedste han kan gøre, er at tage sin afsked."

En kultur der kollapsede

To amerikanske bøger om baggrunden for skandalen i Boston.

BØGER "Siden midten af 90'erne er mere end 130 stået frem med rædselsvækkende beretninger om, hvordan den tidligere præst John J. Geoghan skal have befølt eller voldtaget dem gennem 30 år i et halvt dusin af de større sogne i Boston."

Sådan begyndte Spotlight-teamets første artikel på forsiden af Boston Globe i januar 2002. I de fire følgende måneder fulgte nu næsten 300 artikler om misbrug i Kirken.

Ved hjælp af Kirkens egne dokumenter, som journalisterne havde fået adgang til, dokumenterede journalisterne, at ærkebispedømmets ledelse havde flyttet Geoghan frem og tilbage mellem behandlingscentre

og forskellige sogne, hver gang, der kom en ny sag på ham. Reaktionen fra ærkebispedømmet var, at der kun var tale om Geoghan og nogle få andre pædofile præster. Men da Boston Globe i en artikel den 31. januar påviste, at ærkebispedømmet gennem en tiårs periode havde dysset mere end 70 misbrugssager ned, begyndte skeletterne at rasle ud af skabene.

Historien om Geoghan er også historien om en kirke, der aktivt skjulte misbruget og ofrede børnene for Kirkens anseelses skyld. Hvordan foregik dette cover-up og hvad ved vi om krænkerne og deres baggrund?

Det kan man læse om i "Betrayal - the cri-

sis in the catholic church. The investigative staff of the Boston Globe" (2005) - en bog skrevet af reporterne i Spotlight-teamet.

"Betrayal" er også historien om kardinal Laws fald. "Efter Boston er der kun Himlen tilbage", sagde kardinalen, da han i 1984 overtog posten som ærkebiskop. Da anede han ikke, at byen skulle blive som et helvede for ham, skriver "Betrayal". Law var den mest indflydelsesrige kardinal i USA. Det hvide Hus konsulterede ham regelmæssigt, han var kongemager når der skulle ud-nævnes nye kardinaler og ærkebiskopper, og han blev nævnt som paveemne.

Da Law den 8. maj 2002 som den første kardinal nogensinde måtte møde i retten for at vidne i en misbrugssag, kom han kørende i en bil med mørke ruder og benyttede bag-indgangen til retten.

"Betrayal" handler også om, hvordan

præsteseminariene i USA nu langt mere bevidst lader undervisning om seksualitet indgå i uddannelsen af kommende præster.

I Philip F. Lawler: "The faithful departed - the collapse of Boston's catholic culture", (2008), kan man læse historien om, hvordan Boston fra starten af 1900-tallet blev en højborg for irsk katolicisme. Fattige irske emigranter og deres efterkommere gjorde Boston til et katolsk fyrtårn i USA. Men i løbet af en generation forsvandt katolikernes opbakning til traditionel katolsk moral-lære. LR

Lån bøgerne på Sankt Andreas Bibliotek Gammel Kongevej 15, 1610 København V. www.sanktandreasbibliotek.dk telefon 33556090. Du kan låne direkte på biblioteket eller bestille bøgerne hjem via dit lokale folkebibliotek.

Et kald til tjeneste for andre

Bispedømmets to kommende permanente diakoner fortæller om deres kald.

Tekst: Niels Messerschmidt m.fl.

DIAKONI I Den katolske Kirke er diakonembedet den tredje grad af Ordinationens sakramente (under biskopperne og præsterne). Allerede apostlene udnævnte diakoner (gr. diakonos, dvs. tjener) til at hjælpe sig med det, man kunne kalde socialt arbejde,

at de prædikede og døbte – dvs. stort set de samme opgaver som diakonerne har i dag.

Efter det første årtusind gled diakonerne rolle langsomt ud af kirken. Diakon var noget, man blev viet til for at blive præst, mens kun få valgte at forblive permanente

diakoner. Med Det andet Vatikankoncil (1962-1965) indførtes igen den permanente diakontjeneste.

De permanente diakoner er oftest gift. I nogle tilfælde er de fast ansatte i kirkeligt arbejde, men i reglen har de et civilt arbejde, og er sideløbende engagerede som diakoner i deres menighed. Her er deres opgaver typisk at være en del af gudstjenestelivet, at læse evangeliet under messen og evt. holde prædikenen. Dertil kommer en række kateketiske opgaver i sognet.

At påtage sig tjenesten som diakon og senere præst må altid bygge på et kald, på at Gud har henvendt sig til et menneske for at bruge det i sin plan. Herunder fortæller bispedømmets kommende to permanente diakoner, Michael Münchow fra Sakramentskirkens menighed og David Noval fra Hellig Kors Kirkes menighed, om deres bevæggrunde for at blive permanente diakoner.

Hvorfor diakon?

Tekst: Michael Münchow

KALD ”Et kort svar på spørgsmålet om, hvorfor jeg oplever, at Gud kalder mig ind i diakontjenesten, ville være, at det kan jeg jo ikke helt vide med sikkerhed. Men jeg kan godt skitsere nogle ledetråde, som for mig peger i retning af diakontjenesten, og som jeg også har taget til mig som en del af min uddannelse til diakon.

For en række år siden begyndte vi i Sakramentskirkens sogn at overveje, hvorledes vi kunne gøre menighedens forbønner mere nærværende og aktuelle. Det var specielt til familiemesserne, at det trykte og godt brugte forlæg ikke fungerede optimalt for børnene. Jeg hjalp til med at skrive nogle korte bønner i børnehøjde, og derfra blev det mere fast, at jeg påtog mig denne opgave også på de almindelige søndage. Jeg lærte af de trykte forlæg at forholde mig til dagens tekster på en ny måde og inddrage de anliggender, som lå menigheden på sinde. Ad den vej blev jeg gradvist mere interesseret i tekstudlægning og altså eksegesi. På et tidspunkt fik jeg mulighed for at gøre ophold i mit arbejdsliv, og det faldt sammen med, at jeg tilmeldte mig teologi på Københavns Universitet. Her fængedes min interesse yderligere, jeg begyndte at tage eksaminer, og efterhånden står jeg nu ved dette studiums afslutning.

Undervejs fortsatte jeg med at forsøge at samle menighedens anliggender til forbøn, og jeg talte med min sognepræst om, hvordan jeg kunne bidrage med de kvalifikationer, jeg var i færd med at

tilegne mig. Diakoniet var en mulighed, og det passede fint i tråd med, at vi som familie også altid havde været engagerede i kirkelivet. Jeg erfarede samtidig, at jeg var godt hjulpet, både på teologistudiet og i den ugentlige og daglige bibellæsning, idet mine første universitetsgrader var i filosofi, oldgræsk og litteraturvidenskab. Så på den måde rakte det, vi benævner som ’kald’, også længere bagud i livet. De formelle rammer for diakonstudiet blev etableret af min nye sognepræst og nu generalvikar. Det betød, at jeg kom til at følge diakonuddannelsen for bispedømmerne i det sydlige England. I to år har jeg rejst én til to gange om måneden for at deltage i deres uddannelsesprogram. Det har været en stor gave at være en del af en velfungerende og rigt udbygget tradition, for der var knap 40 deltagere på studiet, som har kørt i over 20 år.

Nu peger et kald jo også ind i fremtiden, og her er næsten alting nyt. Af diakonietets tre søjler, det liturgiske, udlæggelsen af skriften og det sociale arbejde, har alle min interesse: Deltagelsen i liturgien har bragt mig til tjenesten, udlæggelse af skriften og skrifter i det hele taget er en del af mit professionelle virke, og som underviser af kommende socialrådgivere er det sociale arbejde mig tæt inde på livet. En vigtig ekstra opgave, når man som kommende diakon samtidig har fuldtidsarbejde, er nok at lytte nøje til de kald, man bliver mødt med, og svare på de rigtige med den rette grad af mådehold. Som svar på det indledende spørgsmål kunne man måske lidt enkelt sige, at menighedens forbønner har kaldet mig ind i diakonietets tjeneste”.

”Af diakonietets tre søjler, det liturgiske, udlæggelsen af skriften og det sociale arbejde, har alle min interesse: Deltagelsen i liturgien har bragt mig til tjenesten, udlæggelse af skriften og skrifter i det hele taget er en del af mit professionelle virke, og som underviser af kommende socialrådgivere er det sociale arbejde mig tæt inde på livet”, forklarer Michael Münchow. Foto: Niels Messerschmidt.

”Høsten er stor, men arbejderne er få!” (Matt 9,37)

Tekst: David Noval

KALD ”Den 4. søndag i påsken fejres den 48. verdensdag for kald – i år er det den 15. maj.

Efter længere tids overvejelser og indre konflikt, har jeg måtte overgive mig til overmagten. Jeg føler at Gud kalder mig som permanent diakon. Det er på ingen måde det jeg havde som plan for mit liv, men hvad kan lille jeg gøre imod almægtige Gud. Det er en ulige kamp. Når det er sagt, føler jeg en stor glæde og indre ro ved at have givet efter for mit kald. Ikke mere stræben efter karriere og succes – nu ligger mit liv og gøren i endnu større grad i Guds hænder – og det føles godt og trygt.

Som familiefar er det naturligvis ikke noget man bare lige gør. Når jeg er ordineret diakon, er det biskoppen, der bestemmer, hvor vi skal virke og under hvilke forhold. Det er specielt – kaldet er mit, men det kræver også afkald og indsats fra min hustru Dorte og vores børn Lea og Simon.

Jeg mærker kaldet særligt kraftigt i forbindelse med kirkelige højtider. ’Velkommen hjem’-kampagnen har været stærkt

medvirkende til mit kald, eller at jeg har hørt kaldet. Gud kalder langt flere end de, der modtager kaldet. Derfor beder pave Frans os i år særligt at fremme kald i de lokale kirker.

Hvilke arbejder en permanent diakon laver er meget forskelligt og hver kaldes til sit. Som Mattæus skriver, er høsten stor, men arbejderne få. Mit umiddelbare kald er til arbejde i de lokale kirker. Sognene er grundlag og ryggraden for kirken.

For mig er vejen til ordinationen stadig lang. Jeg har haft samtaler med biskoppen, præster, andre diakoner m.fl. Foran ligger nogle års studier, som jeg endnu ikke er bekendt med, hvor og hvordan det vil foregå. Selve uddannelsen/forberedelsen varer minimum 4 år og er deltidsstudie, der skal passes ved siden af mit civile arbejde.

Jeg er ikke i tvivl om, at Gud vil være ved vores side og støtte os. Men det bliver hårdt og vil tære på mine og familiens kræfter. Derfor vil jeg opfordre jer brødre og søstre at bede for os”.

”Jeg mærker kaldet særligt kraftigt i forbindelse med kirkelige højtider. ’Velkommen hjem’-kampagnen har været stærkt medvirkende til mit kald, eller at jeg har hørt kaldet. Gud kalder langt flere end de, der modtager kaldet. Derfor beder pave Frans os i år særligt at fremme kald i de lokale kirker”, siger David Noval. Foto: Privat.

FAKTA

Embedet som diakon har sin oprindelse i Urkirkens omsorg for de fattige og nødlidende i menigheden (jfr. ApG 6,1-6). Selv om der aldrig har været rejst tvivl om diakonembedets sakramentalitet, havde dette embede i lang tid ikke haft nogen selvstændig status, idet det mere var et trin på vejen til præstevielser.

Det 2. Vatikankoncil (1962-65) besluttede at genindføre diakoniet som et permanent embede (Kir. 29,41): Diakonen, som i vielsen bliver styrket med sakramental nåde, skal tjene Guds folk i liturgien, Ordets tjeneste og karitativt arbejde,

i fællesskab med biskoppen og hans præsteskab. Diakonens opgaver er: At meddele dåben, uddele den hl. Kommunion, i Kirkens navn at assistere ved indgåelse af ægteskab, prædike, undervise, forestå begravelser og meddele sakramentalier.

Diakonen kan ikke læse messe eller meddele absolutionen. Koncilet åbnede også mulighed for at gifte mænd, som har nået en vis modenhed, kan blive diakonviet. De findes også i Norden.

Kilde: Helge Clausen, Katolsk Minileksikon, Katolsk Forlag

”Quid fient peccatores?” - Hvordan skal det gå med synderne?

Et portræt af den hellige Dominikus.

Tekst: Sr. Ragnhild Bjelland OP

ORDENSLIV ”Hvordan skal det gå med synderne”, bad den Hellige Dominikus i sin utrættelige, uafbrudte og uafledelige bøn for sjælenes frelse.

I år fejrer Dominikanerordenen – Ordo Praedicatorum, forkynnerordenen, 800 år. Ordenen har helt siden sin grundlæggelse haft forkyndelse som sin store opgave og som sin betydeligste mission.

Dominikus hed han, manden som skulle blive grundlæggeren af vor orden, som også bærer hans navn. Den Hellige Dominikus, ordenens grundlægger, blev født i 1170 i en from familie på det lille sted Caleruega i Castilla. Han startede tidligt sine teologiske studier og blev præst og kannik allerede da han var meget ung. Gennem hele livet var det hans brændende kald at redde fortabte sjæle fra den evige pine.

I Spanien hærgede sulten, og den unge Dominikus kunne ikke klare at se på nøden, mens han selv studerede ”døde pergamenter”, som han sagde.

Ikke bare var den materielle nød stor, også på det åndelige plan var det en periode med åndelig nød og stor uro.

Hvordan skal det gå med synderne?

”Hvordan skal det gå med synderne”, bønner om miskundhed og barmhjertighed for synderne kom fra Dominikus hjerte, og blev selve grundlaget for det, som senere skulle blive Dominikanerordenen.

Dominikus levede i en periode med stor uro, ikke ulig vor egen tid. Krige, sult, nød, utryghed og mennesker på flugt. Da han var student, solgte han sine værdifulde bøger for at skaffe mad til de nødlidende. Han havde stor medlidenhed med mennesker i nød.

Han var præget af sin fromhet, sin dybe tro og sin medfølelse - sin compassio. Gud havde sat sit aftryk på ham, han stod frem med Guds stempel på sin pande.

Menneskenes frelse var målet.

Hvordan skal det gå med synderne?

Kætteriet i Syd-Frankrig blev en udfordring for Dominikus. Hans hjerte brændte for sjælenes frelse, han var og blev en omvandrende missionær. Drevet af sit missionskald, af medfølelse og barmhjertighed blev han et troens sendebud, en Guds sendemand.

Han vandrede til fods på de sydfranske landeveje, drevet af sit missionskald. På kroerne samtalede han med søgende, modstandere og med vildfarne mennesker. Dominikus kald var at føre mennesker til Gud, tilbage i Kirkens fold; hjælpe dem ind på vejen mod et troens liv. Troens banner løftede han uden angst og tappert i en tid med uro og religiøs forvirring.

Hvordan skal det gå med synderne?

Dominikus vandrede omkring, ofte med fare for sit liv; livet til fods på landevejen var farligt. Altid var han i inderlig bøn, altid vendt mod Gud.

Kaldet som drev Dominikus, hans missio – mission, var en vision og et brændende hjerte: han ville bringe alle mennesker

nærmere Gud. Dominikus var fuldstændig gudhengiven, og hans hjerte brændte for sjælenes frelse. Han var fyldt af kærlighed til sine medmennesker, men hans bønneråb afslører dyb angst for deres fremtid, om de ikke fandt troen. Han vandrede selv mod sit mål, det himmelske fædreland, og ville også føre alle andre derhen.

Hvordan skal det gå med synderne?

Dominikus dør i 1221.

Fra vidnesbyrdene ved hans helgenkåring kan vi læse:

”Han talte enten med Gud eller om Gud

Dominikus var så retskaffen i sin færd, så glødende i sin fromhed, at det var helt klart, at han var et ærens og nådens kar. Han havde en høj grad af sindsro, undtagen når hans medfølelse og barmhjertighed overvældede ham. Og siden glæde i hjertet gør ansigtet venligt, viste han det indre menneskes fredsfulde ved den godhed og glæde, som lyste ud af hans ansigt.

Overalt viste han sig i ord og gerning som en evangeliets mand. Om dagen var ingen mere omgængelig og munter i samværet med brødrene og ledsagere. Om natten var ingen mere ivrig og udholdende til at våge og bede. Han talte næsten bare med Gud, det vil sige i bøn, eller om Gud, og dette lagde han sine brødre på hjerte.

Ofte rettede han også en speciel bøn til Gud om, at han nådigt måtte give ham en sand næstekærlighed, som virker til menneskenes frelse. For han mente, at han først virkelig ville blive et lem på Kristi legeme, når han satte alle kræfter ind på at vinde sjæle, sådan som alles Frelser Herren Jesus helt ofrede sig for vor frelse. Og i samklang med den plan Gud længe havde haft, indstiftede han derfor Prædikebrødrenes orden.”

Allerede tidligt i ordenens historie kom de første brødre til os i de nordiske lande, dette sandsynligvis grundet Dominikus’ egen vision om at ønske at drive mission i ”Prucia” (Preussen) og i de nordlige lande.

Dominikus var selv i Lund på en opgave to gange sammen med sin biskop Diego så tidligt som i 1203 og 1205; dengang hørte Lund til Danmark.

Han var den gang kannik i Osmå, men allerede i 1206 tog han del i grundlæggelsen af et kvinnekloster i Prouille i Syd-Frankrig.

Ordenen blev godkendt i 1216; men de første brødre startede deres klosterliv i Toulouse allerede i 1215.

I 1219 sendte Dominikus to brødre, en svensk og en dansk til Sigtuna. Dette første forsøg på en grundlæggelse skulle ikke lykkes, men to år senere, i 1221, (samme år som Dominikus dør), blev et kloster grundlagt i Lund hvor også jubilæumsmarkeringen for Provinsen Dacia (de nordiske lande) skal finde sted i mai 2016. I de næste tyve år kom flere klostre til i Norden.

Ved reformationen blev alle disse klostre forladt og brødrene forvist, nogle blev også dræbt. Da der igen kom religionsfrihed i vore lande, kom ordenen stærkt tilbage, og nye klostergrundlæggelser så dagens lys, både kvinde- og mandsklostre.

Ordenen er fremdeles virksom i de nor-

diske lande, i Norge, Sverige, Finland og Danmark. Den dominikanske familie, brødre, monialer, apostoliske søstre og lægdominikanere løser mange forskellige opgaver i vore lande.

Fællesprojektet er Dominikus’ egen vision, at vinde mennesker for Kristus, som det også er Kirkens opgave og mission; sådan var det på Dominikus tid, sådan er det fortsat i vor tid.

I ”Unitatis redintegratio”, II Vatikankoncilis dekret om økumeni kan vi læse:

Som et løftet banner for folkene vandrer da Kirken, Guds ene hjord, fortrøstningsfuldt mod sit mål, det himmelske fædreland, og formidler fredens evangelium for hele menneskeslægten.

Vi dominikanere, ja, alle kristne, må vove at løfte troens banner, vi må vove at tone flag i en verden som trues af sekularisering og medmenneskelig kulde.

Vi må gå ud i verden” - gå ud af kirkerne og menighederne, gå ud og opsøg menneskene der hvor de lever, der hvor de lider, der hvor de håber”, skriver Pave Frans i sin bog ”Guds navn er barmhjertighed”

”Gå ud og opsøg menneskene”, det er denne vision vi dominikanere, kvinder som mænd, søger at efterleve i dag, 800 år efter at den hellige Dominikus vandrede omkring, dette er vor store missionsopgave, ligesom det var hans.

”Gå ud og opsøg menneskene”, opsummerer vort dominikanske kald, vi skal komme menneskene i møde i vore daglige liv, i vort arbejde og i vore kontakter med medmennesker.

Mødet er selve udgangspunktet, selve springbrættet. Helt fra ordenens første tid har vi, Dominikus’ sønner og døtre, som han vandret omkring, så vel i byens gader som på landevejene. Der hvor menneskene befinder sig, vil vi være for at komme dem i møde.

Vi samtaler, vi underviser, vi lytter, vi forkynder og vi prøver at give den søgende svar. Gennem vor bøn forsøger vi at give noget videre til dem vi møder. Vort forbillede, vor model er Kristus selv, og Dominikus, som gennem hele sitt liv utrætteligt fulgte i Kristi fodspor, et liv blev et virkelig

”Imitatio Christi” (at følge Kristus).

Vor rollemodel er Dominikus, også vi skal præges af barmhjertighed og medfølelse i mødet med vore medmennesker.

”Contemplari et contemplata aliis tradere” – ”kontempler og bring det videre, du har modtaget i bønnerne” er en af ordenens deviser. Netop i dette skjuler sprængkraften i vort kald sig. Vi skal bede, vi skal meditere, ikke bare for os selv og for at nære vort eget Gudsforhold, men for at kunne bringe det vi modtager, bønnens frugter, videre til andre.

Hvordan skal det gå med synderne?

Dominikus’ inderlige bøn, hans råb til Gud om menneskenes frelse er lige aktuel i dag, 800 år efter; verden har ændret sig, men vi mennesker er til enhver tid de samme, som forfatteren Sigrund Undset der selv var lægdominikaner sagde:

”Menneskenes hjerter forandres aldeles intet til alle tider.” I menneskenes hjerter ligger nedlagt en søgen efter Gud, og vort kald er at vise vej. Dybden i vort dominikanske kald er at føre mennesker til Gud.

Ordenens vigtigste opgave har hele tiden været det at forkynde, det at vise en vej i troen, en vej i selve livet for andre mennesker. Den Hellige Dominikus’ råb om frelse for synderne er stadig lige aktuelt, på mange måder kan vor egen tid minde om tiden han levede i, også vor tid er præget af uro og religiøs forvirring.

Den norske salmedigter Matias Orheim formulerer, mest sandsynligt uden at vide det, det dominikanske kald i en af sine salmer:

*Eg har ei teneste stor for Gud
frå dag til dag i det stille,
der kvar dagsklede vert høgtidsskrud
og livsens småting så gilde.
Ja, skal eg eingong det store få,
eg må med truskap i alt det små
i Jesu fotefar lydig gå
/:og vilje det Jesus ville.:/*

Vi må, som Dominikus, vandre i Jesu fodspor, vi må ville det, Jesus ville. Der har vi vor tjeneste.

Hvordan skal det gå med synderne?
Quid fient peccatores?

Sankt Dominikus. Billedet er en del af en stor altertavle, som dominikanermunken fra Angelico (ca 1395 - 1455) og hans malerskole malede til Basilica di San Domenico i Perugia i Italien. Foto: Wikipedia.

Om ægteskabsprocessen i domstolen

Ny procedure for ægteskabsprocesser trådte i kraft 8. december 2015.

Tekst: Pastor Lars Messerschmidt, formand for domstolen.

PROCEDURER Domstolen i vort bispedømme modtager flere og flere henvendelser fra mennesker, der ønsker at få deres ægteskab erklæret ugyldigt, så de kan indgå et katolsk ægteskab. Det er ofte ikke-katolikker, der er skilt, men har fundet sig en katolsk partner og ønsker at blive viet katolsk.

Domstolen har for øjeblikket 29 sager under behandling og en snes sager, der venter på at blive antaget.

Tidligere var det en sjældenhed, at katolikker blev skilt. I dag har situationen ændret sig meget. I en sådan grad, at pave Frans har indkaldt til hele to familiesynoder for at drøfte det for hele Kirken alvorlige problem. I følge Danmarks Statistik blev 19.435 ægtepar skilt i Danmark i 2014. Skilsmissehyppigheden er størst i de yngste ægteskaber, højst i ægteskabets sjette år. Det trænger til nærmere overvejelser. Hvordan forholder det sig statistisk med katolsk indgåede ægteskaber? Vi har ingen statistik her i landet. Er der en sammenhæng mellem, at kæresteforhold indledes med, at man flytter sammen og lever i flere år, inden man gifter sig, og at man så hurtigt derefter bliver skilt? Nogle af vores erfaringer i domstolen kunne pege på en sådan sammenhæng. Det turde være en misforståelse, at man først kan vide, om man passer sammen, når man har indledt et såkaldt ”prøveægteskab”. Det finder man med garanti ikke ud af på den måde, viser domstolens praksis.

Et problem i store dele af Kirken

Pave Frans har draget den konklusion af et nu anerkendt problem i store dele af Kirken, at Kirken skal drage omsorg for fraskilte (og deres børn). Den mest relevante måde at gøre det på – ud fra erfaringen, er at prøve det fallerede ægteskabs kirkeretlige gyldighed ved en domstolsproces. Var det overhovedet et ægteskab, selvom det så ud til at være det? En gang imellem siger den sunde fornuft, at det ikke kan være det!

Paven fastlagde derfor i sommeren 2015 en ny procedure for ægteskabsprocesser,

som trådte i kraft 8. december 2015. Som paven selv understregede, drejer det sig på ingen måde om at ændre Kirkens forståelse af ægteskabet som uopløseligt, men om at lave en enklere og mere gennemskuelig procesform. Det ligger i pavens initiativ, at alle skal have ret til at lade deres borgerligt opløste ægteskabs gyldighed prøve, og at den instans (domstolen), der skal dømme herom, er gearret til denne opgave. Jeg finder det vigtigt, at tale om en ret alle fraskilte har til at få prøvet deres ægteskabs gyldighed, hvis de ønsker at indgå et kirkeligt ægteskab. Denne ret gælder ikke kun katolikker, men alle, døbt som ikke-døbte, der ønsker at gifte sig med en katolik.

Domstolen har i dette perspektiv en pastoral funktion af første rang, for at, som paven siger, ægtefæller kan leve i fred med deres katolske samvittighed.

Sådan arbejder domstolen

På denne baggrund vil jeg derfor orientere KO's læsere og andre om, hvordan vi arbejder på at hjælpe mennesker i en så svær situation som at være fraskilt og ønske at indgå et nyt forhold efter Guds vilje.

Proceduren:

1. Mennesker henvender sig på forskellig vis til domstolen med en ansøgning om at få prøvet deres ægteskabs gyldighed. Domstolen har udarbejdet en vejledning med et skema, som folk kan udfylde elektronisk og sende til den. Vejledningen kan hentes på bispedømmets hjemmeside under domstolen.

2. Når ansøgningen er modtaget, undersøger domstolens sekretariat (notariat), om der er alt, hvad der skal være, for at sagen kan behandles; hvis ikke bliver man bedt om at supplere oplysningerne eller dokumenterne.

3. Domstolens formand (official) tager derefter stilling til, om sagen egner sig til en domstolsbehandling, hvorefter den i givet fald antages, hvilket meddeles ansøgeren.

4. Noget nyt i proceduren er, at den anden part, hvis denne ikke på forhånd har meddelt

ikke at ville deltage, og defensor vinculi (ægteskabets ”forsvarer”) derefter skal have tilsendt ansøgningen og dekretet om, at sagen er antaget. Der er en frist på 15 dage for disse til at reagere på denne orientering. For den anden parts vedkommende, fordi det er et retsprincip, at alle parter i en sag skal have mulighed for at komme til orde. For defensors vedkommende for at give ham en mulighed for at komme med sine første bemærkninger til sagens videre behandling.

5. Efter fristens udløb afgør formanden processens form (der er forskellige muligheder for sags behandling, som jeg her udelader), og ved en ordinær proces nedsætter han dommerkollegiet, der består af tre dommere. Den ledende dommer (præses) skal være en gejstlig (præst eller diakon), de andre to kan være lægfolk. Det er en ny bestemmelse, hvor der tidligere kun kunne være én lægdommer. Samtidig udpeger han blandt dommerne den ledende dommer.

6. Derefter overtager den ledende dommer sagens behandling, og som første handling udarbejder han retsgrundlaget, dvs. fastlægger, hvilke kirkeretlige regler, der kan komme i betragtning i den konkrete sag.

7. Når dette er på plads, samler domstolens notar sagens akter i en mappe og meddeler ansøgeren og i givet fald den anden part samt defensor vinculi grundlaget for sagens behandling.

8. Det er nu den ledende dommers opgave at indsamle materiale, der kan belyse sagen. Sådant materiale kan være dokumenter af forskellig art, f.eks. en såkaldt ægtepagt. Men det vigtigste materiale er samtaler med ansøgeren og evt. den anden part samt to eller flere vidner.

9. Disse samtaler kaldes afhøringer. Den ledende dommer har mulighed for at trække på personer, der er i stand til at foretage sådanne afhøringer, afhøringsdommere. Det er dog den ledende dommer, der skriftligt skal formulere de spørgsmål, der skal stilles. Domstolen er ved at opbygge et netværk af afhøringsdommere og sekretærer, der gerne skulle dække så meget af landet som muligt, så folk ikke skal rejse til København. De fleste afhøringer foregår dog i København i selve domstolen. Et af de svage punkter i domstolens hidtidige arbejde har netop været at finde personale til at foretage afhøringerne, hvorfor det var dommerne selv, der skulle gøre det, en næsten håbløs opgave. Takket været stor velvilje fra flere personer er vi nu i stand til langt mere effektivt at foretage disse afhøringer, som er substansen i en sagsbehandling.

10. Når den ledende dommer skønner, at man har indsamlet materiale nok til at afgøre en sag, sendes sagens akter til de implicerede parter og til defensor vinculi med en frist på 15 dage til at reagere, dvs. dette er den sidste mulighed for at tilføje detaljer i sagen. Herefter lukkes sagen, og defensor udarbejder sit forsvar for ægteskabets gyldighed, dvs. gennemlæser alle akterne for at pege på alt det, der taler for ægteskabets gyldighed, henholdsvis taler imod en ugyldighedsdom.

11. Når domstolen har modtaget defensors bemærkninger, får de tre dommere sagens akter samt defensors bemærkninger, og der fastsættes en dag for domsforhandlingerne.

12. Dommerne medbringer deres skriftligt formulerede votum til disse forhandlinger, som læses op. Hvis ikke dommerne i første omgang er enige om ægteskabets ugyldighed eller retsgrundlaget

for ugyldigheden, finder en diskussion sted, hvor enhver dommer kan ændre sin mening. Efter denne diskussion konstaterer den ledende dommer, om domstolen kan erklære ægteskabet ugyldigt eller ej og på hvilket grundlag, og de enkelte dommere skriver deres endelige mening på et fælles dokument, som er sagens afsluttende papir. Der er følgende muligheder: Alle tre er enige om ugyldighed eller ej. Et flertal (to) er enige om ugyldighed eller ej. Det er i så fald flertallets opfattelse, der gælder. Ved domsafsigelsen fremgår det aldrig, hvem der har stemt for hvad. Det er dommerkollegiet, der som sådan afgør sagen. Spørgsmålet er aldrig, om et ægteskab er gyldigt, men om det er bevist, at det er ugyldigt. Dommen kommer derfor aldrig til at lyde: Ægteskabet er gyldigt, men evt. kun at det ikke er bevist, at det er ugyldigt. Dvs. kommer domstolen til den konklusion, at ugyldigheden ikke er bevist, kan sagen altid senere genoptages, hvis der foreligger nye omstændigheder, der kan føre til en ugyldighedserklæring. Det er der eksempler på i vores praksis.

13. Når dommen er afsagt, meddeles den normalt til parten (parterne). Men næste fase er nedfældningen af dommen, udarbejdelse af domskriftet, som normalt påhviler den ledende dommer. Det er et ret stort arbejde, for dommen skal fremtræde gennemskuelig. Det kan let tage to arbejdsdage at skrive den. Domskriftet sendes, når det er læst op i domstolen, til parten (parterne) og defensor igen med en tidsfrist på 15 dage. Hvis parten eller en af parterne føler, at dommen går dem imod, eller defensor ikke kan tilslutte sig den, er der mulighed for at appellere den til anden instans, som er domstolen i Stockholm. Defensor vinculi har en ansvarsfuld funktion af retssikkerhedsmæssig art.

14. Er der ingen appel, træder dommen i kraft efter udløbet af fristen, og parterne kan indgå katolsk ægteskab, såfremt domstolen har erklæret ægteskabet ugyldigt.

15. Et spørgsmål man ofte stiller er: hvor lang tid tager en sag? Det kan man ikke generelt sige noget om, da sager af forskellige grunde kan være meget komplicerede at gennemføre, og vi har sager, der har trukket ud i flere år, beklagelsesvis. Men vi har store forhåbninger om, at med den forenkede procedure og et udvidet domstolspersonale vil sagerne kunne behandles meget hurtigere. Vi håber, at mange vil kunne afsluttes inden for et år, når de først er antaget. En vigtig tids- og arbejdsbesparende ændring er afskaffelsen af den automatiske appel til anden instans, som kunne tage flere måneder på grund af arbejdspresset i de to domstole. Men en klog regel er aldrig at planlægge en vielse, før dommen foreligger.

En svær proces

Afslutningsvis vil jeg sige, at erfaringen i domstolen er, at selvom en sagsbehandling kan være smertelig for parterne, fordi den hvirvler op i fortidens hændelser, kan den sætte fokus på, hvad Kirken forstår ved ægteskab, og have en helbredende karakter. Som en part, der ikke var katolik, sagde: Det var en svær proces, men nu ved jeg, hvad et ægteskab går ud på, og jeg er villig til denne gang at indgå et ægteskab på disse præmisser!

Påskefejring i Sevilla – karneval og kærlighed

Det er folkeligt og festligt, men også højtideligt, når Sevilla fejrer Opstandelsen med farverige processioner.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

SPANIEN Som katolik i Danmark kan det føles mærkeligt, at påsken fylder så lidt i det offentlige rum sammenlignet med jul. Sidste år tog min datter og jeg til Sevilla for at opleve påsken et sted, hvor det folkelige og kirkelige går op i en højere, farvestrålende og festlig enhed. Med en lille fotofortælling fra sidste års sydspanske påskefest ønsker vi glædelig påske!

Påskeprocessionerne i Sevilla er kendt som nogle af den katolske verdens største og mest festlige. I mange spanske byer og landsbyer, især i Andalusien, er der gennem hele påsken store processioner, organiseret af særlige selskaber, som det er en stor ære at være medlem af. I Sevilla er der dusinvis af dem, og det er lige så uoverskueligt at få overblik over dem alle, som det er at få overblik over koncerterne på de forskellige scener på Roskilde Festival.

Alle processerne af udgår fra en sognekirke og vender tilbage dertil efter at have været rundt i byen og en tur inde i katedralen. Sevillas katedral er berømt som verdens tredjestørste og som hvilested for Christoffer Columbus' jordiske rester. Mere interessant er dog bygningens

kombination af maurisk dekoration og kristen renæssancearkitektur, som også ses på giraldaen, tårnet, der oprindeligt blev opført som minaret til den mauriske moske. Efter den kristne generobring blev der tilføjet et klokketårn i renæssancestil.

Processionernes centrum er de store skulpturer af Jesus på korset og jomfru Maria, som kirkerne ejer. Figurer, som i nogle tilfælde er mange hundrede år gamle og mange penge værd. Desuden knytter der sig beretninger om mirakler til mange af dem. De er kostbare skatte, og sigøjnermusikere og kirkesangere har komponeret hymner til dem, som synges, når de bæres gennem gaderne både nat og dag. Flåderne, de bæres på, er overdådigt dekoreret med bl.a. nelliker, og det er en stor ære at være blandt de frivillige bærere, som forbereder sig i månedsvis på det vigtige hverv.

Vi har lejet os ind på et værelse ganske tæt på en af de kirker, hvis Kristusfigur er blandt byens ældste og mest berømte. Processionen, som følger den gennem byens gader og tilbage igen, består af hundredvis af mænd, kvinder og børn, som bærer

karakteristiske ordensdragter i sort og hvidt. De fleste bærer også på lange kerter, som lyser op i mørket, da processionen vender tilbage til kirken påskenat. Vi er på forhånd spændte på, om vi kommer til at opleve processionerne som et kulørt karneval uden alvor og dybde. Og kulørt er det. Folkeligt og festligt. Men også højtideligt og fuldt af smuk mangfoldighed.

I flere dage oplever vi optogene og går gennem gaderne sammen med hundredtusinder af andre, der er kommet dertil for at fejre påsken. De fleste er spaniere, mange er lokale. Ingen ser ud til at skelne mellem turister og troende. Vi drikker sangria og spiser is. Kigger på arkitektur og slentrer langs floden i Andalusiens hovedby Sevilla, som er kendt for tapas, tyrefægtning og flamenco – og for en frodig blandingskultur af arabisk, spansk og jødisk. I Triana-kvarteret, hvor operaens sigøjnerske Carmen boede, er der stadig både romaer og flamenco. I den gamle jødiske bydel, Santa Cruz, er der designerbutikker, fancy cafeer og en gammel

arabisk badeanstalt, der er forvandlet til luksus-spa. Sevilla var både i 1929 og 1992 vært for en storslået Verdensudstilling, og nærheden til to verdenshave og opdagelsen af Amerika har gennem århundreder sat sit præg på Andalusiens regionshovedstad. Vi suger det hele til os, og solen og foråret gør sin virkning. Vi mærker den spirende opstandelsesglæde.

Påskenat står vi op lige før midnat og går ned til pladsen foran den lokale kirke. Vi står i mængden sammen med tusindvis af andre. Nogle står i andægtig stilhed; andre småsnakker, tysser på deres børn eller tager selfies med mobilen. Men de fleste bliver stille, da processionen når sit højdepunkt, og Kristus- og Mariafigurerne dukker frem i mørket, båret frem på smukt dekorerede platforme, som der må mange mænd til at bære. Alt lys bliver slukket i vinduerne i kvarteret, og fra balkoner og fra folk på gaden lyder små udbrud af glæde og rørelse.

Lysene i mørket er tegn på opstandelsen – den største begivenhed i Guds historie med os – og et tegn på hans utrolige kærlighed til os. Det slår mig, mens vi står der i mørket, som oplyses i glimt af de levende lys, at Guds kærlighed omfavner os, præcis som vi er, hver og en af os. Det er den vished om Guds kærlighed, der gør størst indtryk på os under hele påskeugen i Sevilla. Den tager vi med os, da vi søndag formiddag rejser nordpå mod Madrid – mens klokkerne ringer, og solen skinner mildt over Sevilla.

Påsken fejres i det stiveste puds.

Statuer af Guds Moder og Kristus på vej gennem byen.

Børn og voksne fra et af de selskaber, der er med til at arrangere påskeprocessionerne.

Åbning af den hellige dør i domkirken på Barmhjertighedens søndag

JUBELÅR I løbet af fastetiden har bispedømmets menigheder fire lørdage valfartet til Odense som led i vor markering af Barmhjertighedens år. Den første af disse lørdage, den 13. februar, blev Sct. Albani kirkes hovedportal åbnet som hellig dør, sådan som pave Frans har udtrykt ønske om i bullen til proklamation af jubelåret, "Misericordiae vultus." Den åbne dør symboliserer adgangen til Guds barmhjertighed, som vi alle har brug for, men som nogen måske oplever som fjern og uopnåelig. Det hellige år, dets symbolik og mange tiltag skal vise, at Guds barmhjertighed er ubegrænset og inden for rækkevidde.

Åbning af hellige døre har traditionelt først og fremmest været knyttet til de romerske hovedkirker. Som noget nyt har pave Frans ønsket, at der i jubelåret også rundt om i bispedømmerne skal åbnes hellige døre. Det skulle først og fremmest ske i domkirkerne, men også gerne i andre

betydningsfulde kirker i bispedømmet. Hos os begyndte vi med åbning af en hellig dør i provinsen, i en by, som ud over at ligge centralt også er et vigtigt sted i Kirkens liv i Danmark, nemlig stedet for Sct. Knud konges martyrium og hvor hans relikvier stadig findes.

Da Sct. Ansgars domkirke er bispedømmets hovedkirke er det – ud over at vi dermed efterkommer pavens ønske – passende, at der også i denne kirke findes en hellig dør. Den vil blive åbnet søndag den 3. april, barmhjertighedens søndag, i forbindelse med højmesse kl. 11.00. Forud vil menigheden samles og i procession gå til domkirkens hovedindgang, som resten af jubelåret vil være hellig dør. Den fuldkomne aflad vil da kunne vindes af alle, som besøger domkirken. Det vil være en mulighed for dem, som ikke kunne være med i Odense, men også for dem, som var med, til i løbet af hele jubelåret at øse af dets nådegaver. Ligeledes vil mennesker, som tilfældigt er i byen, ikke

mindst katolske turister, have lejlighed til at besøge en kirke med en hellig dør.

Traditionen med at markere anden søndag i påsken som barmhjertighedens søndag stammer fra den hellige Sr. Faustina Kowalskas åbenbaringer og er et led i hendes promovning af andagten til Guds barmhjertighed. Den hellige pave Johannes Paul II kanoniserede Sr. Faustina i jubelåret 2000 og erklærede i den forbindelse, at anden søndag i påsken fremover skulle markeres som barmhjertighedens søndag i hele Kirken. Søndagen falder ni dage efter langfredag, da Jesus af kærlighed til os hengav sig på korset og dermed fulbragte det offer, som skulle åbenbare den guddommelige barmhjertighed for alle mennesker.

Som valfarterne til Odense var en stor oplevelse for deltagerne og et stærkt udtryk for fællesskab om troen, håber jeg også, at Barmhjertighedens søndag

og resten af jubelåret må blive en nådens tid for mange.

+Czeslaw Kozon

”Andre har han frelst, lad ham nu frelse sig selv, hvis han er Guds salvede”

Meditation over lidelseshistorien i Lukas 22,14 – 23,56

Tekst: Robert Culat, præst for den frankofone menighed ved Sakramentskirken.

PRÆDIKEN Denne søndags liturgi markerer på en højtidelig måde, at vi nu går ind i den stille uge. Den fører os fra Jesu triumftog ind i Jerusalem til det øjeblik, hvor han forlader byen og vandrer mod Golgata. En ting ændrer sig ikke i menneskehedens historie: folkemængderne er vægelsindede og lette at manipulere. Evangelisten Lukas indser på sin side, at profetierne går i opfyldelse i den smertefulde og tragiske udgang på Jesu offentlige virke. Kort sagt, Herrens lidelse og død skyldes ikke bare de vægelsindede folkemængder, præsternes jalousi og Pilatus' fejhed. Bag alt dette ligger Faderens vilje til at vi, ja alle mennesker uden undtagelse, skal frelses.

Jeg vil især reflektere over to aspekter i denne lidelseshistorie, som vi lige har hørt den hos den hellige Lukas.

Først med udgangspunkt i skikkelsen Barabbas, som blev fængslet af Pilatus for et mord og for en revolte, der havde været i byen. Denne Barabbas var sandsynligvis en zelot – en af de fanatiske og nationalistiske jøder, der ikke tøvede med at gribe til vold for at jage den romerske, hedenske magt ud af byen. Endnu mere interessant er betydningen af hans navn. Barabbas betyder faktisk faderens søn. Symbolsk viser det, at de religiøse ledere (og med dem en del af folket) foretrækker at løslade denne falske faderens søn, som faktisk er en voldsom og hævntrøstig jødisk rebel, og som tilmed

afviser Jesus, Faderens sande enbårne Søn, som kom for at bringe os fred og tilgivelse. Man kan også forstå det sådan, at Barabbas repræsenterer os alle, for så vidt som vi alle er syndere. I lidelseshistorien er det den uskyldige Jesus, der lider og dør i syndernes sted. I den historiske fortælling bevirker dommen over Jesus, at Barabbas bliver løsladt. I kraft af den guddommelige nåde fører Jesu død til, at vore synder tilgives, og at vi forsones med Gud. Fra denne fortælling, der er så uendelig lærerig, vil jeg gerne kommentere den hån og spot, der rettes mod Herren, mens Han dør på korset. Lad os igen lytte til denne del af lidelseshistorien:

”Og folket stod og så på. Også rådsherrerne gjorde nar af ham og sagde: ”Andre har han frelst, lad ham nu frelse sig selv, hvis han er Guds salvede, den udvalgte”. Også soldaterne kom hen og hånede ham: de rakte ham eddike og sagde: ”Hvis du er jødernes konge, så frels dig selv” (Lukasevangeliet kapitel 23, 35 – 38)

Tre persongrupper (folkets ledere, soldaterne og en af de forbrydere, der blev korsfæstet sammen med Jesus) siger grundlæggende det samme til ham: Frels dig selv, for du er Messias og jødernes konge. Vi er slet og ret nået frem til Kristi sidste og afgørende fristelse, som den forudsiges af den hellige Lukas efter Jesu fristelse i ørkenen, hvor djævelen fjernede sig fra

Jesu for at afvente det rette tidspunkt (jfr. Lukas 4,13). Lidelsens øjeblik er faktisk der, hvor mørket råder. Fra begyndelse til slutning i Jesu offentlige tjeneste/virke har djævelen ikke skiftet taktik. Husk på evangeliet fra første søndag i fasten:

”Hvis du er Guds Søn, så sig, at stenene her skal blive til brød.

Hvis du er Guds Søn så styr dig ned. For det står skrevet: Han vil give sine engle befaling, og de skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten. (Matthæus 4,6)

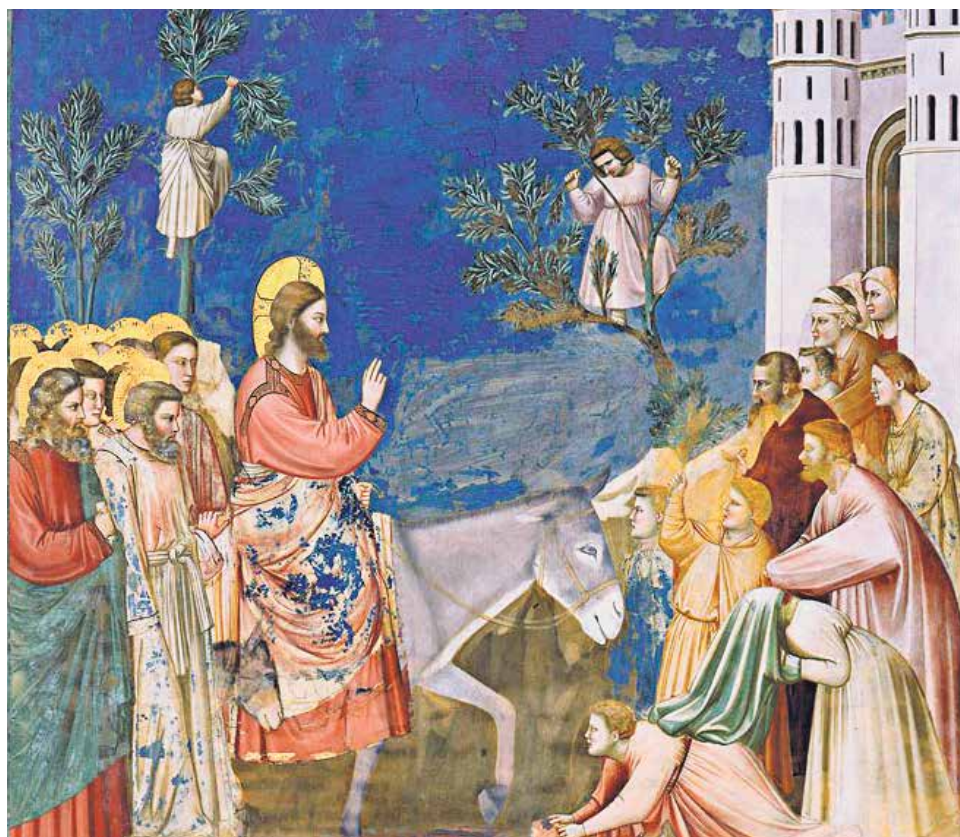
På korset giver Jesus ikke efter for fristelsen til at frelse sig selv og på den måde gøre et åbenlyst mirakel ved at stige ned fra sit torturinstrument. Det er ikke på denne måde, Han vil vise, at Han er af kongelig slægt og Faderens enbårne Søn. Tværtimod udtrykker han sin absolutte tillid til Faderen: ”Fader, i dine hænder overgiver jeg min ånd.” Det er faktisk Faderen, som vil oprejse ham fra de døde i åndens kraft. Den fristelse, der rettes mod Kristus i Hans menneskenatur, gælder også os. Det er

fristelsen for det stolte menneske, som tror at kunne frelse sig selv i kraft af teknikken og videnskabens fremskridt. Uden den visdom, som vi får ved bevidstheden om vores afhængighed af Skaberens, går vi lige lukket ind i en blindgyde. Den nyeste historie viser os i hvor høj grad teknikken og videnskabens fremskridt er tvetydige, og hvordan de vender sig mod mennesket, som troede det var almægtigt. Mere end nogensinde har vor verden i dag, der kun styres af tørsten efter magt og profit, brug for i den korsfæstede Kristus at opdage Guds frelsende magt. Derfor må vi ydmygt erkende vor svaghed og vore begrænsninger såvel som vore nederlag både som personer og som fællesskab.

Meditationen over lidelseshistorien bør føre os til at gøre apostlen Paulus' ord til vores:

For Guds dårskab er visere end mennesker, og Guds svaghed er stærkere end mennesker (1. Korintherbrev 1,25).

Oversættelse fra fransk: Lisbeth Rütz

Jesu indtog i Jerusalem. Freske af Giotto, dateret til ca. 1303-1305 i Scrovegnikapellet i Padua Italien. Kapellet blev bygget på initiativ af den rige bankier Enrico Scrovegni. I ”Den guddommelige komedie” placerer Dante Scrovegni i helvedes syvende kreds, hvor blandt andet ågerkarlene befinder sig. Foto: Wikipedia.

Dobbelt præstevielse i Jesu Hjerte Kirke

Glædelig begivenhed i bispedømmet.

PRÆSTEDØMMET Lørdag den 19. marts kl. 12 bliver Kasper Baadsgaard og Jan Hansen præsteviet i Jesu Hjerte Kirke, København v. Kom og vær med til at gøre dagen til en endnu større og mere festlig begivenhed for vort bispedømme!

Efter præstevielsen vil der være en reception på Institut Sankt Joseph, Dag Hammarskjølds Allé 17, København Ø.

Kasper Baadsgaard-Jensen og Jan Hansen

begyndte deres præsteuddannelse i juni 2009, og begge har boet på Det engelske Kollegium i Rom mens de studerede filosofi og teologi på det pavelige Gregoriana universitet.

Kasper Baadsgaard har arbejdet som diakon for menighederne i Vejle og Fredericia, mens Jan Hansen har arbejdet for menigheden i Aarhus.

Velkommen til bispedømmets to nye præster, Jan Hansen (tv.) og Kasper Baadsgaard. Foto: Nicklas Sørensen.

Løb Kristus i møde

Kom, lad os sammen gå op på Oliebjerget. Lad os sammen løbe Kristus i møde, når han i dag kommer fra Betania og frivilligt begynder den hellige og salige lidelse, der fuldender vor frelses mysterium. Han kommer villigt ad vejen mod Jerusalem, han som for vor skyld kom ned til os fra himlen for at løfte os, der ligger i graven, op sammen med sig i herlighed, som der står skrevet, „højt over al myndighed, magt, kraft, herskernavn og hvert navn, der nævnes kan“.

Han kommer uden herlighed, uden at vække opsigt, uden hovmod. „Han vil ikke,“ siger han, „råbe højt, og ingen skal høre hans røst“. Han vil være mild og ydmyg.

Kom, lad os ile med ham, når han fortsætter mod sin lidelse.

Lad os efterligne dem, der kom ud for at møde ham, ikke med oliegrene eller klæder eller palmegrene, men ved at give os selv til ham, så godt som vi kan, i

ydmyghed og oprigtighed.

Lad os modtage Ordet, når han kommer, så at Gud, der ikke kan rummes nogetsteds, må være i os.

For det glæder ham at vise os sin mildhed, han som er mild, og som „rider på den nedgående sol“, det vil sige vor ydmyghed. Han vil gerne komme og være hos os og løfte os op og bringe os tilbage til sig ved sit fællesskab med os.

Som menneskehedens første frugt siges han „at ride over himlen til solens opgang,“ hvorved jeg forstår hans egen ære og guddommelighed.

Men på grund af sin kærlighed til menneskene vil han ikke standse, før han har løftet alle mennesker op fra jorden, fra herlighed til herlighed, og har givet dem evigt liv med sig selv i himlen.

Andreas af Kreta (ca. 660 - ca. 740)

Palmesøndagsprædiken, 9

Fra bispedømmets bønnebog.

Ansgarstiftelsens Forlag 2013.

En glædessøndag på Mariavall

Moder Christa efterfølger moder Tyra Antonia som klosterleder.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

KLOSTRE ”Kære moder Christa. Denne stav blev givet til mig for ni år siden. Nu giver jeg den videre til dig som min efterfølger. Må Kristus, den gode hyrde, føre dig sammen med os til det evige liv. Amen.”

Med disse ord overgav moder Tyra Antonia på klostret Mariavall nord for Ystad i Skåne abbedissestaven til sin efterfølger, moder Christa. Det skete den 6. marts på fjerde søndag i fasten - kaldet laetaresøndag efter indledningsbønnen Laetare Jerusalem (fryd dig Jerusalem). Klosterkirken var et farverigt skue med ordensdragter, svenske

folkedragter og malteserriddere sammen med præster fra Svenska Kyrkan. Gæster fra hele Norden og Tyskland var kommet for at overvære indsættelsen af abbediets anden leder og deltage i den højtidelige festmesse, hvor biskop Anders celebrerede sammen med blandt andet biskop Czeslaw, generalvikar Niels Engelbrecht og pater Ingmar fra den helige Benedictus Kloster, der ligger ved siden af Mariavall.

Det højtidelige indsættelsesritual blev indledt ved, at moder Christa, ledsaget af priorinde sr. Johannina og celleraria sr. Scholastica trådte frem for biskop Anders

Arborelius og bad om hans velsignelse af valget.

Moder Christa lovede troskab mod paven og lydighed mod biskop Anders. Mens hun lå udstrakt på gulvet foran biskop Anders, blev Allehelgenslitaniets nu afsunget. Det skete som symbol på at moder Christa helt og holdent stiller sig i Guds tjeneste som leder af klostret. Derefter faldt moder Christa på knæ foran biskop Anders, der bad for, at hendes ord og undervisning ville trænge ind som en surdej i medsøstrenes hjerter. Han bad om, at Guds ånd ville lede hende og give hende styrke til at lede medsøstrene på frelsens vej og tjene manges temperament.

Efter bønnen modtog moder Christa Benedikts regel fra biskoppen. Den skal allid være hendes rettesnor, når hun leder klostret. Abbedisseringen tog hun imod som tegn på, at hun har viet sig til dette embede og vil forvalte det i troskab. Til slut modtog

hun fra klostrets første leder, moder Tyra Antonia abbedissestaven. Den er et symbolsk udtryk for, at hun som leder skal være en god hyrde, der har Kristus som forbillede.

Gæsterne fulgte efter messen til en festlig reception i klostrets korsgang, der var oplyst med fakler. Her tog den nye abbedisse mod lykønskninger ved siden af det bugnende gavebord. .

Mariavalls nye leder, moder Christa Claesson, blev født i 1956 i Karaby ved Lund. Hun er uddannet ingeniør og har arbejdet nogle år som kvalitetsingeniør ved Volvo Komponenter AB. I 1991 trådte hun ind i Heliga Hjärtas kloster i Vadstena.

I 2010 kom hun til Jesu Moder Marias Kloster, hvor hun den 14. december 2015 blev valgt til klostrets anden abbedisse. Som valgsprog har hun taget *Exiguae cruoris guttae orbem universum instaurarunt*: Nogle dråber blod har fornyet hele universet.

Kommunitet på Mariavall direkte efter abbedissevalget den 14. december sidste år. Yderst til venstre ses bispevikar for det gudviede liv, pater Pascal René Lung OP, som ledede valget.

M. Christa, ny abbedisse på Mariavall.

Fra venstre mod højre ses Moder Christa liggende på gulvet foran biskop Anders som tegn på lydighed over for Guds vilje. Hun modtager abbedisseringen af biskop Anders og staven som tegn på sit lederembede.

Mariavalls historie:

- 19. september 1957 grundlægger tre svenske kvinder et kloster i Regementsgatan i Malmø inden for Svenska Kyrkans rammer.
- 1969 flytter søstrene ud i landlige omgivelser og ind i et nedlagt alderdomshjem i Östra Sönnarslöv.
- 1983 konverterer søstrenes kommunitet til Den katolske Kirke.
- 17 november 1984 bliver de anerkendt som selvstændigt priorat.
- 1988 giver greveparret Angelica og Eric Sparre søstrene en byggegrund til deres nye kloster.
- 14 september 1991 på festen for korsets ophøjelse indvies det nye kloster.
- 1995 indvies klosterkirken.
- 21 april 2007 indsættes moder Tyra Antonia som klostrets første abbedisse.
- Hun blev Sveriges anden abbedisse siden 1500-tallet. I 1991 blev moder Karin indsat som abbedisse i klostret i Vadstena.
- Læs mere om Mariavall på: www.mariavall.se

Kirkepioner og rebel

Historien om moder Tyra Antonia og søstrene på Mariavall.

PORTRÆT Moder Tyra Antonia er en lille, spinkel kvinde med et fast og gennemtrængende blik. Hun har en underfundig humoristisk sans og en eminent evne til at netværke og opnå resultater. Og så er hun en god lytter, der evner at koncentrere sig hundrede procent om det menneske, der sidder lige over for hende. Hun har stået i spidsen for søsterkommunitet, fra hun i 1964 blev valgt som priorinde til december sidste år, hvor sr. Christa blev valgt som leder af Mariavall. Som kloster byder Mariavall på tid og stilhed – en luksusvare i vores samfund. Her har mange mennesker fundet en helle – et sted hvor der er plads og tid til dem, der er anderledes. Klostrene har altid været en protestbevægelse, fordi de tog afstand fra, at samfundet vurderer mennesker efter hvad de udretter og hvad de tjener. Her spiller det ingen rolle, om vi lykkes eller ej, fortæller moder Tyra Antonia til Ystads *Allehanda* i 2009.

Tyra Antonia blev som ung inviteret til at høre et foredrag i Malmø hos nogle kvinder,

der havde startet et klosterfællesskab inden for Svenska Kyrkan. Priorinden spurgte, om hun havde lyst til at komme til vesperbøn, og Tyra Antonia takkede ja. Da priorinden spurgte hende, om hun havde lyst til at være med i det nye fællesskab, var hun ikke i tvivl. Det var dette, hun ville.

I 1960 trådte hun ind i det klosterfællesskab, som Magdalena Wollter havde grundlagt sammen med to andre kvinder inden for Svenska Kyrkans rammer. Magdalena Wollter blev alvorligt syg, og en søster forlod fællesskabet. Nu var sr. Tyra Antonia alene tilbage sammen med en anden søster.

De to kvinder opdagede Benedikts regel, gik i gang med at leve benediktinsk og bad fuld tidebøn, mens omgivelserne hovedrystende så til. Men de holdt ud, og snart kom der flere søstre. I tre år læste søstrene katolsk teologi og blev vejledt af pater Seiler S.J., før hele kommunitet i 1983 blev optaget i Kirkens fulde fællesskab.

Den 18. juni 1990 tog nonnerne med blomstersmykkede spader de første

spadestik til klostret. I en skov mellem Eljaröd og Fågeltofta rejste der sig et stilrent og gennemtænkt byggeri efter tegninger af den hollandske kultarkitekt Hans van der

Moder Tyra Antonia. Mariavall 2015. Foto: Lisbeth Rütz.

Laan. Pressen begyndte at interessere sig for nonnerne og deres livsstil. De vælger at afstå fra tobak, alkohol, fornøjelser og ægteskab, fortalte en overskrift i *Arbetet* 23.10.1990. Aktivitetsniveauet var højt på Mariavall. Søstrene havde mange gæster. De var med til at oversætte Benedikts regel fra latin til svensk, lærte sig at indbinde bøger og åbnede et hostiebageri. Men snart var klosterfreden forbi.

Året efter klostrets indvielse fik selskabet Raw Materials i 1992 tilladelse til at tage prøver for at undersøge mulighederne for minedrift klods op ad klostret. Det blev opgivet; men i 1998 var den gal igen. Et nyt selskab ville bore. Moder Tyra Antonia blev et kendt ansigt i medierne. Hun var i Irland for at studere zinkminer, fik foretræde i den svenske rigsdag og organiserede protestmøder sammen med de lokale græsrodder. ”Nonnerne er på krigsstien” fortæller en avisoverskrift fra 1998 i en artikel om nonneoprøret på Mariavall.

Men nonnerne og græsrodderne i Österlen vandt kampen. Nu ser vi frem til, at moder Tyra Antonia går i de bugnende klosterarkiver og skriver for eftertiden om dette og andre kapitler i Mariavalls historie.

LR

► *Fortsat fra side 1* i en svær tid fra tidligere generalvikar Lars Messerschmidt og pastor Stefano Tarquini og takkede alle dem, som var kommet for at tage afsked med Helligåndskirken.

”Det her er meget vemodigt; men vi er utrolig glade for at I kommer til os. Og I skal være så hjerteligt velkomne. Vi glæder os meget til at tage imod jer”, sagde John Christensen fra menighedsrådet i Næstved.

”Det var en meget intens og smuk dag. Det var som at tage afsked med en gammel ven”, sagde en af de fremmødte, der var taget turen fra København for at tage afsked med sin gamle sognekirke.

I næsten 80 år har der været katolsk kirke i Vordingborg. Historisk set har det været præster fra Næstved der har betjent me-

nigheden. Før der blev en kirkebygning, mødtes katolikerne lejlighedsvis på Hotel Kong Valdemar. Menigheden er siden 1913 blevet betjent af redemptorister.

Det meste inventar ender i Næstved og Ringsted menigheder. Korset fra gavlen ender på bymuseet i Vordingborg, så fremtidige generationer kan blive mindet om, at der engang var en katolsk kirke i Vordingborg.

Bodil Kjær fortalte ved receptionen, at der arbejdes på at hjælpe de menighedsmedlemmer, som ikke har bil. Indtil videre løses problemet ved, at der bliver arrangeret fællestransport i private biler fra Vordingborg til Næstved.

Kirken blev per 15.3. solgt for 1,25 millioner kroner til DMR-egendomme Aps, 8680

Kryptkirken der blev indviet i 1940. Her fejrede menigheden messen i mange år.
Foto: Lisbeth Rütz

Ry. Selskabet udlejer blandt andet erhvervs-egendomme.

LR

Fakta:

Helligåndskirken blev indviet lørdag den 16. april 1994 af biskop Hans L. Martensen. Den er bygget oven på den nuværende krypt, hvor menigheden holdt gudstjenester i mange år. Byggeriet af Helligåndskirken gik i gang i 1939 og blev indviet den 15. september 1940. På grund af krigen blev kun krypten færdig.

Den oprindeligt planlagte bygning var tegnet af Næstved-arkitekten Johannes Tidemand-Dal. Kirken er baseret på hans efterladte tegninger.

Kilde Sjællands Tidende 14. juni 1993

Velkommen til Himmelske Dage i København

Et kirkeligt folkemøde i Kristi Himmelfartsdagene.

Tekst: Niels Messerschmidt

ARRANGEMENT To års intense forberedelser kulminerer i Kristi Himmelfartsferien den 5.-8. maj 2016, når Danske Kirkedage løber af stabelen i Københavns indre by under navnet 'Himmelske Dage'. Ifølge arrangørerne, der repræsenterer 25 projektgrupper, organisationer, kirker og frikirker i København, vil de mange arrangementer – hvoraf stort set alle er gratis og ikke kræver tilmelding for at deltage – illustrere ”krydsfeltet mellem kirke, samfund og kultur”.

For at skabe størst mulig synlighed om det tværkirkelige arrangement vil hovedparten af arrangementerne blive afholdt på et geografisk lille område – Vor Frue plads, Gammel- og Nytorv, Rådhuspladsen og Regnbuepladsen, hvor der vil være opstillet telte og scener. Men også tyve kirker og ti foredragssale i Københavns indre by vil danne ramme om de mange forskelligartede arrangementer, som spænder fra foredrag med udenlandske højtprofilerede talere bl.a. på den store scene på Nytorv, bønsvigilier i den katolske domkirke og økumenisk

kirkevandring i indre by, til babysalmesang og græsrodsarrangementer på Københavns gader og stræder. Med andre ord et væld af debatter, samtalsaloner, events, gudstjenester, workshops og musik – en slags kirkernes folkemøde.

Katolske islæt

Selv om Danske Kirkedage et langt stykke ad vejen er præget og farvet af Folkekirkens fremtrædende position i det hjemlige kirkelige liv, har programmet for disse dage traditionen tro også budt på katolske arrangementer. Det gælder også for Himmelske Dage, og selv om det ikke er lykkedes at få pave Frans herop, er det lykkedes at engagere pavens husprædikant, franciskanerpater Rainero Cantalamessa, hvis officielle titel er Concionator Domus Pontificalis. Cantalamessa, der har tjent

som pavelig husprædikant under hele tre paver, er en kendt og skattet spirituel vejleder og formidler af det bibelske budskab verden over, både i katolske og protestantske sammenhænge.

Pater Cantalamessa vil deltage i flere arrangementer. Blandt andet vil han fredag formiddag holde et foredrag i Vartov med udgangspunkt i pave Frans' fastebudskab, ”Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre”. Samme dag fejrer han messe kl. 17 i Sct. Ansgars kirke, hvor der bliver mulighed for personlig forbøn. Han prædiker også i den katolske kirke under søndagsmessen kl. 11.

Domkirken vil holde åbent i Kristi Himmelfartsdagene, hvor der vil være mulighed for tilbedelse, skriftemål og personlige samtaler. På programmet står også en vågenat for forfulgte, daglige Night Fever bønssandagter og to vesperer – efter hhv. den gamle og den nye ritus, begge præsideret af biskop Czeslaw Kozon.

Katolikker og andre nysgerrige vil på Vor Frue plads ved Københavns Domkirke alle dage kunne møde Mobilkirken, hvor diakon Kaare Nielsen, Eva Vinter og Therese Starzynski står til rådighed for spørgsmål om katolsk tro og praksis.

Skriver man fx 'katolsk' i søgefeltet for programmet på www.himmelskedage.dk, dukker der andre arrangementer op, fx gregoriansk vesper, en temadag i Cinemateket om 'Pasolini, kirken og kunsten', en filmaften med pastor Daniel Nørgaard og den katolske organisation Cenacolos Venner, der rådgiver og vejleder misbrugere og deres pårørende. Et andet søgeord giver naturligvis andre resultater!

Vel mødt i København til Himmelske Dage i dagene 5.-8. maj 2016!

Læs mere om Danske Kirkedage på hjemmesiden www.himmelskedage.dk.

Det sker i bispedømmet

MARTS:

Lørdag 19. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – ”Temperaturen på Kirken” v/Andreas Rude. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

APRIL:

Fredag 1. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse for aborterede og dødfødte børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V.

Lørdag 2. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i Domkirken. Teresa af Avila - hvad siger hun os i dag? v/Grethe Livbjerg. Menighedssalen Bredgade 69. A, Kbh C. Kaffe / te og brød. Pris 40 kr.

Fredag 8. kl. 18.30-20: 'Åben Dør'. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Torsdag 21.-søndag 24: Pilgrimsrejse til Lisieux i Frankrig, arrangeret af Sankt Andreas og Sankt Therese menighed. Rejseledere er p. Fabrizio Milazzo og Frode Lundsten. Rejsen koster 3.700 kr., som inkluderer flyrejse fra København til Paris med Air France, bustransport fra lufthavnen til Lisieux og kost & logi hos de lokale søstre. Der er lagt et program som giver mulighed for fordybelse med udgangspunkt i Sankt Thereses tanker og gerninger. Man kan registrere sig på kirkens hjemmeside, www.sa-st.dk.

Fredag 29. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse for aborterede og dødfødte børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V.

Lørdag 30. kl. 14-17: Medarbejdertræf i forbindelse med Den nordiske valfart til Lourdes 2017. Alle, der er interesserede i at yde tjeneste som sygeplejerske, sund-

hedsassistent, læge, samarit, frivillig til at køre vogne og assistere, inviteres til informationsmøde. Stedet oplyses på www.lou-rdes.dk.

MAJ:

Fredag 13. kl. 18.30-20: 'Åben Dør'. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Tirsdag 24. – mandag 30.: Pilgrimsrejse til Rom med pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat. Indkvartering på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta, www.csse-roma.com. Pris 7.400 kr. Rejseleder Maria Truelsen. Tilmelding på tlf. 24 60 23 08 eller på mariatruielsen@mail.tele.dk.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende

ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21**, undtagen den 1. onsdag i måneden. **Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21.** Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle.

Familiemiddag med 50 til bords

Velfungerende teamwork bag det fjerde Velkommen hjem arrangement i Nykøbing Falster.

Tekst: Teresa Starzynski

NYKØBING F Tak til hver og én, som har været med til at få vores ”Velkommen hjem” arrangement til at lykkes. Det er nu på 4. år, at vi har afholdt det, så man må sige, at nu er det en tradition. Vi ved, at nogle, selv om de ikke har været synlige, også har bidraget f.eks. ved at bede for arrangementet, give anonyme gaver, bage en kage/lavet mad både her og hjemme, og komme med det. De har sat stole op, syet banner m.m., omtalt arrangementet til venner og bekendte eller delt det på de sociale medier.

Og tænk en gang, fra andre sogne end Lolland-Falster er der kommet mennesker, både katolikker, og ikke-katolikker, som har bidraget med deres arbejdskraft, for at få dette arrangement til at lykkes. Vi er dybt taknemmelige.

Vi har spist sammen, bedt sammen, gået korsvejen sammen, hørt gode og lærerige foredrag, været på gaden i tre forskellige byer, og talt med ”manden på gaden” om vores tro. Vi har været glade sammen, måske også fældet en lille tåre sammen. Og sluttede af med en fantastisk messe, med dejlig glad gospelsang. Vi mødte mennesker udefra, som aldrig har oplevet en ka-

tolsk messe, og som har givet udtryk for, at her er godt at være.

Alle oplægsholdere: Inge Norling m. fl., Niels Svensson som fortalte om ligklædet fra Torino og Peter Damgaard-Hansen, alle har de kørt rigtig mange kilometer og brugt megen tid, for overhovedet at kunne være til stede, og derfor var det ekstra dejligt at opleve, at trods ”X-faktor”, ”Danmark har talent” OG ”Melodi Grand Prix” i TV, mødte der rigtig mange mennesker op hver aften. Og i hvilken familie kan man bryste sig med, at man er små 50 til bords? Nej, her har vi virkelig oplevet, hvordan et kærligt hjem fungerer.

Men ikke nok med det, så havde vi også en stor hjælp fra DUK (Danmarks Unge Katolikker), der stillede med tre unge, som tog sig af at lege med børnene. Dette er vigtigt for vor fremtidige kirke, fordi det er gennem børnene og de unge, at kirken i fremtiden skal bestå. Og hvis de har oplevet, at kirken også er for dem, så vil de, når de bliver ældre, mindes gode tider, og også opleve kirken som det hjem, de hører til.

Så en stor TAK skal lyde til jer unge, der satte en hel dag af for vores skyld. ALTING VIRKER! Der er kommet men-

Hvem er Jesus? Hvad betyder korset i Kirken? Det forklarede pastor Gregers Mærsk - Kristensen børnene om. Til højre dukken Eliza som stillede spørgsmål til pastor Gregers under hele messen. Foto: Eva Vinther.

nesker, som vi aldrig tidligere har set, som har sagt: ”Nu er jeg kommet hjem, jeg kan bare mærke, at det er det rigtige sted for mig.” Og hvorfor? Fordi dét hver enkelt af os har givet, på den ene eller anden måde, er GUDS KÆRLIGHED, som via DIN sang, bøn, indkøb, kage, mad, kørsel for andre, rengøring, evangelisering eller engagement i det hele taget, bare gør en forskel. Og det er den kærlighed, folk kan mærke, og som

Gud ønsker, vi skal give videre, fordi vi har fået den af Ham for intet. Vi er forskellige alle sammen, men vi kan alle bidrage med hver vores gave. Og lige netop i det, har man kunnet se, at Helligånden har fået lov til at virke. Så nu står der ”kun” tilbage at give Gud en kæmpe tak, fordi vi er en menighed, der har mennesker som hver især har gjort en indsats, så det atter er lykkedes.

Jakobspilgrimme får nyt Sankt Ansgar-pilgrimspas

Det er en gruppe danske katolske pilgrimme, der har taget initiativ til et særligt dansk pilgrimspas. I 2015 gik 2.160 danskere til Santiago.

Tekst og foto: Poul Erik Magnussen, www.jakobsvejen.dk

PILGRIMSVANDRING Danske pilgrimme, der i år vil gå en af de mange pilgrimsruter til Santiago de Compostela, får nu som noget nyt mulighed for at få et pilgrimspas med Sankt Ansgar domkirke i Bredgade som afsender. Et pilgrimspas bruges af nutidige pilgrimme lidt som de anbefalingskrivelser til pilgrimme i middelalderen, den lokale sognepræst eller biskop udstedte, når de sendte pilgrimme af sted. Dagens pilgrimspas giver mulighed for billig overnatning undervejs og stemples dagligt i kirker og på overnatningssteder, så man ved ankomsten til Santiago kan ”bevise” pilgrimsfærd og få sit Compostela. I 2015 gik 2.160 danskere af i alt over 262.000 pilgrimme til Santiago. Set i forhold til indbyggertal bringer det Danmark op iblandt de fire nationer, der ”sender” allerflest pilgrimme til Santiago.

Og igen i år ventes over 2.000 danskere at tage rygsækken på og gå af en af de mange jakobsveje mod Santiago.

Men hvad har Sankt Ansgar med Sankt Jakob at gøre?

I højmiddelalderen i midten af 800-tallet blev der sat to initiativer i gang uden for Danmark, som stadig spiller en vigtig rolle i Europa. Den ene var benediktinermunken Ansgars beslutning om at gå mod nord og missionere i Danmark og Sverige.

I 849 kom Ansgar til Birka ved Mälaren i Sverige, hvor nordens formentlig første kirke blev bygget. Og i år 855 var han

manden bag Danmarks første kirkebyggeri ved Ribe.

Næsten samtidig med, at ”vi nordboer mødte kristendommen” begyndte andre kristne at gå pilgrimsvandring i den anden ende af det nuværende Europa mod ”Verdens Ende” i Galicien på kanten af det den gang muslimsk styrede Spanien, hvor en eremit få år forinden - ifølge beretninger fra midten af 800-tallet - havde fundet Sankt Jakobs grav under en lysende stjerne midt i det uvejsomme Galicien, hvor Santiago de

Sankt Jakobs pilgrimme får stemplet deres pilgrimspas hos en frivillig på et herberg i Castilien-Leon på vejen til Santiago.

Compostela i dag ligger.

Kristningen af Danmark betød den gang, at mange danske kristne fulgte i strømmen af de tusindvis af pilgrimme, der siden midten af 800-tallet er gået til Santiago. Den kendteste af pilgrimsruterne, Camino de Santiago Frances, ofte herhjemme bare kaldt Caminoen, har været i brug hvert evigt eneste år siden 800-tallet. Og de seneste 25-30 år er antallet af pilgrimme, der går til Santiago, steget eksplosivt. I en levnedbeskrivelse om Sankt Ansgars virke skrevet få år efter hans død, hedder det, at ”Ansgar fattede kærlighed til pilgrimme”.

Jakobspilgrimme med katolsk baggrund En gruppe danske Santiago pilgrimme med katolsk baggrund har mødtes nogle gange til pilgrimstræf i henholdsvis København og Hillerød, og på det seneste træf i Sankt Vilhelms Kirke blev det besluttet at rette henvendelse til biskop Czeslaw Kozon med opfordring til at få et

dansk pilgrimspas med Sankt Ansgar som afsender. Det har informationschef Niels Messerschmidt, Katolsk Bispekontor, nu sat i værk, så det nye pilgrimspas fremover kan erhverves via Katolsk Forlag eller gennem menighedskontoret i Sankt Ansgar domkirke i Bredgade i København.

Der er pilgrimstræf igen, fredag den 1. april, denne gang i Sankt Mariæ kirke på Frederiksberg, hvor pilgrimmene mødes til messen kl. 17.00 med efterfølgende samvær. Pilgrimstræffet er en uformel sammenkomst, åben for alle interesserede, hvor garvede pilgrimme og kommende pilgrimme samles for at inspirere hinanden og eventuelt give nye pilgrimme ”gode råd”. Da der er fælles spisning, vil arrangørerne gerne have tilmeldinger via e-mail: jakobsvejen@gmail.com. Man kan læse mere om træffet på hjemmesiden www.jakobsvejen.dk

Pilgrimme ankommer til Santiago efter uger og dage med rygsæk. I 2015 var 2.160 af årets mange pilgrimme danske.

Et udokumenteret angreb på pave Frans udtalelser

Det er en gammel og fin skik, at man skal tale ordentligt, når man træder frem og udtrykker sin mening om andre, og det gør pave Frans.

Det at tale ordentligt, med logik og forståelse er derimod en by i Rusland for en skribent, der i KO nr. 3 glædestrålende forkynder at "pave Frans kontroversielle katolske udtalelser er beslægtet med tvetydige symboler i logoet for barmhjertighedens år". "Synderens skæg" hører ifølge ham til disse "tvetydige symboler"...

Med en indlysende mangel på logik påstår skribenten, at "Brugen af ogivaen (buer) i logoet, som i kristelig ikonografi er forbeholdt opstandelsen, ... er ukendt i kristelig ikonografi"! Han ømmer sig over, at kunstneren og jesuitten Marko Rupnik, der har skabt logoet, "har ændret sin oprindelige mosaik", hvorfor logoet er blevet til "New Age symbolik".

Sådan forsøger han at fylde læserne af KO med nonsens. Men den opmærksomme læser er gudskelov på det rene med, at Bispedømmet i maj sidste år har præsenteret logoet for det hellige år. Ifølge Bispedømmet viser logoet "den gode hyrde som på sine skuldre bærer en fortabt sjæl". Efter ærkebiskop Salvatore Fisichella (Fisichella leder organiseringen af barmhjertighedens år) "sammenfatter logoet, hvad året handler om. På samme måde opfordrer mottoet for det hellige år til ikke at dømme eller fordømme, men i stedet vidne om kærlighed og tilgivelse". Mottoet er: "Vær barmhjertige som jeres Fader er barmhjertig".

Sagen er den, at KO for nylig har præsenteret nogle læserindlæg, hvor der lyves om paven, så stærkt som en hest kan rende. Vi håber, at vi næste gang, KO publicerer et indlæg om Frans, vil kunne læse noget mere positivt om stedfortræderen for "den Gode Hyrde".

Bohdan Luczynski, 3460 Birkerød

Et mysterium der kun kan fremstilles symbolsk

Vores sprog kommer ofte til kort, når vi skal forsøge at forklare og beskrive den kristne tros mysterium. Derfor har Kirken i århundreder brugt ikoner, der kan fremstille mysteriet symbolsk – de udtrykker det ubeskrivelige. Men netop fordi de er symbolske fremstillinger af troen, må de tolkes, og dermed er der også risiko for fejltolkning.

Det forekommer mig, at det er grunden til, at Renato Ronco insisterer i KO nr. 3 på, at den ikon, som Pave Frans har valgt som symbol på Barmhjertighedens År, i virkeligheden er det rene New Age, der ophæver forskellen mellem det gode og det onde.

Ikonen er ellers fyldt med symboler fra den klassiske ikonografi: Det er tydeligvis den Opstandne Kristus, der er ikonens centrum – Han bærer sårmærkerne, men er klædt i hvidt, som er Helligåndens farve, Guds Lys, der gennemstråler gravens mørke. Han er Ypperstepræsten, der har medfølelse med vores skrøbeligheder, fordi Han er blevet fristet i alle ting ligesom vi (Jfr. Heb 4,15). Ud af gravens mørke bærer Kristus et menneske, Adam, og dermed alle mennesker. Adam ligger på Kristi skuldre,

hvilket også giver associationer til Kristus som Den gode Hyrde. Adam er modsat Kristus klædt i en grønlig-gylden dragt, der viser, at Adam med Kristi nedstigen til dødsriget har påbegyndt rejsen til guddommeliggørelse. Rammen udgøres af den klassiske "mandorla", mandelformen, som er dannet af mødet mellem to cirkler, der symboliserer Kristi to naturer – helt Gud og helt menneske.

I tilgift til alle disse klassiske symboler, der klart fremstiller Kristus som Frelseren og mennesket som den, der frelses, har Pater Rupnik tilføjet to originale elementer: Det "fælles" øje, hvis betydning intet har med New Age eller ophævelse af forskellen mellem godt og ondt at gøre. Øjet er ifølge P. Rupnik selv symbol på, at Gud i Kristus har lært at se med menneskets øjne, for at mennesket kan lære at se med Guds. Gud har levet menneskets liv, er blevet prøvet i alt, har lidt og er død på korset for at vi skulle få del i Guds liv. Det andet element er, at Kristi og Adams ansigter er så tæt på hinanden, at Kristus kan blæse livsånde i mennesket, ligesom Gud gjorde ved verdens skabelse: Da Kristus udånder på Korset, får mennesket mulighed for at indånde

dette åndedrag, som er Helligånden, selve Livet. Guds Liv. Når det nu er ikonografens egen beskrivelse, og når denne beskrivelse er i fuldkommen overensstemmelse med katolsk dogmatik, hvorfor så insistere på, at ikonen er New Age, og at pave Frans er i gang med at sekularisere Kirken? Lad os hellere besinde os på mysteriet og selv modtage Guds Livsånde, Barmhjertighed og tilgivelse.

David Vincent Nielsen, 2920 Charlottenlund

Barmhjertighedens logo 2

Det misvisende i kunstneren Marko Rupniks argumentation, som Vatikanet har godkendt og som David Vincent Nielsen refererer til her i Nr. 2, er at kunstneren bruger Kristi og synderens fællesøjesymbol for Kristi menneskevordelse, som muliggør menneskets guddommeliggørelse. Bortset fra at menneskets guddommeliggørelse gjaldt allerede i det Gamle Testamente, som Jesus påmindelse farisæerne om i en lignelse, det det drejer sig om med Guds Barmhjertighed, som Logoet illustrerer, er ikke forholdet mellem Guds Søn og mennesket generelt, men mellem Guds Søn og synderen, som han opsøger, bjerger fra de døde og gør levende igen, som vi får at vide i lignelsen om den fortabte søn. Så, Guds Barmhjertighed består ikke i at gøre synderen lig med Gud, men at gøre ham til et helt menneske igen i Guds øjne.

Renato Ronco, 2100 København Ø

Barmhjertighedens logo

I udgivelse nr. 3 belærer Renato Ronco læserne om, at Barmhjertighedens logo brugt til jubelårets valfarter lavet af p. Marko Rupnik er et eksempel på New Age symbolik, hvori forskellen mellem godt og ondt ophæves. Begrundelsen for denne påstand er simpel i Roncos indlæg: eftersom Jesu øje smelter sammen med synderens øje, kan det kun betyde, at forskellen mellem Jesu godhed og synderens synd ophæves. Denne læsning hviler dog på et meget tyndt grundlag og ikke på viden om den kristne kunsthistorie. Der er nemlig en rig tradition, startende hos den italienske middelaldermaler, Giotto, for at beskæftige

sig kunstnerisk med det at blive lukket ind i hellige intimsfærer, hvor dødelige og hellige smelter sammen.

Giotto malede omkring 1306 i Padua et kalkmaleri af Anne og Joachim, Jomfru Marias forældre, som mødes og kysser hinanden, da de ved, at de skal have et barn. Det er berømt i den kristne kunsthistorie, hvorledes der i kysset dannes et tredje ansigt af de berørende læber, Joachims næse og et øje fra dem hver især. Denne sammensmeltning angiver, at der ikke blot er to personer tilstede, men også en guddommelig tredje – Helligånden. Denne sammensmeltning for at angive en tredje tilstedeværelse er blevet brugt mange gange sidenhen bl.a. af maleren Lorenzetti. Om det er sådanne tanker, p. Rupnik har haft, da han lavede logoet, ved jeg ikke, men at springe straks til beskyldninger om ophævelse mellem godt og ondt har i hvert fald intet hold i forhold til kristen kulturarv.

Niklas Rendboe, 5000 Odense C

Redaktionen betragter hermed diskussionen om logoet for Barmhjertighedens År som afsluttet.

I Grethe Livbjergs artikel i nummer 3 på bagsiden var flg. sætning desværre faldet ud til slut.

"To prædikanter: Den jesuitiske sognepræst og biskop em. Martin Lønnebo – og alle samledes om Herrens bord."

Vi beklager.
Redaktionen

Biskoppens kalender

April 2016

2. kl. 11.00 Firmelse Sankt Albani Kirke, Odense.
3. kl. 11.00 Barmhjertighedens søndag, Højmesse i Domkirken.
- 4.-8. Nordisk Bispekonference, Østrig.
9. kl. 10.00 Firmelse Vor Frue Kirke, Næstved.
- kl. 14.30 Firmelse Sankt Knuds Kirke, Ringsted.
10. kl. 10.00 Firmelse Sankt Annæ Kirke, Amager (dansk). kl. 13.00 Firmelse Sankt Annæ Kirke, Amager (polsk).
11. kl. 07.30 Messe Stella Matutina.
12. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd.
- 13.-15. Deltagelse i 1050 års jubilæet for Polen som kristent land.
16. kl. 10.00 Firmelse Vor Frue Kirke, Århus.
- 19.-20. Møde mellem de skandinaviske kateketcentre, Sverige.
22. kl. 10.00 Firmelse Sankt Nikolaj Kirke, Esbjerg
- kl. 16.00 Firmelse Jesu Hjerter Kirke, Randers
23. kl. 10.00 Firmelse Sankt Peters Kirke, Herning
- kl. 16.00 Firmelse Sankt Maria, Martyrernes Dronnings Kirke, Hjørring
24. kl. 10.00 Firmelse Sankt Mariæ Kirke, Ålborg.
- kl. 16.00 Firmelse Helligåndskirken, Frederikshavn.
27. kl. 08.00 Messe Karmel.
- kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget.
28. kl. 09.00 Messe for medarbejderne på Gl. Kongevej.
- kl. 15.30 Møde i Liturgikommissionen.
29. kl. 15.30 Firmelse Sankt Elisabeth Kirke, Holbæk.
30. kl. 10.00 Firmelse Sankt Mariæ Kirke, FRB (i Jesu Hjerter Kirke, KBH V).
- kl. 16.00 Firmelse Sankt Knud Lavard Kirke, Lyngby.

Bønnens Apostolat

April

- *Generel intention:* Småbønder. At småbønder må modtage en retfærdig løn for deres dyrbare arbejdskraft.
- *Missionsintention:* Afrikanske kristne. At kristne i Afrika må bære vidnesbyrd om kærlighed og tro på Jesus Kristus i politisk-religiøse konflikter.

*Katolsk Orientering kan også læses på
www.katolskorientering.dk.*

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 5 som udkommer den **8. april** skal være redaktionen i hænde senest den **21. marts**.
Indlæg til Katolsk Orientering nummer 6 som udkommer den **29. april** skal være redaktionen i hænde senest den **11. april**.

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Organiseret bedemand, tilknyttet garantordning, v/ Steen Jørgensen

www.v-lm.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:

redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Ann-Lise Aases Hansen, David Noval, Michael Münchow, sr. Ragnhild Bielland OP, pastor Lars Messerschmidt, Malene Fenger-Grøndahl, pastor Robert Culat, Nicklas Sørensen, Poul Erik Magnussen, Eva Vinther, Teresa Starzynski, Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500 ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08

www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:

Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16

Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45

Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Pilgrimsrejse til Rom

Jubelåret 2016 - den 24-30. maj

Pris: 7.400 kr. på Hotel Casa per Ferie

Suore di Santa Elisabetta,

www.csse-roma.com.

Pilgrimspræster: pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat.

Rejseleder: Maria Truelsen.

Tilmelding: på tlf. 24 60 23 08 eller på e-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk.

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60

Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Hjælp med at sikre Kirkens beståen

- også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Katolsk Orientering udkommer næste gang den 8. april 2016.

Pilgrimsrejse til Det Hellige Land 2016

Udrejse: onsdag 5. oktober

Hjemrejse: torsdag 13. oktober

Programmet byder på besøg i Jaffa, med Simon Garvers Hus og Peters Kirke, Karmels Bjerg, Genezareth Sø, Saligprisningernes Bjerg, Nazareth, Jesu Dåbssted ved Jordanfloden, Bethlehem, samt tre dage i Jerusalem.

Pris: kr. 14.975 i dobbeltværelse

(17.975 i enkeltværelse (udsolgt))

Prisen dækker: flyrejse, hotel med halvpension, bus, entreer ved seværdighederne, dansk guide.

Rejseledere: Generalvikar Niels Engelbrecht og domsakristan Ulla Elmquist.

Desuden deltager biskop Czeslaw Kozon i pilgrimsrejsen.

Rejsearrangør: FELIX rejser

Nærmere oplysninger samt tilmelding:

e-mail til: ulla.elmquist@gmail.com

Ved tilmelding bedes oplyst navn som det står i passet, nationalitet, hvis ikke dansk, samt mobil tlf.nr.

MAGLEÅS
KURSUSCENTER

Marilynne Robinson

– den stille tro

Langsomhed, dybde, sproglig skønhed og fine personskildringer præger Marilynne Robinsons prosa.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Da jeg første gang dykkede ned i en af Marilynne Robinsons romaner, var det som at havne et meget trygt sted. Langsomheden og stilheden i romanen var en hvile. Det gav appetit på mere.

Baggrund

Forklaringen på den trygge, eller man kan også sige stabile eller solide atmosfære, som møder læseren i Robinsons romaner, kan måske findes i hendes baggrund og livssyn. På den ene side har hun sine åndelige rødder dybt rodfastede i den nordamerikanske

historie. Hun taler om sin kristendom som værende Amerikas ældste. Den kan spores tilbage til puritanerne i 1600-tallet, og hos hende er den foruden at være en stærk hverdagskristendom også ensbetydende med en kamp for de svage i samfundet. Hun må således regnes for tilhørende den politiske venstrefløj i amerikansk politik.

Udover at være forfatter underviser Marilynne Robinson, der har en ph.d. i engelsk, i skrivning på det lokale universitet. Som det også er tilfældet i hendes romaner, er familielivet centralt for Marilynne Robinson.

Hun har selv to voksne sønner, til hvem hun stadig har stærke familiære bånd.

Forfatterskab

Marilynne Robinson debuterede som skønlitterær forfatter i 1980, altså for omkring 35 år siden. Dette betyder imidlertid ikke, at hun nu har et stort forfatterskab bag sig. Der skulle således gå over tyve år, inden den næste roman blev udgivet, og siden er det blevet til en ny roman hvert fjerde til sjette år. Den langsomhed, som man møder i romanerne, afspejles således også i skrivningen af bøgerne og er med til at give dem den dybde, som er så karakteristisk for dem. En anden udpræget styrke ved Marilynne Robinsons romaner er sprogets skønhed og fine personskildringer, der smelter sammen med langsomheden og går op i en højere enhed.

Udover i alt indtil videre fire romaner, har Marilynne Robinson udgivet fire essaysamlinger, hvoraf to findes på dansk. I 2012

udkom ”Åndsfraværelse”, som består af fire essays, som gør op med den moderne ateisme og forsvarer religion og tro. Bogen er et debatindlæg om forholdet mellem religion og videnskab, hvor hun går til angreb på den forfladigelse af tilværelsen, som en ensidig dyrkelse af videnskaben medfører. I 2015 udkom en oversættelse til dansk af essaysamlingen ”When I Was a Child I Read Books”, på dansk ordret oversat til ”Da jeg var barn, læste jeg bøger”. Bogens temaer er bl.a. moral, individualisme og nøjsomhed.

Debutromanen, ”Housekeeping”, som blev oversat til dansk i 1982 under titlen ”Hus og hjem”, er et godt skønlitterært førsteforsøg og blev hurtig en klassiker i amerikansk litteratur; men personligt foretrækker jeg klart de tre følgende romaner, som også hænger indbyrdes sammen med udgangspunkt i det samme lille samfund, dog set fra tre forskellige synsvinkler.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 4
18. marts 2016 · 42. årgang
POST
PP
DANMARK

Gilead

Den første ”Gilead” udkom i 2004 og kom året efter i en dansk oversættelse under samme navn. Bogen er et langt brev fra en gammel far til sin lille søn, et brev han ønsker at efterlade som arv til den søn, som han ikke regner med at få lov at se vokse op. Faderen, præsten John Ames, tager drengen med både tilbage i sit liv og ind i sine tanker og overvejelser om alt fra dåben, glæden og nytten til himlen.

I sine tilbageblik vender han gang på gang tilbage til sin bedstefar, drengens oldefar, hvem han tegner et rørende og levende portræt af. Den nu afdøde mand, som, ligesom mange andre i slægten, var præst, havde et helt særligt giversind, der ikke just gjorde det let at leve sammen med ham. Ingen i familien kunne således regne med at have sine ting for sig selv. Alt var emner for gaver til dem, som trængte, og familien blev derfor særdeles kreativ, når det gjaldt deres bestræbelser for at beholde selv de mest basale ting.

Beskrivelsen af den gamle bedstefar er i virkeligheden et sindbillede på et liv og et livssyn, som på mange måder står i kontrast til det individualistiske forbrugslivssyn, som i dag er fremherskende i den vestlige verden. Måske det bedst kan beskrives med de ord, som Marilynne Robinson lægger i hånden på John Ames, når han, igen med henvisning til bedstefaderen, skriver: ”At gøre nytte var det bedste, de gamle mænd kunne forestille sig”. Men samtidig er denne nytte ikke den samme, som man i dag i den politiske debat kan sidestille med evnen til positivt at virke med på bruttonationalproduktet og statens skatteindtjening. Når der er tale om nytte og værdi her i livet, er der tale om noget langt mere eksistentielt. Som John Ames skriver

i sit brev til sønnen: ”Jeg skriver det også for at fortælle dig, at hvis du nogensinde begynder at spekulere over, hvad du har udrettet i dit liv, og det spekulerer alle over før eller senere, så har du været Guds nådegave til mig, et mirakel, mere end et mirakel”, og han fortsætter: ”Du er nok ikke kønner end andre børn. Du er bare en køn og rar dreng, lidt spinkel i det, renskuret og velopdragen. Og alt det er udmærket, men det er selve det, at du er til, som jeg mest af alt elsker dig for”.

Denne form for værdisætning og den stille og dybe eftertænkning præger hele romanen. Her er der langt fra tale om en spændingsroman eller en hæsbæsende handlingsroman. Dens klare force er dybde og ikke brede. Det er indadvendtheden og ikke aktiviteten, der gør denne roman til noget helt særligt.

Samtidig er en af romanens helt klare kvaliteter dens personskildringer - indirekte for John Ames vedkommende, hvor man gennem hans overvejelser og beskrivelser i brevet til sønnen får et indgående kendskab til denne stille og stabile mand, mens beskrivelsen er mere direkte, når det gælder de andre personer i romanen, som bliver skildret gennem John Ames beskrivelser af dem. Blandt John Ames’ personskildringer er foruden bedstefaderen også hans afdøde første kone og datter, hans nuværende hustru, Lila, som er drengens mor, og hans venner og menighed - ikke mindst hans gode ven og kollega Boughton og dennes familie, som fylder en del i hans beretning til sønnen.

Hjemme

I ”Hjemme” er det ikke længere den gamle præst John Ames, som nu er død, der er fortæller og en form for hovedperson, men

i stedet vennen Boughton. Der er dog ikke her tale om en jeg-fortæller, og romanen har ikke den samme brevform som den foregående roman.

Den aldrende præst Boughton er blevet skrøbelig og gammel, og hans datter Glory kommer hjem for at bo hos og passe ham. Hun bliver gennem hele romanen brugt som synsvinkel, mens det snarere er Boughtons søn Jack, som kort tid efter også vender hjem til sit barndomshjem, der står frem som hovedperson. Jack har helt fra sin barndom været familiens sorte får, og ”Hjemme” kan i virkeligheden læses som en parafase over ”Den fortabte søn”, hvilket helt er i tråd med, hvordan Marilynne Robinson selv forstår sine romaner, hun taler således om ”udvidede metaforer”. På samme måde som i ”Gilead” og for så vidt også ”Hus og Hjem” er familien den centrale scene. Det er her, individet formes og vokser som menneske.

Marilynne Robinson. Foto: Wikipedia

Lila

Med ”Lila” er vi igen tilbage i tiden, hvor John Ames levede, således at romanens handling ligger længere tilbage i tiden, end de to foregående. Lila er således navnet på John Ames hustru, moderen til den søn, han skrev sit lange brev til i ”Gilead”. Med hende som hovedperson får vi nu en anden synsvinkel til at forstå begge de foregående romaner og det persongalleri, som går igennem alle tre romaner. Samtidig er det nu en ny person blandt disse kendte, som står frem, og hvis liv og skæbne vi på en særlig måde følger.

Lila har, da hun møder John Ames, haft et omtumlet og rodløst liv, men finder gennem hans stille hverdagstro den ro og stabilitet, hun har manglet. Romanen er da også blevet omtalt som en ”uendelig rørende og lavmælt kærlighedshistorie”, og denne lavmælt bliver dermed igen det, som bedre end noget karakteriserer Marilynne Robinsons forfatterskab.

Hverdagstro

Som overskrift har jeg valgt at tale om ”den stille tro”; men jeg kunne ligeså godt have brugt udtrykket ”hverdagstro”, for det er netop dette man møder i Marilynne Robinsons romaner. Her er der ikke tale om en flagrende, overåndelig tro, men om den form for tro, som holder i hverdagens sommetider grå trummerum, hvor der tilsyneladende ikke fordres det store heltmod; men hvor den ægte tro prøves dybere end noget andet sted og bliver det livsgrundlag, som er forudsætningen for alt i livet. Det er ikke for meget at sige, at Marilynne Robinsons forfatterskab er blandt de smukkeste og stærkeste, jeg kender.

Katolsk Orientering

Katolske nyheder fra ind- & udland

”Lad os med fornyet håb bygge forsoningens veje!”

Verdens brændpunkter fyldte meget i dette års Urbi et Orbi-budskab.

Tekst: Niels Messerschmidt

PÅSKEDAG Pave Frans fremførte påskedag det traditionelle Urbi et Orbi-budskab – til byen (Rom) og hele verden – fra balkonen ved Peterskirken. I talen berørte han mange af verdens konflikter, men bad tilhørerne på Peterspladsen om ikke at være bange fordi ”Kristus på denne strålende dag har besejret verden!”

”Stillet over for menneskehedens åndelige og moralske afgrunde, over for hjertets tomhed som skaber had og død, kan kun en uendelig barmhjertighed frelse os. Kun Gud kan fylde denne afgrund med sin kærlighed og forhindre os i at falde ned i den og hjælpe os til at fortsætte vor fælles rejse mod frihedens og livets rige”.

Frans bad den opstandne Kristus om at ”vise os håbets vej for det elskede Syrien”,

og om at englens budskab ved den tomme grav ”må overvinde de forhærdede hjerte og fremme befordrende møder mellem folk og kulturer” i Middelhavsområdet og Mellemøsten. Paven bad om, at direkte og oprigtige forhandlinger mellem israelere og palæstinensere må resultere i ”en retfærdig og varig fred” i Det hellige Land, og at man må finde en løsning på krigen i Ukraine. Pavens tanker gik også til ofrene for de seneste terrorangreb i Belgien, Tyrkiet, Nigeria og Tchad og en række andre afrikanske lande, som præges af politiske og sociale spændinger.

”Med kærlighedens våben har Gud besejret egoisme og død. Hans søn Jesus er barmhjertighedens dør, der er vidt åben for alle”, forklarede han.

”Med kærlighedens våben har Gud besejret egoisme og død. Hans søn Jesus er barmhjertighedens dør, der er vidt åben for alle”, sagde pave Frans i sit Urbi et Orbi-budskab påskedag. Foto: L'Osservatore Romano.

Lad jorden ”juble over denne strålende herlighed!”

Påskens budskab om den opstandne Kristus, der er et budskab om liv til hele menneskeheden, genlyder til alle tider og opfordrer os til ikke at glemme de mænd og kvinder, der søger en bedre fremtid, som de stadig flere indvandrere og flygtninge, heriblandt mange børn, som flygter fra krig, sult, fattigdom og social uretfærdighed, mindede paven om, og han tilføjede: ”Alt for ofte møder disse vore brødre og søstre død og bliver afvist af dem, der skulle byde dem velkommen og hjælpe dem”.

Lad jorden på denne smukke dag ”juble over denne strålende herlighed”, selv om den så tit mishandles og udnyttes grådigt, hvilket er med til at forrykke naturens balance, sagde Frans og tilføjede: ”Jeg tænker navnlig på de områder, der rammes af klimaforandringer og ikke sjældent forårsager tørke eller voldsomme oversvømmelser og som følge heraf skaber fødevarekriser i forskellige dele af verden”.

”Lad os sammen med vore brødre og søstre, der forfølges for deres tro og troskab mod Kristi navn, og over for det onde som for så mange synes at have det sidste ord her i livet, atter høre Herrens trøstende ord: ’Vær frimodige, jeg har overvundet verden! (Joh 16,33). I dag er det sejrens strålende dag, for Jesus har tilintetgjort døden og bragt livet og uforgængeligheden for lyset’ (jf. 2 Tim 1,10). Han har ført os fra slaveri til frihed, fra vemod til glæde, fra sorg til jubel, fra mørke til lys, fra slaveri til forløsning. Lad os derfor juble i hans nærvær”, sagde pave Frans.

Nuuk

Jesu små Søstre forlader Grønland.

Læs mere side 5

Jubelåret

Aflad er igen aktuelt.

Læs mere side 8-9

Retræter

Ignatiansk spiritualitet i din hverdag.

Læs mere side 10

Kirken i Danmark

Præstevielser, ungdomsarbejde og meget mere.

Læs mere side 11-13

Folkemord i Mellemøsten

Knights of Columbus udgiver rapport om Mellemøstens kristne.

KRISTENFORFØLGELSER En rapport fra den katolske organisation Knights of Columbus dokumenterer, at ISIS står bag omfattende overgreb mod kristne trossamfund i Mellemøsten og ødelæggelse af kirker. Knights of Columbus har 1.8 mio. medlemmer over hele verden, men flest i USA.

Mord, voldtægt, tortur, kidnapning og bombeangreb er mellem de forbrydelser, ISIS anklages for i den 280 sider lange rapport, som indeholder udførlig dokumentation af en stribe overgreb mod kristne og deres kirkebygninger.

Både den irakiske og den kurdiske regering betegner overgrebene som folkemord. Rapporten sætter fokus på kristne, der lever i områder, som ISIS dominerer eller har do-

mineret og dokumenterer, at udryddelse af kristne er en integreret del af ISIS' ideologi.

Rapporten citerer blandt andet fra ISIS' online-tidsskrift Dabiq, der sidste år bragte et foto af pave Frans med overskriften ”korstogspaven”.

”Vi vil besejre jeres Rom, bryde jeres kors og gøre jeres kvinder til slaver i Allahs, den ophøjedes navn,” stod det i tidsskriftet, som vil forberede læserne på det kommende apokalyptiske slag mellem Islam og de vantro.

Rapporten indeholder lister over dokumenterede overgreb på kristne i Irak, Syrien og Nordafrika samt lister med 1131 kristne martyrer og 125 angreb på kirker siden 2003.

I følge rapporten er brug af kristne og yazidiske kvinder som sexslaver et af de midler, ISIS bruger aktivt i sin rekruttering af unge krigere. ISIS offentliggjorde sidste år ifølge rapporten en pamflet, hvor sexslaveriet begrundes med citater fra Koranen.

Zainab Bangura, der er FN's ansvarlige for bekæmpelse af seksuel vold i krigszoner, har bekræftet at dokumenterne i rapporten er autentiske. Rapporten offentliggør en prisliste for kvindelige slaver. Piger mellem 1 og 9 år er de dyreste, mens priserne falder, jo ældre kvinderne er. Ifølge Zainab Bangura tilbydes sexslaverne først til ISIS-lederne og velhavende mænd fra Mellemøsten – og så til lavere priser til ISIS-krigerne.

Rapporten kan downloades på <http://www.stopthechristiangenocide.org/scg/en/resources/Genocide-report.pdf>

LR

KO mener

Moder Angelicas usædvanlige kald

Mange kender sikkert ikke den handlekraftige klarissenonne moder Angelica, der døde påskedag 92 år gammel. Men alle, som arbejder med katolske medier, kan ikke forbigå hendes livsværk – EWTN, *Eternal Word Television Network*. Hendes liv og virke er historien om, hvad et enkelt menneske kan udrette, når beslutsomhed og en stærk gudstro går hånd-i-hånd.

Moder Angelica grundlagde tilbage i 1961 et kloster i Alabama og begyndte nogle år senere at holde foredrag, som blev distribueret via kassettebånd. Disse foredrag blev med tiden så populære, at hun i 1971 blev bedt om at starte sit eget radioprogram. Ti år senere startede hun en tv-station under primitive forhold i klostrets garage.

Moder Angelica forenede tradition og modernitet i én og samme person. Hendes forståelse af Kirkens lære og autoritet var traditionel; samtidig havde hun som få i sin samtid blik for potentialet i de moderne kommunikationsmidler til at sprede det kristne budskab. Den beslutsomme og viljefaste nonne lod sig ikke mærke af, at hendes initiativer til tider mødte hovedrysten fra flere sider – fra mediefolk, ja selv inden for Kirken. Allerede i 1960'erne forstod hun som få, at Kirken må vægte evangelisering højere og at den kan nå ud til flere gennem radio og tv – lang tid før andre, selv evangeliske prædikanter, begyndte at fatte interessere for det.

Takket være en kombination af stædighed, en stærk tro på Helligåndens ledelse og almindelige katolikkers velvilje er EWTN vokset til i dag at være en af verdens største religiøse medievirksomheder. EWTN sender dagligt nyheder og programmer om katolsk tro via et stort netværk af tv- og radiostationer, internet og sociale medier og når alene med sine tv-programmer ud til 250 millioner hjem i 140 lande. I sendefloden indgår også rosenkransbøn, gudstjenestetransmissioner og længere debatprogrammer. Med til EWTN's bemærkelsesværdige historie hører, at dets drift gennem alle årene udelukkende er blevet finansieret ved frivillige donationer.

Moder Angelica var kontroversiel. Hun lod sig lede af Helligånden, hvilket ofte resulterede i sammenstød med andre – også det kirkelige hierarki. Men der opstod altid mange omvendelser og kald omkring hende og alt hvad hun startede. Hun var ihærdig og lykkedes med det mest på de mest uventede måder. Selv sammenfattede hun det med ordene: "Dare the ridiculous to open for the miraculous!" – at turde det latterlige for at åbne for det mirakuløse.

Moder Angelica knytter sig til den store tradition af enestående ordenssøstre, der formåede at udrette meget; en kvinde med et stort drive og energi, som Kirkens historie har været så rig på og som vort eget bispedømme også har nydt godt af. Hvor meget skylder vi ikke disse vidunderlige søstre! Moder Angelica havde masser af humor, hun var dybt ortodoks, og hun viste at Den katolske Kirkes tradition har masser af vitalitet. Hun var ugleset blandt meningsdannere, men blev anerkendt som 'den ægte vare' af katolikker verden over.

Må hun hvile i fred!

NM

Katolikkernes andel øges på verdensplan

Vatikanets statistik om udviklingen i Kirken.

STATISTIK Antallet af katolikker på verdensplan vokser hurtigere end den samlede befolkningstilvækst. Det fremgår af de seneste statistiske data fra Vatikanet om udviklingen i Den katolske Kirke. I tidsrummet 2005-2014 voksede det samlede antal katolikker med 14,1 procent, fra 1,12 mia. til 1,27 mia. – i samme periode voksede verdens befolkning med 10,8 procent. Katolikkernes andel på verdensplan voksede i disse ni år fra 17,3 til 17,8 procent. Den største vækst er sket i Afrika.

Vatikanets statistik viser også, at antallet af katolske præster er svagt stigende. I 2014 var der på verdensplan 415.792 præster mod

415.348 året forinden. Antallet af præster i Europa er derimod faldet markant, idet der i 2014 var otte procent færre end i 2005. I Oceanien lå nedgangen på 1,7 procent i samme periode.

Interessen for præsteembedet er nedadgående i alle verdensdele på nær Afrika. Den faldende interesse er især tydeligt i Europa, hvor der i perioden 2005-2014 var 17,5 procent færre præstekandidater.

De statistiske data fortæller videre, at der bliver stadig færre ordenssøstre i verden. I 2014 blev tallet opgjort til 682.729 ordenssøstre på verdensplan, hvilket er et fald på ti procent i forhold til ni år tidligere. Også antallet af ikke-præsteviede

ordensbrødre faldt i samme periode og lå i 2014 på 54.559 personer.

Vatikanet fremhæver, at det permanente diakonembedet er i stærk fremmarch, idet deres antal steg med hele 33,5 procent i perioden 2005-2014 – fra 33.000 til 45.000 diakoner. Denne udvikling, som især er udtalt i Europa og USA, er af "stor betydning", skriver Vatikanet i en kommentar til statistikken. Stigningen lader sig ikke forklare af forbigående eller tilfældige motiver, men synes i stedet at være udtryk for "nye og anderledes valg i måden at udbrede troen på".

Ovennævnte oplysninger bliver tilgængelige for offentligheden i nær fremtid, når henholdsvis den pavelige årbog 2016 og den officielle kirkelige statistik *Annuario Statisticum Ecclesie* udkommer. NM

Uafbrudt eukaristisk tilbedelse i godt 140 år

Tilbedelsen begyndte 1. august 1878 kl. 11 – og er ikke ophørt siden!

Tekst: Niels Messerschmidt

SAKRAMENTE Eukaristisk tilbedelse er betegnelsen for tilbedelse af Det allerhelligste Sakramente. Når det sker uophørligt, altså 24 timer i døgnet, kaldes det evig tilbedelse. Det har en gruppe amerikanske søstre gjort til sit særkende, og selv ildebrande, oversvømmelser og influenzaepidemier har ikke forhindret dem i at bede foran Det allerhelligste Sakramente uafbrudt i næsten 140 år!

Den amerikanske hjemmeside *Churchpop.com* fortæller historien om en gruppe tyske kvinder, der i 1849 grundlagde et franciskansk kommunitet i Milwaukee, Wisconsin, med det formål at udbrede evangeliet blandt tyske immigranter. I 1856 begyndte de at hjælpe til på det lokale seminar, men arbejdet kom efterhånden til at fylde så meget, at det gik ud over søstrenes religiøse bønsliv. Som følge heraf forlod flere søstre kommunitet.

Men det var først i 1878, at de tilbageværende søstre, nu under navnet Franciskanersøstre af den evige tilbedelse, fandt deres egentlige kald: den evige eukaristiske tilbedelse. De pålagde herefter sig selv, at mindst to søstre ad gangen skulle bede foran Det allerhelligste Sakramente, 24 timer i døgnet, 365 dage om året – uanset hvad og på ubestemt tid. De begyndte deres kald kl. 11 den 1. august 1878 og er ikke ophørt siden!

'Jeg er nødt til at holde mig vågen'

I tidens løb har mange ting ellers kunnet sætte en kæp i hjulet på søstrenes intentioner. Fx udrød der i 1923 brand i en tilstødende bygning, og i 1965 blev deres by ramt af oversvømmelse. Men heller ikke diverse influenzaepidemier, voldsomme storme og to verdenskrige kunne sætte en stopper for søstrenes tilbedelse foran sakramentet.

Søstrenes kommunitet svandt med tiden

Franciskanersøstre af den evige tilbedelse har uafbrudt i mere end 137 år bedt foran Det allerhelligste Sakramente i Mary of the Angels Chapel i La Crosse, Wisconsin. Foto: fspsa.org og insulatedoverall.com.

Ulandsarbejde overrasker

Vi hælder ikke penge i et bundløst kar, skriver en af Caritas' brobyggere efter et besøg i Uganda.

Tekst: Christian Ferdinandsen

UGANDA Jeg må blankt indrømme, at jeg på forhånd ikke havde de helt store forventninger til i et land som Uganda at møde effektivitet, transparens og moderne ledelsesværktøjer. Vel er der noget at komme efter i forhold til at gøre det endnu bedre. Alligevel må jeg konstatere, at jeg

blev overrasket over at se, hvorledes Caritas Danmarks samarbejdspartnere driver deres organisationer, og at de gør det på samme måde, som jeg ville forvente det af større virksomheder i Danmark. Selv bønder benytter sig af målsætning og opfølgning i det omfang, det er relevant. Det synes jeg er

værd at skrive hjem om: Ulandsbistand ydet via en NGO som Caritas, der årligt bruger mere end 7 millioner skattekrone i Uganda, er ikke som at hælde penge i et bundløst kar uden målbare resultater. Tværtimod, indsatsen i *Fortsættes næste side* ►

Christian Ferdinandsen. Foto: Caritas.

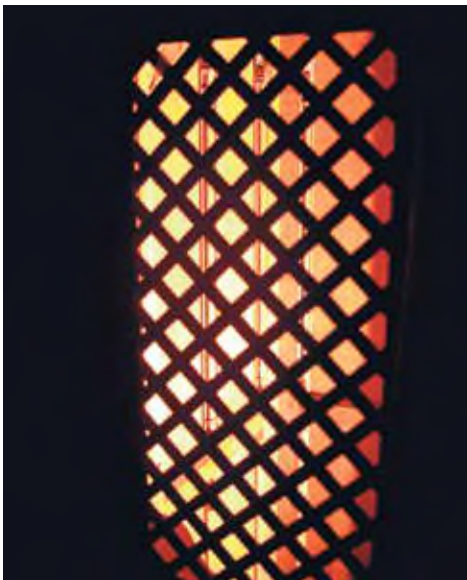
Præst vinder principiel sag

Domskendelse stadfæster skrifteseglts ukrænkelighed.

SKRIFTEMÅLET De lovgivende myndigheder kan ikke tvinge katolske præster til at afsløre detaljer, som er fremkommet under et skriftemål. Det fastslår en domskendelse i den amerikanske delstat Louisiana i begyndelsen af marts. Distriktsdommer Mike Caldwell sagde i sine bemærkninger til domskendelsen, at en lovgivning, der kræver at præster skal underrette myndighederne, hvis han under et skriftemål får kendskab til, at en person har været udsat for et seksuelt overgreb, er en overtrædelse af præstens religionsfrihed, og at skrifteseglts ukrænkelighed må siges at høre under sidstnævnte.

Domskendelsen hidrører en sag, hvor en nu 22-årig kvinde havde stævnet en katolsk præst fra bispedømmet Baton Rouge i Louisiana. Hun sagde, at hun under et skriftemål havde fortalt den pågældende præst, at hun som 14-årig var blevet seksuelt misbrugt af et 64-årigt medlem fra menigheden. Kvinden havde stævnet præsten for ikke at have anmeldt overgrebet til myndighederne og bispedømmet for

ikke at have oplyst præsten om at han var forpligtet til det i henhold til lovgivningen. I sit forsvar henviste præsten til den

En amerikansk domskendelse fastslår skrifteseglts ukrænkelighed. Foto: Walter Nett, Pfarrbriefservice.de.

utvetydige bestemmelse i Den katolske Kirkes kanoniske lov, hvori en præst, der bryder skriftemålets 'hemmelighed' automatisk bliver ekskommuniceret, og han tilføjede: "Hvis skriftemålet ikke længere er helligt, kan ingen nogensinde have tillid til os".

Lovgivningen, som nu har været prøvet ved en distriktsdomstol, ville tvinge præster til at anmelde tilfælde af seksuelle overgreb, som de fik kendskab til fx under et skriftemål. Ifølge *National Catholic Reporter* kan visse formuleringer i loven tolkes som om, de tillader undtagelser fra dette krav, mens den andre steder kræver en tvungen anmeldelse "uanset graden af tavshedspligt". Den aktuelle domsafgørelse fastslår, at lovgivningens krav om tvungen anmeldelse er i strid med religionsfriheden, som den amerikanske forfatning garanterer.

Afgørelsen kan ankes til Louisianas højesteret, og dommer Caldwell fastslog, at den sagsøgende kvinde naturligvis helt frivilligt kan vidne foran en jury i en retssag om det, hun hævder at have fortalt præsten i 2008. Et væsentligt problem for at retfærdigheden kan ske fyldest i denne sag er dog, at den anklagede mand døde i 2009. NM

Kort nyt

Stopper som chef for Vatikanradioen

ROKADER Pater *Federico Lombardi* stopper som generaldirektør for Vatikanradioen, men fortsætter som chef for Vatikanets pressekontor og som Vatikanets talsmand. Radiostationen mister også sin adm. direktør *Alberto Gasbarri*, der går på pension.

Vatikanradioens sammenlægning med Vatikanets tv-station sker som led i en omstrukturering af Pavestolens medieaktiviteter, og Lombardis og Gasbarris stillinger vil ikke blive genbesat. Kommunikationssekretariatets leder *Giacomo Ghisani* er udnævnt som midlertidig chef for Vatikanradioen.

Datoerne for fem helgenkåringer

KANONISERINGER Pave Frans har fastlagt datoerne for fem kommende helgenkåringer på et konsistorium den 15. marts.

Salige *Stanislaus Papczynski* (1631-1701) og salige *Elizabeth Hesselblad* (1870-1957) bliver helgenkårede den 5. juni, mens salige *Moder Teresa af Kolkata* (1910-97) bliver helgenkåret den 4. september. Den salige *José Luis Sánchez del Río* (1913-28) og den salige *Jose Gabriel del Rosario Brochero* (1840-1914) bliver begge helgenkåret den 16. oktober.

Europæisk post til biskop Kozon

COMECE Kommissionen for bispekonferencerne i EU (COMECE) har på deres plenarmøde den 4. marts udpeget yderligere to vicepræsidenter – biskop *Czeslaw Kozon*, formand for Den nordiske Bispekonference og medlem af COMECE siden 2007, og biskop *Rimantas Norvila* af Vilkauskis i Litauen, medlem af COMECE siden 2005.

På mødet valgte biskopperne også ny generalsekretær for en treårig mandatperiode, nemlig broder *Olivier Poquillon* OP, prior for det dominikanske konvent Sct. Peter Martyren i Strasbourg.

► Fortsat fra side 2

Uganda er ikke overladt til tilfældigheder!

Dokumentation vigtig

I det østlige Uganda ikke så langt fra grænsen til Kenya besøgte vi CIDI (*Community Integrated Development Initiatives*) i Soroti. På lokalkontoret fik vi en god beskrivelse af deres arbejde, før vi senere skulle på besøg i landområderne omkring byen. En af de ting, som CIDI gør omhyggeligt, er at sikre deres arbejde kan dokumenteres. Her var endnu en overraskelse. For det er ikke tilfældigt, hvad der gøres. Det sker ikke bare på må og få. Der er nemlig styr på det.

CIDI arbejder som de øvrige af Caritas Danmarks samarbejdspartnere vi besøgte, ved gennem opsøgende og opfølgende indsatser at lære og tilvejebringe viden og teknikker, som fremmer sundhed, ernæring, velstand samt forsoning. Det sidste er der faktisk brug for flere steder, eftersom Uganda i en årrække har været hjemmøgt af uroligheder. I Soroti området er det således kun få år siden, at *Lord Resistance Army (LRA)* blev fortrængt. LRA har stået bag bortførelser, overgreb og legemsbeskadigelser blandt dem, som ikke støttede op om LRA. Befolkningens sikkerhed kunne hæren kun garantere for i lejre, hvor mange har opholdt sig i flere år. Ved tilbagekomst

Caritasbrobyggerne bliver mødt med traditionel afrikansk dans under et landsbybesøg.

til landsbyerne er huse forfaldet, markskel ikke længere tydelige osv. Befolkningen har også været mærket på krop og sjæl af LRA. Dette har været kim til mange tvister og uoverensstemmelser. Arbejdet med at genopbygge fred og forsoning har således været en ikke uvæsentlig opgave for CIDI. CIDI's rolle er ikke at mægle, men at lære bønderne selv at kunne mægle – det er viden og teknikker, som CIDI kommer med.

Unge tager sig af forældrelose

Et meget smukt og rørende eksempel på medmenneskelighed og næstekærlighed så vi i Soroti i forbindelse med et besøg hos en gruppe unge mennesker, der i fællesskab drev landbrug. Gruppen formåede at få ekstra indtægter ved at have et lille bageri samt ved at optræde med dans og sang. Deres evner for at optræde er så fremragende, at de har vundet priser for det. Men det særlige var, at gruppens medlemstal var mere end fordoblet: De tog forældrelose børn, enker og handicappede til sig og indlemmede dem i deres fællesskab. Dette skete til gengæld helt uden at sætte mål, lave budgetter eller lade andet end hjælpsomheden drive det. Det var en gave at opleve dette.

CIDI's arbejde blandt bønderne udføres af "field officers". Hver gang en field officer har været ude hos bønderne, vil han eller hun sørge for en elektronisk registrering af, hvem der er blevet besøgt, hvad der er blevet talt om, hvor og hvornår besøget har

fundet sted. Det er således muligt at følge den udvikling, der sker hos dem der hjælpes, og at se den i en tidsmæssig sammenhæng.

Fattige nås

Så Uganda er for mig et godt eksempel på et land i fremgang. Landet og ikke mindst civilsamfundsorganisationerne har stadig brug for støtte til både at bekæmpe fattigdom og i lige så høj grad at holde beslutningstagere fast på deres ansvar. Det findes mange NGO'er, der tillige kan imødekomme de krav til dokumentation af resultater, som er så afgørende for at donorer overalt på jorden kan være sikker på, at det betaler sig at bidrage – også i Danmark. På den baggrund er jeg overbevist om at Caritas Danmarks bidrag kommer ud til dem, der har brug for det: Ugandas fattige bønder.

(Christian Ferdinandsen besøgte Uganda i november måned sammen med 10 andre brobyggere for at se Caritas' arbejde i landet. Han er til daglig proposal manager og tilknyttet Sankt Mariæ kirke på Frederiksberg).

Brobyggere til Uganda

- Formål er at oplyse om Caritas Danmarks arbejde i Uganda konkret og generelle problematikker og forhold i ulande.

Mød en brobygger:

- 24. maj kl. 12.00: Sankt Franciscus Kirke i Nakskov ved Jamal Tamimi-Sarnikowski.
- 29. maj kl. 11.00: Rosenkranskirken i Åkirkeby ved Paul Jørgensen.

Hvem i dit lokalområde har brug for hjælp eller fællesskab? Caritas' Diakonipulje er til aktiviteter for mennesker i Danmark, der har brug for støtte i livet. Se hvordan du søger på www.caritas.dk

“Barmhjertigheden leder os mod Gud”

Pave emeritus taler om troskrisen og Guds barmhjertighed.

Tekst: Niels Messerschmidt

REFLEKSIONER I et sjældent interview med pave emeritus berører Benedikt XVI den ”dybe troskrise” i den katolske verden efter 2. Vatikankoncil. Samtidig støtter han pave Frans’ vægning af Guds barmhjertighed. Interviewet, som er gennemført af pater Jacques Servais SJ, indgår som et kapitel i en ny bog på italiensk med indlæg fra en teologisk konference i Rom sidste år.

I sine betragtninger om den kristne tros natur siger pave emeritus, at personlig tro er uløseligt knyttet sammen med Kirken: ”På den ene side er det en dyb personlig dialog med Gud, der berører min inderste kerne og sætter mig i direkte kontakt med Den levende Gud, så jeg kan tale med Ham, elske Ham og indgå i fællesskab med Ham. Samtidig er denne højst personlige erfaring uløseligt knyttet sammen med et fællesskab: at være et Guds barn i et fællesskab af brødre og søstre, er en del af troens kerne”.

Om troskrisen

Benedikt kommer ind på troskrisen efter 2. Vatikankoncil: ”Missionærerne i det 16. århundrede var overbevist om, at den udøbte er evigt fortabt. Efter koncilet blev denne overbevisning opgivet. Resultatet var en dyb krise. For uden forbindelse med frelsen bliver troen grundløs [...] Hvorfor skulle man overtale nogen til at antage den

kristne tro, hvis de også kan blive frelst på anden måde?” spørger han.

Teologer forsøger til stadighed at finde fulgyldige forklaringer, som kan bekræfte den kristne forvisning om at frelsen kommer gennem Kristus uden nødvendigvis at skulle insistere på dåben og en eksplicit bekræftelse af troen på Ham, forklarer Benedikt. Imens er det dog klart, at Kirken – hele det kristne samfund – er Kristi legeme, og at dette legeme må række ud og tilbyde hjælp, lindring og invitere til et dybere Gudsforhold.

”Modvægten til det ondes herredømme kan kun bestå i Jesu Kristi guddommelige-menneskelige kærlighed, som altid er større end noget ondes magt”, forklarer han. ”Men vi er nødt til at indsætte os selv i det svar, som Gud giver gennem Jesus Kristus”.

Om barmhjertighed

Benedikt minder om, at ”Kirken ikke har skabt sig selv. Den blev skabt af Gud og bliver til stadighed formet af ham. Det manifesterer sig konkret i sakramenterne, først og fremmest i dåben: Jeg kommer ind i Kirken – ikke ved en bureaukratisk handling – men ved hjælp af dette sakramente [...] Vi har hele tiden behov for Guds nåde og tilgivelse”, understreger han.

”Jeg tror, det er ”tidens tegn”, at forestillingen om Guds barmhjertighed

i stigende grad spiller en central og dominerende rolle [...] Pave Johannes Paul II følte denne tilskyndelse ganske stærkt, selv om det ikke altid var umiddelbart synligt [...] Inspireret af sin erfaring af menneskelig ondskab helt tilbage fra sin ungdom, fastslog han, at barmhjertighed er den eneste sande og i sidste ende virksomme reaktion på det ondes kræfter. Kun hvor der råder barmhjertighed ophører grusomhed, ondskab og vold med at eksistere”.

”Pave Frans”, tilføjer Benedikt XVI, ”fortsætter til fulde denne linje. Hans pastorale praksis finder udtryk i hans stadige henvisning til Guds barmhjertighed – en barmhjertighed, som leder os mod Gud”, siger Benedikt, der ikke mener det

er tilfældigt, at folk i dag finder lignelsen om Den barmhjertige Samaritaner så appellerende: ”Jeg tror, at under selvtilidens og selvretfærdighedens fernis gemmer sig en dyb erfaring om menneskeheds sår og uværdighed foran Gud”.

”Inderst inde håber menneskene, at samaritaneren kommer dem til redning, at han vil bøje sig ned og hælde olie i deres sår, pleje dem og bringe dem i sikkerhed. Grundlæggende ved de, at de har brug for Guds barmhjertighed og mildhed. I vor tids hårde og teknificerede verden, hvor følelser ikke længere regnes for noget, vokser forhåbningerne til en forløsende kærlighed, som gives frit”, forklarer pave emeritus.

*Pave Frans hilser på pave emeritus Benedikt XVI, der i et interview giver sin fulde tilslutning til sin efterfølgers vægning af Guds barmhjertighed.
Foto: L'Osservatore Romano.*

Storvask i retten

Vatileaks 2 trækker i langdrag.

Tekst: Lisbeth Rütz

VATIKANET ”Vi er anklagede for noget, der ikke er en forbrydelse i Italien. Jeg ønsker, at den italienske regering tager stilling til dette”, udtaler journalisten og forfatteren Gianluigi Nuzzi til *Corriere TV*. Det sker efter et retsmøde den 15. marts i Vatikanet. Sammen med journalistkollegaen Emiliano Fittipaldi er Nuzzi anklaget i den såkaldte Vatileaks 2-affære for at have offentliggjort en stribe hemmeligstemplede dokumenter fra COSEA-kommissionen. COSEA blev nedsat den 18. juli 2013 på direkte initiativ af pave Frans og sluttede sit arbejde i 2014 med en række konkrete forslag til at skabe mere transparens i Vatikanets økonomiske forvaltning.

Tre tidligere medlemmer af COSEA, Francesca Chaouqui, Ernesto Balda og Nicola Maio, sidder på anklagebænken sammen med de to journalister. De fem er anklaget efter et tillæg fra 11. juli 2013 til Vatikanets straffelov. Paragraffen giver mulighed for at straffe udlevering af fortrolige dokumenter med op til otte års fængsel, når dette kan skade Vatikanets interesser.

Mens Nuzzi og Fittipaldi har brugt Vatileakssagen til at profilere sig som martyrer for ytringsfriheden, har Chaouqui og Balda markeret sig med uskon indbyrdes mudderkastning.

Det ligger nu fast, at Balda har været whistleblower. Den højstående prælat, der

ved retssagens begyndelse valgte at være tavs, har tilstået, at han har udleveret et fem siders dokument med 87 passwords til COSEA-kommissionens dokumenter til Nuzzi. Han har også tilstået at have lækket dokumenter til Fittipaldi. Men hvad fik Opus Dei-præsten til at lække dybt fortrolige oplysninger til pressen?

Skuffede ambitioner siger hans medanklagede, PR-eksperten Francesca Chaouqui. ”Det er et klima, hvor de lange knive er fremme, forstår De – også på grund af de to manglende udnævnelser. Først håbede monsignoren på at blive sekretær for økonomisekretariatet, så på at blive udnævnt til hovedrevisor for Den hellige Stol”, udtalte Chaouqui den 3. november sidste år til *Corriere della Sera*.

Balda virkede konfus i retten i følge den italienske presse. Han har indrømmet, at de to journalister ikke har truet ham til at udlevere oplysninger. Derimod følte han sig presset af Chaouqui, der kendte til hans problemer med skattevæsenet. Hun truede, siger Balda, med sine angiveligt tætte forbindelser både til mafiaen og den italienske efterretningstjeneste.

Allerede i august 2013 skrev vatikanisten Sandro Magister på webstedet *www.chiesa.espresso.repubblica.it*, at Chaouqui i 2012 leverede informationer om Vatikanet til Nuzzi, da han udgav sin bog ”*Le carte segrete di sua Santità*” (Hans Helligheds

hemmelige papirer) om Vatileaks 1 affæren.

Kun få dage før pave Frans blev valgt, optrådte Chaouqui som anonym kilde med fortrolige oplysninger fra Vatikanet i et interview i dagbladet *la Repubblica*, skriver Sandro Magister, der også hævder, at Chaouqui var leverandør til det meget kulørte og sensationsprægede website *www.dagospia.com*.

Den i forvejen komplicerede Vatileaks-sag kompliceres nu yderligere af, at Balda under en rejse til Dubai ved årsskiftet 2014 ifølge vidneudsagn skal have udleveret fortrolige dokumenter om pave Frans’ helbredstilstand til en ”mister X” i den kinesiske efterretningstjeneste. Dokumenterne indeholdt blandt andet oplysninger om blodprøver og en ultralydsundersøgelse. Oplysningerne

stammede dog ikke fra pave Frans, men fra Vallas egen 82-årige mor, viste undersøgelser af Baldas beslaglagte computer og mobiltelefon.

Næste møde i sagen er berammet til den 6. april. Nu vil tiden vise, om der bliver udvist mildhed som i den første Vatileakssag. Her blev pavens butler Paolo Gabriele og IT-manden Claudio Scarpelletti idømt domme på henholdsvis 18 og to måneder for at have lækket fortrolige dokumenter, som Nuzzi brugte i sin bog ”*Sua Santità – le carte segrete di Benedetto XVI*” (Hans Hellighed – Benedikt XVI’s hemmelige papirer). Begge blev senere benådet.

Foreløbig sidder Balda dog i arrest i Vatikanet, mens de øvrige fire tiltalte, der er italienske statsborgere, ikke er begæret udleveret fra Italien.

Francesca Immacolata Chaouqui er en af hovedpersonerne i Vatileaks 2-affæren. Her udtaler hun sig om sin rolle på en pressekonference i Cosenza sidste år.

Tak for mange gode år

De små søstre siger farvel til Grønland.

Tekst: Mikaela Engell

NUUK 15. april 2016 er en trist dag for Krist Konge menighed i Nuuk, for da nedlægges Jesu små Søstres kommunitet efter 36 års aktiv tjeneste for menigheden og for det grønlandske samfund.

Menigheden – og Grønland – siger dermed farvel til lillesøster (ls) Noële og ls Agnes-Ghislaine, som har været den faste kerne i det lille fællesskab igennem alle årene. Igennem tiden har menigheden også haft glæde af mange andre små søstre, heriblandt ls Anna-Stefani, ls Marie-Julienne og ls Marie-Gisele.

Det var biskop Hans, som foranledigede, at Jesu små Søstre kom til Grønland. Han følte, at der var behov for støtte til menigheden for at sikre Kirkens varige tilstedeværelse blandt inuit, og han mente, at netop Jesu små Søstre i deres spiritualitet og virke ville kunne udfylde opgaven. Derfor henvendte han sig til ordenens grundlægger, lille søster Magdeleine i Rom og fik udvirket, at ordenen kom til Grønland.

Hverdagslivet

Lille søster Noële ankom til Nuuk sammen med den daværende regional, ls Bernadette-Colette, den 10. juli 1980. En måneds tid efter, i august 1980, sluttede ls Agnes sig til søstrene. Der blev indrettet en lille lejlighed til søstrene i præstegårdskomplekset, og her boede de indtil 1983, hvor de flyttede til en lejlighed i de for Nuuk så karakteristiske betonblokke. De hårde, hvide vægge har nu gennem mere end 33 år dannet rammen om et varmt og bankende hjerte midt i den grønlandske hverdag: et virkeligt kontemplativt liv levet blandt almindelige mennesker. De små søstre har, som Jesus gjorde i Nazareth, delt hverdag, levevilkår, arbejde og drømme med deres naboer.

Da søstrene først ankom til Nuuk,

begyndte de at arbejde på byens fiskefabrik. Der var imidlertid tale om sæsonarbejde, som gjorde dem arbejdsløse hver vinter, og derfor tog søster Noële arbejde på Telestationen, hvor hun arbejdede i 17 år frem til sin pensionering. Herefter har Noële været særdeles aktiv som frivillig i Røde Kors genbrugsbutik og som muntert, aktivt og højest værdsat medlem af ældreforeningen, hvor hun har dyrket gymnastik og svømning med sine grønlandske seniorkolleger.

Søster Agnes-Ghislaine har i 32 år arbejdet på landshospitalet Dronning Ingrid's Hospital, først som ufaglært sundhedshjælper, og herefter som sygeplejerske på ortopedkirurgisk afdeling. Agnes lod sig pensionere med udgangen af september 2015, men der har stadig været bud efter hende som vikar på afdelingen, for hun har været en skattet og dygtig medarbejder på sygehuset.

Ls Anna-Stefani var i Nuuk i 7 år og arbejdede i disse år som hjemmehjælper ved kommunen. Ls Marie-Julienne arbejdede i sine 9 år som frivillig på et værested for børn, og ls Marie-Gisele var i Nuuk i 3 år og arbejdede som ufaglært på et plejehjem.

Søstrenes kontemplative liv har været forankret i dette almindelige kvindeliv, hvor venskaber er vokset frem med naboer og kolleger. I Charles de Foucauld's ånd har de søgt Jesus i næsten, og sammen med ham og hende set Guds ansigt midt i hverdagens glæder og sorger.

Brobyggere

Indtil starten af 1960'erne var det ikke tilladt for trossamfund uden for folkekirken at etablere sig i Grønland. Da der blev mulighed herfor, kom oblatfædre til Nuuk og byggede den kirke, som stadig danner rammen om Krist Konge menighed.

Oblatfædre formåede gennem deres virke, herunder ikke mindst et aktivt ungdomsarbejde, at række ud til det grønlandske samfund, og det spillede også en enorm rolle for accepten af Den katolske Kirke i Grønland, at Finn Lynge virkede som præst i flere år. Den grønlandske Folkekirke var imidlertid fortsat temmelig forbeholden overfor den "fremmede fugl", som Den katolske Kirke var. Jesu små Søstre blev i denne situation brobyggere. Sammen med en god veninde, Gudrun Chemnitz, som var menighedsrepræsentant i folkekirken, grundlagde de tradition i Grønland for Kvindernes Internationale Bededag i et økumenisk samarbejde, som stadig blomstrer, og deres ærlige og ligefremme facon betød, at barrierer blev brudt ned og viljen til økumeni voksede. Det gode forhold til Den grønlandske Folkekirke, som menigheden har i dag, er et direkte resultat af søstrenes arbejde og personlige venskab med biskop og præster i folkekirken, for de har gjort kirken tilgængelig og forståelig for det grønlandske lutherske samfund.

Samtidig har De små Søstre gennem deres mange internationale kontakter bidraget til en øget opmærksomhed og forståelse af kirken i Grønland.

Søstre med mere

De fleste medlemmer af menigheden i Nuuk kommer til Grønland fra andre lande og på kortere eller længere ophold. Søstrene har været "familie" for alle, som savnede én – de har været søstre, tanter, gudmødre og bedstemødre for mange i menigheden, og de altid været parat med praktisk hjælp, gode ord og et venligt spark,

når det behøvedes. Derfor siger vi ikke kun farvel til Jesu små Søstre, men også til kære medlemmer af vor lille familie her i Nuuk.

Farvel og tak

"Farvel og tak" er en almindelig frase. Vi siger "farvel" til søstrene, men "tak" er næsten ikke dækkende for, hvad vi føler. Søstrene har gennem et helt voksenliv investeret sig selv fuldstændigt for os i kirken og i menighedslivet, og det har haft en enorm betydning for den lille menighed uden fastboende præst.

Vi ved, at det også er svært for søstrene selv at sige farvel til deres virke blandt de mindste i landet, til deres venner og til menigheden; men vi ved også, at der forude venter dem meget godt, for der er stadig arbejde, der skal gøres, og kærlighed, der skal spredes.

Vi har meget at være taknemmelige for. Må Guds kærlighed følge vore søstre i deres fortsatte virke.

Søstre og reservefamilie-medlemmer. Lille søster Noële som reservebedstemor for en lille dåbsdreng i traditionel, grønlandsk anorak.

De første år boede søstrene i en lille lejlighed i kirken. En ung søster Noële drikker kaffe med gode venner.

I 1983 flyttede søstrene til en lejlighed i en boligblok. Noële, Agnes og Anna-Stefani ved opvasken.

Menigheden har ingen fastboende præst, men bliver betjent af tilreisende præster. Her er pater Peter Fleetwood på besøg.

Ikke bare til pynt og hygge

Kirsten Kjærulff udgiver bog om, hvad engle egentlig er for noget.

Tekst: Lisbeth Rütz

TROSLÆRE Hver eneste dag ringer tusinder af kirkeklokker solen op og ned i Danmark. Det har de gjort lige siden kristendommen kom til Danmark. I Danmarks katolske middelalder kaldte klokkerne til Angelusbøn for at fortælle om historiens største begivenhed – at ærkeenglen Gabriel kom med bud til Maria om, at hun skulle føde Guds søn. I dag har de fleste af os glemt, hvad klokkerne egentlig ringer for. Selve ordet engel kommer af angelus og betyder budbringer. Vi kender også til engle. Ved juletid daler de som søde væsener med guldglimmer på vingerne ned til os i shoppingcentre og gågader med bud om, at det er på tide at skrue op for forbruget.

Men engle er ikke bare til pynt og hygge. Og de er slet ikke de søde og sentimentale væsener, vi gør dem til. Faktisk er de yderst handlekraftige væsener og skal tages alvorligt som en fast del af Kirkens lære og tradition. Hvad den katolske katekismus siger om engle bygger i høj grad på apostlenes lære, koncilerne, kirkefædre og kirkelærerne, siger forfatteren og foredragsholderen Kirsten Kjærulff, der lige nu er bogaktuel med ”Englene – Himlens sendebud”. Kirsten kommer fra en folkekirkeligt aktiv sønderjysk familie, men blev katolik i 1992. Samme år udgav hun den anmelderroste bog ”Den ildfyldte kraft” om middelaldermystikeren Hildegard af Bingen. Som Hildegards danske ambassadør har hun i mange år rejst landet tyndt for at præsentere Hildegard som en profet for vor tid og mange folkekirkedanskere er sammen med hende gået i Hildegards fodspor i Rhinlandet. Med sin nye bog om engle vil hun gerne vise, hvad engle virkelig er, hvilken rolle de spiller i Bibelen og hvad de betyder i

Kirkens tradition. Dermed er bogen også indirekte en kommentar til de mange misforståelser som New Age-bevægelsen har spredt om engle.

Englene griber ind på Guds vegne

Det vrimler med engle i Bibelen fortæller ”Englene – Himlens sendebud”. Mere end 300 gange både under den gamle og den nye pagt er de i aktion som aktører i Guds frelsesplan. De griber ind i situationer, der spænder fra det helt hverdagsagtige til det højdramatiske, hjælper enkeltpersoner i farlige situationer, men kan også optræde som Guds stormtropper og være udset til at hjælpe hele folkeslag. Som rent åndelige væsener er de ukropslige – men de kan vise sig i menneskeskikkelse, hvis det passer til situationen.

Engelen kan vise sig under stor dramatik. Det sker, da englene bliver sendt af Gud for at udrydde byerne Sodoma og Gomorra, men også for at redde Lot og hans husstand som de eneste retfærdige i hele byen. Men betingelsen er, at de er absolut lydige og ikke vender sig om for at se tilbage på byen.

Alle bliver reddede undtagen Lots hustru. Hun vender sig om og bliver forvandlet til en saltstøtte.

Oftentimes griber en engel ind i dagligdagen for at give en person en særlig opgave. Da Gideon står derhjemme og tærsker hvede, viser en Herrens engel sig pludselig for ham og fortæller, at han skal lede israeliternes befrielseskrig mod midjanitterne.

Konturerne til en egentlig bibelsk englelære aner man i Daniels Bog, hvor store tanker og syner foldes ud og åndemagterne kæmper en kamp af kosmiske dimensioner mod hinanden.

Hovedpersonen Daniel sidder i fangenskab ved Babylons floder. Daniel

og to af hans venner siger nej til at tilbede Nebukadnesar som en gud. Derfor bliver de smidt ind i en ovn, hvor de kan brænde op som straf. Men lige som kejseren skal til at fryde sig ved synet af de brændende jøder, møder der ham et forfærdende syn. Daniel og de to venner går nemlig helt uskadede rundt inde i ovnen sammen med en fjerde mand, som er en engel.

Senere bliver Daniel smidt ned i en løvekule, fordi han holder fast ved Israels gud. Men også her bliver han reddet af en engel. Nu forstår kejser Dareios, hvad han er oppe mod og befaler sit folk at frygte Israels gud.

En helt anden type engel møder man i Tobits bog. Den gamle Tobit lever i udlændighed i byen Ninive. Tobit er blind og kan ikke selv rejse. Derfor må han bede sønnen Tobias rejse ud i det fremmede for at hente en større sum penge hos en slægtning. Som far er han lidt betænkelig ved at sende den unge Tobias afsted. Men så viser selveste ærkeenglen Rafael sig som et almindeligt menneske for Tobias. Han tilbyder at slå følge med ham og vise ham vejen (Tob 5,4-6).

Rafael viser sig at være en ualmindelig god rejseledsager. Takket være ham kommer Tobias hjem i god behold med alle pengene og en ung smuk hustru efter at Rafaels gode råd har reddet ham fra dæmonernes angreb. Alt ender lykkeligt, da Tobias efter Rafaels anvisninger redder sin far fra blindhed.

Også i Det nye Testamente spiller englene en væsentlig rolle. Jesus omtaler altid englene med stor ærbødighed, og de følger ham hele livet igennem. Det starter, da englen Gabriel får den største opgave en engel nogensinde har haft. Han siger til den unge kvinde Maria, at hun skal blive gravid og føde Guds søn. Da Jesus er blevet født, står englene og synger over stalden i Betlehem. De følger ham hele vejen.

Jesus går frivilligt ind til sin lidelse, selvom Faderen kunne sende 12 legioner engle (72.000!) for at hjælpe ham. Det sker for at Skrifterne kan gå i opfyldelse. Men inden det sker kommer en engel for at styrke og trøste ham.

I Matthæusevangeliet er det en engel der vælter stenen bort fra graven. Også i Apostlenes gerninger spiller englene en stor rolle. De hjælper apostlene i deres trængsler og viser den unge Kirke, at den er sendt til alle folkeslag for at forkynde budskabet om Guds frelse.

En engel viser sig for apostlen Filip og giver ham besked på at bryde op for at gå sydpå ad vejen fra Jerusalem til Gaza. Her møder han hofmanden Kandake, der forvalter den etiopiske dronnings skatte. Hofmanden beder nu Filip om hjælp til at udlægge profeten Jesajas ord om den lidende tjener. Filip tager til orde og forkynder evangeliet om Jesus for Kandake, der omgående kommer til tro. Da han ser, de kører forbi en flod, beder han om straks at blive døbt. (ApG 8,26 ff) Et andet sted i ApG viser en engel sig for den romerske

officer Cornelius. Englen giver ham besked på at sende bud efter Peter. På samme tid får Peter et syn, hvor Gud fortæller Peter, at også hedningerne er Guds børn. Peter forstår at Cornelius har haft besøg af en engel

Højdramatisk bliver det, da Peter sidder i fængsel i Rom. Mens han venter på at blive henrettet viser en engel sig i cellen. ”Tag din kappe på og følg mig”, siger engelen. Men det går først rigtig op for Peter, hvad der er ved at ske, da fængselsporten pludselig åbnes af sig selv, og han kan forlade fængslet som en fri mand.

Det er ikke bare billedtale og poesi

Kirsten ryster smilede på hovedet, da jeg spørger, om hun selv har erfaringer med engle. ”Nej, jeg har ingen overnaturlige oplevelser at fortælle om. Som såkaldt oplyste mennesker er vi alle sammen præget af en rationalistisk tradition. Vi har svært ved at begribe den mystiske dimension, englene udtrykker og er tilbøjelige til at læse om de mange beretninger om engle som billedtale og poesi. Men nogle mennesker har faktisk fået den særlige nådegave, at de somme tider kan få lov til at se og tale med englene. Men her er det afgørende vigtigt at skelne mellem Guds engle, som altid kommer på vegne af Kristus og Hans Kirke, og så de faldne engle, som vil prøve at føre menneskene vild.

Bibelens historie om Guds frelsesplan er slet ikke skrevet færdig endnu. Den slutter først ved verdens ende. Hvert eneste menneske på jorden er skrevet ind i den historie. Det er ikke så mange, der er udset til at profetere som Daniel eller stå i spidsen for en hær som Gideon. Men vi har alle sammen en værneengel der skal hjælpe os med at komme i mål, fortæller Kirsten, der lige nu beder ærkeenglen Rafael følge sit barnebarn, som for øjeblikket er på ekspedition gennem Amazonasjunglen.

Hvad siger Bibelen om engle?

Bibelen taler om engle 44 steder i evangelierne, 94 gange i Joh. Åb. og omkring 200 steder i GT. Læren om englene føres videre i Kirkens tradition og bliver gang på gang bekræftet af koncilerne, således også i 381 i Nikæa, hvor den nikænske trosbekendelse bliver formuleret: ”– alle synlige og usynlige tings skaber – ” ”De usynlige ting” er englene, med henvisning til bl.a. Paulus, der omtaler forskellige engle-”klasser”: Troner, herskere, magter og myndigheder. (Kol 1,16).

Englene er altid bipersoner i forhold til Kristus, men spiller en central rolle i frelseshistorien.

Det er afgørende, om englene tjener Kristus og Hans Kirke.

Hvis ikke, kan det være ”ondskabens åndemagter i rummet” (Ef 6,12), som prøver at forføre Guds børn.

Vind en bog

Katolsk Forlag har doneret tre eksemplarer af ”Englene – himlens sendebud” til KO.

Der trækkes lod om bøgerne blandt de rigtige besvarelser af flg. tre spørgsmål:

- Hvad betyder ordet engel?
- Hvad sagde Herrens engel til Gideon?
- Hvem var Kandake og hvad lavede han?

Send løsningen per mail til redaktion@katolskorientering.dk eller per post til

Katolsk Orientering, Gl. Kongevej 15, 1610 København V, så vi har den senest den 19. april.

Vindernes navne offentliggøres i KO nr. 6 (udkommer den 29. april).

Kirsten Kjærulff: ”Englene – Himlens sendebud” – koster 149 kr. og udkom sidste år på Katolsk Forlag.

Anne Marie Johansen: Kristi fødsel.

Paul Beloui: Montfort på dødslejet. Skulptur af Paul Belouin i Saint Laurent basilikaen i Saint-Laurent-sur-Sèvre.

Han gav troslivet hjertemassage

I år markeres 300-års jubilæet for Louis-Marie de Montforts død.

Tekst: p. Stephen Holm SMMass, www.montfort.dk

HELGENER I 1973 var jeg med de i Danmark dengang virkende montfortanere på valfart til Frankrig i den hellige Montforts fodspor, – under ledelse af pater Harry Herberighs, daværende regionalsuperior. Næsten allesammen var de med: Herberighs, Braun, Meertens, Umans, van den Hoek, Jansen. Og tre-fire Visdomsdøtre. Van Hoek tog ivrigt billeder, men de blev ikke til noget. Brauns forklaring: ”Han barberer sig med sit kamera og fotograferer med barbermaskinen”. Anledningen til valfarten var 300-året for den hellige Montforts fødsel i 1673. Og anledningen til min deltagelse, – dengang folkeskolelærer i Espergærde, – var en i mig voksende interesse for den hellige Montfort: Hans liv og virke, hans spiritualitet. Siden blev jeg præst.

Nu er det 43 år siden, og omend en del valfarter gennem Montforts Frankrig har fundet sted i vores (Montfortkommunitetets) regi, står nu atter en valfart for døren, – måske den sidste, vi arrangerer. Fra den 24. til den 29. april. Denne gang er anledningen 300-års-dagen for den hellige Montforts død den 28. april 1716, eller sagt anderledes: 300-året for hans himmelske fødsel. Siden pinsedag 2015 har vi i vores ordensfamilie intenst forberedt denne højtid. Og på selve dagen, den 28. april, vil valfartsdeltagerne medfejre højtideligheden i den lille landsby St.-Laurent-sur-Sevre i Vendée, hvor den hellige Montfort ligger begravet.

Hvem var Montfort?

Hvad kan man kort sige om denne nidkære præst, der gennem 16 års præstetjeneste sled sig selv op???

Man kan f.eks. slå op i de to nyere helgenleksika, der findes på dansk. Donald Attwaters fra 1989 (Katolsk Forlag) er i 2012 (på samme forlag) blevet udvidet med Erhard Gorys ’423 helgener’, og jeg må sige, at dén beskrivelse af den hellige Montfort, som sidstnævnte bringer, er et fint og korrekt ”summary”. Her kan man

læse nogenlunde som følger, – jeg siger nogenlunde, for indimellem har jeg ikke kunnet dy mig for at supplere en smule:

Louis Grignon blev født i 1673 i Montfort-sur-Meu i Bretagne. Senere tog han navnet ’Maria’ som firmelsesnavn og anvendte ’de Montfort’ som efternavn, altså ’fra (byen) Montfort’, idet det vigtigste i hans liv var sket netop dér: at han var blevet døbt. Hans far var en middelmådig sagfører, og familien var tilsvarende fattig. Atten børn havde ægteparret Grignon. Tre drenge blev præster, to piger blev ordenssøstre (og en dreng blev morder). Allerede som barn var Louis mærkbart from og nærede en speciel hengivenhed til jomfru Maria. Han blev uddannet hos jesuitterne i Rennes og senere, ikke uden vanskeligheder, som elite-elev på præsteseminariet Saint Sulpice i Paris. Han blev præsteviet i år 1700. Hans ønske var at være præst i streng efterfølgelse af apostlenes ’Art und Weise’, ikke som sognepræst, men, som fattig missionær, at vandre fra sted til sted for at forkynde budskabet om Guds menneskevordelse i Jesus Kristus.

Hans vanskelige personlighed, nok arvet fra faderen, beredte ham mange prøvelser, betydelig modgang og modstand, både på grund af hans temperament og hans ofte mærkelige optræden. Tre år efter sin præstevielse grundlagde han som fattiggårdspræst i Poitiers på én ung pige, Louise Trichet, kongregationen Visdommens Døtre, som skulle drage omsorg for syge og fattige. Men snart blev han sat fra sit embede i dette bispedømme. Hans ret bombastiske og utraditionelle missionsmetoder vakte officiel kritik fra kirkelige myndigheders side. Inden sin tidlige død nåede han at blive passiveret og smidt på porten af fire forskellige biskopper. (Ingen af disse er senere blevet erklæret for helgener).

Til gengæld blev ’le bon Père’ (den gode pater), som han blev kaldt, vel modtaget af det jævne folk, når han og hans skiftende medhjælpere kom til et sogn for at give ’hjertemassage’ til det hendøende trosliv, og

hans anstrengelser bar frugter, som i flere af de områder, hvor han virkede, har holdt sig til den dag i dag.

Et præstefællesskab

Allerede fra begyndelsen af sit præstevirke bad han Gud om at måtte danne et lille fattigt fællesskab af præster, der dels kunne være gode missionærer, der vandrede fra sogn til sogn, dels kunne forklare mennesker om jomfru Marias afgørende plads i Guds frelsesplan gennem Jesus Kristus, noget, der for Montfort var fundamentalt. Men først kort før hans død begyndte det svagt at tage form. Udslidt og mærket af sygdom, efter samlet at have tilbagelagt ca. 24.000 km til fods, døde Louis-Marie de Montfort under en mission i St.-Laurent-sur-Sevre den 28. april 1716. Han blev saligkåret i 1888, helgenkåret i 1947. Mest er han kendt for sin bog: ’Afhandlingen om den ægte Mariafromhed’, som er oversat til over 40 sprog (udkommet på dansk i 1997 i 50-året for hans helgenkåring), men andre betydelige skrifter har han også efterladt sig. Det lille ’Mariæ selskab’ (montfortaner-kongregationens officielle navn) som han grundlagde, kulminerede i 1950 med 2000 medlemmer. Nu er de lidt under 1000. Visdomsdøtrenes kongregation tæller ca. 1500 søstre.

Montfortanerne i Danmark

Fra Holland kom Montfortanerne i 1901 til Roskilde, og i deres kølvand fulgte Visdommens døtre. I Danmark har præster og brødre fra den hollandske provins, udover Roskilde, opbygget menighederne i Ringsted, Slagelse, Kalundborg, Holbæk og Taastrup og samtidig ydet en indsats i Hillerød, Køge og Hellerup. Senere måtte de trappe ned, og i 1993, efter 92 års stabilitet, forlod den sidste hollandske montfortaner Roskilde. To år tidligere havde Visdommens Døtre forladt ’skansen’. Vi, der er tilbage, – med forbindelse til den tyske delegation, – har forsøgt og forsøger at holde fanen løftet, først ved vores 30-årige indsats i tre af de gamle montfortaner-menigheder, nu ud fra vores residens i ”Maison Montfort” i Sorø. Ganske særligt tager vi os af den danske afdeling af medlemmerne af den montfortanske ’tre dieorden’, associationen ”Maria, Hjerternes Dronning” med ca.

35 lokale medlemmer. Officiel leder er pater Thomas Birkheuser, p.t. sognepræst i Horsens.

Sådan fejrer vi det

Og nu sluttet så ringen. I anledning af højtiden for 300-året for den hellige Montforts himmelske fødselsdag, arrangerer den herværende afdeling af den montfortanske association en retrætedag med Skt. Montforts liv og spiritualitet som tema. I Maison Montfort / Skt. Montforts kapel i Sorø lørdag den 16. april, efter følgende program:

10.15 ankomst

10.30 messe, efterfølgende kaffe/the

12.15 rosenkrans

13.00 frokost

14.00 1. oplæg, kaffe/the-pause, 2. oplæg

16.00-17.00 afsluttende, montfortansk andagt med dåbsløfternes fornyelse og sakramental velsignelse.

Enhver som måtte have interesse, vil p. Thomas, br. Poul-Erik og jeg selv hermed gerne invitere, – man må gerne forud melde sig, – ligesom vi også gerne med associationen, vil indbyde til festmesse i Skt. Knuds Kirke i Ringsted, – den første kirke montfortanerne byggede i Danmark og som de gennem 65 år betjente, – mandag den 2. maj, kl. 18, med efterfølgende let traktement i menighedshuset.

Montfortfamilien

Den montfortanske ordensfamilie består af:

- Mariae Selskab eller Societas Mariae Montfortanae, der officielt forkortes til SMM
- Visdommens døtre
- Gabrielsbrødrene.

Alle tre grene af montfortfamilien er inspirerede af Sankt Louis Montfort.

Mariae Selskab eller montfortanerne er en lille kongregation, men driver et omfattende missions- og hjælpearbejde i 35 lande over hele verden. De lægger stor vægt på at hjælpe de fattigste ved at give hjælp til selvhjælp i små overskuelige projekter og samarbejder med andre kirkelige organisationer.

Visdommens Døtre arbejder i dag i 22 lande i hele verden med sociale projekter. De arbejdede i Danmark indtil 1991 med undervisning samt pleje af syge og ældre.

Gabrielsbrødrene arbejder med undervisningsprojekter især for dårligt stillede børn og er til stede i 30 lande over hele verden.

Til familien hører også de associerede Maria, Hjerternes Dronning knyttet til selve montfortanernes kongregation.

Læs mere om den montfortanske familie på <http://www.montfort.org/>.

I forbindelse med jubelåret kan man få aflad under særlige betingelser. Men hvad er aflad egentlig, og hvad er formålet med den? Det skriver pastor Lars Messerschmidt om i denne artikel, hvor begrebet sættes ind i en bibelsk og kirkehistorisk sammenhæng.

Om aflad og meget mere

Bod og aflad er den svære og ofte smertelige løsning på verdens problemer.

Tekst: Pastor Lars Messerschmidt

AFLAD For at forstå Kirkens praksis og lære om aflad må man først forstå, hvad synd, syndsforladelse og bod er. Med andre ord, aflad er en del af en helhed, der handler om omvendelse.

Jesus begyndte sin offentlige gerning med at forkynde, at Guds Rige var nært forestående. Derfor skulle folk tro på dette glade budskab og omvende sig. Fra hvad og til hvad? Johannes Døberen prædikede omvendelsesdåb og sagde: "Jeg har døbt jer med vand, men han (Kristus) skal døbe jer med Helligånden" (Markus 1,8).

Der er altså to slags dåb: med vand alene og med vand og Helligånd, som er den kristne dåb i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn. Helligånden er den afgørende forskel. Med dåben i vand og Helligånd, Guds egen Ånd, er Guds Rige blevet virkelighed på jorden. En ny tingenes tilstand er til stede i verden.

Man kan godt blive gyldigt døbt med den kristne dåb uden hverken at komme til tro på evangeliet eller at have omvendt sig. Det er desværre ofte virkeligheden i Kirken i dag. Mange, mange er blevet døbt som små uden senere at nå frem til den personlige tro på Gud og de lever ikke det nye liv som Guds børn.

Sådan var det ikke blandt de første generationer af kristne. Ja, det var endda næsten utænkeligt, at omvendte kristne kunne synde alvorligt, netop fordi de havde modtaget Kristi Ånd.

Et problem som gælder for alle kristne

Men nu behandler f.eks. apostlen Paulus et problem, som gælder for alle kristne: "Det gode, jeg vil, det gør jeg ikke, men det onde, som jeg ikke vil, det gør jeg" (Romerbrevet 7,19). Paulus taler om, at alle

mennesker, og det gælder også omvendte kristne, har en "kødelig natur". Teologerne kalder denne virkelighed for arvesynd, dvs. at vores menneskelige natur er blevet fordærvet i et eller andet omfang efter vore stamforældres oprør mod Gud (1. Mosebog 3). Af natur ligger det onde os nærmere end det gode. Vi ledes konstant til at gøre det forkerte, også selvom vi ikke opdager det. Det er så "naturligt" først at tænke på sig selv på bekostning af andre. Man kan også beskrive situationen med moderne psykologiske begreber: Vi er af natur egocentrerede og ofte også egoister. Det meste onde i verden kan føres tilbage til vores egoisme. Nu ville det være teologisk forkert at drage den konklusion, at vi slet ikke kan gøre noget godt, og at der intet godt er i os. Gud har f.eks. skabt forældre med evne til forældre-kærlighed, eller evne til at elske en ægtefælle eller evne til at indgå i et godt venskab. Disse muligheder ligger i vores natur, altså er den ikke fuldstændigt fordærvet! Men når vi netop ser på menneskets indbyggede evne til ægte personlige relationer, så må vi også ærligt indrømme, at det egoistiske motiv blander sig dér. Der er altså noget grundlæggende galt med os mennesker og vores evne til at indgå i ægte og kærlighedsfulde forhold til hinanden.

Retten til kærlighed

Når Gud skaber et menneske, giver han det fra undfangelsen (!) en grundlæggende ret, nemlig retten til kærlighed – Guds, forældrenes og andres kærlighed. Denne grundlæggende ret indebærer retten til liv, respekt, værdighed og personlig frihed. Denne af Gud givne ret, knyttet til undfangelsen, er grundlaget for det, vi kalder menneskerettighederne. Vi forstår

slet ikke evangeliet, hvis ikke vi tager udgangspunktet i den af Gud givne ret, som ethvert menneske har og aldrig kan miste, endda ikke ved egen skyld. Jesus kom nemlig for at genoprette den værdighed, der er knyttet til denne ret. Efter syndefaldet bliver vores af Gud givne ret krænket om og om igen, og vi krænker hinandens ret om og om igen på grund af egoismen, også i banale ting. Denne krænkelse har også kollektiv, ja global karakter. Se ud i verden: alle konflikter handler i sidste ende om krænkelse af individuelle og kollektive rettigheder.

Hvad er da synd? Ganske enkelt krænkelse først af Guds ret og dernæst andres ret, fordi jeg kun ser på min egen ret. Krænkelse af Guds ret til at være vores allesammens Gud, der har skabt os i kærlighed og ønsker, at denne kærlighed skal herske imellem os.

Jeg spurgte engang en gruppe af børn, der gik til undervisning: "Hvor begynder 3. verdenskrig?" Tavshed! "Den begynder i skolegården", sagde jeg. Når børn kommer op at slås, er det, fordi et af børnene føler sig uretfærdigt behandlet og kræver sin ret med vold efter det gamle princip: øje for øje og tand for tand. Behovet for at retten skal ske fyldest er et dybt liggende behov i den natur, som Gud har skabt os med. Men dette behov for retfærdighed er også bag stort

set alle konflikter og krige. Nogen krænker alvorligt andres rettigheder, og det skal hævnnes ved, at man gør gengæld. Hævn er ikke så meget en følelse, men et eksistentielt krav om, at en krænkelse skal sones. Hævn i bibelsk betydning er, at retfærdigheden skal genoprettes ved, at skaden gøres god. Vi er alle skabt med en basal ret til kærlighed og respekt, og med et behov for, at denne ret respekteres. Først når man anerkender denne ret, forstår man Guds måde at handle på, og hvad Jesus har gjort, da han døde på korset: Han accepterede helt frivilligt den største uret, man kan forestille sig, og derved overvandt han uretten.

Jesus bruger som så ofte en model for at forklare dette: en økonomisk model (se lignelsen om den gældbundne tjener, Lukas 15,11 ff). I Fadervor bruger han også et økonomisk begreb: 'Skyld', hvilket betyder gæld. Hver eneste gang vi gør noget ondt eller forkert eller forsømmer noget godt, kommer vi i en slags gæld til andre. Det vil psykologer sikkert nikke genkendende til. Inde i vort hjerte fører vi et regnskab over al den tort, vi lider af den ene eller den anden. Helt inde i os venter vi blot på at præsentere regningen og gældsbeholdningen for den skyldige. Retfærdigheden skal ske fyldest.

Således har vi også et regnskab overfor Gud, vore synder mod *Fortsættes ►*

Biskop Czeslaw åbnede i anledning af jubelåret nådens port i Sankt Albani Kirke i Odense den 13. februar. De troende kunne i forbindelse med fire valfarter til Odense vinde aflad ved at gå gennem nådeporten efter at have angret, skriftet og bedt i pavens intention. Her i bispedømmet kan de troende vinde aflad ved at besøge Sct. Albani Kirke i Odense. I forbindelse med højmesseren på Barmhjertighedens Søndag den 3. april blev også domkirkens hovedindgang omdannet til en særlig nådens port. Foto: Lisbeth Rütz.

Nådens port hos de hjemløse

Caritas Rom inviterer til meditation over, hvad barmhjertighed betyder.

CARITAS Vi er midt i et jubelår. I alle verdens katolske bispedømmer er en nådens port blevet slået op på vid gab. Det er et tegn på, at vi har en Gud, der som på Rembrandts maleri af den fortabte søn længes efter at løbe os i møde og overøse os med sin uendelige barmhjertighed.

Men det virkelig nye ligger ikke i, at vi i verdens smukkeste katedraler fyldt med kunstsatte fra hele kirkehistorien kan opnå aflad ved at gå gennem en særlig port i Barmhjertighedens År. For første gang i kirkehistorien er der nu også åbnet en nådens port i et herberg for hjemløse. Det skete den 18. december sidste år, hvor pave Frans åbnede denne port ved l'Ostello don Luigi Di Liegro ved Roms hovedbanegård.

Hundredvis af mennesker kommer her hver eneste dag for at få et bad og noget rent tøj, et måltid mad eller en seng for natten.

Når individuelle eller grupper i Barmhjertighedens År kommer til herberget, vil de blive modtaget af frivillige, som følger dem på en times bøns- og meditationsvandring. Vandringen slutter, når de går gennem nådeporten i hjemløseherberget. Men det bliver ikke ved de fromme tanker. Det er en del af pakken, at vandringen kombineres med fire timers arbejde for de hjemløse. Det vil foregå i Caritas-centret eller ude i sognene, skriver Caritas Roma på deres hjemmeside - www.caritasroma.it.

LR

Pave Frans åbner nådens port ved l'Ostello don Luigi Di Liegro og folkekøkkenet San Giovanni Paolo II i via Marsala i Rom. Foto: L'Osservatore Romano.

► *Fortsat fra forrige side.* ham og hinanden. Man kan definere tilgivelse i dette perspektiv som at eftergive gælden. Det er det, Gud gjorde, da Jesus døde på korset. Han sonede alle verdens synder fra menneskehedens begyndelse af, dvs. han betalte alles gæld til Gud. Ved hans død blev vores gæld til Gud betalt.

Men så skulle jo alt være i den skønneste orden: alt er tilgivet, regnskabet er afsluttet, eller er det? Hvad med synderne begået efter Jesu korsoffer?

Synden og syndens følger

For at forklare dette nærmere skelner Kirken mellem synd og syndens følger. Enhver synd, selv den mindste, skader både vort forhold til Gud og til hinanden, men også fællesskabet, fordi vi er skabt til fællesskab med hinanden i kærlighed, respekt og omsorg. Det burde ikke være så svært at forstå. I dåben og i Bodens sakramente (Skriftemålet) skænker Gud os i sin kærlighed og på grund af Jesu død forsoning med sig. Vort forhold til ham bliver genoprettet. Denne genoprettelse skal naturligvis ske i vort eget liv og er ikke sket generelt en gang for alle, da Jesus døde. Guds tilgivelse, som Jesus har fortjent for os på korset, skal skænkes os individuelt og modtages af os ikke mindst i de to forsoningssakramenter.

Men dermed er regnskabet ikke ude af billedet, lærer Bibelen og Kirken. Følgerne af synd skal også udslettes. På dansk betyder udtrykket 'at gøre bod' at bøde. Man sagde i gamle dage, at fiskerne bødede deres garn, dvs. reparerede dem. Hvis en entreprenør ikke overholder kontrakten, bliver han idømt en bod (af økonomiske art!). Hvis man overtræder færdselsreglerne, får man en bøde. Bod er på en gang straf og genoprettelse. Eller rettere sagt, retfærdigheden kræver, at man gør tingene godt igen. Overtrædelse af landets love er en krænkelse af fællesskabet og dets ret til at blive respekteret. Vi taler om 'retssikkerhed', hvilket betyder, at

vores allesammens, herunder samfundets rettigheder, skal respekteres, og hvis ikke de bliver det, bliver lovovertræderne straffet. Hvis ikke de gør det, bliver vores retssikkerhed truet. Vi taler om 'junglens lov', dvs. lovløshed, for at beskrive denne tilstand. Vores retsfølelse krænkes.

Syndens kædereaktion

Hvad der gælder for det menneskelige samfund, gælder også i Kirken, altså i vort forhold til Gud og til hinanden. Bod, dvs. at gøre tingene godt igen, er et fundamentalt behov i vores relationer til hinanden, det kaldes forsoning.

I skriftemålet meddeler præsten Guds tilgivelse; vort forhold til Gud bliver genoprettet, fordi Gud for sin Søns skyld tilgiver os. Men præsten skal altid pålægge en bod, den være nok så symbolsk, og hvis man ikke udfører den, 'suspenderes' tilgivelsen af Gud. I oldkirken gav man ikke syndsforladelsen for alvorlige offentlige synder, før den pålagte, ofte strenge bod var udført. Jeg har enkelte gange måtte gøre det samme på grund af personens tvivlsomme anger og vilje til at gøre tingene godt igen.

Men nu kommer vi til det, der direkte har med aflad at gøre. Kan man fuldstændig genoprette enhver skade, man har forvoldt andre og fællesskabet? NEJ! For de fleste synder har en dominoeffekt, de sætter en kædereaktion i gang. Af en eller anden grund får jeg det forkerte ben ud af sengen og er sur. Det går ud over familien, det går ud over mine arbejdskammerater osv. De bliver også sure i et eller andet omfang, og det kan let gå ud over deres familie derhjemme og over bekendte, og sådan foresætter det. Det er en banal dagligdags erfaring. Hvordan bremser man denne dominoeffekt og gør det godt igen? For det skal gøres godt igen, kræver vores retfærdighedssans? Kort og godt, selv banale små synder kan negativt påvirke uskyldige og skabe et "dårligt" klima. Dette er sikkert grunden til megen ufred og smerte i relationen mennesker imellem.

Guds genoprettende kærlighed

For at sige det direkte: Kun Gud kan effektivt genoprette alle følger af vores negative handlinger, fordi hans kærlighed er udtømmelig, og det alene er kærligheden, der lader retfærdigheden ske fyldest.

Hvordan kommer så Guds genoprettende kærlighed konkret til udtryk? Gud har betroet sin Kirke at forvalte denne kærlighed direkte. Kirken kan således foreslå, at vi for vore egne synders skyld gør bestemte bodsgerninger, såkaldte "gode gerninger" (uha, sikken et udtryk, men det er bibelsk!), som dog ikke i sig selv er tilstrækkelige til fuldt ud at genoprette skaden, men sammen med Guds kærlighed udsletter disse af Kirken pålagte gode gerninger følgerne af synden, det er aflad. Vi kan endda gå ind i en kollektiv genoprettelse af retfærdigheden for andres vedkommende, som ikke selv kan eller vil det. Det er med andre ord Moder Kirke, der gennem os ved Kristi fortjenester påtager sig at borttage al verdens skyld, intet mindre. Og det gælder også for de afdødes vedkommende. For hvordan skulle de afdøde selv kunne genoprette alt det, de her på jorden har gjort galt, betale deres gæld til deres efterkommere? Og før den er betalt, og de dermed er rensset for syndeskylden, kan de ikke komme i Himlen, men må lide i Skærsilden som bod.

Hvis udgangspunktet er den grundlæggende ret, som Gud giver ethvert menneske, der undfanges, hvor megen uret er der så ikke begået i menneskehedens historie? Det er et kæmperegnskab, som ingen hverken kan overskue eller bringe i orden. F.eks. Ifølge WHO foretages der i gennemsnit 46 millioner provokerede aborter årligt. Hvilken krænkelse af et menneskes ret til kærlighed og liv! Hvem betaler den gæld, og hvor befinder disse små børn sig? Det er så let blot at sige: hos Gud. Også for den alvorlige synd skal der gøres bod. Når der således hviler en så stor skyld over menneskehed, hvordan kan man så håbe på fred?

Det er vores kristne tro, og det er kun vores tro, der kender svaret: Kun Gud alene kan

ordne det regnskab, fordi hans kærlighed er udtømmelig, men han inddrager Kirken, dvs. os til at hjælpe med til at yde vores bidrag i form af bod og gode gerninger. Gud "supplerer" med Jesu Kristi sonoffer vores fattige indsats for at genoprette uretten. Det er Kirken, som er Kristi legeme, og Kristus, der skal genoprette tilstanden i verden, "den hele Kristus", som kirkefædrene sagde. Her bliver vi inddraget.

Der findes kun denne løsning

Forudsætningen for, at vores gode gerninger bidrager til at gøre bod for al den uret, vi har begået, og som er begået siden menneskehedens begyndelse, er, at vi med ydmyghed og sand bodfærdighed, med et sonderknust hjerte, ser virkeligheden i øjnene, vores egen skyld og gæld, og hele verdens, og oprigtigt ønsker at være med til at betale vor egen og andres gæld. Først da giver aflad og anden form for bod resultat, fordi det i så fald er Guds kærlighed, udgydt i vore hjerter (Paulus), som radikalt genopretter alle relationer mellem os og Gud og mellem os imellem, også til vore fjender: "Så vær da I fuldkomne som jeres himmelske Far er fuldkommen", siger Jesus i bjergprædikenen (Matthæus 5,48).

Bod og aflad er den svære og ofte smertelige løsning på verdens problemer. Der findes ingen let løsning, kun denne. Men den findes til gengæld også, fordi Gud er barmhjertig og ikke vil nogens død. Derfor sagde Jesus: Hvis nogen vil være min discipel, skal han tage sit kors op og følge efter mig til Golgata. Vores livsvandring er altså en bodsvandring, som symbolsk kommer til udtryk, når vi valfarter til et sted og går gennem den hellige dør, som symboliserer døren til paradiset, der ligger for enden af vor livsvej. Vores bodsvandring i Kristi fodspor er verdens håb.

I basilikaen Santa Maria degli Angeli fejres én gang om året fra middag den 1. august til den højtidelige vesper den 2. festen for "il perdono di Assisi". Denne aflad blev indstiftet af pave Honorius III. Det fortælles af den hellige Frans en nat i juli 2016 var i bøn ved Porziuncula-kapellet. Han så Jesus og jomfru Maria for sig i et syn. De var omgivet af en skare af engle. De spurgte ham, hvad han ønskede sig for synderne. Frans bad om, at den, der besøgte Porziuncula efter at have skriftet og angret alle sine synder, måtte få tilgivelse for alle sine synder. Den følgende morgen begav den hellige Frans sig sammen med medbroderen Masseo da Marignano til Perugia for at møde Honorius III, der lige var blevet valgt til pave. Frans ønskede sig en aflad for de fattige, der ikke havde midler til at foretage en lang rejse, som det var skik dengang.

Foto: Wikipedia. Kilde: www.porziuncula.org.

Kardinal Lualdi tilstår 100 dages aflad til den der beder et ave Maria foran dette billede af Santa Rosalia. Det fortæller marmorpladen under et billede af den hellige Rosalia – Palermos skytshelgen. Tavlen er fra 1910. Foto: Lisbeth Rütz.

Dominikanermunken og afladshandleren Johann Tetzel (ca. 1460-1519) solgte aflad nær Wittenberg og var anledning til at Martin Luther slog sine 95 teser op i 1517. Foto: Wikipedia.

Vil du vide mere?

På Sankt Andreas Bibliotek kan du få en fotokopi af Henrik von Achens artikel: *Avlat – legedommens, forsoningens og forvandlingens nåde*. Artiklen er trykt i SEGL - katolsk årsskrift for religion og samfund 2015.

En længere udredning af begrebet

aflad kan læses i *TRE, Theologische Realenzyklopädie* af Walter de Gruyter, Berlin New York 1977 og i *New Catholic Encyclopedia*, Washington 2003. Begge leksika findes i håndbogssamlingen på Sankt Andreas Bibliotek, Gl. Kongevej 15, 1610 København V, Telefon 33 55 60 90. Mail: bibliotek@katolsk.dk.

En god investering

En mandag i marts var vi seks personer, der mødtes til retræte i den ignatianske tradition. Vi gav otte timer af vores hverdag – og en ret til det fælles frokostbord – og kom hjem med fornyet håb, glæde og tro.

Tekst: Malene Fenger-Grøndahl

SPIRITUALIET ”Er der noget, I gerne vil tilføje om jeres oplevelse i dag,” spurgte pater Herbert Krawczyk, efter at vi alle i den lille kreds omkring stuebordet på skift havde fortalt, hvad vi havde oplevet og erfaret under den forudgående halve times meditation og i løbet af retrætedagen i øvrigt. Alle sad tavse og smilende et øjeblik. Så tilføjede en af os ”Tak” og alle nikkede og stemte i. Taknemlighed var den fremherskende følelse. Vi havde hver især hevet en dag ud af kalenderen og var taget på retræte i et privat hjem, hos to af den århusianske menigheds medlemmer. Vi skulle have været syv personer + pater Herbert, som havde tilbudt at lede retræten og fejre messe i det lille kapel, som de to medlemmer, der lagde hus til, har indrettet derhjemme. Men nogle blev forhindret af influenza og andre uforudsete begivenheder. Så vi endte med at være seks personer inklusive pater Herbert.

Dagen var en udvidelse af de ugentlige møder, vi har i en lille ignatiansk spiritualitetsgruppe. Vi mødes hver torsdag i sognegården ved Katolsk Kirke i Aarhus og tilbringer en time sammen, hvor vi deler vores erfaringer og refleksioner fra den seneste uges meditation. Hver uge laver en af os en meditation, som har den kommende søndags evangelietekst i centrum. Typisk er der tre spørgsmål til teksten samt en indledende og afsluttende bøn. Vi mediterer så hver især over teksten og spørgsmålene i ugens løb, og så mødes vi en time og deler vores erfaringer. Vi diskuterer og dømmer ikke hinandens erfaringer, men lytter og tager altid berigede hjem. Med nye indsigter og perspektiver på evangeliet og med en oplevelse af, at der er et rum, hvor vores åndelige erfaringer kan folde sig ud.

Enkelte gange tidligere har gruppen arrangeret retræter af flere dages varighed. Men denne gang skulle det blot være en enkelt dag, og flere af os mødte nok lidt skeptiske op. Ville vi være i stand til at opnå ro og fordybelse på så kort tid? Men vores skepsis var forsvundet og erstattet af glæde, håb og fornyet begejstring for troen, da vi kørte mod Aarhus efter blot syv timers samvær med Jesus i centrum. Dagens forløb var enkelt: Vi begyndte med kaffe og te og lidt ’løs snak’ og fortsatte så med en indledning ved pater Herbert, som tog udgangspunkt i Barmhjertighedens år og den bøn, som pave Frans bad ved åbningen af det hellige år. Derefter fulgte en meditation efter ignatiansk model i det lille kapel, hvor pater Herbert bl.a. inviterede os til at meditere over vores livserfaringer, de mennesker, vi havde mødt, som havde givet os håb, mod og styrke, når det var svært. Vores skytsengle og den måde, Gud havde bragt os igennem svære tider og havde beriget os med så mange gaver.

Hvilken gren er du?

Så fulgte en kort pause, en time med mulighed for skriftemål og derefter frokost og en gåtur i det lune forårsvejr. Derefter messefejring i kapellet, en kort kaffepause og så en afsluttende meditation over lignelsen om det sande vintræ. Pater Herbert bad os mærke efter, hvilken gren på vintræet, vi var, hvor vi befandt os på træet, og hvordan det føltes at være der. Meditationen var ganske kort, men vi oplevede alle, at der viste sig billeder og sammenhænge for os, som overvældede og glædede os. Ikke mindst en oplevelse af det stærke fællestræ – at være forbundet i Jesus som vintræet, der lod os give frugt til glæde

Malene Fenger-Grøndahl. Foto: Søren Kjeldgaard.

for hinanden og andre. Derfor var det ordet ’tak’, der pressede sig på som afslutning. En tak, pater Herbert gav videre til Gud. Tak for, at Han havde været så tydeligt til stede sammen med os og i os – og givet os et overskud af glæde, som vi kan dele med andre. Derfor også denne tekst. For som en af deltagerne sagde: ”Det er en stor, stor gave at få så meget med hjem fra en dag som denne. Vi må hver især på forskellig vis forsøge at dele glæden og troen med andre. Måske bare ved at fortælle dem, hvor lidt der skal til for at få så meget?”

Syv timer, et bidrag til det fælles frokostbord og en præst, der samlede os og hjalp os til at få øje på, hvordan vi vokser fra Guds stamme og af hans kraft. Omsat til hverdagsprog kom vi hjem med et stort overskud på den åndelige konto og på fællesskabskontoen – i form af personlig afklaring, forberedelse til påsken og en styrket følelse af håb og glæde. Det må – i samme sprogbrug – vel være det, der kaldes en god investering?

Johannes, 15,1-8:

Det sande vintræ

v1 Jeg er det sande vintræ, og min fader er vingårdsmænd. v2 Hver gren på mig, som ikke bærer frugt, den fjerner han, og hver gren, som bærer frugt, den renser han, for at den skal bære mere frugt. v3 I er allerede rene på grund af det ord, jeg har talt til jer. v4 Bliv i mig, og jeg bliver i jer. Ligesom en gren ikke kan bære frugt af sig selv, men kun når den bliver på vintræet, sådan kan I det heller ikke, hvis I ikke bliver i mig. v5 Jeg er vintræet, I er grenene. Den, der bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; for skilt fra mig kan I slet intet gøre. v6 Den, der ikke bliver i mig, kastes væk som en gren og visner; man samler dem sammen og kaster dem i ilden, og de bliver brændt. v7 Hvis I bliver i mig, og mine ord bliver i jer, så bed om, hvad I vil, og I skal få det. v8 Derved herliggøres min fader, at I bærer megen frugt og bliver mine disciple.

Guds nærvær i alle ting

Hvad er ignatiansk spiritualitet?

Tekst: Niels Messerschmidt

SPIRITUALITET ”Mennesket er skabt til at lovprise Gud, vor Herre, vise ham ærefrygt og tjene ham – og derved frelse sin sjæl. De andre ting på denne jord er skabt for menneskenes skyld, for at de må hjælpe dette til at stræbe frem mod det mål, for hvilket det er skabt”.

Det skriver jesuiterordenens grundlægger Ignatius Loyola i sin anvisning ’Åndelige øvelser’ (*Exercitia spiritualia*) fra 1548, som er et retræteprogram, hvis hovedformål er at give konkrete anvisninger på en åndelig levevis, der fremme bøn og åndelig vækst.

I lærebogen redegør Ignatius for, hvordan man mediterer over Jesu liv og død. Man skal ikke rense sine tanker for alt andet, men bruge sin fantasi, når man i meditationen synker ned i de forskellige begivenheder i Jesu liv, hans lidelse og død. Ja, man skal netop forestille sig det historiske og landskabelige omkring Jesu liv, bl.a. andet gennem den særlige og fordybende form for bibellæsning *Lectio Divina* og gennem samvittighedsransagning.

Desuden fremhæver Ignatius, ligesom Paulus gjorde det i sine breve, eksemplets magt som en vigtig del af menneskets dannelse. Både det eksempel andre er for én selv og omvendt. Ignatius lægger nemlig stor vægt på, at menneskets grundlæggende indstilling skal være tjenende – verden er altså ikke noget, man hverken skal foragte eller isolere sig fra, men er tværtimod dér man tjener Gud.

Nutidig appeal

Selv om Ignatius’ øvelser i sit udgangspunkt var ment som et fire uger langt og intensivt retræteforløb, indgår principperne i dag hyppigt i kortere, daglange retræteforløb. Og at netop denne form for åndelige øvelser og vejledning nyder så stor popularitet i dag skyldes dens betoning

af, at man som menneske skal lære at leve midt i hverdagen og dens pulserende liv – ikke afsondret i et kloster. Ignatius lægger i sine øvelser således vægt på, at det enkelte menneske bruger al sin vilje og sine indre kræfter i tjenesten for Jesus, hvorved det så også mærker og erfarer, at det har Gud ved sin side.

Kort fortalt er de ignatianske øvelser i det ydre en fleksibel form for bibelmeditation, hvor man stilles over for evangeliernes Jesus af Nazareth og får ens eget liv belyst af hans kærlighedsfulde nærvær. I det indre er de en langsommelig modningsproces, hvorved man bliver bevidst om ens egne hindringer i at besvare Jesu kald, således at man stadig mere frit kan give sit ’ja’ til ham og lade hans vilje styre vort liv. På den måde åbnes for muligheder, som ligger langt ud over ens egne formåen og evner.

Ignatius udtrykker det således:

”Få mennesker har en forestilling om hvad Gud kunne udrette med dem, hvis de uden forbehold overgav sig til Helligåndens vejledning, hvis de så bort fra sig selv og helt overgav

sig til den guddommelige Mester, så han kan forme deres sjæl med sine hænder”.

For den nysgerrige

Jesuiterkommuniteter verden over tilbyder i dag retræteprogrammer af forskellige varighed og intensitet. I Danmark tilbyder jesuiterne i Aarhus kortere og længere retræter (www.katolsk-aarhus.dk) ligesom Skt. Joseph Søstrenes retrætecenter i Kokkedal, Stella Matutina, tilbyder individuelt vejledte stilleretræter i den ignatianske spiritualitet. Søstrene tilbyder også gratis meditationsaftener, se mere på <http://sanktjosephsoestrene.dk/activity/meditationsaftener>.

Herudover findes der mange bøn- og retræte tilbud på internettet med udgangspunkt i ignatiansk spiritualitet. For blot at nævne nogle få:

- Daglige 3 minutters-retræter fra forlaget Loyola Press (på engelsk): www.loyolapress.com/3-minute-retreats-daily-online-prayer.htm
- Ignatiansk bøn (på engelsk): www.jesuit.org.uk/ignatian-prayer
- Refleksioner over dagens læsninger (på engelsk): www.pray-as-you-go.org/home/
- Daglige onlinebønner m.m. (på flere sprog, herunder dansk): <http://helligtrum.dk>

Afviklinger

Tre katolske kirker og Kollegievej 4 i Ordrup er solgt.

STATUS Kollegievej 4 i Ordrup er solgt til CET Ejendomme ApS for kr. 12 millioner kroner. Bygningen har haft en broget skæbne i årenes løb, siden jesuitterne efter Den første Verdenskrig opgav at bruge bygningerne til kollegium. På Kollegievej havde dominikanerne deres kloster fra 1953-75 og bispedømmets pastoralseminarium havde til huse her fra 1976-77. Senere rummede bygningerne Sankt Andreas Bibliotek. Parcellen overtages af køber den 1. juni i år, dog tidligst når udstykningen er endelig gennemført og parcellen udgør en selvstændig ejendom i tingbogen, oplyser administrationschef Thomas Larsen.

Kollegievej 4 er kendt bevaringsværdig. Bygningen er en del af det drengeskolekollegium, der blev opført i 1884 af kammerherreinde Polly Berling, der skænkede kirke med tilhørende bygningskompleks til Ansgarstiftelsen.

Sct. Clemens Kirke i Grenå når lige at fejre 100-års jubilæum, før der lukkes og slukkes. Kirken blev bygget i 1916 til Den katolsk-apostolske Kirke, der på et tidspunkt var det tredjestørste kirkesamfund i Danmark uden for Folkekirken.

Der har været fejret messe i Grenå siden 1929, hvor man startede med at fejre messer på Missionshotellet. Grundstammen i menigheden var dengang nogle store polske familier og nogle få danskere.

I 1966 fik menigheden sin egen kirkebygning og den 1.1.1989 overtog Ansgarstiftelsen bygningen som en gave fra Den katolsk-apostolske Kirke.

Per 1. januar 2016 blev menigheden sammenlagt med menigheden i Randers. Menigheden var med sine 139 medlemmer

ved årsskiftet en af landets mindste. Men sin lidenhed til trods har den haft et højt aktivitetsniveau gennem årene.

Der har været pilgrimsvandring og voksenkatekese – kaldet kaffe med indhold – en gang om måneden. Menigheden var været aktiv i lokal, økumenisk sammenhæng blandt andet med fejring af kvindernes internationale bededag. For få år siden brugte den i 2010 et helt år på et evangeliseringsprojekt for at markere sit 40 års jubilæum som selvstændig menighed. Medlemmerne af Den neokatekumenale Vandring gik på husbesøg hos de af sognets medlemmer, der ønskede det. Cirka halvdelen tog imod tilbuddet.

Nu er bygningen solgt til nedrivning. Grundstykket fordeles mellem naboerne, som er to parcelhuse. Der vil den 2. og den 4. lørdag i måneden blive fejret messe i Grenå, når kirken er lukket. Det er endnu ikke afklaret, hvor det bliver, siger sognepræst Ambroziu Anghelus til KO.

Kirken i Nyborg er solgt for 2,15 millioner kr. til naboen, Nyborg Friskole. Den var oprindeligt sat til salg for 3,2 millioner. Lige i øjeblikket er kirken kun godkendt til brug som kirke. At bruge kirken til andre formål vil forudsætte en ændring af lokalplanen fra april 2003. Så derfor skal en ny lokalplan for området sendes i høring hos borgerne, før skolen kan få lov til at bruge bygningen til andre formål. Der er taget højde for dette i salgsaftalen. I følge TV2 Fyn skal salgssummen først betales, når bygningerne er blevet godkendt til det formål, skolen ønsker den anvendt til. TV2 Fyn oplyser, at der kan gå op til et år, inden dette kommer på plads. Derimod kan den

Sidste messe i Stella Maris kirken i Nyborg var 1. juledag sidste år. Kirken er nu solgt til naboen, Nyborg Friskole. Foto: Promana.

tidligere præstebolig uden problemer tages i brug til undervisning, siger skoleinspektør Bent Gangelhof til TV2 Fyn.

Skolen vil gerne bruge den tidligere kirke til for eksempel musikundervisning, aula, dimissionsarrangementer, foredrag, teater m.m. Der har været katolsk menighed i

Nyborg siden 1907. Menigheden bestod ved årsskiftet af 146 medlemmer. *LR* Sidste messe i Sct. Clemens Kirke bliver lørdag den 23. april kl. 16. Den fejres som en takkemesse i taknemmelighed for alle de mange gode år; menigheden har haft i deres kirke. Alle er hjerteligt velkomne.

Sct. Clemens Kirke i Grenå er solgt og lukker den 23. april efter 100 års brug som kirke. Foto: Promana.

Helligåndskirken i Vordingborg lukkede den 6. marts i år. Bygningen var i brug i 22 år som katolsk kirke. Foto: Lisbeth Rütz.

Fest i Viborg

Pastor Leo Kertz OMI fyldte 80 år.

Tekst og foto: festudvalget

MÆRKEDAGE Med sol fra en skyfri blå himmel over den katolske kirke i Viborg, og med udsigt til de blanke søer, var der givet en perfekt ramme for fejringen af pater Leo Kertz' 80-års fødselsdag søndag den 28 februar.

Menighedsmedlemmer fra Silkeborg, Viborg og Randers, havde i fællesskab arrangeret fødselsdagsfest, som blev afholdt i menighedslokalet i Viborg.

Fødselaren fejrede sin rigtige fødselsdag den 24. februar, under mere afdæmpede forhold, på sin bopæl nær Silkeborg.

Festlighederne startede med en festmesse kl. 14 med Leo Kertz som hovedcelebrant.

I messen deltog desuden p. Ambroziu fra Randers og p. Bernardo fra Viborg.

Med en fyldt kirke, salmesang og orgelspil, så taget var ved at lette, var der lagt op til en festlig dag.

I sin prædiken talte Leo Kertz over dagens valgte tekster, men også om sin opvækst i USA i en børnerig familie på landet, hvor midlerne ikke var store. I familien var der et stærkt sammenhold, og alle måtte hjælpe hinanden på gården for at klare til dagen og vejen. Særligt hans mor var et stærkt åndeligt forbillede, både for ham og hele familien, og måske her fødtes interessen for at blive præst.

Som ung mand trådte han ind i Oblatfædrenes noviciat i USA, og som uddannet præst ville han gerne til et u-land, og ønskede at komme til Laos.

I stedet blev han sendt til et "andet u-land", nemlig Danmark. Her har han nu været siden først i tresserne, og har virket som sognepræst i Herlev, på Grønland, i Randers, Viborg, Ålborg og tilhørende menigheder i det Nordjyske. Et langt aktivt virke, som mange mennesker har sat stor pris på.

Efter messen var der indbudt til kaffe og kage i menighedslokalet. Ca. 70-80 personer fra de tre menigheder deltog. Fra alle tre menigheder var der medbragt boller og kager i forskellige varianter til det store kagebord – og det meste blev spist!

Med en fornøjelig eftermiddag med forskellige sange på engelsk, vietnamesisk og dansk, taler, fødselsdagssang, og overrækkelse af gaver fra menighederne

Og så skal der pustes lys ud.

blev en afholdt fødselsfest fejret på behørig vis.

Pater Leo Kertz nyder nu sit otium som medlem af Silkeborg menighed, men ikke mere end at han stadig gerne stiller sig til tjeneste, hvis der er brug for en afløser i de forskellige omkringliggende sogne.

Tillykke til Jan og Kasper!

Bispedømmet har været begunstiget med fem præstevielser det seneste halve år.

Tekst: Niels Messerschmidt. Foto: Nicklas Lundorf

PRÆSTEVIELSER Ikke én siddeplads var ledig i Jesu Hjerter Kirke i København, da biskop Czeslaw Kozon på Sct. Josefs festdag, lørdag den 19. marts, præsteviede Jan Hansen og Kasper Baadsgaard-Jensen. Familie og venner, repræsentanter fra menighederne i Vejle, Fredericia og Aarhus – hvor Kasper og Jan har været i praktik det sidste år – og katolikker fra hele Storkøbenhavn samt præster og diakoner fra ind- og udland udgjorde den festlige og flotte ramme om præstevielserne.

Efter at der i flere år er blevet talt om præstemangel i bispedømmet følger Jan og Kasper sig nu til rækken af fem nye præster, som biskop Czeslaw har viet til præstegeringen i løbet af de seneste seks måneder, idet biskoppen 3. oktober sidste år viede Davide de Nigris, Mate Rada og Gilberto Vinciguerra til præster i Sct. Knud Lavard Kirke.

Biskop Czeslaw tog i sin prædiken udgangspunkt i, at Jan og Kasper blev præsteviede på Sct. Josefs festdag – som ”I for resten af jeres liv kommer til at forbinde med denne vigtige begivenhed” – hvor man fejrer den hellige Josef som Kirkens værnehelgen.

”Hvad Josef værnede om i dets spæde begyndelse, har Kirken nu fået til opgave at forvalte og danne rammen om i al sin rigdom og mangfoldighed med henblik på at bane vejen for fuldendelsen i det nye gudsrige”, sagde biskop Czeslaw og fortsatte: ”Den fornemste form for fuldendelse her på jorden består i at have hjulpet så mange mennesker som muligt til at få del i denne

fuldendelse, til gennem livet her på jorden at lære Kristus at kende, tjene ham i et kald med fællesskab med andre”.

Biskop Czeslaw sluttede sin prædiken med opfordringen: ”Josef og hans vidnesbyrd kan synes fjernt fra den hårde virkelighed, eller det, vi mener, er virkeligheden. Men hans tro, hans retfærdighed, hans tillid, hans lydighed, hans offervilje, var både et forbillede og en garanti for, at Guds plan kunne virkeliggøres. Lad jer lede af den hellige Josef, så hans lydighed bliver jeres ansporing til at gøre Guds vilje, og hans tillid jeres styrke over for udfordringerne”.

En festlig begivenhed for hele bispedømmet

Under vielsen lagde Jan Hansen og Kasper Baadsgaard-Jensen deres hænder i biskoppens, som modtog deres løfter om livsvarig troskab mod evangeliet og Kirkens tradition samt lydighed over for biskoppen. Efter afsyngelse af Alle Helgenslitaniat lagde biskop Czeslaw og derefter de tilstedeværende præster hænderne på kandidaterne.

Ved vielsesbønnen blev Helligåndens kraft nedbedt over Jan og Kasper, biskoppen salvede deres hænder med krisamolie, og de blev iført stola og messehagel som tegn på deres nye værdighed som præster.

Efter præstevielsen blev der holdt festlig reception på den katolske skole Institut Sankt Joseph på Østerbro, hvor et stort opbud af familie og venner fra nær og fjern ønskede de to nye præster tillykke med værdigheden og var med til at sætte et

Efter afsyngelse af Alle Helgenslitaniat lagde biskop Czeslaw og derefter de tilstedeværende præster hænderne på de to kandidater.

festligt punktum for Jan og Kasper og for hele bispedømmet.

Jan Hansen (32 år) og Kasper Baadsgaard-Jensen (27 år) påbegyndte deres præsteuddannelse i juni 2009, og begge har boet på Det engelske Kollegium i Rom, mens de studerede filosofi og teologi på det pavelige Gregoriana universitet. Efter deres diakonvielse sidste år har Kasper Baadsgaard arbejdet som diakon for menighederne i Vejle og Fredericia, mens Jan Hansen har arbejdet for menigheden i Aarhus.

Selv om Jan og Kasper nu kan kalde sig præster, vil der forsat gå nogle år endnu inden bispedømmet får gavn af dem. Efter sommerferien rejser de nemlig tilbage til Rom for at videreudanne sig. Jan Hansen skal de næste tre år studere kanonisk ret, mens Kasper Baadsgaard-Jensen skal dygtiggøre sig i fundamentalteologi de næste to år.

KO ønsker Jan og Kasper tillykke med præstevielsen.

Efter i flere år at have talt om præstemangel i bispedømmet følges Jan Hansen (t.v.) og Kasper Baadsgaard-Jensen nu i rækken af fem nye præster, som biskop Czeslaw har viet til præstegeringen i løbet af de seneste seks måneder.

En 368-års fødselsdag

Bispeddømmets ældste institution fejret.

BIBLIOTEK Den 12. marts blev Sankt Andreas Biblioteks 368. fødselsdag markeret ved et møde for medlemmerne af bibliotekets støttekreds. Man regner med, at det blev grundlagt den 14. marts 1648, da den nye spanske gesandt, Bernardino de Rebolledo, ankom til København. Han var en lærd mand og medbragte mange bøger, især teologiske værker. De fleste af dem lod han ved sin afrejse 11 år senere blive i gesandtskabet, hvor de var nyttige for dets præster. Bøgerne blev grundstammen i et katolsk bibliotek, som de næste to hundrede år indtil religionsfriheden i 1849 voksede og på skift var i de katolske landes gesandtskaber i København.

I dagens anledning var bibliotekets bilde af Rebolledo udsmykket, og efter en let frokost berettede formanden for bibliotekets bestyrelse, Helge Clausen, om bibliotekets tidlige historie og forsøgene i 1600-tallet på at drive katolsk mission i København. Bispeddømmet København er ret ungt; det blev oprettet i 1953, efter at det siden 1892 havde været et apostolisk vikariat og før det et apostolisk præfektur siden 1868. Vore ældste katolske institutioner er ellers Sankt Ansgars Skole fra 1813, menigheden i København, der traktatligt blev anerkendt i 1746, samt Sct. Knuds Menighed og skole i Fredericia fra 1686. Sankt An-

dreas Bibliotek er endog nogle få år ældre end Det Kongelige Bibliotek, men yngre end Universitetsbiblioteket, der daterer sin begyndelse i 1482.

Biblioteksleder Kate Toft Madsen orienterede om det daglige arbejde i biblioteket, Katolsk Historisk Arkiv og Stenoarkivet. Der er mange bestillinger af bøger fra andre biblioteker og spørgsmål om katolske emner, som bliver besvaret af hende selv i samarbejde med bibliotekets frivillige fagreferenter. Bibliotekets udlån er – stik imod tidens tendens – stigende (i 2014: 1.228 bind, i 2015: 1.452). Bogbestanden er ved at blive gennemgået og revideret med henblik på udskillelse af bøger, der ikke efterspørges. Katolsk Historisk Arkiv modtager en hel del materiale fra de nedlagte menigheder, og en hjemmeside for arkivet er under udarbejdelse. Stenoarkivet, som er verdens mest omfattende samling af materialer af og om den salige Niels Steensen, er blevet forøget med kopier af ca. 150 nye dokumenter. Kate Toft Madsen fremviste et nyerehvert bronzerelief af Steensen, som stammede fra det tidligere DDR. Her var det ret udbredt, at kunstnere, der var imod styret, demonstrerede deres modstand ved at lave kunst med kristne motiver.

Desuden kunne Kate Toft Madsen fremvise et fund fra Katolsk Historisk Arkiv,

nemlig et pavebrev på pergament med tilhørende blysegl. Paven er Benedikt XIV, og brevet er dateret 28/2 1742. Det drejer sig om en dispensation for hindring af ægteskab mellem visse nærtbeslægtede. Også et andet pavebrev blev vist frem, nemlig pave Pius XI's udnævnelse i 1938 af Theodor Suhr til apostolisk vikar for Danmark og biskop. De tilstedeværende kunne bagefter beundre den smukke kalligrafi.

Herefter var der rundvisning i samlingerne, og de tilstedeværende kunne handle i bibliotekets antikvariat, hvor der i dagens

Formand for SAB's bestyrelse Helge Clausen sammen med biblioteksleder Kate Toft Madsen foran billedet af bibliotekets grundlægger Bernardino de Rebolledo. Foto: Birgit Clausen.

anledning var fremlagt særligt spændende tilbud.

Under den afsluttende kaffe og te gjorde Helge Clausen status over bibliotekets økonomi. Siden 2014, hvor man havde fået at vide, at Ansgarstiftelsen ikke længere kunne finansiere bibliotekets drift, var der foregået en intens fundraising. Først drejede det sig om at få rejst ca. 1,8 mio. kr. til de næste tre års drift, hvilket er nået på nær godt 100.000 kr. De mange penge stammer især fra katolske fonde i ind- og udland. Dernæst er målet at sikre driften fra 2018, og der er påbegyndt et lovende samarbejde med en katolsk fundraiser.

Bestræbelserne på at finansiere driften ved eksterne midler omfatter også støttekredsen ”Sankt Andreas Biblioteks Venner”, som blev oprettet i december 2014. Medlemmerne forpligter sig til at betale 300 kr./år, og mange betaler frivilligt meget mere. Beløbene er fradragsberettigede. I løbet af få måneder meldte der sig godt 100 personer, både katolikker og ikke-katolikker, som både understøtter biblioteket økonomisk, men også er en slags ambassadører for det. I februar i år er der kommet 19 nye medlemmer, sådan at der nu er 130. De bidrager på årsbasis med små 50.000 kr., hvilket svarer til driftsudgifterne i en måned. Helge Clausen takkede de ca. 30 tilstedeværende medlemmer for deres bidrag og anden støtte. Man kan som konklusion sige, at der med hensyn til bibliotekets fremtid hersker optimisme, og at man har noget at have den i!

En herlig weekend

Rapport fra firmelseslejr region syd.

Tekst: Jakobine Jessen

UNGDOMSARBEJDE Fra fredag den 4 marts til søndag den 6 marts blev der på Ømboen afholdt firmelsesweekend Syd. Udover cirka 40 deltagere fra primært Esbjerg og Odense, deltog også en gruppe firmander fra Roskilde.

Firmanderne ankom fredag aften, hvor lejrens lederteam stod klar til at tage imod dem, og efter et lækkert aftensmåltid stod den på aktiviteter i form af ryste-sammenleje og et stjerneløb.

Deltagerne blev vækket tidligt lørdag morgen og efter en morgenbøn og en god gang morgenmad holdt weekendens lejrpræst, p. Thomas Pulickiyil, et oplæg om barmhjertighedens år – DUKs årstema. Efter en frokostpause var firmanderne klar til endnu et oplæg fra p. Thomas. Denne gang et oplæg som en introduktion til alle sakramenterne.

Da der lørdag aften skulle holdes et talentshow, fik firmanderne i løbet af

lørdag eftermiddag tid til at forberede det, som de ville vise om aftenen. Senere på eftermiddagen blev der gjort klar til festmessen. Klargøringen bestod i at gøre kirken klar, lave forbønner, finde ministranter og øve sangene, der skulle synges. Efter klargøring til messen fik deltagerne lov til selv at gøre sig klar til festen. Da messen var blevet fejret, fik deltagerne lov til at øve deres talentshowsopvisninger en sidste gang, inden de blev indbudt til festmiddag.

Festmiddagen indeholdt lækker mad serveret af køkkenteamet og sjov underholdning fra lederne. Da klokken slog otte, var det tid til noget af det, deltagerne havde set mest frem til om lørdagen; talentshowet. Der var masser af flotte, kreative og sjove optrædere, men sejren gik til en gruppe firmander, som havde kreeret en danseko-reografi så fin, at dommerne var enige om, at netop denne gruppe skulle vinde.

Da talentshowet var afviklet, blev

firmanderne budt til en omgang ”Hvem Vil Være Katolik?”, hvor nogle af spørgsmålene krævede brug af livliner, og andre kunne der svares på inden de overhovedet var stillet.

Efter en hård kamp mellem deltagerne, blev vinderne af ”Hvem Vil Være Katolik” fundet. Musikken blev skruet op, diskokuglen blev fundet frem, og chipsene kom på bordet. For nu kunne festen rigtigt begynde.

Efter flere timers fest blev firmanderne kaldt til en aftenbøn ved omkring midnat,

som indeholdt musik og meditation. Deltagerne var efter aftenbønnen trætte og gik i seng uden indvendinger.

Søndagen bestod mest af alt af spising og pakning, og efter en evaluering af lejren, en krammeslange og fælles sang ”Store Gud”, holdt bussen på parkeringspladsen og var klar til at køre de glade deltagere til toget.

DUKs lederteam takker for en herlig weekend!

Glade deltagere på firmelsesweekend Syd 2016. Foto: DUK.

WYD '16 bliver helt unikt

Opdatering på årets ungdomsevent i Kirken.

Tekst: Pastor Kasper Baadgaard-Jensen

UNGDOMSARBEJDE Hver gang der afholdes Verdens Ungdomsdage, eller World Youth Day (WYD), er det et unikt arrangement, som giver deltagerne uforglemmelige minder. Men dette års WYD har to ting, som gør det helt særligt i forhold til de andre gange det har været afholdt.

Det første er at det for alle os der deltager vil være et højdepunkt for Barmhjertighedens hellige år. Rundt omkring i verden, også i Danmark, er der rigtig mange gode tiltag for at markere dette år, men at mødes sammen med millioner af andre unge i Krakow og sammen fejre og tage del i Guds barmhjertighed, bliver helt unikt. Det bliver en fejring, som ikke kan måle sig med nogle af de andre oplevelser et ungt menneske kan få under dette jubelår. Så er der en ting som ikke skyldes en udvikling af WYD

konceptet, men den teknologiske udvikling. Arrangørerne af WYD er nemlig særdels flittige på de sociale medier. Med denne ’nye’ aktivitet kan man allerede nu begynde at tage del i WYD fordi der kommer opdateringer på Facebook, billeder på Instagram og som noget helt unikt for Krakow 2016 har de en Snapchat-konto hvor de lægger små film og billeder ud. Det er alt lige fra praktisk information, mini guidede ture i Krakow, forskellige events der allerede nu finder sted i Polen og resten af verden som forberedelse til selve WYD.

Du kan altså finde og følge hvad der sker som forberedelse til WYD på alle de sociale medier allerede i dag. Det er nu kommet på plads at vi overnatter i Berlin på vejen til Polen, du vil altså både komme til Berlin, Andrychow, Czestochowa, Krakow og Wroclaw på denne tur.

Farvel KMF – goddag til KLF Kirke & Medier

Efter fra årsskiftet at være optaget i den tværkirkelige lytter- og seerorganisationen KLF Kirke & Medier, valgte Katolsk Medie Forum på sit afsluttende møde den 18. marts formelt at opløse sig selv. På billedet overdrager den tidligere formand Svenning Ravn foreningens formue på næsten 100.000 kroner, som ifølge foreningens vedtægter tilfalder bispedømmet ved opløsning, i form af en check til biskop Czeslaw Kozon. Foto: Niels Messerschmidt.

Det sker i bispedømmet

APRIL:

Fredag 8. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A/4B, København V.

Torsdag 21.-søndag 24: Pilgrimsrejse til Lisieux i Frankrig, arrangeret af Sankt Andreas og Sankt Therese menighed. Rejseledere er p. Fabrizio Milazzo og Frode Lundsten. Rejsen koster 3.700 kr., som inkluderer flyrejse fra København til Paris med Air France, bustransport fra lufthavnen til Lisieux og kost & logi hos de lokale søstre. Der er lagt et program som giver mulighed for fordybelse med udgangspunkt i Sankt Thereses tanker og gerningerne. Man kan registrere sig på kirkens hjemmeside, www.sa-st.dk.

Fredag 29. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.

Lørdag 30. kl. 14-17: Medarbejdertræf i forbindelse med Den nordiske valfart til Lourdes 2017. Alle, der er interesserede i at yde tjeneste som sygeplejerske, sundhedsassistent, læge, samarit, frivillig til at køre vogne og assistere, inviteres til informationsmøde. Stedet oplyses på www.loures.dk.

MAJ:

Fredag 13. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A/4B, København V.

Lørdag 14. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i Domkirken. Trosbekendelserne og deres tilblivelse v/pastor Daniel Nørgaard. Sted: Menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh K. Kaffe/te og brød. Pris 40 kr.

Tirsdag 24.-mandag 30.: Pilgrimsrejse til Rom med pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat. Indkvartering på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta, www.csse-roma.com. Pris 7.400 kr. Rejseleder Maria Truelsen. Tilmelding på tlf. 24 60 23 08 eller på mariatruelsen@mail.tele.dk.

Fredag 27. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved

den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle.

Maj måned

1. *hvid*. 6. **SØNDAG I PÅSKEN**. (II Ps).

✠ *Gl. Cr. Påskepf.*

1.L.: ApG 15,1-2.22-29

☞ SI 67,2-3.5.6+8

☞ Folkene skal takke dig, Gud, alle folkene skal takke dig.

Eller: Halleluja!

2.L.: Åb 21,10-14.22-23

Ev.: Joh 14,23-29

2. *hvid*. Mandag i 6. uge i påsken. (II Ps).

Athanasius, biskop og kirkelærer (†373) (m)

Påskepf.

☞ SI 149,1-2.3-4.5+6a+9b

☞ Herren glæder sig over sit folk. *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 16,11-15 **Ev.:** Joh 15,26 —16,4a

3. *rød*. Tirsdag. **FILIP OG JAKOB**, apostle (f)

Gl.Ap.pf.

L.: 1 Kor 15,1-8

☞ SI 19,2-3. 4-5ab

☞ Deres røst når ud over hele jorden.

Eller: Halleluja!

Ev.: Joh 14,6-14

4. *hvid*. Onsdag i 6. uge i påsken. (II Ps).

Påskepf.

☞ SI 148,1-2.11-12.13.14

☞ Himmel og jord er opfyldt af din herlighed.

Eller: Halleluja!

L.: ApG 17,15.22—18,1 **Ev.:** Joh 16,12-15

5. *hvid*. Torsdag. **KRISTI HIMMELFART** (h).

✠ *Gl. Cr. Hf.pf. Påskelyset står fremme til og med pinsedag.*

1.L.: ApG 1,1-11

☞ SI 47,2-3.6-7.8-9

☞ Gud drager op under jubelråb;

Herren drager op til hornets klang.

Eller: Halleluja!

2.L.: Ef 1,17-23 *eller* Hebr 9,24-28; 10,19-23

Ev.: Luk 24,46-53

6. *hvid*. Fredag i 6. uge i påsken. (II Ps).

Påske- eller Hf.pf.

☞ SI 47,2-3.4-5.6-7

☞ Gud er hele jordens konge. *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 18,9-18. **Ev.:** Joh 16,20-23a.

7. *hvid*. Lørdag i 6. uge i påsken. (II Ps).

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 47,2-3.8-9.10

☞ Gud er hele jordens konge. *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 18,23-28 **Ev.:** Joh 16,23b-28

21-årsdagen for biskop Czeslaw Kozons bispevielse.

Mindes i menighedens forbønner.

Bededag for præste- og ordenskald

8. *hvid*. 7. **SØNDAG I PÅSKEN**. (III Ps).

✠ *Gl. Cr. Påskepf. ell. Hf. pf.*

1.L.: ApG 7,55-60

☞ SI 97,1+2b.6+7c.9

☞ Herren er konge; den Højeste over hele jorden.

Eller: Halleluja!

2.L.: Åb 22,12-14.16-17.20 **Ev.:** Joh 17,20-26

9. *hvid*. Mandag i 7. uge i påsken. (III Ps).

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 68,2-3.4-5ac.6-7b

☞ I jordens riger, syng for Gud! *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 19,1-8 **Ev.:** Joh 16,29-33

10. *hvid*. Tirsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 68,10-11.20-21

☞ I jordens riger, syng for Gud! *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 20,17-27 **Ev.:** Joh 17,1-11a

11. *hvid*. Onsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 68,29-30.33-35a.35b-36bc

☞ I jordens riger, syng for Gud! *Eller:* Halleluja!

L.: ApG 20,28-38 **Ev.:** Joh 17,11b-19

12. *hvid*. Torsdag i 7. uge i påsken. (III Ps).

Eller *rød*. **Nereus og Achilleus**, martyrer (†1. årh.)

Eller *rød*. **Pancratius**, martyr (†304)

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 16,1-2a+5.7-8.9-10.11

☞ Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig.

Eller: Halleluja!

L.: ApG 22,30; 23,6-11 **Ev.:** Joh 17,20-26

13. *hvid*. Fredag i 7. uge i påsken. (III Ps).

Eller *hvid*. **Vor Frue af Fatima**

Påske- el. Hf.pf.

☞ SI 103,1-2.11-12.19-20b

☞ Herren har grundfæstet sin trone i himlen.

Eller: Halleluja!

L.: ApG 25,13-21 **Ev.:** Joh 21,15-19

Ad libitum læsninger til Vor Frue af Fatima:

L.: Es 61,9-11

☞ SI 45,11-12.14-15.16-17

☞ Hør efter, min datter, lyt opmærksomt!

Ev.: Luk 11,27-28

(*Eugène de Mazenod (†1861) kan fejres*)

14. *rød*. Lørdag. **MATTIAS**, apostel (f)

Gl. Cr. Ap.pf.

L.: ApG 1,15-17, 20-26

☞ SI 113,1-2.3-4.5-6.7-8

☞ Herren sætter ham mellem sit folks fyrster.

Eller: Halleluja!

Ev.: Joh 15,9-17

Aften: rød. PINSEVIGILIE (h).

Gl. Sekv. Cr. Pinsens pf.

Til bortsendelsesord og svar føjes: Halleluja! Halleluja!

1.L.: 1 Mos 11,1-9 *eller* 2 Mos 19,3-8a.16-20b *eller*

Ez 37,1-14 *eller* Joel 3,1-5

☞ SI 104,1-2a.24+35c.27-28.29bc-30

☞ Herre, send din Ånd; gør jorden ny! *Eller:* Halleluja!

2.L.: Rom 8,22-27 **Ev.:** Joh 7,37-39

15. *rød. PINSEDDAG*. (h).

✠ *Gl. Sekvens. Cr. Pinsens pf.*

Til bortsendelsesord og svar føjes: Halleluja! Halleluja!

1.L.: ApG 2,1-11

☞ SI 104,1ab-24ac.29bc-30.31+34

☞ Herre, send din Ånd; gør jorden ny! *Eller:* Halleluja!

2.L.: 1 Kor 12,3b-7.12-13 *eller* Rom 8,8-17

Ev.: Joh 20,19-23 *eller* Joh 14,15-16.23b-26

Hermed afsluttes påsketiden.

DET ALMINDELIGE KIRKEÅR

16. *grøn*. Mandag i 7. alm. uge. (III Ps).

☞ SI 19,8.9.10.15.

☞ Herrens forordninger er retskafne, de glæder hjertet.

L.: Jak 3,13-18. **Ev.:** Mark 9,14-29.

17. *grøn*. Tirsdag i 7. alm. uge. (III Ps).

☞ SI 55,7-8.9-10a.10b-11a.23.

☞ Kast din byrde på Herren, så vil han sørge for dig.

L.: Jak 4,1-10. **Ev.:** Mark 9,30-37.

18. *rød*. Onsdag i 7. alm. uge. (III Ps).

Erik, martyr (†1160)(m)

☞ SI 49,2-3.6-7.8-10.11.

☞ Salige er de fattige i ånden, for Himmeriget er deres.

L.: Jak 4,13-17. **Ev.:** Mark 9,38-40.

Ad libitum læsninger til Erik:

L.: Åb 21,2.22-27

☞ SI 101,1-2a.3-4.6-7

☞ Om troskab og ret vil jeg synges.

19. *hvid*. Torsdag JESUS KRISTUS -

DEN EVIGE YPPERSTEPRÆST(f)

Gl. Sær1.pf.

L.: Es 6,1-4. 8 *eller* Hebr 2,10-18

☞ SI 23,2-3.5.6

☞ Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.

Ev.: Joh 17,1-2.9.14-26

20. *grøn*. Fredag i 7. alm. uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Bernardin af Siena**, præst (†1444)

☞ SI 103,1-2.3-4.8-9.11-12.

☞ Herren er barmhjertig og nådig.

L.: Jak 5,9-12. **Ev.:** Mark 10,1-12.

21. *grøn*. Lørdag i 7. alm. uge. (III Ps).

Eller *rød*. **Kristoffer Magallanes**, præst (†1927),

og lidelsesfæller, martyrer (†1915-1937)

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ SI 141,1-2.3+8.

☞ Herre tag imod min bøn som et røgelsesoffer.

L.: Jak 5,13-20. **Ev.:** Mark 10,13-16.

22. *hvid*. **DEN HELLIGE TREENIGHEDS FEST (h)**

✠ (8. ALM. SØNDAG)

Gl. Cr. Sær1.pf.

1.L.: Ordspr 8,22-31

☞ SI 8,4-5.6-7a.7b-9

☞ Herre, vor Herre! Hvor herligt er dit navn over hele jorden!

2 L.: Rom 5,1-5 **Ev.:** Joh 16,12-15

23. *grøn*. Mandag i 8. alm. uge. (IV Ps).

☞ SI 111,1-2.5-6.9+10c

☞ Herren husker på sin pagt for evigt.

Eller: ☞ Halleluja.

L.: 1 Pet 1,3-9 **Ev.:** Mark 10,17-27

24. *grøn*. Tirsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).

☞ SI 98,1,2-3ab.3c-4

☞ Herren har kundgjort sin frelse.

L.: 1 Pet 1,10-16 **Ev.:** Mark 10,28-31

25. *grøn*. Onsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).

Eller *hvid*. **Beda den Ærværdige**, præst og kirkelærer (†735)

Eller *hvid*. **Gregor VII**, pave (†1085)

Eller *hvid*. **Maria Magdalene de' Pazzi**, jomfru (†1607)

☞ SI 147,12-13.14-15.19-20

☞ Jerusalem, lovsyng Herren! *Eller:* Halleluja

L.: 1 Pet 1,18-25 **Ev.:** Mark 10,32-45

26. *hvid*. Torsdag i 8. alm. uge. (IV Ps).

Filip Neri, præst (†1595) (m)

☞ SI 100,1-2.3.4.5.

☞ Træd frem for Herren under jubel.

L.: 1 Pet 2,2-5.9-12. **Ev.:** Mark 10,46-52.

27. *grøn*. Fredag i 8. alm. uge. (IV Ps).

Eller *hvid*. **Augustin af Canterbury**, biskop (†605)

☞ SI 96,10.11-12.13

☞ Herren kommer for at holde dom over jorden.

L.: 1 Pet 4,7-13 **Ev.:** Mark 11,11-26

28. *grøn*. Lørdag i 8. alm. uge. (IV Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ SI 63,2.3-4.5-6

☞ Gud, du er min Gud, Min sjæl tørster efter dig.

L.: Jud 17.20b-25 **Ev.:** Mark 11,27-33

(*Ursula (Julia) Ledochowska, (†1939) kan fejres*)

29. *hvid*. **KRISTI LEGEMS OG BLODS FEST (h)**

✠ (9. ALM. SØNDAG).

Gl. Sekv. ad libitum. Cr. Euk.pf.

1.L.: 1 Mos 14,18-20

☞ SI 110,1,2-3a.3bc-4

☞ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.

2.L.: 1 Kor 11,23-26

Sekv (*ad lib*): Pris, o Sion, din forsoner

Ev.: Luk 9,11b-17

Valfart til Åsebakken

30. *grøn*. Mandag i 9. alm. uge. (I Ps).

☞ SI 91,1-2.14-15ab.15c-16.

☞ Min Gud, jeg stoler på dig.

L.: 2 Pet 1,2-7. **Ev.:** Mark 12,1-12.

31. *hvid*. Tirsdag. **JOMFRU MARIAS BESØG HOS**

ELISABETH (f) (I Ps)

Gl. Jomfru Marias pf.

L.: Sef 3,14-18 *eller* Rom 12,9-16b

Annoncer

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Organiseret bedemand, tilknyttet garantistordning, v/ Steen Jørgensen

www.v-lm.dk

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

Rom valfart i "Barmhjertighedens År" med biskop Czeslaw Kozon

Fra mandag 17. oktober til og med søndag 23. oktober

Programmet omfatter messer i de fire hovedbasilikaer: Sankt Peterskirken, Laterankirken, Santa Maria Maggiore og San Paolo fuori le Mura. Desuden pavens onsdags audiens på Peterspladsen. Guidede ture i Rom. Mulighed for besøg i Vatikanmuseerne eller Villa Borghese.

Pris pr. person: enkelt vær.: kr. 6.750,- dobb.vær: 5.850,- triple vær: kr 5.450,-

Prisen inkluderer:

- Fly (Norwegian) t/r Copenhagen Rome
- Hotel Dei Mille, 6 nætter incl morgenmad og turistskat
- Transfer i bus Fiumicino lufthavn – Hotel dei Mille t/r
- Ugekort til metro og busser i Rom
- Festmiddag lørdag aften.

Tilmelding og nærmere oplysninger:
Kaare Nielsen: e-mail: kaare.h@nielsen.mail.dk
Ulla Elmquist: e-mail: ue@sanktansgar.dk eller benyt tilmeldingskuponen:
Tilmelding til Rom valfarten 17. -23. oktober 2016

Navn (som det står i passet).....
Adresse.....
E-mail adresse.....
Mobil nr.:.....

Enkelt vær. o Dobb.vær o Triple vær o
ønsker Vatikanmuseer + kr 213,- o eller:
ønsker Villa Borghese + kr 127,- o

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55
Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Bønnens Apostolat

April

- *Generel intention:* Småbønder. At småbønder må modtage en retfærdig løn for deres dyrbare arbejdskraft.
- *Missionsintention:* Afrikanske kristne. At kristne i Afrika må bære vidnesbyrd om kærlighed og tro på Jesus Kristus i politisk-religiøse konflikter.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)
Redaktør: Lisbeth Rütz
Layout: Carsten Meyer-Jensen
Annoncer og abonnement: redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Mikaela Engell, pastor Stephen Holm SMMass, pastor Lars Messerschmidt, Malene Fenger-Grøndahl, Jakobine Jessen, Nicklas Lundorf, Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:
Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040 kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500 ISSN 0902-297X

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 6 som udkommer den **29. april** skal være redaktionen i hænde senest den **11. april**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 7 som udkommer den **13. maj** skal være redaktionen i hænde senest den **25. april**.

Krist stod op af døde i påskemorgenrøde! Thi synger lydt og sjæleglad hans menighed i allen stad: Ære være Gud i det høje!

Katolsk tænkning i romanform

En præsentation af Sven Stolpes romaner.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR Sven Stolpe er én blandt flere svenske, katolske forfattere fra midten af 1900-tallet, hvor man også finder navne som Birgitta Trotzig, Östen Sjöstrand og Ingemar Leckius – alle konvertitter.

For en del danske katolikker vil navnet Sven Stolpe ikke være ukendt, men de fleste forbinder ham nok mest med hans virke som debattør og essayist, med hans "Memoarer" i tre bind eller måske med hans doktordisputats om Dronning Kristina, den svenske dronning, der abdicerede og konverterede til Den katolske Kirke. Men Stolpe har også skrevet romaner.

Sakrament

Blandt disse er "Sakrament" fra 1948 – skrevet et år efter hans konversion. I denne roman tematiserer Sven Stolpe sin egen katolske tro, hvilket bliver tydeligt, hvis man sideløbende med romanen læser tredje bind af hans "Memoarer" – "Krigstid" – fra 1976, hvor der ordret findes store passager fra romanen. Her 28 år senere er det imidlertid gengivet som virkelige hændelser i forfatterens eget liv. På samme måde finder man temaer fra hans essays i romanen.

Handling og struktur

Strukturelt er romanen ikke stramt opbygget. I de første kapitler veksles der kapitelvis mellem en førstepersonsfortæller, som ikke er den samme person fra kapitel til kapitel, og en alvidende tredjepersonsfortæller, der mod bogens slutning overtager mere og mere og til tider smelter sammen med forfatteren. Mange kapitler har lange passager, der har karakter af monologer i form af taler, dagbogsoptegnelser eller egentlige indre monologer, mens dialogen overtager i andre passager. Ikke mindst monologafsnittene er med til at afbryde handlingsforløbet og give romanen lighed med Stolpes essays. Den komplekse udsigelse og struktur forårsager også, at synsvinklen konstant flyttes. Alligevel har man fornemmelsen af, at Stolpe selv træder frem i alle stemmer, hvor forskellige de end er, og forsøger direkte eller indirekte at komme igennem med et budskab.

Dér, hvor Stolpe træder allertydeligt frem, ikke blot som tænkner, men som person, synes imidlertid at være i bogens hovedperson Erik Leopold, der er kunstner og konvertit. Erik præsenteres i de første kapitler gennem andres tanker om ham. I første kapitel er denne person en kvinde, som han har haft et forhold til. Hendes bedømmelse ikke mindst af hans katolske tro er ikke særlig flatterende. Den er "æstetisk og intet andet, selvom det er en udsøgt æstetik [...]". Han går ind i den katolske livsdisciplin, den katolske tro, med den ubestikkelige kunstneriske samvittighed, som altid leder ham. Men det er ikke liv, han oplever: det er kunst". Kynikeren, doktor Bernhard, litterær rådgiver på det teater, hvor Erik arbejder, karakteriserer ham som en mand splittet mellem troen og kunsten, mens en tysk præst går så langt som at sige, at Erik er "nær den fuldstændige åndelige død". Efter at have fået denne sidste "dom" og efter et mislykket *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks stregkode

MÅSKEINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 5
8. april 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

forsøg på at føre Canitz – der er årsag til Eriks brors undergang – ind i troen, flygter Erik til denne brors, Görans og hans franske hustru, Moniques hjem i Frankrig, nær et benediktinermunkekloster. Det bliver disse to mennesker, den brudte, men dybt hengivne og ydmyge katolik Göran og den stærke, næsten helgenagtige Monique, der bliver de primære redskaber til Eriks vækst som katolik, og de hjælper ham ud af den indre splittelse. Broren, som altid har været Erik fysisk såvel som intellektuel underlegen, viser sig at være denne langt overlegen i åndelig henseende. Ikke mindst det, at han har tilgivet sin tidligere forlovedes troløshed med Canitz på den mest absolutte måde, nemlig ved at tage frugten af disse menneskers bedrag og utroskab – hendes søn Jacques – til sig, virker næsten provokerende på Eriks vankelmødige tro.

Temaer

Under eller sommetider snarere over handlingsplanet tematiserer Sven Stolpe flere åndelige emner. Blandt andet præsenterer han i romanen forskellige klosterspiritualiteter, som han stiller op mod hinanden og diskuterer – i visse passager i eksplicitte næsten agiterende formuleringer. Meget af handlingen udspilles som nævnt i et benediktinerklosters umiddelbare nærhed, og fra Sverige har Erik sin åndelige inspiration gennem dominikanske skriftefædre. Et eksempel på den eksplicitte diskussion, som her falder ud til benediktinernes fordel på bekostning af karmeliterne, kommer således efter lange beskrivende passager om den karmelitiske spiritualitet, passager, som primært lægges i Eriks mund og tanker, og langt fra er kritiske. Til brug for denne diskussion tager

Stolpe Görans dagbog til hjælp og benytter sig af to repræsentanter for de pågældende spiritualiteter, nemlig Dom Columba Marmion og Johannes af Korset: "Har man klatret op og ned af hellighedstrinene og svimlet på en af sandhedskronerne hos Johannes af Korset [...] er det skønt at komme ned i den store fasthed, ydmyghed og tryghed hos Dom Columba, hos hvem troen blomstrer så mildt og hvidt, som frugttræerne gør netop nu udenfor mit vindue i Morienvals velsignede dal med kildens svage rislen i baggrunden ... og som en runesten i dalen står Benedikts egen regel – så enkel og fast, fuld af indsigt i menneskehjertet". Man kan sige at denne beskrivelse passer perfekt i den nedbrudte Görans pen, han som tror sig ude af stand til de åndelige kraftpræstationer, som Johannes af Korset her kommer til at repræsentere, og som dog lever dem i langt højere grad end Erik, der ellers er så tiltrukket af dem.

Et andet emne, som tematiseres i romanen, er den åndelige kærlighed. Her tages et tema fra hans essay af samme navn op i fiktionens form. Både i romanen og i essayet taler Stolpe om kærlighedens væsen, som hos ham er nært forbundet med foreningen med Gud, på følgende måde: "Man elsker for lidt, eller man elsker på den forkerte måde – man kan aldrig elske for meget [...]. Men husk [...] Først må I dø!"

En følge af den fulde forening med Gud er ifølge Stolpe, at man sættes fri til at elske sit medmenneske på den rigtige, ja fuldkomne måde. I det nævnte essay siger Stolpe det ved at citere Thérèse af Lisieux's ord: "Fordi mit hjerte alene har elsket [Gud], er det lidt efter lidt vokset, så det nu kan skænke dem, som er mig kære, en uforlignelig meget større omhed, end om det havde koncentreret sig om en egoistisk

og ufrugtbar tilbøjelighed". Det er den samme rene kærlighed mellem manden og kvinden, som ofte ses mellem mystikeren eller helgenen og dennes skriftefar, hvilket historien har flere eksempler på. Et eksempel på dette er Teresa af Avilas forhold til sine vejledere, hvilket Stolpe drager frem i sit essay med følgende ord af hende selv: "Jeg har altid haft en stærk hengivenhed overfor dem, som leder min sjæl ... Netop fordi jeg vidste, at der ikke fandtes nogen fare for mig her, viste jeg dem også min kærlighed". Stolpe kalder den form for kærlighed: at elske den anden som et sakramente. I romanen tematiserer han denne kærlighed gennem Eriks forhold til sin svigerinde Monique. Erik siger således: "Du er for mig et sakramente – jeg elsker dig, fordi du har formidlet Guds nåde til mig".

Sven Stolpe. Foto: Svenskt Biografiskt Lexikon.

Til den åndelige kærlighed i romanen hører også Moniques klosterkald, hun indtræder således mod romanens slutning i kloster. Det siges om hende, at "hun ville med ren sjæl skænke sig til Kristus som hans brud" og "intet skal hindre Monique i at blive den Guds brud, som hun med det bedste indeni i sig længes efter at blive".

Brudemystikken udtrykkes med følgende ord fra Görans dagbog: "Det er ikke os, der oversætter jordisk kærlighedsdigt til mystik – det er mystikken, der må oversættes til jordisk kærlighed og omhed for at kunne fattes af os, fysiske skabninger". Med disse ord siger Stolpe, at kærlighedsforholdet mellem Kristus og sjælen er det reelle forhold og det jordiske kærlighedsforhold er en afglans af eller et tegn for dette fuldkomne forhold. Som Stolpe udtrykker det: det vil være en "forblindelse at nøjes med gavens form, dets ikklædning, dets skønhed – og en endnu større forblindelse at tro, at man kan blive mæt af det, som kun er en form". Selvom mystikken vil mene, at den transcendent, usete virkelighed er den reelle, kan den ikke "italesættes" uden, at man må tage den fysiske verden til hjælp som forklaring. Dermed bytter real- og billedplan så at sige automatisk plads.

Noget fra den fysiske verden må bruges til at forklare det åndelige – til at give det form. Det må indtage noget, der ligner metaforens plads. Men det er ikke kun en metafor, det er et tegn, hvori det betegnede er indeholdt. "Metaforen" bliver med andre ord i kristen mystik sakramentaliseret. Når det gælder brudemystikken betyder det, at det jordiske ægteskab er et sakramente – tegnet for forholdet mellem Kirken og Kristus – hvilket er meget mere end en metafor.

Pavens formaning om kærligheden i familien, Amoris Laetitia, aftegner familiens rige og komplekse virkelighed – ikke som en række ideelle abstraktioner, men som en dyb og positiv pastoral opmærksomhed over for virkeligheden. Foto: Stockphoto.

Et pastoralt blik for virkeligheden

Præster skal udvise større pastoral fleksibilitet i prekære familiespørgsmål, siger paven.

Tekst: Niels Messerschmidt

FAMILIELIV Pave Frans' postsynodale formaning om kærligheden i familien, *Amoris laetitia* (Kærlighedens glæde), blev offentliggjort 8. april. Den følger i kølvandet på drøftelserne på familiesynoderne i 2014 og 2015.

Amoris laetitia (AL) er et omfattende dokument på over 250 sider og 325 afsnit, som forsøger at anskue det katolske syn på ægteskabet og familielivet fra flere pastorale vinkler, beriget med indsigterne fra de to familiesynoder. Mange vil nok umiddelbart give sig til at lede efter svaret på et spørgsmål, som fik stor opmærksomhed på synoderne – om gengifte fraskilte katolikkers adgang til kommunionen – men AL kommer ikke med et helt entydigt svar.

Faktisk undgår Frans at besvare spørgsmålet kategorisk, idet han skriver at "alle de læremæssige, moralske eller pastorale drøftelser ikke må kortsluttes af læreembedet". Således gælder det om visse spørgsmål, at "der i det enkelte land eller region kan eftersøges løsninger, der er bedre inkultureret, og tager mere hensyn til lokale traditioner og lokale udfordringer".

Dette inkulturationsprincip viser sig meget vigtigt helt ud i måden at formulere og opfatte de problemer på, som – ud over de spørgsmål som er veldefinerede i Kirkens læreembede – ikke kan sættes på en global formel.

"Hvis vi tænker alt i sort og hvidt, afskærer vi til tider veje til nåde og vækst, og dermed også veje til helliggørelse, som giver Gud æren", fortsætter paven. Senere skriver han: "Jeg forstår dem, der foretrækker en mere stringent pastoral omsorg, som ikke levner plads til forvirring. Men jeg tror oprigtigt på, at Jesus ønsker en Kirke, der er opmærksom på den godhed, Helligånden sår midt i menneskelig svaghed".

Centralt fokus på ægteskabelig kærlighed

Pavens diskussion om gengifte fraskiltes adgang til kommunionen optræder kun eksplicit få steder i AL, og paven først for alvor spørgsmålet i afsnit 291. Paven siger selv, at det vigtigste tema i AL er hans diskussion af skønheden ved den ægteskabelige kærlighed, som behandles i de centrale kapitler (4, 5 og 9). Kærlighedens højsang i 1. Korintherbrev (kap. 13) er for Frans billedet på det åndelige sindelag og den praktiske sans, han ønsker præster skal udvise. Og senere i AL forklarer han hvordan familien, baseret på ægteskabet og næret af sakramenterne, bør udstrække denne kærlighed som materiel og moralsk støtte til ikke alene at omfatte familiemedlemmer, men også ens næste og hele samfundet.

Til dette formål kræver Frans et stærkt og konsekvent pastoralt fokus på familielivet, der tager sit afsæt i en bedre ægteskabsforberedelse. Kirken må hjælpe gifte par til at vokse i kærlighed og hellighed, særligt i ægteskabets første år, siger paven og opfordrer præster til fx at gøre brug af ældre ægtepar til at hjælpe de unge par ved at opbygge en "kærlighedens pædagogik".

Paven markerer, at han ikke indfører en ny doktrin i spørgsmålet om familien og ægteskabet. Et aspekt af dette er, at der findes en "uendelig mangfoldighed af forskellige konkrete situationer", som umuliggør konkrete modifikationer for hvert enkelt tilfælde. Paven er tydelig, når han skriver, at hverken bispesynoden eller han selv i denne skrivelse "kan forventes at komme med et nyt sæt almene regler af kirkeretlig slags og gøre det muligt at tilpasse det på alle bestemte tilfælde". Det,

der derimod er muligt, er at tilbyde "en fornyet tilskyndelse til at bruge en ansvarlig personlig og pastoral dømmekraft i de enkelte tilfælde".

Kirkens lære uforandret

I starten af AL forklarer Frans, at han har følt sig nødsaget til at skrive et omfangsrigt dokument på grund af "de rige frugter af den toårige synodale proces". Formaningen indeholder næsten 400 fodnoter og ud over citater fra teologer og kirkefædre, poeter og forfattere, psykologer og politikere, rummer AL flere henvisninger til Johannes Paul II's *Familiaris Consortio* (Fællesskabet i familien) og 'kroppens teologi' samt pave Paul VI's rundskrivelse *Humanae Vitae*.

Selv om formaningens er skrevet til de troende og som en udfordring til hele Kirken, henvender Frans sig til forskellige læsere undervejs. Kap. 6 behandler pastorale udfordringer, mens kap. 4 og 5 især er rettet mod ægtefolk. Kap. 4 er en detaljeret gennemgang af 'kærlighedens højsang' fra 1. Korintherbrev, hvor vi møder pave Frans' store pastorale sans, hans sans for hverdagens og de konkrete situationers udfordringer.

AL betoner, at Kirkens lære om ægteskab og familie står fast, men at tyngdepunktet ligger på behovet for pastoral skelnen for at hjælpe de troende – især dem, som ikke lever i overensstemmelse med Kirkens lære om ægteskabet – så de stadig mere fuldt kan integreres i Kirkens trosliv i alle dets aspekter. Det hedder i formaningen, at "Kirken henvender sig til alle dem, som deltager i Kirkens liv kun på en ufuldstændig måde og at Kirken under dette barmhjertighedens år vil hjælpe dem til at blive mere deltagende i Kirkens liv, uden at Kirken Fortsættes side 2 ►

Uganda

Josefine møder Kirken i Uganda.

Læs mere side 3

Søndagens tekst

Pater Andrzej Papuga udlægger.

Læs mere side 5

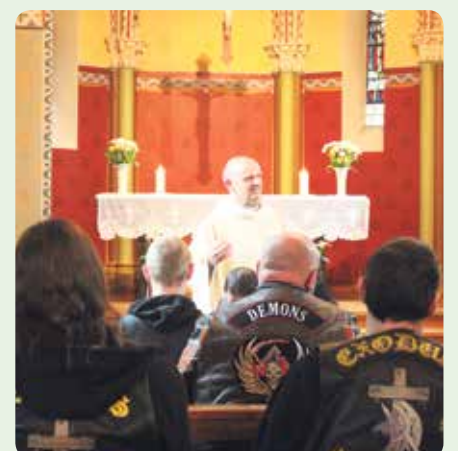
Ordrup

Farvel til Kollegievej 4.

Læs mere side 6

Kirken i Danmark

Kirkedage, bikergudstjeneste og meget mere.

Læs mere side 8-9

KO mener

Kristne ledere udtrykker dyb bekymring

Efter deres møde besøg på den græske flygtningeø Lesbos den 16. april underskrev pave Frans, patriark Bartholomæus og ærkebiskop Ieronymos af Athen en fælleserklæring – en appel til verdenssamfundet med økumeniske undertoner.

”Vi mødtes på Lesbos”, skriver de, ”for at udtrykke vor dybeste bekymring for den tragiske situation for de mange flygtninge, migranter og asylansøgere, som er kommet til Europa på flugt fra konflikter og, i mange tilfælde, daglige trusler mod deres overlevelse”.

”Verdensopinonen kan ikke ignorere den kolossale humanitære krise”, siger de og opfordrer det internationale samfund til at gøre alt for at sikre, at ”individ og samfund, herunder kristne, kan blive i deres hjemlande og nyde den grundlæggende ret til at leve i fred og sikkerhed”. ”Det er tvungende nødvendigt med en bred international konsensus og et hjælpeprogram for at håndhæve retsstatsprincippet til forsvar for de grundlæggende menneskerettigheder i denne uholdbare situation; for at beskytte mindretal, bekæmpe menneskehandel og -smugling, fjerne usikre flugtruter over Ægæerhavet og Middelhavet og for at udarbejde sikre procedurer til genhusning”.

I dokumentet skriver de tre kirkeoverhoveder: ”Sammen beder vi indtrængende om, at al krig og vold i Mellemøsten må ophøre, at der skabes en retfærdig og varig fred og at folk, som har været tvunget til at forlade deres hjem, kan vende hjem på en værdig måde. Vi beder religiøse samfund om at øge deres indsats for at modtage, hjælpe og beskytte flygtninge fra alle trosretninger, og at religiøse og civile bistandsorganisationer må koordinere deres bestræbelser. Så længe behovet eksisterer, opfordrer vi alle lande til at forlænge den midlertidige asyl, give flygtningestatus til alle, der har krav på det, at udvide deres indsats og samarbejde med alle mennesker af god vilje om hurtigt at bringe de igangværende konflikter til ophør”.

”Europa står i dag over for en af sine alvorligste humanitære kriser siden afslutningen på 2. Verdenskrig. For at kunne tackle denne alvorlige udfordring”, skriver de, ”opfordrer vi alle kristne til at huske de af Herrens ord, som vi en dag vil blive bedømt efter: ’For jeg var sulten, og I gav mig noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig noget at drikke’. Vi ønsker fast og helhjertet at styrke vor indsats på at fremme de kristnes fulde enhed”.

Frans, Bartholomæus og Ieronymos bekræfter i deres appel ”overbevisning om at ’forsoning [mellem kristne] indebærer at fremme social retfærdighed i og blandt alle mennesker [...] Sammen vil vi gøre vores til, at migranter, flygtninge og asylansøgere får en human modtagelse i Europa”.

”Vi opfordrer det internationale samfund”, slutter appellen, ”til at prioritere beskyttelsen af menneskeliv og til på alle niveauer at støtte integrationspolitikker, der udstrækker sig til alle religiøse samfund”.

Må de tre kirkeoverhoveders besøg på Lesbos være med til at tydeliggøre, at flygtninge- og migrationskrisen er et fælles ansvar for samtlige EU’s medlemsstater og at den eneste farbare vej er en koordineret indsats mellem landenes regeringer. NM

► *Fortsat fra side 1.* af den grund holder op med at vise mennesker kaldet til fuldkommenhed”.

Kirkens holdning til homoseksuelle personer berøres også i AL og mens Frans understreger, at homoseksuelle aldrig må udsættes for diskrimination endside aggression eller vold, fastholder han Kirkens entydige forståelse af ægteskabet som en forening mellem en mand og en kvinde, og at seksualiteten kun bør udøves inden for ægteskabet – et synspunkt, som paven erkender ofte møder modstand i sekulære kredse:

”Som kristne må vi ikke holde op med at være fortalere for ægteskabet simpelthen for ikke at modsige den fremherskende stemning, eller ud fra ønsket om at være med på moden eller en følelse af hjælpeløshed i lyset af menneskelig og moralsk svigt. Vi ville fratage verden værdier, vi kan og skal tilbyde”, siger han og tilføjer: ”Det er rigtigt, at det ikke giver mening blot at begræde nutidens ondt – som om det kunne ændre tingene. Det er heller ikke nyttigt at forsøge at indføre regler af ren og skær autoritet. Vi har brug for mere ansvarlige og generøse bestræbelser på at præsentere årsagerne og motivationerne til at vælge ægteskabet og familien, og på den måde hjælpe mænd og kvinder til bedre at reagere på den nåde, Gud giver dem”.

”Noget har ændret sig”

Selv om pave Frans kommer med et stærkt forsvar for den traditionelle katolske familielære i AL, er skrivelsen samtidig et forvarsel af afgørende betydning for Kirkens fremtidige pastorale praksis. ”Noget har ændret sig i den kirkelige diskurs”, sagde kardinal Christoph Schönborn af Wien, da han på en pressekonference i Vatikanet præsenterede dokumentet. Her fremhævede han hvor pavens opfordring til at udvise større pastoral fleksibilitet og dømmekraft.

Den opmærksomhed, som Kirkens håndtering af ’irregulære’ ægteskabelige bånd har fået i offentligheden, er i sig

selv et tegn på behovet for en anden tilgang, fremhævede Schönborn og sagde, at opdelingen af par i ’regulære’ og ’irregulære’ forhold overser den virkelighed som alle kristne dagligt skal stræbe efter, nemlig omvendelse og vækst i hellighed.

Interessant nok læser den østrigske kardinal – der anses for at være venligt stemt overfor at tillade kommunion til gengifte fraskilte katolikker – ikke AL som en blåstempling af dette synspunkt. Til Vatikanradioen siger han, at den omtalte fodnote (nr. 351, hvor paven siger, at den pastorale omsorg for sådanne par ”i nogle tilfælde kan [...] indbefatte sakramenternes hjælp”, at paven her primært refererer til forsoningens sakramente.

”Jeg synes det er ganske tydeligt, at der er situationer hvor folk i irregulære forhold virkelig kan brug for sakramental absolution, selv når deres generelle situation fortsat er uafklaret”, sagde Schönborn på pressemødet.

Selv om paven opfordrer til at udvise større pastoral fleksibilitet i håndteringen af ’irregulære’ forhold, fastslår han samtidig, at den rette dømmekraft fordrer ydmyghed, diskretion og kærlighed for Kirken og dens lære. I forbindelse hermed siges det, at ”hvis nogen skifter med en objektiv synd som var den en del af det kristne ideal”, vil vedkommende blive forment adgang til kommunion, og Frans advarer samtidig mod ”den alvorlige fare ved misforståelser såsom idéen om at enhver præst hurtigt kan gøre en ’undtagelse’”.

Hvad er nyt i Amoris laetitia?

Det afhænger naturligvis af hvem der spørger. Pave Frans har selv kommenteret den opmærksomhed bispesynoderne fik i medierne: ”Debatterne, som blev

ført i medierne, i visse tidsskrifter, og selv blandt Kirkens præster, spænder fra et mindre moderat ønske om forandringer uden at være tilstrækkeligt gennemtænkt og begrundet, til en holdning hvor man vil løse alt ved at anvende generelle regler eller udlede alt fra teologiske betænkninger”.

Frans afviser frygten hos sidstnævnte gruppe for at idealet om pastoral dømmekraft skal ændre Kirkens og evangeliets lære, eller skabe en dobbeltstandard. Evangeliets principper kan ikke ændres. Men Frans erkender, at evangeliets kald til hellighed kun kan fastholdes af en kirke, der er ”oplyst af Jesu Kristi blik” – hvilket vil sige, at Kirken omfavner alle som på en ufuldkommen eller ufuldstændig måde deltager i Kirkens liv.

En hastig gennemlæsning af Amoris Laetitia efterlader det klare indtryk, at pave Frans i stedet for at opstille et ”familieideal” ønsker at aftegne familiens rige og komplekse virkelighed – ikke som en række ideelle abstraktioner, men som en dyb og positiv pastoral opmærksomhed over for virkeligheden. Set i det lys er Amoris Laetitia skrevet i erfaringens sprog og derfor rig på åndelig indsigt og praktisk visdom til gavn og nytte for alle ægtepar eller dem, der ønsker at stifte familie.

På katolsk.dk kan man læse en længere sammenfatning af indholdet i Amoris Laetitia.

Ny abortdom i USA

Katolske sygehuse kan ikke tvinges til at udføre abort.

SUNDHEDSVÆSEN En domstol i delstaten Michigan har afvist en borgerrettighedsorganisations forsøg på retsligt at tvinge en national kæde af katolske sygehuse til at udføre aborter. Den føderale domstol begrundet sin afvisning med at organisationen mangler et retsligt grundlag for at gøre sit krav gældende. Den amerikanske borgerrettighedsorganisation ACLU (American Civil Liberties Union) arbejder bl.a. for at lette adgangen til abort. De havde stævnet sykehusgruppen Trinity Health Corporation, en katolsk institution med 86 sygehuse i 21 delstater. Sykehusgruppen følger etiske retningslinjer udarbejdet af USA’s katolske bispekonference, som forbyder ansatte ved katolske institutioner at medvirke til abort. ACLU hævdede, at denne policy kunne true gravide kvinder ved at afskære dem fra ”komplette akutmedicinske tjenester”.

Domstolen affærdigede ACLU påstande om truende skader for gravide som ”tvivlsomme” og ”spekulative”. Den konstaterede også, at sygehuse inden for Trinity Health Corporation ”udfører deres opgaver på sundhedsområdet som en gren af katolsk socialvirksomhed og dermed på opgave af og som en integreret del af Den romersk-katolske Kirke i USA”. ACLU har en lang tradition for at sagsøge katolske sundhedsinstitutio-

ner for ikke at tilbyde medicinske indgreb, som afvises af Den katolske Kirke. I januar i år afslog en domstol i San Francisco således et forsøg fra ACLU om at tvinge et sygehus til at udføre sterilisationer af kvinder. I december 2013 sagsøgte ACLU hele den amerikanske katolske bispekonference for dets medicinske retningslinjer til alle katolske institutioner, hvilket ACLU hævdede var ”medicinsk uforsvarlige”.

Retssagen blev dog afvist med den begrundelse, at staten ikke har kompetence til at overtrumfe religiøse overbevisninger og at Den katolske Kirke har ret til at fastsætte etiske krav for sine egne institutioner.

NM

Student fra Niels Steensens Gymnasium ... kom og vær med i NSG Alumneforening

Se mere på nsg.dk/alumne

Søndag d. 22. maj 2016 kl. 14 i Englesalen

- Foredrag ved operachef Kasper Holten (student 1991)
- Reception og hyggeligt samvær
- Stiftende generalforsamling for alumneforeningen

Tilmelding: Send en mail til pc@nsg.dk

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø, tlf. 39 16 23 40

Gang i Kirken i Uganda

Møde med en livsglad og vital kristendom.

Tekst: Josefine Sochacka-Ebbesen

UGANDA Søndag den 31. oktober skulle vi til messe i domkirken i hovedstaden Kampala. Vi ankom til en stor kirke, der var fyldt med voksne og masser af børn, som alle var højtideligt klædt på. Selvom liturgien var på engelsk, var vi alle spændte og lidt nysgerrige. Ville der være forskel på messen her og i Danmark? Orgelet stod midt i kirken, og ved siden af stod koret. Koret ledte ikke på samme måde sangene, som det forventes i Danmark. I Uganda synger menigheden meget aktivt og engageret med. Sangene gik meget hurtigere og var mere rytmiske end Grundtvigs salmer i vores sangbøger derhjemme.

Forskelle

De fleste fra kirkebænkene dansede og bevægede sig i takt med musikken, og taksigelsen blev virkelig mærket og set. Vi blev meget forbavsede, da folk begyndte at klappe under forvandlingen. Senere fik vi af vide, at man i Uganda klapper, når nogen ankommer. Det var smukt sådan at byde Jesus velkommen og en meget tydelig måde at understrege realpræsens på.

Efter vores messe var der en messe til, så uden for domkirken stod der ca. 1000 unge i fine hvide kjoler og skjorter, fordi de skulle modtage Helligånden i firmelsens sakramente. Det var helt vildt at tænke på, at der i vores domkirke, som er slået sammen med to andre menigheder, "kun" var 35 firmander sidste år.

Jesus loves you

Katolicismen i Uganda vokser, da netop Helligånden igennem den karismatiske fornyelse har fået flere mennesker til at søge og forblive i Den katolske Kirke. Der kommer flere til de "karismatiske" messer end til de "almindelige". Befolkningstilvæksten er også med til at øge antallet af katolikker.

Troen forbliver ikke kun i kirkerummet, den leves i hverdagen. Troens liv er i det hele taget meget synlig i Uganda uanset religion. Der var mange, som gik med rosenkrans rundt om halsen, selv meget fattige børn. Deres ansigter bar ikke præg af frygt og angst over deres materielle situation, tværtimod var de ofte smilende og glade. Det var så stærkt at se, at på trods

af deres sparsomme ejendele i hjemmene, så er de rige på Herren – der hang altid et kors eller et billede af Jesus. Det betyder selvfølgelig ikke, at livet er let for dem! Men det er svært ikke at reflektere over vores egen livsverden og indse, at det netop ofte er de materielle goder, som tager vores tid og opmærksomhed fra Ham.

I gadebilledet så vi masser af lokalbusser, hvor der stod "Trust in God" eller "Jesus loves you". Det var virkelig en omvæltning, da jeg ikke er vant til at se Gud på den måde i det offentlige rum. Omfanget af sekulariseringen i Danmark stod lige pludselig meget klart for mig. Hjemme i Danmark er bliver min tro gjort til en privatsag, som jeg helst kun skal "udfolde" i kirken om søndagen.

Selvom der er religionsfrihed, så ville jeg stadig få en masse undrende blikke og spørgsmål, hvis jeg gik med min rosenkrans om halsen til dagligt. Det er utroligt at tænke på, at de kristne i Uganda er mere frie på det område, end vi er. Jeg håber, at der i Danmark en dag vil komme en dybere forståelse for troens univers, så der i stedet for "Hvorfor tro på en gud?", som kampagnen fra Ateistisk Selskab lyder, vil stå "Jesus really loves you" på A-busserne i København.

Caritas – en del af Kirken

Alle vores møder startede og sluttede med bøn ligeegyldigt om det var med præster eller NGO-medarbejdere. Det er almindeligt i Uganda, at man regner med Gud – også når det gælder projekter. Sognepræsterne var i høj grad aktive og engagerede i Caritas Danmarks projekter som en helt naturlig del af deres pastorale arbejde. Flere af præsterne var med ude i felten og promoverede projekterne. Præsternes engagement i projekterne samt deres tætte relation til borgerne øger civilsamfundets kendskab til Caritas.

Den karitative bevidsthed i Uganda er i langt højere grad et fast integreret element i Kirkens arbejde, end den er i Danmark. Ærkebiskopper, sognepræster, søstre, lægfolk og professionelle NGO-medarbejdere har alle samme mission: At forbedre levevilkårene for bønderne i landet.

Josefine fik mange indtryk med hjem fra sit ophold i Uganda. Foto: Caritas Danmark.

Taknemmelige for støtte

Støtten har en enorm effekt for bønderne økonomisk, da de får mulighed for at højne kvaliteten af deres afgrøder og sælge det til en højere pris. Afkastet går først og fremmest til at mætte hele familien, og dernæst at få børnene i skole. Derudover ser mange bønder det som en kærlighedsgerning, at kristne i Danmark, som de ikke har nogen relationer til, vælger i solidaritet at dele deres hårdt tjente penge med dem.

Vi blev gentagne gange bedt om at huske at takke hver og en, som hjælper og støtter dem igennem Caritas Danmarks projekter. Set i lyset af nedskæringen på ulandsbistanden er det altafgørende, at vi ikke stopper men øger vores barmhjertighedsgerninger ved at støtte vores brødre og søstre i Uganda økonomisk, for at sikre at projekterne ikke bryder sammen, men gennemføres. Støtten ændrer bogstaveligt talt deres liv!

(Josefine besøgte Uganda i november måned sammen med 10 andre brobyggere for at se Caritas' arbejde i landet. Josefine læser til sygeplejerske og er studentermedhjælper i Caritas. Er DUK'er og kommer i Sankt Ansgar Kirke).

Brobyggere til Uganda

- Formål er at oplyse om Caritas Danmarks arbejde i Uganda konkret og generelle problematikker og forhold i ulande.

Mød en brobygger:

- 21. maj kl.17.00: Sankt Knuds Kirke, Sankt Knuds gade 19, Ringsted ved Beatrice Musomendera
- 24. maj kl.12.00: Sankt Franciscus Kirke, Bredgade 47, Nakskov ved Jamal Tamimi-Sarnikowski
- 29. maj kl.11.00: Rosenkranskirken i Åkirkeby, Gregersgade 12 ved Paul Jørgensen

Nyt udefra

Kina: 20.000 døbt i påsken

Regeringen foruroliget over Kirkens vækst.

ASIEN Nyhedsbureauet AsiaNews rapporterer, at "op imod 20.000 personer blev døbt påskenat" i Kina.

På trods af de kinesiske myndigheders misbilligelse fortsætter konvertitterne med at strømme ind i Kirken i Kina med "forbavsende hast", skriver nyhedsbureauet. AsiaNews nævner Immaculate Conception-katedralen i Beijing, hvor 100 voksne blev døbt påskenat, og i et lille sogn uden for Shanghai, hvor 27 nye konvertitter nu føjer sig til den lille menighed på bare hundrede katolikker.

Der holdes også dåb i juledagene, pinsen og i Kristi Himmelfarts-dagene og det samlede antal voksendåb i det kommunistiske land vurderes at ligge på omkring 100.000 hvert år. Protestantiske undergrundskirker forventer en endnu større vækst i antal voksendåb.

Regimet i Beijing ser på det hastigt voksende antal kristne med stigende bekymring.

AsiaNews skriver: "Nogle vurderer antallet af kristne [i landet] til at udgøre godt 100 millioner – hvilket er mere end antallet af medlemmerne i det kinesiske kommunistparti, som siges at have ca. 85 millioner medlemmer".

Nogle iagttagere fremhæver, at kommunistpartiet kan takke sig selv for kristendommens vækst i landet. Materialismen og det omsiggribende forbrug samt jagten på rigdom og forbrug, har skabt et stort meningstomrum i det kinesiske samfund, og har resulteret i en individualisme og udnyttelse af folk.

Mange mennesker – navnlig migranter, der flytter til storbyerne i jagten på arbejde – oplever ensomhed og manglende støtte fra andre. Lave lønninger og slavelignende arbejdsforhold er desuden med til at udstøde folk.

NM

DEL DIN ARV MED VERDENS FATTIGSTE!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamentet. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt kampagnekoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på ssm@caritas.dk eller 38180028, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

Herfra hans verden gik

Kirken var det daglige omdrejningspunkt i Brian McGuires trygge, amerikanske barndom.

Tekst: Lisbeth Rütz

INTERVIEW ”Jeg ser ikke 50’ernes verden som en stillestående, lidt ligegyldig verden, men som en tid, hvor alt hang sammen. De mennesker, som alle betød så meget for mig, er væk nu. Men værdierne er ikke væk”, siger forfatteren og historikeren Brian McGuire, der lige nu er bogaktuel med erindringerne ”Min amerikanske barndom”.

I bogen fortæller han om sin trygge opvækst med otte søskende i en stor irsk-amerikansk familie i Oakland i Californien. ”I stedet for at se på min barndom med et køligt og distanceret voksenblik forsøger jeg at huske den som den var, at se den med et barns øjne”, fortæller han til KO.

Når Brian McGuire er i USA, besøger han altid St Augustine Church. Den var hans barndoms kirke og af vital betydning for hele familiens liv. ”Bed for Helen Loretta McGuire”, står der på et glasbillede af den hellige Pius X inde i kirken. Helen var Brian McGuires farmor og var sammen med sin mand, Elmer James McGuire, en af menighedens trofaste støtter. I dag er kirken det eneste, der er tilbage af barndommens verden.

Brian McGuire voksede op i en katolsk ghetto, hvor Kirken prægede ethvert aspekt af det daglige liv. En statue af jomfru Maria stod midt i skolegården ved sognets

katolske skole, hvor børnene blev undervist af Sisters of the Holy Names of Jesus and Mary. De klarede at holde styr på op til 50 børn i en klasse.

Dengang var nonnerne fjerne, lidt mystiske væsener. Når et vindpust fik en nonnes slør til at lette og afsløre farven på en hårtot, gik der et gys igennem børnene. Det blev opfattet som et stort privilegium at være messedreng til søstrenes tidlige morgenmesse, hvor der var glæde, dyb ro og en stærk fornemmelse af Guds nærvær. Ritualer til alle livets små og store begivenheder prægede livet. Skolen havde morgenmesse, ugentligt skriftemål og andagter. I fastetiden bad hele skolen korsvejen om fredagen. Sammen sang man ”Under korset dybt nedbøjet, stod med bitter gråd i øjet, Herrens moder ren og skær”.

Solid viden om katekismen var i høj kurs på skolen, og det forventedes, at børnene kunne gøre rede for teologiske læresætninger. Engang i 7. klasse blev hele skolen samlet. Højtideligt fik Brian McGuire overrakt en præmie for sin brillante forklaring ved søndagsmessen af, hvad de helliges samfund betyder for Kirken. Og de hellige var børnenes venner i denne katolske enhedskultur, der nok var massivt til stede, men ikke virkede knugende, fordi

man hele tiden var bevidst om, at det gode var der og ville sejre over ondskaben. Det var længe før koncilet vendte op og ned på alting. Protestanterne havde misforstået det hele, langfredag blev der bedt i kirken for ”de svigefulde jøder” og hver eneste søndag blev messen afsluttet med en særlig bøn for Sovjetunionens omvendelse.

Du skriver i bogen, at den verden var et vidunderligt univers for et barn, og at alting gav mening og hang sammen.

Ja, jeg føler en stærk kontinuitet med den verden. Den voksne verden omfavnede os. Troens fortællinger blev legemliggjort for eksempel påskemat, hvor man kom til at opleve opstandelsen. Det var fantastisk at vide, at vores kroppe var Helligåndens templer.

Kirken havde helheden, og den havde forklaringer på alt. Samtidig kan jeg i dag se, at den på en vis måde var meget indskrænket og fordomsfuld. Kirken kunne kun fungere på den måde, fordi folk accepterede dens autoritet. I dag er folk meget mere kritiske.

I dag kan jeg også se, hvor stor forskel, der var på opdragelsen af drenge og piger. Vi drenge skulle have en uddannelse, mens pigerne først og fremmest skulle være hjælpe til derhjemme.

Men når jeg nu skriver om den tid, er det ikke udtryk for nostalgi. Som faghistoriker er jeg taknemmelig for den opdragelse, jeg fik her. Den satte mig i stand til at forstå den europæiske middelalder. Kirken formidlede en helstøbt fortælling og var mit udgangspunkt for at gå tilbage til den europæiske middelalder.

Hvordan ser du på den verden i dag?

Den verden, som jeg kom fra, var fundamentalt en verden, som ikke kunne blive ved. Det var en verden med tro og sammenhængskraft. Det var en tid, der ud fra sine egne forudsætninger gav os et fundament af kærlighed og tillid.

Men den var baseret på falske fortællinger – forestillingen om, at Den katolske kirke havde svar på alt og at man bare skulle stole på dens autoritet. Hvis man var utilfreds, var det en selv der var problemet – ikke autoriteten.

Du skriver om, hvor skønt det var at udstille sit religiøse tilhørsforhold offentligt, når de katolske spejdere gik i procession én gang om året op til den katolske domkirke med Vatikanets flag og det amerikanske.

Ja, dengang var det fortsat problematisk at være amerikaner og katolik. Der var en forestilling om, at katolikker var potentielt illoyale amerikanere, og det blev udførligt diskuteret i medierne, om en katolsk præsident ville modtage instrukser fra Vatikanet.

Brian Patrick McGuire: ”Min amerikanske barndom. Erindringer” udkom den 26. april på forlaget Jensen & Dalgaard.

Mange mennesker har genopdaget din barndoms messe og er glade for den. Hvordan stiller du dig til det?

Det er helt fint, at den tridentinske messe i dag genopdages som en af mulighederne for at være sammen om messefejringen. Det var en katastrofe, at Det andet Vatikanconcil afskaffede den. Mange i den ældre generation følte sig bedraget. Jeg husker de sårede følelser og vreden. Det tog år for Kirken at indse, at messen kan fejres på mange forskellige måder. Pluralitet i messefejringen er nødvendig. Jeg er ikke bange for den.

Betrakter du dig selv som katolik i dag?

Ja, jeg ser på mig selv som middelalderkatolik, der tilhører den hellige, almindelige kirke. Jeg føler mig hjemme både i Den katolske Kirke og i Folkekirken og går til alters begge steder.

Hvordan ser du Kirkens muligheder for at nå ud til folk i dag?

Jeg synes, pave Frans er en gave til Kirken. Han har en vidunderlig evne til at trænge igennem med det kristne budskab.

Vejen frem for at formidle det kristne budskab er katolske skoler, som er åbne for verden. Der skal være et velovervejet, kristent-humanistisk fundament, en god religionsundervisning og tilbud om at komme i kirken. Det har været en glæde for mig at være sammen med katolske skoleledere i FAKS. De er hengivne, seriøse og fornuftige mennesker, siger Brian McGuire, der efter at være gået på pension som professor ved RUC rejser land og rige rundt for med sine foredrag at punktere sejlivede myter om middelalderen og gøre os mere bevidste om vores kristne, middelalderlige rødder.

Brian Patrick McGuire ved Stillehavet i Californien. Foto: privat.

Og vinderne er:

KONKURRENCE KO har nu udtrykket tre vindere af ”Englene – himlens sendebud”.

De tre vindere er:

Beate Maria Olsen, 1302 København K
Lone Poulsen, 6430 Nordborg
Rose-Maria Helle, 4581 Rørvig

Der blev trukket lod om bøgerne blandt de rigtige besvarelser af tre følgende spørgsmål:

- Hvad betyder ordet engel?
- Hvad sagde Herrens engel til Gideon?
- Hvem var Kandake og hvad lavede han?

Desværre havde der i 3. spørgsmål indsneget sig en fejl. Kandake var den etiopiske dronning og ikke en hofmand, som næsten samtlige besvarelser siger på grund af et forkert formuleret spørgsmål.

Redaktionen har valgt at godkende besvarelserne.

Bøgerne er blevet sendt til vinderne.

”Hold fast ved mine ord”

Refleksioner over 6. søndag i påskens evangelium, Joh 14,23-29.

Tekst: Pater Andrzej Papuga

REFLEKSIONER Det at elske er det samme som at holde fast, siger Jesus, ikke bare at holde, men at holde fast. Ifølge Den danske Ordbog er der flere betydninger af ordet: ”fastholde”, som dog alle har én ting til fælles, og det er meningen, at noget skal bevares eller opretholdes i uændret form.

”Panta rei”, alt flyder, sagde oldtidens filosof Heraklit, som dermed ville udtrykke vores menneskelige erfaring med hensyn til livets forgængelighed, og at det ofte er svært at bevare noget i længden, selv om vi gerne vil, så må de store, eksistentielle spørgsmål vige for tidens smuldrende påvirkningskraft.

Hvad så? Er det evangeliets ord, Jesu ord, mod filosofens ord? Hvor står jeg selv med min egen livserfaring? Vil jeg hellere lytte til filosofens visdom end evangeliets budskab? Næ, det behøver man sådan set ikke være bange for, og udsætte sig selv for endnu en indre splittelse i forbindelse med et valg, der skal træffes. Når Jesus taler om at bevare, fastholde og opretholde Guds ord, som den evig gyldige sandhed i vores liv, så er det en klar opfordring til, at vi alle sammen skal huske på nødvendigheden af

fænomen, som man møder allerede i Det gamle Testamente, der gerne taler folk efter munden for at vinde deres gunst. Jesu disciple, også i dag, skal være parate til at tage imod kritik, til at høre folk sige: Det er en hård tale, du kommer med, min ven. Men derfor skal man ikke være modløs og opgivende, fordi netop disse snævre porte, vi skal igennem, viser, at vi er på den rette vej, som Vorherre selv har valgt at føre os igennem.

Hold fast og vær fredens menneske, med denne fred som er fast forankret i Jesu urokkelige ord, og som verden ikke kan give. Til denne fred hører også glæden over, at Jesus er tilbage hos sin himmelske Fader, hvorfra han vil drage os alle til sig, og hvor han vil gøre en plads rede for os. Vi har ikke brug for at drukne i 16.000 ord hver dag for at fortælle Gud, hvor højt vi elsker ham. Nej, det er faktisk slet ikke nødvendigt, at vi hele tiden skal finde på nye ord for at overbevise Gud om vores kærlighed. Det eneste vi behøver, er at holde fast i det Ord, han allerede har sagt og bekræftet over for verden, Ordet der blev kød og tog bolig iblandt os, som vi har modtaget, for at kunne tolke vort liv

” Ord, der forpligter, er ikke i høj kurs hos dem, der gerne vil slippe for at binde sig til det, de forkynder for verden omkring. Det er de såkaldte falske profeters fænomen”

at overvinde vores forgængelighed, vores angst og skiftende væsen, hvor vi ofte har svært ved at tage en beslutning, der ikke bare gælder her og nu, men som kan strække sig over hele ens liv og bære frugt.

Filosoffen har også ret i sin beskrivelse af verden, denne verden, han har erfaret med sine sanser, men filosofens budskab er kun en beskrivelse, en erkendelse af det, som vi selv er i stand til at opleve i det daglige, travle og tidspressede liv. Filosofen kan ikke give os nogen som helst form for en løsning, eller forklaring på, hvordan eller om vores liv overhovedet kan ændres og fastholdes. Men det kan Jesus til gengæld godt. Hold fast ved mine ord, fordi disse ord, Jesus siger til os, er ingen beskrivelse af sandheden, de er jo sandheden selv, de er så kraftfulde i deres virkning, at de kan bevare os til det evige liv, udover alle grænser, vi kender til.

Ifølge en undersøgelse fra et universitet i Texas viser det sig, at vi i gennemsnit anvender 16.000 ord om dagen, spørgsmålet er, hvor mange af dem er ”Faderens ord”, som stammer fra Gud eller på en eller anden måde står i relation til Gud, og hvor mange af dem er rene gentagelser, beskrivelser, tankeløse begreber, man plaprer løs om på må og få. Det er nemt at sige mange ord uden at blive påvirket af dem, og uden at skulle stå til regnskab for dem. Og det er snarere en kunst at lægge hele sit hjerte, og hele sin sjæl, og hele sit sind og hele sin styrke i de ord, man vil bruge over for andre mennesker. Ord, der forpligter, er ikke i høj kurs hos dem, der gerne vil slippe for at binde sig til det, de forkynder for verden omkring. Det er de såkaldte falske profeters

igennem. Han er vor Tolk, vor Talsmand og Kristus, som frelser os fra druknedøden i strømmen af vores synder.

Herre Jesus, opfyld vores hjerter med din Ånd, Helligånden og Trøsteren, som du sammen med Faderen sender til dem, der holder fast ved alt, hvad de har lært af dig. Lad vores kærlighed til dig bygge på det Ord, du selv er, og som du har forpligtet dig til at være for vores skyld, fordi du aldrig vil give slip på os, uværdige syndere, som vi er. Amen.

Søndagens tekst

”Jesus svarede ham: ”Den, der elsker mig, vil holde fast ved mit ord, og min fader vil elske ham, og vi skal komme til ham og tage bolig hos ham. Den, der ikke elsker mig, holder ikke fast ved mine ord. Og det ord, I hører, er ikke mit, men Faderens, som har sendt mig.

Sådan har jeg talt til jer, mens jeg endnu var hos jer. Men Talsmanden, Helligånden, som Faderen vil sende i mit navn, han skal lære jer alt og minde jer om alt, hvad jeg har sagt til jer. Fred efterlader jeg jer, min fred giver jeg jer; jeg giver jer ikke, som verden giver. Jeres hjerte må ikke forfærdes og ikke være modløst! I har hørt, at jeg har sagt til jer: Jeg går bort, og jeg kommer til jer. Hvis I elskede mig, ville I glæde jer over, at jeg går til Faderen, for Faderen er større end jeg. Nu har jeg sagt det til jer, før det sker, for at I skal tro, når det sker”. (Joh 14,23-29)

Den hellige Treenighed, ikon af Andrej Rubljov (ca. 1360-ca. 1427).

Løb Kristus i møde

Kom, lad os sammen gå op på Oliebjerget. Lad os sammen løbe Kristus i møde, når han i dag kommer fra Betania og frivilligt begynder den hellige og salige lidelse, der fuldender vor frelses mysterium. Han kommer villigt ad vejen mod Jerusalem, han som for vor skyld kom ned til os fra himlen for at løfte os, der ligger i graven, op sammen med sig i herlighed, som der står skrevet, „højt over al myndighed, magt, kraft, herskernavn og hvert navn, der nævnes kan“. Han kommer uden herlighed, uden at vække opsigt, uden hovmod. „Han vil ikke,“ siger han, „råbe højt, og ingen skal høre hans røst“. Han vil være mild og ydmyg, Kom, lad os ile med ham, når han fortsætter mod sin lidelse. Lad os efterligne dem, der kom ud for at møde ham, ikke med oliegrene eller klæder eller palmegrene, men ved at give os selv til ham, så godt som vi kan, i ydmyghed og oprigtighed. Lad os modtage Ordet, når han kommer, så at Gud, der ikke kan rummes nogetsteds, må være i os. For det glæder ham at vise os sin mildhed, han som er mild, og som „rider på den nedgående sol“, det vil sige vor ydmyghed. Han vil gerne komme og være hos os og løfte os op og bringe os tilbage til sig ved sit fællesskab med os. Som menneskehedens første frugt siges han „at ride over himlen til solens opgang,“ hvorved jeg forstår hans egen ære og guddommelighed. Men på grund af sin kærlighed til menneskene vil han ikke standse, før han har løftet alle mennesker op fra jorden, fra herlighed til herlighed, og har givet dem evigt liv med sig selv i himlen.

Andreas af Kreta (ca. 660-ca. 740) Palmesøndagsprædiken. (Fra Bønnebog for Den katolske Kirke. Ansgarstiftelsen 2013)

Sankt Andreas Kirke i Ordrup ca. 1875. Til venstre for kirken ses præstegården, og i baggrunden til venstre ses den gamle skolebygning (kollegieflojen). Mellem denne og præstegården ses en forbindelsesgang, der i mellemkrigstiden blev udbygget til den nuværende menighedssal. Bemærk, hvor landligt det hele dengang var: Kirken og kollegiet ligger mellem åbne marker. Foto: www.danskebilleder.dk.

fra 1877 med en tilbygning mod vest. Et par tilbygninger mod øst (hen mod kirken) led kun let skade, og den dag i dag kan man se de spidsbuede vinduer fra jesuitternes gamle huskapel. I forbindelse med sprængningen fik kirken og den oprindelige skolebygning også mindre skader, og alle ruder i kvarteret blev knust.

Skiftedag og koncilskrise

Efter krigen fandt livet tilbage til sin vante gang, men i 1953 kom der nye boller på suppen. De sidste sortklædte jesuitter (sognepræsten og hans kapellan) forlod Sankt Andreas Kirke, og hvidklædte franske dominikanere rykkede ind. Det var et led i dominikanernes ekspansion i Norden, men også i biskop Suhrs forsøg på at give det danske katolske kirkeliv en ikke-germansk vitaminindsprøjtning. Dominikanerne var til start en stor succes: unge, dynamiske og meget moderne. I 1958 demonstrerede de deres fremskridtsånd ved stort set at rydde kirken for dens gamle, farverige inventar og italiensk-inspirerede udsmykning. I stedet blev den kalket hvid og sparsomt udstyret med moderne dansk kirkekunst.

Når dominikanerne blev installeret i Sankt Andreas, skyldtes det, at den gamle skolebygning var rummelig nok til et helt kommunitet og de mange bøger, de medbragte. Biskop Suhr så igen en oplagt mulighed for rationalisering og gav dem også ansvaret for bispeddømmets bibliotek, der ved samme lejlighed fik sit nuværende navn: Sankt Andreas Bibliotek. Kollegieflojen, som den gamle skolebygning blev kaldt, blev indrettet som kloster med celler og huskapel på første sal og bibliotek, refektorium og køkken i stuen.

Atter syntes Danmarks katolske fremtid at blive smedet i Sankt Andreas, men blomstringen var kort. Efter Koncilet blev mange præster og ordensfolk grebet af stor rådvildhed og identitetskrise, og dominikanerne i Ordrup blev hårdt ramt. Én efter én forlod de ordenen, indtil der efter et dødsfald kun var én tilbage: p. Grégoire. I 1976 forlod han stedet, men tjente i øvrigt bispeddømmet til sin død i 1997.

Den gamle skolebygning (kollegieflojen) set fra haven bag Sankt Andreas Kirke. I baggrunden ses tilbygningen fra 1913 med huskappellets spidsbuede vinduer på anden sal. Foto: Sebastian Olden-Jørgensen.

Et stykke katolsk fremtid bliver til fortid

Kollegievej 4 er solgt – hvad sker der nu?

Tekst: Sebastian Olden-Jørgensen

KIRKEHISTORIE Som man kunne læse i seneste nr. af Katolsk Orientering, sælger bispeddømmet bygningen Kollegievej 4 i Ordrup til et ejendomsfirma for den klækkelige sum af 12 millioner kroner. Baggrunden er, at ejendomsfirmaet allerede har købt et større kompleks bag ved Kollegievej 4 og på den måde får mulighed for at ombygge det hele til smarte og dyre boliger i ægte whiskybælte-standard. Ud fra en nøgtern betragtning har bispeddømmet gjort en særdeles god handel. Bygningen var snart 150 år gammel og er gennem flere årtier kun blevet yderst nødtørftigt vedligeholdt, hvilket efterhånden tydeligt ses. Til salgsprisen på 12 millioner skal derfor lægges et beløb på adskillige millioner, der før eller siden skulle bruges på istandsættelse.

Men hvad er det for en ramponeret smadderkasse, der nu skifter ejere? Ser man nærmere efter, rummer den en del katolsk historie, og på en pudsig måde, gentager historien sig et par gange.

Jesuitterne

Som adressen antyder, udgør den nu frasolgte bygning en del af den katolske skole, Sankt Andreas Kollegiet, som i årene 1873-1920 lå på stedet. Skolen blev drevet af tyske jesuitter og kaldtes derfor et kollegium. Når jesuitterne påtog sig denne opgave, skyldes det Den katolske Kirkes politiske vanskeligheder i Tyskland (kulturkampen). Det førte i 1872 til, at flere katolske ordener, deriblandt jesuitterne, blev forbudt og måtte forlade landet. Enden blev, at nogle af dem kom til Ordrup, hvor den katolske kammerherreinde Polly Berling (1825-95) stillede Sankt Andreas Kirke med tilhørende præstegård og skolebygning til rådighed kvit og frit. Den bygning, der nu frasælges, er skolebygningen fra det oprindelige kompleks, bygget 1872-73. Desuden sælges en menighedssal fra mellemkrigstiden placeret mellem præstegården og skolebygningen.

Med årene voksede skolen. I 1877 blev en stor ny hovedbygning opført længere tilbage på grunden, og i begyndelsen af 1900-tallet blev komplekset yderligere udbygget til begge sider af hovedbygningen. På det tidspunkt var de 13 elever fra starten i 1873 vokset til ca. 200 drenge, en blandt

skare af dag- og kostelever, katolikker og ikke-katolikker, danske og udenlandske. Den gamle skolebygning fungerede nu som residens for jesuitterne. Det var altså dér, man bankede på, hvis man havde et ærinde hos præsterne, sådan som den unge Peter Schindler gjorde ved en lejlighed.

Det er ikke for meget at sige, at Sankt Andreas Kollegiet var et flagskib i Den katolske Kirke i Danmark i årtierne omkring 1900. Det var Kirkens eneste gymnasium, og skolen leverede en pæn strøm af præste- og ordenskald. Desuden spille kulturmiljøet omkring skolen en vigtig rolle både internt katolsk og i den bredere offentlighed. Skolen fik positiv omtale i medierne, skolekoret optrådte ved koncerter i København, og flere af jesuitterne markerede sig i den offentlige debat og i videnskaben. Det var med andre ord her, Den katolske Kirke demonstrerede niveau, og her Danmarks katolske fremtid i form af veluddannede katolske lægfolk og præster blev skabt.

I 1920 var det imidlertid slut. Med 1. Verdenskrigs afslutning, det tyske kejserdømmes fald og Weimar-republikkens oprettelse bortfaldt den tidligere antikatolske lovgivning i Tyskland, og de tyske jesuitter valgte at koncentrere deres kræfter hjemme. Sankt Andreas Kollegiet overgik til det apostoliske vikariat (bispeddømmet).

Krig og frasalg

Bispeddømmet brugte i mellemkrigstiden de tomme kollegiebygninger til forskellige og skiftende formål: skole, midlertidigt kloster for tilflyttende kvindelige ordensfællesskaber, retræter, sågar præsteseminarium en kort overgang. Da 2. Verdenskrig udbrød, og vikariatets økonomi med ét slag forværredes, tog den nyudnævnte biskop Th. Suhr med vanlig håndfasthed den beslutning at frasælge det meste af det gamle kollegium. Kun den mindste og ældste del (altså den oprindelige skolebygning, der nu sælges), der var sammenbygget med den ny menighedssal, forblev i kirkens eje.

Køberen af kollegiet indrettede det til elektronikfabrik, og da han var nazist, leverede han med glæde til tyskerne. Fabrikken blev derfor sprængt af frihedskæmpere i begyndelsen af 1945, og det pulveriserede den gamle hovedbygning

Hverdag igen

Efter dominikanernes deroute overtog verdens gejstligheden sognet, og det meste af den gamle kollegiefloj blev omdannet til fem lejligheder, der i de følgende årtier og frem til i dag er blevet udlejet til forskellige privatpersoner og til dels benyttet som præste- og gæstebolig. Biblioteket forblev i perioden 1976-90 på sin gamle plads og flyttede derefter til den indre by. De rømmede lokaler fungerede som pulterrum og menighedslokaler, og menigheden fik i øvrigt sin gamle menighedssal igen. Den blev siden flittigt brugt. Den rumænsk-ortodokse menighed, der låner kirken, har også fået lov til at indrette sig i et lokale i den gamle kollegiefloj.

Se man på den bygning, der nu bortsælges, er den som et snit ned igennem vort bispeddømmes katolske historie fra den heroiske start i 1870'erne, med op- og nedture frem til lidt matte og idéforladte situation, vi i dag befinder os i. Bygningen i sig selv er pæn og bevaringsværdig (det synes Gentofte kommune i hvert fald), men ikke imponerende. Det er altså ikke nogen arkitektonisk perle, der nu afhændes, og det er heller ikke i sig selv noget stort aktiv, der går tabt (nogle menighedslokaler og fem lejligheder, alt i dårlig stand). I den nuværende situation er et salg nok den eneste rigtige løsning. Det er dog svært helt at se bort fra den tanke, at det er os selv, der gennem mange års passivitet har bragt os i den situation, at der ikke er andre alternativer.

Hvad nu?

Vi må håbe, at de nye ejere tager sig pænt af den gamle kollegiebygningen og værdsætter dens historie. Vi må også håbe, at de resterende bygninger i tilknytning til kirken indrettes, så de fortsat kan danne rammen om aktiviteter, der passer sig for en annekstkirke i den nye sognestruktur. Noget skal der jo ske i og omkring kirken. Ellers kunne man lige så godt rive den ned med det samme. Bortset fra at kommunen næppe ville tillade det, ville en nedrivning af Sankt Andreas Kirke også på andre måder være problematisk.

Det er en køn, nyrestaureret kirke med sin helt egen, intime atmosfære, der egner sig glimrende til kirkelige handlinger for mindre grupper. Den er som bygning og ved sin udsmykning tillige et historisk vidnesbyrd om væsentlige etaper i vores danske katolske Kirkes historie: jesuitterne og dominikanerne med deres skolevæsen og forkyndelse, men også katolske kunstnere og forfattere som Birgitte West, Johannes Jørgensen og Halfdan Kejser (skaber af den moderne katolske salmesang).

Sidst, men ikke mindst er det også et spørgsmål om pietet: Polly Berling byggede Sankt Andreas Kirke som Danmarks tredje katolske kirke efter reformationen. Hun byggede også Sankt Andreas Kollegiet og støttede med sin formue (Berlingske Tidende) desuden Kirken og de fattige over en bred kam. Hun bør nævnes på linje med præfekt Grüder og biskop von Euch som en af dem, der skabte forudsætningerne for Den katolske Kirke i Danmark, som vi kender i dag. Hun ligger begravet i gravhøjen ved siden af kirken, og hun er værd at mindes.

Litteratur: Sebastian Olden-Jørgensen: Sankt Andreas Kirke 1873-1998. Strejfflys over livet i og omkring kirken i 125 år; Ordrup 1998. Kan lånes på Sankt Andreas Bibliotek, tlf. 33 55 60 90.

Moder Hesselblad og den kristne enhed

I lyset af den nært forestående kanonisering af Elisabeth Hesselblad skriver Yvonne Maria Werner, professor ved det historiske fakultet på Lunds universitet, om moder Hesselblads syn på kristen enhed. Hvordan så Elisabeth Hesselblad egentlig på økumenien? Hvad er rigtigt – og hvad er myte? Yvonne Maria Werner udreder begreberne.

Tekst: Yvonne Maria Werner

BIRGITTINERINDERNE Maria Elisabeth Hesselblad (1870-1957), grundlægger af den romerske gren af birgittinerordenen, bliver den anden svenske katolske person, der helgenkåres efter den hellige Birgitta. Det er velkendt, at Birgittas kanonisering i højeste grad var et politisk anliggende og at kirkepolitiske overvejelser spillede en vigtig rolle. I det materiale, der blev udarbejdet som grundlag for hendes kanonisering i 1391, var hendes politiske engagement nedtonet til fordel for religiøse dyder som fromhed, ydmyghed og askese. Også i den *Positio super vita, virtutibus et fama sanctitatis*, der blev sammenstillet for at danne grundlaget for undersøgelsen af Elisabeth Hesselblads hellighed, kan man se en klar tendens i den ledsagende tekst. Her handler det ikke om ideelle dyder, men mere direkte om kirkepolitik.

Moder Elisabeth fremstilles her som en pioner inden for den økumeniske dialog, og det er også således hun præsenteres i medier verden over. Dette billede modsiger de vidneudsagn, som er gengivet i det samtidige kildemateriale og som delvist er gengivet i den italienske oversættelse af *Positio*. Vi møder her en from og meget energisk kvin-

de med et tydeligt birgittinsk kald og med en brændende iver efter at omvende sine landsmænd til den katolske tro. De økumeniske visioner, som fremhæves i biografiske skildringer fra 1970'erne og senere, glimter derimod ved deres fravær.

I Den katolske Kirke i dag synes økumenien at være en selvfølgelighed. Men det var først i forbindelse med 2. Vatikankoncil's teologiske nyorientering, at den økumeniske dialog fik denne status. I moder Elisabeths tid tog Den katolske Kirke klart afstand fra den økumeniske dialog og understregede sin påstand om at være den eneste sande Kirke. Konversion til den katolske tro blev fremstillet som den eneste vej til at opnå kristen enhed og Den katolske Kirke missionerede derfor også i protestantiske lande som de nordiske.

Den af Pius X godkendte bønneoktav for de kristnes enhed var frem til 2. Vatikankoncil udelukkende beregnet til ikke-katolikkers konversion til den katolske tro, og det var strengt forbudt for katolikker at deltage i ikke-katolske gudstjenester.

Elisabeth Hesselblad var præget af denne katolske tradition. Det var i USA, at hun kom i kontakt med katolicismen, og i 1902

blev hun optaget i Den katolske Kirke eller, som det udtrykkes i *Memoris*, hendes erindringer skrevet på engelsk, "in the One, True Church". Da hun i 1904 indtræder i karmelitklostret i Birgittahuset i Rom bemærker hun, at hendes hovedopgave var "at bede for de nordiske folks konversion". Det var med denne mission at hun et par år senere fik pavelig tilladelse til at etablere et birgittinsk kommunitet i Birgittahuset og senere fik sin nye gren af birgittinerordenen godkendt af paven.

De originale breve i *Positio* viser, at moder Elisabeth – helt i overensstemmelse med datidens pavelige direktiver – så det som sin opgave at arbejde for de nordiske protestanters omvendelse til Den katolske Kirke. Han opfordrede sine protestantiske venner til at "vende tilbage til vore fædres gamle tro", og de bønnekort, som hun lod trykke og omdele, indeholdt de samme klare budskaber. At hendes opfattelse skulle have ændret sig med tiden er der intet, der tyder på. Tværtimod. Så sent som i 1954 gentog hun i et brev til en katolsk organisation, at birgittinesøstrenes vigtigste opgave var at bede og arbejde for det skandinaviske folks omvendelse til den "ene sande hjord" under paven af Roms ledelse.

”Tjäder har konsekvent udeladt eller ændret de steder i de citerede breve, hvor der tales om konversion eller Den katolske Kirke som den eneste sande Kirke. Når der fx i originalerne tales om at arbejde for de nordiske folks omvendelse, bliver det i hendes version et engagement for de skandinaviske folks velfærd.”

Grunden til at Elisabeth Hesselblad alligevel fremstilles som en katolsk pioner på det økumeniske område er, at således blev hun beskrevet i en biografi fra 1970'erne. Forfatteren Marguerite Tjäder var en amerikansk amatørhistoriker, som støttede birgittinesøstrene. Under påvirkning af den økumeniske eufori, der herskede efter 2. Vatikankoncil, ønskede hun at tegne et mere nutidigt billede af moder Elisabeth. Til dette formål tog hun sig den frihed at ændre lidt her og der i de breve, hun citerer fra i sin bog.

Takket være disse ændringer formåede Tjäder at skabe et billede af moder Elisabeth som økumenisk i vor tids forstand, hvilket altså står i skærende kontrast til det billede, de originale dokumenter fremstiller.

Dele af Tjæders bog er genoptrykt i *Positio*. Her finder man nogle breve både i original- og tilrettet version, og forfatteren til den ledsagende tekst har ladet sig inspirere af Tjæders fortolkning. Det er også den tolkning, som kom til at præge Kirkens officielle billede af moder Elisabeth under hendes saligkåring i 2000. Kort efter saligkåringen besøgte jeg Helgenkåringkongregationen for at oplyse om denne forfalskning af fakta. Jeg henviste til den forskning om moder Elisabeth, som Agneta af Jochnick Östborn havde gjort inden for rammerne af det forskningsprojekt om katolske ordenssøstre i Norden, som jeg dengang stod i spidsen for. Dette har haft en vis virkning, idet moder Elisabeth på Den hellige Stols officielle hjemmeside ikke længere beskrives som økumenisk i vor tids forstand.

Moder Elisabeth engagerede sig ikke i

den økumeniske dialog og kunne heller ikke have gjort det uden at gå imod de dengang gældende kirkelige retningslinjer. Hun var en lydige datter af Kirken, som – til trods for at hun næsten altid var syg – målrettet arbejdede for det, hun så som sin guddommelige opgave, nemlig at genoprette birgittinerordenen i Rom og i Sverige, og at arbejde for den katolske tros udbredelse i Norden. Men ved at være tro mod sit kald kom hun indirekte til at bane vejen for de økumeniske tilnærmelser, som efter 2. Vatikankoncil har præget forholdet mellem Den katolske Kirke og de lutherske folkekirker.

Her har den romerske gren af birgittinerordenen spillet en central rolle, hvilket kom til udtryk ved birgittinernes jubilæum i 1991 og ved årtusindskiftet 2000, hvor lutherske biskopper fejrede vesper sammen med paven. Katolske kommentatorer har tolket dette som en indirekte anerkendelse af pavens forrang, i det mindste på et symbolsk plan. Det ligger helt på linje med moder Elisabeths "økumeniske" visioner!

Artiklen har været bragt i Katolskt Magasin nr. 4 2016, og bringes her med forfatterens tilladelse.

Elisabeth Hesselblad. Grundlægger af den romerske gren af birgittinerordenen. Foto: Wikimedia Commons.

Yvonne Maria Werner er katolik og professor i historie ved Lunds Universitet. Hendes forskningsområde er nordisk katolsk kulturhistorie i 1800- og 1900-tallet. Hun tog initiativ til og ledede et forskningsprojekt om den kvindelige klosterbevægelse i Norden som modkultur i det moderne samfund og et andet om kristen mandlighed – mænd og religion i en nordeuropæisk kontekst 1840-1940.

P. t. arbejder hun med et projekt om antikatolicisme, antiklerikalisme og religionskritik i det moderne samfund.

Yvonne Werner har skrevet 10 bøger om blandt andet Sankt Joseph Søstre i Danmark og Sverige, kvindeligt klosterliv i de nordiske lande efter reformationen, kristen maskulinitet i de nordiske lande i det 19. og 20. århundrede og dødens kultur- og mentalitetshistorie. Hun regnes for den førende forsker i nordisk katolicisme.

Trosfestival om livets små og store ting

Seks spørgsmål om Himmelske Dage

Tekst og foto: Niels Messerschmidt

ARRANGEMENT Danske Kirkedage afvikles i det indre København i dagene 5.-8. maj under navnet Himmelske Dage. KO har bedt diakon Kaare Nielsen, som har siddet i den fem mand store planlægningsgruppe, om at komme med sin katolske vinkel på det store tværkirkelige arrangement.

Hvorfor skal vi som katolsk kirke være med i Danske Kirkedage?

Den katolske Kirke er medlem af Danske Kirkers Råd, der står bag Danske Kirkedage, så det er helt naturligt at vi deltager i det største tværkirkelige arrangement herhjemme. Dels har vi som katolsk kirke meget at byde på, dels er det vigtigt at vi viser flaget og vor tilgang til den kristne tro.

Hvad kan vi som katolsk kirke bidrage med?

Vor kirke rummer ikke blot en stor tradition og rigdom, men vi er også gennem forskellige råd engagerede i nutidens problemstillinger og udfordringer. Og modsat de andre deltagende kirkesamfund, der fortrinsvis har en national horisont, er vi en verdenskirke og vort eget bispedømme har i snart mange generationer været

en multikulturel kirke. Så Den katolske Kirke ved måske mere end noget andet kirkesamfund hvad det vil sige at være Kirke i det 3. årtusinde.

Hvilke andre kirkesamfund – ud over Folkekirken – deltager på kirkedagene?

Ud over Folkekirken, der selv spænder vidt og fx er repræsenteret ved Grundtvigsk Forum og Indre Mission, deltager en række frikirker, migrantmenigheder og NGO-organisationer – og det er hele denne palette, som gør kirkedagene spændende.

Selv om planlægningsgruppen har lagt de store rammer for arrangementet, er det de enkelte menigheder, der sætter deres lokale præg, så Himmelske Dage får et umiskendeligt københavnsk præg.

Er der ikke stor risiko for at det kristne budskab drukner i de mange arrangementer, hvoraf en del har en eventpræget karakter? Fordrer forkyndelsen ikke fordybelse og eftertænksomhed?

I planlæggergruppen frygtede flere ellers det modsatte, nemlig at arrangementet blev for kristent; et synspunkt jeg dog ikke delte. Jeg synes at programmet afspejler

en god balance mellem udadvendte og mere indadvendte indslag. Verden står i dag overfor mange alvorlige udfordringer, ikke kun af eksistentiel art, men også fx klima- og miljøkrisen, menneskehandel og den voksende sociale ulighed, som alle fordrer et kristent svar. I den sammenhæng har vi som katolsk kirke gennem Kirken tro og sociallære har meget at byde ind med. Så derfor er det vigtigt, at vi som kirker

"Verden står i dag står overfor mange alvorlige udfordringer, ikke kun af eksistentiel art, men også fx klima- og miljøkrisen, menneskehandel og den voksende social ulighed, som alle fordrer et kristent svar. I den sammenhæng har vi som katolsk kirke gennem Kirkens tro og sociallære meget at byde ind med", siger diakon Kaare Nielsen, der sidder med i planlægningsgruppen bag Himmelske Dage.

ikke kun byder ind med "fromme" ting, men også har en klar holdning til aktuelle problemstillinger – ja, til alle aspekter af tilværelsen.

Er der nogle specielle arrangementer du gerne vil fremhæve i det omfattende program?

Jeg vil naturligvis gerne fremhæve arrangementerne med pater Cantalamessa, pavens egen prædikant, som dels vil holde et foredrag om "Barmhjertigheden ønsker jeg, ikke slagtofre" (Matt 9,13) i anledning af Barmhjertighedens jubelår, dels vil deltage i en paneldebat om reformationsjubelåret og Martin Luthers 95 teser. I flæng kan også nævnes koncerten med kristen musik på Gammel Torv, som nok mest vil appellere til unge. Jeg vil også gerne slå et slag for Mobilkirken, som jeg selv deltager med, og de 70 samtalesofaer, som vil være opstillet rundt omkring i indre by. Her vil man kunne sætte sig og få sig en snak med en mere eller mindre kendt person om alt mellem himmel og jord. Med det omfattende program som det Himmelske Dage byder på vil der garanteret være noget for enhver smag.

Hvad håber du de besøgende på Himmelske Dage får med sig hjem?

At vi når ud til hr. og fru Jensen med det kristne budskab og at vise, at kristendommen har svaret på såvel eksistentielle som politiske og globale problemer. Og så håber jeg at vi gennem evangelisering kan få nogle til at komme til tro.

Barmhjertighedens dør i København

En hellig dør er åbnet i Sct. Ansgars domkirke.

NÅDEPORT Biskop Czeslaw Kozon åbnede på Barmhjertighedens søndag den 3. april en hellig dør i domkirken. Det skete godt halvanden måned efter åbningen af Sct. Albani kirkes hovedportal som hellig dør. I sin opfordring til menighederne om at deltage i fastetidens jubelårsvalfart til Odense skrev biskop Czeslaw: "Den åbne dør symboliserer adgangen til Guds barmhjertighed, som vi alle har brug for, men som nogen måske oplever som fjern og uopnåelig. Det hellige år, dets symbolik og mange tiltag skal vise, at Guds barmhjertighed er ubegrænset og inden for rækkevidde".

Åbning af hellige døre har traditionelt

først og fremmest været knyttet til de romerske hovedkirker. Som noget nyt har pave Frans ønsket, at der i jubelåret også rundt om i bispedømmerne skal åbnes hellige døre. Det skulle først og fremmest ske i domkirkerne, men også gerne i andre betydningsfulde kirker i bispedømmet.

"Hos os begyndte vi med åbning af en hellig dør i provinsen, i en by, som ud over at ligge centralt også er et vigtigt sted i Kirkens liv i Danmark, nemlig stedet for Sct. Knud Konges martyrium og hvor hans relikvier stadig findes", sagde biskoppen.

Med åbningen af den hellig dør i domkirken vil der under resten af Barmhjertighedens år være to hellige døre i bispedømmet – døre, hvor den fuldkomne aflad vil kunne vindes af alle, som besøger disse kirker. Og med åbningen af en hellig dør i København vil folk, som ikke havde mulighed for at drage på valfart til Odense, eller folk, som tilfældigt befinder sig i hovedstaden, fx ikke mindst katolske turister, nu også have mulighed for at vinde fuldkommen aflad.

NM

Diakon Kaare Nielsen gør klar til at velsigne motorcyklerne med vievand.
Foto: Lisbeth Rütz.

Vievand på motorcyklerne

Bikertræf med Guds ord som gratis brændstof i Sankt Andreas Kirke.

ORDRUP Rygmærker fra King of the road, Exodus, Wild Hogs og Demons MC fyldte godt op under hvælvingerne i Sankt Andreas Kirke, da en flok bikers den 16. april samledes for at få et godt ord med på vejen. Diakon Kaare Nielsen, der selv er motorcykelentusiast, havde inviteret til bikergudstjeneste sammen med Chapter Østegnen under Wild Hogs Danmark Motorcycle Club.

Gudstjenesten markerede starten på en ny sæson ude på de danske landeveje. "Jeg ved, I har gået og pudset og poleret i flere måneder nu for at få jeres grej klar; men er I nu også selv helt klar?", spurgte Kaare Nielsen. I en prædiken, der balancerede mellem dyb alvor og underfundig humor, mindede han om, hvor vigtigt det er at være klar til at møde alle mulige mennesker

ude på landevejene og især at tænke over, hvordan man vil møde dem. Og Kaare Nielsen stod klar med Korintherbrevets ord om Guds kærlighed som gratis, men effektiv benzin til alle bikerne, når de nu skal ud og møde udfordringerne på landevejene. Kaare Niensens prædiken blev indrammet af to salmer, der handler om glæden ved at færdes ude i skaberværket – "I østen stiger solen op" og "Op al den ting som Gud har gjort."

Efter at bikerne nu havde fået et Guds ord med på vejen, blev deres motorcykler behørigt velsignede med vievand. Det kirkelige blev fulgt op af et par timers hyggeligt samvær, hvor bikerne sparkede dæk, snakkede grej og vendte de kommende oplevelser ude i Danmarks natur over kaffe og hjemmebag.

LR

Biskop Czeslaw knæler ned foran indgangen til Sct. Ansgars kirke i forbindelse med åbningen af den hellige dør den 3. april. Foto: Ulla Elmquist.

Det startede med nogle femører

Historien om Sakramentskirken og Just Andersen

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE Designentusiaster og københavnske katolikker fandt sammen den 7. april i Sakramentskirken for at høre historien om hvordan den lykkelige forening af sparsommelighed, økonomisk snusfornuft og fornemt dansk kunsthåndværk lagde grunden til en kirke, som den dag i dag er et livsanker for mange mennesker. Aftenen var arrangeret af sognepræst Daniel Nørgaard og Just Andersen Selskabet.

Generalvikar Niels Engelbrecht lagde ud med at fortælle om Nørrebro, der i mange år var kirkeligt ingenmandsland efter at det i 1856 var blevet muligt at bygge uden for voldene. Her skød de første spæde spirer til en katolsk mission på Nørrebro op, da en lille gruppe jesuitter i 1875 lejede sig ind i muremester Günthers villa Solitude. Men da det blev for vanskeligt for dem at holde offentlig gudstjeneste under de små forhold, flyttede de allerede året efter til Evaldsgade for endelig at forlade Nørrebro i 1978.

Allerede i 1873 var Sankt Joseph Søstrene begyndt at bygge på deres hospital i Griffenfeldsgade. I 1883 fik de hollænderen pastor Neuven som deres faste præst. Han blev primus motor bag den menighed, der var ved at opstå på Nørrebro.

Hvert medlem af menigheden gav fem øre til deres nye kirke, og derfor havde man allerede i 1890 18.000 kroner, som man købte Nørrebrogade 27 for. Men først 25 år senere i 1915 kom grundstensnedlæggelsen til den nye kirke.

Den fik navnet Sakramentskirken og blev indviet til den danske franciskanerbroder Villehad, der blev fordrevet fra Danmark sammen med sine ordensbrødre. I 1572 led han martyrdøden i Holland – hængt af calvinisterne, fordi han ikke ville afsvære troen på alterets helligste sakramente.

Mere end nogen anden kom kunsthåndværkeren Just Andersen til at præge den nye kirke gennem det gyldne

alter. Det blev givet af Mogens og Marguerite Ballin i taknemmelighed over deres førstefødte Jan og blev indviet i 1917.

Kunsthåndværkeren Mogens Ballin havde sammen med Siegfried Wagner oprettet et metalværksted i København. Han tegnede blandt andet lamper og smykker i jugendstil. I 1907 solgte han værkstedet til Hans Peter Hertz; men dem der kom til at præge værkstedet var Georg Jensen og Just Andersen. Alteret er Just Andersens første store bestilling, fortalte formanden for Just Andersen Selskabet, Poul Erik Bermann. Alteret med relieffet af Sankt Villehad midtpå er lavet af 400 drevne kobberplader. Arbejdsprocessen og de tanker, der lå bag altret, fik vi indblik i gennem formandens fremvisning af adskillige tegninger til alteret fra Designmuseet og Koldinghus Museum med Just Andersens kommentarer på.

Just Andersen var en meget alsidig kunstner, der arbejdede i guld, sølv, sølvplet, keramik, tin, malerier og stentryk. Han havde butikker i København, London, Paris, Berlin, Bruxelles, New York og Los Angeles.

Biskop Czeslaw havde i dagens anledning givet lov til, at biskop von Euchs bispestav kunne beundres på nært hold. Von Euch fik den i anledning af sin 80-års dag i 1914 af en gruppe danske katolikker. Den to meter høje bispestav er stemplet JUST A for Just Andersens værksted og er udført i ciselaret og forgyldt bronze med det daværende rigsvåben og von Euchs bispevåben. I krumningen af sølv er der indsat ametyster omkring elfenbensrelieffet, som er tegnet af Mogens Ballin. Relieffet viser Sankt Ansgar på den ene side og Knud den Hellige på den anden omgivet af evangelistsymbolerne.

Poul Erik Bermann beskrev Mogens Ballin som en, der så fremad og tænkte lidt anderledes. Han var påvirket af Thorvald Bindesbøll og skønvirke-stilen og

Det øverste af bispestaven som blev givet til biskop Johannes von Euch til hans 80 års fødselsdag i 1914.

Sakramentskirken til første kommunion Hvide søndag 1935.

producerede kunsthåndværk i metal. Det var på den tid noget helt nyt i Danmark. Det var i høj grad brugsgenstande skåle, krukker, kander og lignende, men han lavede også en del smykker med indlæg af rav og halvædelstene. Ballin havde et stort netværk og prægede en hel generation af danske kunstnere.

Efter en både kyndig og entusiastisk guidning var det tid at komme tæt på det gyldne alter og talrige brugsgenstande, som var lagt frem fra Just Andersens værksted. Det var en yderst vellykket aften, hvor vi lærte et lille stykke katolsk kirkehistorie at kende. Læs mere om Just Andersen Selskabet og dets arrangementer på www.just-andersen.dk.

Den hellige Villehad. Detalje af det gyldne alter i Sakramentskirken.

Det sker i bispedømmet

APRIL

Lørdag 30. kl. 14.30-16.30: Temalørdag – "Reformationsjubileum 2017 – fra konflikt til fællesskab" v/Hanne Gregersen. Efterfølgende fælles spisning. Sted: Sankt Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Lørdag 30. kl. 14-17: Medarbejdertræf i forbindelse med Den nordiske valfart til Lourdes 2017. Alle, der er interesseret i at yde tjeneste som sygeplejerske, sundhedsassistent, læge, samarit, frivillig til at køre vogne og assistere, inviteres til informationsmøde. Stedet oplyses på www.lourdes.dk.

MAJ:

Fredag 13. kl. 18.30-20: 'Åben Dør'. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A /4B, København V.

Lørdag 14. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i Domkirken. Trosbekendelserne og deres tilblivelse v/pastor Daniel Nørgaard. Sted: Menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh K. Kaffe/te og brød. Pris 40 kr.

Tirsdag 24. – mandag 30.: Pilgrimsrejse til Rom med pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat. Indkvartering på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta, www.csse-roma.com. Pris 7.400 kr. Rejseleder Maria Truelsen. Tilmelding på tlf. 24 60 23 08 eller på maria@truelsen@mail.tele.dk.

Fredag 27. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo.

Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21**, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Kætterjagt i påsketiden

”Ja, Kristus er sandelig opstået fra de døde”; sådan lyder det påskemat i Kirken. Ikke desto mindre har to seriøse aviser, Kristeligt Dagblad og Weekendavisen, været fyldt med modstridende indslag om påskens centrale emne. I Folkekirken har præster såvel som teologer været i blækhuset med deres synspunkter om Opstandelsens karakter.

Det har sat to personer igang med en fælles bog ”Kristi opstandelse” af Lars Sandbeck og Eyvind Nielsen, hvor de slår fast, at det ikke kan være rigtigt eller muligt, at Jesus rent fysisk skulle være opstået fra de døde – i modsætning til ”fysikalisterne”, som fastholder den fysisk-biologiske opstandelsestolkning; at Jesus opstod med kød og knogler, og at gravhulen var tom bortset fra et ansigtsklæde pænt lagt sammen.

Følger man de mange efterfølgende korte læserbreve i KD, så fornemmer man, at der her røres ved et meget følsomt trosemne, der let kan bringe følelserne i kog, ikke mindst hos den del af de troende, for hvem det handler om et menneske, som helt konkret med kød og ben blev oprejst fra de døde. Nu mangler vi blot at finde den tomme grav for at standse tolkningerne. Nu er Lars Sandbeck ikke ”en hvem-som-helst”; som lektor ved Folkekirken Uddannelses- og Videnscenter regnes han for en af landets skarpeste teologer. Alligevel har han følt sig i den grad i klemme med sine forventninger til et fremtidigt fund af Jesu knogler i gravhulen, at han har søgt støtte for sine synspunkter hos efter hans udsagn en from munks betragtning, i.e. den i hele den kristne verden kendte teolog Thomas Aquinas (1225-1274), der fremsætter følgende: ”I opstandelsen vender Kristus ikke tilbage til et almindeligt genkendeligt liv, men til et evigt liv i konformitet med Gud (...). Derfor kunne Kristi opstandelse ikke selv blive set direkte af noget menneske.”

Lars Sandbeck fremhæver sine egne synspunkters sammenfald med følgende citater af Thomas Aquinas, at Kristus med opstandelsen vender tilbage til Gud, det vil sige, at opstandelsen markerer en overgang fra et historisk-jordisk liv til et evigt-guddommeligt liv. Eller som Kirken ofte har forklaret usikre troende, at vi skal opstå med ”forklarede legemer”, hvad der så ellers skal lægges i det udtryk. Det er godt at være katolik og få klar besked.

Ole Dam, 2100 København Ø.

Nyt maleri i domkirken?

Den danske katolske domkirke i Bredgade har i kirkerummet to store helfigurmalerier over sidealtrene. Det ene billede af Jomfru Maria med Kristusbarnet er malet af den østrigske kunstner Leopold Kupelwieser i 1844 og har hængt i kirken i omkring 150 år. Dette billede skal snart repareres og konserveres på grund af skader og stearinpletter.

Det andet billede forestiller Sankt Ansgar, kirkens apostel i Danmark. Dette billede er malet af Johannes Jensen (1818-1873) og blev opsat i kirken omkring 1855.

Hermed foreslår jeg, at Kirken får fremstillet et nyt billede af Sankt Ansgar. Det eksisterende helfigursportræt af Sankt Ansgar er af en beskeden kvalitet som ikke yder kirkens navnehelgen retfærdighed. Billedet viser Ansgar i bispedragt, men ansigtsportrættet er direkte dårligt, og en retouchering af det eksisterende billede kommer dog ikke på tale af flere grunde. Skabelsen af et nyt portræt af Sankt Ansgar af en nulevende dansk kunstner vil antagelig koste omkring 100-200.000 kroner, som må søges dækket af fonde.

Det er imidlertid min overbevisning, at der findes instanser som gerne vil støtte en dansk kunstner, som vil påtage sig at skabe et smukt helfigursportræt af Ansgar. Som model til portrættet af Ansgar vil jeg foreslå biskop Theodor Suhr, hvis indsats i Danmark var afgørende for genetableringen af den katolske kirke i Danmark. Et billede af biskop Suhr fra tiden omkring hans bispevielse vil være et velegnet forlæg.

Der vil utvivlsomt være delte meninger om projektet, og jeg vil tro, at man kan sammenfatte holdningerne således:

For et nyt portræt taler følgende argumenter:

* Nuværende billede af Sankt Ansgar er kunstnerisk af for dårlig kvalitet.

* Hvis biskop Theodor Suhr benyttes som model, får vi samtidig sat TS et smukt kunstnerisk minde i kirken.

* Nogle fonde vil med glæde støtte en anerkendt kunstners arbejde, hvis formålet er værdigt og i overensstemmelse med fondens fundatser.

* Den kunstinteresserede del af menigheden vil fryde sig over, at Ansgar omsider kommer til hæder og værdighed.

* Kirkerummet får et æstetisk løft. Kunstnerisk og historisk set har domkirken vel en pligt til en rimelig standard og vedligehold. Det gør jo intet, at kirkens kunstneriske bestræbelser får pæn omtale i medierne.

* Projektet vil minde det danske samfund om Ansgars betydning for Danmark.

* Vi får anledning til at invitere pave Frans til indvielsen. Sidste pavebesøg var 1989. Det er snart 27 år siden. Pave Frans skal alligevel til Lund næste år.

Imod et nyt portræt taler vel kun gammel konservatisme. Nogle påstår at ”mange i menigheden” har vænnet sig til billedet og trods dets mangler holder af det. ”Mange i menigheden” er antagelig et betydeligt mindretal og de vil fortsat kunne se maleriet andetsteds. Henfarne slægters mening bør vige for de levendes.

Diskussion: Der er ikke tale om ombygning af kirkerummet. Der er tale om at erstatte et maleri over et sidealter med et nyt af bedre kvalitet. Et nyt maleri af Sankt Ansgar er ikke – og bør ikke blive en fredningssag. Denne sag må Kirken kunne afgøre suverænt.

Fredningsmyndighederne vil næppe påberåbe sig vetoret i denne sag. De vil med sikkerhed høre på vore argumenter. Men man kan jo kontakte Fredningsmyndighederne i sagen og anmode om en vurdering. Endvidere kan man spørge hele menigheden (de, der betaler kirkeskat!) om deres holdning.

Nils Carl Lønberg, 1051 København K

Jomfru Maria procession i Esbjerg pinselørdag

Lørdag d. 14. maj kl. 11.00 indbyder Skt. Nikolaj menighed i Esbjerg, til den årlige Jomfru Maria procession hvor vi går bedende gennem Esbjergs gader, op til torvet hvor der er forbøn og dans til ære for Jesus og Jomfru Maria og tilbage til kirken.

Forrest går korset, derefter kommer den smukt pyntede Vor Frue af Fatima statue og så selve processionen til ære for Guds Moder Maria som er alle menneskers Moder.

Maj måned er indviet til Jomfru Maria som vi ærer fordi hun gav os Jesus.

Programmet starter kl. 10.00 med rosenkrans og tilbudelse i kirken og kl. 11.00 går vi ud i byens gader bedende rosenkransen og deler Jomfru Maria billeder ud.

Efter processionen er der fællesspisning i menighedssalen og haven. Alle er velkomne.

Pastor Benny Blumensaat, 6700 Esbjerg.

Bemærkning vedr. domstolsproces

Når man starter eller er en del af en skilsmisseproces og ønsker at søge om annullation af ægteskabet ved den katolske domstol, bør man være opmærksom på og overveje følgende:

Er man i forvejen i en smertefuld proces med dårligt samarbejde, hvor man blandt andet er uenige om den fælles forældremyndighed, økonomi, bodeling mv. skal man være opmærksom på, at processen i den katolske domstol er bagud (det vil den også være efter den sidste modernisering af processen) i forhold til den civile proces og derfor kan nogle af de skår, der er klinket i det civile liv springe op igen. Det kan ske, når man skal læse modpartens vidneudsagn. Et sådan vidneudsagn vil naturligvis henvise bagud i tid og dermed berøre nogle af de emner, som måske en gang er lukket og dermed er der risiko for at ”emner” kan springe op igen. Er man den ”svage” part, f.eks. den, der har tabt forældremyndigheden, kan man risikere yderligere sanktioner imod sig, som eksempelvis yderligere forsøg på indskrænkning af samkvemsretten med fælles børn eller det kan blot medføre dårligere samarbejde – og det er børnene, der bliver gidsler.

Derfor er mit råd, at man nøje bør overveje, om en sådan proces skal gennemføres, eller om ikke det er mere formålstjenligt at afvente til et senere tidspunkt f. eks., når børnene er myndige. Selvom børnene er myndige, kan de blive en ufrivillig part i historien – igen.

Hvad jeg synes man skal spørge sig selv om er: Hvem kan komme i klemme? Hvad er vigtigst, hensynet til tredje part, der som ofte(st) er børnene eller ”at få orden i papirerne” over for Den katolske Kirke. Hvad er næstekærlighed i denne situation?

Jacob Bang, 1850 Frederiksberg C

Fang læserens opmærksomhed

Med en annonce i Katolsk Orientering når dit budskab ud til mere end 11.000 katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskorientering.dk og få mere information om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 7 som udkommer den **13. maj** skal være redaktionen i hænde senest den **25. april**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 8 som udkommer den **3. juni** skal være redaktionen i hænde senest den **17. maj**.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement: redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Josefine Sochacka-Ebbesen, pater Andrzej Papuga, Sebastian Olden-Jørgensen, Yvonne Maria Werner, Ulla Elmquist, Kirsten Krog, Kirsten Lange.

Redaktion og annoncer: Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040 kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500 ISSN 0902-297X

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Organiseret bedemand, tilknyttet garantordning, v/ Steen Jørgensen

www.v-lm.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Bønnens Apostolat

Maj

- *Generel intention:* Respekt for kvinder At kvinder bliver respekteret og æret i alle verdens lande, og at deres afgørende bidrag til samfundet må værdsættes højt.
- *Missionsintention:* Rosenkransen At familier, fællesskaber og grupper må bede Rosenkransen for evangelisering og fred.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure: Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi. Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08

www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m. Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Rom valfart i "Barmhjertighedens År" med biskop Czeslaw Kozon

Fra mandag 17. oktober til og med søndag 23. oktober Programmet omfatter messer i de fire hovedbasilikaer: Sankt Peterskirken, Laterankirken, Santa Maria Maggiore og San Paolo fuori le Mura. Desuden pavens onsdags audiens på Peterspladsen. Guidede ture i Rom. Mulighed for besøg i Vatikanmuseerne eller Villa Borghese.

Pris pr. person: enkelt vær.: kr. 6.750,- dobb.vær: 5.850,- triple vær: kr 5.450,-

Prisen inkluderer:

- Fly (Norwegian) t/r Copenhagen Rome
- Hotel Dei Mille, 6 nætter incl morgenmad og turistskat
- Transfer i bus Fiumicino lufthavn – Hotel dei Mille t/r
- Ugekort til metro og busser i Rom
- Festmiddag lørdag aften.

Tilmelding og nærmere oplysninger:

Kaare Nielsen: e-mail: kaare.h@nielsen.mail.dk

Ulla Elmquist: e-mail: ue@sanktansgar.dk

eller benyt tilmeldingskuponen:

Tilmelding til Rom valfarten 17. -23. oktober 2016

Navn (som det står i passet).....

Adresse.....

E-mail adresse.....

Mobil nr.:.....

Enkelt vær. o Dobb.vær o Triple vær o

ønsker Vatikanmuseer + kr 213,- o eller:

ønsker Villa Borghese + kr 127,- o

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60

Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Katolsk Orientering kan også læses på www.katolskorientering.dk.

Biskoppens kalender

Maj 2016

1. kl. 10.00 Firmelse Sankt Laurentii Kirke, Roskilde.
- kl. 15.30 Firmelse Sankt Vincent Kirke, Helsingør.
2. kl. 15.00 Møde i Kristelig Dagblads repræsentationsskab.
3. kl. 10.00 Præsterådsmøde.
4. kl. 7.30 Messe Redemptoris Mater.
- 5.-8. Deltagelse i Danske Kirkedage.
9. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd.
13. kl. 10.00 Deltagelse i Sankt Birgitta Skoles jubilæum.
14. kl. 10.30 Firmelse Vor Frue og Sankt Antoni Menighed, Herlev.
- kl. 16.00 Firmelse Sankt Vilhelm Kirke, Hillerød
15. kl. 11.00 Højmesse i Domkirken.
- kl. 15.00 Firmelse af citykirkernes menigheder, Marmorkirken.
16. kl. 10.00 Firmelse Sankt Pauls Kirke, Taastrup
- kl. 13.30 Firmelse Sankt Andreas og Sankt Terese menighed, Hellerup.
- 17.-20. Møde i COMECE Rom.
21. kl. 10.00 Årsmøde i Danske Kirkers Råd.
23. kl. 8.30 Messe Karmel.
- kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget.
24. kl. 9.00 Messe for medarbejderne på Gl. Kongevej
- kl. 14.00 Deltagelse i Maribo Domkirkes 600-års jubilæum.
- 25.-28. Deltagelse i Katholikentag i Leipzig.
29. Valfart til Åsebakken.

Katolsk Orientering udkommer næste gang den 13. maj 2016.

Kvindernes Dalumretræte 2016 Mandag d. 1. august-fredag d. 5. august

Igen i år indbydes til retræte hos de gæstfrie Sankt Hedvigsøstre på Dalum Kloster, Dalumvej 105, 5250 Odense SV.

Retrætepræst er p. Paul Marx O.M.I. Temaet for retræten er "Lammets måltid", og retræten vil dreje sig om at få en dybere indsigt i og forståelse for Den hellige Messe.

Tilmelding til Birgit Clausen, Teglvangsvej 64, 8543 Hornslet, email: clausen.birgit@gmail.com.
Pris: 1300 kr, hvoraf 300 kr er depositum, som skal betales ved tilmelding på bankkonto reg. nr. 7260 konto 1115743. Husk at anføre dit navn og adresse på indbetalingen.

Yderligere oplysninger hos Birgit Clausen pr mail eller tlf 86996354 (dog først efter 4. maj). Der er begrænset antal pladser.

Alle kvinder er velkomne.

Jon Fosse – et drømmende forfatterskab med puls

En ganske særlig fortællestil gør Jon Fosses romaner til en stor læseoplevelse.

Tekst: Kirsten Krog

LITTERATUR I 2015 modtog den norske, katolske forfatter, Jon Fosse, Nordisk Råds Litteraturpris. I den forbindelse vil det være naturligt at præsentere ham og hans forfatterskab her i KO.

Baggrund

Jon Fosse fik den åndelige side af livet med fra fødslen. Begge hans forældre havde rødder i et pietistisk miljø, mens hans bedstefar havde tilhørt kvækerne. Som opvokset i et pietistisk hjem var Jon Fosse medlem af den norske folkekirke; men som teenager begyndte han at vende

sig bort fra sine åndelige rødder og meldte sig ud af folkekirken. Han var dog af den grund på ingen måde færdig med religion og tro og meldte sig da også senere ind i folkekirken igen, ligesom han begyndte at nærme sig kvækernesamfundet. For tre år siden konverterede han imidlertid til Den katolske Kirke, og i den forbindelse bliver han også på en særlig måde interessant for katolske læsere.

Forfatterskab

Allerede som 20-årig vandt Jon Fosse en novellepris på universitetet, og

fire år senere debuterede han som romanforfatter med "Raud, Svart" – og med en universitetsuddannelse indenfor litteraturvidenskab, filosofi og sociologi har han en bred faglig baggrund for sit forfatterskab, som både består af prosa, digte, skuespil, børnebøger og essays. Der er i det hele taget tale om et bredt og stort forfatterskab. Flere af hans bøger er oversat til dansk, hvilket er en stor hjælp, da han som ellers ret få norske forfattere – deriblandt den katolske lyriker Knut Ødegård – skriver på nynorsk, hvilket er meget sværere for en dansker at forstå end bokmål, der som skriftsprog ligger utrolig tæt på dansk skriftsprog. I det følgende vil jeg gennemgå trilogien "Andvake", "Olavs drømme" og "Kveldsvævd". Men først skal Fosses særlige skrivestil kort præsenteres.

Sprog og stil

Jon Fosses sprog og skrivestil er et studium i sig selv. Meget hurtigt oplever man, at hans fortællinger er svære at lægge fra

sig. Men dette skyldes ikke blot, at man er blevet grebet af handlingen – hvilket man også let bliver – men at fortællingerne er skrevet nærmest uden pauser. Det kan være endog overordentlig svært at finde et punktum, mens kommaet i visse passager bliver flittigt brugt. Dette gør, at hele teksten smelter sammen til et hele tilsyneladende uden en begyndelse og en slutning. Men det er ikke blot tegnsætningen, som bevirker denne cirkelbevægelse, spiralbevægelse eller bølgebevægelse, men også de mange gentagelser. Store afsnit er lidt "to skridt frem og ét tilbage", hvor dele fra én sætning gentages i den næste og så fremdeles – hvis man overhovedet kan tale om egentlige sætninger i traditionel forstand. Dermed får man en pulserende fornemmelse under læsningen, som er ganske ejendommelig, men netop giver hans romaner deres helt særegne karakter.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
------------------------	-----------------------------

MASKINEL MAGASINPOST
 42512
 Afsender: Katolsk Orientering
 Katolsk Orientering · nr. 6
 29. april 2016 · 42. årgang

PP
 DANMARK

"Andvake"

Den korte roman – eller måske snarere fortællingen – "Andvake" udkom i 2007 og blev oversat til dansk i 2010 og kan læses som en nutidig julefortælling. Bogens titel er blevet bibeholdt i den danske oversættelse. Egentlig er det et ord fra norrøn, som er et oprindeligt fælles nordisk sprog, og ordet betyder "nattevågen" eller "søvnløshed".

Søvnløsheden dækker da også fint bogens handling og underbygges af den ovenfor nævnte pulserende skrivestil. Det purunge ugifte par, Asle og den højgravide Alida, er flyttet hjemmefra til storbyen Bjørgvin, hvor de søger efter husly. Men ingen vil give dem ly for kulden og regnen, og de to unge går derfor søvnløse og drømmende rundt i byen. Men i deres søvnløshed vandrer de netop ud og ind af søvnen og drømmen, hvorved nuets virkelighed smelter sammen med søvns drøm. I denne sammensmeltning tages læseren gang på gang tilbage i tiden, til de tos barndom og de hændelser, som ligger umiddelbart før fortællingens nu. Man kan bedst beskrive skrivestilen ved at sige, at forfatteren fortæller baglæns. Selvom der er tale om det, der kaldes flash back, er der tale om mere end dette, der er nemlig samtidig tale om en form for opløsning af tiden.

Alle tider bliver på en eller anden måde nærværende i fortællingens nu.

Samtidig peger bogen frem mod de to næste. Der antydes således tre mord, begået af Asle, men det er netop kun antydninger, som kommer til at gå igen i alle tre bøger, og selv ved tredje bogs afslutning står det i et drømmende og tåget skær. Samtidig er disse tre mulige mord bestemmende for den videre handling.

Olavs drømme

"Olavs drømme", som kom i en dansk oversættelse i 2015, er en fortsættelse af "Andvake". Asle og Alida går nu under navnene Olav og Åsta og bor et stykke udenfor Bjørgvin. I beretningen er Olav på vej til Bjørgvin for at købe ringe til Åsta og sig selv, så de kan få "ring på fingeren og så, selvom de ikke er gift, ser det i hvert fald ud, som om de er det". På vejen møder Olav Gamlingen, en person som følger ham gennem hele fortællingen, lige meget hvor meget Olav forsøger at slippe for ham, og til sidst bliver denne gamle mand hans skæbne. Gamlingen bliver ved med at kalde ham Asle i stedet for Olav og knytter ham dermed til fortidens antydende synder.

Da Olav kommer til byen, fristes han til at købe et smukt armbånd til Åsta i stedet for de planlagte ringe, et armbånd som senere bliver stjålet af en ung lyshåret pige, som viser sig at være Gamlingens datter. Fra at være på en kort indkøbstur vikles Olav tilsyneladende magtesløs og viljesløs mere og mere ind i Gamlingens spind, og turen ender i en katastrofe – Olav bliver hængt. Trods afmagten og det tilsyneladende uforkyndte ligger der i Olavs skæbne noget selvopfyldende og uomgængeligt. Bogstavelig talt bliver Olav indhentet af sin skyld og af dommen i skikkelse af Gamlingen.

Denne lille korte og tilsyneladende letlæste bog er blevet sammenlignet med et tungt og dystert værk som Dostojevskijs "Forbrydelse og straf", og det er da heller ikke svært at se parallellen. I "Olavs drømme" er skylden imidlertid udsprunget af en hengivelse til kærligheden og ikke til hadet, men en kærlighed på bekostning af samvittigheden – udtrykt i bagsideteksten til "Kveldsvævd" med ordene "parret som ofrede samvittigheden for kærligheden".

Kveldsvævd

Mens "Olavs drømme" tidsmæssigt ligger i umiddelbar forlængelse af "Andvake", ligger "Kveldsvævd" nogle år senere. Asle og Alida er begge døde, og det er Alidas nu aldrende datter, Ales, som er hovedperson. Efter Olavs eller Asles hængning bliver Alida gift igen og får foruden Ales endnu en datter, som dog dør.

Man skal imidlertid ikke mange sider frem i bogen, inden Ales' beretning smelter sammen med Alidas, så man ubemærket glider fra Ales til Alida og fra bogens indledende fortællertid til tiden umiddelbart efter Asles hængning. Igen fortælles beretningen baglæns i en opløsning af tiden.

Alida har sammen med deres søn, Sigvald været i Bjørgvin for at lede efter Asle, da han ikke er kommet hjem. Men hun finder ham ikke. Nu sidder hun sammen med sin søn sulten og forkommen, da Åsleik – en mand fra hendes fortid – pludselig står der og tager hende med hjem til hendes barndomsby.

Både gennem Ales og Åsleik får vi tilsyneladende svaret på, hvad der egentlig er sket i de to foregående bøger lidt dunkle hændelsesforløb. Men det viser sig, at disse beretninger og forklaringer i virkeligheden er ligeså dunkle og usikre, som den forklaring eller antydning læseren har fået i de to foregående bøger.

Cirkelbevægelsen som ses på det sproglige niveau kan genfindes på handlingsplanen. Det smukke armbånd, som Asle købte til Alida, men som blev stjålet fra ham, genfindes nu i "Kveldsvævd" af Alida og ringen sluttet.

Karakteristisk for alle bøgerne i trilogien er det drømmeagtige, som efterlader læseren med en tåget oplevelse af beretningens virkelighed. Er Asle morder

og i så fald, hvor mange har han myrdet? Hvem er egentlig Gamlingen og Åsleik, og har hængningen fundet sted?

"Kveldsvævd" ender i samme underlige drømmeagtige stil, hvor Alida og Ales smelter sammen i en drukningsscene.

Et forfatterskab med kvalitet

Det drømmeagtige, eller man kan måske også sige det underfundige, i Jon Fosses forfatterskab gør, at man ikke lige bliver færdig med hans bøger ved én gennemlæsning. Hans korte form opvejes af det faktum, at man hos ham kan læse mere mellem linjerne end på dem. Allerede bøgernes stil tilføjer meget til handlingsplanen. Selvom Fosse er blevet kaldt modernist, er der ikke tale om en dyrkelse af formen på bekostning af indholdet, således som modernismen sommetider karakteriseres, men formen og stilen bliver en del af handlingen. Dermed har vi at gøre med en forfatter, hvis forfatterskab langt fra er banalt, og han kan roligt føjes til de faktisk ikke så få katolske forfattere af høj kvalitet i Norden.

Jon Fosse i Stavanger 2007.
Foto: Jarle Vines.

”Kirken er solgt, men Kirken består”

Afsked med Sankt Clemens Kirke.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

GRENAA 100 år nåede Sankt Clemens Kirke i Grenaa at blive. Den 23. april samledes menigheden og mange af dens venner til en sidste messe i deres kirke. Generalvikar Niels Engelbrecht koncelebrerede messen med p. Leo Kertz OMI, sognepræst i Randers, p. Amborzus Anghelus OFM og sognepræst i Viborg, pastor Bernardo Petrini.

”Det er en svær tid, I skal igennem nu; men vi skal lægge det i Guds hånd. Det er smerteligt, at det er sidste gang, der fejres messe i denne bygning. Det er et forholdsvis beskedent åremål, der har været katolsk kirke her i Grenaa; men jeg ved, hvor stor betydning, stedet har haft for katolikkerne her.

Man kunne sige: Jamen hvordan kan man dog forsvare sådan noget? Der er brugt meget tid på at forsvare beslutningerne om kirkenedlæggelser. Ser vi tilbage på udviklingen gennem de sidste 50 år, så er der halvt så mange præster nu, men dobbelt så mange katolikker. Vores økonomi er blevet

katastrofal – så derfor er vi nødt til at skære. Vi har valgt et objektivt kriterium – dvs. noget der ikke er afhængigt af den enkelte menigheds tilstand”, sagde generalvikaren.

Da der i den lukkede Grenaa menighed var langt under de 300 medlemmer, som er grænsen, blev den lukket per 1. januar i år, og menighedens medlemmer blev fordelt mellem Aarhus og Randers menigheder.

Generalvikaren gik i sin prædiken ud fra Johannesevangeliet kapitel 14, der fortæller

Generalvikar Niels Engelbrecht ved afskedsmessen i Grenaa.

om, at Guds bolig er hos menneskene. Det, som Jesus sagde til disciplene, var: ”Nu får I en løsning, hvor I også skal igennem trængsler. Lad os have tillid til at Gud er hos os, selv om vi skal gå gennem trængsler”, sagde generalvikaren, der rettede en stor tak til alle, som havde været med til at løse arbejdsopgaverne i menigheden. Han opfordrede menighedens medlemmer til at bevare det gode sammenhold.

Efter lukningen af Sankt Clemens Kirke vil der blive fejret messe to gange om måneden i Simon Peter Kirken, der tilhører Folkekirken. Det vil ske for en symbolsk pris, da der kun skal betales for lys og varme. Generalvikaren udtrykte taknemmelighed for denne ordning og udtrykte håbet om, at dette vil være begyndelsen til noget nyt.

Minderne bringer vi med ind i fremtiden

”I dag tager vi så afsked med vores lille kirke, og det lyder som begyndelsen til en tale ved en begravelse – men det er det jo på en måde også. Vi har en masse minder fra Sankt Clemens Kirke, og dem bringer vi med os ind i fremtiden”, sagde tidligere menighedsrådsformand i Grenaa Birgit Clausen, der mindedes alle de troende, der som ”præstens hjælpetropper” havde været med til at løse de mange arbejdsopgaver, som følger med et aktivt, katolsk menighedsliv.

Trods sine kun cirka 150 medlemmer har Grenaa menighed været imponerende aktiv med en lang *Fortsættes side 9*

Paven til de unge: ”Lykken er ingen app”

Kærlighed er den kristnes identitetskort, forklarer pave Frans.

UNGDOMSTRÆF Weekend den 23.-24. april var op imod 70.000 unge i alderen 13-16 år samlet i Rom for at fejre Barmhjertighedens år. Paven tog i sin søndagsprædiken udgangspunkt i evangelieteksten, ”Deraf kan alle vide, at I er mine disciple: hvis I har kærlighed til hinanden” (Joh 13,35).

”Kære unge venner”, sagde paven: ”Hvilket stort ansvar giver Herren os ikke i dag! Han siger til os, at verden skal kende Jesu disciple på deres indbyrdes kærlighed.

Kærlighed er altså den kristnes identitetskort, det eneste gyldige ’dokument’, som kendetegner os kristne. Udløber det og bliver det ikke løbende fornyet, holder vi op med at vidne om Mesteren. Derfor spørger jeg jer: Siger I ’ja’ til Jesu invitation om at være hans disciple? Vil I være hans trofaste venner? Jesu sande venner kendetegnes ved den ægte kærlighed, som skinner i deres liv”.

”Frem for alt er kærligheden smuk, den

er vejen til lykke. Men den er ikke en nem vej. Den er krævende og anstrengende”, fortsatte paven. ”At elske betyder at give. Ikke kun noget materielt, men også noget af sig selv: af sin egen tid, sit eget venskab og sine egne evner”.

”Se på Herren, hvis godhed og generøsitet aldrig kan overgås. Vi modtager så mange gaver fra Ham, og vi burde takke ham hver eneste dag for dem. Takker I også Herren hver dag? Men hvad er det så, Gud giver os?” Frans forklarede, at Gud giver os mange forskellige gaver; men den største gave er hans ”trofaste venskab, som han aldrig trækker tilbage”.

Fortsættes side 2

Nigeria

Caritas samler ind til Boko Harams ofre.

Læs mere på side

3

Afsked

Focolarefællesskabet i Valby opløses.

Læs mere på side

4

Pinse

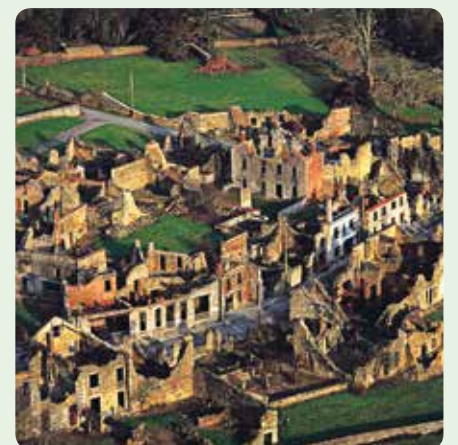

Pinsedagens evangelium, valfarter.

Læs mere på side

6

Krigens ofre

Historien bag Oradour-sur-Glane.

Læs mere på side

7

Student fra Niels Steensens Gymnasium ... kom og vær med i NSG Alumneforening

Søndag d. 22. maj 2016 kl. 14 i Englesalen

- Foredrag ved Operachef Kasper Bech Holten (student 1991)
- Reception og hyggeligt samvær
- Stiftende generalforsamling for alumneforeningen

Tilmelding: Send en mail til pc@nsg.dk

Se mere på nsg.dk/alumne

KO mener

Maj er Jomfru Marias måned

Siden middelalderen har Kirken indviet maj måned til Jomfru Marias ære. Det er ikke helt klart, hvordan traditionen opstod; men den spredte sig hurtigt over hele verden. I 1800-tallet blev det officielt vedtaget at dedikere maj måned til Jomfru Maria, juni til Jesu menneskevordelse og oktober til Rosenkransen som tak til Jomfru Maria for sejren over tyrkerne i slaget ved Lepanto i 1571. Den første Maria-åbenbaring i Fatima fandt i øvrigt sted i maj, den 13. maj 1917.

Traditionen vandt yderligere rodfæste under det marianske år 1941, hvor Pius XII indførte festdagen for Jomfru Maria, vor Dronning den 31. maj. Denne festdag markeres nu den 22. august, og i stedet fejrer Kirken nu på maj sidste dag festen for Jomfru Marias besøg hos Elisabeth.

I 1965 udsendte Paul VI rundskrivelsen Mense Maio (Maj måned) – midt under Den kolde Krig, og ved 2. Vatikanconcils afslutning skrev paven til hele Kirken: ”Det er den måned, hvor kristne i deres kirker og i deres hjem viser Jomfru Maria endnu større kærlighed, respekt og hengivenhed, og det er den måned, hvor en endnu større overflod af Guds barmhjertigheds gaver kommer ned til os fra vores Moders trone”. Paul VI beskrev også kernen i den marianske hengivenhed: ”Da Maria med rette kan betragtes som den vej, ad hvilken vi ledes til Kristus, kan det menneske, som møder Maria, ikke undgå også at møde Kristus. Hvilken anden grund har vi da end altid at henvende os til Maria for at søge Kristus i hendes arme, for at søge vor Frelser i hende, gennem hende og med hende?”

Den salige Moder Teresa viede hver morgen sin dag til Jomfru Maria. Under sin morgenbøn bad hun altid: ”Maria, giv mig dit hjerte, så smukt, så rent, så ubesmittet; dit hjerte så fuld af kærlighed og ydmyghed, så jeg kan tage imod Jesus i livets brød og elske ham som du elsker ham, og tjene Ham i de fattiges medlidende skikkelse”.

En måde at ære Jomfru Maria er at forsøge at efterligne hendes dyder. Den hellige Montfort opremsede i bogen ’Traité de la Vraie dévotion à la Sainte Vierge’ hendes ti fornemste dyder, ægte ydmyghed, levende tro, radikal lydighed, udholdenhed i bøn, at fornægte sig selv, guddommelig renhed, brændende længsel, ufattelig tålmodighed, engelblid sagtmødighed og guddommelig visdom. Når vi stræber efter det vil Jomfru Maria tage os i hånden og føre os til sin søn.

Maj måned, hvor naturens frugtbarhed udfolder sig i fuldt flor, får os til at huske, at vi selv er frugtbare for Gud – og med Jomfru Maria som forbillede bliver vi i mødet med Gud uhørt frugtbare, som en nådens have med Gud som den store gartner. Med sit ’Fiat’ er Maria et billede på den menneskelige frugtbare jord, der ved Guds nåde sætter guddommelig frugt og herved bliver et håbets og pinsens menneske.

Niels Messerschmidt

Konference forkaster begrebet ’retfærdig krig’

Kirken må fremme brugen af ikke-vold, fastslår de delegerede.

IKKE-VOLD Delegerede på en konference, den første af sin art i Vatikanet, har afvist Kirkens traditionelle lære om den retfærdige krig (*bellum iustum*). De hævder, at begrebet ofte misbruges til at retfærdiggøre brugen af magtanvendelse ved konfliktløsninger, og at Kirken må genoverveje Jesu lære om ikke-vold.

Konferencen, arrangeret af det pavelige råd *Justitia et Pax* og den internationale katolske fredsbevægelse *Pax Christi*, opfordrer pave Frans til at udsende en rundskrivelse eller ”et andet større læremæssigt dokument” om emnet og at revidere Kirkens lære om vold. ”Der findes ingen retfærdig krig”, sagde de over 80 delegerede i en appel den 7. april.

”Alt for ofte er teorien om ’den retfærdige

krig’ blevet misbrugt til at støtte snarere end at forhindre eller begrænse krig”, hedder det videre. ”At hævde, at en ’retfærdig krig’ er mulig, undergraver det moralske imperativ om at udvikle metoder og muligheder til fordel for en ikke-voldelig løsning på konflikter”.

Teorien om den retfærdige krig bygger på en tradition, hvor man anvender forskellige kriterier for at afgøre om og hvornår brugen af vold kan anses at være moralsk berettiget. Kriterierne kan udledes af Augustins værker, bl.a. *De civitate Dei* XIX,7, hvor det siges, at kun en uretfærdig handling fra modpartens side forpligter til og retfærdiggør krigsførelse. Krigens formål er fred. I 1200-tallet blev kriterierne systematiseret af Thomas Aquinas (*Summa*

theologiae II,2, 40), og disse kriterier optræder i Den katolske Kirkes katekismus.

Konferencen, som blev afholdt i Rom den 11.-13. april med deltagelse af internationalt førende eksperter på området, fandt sted efter at en række teologer havde kritiseret den fortsatte påberåbelse af teorien, navnlig i lyset af moderne våbens ødelæggelseskapacitet. I forbindelse med offentliggørelsen af konferencens slutappel – med titlen *An Appeal to the Catholic Church to Re-Commit to the Centrality of Gospel Nonviolence* – mente flere af de delegerede, at Kirken ikke længere burde undervise i teorien om den retfærdige krig.

I slutappellen fastslås det kort og godt: ”Tiden er kommet til at vor Kirke bliver et levende vidne og investerer flere menneskelige og finansielle ressourcer til at fremme en spiritualitet og en praksis af aktiv ikke-vold”.

NM

Kompetencestrid bag Vatikanets mure

Suspenderet revision synes at antyde intern strid.

TRANSPARENS En udskudt revision af Vatikanets finanser, som revisionsfirmaet PricewaterhouseCoopers (PwC) stod foran at skulle gennemføre, retter søgelyset mod en mulig, intern magtkamp i Vatikanet mellem to centrale myndigheder, statssekretariatet og det nyoprettede økonomisekretariat. Det skriver det katolske nyhedsbureau *Catholic News Agency (CNA)*.

Økonomisekretariatet bad sidste år PwC undersøge, om regnskabsaflæggelsen hos Vatikanets kontorer lever op til internationale revisionsstandarder. Dette arbejde blev imidlertid suspenderet den 12. april efter anmodning af statssekretariatet, som hævdede, at det internationale revisionsfirma ikke følger de korrekte procedurer. Ifølge CNA synes suspensionen at pege på en intern magtkamp i Vatikanet om, hvem der har det overordnede tilsyn med Den hellige Stols økonomi og finanser. Statssekretariatet siges at kæmpe for at bevare sin centrale position inden for kurien – en position, som menes svækket efter at pave Frans oprettede økonomisekretariatet i 2014. Sekretariatet fører det overordnede tilsyn med de finansielle aktiviteter i Vatikanet og dets institutioner – en kompetence, som ifølge CNA har mødt modstand fra dele af kurien. Statssekretariatet siger i sin begrundelse

for at suspendere PwCs arbejde, at Vatikanet er en suveræn stat og ikke en virksomhed, og at det derfor ikke er hensigtsmæssigt at lade dets finanser underkaste en ekstern revision. Den hellige Stol har historisk set kæmpet en hård kamp for at blive uafhængig af verdslige interesser og magter for at sikre, at Kirken kan agere selvstændigt i verden uden at skulle tage hensyn til andet end sin tro og lære: derfor møder statssekretariatets kritik en vis opbakning fra flere sider i Vatikanet. Kardinal Pell, økonomisekretariatets leder, mener derimod, at det er muligt at opnå fuld finansiell transparens uden at det går ud over Vatikanstatens og Den katolske Kirkes selvstændighed.

Den interne strid anses for at være et tilbageskridt for pave Frans’ planer for en reform af kurien. Og løses konflikten ikke, risikerer andre dele af reformen om mindre bureaukrati, større åbenhed og effektivitet, at blive forsinket eller bremset.

Kraftig stigning i mistænkelige transaktioner

Vatikanets finansielle overvågningsmyndighed, institutionen *Financial Information Authority (FIA)*, har netop offentliggjort sin årsrapport hvori det fremgår, at man i 2015 modtog 544 underretninger om mis-

Den schweiziske advokat og anti-hvidvaskningseksperter Rene Bruehlhart står i spidsen for Vatikanets finansielle overvågningsmyndighed, Financial Information Authority, der sidste år modtog 544 underretninger om mistænkelige finansielle transaktioner med tilknytning til Vatikanet. Foto: L'Osservatore Romano.

tænkelige finansielle transaktioner – transaktioner, som involverer Vatikanbanken.

FIA oplyser i årsrapporten, at man har overdraget 17 sager til Vatikanets anklagemyndigheder til videre efterforskning. I 2014 lå dette tal på syv sager. Siden 2011 er 36 ud af i alt 900 mistænkelige transaktioner blevet overdraget til Vatikanets myndigheder til nærmere undersøgelse.

Vatikanet oprettede den finansielle overvågningsinstitution i 2010 dels for at sikre, at Vatikanets finansielle institutioner overholder internationale retningslinjer til bekæmpelse af hvidvaskning og anden økonomisk kriminalitet, dels for at rette op på Vatikanbankens noget blakkede ry.

NM

Paven lytter til unges skriftemål på Peterspladsen. Foto: L'Osservatore Romano.

► *Fortsat fra forside*

Om at virkeliggøre sine drømme

Pave Frans talte også til de unge om frihed. ”Mange vil fortælle jer, at frihed vil sige at gøre hvad I har lyst til [...] Men frihed er ikke bare at kunne gøre, hvad vi har lyst til. Det gør os egoistiske og forhindrer os i at være åbne og ærlige venner. Frihed er i stedet at kunne vælge det, der er godt og behager Gud – også selv når det kræver anstrengelser. Kun gennem en modig og fast beslutning kan I virkeliggøre jeres største drømme – de drømme, som er værd at bruge hele jeres liv på at virkeliggøre. Vær ikke tilfreds med middelmådighed, med at ’gå med strømmen’, med at være bekvemme og læne jer tilbage. Tro ikke på

Caritas samler ind til ofre for Boko Haram

Indsamlingen skal hjælpe de internt fordrevne og støtte forebyggende ungdomsarbejde.

Tekst: Peter Andreas Munk-Nielsen

NIGERIA Boko Harams hærgen i det nordlige Nigeria aftager. Men konsekvenserne bliver nu for alvor synlige i Niger, hvor Caritas arbejder. Som følge af Boko Harams terrorhandling er flere millioner mennesker fordrevet fra deres hjem. Caritas Danmark samler lige nu ind for at støtte ofrene.

Der er ikke meget i medierne om ofrene for Boko Haram. Men de er der, og det er problemerne med Boko Haram også. Nigerias hær har med støtte fra nabolandene Niger, Tchad og Cameroun bekæmpet Boko Haram uden at løse problemerne. For mens organisationen bekæmpes i Nigeria, slår den igen med et stigende antal angreb i nabolandene.

Dertil kommer, at omkring 2,7 millioner fordrevne fra Nigeria står uden tag over hovedet i kølvandet på Boko Harams mange terrorangreb i det nordlige Nigeria.

Boko Haram har siden 2009 angrebet markeder, skoler, hospitaler, politistationer, fængsler og kirker i Nigeria og nabolandene. Angrebene, som har dræbt mindst 17.000 mennesker, udføres bl.a. ved ildspåsættelser og selvmordsbombninger. Derfor regnes organisationen for en af verdens farligste terrororganisationer.

Et resultat af had til Vesten

Boko Harams mange angreb på civile skyldes et ideologisk fjendskab mod Vesten, der udspringer af en radikal og militant fortolkning af Koranen. Organisationen ses som en sunni-muslimsk fundamentalistisk

sekt, der ønsker at indføre sharia-lovgivning i Nigeria og nabolandene. Gruppen skelner ikke mellem kristne og muslimer i sine angreb. Boko Harams kapacitet vokser ved rekruttering blandt unge. De tilbydes en løn, som det kan være svært at sige nej til. For alternativet er fattigdom og arbejdsløshed.

”Boko” betyder vestlig uddannelse, og ”Haram” betyder synd. At det skal tages for pålydende, kom ret klart til udtryk, da organisationen i april 2014 udførte den mest omtalte af mange bortførelser på en skole i Nigeria. Her blev 276 skolepiger kidnappet. Lederen af Boko Haram har efter kidnapningen udtalt, at pigerne aldrig skulle have været i skole. Tilfangetagne kvinder og børn bruges som slaver, og endda selvmordsbombere.

Boko Haram står ikke kun i opposition til det vestlige uddannelsessystem, men også til vestlig kultur og værdier. Grundlæggeren i 2002 var Mohammed Yusuf, der døde under optøjer i 2009. Den nuværende leder, Abubakar Shekau, var hans næstkommanderende.

Desperat brug for hjælp i nærområder

Mange i Nigeria er internt fordrevne, men mange har også været tvunget til at flygte nordpå til Niger. I Diffa-regionen i det sydøstlige Niger, hvor Caritas Danmark arbejder, har mange mennesker akut brug for hjælp. Myndighederne anslår, at der i Diffa er mere end 250.000 personer, som er tvunget på flugt af Boko Haram.

dem, som vil føre jer væk fra den virkelige skat, I er, ved at fortælle jer at jeres liv kun er smukt når I har mange ting. Vær skeptiske over for dem, der vil have jer til at tro, at I kun er vigtige, hvis I er ligesom filmstjerner eller med på den nyeste trend”.

”Jeres lykke, fortsatte paven, ”har ingen pris. Den kan ikke købes: den er ikke en app som I kan downloade til jeres smartphone. Og den nyeste opdatering kan ikke give jer frihed eller lade jer opleve kærlighedens storhed”. Kærlighed, fortsatte paven, ”er en fri gave, som kræver et åbent hjerte. Den er et ædelt og livslangt ansvar”. Han afsluttede sin prædiken med at sige, at ”kærligheden får sin næring gennem tillid,

respekt og tilgivelse. Kærlighed er ikke noget, som opstår når vi taler om det, men kun når vi lever den. Den er ikke et smukt digt, som vi kan lære udenad, men et valg som vi må omsætte i vort liv! Hvordan kan vi vokse i kærlighed? Hemmeligheden er endnu engang Herren. Jesus giver sig selv til os i messen, han giver os tilgivelse og fred i forsoningens sakramente. Her lærer vi at tage imod hans kærlighed, at gøre den til vor egen og at give den videre til verden. Og når det er svært at elske, når det er svært at sige nej til noget, der er forkert, se da op til Jesus på korset, omfavne korset og slip aldrig Jesu hånd. Han vil lede jer mere og mere og løfte jer op, hvis I falder”. NM

Mange mennesker i Nigeria er jaget fra hus og hjem af Boko Haram. Foto: Caritas.

Grundlæggende behov for mad, husly og rent drikkevand er endnu ikke opfyldt. Hovedparten af de fordrevne er kvinder, børn og ældre, og de har især svært ved at klare sig selv. En del indlogeres hos gæstfrie lokale, men mange må opholde sig i flygtningelejre.

Siden februar 2015 er der alene i Niger registreret 64 angreb fra Boko Haram. Det har forandret situationen i regionen dramatisk. Boko Harams angreb ved grænsen til Niger har fordrevet over en tredjedel af Diffas befolkning. Den forværrede sikkerhedssituation har medført, at undtagelsestilstanden er opretholdt. Mange af de gæstfrie værtsfamilier i regionen er desværre selv endt med at være blevet internt fordrevne. Så nu har lokalsamfundet mangel på mad og svært ved at tage imod de fordrevne fra Nigeria.

Det vil Caritas gøre

Caritas-netværket støtter lokale projekter i Diffa-regionen. Caritas Danmark vil være med til at styrke indsatsen gennem indsamlede midler, der skal forbedre levevilkårene for både de internt fordrevne personer og de sårbare værtsfamilier i regionen. Støtten bidrager til at opfylde grundlæggende behov for mad og husly, samt levering af fornødenheder som hygiejnekit, myggenet og vandbeholdere. Caritas Danmark har gennemført nødhjælpsaktiviteter siden 2005 og ydet støtte til ofre for Boko Haram i Diffa-regionen i 2015.

Fakta om indsamlingen:

Caritas støtter aktiviteter for:

- 7.000 internt fordrevne
 - 7.000 personer i værtsbefolkningen (fra Niger)
 - 1.250 børn og unge,
- Aktiviteterne i forhold til børn og unge skal:
- bidrage til konfliktløsning samt fred og forsoning.
 - forhindre, at unge melder sig til Boko Haram som følge af kedsomhed og manglende indtægtsmuligheder.
- Aktiviteterne gennemføres af Caritas Niger i de tre kommuner, hvor antallet af internt fordrevne er størst, og som er sikkerhedsmæssigt tilgængelige.

Kort nyt

Mange konvertitter er muslimer

ØSTRIG En rapport anslår, at halvdelen af alle konvertitter i Wien er muslimer, og at deres andel er stigende på landsplan.

Ifølge det østrigske website Kurier er 83 voksne i gang med dåbsforberedelserne i Wien. Friederike Dostal fra landets katolske bispekonference skønner, at halvdelen er muslimer som primært kommer fra Syrien, Afghanistan og Irak. Sidste år tegnede muslimer sig for 1/3 af alle konversioner til kristendommen i Østrig.

Denne tendens forventes at blive mere udtalt i 2017 takket være de seneste måneders stigende flygtningestrøm til Wien, og fordi dåbsforberedelserne, også kendt som Voksnes indføring i Kristendommen (VIK), tager et år at gennemføre. Ærkebispedømmet Wien behandler mellem fem og ti anmodninger om dåb hver uge, oplyser Kurier.

Nye skridt mod saligkåring

USA New Yorks kardinal Timothy Dolan har åbnet en ny fase i saligkåringens proces af Dorothy Day.

Kardinalen meddeler, at man har begyndt de kanoniske undersøgelser, som skal bedømme bedømme, hvorvidt Day levede i overensstemmelse med 'heroiske dyder'. Monsignor Gregory Mustaciulo, postulator i sagen, vil begynde at interviewe personer, der har haft direkte kontakt med Dorothy Day, og bispedømmet New York vil nedsætte en historisk kommission for at forberede en grundig gennemgang af hendes liv og forfatterskab. Det sidste er i sig selv en omfattende opgave, idet hendes samlede skriftlige produktion udgør mere end 8.000 sider.

Dorothy Day, en af grundlæggerne af Catholic Worker movement (Katolsk Arbejderbevægelse), var en social aktivist, der valgte at leve i fattigdom og arbejde med de fattige. Hun blev født i 1897 og konverterede til katolicismen i 1927. Hendes civile ulydighed i kampen for fred betød, at hun ofte kom på kant med loven og nogle gange også i konflikt med det katolske hierarki. Hun døde i 1980.

MØD CARITAS PÅ VALFARTERNE

Igen i år kan du møde ansatte og frivillige fra Caritas på valfarterne i **Åsebakken d. 29/5 og Øm d. 5/6**. Kom og få en snak og Caritas' arbejde.

AFSKED Om godt en måneds tid bæres de sidste flyttekasser ud fra det røde murstenshus på Strindbergsvej 46 i Valby, hvorefter navneskiltet skrues af, og nøglerne overdrages til husets nye ejere.

Hermed sættes punktum for et Focolare bofællesskab, som i flere årtier har været det åndelige centrum for bevægelsens spiritualitet og virke i Danmark.

Focolare-bofællesskabet i Danmark blev etableret i 1981 og bestod i dets 'storhedstid' af seks focolariner. Senest har huset i Valby dannet rammen om tre focolariners liv.

"Det er selvfølgelig vemodigt at skulle lukke Focolare-bofællesskabet i Valby. Det koster at forlade dyrebare venner", siger Joke Bos. Hun har siden 2008 været ansvarlig for Focolare Danmark ved siden af sit mangeårige virke som kateketisk konsulent i Pastoral-Centret.

"Men Focolare-bevægelsen er meget mere end blot et bofællesskab", forklarer hun. Bevægelsens spiritualitet bygger kort fortalt på evangeliets glade budskab. Den har ikke noget egentligt teoretisk grundlag, men bygger fortrinsvis på konkrete erfaringer med kristen livsførelse.

"I virkeligheden er alle, der er inspireret af Enhedens spiritualitet, med til at virkeliggøre og udbrede Jesu ønske om 'at alle må være ét'. Ja, overalt, hvor to eller flere er forsamlet i hans navn, opstår en Focolare, som betyder 'ildsted' eller 'arne' på italiensk – det sted, hvor kærlighedens ild bliver tændt. Så på den måde fortsætter Focolare-bevægelsen også i Danmark", forklarer Joke Bos.

Omfordeling af ressourcerne

Selv om der fortsat er mange Focolare-fællesskaber i mange europæiske lande, især i Italien, men også fx i Tyskland og Frankrig, kan man også spore en faldende interesse for det gudviede liv, som focolarinerne repræsenterer. Derfor er flere bofællesskaber blevet lukket i de senere år i Europa. Med til billedet hører en stigende interesse for Focolares spiritualitet i Afrika og Asien, hvor bofællesskaber skyder op i mange lande.

"Det har været nødvendigt at kigge på, hvordan vi både kan blive mere tilstede i blandt andet Afrika og Asien, samtidig med, at vi også beholder Focolare-bofællesskaber her i Europa. I flere år har drøftelserne foregået sammen med de ansvarlige på verdensplan. Og lidt efter lidt blev det tydeligt, at nogle bofællesskaber i Europa ville blive nødt til at lukke ned, for at kunne omplacere focolariner. Det har været svære drøftelser, for alle ville jo meget gerne beholde deres Focolare i alle lande", forklarer Joke Bos.

Focolare bofællesskabet i Valby, sommeren 2014. Fra venstre forrest Els de Groot (Holland), Petra Austen (Tyskland) og Joke Bos (Holland). Bagerst fra venstre Ella Gerrickens (Holland), Marceline Fon Sing (Mauritius) og Sibilla van Haastrecht (Holland).

"Vær en familie"

Focolare bofællesskabet forlader Danmark efter 35 år.

Tekst: Niels Messerschmidt. Foto: Focolare.

Hen over sommeren vender Joke Bos hjem til Holland, til Focolare-byen Marienkroon, mens Ella Gerrickens flytter til Focolare i Norge. Tilbage bliver Els de Groot, der arbejder som kirke- og kulturmedarbejder i Folkekirken i København ... og så naturligvis det velfungerende netværk af flere hundrede Focolare-venner især i København, Holbæk, Odense og Aarhus.

Større mobilitet

Hvor det ofte tidligere var dagligstuen på Strindbergsvej, der dannede ramme om familiearrangementer og møder om Livets Ord, vil fremtiden ifølge Els de Groot byde på et "mere mobilt Focolare": "Det er således endnu ikke besluttet, om jeg fremover bliver kontaktperson, eller om det bliver en familie eller et ægtepar. Det siger jeg for at illustrere, at det ikke afhænger af os focolariner alene, men af Focolare-fællesskabet på hvilken måde vi fremover vil være repræsenteret herhjemme".

Focolare-bevægelsen har i sine 31 år i Danmark nået at sætte mange frugter. Som bevægelse har man ikke været opsøgende, men har mere troet på eksemplets magt, den personlige kontakt og samarbejde med andre kristne grupper. Det vil fx ungdomsgrupper nyde godt af nu, hvor de skal stå på egne

ben og videreføre Focolares arbejde med at styrke fællesskabet mellem mennesker både i kirken og i verden. Eller grupperne rundt om i Danmark, der fortsat vil mødes privat omkring Livets Ord – Focolares månedlige bibelkommentar, som er udkommet siden 1991 – og herigennem hente næring til at leve og virkeliggøre kernen i Focolares spiritualitet, Jesu ønske om enhed, 'at alle må være ét' (Joh 17,21). Eller Mariapoli – de årlige sommerlejre, hvor man møder venner på tværs af landet.

"Vi har naturligvis kigget på, hvordan vi kan sikre en vis kontinuitet fremover. Fx vil vi oprette et 'rejsehold', som kommer til Danmark i perioder", supplerer Joke Bos. Hun vil i første omgang koordinere og holde forbindelsen med de mennesker i Danmark, som gennem årene har ladet sig inspirere af Focolares spiritualitet. Desuden vil Leo van den Broek, som danske Focolare-venner allerede kender, fortsat besøge Danmark for at hjælpe den danske gruppe ved større arrangementer og lignende.

'Vær en familie'

Da Chiara Lubich, Focolare-bevægelsens grundlægger, døde i 2008, skrev hun blandt andet i sit åndelige testamente: "Hvis jeg skulle forlade denne jord i dag og skulle

blive bedt om et sidste ord, der udtrykker vort ideal, ville jeg – sikker på at blive forstået ret – sige til jer: 'Vær en familie'".

Og hun tilføjede: "Tillæg ingen aktivitet uanset hvilken slags, hverken bønsliv eller evangelisering, større betydning end det familiefællesskab, I har med dem, I lever sammen med [...] Og hvorhen I end går for at udbrede Kristi ideal, er intet bedre, end at I diskret, nænsomt, men beslutsomt forsøger at skabe en ægte familieånd. Det er en ydmyg ånd, som søger alles bedste, den praler ikke [...] den er, kort sagt, den sande fuldkomne kærlighed".

Så når Focolare-bofællesskabet holder afskedsreception lørdag den 18. juni kl. 14.30-17.30 for nære og fjerne venner, vil huset på Strindbergsvej 46 i Valby ikke kun være præget af en trist og vemodig stemning, men også af taknemmelig og glæde over det store arbejde focolarinerne uselvsk har ydet her i Danmark i tre årtier. Og som i en rigtig og stor familie vil det midt i afsavnet også lyde opmuntrende:

"Vi ses igen!"

Glimt fra Mariapoli sommerlejren 2010, som blev afholdt i Haraldskirke i Søborg.

Veje til Rom

Hvorfor konverterer man i dag? En række danske katolikker med vidt forskellig baggrund vil i de kommende numre af Katolsk Orientering fortælle om deres vej til Rom.

”Jeg vidste ikke hvad nåde er”

En ny verden åbnede sig for Rita Varmby, da hun blev katolik efter en tid hos Jehovas Vidner. Det fortæller hun om i bogen ”Indenfor hos Jehovas Vidner.”

SEKTER Hvad gør man, når alt er sort i sort og ens tilværelse er faldet sammen som et korthus? Ja, måske griber man ud efter en pakkelse og en facitliste. Det gjorde Rita Varmby i 1967. Hun var indlagt på psykiatrisk afdeling og havde det ret skidt. Indlæggelsen var en af flere efter en hård opvækst. Rita var blind fra fødslen og voksede op i en problemfamilie. I mange år var hun anbragt på et indremissionsk børnehjem med behård disciplin. ”Min skolegang var mislykket, jeg var umoden og trivedes ikke”, fortæller hun i en snak med Katolsk Orientering.

Efter børnehjemmet kom Rita på Blindeinstituttet, hvor hun skulle tage en realeksamen. På børnehjemmet var der færdige svar på alt; men på Blindeinstituttet herskede 60'ernes nye pædagogik. Alt var op til én selv, og det føltes, som om det hele sejlede. Rita kunne slet ikke orientere sig i den nye verden og begyndte at lede efter svar i forskellige kirkesamfund. I august 1967 blev hun indlagt på psykiatrisk afdeling.

Midt i mørket blev en medpatient Ritas frelsende engel. Hun tog sig meget af Rita og fortalte om den nye verden, der snart ville komme. Der ville det være slut med al nød og elendighed, dér ville de blinde kunne se og de lamme kunne gå.

Medpatienten kom fra Jehovas Vidner, så det føltes naturligt for Rita at tage kontakt til de lokale vidner, da hun i 1968 kom ud fra psykiatrisk afdeling. Snart begyndte hun at gå til trosoplæring hos vidnerne. Oplæringen var bygget op omkring facitlistemodellen, og der var kun et muligt svar på hvert spørgsmål. ”Jeg søgte de faste rammer hos vidnerne, et fællesskab og en identitet. Brugen af Bibelen fascinerede mig også, da jeg elskede bibelhistorie som barn”, fortæller Rita.

I 1969 blev hun døbt. Tvivlen havde meldt sig med jævne mellemrum, og da hun sad der på bænken til landsstævnet

og ventede på at blive døbt, følte hun bare tomhed. Men hun havde jo lært at tvivl var et tegn på, at djævelen ville lokke hende væk fra sandheden.

I Jehovas Vidner kalder medlemmerne hinanden for brødre og søstre. Rita glædede sig til det nye fællesskab; men da hun var blevet døbt, oplevede hun, at de andre vidner hurtigt tabte interessen for hende. Hun kom meget hurtigt til at opleve Jehovas Vidner som noget meget angstfyldt og menneskefjendsk. Det var næsten som om Djævelen spillede en større rolle end Gud, og Kristus var hans krigslederlige general.

Hun lærte, at verden er ond, og at man hele tiden skulle passe på ikke at være for meget sammen med dem udenfor. Man skulle også cutte forbindelsen til de frafaldne vidner, selv om de var ens nære venner eller familie.

Jehovas Vidner er en meget hierarkisk styret og mandsdomineret bevægelse, hvor kvinder ikke kan sidde på ledende poster. Aktivitetsniveauet er højt. Alle voksne medlemmer har pligt til at deltage i tre møder om ugen og deltage i forkyndelsesarbejdet – for eksempel ved at stemme dørklokker. Hver måned udfylder man en rapportseddel som sendes til hovedkvarteret i Holbæk.

I verden udenfor er man i djævelens vold

I dag er Rita meget bange for totalitære kristne bevægelser. Hun mener, de tiltrækker folk, der har mistet familien, er ensomme, har en svag identitetsfølelse eller er skræmte af det, der sker ude i verden og leder efter faste holdepunkter.

”Man bliver let fanget ind af det når man er lidt på spanden. Min tilværelse var faldet sammen som et korthus og jeg var meget søgende”, fortæller Rita.

En del vidner forlader bevægelsen for en tid; men mange vender tilbage, fordi det er for hårdt at være udenfor, når man har været i et tæt fællesskab i årevis.

trossamfund, men afviser troen på Treenigheden. De fejrer ikke jul og påske. En gang om året fejrer Jehovas Vidner højtiden til minde om Jesu død. Vidnerne følger den jødiske kalender og højtideligholder Jesu død den 14. i den jødiske måned nisan, der falder i ca. marts-april. Næste gang, der er mindehøjtiden, er tirsdag den 11. april 2017.

Vidnerne må ikke fejre fødselsdag eller deltage i fejring af andres fødselsdage. Den vigtigste opgave i vidnernes liv er at forkynde troen, og det påvirker alle andre prioriteringer i deres liv. Generelt holder de sig fra tætte kontakter med mennesker, der ikke er medlemmer af trossamfundet.

Det er vigtigere at være lærd i Jehovas skole end at være veluddannet i verdens øjne. Dette ideal afspejles i Vidnernes valg af uddannelse. En undersøgelse

Dåb i Jehovas Vidner. Som regel foregår dåben i forbindelse med Jehovas Vidners store landsstævner. Kun voksne kan blive døbt. Wikimedia Commons.

Når Rita i dag ser tilbage på sin tid i Jehovas Vidner, ser hun nogle mønstre i det, der skete. ”Når du er med i Jehovas Vidner, sker der en radikaliserings af dig. Du er jo hele tiden sporet ind på, at nu kommer Harmageddon snart. Der vil Jehova gribe ind, og de fleste mennesker går til grunde. Tænker man sådan, giver man den gerne en ekstra tand”.

I Jehovas Vidner får man en prægning, som det er meget svært at komme af med. Og det er vigtigt at bearbejde det terapeutisk, når man forlader dem. Jeg kom med i en støttegruppe for tidligere medlemmer og kom i psykoterapi hos Cyril Malka, der havde specialiseret sig i religiøse sekter. Så begyndte jeg at komme på Frederiksberg i Sankt Mariæ Kirke og gå til undervisning i Bredgade. I 2000 blev jeg så katolik. I dag har jeg fundet hjem rent trosmæssigt. Jeg har et helt andet forhold til Gud, hvor nåden er til. Det var fremmed for mig i min barndom og som Jehovas vidne.

Mit forhold til bøn blev forandret, da jeg holdt op med at komme i Jehovas Vidner. Men der gik lang tid, før jeg forstod, at jeg kunne tale med Gud om alting. I mange år kunne jeg slet ikke bede, og det var først i 1996 at jeg for alvor begyndte at læse Bibelen med glæde.

I dag er jeg ikke vred på Jehovas Vidner længere – for egentlig ville de mig jo det bedste. Mange medlemmer ved simpelthen ikke bedre. De mener, de følger missionsbefalingen i Matthæus 28. Jeg var jo ikke et hak bedre selv. Men jeg har lært

at tilgive mig selv”, siger Rita.

De fleste af os kender Jehovas Vidner. Måske har de banket på vores dør, måske har vi fået en brochure af dem på gaden. Men de færreste kender sekten indefra. Rita vil gerne med sin bog vise omkostningerne ved at være Jehovas Vidne.

LR

Rita Cecilie Varmby: Indenfor hos Jehovas Vidner er udkommet på Saxo Publish. 44 sider. Pris: 79,95 kr. Kan bestilles hos enhver boghandler. Fås også som e-bog til 40 kroner.

Bogen kan også lånes på Sankt Andreas Bibliotek, Gl. Kongevej 15, 1610 København V, Tlf. 33 55 60 90 – evt. gennem dit lokale bibliotek.

Facts om Jehovas Vidner

Jehovas Vidner blev grundlagt i 1870'erne af den tidligere adventist Charles Taze Russell (1852-1916).

Bevægelsen er præget af en forestilling om, at vi lever i de sidste tider. Den har tidligere forudsagt verdens undergang i slaget ved Harmageddon i 1914, 1918, 1925, 1941, og 1975, men sætter nu ikke længere dato på. Harmageddon er ifølge Johannes Åbenbaring 16, 12 - 16 det sted, hvor det sidste store slag mellem Satan og Gud vil finde sted.

Jehovas Vidner opfatter sig selv som strengt bibeltro. De forkaster den kirkelige tradition og baserer alle tolkninger på deres egen bibeloversættelse. De må ikke synge nationalsange eller ære nationale symboler.

Vidnerne ser sig selv som et kristent

fra Pew Forum 2008 viser, at Jehovas Vidners medlemmer sammenholdt med andre religiøse grupper er nogle af de kortest uddannede. Det ses gerne, at et Vidne tager en praktisk uddannelse og ikke en videregående. Rigtig mange Jehovas Vidner arbejder inden for rengøringsbranchen.

Der stilles en række strenge krav til Vidnernes livsførelse. De må ikke ryge, aftjene værnepligt, modtage blodtransfusioner, deltage i politisk arbejde eller stemme ved valg.

Alle Jehovas Vidner har pligt til at vidne for andre gennem aktivt missionsarbejde som forkyndere.

Der er mødepligt til de to ugentlige møder med bibelstudier, og et voksent vidne forventes at bruge mindst 10 timer månedligt på mission. Jehovas Vidner er

ikke opdelt i præsteskab og lægfolk. Et råd af ældste fører tilsyn med hver menighed. Cirka 20 menigheder udgør en kreds. 10 kredse udgør et område. Rejsende ældste fører tilsyn med kredse og områder.

Kvinder kan ikke have ledende poster i Jehovas Vidner. Alle verdens Vidner ledes af et styrende råd i New York.

Jehovas Vidner kom til Danmark i 1895 og blev godkendt trossamfund i 1970.

P.t. er der ifølge Jehovas Vidners hovedkontor i Holbæk 14.652 forkyndere i Danmark.

Læs mere om Jehovas Vidner her:

Jehovas Vidners hjemmeside i Danmark:

<https://www.jw.org/da/>

Støtteforeningen for tidligere Jehovas Vidner

<http://xjv.dk/>

REFLEKSIONER Har du været på et førstehjælpskursus? Der kan du lære mund til mund-metoden, der kan bruges til atter at ”puste liv” i et menneske.

Denne livgivende metode er så gammel, at vi ikke rigtigt ved, hvor den stammer fra. Og dog, for tænk lige på Skabelsesberetningen ... Gud blæser livsånden ind i de første mennesker. Gud giver sin livsånde til mennesket ... og det begynder at leve!

Disciplene var bange, står der i evangeliet. Læg mærke til at den fred, Herren Jesus bringer dem, forvandler deres frygt og angst til fred og glæde.

Jesus ønsker, at den fred og glæde, ja selve livet, disciplene her modtager, skal få dem til at leve for Gud. Men den er ikke kun forbeholdt dem; de skal bringe livet videre til andre, ja til alle mennesker. Derfor sender Han dem ud. For at bringe fred, glæde og liv til mennesker.

Derfor modtager de Helligånden. Han ”puster liv” i dem ligesom ved skabelsen. De mennesker, der var gået død, bliver vakt til live. De får så at sige Guds ”mund til mund” metode!

Bemærk også en afgørende ting: Da disciplene modtager Helligånden er de forsamlede omkring den opstandne Herre!

Det er det afgørende. De er forsamlede

”Vil du på ny modtage Guds Hellige Ånd?”

Refleksioner over pinsedagens evangelium, Joh 20,19-23.

Tekst: Diakon Kaare H. Nielsen

'Pentecost' af Ed Friedlander.

omkring den opstandne Herre!

Det er der og kun dér, de modtager Guds Hellige Ånd.

Deraf kommer livet for os som kristne.

Når vi er forsamlede om Herren, kommer der liv, så åbnes der døre, så forkyndes evangeliet for mennesker, så bliver frygt til fred, så bliver angst til glæde.

Et liv i og med Guds Hellige Ånd er det sande liv. Det er dér livet leves!

Vil du på ny modtage Guds Hellige Ånd?

Kender du til at være handlingslammet, lammet af frygt, at have oplevelsen af at stå i stampe, være gået i stå etc.? Det kan være i hjemmet, på din arbejdsplads, i kirken, i dit eget liv etc.

Det kan være på mange områder af vort liv og kan have mange årsager, og er i øvrigt helt normalt. Så det er ok, hvis du har det sådan.

Her er det så, at Gud ønsker at møde dig. Det siger noget om Gud, hvem Han er og hvordan Han er. Gud er den, der elsker os mennesker!

Der, hvor enhver af os står lige nu i vort liv, der er det at Gud ønsker at forvandle os og vort liv. Ikke sådan forstået at det hele ikke er godt nok nu, men Gud ønsker at puste sit liv ind i os, sin Hellige Ånd! Han tilbyder os sit liv, et liv med Ham.

Derfor sender Han sin Hellige Ånd, om hvem vi siger og tror: ”Jeg tror på Helligånden, Herren og levendegørende”.

Vil du på ny modtage Guds Hellige Ånd? Amen.

Tag på årets valfarter

Lad os med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed (jf. Hebr 4,16).

BISPEDØMMET Valfartstiden nærmer sig. Søndagene den 29. maj og 5. juni er vi indbudt til at mødes på Åsebakken og i Øm. Som i de foregående år opfordrer jeg alle til at deltage i disse to fejring af Kristus, Jomfru Maria og vort fællesskab som Kirke.

Vore valfarter falder altid i påsketiden eller kort derefter. Det giver os lejlighed til at samles om store fester, for Åsebakkens vedkommende denne gang til fejringen af Kristi Legems og Blods fest. I år vil vore valfarter særligt blive knyttet sammen med markeringen af Barmhjertighedens år. Dette Barmhjertighedens år har allerede været i gang et stykke tid, fra 8. december 2015. I fastetiden åbnede vi en Barmhjertighedens dør i Sct. Albani kirke i Odense og opfordrede vore menigheder til at slutte sig til én af de fire valfarter dertil fastetiden. Dette ekstraordinære arrangement blev en stor succes.

Nu opfordres vi igen til at tage på valfart til vore to traditionelle steder, Åsebakken og Øm. Selv om vi er fortrolige med dem, skal vi altid forsøge at gøre dem til yderligere et skridt på vej mod den fuldkommenhed, vi er kaldede til. Dette kan ikke mindst Barmhjertighedens år hjælpe os til. I sin bulle til proklamationen af jubelåret, *Misericordiae Vultus*, siger pave Frans i nr. 14: ”Pilgrimsvandringen har en særlig plads i det hellige år, fordi den er et billede på vor rejse gennem livet. Livet er en pilgrimsvandring, og mennesket er en viator, en pilgrim undervejs [...] Må vor pilgrimsvandring tilskynde til omvendelse.”

Omvendelse består i at vende os fra vore synder, men også mere generelt i at begynde noget

nyt, leve vor tro på en måde, vi ikke har gjort før, mere bevidst, mere engageret. Det skal ske i dagligdagen derhjemme og i menigheden; men en valfart kan også være en god anledning til at vise det. Vor deltagelse i valfarterne er både en personlig hjælp hertil og en mulighed for at opleve og få styrket vort fællesskab.

Fejringen af Eukaristien er en særlig ophøjet måde at udtrykke vort kirkelige fællesskab på. Samtidig er Eukaristien det stærkeste tegn på Kristi barmhjertighed – gennem den kærlighed, han derved har vist os – og gennem den tilgivelse, har formidlet. Kristi Legems og Blods fest understreger yderligere dette aspekt – her fejrer vi særligt Kristus som den, der sidder på nådens trone og viser os barmhjertighed og giver os hjælp, sådan som det udtrykkes i valfarternes tema (jf. Hebr 4,16).

Vore valfarter fokuserer også på Jomfru Maria, Kirkens og vor mor og et stærkt forbillede på tro. Selv om hun er særligt udvalgt, føler hun sig også som én, der på afgjort måde har erfaret Guds barmhjertighed. Han har set i nåde til hende, den ringe tjenerinde, med en barmhjertighed, der varer fra slægt til slægt (jf. Luk 1,48.50).

Der er således meget velkendt ved vore valfarter; men lad os bruge dem til en genopdagelse af det, vi føler os fortrolige med, så glæden ved vor tro på Gud og fællesskabet i hans Kirke bliver endnu stærkere.

Lad os derfor mødes rigtigt mange den 29. maj og 5. juni.

+Czeslaw

Den opstandne Jesus og disciplene

Johannes 20, 19-23

Om aftenen den samme dag, den første dag i ugen, mens disciplene holdt sig inde bag lukkede døre af frygt for jøderne, kom Jesus og stod midt iblandt dem og sagde til dem: ”Fred være med jer!” Da han havde sagt det, viste han dem sine hænder og sin side. Disciplene blev glade, da de så Herren. Jesus sagde igen til dem: ”Fred være med jer! Som Faderen har udsendt mig, sender jeg også jer.” Da han havde sagt det, blæste han ånde i dem og sagde: ”Modtag Helligånden! Forlader I nogen deres synder, er de dem forladt, nægter I at forlade nogen deres synder, er de ikke forladt.”

Pinsemeditation fra dansk senmiddelalder

På denne højtidsdag bør alle kristne berede deres hjerte med ydmyghed og kærlighed, så vi må blive værdige til at modtage den dyrebare gæst, Helligånden, i vort hjerte, for uden Helligåndens nåde, kan vi intet gøre og heller ikke frelses. Når et menneske skal bede eller gøre noget og mangler Helligåndens hjælp dertil, da er alt forgæves. Helligånden er begyndelsen og enden på alt godt.

På denne højtidsdag råber den almægtige Gud til os og siger: Alle som længes efter mig, de skal nu kalde ydmygt på mig, og jeg vil give dem Helligåndens nåde, åbenbare mig for dem og tage min bolig i dem. Hvilken ubegribelig barmhjertighed er det ikke, at den dyrebare Helligånd vil komme til os arme syndige mennesker og tage bolig i os og oplyse os fattige skabninger, så vi alle bliver én sjæl og han den rige visdom over os alle. Derfor menneske, bed ydmygt, at Helligånden må oplyse dit hjerte og tage sin bolig dér.

Visdoms Spejl. Fra Bønnebog for Den katolske Kirke. Ansgarstiftelsens Forlag 2013.

Ondskaben i Oradour-sur-Glane

Refleksioner over ondskabens banalitet og kristendommens fordring til os.

Tekst og foto: Max Ulrich Klinker

MASSAKRE I dag et mindesmærke, en gang en fredelig landsby, der ikke havde mærket meget til Anden Verdenskrigs rædsler. Livet gik sin vante gang i Lidenlund lige indtil den frygtelige formiddag lørdag den 10. juni 1944, hvor SS-regimentet Der Führer, som var en del af SS-divisionen Das Reich, slog ring om byen. Få nåede at opfatte, før det var for sent hvilken tildragelse, der var under hastig opsejling. Det var torvedag og måske forekom det umiddelbart plausibelt, at alle blev beordret op til byens centrale torv Champ de Foire for at vise identifikationspapirer. Ringen blev tættere og mindre. Snart var SS-tropperne inde i samtlige huse for at genne folk sammen. Med den tyske grundighed, vi normalt værdsætter i andre sammenhænge, blev ingen af byens 642 indbyggere overset. Bortset fra bare seks personer, der formåede at undslippe, var hele landsbyens befolkning drevet sammen. Aldersfordelt fra nyfødte spædbørn til 90 årige. Efter samling blev mænd og store drenge gennet ind i stalde og større garager, hvor de snart efter blev mejet ned af maskingeværer. Kvinder og børn fik besked på at gå til byens kirke, hvor det viste sig, at alterdugen var erstattet af ledninger til giftgasbomber.

Kvinder og børn blev spærret inde i kirken, og de som forsøgte at nærme sig vinduerne, blev beskudt udefra. Giftgassen virkede ikke så effektivt, som man åbenbart havde forestillet sig, og så kastede SS-soldaterne granater ind for til sidst at antænde ild. Snart brændte kirkebygningen med temperaturer så høje, at kirkeklokken faldt ned fra tårnet. Klokken ligger der endnu på samme måde som resten af Oradour-sur-Glane henligger efter massakren den 10. juni 1944. Når man i dag går gennem ruinbyens gader, er det ikke svært at se, hvor slagteren, hvor frisøren, hvor autoværkstedet, hvor skolen har ligget. Og hvor indbyggerne har boet og levet. En hel by ausradiert på få timer.

Dickmann – den pligttopfyldende officer

Ansvarshavende officer var den 29-årige SS-Sturmbannführer (svarende til major) Adolf Dickmann. Dagen forinden havde han og hans SS-soldater udført en massakre i byen Tulle, hvor 99 af byens mænd blev hængt uden dom, anklaget for deltagelse i modstandsbevægelsen, mens over hundrede andre blev sendt til udryddelseslejrene. Den 10. juni var kun 72 timer efter, de Allierede var gået i land i Normandiet (D-Dag), og Das Reich-divisionen var gået glip af kamphandlinger, fordi de havde befundet sig for langt inde i baglandet.

Vi finder aldrig ud af, hvad der har foregået inde i hovedet på denne Dickmann. Han blev dræbt i et slag i Normandiet allerede 19 dage efter massakren i Oradour-sur-Glane. Måske er det ondskabens banalitet, som Hannah Arendt (1906-1975), politisk teoretiker, dansk Sonningpris-modtager og tysk-jødisk flygtning, opsigtsvækkende og kontroversielt konkluderede efter processen i Israel mod en anden Adolf, SS-Obersturmbannführer Adolf Eichmann (1906-1962). Altså en opfattelse af, at Eichmann ikke begik sine forbrydelser ud

fra ondskab, men ud fra en bureaukratisk ansvarsfralæggelse og opfyldelse af sine pligter. ”Jeg gjorde som jeg fik besked på”, sagde Eichmann igen og igen under processen, og udtrykte ingen form for skam, ingen afstandtagen til sine handlinger, ingen fortrydelse eller anmodning om tilgivelse. Det var bare arbejde. Udført af et menneske uden normer og uden holdninger, bortset fra den ene: at være pligttopfyldende.

Ondskab – et vilkår der opstår af tankeløshed

Glemmer vi at være menneske, er prisen, at vi glemmer os selv som individ, og så bliver vi ofre for sammensmeltningen af det private og det offentlige; det som i sidste ende er det totalitære, det undertrykkende, hvor der ikke længere er identifikation mellem os selv og vores egne handlinger. Det er så let i vores fortravlethed, i vores selvoptagethed, og hvad der ellers kan være af anledning til ikke at reflektere, at overse det samfund, vi lever i. Ondskab er et vilkår, en konstant fare, som opstår af tankeløshed. Ahrendt hævder, at ondskab reelt set ikke er andet end fravær af tanke og omtanke. Og heri ligger dens banalitet, mente hun.

Ganske vist er Ahrendt elitær i sin tænkning – sådan påstår hendes kritikere, men hun ville ikke tilgive Eichmann. Vi andre har også svært ved at tilgive Dickmann for hans krigsforbrydelser i Oradour-sur-Glane. Tilgivelse forudsætter, at gerningsmanden anerkender, at en uret har fundet sted. Tilgivelse er ikke en undskyldning, ikke en forklaring, men helt enkelt en vedgåelse af, at noget forkert er begået. Ahrendt hævder, at vi tilgiver, fordi vi vurderer, at vi kan have en fremtid sammen foran os, det vil sige, at vi har brug for det andet menneskes eksistens. Tilgivelse er ikke en accept, og må ikke blive det.

”Ondskaben er i den verden vi lever i, og det er vigtigt at forholde sig til. Det er på engang dekadent og kristendomsforladt, men især udtryk for en kultur i forfald, hvis nutidige mennesker ikke vil forholde sig til de store begreber, der i mere end 2.000 år har formet vores samfund.

”Tilgiv dem, for de ved ikke hvad de gør”, siger Jesus. Men nogle gerninger er utilgivelige. Ikke mindst, når gerningsmanden ved, hvad han gør. På den anden side er det måske først i de tilfælde af utilgivelighed, at tilgivelsen rigtig får betydning. Kun det som er umuligt at tilgive, er tilgivelsen værdigt. Og så fortsætter Jesus endda, ”vi skal elske vores fjender”. Intet almindeligt menneske ville kunne fostre en sådan tanke af sig selv, hvilket dels understreger evangeliets gudommelighed og dels peger på den kæmpe udfordring, som kristendommens krav om tilgivelse er for os mennesker. På den måde erindres vi om, hvor svært det er at være kristen. Søren Kierkegaard siger farverigt, at hvis man virkelig skal sætte et menneske på en svær prøve, så forlang, at det bliver kristent. Således er ondskab mere end Ahrendts respekterede psykologiske udred-

I dag er Oradour-sur-Glane en spøgelsesby, der ligger hen som i 1944 efter SS-massakren.

Ruiner af udbombarderede huse. Beboernes biler står der stadig.

ning. Ondskab lader sig ikke altid forklare rationelt. Årsagen til ondskab er ondskab selv, hvilket kan være svært at goutere for nutidige mennesker, der insisterer på at forstå og kunne forklare alt. Ondskab er udtryk for kampen mellem det gode og det onde, mellem det sande og det falske. Apologeten C. S. Lewis (1898-1963), det var ham som

også skrev klassikeren Narnia, digter i sin bog Fra Helvedets Blækhuis en historie om Den onde selv, der har indkaldt til et pressemøde for at fortælle om sin største triumf til alle tider; nemlig, at han har fået folk til at tro, at han ikke findes. At han ikke er til, og derved at ondskab heller ikke er til. Ja, at det ligefrem slet ikke giver mening at tale om ondskab. Lewis havde tjenestegjort som britisk officer i skyttegravene i Flandern under Første Verdenskrig og havde fået sin bekomst, inden han begyndte at skrive.

Ondskaben er i den verden vi lever i, og det er vigtigt at forholde sig til. Det er på engang dekadent og kristendomsforladt, men især udtryk for en kultur i forfald, hvis nutidige mennesker ikke vil forholde sig til de store begreber, der i mere end 2.000 år har formet vores samfund.

Byen der blev mindesmærke

Allerede kort efter massakren i Oradour-sur-Glane besluttede det officielle Frankrig sig for, at byen skulle være et mindesmærke; en varig erindring om menneskers ondskab – banal eller ej. Et fint pressebillede fra september 2013 viser den tyske præsident Gauck (født 1940, uddannet præst) sammen med den franske præsident Hollande (født 1954), der besigtiger kirkeruinen i Oradour-sur-Glane sammen med den sidste af de overlevende Robert Hebras på den gang 88 år. Frankrig og Tyskland er kommet videre. Til gengæld må vi bære erindringen i os. Den, der ikke kender fortiden, kan ikke forstå nutiden og kan slet ikke gøre sig tanker om fremtiden. Gør vi mennesker historieløse – sådan som kulturradikalismen har arbejdet hen mod, er risiko for gentagelse af fortidens forbrydelser tilsvarende stor.

Oradour-sur-Glane ligger knap 22 kilometer nordvest for Limoges i det centrale Frankrig. Byen, der i dag er et nationalt mindesmærke, har åbent for besøgende hele året (med undtagelse af perioden midt-december og januar). Læs mere på hjemmesiden www.oradour.org (fransk og engelsk).

Første dansk-katolske pilgrimspas i 480 år?

Pilgrimsforum med katolsk baggrund fortsætter med at holde møder.

Tekst: Poul Erik Magnussen www.jakobsvejen.dk

JAKOBSVEJEN Det var en lille "historisk dag" i bispedømmet København, da sognepræsten i Sankt Ansgar, Daniel Nørgaard, satte Sankt Ansgar-stemplet i to Sankt Jakobs pilgrimspas, der fra midten af april i år er i brug på Camino Portugues med Santiago de Compostella og apostlen Sankt Jakobs grav som mål. Det er formentlig første gang siden middelalderen, at danske pilgrimme sendes af sted med en "anbefalingsskrivelse" stemplet af Den katolske Kirke i Danmark. I middelalderen gik pilgrimme som regel med anbefalingsskrivelser fra deres præst eller biskop, som de brugte, når de undervejs søgte overnatning og forplejning på klostre eller i kirker på pilgrimsruten.

Det moderne pilgrimspas, der har afløst middelalderens anbefalingsskrivelse, bruges både til at give billig overnatning på herberger og klostre undervejs, samt som bevis for gennemført pilgrimsvandring ved

ankomsten til Santiago. Pilgrimspasset kan købes via Katolsk Forlag www.katolskforlag.dk eller i Sankt Ansgar kirke i Bredgade i København.

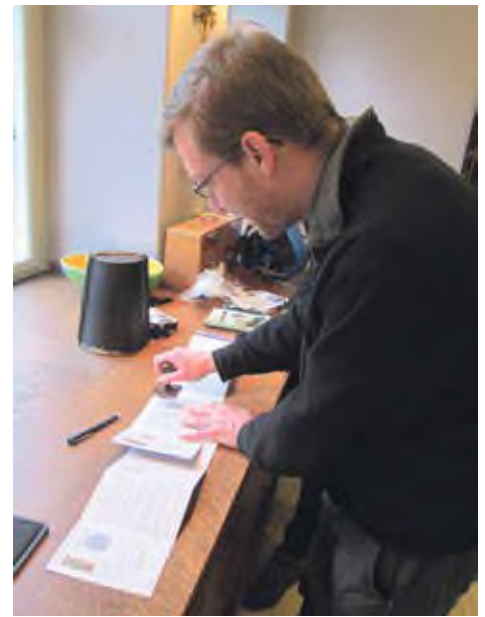
Det er en gruppe Santiago/Jakobspilgrimme med katolsk baggrund, der har taget initiativ til, at bispedømmet København selv sendte pilgrimme af sted til Santiago med Sankt Ansgar og bispedømmet som "afsender". Pilgrimsgruppen, der nu tæller omkring 25, har mødtes nogle gange til pilgrimstræf, senest her i foråret hos Liobasøstrene i Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg, hvor der især var fokus på de to ruter, som de fleste af de tilstedeværende ville gå i indeværende år, nemlig Camino Frances (Fra Saint Jean Pied de Port) og Camino Portugues (fra Lissabon). Camino Portugues kan i dag gås i en ny variant over/ fra Fatima, som er et næsten 100 år gammelt Maria Valfartssted i Portugal.

På pilgrimstræffet fortalte Ivar Hoel fra

Det seneste pilgrimstræf i april i Sankt Mariæ Kirke på Frederiksberg blev indledt med messe.

Sankt Mariæ menighed om en pilgrimsfærd fra København til Santiago på cykel. "De både strabadserende, men mest positive oplevelser" af en sådan pilgrimsfærd, satte de kommende pilgrimme i den rette stemning, før de selv lidt senere i april skal have rygsækken på og bevæge sig mod Santiago fra Saint Jean Pied de Port, Fatima eller Porto, som på dette pilgrimstræf blev nævnt som afgangsteder. Pilgrimstræffene, der startede i foråret 2015, har udviklet sig til en udveksling af erfaringer om pilgrimsvandring for pilgrimme, der ikke alene har kulturelle eller sportslige motiver for at gå, men som primært gerne vil have Vor Herre med i rygsækken.

Sognepræst Daniel Nørgaard, Sankt Ansgar, sætter – det formentlig – første katolske stempel i et dansk pilgrimspas siden middelalderen.

Det blev på samlingen hos Liobasøstrene besluttet at fortsætte med lignende pilgrimstræf, næste gang i slutningen af oktober, når de fleste pilgrimme har indledt vinterpausen og begyndt at tænke på næste års pilgrimsvej og mål.

En stor verden åbner sig for dig

At bede med fødderne på vej til Haraldsted og Czestochowa.

Tekst: Lisbeth Rütz

PILGRIMSVEJE Man starter som turist og ender som pilgrim. Sådan går det for rigtig mange, når de begynder at interessere sig for de gamle pilgrimsveje.

Når man er pilgrim, siger man farvel til sin vante komfortzone og goddag til vabler og fysiske strabadser. "Valfart er også en kompromisproces – man skal kunne acceptere, at tingene går anderledes end man havde ventet. Men det er det værd", siger Jerzy og Beata Golubowski.

De er medlemmer af Roskilde menighed, men er vokset op i Polen med en pilgrimstradition, der går mere end 300 år tilbage.

Den dag i dag er det en levende tradition i Polen at vandre sammen til Czestochowa. Der er grupper for unge, for familier, for kørestolsbrugere og mange andre. Jerzy og Beata har gennem ti år arrangeret pilgrimsvandringer for danskere fra Krakow til Czestochowa. I Krakow slutter

danskerne sig til dominikanernes store valfart, og så vandrer man sammen i store grupper. Mere end 1.000 mennesker er med hvert år i denne store valfart, der fungerer som en vandreende retræte med daglig messe, oplæg, rosenkransbøn, stille perioder og uformelt samvær.

"Når du vandrer, er det en stor verden, der åbner sig for dig. Man kommer i kontakt med sig selv på en anden måde, når man vandrer længe i stilhed – det skal man lige vænne sig til. Augustinus siger: da jeg holdt op med at tale begyndte jeg at tro fordi jeg lyttede".

"Der er mange forskellige måder at gå pilgrimsvandring på. Det kan være en bods- eller en takkevandring. Men det er nemmest at pilgrimsvandre, når man har en intention. Intentionen kan være alt – fra fred i verden og til at man vandrer med tanke på en bestemt person. Det er krævende, men også meget givende at være sammen med andre mennesker døgnet rundt, og man hører fantastiske livshistorier undervejs," siger Jerzy.

Under vandringen beder Jerzy og Beata folk i den lille danske gruppe om at skrive deres bønsemner op. Så bliver de oversat til polsk og alle i den store gruppe beder med på dem. Det betyder meget for deltagerne at deres intentioner tages med. På pilgrimsvandringen erfarer man betydningen af, at man beder for hinanden undervejs.

"Beata og jeg har været heldige. Vi fik Kirken med hjemmefra. Kirken er lidt lige som en skadestue for os. Den giver os trøst og håb, også selv om man har tunge ting med i bagagen. Og det er det vi deler med hinanden på vej til Czestochowa.

Man behøver ikke nødvendigvis at tage på pilgrimsvandring i den anden ende af Euro-

pa. Det behøves ikke være en ny og endnu mere spændende rute. Selv om du måske går den samme rute mange gange kan det være lige spændende hver gang når Vorherre følger dig," siger Jerzy.

Også her i Danmark kan man pilgrimsvandre – for eksempel til Haraldsted, der er tæt forbundet med mindet om Knud Lavard og er en vigtig del af vores danske katolske identitet. Valfarten til Haraldsted er bispedømmets ældste. I år går der to grupper til Haraldsted, hvor biskop Czeslaw læser valfartsmessen den 3. juli.

Jerzy og Beata er også med til at arrangere en økumenisk Birgittavandring i Maribo til september. Interesserede kan allerede nu sætte kryds i kalenderen ved uge 40-41 næste år. I anledningen af 100-året for åbenbaringerne i Fatima, arrangerer Jerzy og Beata en vandring til valfartsstedet på cirka 120 kilometer. Målet er at ramme 13. oktober – datoen for det såkaldte solunder.

På vej mod Haraldsted gennem skovene ved Bidstrup ad den gamle Valdemarsvej. Foto: Beata Golubowski.

Haraldsted i år

Pilgrimsvandring til Haraldsted den 2. juli i to grupper:

Fra Roskilde til Haraldsted - cirka 32 km. med start fra Sankt Laurentii Kirke kl. 7 og ankomst til Haraldsted cirka kl. 17.30.

Fra Hvalsø Station til Haraldsted cirka 15,5 km. Gruppen starter kl. 11.15 fra Hvalsø Station og mødes med gruppen fra Roskilde cirka kl. 12 på skovstien i Bidstrup Skovene.

Dagen efter: valfartsmesse i Haraldsted ved biskop Czeslaw.

Pris: 150 kroner per deltager med overnatning, 90 kr. uden overnatning. Nærmere oplysninger og tilmelding hos Jerzy på mobil: 21409188 eller mail: golubowski@kabelmail.dk

► *Fortsat fra forside* række økumeniske aktiviteter, pilgrimsvandring, ”kaffe med indhold”-arrangementer, hvor menigheden havde katekese for de voksne efter messen, rengørings- og arbejdsdage, hvor mange kom og gav en hånd med.

”Kirken er solgt, men Kirken består. Vi udgør Kirken på Djursland. Troens tråde, som forbinder os med Gud og med hinanden, er der stadig”, sagde Birgit Clausen. Hun citerede biskop Johannes von Euchs kendte ord: ”Jeg velsigner fremtiden. Von Euch vidste, at Kirken i Danmark var en meget skrøbelig kirke – alligevel havde han modet til at sige jeg velsigner fremtiden. Og det drister vi os til at tage til os”, sagde Birgit Clausen.

Helge Clausen trak de lange historiske linjer op og mindede om, at katolsk kirkeliv på Djursland i år kunne fejre hele tre jubilæer. I år er det 150 år siden, at den første messe blev læst i Grenaa efter reformationen. Johannes von Euch rejste rundt som en rigtig missionær og prøvede på at opspore, hvor der boede katolikker. Når han fandt mindre grupper, læste han messe for dem.

Historisk set er Grenaa knyttet sammen med menigheden i Randers. I 1867 blev Randers menighed oprettet som den tredje i Danmark. Derefter begyndte præster fra Randers at tage sig af Grenaa. På Djursland boede en del polakker, som arbejdede på teglværk og i landbruget.

Der blev ikke regelmæssige messer før i 1929, hvor man begyndte at fejre messer på missionshotellet. For 50 år siden overtog Den katolske Kirke den tidligere katolsk-apostolske kirke fra byens hensygnende katolsk-apostolske menighed, hvor kun tre medlemmer var tilbage.

Bygningen fik herefter navnet Sankt Clemens Kirke.

Bygningen er købt af naboerne. Miljø- og teknikudvalget i Norddjurs kommune har givet tilladelse til, at den kan rives ned, og det vil ske inden den 1. august. Inventaret fordeles mellem menighederne ved kirkerne i Aarhus, Randers og Pindstrup, Katolsk Menighedsplejes ejendom Klitborg og en helt ny assyrisk kirke i Tilst.

Nye messetider i Grenaa

Efter Sankt Clemens Kirkes lukning vil der blive fejret messe den 2. og 4. lørdag i måneden kl. 16:00 i i Simon Peters Kirke, Søgade 33, Grenaa.

Kirkelukninger siden 2013

Sankt Hans Kirke Hørsholm. Indviet 24. juni 1979. Sidste messe 6. oktober 2013

Den hellige families Kapel, Birkerød. Indviet 24. marts 1962. Sidste messe 6. oktober 2013

Stella Maris Kirke Nyborg. Indviet 8. juli 1928. Sidste messe 25. december 2015

Helligåndskirken Vordingborg. Indviet 16. april 1994. Sidste messe 6. marts 2016

Sankt Clemens Kirke Grenaa. Indviet 18. maj 1977. Sidste messe 23. april 2016.

Læserne skriver

Rettelse og præcisering

I Katolsk Orientering nr. 5 af 8. april 2016 bliver jeg, i en ellers udmærket artikel om 300-års jubilæet for Louis-Marie de Montforts død ”Han gav troslivet hjertemassage” på side 7, omtalt som pater Thomas Birkheuser. For en del, som kender mig og også tidligere har spurgt mig, kunne denne omtale samt brug af forkortelsen p. Thomas – i hvert fald i den forbindelse, den i ovennævnte artikel er blevet brugt på -, antyde, at jeg er (blevet) medlem af det montfortanske ordenssamfund. Men det er ikke tilfældet.

Tiltalen ”pater” er forbeholdt ordenspræster, hvilket jeg aldrig har ønsket at blive. Det har jeg, når det var nødvendigt, altid meldt klart ud. På et tidspunkt har jeg tilsluttet

mig – ligesom mange andre katolske mænd og kvinder – den montfortanske association ”Maria, Hjerternes Dronning”, som dog ikke er et ordenssamfund, men en religiøs sammenslutning for både mænd og kvinder, gifte og ugifte, præster og ikke præster. En sammenslutning der ofte omtales som ”Tredje orden”, dvs. en ordenstilknyttede lægmandsgruppe. Alle disse medlemmer lever fortsat i de relationer, de er en del af, som hvis de ikke var medlemmer af denne sammenslutning. At jeg ellers kan tilslutte mig andre alm. foreninger af religiøs eller ikke religiøs karakter (så længe de ikke står i modsætning til mit embede), ændrer heller ikke noget ved min status. Den rigtige tiltale i mit tilfælde, hvis man gerne vil bruge den, er derfor: ”pastor”.

Desuden er jeg ikke ”p.t.” sognepræst i Horsens, men jeg

Dødsfald

Sct. Vincent Gruppernes tidligere formand er død.

MINDEORD Da Sct. Vincent Grupperne første gang ”udstillede” på Åsebakke-valfarten, vidste kun meget få, at den energiske og positive formand for Vincentgrupperne blot tre dage forinden havde gennemgået en alvorlig hjerneoperation. Men når foreningen havde brug for hjælp, så kom Henrik – uanset hvad.

Henrik blev kun 61 år gammel, voksede op i Birkerød og tilhørte det meste af sit liv menigheden på Nordvangård i Bistrup. Som dreng var han ministrant, som ung medlem af KUK og DUK og senere formand for KUK. Som voksen blev han medlem af menighedsrådet og altid blandt dem, der hjalp, når der var behov.

Da forældrene, Else og Uffe Loldrup, ønskede at lade sig ”pensionere” fra arbejdet med Sct. Vincent Grupperne, som de havde stiftet – overtog Henrik formandskabet og regnskabet. Regnskabet har Henrik haft ansvaret for indtil for nylig.

Professionelt var han en højt respekteret skibingeniør og løste opgaver for McGregor over hele verden – faktisk nåede han at besøge 55 lande og mange af dem med adskillige besøg.

I de sidste fem år var Henrik Loldrup generet af tilbagevendende ondartet hjernetumor. Han gennemgik adskillige operationer, men var altid optimistisk og fuld af tro på fremtiden.

Henrik sov stille ind på Sct. Lukas hospice den 21. april og blev begravet den 28. april på Hørsholm Kirkegård.

Henrik efterlader sig ægtefælle Melissa og en voksen datter Caroline.

Christian Guldager

er sognepræst i Horsens. For mit vedkommende er det, da jeg er bispedømmets/verdens præst, alene biskoppen, der udnævner mig. *Thomas Birkheuser, sognepræst, Horsens.*

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 8 som udkommer den **3. juni**, skal være redaktionen i hænde senest den **17. maj**

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 9 som udkommer den **24. juni**, skal være redaktionen i hænde senest den **6. juni**.

Årsmøde

HERLEV Mandag den 18. maj, kl. 19, afholder Sankt Vincent Grupperne årsmøde i menighedssalen ved Vor Frue Kirke i Herlev, Herlevgårdsvej 14.

Blandt dagsordenspunkterne er foruden fremlæggelse af årsregnskabet til godkendelse også fastsættelse af kontingent for medlemskab i 2017. Som bekendt skal Sankt Vincent Grupperne have mindst 300 betalende medlemmer. I 2015 og 2016 var kontingentet 50 kroner.

Sankt Vincent Gruppernes højeste myndighed er årsmødet. I dette kan deltage en repræsentant for hver

af Sankt Vincent Gruppernes lokalgrupper, et medlem af pastoralrådet, menighedsrepræsentanter og medlemmer af bestyrelsen, som alle er stemmeberettigede.

Sankt Vincent Grupperne afholdt deres første årsmøde i 2015, hvor Poul Skallerup blev valgt som formand for en periode af to år. Stig Gelslev, nu kasserer, og redaktør Knud Kluge blev ligeledes valgt for to år. Søster Hildegard Doods blev sidste år valgt som pastoralrådets repræsentant og Bo Johansson, Roskilde, valgt som menighedsrepræsentant – begge for to år. I år er Melissa Loldrup på valg.

Knud Kluge

Det sker i bispedømmet

MAJ

Fredag 13. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A/4B, København V.

Lørdag 14. kl. 14.30-17: Lørdagskatekese i Domkirken. Trosbekendelserne og deres tilblivelse v/pastor Daniel Nørgaard. Sted: Menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh K. Kaffe/te og brød. Pris 40 kr.

Mandag 16. kl. 11-15: Temakirkefrokost om ’Barmhjertighed og dansk flygtningepolitik’. Sted: Hellig Kors Kirke, Bispegade 10-12, 4800 Nykøbing F. Refleksioner og oplæg af Rene Christensen fra Dansk Folkeparti i lyset af Barmhjertighedens år.

Tirsdag 24. kl. 19.30: Katolsk Menighedspleje afholder generalforsamling i Sct. Ansgar Kirkes menighedssal, Bredgade 69A, 1260 København K..

Tirsdag 24. - mandag 30.: Pilgrimsrejse til Rom med pastor Jan Hansen og pastor Benny Blumensaat. Indkvartering på Hotel Casa per Ferie Suore di Santa Elisabetta, www.csse-roma.com. Pris 7.400 kr. Rejseleder Maria Truelsen. Tilmelding på tlf. 24 60 23 08 eller på maria-truelsen@mail.tele.dk.

Fredag 27. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse børn v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til

misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Juni måned

1. rød. Onsdag i 9.alm.uge. (I Ps).

Justinus, martyr (†166) (m)
 √ SI 123,1-2a.2bcd
 ☞ Jeg løfter mine øjne til dig, Herre.
L.: 2 Tim 1,1-3.6-12 **Ev.:** Mark 12,18-27

2. grøn. Torsdag i 9.alm.uge. (I Ps).

Eller rød. **Marcellinus og Peter**, martyrer (†303)
 √ SI 25,4-5ab.8-9.10+14
 ☞ Vis mig dine veje, Herre.
L.: 2 Tim 2,8-15 **Ev.:** Mark 12,28b-34
1.vesper til Jesu Hjerter Fest

3. hvid. Fredag. **JESU HJERTE FEST** (h)

Gl.Cr.SærI.pf
1.L.: Ez 34,11-16
 √ SI 23,1-3a.3b-4.5.6
 ☞ Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.
2.L.: Rom 5,5b-11 **Ev.:** Luk 15,3-7
2.vesper til Jesu Hjerter fest
International bededag for præsterne

4. hvid. Lørdag i 9.alm.uge. (I Ps).

Marias reneste hjerte (m)
 √ 1 Sam 2,1.4-5ab.6-7.8abcd
 ☞ Mit hjerte jubler over Herren, min Frelser!
L.: Es 61,9-11 **Ev.:** Luk 2,41-51
Bededag for præste- og ordenskald

5. grøn. 10. ALM. SØNDAG. (II Ps).

✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf*.
1.L.: 1 Kong 17,17-24;
 √ SI 30,2+4.5-6.11+12a+13b.
 ☞ Herre, jeg priser dig, for du har trukket mig op fra dybet.
2.L.: Gal 1,11-19. **Ev.:** Luk 7,11-17.
Valfart til Øm

6. grøn. Mandag i 10.alm.uge. (II Ps).

Eller hvid. **Norbert**, biskop (†1134)
 √ SI 121,1-2.3-4.5-6.7-8
 ☞ Min hjælp kommer fra Herren,
 himlens og jordens skaber.
L.: 1 Kong 17,1-6 **Ev.:** Matt 5,1-12

7. grøn. Tirsdag i 10.alm.uge. (II Ps).

√ SI 4,2-3.4-5.7-8
 ☞ Løft dit ansigts lys mod os, Herre!
L.: 1 Kong 17,7-16 **Ev.:** Matt 5,13-16

8. grøn. Onsdag i 10.alm.uge. (II Ps)

√ SI 16,1-2a.4.5+8.11
 ☞ Vogt mig, Gud, jeg søger tilflugt hos dig!
L.: 1 Kong 18,20-39 **Ev.:** Matt 5,17-19

9. grøn. Torsdag i 10.alm.uge. (II Ps).

Eller hvid. **Efræm Syrer**, diakon og kirkelærer (†373)
 √ SI 65,10.11.12-13
 ☞ Dig skal vi lovprise, Gud på Zion.
L.: 1 Kong 18,41-46 **Ev.:** Matt 5,20-26

10. grøn. Fredag i 10.alm.uge. (II Ps).

√ SI 27,7-8a.8b-9abc.13-14.
 ☞ Herre, jeg søger dit ansigt.
L.: 1 Kong 19,9a.11-16. **Ev.:** Matt 5,27-32.

11. rød. Lørdag i 10.alm.uge. (II Ps).

Barnabas, apostel (m)
Følgende læsninger er obligatoriske
L.: ApG 11,21b-26; 13,1-3
 √ SI 98,1.2-3ab.3c-4.5-6
 ☞ For folkenes øjne har Herren åbenbaret
 sin retfærdighed.
Ev.: Matt 10,7-13

12. grøn. 11.AL.M. SØNDAG. (III Ps).

✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf*.
1.L.: 2 Sam 12,7-10.13
 √ SI 32,1-2.5.7.11
 ☞ Herre, tilgiv mig min syndeskyld!
2.L.: Gal 2,16.19-21
Ev.: Luk 7,36—8,3 eller 7,36-50

13. hvid. Mandag i 11.alm.uge. (III Ps).

Antonius af Padova, præst og kirkelærer (†1231)(m)
 √ SI 5,2-3.5-6.7
 ☞ Herre, læg mærke til min stønnen!
L.: 1 Kong 21,1-16 **Ev.:** Matt 5,38-42

14. grøn. Tirsdag i 11.alm.uge. (III Ps).

√ SI 51,3-4.5-6a.11+16
 ☞ Gud, vær os nådig, for vi har syndet!
L.: 1 Kong 21,17-29 **Ev.:** Matt 5,43-48

15. grøn. Onsdag i 11.alm.uge. (III Ps)

√ SI 31,20.21.24
 ☞ Vær stærke, fat mod, alle I som venter på Herren.
L.: 2 Kong 2,1.6-14 **Ev.:** Matt 6,1-6.16-18

16. hvid. Torsdag i 11.alm.uge. (III Ps).

Vilhelm, abbed (†1203)(m)
 √ SI 97,1-2.3-4.5-6.7
 ☞ I retfærdige, glæd jer i Herren.
L.: Sir 48,1-14 **Ev.:** Matt 6,7-15

17. grøn. Fredag i 11.alm.uge. (III Ps).

√ SI 132,11.12.13-14.17-18
 ☞ Herren har udvalgt Zion til sin bolig.
L.: 2 Kong 11,1-4.9-18.20 **Ev.:** Matt 6,19-23

18. grøn. Lørdag i 11.alm.uge. (III Ps).

Eller hvid. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 √ SI 89,4-5.29-30.31-32.33-34
 ☞ Jeg bevarer min troskab mod ham til evig tid.
L.: 2 Krøn 24,17-25 **Ev.:** Matt 6,24-34

19. grøn. 12.AL.M.SØNDAG. (IV Ps).

✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf*.
1.L.: Zak 12,10-11; 13,1
 √ SI 63,2.3-4.5-6.8-9
 ☞ Min sjæl tørster efter dig, min Gud.
2.L.: Gal 3,26-29 **Ev.:** Luk 9,18-24
Kollekt for Bonifatius Werk

20. hvid. Mandag i 12.alm.uge. (IV Ps).

√ SI 60,3.4-5.12-13
 ☞ Giv frelse med din højre hånd, Herre, og hør os.
L.: 2 Kong 17,5-8.13-15a.18 **Ev.:** Matt 7,1-5

21. hvid. Tirsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).

Aloysius Gonzaga, ordensmand († 1591) (m)
 √ SI 48,2-3a.3b-4.10-11
 ☞ Gud lader sin by bestå til evig tid
L.: 2 Kong 19,9b-11.14-21.31-35a.36
Ev.: Matt 7,6.12-14

22. grøn. Onsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).

Eller hvid. **Paulinus af Nola**, biskop (†431)
 Eller rød. **John Fisher**, biskop, og **Thomas More**,
 martyrer (†1535)
 √ SI 119,33.34.35.36.37.40
 ☞ Vis mig, Herre, dine loves vej.
L.: 2 Kong 22,8-13; 23,1-3 **Ev.:** Matt 7,15-20

23. grøn. Torsdag i 12.alm.uge. (IV Ps).

√ SI 79,1-2.3-5.8.9.
 ☞ Befri os, Herre, for dit ærede navns skyld.
L.: 2 Kong 24,8-17. **Ev.:** Matt 7,21-29.
 Torsdag aften: **JOHANNES DØBERS FØDSEL** (h)
 hvid. **VIGILIEMESSE**
 ✠ *Gl.Cr.SærI.pf*
1.L.: Jer 1.4-10
 √ SI 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17
 ☞ Fra fødslen har jeg støttet mig til dig.
2.L.: 1 Pet 1,8-12
Ev.: Luk 1,5-17
1. vesper til Johannes døber.

Informationschef: Niels Messerschmidt
 (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:
 redaktion@katolskoriering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Peter Andreas Munk-Nielsen,
 Diakon Kaare Nielsen, Max Ulrich Klinker, Poul Erik
 Magnussen, Beata Golubowski, Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,
 1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskoriering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske
 husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK
 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
 ISSN 0902-297X

24. hvid. fredag **JOHANNES DØBERS FØDSEL** (h)

HØJTIDENS MESSE
Gl.Cr.SærI.pf
1.L.: Es 49,1-6
 √ SI 139, 1-3. 13-14ab.14c-15
 ☞ Jeg takker dig, fordi jeg er underfuldt skabt.
2.L.: ApG 13,22-26 **Ev.:** Luk 1,57-66.80

25. grøn. Lørdag i 12.alm.uge. (IV Ps).

Eller hvid. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 √ SI 74,1-2.3-4.5-7.20-21
 ☞ Glem ikke for evigt dine hjælpeløses liv!
L.: Klages 2,2.10-14.18-19 **Ev.:** Matt 8,5-17
 Lørdag aften: **VIGILIEMESSE**
 rød. **DE HELLIGE APOSTLE PETER**
OG PAULUS. (h)
Gl.Cr.SærI.pf
1.L.: ApG 3,1-10
 √ SI 19,2-3.4-5b
 ☞ Deres røst når ud til verdens ende.
2.L.: Gal 1,11-20 **Ev.:** Joh 21,15-19
1.vesper til Peter og Paulus, apostle

26. rød. Søndag. **DE HELLIGE APOSTLE PETER**
OG PAULUS. (h) (13.AL.M.SØNDAG) (I Ps)

✠ *Gl.Cr.SærI.pf*
1.L.: ApG 12,1-11
 √ SI 34,2-3.4-5.6-7.8-9
 ☞ Herren befriede mig for al min frygt
2.L.: 2 Tim 4,6-8.17-18 **Ev.:** Matt 16,13-19

27. grøn. Mandag i 13.alm.uge. (I Ps)(m)

Eller hvid. **Cyryllus af Alexandria**, biskop og kirkelærer
 (†444)
 √ SI 50,16b-17.18-19.20-21.22-23
 ☞ Forstå det dog, I, som glemmer Gud.
L.: Am 2,6-10.13-16 **Ev.:** Matt 8,18-22

28. rød. Tirsdag i 13.alm.uge. (I Ps).

Irenæus, biskop og martyr (†ca.202) (m)
 √ SI 5,5-6b.6c-7.8
 ☞ Herre, led mig i din retfærdighed.
L.: Am 3,1-8; 4,11-12 **Ev.:** Matt 8,23-27

29. grøn. Onsdag i 13.alm.uge. (I Ps).

√ SI 50,7.8-9.10-11.12-13.16bc-17.
 ☞ Den der følger vejen, lader jeg se Guds frelse.
L.: Am 5,14-15.21-24. **Ev.:** Matt 8,28-34.

30. grøn. Torsdag i 13.alm.uge. (I Ps).

√ SI 19,8.9.10.11
 ☞ Herrens bud er sandhed, de er alle retfærdige.
L.: Am 7,10-17 **Ev.:** Matt 9,1-8.
 Eller rød. **De første romerske martyrer.**
 √ SI 124,2-3.4-5.7b-8
 ☞ Vort liv blev reddet som fuglen fra fuglefængerens
 fælde.
L.: Rom 8, 31b-39 **Ev.:** Matt 24,4-13

ØM VALFART

Søndag den 5. juni 2016

Tema: "Lad os med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed." (Hebr. 4, 16)

Program

Kl. 11.00 - Indledning og valfartsvandring fra Ømborgen.
Kl. 12.30 - Pause - Tilbedelse - Underholdning.
Kl. 13.00 - 14.00
 Mulighed for skriftemål i kirken
Kl. 13.30 - Biskoppen møder årets 1. kommunikanter.
Kl. 14.30 Højmesse ved biskop Kozon.

Katolsk Lejrcenter

Lindholmvej 11-13, Emborg
 8680 Ry
 www.omborgen.dk

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Støtter mindre projekter

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Bønnens Apostolat

Juni

- *Generel intention:* Menneskelig solidaritet At ældre, marginaliserede og de, som ikke har andre, må finde anledninger til møde og samhørighed – selv i verdens storbyer.
- *Missionsintention:* Seminarister og novicer At seminarister og alle, som indtræder i det gudviede liv, må få vejledere der fører evangeliets glæde ud i livet og med visdom forbereder dem på deres opgave.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure: Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi. Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m. Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

NB: nye åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Fang læserens opmærksomhed

Med en annonce i Katolsk Orientering når dit budskab ud til mere end 11.000 katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskorientering.dk og få mere at vide om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Kvindernes Dalumretræte 2016 Mandag d. 1. august-fredag d. 5. august

Igen i år indbydes til retræte hos de gæstfrie Sankt Hedvigsøstre på Dalum Kloster, Dalumvej 105, 5250 Odense SV.

Retrætepræst er p. Paul Marx O.M.I. Temaet for retræten er "Lammets måltid", og retræten vil dreje sig om at få en dybere indsigt i og forståelse for Den hellige Messe.

Tilmelding til Birgit Clausen, Teglvangsvej 64, 8543 Hornslet, email: clausen.birgit@gmail.com. Pris: 1300 kr, hvoraf 300 kr er depositum, som skal betales ved tilmelding på bankkonto reg. nr. 7260 konto 1115743. Husk at anføre dit navn og adresse på indbetalingen.

Yderligere oplysninger hos Birgit Clausen pr mail eller tlf 86996354 (dog først efter 4. maj). Der er begrænset antal pladser.

Alle kvinder er velkomne.

Rom valfart i "Barmhjertighedens År" med biskop Czeslaw Kozon

Fra mandag 17. oktober til og med søndag 23. oktober Programmet omfatter messer i de fire hovedbasilikaer: Sankt Peterskirken, Laterankirken, Santa Maria Maggiore og San Paolo fuori le Mura. Desuden pavens onsdags audiens på Peterspladsen. Guidede ture i Rom. Mulighed for besøg i Vatikanmuseerne eller Villa Borghese.

Pris pr. person: enkelt vær.: kr. 6.750,- dobb.vær: 5.850,- triple vær: kr 5.450,-

Prisen inkluderer:

- Fly (Norwegian) t/r Copenhagen Rome
- Hotel Dei Mille, 6 nætter incl morgenmad og turistskat
- Transfer i bus Fiumicino lufthavn – Hotel dei Mille t/r
- Ugekort til metro og busser i Rom
- Festmiddag lørdag aften.

Tilmelding og nærmere oplysninger:

Kaare Nielsen: e-mail: kaare.h@nielsen.mail.dk

Ulla Elmquist: e-mail: ue@sanktansgar.dk

eller benyt tilmeldingskuponen:

Tilmelding til Rom valfarten 17. -23. oktober 2016

Navn (som det står i passet).....

Adresse.....

E-mail adresse.....

Mobil nr.:.....

Enkelt vær. o Dobb.vær o Triple vær o

ønsker Vatikanmuseer + kr 213,- o eller:

ønsker Villa Borghese + kr 127,- o

Else og Jørgen Jørgensens Fond

Til fordel for ensomme, syge eller gamle medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark uddeles legater fra Else og Jørgen Jørgensens Fond.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl, alder samt kopi af årsopgørelse for 2015 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 1. september 2016.

Ansøgningen stiles til:

Katolsk Bispekontor
Att. Jacob Messerschmidt
Gammel Kongevej 15 A
1610 København V

Valfart til Vor Frue af Aasebakken 2016

Søndag den 29. maj 2016
Kristi Legems og Blods fest

"Lad os med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed."
(jf. Hebr. 4,16)

Program:

kl. 9.15: Valfart gennem Rude skov
Udgår fra skovbrynet på Rudersdalsvej i Holte.

kl. 10.30: Mulighed for skriftemål
(polsk, dansk, engelsk) v/Vor Frue Kloster

kl. 11.30: Bispemesse

kl. 12.30: Pause
Mulighed for spisning, samvær, leg. Salg af vietnamesisk mad, kaffe og vand fra spejderne. Mød DUK og andre katolske lægmands-organisationer

kl. 15.00: Mariaandagt
Dagens program slutter kl. 15.45, men man er velkommen til at blive på grunden så længe som man vil

Praktiske oplysninger: Deltagelse i valfarten gennem skoven:

Bus og tog:
Vi anbefaler følgende toge, hvis man skal gå gennem skoven: Fra Kbh.: Ankomst Holte St.: 8.31. Mod Kbh.: Ankomst Holte St.: 8.34
Der er mulighed for at få kart bagage fra Holte Station til Aasebakke mellem 8.30 og 9.00. 20 minutters gåtur til valfartstartstedet: Rudersdalsvej 41, 2840 Holte (overfor Poppel Allé).
Bus til Høsterkøb: 197 fra Holte st. via Høsterkøbvej til Birkerød st. Afgang fra Holte st. kl. 9.26, 10.26, 11.26.
Stoppsted: Magleås kursuscenter.

Kontaktperson Valfart: Franz Igwebuike 26 15 00 13.

Tryk: PASTORAL-CENTRET

Gud alene er mit alt

Marie Antoinette de Geuser- én af Karmels mystikere - skrev om den sande fattigdom.

Tekst: Kirsten Krog

SPIRITUALITET Jeg læste engang følgende omvendte og paradoksale formulering: "For de fleste er vejen til magtesløshed lang. [...] Men bliver du i Guds skole, kommer nederlagets dag". Skulle det nu være et forjættende løfte? Ja, læser man om den franske mystiker Marie-Antoinette de Geuser, forstår man, at det er det, ja det er en stor lykke at nå dertil i Guds skole, hvor jeg mister mig selv og Gud bliver mit Alt.

Hvem var Marie-Antoinette?

Marie-Antoinette blev født i Le Havre i 1889 og døde i 1918. Hun regnes som én af Karmels mystikere. Havde det ikke været

for hendes dårlige helbred, var hun højst sandsynlig indtrådt hos karmeliternonnerne i Pontoise. I stedet fik hun lov til at indtræde der i åndelig forstand, så hun fik en særlig tilknytning til klostret, og hun førte en livlig korrespondance med klostrets priorinde, Moder Marie-Thérèse. Ikke mindst igennem denne korrespondance og korrespondancen med hendes farbror, som var præst og blev hendes åndelige vejleder, får man et stærkt indblik i Marie-Antoinettes åndelige udvikling frem mod den totale overgivelse til Gud.

Stedfortrædende lidelse

For Marie-Antoinette drejer alt sig om Jesus: "Jeg finder mit alt i Jesus". Også når det drejer sig om den dybe mystiske hemmelighed i stedfortrædende lidelse – det at ofre sine lidelser til Gud for andres skyld – er det Jesu lidelser, der tæller. Marie-Antoinette var fuldt ud klar over faren ved at komme til at dyrke sine egne lidelser i stedet for at have sit fokus på Jesus. Hun formulerer det sådan: "Jeg indså klart, at jeg var dette redskab, og at bristen på følsomhed lå i min overdrevne bundethed til lidelsen." I et brev til en præst skriver hun: "Jesus vil forene sig helt med mig i mit indre, for at det skal være ham, som lider i mig, for mine egne lidelser og ydmygelser kan ikke bidrage det mindste til Guds ære, men det er Jesus, som skal være min skat og på samme måde min styrke". Igen og igen kommer hun tilbage til, at lidelsen kun er frugtbar, når den udspringer af kærligheden til Jesus. Men for den der elsker, bliver det bitre sødt: "Alt som er bittert, bliver sødt,

for under det totale offers skorpe, finder man altid denne ubeskrivelige frugt, som er Gud alene".

Sjælens fattigdom.

Men det er hverken de materielle eller legemlige lidelser, som for alvor er en lidelse for Marie-Antoinette, men den åndelige fattigdom – oplevelsen af intet at have at give Gud: "Der findes en slags fattigdom, som berører mig meget mere, og som Gud lader mig praktisere allerede nu. Det er den sande fattigdom, sjælens fattigdom, den, som gør, at man er berøvet alt og ikke har noget at give Gud. Den største vederkvælgelse man har, når man elsker, er at kunne bevise det gennem at give, gennem at give sig selv, men det formår jeg ikke, fordi jeg er et intet. Det er ikke bare sådan, at jeg intet har, jeg er helt enkelt intet. Det eneste, jeg formår, er at overgive mig uden forbehold og lade mig fortæres helt til enden, uden at forsøge at forstå. [...] Jeg tror ikke, jeg *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr: 7
13. maj 2016 · 42. årgang
POST
PP
DANMARK

skal andet end acceptere alt, i fred, glæde og kærlighed, og når den brændende ild fortærer alt, kommer Jesus selv og sætter sig i mit sted og giver Den hellige Treenighed al den herlighed, taknemlighed og kærlighed, som jeg så gerne ville give ham".

At glæde sig over sit intet

Men det er ikke så helt enkelt at nå dertil, hvor man kan glæde sig over at være et intet, fordi man derigennem kan "lade sig gøre" helt og alene af Gud, som Marie-Antoinette udtrykker det. I et brev til priorinden i karmeliterindeklosteret i Pontoise kommer hun med et sigende billede på, hvad det vil sige at blive et intet. Hun maler for os billedet af en skovhuggers arbejde og af materialet på et savværk. Her er der store brædder af ædelt træ, som er lige til at sælge, og så er der alt resttræet, alle stumperne, som ikke er brugbart som byggemateriale, men som dog kan samles sammen og bruges som brænde, der kan varme i vinterkulden, og hun fortsætter: "Nuvel, jeg synes, at Kirken er en stor skov for Gud, alle de sjæle, som er noget værd og kan have nogle fortjenester og dyder, lader han tjene som byggemateriale. [...] Men der findes også nogle små stakler, som ikke har nogen værdi og ikke kan bruges til noget. Men for alligevel at anvende dem, lader Gud dem brænde i sin kærlighed. Meningen med dem er, at de skal fortæres helt og holdent for at varme og optænde de andre i Kærligheden. Gud anvender dem til at optænde den kærlighedsbrand, som skal fortære hele verden."

Da elastikken sprang

Men hvem har egentlig lyst til at være et lille stykke resttræ, som fortæres af ilden, når man kunne være en fin, beundret planke

i Guds hus? Det er sandt, som jeg citerer det i begyndelsen af artiklen, at vejen til magtesløsheden er lang, fordi vi kæmper imod af alle kræfter, for dog blot at blive et lille pænt stykke anvendeligt træ – i egen kraft. Marie-Antoinette kendte også til denne kamp, denne underlige, stadige kamp for at forblive i magtesløsheden. For livets tilskikkelser og Guds ledelse fører os jo gang på gang til grænsen for vores formåen. Nogle oplever det hyppigere end andre. Men lige meget hvor "begavet" vi er med nederlaget og magtesløshedens øjeblikke, er det som om vi altid finder tilbage til vor egen styrke, væk fra vor totale beroen på Guds kraft i vor magtesløshed. Men selvom vejen til magtesløshed er lang, kan man ved Guds hjælp nå målet: Den totale magtesløshed, som er begyndelse for Guds muligheder i os. Marie-Antoinette beskriver dette endelige gennembrud på følgende måde: "Det forefaldt mig, som om jeg hidtil havde været stængt inde i mig selv, og når nåden fik mig til at gå ud af mig selv for at forene

mig med de højere regioner, var der altid en elastik, som drog mig tilbage til mørket. Men denne gang sprang elastikken, og jeg forblev i ham. Gud alene er mit Alt".

Nederlagets dag

Mens vi stræber efter hellighed, venter Gud kun på "nederlagets dag", den dag hvor vi opgiver os selv og kaster os i hans arme, den dag vi flytter blikket fra os selv hen på ham: "Jeg tror, at hvert skridt jeg tager på fornedrelsens trappe frembringer yderligere et skridt på forherligelsens trappe for hans del. Jeg tror, at om man af egen kraft ophøjer sig, støder man hurtigt på en grænse på grund af ens egne kræfter, og hvis man opnår hellighed på denne måde, så er det aldrig andet end en personlig og begrænset hellighed. Men hvis man derimod stiger ned i sin elendighed ved at gøre sig til intet, så tror jeg, at man ved "jeg'ets" yderste grænse falder i ham, og det er det, som er den sande hellighed, hans egen".

At være Guds vilje

Hellighed er altså ifølge Marie-Antoinette at forblive i Gud, overgive sig til hans vilje og acceptere sit eget intet for at få del i Guds alt. Hellighed er ikke noget, man skal præstere, og består ikke i noget, man skal gøre, den består ganske enkelt i "at lade sig gøre", at være åben overfor Guds virke i os, ved at gøre plads for ham. Den 3. juli 1916 skriver Marie-Antoinette til Moder Marie-Thérèse: "Vor store Guds vilje, han som er kærlighedens Gud, er en rettesnor, som er værd at tilbede, og som gør, at vi er beroende på ham i de mindste ting. [...] Det er ved at forblive i kærligheden, at jeg sætter hans vilje i værk for hans æres skyld". Målet er at blive Guds vilje: "At bare være hans levende vilje, det er det, som er hele mit liv, hele min fred og hele min lykke".

Længsel efter sjæle

Men for Marie-Antoinette er denne glæde og hvile i Gud ikke en eksklusiv glæde, hun holder for sig selv. Hun skriver: "O, hvor gerne ville jeg ikke drage alle andre med mig opad, ovenover alt, som forgår, for at de kunne blive rodfæstet i denne ene og levende Virkelighed og omdannes i Lyset og helliges i Sandheden! Hvor gerne ville jeg ikke meddele dem denne sandhed for derved at mangfoldiggøre de kilder af taknemlig kærlighed, som vælder op til den Allerhøjestes ære! [...] Jeg ville ønske, at jeg kunne gøre ham kendt og elsket, for at han kunne blive lovsunget." Selv i sin apostolske iver er Marie-Antoinettes blik vendt mod Gud.

Han alene er og gør alt!

Marie Antoinette de Geuser. Tegning af søster Mikaela O.C.D. Glumslöv i biografi af biskop Anders Arborelius O.C.D.

Katolsk skole i 100 år

Sankt Birgitta skole i Maribo fejrede jubilæet den 13. maj.

Tekst: Skoleleder Ole Nielsen.

JUBILÆUM I maj 1916 ankom Mère Marie Augusta sammen med tre Sankt Joseph Søstre til Maribo for at starte børnehjem og skole for de polske roepolakkers børn. Søstrene flyttede ind i bygningerne mod Østergade og efter få dage ankom 30 polske piger; det første år var der 73 elever, hvoraf de 50 boede på skolen – Sankt Joseph Søstrenes Skole i Maribo var startet.

Søgningen til skolen voksede, og søstrene foretog den første af mange udvidelser, da bygningen mod Ansgarsvej blev etableret. Søstrene nedlagde dog efter 2. verdenskrig børnehjemmet og drev fra 1952-65 en børnehave.

Nedgangen i antal katolske børn og søstre betød, at man midt i 1950'erne åbnede skolen for ikke-katolske elever og der blev ansat "civile" lærere. I dag er der ingen søstre tilbage på skolen, men søstrene har fortsat en tilknytning til skolen, idet de udpeger et medlem til skolens bestyrelse.

På grund af det stadigt faldende antal

søstre skiftede skolen status fra privatejet skole til selvejende institution, og skiftede i den forbindelse navn til Sankt Birgitta Skole.

Skolen har gennem de seneste år været støt voksende, og i dag – 100 år senere – har skolen 480 elever. Samtidig er sket en del udvidelser ved at skolen har opkøbt flere naboejendomme.

Løfter arven

I forbindelse med jubilæet har eleverne haft temauger, hvor temaet har været skolens historie og skolens grundlag. De mindste elever havde besøg af sr. Hildegard Doods, der har fortalt eleverne om Sankt Joseph Søstrenes historie.

Sankt Birgitta Skole har et godt samarbejde med Folkekirken, så det var helt naturligt, at jubilæet også blev fejret med en festgudstjeneste i Maribo Domkirke med deltagelse af biskop Czeslaw Kozon og biskop Steen Skovsgaard fra Folkekirken.

Sr. Hildegard Doods i færd med at fortælle skolens mindste elever om Sankt Joseph Søstrenes historie.

Det katolske menneskesyn med individet i centrum præger dagligdagen og skolen har fokus på både dannelse og uddannelse. Skolens mission er nu og i fremtiden at medvirke til at få eleverne "til at lykkes" – både med det faglige, men især med det menneskelige.

Forældres, elevs, pædagogers og læreres engagement har præget Sankt Birgitta Skole de første 100 år, og jeg er overbevist om, at det samme vil gøre sig gældende de næste 100 år.

Læs mere om Maribo på side 7.

Kvindelige diakoners historiske rolle skal undersøges

En kommission skal belyse spørgsmålet.

Tekst: Niels Messerschmidt

DIAKONI Pave Frans vakte nogen opmærksomhed i og uden for Kirken da han på et møde den 12. maj erklærede sig villig til at nedsætte en kommission, der skulle undersøge spørgsmålet om kvindelige diakoner.

Kvindelige diakoner er omtalt i Det nye Testamente, af flere kirkefædre og i dokumenter fra koncilet i Nikæa i år 325, men det er usikkert om de har haft samme funktion som nutidens permanente diakoner.

På mødet med Den internationale Union af Generalsuperiorer sagde pave Frans, at kvindelige diakoner omtalt i Det nye Testamente efter hans opfattelse ikke var ordinerede og at de udfyldte en helt særlig funktion; af sømmelighedsgrunde at bistå ved dåb af voksne kvinder ved nedsænkningen i vandet og ved indsmøring af kroppen med hellige olier før og efter dåben. De hjalp desuden biskopperne med at vurdere ægtheden af påstande om hustruvold ved at undersøge kvindens krop.

Spørgsmålet om kvindelige diakoner i den tidligste kristendom blev rejst af en søster, der på mødet spurgte hvorfor Kirken i dag ikke inkluderer kvinder i tjenesten som permanente diakoner: "Hvad forhindrer Kirken i at gøre kvinder til permanente diakoner, sådan som det var tilfældet i Urkirken? Måske burde man oprette en officiel kommission til at undersøge spørgsmålet?" spurgte hun.

Emnet kun 'dunkelt' belyst

Den katolske Kirke åbnede efter 2. Vatikanconcil for at lægmænd kunne vies til permanente diakoner, og i konstitutionen om Kirken Lumen Gentium (nr. 29) beskrives diakonens opgaver som tjeneste under liturgien og i ordets forkyndelse, dvs. ret til at prædike og at døbe, men ikke ret til at fejre messe og høre skriftemål. Nu bad ordenssøstrene paven om at overveje om ikke også kvinder kunne gøre tjeneste som diakoner.

Pave Frans gentog, at han gerne ser flere kvinder i ledende positioner i Kirken, fordi ordination ikke er nødvendig i mange tilfælde, og han understregede værdien af kvinders måde at se tingene på. Men

Pave Frans hilser på sr. Carmen Sammut, Missionsøster af Vor Frue af Afrika, under sit møde med Den internationale Union af Generalsuperiorer i Vatikanet. Foto: L'Osservatore Romano.

det er vigtigt at sikre sig, tilføjede han, at deres opgaver rækker udover den funktionelle rolle og da er det særligt værdifuldt, at kvindernes røst bliver hørt under udredningsarbejdet inden der træffes en beslutning. "Mænd og kvinder er komplementære og der er brug for begge som rådgivere".

Spørgsmålet om kvindelige diakoner er dog "dunkelt", forklarede paven og sagde, at der er behov for at undersøge det nærmere. "Jeg vil spørge Troslærekongregationen om der findes studier om emnet [...] Personligt synes jeg det er nyttigt at nedsætte en kommission for at afklare spørgsmålet grundigt", sagde paven på mødet.

Kvindediskriminerende

Tilbage i 2001 udsendte den internationale teologikommission – et rådgiverorgan under Troslærekongregationen – et dokument hvori man konkluderede, at de kvindelige diakoners arbejdsopgaver i Urkirken ikke var de samme som dem, som permanente diakoner udfører i dag.

Kommissionen tilføjede, at diakonatet var adskilt fra præsteembedet. "Det er en klar adskillelse mellem bispe- og præsteembedets sakramente på den ene side og den diakonale tjeneste på den anden side. Enheden i præsteembedet bliver tydeligt understreget i Kirkens tradition og særligt gennem Læreembedets undervisning".

Troslærekongregationens nuværende præfekt, kardinal Gerhard Müller, sad med i 2001-kommissionen. Müller sagde bagefter, at kvinder ikke kan ordineres til diakoner af de samme grunde som de ikke kan blive ordineret til præster. "Det ville være virkelig kvindediskriminerende hvis man sagde, at de egnede sig til diakonatet, men ikke til præste- eller bispeembedet", sagde kardinal Müller dengang.

Udgivelser

Katolsk kunstner debuterer som forfatter.

Læs mere på side

4

Kirkedage

Fire himmelske dage i København.

Læs mere på side

5

Maribo

Byjubilæum, pilgrimshus, Sankt Birgitta Kirke.

Læs mere på side

7

Katolske skoler

Antimobbepolitik og Science-priser.

Læs mere på side

10

KO mener

Historisk vendepunkt

Pave emeritus mangeårige sekretær, ærkebiskop Georg Gänswein, omtaler konklavet i 2005, hvor Ratzinger blev valgt, som "en dramatisk kamp". Det sagde han ved lancering af en ny bog om Benedikts pontifikat. Han sagde også, at Frans og Benedikt ikke er to "konkurrerende" paver, men at de sammen repræsenterer et "udvidet" Petersembede med hhv. én aktiv og én kontemplativ person.

Gänswein sagde, at Benedikt ikke frasagde sig Petersembedet ligesom pave Celestin V i det 13. århundrede, men at han snarere forsøger at fortsætte sit embede på en mere hensigtsmæssig måde i lyset af hans skrøbelighed.

"Derfor er det pavelige embede fra og med den 11. februar 2013 ikke længere det samme", fastslog Gänswein. "Det er fortsat fundamentet for Den katolske Kirke, men Benedikt har gennem sit enestående pontifikat forandret det på en dyb og varig måde".

I et tilbageblik over Benedikts pontifikat kaldte Gänswein ham for "en klassisk 'homo historicus', en vestlig person per excellence, der som ingen anden rummede hele den katolske traditions rigdom". Men samtidig var han "dristig nok til at åbne døren til en ny fase, et historiske vendepunkt, hvilket ingen havde forestillet sig for 5 år siden".

Gänswein berørte også skandalerne i slutningen af Benedikts pontifikat (bl.a. Vatileaks og hans manglende succes med at reformere kurien), men sagde, at disse havde "intet eller meget lidt" at gøre med beslutningen om at abdicere. Gänswein insisterede at "det var passende" for Benedikt til at træde tilbage, fordi han "var klar over at han ikke længere havde den fornødne styrke til at udøve et så stort embede. Han kunne gøre det [at træde tilbage], fordi han længe – ud fra et teologisk vinkel – havde gennemtænkt muligheden for fremover at have en pave emeritus. Derfor gjorde han det".

Benedikt har i stedet "opbygget et personligt embede med en kollegial og synodal dimension, næsten et fælles lære-embede, som ønskede han at gentage sit motto fra sin tid som ærkebiskop af München og Freising, og som biskop af Rom, 'Cooperatores Veritatis' – medarbejdere i sandheden".

Gänswein understreger derfor, at der siden Frans' valg ikke findes "to paver, men de facto ét udvidet Petersembede – med et aktivt og et kontemplativt medlem". Han sagde, at det var grunden til at Benedikt har beholdt sit navn og den hvide præstekjole.

"Han har heller ikke trukket sig tilbage til et kloster i isolation, men opholder sig inden for Vatikanet – som om han blot var trådt et skridt til side for at gøre plads for sin efterfølger og en ny fase i pavedømmets historie", mener Gänswein.

Gänswein konkluderer: "Derfor er det ikke overraskende, at nogle så det som en revolutionerende handling, eller helt i evangeliets ånd, mens andre så det som udtryk for et mere sekulariseret pavedømmet, mere kollegialt og funktionelt, eller blot mere menneskeligt og mindre helligt. Endelig mener andre, at Benedikt XVI ved at abdicere – i teologisk og historisk-kritisk forstand – næsten har afmytologiseret pavedømmet". NM

Au pair-ordning holder ikke

Caritas har udarbejdet politik-papir.

Tekst: Andreas Riis, Caritas Danmark

ORDNING "Au pair-ordningen holder ikke. Der er reelt tale om en ordning, der sikrer billig hushjælp til tidspressede danske familier, der har råd til en au pair. Kun i mindre grad kan man tale om kulturudveksling, som er det officielle formål. Ordningen bør principielt set afskaffes og hushjælp i fremtiden tilkøbes på de vilkår, der almindeligvis gælder på arbejdsmarkedet. Vil Folketinget ikke det, må ordningen forbedres".

Det siger Jann Sjørnsen, generalsekretær for Caritas Danmark. Caritas arbejder for au pairer gennem Au Pair Network, der informerer og rådgiver au pairer, og skaber mødesteder og sociale aktiviteter for målgruppen.

Styrk au pairers rettigheder

"Danmark har på au pair-området et blindt punkt i forhold til kvinders rettigheder. Au pairer står i en meget usikker situation, først og fremmest fordi den toårige opholdstilladelse er knyttet til værtsfamilien. Den skal knyttes til au pairesen selv, så man kan vælge en værtsfamilie fra uden frygt for ikke at kunne blive i Danmark, hvis samarbejdet ikke fungerer. Og reglerne i forbindelse med graviditet skal ændres, så au pairesne får bedre mulighed for at planlægge hjemrejse og det fremtidige liv med barnet", siger Jann Sjørnsen.

Caritas arbejde konkret – og med politik

Udmeldingerne fra generalsekretæren kommer på baggrund af, at Caritas har

offentliggjort et såkaldt politik-papir vedrørende au pair-ordningen. Papiret er godkendt af bestyrelsen for Caritas, der har Christa Bonde som formand:

"Uanset hvordan au pair-ordningen er, så vil Caritas gerne gøre en konkret indsats for de au pairer, der kommer til Danmark. Det gør vi gennem samarbejdet med Fagforeningen FOA og Kirkenes Integrationstjeneste i Au Pair Network. Men det vil også være mærkeligt, hvis Caritas ikke forholder sig principielt til ordningen, og hvordan den kan forbedres, hvis ikke et flertal i Folketinget vil afskaffe den. Ordningen er jo afgørende for, hvordan au pairer har det i Danmark", siger Christa Bonde om baggrunden for politik-papiret.

Enig med Caritas

Caritas har talt med Kalaya (navnet ændret) fra Thailand, som er 28 år, har en bachelorgrad i engelsk fra Thammasat Universitet og i øjeblikket bor som au pair hos en familie i Danmark. Hun har tidligere været på au pair-ophold i Ohio, USA. Efter at have læst den officielle beskrivelse af den danske ordning havde hun forventet, at ordningen fungerede omtrent på samme måde her:

"Alle i Danmark opfatter ordningen som billig arbejdskraft og ikke længere det her med kulturel udveksling, men det siger man bare ikke højt. 8 ud af 10 af de thailandske au pairer, jeg snakker med, er utilfredse, men de vil gerne beholde deres opholdstilladelse... Jeg synes, at myndighederne skulle ændre beskrivelsen,

så unge kvinder som mig selv ikke bliver vildledt til at tro, at vi kun er her for at passe børn og lave lette huslige pligter, ligesom i USA," siger Kalaya.

Caritas' forslag om at afskaffe ordningen og ellers indføre en række forbedringer, er Kalaya meget enig i, især punkterne om opholdstilladelse og graviditet. Hun synes også, der skal være bedre oplysning om ferieregler og fritid.

Derudover mener Kalaya, at det er uretfærdigt, at au pairer skal betale skat, uden at man får de samme rettigheder som danskere:

"Det giver ikke mening at bruge de samme regler for skat som for danske arbejdere. Hvad får au pairer for den skat, vi skal betale til stat og kommune? En af mine venners værtsfamilie sagde til hver af de au pairer, de havde boende, at de skulle lade være at betale, fordi de alligevel ikke får velfærd eller gratis uddannelse lige som danskerne. Selv værtsfamilierne kan se det, så hvorfor ignorerer politikerne det?"

En basal menneskerettighed

Kalaya mener, at myndighederne bør efterligne au pair-reglerne i USA og Canada, hvor man har længere arbejdstider, men til gengæld har bedre løn og lavere leveomkostninger. Desuden anerkendes man som arbejdstager, og kontrakterne håndteres af godkendte bureauer. Ligeledes har man andre regler, når det gælder graviditet:

"Den canadiske regering smider ikke care givers ud og fjerner opholdstilladelsen, hvis man bliver gravid, lige som i Danmark. Au pairer skal have ret til at blive og arbejde indtil den naturlige barsel, så de kan forberede sig og tage de bedste beslutninger for sig selv og barnet. Det er en basal menneskerettighed, som au pairer fortjener," siger Kalaya.

Kardinal Karl Lehmann fylder 80 år

Kontroversiel og elsket person træder tilbage som biskop af Mainz.

TYSKLAND Kardinal Karl Lehmann, som i næsten 33 år har stået i spidsen for bispedømmet Mainz, fyldte 80 år den 16. maj. Samtidig har pave Frans accepteret hans afskedsansøgning på grund af alder.

Karl Lehmann blev født i 1936 i Sigmaringen i Schwaben. Han studerede i Rom og blev præsteviet 10. oktober 1963 af kardinal Julius Döpfner, ærkebiskop af München og Freising. Han var assistent for teologen Karl Rahner, og som teologiprofessor underviste han i Mainz og senere i Freiburg. Som 47-årig blev han i 1983 udnævnt til biskop af Mainz, den dengang yngste katolske biskop i Tyskland. Fra 1987 til 2008 – i en periode på 21 år – var han formand for Den tyske Bispekonference.

Lehmann var en markant skikkelse i Kirken i Tyskland. Han regnes for brobygger og dialogens mand. Han er således fortaler for økumenisk åbenhed, og har nydt stor anerkendelse også i Den evangelisk-lutherske Kirke, inden for politik, erhvervsliv, videnskab og kulturlivet. Han blev set som leder af den liberale fløj i bispekonferencen, mens kardinal Joachim Meisner, ærkebiskop emeritus af Köln, stod i spidsen for den konservative fløj. Lehmann var længe om at blive kreeret

til kardinal. I alle konsistorier i 1990'erne fremførte Tyskland ønsket om at gøre ham til kardinal. Ingen tvivlede på Lehmanns dygtighed og egnethed, men på grund af hans frimodighed og evne til at kritisere Rom, når han fandt det nødvendigt, var han ikke videre populær i den romerske kurie. I Tyskland mente man, at Lehmann nok aldrig blev kardinal, i hvert fald ikke under Johannes Paul II's pontifikat. I sine udtalelser om kontroversielle spørgsmål tog Lehmann aldrig 'karrieremæssige' hensyn, men fulgte sin samvittighed, fx i spørgsmålet om behandlingen af gengifte fraskilte og abortrådgivning. I sidstnævnte spørgsmål valgte han dog at følge pavens utvetydige ordre, selv om han personligt var uenig heri, og han satte alt ind for at forhindre en splittelse af Kirken i Tyskland. For dette modtog han meget kritik, men høstede også stor anerkendelse, fordi han formåede at holde Kirken sammen, og udnævnelsen til kardinal i 2001 kom nok som en anerkendelse af denne præstation.

I kardinal Lehmanns CV indgår æresdoktorater i teologi på flere tyske og

udenlandske universiteter, ligesom han var medlem af Akademiet for videnskab og litteratur i Mainz, og Det europæiske Videnskabsakademi i Salzburg. I 2000 blev han tildelt Großes Bundesverdienstkreuz mit Stern und Schulterband, og han har også modtaget Karl-Barth-prisen og Romano Guardini-prisen. Lehmann er æresborger af byen Mainz.

NM

Kardinal Karl Lehmann træder tilbage efter næsten 33 år som biskop af Mainz. Foto: Bispedømmet Mainz.

Bispedømmet Oslo hiver staten i retten

Har bispedømmet fået udbetalt uretmæssig støtte eller ej?

Tekst: Niels Messerschmidt

NORGE I en verserende strid om økonomisk støtte i millionklassen hiver det katolske bispedømme Oslo nu den norske stat i retten. "Vi har aldrig på noget tidspunkt modtaget for mange penge", hedder det i en pressemeddelelse fra Den nordiske Bispekonference. En gennemgang af bispedømmets medlemsregister har vist, at "de fleste af de medlemmer, staten betegner som forkert registrerede, har været medlemmer hele deres liv". I Norge modtager kirker og trossamfund et statstilskud, hvis størrelse anghænger af antallet af medlemmer.

Biskop Bernt Eidsvig beklager atter, at bispedømmet "i en begrænset periode har anvendt en kritisabel metode til at registrere medlemmer". Denne metode "var til skade for enkelte personer og blev kritiseret af kontrolmyndighederne". "Vi har beklaget det og beklager det igen", siger Lisa Wade, administrativ leder i bispedømmet Oslo, som tilføjer at det er lykkedes at "rydde op i det".

I starten af 2015 indrømmede bispedømmet, at man havde registreret godt 7.000 personer som katolikker uden at have spurgt dem, fordi man antog, at de kom fra katolske lande. Bispedømmet benyttede sig af navneligheder, som man fandt i telefonbøger og offentlige registre. Antallet af katolikker, der ulovligt blev registreret på denne måde, er dog forsvindende lille i forhold til det antal katolikker, som rent faktisk bor i Norge, forklarer hun.

Katolske kristne udgør et mindretal i Norge og de fleste katolikker er – ligesom i fx Danmark – indvandrere.

Berettiget statsstøtte eller ej?

De norske myndigheder optog rapport om bedrageri og pålagde bispedømmet Oslo at

tilbagebetale hele det økonomiske tilskud, det havde modtaget fra den norske stat i perioden 2011-2014 for dets godt 130.000 medlemmer.

Bispedømmets argument er, at katolikker, der kommer som indvandrere til Norge, forbliver katolikker og dermed medlemmer af Den katolske Kirke i Norge. Ifølge den norske stat gælder støtten kun de personer, der ved indrejse til landet aktivt og med angivelse af personnummer lader sig registrere i Den katolske Kirke i landet. Denne regel, fremhæver bispedømmet,

Administrationschef Lisa Wade mener ikke, bispedømmet Oslo har modtaget uretmæssig økonomisk støtte af den norske stat, selv om de indrømmer at have registreret godt 7.000 personer som katolikker uden at have spurgt dem. Foto: Mats Tande, bispedømmet Oslo.

gælder imidlertid ikke for medlemmer i Den svensk-evangeliske Statskirke; for de bliver i Norge automatisk medlemmer af den norske søsterkirke, og bliver dermed berettigede til statsstøtte.

Accepterer nedskæring i støtte

Kort tid efter at bispedømmet stævende den norske stat meddelte det på sin hjemmeside, at det nu accepterer, at staten beskærer sin støtte til bispedømmet de næste fem år.

"Mens vi venter på at retten skal afgøre sagen, forholder vi os til den modregningsplan som staten har lagt frem. Det vil sige en årlig nedskæring af støtten på fem millioner kroner de næste fem år", siger administrationschef Lisa Wade.

Hun tilføjer, at det er vigtigt for bispedømmet at understrege, at man er uenig i beslutningen om, at bispedømmet skal tilbagebetale 40,5 millioner kroner. Det er baggrunden for, at man har stævnet staten: "Det er vores holdning, at staten fortolker loven forkert, og at vi aldrig har fået for meget udbetalt", påpeger hun.

Lisa Wade afviser samtidig, at bispedømmet Oslo nu foretager en kovending ved at acceptere en reduktion i den statslige støtte de kommende år.

"Vi ser det ikke som en kovending, men som at vi forholder os til Kulturdepartementets og Fylkesmannens modregning af støttebeløbet. Hvis vi vinder retssagen, er det penge, vi vil få tilbage".

Udfordrende tid

Lisa Wade mener, det er for tidligt at sige, hvad de praktiske konsekvenser af den mindre støtte vil blive, og hvordan ressourcerne eventuelt må omprioriteres i de kommende år.

"Men 8 millioner kroner mindre årligt til vigtigt arbejde for de 180.000 katolikker i Norge, primært indvandrere, vil kunne mærkes. Vi bliver nødt til at få mere ud af de knappe ressourcer. Heldigvis har vi mange frivillige, som gør et stort og vigtigt arbejde, og som ser værdien af Den katolske Kirke som samlingssted for mennesker fra hele verden", siger Lisa Wade.

som ligger begravet i Aachen. Frans er den anden religiøse leder til at modtage prisen; Johannes Paul II blev hædret med en 'ekstraordinær' udgave af prisen i 2004.

NM

Frans modtager fornem pris

Kvitterede med at tale om sin vision for Europa.

HÆDER Da Frans den 6. maj modtog den prestigefulde Karlspris ved en ceremoni i Vatikanet, fremlagde han sin vision for en fornyelse af det europæiske kontinent. "Jeg drømmer om en ny europæisk humanisme" baseret på en ny social og økonomisk orden, som fremmer integration og respekt for menneskelivet og dets værdighed, sagde han.

I sin takktale kritiserede paven Europa for at være træt og "indelukket", og han håbede at kontinentets ledere ville lade sig "inspirere af fortiden for bedre at kunne møde nutidens komplekse udfordringer". Frans opfordrede dem til "beslutsomt at forny selve den europæiske idé og give plads til en ny humanisme baseret på viljen til integration, dialog og kreativ problemløsning".

"Jeg drømmer om et ungt og moderligt Europa: en livgivende moder, der respekterer livet og kommer med et håb om liv. Jeg drømmer om et Europa, som bekymrer sig om børnene, som næstekærligt

hjælper fattige og nyankomne migranter, der har mistet alt". Frans ønsker også et Europa, hvor det ikke er "en forbrydelse" at være immigrant og hvor kontinentets unge kan "indånde ærlighedens rene luft" og hvor der findes en kultur "uplettet af forbrugerismens umættelige behov"; en kultur, hvor "ægteskabet og dét, at sætte børn i verden, ses som et ansvar og en stor kilde til glæde".

Frans efterlyste en økonomisk orden, der bygger mindre på spekulation og som med Johannes Paul II's ord er en social markedsøkonomi, der "investerer i folk". Endelig sagde paven, at Kirken gennem sin forkyndelse har en vigtig rolle at spille i at "læge Europas sår".

Karlsprisen hører til de mest prestigefyldte europæiske priser. Prisen er siden 1950 årligt blevet uddelt af den tyske by Aachen til en person, som har bidraget til den europæiske idé og fred på kontinentet. Prisen er opkaldt efter Karl den Store, der stod i spidsen for det tysk-romerske rige og

Kort nyt

Få seneste nyt om pavebesøget i Lund

SVERIGE Pave Frans deltagelse i mindehøjtideligheden for 500-året for reformationen i Lunds domkirke den 31. oktober i år nærmer sig. I den anledning har Det lutherske Verdensforbund oprettet hjemmesiden www.lutheranworld.org/lund2016.

Det er også muligt at holde sig ajour om arrangementet ved at tilmelde sig #Lund2016 på Facebook eller Twitter.

Kirken "ignorerer kvindens rolle"

VATIKANET Kirken har i de senere år ignoreret kvinders bidrag til katolske kultur, hedder det i lederen i et nyt dameblad, som udgives af Vatikanets avis *L'Osservatore Romano*.

Lucetta Scaraffia, redaktør for det nye månedsmagasin *Women-Church-World*, skriver at i løbet af det sidste århundrede er der sket en "skjult revolution", hvor kvinder i stigende grad har bidraget til katolicismens intellektuelle liv. Men det har været "næsten ignoreret" af Kirken, skriver hun, også selv om stadig flere kvinder efter 2. Vatikanconcil begyndte at læse teologi.

Mindepark for dræbte munke

FRANKRIG På 20-årsdagen for mordet på de syv trappistmunke fra det algeriske kloster Tibhirine, får Paris nu en mindepark for martyrerne. Ifølge avisen *La Croix* skifter Sct. Ambrosius-parken i 11. arrondissement navn til Jardin des Moines de Tibhirine. Området var skueplads for terrorangrebet den 13. november 2015.

Muslimske fundamentalister bortførte i marts 1996 syv trappister fra deres kloster i Atlasbjergene. Nogle uger senere blev de fundet dræbt. Det er fortsat uklart om de blev dræbt af deres bortfører eller blev dræbt i forbindelse med militærets befrielsesaktion. Den franske instruktør Xavier Beauvois beskrev hændelsen i sin prisbelønnede film "Guder og mennesker" fra 2010.

Hvem i dit lokalområde har brug for hjælp eller fællesskab? Caritas' Diakonipulje er til aktiviteter for mennesker i Danmark, der har brug for støtte i livet. Se hvordan du søger på www.caritas.dk

Katolsk kunstner debuterer som forfatter: Kirken har givet mig sans for ritualets kraft

Nis-Christian Bredholt voksede op med katolske ritualer som en del af hverdagen, og hans barndomserfaringer har sat sig tydelige spor i hans debutbog. Katolsk Orientering har talt med multikunstneren om kunst, sygdom, forsoning og en from konvertit.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

INTERVIEW Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig... De ord... Jeg tror, at mange mennesker kender det... Jeg har mange gange mærket de ord give ekko i mig. Ikke som et tab af tro. Mere som en undren... Hvad skal det her være godt for, Gud? Hvorfor skal jeg dét her? Hvor vil du have mig hen?"

Ordene er evangeliets – og Niels-Christian Bredholts. Eller Nis-Christian, som der står på forsiden af hans debutbog *Freischwimmer*. Sådan blev han kaldt af de øvrige deltagere på den forfatterskole, som den tidligere leder af Forfatterskolen i København, Hans Otto Jørgensen, etablerede i 2013. Han mødte Niels-Christian Bredholt på et skrivekursus og så et oplagt litterært talent i ham. Han inviterede ham til at deltage i sin nyetablerede etårige forfatterskole, og nu – et par år senere – er resultatet af processen færdigt: debutbogen, som forlaget Gladiator præsenterer som sin første udgivelse af genrebetegnelsen Mixed media, hvor man "kan forvente en tornado af prosa, poesi, fotos og organisationsdiagrammer". Desuden skriver forlaget om bogen, at den er "en skleroseramt mands bekendelser", men også meget mere end det, det er "en flaksende fortælling, der tager sin begyndelse i Polen i 1980'erne... over diagnosen sklerose i 1990'erne til den daglige kamp med en kronisk sygdom".

Sygdom, film og en grå giraf

Bogen er anledningen til, at jeg er på besøg hos Niels-Christian Bredholt i hans lejlighed i det centrale Aarhus. I et byggeri med handicapvenlige boliger. I 1996 fik Niels-Christian Bredholt diagnosen dissemineret sklerose. Han boede på det tidspunkt på Avernakø med sin tysk fødte hustru Uta, som han havde mødt under et ophold i Polen, og deres to sønner på fem og syv år. Parret var begge musikere og skuespillere og turnerede rundt med fælles forestillinger. Da Niels-Christian Bredholt fik diagnosen, var hans første tanke "Endelig får jeg lov at spille med i en rigtig film". Siden blev sygdommen konkret og ubønhørlig virkelighed, og hans liv fik et dramas karakteristika: Hans kone forlod ham, og sygdommen forværredes, så han ikke længere kunne gå, men dog stadig kunne svømme – deraf titlen på hans bog. Nu sidder han i kørestol, og svømme kan han kun med hjælp fra svømmebælter og andet udstyr. I hans stue står 'den grå giraf', en lift, som blev installeret for at aflaste de hjælpere, der bl.a. sørger for, at han kommer op af sengen om morgenen.

Teater på polsk

I de 20 år, der er gået, siden han fik diagnosen, er der sket meget i hans liv, og sammenhænge, der før var usynlige for ham, er blevet tydeligere. Ikke mindst er han begyndt at forstå barndommens katolsk

prægede familieliv og miljø som en nøgle til meget af det, der siden har tiltrukket ham, det, der har fået ham til at føle hjemlighed og fællesskab. Som ung rejste han til Polen og opsøgte miljøer med eksperimenterende teater. Han forstod ikke ret meget polsk og følte sig i det hele taget på gyngende grund. Men hans medbragte harmonika gav ham adgang til et fællesskab, hvor det ikke var nødvendigt at forstå alle ordene for at forstå meningen og være en del af sammenhængen.

"De spillede absurd teater, og jeg kunne sætte mig og være med ved at spille harmonika og iagttagelse, hvad der foregik. Dengang forbandt jeg det ikke med kirken og min katolske baggrund, men i dag tænker jeg, at kirkens rum, hvor det mystiske og ritualets kraft får plads, har en parallel i teatret, og som katolik havde jeg noget med mig, som gjorde, at jeg kunne finde et fællesskab med mennesker i Polen, som jeg ikke følte på samme måde ret mange steder hjemme i Danmark," siger han.

Han tilføjer, at han ofte har let ved at relatere til de af sine hjælpere, som har baggrund uden for Danmark, fx i Øst- og Centraleuropa.

"Det er svært at sætte fingeren på, hvad det handler om, men der er en klangbund, som jeg tror har at gøre med det, at ritualer og det mystiske kan få plads, og at alt ikke skal forklares med ord og fortolkes, men kan stå rent i sin enkelhed," siger han.

Valfart og værdifællesskab

Niels-Christian Bredholt er født i en katolsk familie. Kirkegang om søndagen, hvor han og en af hans brødre var ministranter, var en del af livsrytmen, og den årlige valfart til Åsebakken var også en naturlig familiebegivenhed. Begge dele beskriver han i sin bog som en sanset erfaring, han ikke nødvendigvis forstod alle teologiske betydninger af, men tog med sig, ligesom han tog andre erfaringer af tros- og værdifællesskab med sig fra opvæksten.

"Mine tre brødre og min søster og jeg gik på katolsk privatskole, mens vores legekammerater fra kvarteret gik på den lokale skole og i det hele taget levede et andet familieliv. I vores hjem kom der præster, og vi fik fortalt historier om vores oldefar, Mogens Ballin, som konverterede fra jødedommen til katolicismen på et tidspunkt, hvor det var meget kontroversielt," fortæller Niels-Christian Bredholt.

I bogen *Freischwimmer* er der en tekst, som handler om oldefaren, som tog det ekstra fornavn Francesco, og som – med Niels-Christians ord "gjorde sig bemærket ved at lokke Johannes Jørgensen til også at konvertere til katolicismen og indirekte være skyld i indførelsen af symbolismen i dansk litteratur", som der står i bogen – med tilføjelsen "Min oldefar var vist meget from som de fleste, der konverterer."

Nis-Christian Bredholdt med sin nye bog *Freischwimmer*. Foto: Ninett Rhode, Scleroseforeningen.

Oldefarens historie blev fortalt i barndomshjemmet, hvor også flere af hans sønner, der var blevet præster, jævnligt kom.

"Dengang var det bare en del af vores liv i familien; først senere blev jeg klar over, at det var lidt ud over det sædvanlige med et hjem, hvor der kom mænd i sorte kjoler," siger Niels-Christian Bredholt med et smil.

Stræben og symbolisme

Niels-Christian Bredholts far bad Fadervor med sine børn hver aften, men gav dem aldrig teologisk undervisning eller talte med dem om tro. Han var uddannet ingeniør og arbejdede en stor del af Niels-Christian Bredholts barndom i Grønland. Han var kreativ, eksperimenterende og stræbsom på sin egen skæve måde, og han gav børnene indtryk af, at man skulle stræbe. Men efter hvad? Det var Niels-Christian i tvivl om. Han var ordblind, men dybt optaget af litteratur og fordybde sig i de store russiske forfattere Ivan Turgenjev og Fjodor Dostojevskij og i danske symbolister som Johannes Jørgensen. Han drømte om at skrive, men valgte musikken og teatret.

Kunne ikke få et stipendium til Rusland, men fik et til Polen. Og så tog tingene fart. Med musik, teater og kærlighed. For i Polen mødte han sin senere kone, og de to fandt et fællesskab i musik og teater, og de byggede et liv op sammen, hvor alt på en måde var godt.

"Det var nok fortsat sådan, hvis jeg ikke var blevet syg. Og jeg kan ikke sige, at jeg er glad for at have sklerose. Det er besværligt og uforudsigeligt, og jeg har øjeblikke, hvor jeg bliver frustreret og vred. Men jeg kan huske tidspunkter dengang for over tyve år siden, hvor jeg i glimt tænkte, at der manglede noget, der var en dimension, som var fraværende. Og nu kan jeg se, at der har åbnet sig noget nyt, som ikke ville have åbnet sig uden sygdommen," siger han.

Forsoning og absurd teater

Det nye er svært at sætte ord på, men et centralt begreb er forsoning, forklarer han.

"Min bog er en måde at komme overens med mit liv, med det, jeg har med mig, og med min far og det, han gav mig og det, han var. Han blev syg, før vi fik talt om mange ting. *Fortsættes side 12* ►

Mogens Ballin i 1890. Billedet er gengivet på forsiden af Nis-Christian Bredholdts bog.

Lad os få en ny Luther

Cantalamessa med i paneldiskussion om social ulighed og vild kapitalisme.

DEBATMØDE Med strålende sol og røde haveparasoller var der næsten dømt garden party stemning, da pavens personlige prædikant, Raniero Cantalamessa, Københavns biskop Peter Skov Jakobsen og den tyske lutherske teolog Peter Duchrow mødtes i bispegården ved Vor Frue Kirke til en paneldiskussion. Den lette stemning stod i kontrast til fokus, der lå på så tunge emner som sekularisering, flygtningekrisen og neoliberalismen.

”Jeg håber, Europa vil producere en ny Luther. Luther afslog kommercialiseringen af frelsen. Det er ikke tilfældigt, at Karl Marx kaldte ham den første tyske nationaløkonom. På sin vis er paven en ny Luther”, sagde Cantalamessa, der kaldte Luthers kritik af aflads-uvæsenet et af de første eksempler på kapitalismekritik. Inspireret af Kierkegaard så han den fremskredne sekularisering i Vesteuropa som en fatal konsekvens af, at vi har klippet tråden til det evige over og gjort mammon til herre.

”Europa forbruger for tre planeter – USA for seks. Tror I, vi kan fortsætte på den måde?” Spørgsmålet blev slynget ud i forsamlingen af Peter Duchrow. Han er med-

stifter af Kairos, et decentralt netværk af NGO'ere, basisgrupper og enkeltpersoner, som arbejder for at flygtningekrisen, krige, verdensøkonomien, demokratiudviklingen skal være en del af den teologiske tænkning i fremtiden. Vi taler konstant om flygtningekrisen, men vi burde skifte fokus og se på de strukturer, der skaber flygtninge, mente Duchrow. Han udtrykte glæde over de forsøg, der over hele verden forsøger at finde alternative økonomiske modeller til kapitalismen og den klassiske marxisme.

De tre i panelet var enige om at se flygtningestrømmen som en chance og ikke en trussel – som en mulighed for, at det sekulariserede Europa genopdager sine kristne rødder og ser muslimske flygtninge som deres søskende. Også Koranen taler om menneskeheden som én stor familie, sagde Duchrow.

Biskop Peter håbede, at de danske menigheder ville blive bedre til at inkludere flygtninge. Han frygtede, at brug af militær magt for at standse flygtningestrømmen ind i Fort Europa ville føre til yderligere brutalisering og tab af empati. De tre deltagere var stort set enige, og derfor blev debatten

Vesper efter den gamle ritus i Sankt Ansgars Kirke den 7. maj.

På Nytorv instruerede Rie Skårhøj i Yogafaith flow – bevægelse og meditation med Gud i fokus.

I øjenhøjde

Katolikerne fortalte om det glade budskab på gader og stræder.

STATUS Hvad er forskellen på Den katolske og Den protestantiske Kirke, og hvorfor har vi ikke nadverfællesskab?

Det var nogle af de spørgsmål, der blev stillet til Eva Vinther. Sammen med Teresa Starzynski, Rasmus Münchow og Jonthan Ebert stod hun under de himmelske dage ved Mobilkirken inde på Vor Frue Plads for at fortælle nysgerrige om Den katolske Kirke.

”Det publikum, vi har set til kirkedagene, har været et lidt andet end dem vi er vant til at se, når vi står på Strøget med Mobilkirken. Mange af dem der kom forbi her var bevidste kristne. Busser med menigheder fra hele Jylland var herovre til kirkedagene”, fortæller Eva.

”Jeg tror, det her er fremtiden. Vi må ud på gaderne for at fortælle om Guds kærlighed”, fortæller sr. Anna fra Maria Immaculata Søstrene på Amager. Sammen

med sr. Teresa Piekos og unge fra Sankt Annæ sogn stod hun i et telt på Nytorv, hvor hun fortalte de mange nysgerrige om mosaikken ”Guds frelse og Guds barmhjertighed.”

I Sankt Ansgars Kirke i Bredgade var der kom-forbi-kirke med mulighed for information om katolsk tro, vågenat med bøn for de forfulgte, nightfever og traditionel gregoriansk vesper.

”Reelle spørgsmål var der ikke så mange af. Folk kom mest ind for at se sig lidt omkring, så det er svært at sige, hvad de fik ud af det. Men jeg oplevede også, hvordan en kvinde, der kom fra sin mands dødsleje, endelig fandt ro”, siger diakon Ole Lundsteen, en af de frivillige, der var med til at holde domkirken åben.

Ellers bød de himmelske dage på en bred vifte af katolske aktiviteter spændende lige fra filmarrangementer med Daniel Nørgaard i Cinemateket, information fra foreningen Cenacolos venner om anderledes behandling af misbrugere og bibliodrama. *LR*

væk. De blev dog udfordrede af økonomen Hanne Roj-Larsen, katolik og medlem af Sankt Mariae menighed på Frederiksberg. Der er ikke sult i Danmark længere. Det kan

vi takke kapitalismen for, sagde Hanne Roj-Larsen. Hun så etiske investeringer som svar på udfordringen fra den hæmningsløse kapitalisme. *LR*

Iben Thranholm fortæller om hovmodet som grundlag for alle synder og den vestlige kultur som udtryk for hovmod.

Velkommen ombord siger sr. Anna og sr. Teresa fra det team, der præsenterede billedmosaikken Guds frelse.

Retfærdighed har ikke det sidste ord

P. Cantalamessa talte om barmhjertigheden i domkirken.

FOREDRAG Vi bruger i flæng udtryk som ’at få løn efter fortjeneste’ eller ’retfærdigheden ske fyldest’ – udtryk, som dækker over en opfattelse om en bagvedliggende virkelighed, hvis principper er drevet af en iboende – ja, nærmest gammeltestamentlig – form for retfærdighed.

”Men hvis Gud var blevet stående ved retfærdigheden, så ville Han ikke længere være Gud”, forklarede p. Cantalamessa lavmælt, men insisterende: ”For retfærdighed alene er ikke nok. Den, der alene påberåber sig retfærdigheden, er med til at nedbryde den”.

Med udgangspunkt i Paulus’ kristologi i Romerbrevet forklarede han, at netop gennem Jesus Kristus viser Gud, at hans barmhjertighed og tilgivelse rækker udover retfærdigheden. ”Men det betyder ikke, at retfærdigheden bliver underordnet eller overflødig, tværtimod, retfærdigheden er blot ikke det sidste ord”.

Under overskriften ”Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre” forklarede Cantalamessa, at selv om det moderne menneske er fremmedgjort over for Gud, bærer det i sit indre et billede af Gud.

Og netop barmhjertighed er vejen til at genoprette Guds billedet i os, for ”Gud besidder ikke blot barmhjertighed. Han er barmhjertigheden selv”.

I sin gennemgang af begreberne ’retfærdighed’ og ’barmhjertighed’ roste Cantalamessa Martin Luther for at have betonet Guds nåde – noget, som ifølge Cantalamessa har været glemt i den kristne forkyndelse i århundreder. Og kristendommen står især her i gæld til reformationen, forklarede han og henviste til Paulus’ brev til Titus (3,4-5): ”Men da Guds, vor frelsers, godhed og kærlighed til mennesker blev åbenbaret, frelste han os, ikke fordi vi havde gjort retfærdige gerninger, men fordi han er barmhjertig”.

Med Jesu død blev Gudsriget oprettet fuldt ud, så fra da af betyder det at tro, at tro på den korsfæstede og opstandne Herre. ”Det, der skete på korset, var så radikalt, at det ændrede menneskets og verdens bestemmelse. Og heri ligger Guds ubetingede godhed, at han selv påtog sig menneskets lod og døde for os på korset. Gud ønskede ikke blot at tilgive menneskets mange synder, men selv at bære alle vore synder”.

”Derfor er Jesu død på korset det ultimative bevis på Guds barmhjertighed til os”, sagde Cantalamessa.

En personlig erfaring af Guds barmhjertighed

Den pavelige prædikant sluttede sit time-lange oplæg med at omtale fælleserklæringen ’Fra konflikt til fællesskab’ fra 1999 udarbejdet af Det lutherske Verdensforbund og Den katolske Kirke. I forbindelse med underskrivelse af erklæringen sagde Johannes Paul II i en prædiken, at tiden nu er inde til at stoppe de teologiske diskussioner om retfærdighedslæren: ”Tiden er inde til, at alle troende får en levende erfaring af Guds nåde gennem troen”, noget som Cantalamessa som skattet retræteleder selv har for- søgt at give videre til deltagerne.

Pavens husprædikant, pater Raniero Cantalamessa O.F.M. Cap taler fredag den 6. maj i Sankt Ansgars kirke over emnet ”Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre” (Matt 9,13).

”For os katolikker her under Barmhjertighedens år er det vigtigste ikke om at høre smukke prædikener om barmhjertighed, eller skrive og læse bøger om barmhjertighed, men personligt at opleve Guds barmhjertighed, så at sige at kaste sig ud i barmhjertighedens flod – ikke nøjes med at stå ved bredden”.

Cantalamessa sluttede sit oplæg med at sige: ”Der er gået 500 år siden reformationen. I dag handler det ikke længere om, hvorvidt vi frelses ved tro alene, eller ved tro efterfulgt af gode gerninger. Nej, emnet er langt mere radikalt: Nemlig om Jesus overhovedet har en plads i nutidens kultur. Om vi bliver retfærdiggjort af Gud selv, eller om vi retfærdiggør os selv gennem teknologi, videnskab, religionsfilosofi, spiritualitet m.m.”

Da Paulus skulle opsummere hele det kristne budskab i én sætning, skrev han: ”Vi forkynder Jesus Kristus som Herren”, altså ikke en doktrin, men en person.

”I vor sekulariserede verden har vi brug for at gå tilbage til apostlenes tid, idet vi befinder os tættere på deres situation end situationen i de foregående århundreder. Apostlene levede i en før-kristen verden, mens vi lever i en post-kristen verden. Vor tillid til Jesus Kristus er dog usvækket og lige så levende som på Paulus’ tid. Kristus har for altid overvundet verden, ja, selv vor moderne post-kristne verden”, sluttede pater Cantalamessa sit foredrag i den katolske domkirke. *NM*

Veje til Rom

Hvorfor konverterer man i dag? En række danske katolikker med vidt forskellig baggrund vil i de kommende numre af Katolsk Orientering fortælle om deres vej til Rom.

Ægtepar konverterede sammen:

Det er eksotisk og hjemligt på samme tid

Da de mødte hinanden, var Johnny ateist og Mona kirkesanger i Folkekirken. Syv år senere konverterede de til Den katolske Kirke sammen, og efter et år som katolikker er de ved at finde deres identitet som religiøs minoritet i Danmark.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

KONVERTITTER ”Jeg var ikke helt uforberedt, da Johnny sagde til mig, at han ønskede at blive katolik. Men selv om jeg var åben over for tanken om at konvertere, var det slet ikke lige let for mig at nå dertil. For jeg skulle sige farvel til den trykzone, jeg havde i Folkekirken.”

35-årige Mona Rosendal Møller husker tydeligt dengang for omkring tre år siden, da hendes mand, Johnny Rosendal Møller Jensen fortalte hende, at han gerne ville være katolik. Han havde i en periode lyttet til Vatikanets radio, læst om Den katolske Kirke, fulgt ivrigt med i valget af ny pave og glædet sig over den begejstring for Kirken, som valget af pave Frans medførte. Han havde undersøgt vilkårene for at konvertere og var parat til at tage springet hurtigst muligt.

”Jeg var nærmest irriteret over, at man skulle deltage i konvertitundervisning helt fra september til påske. Jeg tænkte, at et par samtaler med en præst var nok for mig. Jeg vidste, hvad jeg ville, og glædede mig til at træde ind i Kirken i stedet for at stå på tærsklen og vente,” siger han.

Samtidig havde Johnny en fornemmelse af, at det også for Mona ville være rigtigt at blive katolik. Hun var ganske vist medlem af Folkekirken, ligesom han selv var, og modsat ham havde hun udviklet et tæt forhold til kirken, siden hun som 9-årig blev medlem af koret i den lokale folkekirke. Hun havde i en årrække været kirkesanger, og især salmerne betød meget for hende.

”For mig var Folkekirken et trygt og smukt sted, hvor jeg især via musikken og salmerne havde fået styrket min tro. Det var en næsten uoverskuelig tanke for mig at skulle forlade det trygge rum. Det føltes som at vende ryggen til noget, som havde givet mig glæde og mening,” husker Mona.

Indoktrineret af lærerinde

Johnny forstod godt, at Folkekirken betød meget for Mona. Modsat ham selv, der var vokset op uden kirkegang ud over ved særlige lejligheder, var kirken en form for ekstra hjem for Mona. Han selv havde som ung mistet den tro, han havde fået indoktrineret som barn af en ældre skolelærerinde, som ikke tog alvorligt, at den forkyndende undervisning i Folkeskolens kristendomsfag formelt var fortid. ”Hun underviste både i matematik og kristendom, og når hun slog fast, at fortællingerne i Det nye Testamente var sandhed på samme måde som, at to og to var fire, troede jeg jo som 8-9-årig på det. Da jeg som ung blev klar over, at det ikke var så enkelt, fik jeg behov for at gøre op-rør mod den indoktrinering. Jeg tog afstand

til religion i enhver form og blev ateist. Det var jeg stadig, da jeg mødte Mona,” fortæller den nu 50-årige Johnny.

Men mødet med Mona blev et vendepunkt for Johnny. De mødte hinanden via internet samme aften, hvor Johnnys første kone og moren til hans to nu voksne børn var død.

”Mona spurgte, hvordan jeg havde det, og jeg skrev, at jeg havde det ad helvede til og forklarede hvorfor. Hun blev ikke skræmt væk, men fortsatte med at skrive til mig. Efter en uges tid mødtes vi og fortsatte samtalen, og den er sådan set aldrig stoppet,” siger Johnny.

Assisi blev afgørende

De sidder i stuen i deres lejlighed i Randers, hvor de har boet i halvandet år. I børneværelserne sover deres børn, Simon på syv år og Clara på to. ”Simon er opkaldt efter Simon Peter og Clara efter Clara af Assisi, så vi måtte jo næsten ende som katolikker,” siger Johnny med et smil. Den franciskanske spiritualitet betyder meget for dem, og de fortæller, at deres oplevelser i Assisi blev afgørende for, at de påskenat sidste år sammen tog skridtet ind i Den katolske Kirke.

Adskillige år før Mona mødte Johnny, havde hun været i Assisi med sit kor og der mødt den danske franciskanermunk broder Theodor. Hun oplevede en stærk spiritualitet under de messer, hun sang ved både i Assisi og Rom og mærkede en tiltrækning i retning af tilværelsen som nonne.

”Dengang så jeg det slet ikke som en mulighed at blive katolik, for jeg er præget af en protestantisk kultur, hvor man til dels definerer sig i modsætning til det

katolske. Mit billede af fx skriftemålet og helgenernes betydning var meget negativt og forvrænget,” siger Mona.

Folkekirken var for vag

Johnny nikker. Som uddannet historiker ved han, at den danske nationale identitet og selvforståelse i høj grad er bygget på protestantismen og Folkekirken. Alligevel var tanken om at blive katolik ikke fjern for ham, da han først havde taget skridtet ind i troens rum.

”I Mona mødte jeg et menneske, der troede på troværdig måde, og det åbnede mig for troen. Samtidig havde jeg ikke noget tæt forhold til Folkekirken, og da jeg havde nogle stærke oplevelser af spiritualiteten i Den katolske Kirke, føltes det ret ligetil,” fortæller han.

Fra begyndelsen af deres forhold tog han ofte i kirke for at høre Mona synge. Han engagerede sig endda i Folkekirken ved at blive medlem af menighedsrådet. Men han syntes, at Folkekirken var for vag i sin teologi.

”I Folkekirken er der plads til alle, uanset om man er imod eller for kvindelige præster, imod eller for vielse af homoseksuelle osv. Der er præster, som ikke tror på opstandelsen. Som katolik kan jeg være uenig i Kirkens syn på nogle ting, men i det mindste er der nogenlunde faste rammer for, hvad man tror på,” siger han.

Svært at forstå skriftemålet

Mona tilføjer, at det for hende tog nogen tid at forstå fx skriftemålets og nadverens betydning.

”På den ene side savnede jeg en alvor omkring sakramenterne i Folkekirken, men på den anden side var jeg opdraget med, at det katolske syn på sakramenterne var gammeldags og nærmest tåbeligt. Så det var godt for mig at gå til konvertitundervisning og høre, hvordan katolikker selv forklarede det.” Hun tilføjer, at hun i en periode tænkte meget over, at hun tidligere i sit liv havde gjort ting, som hun ifølge katolsk teologi nu må opfatte som forkerte.

”Jeg har fx haft kærester, og vi var ikke gift, da jeg blev gravid med Simon. Det var svært for mig at tænke på, hvordan det så ud i katolsk lys,” siger hun.

Kraftfeltet ved pavegraven

De fulgte konvertitundervisningen i Aarhus, hvor de boede på det tidspunkt, og samtidig begyndte Mona at se tilbage på de oplevelser, hun havde haft i Assisi, både før og efter sit møde med Johnny. Kort efter deres møde tog Johnny med på en rejse til As-

sis, hvor de begge havde nogle stærke oplevelser, og det samme gjaldt et halvt års tid senere på en rejse til Rom, fortæller Johnny:

”Vi var i Peterskirken som turister og var nede at se pavegravene. Ingen af os var forberedt på, at det skulle være en religiøs oplevelse. Men vi oplevede begge, at der ved pave Johannes Paul 2's grav var et kraftfelt, som nærmest blæste os bagover. Under et besøg i Santa Maria Maggiore blev vi også nærmest blæst bagover. Da vi kom ud, havde jeg det, som om jeg havde været i et gyroskop og ikke vidste, om mine ben vendte op eller ned.”

Mona savner salmerne

Selv om de begge læste og tænkte meget, inden de besluttede at konvertere, understreger Mona, at det afgørende har været deres fornemmelse af at føle sig hjemme i Den katolske Kirke.

”Det er på en måde som at føle sig hjemme et fremmed og eksotisk sted. Folkekirken præger jo dansk kultur og samfund meget. Desuden er jeg stadig ikke lige så hjemmevant ved messen som ved en gudstjeneste i Folkekirken. Men min beslutning blev lettere af, at præsterne ved konvertitundervisningen sagde til mig, at jeg ikke skulle lægge min folkekirkelige baggrund væk, men i stedet se den som et grundlag, jeg byggede videre på,” siger hun. Det eneste, hun savner fra folkekirken, er nogle af salmerne. Dem synger hun derhjemme, mens hun spiller klaver til.

Det var vigtigt for dem, at konverteringen var et fælles skridt, så de kan leve som katolsk familie. Og de er optaget af, hvordan de kan give Clara og Simon en identitet som katolikker.

”Simon kan huske, at han har modtaget nadver i Folkekirken, så han spørger jævnligt, hvorfor han ikke kan det til messen. På den måde bliver det tydeligt for ham, at vi tilhører et mindretal. Det mærker vi også, når vi fx holder juleaften for familien. De vil ikke kunne forstå, hvis vi rejser os midt i hyggen og går til midnatsmesse,” siger Johnny.

Eksotisk faste

De har begge oplevet, at folk spørger til deres tro med nysgerrighed.

”Under fasten bemærkede nogle af mine kolleger, at jeg sad der med mine gulerødder. Det er mænd, som mest snakker om øl og fodbold i kantinen. Men de syntes mest, at det var spændende, at jeg fastede. Havde jeg sagt, at jeg var aktiv i Folkekirken, ville de have rynket på næsen. Men at være katolik er for dem nærmest eksotisk,” siger Johnny.

Flyttdrømme og ferieplaner

De håber, at de om et års tid, når Mona er færdig med sin uddannelse som farmakonom, kan flytte tilbage til Aarhus og tage del i menighedens liv der.

”At sidde til en messe omgivet af mennesker med rødder i mange forskellige lande og være en del af Verdenskirken føles så rigtigt,” siger Mona.

Johnny nikker og fortæller, at de til sommer tager på ferie til Italien samme sted som sidste år – en femstjernet campingplads med en kirke med katolsk messe lørdag aften.

”Vi har også planer om at gå en del af caminoen til Santiago om et år eller to. Vi glæder os til at dele den oplevelse med børnene og med hinanden,” siger Johnny Rosendal Møller Jensen.

Johnny kom fra en kirkefremmed baggrund, mens Mona var rodfæstet i Folkekirken. For et par år siden konverterede de sammen.

Pilgrimsvejene fører til Maribo

Nyt pilgrimscenter i Maribo indviet.

PILGRIMSVANDRING Den 24. maj vågnede huset i Klostergade 16-20 i Maribo definitivt op af sin mangeårige tornerosesøvn. Det blev bygget i 1893 som stiftelse for enlige kvinder. Tiden gik, stiftelsen lukkede og bygningen forfaldt. Men en dag i 2013 fik Elizabeth Knox-Seith øje på huset. Hun arbejdede på et bind om Lolland Falster i serien *Den Danske Kloster rute* og syntes, at den forfaldne gamle bygning kunne være perfekt som pilgrimscenter, fortæller biskop Steen Skovsgaard på pilgrimshusets hjemmeside.

Nu er drømmen gået i opfyldelse. Det er pilgrimscentret i Vadstena og aktiviteterne dér, som har inspireret til huset. Domkirken i Maribo er bygget efter Den hellige Birgittas forskrifter og var oprindelig kirke for birgittinernes store kloster, der blev grundlagt fra klostret i Vadstena, hvor Birgitta ligger begravet. Begge steder er der i dag Birgittaklostre, hvor søstrene lever videre efter Birgittas regler.

På første sal ligger husets hjerte – et stort andagtsrum – med vinduer ud mod Maribo Sø. Her er der plads til stilhed, fordybelse og andagter for pilgrimsgrupper.

Huset får 11 overnatningspladser. Om vinteren vil der efter planen blive kurser og seminarer for mindre grupper. Eneste

lønnede arbejdskraft bliver husets leder og bestyrelsen af husets café. En flok frivillige vil hjælpe med at holde faciliteterne kørende.

Den lokale interesse for pilgrimshuset har været meget stor. Mange er glade for, at der nu endelig sker noget med huset, fortæller Elizabeth Knox-Seith, der er stedets daglige leder. Hun er ansat i en kombineret stilling som pilgrimspræst og stiftsvikar finansieret af midler fra Lolland-Falsters Stift.

Det har været et langt og sejt træk at nå så langt. Byggeprocessen blev forsinket af den skimmelsvamp, der havde bredt sig, mens huset stod tomt; men nu stråler huset i sin nykalkede pragt. Forsiden er rød som hele tiden, mens bagside og gavle er blevet gule i overensstemmelse med kommunens bevaringsplan for husene i Maribo centrum. Det er meningen, at der på længere sigt skal anlægges en have med lægeplanter og urter, som man kendte dem i de gamle klostre.

Største beløb til ombygningen og restaureringen kommer fra A.P. Møller og hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene formål. De har givet 5 mio. kroner; men andre fonde og private har også støttet med donationer. Fra marts til udgangen af dette år betaler en lokal forretningsmand halvtidsstilling for en medarbejder, der skal

drive pilgrimshusets café. Fra 1. januar næste år støtter stiftsrådet ved Lolland-Falsters Stift ansættelsen af en café-leder med tre års halvtidsløn. Det er derefter planen, at driften skal hvile i sig selv.

12 steder på Lolland og på Falster vil der blive opsat skilte med tekst på dansk, tysk og engelsk. Skiltene skal fortælle om Santiagoruten, Kloster ruten og pilgrimshuset.

Huset samarbejder med det lokale turistkontor og det er planen, at en målrettet indsats i Tyskland skal lokke de tyske vandrefugle til Den hellige Birgittas by på Lolland. Med renoveringen af huset får miljøet omkring domkirken et løft. Fonden Realdania har udskrevet en konkurrence, der skal finde løsninger på, hvordan stisystemet ved domkirken kan fornyes.

LR

Læs mere om pilgrimshuset på: www.pilgrimshus.dk/

Maribos nye Pilgrimshus blev indviet af Dronning Margrethe. Foto: Lisbeth Rütz.

Hvor pilgrimsruterne mødes

Nyt hæfte fortæller om Pilgrimshuset og Maribo.

UDGIVELSE I forbindelse med jubilæumsfejringen den 24. maj er udkommet et hæfte, der handler om historien bag Maribo Domkirke, klosteret og Pilgrimshuset. Hæftet omtaler også vandringer til de nærliggende kirker, Østtofte og Engestofte. Hæftet er rigt illustreret og udgivet med støtte fra de såkaldte "Pilgrimsmidler", som vi har modtaget fra bl.a. Region Sjælland og Landdistriktpuljen.

Hæftet kan rekvireres ved henvendelse til Pilgrimshuset, som nu holder åbent hele sommeren, med café, andagtsrum,

butik, herberg, m.v. Alle er velkomne til at besøge huset og se, hvor fint det er blevet, efter den langvarige istandsættelse.

Fred og alt godt, Elizabeth Knox-Seith

Glædesdag i Maribo

Dronningen fejrede jubilæum sammen med byens borgere.

JUBILÆUM "For 600 år siden besluttede dronning Margrethe I, at der skulle bygges et kloster på dette sted. Hun var inspireret af Birgitta af Vadstena, en kvinde, der talte både paven og tidsånden imod", sagde biskop af Lolland-Falster, Steen Skovsgaard, ved en stor festgudstjeneste, der blev transmitteret af DR den 24. maj. Birgittasøstrene i Maribo var sammen med biskop Czeslaw til stede ved fejringen.

Anledningen til gudstjenesten var fejringen af Maribos 600 års fødselsdag. Maribo kommer egentlig af *Habitaculum Mariae* (Marias bolig). Byen er vokset op omkring det birgittinerkloster, der blev bygget her for 600 år siden, og 24. maj er den først kendte dato i klostrets historie.

Biskoppen gik ud fra missionsbefalingen i Matthæus kap. 28: "Mig er givet al magt i himlen og på jorden". Spørgsmålet om,

hvordan man skal løse problemet med det stigende antal udmeldelser og det faldende dåbstal i Folkekirken, var et af kernepunkterne i hans prædiken.

Han henviste til at Gud brugte disciplene som redskaber, selv om de var fulde af tvivl. På samme måde var jomfru Maria et godt eksempel på, hvordan Gud anvender svage mennesker til at føre sin vilje igennem.

Biskoppen opfordrede til, at vi lader os forvandle ved at drikke af nådens kilder. Samtidig manede han til at lade sig inspirere af den nye pilgrimsbevægelse og de syv ord – langsomhed, frihed, enkelhed, bekymringsløshed, stilhed, fællesskab og åndelighed.

Ved gudstjenestens afslutning fik dronning Margrethe overrakt en ny bog, der er udkommet i anledning af jubilæet

LR

Birgittasøstrene venter spændt på at jubilæumsgudstjenesten starter. Foto: Lisbeth Rütz.

Domkirken i Maribo var stuvende fuld til fejringen af 600-året for Maribos grundlæggelse. Foto: Lisbeth Rütz.

Bliver den åbnet igen?

Tredje ingeniørundersøgelse af Sankt Birgitta Kirke skal munde ud i rapport.

MARIBO Vil katolikerne i Maribo kunne fejre byens 600-års jubilæum i bevidstheden om, at deres kirke bliver genåbnet? Det ved vi mere om inden sommerferien.

Sankt Birgitta Kirke, der har været lukket siden den 28 august 2014, bliver for tiden grundigt undersøgt af ingeniører. Ansvarlig for undersøgelsen er Morten Falk-Simensen fra Falk BygConsult Aps. Ingeniører fra Dines Jørgensen Miljø og Geoteknik er tilknyttet som underrådgivere på aftalen om undersøgelse af funderingsforhold og statiske forhold ved Sct. Birgitta Kirke fortæller Ansgarstiftelsens administrationschef

Thomas Larsen. Et tre-mands udvalg bestående af arkitekt Kristof Lubowiecke fra menighedsrådet, ingeniør Erik Bohn-Jespersen fra bevaringsforeningen og bispekontorets administrationschef Thomas Larsen styrer hele forløbet omkring undersøgelsen.

Under undersøgelsen foretages der blandt andet jordbundsundersøgelser, hvor der bores cirka fire meter ned i jorden. Ved fundamentet tages der ti stikprøver og der foretages en fotoregistrering af sætningsskaderne.

De omfattende undersøgelser skal bru-

ges til at lave en rapport, som skal give et retvisende billede af bygningens faktiske tilstand. Resultaterne af rapporten bliver tilgængelige for alle; men det ligger endnu ikke klart, hvordan rapporten bliver offentliggjort. Rapporten skal munde ud i et overblik over hvor meget det vil koste at sætte bygningen i stand, oplyser Thomas Larsen.

Ingeniørundersøgelsen betales af menigheden i Maribo ved hjælp af en stor arv fra Jan Wincens Stanislaw Zygmunt, der i 2007 oprettede testamente til fordel for Sankt Birgitta kirke. Menigheden har arvet formue, hus og bil fra Zygmunt, der døde den 27. september sidste år. Der foreligger endnu ikke en endelig opgørelse af boets værdi.

Ingeniørundersøgelsen er den tredje, efter at to tidligere undersøgelser er kommet til stik modsatte resultater. Bispedømmets

rådgivende ingeniørfirma Promana skønner, at bygningen ikke er tilstrækkelig underfunderet, og at den derfor vil være nedstyrtningstruet på grund af de ekstreme vejrforandringer i Danmark i disse år.

En gruppe fra menigheden bad det lokale ingeniørfirma L.F. Jensen Consult om at undersøge bygningen. Rapporten herfra konkluderer, at bygningen er solid nok, men at en reparation til omkring 1,3 millioner kr. er påkrævet. Det fremgik af et stormøde, som kirken holdt sidste år i Maribo den 24. februar.

Der er stor interesse også uden for den katolske kirke for at bevare bygningen. Museumsinspektør Lene Buur fra Stiftsmuseet har således udtalt, at det vil blive et identitetstab for Maribo, hvis Sankt Birgitta Kirke forsvinder.

LR

Fire forårsbebudere kom til Danmark

Ved 160 års jubilæet for Sankt Joseph Søstre i Danmark 1856-2016.

JUBILÆUM ”Gud give os i sin godhed, at vi – svage redskaber, som vi jo er – må kunne bidrage til at genoprette Kirken i dens fuldstændige forening af sjælene i Gud og med Gud!”

Hvis ikke det er fordi vi vidste, at det var til de allerførste Sankt Josephs Søstre pater Medaille skrev i 1650’erne, så kunne man tænke, at de stammede fra et personligt brev, som var givet med til de fire første Sankt Joseph Søstre, der stod på kajen i Københavns havn, i dag – for 160 år siden. Men hvis ordene ikke lå i form af et personligt brev i den enes søsters lomme, så var ordene helt sikkert nær i deres hjerter, formede som søstre var af kongregationens ånd.

De kom ikke for at søge noget for sig selv – blottet for sit eget – som det hedder et andet sted i pater Medailles tekst, som vi netop har hørt.

De var svage redskaber – hvis ikke de

vidste det før, så kom de snart til at sande det i form af alle de mange praktiske vanskeligheder, der hurtigt tårnede sig op, her i blandt også regulær fattigdom, foruden den megen fjendtlighed, de mødte fra kirkelige kredse.

Men så svage var de nu heller ikke. Nærmest tværtimod. De havde ganske vist ikke nogen magt, ingen penge, ingen indflydelsesrige kontakter. Når de alligevel fremstår nærmest robuste, så fordi de hentede deres styrke uden for dem selv.

Ved selv at være forenede med Kristus, fra hvem de havde modtaget både liv og kald til efterfølgelse og tjeneste efter hans eget forbillede.

Og derfor er det mere end lyrik, hvis man kalder de fire kvinder, der steg i land i Danmark på en usædvanlig råkold pinsemorgen i 1856 for forårsbebudere. De var forårsbebudere. De kom som grundlæggere – af ordenssamfundet, men

også som grundlæggere af det klosterliv, som reformationen havde sat stopper for. Disse fire var ikke bare de første Sankt Joseph Søstre i Danmark, de var samtidig de allerførste klosterfolk i Danmark efter reformationen. Og de kom derfor også som grundlæggere af en Kirke, der dengang var endnu svagere end den er i dag.

Rundt omkring i Danmark står der mange bygninger, som søstre under enormt afsavn og kolossal beslutsomhed fik opført, og hvor mange i dag er tomt for deres oprindelige formål. Men som levende monumenter står der samtidig skoler og sognekirker, hvis eksistens direkte eller indirekte skyldes søstre.

De fire svage – og på en og samme tid superrobuste søstre – var klædt på i kaldets kompromisløse kærlighed til Gud og næsten. De evnede at bevare det lange perspektiv. Guds riges vækst tager altid tid, fordi væksten sker i mennesker, og den menneskelige modning – også den i tro – tager tid.

Og den forudsætter mødet med mennesker, der har den særlige blanding af et klart kald, og den fordomsfrihed, som følger heraf. Det som pater Medaille sammenfatter og sætter op som et af målene: ”Den

fuldstændige forening af os selv med alle andre, hvem de så end er.”

Det er tankevækkende, at disse katolske ordenssøstre allerede i forrige århundrede, åbnede deres skoler og hospitaler for mennesker uanset hvilket livssyn de havde. De repræsenterede den fordomsfri og favnende Kirke, sådan som Kirken bør være og er det af natur.

De kom for at skrive et dansk kapitel i den barmhjertighedens historie, som vi alle er kaldede til at skrive videre på, og som ikke først og fremmest handler om ”varme hænder”, eller omsorg af enhver art, men som mest af alt handler om at kende den længsel der bor i os selv, og som vi også tror må findes i alle andre: længsel efter at forenes med Gud, der alene er god.

Må det, der stod klart i de fire første søstres bevidsthed, som de stod der på kajkanten i kulden på pinsedag, være lige så levende i jer, og i os alle:

Gud give os i sin godhed, at vi – svage redskaber, som vi jo er – må kunne bidrage til at genoprette Kirken i dens fuldstændige forening af sjælene i Gud og med Gud!

Jesper Fich OP

Sankt Joseph Søstre mindedes sammen med mange af deres venner 160-års dagen for deres ankomst til Danmark ved en andagt i De gamles By.

Ellevte maj, en pinsemorgen, Medens byen lå i ro, kom et skib med storm for boven. Lagde til ved havn og bro"... Søstre og venner af huset synger med på sr. Birgittes festsang.

En stærk fortælling lever videre

Sankt Joseph Søstre på Strandvejen flytter ind i De gamles By, mens deres gamle kloster bygges om.

BYGGEPROJEKT ”Hele det her projekt er en gave fra Gud”, siger sr. Marianne Bode. Som provincial for Sankt Joseph Søstre i Danmark er hun en travl kvinde. Hun er nemlig dybt involveret i det største projekt, søstre har haft gennem mange år. Sidste år blev den gamle klosterbygning og Immaculatakirken på Strandvejen 91 solgt til Lejerbo.

”Vi har brugt store ressourcer på at holde de her gamle bygninger, og det var ikke forsvarligt i længden, for vi må jo se i øjnene, at der bliver færre og færre søstre. Vi kunne have tjent langt mere på at sælge dem til nedrivning; men vi ville da meget hellere sælge til et almennyttigt formål, for vi vil jo gerne være der for samfundet. Det var så heldigt, at vores driftschef kendte en områdechef for Københavns Kommune. Kommunen gik sammen med Lejerbo om et projekt, der indebærer, at der indrettes

seniorbofællesskaber og et nyt plejecenter på grunden”, fortæller hun.

Det gamle kloster er kendt bevaringsværdigt. Som bygning bærer det en stærk fortælling, der skal leve videre. Ombygningen af klostret vil ske i respekt for de store kvaliteter, det har som bygning. Søstrenes nuværende plejeafdeling fra 1970 er forældet og vil blive revet ned. På matriklen vil ca. 100 nye plejeboliger blive bygget i en stil, der spiller sammen med de oprindelige bygninger.

Søstre på Strandvejen er lige nu ved at blive udsluset til genhusning i De gamles by på Slottet og Guldbergs Have. På Slottet skal der bo 14 søstre. I løbet af de næste par måneder kommer 11 søstre til Guldbergs Have.

”Det her er et kæmpeprojekt. Men samarbejdet med kommunen og Lejerbo er gået meget fint. Kommunen har vist stor respekt

for vores måde at leve på. Vi fik med det samme lov til at indrette et kapel på Slottet, og der kommer også et i Guldbergs Have. Biskoppen har givet lov til, at vi kan have Sakramentet der,” fortæller sr. Marianne. Beslutningen om at sælge har været undervejs siden 2012. Provinsledelsen har lagt vægt på, at søstre skulle være aktive medspillere i processen. De er hele tiden blevet orienteret om hvad der skete, så ingen følte der blev handlet hen over hovedet på dem.

I 2017 starter nedrivningen af det gamle plejecenter, og i løbet af 2019/2020 vil de første boliger være klar til indflytning. Men hvordan de kommer til at se ud, ligger ikke fast endnu. Der er udskrevet en totalentreprisekonkurrence, hvor det bedste projekt udtages til september.

Lokalplanprocessen med høring i Borgerrepræsentationen og lokalplanhøringer for borgerne har taget omkring et år. Mange har været interesserede i de møder, der har været holdt af en styregruppe på fire søstre og fem andre interesserede. Gruppen har lavet et papir om visionen for de kommende seniorboliger og plejecenter. Meningen er at skabe et fællesskab, der bygger på respekt,

gensidighed, åbenhed og tolerance og at skabe rum for fordybelse for den enkelte med mulighed for at leve sit trosliv.

Immaculatakirken, klostrets pulserende hjerte og centrum i søstrenes bønsliv, bevarer som bygning; men dens rolle omdefineres. ”I fremtiden bliver den et multikulturelt rum. Det er planen, at den skal bruges til lødige aktiviteter – for eksempel koncerter, udstillinger og foredrag. Men lejlighedsvis skal den også kunne bruges til kirkelige handlinger – for eksempel begravelser”, forklarer sr. Marianne.

793 Sankt Joseph Søstre lagde deres livsgerning i Danmark og blev begravet her. P.t. er der 33 søstre tilbage. Sankt Joseph Søstre har i høj grad været medarkitekter på opbygningen af det danske velfærdssamfund. De drev ni hospitaler og fem skoler. Sr. Marie-Placide, den første priorinde for Sankt Josephs Hospital i København, var den første faguddannede sygeplejerske i Danmark, og med indførelsen af hospitalspecialer tiltrak hospitalet fra begyndelsen af 1900-tallet nogle af tidens bedste læger, ligesom dens sygeplejeskole regnedes for en af landets bedste. LR

Svensk sygeplejerske helgenkåres i Barmhjertighedens år

Efter mere end 600 år får Sverige igen en helgen.

Tekst: Susanne Malchau Dietz, sygeplejehistoriker, ph.d.

KIRKEHISTORIE I Den romersk katolske Kirke har pave Frans udnævnt året 2016 til "jubiläum for barmhjertighed". Med jubilæet opfordrer paven til, at hans menighed udviser ægte medfølelse, kærlighed, barmhjertighed og solidaritet i sin omgang med andre. Barmhjertighed er jo et ord der i lighed med næstekærlighed vækker genklang i sygeplejefagets selvforståelse, ja historisk som bærende idé i sygeplejekaldet. Derfor var det for mig - en sygeplejerske med stort S - ret så herligt at finde ud af, at i selve Barmhjertighedens år bliver en svensk sygeplejerske helgenkåret. Det er ikke noget der sker ret tit - faktisk

ekstremt sjældent. Og slet ikke i en mere end 500 år gammel protestantisk kulturkreds som de nordiske lande.

I året 1391 blev Den hellige Birgitta af Vadstena (ca. 1303-1373) helgenkåret. Og derpå var der stilhed, hvad angår svenske helgenkåring i flere århundreder. Lige til her i 2016, hvor den svenske sygeplejerske Elisabeth Hesselblad (1870-1957) skal helgenkåres. De to helgeninder har birgittasøstrene som en stærk og betydningsfuld fællesnævner.

Elisabeth Hesselblad var født i beskedne kår som den ældste i en søskendeflok på 13. Som 18-årig emigrerede hun til USA og fik

ved ankomsten til New York et beskedent job på et hospital. Det gjorde et stort indtryk, og hun besluttede sig for at blive sygeplejerske. Hun blev optaget som elev på Roosevelt Hospital i New York, hvor hun også fortsatte sit virke efter afsluttet uddannelse og ret hurtigt avancerede til oversygeplejerske. Fra de i øvrigt lidt forskellige beskrivelser af hendes karriere som sygeplejerske står det fast, at hun gennem sit arbejde som sygeplejerske fik kontakt til Den katolske Kirke, som hun blev tiltrukket af og konverterede til i 1902. I 1903 rejste hun med nogle venner til Rom og fik sit kald som nonne, da de besøgte karmeliteresøstre i klosteret Casa di Santa Brigida, som var (og stadig er) placeret i Roms hjerte på Piazza Farnese. Det var i dette hus Den hellige Birgitta af Vadstena tog sæde i jubilæet 1350, da hun kom til Rom for at opnå pavens godkendelse af Birgittinerordenen - den orden for nonner og munke, hun havde grundlagt i Sverige. Det var også i huset på Piazza Farnese, at Den hellige Birgitta levede frem til sin død.

Elisabeth Hesselblad følte sig hjemme i Den hellige Birgittas hus og følte de stærke bånd til hjemlandet Sverige. I 1904 blev hun optaget som novice ved karmeliteresøstre i huset. Men hun blev ikke karmeliternonne. For uden fortilfælde (så vidt vides) aflagde hun i 1906 med pavens tilladelse løfte som birgittinernonne, den første i nyere tid. Hendes kald var at grundlægge en ny Birgittinerorden i huset på Piazza Farnese, men med mission i moderlandet Sverige. Det var ikke nemt, bl.a. skulle karmeliteresøstre jo ud.

Men det lykkedes alt imens sygeplejefaget undervejs gav en vis stabilitet i indtægt og arbejdsliv. I 1911 blev den hesselbladske gren af birgittasøstrene grundlagt. Elisabeth Hesselblad var selvsagt ordenens ubestridte leder - generalpriorinde - og medmenneskelighed og hjælpsomhed var ordenens varemærke. I 1930 lykkedes det hende at købe huset på Piazza Farnese

- og derfra påbegynde den udbredelse søstersamfundet med tiden fik internationalt.

I år 2000 blev Elisabeth Hesselblad saligkåret og i år den 5. juni bliver hun helgenkåret. To dokumenterede mirakler ligger til grund herfor. En kvinde i rullestol og en kræftsyg dreng er angiveligt blevet helbredt efter at have bedt til Elisabeth Hesselblad - to mirakler med referencer til omsorg og sygepleje.

I dag har birgittasøstre etableret sig over hele verden. De kom til Danmark i 1995. Deres kloster *Habitaculum Mariae* "Marias bolig" blev indviet i 2006. Ikke tilfældigt for netop her havde de oprindelige birgittasøstre deres kloster for 400 år siden, hvor Reformationen groft sagt kastede dem på porten. I dag omfatter klosteret syv søstre. De har direkte reference til hovedsædet i Rom Casa di Santa Brigida, som er kendt og besøgt af mange skandinaver i dag.

Teksten er stillet til rådighed af Dansk Sygeplejehistorisk Museums hjemmeside.

Elisabeth Hesselblad som ung og som ordenssøster.

Susanne Malchau Dietz er uddannet sygeplejerske og pioner inden for forskningsfeltet sygeplejehistorie.

Hun har tidligere været lektor på Aarhus Universitet og forskningsleder på Diakonissestiftelsens Uddannelsescenter. Susanne Malchau Dietz fik i 1998 ph.d.-graden på afhandlingen "Kærlighed er tjeneste. Søster Benedicte Ramming - en biografi." Hun har i mange år forsket i sygeplejens kulturhistorie med særligt fokus på kvindelige katolske ordener og diakonissehusene i Danmark og internationalt.

Maria Elisabeth fra Fåglavik

Ny Hesselbladbiografi nuancerer billedet af en stor svensker.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

HELGENER Hundreder af svenskere er i Rom, når Maria Elisabeth Hesselblad helgenkåres den 5. juni. Hun grundlagde den romerske gren af birgittasøstrene og er dermed åndelig mor til søstre i Maribo. Nu får vi et opdateret portræt af denne kvinde, der i 1870 blev født i fattige kår i Fåglavik i Västergötland. Pastor Björn Göransson, der er præst i Varberg, er lige nu bogaktuel med "Maria Elisabeth Hesselblad - ett helgon från Sverige".

"Da jeg var med på den skandinaviske pilgrimsrejse til Lourdes for et par år siden, mødte jeg Birgittasøstre fra Birmingham. De fortalte mig, at Elisabeth Hesselblad skulle helgenkåres og ville gerne have mig til at skrive om hende og sætte hende ind i en svensk kontekst. Jeg har fulgt

Birgittasøstrene i mange år. De bad for mig, da jeg gik på præsteseminariet i 80'erne og jeg kom jævnligt i Vadstena hos dem. Deres kloster var som et hjem for mig".

"Jeg ville gerne skrive en folkelig bog, der kan læses af alle uden særlige forudsætninger. Jeg ser Elisabeth Hesselblad som et meget engageret menneske. Hun tog tidligt et ansvar i familien for sine mange søskende. Hun var en nøgtern, meget handlekraftig kvinde og havde en "hellig udholdenhed", som var helt nødvendig for, at hun kunne realisere sit projekt. Huset på Piazza Farnese så hun allerede i 1903; men først i 1931 blev det søstrenes," fortæller Göransson.

Han baserer sin biografi på bøger og materialer fra Birgittasøstrene og

på Elisabeth Hesselblads omfattende brevveksling blandt andet med den mangeårige støtte, jesuitten pater Hagen, og søsteren Eva, der i 1955 udgav familiens brevveksling med Elisabeth.

Det billede, vi får af Elisabeth Hesselblad, i Marguerite Tjåders bog: *Mother Elisabeth* (dansk oversættelse i 2010 - Moder Elisabeth), trænger til at blive nuanceret, siger Göransson. Professor Yvonne Maria Werner har tidligere dokumenteret, at Elisabeth Hesselblad ikke var nogen økumenisk

pioner. Hele sit liv var hun faktisk præget af samtidens katolske opfattelse af økumeni - at den kirkelige enhed skulle genetableres ved, at protestanterne skulle vende tilbage til den ene sande kirke.

Elisabeth Hesselblad voksede op i en from luthersk familie og var præget af datidens fordomme om katolikker. Sit katolske gennembrud fik hun til Kristi Legemsfest 1900. Hun var på rejse i Europa sammen med familien Cisneros. I Bruxelles havde hun en oplevelse som Niels Stensen til Kristi Legems Fest i Livorno. Da processionen med Sakramentet gik forbi hende var det, som om en stemme sagde til hende: "Jeg er den du søger".

Bogen tilføjer nye nuancer til det, vi ved om Hesselblad. "Hun blev indtil sin død ved med at bede for, at Norden skulle vende tilbage til den sande tro; men samtidig havde hun forståelse for, at det kunne alle ikke gøre", siger Björn Göransson.

Bogen er udkommet på forlaget Catholica og vil blive anmeldt i KO inden sommerferien.

Science-finale blev et triumftog

Skt. Josefs Skole løb med de fleste priser i finalen i Forum.

Tekst: Skoleleder Thorsten Dyngby

NATURVIDENSKAB Finalen i 'Unge Forskere 2016' blev et sandt triumftog for Skt. Josefs Skole i Roskilde. Skolen havde hele otte projekter med i Science-finalen i Forum den 26. april og løb med en første-, anden-, tredje- og fjerdepræmie samt en boblepræmie og to sponsorpriser i de forskellige kategorier hos juniorforskerne. Dermed blev Skt. Josefs Skole den skole, der løb med de fleste priser.

I alt 14 piger og drenge fra skolens science-talenthold deltog i konkurrencen. Eleverne kommer fra skolens 7.-9. årgang samt skolens internationale afdeling og brænder alle for science, matematik, fysik, kemi og biologi. Nogle ville kalde dem for "nørder"; men det er i denne sammenhæng kun kærligt ment. Det kræver nemlig en del at kunne forske i områder, som kun få ved noget om og samtidig kunne komme med helt nye bud til løsninger på kendte problemstillinger. Det er det, talentkonkurrencen "Unge Forskere" handler om.

Forud for finalen i Forum i april var eleverne igennem mange prøvelser i både kvart- og semifinalerne. Projekterne klarede sig flot på trods af udfordringer i semifinalen med et ellers godt forberedt forsøg og nogle hårde jurymedlemmer.

To 7. klasses drenge tog godt imod juryen også selvom de var meget nervøse ved den første ud af i alt syv juryrunder. Den sidste elev fra skolens internationale afdeling tog også dommerne med storm, da han fortalte om, hvordan man kunne udnytte ikke kun lysets visuelle stråling, men også den infrarøde stråling.

Villads fra 7c sagde: "Det var en

interessant oplevelse. Det bedste var, når juryen stillede de anderledes spørgsmål, man ikke så komme", og han blev suppleret af Mads fra Y11: "Det var en sjov og lærerig oplevelse, det føltes som en rutsjebane af nervøsitet, glæde, træthed og lettelse".

De to projekter klarede sig flot på trods af udfordringer med et ellers godt forberedt forsøg og nogle hårde jurymedlemmer. Det var en hård konkurrence med i alt 19 projekter. De to 7. klasses drenge tog godt imod juryen også selvom de var meget nervøse ved det første ud af i alt 7 juryrunder. Den sidste elev fra Y11 tog også dommerne med storm, da han fortalte om hvordan man kunne udnytte, ikke kun lysets visuelle stråling men også den infrarøde stråling.

Drengenes kommentarer efter semifinalen lød: Villads, 7c: "Det var en interessant oplevelse. Det bedste var når juryen stillede de anderledes spørgsmål, man ikke så komme" Mads, Y11: "Det var en sjov og lærerig oplevelse, det føltes som en rutsjebane af nervøsitet, glæde, træthed og lettelse".

De to projekter klarede sig flot på trods af udfordringer med et ellers godt forberedt forsøg og nogle hårde jurymedlemmer. Det var en hård konkurrence med i alt 19 projekter. De to 7. klasses drenge tog godt imod juryen også selvom de var meget nervøse ved det første ud af i alt 7 juryrunder. Den sidste elev fra Y11 tog også dommerne med storm, da han fortalte om hvordan man kunne udnytte, ikke kun lysets visuelle stråling men også den infrarøde stråling.

Drengenes kommentarer efter semifinalen lød: Villads, 7c: "Det var en interessant oplevelse. Det bedste var når juryen stillede de anderledes spørgsmål, man ikke så komme"

Skt. Josefs Skole i Roskilde var den skole, der løb med de fleste priser i Science-finalen i Forum den 26. april.

Mads, Y11: "Det var en sjov og lærerig oplevelse, det føltes som en rutsjebane af nervøsitet, glæde, træthed og lettelse".

Prins Joachim og undervisningsmister Ellen Trane Nørby stod for præmieoverrækkelsen ved finalen i Forum, hvor kun 100 af de over 400 projekter fra hele landet havde kvalificeret sig til at deltage.

Førstepremien på 15.000 kroner gik til Marius Kjærsgaard, 9. klasse, fra skolens internationale afdeling med sit Physical science-projekt 'Generel formel vedr. fraktaler', hvor han har formået at bevise nye formler for omkreds og areal for generelle fraktaler.

Emma Køhler og Anna Olesen fra 7. klasse blev nummer to i kategorien 'Life science' med projektet 'Klimacover til smartphones', der handler om at lave et cover til smartphones, der sikrer at batteriet holder længere, selv om det bliver udsat for kulde. Det udløste 10.000 kroner.

Malou Skrivers og Stella Hjort Frøik Petersen fra 8. klasse fik en tredjeplads og 8.000 kroner med projektet 'Ventilationssystem til kostalde' i kategorien 'Technology'.

En 'Astma Power Inhalator' udløste en fjerdepræmie og 5.000 kroner til Villads Lekander Trautner og Peter Bjørn Reisby fra 7. klasse i Life science-kategorien, mens en boblepræmie på tusind kroner gik til Amanda Koldkjær Formsgaard og Lasse Flygenring-Harsen fra 8. klasse for deres projekt 'Evnen til at føle lyd' i kategorien 'Technology'.

Mads Nørlov Bundgaard fik overrakt sponsorpriser fra både Lundbeck fonden og DTU-innovationspris for sit projekt 'Fibre Electricity' i kategorien 'Physical science'.

Oven i det blev skolens sciencelærer Ole Grevald kåret som 'Årets sciencelærer' i grundskole-kategorien.

Kåret som landets bedste inspirationsskole

Katolsk skole i Aarhus vinder prisen for sin indsats mod mobning og trivsel.

STRATEGI Skt. Knuds Skole i Aarhus er af Red Barnet og Call Me blevet kåret som landets bedste inspirationsskole inden for anti-mobning og trivsel. Det er bl.a. sket bl.a. med baggrund i skolens deltagelse i kampagnen "Min skole – min ven", som indskolingen arbejdede med på et værksted i dette skoleårs temaug.

Call Me skriver som baggrund for valget: "Skt. Knuds Skole er rigtig langt i at forebygge mobning med deres kontinuerlige fokus på respekt for forskellighed og fællesskab. Det er tydeligt af anti-mobbestrategien, at Skt. Knuds Skole anser mobning og den enkelte elevs trivsel som et fælles ansvar, der håndteres i et godt samarbejde mellem skolen og hjemmet. Det vil vi gerne anerkende dem for, og derfor har vi valgt dem som landets bedste inspirationsskole"

Derfor blev de kåret

Call Me og Red Barnet begrunder endvidere kåringen således: "Anerkendelsen som landets bedste inspirationsskole med fokus på trivsel og antimobning begrundes i, at Skt. Knuds Skole har lyttet til og inddraget

På Skt. Knuds Skole er der børn med meget forskellig kulturel baggrund. Der arbejdes bevidst for at støtte børnene til at danne forpligtende fællesskaber.

alle skolens parter i udviklingen af deres anti-mobbestrategi. Resultatet er bl.a., at skolens anti-mobbestrategis værdier fremtræder på skolens hjemmeside i to versioner; én i voksensprog og én i børnesprog, som det fremgår på næste side.

Skolens værdier

"På Skt. Knuds Skole er værdierne ikke bare tomme ord. Vi lever efter dem hver dag, og nye elever på skolen giver især udtryk for, at omgangstonen er rigtig god på skolen. Vi accepterer nemlig ikke dårlig omgangstone – og kraftudtryk, sexistiske udtryk eller

andre nedladende sproglige ytringer overfor børn og voksne påtales omgående. Dermed opstår drillerierne typisk ikke, da vi undgår eskalering af konflikter", siger skoleleder Tina Kruse til Katolsk Orientering.

"Selvfølgelig sætter vi også øjeblikkeligt ind med samtaler, hvis mobning skulle opstå, men i et anerkendende miljø med børn, der respekterer hinandens forskelligheder, opstår mobning yderst sjældent. På skolen er klassernes trivsel en fælles opgave for elever, lærere og forældre, og vi kan kun løse den i fællesskab".

Fortsættes ►

Antimobbestrategi i klartekst.

Valfart til Lisieux

Tekst: Elisabeth Kossmann

VALFART I dagene den 21.-24. april var Skt. Andreas og Skt. Therese menighed på en valfart til Lisieux i Normandiet.

St. Therese Kirke i Hellerup har lige fejret sin 80-års fødselsdag, og i den anledning har vores sognepræst pastor Fabrizio Milazzo og menighedsrådsformand Frode Lundsten arrangeret en valfart til Lisieux, hvor kirkens værnehelgen, den hellige Thérèse, boede som barn og senere som karmeliter søster.

Vi var 40 pilgrimme i alle aldre, som fløj til Paris og derefter kørte i bus til Normandiet. Undervejs ændrede landskabet langsomt karakter – lange grønne bakkekanter med skovbevoksning, floder, husdyr græssende på markerne og høje, gamle bindingsværkshuse. Vi nærmede os Skt. Thérèse og Lisieux.

Byen er det næststørste valfartssted i Frankrig efter Lourdes. Hele den lille by er fyldt med Den hellige Thérèse. På mange gader hang der bannere med billeder af Thérèse dels i anledning af Barmhjertighedens år, og dels fordi hendes forældre Zélie og Louis Martin blev helgenkåret i efteråret.

Vi var dejligt indkvarteret hos de lokale karmeliter søstre i Ermitage Sainte Thérèse, som ligger lige ved siden af det kloster, hvor Thérèse boede fra 1888 til 1897 og hvor hun døde 24 år gammel.

Valfarten bød på spadsereture i Den hellige Thérèses fodspor.

Les Buissonnets, et fint hus, hvor Louis Martin boede med sine fem døtre efter

Zélie Martins død i 1877. Huset står stadig indrettet med møbler og udstyr fra Thérèses tid.

Tre kirker i Lisieux er også vigtige for pilgrimmene: Den gotiske domkirke, Cathédrale Saint-Pierre, hvor familien Martin dagligt gik til messe, og hvor Thérèse modtog sakramenterne skriftemål, første kommunion og firmelse.

La Chapelle du Carmel, klostrets kapel, hvor Thérèse dagligt deltog i klostrets tidebønner og messer. Thérèse er siden 1923 også begravet her i et sidekapel. Her fejrede p. Fabrizio messe med os, og man kunne også deltage i søstrenes tidebønner.

Efter helgenkåringen af Skt. Thérèse i 1925 samlede katolikker fra hele verden ind, så der kunne bygges en stor basilika, der blev indviet til Thérèse i 1954. Her fik vi en fin rundvisning ved en lokal guide, Laurence, og vi fejrede messe i krypten.

Vi havde fritid til at udforske byen og dens kirker på egen hånd. Om aftenen var der komplet ved p. Fabrizio og hyggeligt samvær på Ermitage Sainte Thérèse.

Thérèse er kendt for sin biografi *En sjæls Historie*, hvor hun taler om Guds kærlighed til os, og at vi skal gøre små ting med stor kærlighed her og nu. Vores pilgrimstur blev et synligt tegn på Den hellige Thérèse og hendes spiritualitet.

På hjemturen besøgte vi Assumptionssøstrenes moderhus i Auteuil, et kvarter i Paris. Assumptionssøstrene har drevet Rygaards Skole, og Skt. Therese Kirke blev bygget som deres klosterkirke. Alt dette

Gruppebilledet i Assumptionssøstrenes kapel i Paris. Pastor Fabrizio koncelebrerede i messen denne dag, og ved afslutningen sang gruppen et "Hil dig, Maria" til Guds Moders ære. Foto: Assumptionssøstrene.

blev til virkelighed efter søstrenes bønner til Den hellige Thérèse. I Assumptionsklostret i Paris ligger denne ordens grundlægger Sr. Marie-Eugénie begravet, hun blev saligkåret i 1975. Vi fejrede søndagsmesse med søstrene og den menighed, som hører til i deres klosterkirke.

De sidste timer i Paris blev nydt med forskellige spontane ture i mindre grupper.

Pilgrimsturen bød på et dejligt samvær, hvor de forskellige deltagere lærte hinanden at kende, hvis de ikke allerede gjorde det

i forvejen. Nogle deltagere var fra andre menigheder eller andre trossamfund, så der opstod mange nye bånd. Vi blev alle velsignet med Den hellige Thérèses forbønner og spiritualitet.

En stor tak til pastor Fabrizio og Frode Lundsten samt menighedsrådet ved Skt. Andreas og Skt. Therese Kirke for den smukke valfart til Lisieux.

Skt. Knuds Skole lever disse værdier i hverdagen:

Børnesprog	Voksensprog
På Skt. Knuds skole lærer jeg at være mig.	Vi møder barnet, som det er og støtter op om, at barnet lærer at være sig selv og stå ved sig selv. Vi søger at fremme nysgerrighed og mod til at acceptere, at udfordringer er en del af en frugtbar dannelsesproces.
På Skt. Knuds skole lærer jeg at være der for dig.	Vi er en flerkulturel kristen skole med elever og forældre fra mange forskellige kulturer og lande. Derfor er kendskab til og respekt for forskellighed en af skolens kerneværdier. Ligeledes er det væsentligt at kunne se og forstå, at hvert menneske har uendelig værdi, hvilket gør, at tilgivelse og næstekærlighed er vigtigt i alle relationer på skolen.
På Skt. Knuds skole lærer jeg at være en del af et "vi".	For at skabe et trykt skoleliv søger vi at styrke elevens evne til at indgå aktivt i forpligtende fællesskaber, hvor respekt, rummelighed og konstruktiv dialog kan føre til fællesskabets faglige og sociale udvikling, samt den enkeltes robusthed.
På Skt. Knuds Skole lærer jeg om verden omkring mig.	I tæt samarbejde med forældrene arbejder vi på at fremme elevens lyst og evne til faglig fordybelse. Samtidig har vi fokus på, at eleven får etableret gode arbejdsvaner. Vi er fagligt ambitiøse på alle elevers vegne.
På Skt. Knuds Skole forbereder jeg mig på at blive voksen.	Det er vores ønske, at eleven igennem sin skoletid opdager og udvikler talenter, der gør det muligt også senere i livet at træffe selvstændige valg med tro på eget værd og egne kompetencer, samt får kendskab til sin egen plads i historien og dermed sit ansvar for fremtiden og verden.

Maria-procession fik et ordentligt bad i Helligånden!

Majfest med bøn for Danmark.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

ESBJERG "Vi bliver våde, men vi bliver ved. For vi ved, at vi har noget at give til mennesker her i byen. Vi beder for byen og for hele verden. For fred og for forsoning. Vi ved, at den stærkeste kraft ikke er bomber, men bøn."

Lørdag den 14. maj gik pastor Benny Blumensaat forrest i den traditionsrige Maria-procession gennem gaderne i Esbjerg, op til torvet og tilbage gennem gaderne til Skt. Nikolaj Kirke i Kirkegade 58. Processionen finder sted til ære for Jomfru Maria af Fatima hvert år i maj. Ofte er det solskin og lunt, og som regel kommer der katolikker fra menigheden i Odense og Aarhus for at være med. Men i år var de esbjergensiske katolikker overladt til sig selv – og regnen! Det var godt nok tørvejr, da processionen bevægede sig af sted fra kirken kl. 11.

Men efter få minutter begyndte regnen at

falde, og den blev kraftigere og kraftigere, mens de cirka 40 deltagere i processionen bevægede sig gennem gaderne og bad rosenkransen, afbrudt af korte forklaringer til de forbigående esbjergensere om processionens formål. Fire mænd bar en blomsterpyntet platform med statuen af Vor Frue af Fatima.

På torvet holdt gruppen en pause, og en kvinde fra menigheden optrådte med filippinsk dans. Nogen foreslog at afkorte turen, men pastor Benny insisterede på at gå den sædvanlige rute tilbage til kirken.

"Vi bliver velsignet af Helligånden, som falder ned over os i hver dråbe," sagde pastor Benny, som selv tog regnvejret med et smil – selvom hans kjortel fire timer senere, da der skulle fejres pinsmesse i kirken, stadig var fugtig i kanterne – og selvom Maria-statuens krone var faldet af og skulle repareres.

Allen Courteau OMI har 40 års præstejubilæum

Den afholdte sognepræst for Vor Frue og Sankt Antoni menigheder når det flotte jubilæum på Grundlovsdag.

Tekst og foto: Erik Elnebo

FØDSELS DAG Den jubilerende sognepræst er for nylig fyldt 67 år, men er stadig ungdommelig, og om pensionering er der ikke tale. Allen kom til verden i St. Paul, Minnesota i USA som søn af Raymond og Marjorie Courteau. Faderen var af fransk afstamning, hvoraf det franske efternavn, og moderen havde svenske aner.

Allerede som 13-årig begyndte Allen sin præsteuddannelse ved Oblatfædrenes High School seminar Our Lady of the Ozarks i Carthage, Missouri. Fire år senere i 1967 kom han til Lewis College i Lockport, Illinois som OMI seminarist, her sammen med andre verdslige studerende. Allen studerede filosofi og blev bachelor i engelsk, og fik eksamensbevis som lærer. Allen var herefter ét år i noviciat i Godfrey, Illinois, og kom derefter på Oblate College i Washington DC i 1972, hvor han læste teologi fire år.

I august 1975 blev Allen diakonviet i St. Thomas Aquinas sogn i International Falls, Minnesota. Den store dag for præstevielsen fandt sted i hans barndoms sognekirke St.

Casimir den 5. juni 1976.

Katolsk Orienterings udsendte sidder i den store smukke præstegård i Herlev en dejlig forårsaften med fader Allen, og har denne samtale, der danner grundlag for denne artikel.

Kom du direkte efter præstevielsen til Danmark?: "Nej, jeg var 3 år i St. Thomas Aquinas, der hvor jeg var blevet diakonviet, og kom så til vor OMI kostskole i Belleville, Illinois, hvor jeg var engelsklærer i 2 år, og efterfølgende 3 år som omrejsende kaldsprædikant i katolske sogne og skoler."

Men hvorfor blev du ikke i lærerjobbet i Illinois?: "Oblatordenen havde jo siden slutningen af 1950'erne en stor mission i de nordiske lande, og da jeg blev spurgt, om jeg kunne tænke mig at komme til Skandinavien, sagde jeg, at jeg godt kunne ønske mig at komme til Sverige, da min mor jo var af svensk afstamning. Min provincial spurgte så: "Hvad med Danmark?" Jeg svarede: "Det er tæt nok på Sverige, så det vil jeg gerne. Jeg kom så til Danmark i august 1984."

Og det kan vi altså takke din mor rigtig meget for! Hvor har du så virket i Danmark?: "Ja ud over Vor Frue kirke i Herlev har jeg virket i Skt. Mariæ Kirke i Aalborg, Skt. Kelds kirke i Viborg, Skt. Knud Lavard kirke i Lyngby og så nu igen her i Herlev. Jeg har ligeledes sæde i bispedømmets domstol, og jeg er pt. superior for Oblatordenens distriktskommunitet i Danmark."

Hvad er den vigtigste opgave for en præst?: Den ellers altid smilende sognepræst Allen ser alvorligt på mig og siger: "Det at kunne møde folk hvor de er i deres livs og trosvandring fra unge til voksen, og gå hånd i hånd med dem i den tid, vi er på samme del af vejen. En særlig oplevelse for mig var i den forbindelse mødet med vietnamesiske bådflugtninge og flygtninge fra Irak under min tid i Aalborg. Det var mange gange meget hårdt, men mest også meget glædeligt, at møde disse ulykkelige flygtninge."

Hvad er den vigtigste opgave i bispedømmet?: "At alle trosfæller beder og arbejder sammen for hinandens hellighed, og at vise respekt og næstekærlighed for hinanden."

Hvilken opgave er den vigtigste i Verdenskirken?: "At læse, og så vidt muligt rette sig efter pave Frans hyrdebrev m.m. i for eksempel Laudato Si', om omsorg for vor planet, Barmhjertighedens år, Evangeliets Glæde, og bispesynodens papir om familie og evangeliets forkyndelse m.fl. Læs også bøgerne: Evangeliets Glæde, Ansgar-

P. Allen har virket i Danmark siden 1984.

stiftelsens Forlag, og Guds Navn er Barmhjertighed, Kristeligt Dagblads Forlag."

Hvilken opgave ligger dit hjerte nærmest i din gerning som præst?: "At bringe Guds kærlighed og barmhjertighed nærmere til alle dem jeg møder."

Efter disse ord siger jeg tak og farvel til fader Allen, og får, som alle der møder ham, en hjertelig omfavelse til afsked.

Fader Allen bliver naturligvis fejret på dagen den 5. juni med en stor havefest i præstegårdshaven.

► *Fortsat fra side 4* Min bog er et forsøg på at forsoner mig med ham og med livet, som det er," siger han og tilføjer: "Mit liv er på en måde blevet absurd teater, og det så jeg med ét meget klart, da jeg arbejdede med Samuel Becketts tekster i mit speciale på læreruddannelsen". Kort efter at han havde fået diagnosen sklerose, besluttede han at tage den fireårige læreruddannelse på Den Fri Lærerskole i Ollerup. Specialet kom til at handle om Beckett og det absurde teater, og arbejdet med det førte til, at han sammen med først tre andre skleroseramte og derefter sammen med en af de tre har turneret med teaterforestillinger baseret på Samuel Becketts *Slutspil* og *Mens vi venter på Godot*.

Efter at sygdommen havde ramt ham, ramte Becketts replikker ham på en ny måde. Replikker som "gå stift og vaklende; ligesom dig selv," "Gud, hvor er jeg træt," og "jeg kan ikke stå, du kan ikke sidde – hver sin specialitet", talte helt konkret ind i hans hverdag, og i *Slutspil* var det helt oplagt for ham at tage rollen som den blinde og lamme Hamm.

"Men stykket er ikke kun relevant for skleroseramte. Alle i stykket forsøger at flygte eller drømme sig bort fra deres

uundgælige skæbne, og det åbnede mit blik for, at vi alle må forsoner os med livet. Med det, Gud vil med os, også når det gør ondt og ikke umiddelbart giver mening".

Påskelys og stærke ord

Vi er tilbage ved Jesu korsord, ritualerne i Kirken og barndomserindringerne om messen påskemat, som også er med i bogen.

"Uden at jeg helt kan forklare hvordan, giver det dyb mening for mig med kirkens ritualer, hvor Jesu lidelse og opstandelse er i centrum. Hans ord på korset. Påskelyset, der bryder frem. Men også ordene ved nadveren 'Jeg er ikke værdig til, at du går ind under mit tag...'"

Niels-Christian Bredholt sidder lidt og forsøger at finde en fortsættelse, der kan forklare betydningen af den sætning for ham. Men giver op. "Ordene er så stærke i sig selv, ligesom meget andet i Kirken. Det er noget af det, jeg har fået med mig som barn, men nok først kan se nu... De der fortryllende handlinger, enkle ord og også sangen i kirken," siger han.

I baggrunden spiller radioen klassisk musik, og på væggen bag ham hænger et maleri, som en af hans brødre malede af Niels-Christian som ung mand, der drømte

om at blive forfatter. Den ene af hans brødre danner sammen med sin hustru Klezmerduo, der spiller jødisk musik og balkanmusik, og en anden bror er skuespiller hos Odinteatret.

"Selvfølgelig kan jeg blive frustreret over, at jeg ikke længere kan det, jeg kunne før, og jeg drømmer også om at blive helbredt og blive fri for kørestol og hjælpere og lift," siger han. I bogen beskriver han en rejse til Lourdes, hvor han tog til i håbet om helbredelse. Det skete ikke. "Men det er jo heller ikke det, det handler om. Jesus helbreder nogle. Han helbreder de spedalske. Men det er ikke hovedsagen. Hvad det vigtigste er, tør jeg ikke sige med ord. Men at forsoner sig med livet, som det er, må være noget af det. Og der bliver troen og ritualerne i Kirken med ét meget vedkommende," siger han.

Og små ting kan blive store, sådan som de er i barnets verden. Og i Niels-Christian Bredholts debutbog, hvor der på side 77 står:

Lugte! jeg holder af: · Parfumeafdelingen i Magasin · Kostalden i Malling · Flodhest i zoo · Baresso · Røgelse i kirken
Nis-Christian Bredholts bog Freischwimmer er udkommet på forlaget Gladiator.

Uddrag af Freischwimmer (forlaget Gladiator, 2016)

Min far stod hver aften i døråbningen, der hvor vores to soveværelser stødte sammen, og bad "fadervor" med os.

Jeg skulle ringe to gange med messeklokken under forvandlingen.

En gang når præsten holdt hostien op og sagde: "Dette er Kristi legeme", og én gang når han holdt kalken op og sagde: "Dette er Kristi blod".

Hvorfor skulle vi egentlig det? Det var da i hvert fald meget sjovere end at sidde nede i kirken på kirkebænkene og tælle

lamper og mest passe på ikke at komme til at grine.

Hvor vi egentlig kedede os, især når præsten prædikede; og så skulle vi knæle front på nogle røde puder under forvandlingen, og lade være med at rette blikket ud mod menigheden, fik vi at vide.

Til højmesse blev hele gudstjenesten læst på latin. Det var det mest farverige og spændende, selv om vi ikke forstod et ord. Vi skulle gå i procession rundt i kirken, ligesom på valfarten en gang om året, hvor hele menigheden gik gennem skoven og skiftevis bad bønner og sang salmer, hele

vejen op til Åsebakken i Nordsjælland.

Vi fik lov til at svinge røgelseskarret, der hang i lange sølvkæder med glødende røgelseskul. Tre gange ud mod menigheden, så røgen og lugten af røgelsen kunne brede sig ud i kirken og velsigne menigheden nede på kirkebænkene.

Efter udgangssalmen skulle vi hjem og spise blødkogte æg og varme krydderboller fra bageren i Kongedybet, hvor min søster stod bag disken og ekspederede.

Far lærte os at slå toppen af ægget og bruge skallen til at drysse saltet i.

Næste pastoralrådsmøde

WEEKENDEN 11.-12. juni afholdes pastoralrådsmøde. Det foregår denne gang på Severin Kursuscenter i Middelfart, idet Magleås – hvor pastoralrådsmøderne normalt afholdes – er udlejet disse dage.

Lørdag 11. juni

Kl. 10.00: Velkomst og indledning, valg af dirigent & navneopråb
Kl. 10.15: Formandsberetning
Kl. 10.45: Valg af nyt Forretningsudvalg
Pause
Kl. 11.30: Biskoppens orientering
Kl. 12.30: Frokost
Kl. 14.00: Årsregnskab 2015, adm. chef Thomas Larsen
Kl. 15.30: Pause
Kl. 16.00: Evangelisationsprojekt, sr. Terese Piekos
Kl. 16.30: Kateketuddannelsen
Kl. 17.00: Det Nye Danmarkskort, generalvikar Niels Engelbrecht
Vesper
Kl. 18.30: Middag

Søndag 12. juni

Kl. 8.00: Messe
Kl. 9.00: Morgenmad
Kl. 10.15: Ledelse og Motivation af frivillige, Maria Truelsen og Eva Vinther
Pause
Kl. 11.15: 'Plant Håb'-projekt, Ulla Pinborg
Kl. 11.45: Eventuelt
Afslutning
Kl. 12.15: Frokostbolle

Der er offentlig adgang til Pastoralrådets møder.

Rolf Tönshoff 70 år

Sankt Ansgar Kirkes organist gennem mere end 30 år fejres af menigheden den 5. juni 2016.

FØDSELSDAG Den 6. juni fylder Sankt Ansgars organist 70 år og Sankt Ansgars menighedsråd og præster glæder sig til at hylde fødselaren dagen før, nemlig søndag den 5. juni, Grundlovsdag. Efter højmessens kl. 11 med fødselaren selv på orgelbænken indbydes der til reception i menighedsalen.

Rolf har været organist i Sankt Ansgars Kirke siden august 1980, hvor han afløste Erling Rasmussen, og har således haft både pastor Timmermann, Niels Engelbrecht og nu Daniel Nørgaard som sognepræster og desuden et ukendt antal af andenpræster. Omkring sig på pulpituret har Rolf gennem alle årene formået at samle en flok (fire) velsyngende unge herrer, som i mange tilfælde også har været instrumentalister. Det gælder således også de to sønner, som hustruen Annemarie har født ham, Klaus (klarinet) og Peter (cello). Men også den nuværende flok sangere spiller stærkt på instrumenter, hvad vi kan glæde os over

julenat og ved særlige fester. Igennem alle årene har der været sunget gregoriansk sang to søndage om måneden og de to eller tre andre søndage er så danske messer af og til med flerstemmig latinsk sang under kommunionen.

Med forskellige trupper af de fire korsangere plus et par tidligere sangere har Rolf og koret været på turné til Trondheim, Schwerin og Maribo. Og ved flere lejligheder har Rolf samlet større kor, i de seneste år et såkaldt "pinsekor", der har sunget til den Storkøbenhavnske firmelse i Grundtvigskirken, i Vor Frue Kirke og i Marmorkirken. Og så var der pavekoret i 1989, hvor sangere fra katolske menigheder øst for Storebælt mødtes til flere korweekender for så endelig at synge til pavemessen på Åsebakken den 6. juni, som altså også var Rolfs 43-års fødselsdag.

Ulla Elmquist, menighedsrådsformand

Johannes Paul II besøgte Danmark i 1989. Her hilser han på Rolf Tönshoff ved messen på Åsebakken den 6. juni. Arkivfoto.

Musikken blev hans skæbne

Tanker ved en rund dag.

FØDSELSDAG Musikken løber som en guldråd gennem Rolf Tönshoffs liv. Indtil for fem år siden var han musiklærer på Nørre Gymnasium, i næsten 40 år har han været organist i Sankt Ansgars Kirke og gennem musikken mødte han sit livs kærlighed.

Det hele begyndte i radioens drejgekor. Her trådte Rolf Tönshoff sine musikalske barnesko. Meget tidligt viste han sig at være en glimrende pianist, og han blev derfor ansat som assistent i koret sammen med

den senere dirigent Michael Schönwandt.

Sød musik opstod i to hjerter, da han hjemme hos musikkollegaen Erling Rasmussen mødte Annemarie – en søster til Erlings kone Christl-Marie. For to år siden kunne de to fejre 40 års bryllupsdag.

Teknisk brillans, humor og fantasi er den kunstneriske hovedstol i hans musikalske liv. Ofte smugler han melodistumper ind, som egentlig ikke hører hjemme i kirken.

Det kan være "Happy Birthday", hvis der er en kendt fødselsdag at fejre, men det

kan også være andre melodier "kristeligt forvendt", så de ikke provokerer, men fremkalder et smil på læben hos dem, der opfatter det raffinerede.

Rolf var ikke ansat som organist endnu, men det var alligevel ham, der spillede udgangsspillet, da pastor Geertz-Hansen afholdt sin afskedsmesse. I sorg over, at Geertz-Hansen ikke skulle fungere længere som sognepræst, spillede Rolf "Hartmanns sørgemarch".

Kristi Himmelfartsdag var der børnenes førstekommunion, og Rolf spillede til udgang et morsomt orgelstykke, som fik alle ansigter til at lyse op af glæde ("Spring Welcome" af W.F. Sudds).

Vi ser frem til kommende musikalske bedrifter med ham på orgelbænken.

Ad multos annos! Ad plurimos annos! Ad felicissimos annos! LR

Foto: Orgelsamling.dk.

Katolik med kant

KO's tidligere redaktør fylder rundt.

FØDSELSDAG Støvet er nok det sidste man ville kalde Torben Riis, KO's tidligere redaktør. Alligevel passerer han den 3. juni den grænse, de gamle kaldte støvets år.

To parallelle livsspor – skoleverdenen og Den katolske Kirke, løber gennem Torben Riis' lange og myreflittige arbejdsliv. Den 3. juni 1946 kom han til verden som frederiksberger på Rahbeks Allé som søn nummer to af Claus og Fanny Riis. Kærligheden til det franske fandt han tidligt, da familien boede et år i Paris, hvor faderen repræsenterede Handelsministeriet i OEEC – forløberen for OECD. Efter eksamen i 1973 som cand. mag. i fransk og dansk og en kort ansættelse på Frederiksberg Seminarium kom han i 1974 til Zahles Gymnasium, hvor han blev resten af sit skoleliv. Her var han blandt andet informationsmedarbejder og i en periode formand for pædagogisk råd.

Sit sproglige gehør og sans for oversættelsens faldgruber har Riis omsat i praksis blandt andet ved at oversætte Troselærekongregationens instruktion "Den menneskelige persons værdighed". I mange år har han arbejdet med at gøre katolske forfatter-skaber tilgængelige for et dansk publikum

– ofte i parløb sammen med Ingegerd, som han giftede sig med i 1976. Sammen oversatte de i 1984 novellesamlingen "Skæringspunkt" og andre noveller af Flannery O'Connor. I 2010 stod Torben Riis for en tiltrængt nyoversættelse af Bernanos "En landsbypræsts dagbog".

Konversionen i 1971 hos p. Gerhard Sanders S.J. blev en afgørende markør for Torben Riis. Lige siden har han påtaget sig næsten enhver tænkelig arbejdsopgave inden for Den katolske Kirke i Danmark. Sammen med Elsebet Kieler udgav han tidsskriftet "Tidens tegn". I flere perioder har han været med i ledelsen af Katolsk Forlag – senest fra 2010. I 2005 blev han redaktør for KO – en post han valgte at forlade i 2008.

I mange år har han været aktiv i Landsbevægelsen Respekt for Menneskeliv sammen med Ingegerd. Fra 1988 som redaktør af foreningens blad. Sideløbende har Ingegerd været formand.

Rugbrødsmotoren i Torben Riis' engagement for Kirken har altid været et stort og vedvarende ønske om at nå ud over rampen og gøre katolsk etik og morallære begribelig for dansk offentlighed.

Han har talt tidsånden midt imod i talrige indlæg i dagbladene om abort, reproduktionsteknologi, eutanasi og befolkningsspørgsmål. Gør man det, stiller man op til tørre, verbale tæsk, men det har nu aldrig skræmt ham. Han kan lide at dykke ned i svært og tungt stof for at formidle det videre, og han kan sit stof ned til fodnoternes fodnote. Mere systematisk har han brugt sin viden om formidling til at udvikle lærebøger – blandt andet lærebogssystemet André udgivet på eget forlag Fidibus, "Jeg Tror" – en undervisningsbog til

firmelsesforberedelse – med tegneserier og billeder fra verdenskunsten og flere undervisningsbøger om abortproblemet.

Torben Riis er kulturkritiker og værdikriger med en vis kærlighed til polemikken. Men der er nu ikke meget Jeronimus over ham. Han er et varmt og usnobbet menneske, udstyret med en vittig replik, som han har gjort brug af i talrige festsange.

Riis har mere end taget sin tårn som lokal katolik. Fra midten af 70'erne til begyndelsen af 80'erne var han formand for menighedsrådet i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade. Fra 1996 har han været formand for menighedsrådet i Næstved.

Med pensioneringen i 2010 er der skruet endnu mere op for det katolske engagement. Riis har grundlagt webmagasinet Katolsk Magasin (*katolskmagasin.dk*), hvor han sidder i redaktionen sammen med Sebastian Olden-Jørgensen og Kirsten Kjærulff. Herfra kommer jævnligt nye, skarpe analyser. Han har blandt andet fulgt familiesynoden tæt og gennemanalyseret dens dokumenter for at kortlægge, hvor Kirken bevæger sig hen.

I ægteskabet med Ingegerd er født de seks børn Michael, Andreas, Clara, Julie, Thomas og Peter. Thomas rejser til efteråret til Nebraska for at begynde på Petersbroderskabets præsteseminarium.

LR

Aflad for de viderekomne

Så kom endelig en omfattende forklaring på det famøse begreb ”aflad”, af ingen mindre end pastor Lars Messerschmidt, der supplerer den med en hel del mere.

Han indleder med at ændre vor opfattelse af medmennesket, som han beskriver som værende *a priori* ondt og udpræget egoistisk. Det kom som en overraskelse for mig, idet jeg med 85 års livserfaring næsten udelukkende har mødt imødekommende, spontant hjælpsomme og positive mennesker. Men de er altså egoistiske. Måske har Lars Messerschmidt været særlig uheldig med sin omgangskreds.

I min barndom erindrer jeg fra den karré, jeg voksede op i, at der i porten til den store gård sad et skilt, hvor der stod Betleri frabedes. I dag, hvor tiggeri er blevet industrialiseret til organiseret indsamling for hvad som helst, kan man konstatere, at danskerne er alt andet end egoistiske. Det er tværtimod ganske store beløb, der indsamles flere gange om året, når man ser bort fra katolikernes lyst til at bidrage til egen Kirke. Men det kan være dem, Lars Messerschmidt tænker på.

Herefter gør han sig tanker om Guds skabelse af mennesket, hvor han fremhæver hvert menneskes ret til kærlighed – en ny tanke for mig, fordi jeg altid har opfattet Guds kærlighed til os mennesker fra undfangelsen som en gave og ikke en ret. Men hvis det er en rettighed, som man kan stille krav om, ændrer det menneskets forhold til Gud radikalt til en forpligtelse fra Guds side.

Og så kommer vi til episoden i skolegården. Her må jeg med 34 års erfaring i skoleverdenen, 7 år som lærer

med mange gårdvagter og 27 år som skoleleder, kunne følge Lars Messerschmidt. 3 Verdenskrig begynder i skolegården!!

Jeg har nu mest ondt af drengene, som sjældent får lov til at lege, at mule hinanden, hoppe, kravle og spille bold. Mere eller mindre hysteriske mødre stiller straks på skolen, hvis deres barn har skrabet et knæ eller stødt en albue, og forlanger, at barnet skal sendes til skadestuen; eller hvis et andet barn har mulet hendes barn, så skal der straks indkaldes til klassens forældremøde for at klare de åbenlyse problemer, der snart kan føre til ”en tredje verdenskrig”. Alle pattedyrs hvalpe leger med hinanden som en forberedelse til voksenlivet; det er ikke hensigtsmæssigt at vente på, at den nu attenårige først skal prøve kræfter og få erfaringer. I dag oplever vi derfor, at voksne organiserer børnenes ”leg” i skolen, efter at barnet i adskillige år før skoletiden har været passet og overvåget af professionelle pædagoger. Der er ikke plads til børnenes eget initiativ og ”hitte-på-som-hed” – alt skal være organiseret.

Og så kommer vi endelig til begreberne som synd, absolution og aflad, hvor pastor Lars Messerschmidt virkelig er på hjemmebane med mange års erfaring. Selv om han udtrykkelig skriver, at disse begreber burde være indforstået, og derfor ikke burde være så svære at forstå, så behandler han emnerne med stor akkuratess og mange ord.

Begået synd over for Gud kan genoprettes gennem skriftemålet, ægte anger og med aflagt bod, men syndens virkning mangler fjernelse; her kommer afladen ind i

billedet. Det er historien om igen: ”Under leg rammer drengens bold naboens rude, der går i stykker. Under faderens overvågning må drengen over til naboen for at sige undskyld, og naboen tager imod undskyldningen. Men ruden skal også erstattes, og her kommer vi til afladen”. Så enkelt kan det forklares, men sagen er i virkeligheden meget mere kompliceret.

For at afladen skal blive virksom, er der en række forudsætninger, der skal være opfyldt. Ydmyghed er en ikke almindeligt forekommende sindstilstand, så for at opnå aflad må man sikre sig at være i den beskrevne tilstand. Yderligere skal man demonstrere en sand bodfærdighed, ovenikøbet med et sønderknust hjerte, hvordan man så end kan sikre sig, at den sidste forudsætning er til stede.

De fleste mennesker kender antagelig fornemmelsen af en grad af fortrydelse eller anger over for et andet menneske, som man har såret eller på anden måde har gjort ondt. Men de her nævnte forudsætninger for opnåelse af aflad må antages at forekomme yderst sjældent, ikke mindst når man skal sikre sig, at forudsætningerne er opfyldt og ægte. Lars Messerschmidt nævner, at han en sjældent gang har kunnet observere en falsk holdning hos den skriftende; en nyttig evne for en skriftefar. Noget som kan være ganske svært for én selv at sikre sig. Derfor må afladen være forbeholdt de få mennesker, hvis evner for at opfylde ikke mindst den sidste forudsætning er til stede.

Sådan kan man til stadighed lære noget nyt.

Ole Dam, 2100 København Ø

Amoris Laetitia – flere spørgsmål end svar!?

Jeg er en stor beundrer af pave Frans. Hans mærkesag er: Guds barmhjertighed, hvilket ikke kan betones nok.

Den længe ventede familiesynode fik sin afslutning i den postsynodale formaning om kærligheden i familien: *Amoris laetitia* (Kærlighedens glæde)

Konklusionen i AL bliver, at de enkelte præster med barmhjertighed, skal hjælpe de vanskeligt stillede ægteskaber. Der gives ingen konkrete forslag til, hvad det så betyder. Det er for mig skuffende! Burde Kirken ikke vedkende sig sit ansvar, for mangelfuld ægteskabs undervisning eller slet ingen? Der er blevet rettet op på det. Men i en tid med troskrise, blandede ægteskaber og kulturkristendom ligger der nu et kæmpeansvar på undervisningerne i ægteskabsforberedelsen.

Hvis der skal gøres barmhjertigheds gerninger, hvilket pave Frans betoner, burde der være basis for en hurtigere ægteskabsannullering.

For kender de kommende ægtepar ikke Kirkens lære, er ægteskabet indgået under falske præmisser. Det burde være et fast punkt i Den kirkelige Domstol. Det er efter min mening, en konkret barmhjertigheds gerning.

”Sandheden skal gøre jer frie”, siger Jesus Kristus. Men vi må kende sandheden for at blive frie. Og det var/er Kirkens pligt at forkynde den.

Klaus Aarup, 8541 Løgten

Skt. Ansgars malerier

I et indlæg i Katolsk Orientering nr. 6 (29. april 2016) plæderer Nils Carl Lønberg for, at det amatøragtige billede af Skt. Ansgar, der hænger i kirken, burde udskiftes med et nyt af højere kunstnerisk kvalitet. Ja, det nuværende billede er bestemt ikke værd at samle på; men det gælder såmænd også Mariabilledet og billede af Ferdinand af Castillien, for slet ikke at tale om apsismalerierne. Sidder man nede i kirken, lægger man ikke mærke til det, men opholder man sig i koret, ser man, hvor ubehjælpsomt personernes øjne er malet. Disse billeder er bestemt ikke nogen pryd for kirken.

Lønberg foreslår imidlertid, at man skulle finde et fotografi af biskop Suhr frem, taget omkring 1940, og lade en kunstner udføre et nyt billede af Skt. Ansgar på grundlag af dette. Nu har Suhr været død i mange år, så han kan ikke protestere, men efter min erindring om ham ville han ryste på hovedet over sådan noget tosseri. Således som han gjorde det over flere af de tendenser, der var i Kirken i min ungdom, det være sig lige fra den navlebeskuende selvtilfredse katolicisme til den nostalgiske dyrkelse af dansk middelalder og den næsegruse beundring for Johannes Jørgensen.

I øvrigt kan jeg om Suhr fortælle denne anekdote, som knytter an til Kaare Nielsens velsignelse af bikernes motorcykler. Omkring 1960 havde Skt. Joseph Søsterne overtaget en stor villa i Trørød for at anvende den som feriekoloni for katolske børn. En søndag eftermiddag kørte jeg så biskoppen til Trørød, medbringende kost og spand

med vievand, for villaens værelser skulle selvfølgelig velsignes på behørig vis. Da vi kom, stod søstre linet op på græsplanen uden for huset. Der lå også en stor hvid plastikbold. Biskoppen samlede bolden op og kastede den hen til den nærmeste søster, der helt forjamsket måtte gribe den. Om han havde forestillet sig, at søstre skulle spille bold, ved jeg ikke, men temmelig komisk var det. Søstre knælede derefter ned for at kysse hans ring, men den havde han nu gemt i lommen. Efter at have indviet rummene og drukket en kop kaffe vendte vi tilbage til hans Mercedes. Jeg spurgte ham, hvad vi skulle gøre med resten af vandet i spanden. ”Jeg tror ikke min bil nogensinde er blevet velsignet,” svarede han, hvorpå han tog kosten og gav bilen nogle stænk, inden han hældte vandet ud på vejen. Jo, Suhr var en biskop, der ikke tog sig selv og sin stilling særlig højtideligt. Ingen inderlighed her. Og det var det befriende for alle os unge, der dengang kom i Skt. Ansgar.

Kaare Rübner Jørgensen, 2000 Frederiksberg

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 9
som udkommer den **24. juni**.

skal være redaktionen i hænde senest den **6. juni**

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 10
som udkommer den **10. juli**.

skal være redaktionen i hænde senest den **20. juni**.

Det sker i bispedømmet

JUNI

Lørdag 4. kl. 14.30-17: Temperaturen på Kirken v/Andreas Rude. Sted: Menighedssalen, Bredgade 69 A, Kbh K. Kaffe/te og brød. Pris 40 kr.

Fredag 10. kl. 18.30-20: ’Åben Dør’. Personlig forbøn og samtale v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Jesu Hjerte Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4A/4B, København V.

Lørdag 18. kl. 14.30-17.30: Focolare bofællesskabet holder afskedsreception. Sted: Strindbergsvej 46, 2500 Valby.

Kl. 17 holdes en økumenisk andagt i Johannes Døbers Kirke, Trekronergade 12, 2500 Valby.

Lørdag den 18. juni: Foreningen VEOK arrangerer ekskursion til Lund. Alle – også ikke-medlemmer – er velkomne. Program: Kl. 09.00 København Hovedbanegård ved Öresundståget (tog 1030 afgang kl. 9.12). Fra Lund C er der ca 8 minutters spadseretur til Domkyrkan. Kl. 10.30-13.00: Domkyrkan (inde og ude). Kl. 13.15-14.30 Brunch i Kulturkroken for dem der ønsker det. Pris: 195 sek. Kl. 14.45-16.00: Domkirkemuseet. Kl. 16.45: afrejse Lund C.

Pris DKK 75 (Entreer til kirken og museet). Rejse og spisning ikke inklusive. Husk pas/kørekort. Tilmelding og nærmere information: senest 15. juni til foreningens kasserer Jens N Buch, telefon 3324 3040 eller vierogsaaikirken@gmail.com.

Fredag 24. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, Kbh V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Ziele-skiwicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer, menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Biskoppens kalender

Juni 2016

- 1.-3. Forenede Arabiske Emirater
- 4. kl. 16.00 Firmelse Hellig Kors Kirke Tønder
- 5. Øm-valfart
- 6.-8. Sankt Pölten, Østrig
- 10. kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
- 11.-12. Pastoralrådsmøde, Middelfart
- 14. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
- 19. 11.00 Kirkejubilæum i Viborg
- 22. 9.00 Messe for medarbejderne Gl. Kongevej
- 25. 12.30 Firmelse Sankt Augustins Kirke
- 29.-30. Studienwoche Osnabrück

Bispedømmets fasteindsamling 2016

CARITAS Bispedømmets årlige fasteindsamling blev skudt i gang askeonsdag og er nu ved at være afsluttet. En del af de indsamlede midler går til opfyldning af katastrofefonden og resten går til hjælpe bønder i Uganda med at få en fair handel. Ved redaktionens afslutning var der kommet 620.000 kroner ind. Det endelige resultat vil fremgå af Caritas Nyt nr. 4 som udkommer i september.

Vi takker mange gange for de fine bidrag fra både menigheder og private bidragydere og glæder os over opbakningen til Caritas' arbejde!

Du kan læse mere om årets fasteindsamling på: www.caritas.dk.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Lukket i juli - vi ønsker dig en skøn sommer.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:
redaktion@katolskoriering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Malene Fenger-Grøndahl, Ninett Rhode, Elizabeth Knox-Seith, Jesper Fich OP, Susanne Malchou-Dietz, Thorsten Dyngby, Erik Elnebo, Elisabeth Kossmann, Ulla Elmquist, Ole Nielsen.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040 kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041. E-mail: redaktion@katolskoriering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

ØMVALFART

Søndag den 5. juni 2016

Tema: "Lad os med frimodighed træde frem for nådens trone, for at vi kan få barmhjertighed." (Hebr. 4, 16)

Program

Kl. 11.00 - Indledning og valfartsvandring fra Ømborgen.

Kl. 12.30 - Pause - Tilbedelse - Underholdning.

Kl. 13.00 - 14.00
Mulighed for skriftemål i kirken

Kl. 13.30 - Biskoppen møder årets 1. kommunikanter.

Kl. 14.30 Højmesse ved biskop Kozon.

Katolsk Lejrcenter

Lindholmvej 11-13, Emborg

8680 Ry

www.omborgen.dk

Bønnens Apostolat

Juni

- **Generel intention:** Menneskelig solidaritet
At ældre, marginaliserede og de, som ikke har andre, må finde anledninger til møde og samhørighed – selv i verdens storbyer.
- **Missionsintention:** Seminarister og novicer
At seminarister og alle, som indtræder i det gudviede liv, må få vejledere der fører evangeliets glæde ud i livet og med visdom forbereder dem på deres opgave.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Fang læserens opmærksomhed

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til mere end 11.000 katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskoriering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Om latterens gave

Samtale med Moder Ignazia Angelini, abbedisse for benediktinerklostret Viboldone, om humorens væsen.

Tekst: Cristina Ugucioni

INTERVIEW En Kirke med evnen til humor, som lærer af Jesu eget eksempel og ikke er bange for at stå på mål for hans mest spidsfindige ironi, er et velgørende remedie for et trist og melankolsk Vesten, der lider af narcissisme. Moder Angelini skriver i sin bog *'Mentre vi guardo'* om den humoristiske sans: "Humor er det bedste våben mod vrede, en virtuos og uundværlig øvelse".

Hvad mener De med "vrede"?

Jeg oplever en følelse af vrede, trækker mig ind i mig selv og ser den anden som en trussel, der forstyrrer og invaderer mig, når jeg føler mig talt til og iagttaget. For

at undgå vreden er det nødvendigt at sætte spørgsmålstegn ved ego'et, at acceptere dets begrænsninger og erkende, at den andens tilstedeværelse vækker noget i mig, jeg ikke kender. Vi må være parate til at kaste os ud i dette eventyr for at opdage den side af os selv, vi har modtaget. Det er tidskrævende, selv om det ikke synes af meget. Humor kommer af at erkende ens egne – og andres – grænser, og at se sig selv som en gave og et svar. Det er evnen at kunne grine i paradoksale situationer, som når man sidder på jorden som "en knust statue", for at bruge et udtryk af Thérèse af Lisieux. Ironi er evnen at se

sine egne begrænsninger og velsigne dem, fordi vi derved opdager, at vi er forbundet med en uendelig kærlighed, som kalder os ved navn og fornyer os. Der er altså tale om noget helt andet end sarkasme, kynisk ironi og intetsigende latter, som banaliserer mennesket.

Humor er altså udtryk for en decentralisering af én selv, en modgift mod narcissisme og åndeligt hovmod, ved at udtrykke erfaringen at være i en troværdig Guds hænder?

Netop. Vi er ikke verdens navle, men vi befinder os i en periferi, som dog er en elsket og velsignet periferi. De, som intet har at forsvare, fordi de ved de er beskyttet og bæres oppe af Herrens pålidelige hænder, bekymrer sig ikke om, hvordan de tager sig ud eller søger den andens bekræftelse; de er virkelig i stand til at le. De hellige er udstyret med stor humoristisk sans; jeg tænker fx på Filippo Nero og Teresa af Avila, for ikke at glemme Scholastica, hvis

møder med Benedikt altid stod i ironiens skær.

Kan vi betragte humor som udtryk for den "kristne behændighed med Ånden som garant", som kardinal Martini udtrykte det? Er humor i den betydning ledsaget af Åndens gaver?

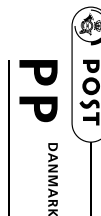
Ja. Jeg tror denne behændighed er glimrende afbildet i den unge Markus, der i lidelsesnatten – på flugt fra vold – løb fra sit linned med den ubevæbnede nøgenheds

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 8
3. juni 2016 · 42. årgang

lethed. Behændighed er evnen til at relativere sig selv, altid acceptere at være i bevægelse og med visheden om at der selv i de vanskeligste og mest udfordrende erfaringer er et 'hinsides', man drages imod. Det er nemmere at overvinde en situation, når man kender dens grænser. Et menneske hæmmes af dets søgen efter sig selv og sin egen frelse; det hindrer det i at overvinde sit egos nederlag og skuffelser, gør det handlingslammet, så det ikke længere kan bevæge sig fremad. Selv om det lyder paradoksalt, kan humor gøre det muligt at udholde selv svære lidelser. Jeg tænker på Jesus i de mest smertefulde øjeblikke af hans liv: Jeg ser for mig et smil på hans læber, da han sagde: "Så kunne I da ikke våge blot en time sammen med mig?" Og da han lidt senere sagde: "Sover I stadig og hviler jer?" Dette smil afslører en kærlighed, der rækker udover disciplenes begrænsninger; en kærlighed som omfavner og forløser dem. Peters fornægtelse var en gave i hans liv, sådan som Jesus sagde til ham under den sidste nadver. Den smilende Kristus, en smuk træfigur som opbevares i klostret Lérins, er et glimrende billede på det. Så jeg mener vi kan sige, at humor – i førnævnte subtile forstand – er en af Åndens gaver: vi kan medregne den til den visdom, der sætter os i stand til at forstå tingenes liflighed, at se deres begrænsninger, men også deres symbolske betydning, i ens forhold til Gud og andre mennesker.

Ironi og latter findes i Den hellige Skrifts sider: kan De fremhæve visse steder?

Jeg tænker fx på Sara: latter var den første følelse, der vældede op i hende efter hun fik at vide, at hun var gravid. Sara brød ud i latter, fordi den søn, hun skulle føde, og som hun så længe har ønsket sig, var en paradoksal gave. Men jeg tænker

også på insisterende kvindeskikkelser som Debora og den kanaanæiske kvinde, der konfronterede Jesus. Humor løber gennem Den hellige Skrift – ofte gennem bipersoner – som udtryk for den opfattelse af, at historien skrider frem efter en paradoksal logik styret fra højeste sted. Ved Nådens hjælp og ikke den stærkes kraft. Vigtige er de mange situationer, der lærer os at forstå vore egne begrænsninger som symbolske begrænsninger, fordi de ikke knuser os i vor lidenhed, men åbner os for det transcendentale ifølge troens logik – ikke gennem heltemodets og selvreferencens logik. Den åndelige verdslighed, som pave Frans fordømmer, er "i sit væsen" præget af en alvor og stivhed uden humor, som netop udgør krydderiet i sunde og reelle relationer.

"Vi er ikke så vant til at tænke på Jesus som smilende og glad", siger pave Frans. Hvilket af Jesu smil påvirker Dem mest?

Han smilte til børn og de små; dem, disciple var flove over, i hvem han så sårbarhed, men også en usvigelig trofasthed mod Faderen som udtryk for Hans transcendens. Jeg er også påvirket af den kærlige og skarpe ironi, han reserverer til de stædige disciple og dem, han diskuterer med. Især tænker jeg på Lukas 10,20, som jeg mener er et højdepunkt. Da de 72 disciple vendte tilbage, tilfredse med deres resultater, sagde han med et smil: "Glæd jer ikke over [det] ... men glæd jer over, at jeres navne er indskrevet i himlene". Samtidig glædede han sig i Helligånden og priste Faderen, der har skjult det for de vise og forstandige, og har åbenbaret det for de umyndige. Jesus lo af de udsendtes triumf og frydede sig over deres lidenhed.

Gud ønsker at blive elsket uden forbehold; han smiler og ler og ønsker at vi gør det

samme. Har De nogensinde leet og smilet med Gud?

Det var sådan det begyndte; med et smil. Hvorfor ledte Gud efter Adam ved aftenbrisen? Bestemt ikke for at diskutere: han ønskede sammen med ham at nyde de verdens underere, Han havde skabt og set som smukt og godt. De udvekslede blikke og smil af tilfredshed og lykke. Og jeg tror, at Gud glædede sig og smilede selvtilfreds, da han førte Eva til Adam og så ham juble af lykke. Nogle gange hænder det, at man står foran Gud og ler sammen med Ham. Det sker fx for mig de gange jeg erkender mine grænser og forstår, at det ikke gavner mit engagement eller mine afsavn, men Gud bøjer sig med glæde ned og velsigner det.

[...]

Denne smilende Gud latterliggør alvoren hos dem, som anser sig for voksne, og dømmer og kategoriserer alt og alle. Fristelsen til at sætte etiketter på alt, sætte folk i veldefinerede kategorier skjuler altid viljen til at dominere. De bibelske fortællinger bevæger sig ad andre parametre, hvor der ikke er behov for at putte ting i kasser. De er i sagens natur symbolske. Åbenbaringsens dynamik er paradoksal – den gives frit og af tilgivelse. Af den lille rest begynder alt; hvor synden er rigelig, er nåden overstrømmende ... Disse dynamikker åbner for en fortælling af det virkelige, hvor der ikke er brug for opdelinger, kun et åndedrag, som ikke ved hvor det kommer fra eller hvor det går hen. Ånden er den mest raffinerede form for humor.

Moder Ignazia Angelini (født 1944), siden 1996 abbedisse for Viboldone kloster i Norditalien. Har undervist i spiritualitetens historie på Theological Faculty of Northern

Italy, og har bl.a. udgivet bøgerne 'Mentre vi guardo' (2013), 'Nei paesaggi dell'anima' (2012), 'Donne in cerca di Dio' (2011), og 'Un silenzio pieno di sguardo' (1999).

Artiklen stammer fra L'Osservatore Romano, engelsksproget udgave 2. maj, 2015. Oversat og redigeret af Niels Messerschmidt.

” Det var sådan det begyndte; med et smil. Hvorfor ledte Gud efter Adam ved aftenbrisen? Bestemt ikke for at diskutere: han ønskede sammen med ham at nyde de verdens underere, Han havde skabt og set som smukt og godt. De udvekslede blikke og smil af tilfredshed og lykke. Og jeg tror, at Gud glædede sig og smilede selvtilfreds, da han førte Eva til Adam og så ham juble af lykke.

Paven forlænger sit besøg i Sverige med én dag

Der er planlagt to økumeniske arrangementer og én katolsk messe.

Tekst: Niels Messerschmidt

SVERIGE Vatikanets pressetalsmand pater Lombardi oplyste den 1. juni, at pave Frans har besluttet at forlænge sit besøg i Sverige i slutningen af oktober med yderligere én dag, og at han tirsdag morgen den 1. november fejrer messe. Det var oprindeligt planen, at paven kun ville være i Lund den 31. oktober for at deltage i en økumenisk markering af 500-årsdagen for reformationen. Men nu har Frans valgt at overnatte i Sverige og fejre messe om morgenen, inden han vender hjem til Vatikanet.

På pressekonferencen den 1. juni kom pater Lombardi med den besked, som mange svenske (og nordiske) katolikker havde håbet på – at der bliver en pavelig messe under besøget.

”Vi – Det lutherske Verdensforbund og Det pavelige råd for fremme af kristen enhed – udsender en fælles pressemeddelelse om de økumeniske arrangementer i Lund og

Malmö, Sverige, som pave Frans deltager i den 31. oktober for at markere 500-året for reformationen. Samtidig bedes man bemærke, at hele programmet for Den hellige Faders tur til Sverige først bliver offentliggjort på et senere tidspunkt, men at det vil indeholde en katolsk messe om morgenen den 1. november”.

Afpressemeddelelsen fremgår også, at den økumeniske markering vil bestå af to dele. Det begynder med en mindehøjtidelighed i Lunds domkirke og senere bliver der et offentligt arrangement på Malmö arena.

Taksigelse, omvendelse og fælles vidnesbyrd

Det fælles arrangement har til formål at belyse de sidste 50 års økumeniske dialog mellem katolikker og lutheranere og frugterne af dette samarbejde. Markeringen vil bygge på temaerne ”taksigelse, omvendelse og engagement

Lunds domkirke danner mandag den 31. oktober rammen om en økumenisk markering af 500-året for reformationen med deltagelse af pave Frans. Foto: Det lutherske Verdensforbund.

i et fælles vidnesbyrd”, og formålet er ”at udtrykke reformationens gaver samt bede om tilgivelse for den splittelse, kristne fra begge traditioner har forårsaget”.

I Lunds domkirke vil mindehøjtideligheden inkludere den nyligt offentliggjorte katolske-lutherske ’Common Prayer’ – en fælles bøn, som bygger på indsigterne fra fællesdokumentet ’Fra konflikt til fællesskab’.

Malmö Arena vil danne rammen om aktiviteter med fokus på fælles vidnesbyrd samt katolikkers og lutheraneres fælles tjeneste i verden, blandt andet gennem indslag fra LWF World Service og Caritas Internationalis, og deres arbejde med at yde omsorg for flygtninge, fredsskabelse og miljøbeskyttelse. Arenaen kan rumme op til 10.000 personer.

Pave Frans, Verdensforbundets præsident biskop Munib A. Younan og dets generalsekretær pastor Martin Junge vil lede den fælles gudstjeneste i Lund og arrangementet i Malmö i samarbejde med ledere fra det katolske bispedømme af Stockholm og Svenska kyrkan.

”Det er, når samfundet vælger vejen væk fra konflikter, at kraften kommer. I Kristus opmuntres vi til sammen at tjene i denne verden. Den fælles ihukommelse er et vidnesbyrd om den kærlighed og det håb, vi alle har takket være Guds nåde”, siger verdensforbundets præsident Younan og generalsekretær Junge.

Kardinal Kurt Koch, formand for Det pavelige råd for fremme af kristen enhed, supplerer: ”Gennem at vi sammen fokuserer på det centrale spørgsmål om Gud og gennem en Kristus-centreret tilgang vil lutheranere og katolikker kunne ihukomme reformationen på en økumenisk – ikke pragmatisk – måde, og i en dyb tro på den korsfæstede og opstandne Kristus”.

Yderligere informationer om det fælles økumeniske arrangement findes på www.lund2016.net.

Franciskanere kommer til København

Skal betjene Jesu Hjerte og Sakramentskirkens menigheder.

BISPEDØMMET Som man kan læse andetsteds i dette nummer af KO ankommer et lille kommunitet på to franciskanere til bispedømmet i begyndelsen af næste år. Meningen er, at de skal overtage det pastorale ansvar for Jesu Hjerte og Sakramentskirkens menigheder i København. Der er tale om den 42-årige pater Tomaz Majken og den 52-årige pater Tomiskv Cuetko, begge konventualer (OMFConv).

Aftalen kom i stand efter at ordenen havde henvendt sig til bispedømmet om muligheden for at arbejde her, og efter at de to ordensbrødre, konventualernes

generalassistent og provincialerne for henholdsvis Slovenien og Kroatien – de lande, de to brødre kommer fra – besøgte vort bispedømme den 28.-29. april.

Pater Majken og pater Cuetko er for tiden i gang med en fire måneder lang missionsuddannelse i Belgien med fokus på inkulturation, integration, nyevangelisering og økumeni. Begge har forinden arbejdet i England og er således engelsktalende.

Det er ikke første gang at vort bispedømme huser franciskanere. I nyere tid var den franciskanske ordensfamilie også kendt blandt de polske arbejdere på Lolland og Falster. Konventualerne – en gren af den

såkaldte Første Orden eller Gråbrødrene – besluttede at sende nogle brødre til Norden for at arbejde med katolikkene på øerne, og i 1907 kom tre brødre fra den belgisk-hollandske provins til Maribo på Lolland, hvor de grundlagde et kloster og arbejdede der i to år.

Gennem de seneste 92 år har flere end 30 konventualer fra Polen, Holland, Belgien og Tjekkoslaviet boet og arbejdet i Danmark, ikke kun på Lolland og Falster men også en overgang i Sønderjylland, hvor de var med til at grundlægge flere menigheder.

I 1993 kom også nogle brødre fra USA, heriblandt tre danskere, til Roskilde, hvor de oprettede et kloster, og de betjente i en årrække Sct. Laurentii-sogn foruden at udføre andre opgaver for bispedømmet (for eksempel Sct. Andreas Bibliotek, DUK, ungdomsmesserne, Ømlejr og studenterpræst).

NM

Sverige

Elisabeth Hesselblad kanoniseret.

Læs mere fra side

4-5

Tyskland

Katholikentag i Leipzig.

Læs mere på side

6

Pastoralrådsmøde

Mere ind i kirkeskat, men der er plads til forbedringer.

Læs mere på side

9

Tro og lys

Her bliver man klogere på Guds kærlighed.

Læs mere på side

10-11

KO mener

Historisk begivenhed – eller en fuser?

Det har ikke været afholdt i over tusind år, har været under forberedt mere end i tres år, og det skulle efter planen begynde 19. juni – Pinsedag ifølge den julianske kalender. Men her i skrivende stund, lige op til dets åbning, risikerer det meget omtalte fællesortodokse koncil at løbe ud i sandet, inden det er begyndt.

Så sent som i januar tegnede alt ellers godt. Da mødtes lederne af de 14 ortodokse kirker i Schweiz for endeligt at aftale hvor og hvornår koncil skulle afholdes, procedurespørgsmål og de fem dokumenter, man skulle drøfte: om kirkernes autonomi; om fasten og dens overholdelse i dag; om ægteskabets sakramente; Den ortodokse Kirkes relationer til andre kristne kirker; og dens mission i dag.

Alle punkterne blev enstemmigt vedtaget af alle 14 delegerede lige bortset fra retningslinjerne og dokumentet om ægteskabets sakramente, som patriarkatet af Antiokia gik imod. Men siden er uenighederne begyndt at dukke op til overfladen, og flere har senest talt om at udskyde – ja, endda helt at aflyse – koncil. Uenighedernes omfang illustreres af, at mens patriarken af Konstantinopel går ind for at afholde topmødet som planlagt, taler Moskvapatriarkatet nu om at udskyde mødet indtil alle uenigheder er blevet belyst på et før-konciliært møde.

Men hvorfor omtale dette i en leder i Katolsk Orientering? Har det overhovedet nogen relevans for Den katolske Kirke? Mange vil nok være tilbøjelige til at betragte det ortodokse topmøde som irrelevant for dem. Men i så fald begår de en alvorlig fejltagelse. For os katolikker, ja for hele kristendommen, er det af teologiske, pastorale og politiske grunde helt afgørende, at de ortodokse kirker formår at handle i enighed, indadtil og udadtil i en tid, hvor Jesu ønske om at "hans disciple må være ét" synes mere påkrævet end nogensinde.

Blandt alle de kirkesamfund og kristne fællesskaber, Den katolske Kirke har knyttet formelle bånd til, er relationerne til Den ortodokse Kirke unikke; vi anerkender den som "en søsterkirke" og deler fx samme syn på biskoppers apostoliske succession, præstedømmet og sakramenterne.

Ifølge katolsk forståelse udgør de ortodokse kirker den østlige del af Den universelle Kirke, og – sådan som pave Johannes Paul II ofte gentog det – længes Den katolske Kirke efter den dag, hvor Kirken igen "kan ånde med begge lunger" – Øst og Vest. Alene afholdelsen et ortodokst koncil kan ses som et stort skridt i denne retning.

Pave Frans har ved flere lejligheder understreget betydningen af Den katolske Kirkes relationer med den ortodokse verden, og frem for alt den afgørende rolle dette har for det kristne vidnesbyrd i den verden, som i stigende grad stiller spørgsmålstejn ved religionens positive bidrag for samfundslivet.

I skrivende stund vides det ikke om koncil begynder den 19. juni. Men at udskyde det, måske endda aflyse det, vil være en stor, forspildt chance ikke kun for Den ortodokse Kirke, men for hele kristendommen. *Niels Messerschmidt*

SSPX-drøftelserne inde i en afgørende fase?

Forskellige udlægninger af den seneste udvikling på området.

Tekst: Niels Messerschmidt

VATIKANET Trosælærekongregationens præfekt, kardinal Gerhard Müller, forventer, at det traditionalistiske Skt. Pius X præstebroderskab (SSPX), der ikke anerkender 2. Vatikankoncil syn på religionsfrihed og økumeni, "uforbeholdent anerkender" religionsfrihed samt forpligtelsen til økumeni som en menneskerettighed.

Til den tyske avis *Herder Korrespondenz* siger Müller, at hvis man "ønsker at være helt katolsk, må man anerkende paven og 2. Vatikankoncil". Ifølge websitet *Kathpress* forventer Müller en anerkendelse af alle koncilsdeklarationerne om disse emner.

Hans kommentarer kommer efter forlydender om, at SSPX måske er tæt på at blive anerkendt af Den hellige Stol – hvilket har fået næring, efter at dets generalsuperior Bernard Fellay mødtes med pave Frans i begyndelsen af april.

I 1988 viede SSPX' grundlægger ærkebiskop Marcel Lefebvre og biskop Antônio De Castro Mayer fire biskopper uden pave Johannes Paul II's godkendelse. De ekskommunicerede hermed sig selv ifølge kanonisk ret, og selv om Benedikt XVI i 2009 ophævede ekskommunikationen, befinder selskabet sig fortsat i en kanonisk irregulær situation.

I starten af maj fortalte SSPX' nuværende generalsuperior biskop Bernard Fellay til avisen *National Catholic Register*, at nogen i Rom har signaleret til SSPX, at det nu skulle være muligt at stille spørgsmålstejn ved koncilets lære om disse emner og "forblive katolik".

"Det betyder desuden, at de kriterier, de vil pålægge os, for at vi kan overbevise dem om, at vi er katolikker, ikke længere vil være omfattet af disse punkter", sagde Fellay: "Det vil være meget vigtigt for os".

I interviewet siger han, at pave Frans har åbent en dør for SSPX' fulde integration i Kirken, og han er "overbevist, i det mindste delvist, om en anden tilgang", fordi pave Frans, ifølge Fellay, lægger mindre vægt på koncil og mere vægt på at "frelse sjæle og finde veje til at gøre det".

Nye retningslinjer gør det nemmere at fjerne biskopper

Uagtsomhed og forsømmelser kan fremover koste biskoppen embedet.

KIRKERET Pave Frans har indført nye juridiske retningslinjer til at fjerne biskopper, hvis de handler uagtsomt fx i forbindelse med overgrebsager.

I retningslinjerne af 4. juni fastslår paven, at biskopper må holdes ansvarlige, hvis de undlader at beskytte troende i deres bispedømme mod overgrebspræster. Navnlig overgrebs ofre og deres advokater har presset på for at få indført nye retningslinjer, og de har længe anklaget biskopper for at dække over præsters overgreb og for at flytte de pågældende præster fra sogn til sogn i stedet for at anmelde dem til politiet.

I de nye retningslinjer fastslår paven, at

'Et passende redskab'

Men kardinal Müller fastholder, at SSPX skal tilslutte sig koncilets lære, og til *Herder Korrespondenz* siger han, at man ikke kan afskrive koncil som "kun pastoral snak", bare fordi det ikke vedtog bindende dogmer. Müller tilføjer, at selv om ingen pave nogensinde har forkyndt Kristi opstandelse *ex cathedra* (som et ufejlbarligt dogme), udgør det alligevel "trosbekendelsens kerne, dets fundament".

"Centrale udtalelser er, selv når de ikke er proklameret *ex cathedra* [og derfor ufejlbarligt], for os katolikker stadigvæk grundlæggende". Det er "ikke acceptabelt at antage ét og afvise et andet".

Kardinal Müller siger videre i interviewet, at man ikke bør lade sig fascinere af enhver biskops eller paves prædikener. Man er kun nødt til at acceptere selve læreembedet, understreger han ifølge *Kathpress*.

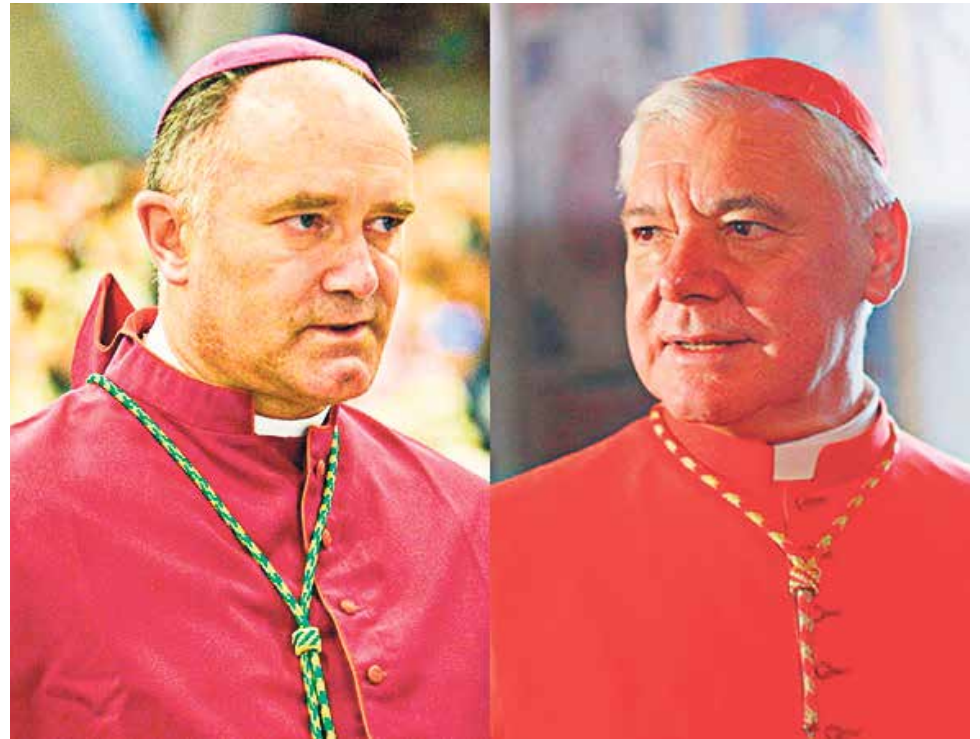
"Religionsfrihed er en grundlæggende menneskerettighed, og frihed til at

beskytte religion i lyset af Jesu Kristi overnaturlige åbenbaring anerkendes af alle katolikker uden undtagelse", siger Müller med henvisning til de relevante koncilsdokumenter.

Anerkendelsen af koncil er "ikke en urimelig byrde" at overvinde, mener Müller og siger, at det snarere er "et passende redskab til at indgå i fuldt fællesskab med paven og biskopperne i fællesskab med ham".

Müller mener ikke, at pave Frans' forhold til SSPX adskiller sig fra Benedikt XVI's: "Han anser dem og lignende grupper som katolske, men fortsat på vej mod fuld katolsk enhed".

Pave Frans antydede den 16. maj til over for den franske avis *La Croix*, at forsoning kan være nært forestående, og at SSPX er "katolikker på vej mod fuld enhed".

Biskop Bernard Fellay (tv) og kardinal Gerhard Müller udlægger på hver sin måde det seneste møde mellem Skt. Pius X-præstebroderskabet og Vatikanet.

har anbefalet, at kongregationen skulle kunne retsforfølge uagtsomme biskopper, da den allerede har behandlet gejstliges overgrebsager.

I de nye retningslinjer fastslås det, at en biskop kan fjernes fra sit embede, hvis hans ageren eller mangel på samme har forårsaget "alvorlig skade" – fysisk, moralsk, åndelig eller økonomisk – for individer eller grupper. Og er der tale om seksuelle overgreb, er det tilstrækkeligt, at forsømmelsen er alvorlig", hedder det videre.

Procedurerne fastslår, at Vatikanet skal indlede en efterforskning når der foreligger "vægtige beviser" for en biskops uagtsomhed. Den pågældende biskop vil blive informeret og har ret til at forsvare sig. Enhver beslutning om eventuelt at fjerne biskoppen skal dog først godkendes af paven assisteret af en gruppe juridiske rådgivere.

Gå regelmæssigt i kirke – og lev længere!

Amerikansk undersøgelse viser, at regelmæssig kirkegang har en gavnlig effekt på levealderen.

UNDERSØGELSE Mange amerikanere siger de går i kirke, fordi det giver dem tryghed og et åndeligt indhold i livet. En ny undersøgelse viser, at regelmæssig kirkegang har en gavnlig effekt på levealderen.

En gruppe forskere har gennemgået data fra omkring 75.000 midaldrende kvindelige sygeplejersker over hele USA som led i en tyveårig undersøgelse af sygeplejerskers helbred. Deltagerne blev hvert fjerde år i perioden 1992 til 2012 bedt om at besvare en række spørgsmål med relation til deres livsførelse, herunder om de regelmæssigt gik i kirke.

Resultatet viser, at kvinder som går i kirke mere end én gang om ugen,

havde 33 % lavere risiko for at dø i undersøgelsesperioden sammenlignet med dem, som oplyste at de aldrig går i kirke.

Går man i kirke én gang om ugen eller blot hver anden uge, havde man hhv. 26 og 13 % mindre risiko for at dø i den undersøgte periode.

Undersøgelsen viser desuden, at kvinder som regelmæssigt går i kirke, har et større socialt netværk, er mere optimistiske og mindre deprimerede, og har mindre tendens til at ryge. Disse forskelle, siger forskerne, har de taget hensyn til, da de beregnede kirkegangsfrekvensens påvirkning af levealderen.

Da de fleste kvinder i undersøgelsen er

Gå du blot i kirke – og gerne hyppigt. Det har en gavnlig effekt på din levealder, viser en ny amerikansk undersøgelse.

Foto: Omar Ingerslev.

protestanter eller katolikker, er det umuligt at sige noget om, hvilken effekt det har på ens levealder, hvis man tilhører en anden kristen trosretning eller en anden religion.

Der findes ingen tilsvarende undersøgelse for mænd, men mange andre undersøgelser har vist, at religiøs tro og praksis generelt set har en gavnlig effekt på levealderen.

NM

Nordisk dominikanertræf

Omkring 80 ordensbrødre og -søstre markerede ordensjubilatet.

Tekst: Malin Loman, redigeret af NM

ORDENSTRÆF De nordiske dominikanere mødtes 20.-22. maj i Höör og Lund for at markere ordenens 800-års jubilæum. Til lejligheden var også var inviteret gæster fra bl.a. Frankrig, Polen og Hviderusland.

På mødet i Höör belyste tre foredrag dominikanernes kald og opgave i dag. Broder David Caron fra New Orleans holdt et oplæg med titlen *Preaching the Perfect Storm of Joy* – en hentydning til det meteorologiske udtryk for den storm, som opstår i mødet mellem et højtryk og et lavtryk; i overført betydning, at der i mødet mellem den guddommelige barmhjertighed og dominikanernes ordensjubilat opstår noget nyt og frugtbart.

”Vort kald er at nå ud til folk med barmhjertighed. Den hellige Dominicus’ praktiserede barmhjertighed, og barmhjertighed og sandhed var én og samme ting for ham. Dominicus prædikede i samfundets periferier og han var en dialogens mand”.

Også de to andre talere berørte begrebet

’dialog’ i deres oplæg. Broder Antoine Lévy, underviser på Östra Finlands Universitet og Studium Catholicum i Helsinki, reflekterede over dominikanernes opgave i Norden i dag, at være en katolsk røst og i dialog med katolikkerne hjælpe dem med at fordybe sig i deres tro.

Søster Catherine Joseph Droste, professor i moralteologi ved det pavelige Angelicum universitet i Rom, kom i sit indlæg *Send to the World* ind på evnen at lytte som en forudsætning for at komme i dialog med den anden – ”Ligesom Dominicus, når han mødte folk som befandt sig i Kirkens periferi”.

Ordenens generalmester, broder Bruno Cadoré, besvarede om aftenen spørgsmål fra mødets deltagere, bl.a. om ordenens vigtigste udfordring i dag (”At tage sig tid til at lytte til dem, der lytter til os”) og berigelse af ordenslivet og -fællesskabet (bl.a. gennem daglig *Lectio Divina* læsning).

Sandhed og relativisme

Lørdagens program var henlagt til Lunds rådhus under temaet ’Sandhed og relativisme’. Generalmester Cadoré indledte med at sige, at Gud er engageret i en stadig samtale med menneskeheden, og at søge sandheden vil sige at lede efter denne sandhed. Derfor understregede Cadoré vigtigheden af at videreføre den dialog, ordenen har ført i ’periferien’ siden sin grundlæggelse.

Stig Steen, professor i lungekirurgi, talte ud fra sine verdslige erfaringer og påpegede det åndeliges betydning for menneskets ve og vel, hvor især kærlighed og venskab er vigtige faktorer.

Sandhed og moral blev analyseret af søster Catherine Joseph, der som lærer i moralteologi ofte møder de unges argumenter om samvittighedsfrihed: ”Denne lære misforstås og misbruges ofte, hvis man ikke grundigt analyserer, hvad samvittigheden er og hvordan den formes”, var en af hendes pointer.

Dagen sluttede med festvesper i Lunds domkirke med generalmester Cadoré som prædikant, hvor korsangere fra domkirkens menighed og Lunds katolske menighed sørgede for de musikalske indsatser.

Jubilæet sluttede søndag morgen med messe i den katolske Skt. Thomas Aquinas Kirke.

Kort nyt

Anbefaler ad orientem-position

LITURGI Præfekten for Kongregationen for gudstjenesten og sakramentsordningen opfordrer præster til at fejre messe ad orientem – sammen med menigheden at vende ansigtet mod øst.

Kardinal Robert Sarah siger i et interview med det franske magasin *Famille Chrétienne*, at 2. Vatikankoncil ikke krævede, at præster skulle fejre messe med ansigtet vendt mod menigheden. Det, sagde han, introducerede konciliet som ”en mulighed, men ikke en pligt”.

Under ordets liturgi, siger Sarah, er det passende at læsningerne sker med ansigtet vendt mod menigheden. ”Men når vi når det tidspunkt, hvor vi henvender os til Gud – fra og med offertorium – er det vigtigt, at præsten og de troende vender ansigtet mod øst”.

Præster behøver ingen særlig tilladelse for at benytte ad orientem-positionen, siger Sarah. Faktisk er det ”nøjagtigt hvad koncilsfædrene ønskede”.

Capovilla død

PERSONALIA Loris Francesco Capovilla, verdens ældste kardinal, døde 26. maj, 100 år gammel. Den mangeårige privatsekretær for pave Johannes XXIII (1958-1963) levede sine sidste år i den hellige paves hus i Bergamo. Selv i en høj alder var Capovilla et efterspurgt tidsvidne, når det gjaldt historien om 2. Vatikankoncil eller Roncallis pontifikat.

Pave Frans kreerede Capovilla til kardinal i februar 2014, men han var ikke frisk nok til at komme til Rom. Helgenkåringen af sin gamle chef, Johannes XXIII, i april 2014 fulgte han også med i over tv.

Capovilla blev født 14. oktober 1915 i Pontelongo og præsteviet 23. maj 1940. Han nåede dermed at være præst i 76 år inden sin død. Han fungerede som sekretær for Angelo Giuseppe Roncalli både i dennes egenskab som patriark af Venedig og som pave (1958-63). Efter Johannes XXIII’s død blev Capovilla i 1967 udnævnt af pave Paul VI til ærkebiskop af Chieti og i 1971 til prælatus for Maria-helligdommen Loreto. Der virkede han helt frem til sin pensionering i december 1988.

Omkring 80 nordiske dominikanere fejrede ordensjubilatet i Höör og Lund i dagene 20.-22. maj.

SÆT KRYDS I KALENDEREN!

I efteråret indbyder Caritas alle interesserede til to spændende arrangementer.

Den 2. oktober holder menigheden i Sankt Albani Kirke i Odense Caritas-dag. Arrangementet foregår på Sankt Albani Skole.

I november afholder Caritas to inspirationsmøder om flygtningearbejde. Det foregår lørdag d. 19. november i Sankt Ansgar Kirke i København og lørdag d. 26. november i Vore Frue Kirke i Aarhus.

Du kan læse mere om arrangementerne på www.caritas.dk

Da Maria Elisabeth fra Fåglavik blev helgen

Stor skandinavisk dag på Peterspladsen.

HELGENKÅRING Andægtig stilhed lagde sig over en fyldt Petersplads, da Maria Elisabeth Hesselblad lidt i 11 søndag den 5. juni blev ophøjet til helgen. Hele 625 år er gået siden en svensker sidst blev helgen. Det skete i 1391, da Birgitta Birgersdatter blev helgenkåret af pave Bonifatius IX som den hellige Birgitta.

Den højtidelige ceremoni blev indledt med, at lederen af kongregationen for salig- og helgenkåring, kardinal Angelo Amato, oplæste en skrivelse på latin. Her anmodede han pave Frans om at helgenkåre Elisabeth Hesselblad sammen med den polske ordensstifter Stanislaw Papczynski.

Derefter blev Allehelgenslitaniets sunget som udtryk for, at hele Kirken beder om helgenernes hjælp og bistand. Og så fulgte pave Frans' oplæsning af et latinsk dokument, hvor han imødekom kardinal Amatos ønske:

”Til den hellige Treenigheds ære, til styrkelse af den katolske tro og det kristne livs vækst, ved den autoritet Vor Herre Jesus Kristus og de hellige apostle Peter og Paul har givet os, har vi efter lang tids overvejelser og megen bøn om Guds hjælp og efter at have lyttet til råd fra vore brødre biskopperne besluttet at ophøje de salige Sta-

nislaws af Jesus Maria og Maria Elisabeth Hesselblad til helgener. Vi indskrifter dem i helgenkalenderen og bestemmer, at de skal æres som helgener i hele Kirken.”

Derefter blev relikvier fra de to nye helgener båret frem på alteret, mens *Jubilate Deo* (Bryd ud i lovsang for Gud) blev sunget.

Hundreder af skandinaver var med til den historiske begivenhed. De ventede tålmodigt i den brændende sol på ceremoniens begyndelse, mens der blev viftet med svenske flag og flag fra Ålandsøerne. Og der blev svensk sommer på Peterspladsen, da ”Sommarpsalm” og ”Ack Värmeland Du sköna” strømmede ud af højttalerne.

Begivenheden er blevet fulgt tæt af de svenske medier – særligt i de sidste dage før kanonisationen. Svensk TV transmitterede på selve dagen direkte fra Peterspladsen. Det officielle Sverige var repræsenteret ved ærkebiskop Antje Jackelén og Sveriges kulturminister Alice Bah Kuhnke. Fra Herrljunga kommune, hvor Hesselblads fødeby Fåglavik ligger, kom repræsentanter for kommunalbestyrelsen sammen med Thomas Elg, den lokale præst i Svenska Kyrkan, og Maj-Britt Lundberg, ordførende i kirkerådet.

Omkring 250 deltog i Stockholm Stifts valfart. Mellem 60 og 70 af Hesselblads slægtninge havde taget vejen til Rom fra USA og Sverige for at fejre med. Katolske præster fra Sverige, Norge og Finland deltog.

Det blev også en dag i økumeniens tegn. Mange præster i Svenska Kyrkan var med på Peterspladsen i deres embedsdragt.

”Hvordan har svenskerne reageret på helgenkåringen?”, spurgte KO Johan Lamberth – præst i Svenska Kyrkan Linköbing Stift.

”Med en blanding af fascination og nysgerrighed. De fascineres af, at helgener ikke bare er noget, man ser på kalkmalerier – men at de også findes i vor tid. Elisabeth gjorde som mange rumænere og polakker gør i dag – hun flygtede fra fattigdommen og tog til USA for at skabe sig et nyt liv dér. Hun var en stærk kvinde, som ville gå sin egen vej. På trods af at hun var alvorligt syg en stor del af sit liv nåede hun det, hun ville. Det sætter spørgsmålstegn ved, hvad der er styrke og hvad der er svaghed. I Guds øjne er det noget andet end i vores. Birgitta har været vores eneste kanoniserede helgen. Med Elisabeth har vi fået dobbelt op. Det bliver spændende at se, hvilke traditioner der opstår omkring hende,” siger Lamberth.

”Hun er et åndeligt forbillede for os. Vi respekterer de katolske helgener og er glade for vores samarbejde med Den katolske

Kirke”, siger fader Josef Togan, præst i Den syrisk-ortodokse Kirke i Linköbing. Han deltog i valfarten som repræsentant for det syrisk-ortodokse bispedømme i Sverige. LR

Økumeni på Peterspladsen. Foto: Lisbeth Rütz.

Biskop Anders Arborelius koncelebrerede ved messen sammen med ærkebiskoppen af Poznan, Stanislaw Gadecki og González Amador biskop af Sancta Clara på Cuba. Foto: Mikael Stjernberg.

En gruppe svenske pilgrimme havde medbragt et billede af Elisabeth Hesselblad. Foto: Lisbeth Rütz.

Den 5. juni blev der fejret en højtidelig vesper i basilikaen San Lorenzo in Damaso tæt ved Piazza Farnese. Foto: Lisbeth Rütz.

Hun var brobygger mellem Sverige og Rom

Elisabeth Hesselblads ideal var at ”at de alle må være ét”.

HELGENKÅRING Norden har fået en ny helgen. Stærke visuelle indtryk, musikalske stjernestunder og en retorik, der spillede på hele følelsesregistret, var med til at markere denne unikke begivenhed i Rom.

Lørdag den 4. juni, aftenen før helgenkåringen, strømmede flere hundrede birgittasøstre sammen med de skandinaviske pilgrimme gennem den hellige port, der er blevet åbnet i Peterskirken i anledning af Barmhjertighedens år. Ved messen holdt Kardinal Angelo Comastri, ærkepræst og generalvikar i Vatikanet, en usædvanlig indfølt og levende prædiken præget af et latinsk temperament, som ikke viger tilbage for stærke følelsesudtryk.

Kardinalen beskrev Maria Elisabeth Hesselblads liv som ”en roman inspireret af Helligånden”. Han talte om den ukendte

sygeplejerske, der blev brobygger mellem Sverige og Rom. ”Hun havde en lysende klar og stærk tro. Elisabeth Hesselblad havde hjerte for de lidende og de fattige. Når Gud finder ydmyge hjerter som hendes, kan Han arbejde med dem og store ting kan ske,” sagde kardinalen.

Han talte om, hvordan Elisabeth Hesselblad mødte samfundets nederste gennem sit arbejde som sygeplejerske. Det var de små og ydmyge, der førte hende frem til Kirken. En irsk kvinde blev samlet op på gaden med en akut abstinenspsykose. Nu bad hun om at få en rosenkrans og komme til at skrifte. En anden gang plejede hun en ung irsk byggearbejder, der var faldet ned fra et stillads. Han lå nu i vildelse og bad til jomfru Maria. I mødet med disse mennesker blev Elisabeth Hesselblad som

rodfæstet protestant nødt til at tage sine fordomme op til overvejelse.

Et afgørende punkt i hendes konversionsproces blev oplevelsen i Bruxelles, hvor hun så processionen til Kristi Legems og Blods Fest. Pludselig kaldte en stemme på hende. ”Jeg er den du søger”, lød det fra Sakramentet. Og hun faldt på knæ.

Kardinal Comastri fremhævede, at Elisabeth Hesselblads liv var præget af eukaristisk tilbedelse og et intenst bønsliv. Hun gik i den hellige Birgittas fodspor, og det lykkedes hende at bringe birgittinerne tilbage til Rom, sagde kardinalen, der fremhævede de mange ligheder mellem den hellige Birgitta og Elisabeth Hesselblad.

I Vatikanets biografiske beskrivelse understreges det, at hendes apostolat er inspireret af det store ideal ”*Ut omnes unum sint*” (At de alle må være ét. Joh 17,21). Beskrivelsen fremhæver også hendes omsorg for de fattige og det store mod hun viste, da hun under krigen skjulte flere jødiske familier i klostret på Piazza Farnese.

De intense dage omkring helgenkåringen blev rammet ind af svenske musikklassikere. I Peterskirken sang koret blandt andet Lina Sandells ”*Tryggare kan ingen vara*” (Ingen er så tryk i fare). Et yderst velsyngende svensk kor sang ved taksigelsesmessen i Chiesa del Gesù den 6. juni en helt ny salme komponeret af Anders Piltz med musik af Ulf Samuelsson. Teksten byggede på et brev, som den nye helgen skrev i Rom i 1903.

LR

Indbydelse

Lørdag den 2. juli kl. 11 fejrer Birgittasøstre i Maribo en taksigelsesmesse for Maria Elisabeth Hesselblads helgenkåring og for søstrenes første ti år i Danmark. Messen celebreres af biskop Czeslaw.

Alle er hjerteligt velkomne til messen på Sankt Birgitta Kloster, Refshalevej 81, 4930 Maribo.

Nyt liv til en gammel orden

Den romerske gren er seneste skud på en gammel stamme.

KIRKEHISTORIE Den orden, som Birgitta grundlagde, fik nyt liv, da Elisabeth Hesselblad grundlagde den nye, reformerede gren, kaldet den romerske. Det latinske navn for den er *Ordo Sanctissimi Salvatoris Sanctae Brigittae* – Den allerhelligste Frelsers Orden.

Den romerske gren, som blev grundlagt den 8. september 1911, blev endelig anerkendt af Den hellige Stol 2. december 1940. Moderhuset ligger på Piazza Farnese i Rom. Her boede Birgitta Birgersdatter – den senere hellige Birgitta. Hendes italienske veninde, Francesca Papazuri, stillede huset til rådighed for hende i 1354 og testamenterede senere bygningen til Vadstena Kloster, der brugte det til pilgrimsherberg for svenske pilgrimme. I huset boede Sveriges sidste katolske ærkebiskopper, brødrene Johannes og Olaus Magnus. De lod indrette et trykkeri og et forlag, der blandt andet udgav et historisk værk om de nordiske folk i 1555. To år senere kom den første komplette latinske udgave af Birgittas himmelske åbenbaringer.

”Det er her, jeg vil du skal tjene mig”, oplevede Elisabeth Hesselblad den hellige Birgitta sige til sig, da hun første gang besøgte klosterkirken på Piazza Farnese. Da hun kom til Rom, var huset ejet af polske karmeliter søstre, der gav hende lov til at bo der de første år.

I 1931 kunne Birgittasøstrene overtage huset, der blev indrettet som gæstehus og moderhus for ordenen. I 1972 fik søstrenes daværende generalabbedisse, moder Hilaria fra Schweiz, lov af pave Paul VI til at indrette et økumenisk kapel for Svenska Kyrkan i krypten under Birgittasøstrenes klosterkirke. Kapellet fik navn efter Birgittas datter Katerina.

I dag har den reformerede gren 55 ordenshuse på tre kontinenter. Klostrene ligger i Indonesien, Filippinerne, Italien, Mexico, Schweiz, Nederlandene, Cuba, USA, Storbritannien, Danmark, Sverige, Norge, Estland, Tyskland, Polen, Israel, det palæstinensiske selvstyreterritorium og Indien.

Første hus blev grundlagt i 1919 i Rom i Via delle Isole, det seneste i Sabbavaram

Birgittasøstrenes moderhus på Piazza Farnese. Foto: Wikipedia.

i Indien. P.t. er der 640 søstre i ordenen. Den romerske gren ledes i dag af generalabbedisse Tekla Famiglietti.

Hvis alle fem ordensgrene regnes med, er der i dag mere end 700 Birgittasøstre i verden. Den hellige Birgitta grundlagde i sin tid både en mandlig og en kvindelig

ordensgren. Den mandlige gren uddøde i det 19. århundrede. I 1976 blev den mandlige gren gengrundlagt af fr. Benedict Kirby. I Oregon i USA ligger Birgittabødrenes eneste kloster.

LR

Kilde: *Avvenire/Svenska Dagbladet*.

Tæt på den nye helgen

Hesselblad minder i Birgittaklostrene i Rom.

BIOGRAFISK I Birgittasøstrenes hus på Piazza Farnese er vi langt væk fra den kaotiske romerske trafik og de højtråbende sælgere på Piazza dei Fiori. Herinde står tiden stille i de små rum, der er mættede med minder om den hellige Birgitta og hendes datter Katerina. Berninis marmorrelief af Birgitta kikker ned på os skandinaviske pilgrimme, mens en indisk søster fortæller om Birgittas farefulde pilgrimsrejse gennem Europa til det hellige land. Da Birgitta mærkede, at døden var nær, bad hun om at blive lagt op på en træplade, så hun kunne dø lige som sin Frelser. Man ser pladen i en glasmontre og på en hylde står en knogle fra hende.

I rummet ved siden af ligger Elisabeth Hesselblads celle. En jernseng med et krucifiks over – et skab med en natpote og nogle få billeder var den ydmyge ramme omkring hendes klosterliv. Her lå den nye helgen syg i mange år; men alligevel havde

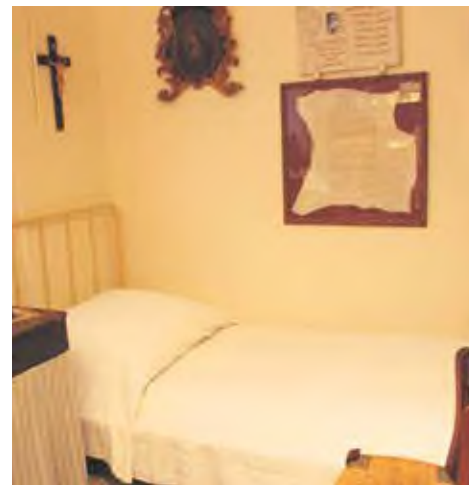
hun kræfter til at lede sin nye orden og være som en mor for alle sine medsøstre og alle der søgte hendes hjælp, fortæller søsteren.

I klostergården på Piazza Farnese ligger Elisabeth Hesselblad begravet i gården under en plade med overskriften med ordenens motto *Amor meus crucifixus est* – (min kærlighed er korsfæstet). Ved siden af hende er moder Maria Riccarda begravet. Hun er en af ordenens pionerer og blev Birgittasøstrenes første generalabbedisse efter moder Elisabeth. Hun aflagde de evige løfter i 1918 og var ordenens leder indtil 1964. I 1923 deltog hun i Djursholm i indvielsen af det første Birgittakloster og i 1935 var hun med i Sverige til indvielsen af ordenens nye hus i Vadstena. I 1940 mødtes

hun sammen med Elisabeth Hesselblad med pave Pius XII for at få den endelige godkendelse af ordenens konstitutioner.

Moder Maria Riccarda døde i 1966. Som første skrift på vejen til en saligkåring har hun fået titlen ”Guds tjenerinde”.

Forfriskninger og bugnende borde med italienske lækkerier venter på os i søstrenes gæstehus i Via delle Isole, hvor ordenens første kloster ligger. Relieffer med blomster- og bladranker pryder sammen med ordenens våbenskjold og et paveligt våbenskjold forsiden på alteret i den lille klosterkirke. Der er lagt hundreder af timer i arbejdet. Alt er skåret ud af Elisabeth Hesselblad. ”Hun stammede jo fra Dalarne og der lærte hun som barn at skære i træ”, fortæller søster Patrizia der viser os rundt. LR

Elisabeth Hesselblads celle i Birgittasøstrenes moderhus på Piazza Farnese.

En bro mellem os og den hellige

Birgittasøstrene skænker Sverige et Hesselbladrelikvie.

RELIKVIE Biskop Anders Arborelius vendte tilbage til Sverige med et nyt relikvie. I Rom overrakte Birgittasøstrenes generalpriorinde, moder Tekla, ham et relikvie fra Elisabeth Hesselblad. Relikviet er en lille knoglestump, der sidder i en forgyldt opsats kronet af et kors. Der er endnu ikke taget stilling til et permanent opbevaringssted for det nye relikvie; men foreløbig skal det fremvises i flere katolske kirker i Sverige, fortæller biskop Anders Arborelius. Relikviet vil blandt andet blive fremvist i den katolske kirke i Herrljunga, der ligger få kilometer fra Fåglavik, hvor Hesselblad blev født.

Relikvier er materielle levn fra helgener – for eksempel kropsdele, bloddråber eller tøj, som vedkommende har båret. De er en slags bro til de hellige, og i dem ærer vi

Relikviegemmet med et knoglestykke fra Elisabeth Hesselblad.

mindet om den hellige person, de stammer fra. Der er bibelsk belæg for relikvier både i Det gamle og Det nye Testamente – se 2 Kong 13,21; Matt 9,20 f.; ApG 19,12).

LR

Elisabeth Hesselblad. Foto: Wikipedia.

Elisabeth Hesselblad er begravet i klostergården på Piazza Farnese. Ved siden af ligger moder Maria Riccarda.

Til trosfest i diasporaen

Katholikentag fra den 25.-29. maj i Leipzig viste bredde og demonstrerede vilje til dialog med en verden, der er fremmed over for troen.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

TYSKLAND ”Se, hvilket menneske” (Joh 19,5) var mottoet for Katholikentag nummer 100 siden 1848. I år var Katholikentag rykket til den hårde diaspora i Leipzig i det tidligere DDR. Omkring 85 procent af byens indbyggere har intet religiøst tilhørsforhold, cirka 10 procent er evangeliske og kun godt 4 procent er katolikker. Dette års Katholikentag kom derfor i høj grad til at handle om, hvilken rolle Kirken kan spille i et samfund, der fjerner sig mere og mere fra troen. ZdK – de tyske katolikkers centralkomité – stod bag de mere end 1.000 arrangementer i det tætpakkede program, der blev skudt i gang med videobudskab fra paven og tale af den tyske præsident Joachim Gauck, mens 100-taller af skumgummi svævede op gennem den lune sommerluft.

Vindueskarmene og det meste af gulvpladsen måtte tages i brug for at give plads til de mange, der var kommet for at høre Prags tidligere ærkebiskop fortælle om de svære år efter at foråret i Prag visnede i 1968. ”DDR var udlandet for os. Det var det eneste sted, vi kunne komme hen. Her trak vi vejret lidt friere. Det var også her, vi kunne få teologisk litteratur”, sagde kardinal Vlk i en tætpakket sal i operabygningen på Augustusplatz.

Det hemmelige politi infiltrerede landets præsteseminarier, og en stor del af aktiviteterne i Den katolske Kirke gik under jorden. Men det forbudte ungdomsarbejde fortsatte ude i skovene og bjergene.

Fra 1978 og frem til murens fald havde Vlk totalforbud mod at arbejde som præst. Helt indtil murens fald levede han som fabriksarbejder og vinduespudder; men i det skjulte blev han ved med at fejre messe og være sjælesørger. Statsapparatet tog kvælertag på Kirken; men katolikkerne kunne hele tiden orientere sig gennem Radio Vaticana. Hvorfor tillader du, at jeg bliver forfulgt, spurgte han gang på gang Gud i sine bønner. Fordi jeg elsker dig, var svaret. Tanken om den lidende Kristus, der bar sit kors sammen med ham, blev det, der gav ham styrke og kraft til at tilgive. Efter murens fald blev det Vlk, der kom til at medvirke til national forsoning mellem tyskerne og tjekkerne.

En selvbevidst lægkatholicisme

I Leipzig voksede modstanden mod DDR-regimet sig stærk i regimets sidste år før murens fald den 9. november 1989. Herfra kom der væsentlige impulser ved mandags-

demonstrationerne i den evangeliske Nikolaikirche.

For Den katolske Kirke var vendepunktet nok et stort møde i Dresden i 1987. Her mødtes mere end 100.000 katolikker – dobbelt så mange som ventet – for at fejre deres tro og lede efter håbstegn i et forstenet regime.

Ud af DDR-tidens gamle bispekirke er vokset en selvbevidst, moderne lægkatholicisme. Den kun tre år gamle Propsteikirche Sankt Trinitatis, der er finansieret med støtte fra Bonifatiuswerk, er et tegn på det. Den demonstrerer en ny forståelse af Kirken og dens centrale rolle i Østtyskland siden 1990, skriver *Christ & Welt* – et tillæg til *Die Zeit*.

Katholikentag i dialogens tegn

I en tid hvor forskellene mellem at være evangelisk og katolsk svinder ind, handlede dette års Katholikentag meget om dialog med dem, der har opgivet Kirken. En del arrangementer havde samtale med muslimerne som tema. Til gengæld var der tilsyneladende ikke meget vilje til at gå i dialog med det nye parti AfD – Alternative für Deutschland, et nationalkonservativt, euroskeptisk og indvandrerfjendtligt parti. Partiet var ikke velkommen på Katholikentags talerstole. Men der blev talt meget om det, og det fik rigeligt med spaltepads i de landsdækkende medier, hvor det blev heftigt diskuteret, om det nu også var rigtigt at dømme partiet ude.

AfD har fået vind i sejlene i år – særligt i ex-DDR. I delstaten Sachsen-Anhalt fik partiet 24,4 procent af stemmerne ved valget i marts. Fra Dresden, der også ligger i det tidligere DDR, kommer folkebevægelsen Pegida (patriotiske europæere mod islamisering af vestlige lande). Ved et debatarrangement diskuterede den katolske teolog Frank Richter, Joachim Klose fra Adenauer Stiftung og Werner J. Patzelt, professor fra Dresden, hvem ”pegidianerne” er, og hvordan de tænker.

En femtedel af befolkningen i Sachsen er udvandret. Der er 11 procent flere mænd end kvinder. Omkring 100.000 unge mænd i Østtyskland har ikke nogen afsluttet skoleuddannelse. Ofte ser disse mennesker måske det højrepopulistiske parti AfD (Alternative für Deutschland) som et talerør, var en af mødets konklusioner.

”Vi må arbejde for saglige dialoginitiativer. Vi behøver empati og evne til at kunne skifte perspektiv og se tingene med andres

Folk stod tæt for at høre den tjekiske kardinal Vlk fortælle om undertrykkelsen af kirken i Tjekkoslovakiet i jerntæppets tid.

øjne. Det er livsvigtigt for os som samfund”, sagde Patzelt.

Joachim Klose mente, man skulle have flere dialoginitiativer og få sympatisørerne i tale. Arrangementet forsøgte at give nogle bud på hvorfor tilslutningen til partiet er størst i det gamle DDR.

”Hvad er der tilbage i folks hoveder? Mange gange tomhed og politisk hjemløshed. I mere end en generation var marxisme-leninismen den officielle livsanskuelse i DDR. Det tidligere DDR er et af de mest sekulariserede områder i Europa. Vi har her tredje generation uden tilknytning til nogen former for religiøs tro. Folk har glemt, at de har glemt Gud”, sagde Frank Richter, katolsk teolog og medgrundlægger af Gruppe der 20. Richter var frem til de første frie valg i 1990 en af de vigtigste eksponenter for borgerbevægelsen i DDR.

Klosterliv på 16. etage

Dagens klosterliv leves ikke nødvendigvis i en middelalderbygning med kupler og tårne. Der ligger også klostre på 16. etage i de betonsiloer, andre gør alt for at flytte væk fra. Et velbesøgt arrangement handlede om klosterlivet ude i de moderne betonørkener i forstæderne. Her flytter nye fællesskaber og ordenssamfund ind for at være til stede i omgivelser, der aldrig har hørt om Kirken. Søster Maria Wolfsberger præsenterede Missionarinnen Christi – et nyt tysk ordensfællesskab af kvinder, der er inspireret af jesuitterne. De bor i små grupper i kirkefremmede miljøer og er aktive blandt andet i sjælesorg og økumenisk arbejde.

Lille søster Ulrike Dorothea fra Jesu små Søstre fortalte om, hvordan Charles de Foucauld inspirerer i dag. ”Vi vil gerne minde om, at Gud findes, og vi vil gerne være en surdej – være til stede med stilhed

og bøn. Tænk på Charles de Foucauld. Han omvendte ikke et eneste menneske, og han fik ingen medbrødre. Alligevel kom han til at betyde meget. Vi er overbeviste om, at det kan komme til at blomstre i ørkenen”, sagde lille søster Ulrike Dorothea.

Islamisering eller europæisk islam

Hvor er de muslimske menigheder på vej hen? Sker der en islamisering af Europa, eller er en europæisk islam ved at udvikle sig? Religionsfrihed som test på respekten for menneskerettighederne, muslimsk hverdagsliv, islamisk bankvæsen og katolsk sociallære var nogle af emnerne på tapetet i en række dialogarrangementer.

I Rosa Luxemburg Straße var der kø for at komme til at smage på tyrkiske specialiteter og kikke på Takwa-moskeen – en nedslidt gammel fabriksbygning, hvor byens tyrkiske indvandrere samles til bøn. Hvad sker der, hvis en muslim vil være kristen? Hvordan ser I på Jesus? Hvordan er forholdet mellem mand og kvinde i islam? Det var nogle af de mange spørgsmål, imamen og hans kone besvarede.

Der var dømt fest og farver, da Katholikentag markerede sidste aften i Leipzig med masser af musik i gaderne. Folk stod i kø for at komme ind i Morrison’s Irish Pub. Her mødtes de to biskopper Wolfgang Ipolt fra Görlitz og Stefan Oster fra Passau med nysgerrige til ”*Theologie an der Theke*” (teologi ved bardisken) for at diskutere kirke og tro over en fadøl. På gader og pladser var der høj stemning ved langbordene, hvor Leipzigs borgere spiste sammen med kirkefolket. Ved Nikolaikirche blev der ventet tålmodigt for at komme til Nightfever. Mangan en Leipzigborger fik sig for første gang en snak med de ordensfolk, der var synlige overalt i gadebilledet.

Katholikentag er meget mere end nogle fromme kristne, der mødes for at dyrke sig selv og deres tro. Det er en slags seismograf, der viser, hvad der er vigtigt i Kirken lige nu. Her har selvbevidste katolikker selv taget ansvar for deres kirke. Katholikentag er fortsat den centrale søjle i den sociale og politiske catholicisme – en magt der har formet det tyske samfund som ingen anden. Dette faktum er indtil i dag blevet kronisk undervurderet af tysk historieskrivning, skriver historikerne Hubert Wolf og Holger Arning i en bog der ser tilbage på de første 100 Katholikentage.

Næste Katholikentag bliver i Münster i 2018.

To dominikanere diskuterer med et par lokale unge. Folk i ordensdragt er et meget usædvanligt syn i det tidligere DDR.

Mange arrangementer på Katholikentag handlede om dialog mellem Kirken, islam og jødedommen. Her svarer imamen ved Takwa-moskeen i Rosa Luxemburg Straße sammen med sin kone på nysgerrige spørgsmål om islam.

Overalt i Leipzig var der hvide telte, hvor ordenssamfund, kirkelige organisationer og de tyske bispedømmer fortalte om sig selv. I baggrunden den kun tre år gamle Propsteikirche St. Trinitatis.

De er et kreativt mindretal

Generalsekretær for Bonifatiuswerk, monsignor Georg Austen, præsenterede den nordiske diasporakirke på Katholikentag i Leipzig.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

SVERIGE ”To sjæle bor i svenskernes bryst. Den ene er lige så livlig som Pippi Langstrømpe – den anden lige så melankolsk som brødrene Løvehjerte”. Det sagde generalsekretær for Bonifatiuswerk i Tyskland, monsignor Georg Austen, på et meget velbesøgt arrangement om den katolske diaspora i Norden under Katholikentag i Leipzig.

De kristne er ”et kreativt mindretal” i diasporaen, sagde Austen med et citat fra Benedikt XVI.

På mødet præsenterede monsignor Austen fem teser om, hvad der præger diasporaen i Sverige:

1. Den katolske Kirke er international.

2. Den katolske Kirke regnes som en relevant samtalepartner. Den forholder sig profileret og engageret til etiske, sociale, videnskabelige, økologiske og religiøse problemstillinger. Katolske kristne er et forsvindende lille mindretal; men deres tanker og deres tro virker som en surdej i samfundet.

3. De mange migranter i Sverige har deres egne skikke og religiøse baggrunde. Det har en positiv virkning på videregivelsen af troen i det sekulære svenske samfund. Den internationale dimension af troen har umiddelbare virkninger på den måde, katekesen formes på.

4. I mindretalssituationen i Sverige og Nordeuropa spiller den økumeniske dialog

mellem kirkerne en stor rolle. Det kristne budskabs profetiske og politiske dimension opfattes i dette fællesskab som mere relevant.

5. Diasporakristne bærer og bevarer en kristen kultur i sekulære omgivelser. De er åbne over for den moderne sekulære verden.

Austen beskrev Den katolske Kirke i Sverige som præget af materiel fattigdom og med en stærkt international profil. Der er langt mellem menighederne, og et sogn kan være lige så stort som hele Bayern.

Kirken i Norden er en voksende kirke, der har brug for hjælp udefra. Hver præst i Tyskland betaler én procent

”Vi vil vise, at katolicisme og intellektuel redelighed hører sammen”, sagde Philip Geister S.J., rektor for Newmaninstitutet i Uppsala.

af sin løn til præstelønninger i de skandinaviske diasporakirker. Kun én procent af svenskerne er katolikker, mens 64 procent er medlemmer af Svenska Kyrkan. De svenske katolikker kommer fra 90 forskellige nationer. Cirka 80 % af katolikerne i Sverige er indvandrede; men Kirken har også en del konvertitter, der kommer fra akademiske miljøer. Der er 9 riter i bispedømmet Stockholm, og messen fejres på 26 forskellige sprog. I Sverige er der cirka 113.000 registrerede katolikker i Sverige – men man mener, at der er lige så mange ikke-registrerede. Den kraftige vækst i antallet af katolikker i de seneste år betyder, at der mangler kirker. P.t. samles der ind til at bygge en stor kaldæisk kirke og kulturcenter i Södertälje.

På mødet medvirkede fire ledende medarbejdere fra bispedømmet Stockholm. Ulrika Erlandsson er ansvarlig for det kateketiske arbejde i Stockholms Stift. Kateketerne gør et kæmpestort arbejde ude

”Den katolske Kirkes lære er egentlig enkel. Vi er for de svage og for livet”, sagde Benedicta Lindberg, generalsekretær for Respekt, en svensk katolsk bevægelse, der arbejder med problemer omkring seksualitet, bioetik og genetik.

i menighederne og der bliver flere og flere af dem.

Men de føler sig af og til meget alene.” I bispedømmet Stockholm har vi indført en katekesens dag, hvor de kan få impulser og danne netværk. Sidste år samledes 150 kateketer til katekesens dag. Kateketerne velsignes en gang om året af biskoppen ved en gudstjeneste”, fortalte Ulrika Erlandsson.

Philipp Geister, S.J. præsenterede Newmaninstitutet, som p.t. har cirka 250 studerende fra hele verden. Mange af de studerende kommer fra Østeuropa. Newman Institutet vil gerne være en intellektuel samtalepartner for ikke-katolikker og lægger meget vægt på, at katolicisme og intellektuel redelighed hører sammen.

Benedicta Lindberg, generalsekretær for Respekt (se <http://www.respektlivet.nu/>), fortalte om Den katolske Kirkes kamp for de svage og for livet. Respekt arbejder med spørgsmål om seksualitet, prævention, abort, genetik og bioetik. Men desværre er katolikkernes viden om medicinsk etik yderst begrænset. En fjerdedel af alle graviditeter i Sverige ender med en abort. Med denne alvorlige baggrund arbejder Caritas Sverige for at støtte enlige gravide kvinder. Spørgsmålet om legalisering af dødshjælp er p.t. aktuelt. Men dødshjælp er ingen privatsag, fastslog Lindberg.

Vi er glade for at kunne dele vores katolske tro med andre, sagde generalvikar Pascal Lung. Han så Den katolske Kirke i Sverige som et håbstegn i det svenske samfund, som er meget præget af relativisme.

Lung beskrev Den katolske Kirke i Sverige som en kirke med mange kald. Hvert år træder nye kvinder ind i de kontemplative klostre. Sidste år kom der seks nye præstestuderende.

”Guds kærlighed skal man ikke holde for sig selv”

Som formand for ungdomsklubben ved katolsk kirke i Esbjerg samler Mlena Hashem børn og unge til aktiviteter, som skal formidle Guds kærlighed og skabe glæde og begejstring for troen.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

UNGDOMSARBEJDE Kort før jul mødtes en gruppe børn og unge på en rideskole i nærheden af Esbjerg. Her fik børnene ikke kun lov at se og klappe hestene; de overværede også et kreativt krybbespil, hvor det var heste, der spillede de store roller i juleevangeliet. Få dage senere var mange af de samme børn og unge igen på tur, denne gang til asylcentret i Hviding, hvor omkring 300 asylsøgere, heriblandt både kristne og muslimer, bor. Børnene på centret fik gaver af gruppen fra Esbjerg, som havde siddet til sent natten før for at pakke gaverne ind og mærke dem med køn og alder. De to aktiviteter før jul sidste år er blot to af de over 20 arrangementer, som SNUK, Sankt Nikolajs Unge Katolikker, har gennemført, siden foreningen for knap to år siden blev genoplivet efter stort set at have ligget i dvale. En absolut drivende kraft i aktiviteterne er Mlena Hashem, som for to år siden blev valgt som formand for foreningen.

”Jeg vil så gerne give Guds kærlighed videre ved at fortælle om troen og vise, hvad den handler om i praksis. Guds kærlighed skal man ikke holde for sig selv, og den tro, jeg har fået som barn, vil jeg gerne give videre til andre børn og unge,” siger Mlena.

Hun er 18 år og går på gymnasiet i Esbjerg, hvor hun afslutter 3.g i slutningen af juni. Ved siden af gymnasiet har hun et fritidsjob i Bilka, hun er ministrant i den katolske kirke i Esbjerg næsten hver søndag, og så bruger hun meget tid sammen med sin familie – sin mor, sine tre ældre brødre og sin lillesøster, Luna, som også er med i SNUK’s bestyrelse.

Mlena Hashem har med andre ord rigeligt at se til, men det falder hende helt naturligt at bruge en masse af sin fritid på at organisere aktiviteter for katolske børn og unge.

”Jeg har fået min viden om kirken og troen fra undervisningen, som jeg blev tilbudt i kirken som barn. Jeg husker både gode og mindre gode undervisere og aktiviteter, og jeg er meget optaget af at bruge de gode erfaringer, jeg har med mig, til at lave aktiviteter og undervisning for andre børn og unge. Troen betyder utrolig meget for mig, og det gør mig meget glad, hvis jeg kan give blot en smule af Guds kærlighed videre,” siger Mlena, der efter sommerferien begynder at læse til lærer og glæder sig til at undervise, ”for det er simpelthen det, jeg er født til; sådan oplever jeg det,” siger hun.

I SNUK har hun rig lejlighed til at udvikle

sine evner som formidler, underviser og organisator. Foreningen får et tilskud på 3000 kr. om året, og derudover søger de fondsmidler og skaffer sig indtægter til aktiviteterne ved fx at bage kager og lave mad, som de sælger efter højmesse om søndagen.

Aktiviteterne strækker sig fra krybbespil på rideskolen og julebesøg på det lokale asylcenter over undervisning i katolsk tro og lege og aktiviteter, der knytter sig til højtiderne, til ’late night’, hvor børn og unge fra 5 til 18 år deltog i en række aktiviteter, spiste sammen og hyggede sig fra kl. 18 til midnat.

”Det skal være sjovt og aktivere børnene, og alle skal føle sig velkomne. Når vi

Mlena Hashem, formand for de unge katolikker i Esbjerg.

mødes i bestyrelsen for at planlægge nye aktiviteter, tager vi altid udgangspunkt i, hvad vi selv ville synes om, hvis vi var på deres alder. Så får vi en masse ideer, som vi vælger i, og når vi først har besluttet os, gennemfører vi det, for alt kan lade sig gøre, når vi samarbejder og tænker kreativt,” siger Mlena, som også underviser de yngste børn til sogneundervisning en gang om måneden.

Mlenas familie måtte flygte fra Irak under Saddam Husseins styre, og Mlena kom til Danmark i 2002. I dag bor hendes mor, hun selv og hendes fire søskende i Danmark, mens faren er vendt tilbage til Irak. Selv husker Mlena intet fra Irak; men barske oplevelser fra flugten sidder i hende, og hun er optaget af, at børn, der har oplevet svære ting i deres barndom, skal finde et frirum med glæde og kærlighed i kirken.

”Guds kærlighed omfatter os alle, og da vi delte gaver ud på asylcentret, var der jo både kristne og muslimske børn. Vi inviterede dem til at komme til kirken og fortalte om, hvem vi var. Det er vigtigt for mig, at de ved, at vi som kirke står parat og er åben for alle, der søger Gud,” siger hun.

Hun tilføjer, at det er motivation nok for hende at se den glæde, børnene i SNUK udstråler.

”Og mangler jeg motivation, behøver jeg bare at se på min mor, som er mit store forbillede,” tilføjer hun.

”Min mor har givet mig og mine søskende troens gave. Hun har fortalt os om troen og bedt med os og for os – og for andre, der har brug for det. Hun viser troen i handling, og det er også det, jeg forsøger at gøre med mit arbejde i ungdomsklubben,” siger hun.

Caritas i Lourdes – medansvar, tro og håb

Historien om hvordan Cité Saint Pierre i Lourdes skaber fællesskab på tværs af kulturelle og nationale barrierer.

Tekst: Børnehaveklasseleder Estrid Ryom, sognerepræsentant for Skt. Ansgar Kirke

KONFERENCE Der løber en rød tråd fra pavens budskaber til Europas ledere og til hver enkelt borger om at tage medansvar for at bedre situationen for verdens nødlidende, hvad enten det er fattige, hjemløse, flygtninge eller migranter og frem til det, jeg oplevede på Caritas Europas regional-konference i Cité Saint Pierre i Lourdes i de franske Pyrenæer.

Maria åbenbarede sig for Bernadette
I 1858 åbenbarede Jomfru Maria sig for Bernadette.

Bernadette var en ung pige med et svageligt helbred, hvilket i perioder forhindrede hende i at gå i skole. Bernadettes familie var fattige og afhængige af samfundets hjælp for at få tag over hovedet. Et af Jomfru Marias budskaber til Bernadette var, at hun

ønskede, at folk skulle komme i procession til stedet og bede rosenkrans.

I dag er Lourdes et af Kirkens største Mariavalfartssteder, og byen har et overvældende antal hoteller til at servicere de millioner af besøgende pilgrimme, der hvert år valfarter til stedet. Mange troende kommer dog slet ikke så langt, fordi både rejse og ophold er langt uden for deres økonomiske rækkevidde. Disse mennesker har ikke mulighed for at følge Jomfru Marias opfordring til fællesskab og bøn i Lourdes, medmindre andre giver dem muligheden.

Cité Saint Pierre

Det er netop her, historien om Cité Saint Pierre begynder. I løbet af de sidste 60 år er en hel lille by blevet skabt af Caritas Frankrig. Den ligger kun et kvarters gang fra

grotten, hvor Jomfru Maria viste sig. Visionen bag byen var og er stadig at give økonomisk trængte mennesker muligheden for at bo og spise billigt i Lourdes og deltage i et trosbaseret fællesskab på tværs af nationaliteter. Stedets grundtanke er, at det skal bæres oppe af frivillige hjælpere, der står for alt – rengøring, madlavning, guidede ture og hvad der ellers er brug for hænder til.

Det var en fantastisk oplevelse at se og mærke, hvordan denne vision hver dag bliver virkeliggjort af de mange frivillige, der mødte os. Værelserne er beskedne og bærer præg af flittig brug, men der er, hvad der skal være, og som en deltager sagde, så er der rigeligt med varmt vand i hanerne.

Sydfransk idyl og alvorlige temaer

Selve området er idyllisk. Der er udsigt til sneklædte bjergtinder, grønne bjergskråninger med en overdådighed af blomster og sommerfugle og et vue over Lourdes by med borgen knejsende øverst. For de andagtsøgende er der en vidunderlig rosenkranssti ved bredden af en lille sø med åkander og svaner. Der er to udendørs kirker og mange muligheder for at trække sig tilbage til lidt ro, når indtrykkene fra grotteområdet og fællesskabet i byen skal fordeles. I stærk kontrast til denne idyl stod

temaerne på konferencens workshops. I grupper på tværs af nationalitet, alder og tilknytning til Caritas diskuterede vi de udfordringer, mennesker møder som migranter og flygtninge i Europa, den stigende fattigdom, som præger mange børn og deres familier, og forholdene for særligt sårbare og udsatte befolkningsgrupper.

Inspiration fra hele Europa

I Danmark er Caritas inden for de seneste år begyndt at støtte projekter indenlands, der blandt andet retter sig mod at hjælpe disse mennesker. Det var interessant og meget bevægende at høre om de udfordringer og løsninger, som Caritas' medarbejdere og frivillige står med i de mange forskellige lande, der var repræsenteret på konferencen.

De problemstillinger, der blev fortalt om og de kæmpe udfordringer, mange af vores medmennesker møder, kan godt komme til at virke overvældende og umulige at løse eller i det mindste mildne. Men når man så oplever det engagement og den beslutsomhed, som alle repræsentanterne fra Caritas, både de frivillige og de ansatte, går til opgaverne med, og man erfarer trosfællesskabets åndelige styrke, så giver det én fornyet håb og tro på, at det nytter.

Rosenkransbasilikaen i Lourdes. Foto: Andreas Rude.

Andreas Rude, Estrid Ryom og Stine Riegels deltog sammen med Jann Sjørnsen i Caritas Europas generalforsamling i Lourdes. Foto: Jann Sjørnsen.

Forskellige workshops fokuserede på Caritas Europas sociale arbejde. Foto: Jann Sjørnsen.

Med fokus på fattigdom i Europa

Caritas Europas generalforsamling arbejdede med socialt udstødte i Europa og stigende social ulighed i de skandinaviske velfærdssamfund.

Tekst: Sygeplejerske Stine Riegels Læsøe, frivillig i Caritas

DIAKONI Det var fantastisk at være i Lourdes i maj, hvor hele Caritas Europa samledes til generalforsamling og udveksling af erfaringer i det sociale arbejde overalt i Europa. Hvor der også var tid til bøn i grupper på tværs af nationaliteter, Maria-procession og messefejring. Caritas havde inviteret brugere af de nationale Caritas-organisationers tilbud med. Det gav hele regional-konferencen og især de fire forskellige workshops en særlig seriøsitet.

Fattigdom set fra bruger til biskop

Det gjorde stærkt indtryk over tre gange at deltage i en workshop, der handlede om mennesker i ekstrem fattigdom og udstødelse. Det bragte mig bl.a. sammen med Luljeta, der arbejdede med hjemløse familier i Albanien, Andreas, der arbejdede med hjemløse i Köln, Vanessa, der lavede hjemløseavis i Slovenien, Aman, der var eksmisbruger fra Malta, og Elinor, der arbejdede med mennesker fanget i gælds fængsel på Malta.

Flygtninge og migranter var i fokus for flere i gruppen. Biskop Gabriel Justice fra Ghana, der er vicepræsident i Caritas Internationalis, deltog også i min workshop. Han sagde ved flere anledninger: ”En dag får I i Europa måske brug for at flygte. Så vil vi tage imod jer med gæstfrihed i Afrika. Det er vores pligt. Husk det!”

Fattigdom på dansk

Mange spurgte: ”Ja, men hvordan kan I sige, at I har fattigdom i Danmark?” Jeg svarede, at dels har de skandinaviske lande et klima, hvor det er ekstra hårdt at være uden et hjem beskyttelse. Dels er den materielle fattigdom nok sjælden, men regeringens reduktioner i kontanthjælp og i integrationsydelse er markante. Vi ser flere børnefamilier ramt af materiel nød og en større gruppe af ældre, der mangler forsørgelsesgrundlag. Uligheden er steget brat i Danmark de sidste år.

Jeg påpegede, at der findes andet end materiel fattigdom. Jeg oplever Danmark som

et fattigt samfund, når vi udtrykker rædsel for, at krigsflygtningene vil tage noget fra os, hvis vi byder dem velkommen her i landet. Sidste år blev der i Danmark givet ca. 10.800 opholdstilladelser til asylansøgere. Det er svært at forstå, at det ifølge mange danske politikere truer med at vælte de offentlige budgetter. Truer det ikke snarere danskernes sjælefred, hvis vi ikke klarer at tage godt imod mennesker i nød? Man kunne i øvrigt købe et postkort i Lourdes med teksten: ”Fattig er den, der ikke mener, han har noget at give!”

Familie og frivilliges bidrag

I Danmark oplever jeg også en fattigdom i, at menneskeligt samvær hyppigt bliver forsvundet erstattet af professionel kontakt. Lige fra krisehjælp på arbejdspladsen – ”Du skal bare tale med en psykolog!” – til rædslen for at følge et ældre menneske på toilettet: ”Er der en sygeplejerske til stede?” Vi forventer, at det offentlige påtager sig opgaverne. Men det offentlige har meget begrænsede ressourcer. Der ligger en stor opgave hos det offentlige i at tydeliggøre, hvad de påtager sig og hvad de ikke påtager sig, og at få inddraget og oplært familier og frivillige i en forsvarlig omsorg for den, der trænger til hjælp. Via vores kristne tro ved vi, at det er berigende at få lov til at hjælpe dem, der har det svært.

Meget af Caritas Europas arbejde bæres netop af frivillige. Frivillige, der erfarer

glæden ved at tjene. Vi drøftede i Lourdes, hvordan vi kan bringe denne glæde videre, inddrage flere. Gud glæder sig, når vi styrker det menneskelige fællesskab. For mig at se er der fortsat mange uopdyrkede områder i det danske samfund, hvor frivillige, gerne med hjælp fra Caritas, vil kunne sprede og selv modtage stor glæde.

Caritas Europa

Stiftet i 1971. Har medlemsorganisationer i 45 lande, herunder Caritas Danmark.

Er en af syv regionale organisationer i Caritas Internationalis.

Den årlige regional-konference er normalt for ledelsen i de nationale Caritas-organisationer.

På regional-konferencen den 23.-26. maj i Lourdes deltog også frivillige og brugere af Caritas' tilbud. Det var derfor det hidtil største arrangement i regi af Caritas Europa med over 300 deltagere.

Fra Caritas Danmark deltog sygeplejerske Stine Riegels Læsøe, børnehaveklasseleder Estrid Ryom, samt næstformanden og generalsekretæren, Andreas Rude og Jann Sjørnsen.

Se mere på caritas.dk.

Gode takter, men også grund til bekymring

Et udpluk af indlæggene på pastoralrådsmødet i Middelfart.

Tekst: Niels Messerschmidt. Fotos: Anton Dorph-Petersen

BISPEDØMMET Ansigtene var de samme, men rammerne for forårets pastoralrådsmøde var nye. Grundet særlige omstændigheder var mødet den 11.-12. juni henlagt til Severin Kursuscenter i Middelfart tæt ved den nye Lillebæltsbro – centralt placeret midt i landet, så ingen behøvede en ekstra overnatning sådan som det er tilfældet, når møderne afholdes på Magleås.

Samarbejdsproblemer mellem sognepræsten og dele af menighedsrådet i Taastrup og det mislykkede mæglingforsøg i 2015 fyldte en del i Maria Truelsens formandsberetning om de seneste to års arbejde i forretningsudvalget. Konflikten medførte ikke blot, at fire personer trådte ud af menighedsrådet; det affødte ønsket om at oprette en beredskabsgruppe, som kan rådgive biskoppen i lignende situationer. Idéen er at samle en gruppe kompetente, professionelle katolikker, som hurtigt kan danne sig et overblik over en given situation og eventuelt iværksætte den mest hensigtsmæssige hjælp til såvel præst som lægfolk. Spørgsmålet er dog ikke afgjort, da biskoppen har udbedt sig betænkningstid; men selv om spørgsmålet er taget af forretningsudvalgets dagsorden, er det ”stadig relevant og kan tages op senere”, fastslog Maria Truelson.

Forretningsudvalget har i nævnte periode også drøftet en række andre emner og problemstillinger, bl.a. sit mandat og samarbejdet med bispeddømmets ledelse. Selv om flere medlemmer af forretningsudvalget gerne så en ”større imødekommenhed og feedback fra ledelsens side”, var der dog enighed om, at ”vi har fået etableret et konstruktivt samarbejds-klima, hvor alle kan sige deres mening selv i følsomme sager og vi kan være uenige og samtidig opretholde en venskabelig tone”, som det udtrykkes i formandsberetningen.

Nyt forretningsudvalg

På det efterfølgende valg til nyt forretningsudvalg blev Maria Truelson genvalgt til formand, mens Eva Vinther fra Skt. Pauls menighed blev valgt til næstformand – begge uden modkandidater. Hanne Roj-Larsen og Eva Maria Linnemann-Hansen fra det afgående forretningsudvalg ønskede ikke at genopstille,

Efter afstemning om de tre resterende lægposter udgøres forretningsudvalget af:

- Formand Maria Truelson, Skt. Nikolaj, Esbjerg
- Næstformand Eva Vinther, Skt. Paul, Taastrup
- Stine Møller, Skt. Ansgar, København
- Leo Roed, Skt. Knud, Fredericia/Skt. Michael, Kolding
- Gabriella Szirmai, Vor Frue, Næstved
- Sr. Hildegard Doods (søsterrepræsentant)
- Pastor Marcos Romero Bernus (præsterepræsentant)
- Ulla Pinborg, Skt. Vincent, Helsingør/Skt. Wilhelm, Hillerød, 1. suppleant
- Patrick Glynn, Vor Frue & Skt. Antoni, Herlev, 2. suppleant.

Debat om enighedspapir

”En sjældent god oplevelse”. Således omtalte biskoppen de seneste præsteviselser – tre sidste efterår og to i marts, ”hvilket

er flot for vort bispeddømme i disse tider”. I sin orientering fremhævede han også, at der næste år etableres et franciskanerkommunitet i København, at forårets valfart til Skt. Albani kirke i Odense havde stor deltagelse, og at der nu er to hellige porte i bispeddømmet.

Biskoppen nævnte også de ”mange tiltag i forbindelse med markeringen af 500-året for reformationen”, blandt andet en dansk oversættelse af fællesdokumentet ’Fra konflikt til fællesskab’, og at der ”allerede er mange ting i gang på lokalt plan, hvor også katolikker er inddraget”.

Biskop Czeslaw omtalte også andre forhold, som allerede er udførligt omtalt i KO, inden han sluttede sin orientering med at omtale det såkaldte ’Enighedspapir’, som Kirkeministeriet offentliggjorde den 31. maj. Heri siges det, at alle præster, imamer og forkyndere i trossamfund uden for Folkekirken, som ønsker at få tildelt vielsesmyndighed, skal gennemgå et obligatorisk kursus i dansk familieret, frihed og folkestyre, herunder emner som ytrings- og religionsfrihed, folkestyre, kvinderettigheder, homoseksualitet og ikke-diskrimination og ligestilling. Som afslutning på kurset skal deltageren underskrive en løfteerklæring om, at den pågældende i sit virke som forkynder vil overholde dansk lovgivning, herunder ytrings- og religionsfrihed’ m.m. Kurset skal være obligatorisk og gælder for alle trossamfund uden for Folkekirken og for udenlandske forkyndere, der kommer til Danmark.

”Enighedspapiret er en mistænkeliggørelse af og en komplicering af forholdene for kristne trossamfund, som har en lang tradition i Danmark. Papiret er atter et eksempel på, at man ønsker betingelser skærpet for bestemte trossamfund og derfor – fordi man ikke vil diskriminere – lader det omfatte alle trossamfund. Diskriminerende bliver det alligevel, fordi kravene kun gælder trossamfund uden for Folkekirken”, sagde biskoppen og tilføjede:

”Den umiddelbare konsekvens vil være følelsen af at være underlagt en kontrol, som ikke hidtil har været der. Udviklingen burde snarere gå i retning af større lighed og lige vilkår for de fra Folkekirken afvigende trossamfund, dog uden at Folkekirkens privilegier og særstatus berøres. På længere sigt vil enighedspapiret bane vejen for yderligere krav og forbud til trossamfundene”.

Biskoppen manede dog til ”at slå koldt vand i blodet”, idet han har tillid til, at kirkeminister Bertel Haarder aldrig ville tvinge et eksisterende trossamfund til at skulle gå med til ovenstående; men spørgsmålet er naturligvis hvad en sådan kontrol vil kunne betyde for vort trossamfund på længere sigt.

Biskoppens bekymring blev delt af flere af pastoralrådets medlemmer. Asbjørn Nordman roste biskoppen for at bruge udtryk som ”at slå alarm” og ”genopdragelseskursus” og tilføjede, at ”der er mange, som ikke vil os det godt”. Pastor Benny mente, at vi som kirke offentligt må ytre vore betænkeligheder – et synspunkt, som Ulla Pinborg tilsluttede sig med bemærkningen: ”Det foruroligende er, at der er tale om en glidebane”.

Nyt forretningsudvalg klar til nye udfordringer. Fra venstre Leo Roed, Maria Truelson, Stine Møller, Eva Vinther, sr. Hildegard Doods, Gabriella Szirmai og pastor Marcos Romero Bernus.

Vi mister mange millioner på landsplan

Det er glædeligt at konstatere, at det tilsyneladende er lykkedes for mange sogne at ’få hul’ på kirkeskatsproblematikken. Indbetalingerne er steget med 21 % i perioden 2011-2015 og 2,6 mio. over hele perioden, men ikke med de 70 %, som man noget optimistisk lagde op til i den økonomiske politik.

Stine Møller fra Skt. Ansgar fortalte, hvordan man gennem en målrettet indsats havde indgået 104 nye kirkeskatteaftaler i 2015, og at man allerede i år har indgået 73 nye aftaler. Hun pegede på præsternes centrale rolle i den forbindelse, idet halvdelen af stigningen alene skyldes præsternes indsats. Derimod var deres erfaring, at telefonkampagner kun gav et magert udbytte – samme erfaring var andre pr-medlemmer nået frem til.

Hun sluttede sin præsentation med at citere pastor Daniel Nørgaard for at sige, at ”vi mister ca. 10 mio. kroner årligt på landsplan fordi præsterne ikke får tilmeldt medlemmer ved kirkelige handlinger”.

For første gang ”i mands minde”

Administrationschef Thomas Larsen fremlagde herefter Ansgarstiftelsens årsregnskab 2015 med ordene: ”Der er plads til lidt begejstring, fordi det er første gang i ’mands minde’ at der er overskud på den ordinære drift” (nemlig 3,5 mio. kroner).

Men træerne vokser ikke ind i himlen, fortsatte han og pegede på kommende udfordringer: Det ekstraordinære bidrag fra Bonifatiuswerk til præstelønninger vil frem til 2019 falde med én mio. kroner, og vi kan næste år ikke forvente at modtage samme

Stine Møller fra domkirkesognet fortalte hvordan man gennem en målrettet indsats havde indgået 104 nye kirkeskatteaftaler i 2015, og at man allerede i år har indgået 73 nye aftaler.

momsrefusion og tips/lottomidler som i 2015.

”Overskuddet er ikke kommet uden ofre”, erkendte han og nævnte, at man har måttet nedlægge funktioner og fyre personale på bispekontoret. På institutionerne har der været betydelige besparelser, bl.a. på informationstjenesten og Katolsk Orientering, og Sankt Andreas bibliotek støttes ikke længere økonomisk. Opgørelsen viste, at udgifter til institutionernes drift i dag er 37 % lavere end i 2010 – og at det forklarer den væsentligste del af besparelserne. Årsregnskabet viste også, at ’fællesskassens’ ufinansierede udgifter til præsterne nu er ændret til en overfinansiering på 720.000 kr.

”Vi arbejder fremadrettet på at finansiere præsternes lønning på en anden måde, idet Bonifatiuswerk fremover kun vil finansiere præster i aktiv tjeneste. Det betyder, at bispeddømmet må finde en måde at aflønne pensionerede præster på – fx ved at indføre en ordning, hvor præster i aktiv tjeneste indbetaler til en form for pensionsordning”, forklarede Thomas Larsen.

Gennemgangen af årsregnskabet og en oversigt over kirkeskatteindbetalingerne i sognene affødte flere spørgsmål fra salen. William Lee fra de nordjyske sogne sagde, at ”smertegrænsen er nået. Den nye fordelingsordning har ødelagt vores økonomi og vi sparer intet op længere. Vi ville gerne bidrage med fx 38 procent i stedet for de 40, så vi får mulighed for at lægge penge til side”.

Eva Vinter fra Taastrup var naturligvis glad for overskuddet på Ansgarstiftelsens drift, men spurgte, om det ikke har haft en menneskelig pris, fx hos personalet på bispekontoret, som nu må løbe hurtigere. ”Har sognene fået at vide, at de ikke længere kan forvente samme serviceniveau fra bispekontoret som tidligere”, spurgte hun, og Thomas Larsen svarede: ”Jeg har ikke lyst til at annoncere det som et stort problem. Nogle oplever sikkert, at servicen ikke er den samme eller er faldet væk. At få løst nogle af disse funktioner med frivillige er nok ikke løsningen – det har jeg ikke tænkt mig at forsøge”.

”Er det blevet præciseret overfor personalet på bispekontoret hvilke opgaver, de fremover ikke skal tilbyde” spurgte Maria Truelson, hvortil Thomas Larsen svarede: ”Vi er pressede, men sådan er arbejdsmarkedet i dag. Det kan vi ikke gøre noget ved”.

Et komplet referat af alle indlæg og tilhørende drøftelser vil kunne læses på www.katolsk.dk om kort tid.

”Her er de andres glæde ikke falsk”

I Tro & Lys-gruppen ved Betlehemskirken på Nørrebro mødes børn, unge og voksne for at lege, bede, synge og lave bibeldrama sammen. Gruppens kerne er børn og unge med psykiske handicap, og ofte er det de handicappede, der gør de andre klogere på Guds kærlighed.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

BEVÆGELSER ”I må lige vente lidt, Jesus skal lige være klar.” Åse Ellerbek Larsen står sammen med sin datter Sara på 17 år og hjælper hende med at læse teksten på et A5-ark med skrift i forskellig farve. Det er et enkelt manuskript til en dramatisering af historien om vandringen til Emmaus, og Sara har fået rollen som Jesus. Den bad hun med det samme om at få, da hun hørte, at dagens bibeldramatisering var beretningen om de to disciples møde med den opstandne Jesus på deres vej til landsbyen uden for Jerusalem. Sara kigger koncentreret på arket, mens hendes mor hvisker hendes replikker og forklarer regibemærkningerne. Saras far, Erik Hviid Larsen, protesterer på skrømt over ventetiden. ”Det er noget pjat, Jesus er da altid parat.” Han er andenpræst ved Betlehemskirken og præst for børn og unge med særlige behov i Københavns Stift. En af dem er hans egen datter, Sara, og det er hende, der har ført ham på sporet af den gave, som mennesker med særlige behov er til fællesskabet og til den enkelte, der tør åbne deres hjerte og sind for dem.

Hjemmebagte boller og bibelhistorier

Sara griner og nikker til sin far, og resten af forsamlingen griner med og nikker opmuntrende, da hun sammen med sin mor bevæger sig ned i den anden ende af gården bag Betlehemskirken. Der står fortælleren, Simon Gough, klar. Han har været med i Tro & Lys-fællesskabet i flere årtier, ikke fordi han selv har familiemedlemmer med udviklingshæmning, men fordi han blev spurgt, om han ville bidrage som musiker, og så blev han så begejstret for fællesskabet i gruppen, at han er blevet hængende – og mere end det; det er oftest ham, der står for mimespil og dramatisering af en bibelhistorie, som er på programmet, stort set hver gang gruppen mødes. Desuden er det ham, der bager bollerne

til fællesspisningen, og det gør han godt. Som alle andre i gruppen får han stor anerkendelse for sine evner og sit bidrag.

Gruppen mødes en søndag om måneden, hvor de begynder med familiegudstjeneste i Betlehemskirken og fortsætter bagefter med spisning, leg, bøn og fællessang i nogle af kirkens lokaler. Familiegudstjenesten foregår altid efter samme mønster, hvor der undervejs er lagt lovsange med enkle tekster og fagter ind. Der er fx en sang, der hedder kongebørn, hvor dem, der har lyst, får kongekroner på, og alle står op og laver fagter undervejs. Til en anden sang vajes der med flag i mange farver, og til en tredje sang er det meningen, at man kan slå sig løs og danse glæden ud. Ikke alle finder det lige let, men Tro & Lys-gruppens medlemmer er blandt dem, der har lettest ved spontant og ærligt at give udtryk for deres taknemlighed og glæde og lovprise Gud.

Anders og Jesu juleønske

Det er ofte også gruppens medlemmer, som læser indgangs- og udgangsbøn og evangeliet, mens Erik Hviid Larsen står for prædikenen. Som regel har han forberedt sig ekstra godt på den, for han ved, at han typisk bliver afbrudt af spørgsmål og kommentarer, og skal han give sig hen til de spontane indfald i menigheden, er det nødvendigt at være forberedt – og parat til at improvisere.

”Det fantastiske er, at de udviklingshæmmede ofte ser meget klart. De stiller spørgsmål, og de siger ting, der umiddelbart kan virke som noget vrøvl, men ofte giver utrolig god teologisk mening og har en større dybde end mine teologiske overvejelser,” siger Erik Hviid Larsen med et smil. Han har undervist mange konfirmander med særlige behov og husker, at en af disse konfirmander, Anders, engang under en samtale om julen, gjorde Erik helt paf.

”Vi talte om, at eftersom julen markerer

Jesu fødselsdag, er det jo egentlig ham, der bør have gaver. Jeg spurgte så, hvad de unge mente, at Jesus ønskede sig. Jeg havde selv en masse ideer, men det, Anders sagde, var absolut ikke faldet mig ind. ’Et kors’, sagde han. Det lød først helt forkert, men da jeg havde tænkt lidt over det, gik det op for mig, at han havde helt ret. Guds kærlighed til os mennesker er så dyb, at Jesus af egen fri vilje accepterer korset; han ønsker at ofre sig for os i en kærlighed, som intet forventer at få igen. Det havde Anders fanget og udtrykt på en mere ligetil måde, end jeg nogensinde kunne have gjort,” siger han.

Nutella er vigtigt

Denne søndag foregår gruppens møde efter familiegudstjenesten udendørs i sommersolen, da de vante mødelokaler er ved at blive sat i stand. Det gør dog ikke noget, for flisebelægningen i gården bag arkitekt Kaare Klints himmelstræbende murstenskirke er en udmærket scene for en bibeldramatisering, og ved havebordet er der god plads til Simon Goughs hjemmebagte boller samt smør, ost, tomater, marmelade, Nutella, kaffe te og juice. ”Nutella er meget vigtigt, når Sara er med,” bemærker en af de faste deltagere, da bordet er dækket, og alle langer til bollefadet. Nu er bollerne imidlertid næsten spist, smørret smeltet i varmen, og juicen blevet lunken. Vandringen til Emmaus skal begynde, og de to, der skal spille discipule, er klar – begge med mørke solbriller på, for det står der i manuskriptets regibemærkninger, at de har på.

Evangeliet taler lige ind i tiden – og ind i hjerterne på de 12-15 medlemmer af Tro & Lys-gruppen ved Betlehemskirken, som er samlet til møde denne søndag eftermiddag. Tro & Lys er en verdensomspændende, økumenisk bevægelse for udviklingshæmmede og deres familie og venner, som har til formål at bringe de udviklingshæmmede ind i Kirkens hjerte og danne fællesskaber, hvor de får lov at bidrage på lige fod med andre – med deres særlige evner og behov.

”Den åndelige dimension betyder

meget. Andre kan tage sig af de udviklingshæmmedes praktiske behov og give dem underholdning. Det er fællesskabet i bøn og tro, som gør Tro & Lys til noget særligt, og så det, at det er trofaste venskaber, vi bygger op. Mange udviklingshæmmede har oplevet en række brud og svigt”, siger Inge Switon-Rønnow, der har været med i Tro & Lys siden 1982.

Det anderledes er normalt

Åse Ellerbek Larsen stiller sig bag Sara. ”Helligånden er med for at inspirere Jesus og huske ham på, hvad han skal sige,” forklarer hun. De to discipule smiler. Den ene er sr. Elisabeth, som tilhører Jesu Små Søstre, den anden er 23-årige Elisabeth Lieberkind Wassberg, der er trofast medlem af Tro & Lys-gruppen sammen med sin tvillingsøster Amalie, sin halvlillesøster Chiara og Chiaras mor Ulla Mollerup, der til daglig er kirketjener i Betlehemskirken. De har for nylig været med på Tro & Lys-retræte på Magleås, hvor pater Herbert Krawczyk fra Vor Frue Kirke i Aarhus og Erik Hviid Larsen begge deltog som præster.

”I denne her gruppe føler jeg mig ikke forkert og behøver ikke at undertrykke mit handicap. Her er det anderledes det normale. Og så kan jeg altid mærke, at de andres glæde ikke er falsk. De er ikke kun sammen med mig af medlidenhed,” siger Elisabeth, og hendes tvillingsøster Amalie supplerer – henvendt til sin halvlillesøster Chiara på 9 år: ”Du har fået en gave, fordi du har os som storesøstre. Handicappede er en gave til jer normale, for vi kan lære jer at håndtere det, der er anderledes.”

Chiara nikker, men protesterer så: ”Her er ingen anderledes. Her er alle normale, sådan som de er.”

Jesus og de solbrilleklædte discipule

Chiara og Amalie har begge ret, hvis man spørger Erik Hviid Larsen: ”Mennesker med særlige behov er en gave til Kirken, og hvis vi ikke kan have dem i centrum af Kirkens liv, er det kirken, som er det forkerte sted,” siger han.

Og det er vigtigt at være på pletten, når

Tvillingerne Amalie og Elisabeth og deres halvsøster Chiara læser beretningen om vandringen til Emmaus, inden gruppen skal dramatisere teksten. Bibeldramatiseringer eller -mimespil er en fast del af Tro & Lys-børnegruppens månedlige møder.

Elisabeth Lieberkind Wassberg og Erik Hviid Larsen drøfter beretningen om vandringen til Emmaus. Erik er andenpræst i Betlehemskirken og præst for børn og unge med særlige behov i Københavns Stift. Han er som den første ikke-katolske præst optaget i Katolsk Vejviser – som præst i Tro & Lys-børnegruppen på Nørrebro.

Jesus er klar, forstås. Det er han – i skikkelse af Sara – som med sin mor som Helligånd slår følgeskab med de solbrilleklædte disciple. De når frem til Emmaus og genkender Jesus, da han bryder brødet, velsigner det og deler ud af det. Den del har Sara godt styr på, for det hjælper hun ofte sin far med under gudstjenesterne. Og disciplene spiser

glad af brødet, inden de rejser sig for at synge 'Fællesskabssangen', som med enkle fagter og bevægelser til slår fast, at "Det er mig, det er dig, det er os, det er hjertet, det er Gud, der danner fællesskab."

Et af hovedpunkterne i Tro & Lys' spiritualitet er, at medlemmerne er sammen med mennesker, der lider, snarere end at gøre noget for dem. Et andet hovedpunkt er en særlig evne til at feste og fejre.

Sara på 17 år får hjælp af sin mor, Åse, til at læse teksten, men har ikke spor besvær med at leve sig ind i rollen som Jesus.

Vandringen til Emmaus foregår i høj fart og højt humør i gården bag Betlehemskirken. De solbrilleklædte disciple er Chiara på ni år og sr. Elisabeth, som tilhører Jesu Små Søstre. Bevægelsen er økumenisk, og i gruppen er der både katolikker og protestanter. Når de fejrer gudstjeneste med en protestantisk præst, deltager katolikerne i nadverritualet ved at modtage en velsignelse.

Tro & Lys i Danmark er blevet mere økumenisk

For første gang er en Tro & Lys-gruppe, som er forankret i en dansk folkekirkelig menighed, blevet optaget i den internationale Tro & Lys-bevægelse. Det skete i februar i år, da Tro & Lys-gruppen ved Betlehemskirken på Nørrebro i København officielt blev optaget i den store familie af ca. 1500 Tro & Lys-grupper i 82 forskellige lande. Gruppen ved Betlehemskirken er en børnegruppe under Tro & Lys, den eneste gruppe i Danmark, som har psykisk udviklingshæmmede børn og unge i centrum.

Præst Erik Hviid Larsen er en af initiativtagerne til gruppen. Han er ansat i en stilling som andenpræst (50%) ved Betlehemskirken og præst for børn og unge med særlige behov i Københavns Stift (50%). I en årrække har han

arbejdet med udviklingshæmmede – eller mennesker med særlige evner, som han plejer at sige – i Kirken. Han er glad og stolt over, at gruppen er blevet optaget i det store fællesskab af Tro & Lys-grupper:

"Det var en festdag for os. Vi havde besøg af provinslederen fra Sverige, der er leder af den provins, vi hører under her i Danmark, og som dækker Skandinavien," fortæller han og tilføjer, at han nu som eneste ikke-katolske præst er optaget i Katolsk Vejviser.

- Tro & Lys i Danmark: www.trooglys.dk/

- Tro & Lys i Katolsk Vejviser: www.katolsk.dk/bispedmet/institutioner/bevaegelser-og-foreninger/tro-og-lys/

- Tro & Lys-gruppen i Betlehemskirken: www.bethlehemskirken.dk/page/3083/tro-og-lys.

Jean Vanier, L'Arche og Tro & Lys

Tro og Lys er inspireret af og en del af L'Arche-bevægelsen, som blev grundlagt i 1965 i Frankrig af canadieren Jean Vanier sammen med Maria-Helene Mathieu. L'Arche er bofællesskaber, hvor folk med og uden udviklingshæmning bor og arbejder sammen. L'Arche var fra begyndelsen ikke tænkt som en bevægelse eller organisation, men opstod, da den filosofuddannede Jean Vanier efter et besøg på to psykiatriske institutioner i Frankrig fik et kald om at invitere to udviklingshæmmede mænd til at bo hos sig. Det hjem, han etablerede sammen med de to mænd i sin hjemby Trosly-Breuil, kaldte han L'Arche. Det blev begyndelsen på en bevægelse, som i løbet af 50 år har spredt sig til 35 lande –

med over 140 samfund, der alle er etableret ud fra den tanke, at mennesker med og uden udviklingshæmning har noget at give hinanden og skal danne fællesskaber i stedet for, at de udviklingshæmmede skal passes af lønnet personale på institutioner. I 2015 modtog Jean Vanier Templetonprisen, kendt som den åndelige Nobelpris, der gives til mennesker, som søger "de store spørgsmål i det menneskelige".

Tro & Lys, som er vokset ud af L'Arche og inspireret af Jean Vaniers filosofi er en international, økumenisk bevægelse med omkring 1500 grupper i 82 lande.

Formålet med Tro & Lys er at danne fællesskaber, hvor udviklingshæmmede mennesker, deres familie og venner føler sig velkomne.

Tro & Lys blev grundlagt af en gruppe mennesker, der i 1971 tog på en fælles valfart til Lourdes. I centrum for den fælles valfart stod et fransk forældrepar, som havde oplevet, at de sammen med deres to udviklingshæmmede sønner var blevet mødt med afvisning og misbilligelse, først i det lokalsamfund, hvor de boede, siden i kirken, da de ønskede at tage med på bispeddømmets valfart til Lourdes. I stedet tog de selv af sted, men oplevede misbilligende blikke, da de ankom til Lourdes med deres sønner. Da Jean Vanier og andre fra L'Arche hørte om familiens oplevelse, tog de sammen med dem initiativ til en stor valfart, og i 1971 ankom 4000 forældre, 4000 udviklingshæmmede og 4000 venner til Lourdes på en fælles

valfart. Efter hjemkomsten fortsatte mange af de grupper, som sammen havde planlagt valfarten, nemlig med at mødes. Det var begyndelsen på Tro & Lys-bevægelsen.

I mange lande er Tro & Lys primært katolsk, i nogle lande er fællesskaberne dannet i ortodokse, anglikanske, lutherske eller frikirkelige sammenhænge. I Skandinavien er bevægelsen økumenisk; i Sverige med overvægt af protestanter, i Norge med overvægt af katolikker.

I Danmark er Tro & Lys først etableret i katolsk regi, men er nu økumenisk. Der er Tro & Lys-grupper på Samsø, ved Jesu Hjerter Kirke i København, ved Betlehemskirken i København (en gruppe for børn & unge) samt i Dronninglund i Nordjylland.

En berigende samarbejdspartner

Bispedømmets økonom, Stig Sørensen, fylder 70.

FØDSELSDAG Bispedømmets økonom m.m., Stig Sørensen, fylder 70 år den 1. juli. Efter studentereksamen fra Viborg Katedralskole i 1965 aftjente han sin værnepligt og sluttede som premierløjtnant af reserven i 1969. Da var han allerede begyndt at læse jura på Aarhus Universitet, hvor han blev cand.jur. i 1974. Han erhvervede samme år guldmedalje i retshistorie ved at skrive en afhandling om ægteskabsret i middelalderen.

Stig Sørensens første stilling var som sekretær og senere fuldmægtig i Indenrigsministeriet. Fra 1977-1981 var han fuldmægtig og ministersekretær i Statsministeriet under Anker Jørgensen. Efter en kort periode i Justitsministeriet var han fra 1983-1990 kontorchef og sekretariatschef i Finansministeriet. I 1987

blev Stig Sørensen udnævnt til ridder af Dannebrog. I 1990 gik han over i den kommunale administration og var først et par år områdechef i Dragør Kommune og fra 1992 kommunaldirektør i Stevns Kommune indtil strukturreformen i 2007. Desuden var han 1975-1977 undervisningsassistent ved Forvaltningshøjskolen og 1976-1978 manueltor ved Københavns Universitet.

Efter pensioneringen og optagelsen i Kirken fik han mulighed for at yde en kirkelig indsats; listen over hans hverv de seneste ni år er imponerende: Næstformand for bestyrelsen for Sankt Andreas Bibliotek fra 2009, dommer i Den kirkelige Domstol og referent for Pastoralrådet siden 2010, menighedsrådsformand for Jesu Hjerter Menighed et par år og bispedømmets økonom fra 2012.

I en fødselsdagsomtale i en avis for 10 år siden blev han omtalt som "det omvandrede leksikon" og blev karakteriseret som en dyreven, der ikke kunne finde på at slå en flue ihjel; alle dyr, uanset art, skal efter hans livsfilosofi have lov til at dø en naturlig død. Stig Sørensens store lidenskab er at besøge Det hellige Land, hvilket han godt kan finde på at gøre et par gange om året. Han er indbegrebet af godmodighed og hjælpsomhed, og stiller gerne sin juridiske ekspertise til rådighed, helt uden salær. I sine mange frivillige hverv i den kirkelige administration kan han trække på sine mangeårige erfaringer fra den offentlige administration. Det er berigende at samarbejde med Stig Sørensen, både på grund af hans ekspertise, men også fordi han har humorens nådegave. Han har sine egne vaner; når han er på bispekontoret – og det er han for det meste hele dagen – erstattes frokosten af en spadseretur rundt om en eller flere af søerne lige uden for kontoret. Således kan han både få samlet tanker og holde øje med dyrelivet.

Som frivillig medarbejder på bispekonto-

Stig Sørensen. Foto: Niels Messerschmidt.

ret – vistnok den eneste, der har eget kontor – har man ikke en fastsat pensionsalder, hvilket bispedømmet i Stig Sørensens tilfælde bør prise sig lykkelig for.

Helge Clausen

Polens førstedame besøgte Niels Steensens Gymnasium

Det skete som en del af et officielt besøg i Danmark.

SKOLER Der var polske og danske flag samt brede smil, da den polske præsidentfrue Agata Kornhauser-Duda den 9. juni besøgte Niels Steensens Gymnasium på Østerbro i København. Hun var med sin mand, Polens præsident Andrzej Duda, på officielt besøg i Danmark den 8.-10. juni, og da hun selv er læreruddannet stod et besøg på det katolske gymnasium højt på ønskelisten.

Efter modtagelsen på NSG af rektor Lise Badsgaard Jepsen overværede Agata Kornhauser-Duda undervisningen i en af 7.-klasserne. Siden fulgte et møde med skolens ledelse samt ansatte og elever af polsk af-

stamning. I en kort tale fremhævede rektor skolens internationale profil, og at NSG er det eneste jesuitergymnasium i Norden. Et møde med elever og lærere fra den polske skole, der i weekenden havde husly på NSG, blev det også til, før limousinen med den fornemme gæst kørte fra skolen.

Andreas Rude

Rolf Tönshoff dekoreret

Fik Silvesterordenen i forbindelse med sin 70-års fødselsdag.

HÆDER Sankt Ansgar Kirkes organist og kantor gennem mere end 30 år fejrede mandag den 6. juni 70 år. Det blev markeret af menigheden dagen forinden med et arrangement efter søndagsmessen, hvor generalvikar Niels Engelbrecht overrakte Rolf Tönshoff ridderkorset af den pavelige Silvesterorden – Kirkens 5. højeste orden, der gives hovedsageligt til lægfolk for en stor indsats inden for Kirken.

Rolf har været organist i Sankt Ansgars Kirke siden august 1980, hvor han afløste Erling Rasmussen, og har således haft både pastor Timmermann, Niels Engelbrecht og nu Daniel Nørgaard som sognepræster og desuden et ukendt antal af andenpræster.

Tidligere på året modtog domkirkens sakristan Ulla Elmquist en lignende hæder i forbindelse med sin 70-års fødselsdag.

NM

Foto: Martin Ryom.

Kirkelige meddelelser

Seneste nyt om bispedømmets præster.

GEJSTLIGE Hvidovre: Pr. 1. april 2016 er pastor Jesper Fich under pater Wladyslaw Zdunkeks Csr's sygdom konstitueret som sognepræst for Sankt Nikolaj menighed i Hvidovre.

Kolding: Pr. 1. august 2016 går pastor Henri Kerkhofs O.Præm. efter 26 år som sognepræst for Sankt Michaels menighed i Kolding, på pension. Ny sognepræst bliver pastor Gregers Mærsk-Kristensen.

Haderslev: Pr. 1. august 2016 fratræder pastor Jan Zalewski som sognepræst for Sankt Marie menighed i Haderslev og vender hjem til sit bispedømme Szczecin-Kamien i Polen. Ny sognepræst bliver pastor Gregers Mærsk-Kristensen.

Nakskov/Nykøbing Falster/Maribo: Pr. 1. august 2016 fratræder pastor Gregers Mærsk-Kristensen som sognepræst for Sankt Franciscus menighed i Nakskov, for Hellig Kors menighed i Nykøbing og for Sankt Birgitta menighed i Maribo. Pastor Mariano Cardiello bliver konstitueret som

sognepræst for de tre menigheder.

Som andenpræst udnævnes pastor Stefano Tarquini, der dog fortsætter som andenpræst ved Sankt Knuds menighed i Ringsted og Vor Frue menighed i Næstved.

Fra samme dato vil præstestuderende Kamil Brogowicz virke i de tre menigheder.

Sakramentskirken København: I 2017 vil et kommunitet af franciskanere overtage det pastorale ansvar for Jesu Hjerter og Sakramentskirkens menigheder i København. Som forberedelse til dette vil sognepræsten for Jesu Hjerter menighed, pastor Niels Engelbrecht, fra 1. august 2016 blive konstitueret som sognepræst for Sakramentskirkens menighed. Pastor Daniel Nørgaard vil samtidig ophøre som konstitueret sognepræst for menigheden.

Aakirkeby: Pr. 1. august 2016 fratræder pastor Niels Engelbrecht som konstitueret sognepræst for Rosenkranskirkens menighed og afløses som sådan af pastor Daniel Nørgaard.

Under sit officielle besøg i Danmark deltog den polske præsident Andrzej Duda og hans hustru også i en kort ceremoni i Sct. Ansgars domkirke den 9. juni. Anledningen var afsløringen af en mindeplade for det dansk-polske ægtepar Anna Louise Kristine "Lone" og Lucjan Maslocha. Parret var engageret i modstandsbevægelsen under 2. Verdenskrig. De blev viet i al hemmelighed i Sct. Ansgars domkirke og tre dage efter dræbt af Gestapo. Begge ligger begravet i Mindelunden i Ryvangen. Foto: Martin Ryom.

Saint-Laurent-sur-Sèvre, – en kristen oase

Beretning om en valfart i den hellige Ludvig Maria af Montforts fodspor.

Tekst: Casper Thorup

VALFART A Jesus par Marie! – til Jesus ved Maria. Med dette motto startede jeg selv og en gruppe, tilknyttet den montfortanske assosiation i Danmark, i slutningen af april vores valfart til Vestfrankrig i den hellige Ludvig Maria af Montforts fodspor. Valfart og pilgrimsrejse har jeg før prøvet. Til både Assisi og Rom og til verdens ungdomsdagene. Men rejsen til Saint-Laurent-sur-Sèvre var meget anderledes. Allerede da vi kørte igennem den nærliggende by Cholet kunne vi gentagne gange se legemsstore crucifixer og madonnastatuer, og selvfølgelig også en statue af den hellige Jeanne d'Arc, som vi dagligt passerede. Jeg nåede i alt at tælle fire muslimer! Her i det vestfranske havde hverken sekularisering eller islam invaderet samfundet, det er forblevet katolsk!

Men videre til Saint-Laurent-sur-Sèvre! Ankomende fra Cholet fik man først en formidabel udsigt udover den fredfyldte landsby som i en lille dal omgivet af flod og skovområde henlå nærmest beskyttet fra omverdenen, som en kristen oase i et forfaldende Europa. Det var utroligt smukt, og der herskede en fantastisk fredfyldt

atmosfære, som er blomstret op omkring Montfortanernes og Visdomsdøtrenes ordenshuse og Skt. Gabrielbrødrenes store kostskole, hvor vi dagligt fik både vådt og tørt. I Skt. Montforts Basilika var der ingen larm. Ingen stress. Ingen forstyrrende turister med blitzkamerarer og støjende snak. Nej, det var et helligt sted og det var alle besøgende klar over. For de var ikke turister, men pilgrimme. Sikke en forskel fra Vatikanet! Her var der ro til bøn. Og vi holdt da også hér, med vores valfartsleder p. Stephen Holm som celebrant, en uforstyrret dansk messe ved Skt. Montforts grav. Ja, valfarten bestod dagligt af laudes, messe, rosenkrans og vesper, både for os selv, eller i fællesskab i basilikaen med folk fra fjerne lande og alt kulminerede den 28. april på 300-års-dagen for Skt. Montforts død i en højtidelig festmesse med en efterfølgende fantastisk musical om Montfort og montfortansk spiritualitet, opført af elever fra kostskolen. Imponerende, når man selv kommer fra et land, hvor man har nærmest afskaffet al kristendom i skolerne – i tolerancens navn naturligvis! Gennem vores tid i Saint Laurent mødte vi mange

Den danske valfartsgruppe. Foto: Montfortkommunitet Slagelse.

forskellige mennesker, både gejstlige, irske Maria-legionærer og Opus Dei lægfolk og en svensk katolik bosat i Polen. Alle var venlige og imødekommende og kom godt ud af det med hinanden. For én ting var fælles – uanset baggrund. De var alle gennem den hellige Montforts enkle skrifter, blevet berørt af hans brændende spiritualitet og følte sig draget til at gå bare et lille stykke i hans fodspor og sammen med bl.a. Johannes Paul II tilslutte sig hans *Totus Tuus (Ego Sum)* – Jeg er helt din!

Valfartsbasilikaen i Saint-Laurent-sur-Sèvre set fra floden. Foto: le site officiel de la cité de Saint Laurent sur Sevre.

Læsere skriver

Det var dengang: Skærpet disciplin for Roms gejstlige

Det sker ved lejligheder, hvor oprydningssiveren falder over én, at man finder gamle gullige udsklip, som ved nærmere gennemlæsning forkommer at være flere hundrede år gamle. Og så viser de sig kun at være knap 60 år gamle.

Således fandt jeg et udsklip fra Politiken den 1. februar 1960 påtrykt 'Rom søndag RB-Reuter', hvor man kan læse følgende:

"Roms første synode i 500 aar afsluttet.

To kæmpestore fakkeltog afsluttede i aften den første synode, der har været afholdt i Rom i de sidste 500 aar. 27 kardinaler, over hundrede bispere og næsten 200 præster og nonner var til stede i Peterskirken, da pave Johannes blev baaret ind paa sin gyldne trone og talte til synodens deltagere.

Synoden har vedtaget ca. 100 nye regler for gejstlighedens daglige tilværelse. Mange af disse regler vil skærpe disciplinen for præster, munke og nonner i den hellige stad. Det fastslaaes, at gejstligheden ikke maa gaa i biograf eller teater eller til andre forlystelser. Den maa ikke eje bil eller køre selv, hvis der ikke foreligger særlige omstændigheder. Visse sportsgrene, f.eks. boksning forbydes.

Nonner maa ikke færdes ude alene, hverken til fods eller i bil bortset fra særlige tilfælde, og gejstlige maa ikke bede om almisser paa gader eller restauranter."

Allerede dengang kneb det øjensynligt for fattige præster at klare dagen og vejen, så turen efter morgenmessen gik til byens restauranter for at tigge lidt ekstra til aftensmaden. Men for 60 år siden blev det altså afskaffet.

Med den nuværende økonomiske situation for Kirken herhjemme var det måske en løsning, der kunne genovervejes, så længe de troende kun smider en 50-kroneseddel i søndagens klingpung og samtidig føler, hvordan glorien på vej hjem vækker opsig.

Derfor skulle Kirkens ledelse måske overveje igen at tillade vore præster i deres mest lurvede tøj at tage nogle eftermiddagsture rundt igennem de mest besøgte barer og restauranter.

Ole Dam, 2100 København Ø

Pave Frans spørger

Jeg er enig med K. Aarup (KO nr. 8) i, at Frans' rundskrivelse *Amoris lætitia* kommer med flere spørgsmål end svar, men det er netop denne måde, han opfatter sin rolle på: At få os alle med til at søge i stedet for bare at vente på svaret. Vi er vant til at opføre os som mere eller mindre aktive skolebørn, som pænt venter på, at læreren skal fortælle os, hvad vi skal mene. Men sådan betragter Frans os ikke, og han sagde det fra starten. Var hans første ord til os ikke "Brødre og søstre"?

Og når vi formulerer for os selv, hvad vi nu kan vente os fra en pavelig tekst, må vi huske det skelsættende interview, Frans kom med nogle måneder efter være blevet valgt. "Jeg ser tydeligt for mig, at Kirken i dag er som et felthospital efter et slag. Her giver det ikke mening at spørge en hårdt såret person om hans kolesteroltal eller blodsukkerniveau. Det vigtigste må være at læge hans sår og først herefter kan vi tale om alt det andet."

Det er en ny måde at opfatte Kirkens funktion på, ikke mindst efter Benedikts meget belærende ledelse. Og til at forstå, hvor ny den egentlig er, fik jeg hjælp hos Johannes Værgø, som beskriver forskellen mellem den østlige og den vestlige kirkes opfattelse af synden således: en skade som skal helbredes eller en forbrydelse som skal straffes (Det betroede menneske s. 95).

Det er med en læges eller en medpatients indfaldsvinkel, at Frans tager emnet det syge ægteskab op. Det er noget nyt for et romersk dokument, som ellers plejer at formulere klart, hvad vi skal mene. Ligesom K. Aarup har jeg problemer med denne tekst, som stritter i mange retninger, men jeg håber (og tror sågar), at vi senere vil blive klogere, især hvis vi følger med.

J-P. Duclos. Frederikssund

Retfærdiggørelse ved tro

Om Cantalamessa og Luther.

Kardinals spørgsmålet er ikke om mennesket retfærdiggøres ved tro – læren er mejslet i granit på Skriftens væg og er ikke til at overse – men hvad omdrejningspunktet i dimensionen

tro er, som Skriften belyser den.

"Den, der tror på Sønnen, har evigt liv; den, der er ulydig mod Sønnen, skal ikke se livet."

Sønnen er Ordet, der skaber det det nævner, det samme Logos, der igangsatte og formede kosmos i galakser, solsystemer med sole, planeter og måner og som adresserer den døde skabning med et befalende ord "bliv lys" og skabningen følger sig i lydighed og det blev lys og som igen befaler den døde skabning "bliv liv" og skabningen følger sig i lydighed og det blev liv.

At føje sig i lydighed mod Logos er tro og er en indbygget egenskab ved skabningen, der hverken har rationale eller fri vilje til at sætte sig imod. Det samme Logos, som forklares på bjerget med ordene: "Det er min elskede søn, i ham har jeg fundet velbehag. Hør ham!", adresserer en anden død skabning, det åndeligt døde mennesket, med de samme befalende ord "bliv lys", men det bliver ikke nødvendigvis lys, og "bliv liv", men det bliver ikke nødvendigvis liv, da mennesket har rationale og fri vilje til at sætte sig imod, som er vantrø. Retfærdiggørelsen er tilstanden af Logos, der befaler, og mennesket, der følger sig i lydighed med tillid til Ordet, der befaler.

Retfærdiggørelse af tro er således forklaret på storskærm i skabelsen af universet – blive lys, blive liv – med respons i skabningen og med frivillig respons hvad angår mennesket med vækst over tid på eget ansvar, formidlet af Logos, der skaber det det nævner, når det lander på tro, der af lydighed følger sig efter det, kulmineret til fuldkommenhed i Ordets Moder med "lad det ske mig efter dit ord", hvilket tilbageviser protestantismen på den ene side og pelagianismen på den anden.

"Hvis Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie" er retfærdiggørelse af tro, da frigørelsen er betinget af tro. Det samme græske ord, diakao, anvendes i Romerbrevet 5,1 og 6,7 for henholdsvis 'retfærdiggjort' og 'frigjort', som ikke er identisk med min oplæring på luthersk bibelskole, hvor retfærdiggørelse af tro var som en unilateral juridisk deklARATION. Den katolske og protestantiske kirke kan være enige om pakken, men ikke om indholdet i pakken.

Thomas A. Planck, 2880 Bagsværd

Juli måned

1. grøn. Fredag i 13.alm.uge. (I Ps).

☞ Sl 119,2.10.20.30.40.131

☞ Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund

L.: Am 8,4-6.9-12 Ev.: Matt 9,9-13

2. grøn. Lørdag i 13.alm.uge. (I Ps).

Eller hvid. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 85, 9.11-12.13-14.

☞ Herren taler fred til sit folk.

L.: Am 9,11-15. Ev.: Matt 9,14-17.

Bededag for præste- og ordenskald

3. grøn. **14.ALM.SØNDAG.** (II Ps).

☞ Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: Es 66,10-14c

☞ Sl 66,1-3a.4-5.6-7a.16+20

☞ Bryd ud i fryderåb for Gud, hele jorden.

2.L.: Gal 6,14-18

Ev.: Luk 10,1-12.17-20 eller 10,1-9

4. grøn. Mandag i 14.alm.uge (II Ps)

Eller hvid. **Elisabeth af Portugal** (†1336)

☞ Sl 145,2-3.4-5.6-7.8-9

☞ Herren er nådig og barmhjertig

L.: Hos 2,16.17b-18.21-22 Ev.: Matt 9,18-26

5. grøn. Tirsdag i 14. alm. uge (II Ps).

Eller hvid. **Antonius Maria Zacharia**, præst (†1539)

☞ Sl 115,3-4.5-6.7ab+8.9-10

☞ Israel, stol på Herren! eller ☞ Halleluja!

L.: Hos 8,4-7.11-13. Ev.: Matt 9,32-38

6. grøn. Onsdag i 14. alm. uge (II Ps).

Eller rød. **Maria Goretti**, jomfru og martyr (†1902)

☞ Sl 105,2-3.4-5.6-7

☞ Søg altid Herrens ansigt. eller ☞ Halleluja!

L.: Hos 10,1-3.7-8.12 Ev.: Matt 10,1-7

7. grøn. Tirsdag i 14. alm. uge (II Ps).

☞ Sl 80,2ac+3b.15-16

☞ Lad dit ansigt lyse, Herre, så vi bliver frelst.

L.: Hos 11,1-4.8c-9 Ev.: Matt 10,7-15

8. grøn. Fredag i 14. alm. uge (II Ps).

Eller rød. **Augustin Zhao Rong**, præst (†1815), og **lidelsesfæller**, martyrer (†1648-1939)

☞ Sl 51,3-4.8-9.12-13.14+17

☞ Min mund skal forkynde din pris.

L.: Hos 14,2-10 Ev.: Matt 10,16-23

9. rød. Lørdag i 14. alm. uge.(II Ps)

Villehad, martyr (†1572) (m)

☞ Sl 93,1ab.1c-2.5.

☞ Herren er konge! Han har klædt sig i højhed.

L.: Es 6,1-8. Ev.: Matt 10,24-33.

10. grøn. **15.ALM.SØNDAG.** (III Ps).

☞ Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: 5 Mos 30,10-14

☞ Sl 69,14+17.30-31.33-34.36ab+37

☞ I, som er ydmyge, skal søge Gud, og I skal få nyt mod.

eller ☞ Sl 19,8.9.10.11

☞ Herrens forordninger er retskafne, de glæder hjertet.

2.L.: Kol 1,15-20

Ev.: Luk 10,25-37

11. hvid. Mandag. **BENEDIKT**, abbed, værnehelgen

for Europa (†547)(f)

Gl.Helg.pf

L.: Ordspr 2,1-9

☞ Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11.

☞ Jeg vil love Herren til hver en tid.

Eller: Smag og se, at Herren er god.

Ev.: Matt 19,27-29

12. grøn. Tirsdag i 15.alm.uge. (III Ps).

Eller hvid. **Kjeld**, præst (†1150)

☞ Sl 48,2-3a.3b-4.5-6.7-8

☞ Gud lader sin by bestå til evig tid.

L.: Es 7,1-9. Ev.: Matt 11,20-24

13. grøn. Onsdag i 15.alm.uge. (III Ps).

Eller hvid. **Henrik** (†1024)

☞ Sl 94,5-6.7-8.9-10.14-15

☞ Herren forkaster ikke sit folk.

L.: Es 10,5-7.13-16 Ev.: Matt 11,25-27

14. grøn. Tirsdag i 15.alm.uge. (III Ps)(m)

Eller hvid. **Kamillus af Lellis**, præst (†1614)

☞ Sl 102,13-14ab+15.16-18.19-21

☞ Fra himlen ser Herren ned til jorden.

L.: Es 26,7-9.12.16-19 Ev.: Matt 11,28-30

15. hvid. Fredag i 15.alm.uge. (III Ps).

Bonaventura, biskop og kirkelærer ((†1274) (m)

☞ Es 38,10.11.12abcd.16

☞ Du, Herre, skånede mig for ødelæggelsens grav.

L.: Es 38,1-6.21-22.7-8 Ev.: Matt 12,1-8

16. grøn. Lørdag i 15.alm.uge. (III Ps).

Eller hvid. **Vor Frue af Karmel**

Eller hvid. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 10,1-2.3-4.7-8.14

☞ Herre, glem ikke de hjælpeløse

L.: Mika 2,1-5 Ev.: Matt 12,14-21

17. grøn. **16.ALM.SØNDAG.** (IV Ps).

☞ Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: 1 Mos 18,1-10a

☞ Sl 15,2-3ab.3cd-4ab.5

☞ Herre, hvem kan være gæst i dit telt?

2.L.: Kol 1,24-28 Ev.: Luk 10,38-42

18. grøn. Mandag i 16.alm.uge. (IV Ps).

☞ Sl 50,5-6.8-9.16bc-17.21+23

☞ Den, der ærer mig, lader jeg se Guds frelse.

L.: Mika 6,1-4.6-8 Ev.: Matt 12,38-42

19. grøn. Tirsdag i 16.alm.uge. (IV Ps).

Eller rød. **Apollinaris**, biskop og martyr (†75)

☞ Sl 85,2-4.5-6.7-8

☞ Lad os se din godhed, Herre!

L.: Mika 7,14-15.18-20 Ev.: Matt 12,46-50

20. hvid. Onsdag i 16.alm.uge. (IV Ps).

Torlak, biskop (†1193) (m)

☞ Sl 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17

☞ Min mund skal forkynde din frelse.

L.: Jer 1,1.4-10 Ev.: Matt 13,1-9

21. grøn. Tirsdag i 16.alm.uge. (IV Ps).

Eller hvid. **Laurentius af Brindisi**,

præst og kirkelærer (†1619)

☞ Sl 36,6-7ab,8-9.10-11.

☞ Hos dig, Herre, er livets kilde.

L.: Jer 2,1-3.7-8.12-13. Ev.: Matt 13,10-17.

22. hvid. Fredag i 16.alm.uge. (IV Ps).

Maria Magdalena (m)

☞ Jer 31,10.11-12ab.13.

☞ Herren vogter os som hyrden sin hjord.

L.: Jer 3,14-17. Ev.: Joh 20,1-2.11-18

Ad libitum læsninger til Maria Magdalena:

L.: Højs 3, 1-4a eller 2 Kor 5,14-17

☞ Sl 63,2.3-4.5-6.8-9

☞ Min sjæl tørster efter dig, min Gud.

23. hvid. Lørdag **BIRGITTA**,

værnehelgen for Europa (†1373) (f)

Gl.Helg.pf

L.: Gal 2,19-20

☞ Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11

☞ Jeg vil love Herren til hver en tid.

eller Smag og se, at Herren er god!

Ev.: Joh 15,1-8

24. grøn. **17.ALM.SØNDAG.** (I Ps).

☞ Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: 1 Mos 18,20-32

☞ Sl 138,1-2a.2bc-3.6-7ab.7c-8

☞ Den dag jeg råbte, svarede du mig, Herre.

2.L.: Kol 2,12-14

Ev.: Luk 11,1-13

25. rød. Mandag. **JAKOB**, apostel (f)

Gl.Ap.pf

L.: 2 Kor 4,7-15

☞ Sl 126,1-2ab.2cd-3.4-5.6

☞ De, som sår med gråd, skal høste med frydesang.

Ev.: Matt 20,20-28

26. hvid. Tirsdag i 17.alm.uge. (I Ps).

De hellige Joakim og Anna,

Jomfru Marias forældre (m)

☞ Sl 79,8.9.11+13

☞ Befri os, Herre, for dit navns æres skyld.

L.: Jer 14,17-22 Ev.: Matt 13,36-43

Ad libitum læsninger til Joakim og Anna:

L.: Sir 44,1.10-15

☞ Sl 132,11.13-14.17-18

☞ Herren skal give ham Davids, hans faders trone)

Ev.: Matt 13,16-17.

27. grøn. Onsdag i 17.alm.uge. (I Ps)

☞ Sl 59,2-3.4-5a.10-11.17.18.

☞ Gud, du er min tilflugt, når jeg er i nød.

L.: Jer 15,10.16-21. Ev.: Matt 13,44-46.

28. hvid. Tirsdag i 17.alm.uge. (I Ps).

Martha (m)

☞ Sl 146,1-2.3-4.5-6.

☞ Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud

eller ☞ Halleluja!

L.: Jer 18,1-6. Ev.: Joh 11,19-27 eller Luk 10,38-42

Ad libitum læsninger til Martha:

L.: 1 Joh 4,7-16

☞ Sl 34,2-3.4-5.6-7.8-9.10-11

☞ Jeg vil prise Herren til alle tider. eller Smag

og se, at Herren er god!

29. rød. Fredag i 17.alm. uge (I Ps)

Olav, martyr (†1030) (m)

☞ Sl 69,5.8-10.14.

☞ Svar mig i din store trofasthed, Gud.

L.: Jer 26,1-9. Ev.: Matt 13,54-58.

På Færøerne og i Grønland:

29. rød. **OLAV**, martyr (†1030)(h)

Gl.Cr.Mart.pf

1.L.: Visd 10,10-14

☞ Sl 31,3cd-4.6+8ab.16bc-17

☞ Fader! I dine hænder betror jeg min ånd.

2.L.: Jak 1,2-4.12

Ev.: Matt 16,24-28

30. grøn.Lørdag i 17.alm. uge (I Ps)

Eller hvid. **Peter Chrysologus**, biskop og kirkelærer

(†451)

Eller hvid. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 69,15-16.30-31.33-34.

☞ I nådens tid, Herre, svar mig.

L.: Jer 26,11-16.24. Ev.: Matt 14,1-12.

31. grøn. **18.ALM.SØNDAG.** (II Ps).

☞ Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: Præd 1,2; 2,21-23

☞ Sl 90,3-4.5-6.12-13.14+17

☞ Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.

2.L.: Kol 3,1-5.9-11

Ev.: Luk 12,13-21

Det sker i bispedømmet

JUNI

Fredag 24. kl. 19- ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse v. pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, Kbh V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Rymsgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer, menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

Organiseret bedemand, tilknyttet garantiordning, v/ Steen Jørgensen

www.v-lm.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 10 som udkommer den **10. juli**.

skal være redaktionen i hænde senest den **20. juni**

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 11 som udkommer den **12. august**.

skal være redaktionen i hænde senest den **25. juli**.

Informationschef: Niels Messerschmidt

(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:

redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Mikael Stjernberg, Malene Fenger-Grøndahl, Estrid Ryom, Stine Riegels, Anton Dorph-Petersen, Helge Clausen, Casper Thorup, Andreas Rude, Kirsten Krog.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk,

Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint - Distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø

Tlf. 22 83 01 08

www.urmagervaerkstedet.dk

KATOLSK
INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Lukket i juli - vi ønsker dig en skøn sommer.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Firmelse og pontifikalmesse efter ekstraordinær form i Sankt Augustins kirke

lørdag den 25. juni kl. 12.30.

Jagtvej 183, 2100 København Ø.

Celebrant: biskop Czeslaw Kozon assisteret af præster fra ind- og udland.

Bønnens Apostolat

Juli

- *Generel intention:* Oprindelige befolkninger
At de oprindelige befolkninger, hvis identitet og eksistens er truet, må blive vist behørig respekt.
- *Missionsintention:* Latinamerika og Caribien
At Kirken i Latinamerika og Caribien, gennem sin opgave, må forkynde evangeliet med fornyet energi og entusiasme.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Husk valfarten til Haraldsted!

Søndag den 3. juli.

Kom og vær med på den ældste valfart i nyere tid til Sct. Knud Lavard, Sjællands værnehelgen.

Kl. 14.00 mødes vi til en kort andagt i Haraldsted Kirke, hvorefter vi går i procession den lille kilometer til kapelruinen.

Ca. kl. 15.00 celebrer biskop Czeslaw Kozon den hellige messe.

Derefter fælles samvær i Knud Lavards Hus, hvor der vil blive budt på kaffe/te og kage. Der vil også være mulighed for at købe pølser med brød og diverse drikkevarer.

Kl. 18.00 Afsluttende andagt med sakramental velsignelse.

Der er mulighed for at blive kørt, hvis man ikke kan gå fra kirken til kapelruinen. For afhentning på Ringsted station, kontakt Lene Irlov, tlf. 21 73 27 21.

Få kunder i butikken

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til mere end 11.000 katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Mechthild af Magdeburg – begine og mystiker

Beginebevægelsen levede i et kirkeligt grænselandskab og var sværere at kontrollere for Kirken end de kvinder, der levede i traditionelle klostre. Derfor blev de til tider mistænkt for kætteri. Men Mechthild af Magdeburgs skrifter har en ortodoks treenighedslære som strukturerende princip.

Tekst: Kirsten Krog

SPIRITUALITET Den middelalderlige mystiker Mechthild af Magdeburg, som levede i 1200-tallet, tilhørte den ikke så kendte gruppe af gudviede kvinder, som kaldtes beginer. Hun er mest kendt for sit værk *”Das Fließende Licht der Gottheit”* (”Guddommens strømmende lys”), som hun skrev på middelnedertysk. Efter år som begine, indtrådte Mechthild i det navnkundige cistercienserkloster i Helfta, som også rummede store navne

som Mechthild af Hackeborn og Gertrud af Helfta. Hendes klosterindtrædelse kan skyldes, at beginebevægelsen var under mistanke for kætteri, og at det derfor har været sikrere for hende at tilhøre et godkendt klostresamfund.

Beginebevægelsen

Betegnelsen begine omfatter en gruppe kvinder, hvoraf nogle levede alene, nogle i små grupper og andre i store fællesskaber.

Hver begine ejede sit eget bosted og forsørgede sig selv ved bl.a. forskelligt håndarbejde, ligesom hun sandsynligvis har haft forskelligt omsorgsarbejde. Ingen af beginerne levede under en af Kirken godkendte regler, men flere fællesskaber havde derimod deres egne regler. På samme måde afgav beginerne ikke livslange, bindende løfter. Selvom deres livsform på mange måder lignede nonnernes, manglede nogle af klosterlivets bærende elementer altså. Som mandlige modstykker til beginerne står begharderne.

Beginerne synes at stå nærmest tiggerordenene i spiritualitet, og det var da også i de fleste tilfælde franciskanere og dominikanere, der fungerede som deres skriftefædre og åndelige vejledere.

Selve ordet begine kan ikke fastsættes etymologisk. Én forklaring er, at det knytter an til mistæneliggørelsen af dem som kættere, og at begine er opstået ud fra kættergruppen kaldt albigenserne ”al – bigen – ser”. En anden forklaring er, at ordet

begine ganske simpelt hænger sammen med farven på deres dragt, som var beige.

Man kan ikke fastsætte tidspunktet for beginernes oprindelse, men betegnelsen kan spores tilbage til omkring år 1200.

Beginebevægelsen var, som tiggermunkenene, koncentreret omkring byerne og stærkest i Nordfrankrig, Sydtyskland og Nederlandene, men fandtes i hele Europa, også i Norden. I *Diplomatarium Danicum* nævnes således navnene på to beginer i Roskilde og et beginehus i København, begge eksempler fra 1200-tallet. På samme måde fortælles der i *Vadstenadiariet* (et håndskrift fra 1300-tallet, der beskriver livet i Vadstena Kloster 1384-1545) om en strid i forbindelse med nogle beginer, der boede ved Birgittaklostret i Vadstena så sent som i 1506. Endelig skriver Petrus de Dacia, som regnes for Sveriges første forfatter, om den tyske begine Kristina, der trods sine voldsomme djævlaabenbaringer- og hjem søgelser blev regnet for fuld rettroende i Kirken.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 9
24. juni 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

Mellem kætteri og ortodoksi

Når man sammenligner beginernes mystik med den, som fandtes hos samtidens kvindelige mystikere og helgener, kan det ofte umiddelbart være svært at finde de store forskelle. Én af årsagerne til, at beginerne alligevel i højere grad blev mistænkeliggjorte, kan imidlertid søges i den kendsgerning, at de på grund af deres manglende organisering gennem godkendte klosterregler og evige løfter var langt sværere at kontrollere for Kirken end nonnerne i de etablerede klostre.

Beginerne levede altså på mange måder i Kirkens grænselandskab og blev i perioder forfulgt af Kirken. I 1216 lykkedes det imidlertid Jakob af Vitry, senere biskop, at overtale pave Innocens d. III (1198-1216) til at tillade beginernes livsstil, en tilladelse, som dog kun blev givet mundtligt. Også Gregor d. IX (død 1241) stillede sig positiv overfor beginebevægelsen. Ved Det andet Lyonkoncil ændrede stemningen mod beginerne sig imidlertid indirekte ved at alle ordener opstået efter forbuddet i 1215 blev officielt opløst. Det var dog først ved konciliet i Vienne 1311-12 under Clemens d. V (1305-1314), at beginerne eksplicit og for alvor blev mistænkeliggjorte. I dekretet *Ad nostrum* (1314) dukker også begrebet den frie ånds søstre og brødre op, som direkte blev forbundet med beginerne og begharderne.

Mechthild af Magdeburg.

Selvom Mechthilds *”Das fließende Licht der Gottheit”* har passager, der er meget oplysende, når det gælder at sætte sig ind i hendes liv, er det begrænset, hvad man ved om hende. Man ved dog, at hun blev født af velhavende forældre, og at hun havde visioner allerede som 12-årig. Det var dog

først som voksen, at hun med støtte fra sin skriftefar Heinrich von Halle begyndte at nedskrive visionerne. Som 20-årig indtrådte hun i et beginehus, hvor hun levede indtil hun omkring 1270 indtrådte i klostret i Helfta. Hun er født omkring 1210, og man må derfor regne med, at hun har levet som begine i omkring 40 år. Hun dør enten i 1282 eller 1297 og når altså at leve en årrække som nonne.

”Das fließende Licht der Gottheit”

”Das fließende Licht der Gottheit” består af i alt syv bøger, som hver er underopdelt i kapitler af forskellig længde, stil og genre. På nær den sidste, som er skrevet i klostret i Helfta, er resten fra Mechthilds tid som begine. Værket veksler mellem lyrik eller hymner og prosa og mellem epik og dialog. På samme måde er der visioner, der er båret oppe af stærke allegorier og symboler, mens andre er mere konkret teologiske. Store dele af værket er præget af Højsangen.

Brudemystik

Netop inspirationen fra Højsangen placerer Mechthilds visioner i brudemystikkens tradition. Et eksempel på dette er følgende smukke passage fra 1. bog kapitel 22: ”Vor Genløser er blevet Brudgom. / Bruden blev beruset ved at se på det ædle ansigt. / I sin største styrke, bliver hun besejret, / i det stærke lys, er hun blind i sig selv, / i den største blindhed ser hun klare, / i den største kærlighed er hun både død og levende. / Jo længere hun er død, desto saligere lever hun. / Jo saligere hun lever, desto mere erfarer hun. / Jo ringere hun bliver, desto mere flyder til hende. / Jo mere hun bærer, desto rigere bliver hun. / Jo fattigere hun bliver, desto dybere bor hun i Gud. / Jo mere tålmodig hun er, desto stærkere

hersker hun. / Jo dybere hendes sår bliver, desto hårdere kæmper hun. / Jo kærligere Gud er mod hende, desto højere hæver hun sig op over sig selv. / Jo skønnere hun lyses op af Guds blik, desto nærmere kommer hun ham. / Jo mere hans attrå vokser, desto smukkere bliver deres bryllup. / Jo smallere deres kærlighedsleje bliver, desto mere inderlig bliver omfavnelsen. / Jo lifligere kysene, desto kærligere øjekastene. / Jo mere smerteligt de adskilles, desto rigere belønner han hende. / Jo mere glødende hun bliver, desto hurtigere brænder hun. / Jo mere hun brænder, desto smukkere stråler hun. / Jo stærkere hun synger sine lovsange, desto større bliver hendes attrå.”

Tegn på kætteri og ortodoksi

Når man ser på Mechthild af Magdeburgs mystik og den mystik man ser hos andre beginer, der ikke som hende bliver på ”Kirkens sti”, er der mange lighedspunkter, blandt andet brudemystikken, og man kan spørge sig selv, hvad det egentlig er, der skiller hendes rettroende mystik fra de beginer, som blev kætterdømt. Blandt de rettroende er foruden Mechthild også Maria af Oignies, mens Margery Kempe er et eksempel på en kætterdømt begine.

I hvert fald tre centrale områder springer en i øjnene, nemlig deres forståelse af, hvem Gud er, at han er personlig og treenig, deres forhold til sakramenterne og forståelse af egen syndighed. Her overskrider de kætterske beginer og den frie ånds søstre og brødre grænsen til en ren åndelig forståelse af Gud og relationen til Ham, deres tro er ikke inkarnationsbaseret, og dermed bliver sakramenterne også ligegyldige for dem, derudover tror de på, at de kan nå fuld syndfrihed allerede her på jorden.

Men netop på disse punkter er Mechthild

fuldt ud ortodoks i sin tro.

Treenigheden

Treenigheden bruges i flere af Mechthilds visioner som strukturerende princip, og der er i visse tilfælde tale om en så præcis ortodoks treenighedslære, at man egentlig ikke skulle kunne forvente den hos en ulærd kvinde. Hun skriver blandt andet: ”Da ser hun den ene hele Gud i tre personer og erkender de tre personer i den ene udelte Gud”. Også i den samme vision, som er citeret ovenfor, ses hendes treenighedslære. Den fortsætter netop med at sætte brudemystikken ind i Treenighedens rum: ”Hvordan blev da hvor Genløser Brudgom? Under Den Hellige Treenigheds jubel. Da Gud ikke længere kunne forblive i sig selv, skabte han sjælen og skænkede sig til hende i kærlighed.”

Sakramenterne

På samme måde ser man hos Mechthild en klar forbundethed med og afhængighed af sakramenterne. Hun kan således i 2. bog, kapitel 4 udbryde: ”Åh, min kære Herre, skal jeg være uden messe i dag?” Flere steder kobles kommunionen endvidere til præsteembedet, hvilket heller ikke ses hos de kætterske beginer. Men det er på en særlig måde skriftemålets sakramente, som fylder i Mechthilds visioner, hvilket hænger uløselig sammen med hendes klare syndsbevidsthed, der igen adskiller hende fra kætterbevægelseernes syndfrihedslære.

Ortodokse kristne ledere slutter historisk topmøde

Paven betegner mødet som "positivt" og "et skridt fremad".

Tekst: Niels Messerschmidt

KONCIL Lederne fra ti af verdens fjorten ortodokse kirker sluttede deres historiske topmøde på Kreta søndag den 26. juni med håbet om at kunne gentage mødet inden for det næste årti. Mødet blev afholdt selv om Den russisk-ortodokse Kirke – det største ortodokse kirkesamfund med godt 300 millioner medlemmer – og tre andre kirkesamfund ikke deltog i mødet.

Den økumeniske patriark Bartholomæus af Konstantinopel præsiderede bønsvigilien sammen med de ni andre ortodokse kirkeledere om søndagen for at markere afslutningen på det ugelange 'hellige og store koncil' – det første af sin slags i mere end 1200 år.

Trods flere årtiers forberedelse lykkedes det ikke for repræsentanter for de ortodokse kirkesamfund på deres forberedende møde i Schweiz i begyndelsen af året at nå til enighed om flere læremæssige spørgsmål og om eventuelle relationer til Vatikanet.

Patriark Kirill af Moskva deltog ikke på den fællesortodokse møde med den begrundelse, at forberedelserne op til konciliet havde været utilstrækkelige. Det samme gjorde heller ikke den georgiske, den bulgarske og den i Syrien beliggende antiokenske kirke.

"Det blev foreslået, at det hellige og store koncil skulle være en tilbagevendende begivenhed som skal sammenkaldes hvert syvende eller tiende år", sagde de ti kirkeledere i en fælleserklæring efter mødet.

Kirill kaldte mødet på Kreta for "et forbedrende møde" og opfordrede til et nyt møde med deltagelse af samtlige ortodokse kirker på et senere tidspunkt. Det er dog tvivlsomt, om han vil acceptere koncilets beslutning om fremover at gøre disse møder til et permanent besluttende organ. Det er også tvivlsomt, om de andre kirker, som

ikke deltog på mødet, vil tilslutte sig beslutningerne truffet på det netop afholdte møde.

På konciliet på Kreta drøftedes blandt andet spørgsmålet om Den ortodokse Kirkes mission i den moderne verden, den ortodokse diaspora, betydningen og vigtigheden af fasten, ægteskabet og Den ortodokse Kirkes relationer til resten af den kristne verden.

I modsætning til Den katolske Kirkes centraliserede autoritet i Vatikanet, er de ortodokse kirkesamfund indbyrdes uafhængige og patriarken af Konstantinopel betragtes som "den første blandt ligesindede".

Det økumeniske patriarkat, som har sit hovedsæde i Istanbul i det overvejende muslimske Tyrkiet og repræsenterer mere end 100 millioner troende, ligger ofte i me-

Lederne af ti af verdens fjorten ortodokse kirker deltog på det 'store og hellige koncil' på Kreta, fra venstre patriark Sawa (Polen), ærkebiskop Cyprus Chrysostomos (Cypern), patriark Irinej (Serbien), patriark Theodoros (Alexandria), økumenisk patriark Bartholomæus I, patriark Theophilos (Jerusalem), patriark Daniel (Rumænien), ærkebiskop Ieronymos (Grækenland), ærkebiskop Anastasios (Albanien) og ærkebiskop Rastislav af Tjekkiet og Slovakiet. Foto: Associated Press.

ningsudveksling med Den russisk-ortodokse Kirke.

"Ikke 100 procent perfekt"

Pave Frans, som har tætte personlige relationer til patriark Bartholomæus, valgte at sende en delegation af topembedsmænd som observatører til konciliet, og han betegnede det fællesortodokse topmøde som et "skridt fremad".

"Jeg ser det som positivt", sagde han på en pressekonference ombord på det pave-lige fly hjem til Rom efter et tredages besøg i det overvejende kristne-ortodokse Armenien – verdens ældste kristne nation.

"Det var ikke 100 procent perfekt", sagde pave Frans og henviste til de fire manglende ortodokse kirker, men betegnede det som "et skridt fremad".

"Det er ligesom med børn ... det første skridt er altid svært", sagde Frans og tilføjede: "Men personligt er jeg glad og håber at resultatet bliver positivt. De var i stand til at se hinanden i øjnene, at bede samme og samtale, og måske kommer der nogle resultater ... det er positivt".

Konvertitter

Derfor blev jeg katolik.
[Læs mere på side](#)

4

Frivillige

Hvordan fastholder vi frivillig arbejdskraft i Kirken?
[Læs mere på side](#)

5

Kirken i Danmark

Kardinal Marx besøger Danmark, kirken i Maribo, Sankt Ansgars Skole og m.m.
[Læs mere på side](#)

7-9

Forår i Kirken

Pave Frans og Det andet Vatikan-koncils visioner. [Læs mere på side](#)

12

Kristenforfølgelser: en "blodets økumeni"

Delt tro bør føre til fælles indsats, siger pave og patriark i fælleserklæring.

ARMENIEN Pave Frans og den armensk-ortodokse patriark Karekin II opfordrer til fælles handling for de forfulgte kristne, flygtningene og til forsvar for familien. De underskrev en fælleserklæring ved afslutningen på pavens besøg i Armenien 24.-26. juni.

Tidligere samme dag talte de begge om deres enhed i troen på Kristus og overbevisningen om, at kristne er kaldede af Gud til at hjælpe de fattige, forfulgte og nødlidende.

"Vi er vidne til en enorm tragedie, som udspiller sig for øjnene af os", siger de. "Utallige uskyldige mennesker [...] er blevet dræbt, fordrevet eller tvunget til et smertefuldt og uvist eksil på grund af fortsatte etniske, økonomiske, politiske og religiøse konflikter i Mellemøsten og andre steder i verden".

"Religiøse og etniske minoriteter er blevet mål for forfølgelse og grusom behandling til det punkt at det, at lide for ens religiøse tro, er blevet en daglig realitet", siger de: "Kristne, som bliver martyrer for deres tro, tilhører forskellige kirker og deres lidelse er en 'blodets økumeni', der transcenderer de

Pave Frans og patriark Karekin II slipper hvide duer løs ved Khor Virap klosteret. Foto: L'Osservatore Romano.

historiske adskillelser mellem kristne".

"Vi bønfaller verdens ledere om at lytte til klageråbet fra de millioner af mennesker, der længes efter fred og retfærdighed i verden, der kræver at deres Gudgivne rettigheder respekteres, og som har akut behov for brød, ikke våben", hedder det videre i erklæringen.

De to fordømmer også brugen af religion "til at retfærdiggøre udbredelsen af had, diskrimination og vold".

"Vi beder vore troende om at åbne deres hjerter og hænder for ofrene for krig og terrorisme, for flygtningene og deres familier", siger de og tilføjer, at den kristne tro kræver konkrete, barmhjertige handlinger.

Frans og Karekin berører også sekulariseringen og hvordan de kulturelle omvæltninger påvirker familien. "Vi deler den samme vision for familien, baseret på ægteskabet – en fri og villet handling, som bygger på en trofast kærlighed mellem mand og kvinde".

NM

KO mener

Europa må genfinde sine rødder

Konsekvenserne af de britiske vælgers beslutning om at forlade EU synes helt uoverskuelige og skræmmende, både hvad angår Storbritanniens fremtidige tilknytning til Unionen og det europæiske projekts videre skæbne. Men ét er sikkert: Europa bliver nødt til at vende blikket indad og dets ledere må have modet til at stille spørgsmålstejn ved selve unionens fundament. For i manges øjne, ikke kun de britiske, er EU i dag først og fremmest en økonomisk union og rammen om det indre marked, mens kontinentets åndelige og kulturelle værdier er trængt i baggrunden.

Europa står i disse år overfor mange store udfordringer af såvel politisk og menneskelig som økonomisk, strukturel og miljømæssig art. Disse udfordringer kan kun løses, hvis de europæiske ledere tør adressere dem og i fællesskab løse dem uden hensyn til nationale særinteresser. De må også italesætte og genfinde de åndelige og kulturelle bånd, som i over tusind år har knyttet os sammen på tværs af landegrænser og har formet kontinentets historie og fremdrift.

Da pave Frans i maj modtog den fornemme Karlspris, advarede han om at Europa er ved at miste sin sjæl og sin "humanistiske ånd", og han opfordrede kontinentets ledere til at lade sig inspirere af fortiden for bedre at kunne møde nutidens komplekse udfordringer.

Tiden er nu inde til, at de europæiske ledere udviser modet til i fællesskab at opbygge et nyt Europa, som ikke kun handler om økonomi, men også giver plads for en ny humanisme baseret på Europas kristne rødder. Et Europa, som omfavner sin fortid og tillidsfuld ser mod fremtiden, og opgiver forestillingen om et bange og selvoptaget Europa til fordel for et Europa, som påtager sit lederskab og er hjemsted for videnskab, kunst og kultur, menneskelige værdier og tro. Et Europa, som bekymrer sig for, forsvarer og beskytter alle mennesker.

Ved enden på et eventyr ligger starten på et nyt. Den europæiske drøm har lidt et skibbrud; vi skal give plads til at en ny kan fødes – helst med afsæt i afdøde kardinal Carlo Martinis "Bøn for Europa":

Menneskehedens Fader, historiens Herre, våg over det europæiske kontinent hvortil du har sendt filosoffer, lovgivere, vismænd, forkyndere for troen på din Søn, død og opstanden.

Våg over disse folk, evangeliseret af Peter og Paulus, ved profeterne, munke og helgener; våg over disse områder gennemvædet af martyrernes blod og berørt af reformatorernes røst. Våg over dette folk, forenet af mange bånd men også opdelt, over tid, af had og krig.

Hjælp os med at arbejde for et åndens Europa ikke alene baseret på økonomiske aftaler, men også på menneskelige og evige værdier.

Et Europa med evnen til etnisk og økumenisk forsoning, parat til at modtage den fremmed, som respekterer alles værdighed. Gør det muligt for os trygt at påtage os vor pligt for at inspirere og fremme en forståelse blandt folk, at sikre retfærdighed og brød, frihed og fred på alle kontinenter.

NM

Om forholdet mellem Kirkens hierarki og nye karismatiske bevægelser

Nyt dokument fra Troslærekongregationen henvender sig til verdens biskopper.

Tekst: Niels Messerschmidt

SAMEKSISTENS Efter år med lejlighedsvis spændinger og misforståelser mellem nye katolske lægbevægelser og Kirkens hierarki udsendte Troslærekongregationen den 14. juni et dokument, der fastslår, at begge sider er uløseligt forbundne og har brug for hinanden. Kirken som institution har brug for disse nye impulser for løbende at blive vitaliseret, mens bevægelserne har brug for den kirkelige ledelses accept og støtte, hvis de vil være en del af Kirken på længere sigt. Konklusionen er, at den karismatiske og hierarkiske dimension begge har været en del af Kirkens liv fra dets spæde begyndelse og også vil være det fremover.

Dokumentet *Iuvenescit Ecclesia* (Kirken fornyer sig) henvender sig til verdens mere end 5.000 biskopper og behandler forholdet mellem de hierarkiske og karismatiske nådegaver i Kirkens liv og mission. Det giver retningslinjer for, hvordan biskopperne skal håndtere nye kirkelige bevægelser. Biskopperne opfordres således til "at respektere de enkelte karismatiske gruppers virke og undgå juridiske restriktioner, der hæmmer fornyelse". Men samtidig påpeges nødvendigheden af "at respektere det grundlæggende kirkelige system", og at de karismatiske bevægelser "ikke må virke parallelt med Kirkens liv eller undlade at underordne sig de hierarkiske nådegaver".

Iuvenescit Ecclesia gennemgår emnet i fem sektioner:

- De karismatiske nådegaver ifølge Det nye Testamente
- Forholdet mellem de hierarkiske og karismatiske nådegaver i det nuværende læreembede
- Det teologiske grundlag for forholdet mellem de hierarkiske og karismatiske nådegaver
- Forholdet mellem hierarkiske og karismatiske nådegaver i Kirkens liv og mission
- Kirkelig praksis i forholdet mellem hierarkiske og karismatiske nådegaver.

Frugterne overstiger vanskelighederne

På en pressekonference i Vatikanet, hvor *Iuvenescit Ecclesia* (IE) blev præsenteret indrømmede kardinal Marc

Quellet, biskopkongregationens præfekt, at fremkomsten af nye bevægelser til tider har skabt konflikter i Kirken – men han tilføjede, at "trods disse spændinger, som er naturlige i forbindelse med en integration, overstiger deres frugter langt vanskelighederne".

I et interview med *L'Osservatore Romano* fremførte kardinal Gerhard Müller, præfekt for Troslærekongregationen, et lignende synspunkt da han sagde, at de nye bevægelser "tit har været en forstyrrende nyhed", som har krævet vejledning og tilpasning. Müller sammenlignede bevægelserne med "uplanlagte børn ... [men] en rigtig mor eller far elsker jo barnet, når det først er kommet til verden og plejer det lige så meget som, ja i visse tilfælde mere end alle de andre ..."

I sin præsentation af dokumentet tog Müller udgangspunkt i dets titel (Kirken fornyer sig) for at beskrive den udfordring enhver institution har med at forny sig selv

uden at skulle give køb på sin egen identitet.

"Titlen henviser til Helligåndens evne til at forny Kirken og herigennem alle mennesker, relationer og steder, der accepterer og tager imod Ham. De mange nye grupper, foreninger og kirkelige bevægelser, og mange gudviede, som er vokset frem efter 2. Vatikankoncil, bekræftes også i koncilets konstitution om Kirken, *Lumen Gentium*: "Med evangeliets kraft holder den Kirken ung og fornyer Den vedvarende og fører Den frem til fuldstændig forening med sin brudgom" (nr. 4).

Iuvenescit Ecclesia hedder det således, at "Kirken ikke vokser gennem proselytisme men gennem tiltrækning", og at tiden nu er kommet til at disse bevægelser udviser "kirkelig modenhed", forklarede Müller og pegede på, at man i Kirkens lange historie naturligvis har kendt til opblomstringen af nye ordener og karismaer, men at man navnlig efter konciliet har oplevet "en uventet og eksplosiv opblomstring".

Kardinal Müller opsummerede *Iuvenescit Ecclesia* med at sige, at det vigtigste i dokumentet "uden tvivl er udtalelsen om vigtigheden af samlivet mellem de hierarkiske og karismatiske nådegaver – begge dimensioner stammer fra den samme Helligånd og er beregnet til samme Kristi legeme. Begge bidrager til at gøre Kristi mysterium og frelsergerning nærværende i verden i dag".

De mange nye læggrupper, foreninger og kirkelige bevægelser, som er vokset frem efter 2. Vatikankoncil, har været med til at revitalisere Kirkens liv, fastslår et nyt dokument – også selv om det nogle gange har skabt konflikter med Kirkens ledelse. Foto: Insidethevatican.com.

Fokus på lægfolkets særlige kald

Nyt kontor i Vatikanet – for familien, lægfolket og livet.

KURIEN Pave Frans har oprettet et nyt kontor i Vatikanet for familien, lægfolk og livet. Ifølge statutterne skal kontoret "fremme den pastorale omsorg for familien, opretholde værdigheden og det grundlæggende gode ved ægteskabets sakramente samt styrke Kirkens rettigheder og ansvar i samfundet". Formålet er, at "familien som institution altid skal kunne

varetage sine funktioner både i Kirken og i samfundet".

Kontoret vil have "ekstra opmærksomhed på lægfolkets særlige kald til at gennemsyre og perfektionere de jordiske ting", hedder det videre i statutterne.

I forbindelse med at det nye "departement" for familien, lægfolket og livet begynder sit arbejde den 1. september i år, ophører

Det pavelige råd for lægfolket og Det pavelige råd for familien. Det pavelige livets akademi vil, grundet sin særlige kompetence, tilknyttes den nye institution.

Ved afslutningen på sidste års familiesynode annoncerede paven sin intention om at etablere et nyt kontor, og nedsatte en kommission som havde til opgave at definere og afgrænse kontorets arbejdsområder.

Det nye kontor vil blive ledet af en præfekt og assisteret af en sekretær, der ifølge statutterne kan være en lægperson, og tre lægfolk som undersekretærer.

NM

Kirkeligt samarbejde om migration og integration af flygtninge

Svenske kirker introducerer fælles uddannelsesprojekt.

SVERIGE Dette efterår søsættes et treårigt projekt med fokus på at uddanne de svenske kirker på migrations- og integrationsområdet. Migrationsverket har via en EU-fond givet 3,6 millioner svenske kroner til formålet.

”Projektet hedder ’#Värme’ og indebærer, at vi skal uddanne folk, som på lokalt niveau er engageret i kirkernes flygtningearbejde”, forklarer Lasse Svensson, formand for Sveriges kristna råd. Uddannelsesprojektet er et økumenisk initiativ, der omfatter

De svenske kirker lancerer et flerårigt uddannelsesprojekt, som skal klæde dem bedre på til at arbejde med flygtninge og integration. Foto: Carlo Allegri, Reuters.

alle rådets 26 medlemskirker og skal yde en samlet støtte til det lokale flygtningearbejde. Målgruppen er præster, pastorer, diakoner og frivillige, og formålet er at øge kompetencen hos de mere end 800 personer, der arbejder med asylansøgere i vort naboland.

I løbet af de næste tre år vil der bliver afholdt 2-dags kurser tyve steder i Sverige. Den første kursusdag vil fokusere på at øge kendskabet til de svenske asylregler og modtagelsen af flygtninge, mens den anden kursusdag vil behandle psykosociale spørgsmål. To pilotkurser bliver afholdt dette efterår, inden de egentlige kurser begynder.

Projektets navn er en forkortelse for *VÅRdighet, MEdkänsla och kunskap* (Værdighed, medfølelse og viden), hvilket opsummerer, hvad man ønsker skal præge kirkernes møde med asylansøgere, hedder det på rådets hjemmeside

Sveriges kristna råd har gennem mange år arbejdet med spørgsmål om migration og integration, både i nationale og internationale sammenhænge. **NM**

Miljø-encyklika får sin egen hjemmeside

Belyser Laudato Si' lære og dens afledte effekter.

Tekst: Niels Messerschmidt

MILJØET I anledning af etårsdagen for offentliggørelsen af *Laudato Si'*, pave Frans' encyklika om miljøet, har det pavelige råd Justitia et Pax lanceret ny hjemmeside om dokumentet og de tiltag, som sker verden over for at implementere dets lære.

Hjemmesiden www.laudatosi.va ”dokumenterer ikke alene encyklikaens indflydelse, men også den opfindsomhed og store velvillighed, som Guds folk udviser overalt i verden”, forklarer kardinal Peter Turkson, rådets formand.

Justitia et Pax markerede etårsdagen den 20. juni med en minikonference i basilikaen Santa Maria Maggiore i Rom. I et videobudskab til mødet sagde Christiana Figueres, FN's nu afgående klimachef, at mens forskere, regeringer, økonomer og bekymrede borgere pressede på for, at der blev indgået en international bindende aftale på sidste års klimatopmøde, gav pave Frans' encyklika ”det nødvendige moralske imperativ til at træffe dristige beslutninger”.

Offentliggjort et halvt år inden klimatopmødet i Paris rejste *Laudato Si'* problematikken i ”hjerterne og hovedet på hundrede millioner af mennesker, der ellers ikke ville have tænkt over miljøspørgsmålet til hverdag”, sagde Figueres.

Den ændrede mentalitet på det forskningsmæssige og økonomiske område for at beskytte miljøet er afgørende, fortsatte Figueres, men det er ”vejledningen i at bruge vores moralske kompas”, som gør forskellen.

På mødet præsenterede den ortodokse abbed Athenagoras Fasiolo den italienske udgave af en bog med den økumeniske patriark Bartholomæus' refleksioner over

miljøet. Denne og pavens encyklika, sagde han, viser ”at Helligånden uden ophør arbejder for Kirken og inspirerer dens ledere til at drage omsorg for hele Guds skaberværk”.

Efter mødet sagde jesuiterpater Michael Czerny fra Justitia et Pax til *Catholic News Service*, at ”*Laudato Si'* ikke fortæller folk, hvad de skal tænke, men guider dem gennem det komplekse spørgsmål klimaforandringer og omsorgen for skaberværket, og kalder dem til at reflektere over deres eget ansvar”.

”Bredden og intensiteten i debatten” både i og uden for Kirken ”er en meget sund reaktion”, fordi paven skrev encyklikaen for at bidrage til debatten og dialogen om emnet, tilføjede Czerny.

En ny hjemmeside belyser Laudato Si' lære om miljøet og menneskets ansvar for at drage omsorg for Guds skaberværk, og tillige med de tiltag, som sker på verdensplan inspireret af pavens encyklika.

Om Laudato si'

Frans' encyklika handler om vores ansvar for vores fælles hjem, for Guds skaberværk, som verden er og alle dens muligheder, men også om os og alle andre, der fylder og bruger og misbruger jorden og hinanden. Paven omtaler også de andre store emner, som berører hele verden, og som er tæt forbundne.

Han bruger den fælles overskrift ”Hvad hænder med vort fælles hjem?” og peger på, at der er en ”økologisk gæld” i verden. Det omfatter spørgsmålet om rent drikkevand, forurening, tabet af levende mangfoldighed eller biodiversitet og nedgangen i livskvalitet og social sammenhængskraft. Det understreges igen og igen, at vores ansvar for hinanden og for Guds Skaberværk ikke kan ses hver for sig og ikke kan skilles.

Kort nyt

Flere syriske flygtninge til Rom

VATIKANET På pavens opfordring har Vatikanet modtaget endnu en gruppe syriske flygtninge – ni personer, herunder tre børn, alle fra Kara Tepe-flygtningelejren på den græske ø Lesbos. To af dem er kristne.

Paven ønsker, at Europa skal tage imod de hundredtusinder af migranter, der flygter fra krig, forfølgelse og fattigdom og som ankommer til det europæiske fastland fra Mellemøsten, Asien og Afrika.

I april ankom den første gruppe syriske flygtninge til Rom ombord på flyet sammen med pave Frans, da han vendte hjem fra sit besøg på Lesbos. En katolsk velgørenhedsorganisation sørger for at genhuse de syriske flygtninge.

Bibelforsker trækker i land

FALSKNERI En førende forsker i Det nye Testamente, der for 4 år siden fremviste et fragment af et papyrus-dokument, hvori der stod at Jesus var gift, hævder nu mest til, at der er tale om en forfalskning.

Professor Karen King fra Harvard universitet afslørede det lille fragment på en konference i Rom i 2012. Fragmentet på størrelse med et kreditkort indeholder 14 linjers koptisk tekst, herunder sætningen ”Jesus sagde til dem, Min kone”.

Selv om mange forskere straks afviste det som en forfalskning, støttede andre professor King, og fragmentet skabte splid blandt bibelforskere. Det bekræftede nemlig en central påstand i Dan Browns roman ’Da Vinci mysteriet’ om, at Jesus var gift. Karen King hævdede aldrig selv dette, men kun at det viste, at en gruppe tidlige kristne troede, han var det.

Tidsskriftet *Atlantic* offentliggjorde i juni en artikel af journalisten Ariel Sabar, der undersøgte fragmentets herkomst og fremførte bevis for, at det var blevet forfalsket af en tidligere egyptologistuderende. Efter at have læst Sabars artikel hævder professor King nu mest til, at der er tale om et falskneri.

DEL DIN ARV MED VERDENS FATTIGSTE!

Når du skriver testamente, kan du vælge at lade hele eller en del af din arv gå til Caritas' arbejde for verdens fattigste.

Hvis du beslutter dig for at betænke Caritas, dækker vi omkostningerne ved oprettelsen af testamentet. Caritas kan henvise dig til en advokat.

Kontakt kampagnekoordinator Sidse Helene Surel Mogensen på ssm@caritas.dk eller 38180028, hvis du har spørgsmål angående arv og oprettelse af testamente.

Fra benhård ateist til fuldtids-katolik

Bjarke Kjær Eiler var ateist og autonom. Men en efterladt bibel, et krucifiks på gaden i Esbjerg og en analyse af Bob Dylans sange førte ham ud på en lang rejse til Den katolske Kirke.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

TROSLIV For fem år siden sad Bjarke Kjær Eiler og talte med sin mormor. Han følte sig alene og kunne ikke se formålet med sit liv. Han gik på arbejde og kom hjem til sin lejlighed og sad alene der. Den eneste, han for alvor havde kontakt med, var mormoren. Hans far var død, da Bjarke kun var 17 år, meget pludseligt af et hjerteanfald. Nu var hans mor også død, af lungekræft efter et hårdt sygdomsforløb.

Efter morens død isolerede Bjarke sig, også fra sine autonome venner, der var aktive på den yderste venstrefløj og ikke gik af vejen for at bryde loven, hvis de mente, at det tjente deres sag. Men Bjarke troede ikke længere på sagen. Han troede faktisk ikke på noget. Men en dag fandt hans mormor en bibel frem.

”Min mormor fortalte mig, at det var min mors, og at hun havde ventet med at give den til mig, til hun syntes, at jeg var moden nok,” fortæller Bjarke Kjær Eiler. ”Jeg bladrede lidt i den og kunne se, at min mor havde skrevet kommentarer i margin, streget ting under og lavet krydshenvisninger. Det gik op for mig, at kristendommen havde betydet mere for hende, end jeg havde forstået som barn. Hun tog mig med i kirke nogle få gange til jul, men det virkede, som om det var for hyggens og traditionens skyld. Hun var præget af 68’-oprøret, var feminist med stort F og meget kritisk over for autoriteter. Men alligevel havde hun en side i sig, der tog troen alvorligt. Hun havde endda overvejet at blive præst, fortalte min mormor.”

Diskuterede tro med sin døende mor

Bjarke kom i tanke om en samtale, han havde haft med sin mor kort før hendes død. Hun var bekymret for ham og forsøgte at tale med ham om fremtiden og om religion og politik. ”Jeg afviste religion fuldstændig og spurgte hende, om hun virkelig troede på sådan noget? På talende slanger og en ark fuld af dyr? Jeg sagde, at hvis hun ville tro, kunne hun lige så godt tro på gamle

egyptiske eller nordiske guder, som i det mindste lagde op til, at man måtte have det sjovt. Hun forsvarede den kulturkristendom, hun følte sig som en del af, men jeg svarede igen med nogle af nyateisternes argumenter og udvandrede i protest,” husker Bjarke.

Det gør stadig ondt i ham at tænke på den samtale. Han ville ønske, at hans mor havde set ham ændre holdning. Men han er taknemlig for, at han fik hendes bibel som en gave på bagskud. ”Det var, som om min mor gav mig en udfordring. Jeg tænkte ’okay, nu giver jeg det en chance’. Jeg var stadig ateist, men jeg tænkte, at jeg i det mindste ville undersøge kristendommen ordentligt, før jeg afviste den endegyldigt.”

Morens bibel var rejsens start

Bjarke Kjær Eiler smiler ved tanken om den lange rejse, som mødet med hans mors bibel sendte ham ud på. Der er gået fem år siden samtalen med mormoren.

I mellemtiden har han færdiggjort en uddannelse til bygningsstruktør, har sagt sit arbejde op, solgt sin lejlighed, taget en HF-uddannelse og er begyndt at læse til lærer. I efteråret 2012 blev han optaget i Den katolske Kirke, og siden har han været aktivt medlem af menigheden ved Skt. Nikolaj Kirke i Esbjerg, hvor pastor Benny Blumensaat er præst.

Bjarke kommer typisk til messe et par gange ugentligt, er lektor ved nogle af messerne, deltager i bedegrupper og i menighedens øvrige liv, bl.a. ved at lave kirkekaffe. Han læser stakkevis af filosofiske og teologiske bøger og er optaget af klostertraditionen. Ikke mindst er han optaget af benediktinsk klosterliv og har flere gange de seneste år været på kortere eller længere ophold i benediktinske klostre. Hver morgen beder han morgenbøn efter benediktinsk tradition og læser et par kapitler i Benedikts Regel. En regel, der ifølge ham er fuldstændig afgørende for hans måde at forstå sig selv og sit liv på – ikke mindst i en hverdag som lærerstuderende med mange eksamener.

”Det hjælper at se opgaverne i lyset af Benedikts regel. Arbejdet bliver til bøn, og ydmygheden over for opgaven og over den for sammenhæng, man indgår i, er helt central,” siger Bjarke.

Jeg møder ham pinselørdag i det enkle kirkerum, tegnet af den danske arkitekt Johann Otto von Sprechelsen. ”Jeg føler mig næsten mere hjemme her end i min lejlighed. Kirken er blevet mit åndelige hjem,” siger Bjarke.

Han går til skrifte en

gang om ugen hos pastor Blumensaat og siger om sin tro, at det centrale for ham er, at ”med Jesus er der altid en ny begyndelse, som kan rumme hele menneskets liv, også alt det fra fortiden, som kan være svært at forlige sig med.”

Tomrummet efter farens død

”Min mor var skolelærer og min far kaptajn på et containerskib. Jeg husker ikke, at vi nogensinde talte om tro. Jeg var døbt og blev konfirmeret, fordi min mor og far sagde, at ellers ville jeg ikke få gaver. Konfirmationsforberedelsen tog jeg ikke alvorligt, som vel de fleste andre danskere forholdt jeg mig slet ikke til det. Men jeg ville gerne have penge og en Playstation 2, og det fik jeg. For pengene købte jeg en knallert,” husker Bjarke.

Bjarke var offer for mobning i skolen, og i det lille samfund på Fanø følte han sig alene. Da faren, som Bjarke så meget op til, døde, var Bjarke 17 år. ”Der opstod et kæmpe vakuum, som først blev fyldt ud med troen,” siger han.

I første omgang forsøgte Bjarke at fylde tomrummet med samvær med vennerne omkring musik og fester og siden med autonom aktivisme. Men efter sin mors død oplevede Bjarke, at vennerne ikke forstod hans sorg, men blot mente, at var han så let at slå ud, var han ikke stærk nok til at deltage i deres kamp. Han lagde afstand til det autonome miljø og isolerede sig. Først med sin mors bibel i hånden åbnede han langsomt op for verden – og troen. ”Jeg gik ind på Folkekirken hjemmeside og læste lidt. Jeg har altid været vild med historie og kunne huske lidt om Luther og reformationen. Men jeg blev ikke overbevist. Så jeg tænkte, at jeg måtte finde ud af, hvad det handlede om i praksis,” husker Bjarke.

Han opsøgte fire forskellige folkekirker og deltog i gudstjenesterne. Det slog ham, at præsterne stort set ikke talte om Jesus. ”Jeg tænkte, at hvis han er den Messias-skikkelse, han skulle være ifølge kristendommen, hvorfor var der så ikke større begejstring at spore? Hvorfor skulle han korsfæstes og mindes med de ritualer, hvis det ikke betød noget?”

Krucifikset i Kirkegade

Bjarke arbejdede som håndværker og kørte næsten dagligt gennem Kirkegade på vej til arbejde. Han bemærkede en hvid bygning med et stort kors med en Kristus-figur med en krone på hovedet og sårmærke på kroppen.

”Jeg tænkte, ’wauw, her er nogen, der mener det alvorligt,’ smiler Bjarke.

Han steg af cyklen og kiggede nærmere på bygningen. I første omgang blev han afskrækket, da han opdagede, at det var en katolsk kirke.

”Jeg tænkte på skandalerne i Kirken. Så min første reaktion var at flygte. Men jeg cyklede jo fortsat forbi hver dag og mærkede en dragning. En aften kom jeg i tanke om, at jeg havde set min far følge begravelsen af pave Johannes Paul II på tv, og jeg fik en fornemmelse af, at min far beundrede ham. Det stemmer godt med, at min far var meget kritisk over for totalitære systemer, som Johannes Paul II jo i den grad kæmpede imod med fredelige midler.

Da jeg kom i tanke om det, var jeg nødt til at undersøge den katolske tro nærmere. Det var som en gave fra min far, ligesom min mors bibel var en gave fra hende,” siger Bjarke, som i dag nævner pave Johannes Paul den 2. som et af sine store forbilleder –

sammen med sin far, sin mormor, Benedikt af Nursia og den nuværende hjælpebiskop i Los Angeles Robert Barron, som er kendt for sine prædikener og forelæsninger på nettet.

Father Barron og pastor Blumensaat

En af Robert Barrons prædikener spillede en afgørende rolle for Bjarkes beslutning om at blive katolik. Men før den amerikanske prædikant var det præsten i Skt. Nikolaj Kirke, pastor Benny Blumensaat, der kom til at spille en rolle. Bjarke fandt nemlig kirkens hjemmeside og pastor Bennys navn og fandt et interview med ham, hvor han fortalte om sin vej – fra den lukkede afdeling til katolsk præst.

”På den ene side tænkte jeg, at hans tro var psykologi, en form for selvbedrag. På den anden side kunne jeg se, at han mente det alvorligt. Jeg blev nysgerrig og skrev en lang e-mail til ham om mine overvejelser,” fortæller Bjarke. Svaret kom hurtigt: ”Kom til messe på søndag kl. 10.”

Det gjorde Bjarke, og derfra gik det stærkt. Pastor Benny Blumensaat insisterede på, at Bjarke skulle komme regelmæssigt til messe for at blive fortrolig med liturgien og teologien. Det gjorde han, og en dag tog han sig selv i at bede fadervor derhjemme – uden at føle sig hverken dum eller psykotisk. Så meddelte han pastor Blumensaat, at nu var han klar til konvertitundervisning. Sideløbende med, at han fulgte undervisning, læste han stakkevis af bøger om teologi, og det gør han stadig. ”Jeg blev hooked på teologi og filosofi. Når jeg blev præsenteret for teologiske tænkere ved undervisningen, ville jeg bare have mere, og jeg læste og søgte.”

En dag faldt Bjarke over en video med father Robert Barron, som udlagde Bob Dylans religiøse univers. Det blev endnu et vigtigt skridt på vejen ind i Kirken. ”Bob Dylan var min fars store helt, jeg er vokset op med det og har delt det med ham. Da jeg så, at en katolsk præst var kæmpe fan af Dylan, var der noget vigtigt i mit liv, der blev knyttet sammen,” siger Bjarke, som stadig følger father Barron og er vildt optaget af hans analyser af teologiske temaer i musik, litteratur m.m.

”Father Barron argumenterede filosofisk meget stærkt imod nogle af mest hardcore nyateister. Det var vigtigt for mig at finde et troværdigt katolsk svar på nyateismen. Efter at jeg havde set den første video med father Barron, gik der en måned, så var jeg klar til at konvertere,” siger Bjarke.

Argumenter imod abort og aktiv dødshjælp

I oktober 2012 blev Bjarke firmet. Kort efter besluttede han at sælge sin lejlighed. I stedet flyttede han ind i et værelse i en bygning, kirken ejede, og boede her, mens han tog HF-eksamen.

”Jeg har ikke solgt alt for at følge Jesus, men livet som munk ligger mig ikke fjernt. Det er vigtigt for mig, at troen har konsekvenser. Når vi har diskussioner i min klasse, argumenterer jeg for min tro og for modstand mod abort og aktiv dødshjælp. Det giver mig nogle bank, for de fleste i Danmark mener jo ikke, at tro og fornuft kan forenes,” siger Bjarke.

At møde modstand og foragt ser han som et kors, som det giver mening at bære. ”Jeg vil ikke være søndagskristen. Paulus blev afvist af mange, men nogle få ville høre mere. Hvis blot én af dem, jeg diskuterer med, bliver interesseret i undersøge, hvem Jesus er, er det det hele værd,” siger han.

Krucifikset uden for Skt. Nikolaj katolske Kirke i Esbjerg er flere gange blevet hærget, Jesus-figuren blevet rykket af, og tornekronen smadret. Bjarke har været med til at hænge det op igen. ”Vi ved ikke, hvem der har gjort det. Det kan være mennesker, som med god grund er vrede på Kirken over pædofiliskandalerne. Men det kan også være, at Jesus provokerer dem og rører noget i dem, ligesom han gjorde i mig, og det er meget bedre end ligegyldighed,” siger Bjarke.

”Der er brug for en lydhør og mere ligeværdig dialog”

Arbejdet med frivillige kræver nytænkning, mener Pastoralrådets formand.

Tekst og foto: Niels Messerschmidt

FRIVILLIGE Emnet har været oppe at vende på flere pastoralrådssamlinger, og nu har dets medlemmer fået til opgave at udarbejde et idékatalog. For emnet – motivering og ledelse af frivillige – bliver et stadig vigtigere anliggende for sognene fremover, og kræver blandet andet modet til nytænkning i samspillet mellem præst og menighed, mener Pastoralrådets formand Maria Truelsen. KO har bedt hende og rådets næstformand Eva Vinther om at uddybe deres tanker om, hvorfor dette område bør prioriteres højere, end det er tilfældet i dag.

”Jeg fornemmer, der er en spirende erkendelse af, at ’fremtidens Kirke’ kalder på en anden og ny indstilling til arbejdet med frivillige og motiveringen af dem. Nogle sogne oplever allerede i dag problemer med at tiltrække gode og solide kræfter, der kan stå distancen og ikke kun løse ad-hoc opgaver.

Maria Truelsen mener, Kirken står i en brydningstid, som kalder på en ny forståelse af hele dette område, og det kalder også på en ny indstilling fra både præster og lægfolks side.

Hun suppleres af Eva Vinther som ”kender mange, der stopper, fordi de ikke synes, deres evner og kræfter bliver brugt på den rigtige måde” eller fordi de føler, de skal adlyde præsten.

Mangler kendskab til ledelse

Ved flere lejligheder har Maria Truelsen talt for en større anerkendelse af lægfolkets rolle, også her i Katolsk Orientering. Problemet, mener hun, bunder i en utidssvarende kommunikation mellem præster og lægfolk, og i begreberne ’klerikalisme’ og ’centralisme’ – forhold i Kirken, som pave Frans har sagt, man må bekæmpe.

Klerikalisme kan forstås som en holdning, som opretholdes både af præster

og lægfolk, og som betyder, at præstens meninger, opgaver, tid og behov automatisk anses for vigtigst og kommer i første række. Dermed går vigtige og idéer og ressourcer ofte tabt.

”Præsten har naturligvis en særstatus og er leder af menigheden. Men det betyder ikke, at han nødvendigvis er den bedste person i alle sammenhænge”, forklarer hun og nævner, at præsten alt for tit sættes op på en piedestal, hvorved kommunikationen bliver forstyrret, og distancen øges mellem præsten og lægfolket.

Med 2. Vatikankoncilens forståelse af Kirken som Guds folk på vandring og som Kristi mystiske legeme, kan Kirken aldrig forblive en statisk størrelse, men bør organiseres således, at velegnede, uddannede præster i samspil med

” Nogle sogne oplever allerede i dag problemer med at tiltrække gode og solide kræfter, der kan stå distancen og ikke kun løse ad-hoc opgaver”

kompetente lægfolk deler ansvaret for troens forankring og udvikling i sognene.

Hvordan skal præsterne se sig selv i denne nye rolle?

”Det er det svære, fordi de på samme tid skal være ledere og ligeværdige. Og det er lederens dilemma at finde balancen mellem på den ene side at være ydmyg og lydhør i forhold til andres viden og knowhow, og på den anden side være leder af sognet og optræde som sådan”, forklarer Maria Truelsen.

Eva og Maria peger på vanskeligheden ved, at præster generelt ved for lidt om ledelse og økonomi, og hvad det vil sige at være leder – hvilket er helt afgørende, når de skal fungere som sognepræster. Problemet

er, at ”de bliver kastet ud i ledelsen af et sogn uden nødvendigvis at have forstand på det. Nogle kan det og er naturtalenter, mens andre har brug for at lære det”.

Ydermere peger begge på det forhold, at det i kirken som sådan er nærmest ”tabubelagt”, at lægfolk har en mening om, hvordan sognepræsten skal agere, og derfor er Kirkens ledelse ikke altid lydhør overfor en evt. kritik, og det ”kan være svært at få enderne til at mødes”.

Men hvis det forholder sig sådan – hvorfor så udarbejde et idékatalog med anbefalinger?

”Vi kommer ikke uden om, at præsten er sognets leder og via sin vielse har en særlig position, og det er heller ikke det, der er pointen. Men for at lægfolket kan arbejde effektivt, og for at man kan få nye og kompetente lægfolk til at påtage sig frivillige opgaver i sognet, er der nødt til at finde en anderledes dialog sted mellem sognets forskellige aktører og dette kræver en bevidsthedsændring både hos præsten og lægfolket, hvor man ser hinanden som ligeværdige – dog med forskellige funktioner og autoritet.”

Eva Vinther pointerer, at hvis ikke dette kommer til at ske, så ”drosler folk ud af det

Maria Truelsen forklarer: ”Idékataloget er udtryk for, hvad der kan gøres med de forhåndenværende ressourcer i bispedømmet. Det er en begyndelse til at italesætte problematikken og også en måde at holde emnet varmt på. Og i den forbindelse at gøre præster og lægfolk interesserede i spørgsmålet om, hvordan vi får det til at fungere på alle niveauer.”

Idékataloget er også tænkt som en hjælp til præsterne, der med den nye sognestruktur får mere travlt og typisk skal servicere flere menigheder. Derfor mener Maria Truelsen og Eva Vinther, at præsten i måske endnu højere grad end tidligere har brug for at have kompetente folk omkring sig, hvis han skal overkomme at nå det hele. Og også her er der tale om frivillig arbejdskraft, da sognene ikke har økonomi til egentlige ansættelser, og idékataloget kan være en måde at synliggøre, hvordan dette kan gøres.

Andre måder kunne være, at bispedømmet fra centralt hold udbyder kurser til præsterne og menighedsrådene for at klæde dem bedre på til opgaven.

Både Eva og Maria vil bl.a. bruge de næste to år i den nuværende pastoralråds-samling på at belyse problematikken med motivering og ledelse af frivillige, og de ser gerne, at der bliver udviklet værktøjer, som menighederne kan bruge her-og-nu. Målet er også at få udfærdiget et papir med egentlige retningslinjer, som kan forelægges bispedømmet med ønsket om hans opbakning.

”Vi har ikke den store forkromede idé om, hvad der kan lade sig gøre, men vi håber på en åben og modig dialog, hvor man taler om tingene, men også tør konfrontere problemerne og løse dem i fællesskab. Hvis Kirkens ledelse ønsker at lægfolk skal påtage sig et medansvar og føle ejerskab, kræver det samtidig, at de bliver informerede og også inddraget i beslutningsprocessen. Alt i alt er det jo ikke andet, end hvad pave Frans selv har foreslået”, slutter Maria Truelsen.

frivillige arbejde, og på sigt bliver de måske også mindre forankret i menighedens liv. ”Jeg tror, det er meget almindeligt, at hvis et menneske ikke kan identificere sig med det, der sker på fællesskabsplanet, altså i sognet, ender det ofte med, at vedkommende helt mister tilknytningen til sognet”.

Hvilke anbefalinger ønsker Pastoralrådet så at komme med?

Maria Truelsen (t.v.) og Eva Vinther er tovholdere på Pastoralrådets drøftelser om motivering og ledelse af frivillige – et emne, som de mener bliver et stadig vigtigere anliggende for sognene fremover, og som kræver nytænkning i samspillet mellem præst og menighed.

Bliv fortæller

Den nye kateketuddannelse lærer dig at fortælle historier i religionsundervisningen.

KATEKESE Fortæl livet frem med den gode fortælling! Det er overskriften på modul 11 i Pastoral-Centrets kateketuddannelse. Alle kan lære at fortælle, for vi fortæller alle sammen hele tiden, fortæller Anette Jahn, der er lærer på modulet. Anette er danmarksmester i historiefortælling. Hun har undervist præster i Folkekirken og religionslærere fra hele landet i, hvordan man fortæller den gode historie og bruger den i sin undervisning. På fortællekurset lærer man at bruge fortællingen til at motivere børn og unge og til at give troen videre. Kurset er for alle interesserede, og der kræves ingen forkundskaber.

Pastoral-Centret udbyder 2-3 kurser om året i bispedømmets nye kateketuddannelse. Uddannelsen består af 8 obligatoriske og 4 valgfrie moduler. Tilbuddet henven-

der sig først og fremmest til kateketer i de katolske menigheder og kristendomslærere på de katolske skoler; men undervisere fra andre kristne kirker er også velkomne. Læs Eva Maria Nielsens interview med Anette Jahn på www.pastoralcentret.dk LR

Mød Anette Jahn den 10. september på Magleås. Flere oplysninger og tilmelding på Pastoral-Centret tlf.: 33 55 60 50 eller online på <http://pastoralcentret.dk/kurser-og-events/>

Anette Jahn har mange års erfaring i historiefortælling. Her fortæller hun om Hårfager og Ildkraft på Nationalmuseet.

Ændringer i den polske sjælesorg

BISPEDØMMET Med udgangen af juni måned 2016 ophører pater Leszek Kapusta CRR som sjælesørger for polakker i København og koordinator for den polske sjælesorg i bispedømmet og vender tilbage til Polen.

Han afløses som sjælesørger for polakker i København af pater Slawomir Romanowski CRR, der tiltræder den 1. september 2016, og som ligesom hidtil

pater Kapusta vil tilhøre kommunitetet ved Sct. Annæ kirke, København.

Diakonvielse

Lørdag den 1. oktober 2016 kl. 11.00 diakonvies i Sct. Ansgars domkirke præstestuderende Kamil Brogowicz, som fra 1. august 2016 vil virke i menighederne på Lolland-Falster.

Sjödins selvfølgeligheder

Svensk frikirkepræsts klummer er fyldt med fint formulerede selvfølgeligheder om tid, tro og kærlighed. Selvfølgeligheder, som bestemt tåler gentagelser.

Tekst: Malene Fenger-Grøndahl

ANMELDELSE En vittighed, som vist cirkulerer bredt i katolske kredse lyder omtrent sådan: ”En præst holdt de samme prædikener igen og igen, år efter år, og i hans menighed var der en del snak om præstens genbrug. En lille gruppe blev enige om, at det var på tide at tage en snak med præsten om det, og en repræsentant for gruppen gik til præsten og forklarede ham høfligt, at menigheden selvfølgelig satte stor pris på hans prædikener, men gerne så, at han fornyede sig lidt, så trofaste kirkegængere ikke skulle høre de samme prædikener mange gange. Præsten lyttede, smilede og nikkede. ”Det er jeg helt med på, lod hans svar. ”Vi kan aftale, at når I kommer og siger noget nyt under skriftemålet, siger jeg noget nyt i mine prædikener.”

Vittigheden her kan genbruges mange gange, synes jeg. Jeg holder meget af den, og jeg synes, at den har meget at sige om meningen med at gå i kirke. At høre de samme sandheder – eller variationer af den samme sandhed – igen og igen giver god mening. Faktisk er det svært at forestille sig noget vigtigere end netop det – at blive eksponeret for sandheden igen og igen. At der kan være en pædagogisk pointe i, at denne sandhed præsenteres på forskellige og nye måder, er selvfølgelig også sandt. Men min egen erfaring er, at jeg ofte, når jeg hører den samme evangelietekst eller

den samme udlægning af den igen, hører jeg noget nyt. Klangbunden i mit eget liv har ændret sig, og nye perspektiver i teksten bliver tydelige for mig. Eller de samme perspektiver som sidst bliver endnu tydeligere – og behovet for at forstå dem og gøre dem til sandhed i mit eget liv bliver endnu tydeligere.

Derfor er gentagelser, endda af umiddelbart ’banale sandheder’, efter min mening ikke noget dårligt. Tværtimod er det en gave at få den slags serveret på en charmerende, enkel og nærværende måde. Og det er lige præcis, hvad den svenske frikirkepræst, forfatter og foredragsholder Tomas Sjödin gør i sin nyeste bog, som netop er udkommet i dansk oversættelse hos forlaget Boedal, oversat af forlægger Leif E. Kristensen selv. Og tak til dem begge for det!

Bogen med den dejlige titel ’Der er så meget vi ikke er nødt til’ indeholder 77 korte tekster, som er opdelt i tre temaer: Tiden, troen og kærligheden. Alle teksterne har tidligere været trykt som klummer i Göteborgs-Posten, og enkelte af dem bærer præg af at være skrevet ind i en aktuel sammenhæng og være mindre langtidsholdbare end de øvrige. Men langt de fleste holder over tid, og det gør de nok netop, fordi de har den særlige kombination af lethed og tyngde, af det enkle og alligevel

dybt tankevækkende, som karakteriserer de gode klummer, hvor skribenten kan løfte det personlige op på det almene plan og sætte de små hverdagsbegivenheder ind i en ramme, der forvandler dem til tegn på noget større.

En del af teksterne har både temaer, eksempler og passager, som man vil genkende fra andre af Sjödins bøger, hvis man hører til de trofaste læsere af ham. Men det gør ingenting. Genbrug kan være godt og fornuftigt, både når det gælder prædikener og tekster som Tomas Sjödins. Jeg nød genkendelsens glæde, da jeg læste Sjödins tanker om hvilen og nødvendigheden heraf – tanker, som udfoldes mere i bogen ’Det sker når du hviler’, som også har været omtalt her i Katolsk Orientering. Og jeg følte mig både genkendt, ramt, opmuntret, bevæget og inspireret ved at læse om sorgen, savnet, tabet, kærligheden, hverdagens håbefulde oplevelser, tidens produktivitetstyranteri og troens modvægt imod det osv. Troen er en tydelig tone igennem alle

teksterne, selvom der er meget få bibelske citater i dem. Til gengæld er der mange betragtninger om Guds væsen, om troens karakter og om kærlighedens styrke. Og der er megen varme, humor og livsglæde.

Som i teksten ’Ni italienske damer’, hvor Sjödin beretter om en oplevelse af at fejre messe i en italiensk landsby sammen med præsten og otte-ni ældre damer. Det er en dag, hvor han ikke har det godt, og hvor han egentlig ikke tror på, at en messe vil gøre nogen stor forskel. Men messen viser sig at gøre en verden til forskel. For som han skriver: ”Vi er hinandens tro. Det har jeg lært af ni italienske damer. De vil altid have min dybeste respekt.”

Efter endt læsning havde jeg det med Sjödins klummer, som jeg ofte har det efter godt samvær og dybe samtaler med nære venner: Jeg kan ikke citere meget derfra, men jeg ved, at der er sat små mærker i mit hjerte og sind, som gør mig lige lidt mere åben for den sandhed, som jeg ikke kan få gentaget for tit. Derfor vil jeg helt sikkert genlæse Sjödins klummer og glædes, begejstres, røres og bevæges igen. For ja, der er så meget, vi ikke er nødt til, og at læse klummer er noget af det. Men Sjödins af slagsen hører til nogle af dem, jeg gerne vælger at bruge min tid på. Og hvor jeg intet har imod hverken gentagelser eller ’banale’ pointer. For jeg har det på samme måde som Sjödin: ”Jeg forsøger at bruge en del tid på selvfølgeligheder. Grunden til det er, at selvfølgeligheder ofte er noget vigtigt, som vi slet og ret har glemt.” Så tak til Tomas Sjödin for at præsentere 77 tekster med selvfølgeligheder, hvoraf de fleste var nogen, jeg havde glemt.

Tomas Sjödin: Der er så meget vi ikke er nødt til. Boedal, 2015. 174 sider. 199,95 kr.

Opbyggelig i ordets bedste forstand

Björn Göransson fortæller den forunderlige historie om, hvordan en svensk lutheraner gengrundlagde den hellige Birgittas orden.

Tekst: Lisbeth Rütz

HELGENER Elisabeth Hesselblad blev født i 1870 og voksede op i en helt almindelig svensk familie ude på landet i Fåglavik i Västergötland. Hun emigrerede som kun 18-årig og blev dermed en af de 1,2 millioner svenskere, der slog sig ned i Amerika, de store drømmes og de mange muligheders land.

I 1870 havde hvert land i Europa endnu sit eget tidssystem. Jernbanen bandt landet sammen og industrialiseringen var så småt begyndt. Da Elisabeth Hesselblad døde i 1957, var det svenske velfærdssamfund, folkehjemmet, blevet en realitet og den første russiske satellit, Sputnik 1, var sendt ud i verdensrummet.

Med andre ord – Elisabeth Hesselblad fik et liv, som mange skandinaver kan spejle sig i. Og så alligevel slet ikke. For den 5. juni i år blev hun kåret som Sveriges anden helgen siden Birgitta Birgersdotter blev den hellige Birgitta i 1391.

Med Elisabeth Hesselblad fik Sverige sin anden helgen på 625 år. De færreste svenskere er katolikker; men der var massivt mediefokus på helgenkåringen, som blev transmitteret i svensk tv og overværet af repræsentanter for det officielle Sverige. Hvorfor egentlig?

Fordi jo mere sekulariseret samfundet

bliver, jo større interesse bliver der for klostre og helgener, siger Björn Göransson, katolsk præst i Varberg. I bogen ”Maria Elisabeth Hesselblad, ett helgon från Sverige”, fortæller han den forunderlige historie om en svensk kvinde, der blev født i en lutheransk familie, men endte som den hellige Birgittas åndelige datter og grundlægger af en ny gren af Den allerhelligste Frelsers Orden, som den hellige Birgitta grundlagde tilbage i middelalderen.

Biografien er skrevet for et nordisk publikum, der - katolikker eller ej - måske er lidt skeptisk indstillet over for helgener.

Elisabeth Hesselblad er fascinerende, fordi hendes usædvanlige liv er veldokumenteret. Vi kan se hende på film, og der lever endnu mennesker, som har kendt hende.

Der er et dobbelt formål med denne bog. Björn Göransson har skrevet bogen for at fortælle, hvad vi har af sikker viden om Elisabeth Hesselblads liv. Samtidig vil han vise os, at verden behøver helgener – mennesker der lever i Kristi efterfølgelse. Dermed bliver bogen også en fortælling om, hvad Gud kan udrette i et menneske, der stiller sig helt til Hans rådighed.

Björn Göransson har haft adgang til Birgittasøstrenes arkiv, og bogen veksler

mellem citater fra Elisabeth Hesselblads breve og dagbøger og Björn Göranssons kommentarer.

Vi får et billede af en kvinde, der var meget praktisk og dygtig med sine hænder. Hun var en eminent netværker, havde sans for at administrere og var et organisatorisk talent. Som den hellige Birgitta var Elisabeth Hesselblad en stærk og handlekraftig kvinde, der brændte for sin sag og var dygtig til at manøvrere i et meget mandsdomineret samfund.

Bogen viser hende som Kirkens trofaste datter, der bad ivrigt for en katolsk renæssance i sit fødeland samtidig med, at hun følte kærlighed til klassisk svensk fromhedstradition. Dermed fik hun i en tid, hvor økumeni endnu var et fremmedord, en brobyggerfunktion i forhold til Svenska Kyrkan.

Nøjagtigt som Birgitta var Elisabeth Hesselblad en stor seer. I Bruxelles får hun til en Corpus Christi procession en klar oplevelse af, at Kristus er i Sakramentet.

I Rom i kirken på Piazza Farnese oplever hun, at Birgitta taler til hende i klosterkirken. Disse syner og overnaturlige oplevelser beskrives i bogen - ikke for deres egen skyld, men for at vise, hvordan Gud taler i hendes liv og ad mange snørklede veje leder hende frem mod målet.

Med denne bog har Björn Göransson skrevet en letlæst bog, som er behageligt fri for det sværmeri og den sødladenhed, der ofte skæmmes mange helgenbiografier. Dette er simpelthen en elementært spændende historie, der er opbyggelig i ordets bedste forstand. Og så gør det ikke noget, at det også er en smuk lille bog, trykt på godt papir og med dejligt håndvenligt format.

Björn Göransson: Maria Elisabeth Hesselblad ett helgon från Sverige. Catholica 175 sider. Pris: 142,74 svenske kroner.

Åbner den igen?

En genåbning af Sankt Birgitta Kirke er forsvarlig efter reparationer, dokumenterer rapport. Men det nye katolske danmarkskort opererer med to kirker og ét messested på Lolland Falster mod de nuværende tre kirker.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

MARIBO ”Vi vil prøve at bevise, at den kirke kan stå i 100 år endnu”, skrev lokalavisen Folketidende 11. september 2014. Kirken er Sankt Birgitta Kirke i Maribo og den der citeres er ingeniør Erik Bohn-Jespersen, medlem af den katolske menighed i Maribo. Fjorten dage forinden var kirken med øjeblikkeligt varsel taget ud af brug.

Det skete, efter at bispeddømmets ingeniørfirma Promana i et notat havde fastslået, at der var: ”risiko for betragtelige bygnings-skader og personfare i situationer, der kan opstå pludseligt og uforudsigeligt”.

Det var mange uenige i, og derfor sørgede en del af menigheden for, at ingeniør I.C. Jensen fra LF Consult lavede en ny tilstandsrapport. Dens resultater afviger væsentligt fra den første rapport. ”Den kirke er ikke ved at styrte sammen, og hvis man begynder at reparere på den, kan den stå i lige så mange år endnu”, sagde I.C. Jensen ifølge Folketidende den 24. februar sidste år på et stormøde, hvor kirkens fremtid blev diskuteret. I.C. Jensen vurderede dengang, at en istandsættelse af kirken ville komme til at koste ca. 1,3 millioner kroner.

På grund af usikkerheden om hvor galt

det egentlig stod til, forlangte Bispedømmet derfor en tredje, uvildig ingeniørunder-søgelse, som Maribo menighed selv skulle besto.

Ingeniørunder-søgelsen har kostet ca. 175.000 kroner eksklusive moms, oplyser bispeddømmets administrationschef Thomas Jacob Larsen. Den er bestoet af en stor arv fra Jan Wincens Stanislaw Zygmunt, der i 2007 oprettede testamente til fordel for Sankt Birgitta kirke. Værdien af boet efter Zygmunt, der døde i september sidste år, er endnu ikke opgjort; men der menes at være omkring en million efter betaling af 40 % afgift til bispeddømmets fælleskasse.

Formålet med rapporten, der forelå den 10. juni, er at oplyse, hvordan jordbundsforholdene er og undersøge, om der er behov for yderligere understøbning af bygningen. Rapporten anbefaler ikke yderligere understøbninger.

Bygningens nuværende tilstand er vurderet, det er registreret, hvor den har slået revner og rapporten

har et skøn over, hvordan disse revner kan være opstået.

Når bygningen eventuelt senere skal reparerer, kan rapportens konklusioner bruges som grundlag.

Omkostningerne ved reparation af kirken anslås til omkring 1.282.500 kr. inklusive moms. Dertil skal lægges honorar for rådgivning, udarbejdelse af tegninger og beskrivelser, tilsyn og byggestyring, oplyser rapporten.

Rapporten fotoregistrerer alle skader på tårn, tage og facader. Ifølge anbefaling fra ingeniør Morten Falk Simonsen bør kirken ikke åbnes, før der er foretaget reparationer på de bærende og stabiliserende vægge. Det gælder især buen mellem kor og skib samt murværket ovenover.

Det katolske danmarkskort på Lolland-Falster

Rapporten fra Falk BygConsult kommer på et tidspunkt, hvor fremtiden for det katolske Lolland-Falster endnu ikke er afklaret. Det nye katolske danmarkskort opererer med ét stort Lolland-Falster sogn med to kirker og et messested. Den 18. august vil biskoppens

indstilling til sognestrukturen på Lolland-Falster blive forelagt præster og menighedsråd fra Nakskov, Maribo og Nykøbing. Herefter vil der være 14 dage til eventuelle indsigelser.

Den samlede plan

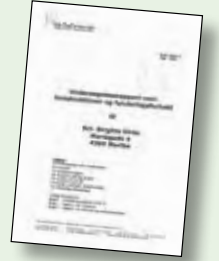
tager hensyn både til, hvor meget personale der er til rådighed og hvordan det ser ud med økonomien på længere sigt, oplyser generalvikar Niels Engelbrecht til KO. Samlet set er der en svag økonomi i de nuværende tre sogne. Det skal ses i sammenhæng med tilbagegangen i antallet af katolikker i området.

En sammenlægning kan være praktisk, udtalte sognepræst Gregers Mærsk-Kristensen 18. februar sidste år til Folketidende. Her satte han også fingeren på et ømt punkt. Det kan være svært at finde frivillige nok i de små sogne. Allerede nu er der langt mellem folk, der vil påtage sig at være kasserere og revisorer, tage sig af den daglige rengøring og almindeligt vedligehold.

Sankt Birgitta Kirke stod færdig i 1897. Den er bygget for penge samlet ind af pastor Edward Ortved. Han var i 1893 blevet udnævnt af biskop von Euch til sjælesørger for de mange indvandrede polske katolikker på Lolland-Falster.

Der har både i 1985 og 2003 været større reparationsarbejder på kirken.

Bygningsrapport med bilag fra Falk BygConsult Aps kan hentes på det lokale katolske website: bricksite.com/katolsklf/side3

Det hele menneske skal trives for at lære – at være menneske

På Sankt Ansgars Skole er både den enkelte elevs og den samlede skoles trivsel et højt prioriteret indsatsområde. Trivsel er elementært for læring, men mindst lige så vigtigt er det at lære sig selv at kende, mener skolen.

Tekst: Kirstine Dalsgaard Larsen

TRIVSEL Det er tirsdag og tid til at zoome ud på 2y på Sankt Ansgars Skole i København. Klassen skal granskes fra helikopterperspektiv, gnidninger eleverne imellem skal analyseres, løses og pakkes væk, klasserummets indretning skal ses efter i sømmene, næste skoleårs ekskursioner planlægges.

Men det er ikke kun klasselæreren, Jacob Grønnegaard Ditlev, der sammen med klassens øvrige lærere har de store briller på – det er også eleverne. Og lige nu har Rud et vigtigt løsningsforslag at byde ind med i diskussionen om, hvilke film klassen skal se til måske kommende film-fredage:

”Vi kunne jo også skiftes til at vælge, så der både er nogle voldsomme og nogle ikke så voldsomme film,” siger han, mens resten af eleverne på rundkredsens stole nikker samtykkende og med alvorlig mine.

De ugentlige klasser møder går igen i alle Sankt Ansgars Skoles klasser fra børnehaveklasse til og med 6. klasse – og efter sommerferien også i udskoling. Møderne er blot ét element i skolens målrettede og omfangsrige trivselsarbejde, fortæller Trine Oxvig, der er børnehaveklasseleder og cand.mag. i pædagogik – for trivsel er alfa og omega for læringen:

”Forskningen fortæller os entydigt, at lyst til læring kun vækkes i et trygt og rart miljø, og at god trivsel er et nødvendigt fundament for faglig dygtighed. Trivselsarbejdet er

generelt overset i tidens skolesystem og -debat, hvor læring og målopfyldelse er gjort til den hellige gral, men ud fra skolens kristne fundament og den faktiske viden på området er det for os en selvfølge at arbejde intensivt med elevernes trivsel.”

Foruden de ugentlige klasser møder, der giver eleverne ejerskab og medansvar i forhold til klassens trivsel, har skolen en række konkrete tilgange til trivsel: fokus på at fortælle de positive succeshistorier om de enkelte elever, klasser og hele skolen i stedet for at tale om problemer. Et stærkt forældresamarbejde, hvor forældre undervises i vigtigheden af trivsel, og det eksplicit forventes, at de arrangerer arrangementer for klasserne og lærer hinanden at kende – alt peger nemlig på, at samhørighed omkring børn skaber sammenhold mellem børn. Og venskabsklasser børnehaveklasserne og 4. klasserne imellem, hvor de store tager sig af de små i den nye skoleverden, er eksempler på, at skolen altid søger at knytte bånd på tværs af årgangene, fortæller Trine Oxvig.

”Jo bedre man kender hinanden, jo mindre driller man, jo mere omsorg drager man, og jo mindre er risikoen for mistro. Her på skolen har alle grund til at kende alle, for vi er alle hinandens næste – det er vores udgangspunkt, og det er det, vi lærer eleverne,” siger Trine Oxvig.

Næsten endnu vigtigere end at kende

hinanden er det at kende sig selv – og skolens fornemste opgave er at se og være med til at fremelske det hele menneske, siger skolens leder, Kirsten Poulsen:

”På baggrund af vores katolske grundlag søger vi at hjælpe det enkelte barn til at finde ind til sig selv, sin kerne og sin plads i livet – sit kald, kan man sige. Ved at se og arbejde med hele barnet både skaber vi større trivsel og hjælper processen at blive menneske yderligere på vej gennem den samme øgede trivsel – det er på den måde en positiv spiral.”

Tilbage i 2.y er klasser mødet ved at blive rundet af. Klassen har på mødet arbejdet indgående med, hvordan man som elev kan nedtrappe frem for at optrappe en konflikt, og konkrete værktøjer som blandt andet at hente en voksen, ikke

inddrage andre i konflikten og ikke at rive op i gamle skændier er blevet delt. De obligatoriske punkter ”Hvad er vi som klasse gode til”, ”Hvad skal vi blive bedre til” og ”Idékassen” er også gennemgået, og klassens fælles mål for den næste uge kan nu skrives på den dertil beregnede tavle på døren ind til klasselokalet. ”I 2.y over vi os på at... lytte til hinanden uden at afbryde” vil den næste uge møde eleverne hver eneste morgen, inden de går ind for at begynde en ny skoledag.

Og selvom forslaget om film hver fredag ikke blev vedtaget, blev alle punkter fra idékassen taget op, taget seriøst og taget under behandling. For på Sankt Ansgars Skole gives eleverne et ansvar for den fælles trivsel, tager det på sig og vokser som hele mennesker.

Klasser møde i 2. y på Sankt Ansgars Skole på Nørrebro.

Kardinal Reinhard Marx.
Foto: www.bistum-passau.de.

udfordringer for Kirkens sociallære og berøre spørgsmål omkring fred, flygtninge og migranter. Ordstyrer til de efterfølgende spørgsmål fra de tilstedeværende bliver kommunikationsrådgiver og næstformand i Caritas' bestyrelse, Andreas Rude. Før eller efter foredraget vil kardinalen concelebrere en hverdagsmesse i Domkirken. Om det bliver den 17., 18. eller 19. august og det specifikke tidspunkt er i skrivende stund ikke fastlagt.

Kardinalen i debat med Folkekirken og politiske fløje

Kardinal Marx vil være hovednavnet til et offentligt debatarrangement i festsalen ved Designmuseet i Bredgade 68 i det indre København, torsdag den 18. august kl. 16.30-18.30. I en paneldebat vil kardinal Marx møde sognepræst ved Marmorkirken Mikkel Wold, liberal debattør og politisk rådgiver Christopher Arzrouni samt politisk økonom og lektor i globalisering og europæisering Laura Horn fra Roskilde Universitetscenter. Debatten vil kredse om kapitalismekritik i forhold til markedet og mennesket, særligt interessant fordi kapitalistiske og socialistiske modeller vil møde de kristne perspektiver.

Kardinal Marx og Das Kapital

Det bliver unikke chancer for at møde en særdeles vægtig stemme indenfor Kirken, som pave Benedikt XVI udpegede til kardinal og til at sidde i den pontifikale Justitia et Pax kommission.

Timing for Reinhard Marx' besøg i Danmark kunne ikke have været bedre. Hans bog *"Das Kapital"* er naturligvis en humoristisk men også alvorlig reference til navnebroderen Karl Marx' flerbindsværk af samme navn. Bogen udkom i 2008 midt i den globale finanskrisen. Referencen til Karl Marx er altså mere end en sjov historie. Reinhard Marx var biskop i Trier, Karl Marx' fødeby, da bogen udkom. Og selv om kardinalen er lodret

uenig i den marxistiske samfundsmodel, deler han mange af de bekymringer angående kapitalismens konsekvenser, som anså venstrefløjstænkere i 1800-tallet. Men hvor Karl Marx foreslog en samfundsrevolution og en nedbrydning af stat og markedsøkonomi, går Reinhard Marx en anden vej: Stater er nødvendige, og markedsøkonomien kan korrigeres og bringes på rette spor ved hjælp af kristne principper og ved hjælp af en kristen etik.

Denne diskussion er fuldstændig afgørende for nutidens samfund – i Danmark og på den globale plan. Hvordan kan vi indrette vores økonomi og samfund bedre?

Kirken i øjenhøjde med sin omverden

Kardinal Marx er også præsident for de europæiske bispekonferencers fællesråd COMECE, og udgav sidste år en bog med sit bud på fremtidens kirke i bogen *"Kirche überlebt"*, som blev anmeldt her i Katolsk Orientering (nr. 14 i 2015) blandt andet med disse ord: "Vi skal tage det alvorligt, at Kirken er kaldet til fornyelse af alle mennesker og af hele samfundet." Med en formulering fra Det andet Vatikankoncil kalder Marx Kirken et sakramente, et instrument for forvandling af hver enkelt og af hele samfundet. Kirken er forpligtet til at tyde tidens tegn i Evangeliets lys, siges der med henvisning til *Gaudium et Spes* 4. Kirken skal være "en kritisk, men kærlig ledsager i menneskeheds historie" (47). Den skal ikke bare belære samfundet, men også tage ved lære af det. Den skal være i øjenhøjde med sin omverden (51); men samtidig må den ikke give køb på sandheden: "Kirken må fordømme en relativisme, der forveksler flertallets mening med sandheden. Den må kritisere en kapitalisme, hvor de fattige går til grunde."

For yderligere oplysninger se: www.justitiaetpax.dk.

Kardinal Reinhard Marx besøger Danmark

Det er efter flere års ønske lykkedes Justitia et Pax og biskop Czeslaw at få et besøg i København i stand med kardinal Reinhard Marx, som er ærkebiskop af München og Freising og leder af den tyske bispekonference den 17.-19. august i år.

Tekst: Rosa Maria Ørtved Knudsen

KØBENHAVN Han kommer for at møde danskerne og tale om den katolske sociallære. Kardinal Reinhard Marx har gennem sine skrifter og taler været med til at sætte en vigtig dagsorden, der bruger den katolske sociallære som udgangspunkt for en nutidig kapitalismekritik. Hvordan kan økonomien forankres etisk? Hvordan kan vi undgå, at den økonomiske udvikling skaber social uretfærdighed?

Som prominent gæst stiller han op for Kirken og blander sig i samfundsdebatten

ved to åbne arrangementer, hvor alle er velkomne, og der vil være mulighed for at stille spørgsmål. De sidste detaljer er i skrivende stund ikke helt faldet på plads, men bliver offentliggjort snarest muligt i kalenderen på www.katolsk.dk og på www.justitiaetpax.dk.

Mød kardinalen i Domkirken

I Sankt Ansgar Kirke i Bredgade 64 vil kardinal Reinhard Marx holde et kateketisk foredrag om nutidige og globale

Ekstraordinær pontifikalmesse og firmelse

Festdag i Sankt Augustin Kirke.

FIRMELSE Lørdag den 25. juni firmede biskop Czeslaw 13 unge i den traditionelle eller "ekstraordinære" form af den romerske ritus. Sankt Augustins kirke på Østerbro dannede en smuk ramme om ceremonien og den efterfølgende højtidelige pontifikalmesse. Det blev en festlig begivenhed i en fyldt kirke, med præster og lægfolk fra ind- og udland.

Brugen af det traditionelle firmelsesritual er blevet mere almindelig, siden pave Benedikt i 2007 udstak nye og videre normer for den ekstraordinære liturgis plads i Kirken; så sent som i januar modtog 3 firmander sakramentet efter denne form i Randers. Den højtidelige pontifikalmesse er derimod en mere sjælden begivenhed, idet den foruden biskoppens medvirken kræver adskillige assisterende præster, som er fortrolige med det særlige og relativt udviklede ritual. I 2010 fejredes den første sådanne messe i Danmark siden 1969.

Både denne messe og messen den 25. juni er vigtige milepæle i arbejdet for

igen at gøre den traditionelle liturgi til en almindelig kendt, tilgængelig og frugtbar del af Kirkens liv og mission her i landet. Både præster og engagerede lægfolk lægger store kræfter i dette arbejde, og glæder sig over, at det allerede har inspireret flere præstekald, konvertitter og unge familier, som i deres trosliv næres og styrkes af de regelmæssige søndagsmesser i København og Randers.

Jacob Schwartz

På www.katolikker.dk kan du læse om, hvor den traditionelle messe fejres i bispedømmet.

Glade firmander sammen med biskop Czeslaw i Sankt Augustins Kirke.
Foto: Borromæusgruppen.

Hellig Kors Kirke runder de 50

Festlig dag i Tønder.

TØNDER Jubilæet blev fejret den 4. juni 2016 under deltagelse af ca. 300 kirkegængere. 16 (Seksten) præster fra ind- og udland, også fra Folkekirken i Tønder deltog sammen med biskop Czeslaw.

Jubilæet blev fejret sammen med firmelsen af 7 firmander, hvoraf to også modtog den første hellige kommunion.

Den 'gamle' kirkebygning fremstod frisk renoveret og i strålende hvidt, da festdagen kom.

Solen skinnede fra en skyfri, blå himmel, da biskop Czeslaw Kozon, sammen med Hellig Kors Kirkes præst Piotr Rypulak, 7 firmander og mange af de præster, som har været sognepræster i Hellig Kors kapels menighed i de forgangne år, indtog kirken i Tønder.

Biskop Czeslaw Kozon holdt festmessens prædiken, og han nævnte aktuelle og

fremtidige emner, som vedrører menigheden i Tønder.

Efter messen blev firmanderne fotograferet sammen med biskop Czeslaw Kozon tillige med pastoralassistent Sr. Lydia Timmermann og sakristan sr. Ingrid Frings.

Efter festmessen blev alle deltagere inviteret til reception i Tønders Kulturhus, der ligger som direkte nabo til kirken. Menigheden havde i fælleskab sørget for mange frivillige bidrag til den store, mangfoldige buffet.

Under receptionen blev der holdt taler bl.a. af Kirsten Elisabeth Christensen, sognepræst i Folkekirken i Tønder. Hun fremhævede det fantastiske samarbejde med søstrene og menigheden i Tønder. Sognepræsten nævnte mange eksempler på gensidig støtte og hun nævnte hvor

Firmanderne i Tønder: Emil Pedersen, Simon Pedersen, Margrethe Pedersen, Egil Friis, Emilija Albusyte, Tommy Sørensen og Erik Cornelissen.

uundværlig Den katolske Kirke og søstrene i Tønder Kommunes samfund er.

Ute Wagner, medlem af menighedsrådet ved Hellig Kors Kirke i Tønder.

Facts om den katolske kirke i Tønder

HISTORIE Hellig Kors Kapel Tønder fyldte 50 år i juni.

Tønder blev selvstændig menighed i 1965. Tidligere hørte menigheden under Sønderborg. Periodisk gudstjeneste holdtes på statsseminariet i Tønder.

I 1964 erhvervedes ejendommen på Ribelandevejen nr. 41. Førhen var huset ejet af en læge til bolig og praksis. Nu var ejeren

Den katolske Kirke i Danmark. Finansieret blev købet og kirkens indretning af de tyske katolikker. På ydervæggene ved den gamle indgang er der stadigvæk en tavle med indskriften: "Udført med støtte fra De tyske katolikkers hjælpeorganisation + Bonifatiuswerk +".

Selve indvielsen af kirken fandt sted den 19. juni 1966. Indvielsen foretog afdøde biskop Hans L. Martensen fra København. Sognepræsten dengang var franciskanerpater Irenæus Capellen, som også var sognepræst i Sønderborg. Til indvielsen kom mange gæster fra Danmark

og Tyskland, som nogle få personer den dag i dag endnu kan fortælle. Hvor mange katolikker, der på den tid tilhørte Tøndermenigheden, ved man ikke. Men 25 år senere, da man fejrede jubilæet, var der 88 katolikker i Tøndermenigheden. Nu efter i alt 50 år, er der over 400 katolikker i Tønder Kommune, sandsynligvis mange flere, for registreringen er stort set frivillig. I de sidste 10 år kom ønsket og behovet for at bygge en ny kirketilbygning. Mange gaver kom, igen fra Danmark og Tyskland, og den 4. maj 2008 blev den nye kirke indviet af biskop Czeslaw Kozon under

stor deltagelse, delvis langvejs fra. Der var næsten 20 præster tilstede. I de følgende år har menigheden gjort en stor indsats for at virke for Kirken og for Guds Rige. Af egne midler blev bygget et fint klokketårn med en historisk klokke fra Bornholm og førhen fra Hamburg.

Derudover fik kirkens have et brillant hegn, fantastisk lavet af unge lærlinge fra EUC Syd, specielt til kirken. Også fremover er der mange ting, der kræver menighedens indsats og engagement; men alle ved, det er til Guds Ære.

Pastoralassistent sr. Lydia Timmermann

Kirken af levende stene

Fællesskabets fest ved kirkejubilæet i Viborg.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

VIBORG "I dag fejrer vi de første 75 år med kapel og senere med kirke i Viborg. Vi fejrer også de første 50 år som selvstændig katolsk menighed. Dette jubilæum fejrer vi ikke for at hylde os selv, men for at takke Gud for, at vi har en kirke her i byen. Den fysiske bygning vi er i nu, er vigtig; men det er endnu vigtigere, at vi bygger kirken op med vores liv og vores mission", sagde sognepræst Bernardo Petrini den 19. juni til en fyldt Sankt Kjelds Kirke.

Biskop Czeslaw fejrede messen sammen med kirkens tidligere sognepræst, pastor Minh Quang, og nuværende sognepræst, Bernardo Petrini. Minh Quang havde taget den lange tur fra Rom, hvor han p.t. studerer dogmatik. I dagens anledning deltog biskop Henrik Stubkjær og domprovst Thomas Frank fra Folkekirken. I sin prædiken understregede biskop Czeslaw vigtigheden af, at den lokale menighed er surdej i samfundet. "I kirken er Kristus til stede på en helt speciel måde. Her modtager vi liv fra Ham i form af Hans kirkes sakramenter", sagde biskop Czeslaw.

Henrik Stubkjær takkede for godt naboskab og udtrykte sin glæde over, at byens katolske kirke står åben i dagtimerne, så pilgrimme og andagtssøgende kan komme her for en stille stund. Han så frem til et godt samarbejde ved de kommende kirkedage 2019 i Viborg.

"Vi har godt 600 medlemmer her i menigheden og lige så mange i Silkeborg, som jeg også passer. Sognet er stort – det strækker sig fra Fuur i nord til Rødkærsbro i syd. Som sognepræst prøver jeg selvfølgelig at nå ud til alle medlemmer – også dem vi ikke ser så tit og vi prøver på at arrangere samkørsel, hvis nogen har svært ved at komme til kirke", siger Bernardo Petrini, der blev konstitueret som sognepræst sidste år.

I de senere år er en del polske familier flyttet til sognet. Menigheden i Viborg er glade for, at pater Herbert Krawczyk S.J. fra Sankt Knuds Kirke i Aarhus kommer regelmæssigt for at hjælpe med messer og sjælesorg på polsk. I Silkeborgmenigheden, som pastor Bernardo også passer, er pater Leo Kertz OMI en meget værdifuld hjælp.

Hver søndag kommer der omkring 80 til messe i Viborg, oplyser menighedsrådsformand Hai Van Tran. Han ser økonomien og ungdomsarbejdet som to kommende indsatsområder. Det er også lidt af en udfordring at skaffe frivillig arbejdskraft. Her som andre steder kan det være svært at finde folk, der vil tage et medansvar for menigheden, siger han.

Sankt Kjelds Kirke blev indviet i 2008 efter mange år med trange forhold. Ved indvielsen af den nye kirke blev det tidligere kirkerum omdannet til menighedssal, hvor

der nu er god plads til undervisning og andre aktiviteter. Da den nye kirke skulle bygges, valgte man trods prisen at blive på den gamle grund inde i byen. På grunden lå der tilbage i middelalderen en kirkebygning, der blev nedrevet under reformationen. Den nye kirke signalerer dermed kontinuitet og indskrives i Viborgs kirkehistorie.

Den nye kirke blev i 2009 præmieret af Viborg byråd, fordi byggeriet på en smuk måde udnytter det stejle terræn, den er opført på. Kirkerummet beskrives som smukt, enkelt, lyst og venligt. Især fremhæves det fine lysindtag i siderne.

Domprovst Thomas Frank og biskop Henrik Stubkjær var begge med til jubilæumsgudstjenesten.

Menigheden var mødt talstærkt op i kirken, der var smukt pyntet med Vatikanets hvide og gule farver.

August måned

1. *hvid*. Mandag i 18. alm.uge. (II Ps).

Alfons Maria de' Liguori, biskop og kirkelærer (†1787)(m)

☞ 119,29.43.79.80.95.102

☞ Lær mig dine love, Herre!

L.: Jer 28,1-17 **Ev.:** Matt 14,13-21

2. *grøn*. Tirsdag i 18. alm.uge. (II Ps).

Eller *hvid*. **Eusebius af Vercelli**, biskop (†371)

Eller *hvid*. **Peter Julian Eymard**, præst (†1868)

☞ 102,16-18.19-21.29+22-23

☞ Herren genopbygger Zion, han viser sig i sin herlighed.

L.: Jer 30,1-2.12-15.18-22 **Ev.:** Matt 14,22-36

3. *grøn*. Onsdag i 18. alm.uge. (II Ps).

☞ Jer 31,10.11-12ab.13

☞ Herren vogter os som hyrden sin hjord.

L.: Jer 31,1-7 **Ev.:** Matt 15,21-28

4. *hvid*. Tirsdag i 18. alm.uge. (II Ps).

Johannes Maria Vianney, præst (†1859) (m)

☞ Sl 51,12-13.14-15.18-19

☞ Skab et rent hjerte i mig, Gud.

L.: Jer 31,31-34 **Ev.:** Matt 16,13-23

Ad libitum læsninger til J.M. Vianney

Ev.: Matt 9,35-10,1

5. *grøn*. Fredag i 18. alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Kirkevielsesfest for basilikaen Santa Maria Maggiore**

☞ 5 Mos 32,35cd-36ab.39abcd.41.

☞ Det er mig, der dræber og gør levende.

L.: Nah 2,1.3; 3,1-3.6-7. **Ev.:** Matt 16,24-28.

6. *hvid*. Lørdag. HERRENS FORKLARELSE (f)
Gl.SærL.pf

(Når festen falder på en hverdag, vælges enten 1. eller 2. læsning)

L.: Dan 7,9-10.13-14 eller 2 Pet 1,16-19

☞ Sl 97,1-2.5-6.8-9

☞ Herren er konge, den Højeste over hele jorden!

Ev.: Luk 9,28b-36

Bededag for præste- og ordenskald

7. *grøn*. **19.ALM.SØNDAG**. (III Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: Visd 18,6-9

☞ Sl 33,1+12.18-19.20+22

☞ Lykkeligt det folk, Gud valgte sig til ejendom.

2.L.: Hebr 11,1-2.8-19 eller 11,1-2.8-12

Ev.: Luk 12,32-48 eller 12, 35-40

8. *hvid*. Mandag i 19. alm.uge. (III Ps).

Dominikus, præst (†1221) (m)

☞ Sl 148,1-2.11-12.13.14.

☞ Himmelen og jord er opfyldt af din herlighed eller ☞ Halleluja!

L.: Ezek 1,2-5.24-28c. **Ev.:** Matt 17,22-27.

9. *rød*. Tirsdag. THERESA BENEDICTA

AF KORSET, jomfru og martyr, værnehelgen for Europa (Edith Stein) (†1942) (f)

Gl.Helg.pf

☞ Hos 2,16b,17b.21-22

☞ Sl 45,11-12.14-15.16-17

☞ Se brudgommen er der, gå Kristus Herren i møde

Ev.: Matt 25,1-13

10. *rød*. Onsdag. LAURENTIUS, diakon og martyr (†258) (f)

Gl.Mart.pf.

☞ Ps 112,1-2.5-6.7-8.9

☞ Salig den, der ynkes og låner ud!

L.: 2 Kor 9,6-10 **Ev.:** Joh 12,24-26

11. *hvid*. Tirsdag i 19. alm.uge. (III Ps).

Klara, jomfru (†1253) (m)

☞ Sl 78,56-57.58-59.61-62.

☞ Glem ikke Herrens gerninger!

L.: Ezek 12,1-12. **Ev.:** Matt 18,21-19,1.

12. *grøn*. Fredag i 19. alm.uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Johanne Franciska Chantal**,

ordenssøster (†1641)

☞ Es 12,2-3.4bcd.5-6.

☞ Din vrede svandt, og du blev mig til trøst.

L.: Ez 16,1-15.60.63 eller Ez 16,59-63. **Ev.:** Matt 19,3-12.

13. *grøn*. Lørdag i 19. alm.uge. (III Ps).

Eller *rød*. **Pontianus**, pave, og **Hippolyt**, præst, martyr (†3.årh.)

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.

☞ Sl 51,12-13.14-15.18-19.

☞ Skab et rent hjerte i mig, Gud!

L.: Ezek 18,1-10.13b.30-32. **Ev.:** Matt 19,13-15.

14. *grøn*. **20. ALM.SØNDAG**. (IV Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: Jer 38,4-6.8-10;

☞ Sl 40,2.3.4.18.

☞ Skynd dig til hjælp, Herre!

2.L.: Hebr 12,1-4.

Ev.: Luk 12,49-53

15. *grøn*. Mandag i 20. alm.uge. (IV Ps).

☞ 5 Mos 32,18-19.20.21.

☞ Gud, der fødte dig, forsømte du.

L.: Ezek 24,15-24. **Ev.:** Matt 19,16-22.

16. *grøn*. Tirsdag i 20. alm.uge. (IV Ps).

Eller *hvid*. **Stefan af Ungarn** (†1038)

☞ 5 Mos 32,26-27ab.27cd-28.30.35cd-36ab

☞ Det er mig, der dræber og gør levende.

L.: Ezek 28,1-10 **Ev.:** Matt 19,23-30

17. *grøn*. Onsdag i 20. alm.uge. (IV Ps).

☞ Sl 23,1-3.4.5.6

☞ Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.

L.: Ezek 34,1-11 **Ev.:** Matt 20,1-16

18. *grøn*. Tirsdag i 20. alm.uge. (IV Ps)

☞ Sl 51,12-13.14-15.18-19

☞ Jeg vil stænke rent vand på jer.

Jeg renser jer for al jeres urenhed.

L.: Ezek 36,23-28 **Ev.:** Matt 22,1-14

19. *hvid*. Fredag i 20. alm.uge.

Eller *hvid*. **Johannes Eudes**, præst (†1680)

☞ Sl 107,2-3.4-5.6-7.8-9

☞ Tak Herren, for hans trofasthed varer til evig tid.

eller: ☞ Halleluja!

L.: Ezek 37,1-14 **Ev.:** Matt 22,34-40

20. *hvid*. Lørdag i 20. alm.uge. (IV Ps).

Bernhard, abbed og kirkelærer (†1153)(m)

☞ Sl 85,9ab-10.11-12.13-14.

☞ Herrens herligheden skal bo i vort land.

L.: Ezek 43,1-7a. **Ev.:** Matt 23,1-12.

20. Lørdag aften: **VIGILIEMESSE**

☞ *Gl.Cr.SærL.pf.*

1.L.: 1 Krøn 15,3-4.15-16; 16,1-2

☞ Sl 132,6-7.9-10.13-14

☞ Herre, bryd op til dit hvilested sammen

med din magtfulde ark!

2.L.: 1 Kor 15,54-57 **Ev.:** Luk 11,27-28

21. *hvid*. **JOMFRU MARIAS OPTAGELSE I**

HIMLEN (21. ALM.SØNDAG.) (IV Ps).

☞ *Gl.Cr.SærL.pf.*

1.L.: Åb 11,19a; 12,1-6a.10ab

☞ Sl 45,10.11-12.16

☞ Dronningen står ved din højre side,

smykket med Ofirguld.

2.L.: 1 Kor 15,20-27a

Ev.: Luk 1,39-56

Kirketælling

22. *hvid*. Mandag i 21. alm.uge. (I Ps).

Jomfru Maria, vor Dronning (m)

☞ Sl 96,1-2a.2b-3.4-5.

☞ Fortæl om Herrens undere blandt alle folkeslag!

L.: 2 Tess 1,1-5.11-12. **Ev.:** Matt 23,13-22.

Ad libitum læsninger til Jomfru Maria, vor Dronning:

☞ Sl 113,1-2.3-4.5-6.7-8

☞ Lovet være Herrens navn fra nu af og til evig tid!

L.: Es 9,1-6 **Ev.:** Luk 1,26b-38

23. *grøn*. Tirsdag i 21. alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Rosa af Lima**, jomfru (†1617)

☞ Sl 96,10.11-12a.12b-13.

☞ Herren kommer for at holde dom over jorden.

L.: 2 Tess 2,1-3a.14-17. **Ev.:** Matt 23,23-26.

24. *rød*. Onsdag. BARTHOLOMÆUS, apostel (f)

Gl.Ap.pf.

L.: Åb 21,9b-14

☞ Sl 145,10-11.12-13ab.17-18

☞ Dine hellige, Herre, kundgør dit riges strålende herlighed.

Ev.: Joh 1,45-51

25. *grøn*. Tirsdag i 21. alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Ludvig** (†1270)

Eller *hvid*. **Josef af Calasanz**, præst (†1648)

☞ Sl 145,2-3.4-5.6-7.

☞ Jeg vil prise dit navn, Herre, for evigt og altid.

L.: 1 Kor 1,1-9. **Ev.:** Matt 24,42-51.

26. *grøn*. Fredag i 21. alm.uge. (I Ps).

☞ Sl 33,1-2.4-5.10-11.

☞ Herrens godhed fylder jorden.

L.: 1 Kor 1,17-25. **Ev.:** Matt 25,1-13.

27. *hvid*. Lørdag i 21. alm.uge (I Ps).

Monika (†387) (m)

☞ Sl 33,12-13.18-19.20-21.

☞ Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.

L.: 1 Kor 1,26-31. **Ev.:** Matt 25,14-30.

Ad libitum læsninger til Monika:

Ev.: Luk 7,11-17

28. *grøn*. **22.ALM.SØNDAG**. (II Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: Sir 3,17-18.20.28-29

☞ Sl 68,4-5ac.6-7b.10-11

☞ I din godhed skaffede du bolig for de hjælpeløse, Gud.

2.L.: Hebr 12,18-19.22-24a

Ev.: Luk 14,1.7-14

Kollekt for Caritas Danmark

29. *rød*. Mandag i 22. alm.uge. (II Ps).

Johannes Døberens Martyrium (m)

☞ Sl 119,97.98.99.100.101.102.

☞ Hvor jeg elsker din lov, Herre!

L.: 1 Kor 2,1-5. **Ev.:** Mark 6,17-29

Ad libitum læsninger til Johannes Døbers Martyrium:

☞ Sl 71,1-2.3-4a.5-6ab.15ab+17

☞ Min mund skal vidne om din retfærdighed.

L.: Jer 1,17-19.

30. *grøn*. Tirsdag i 22. alm.uge. (II Ps).

☞ Sl 145,8-9.10-11.12-13ab.13cd-14

☞ Herren er retfærdig på alle sine veje.

L.: 1 Kor 2,10b-16 **Ev.:** Luk 4,31-37

31. *grøn*. Onsdag i 22. alm.uge. (II Ps).

☞ Sl 33,12-13.14-15.20-21.

☞ Lykkeligt det folk, som Gud har udvalgt sig til ejendom.

L.: 1 Kor 3,1-9. **Ev.:** Luk 4,38-44.

Biskoppens kalender

August 2016

1.-8. Ferie

10.-11. PSP i Sverige

13. Vietnamesisk valfart Øm

14. kl. 10.00 Messe Slagelse

kl. 15.30 Messe Kalundborg

16. Møde i Danske kirkers råds forretningsudvalg

19. Møde i Forretningsudvalget

20. Polsk valfart Pindstrup

26. kl. 11.00 Møde i trosoplæringsudvalget

27. Tamilsk Valfart Øm

28. kl. 11.00 Messe Nykøbing Falster

30. kl. 15.00 Møde Danske Kirkers Råd

31. COMECE i Tyskland

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 11 som udkommer den **12. august**.

skal være redaktionen i hænde senest den **25. juli**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 12 som udkommer den **2. september**.

skal være redaktionen i hænde senest den **15. august**.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement: redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Malene Fenger-Grøndahl, Kirstine Dalsgaard Larsen, Rosa Maria Ørtved Knudsen, Jacob Schwartz, Ute Wagner, sr. Lydia Timmermann.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08

www.urmagervaerkstedet.dk

KATOLSK
INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Lukket i juli - vi ønsker dig en skøn sommer.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60

Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Else og Jørgen Jørgensens Fond

Til fordel for ensomme, syge eller gamle medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark uddeles legater fra Else og Jørgen Jørgensens Fond.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl, alder samt kopi af årsopgørelse for 2015 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 1. september 2016.

Ansøgningen stiles til:

Katolsk Bispekontor
Att. Jacob Messerschmidt
Gammel Kongevej 15 A
1610 København V

Bønnens Apostolat

Juli

- *Generel intention:* Oprindelige befolkninger
At de oprindelige befolkninger, hvis identitet og eksistens er truet, må blive vist behørig respekt.
- *Missionsintention:* Latinamerika og Caribien
At Kirken i Latinamerika og Caribien, gennem sin opgave, må forkynde evangeliet med fornyet energi og entusiasme.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15

1610 København V

Telefon 33 55 60 80

Pilgrimsrejse til Medjugorje Maria åbenbaringerne i Bosnien Herzegovina

Den 30. september-6. oktober 2016
5.500 kr. for flybillet, halvpension m.m.

Tilmelding hurtigst muligt

– helst inden 14. juli

Præst: P. Benny Blumensaat

Info og tilmelding:

Maria Truelsen tlf. 24 60 23 08

E-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk

Redaktionen på Katolsk Orientering ønsker alle en skøn sommer.

Kirkens nye forår

Ny italiensk bog ser pave Frans' pontifikat som gennemførelsen af Det andet Vatikankoncil visioner om Kirken.

Tekst: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE ”Jorge Mario Bergoglio taler ikke om konciliet – han gør det til virkelighed”. Det siger den sicilianske biskop Domenico Mogavero i ”*Il concilio di papa Francesco. La nuova primavera della Chiesa.*” (Pave Frans' koncil - Kirkens nye forår). Bogen er skrevet af den italienske vatikanist Giacomo Galeazzi og blev præsenteret i Torino den 12. maj. For en gangs skyld drejer det sig ikke om pavebiografi nummer 117 – men om en analyse, der ser på pave Frans' nu tre år gamle pontifikat som en konsekvent udfoldelse af tankerne bag Det andet Vatikankoncil.

Det andet Vatikankoncil var længe undervejs. Allerede i 1922 havde Pius XI

i rundskrivelsen *Ubi Arcano Dei Consilio* (om Kristi fred i Kristi rige) arbejdet med tanken om at genoptage Det første Vatikankoncil. Planerne blev dog bremset på grund af ”det romerske spørgsmål”. I 1948 nedsatte Pius XII så en kommission til at arbejde videre med tanken om et nyt koncil. Men mængden af emner og den organisatoriske udfordring fik i 1951 kommissionen til at opgive.

Da Johannes XXIII blev valgt til pave, gik det til gengæld hurtigt. Kun tre måneder efter konklavet meddelte han den 25. januar 1959 i basilikaen San Paolo fuori le Mura, at han ville sammenkalde til et økumenisk kirkemøde. Selv nåede han kun at deltage

i 1. session; men arbejdet blev ført videre af ærkebiskoppen af Milano, Giovanni Battista Montini, der blev valgt som pave Paul VI i 1963.

Under navnet Johannes Paul I fulgte i 1978 patriarken af Venedig, Albino Luciani, der fra 1962 – 1965 deltog i alle fire sessioner konciliet som biskop af Vittorio Veneto.

Hans efterfølger Karol Wojtyła (Johannes Paul II) var som hjælpebiskop af Krakow med i arbejdet på *Dignitatis Humanae* (om religionsfriheden) og *Gaudium et Spes* (glæde og håb), mens Joseph Ratzinger - den senere Benedikt XVI deltog i konciliet som teologisk rådgiver for ærkebiskoppen af Köln, kardinal Joseph Frings.

Alle paver efter Johannes XXIII har således været dybt involverede i konciliet. Men med pave Frans har vi fået den første pave, der ikke selv har deltaget. Ikke desto mindre er konciliet og dets resultater blevet bestemmende for hele hans pontifikat.

Kun godt 50 år er der gået, siden konciliet sluttede. Kirkehistorisk er det en meget

kort tid, når man tænker tilbage på de 20 forudgående konciler. Efter det første koncil i Nikæa i 325 gik mere end 100 år med stridigheder om forholdet mellem de tre personer i Treenigheden. Reformerne på konciliet i Trento (1545-1563) havde de næste 400 år dybtgående virkninger på Kirkens sakramentslære og messefejring. Derfor er det heller ikke så underligt, at vi først nu begynder at forstå omfanget af koncilets reformer.

I midten af 70'erne sagde kardinal Pellegrino, at nok skal konciliet værdsættes for sine reformer, men mindst lige så meget for, at det skabte en ny måde at tænke på. Hver pave efter konciliet har givet sit bidrag til at skabe en ny stil. Paul VI gav afkald på sin tiara, Johannes Paul II blev den mest rejsende pave i historien og pave Benedikt XVI chokerede ved at gå af som den første pave siden Gregor XII i 1415, skriver Galeazzi.

Men hvem er pave Frans egentlig, og hvordan ud- *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 10
10. juli 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

folder han arven efter konciliet? Galeazzi prøver at finde svaret i interviews og bidrag fra politikere og historikere”. Da Pave Frans trådte frem om aftenen den 13. marts 2013 sagde han ganske enkelt godaften til folk på Peterspladsen. Før han gav dem velsignelsen bøjede han sig for at lade sig velsigne af de mennesker, der stod på Peterspladsen. Dermed viser han at han er en af os”, siger journalisten og senatsmedlemmet Raniero la Valle i bogen ”*Chi sono io? Francesco*” (Hvem er jeg? Frans).

Europa er ikke mere Kirkens centrum

Konciliet er pave Frans' strategiske horisont. Han ønsker i dets ånd at gå videre med at gøre Kirken mindre vestlig præget. Og han trækker her på sine erfaringer fra Sydamerika, skriver Galeazzi.

I Sydamerikas fattige kirker er koncilets tanker blevet ført ud i livet i langt højere grad end i Europa. Man ser det i en fornyet, langt mere vital liturgi, i et dybere fællesskab ude i menighederne og i det større ansvar, som kateketer og lægfolk bærer, siger Giacomo Costa, direktør for *Aggiornamenti Sociali*, jesuiternes månedssblad, der siden 1950 er udkommet med analyser af det sociale og politiske liv i Italien. I latinamerikanske og afrikanske kirker findes den dynamik, som den europæiske synes at have mistet – kirkerne i Europa er i defensiven og satser mere på bare at bevare det eksisterende.

Ved åbningen af Barmhjertighedens år viste pave Frans, at Europa ikke længere er Kirkens centrum, men at vi skal lære af periferien. Paven markerede dette ved at åbne Barmhjertighedens år i Bangui i Den centralafrikanske Republik, hvor han indviede den hellige port i katedralen.

I Misericordiae Vultus, (Barmhjertig-

hedens ansigt) - den skrivelse der markerer indledningen til jubelåret, citerer han fra dokumentet *Gaudet mater ecclesia* (Vor Moder Kirken glæder sig) Johannes XXIII's åbningstale til konciliet.

”Der har aldrig været en tid, hvor Kirken ikke gik mod fejl – ofte har den også fordømt dem og af og til med meget stor strenghed. Men i denne tid foretrækker Kristi brud at bruge barmhjertighedens medicin i stedet for at gribe til strenghedens våben.”

Samme tankegang udtrykker pave Frans, når han sammenligner Kirken med et felthospital, der rykker ud og spreder trøst der, hvor situationen er mest dramatisk.

Kirke for de fattige

En måned før Johannes XXIII åbnede Det andet Vatikankoncil sagde Johannes XXIII, at Kirken vil være en kirke for de fattige. Pave Frans understreger dette vitale tema fra konciliet og opfordrer til at vælge den evangeliske fattigdom som livsstil. Dermed trækker han på klassisk katolsk lære, der er funderet i Evangeliet og udtrykt i flere pavelige rundskrivelser.

Den 16. november 1965, kort før koncilets afslutning, underskrev 65 biskopper – de fleste fra Latinamerika – katakombepagten i Domitilla-katakomberne i Rom. Her forpligtede de sig til at arbejde for at være en tjenende Kirke, der deler de fattiges liv. Senere sluttede 500 biskopper mere sig til dem. Kritikken af den hæmningsløse kapitalisme, men også af marxismen er siden

blevet et tema i pavelige rundskrivelser om sociale spørgsmål. ”*Populorum progressio*” (Folkenes udvikling) (1967) er et pionerskrift, hvor en berømt passus siger: ”Ejendomsretten er ikke en absolut ret, men underordnet det fælles gode.”

Nyevangeliseringen

Europas nyevangelisering har været et vitalt anliggende i mange år. ”Frankrig, hvad har du gjort med løftet fra din dåb?” Dette spørgsmål stillede pave Johannes Paul II til Kirkens ældste datter under sit første besøg i Frankrig i 1980. Men hvis man vil høres og forstås, må man kunne kommunikere. Man må kende modparten og kunne tale hans sprog. Kommunikation er ofte et kirkeligt smertensbarn. Det vidste Johannes XXIII, der ønskede, at spørgsmålet om kommunikation skulle indgå i koncilets agenda.

Selv om pave Frans ikke bruger mere end ti minutter om dagen på at læse avis og ikke har set tv siden 1990, er han en fortræffelig kommunikator, der forstår at bruge de sociale medier. Han inviterer præsterne til at holde korte, effektive prædikener med en folkelig sprogbrug og opmuntrer dem til at sammenfatte søndagsprædikenen i et tweet på 140 karakterer, siger Galeazzi.

Lægfolkets nye rolle

Blandt koncilets frugter var en ny måde at se på lægfolkets kald og opgave i Kirken og som følge heraf også et nyt kirkesyn.

I konstitutionen *Lumen*

Gentium (Folkenes lys) er overskriften på andet kapitel ”Guds folk”. Her bliver Kirkens traditionelle pyramidestruktur nedtonet og i stedet lægges et perspektiv, hvor de troende kaldes ”Guds folk”, og et ”helligt præsteskab”, der har del i Kirkens profetiske kald. Lægfolket ses ikke blot som mennesker, der er til for at udføre ordrer og betjene det gejstlige hierarki. Denne tråd tager pave Frans konsekvent op. Hele 164 gange bruges betegnelsen ”folk” i exhortationen *Evangelii Gaudium* (Evangeliets glæde).

Frans bruger gang på gang billedet af en lyttende Kirke, hvor lægfolk, præster og biskopper vandrer sammen, og han lægger vægt på det fælles ansvar for Kirkens ve og vel. I den forstand er han antiklerikal i ordets mest positive betydning, siger Galeazzi.

Fælles for Johannes XXIII og Frans er, ifølge Galeazzi, at de begge kommer fra meget beskedne kår og uden at have villet det gør en ret hurtig karriere i Kirken. Med sig i bagagen har de usædvanlige erfaringer, der sætter dem i stand til at tolke tidens tegn. Johannes XXIII havde som pavelig diplomat mange års erfaringer både med Den ortodokse Kirke og med Islam.

Pave Frans kommer, som han selv sagde det ved sin tiltræden, fra ”verdens ende”. På egen krop har han oplevet udviklingen på det latinamerikanske kontinent. Ved messen i Domus Santa Marta den 23. oktober 2015 før begyndelsen til den næstsidsste samling i familiesynoden siger han, at det ikke er Evangeliet, men tiden, der har forandret sig. Derfor må vi også forstå, hvad disse forandringer betyder for verden.

”Tiderne skifter. Det hører til kristen visdom at kende til disse forandringer, kende de forskellige tider og kende tidens tegn”.

Verdensungdomsdage i barmhjertighedens tegn

Højdepunkterne fra pavens besøg i Polen.

KRAKOW Vær ikke bange for at have store drømme eller tage chancer! Rejs jer fra jeres komfortable sofaer og sæt jeres aftryk på livet! Pave Frans' opfordring til de hundredtusindvis af unge fra hele verden runger stadigvæk efter at de mange unge nu har forladt det store *Campus Misericordiae*-område lidt uden for Krakow og Blonia parken.

Pave Frans kom til verdensungdomsdagene i Krakow, hans forgænger den hellige pave Johannes Paul II's residens i tyve år (1958-78), med et budskab om håb, barmhjertighed og næstekærlighed på et tidspunkt, hvor verden er skueplads for omfattende lidelser og bestialske grusomheder.

Paven kom ikke alene til Polen for at fejre Guds kærlighed og barmhjertighed sammen med de mange unge fra nær og fjern. Det var også et pastoralt besøg med øjeblikke, som har brændt sig ind på manges nethinder. Fx hans ensomme gang gennem den berygtede port til udryddelseslejren Auschwitz og hans stille bøn i skt. Maximillian Kolbes celle, eller hans besøg på nationalhelligdommen, den sorte Madonna i Częstochowa.

Man vil også huske scener med de mange unge pilgrimme i Blonia-parken og på det store *Campus Misericordiae*-område, hvor de unge sammen med glæde og entusiasme forkyndte deres tro på tværs af sproglige og kulturelle skel.

Eller som en glad Maria Immaculata-søster fra Amager, sr. Teresa Piekos, som deltog med sit store evangeliseringsprojekt om Guds frelse og Guds barmhjertighed, udtrykte det: "Man kan næsten ikke beskrive, hvad det sker her. Man skal selv se det [...] Her kommer tusinder af mennesker og besøger vores udstilling. Der er virkelig tale om evangelisering [...]"

Vi er trætte, når vi kommer hjem kl. ti om aftenen, men samtidig fyldt med glæde helt op til randen".

På den afsluttende friluftsmesse søndag den 31. juli på *Campus Misericordia*, hvor anslået mere end to millioner deltog, sagde pave Frans til de unge: "Verdensungdomsdagene slutter i dag, men fortsætter i morgen i jeres hjem, fordi det er dér Jesus fremover vil møde jer".

Inden pave Frans forlod Polen, takkede han de mange frivillige bag ungdomsarrangementet og pegede i den forbindelse på, at hvis de unge ønsker at være "et håbets fyrtårn" for fremtiden, må de føle ansvar og have modet til at løse nutidens udfordringer uden at sætte deres kristne identitet over

styr. Identitet og mod bliver temaer for de næste verdensungdomsdage, som afholdes i Panama i 2019.

I KO nr. 12 bringes et fyldigt sammendrag af verdensungdomsdagene i Krakow. NM

Verdensungdomsdagene

Det internationale ungdomstræf blev startet på initiativ af den hellige pave Johannes Paul II i 1984 og det første arrangement blev afholdt i Rom i 1986. Siden har man fejret verdensungdomsdagene hvert andet eller tredje år i én af verdens storbyer.

Verdensungdomsdagen er en enestående mulighed for at opleve Kirkens mangfoldighed og alsidighed. Man mødes med tusindvis af andre katolske unge fra hele verden og besøger lokale sogne i værtslandet. Temaet for Verdensungdomsdagen 2016 var "Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed" (Matt 5,7).

Pave Frans vinker til folk langs ruten fra sporvognen på vej mod Blonia parken. Foto: Associated Press.

Et bestialsk præstemord ryster verden

Første præstemartyr i Frankrig i det 21. århundrede.

NORMANDIET "Et hjertensgodt menneske". Denne beskrivelse går igen, når Jacques Hamels nærmeste skal beskrive den 85-årige katolske præst, der blev dræbt af IS-terrorister i kirken i Saint-Étienne-du-Rouvray tirsdag formiddag den 26. juli.

"Han var et godt menneske, enkel og ligetil og meget værdsat af folk. Han foretog stadig vielser og begravelser. Han havde viet sit liv til at hjælpe andre", siger Auguste Moanda-Phuati, præst i Saint-Étienne-du-Rouvray sognet til avisen *Le Figaro*.

Jacques Hamel havde arbejde som præst i den nordfranske by i ti år og vikarierede tirsdag den 26. juli for sognepræsten, da to 19-årige IS-terrorister trængte ind i kirken under morgenmessen. De dræbte p.

Hamel ved at skære halsen over på ham foran alteret og tog fem sognebørn, heraf to ordenssøstre som gidsler, inden de blev dræbt af franske sikkerhedsstyrker.

Den 85-årige p. Jacques Hamel blev 26. juli det første gejstlige offer for IS-terror på europæisk jord. Foto: Erkebispedømmet Rouen.

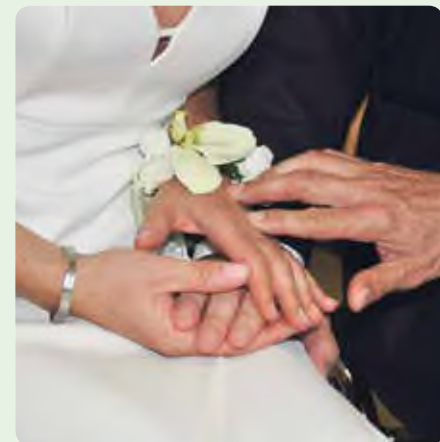
Det første gejstlige offer for IS-terror i Europa var bl.a. engageret i den tværreligiøse dialog i hjembyen og havde tætte kontakter til byens andre trossamfund, heriblandt byens moské.

"Jacques Hamel var en ven af moskéen, og vore trossamfund arbejdede ofte sammen. Især efter det første attentat i Frankrig mod Charlie Hebdo for 18 måneder siden har vi haft adskillige møder i den tværreligiøse komité i byen, og vi talte ofte sammen. Han var en fredens og troens mand, som ofrede sit liv for andre", siger Mohammed Karabila, formand for de franske muslimers regionsråd.

Vatikanet har fordømt drabet på præsten, som de kalder for "barbarisk". De kalder angrebet for særligt afskyeligt, fordi det foregik på et helligt sted.

Pater Hamel blev født i 1930 i Darnétal, en arbejderforstad til Rouen. Han blev præsteordineret i 1958 og virkede som præst i blandt andet Cléon, en arbejderby i Normandiet. I 2008 kunne han fejre sit 50-års præstestjubilæum. NM

Amoris Laetitia

Hvordan skal den læses? Læs mere på side

2

Haus Ohrbeck

Lægfolk, præster og søstre til kursus i Tyskland.

Læs mere på side

5

Caritas-kollekt

Indsamling til det nationale arbejde.

Læs mere på siderne

7-10

Kirken i Danmark

Kardinal Marx kommer til Danmark, bibliodrama, mindeord om Vivian Tiedemann. Læs mere på side

12

KO mener

Vore døre forbliver åbne

Det, der skete i Saint-Étienne-du-Rouvray tirsdag den 26. juli, kan kun vække den dybeste afsky og fordømmelse – det barbariske drab på en 85-årig katolsk præst i færd med at fejre morgenmesse. Efter de seneste terrorangreb i Frankrig er galninge denne gang gået efter ikke at dræbe i flæng. Det skriver Jean Duchesne, professor emeritus og rådgiver for ærkebiskoppen af Paris, i en kommentar til drabet på p. Jacques Hamel.

Indtil nu, skriver Duchesne, har terroristerne søgt at ramme hjertet i den sekulære kulturs selvforståelse: Charlie Hebdos ikonoklastiske uforkammethed, den hedenske sportsdyrkelse på det franske nationalstadion, den ubekymrede nydelsessyge i Bataclan, det bohemeagtige liv i caféer i 11. arrondissement og 14. juli-fyrværkeriet i Nice, der skulle markere en revolution som nok banede vejen for nye store idéer, men også guillotinen...

Drabet den 26. juni havde en helt anden karakter. Målet var ikke den vestlige sekulære kultur, men at ramme selve Vestens rødder og dens levende kilde (hvilket mange er uvidende om); kristendommen og på det tidspunkt og sted, hvor den tydeligst og mest intenst giver sig til kende, i fejringen af messen.

Efter angrebet må man med rette spørge sig selv, i hvor høj grad franskmændene (og andre) er villige til at identificere sig med ofrene – den gamle præst, der brutalt blev myrdet foran alteret og den håndfuld af troende og ordenssøstre, som befandt sig i kirken. Vil mange sige 'Je suis Jacques Hamel' ligesom flertallet gjorde det, da de efter angrebet på Charlie Hebdo sagde 'Je suis Charlie'? Eller finder de det nok at påpege, at det er forkert at slå nogen ihjel? Nogle vil måske gå videre og forsvare samvittighedsfriheden, ja måske endda trosfriheden? For noget har ændret sig. Hvad der gik viralt på de sociale medier efter lastbilsdrabene på Promenade des Anglais i Nice var ikke et defensivt slogan, men et 'Pray for Nice'. Problemet er nemlig hverken politisk eller kulturelt, men åndeligt, skriver Duchesne.

Angrebet vækker ikke kun chok og afsky blandt kristne, men også blandt alle civiliserede mennesker. Og skulle vi kristne alligevel være mere rystede end andre, er det ikke kun fordi vi nu med rette kan frygte, at vore gudstjenester og vi selv er blevet legitime mål for hjernevaskede mordere og psykopater. Det skyldes, skriver Duchesne, at de ser sig selv konfronteret, på en måde ingen ønsker eller kan forudse, med det ondes mysterium i dets mest nøgne brutalitet. Nemlig den uudholdelige gåde om at kærligheden ikke er elsket, hvilket korset hvorpå man naglede Guds søn vidner om.

Trods vor frygt fortsætter vi med at gå til messe for at modtage den kærlighed, der overvinder hadet ved ikke at gengælde den. Og fordi vi ønsker at elske dem, som ser sig selv som vore fjender og alle de ligeglade, vil vore kirkers døre forblive åbne, slutter Jean Duchesne.

Niels Messerschmidt

Hvordan skal Amoris Laetitia læses?

Udlægningen af centrale passager i den postsynodale skrivelse skaber strid.

Tekst: Niels Messerschmidt

DEBAT Ikke uventet har pave Frans' postsynodale skrivelse *Amoris Laetitia* (AL) skabt en ophedet debat inden for Kirken, siden den blev offentliggjort i april. Det gælder navnlig dens behandling af det ømtålelige spørgsmål om gengifte fraskilte katolikkers adgang til kommunionen, herunder pavens opfordring til her at udvise større pastoral fleksibilitet og dømmekraft.

Kritikere har læst og udlagt visse passager i AL som en åbning mod at denne gruppe katolikker vil kunne modtage kommunionen – hvilket, siger de, vil være i modstrid med Kirkens traditionelle lære, som foreskriver, at med mindre fraskilte og gengifte katolikker får deres tidligere ægteskab kendt ugyldigt ved en kirkelig domstol, har de ikke adgang til sakramentet.

Den konservative amerikanske kardinal Raymond Burke, som pave Frans i november 2014 fjernede fra posten som præfekt for Den apostolske Signatura ('Vatikanets Højesteret'), hævder, at dokumentet ikke skal forstås som en del af Kirkens læreembede, men at det snarere er pave Frans' personlige refleksioner over de sidste to familiesynoder.

"Dokumentets personlige, dvs. ikke-læremæssige, karakter fremgår også af den kendsgerning, at de citerede kilder i store træk stammer fra slutrapporten efter bispesynoden i 2015 og fra pave Frans' egne taler og prædikener", skrev kardinal Burke i et indlæg i *National Catholic Register*.

Andre har kritiseret den nu famøse

fodnote 351 [se faktaboks] (hvor pave Frans siger, at den pastorale omsorg for sådanne par "i visse tilfælde kan det også dreje sig om sakramenternes hjælp") for at være "et brud med Den katolske Kirkes evige lære", og andre har ligefrem hævdet, at visse af pavens ytringer skulle være i direkte modstrid med Jesu ord, apostlenes ord og Kirkens traditionelle undervisning.

Hvad siger paven selv?

Pave Frans berørte selv spørgsmålet om, hvordan AL skal læses, navnlig fodnote 351, under pressekonferencen i flyet på vej hjem fra den græske ø Lesbos 16. april, hvor to journalister stillede paven følgende spørgsmål:

Francis Rocca (*Wall Street Journal*): Tak, Hellige Fader! Jeg ser, at de spørgsmål, jeg havde tænkt på mht. immigration, allerede er blevet stillet, og De har givet udmærkede svar.

Hvis De tillader, ville jeg derfor gerne stille et andet spørgsmål vedrørende en anden begivenhed fra den seneste tid, nemlig Deres apostolske skrivelse. Som De jo ved, har der været megen diskussion efter udgivelsen vedrørende et af de mange punkter – og jeg ved, at vi har været mange, som har koncentreret os om netop dette punkt. Der er nogle, der fastholder, at der ikke er sket nogen ændring mht. reglerne, som afgør adgangen til sakramenterne for de fraskilte og gengifte, og at lovgivningen ligesom den pastorale praksis

og selvfølgelig også læren forbliver den samme; andre hævder derimod, at meget har ændret sig, og at der er talrige nye åbninger og muligheder. Spørgsmålet for en person, en katolik, der gerne vil vide besked, er: er der nye konkrete muligheder, som ikke eksisterede før udgivelsen af Skrivelsen, eller er der ikke?

Pave Frans: Jeg ville have kunnet sige 'ja' – og punktum. Men det ville have været et for kortfattet svar. Jeg anbefaler Dem alle at læse den fremlæggelse, som kardinal Schönborn, som er en stor teolog, kom med. Han er medlem af Troslærekongregationen og kender udmærket godt Kirkens lære. I denne fremlæggelse vil Deres spørgsmål finde sit svar. Tak!

Jean-Marie Guénois (*Le Figaro*): Jeg havde det samme spørgsmål, men det er et supplerende spørgsmål, for man har ikke forstået, hvorfor De har skrevet denne famøse fodnote i AL vedrørende de gengiftes problemer – fodnote 351. Hvorfor henvises en så vigtig sag til en lille fodnote? Havde De forudset, at der ville blive modstand – eller har De villet sige, at dette punkt ikke var så vigtigt?

Pave Frans: Hør nu her, en af de seneste paver har – da han talte om koncilet, sagt, at der var to konciler – der var 2. Vatikanconcil, som foregik i Peterskirken – og så var der 'mediernes koncil'. Da jeg havde sammenkaldt den første synode, så var det, de fleste medier var umådelig optaget af: de gengifte fraskilte, kan de modtage kommunionen? Og eftersom jeg ikke er en helgen, så irriterede dette mig lidt – og gjorde mig også ked af det. For jeg tænker: men dette medie som bliver ved og ved og ved med dette – det gør sig ikke klart, at dette ikke er det primære problem? Det gør sig ikke klart, at familien over hele verden er i krise? Og familien er samfundets grundvold! Det gør sig ikke klart, at de unge ikke vil gifte sig? Det gør sig ikke klart, at nedgangen i fødselstallet i Europa er til at græde over? Det gør sig ikke klart, at manglen på arbejde og muligheder for arbejde gør, at far og mor begge arbejder, og at børn vokser op alene og uden at lære at vokse i dialog med far og mor? Det er de store problemer! Jeg husker ikke denne fodnote, men hvis en sag af denne slags ligger i en fodnote, så er det fordi den er blevet sagt i *Evangelii Gaudium*. Sådan er det. Det må være et citat fra EG. Jeg husker ikke nummeret, men sådan er det.

Ny strategi fra Vatikanets side?

Midt i juli udsendte 45 teologer og præster et brev til samtlige af Kirkens 218 kardinaler og patriarker, hvori de kræver at pave Frans skal præcisere visse passager i AL, så ordlyden i dokumentet ikke er i modstrid med Kirkens traditionelle lære. Kardinalerne og patriarkerne opfordres til at anmode paven om at adressere visse forkerte udlægninger af dokumentet.

I brevet hævdes det, at "den manglende præcision" i visse afsnit kan forlede læserne "til at fortolke dem i modstrid med Kirkens og den guddommelige åbenbarings sande lære", og brevet kommer med 19 passager fra AL "hvis vage eller flertydige formulering åbner for fortolkninger i modstrid mod Kirkens tro og moral".

Efter at have været tavs i et stykke tid kommer Vatikanet nu paven til undsætning i takt med, at stadig flere biskopper verden over er begyndt at implementere AL's lære i deres bispedømmer. Vatikanets dagblad *L'Osservatore Romano* bragte den 20. juli et længere essay af en *Fortsættes side 3* ►

Kardinal Christoph Schönborn med et eksemplar af *Amoris Laetitia*. Pave Frans havde bedt ham præsentere den postsynodale skrivelse, da den blev offentliggjort på en pressekonference i Vatikanet i april. Foto: Andrew Medichini, AP.

Pave emeritus fejrede sit 65-års præstejubilæum

Begivenheden blev holdt under private former i Vatikanet.

Tekst: Vatikanradioen, red. Niels Messerschmidt

JUBILÆUM Pave emeritus Benedikt XVI fejrede den 28. juni sit 65-års præstejubilæum ved et lukket arrangement i Det apostoliske Palads. Blandt gæsterne var pave Frans, Troselærekongregationens præfekt Gerhard Müller og dekanen for kardinalkollegiet, kardinal Angelo Sodano.

Joseph Ratzinger blev præsteviet den 29. juni 1951 i domkirken i Freising sammen med sin bror Georg og 42 andre seminarister.

I sin tale til pave emeritus reflekterede pave Frans over Benedikts tanker om præsteembedet som en forsat søgen efter sin elskede: "Dette har De vidnet om og fortsætter med at vidne om", sagde han.

"Hans Hellighed tjener fortsat Kirken og ophører ikke med at bidrage til dens vækst med beslutsomhed og visdom. Det gør De fra det lille kloster *Mater Ecclesia* i Vatikanets haver og på en måde, der modbeviser nutidens tendens med at anbringe ældre i et hengemt hjørne, når deres kræfter aftager.

Det siger jeg som Deres efterfølger, som har valgt navnet 'Frans'. Den hellige Frans' åndelige rejse begyndte i San Damiano. Men det sted, han elskede mest og ordenens åndelige centrum, var Portiuncula, hvor han grundlagde ordenen og viede sit liv til Gud. Portiuncula, dette 'beskedne sted', et skjult

hjørne nær Moderkirken og Jomfru Maria.

Alle generationer kan prise sig salige takket være hendes urokkelige tro og et liv helliget kærligheden til Gud. Forsynet har villet at du, kære medbroder, også lever på et sådan 'franciskansk' sted, hvorfra du udspreder ro, fred, styrke, tillid, modenhed, tro, hengivenhed og loyalitet – til stor gavn for mig, og det fylder mig og hele Kirken med kraft". Paven afsluttede sin tale med ønsket om at pave emeritus fortsat må leve i og vidne om Guds barmhjertige kærlighed.

"Vi er ikke alene på denne vej"

Kardinal Gerhard Müller takkede pave emeritus for i mange år at have opfordret os til tillidsfuldt at lægge vort liv i den opstandne Jesu mystiske og kærlige plan. Han omtalte også den kommende interviewbog med pave emeritus – "*Die Liebe Gottes Lehren und Lernen*" – den tredje interviewbog med Benedikt af den tyske journalist Peter Seewald.

"Du har tilhørt denne kærlighed i 65 år gennem det præsteløfte, du og din bror Georg gav på festdagen for apostlene Peter og Paulus. Disse to har været forbillede for din tjeneste; Paulus ved forkyndelsen af Guds ord og Peter ved at bekræfte dine brødre i troen".

I sin tale citerede kardinal Angelo Sodano

fra Benedikts egne ord om sin præstevielse: "Da jeg lå på gulvet og Alle Helgens Litaniet blev afsunget, indså jeg, at vi ikke er alene på denne vej med alle de hellige, som vandrer sammen med os".

Kardinal Sodano udtrykte Kirkens taknemmelighed over, at paven lovede ikke at svigte den, da han i februar 2013 meddelte sin beslutning om at træde tilbage: "Det sker for at jeg fortsat kan tjene med samme iver og kærlighed, således som jeg hidtil har forsøgt at gøre det, men på en måde for min alder og styrke mere passende måde", som pave emeritus udtrykte det dengang.

"Må Gud beskytte og bevare Dem", sluttede kardinal Sodano sin tale.

Øjeblikket sammenfattet i ét ord

Pave emeritus Benedikt XVI tog herefter ordet og sagde: "Hellige Fader, kære medbrødre, For 65 år siden valgte en præst, viet samtidig med mig, at der på mindekortet for sin primitivmesse skulle stå det græske ord *Eucharistomen* fordi han mente, at ordet med sine mange betydninger sammenfattede alt det, der kunne siges om dette øjeblik.

Eucharistomen udtrykker et menneskes 'tak', en 'tak' til alle. Først og fremmest en tak til Dem, Hellige Fader! Deres godhed, synlig allerede ved Deres valg, fortsætter med at imponere mig og styrker i høj grad mit indre *Fortsættes side 11* ▶

Den 89-årige pave emeritus Benedikt XVI hilser på sin efterfølger i forbindelse med en markering af sit præstejubilæum den 28. juni i Vatikanet. Foto: L'Osservatore Romano.

► *Fortsat fra side 2.* italiensk katolsk historiker, der hævder at pave Frans med AL ligger helt på linje med sine forgængere og Kirkens lære om det ømtålelige spørgsmål om gengifte fraskilte katolikker kan modtage kommunionen.

Tidligere samme måned bragte det italienske jesuitmagasin *La Civiltà Cattolica* et interview med kardinal Christoph Schönborn, hvori ærkebiskoppen af Wien skarpt afviser konservative påstande om, at pavens dokument ikke er et autoritativt dokument. Kardinal Schönborn siger, at AL er "et læremæssigt dokument, som gør Kirkens undervisning nutidig og relevant i dag".

Den italienske kardinal Carlo Caffarra, en anden velkendt konservativ kirkelig røst, har kritiseret den postsynodale skrivelse for at være vag og vildledende, og kardinalen benægter, at den viser en vej til, hvordan gengifte fraskilte katolikker kan modtage kommunionen, fordi det vil, siger han, være i modstrid med Kirkens hidtidige undervisning om ægteskabets uopløselighed.

Den tyske kardinal Gerhard Müller, præfekt for Troselærekongregationen, er enig med kardinal Caffarra og forklarer, at pave Frans ville have udtrykt sig meget tydeligere, hvis han havde ønsket en

sådan åbning. Præfekten hævdede i en tale i Spanien i begyndelsen af maj, at beslutningen om en person kan modtage sakramenterne ikke kan baseres på en rent individuel og privat dømmekraft.

"En privatisering af det sakramentale er så afgjort u-katolsk", siger han.

Samme vej som for alle syndere

I *L'Osservatore Romano*s udgave den 20. juli forklarer den italienske historiker og politiker Rocco Buttiglione, at Kirken altid har lært, at der findes tilfælde, hvor en troende ikke ser sig selv som værende i en tilstand af dødssynd eller måske ikke kan overskue de fulde konsekvenser heraf, som kan afbøde deres skyld".

"Den vej, som paven foreslår for fraskilte

og gengifte, er nøjagtig den samme som Kirken foreslår alle syndere: Gå til skrifte, og din skriftefader vil herefter – efter at have overvejet alle omstændighederne – beslutte sig for, om han vil give dig absolution og lade dig at modtage kommunionen eller ej", skriver han. Buttigliones argument, som kan læses på forsiden af Vatikanets dagblad, markerer et skift i Vatikanets forsvar af pave Frans' postsynodale skrivelse ved nu at konfrontere kritikerne direkte i stedet for som tidligere blot at rose det pavelige dokument. Disse seneste tiltag kan signalere en mere samordnet indsats fra Vatikanets side for at sikre, at *Amoris Laetitia* fortolkes på den måde, paven har til hensigt.

Fra Amoris Laetitia:

Fodnote 351 står midt i paragraf 305 – her § 305 i oversættelse fra fransk og bagefter fodnoten § 305:

"Følgelig kan en præst ikke føle sig tilfreds med kun at 'applicere', anvende, morallovene på dem, der lever i 'irregulære' situationer, som var disse love sten, som kastes mod disse menneskers liv. Sådan gør de lukkede hjerter, de plejer at gemme sig bag Kirkens undervisning, "for at sætte sig på Moses lærestol og dømme de vanskelige tilfælde og de sårede familier, af og til overlegent og overfladisk" [349]. Den internationale teologkommission har udtalt sig på linje med det, jeg siger her: 'Naturloven vil således ikke skulle præsenteres som en samling af allerede fastlagte regler, som a priori tvinger sig ned over personerne, men den er en kilde til objektiv inspiration for personens beslutningsproces, der er i eminent grad personlig. [350]. Pga.

tilstedeværende ufrihed (konditionering) eller formildende omstændigheder, er det muligt, at man i en situation, der objektivt set er synd, men som ikke kan subjektivt tilregnes eller ikke kan fuldt ud tilregnes – at man der kan leve i Guds nåde, at man kan elske, og at man ligeledes kan vokse i nådens liv og i kærligheden, idet man med dette mål for øje modtager Kirkens hjælp" [351] (resten af paragraffen udeladt her).

Og fodnote 351:

"I visse tilfælde kan det også dreje sig om sakramenternes hjælp. Det er derfor at jeg minder præsterne om, at 'skriftestolen ikke skal være et torturkammer, men et sted for Herrens barmhjertighed' (EG 44). Jeg understreger også, at 'Eukaristien ikke er en præmie for de fuldkomne, men en gavmild hjælp og næring for de svage'" (EG 47).

Oversættelse: Hanne Gregersen.

VITAMINER TIL PARFORHOLDET

Tag på PREP kursus og få redskaber til god kommunikation og nye perspektiver på jeres samliv.

Caritas Danmark

PREP er et undervisningstilbud – ikke parterapi. PREP er derfor for alle par, der gerne vil have mere glæde og færre konflikter i hverdagen. Kurset veksler mellem fælles undervisning og private par samtaler - ingen par skal fortælle de andre om deres forhold, og der er ikke gruppearbejde. Kurset vil også være en gave til jeres børn!

KØBENHAVN:
Hvor: Bredgade 64, 1260 København K.
Hvornår: Fem mandag aftener, startdato er 05-09-2016.
Tilmelding: Senest den 22/08-2016 til prep@caritas.dk.

Nykøbing F.:
Hvor: Bispegade 10-12, 4800 Nykøbing Falster
Hvornår: 2 lørdage i februar 04-02-2017 og 11-02-2017
Tilmelding: Senest den 21/01-2017 til prep@caritas.dk.

Århus:
Hvor: Ryesgade 26, 8000 Aarhus C.
Hvornår: Weekend forløb 10-12.03-2017.
Tilmelding: Senest den 24/02-2017 til prep@caritas.dk.

Pris: 1000 kr. inkl. materialer og forplejning (Ekskl. overnatning).

Læs mere på www.Caritas.dk

Heiligenkreuz grundlægger datterkloster i Tyskland

Gregoriansk koral og ungdomsarbejde skal tiltrække i en afkristnet egn.

ORDENSLIV ”Gud skænker os så mange kald. Så må vi også gøre noget for Ham.” Det siger en pressemeddelelse den 5.7. fra abbediet Heiligenkreuz, der ligger i Wienerwald uden for Wien. Meddelelsen kommer i anledning af, at Heiligenkreuz har udsendt tre munke til Brandenburg i Tyskland. Senere vil en fjerde munk støde til. De fire munke skal undersøge mulighederne for at grundlægge et nyt kloster i det tidligere abbedi Neuzelle i Brandenburg i Tyskland. Heiligenkreuz vil i slutningen af oktober træffe afgørelse om, hvorvidt nygrundlæggelsen er bæredygtig, oplyser biskop Ipoldt af Görlitz ifølge *KNA*.

Heiligenkreuz, der ligger i Wienerwald uden for Wien, er verdens næstældste cistercienserkloster efter Stift Rein, der blev grundlagt i 1129. Heiligenkreuz blev berømt over hele verden, da munke herfra begyndte at indspille cd'er med klassisk gregoriansk koral. Det blev grundlagt i 1133 af den hellige Leopold, hertug af Østrig. Pt. er 92 cisterciensermunke knyttet til klostret. Så mange har der ikke

været siden det 18. århundrede. De talrige kaldelser, der har været i de sidste mange år, har gjort det muligt for Heiligenkreuz at grundlægge eller genetablere klostre. I 1988 grundlagde fire munke fra Heiligenkreuz et kloster ved Stiepel i Ruhrområdet. Her – ved valfartskirken ”Maria den smertefulde moder” – ligger nu et kloster, hvor mange kommer som pilgrimme eller for at bo en tid i munkenes gæstehus.

Fra 90'erne har Heiligenkreuz støttet genetableringen af cistercienserstiftet Vyšší Brod (Hohenfurth) i Sydböhmen. Hohenfurth var efter den første verdenskrig blevet beslaglagt af den nye tjekkiske stat – men efter kommunismens fald blev det givet tilbage til Den katolske Kirke.

De fire munke, som nu skal arbejde i Neuzelle, er udsendt af abbed Maximillian Heim, der har ledet Heiligenkreuz siden 2011. De kommer på indbydelse af biskop Wolfgang Ipoldt af Görlitz. Pater Simeon vil blive den første prior for nygrundlæggelsen. Neuzelle ligger i et meget sekulariseret område; men det er tanken, at klostret

Abbed Maximillian velsigner p. prior Simeon, p. Meinrad og fr. Alberich ved udsendelsen til Neuzelle. Foto: Stift Heiligenkreuz.

skal være et nyt åndeligt centrum med fast gregoriansk korsang, gæsteafdeling og udadrettet ungdomsarbejde i et område, hvor meget få bekender sig til kristendommen. Neuzelle er Europas nordligste eksempel på bøhmisk barok. Det blev lukket som kloster i 1817. Efter Murens fald er bygningerne

løbende blevet sat i stand. EU, delstaten Brandenburg og forskellige stiftelser har investeret omkring 50 millioner euro i projektet.

LR

Der er dømt teamwork i Limburg

Den fremtidige biskop Georg Bätzing ser sig selv som holdspiller.

UDNÆVNELSER ”Bed for mig, at vores vej sammen bliver god, og at den kommer til at stå under Guds velsignelse”, siger Georg Bätzing, der den 18. september indsættes i sit nye embede som biskop af Limburg.

Den vej, han nu går ind på, er ikke den letteste. Bätzing tiltræder som biskop, efter at bispestolen i mere end to år har stået tom. I 2014 måtte daværende biskop Franz-Peter Tebartz-van-Elst forlade sit embede efter mange måneders heftig debat om et byggeprojekt, der sprængte alle omkostningsrammer, viste mangel på transparens i bispeddømmets forvaltning og udstillede biskoppens egenrådige ledelsesstil. Biskoppen, der i boulevardpressen blev kaldt ”*der Protzbischof*” (pralebiskoppen), tolkede sagen som en strid mellem Kirkens højre- og venstrefløj, mens præfekt for Troselærekongregationen, kardinal Gerhard Müller, talte om ”en uværdig klapjagt”.

Bispeddømmet står nu tilbage med renoveret administrationsbygning og en nybygget bispebolig. Hele 31 millioner euro blev regningen på. Til gengæld har den

nye bispebolig fået topkarakterer af tyske arkitekturkritikere.

Den nye biskop lader det stå åbent, om han vil flytte ind i bispeboligen. Først når han har hørt på, hvad de sagkyndige har at sige, vil han træffe en beslutning. Men det ligger fast, at der skal findes en fornuftig anvendelse for bygningen efter alle de mange penge, der er brugt på den, fastslog Bätzing ved en pressekonference i Limburg den 7. juli.

Ved pressekonferencen definerede han sig selv som holdspiller, uden at det dog dermed er antydning, at han har svært ved at tage beslutninger. Bätzing kommer fra en stilling som generalvikar i Trier – og er vokset op i området.

Store udfordringer venter på Bätzing

Første prioritet er at få genskabt den nødvendige tillid mellem bispeembedet og Kirkens basis i Limburg. Bätzing overtager bispestolen i en tid, hvor der sker store ændringer i Limburg. Allerede under forgængeren var der begyndt en proces

Georg Bätzing indsættes den 18. september som ny biskop af Limburg. Han efterfølger biskop Franz-Peter Tebartz-van-Elst, der trådte tilbage den 26. marts 2014 efter længere tids uro.

med strukturreformer og sammenlægninger af sogne til storsogne. På grund af den demografiske udvikling er bispeddømmet de seneste 10 år skrumpet med 50.000 medlemmer til de nuværende 638.000. Limburg er bispesæde i et bispeddømme præget af store modsætninger mellem på

den ene side meget landlige områder med stærke kirkelige traditioner og på den anden side den sekulariserede metropol Frankfurt am Main.

LR

Limburgsagen

2007

Domkapitlet beslutter at bygge ny bispebolig og sætte en administrationsbygning i stand.

Maj 2010

Byggeprojektet begynder.

29. juni 2013

Stiftscentret indvies.

8. juli 2013

Bispeddømmet meddeler, at man endnu ikke kender de samlede omkostninger på byggeprojektet.

25. august 2013

Fællesrådet for katolikker i Frankfurt forlanger fuld åbenhed om byggeomkostningerne.

14. september 2013

En fælleserklæring fra biskop og domkapitel i Limburg meddeler, at en kommission under Den tyske Bispekonference skal undersøge sagen.

7. oktober 2013

Bispeddømmet meddeler, at byggeomkostningerne er omkring 31 millioner euro.

23. oktober 2013

Biskop Tebartz-van-Elst går på orlov.

24. oktober 2013

Den tyske Bispekonference nedsætter en kommission, der skal undersøge byggesagen i Limburg. Domprovst i Paderborn, Manfred Grothe, udnævnes til leder af kommissionen.

26. marts 2014

Tebartz-van-Elst træder tilbage som biskop. Manfred Grothe udnævnes af pave Franz til apostolisk administrator af bispeddømmet Limburg.

Den tyske Bispekonference konkluderer i sin rapport, at der systematisk er misinformeret om for lave byggeomkostninger, kontrol er forhindret og kirkelige regler ikke overholdt.

18. juli 2014

Bispeddømmet Limburg fremlægger en rapport om sin økonomi.

Kilde: *KNA*

Hvorfor kunne Peter ikke gå på vandet?

Kærnesteder i Det nye Testamente foldet ud i lyset af jødisk tradition.

BIBELARBEJDE Årets studieuge i Haus Ohrbeck lagde efter en kort præsentation af programmet ud med den hårde eksegese. Hans Georg Gradl, professor ved Triers universitet i Det nye Testamente, trak de teologiske grundlinjer op i Matthæusevangeliet og beskrev Matthæus som den, der danner den teologiske bro mellem Det nye og Det gamle Testamente. Matthæusevangeliet er et jødekristent evangelium, der viser fortrolighed med jødiske skikke og bud. Der er kontinuitet i forhold til den gammeltestamentelige frelseshistorie, for i Jesus går de gammeltestamentelige profetier i opfyldelse.

Gradl tog tre nedslag i den græske grundtekst for at belyse følgende: hvordan er forholdet mellem den nye kristne menighed og den jødiske? Hvilket billede tegner sig af

Sigurd Langeland, provst Rempfert, formand for Ansgarwerk Münster, og Miroslaw Dudek, bispesvikar for præster og diakoner, skiftes til at skrive kommentarer til Matthæus 14,22-33. Foto: Lisbeth Rütz.

forholdet mellem Kristus og Kirken? Hvad er Kirkens sendelse? Hvem er den sendt til?

Han tog udgangspunkt i sin egen oversættelse, hvor han gik helt ned i sproglige detaljer og oversættelsestekniske overvejelser. Det var en berigelse at opleve Gradl åbne teksten ved at dykke ned i grundtekstens græske og bruge de sproglige træk til at vise nye sider af en tekst, vi alle sammen kender.

I fortællingen om Peters vandring på søen (Matthæus 14,22-33) redder Jesus Peter, der går på bølgerne og er ved at synke. Jesus er altid med ved opruddet, og vi er altid undervejs. Der står ”straks” - ikke færre end 22 gange i Matthæusevangeliet. En visuel udgave af historien om Peters vandring på bølgerne møder man på vejen ud af Peterskirken i Giotto's mosaik *la Navicella*, hvor den synkende båd bliver et kraftfuldt billede på Kirken, der møder Jesus som redder og ledsager – som den, der er med os alle dage og hjælper os til at tro.

Hvordan lever man Bjergprædikenen?

Desværre har vi haft en stærkt moraliserende forståelse af bjergprædikenen. Men Bjergprædikenen har intet med en modløs pacifisme eller passivitet at gøre. Tværtimod giver Jesus kreative impulser til, hvordan man bryder den onde cirkel og overvinder en konflikt-

situation. Det er vores egen opgave at finde svar, for vi kan ikke aflede en direkte norm af teksten. Det var den overraskende konklusion fra Georg Steins, professor i Det gamle Testamente ved universitetet i Osnabrück.

Han argumenterede for nye tolkninger af Bjergprædikenen og Fadervor ved at se dem i lyset af den gammeltestamentelige tradition.

Bønlinjen ”ske din vilje” tolkede han ikke som en resignationsbøn, men som en protestbøn. Steins argumenterede for, at tiltalen af Gud som far udtrykker et traditionelt, jødisk gudsforhold. Far bruges ikke i modsætning til mor – men i modsætning til andre autoritetstitler.

En behagelig afveksling til den krævende eksegese bragte Friederike Andrea Dorner fra bispedømmets museum. Sammen med os deltagere afdækkede hun, hvordan farver, komposition og andre elementer udtrykker budskabet barmhjertighed i Paolo Veroneses billede ”Fest i Simons hus”.

Miroslaw Dudek demonstrerer Lukas 6,29 på biskop Czeslaw. Foto: Lisbeth Rütz.

Billedet viser den kendte situation, hvor Maria Magdalene falder på knæ for Jesus og salver hans fødder. Analysen af dette og flere moderne billeder blev lidt af en øjenåbner og inspirerede til at bruge billeder i katekesen.

LR

Vær barmhjertige

Årets studieuge i Haus Ohrbeck handlede om barmhjertighed – i Bibelen og i vores eget liv.

EFTERUDDANNELSE For 44. gang i træk var der fra 27. juni til 4. juli studieuge i Haus Ohrbeck ved Osnabrück. Omkring 30 præster, præstestuderende, ordensfolk, kateketer og andre aktive i de nordiske bispedømmer deltog. Studieugen er et tilbud til nordiske katolikker, der har gode tyskkundskaber og er aktive i kirkeligt arbejde. Den giver mulighed for netværksdannelse mellem de nordiske katolikker.

Temaet i år var „Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtoffer“ (Matt 9,13). Temaet blev belyst gennem bibelarbejde, billedanalyse og med sang og musik. Rammen om det hele var den daglige messe og tidebønnerne. Studieugen blev afsluttet med et besøg i birgittinerindernes kloster i Bremen, hvor der blev fejret en takkemesse for helgenkåringen af Elisabeth Hesselblad.

LR

Det handler om at skelne

Barmhjertighed i den pastorale praksis.

SOCIALLÆRE Barmhjertighed – hvad betyder det ord egentlig for jer? Det spørgsmål opkastede Marianne Heimbach-Steins, der er professor i katolsk sociallære og leder af afdelingen for studier i socialetik ved universitetet i Münster. De fleste oplevede ordet som ret gammeldags. Men alligevel er det et vigtigt begreb ude i den pastorale praksis. Der kommer mange mennesker til samtaler, og de har ofte ikke mødt ret meget barmhjertighed i deres liv. Der er et stort behov for sakramenter blandt mange svagtstående, sagde Marianne Heimbach-Steins. Flere gav hende ret og pegede på nødvendigheden af, at præsterne

bliver mere tilgængelige, når man vil skrifte. Generalvikar Niels Engelbrecht bekræftede behovet og fortalte om kødannelser foran skriftestolene i Odense til årets valfarter i anledning af Barmhjertighedens år.

Glæde ved kærligheden og glæde ved troen er fortegnet for dette pontifikat. Men hvad gør man egentlig rent pastoralt i en tid, hvor der i Vesten opleves en kløft mellem Kirkens normer og så den levede praksis? En tid hvor der er pres på den traditionelle familiemodell? I vores del af verden har vi især et problem med de mange fraskilte og gengifte, og i princippet skal mange katolikker slet ikke modtage eukaristien.

Men, siger paven – sakramenterne er ikke belønninger til de fuldkomne, men derimod til støtte og hjælp for de svage, konstaterede Marianne Heimbach-Steins.

Amoris laetitia (Kærlighedens glæde) hedder den exhortation, hvor pave Frans sammenfatter familiesynodens arbejde. Skrivelsen kaster et realistisk blik på en virkelighed, der i sig selv rummer komplekse problemstillinger. Det drejer sig om konkrete mennesker i konkrete situationer, sagde Marianne Heimbach-Steins. Hun fremhævede, at der findes et sandhedernes hierarki, og at der også findes et hierarki mellem dyderne. Barmhjertighed er den største dyd, og der er behov for, at det afspejles i Kirkens praksis. Kirkens lære om det sakramentale, livslange ægteskab, hvor begge parter lover hinanden livslang troskab, er uforandret. Men vi lever i en

dynamisk virkelighed, hvor billedet ikke bare er sort-hvidt. Normerne må læses i lyset af situationen. *Amoris laetitia* sætter ny, stærk accent på den individuelle samvittighed. Det handler om kunsten at skelne i de enkelte konkrete situationer, sagde hun.

Biskop Franz-Josef Bode fortalte om sin deltagelse i familiesynoden i Rom og om den store kløft mellem liv og lære i Kirken. I den vestlige presse har man mest hæftet sig ved fraskilte og gengifte; men familiesynoden handlede om mange flere ting end fraskilte og gengifte. I Afrika er polygami et stort tema. Biskoppen konkluderede, at *Amoris laetitia* lægger op til en ny og mere krævende pastoral praksis. Samtidig er der også behov for en grundigere ægteskabsforberedelse.

LR

Barmhjertighedens kultur

Alfons Strodt og p. Franz Richardt fortalte om hvordan vi kan leve barmhjertigheden i vores eget liv.

SJÆLESORG Årets studieuge var fuld af intellektuelle udfordringer, men der var også tid til, at deltagerne kunne sætte begrebet barmhjertighed i forhold til deres eget liv. Det var både underholdende og gribende, da msgr Alfons Strodt fra domkapitlet i Osnabrück delte mange års erfaringer som sjælesørger blandt marginaliserede med os. ”Jesus henter mennesket tilbage i et tilhørsforhold til

Gud. Dette tilhørsforhold skal vi igen og igen sige ja til. Og som kirkefællesskab skal vi signalere det i vores kultur. Mange mennesker lider under at være uønskede – ikke at have et tilhørsforhold”, sagde Strodt, der advarede mod Facebook som en nem mulighed for sladder og bagtalelse.

”Jeg ser meget mere i dig end det du har gjort. Når jeg siger det til fangerne, blomstrer de op”, sagde Strodt, der fortalte

om sine erfaringer som fængselspræst for italienske og spanske indsatte. Strodt så det som meget vigtigt, at lægfolkene er med til at holde Kirken i gang som et livgivende sted og fortalte om sine erfaringer fra Sydamerika. Mange steder kommer præsten kun én gang om året til første kommunion; men lægfolkene er med til at holde kirkerne levende ved at bruge kirken hver dag til tilbedelse, rosenkrans og meget mere.

Franciskaneren p. Franz Richardt, daglig leder af Haus Ohrbeck, rundede ugen af med et oplæg om det arbejde, Haus Ohrbeck gør for at uddanne mennesker til at ledsage mennesker i sorg. Uddannelsen tager i alt 254 timer og i øjeblikket er der i

bispedømmet over 20 uddannede ledsagere, som er meget efterspurgt. LR

Msgr. Alfons Strodt, medlem af domkapitlet ved domkirken i Osnabrück, fortalte og sang om barmhjertighed i praksis. Foto: Lisbeth Rütz.

PRÆDIKEN Lad os indledningsvist reflektere over ilden og dens betydning for mennesker igennem tiden: Tilberedelse af brød og diverse retter forudsætter ild og et godt komfur. Ild kan skabe glæde. Tænk på et festligt dækket bord, hvor lys ikke må mangle, eller på sankthansaftenens skønne bål, som igen tændtes for ikke så længe siden. Folk finder varme og glæder sig specielt, når Lange-Müllers (1850-1926) Midsommervise synges. I godt vejr er det let at få gang i bålene, men hvis det regner, kommer der ofte vanskeligheder, og det kan i værste fald mislykkes. Familier må passe på, at deres børn ikke kommer for tæt på flammerne og brænder sig. Med fryd iagttages heksens flugt til Bloksbjerg, et tegn på, at det onde skal fjernes fra vor midte (Deuteronomium (= 5 Mos) 13,6).

Set med Jesu øjne gælder det fortsat og for alvor, at det onde skal fjernes fra vor midte, da alle trænger til at renses ved erkendelse og bekendelse for ret at kunne leve. Føde er nødvendig til opretholdelse af eksistensen, men den må ikke ophobes. Affaldsstofferne skal væk, ellers dør man. Aldrig må gentages det, som engang skete: egentlig afbrænding af kvinder, der betragtedes som hekse, således som nogle anklagede den hellige Jeanne D'Arc (ca. 1412-1431) for at være. Her fænger ondskabens og ikke kærlighedens ild. – Husenes arne var tidligere familiens centrum, hvorom man samledes. Under et ophold i Catalonien 1956-1957 deltog jeg, en fremmed, men som det tydeligt følte, accepteret som en af deres egne, hver vinteraften i den af husmoderen ledede rosenkransbøn omkring et kulbækken (spansk "braseiro"). I antikkens Rom var der foruden familiernes private den over alle andre fremherskende byens arne, dens hjerte, hvor ilden aldrig måtte gå ud. Den vogtedes af gudinden Vestas kvindelige præster, seks vestalinder under ledelse af *Vestalia Maxima*. Disse, der skulle leve cølibatært udvalgte fra adelige slægter, vist stor ære og rangerede højt over almindelige borgere. Ilden måtte aldrig gå ud. Skete det for en vestalinde, blev hun på befaling af *Pontifex Maximus* (ypperstepræst) pisket. Forbrød hun sig seksuelt, var straffen levende begravelse ved indmuring. Centrum i de græske bystater *pryteion* (rådhus) var ligeledes arnen, hvor helte hyldedes med æresbevisninger, fremmede ambassadører blev modtaget m.v. Arnen var helliget gudinden Hestia (svarende til romernes Vesta). Ilden måtte aldrig slukkes. Vigtigst af alle var Athens *Pryteion*. Fra dets arne medbragtes ild til et nyt *pryteion*, når en koloni skulle anlægges.

I gammelpersisk religion bar præster rituelle handsker og slør for munden for ikke at forurene ilden. En ildkult fandtes også hos oldtidens litauere. I den indiske Vedareligion spiller guden Agni (= Ilden) en hovedrolle, og dyrkelse af solen var udbredt som eksempelvis romernes *Sol Invictus* (Solen, der ikke kan besejres). For at hjælpe menneskene stjal titanen Prometheus ilden fra guderne. Under israeliternes ørkenvandring førtes de om natten videre af Herren med en ildsøjle (Exodus (= 2 Mos) 13,21) og Åbenbaringsteltet var at skue som ild (ibid. 40,28) = Han var nærværende som hjertet i deres midte. I Jerusalems tempel gjaldt følgende lov: "Ilden på alteret skal holdes brændende. Den må ikke slukkes" (Leviticus (= 3 Mos) 6,5). Hvis præster bringer uhellig ild, slår Herrens ild ud og tilintetgør dem (ibid. 10,1ff.). Jahve åbenbarer sig for Moses i ild, der ikke går ud, fordi den er evig (Exod 3,2ff.). Jahve

"Ild er jeg kommet for at kaste på jorden"

20. søndag i årskredsen (søndagstekstrække C). Tekster: Jer 38,4-6.8-10; Hebr 12,1-4; Luk 12,49-53.

Tekst: Pastor Erling Brodersen

er en fortærende ild (Deuteronomium (= 5 Mos) 4,24). Dette viser sig på forskellig vis: til troendes glæde og jubel: fortæring af ofre (1 Kong 18,38), som vrede og straf (Deut 32,22), som fortæring af dem han bruger i sin tjeneste, når de fuldt aktive tager imod det (Sl 69,10). Paulus giver personligt vidnesbyrd derom: "Jeg er korsfæstet med Kristus. Jeg lever ikke mere selv, men Kristus lever i mig" (Gal 2,19 ff.).

Tunger af ild

På pinsedagen kom Helligånden over de forventningsfuldt troende med tunger af ild (ApG 2,1ff.). Dette bevirkede fornyelse, frimodighed, åbenhed og udrustede dem med gaver til brug i menighederne og den verdensomspændende mission, der var og forbliver Guds vilje (Matt 28,18 ff.): at udfri menneskene af mørket og føre dem ind i lyset. Igennem dåb og firmelse, vand og ild (Matt 3,11) bliver vi frigjort og bemyndiges til at aktivere og videreføre Guds vilje. Nu kommer det så an på vores reaktion. Forbliver sakramenterne som en gave, der aldrig pakkes ud og bruges, eller bliver de aktivt modtaget? For mig at se er det første nok mestendels desværre tilfældet. Kristendommen i den vestlige verden synes ikke bare at stagnere, men hurtigt at minimeres. Man er travlt optaget af kvantitet, mindre af kvalitet. Hvor er glæden og varmen at finde? Hos præster, i ordenshuse, i menighederne? Åndens ild mærkes næsten ikke mere, men snarere en anden, giftig, ødelæggende, som apostlen Jakob taler om: tungens. Den er lille, men formår at sætte en skov i brand. Med den lovprises Gud, imens næsten forbandes (Jak 3,1-12). Den bruges ikke altid helbredende. Den rygende væge slukkes (Es 42,3). Da

der i fordums dage dyrkedes ægte sport uden doping og cool business var deltagerne engagerede i løb for at opnå glæde og måske en forgængelig sejrskrans. Mange kristne var optaget af et helt andet løb, der tilsigtede at opnå en sejrskrans, der aldrig visner (1 Kor 9,24 ff.). I Den katolske Kirke opleves i vore dage vidt og bredt en liturgi, der trods det objektivt givne ufatteligt store minder om en dødsenstrist, iskold puritanisme, der er fjernt fra nogen form for udstråling. Vi præster må ikke glemme apostlen Paulus' opfordring til Timotheus: "Jeg påmind dig om at opflamme den nådegave fra Gud, som du modtog ved min håndspålæggelse, for Gud har ikke givet os en fej ånd, men en ånd med kraft, kærlighed og besindighed" (2 Tim 1,6 ff.). Både præster og menighederne skal se til at vågne, være aktive, åbne for fremmede, gå ud og forkynde Evangeliet!

I Honolulu domkirke oplevede jeg en omfavnende klerus og menighed i et fællesskab, som jeg her til lands aldrig har mødt magen til. En indelukket atmosfære er kvælende og driver adskillige søgende væk. Det er virkelig et Guds under, at der trods det kolde, sladdervorne klima stadigvæk findes konvertitter. Jeg hørte om en præst, der indbød gæster til kirkekaffe. Fra menigheden mødtes han af blikke, der kunne dræbe. De var tilfredse med deres lukkede klub. Andre havde de ikke brug for. En tidligere menighedsrådsformand har træffende ramt hoved på sømmet ved at kalde dette show for "vor hjemlige andegård". – Profeten Jeremias var nær blevet dræbt for at sige sandheden. Den var ilde hørt. Forfatteren af Hebræerbrevet opfordrer i lyset af det, der trods svære forfølgelser ligger forude til ikke at opgive,

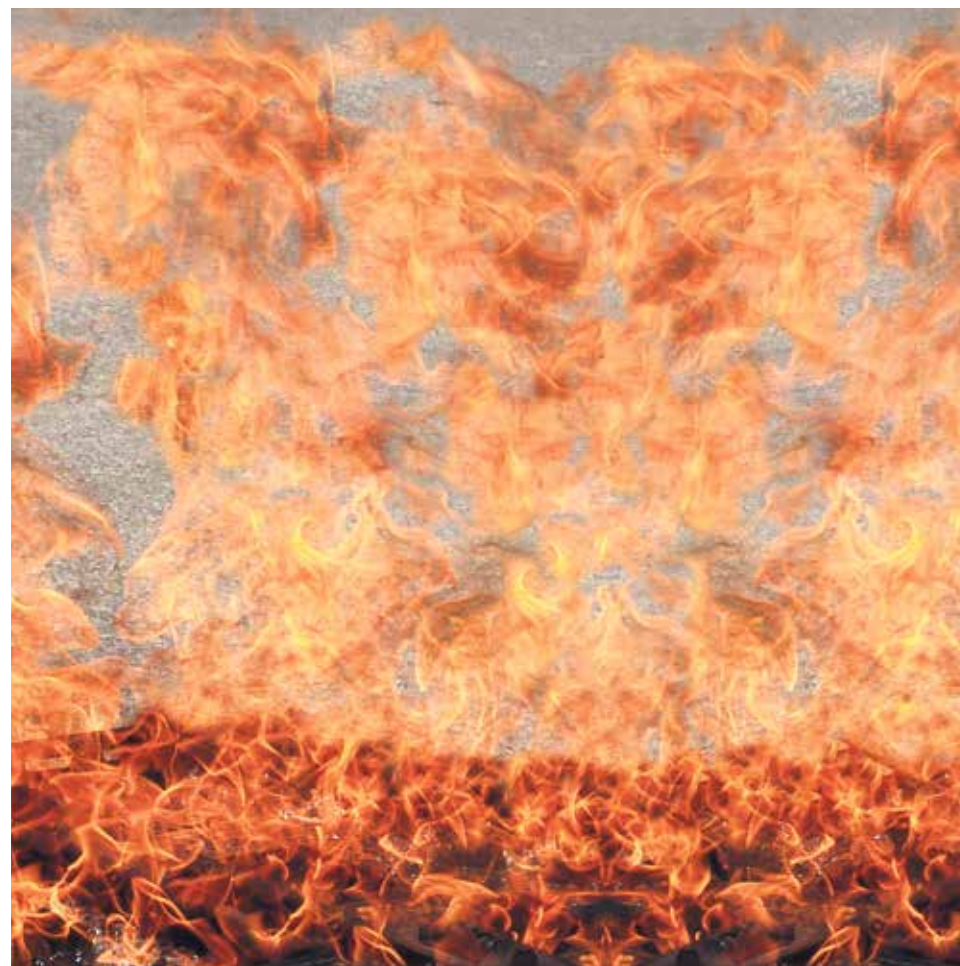
men fortsætte løbet med blikket rettet mod Jesus. Ilden er kastet. Den skal fænge! Når det sker, bliver mennesket grebet af indre glæde, som han eller hun trænger til at dele med andre. Nogle lytter og vil gerne opleve det samme. Andre viser måske ligegyldighed eller komplet afvisning.

Således er splittelse uundgåelig, være det i en familie, blandt venner eller i Kirken, hvor flere tilsyneladende ikke ønsker at søge større dybder. De er godt tilfredse med det, de har for sig selv. Fornynelsesbevægelser, der så at sige brænder for sagen, lider hos os trange kår. Jesus har taget stilling til situationen i det brev, der blev sendt til menigheden i Laodikea: "Jeg kender dine gerninger, du er hverken kold eller varm.

Gid du var enten kold eller varm! Men nu, da du er lunken og hverken varm eller kold, vil jeg udspy dig af min mund" (Åb 3,15 ff.). Kirken har ved Guds nåde fået en leder, pave Franciscus, i hvem ilden fænger, og som derfor følgerigt deler vandene. Han er trods sin høje alder frisk, "med ildhu taler og underviser han udførligt om Jesus" (ApG 18,25). Med begejstring hører mange, der åbenbart langt fra er kristne (kolde kan blive varme!) på ham, i Kirken skaber han derimod som sin Herre splittelse. Nogle elsker og beundrer det, paven siger og gør, især for de mindste og udstødte. Deri følger han uden tvivl radikalt Jesus. Andre er ikke alene forbeholdne, men ønsker sikkert en sådan pave langt væk. De foretrækker én, der troner stift i et palads. Pave Franciscus går den vej, der fører til Guds herlighed i det evige liv (Matt 5-7.25,31-46. Luk 10,25-37)! Han har heller ikke undladt tiltrængt at revse en samling forbenede kardinaler (Matt 11,20-24). Til mange i Kirkens klerus og menigheder må siges: "Det er på tide at stå op af søvne...og tage lysets rustning på" (Rom 13,11 ff.). – Ilden: glæde, kraft, renhed, varme, hvis mennesker passer den. Gør de det ikke, er der fare for dens mulige andre effekter: depression, urenhed, ødelæggelse og Helvede. Det gælder lys eller mørke, liv eller død. Den hellige Skrift taler om begge mulige virkninger. Hvis vi er modtagelige, lader ilden fænge ved at prøves, renses og give ilden videre, så fuldendes vi i Åndens ild til evigt fællesskab med Gud og hans helgener. Kirkens største liturgiske udfoldelse finder sted under påskevigilien: I mørke tændes ilden. Ved ilden tændes påskelyset, der symboliserer den korsfæstede, opstandne Kristus til stede midt i tiden. Påskelyset giver senere lys til de små kærter (lys af Lys) og symboliserer de troende, der hjælper hverandre (lys til bevarende af lys) på deres pilgrimsvandring mod målet. Der bedes indledningsvist: "Velsign denne nye ild, som oplyser natten, og opflam vor længsel efter dig, det uforgængelige lys, så vi med rent hjerte når frem til den evige påskefest. Amen!"

Ikke fred, men splid

20. almindelige søndag – Luk 12,49-53; "Ild er jeg kommet for at kaste på jorden, og hvor ville jeg ønske, at den allerede havde fænget. Men en dåb skal jeg døbes med, og hvor det knuger mig, indtil den er fuldendt. Mener I, at jeg er kommet for at bringe fred på jorden? Nej, siger jeg, ikke fred, men splid. Fra nu af vil fem i samme hus være i splid, tre mod to og to mod tre, far i splid med søn, og søn med far, mor med datter, og datter med mor, svigermor med sin svigerdatter, og svigerdatter med sin svigermor."

Billede: Martin Manigatterer.Pfarrbriefservice.de.

Frivillige og beboere fra center Kongelunden på kanalrundfart i København. Foto: Peter Andreas Munk-Nielsen

Caritas-kollekt Søndag den 28. august for Caritas

Kære læser,

Biskop Czeslaw har fastsat den sidste søndag i august som kollekt dag for Caritas. I alle landets katolske kirker bliver der samlet ind til fordel for Caritas' nationale arbejde. Katolsk Orientering har i denne anledning sædvanen tro stillet spalteplass til rådighed. Tak for det. Den bliver brugt til at præsentere de udfordringer og de muligheder, der ligger i at gøre en indsats for flygtningene iblandt os. Og vi gør det med et internationalt perspektiv, fordi vi så bedre kan forstå situationen i vort eget land. For Caritas-kollekten er i år anledning til at fokusere på flygtningearbejdet.

Flere sogne har allerede taget initiativer. Caritas vi gerne hjælpe flere på vej. Derfor har vi netop i de kommende måneder fokus på netop flygtningene i vores samarbejde med sognene. Men i det hele taget vil Caritas gerne styrke det indenlandske arbejde gennem et stærkt partnerskab med sognene om det, der er brug for lokalt og mulighed for i Kirken.

Caritas fortsætter også arbejdet for au pairs gennem Au Pair Network. Arbejdet er nu forankret i ca. 10 byer og ikke mindst i katolske sogne. PREP-kurser bliver afholdt. I det storkøbenhavnske samarbejde der på tværs af sognene i forbindelse med flygtninge på Center Kongelunden, som man kan læse om på disse sider. Det sker også i forbindelse med det kommende Jesu Hjerter Center. Spændende, at sognene går sammen på tværs.

Det nationale arbejde vokser først og fremmest på baggrund af frivillige, der stiller sig til rådighed. Caritas kan bakke op økonomisk og med rådgivning. Vi håber, at mange vil bidrage til, at Kirkens karitative

virke bliver styrket, så flere mennesker får en håndsækning, gennem kollekten på søndag.

Jann Sjursen,
Generalsekretær for Caritas

"Caritas-kollekten er et meget synligt tegn på, at Caritas er en del af Kirken. Vi glæder os over katolikkernes økonomiske støtte, ligesom forbøn og frivilligt arbejde er uvurderligt for indsatsen for at række ud til mennesker – også i Danmark."

Christa Bonde, formand for Caritas Danmark

Flygtningekrisen i Europa

Overvældet af volden og ødelæggelsen i Syrien er millioner af mænd, kvinder og børn flygtet fra landet og har søgt tilflugt i Europa i løbet af det seneste år. Her er et overblik over Caritas' indsats i Europa.

Tekst af: Andreas Riis, Au pair-koordinator Foto: Caritas Internationalis

Desperate syriske familier har rejst med de ejendele, de havde, på hvilken som helst måde, der var mulig for dem. Nogen gik hundredvis af kilometer i ikke bare dage, men uger, på jagt efter tilflugtssteder. Andre tog busser, tog eller overfyldte både over Middelhavet i usikre farvande, som tog livet af deres nærmeste.

Denne massevandring med millioner af mennesker skabte en global humanitær krise fra Mellemøsten over hele Europa, idet desperate syrere søgte et liv i frihed fra krig og vold.

Pave Frans har været ligefrem i sin støtte til de syrere, som er blevet fordrevet i den fem år lange konflikt i deres hjemland. I april besøgte han den græske ø Lesbos, hvor han mødte flygtningene og tog 12 syrere med sig tilbage til Italien. Han har opfordret alle sogne i Europa til at følge hans eksempel og byde en familie velkommen.

Grækenland har været på frontlinjen i denne humanitære krise. Over en million mennesker har krydset over til Grækenland sidste år i menneskesmugleres improviserede både, og endnu 150.000 i 2016. Næsten halvdelen rejste fra Tyrkiet til den lillebitte ø Lesbos. Over 55 procent var kvinder og børn.

Det græske Caritas Hellas har – sammen med sine søsterorganisationer – åbnet et hotel på øen for flygtninge og migranter. Caritas-ansatte har uddelt mad, tøj og soveposer til nyankomne. Organisationen har også arbejdet sammen med et lokalt hospital for at sikre, at der var læger på tilkaldevagt døgnet rundt.

"Vi må kunne gøre mere for dem. Nationerne må kunne stå sammen for at mindske denne lidelse." – Kardinal Luis Antonio Tagle, præsident for Caritas Internationalis, i Idomeni, Grækenland, oktober 2015.

Tusinder af syriske migranter kom også frem til Athen og gennem det nordlige Grækenland til den tidligere jugoslaviske republik Makedonien i et forsøg på at få adgang til Nordeuropa.

Caritas sørgede for mad til omkring 80.000 mennesker, 4.000 regnslag og 2.000 rygsække samt information og rådgivning til flygtninge i grænsebyen Idomeni.

"Jeg vil ikke indskrives til værnepligt. Jeg vil ikke dø i krigen. Min fremtid er på den anden side af de her skinner." - Mohammed, elektronikingeniør fra Damaskus

Caritas Makedoniens feltkøkkener på grænsen til Grækenland gav også hundredvis af trætte og kolde mennesker varm suppe, brød og te. I vintermånederne sørgede frivillige for varme jakker, både og hatte samt information om farerne ved menneskehandel og udnyttelse.

Tusinder af flygtninge rejste lange afstande gennem Serbien for at få et bedre liv og politisk asyl.

Grupper fra Caritas Serbien nåede ud til over 110.000 af de mest sårbare mennesker, der krydsede landet. Medarbejderne gav flygtningene tøj, mad og hygiejne-kits, samt brusebade og information.

"At gå her er lige som at gå fra New York til Peru, bare længere. Vi klarede det." – en flygtning i Serbien. Da Ungarn lukkede sin grænse af, og migranterne blev tvunget til at ændre deres rute, svarede Caritas Kroatien med mad, lejrsejle og tæpper til de uventede ankomne.

Caritas Slovenien sørgede for nødhjælp i form af mad, vand og internet-hotspots. Organisationen modtog hjælp fra Caritas Ungarn, som udsendte et hold af læger til opsætning af behandlingstelte i en transit-lejr, som var tiltænkt 2.000 mennesker, men som kom til at rumme 20.000, da krisen var på sit højeste.

Med hjælp fra mere end 15.000 frivillige sørgede Caritas Østrig for mad, vand, hygiejne-pakker, tøj, husly og information. Caritas spiller også en vigtig rolle i at forbinde lokalsamfund med flygtninge ved at tilbyde værdifuld information og opfordre til direkte interaktion mellem flygtninge og deres værtssamfund.

På den anden side af Europa har den franske Caritas, Secours Catholique, været i gang med at hjælpe folk, som har slået lejr tæt ved havnen i Calais. Secours Catholique-ansatte har givet juridisk hjælp, varme drikke, sprogundervisning og genopladning af mobiltelefoner. Personalet har også opfordret den franske regering til at anlægge en mere retfærdig og human tilgang til at håndtere krisen.

Artiklen er oversat fra Caritas Internationalis' kampagne "Peace is possible in Syria".

Naja Mottelson leger med børn fra center Kongelunden i Kongens Have.

Boldspil, udflugter og masser af udfordringer

Caritas har bevilget næsten 60.000 kr. til flygtningeprojektet "Den fremmede er vor gæst", som vokser sig stadig større. Nu håber gruppen på omkring 40 frivillige fra Sankt Ansgar og Sakramentskirkens menigheder på, at frivillige fra Skt. Annæ Kirke også tilslutter sig projektet, så de bliver endnu flere, der en gang om måneden tager sammen ud og besøger asylansøgerne på Center Kongelunden på Amager.

Tekst og Foto af: Peter Andreas Munk-Nielsen, Studentermedhjælp

"Det er til stor glæde for os, at gruppen er i livlig vækst," lyder det fra Naja Mottelson, der er med i styregruppen for projektet. Aktiviteterne ved besøgene består af hovedsageligt af bold- og brætspil, tegnestue og samtaler med beboerne over medbragt kaffe og kage. Men som et nyt initiativ har gruppen i juni måned taget flygtningene med på kanalrundfart og efterfølgende til frokost og marionetteater i Kongens Have – et tiltag, der aldrig havde været muligt uden Caritas' økonomiske støtte fra Diakonipuljen", understreger Naja.

HELE TIDEN NYE UDFORDRINGER

I takt med, at gruppen bliver større, forventer Naja også, at indsatsområdet bliver større.

"Efter sommerferien regner vi med at øge hyppigheden af vores besøg og aktiviteter til to lørdage om måneden. En lørdag tager vi ud og laver aktiviteter ved centeret. En anden arrangerer vi en udflugt," lyder det. Derfor

håber hun også, at endnu flere vil melde sig som frivillige til projektet: "Vi kan altid bruge flere frivillige – nogle kan hjælpe med at arrangere lege og værksteder, mens andre kan lave madpakker til udflugterne, købe ind og hjælpe til med andre forberedelser af arrangementerne."

Og grundige forberedelser og koordination er nødvendigt for, at projektet kan fungere. For Naja indrømmer, at projektet ikke er uden udfordringer: "Annoncering af aktiviteter og mundtlig kommunikation har været et problem, da ikke alle taler og læser godt engelsk. Vi har også været nødt til at skaffe os viden om, hvordan beboernes dagligdag ser ud, så de tilbud, vi planlægger, rent faktisk kan passe ind i deres liv. Især de voksne er generte, men vi ser en langsom udvikling mod nogle gode relationer."

MED UDGANGSPUNKT I CARITAS OG KIRKEN

Naja ser en åbenlys kobling mellem projektet, Ca-

ritas' værdigrundlag og Den katolske Kirkes sociallære: "Som kristne tror vi på, at vi som mennesker har et ansvar over for hinanden. Kristus lærer os, at vores pligt er at elske vores næste som os selv. Hvis vi virkelig tror på det bud, kan vi ikke tillade os kun at se med forfærdelse på den katastrofe, der foregår i øjeblikket, hvor familier og børn tvinges til at flygte fra deres hjem og leve under umenneskelige forhold. De har krav på vores hjælp og vores kærlighed." Oprindeligt var det for at gøre sin pligt som kristen, at hun meldte sig til gruppen. Men det viste sig at blive mere end en pligt: "Jeg havde forventet en masse bøv, men når man lærer mennesker at kende bare en lille smule, ændrer det sig. Jeg blev overrasket over, hvor meget omhed, man pludselig er i stand til at føle for mennesker, man aldrig har mødt før, og hvis liv, man slet ikke kan forestille sig – det er en stor gave!" afslutter hun.

Diakonipuljen

Har du mødt mennesker, der har brug for hjælp og støtte i livet – men opgivet at hjælpe, fordi du ikke vidste hvordan? Eller fordi, du ikke ville kunne gøre nok alene?

Caritas har etableret en pulje, hvor man gennem de katolske sogne kan søge støtte til socialt hjælpearbejde i Danmark. Vi kalder den Diakonipuljen, og formålet er at hjælpe mennesker, der lever på kanten af samfundet, eller på en eller anden måde har brug for støtte i livet. Aktiviteten skal være åben for alle.

For at gøre mest mulig gavn er det vigtigt, at et hjælpeprojekt kommer godt fra start. Derfor tilbyder vi rådgivning og vejledning, både når en gruppe i sognet har brug for nye idéer, når idéen skal udvikles til et konkret og realistisk projekt, og når og hvis man støder på udfordringer undervejs i det frivillige arbejde.

Interesseret? Kontakt Andreas Riis på 3818 0001 eller ari@caritas.dk!

En enkelt ildsjæl er nok til at starte noget stort

Biskop Czeslaw er bekymret over flygtningesituationen i Europa og peger i dette interview på Kirkens rolle i forhold til udfordringerne i Danmark. Det karitative arbejde skal styrkes.

Tekst af: Jann Sjørnsen, Generalsekretær

"Situationen er i høj grad bekymrende, selvom der altid har været flygtninge i Europa. Men det er anderledes i dag. Ikke siden 2. Verdenskrig har vi haft så mange flygtninge i Europa. Det vil der ikke være nogen ende på, så længe, der er krig, og så længe, der er fattigdom i verden, vil der også være mange, der søger mod Europa i et forståeligt håb om at få et bedre liv. Med vore dages kommunikationsmidler er det jo ikke nogen "hemmelighed", at vi i vores del af verden har det materielt set langt bedre end de fleste andre på jordkloden."

DÅRLIGT TEGN AT SKÆRE I ULANDSBISTANDEN

Det ligger ikke lige for, at biskop Czeslaw skal tage den politiske temperatur på det emne, der har præget den offentlige debat herhjemme det sidste år: Flygtningene. Han er hurtig til at understrege, at han ikke har konkrete løsninger til at skabe fred i Syrien eller afvendelse af flygtningestrømmen. Men uden holdninger er biskoppen ikke i dette interview.

"Det er f.eks. et dårligt tegn, at Danmark har skåret i udviklingsbistanden, fordi dårligere vilkår i de pågældende lande styrker menneskers lyst til at flygte og emigrere. Et uheldigt tegn er det også så drastisk at forsøge at holde flygtninge borte fra Danmark; men det er også klart, at et enkelt land heller ikke kan løse problemerne. Det er selvfølgelig, at f.eks. EU's medlemslande solidarisk finder frem til løsninger."

ALLE LANDE SKAL BIDRAGE

Danmark har ifølge biskoppen ydet et væsentligt bidrag, når det gælder om at tage imod flygtninge, og indtil nu har det ikke været noget stort problem at tage sig af dem. Udfordringen ligger i at finde en løsning, hvis den nuværende strøm af flygtninge fortsætter:

"Jeg siger ikke, at vi bare kan slå dørene op og byde alle og enhver, der har lyst til at komme til Danmark, velkommen, flygtning eller ej. Men vi skal yde vores og gøre det uden på forhånd at definere medmennesker med beskyttelsesbehov som problemer. Alle landene i EU skal

imidlertid bidrage, fordi problemerne kun kan løses i solidaritet."

Vi vender blikket mod Danmark og Kirken. For hvordan er Kirken påvirket af hele situationen? Hvor krigsflygtninge fra Syrien, Afghanistan og andre lande optager det danske samfund generelt, så er det mere migrationen, der ifølge biskoppen præger Kirken:

"Det er migrationen mere generelt, som den katolske kirke oplever på nært hold i disse år. Det er katolikker fra Østeuropa og Afrika, der kommer til Danmark for bl.a. at arbejde og uddanne sig. Det er dem, vi først og fremmest møder til messerne."

DET OFFENTLIGES ANSVAR KAN IKKE STÅ ALENE

I biskoppens optik er det også relevant at have fokus på flygtningene. Sognene blev sidste år bedt om at tjekke op på situationen lokalt. Hvilke behov er der for at hjælpe flygtninge lokalt? Hvilke muligheder er der, for at Kirken kan hjælpe?

"I et land som Danmark skal det store hjælpearbejde først og fremmest foranstalles af det offentlige. Det er f.eks. myndighedernes ansvar at sikre, at flygtninge får tag over hovedet og noget at spise. Men de menneskelige relationer, venskaber og praktisk hjælp i forhold til at finde sig til rette i et lokalsamfund, det især er også en opgave for os som medborgere, for foreninger og kirker. Og så skal man jo heller ikke lukke øjnene for, at der er behov, som det offentlige ikke kan eller vil dække. Det kan være noget så banalt som transportudgifter."

EN ENKELT ILDSJÆL ER NOK...

På den baggrund er der fuld opbakning fra biskoppen til, at Caritas i forbindelse med årets kollekt sætter fokus på flygtningearbejdet lokalt. Biskop Czeslaw glæder sig over de lokale initiativer, der allerede har set dagens lys på området:

"Jeg har ikke kendskab til alt, hvad der sker. Og meget er heller ikke kendt, fordi det bliver mellem mennesker!"

Biskoppen på valfart i Øm. Foto: Jann Sjørnsen

Men det er mit indtryk, at der i stadig flere sogne er grund for et mere organiseret karitativt arbejde, og at Caritas er med til at understøtte denne udvikling. En enkelt ildsjæl er nok til at sætte store ting i gang."

EVANGELIET SKAL LEVES UD

"Ofte er vi mest optaget af forkyndelsens apostolat. Men det karitative må ikke forsvinde for Kirkens virkefelt. Tværtimod hænger det sammen med det at være Kirke. For Kirken må ikke bare være en institution, hvor den rette lære bliver forkyndt, men skal også være et fællesskab, hvor næstekærligheden vokser og rækker ud til andre. Det er banalt, for sådan har det altid været – men det forsømmes indimellem."

Med denne konstatering lægger biskoppen ikke bare op til Caritas-kollekten den 28. august. Nej, det karitative, det at være Caritas, skal være hverdag i Kirken.

Inspirationsdage om flygtninge

Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område?
Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

STED

19. november, Skt. Ansgars Kirke, København
26. november, Vor Frue Kirke, Århus

TID

11:00-15:00

Tilmeld dig ved at sende en mail til Andreas Riis på ari@caritas.dk eller ringe på 3818 0001. Det er uforpligtende at deltage, men vi håber at finde mange nye frivillige – vi ses til inspirationsdag!

"Jeg synes, det er vigtigt at tage ansvar for andre mennesker gennem frivilligt arbejde. Det giver også indsigt i andre menneskers liv – og det kan jeg faktisk lære noget af. Det er dejligt at gøre en forskel for andre. Det flytter noget".

Nadege S. Uwamahoro, frivillig i flygtningearbejdet, Vor Frue Kirke, Aarhus.

► *Fortsat fra side 3.* liv. Trods al deres skønhed er Vatikanets haver ikke mit sande hjem. Det er derimod Deres godhed; her føler jeg mig tryk. Også tak for de venlige ord om taknemmelighed, tak for alt. Vi håber De vil fortsætte deres vandring på den guddommelige barmhjertigheds vej sammen med os og vise os vejen til Jesus og til Gud. Og tak til Deres Eminence [kardinal Sodano] for de ord, som har berørt mig dybt. ”*Cor ad cor loquitur*”. De har mindet mig om dagen for min præstevielse og mit besøg i Freising i 2006, hvor jeg havde

lejlighed til at genopleve dette særlige øjeblik. Jeg kan kun sige at De med disse ord har indfanget essensen af min vision for præstedømmet og mit arbejde som præst.

Jeg er taknemmelig for vort mangeårige venskab, som nu leves tag mod tag [her henviser Benedikt til at de nu bor tæt ved hinanden, red.] – så tæt, at man kan række ud og røre ved det.

Tak, kardinal Müller, for Deres hjælp med at udgive mine nedskrevne refleksioner om præsteembedet, hvorved jeg forsøger at hjælpe mine medbrødre med at forstå det

mysterium, som Gud lægger i vore hænder.

Eucharistomen: Det øjeblik, som min ven [Ruper] Berger ønskede at sammenfatte med dette ord, henviser ikke kun til den menneskelige dimension af taknemmelighed, men også til dens dybere underliggende betydning, som viser sig i liturgien, i Skriften og i ordene *gratias agens benedixit, fregit deditque*.

Eucharistomen leder tankerne hen mod den nye dimension i vor taksigelse, som Kristus formidlede. Korset, lidelse og verdens ondskab. Han forvandlede alt

dette til en ’taksigelse’ og dermed også en ’velsignelse’. Derfor har han på afgørende måde transsubstantieret livet og verden, og han gav, og giver os fortsat hver eneste dag, det sande livs brød som transcenderer verden gennem sin kærligheds kraft.

Til slut vil vi gerne indføje os selv i denne ’tak’ til Vorherre og således modtage nyt liv og bidrage til at overvinde verden, så den ikke længere er dødens sted, men en verden hvor kærligheden har besejret døden”, slutter pave emeritus sin takketal.

”Kærligheden i selve kærligheden”

Barmhjertigheden hos Julian af Norwich. Uddrag af oplæg holdt i familieugen på Magleås juli 2016.

Tekst: Sr. Anna-Maria Kjellegaard OSB

SPIRITUALITET Julian af Norwich, var en engelsk mystiker og teolog. Hun levede fra 1342 til ca. 1416. Hun fik nogle åbenbaringer af Den guddommelige Kærlighed i 1373 og blev efterfølgende rekluse (*eneboer*) i Norwich. I sit enebo bygget op ad Skt. Julians kirke skrev hun gennem 15-20 år om sine åbenbaringer samt hendes egen teologiske refleksion over dem. Det blev til en bog: ”Revelations of Divine Love”, som er udkommet på dansk med titlen: ”Julian af Norwich – Kærlighedens åbenbaring” oversat af Louise Øhrstrøm på Boedals forlag 2010. Desuden er der på Katolsk forlag i 2002 udkommet en lille bog med citater fra Julian samlet i temaer med titlen: ”Kærlighed var hans mening” samlet og oversat af undertegnede. I denne lille bog er der mange temaer fra Julians bog, men ikke et med hendes udsagn om barmhjertigheden.

Hvordan forstår vi egentlig ordet barmhjertighed?

På latin hedder det: *misericordia*. Ordet forekommer mange gange i Salmernes Bog i Det Gamle Testamente, hvor det tidligere blev oversat til miskundhed. Dette ord er afledt af gammeldansk og betyder barmhjertighed, mildhed og overbærenhed. I 1992 oversættelsen af Biblen er det blevet til trofasthed. På engelsk hedder det ”mercy” eller i nogle oversættelser ”love”.

I en engelsk ordforklaring til ”mercy” hedder det: ”*Compassion for the miserable*” – medlidenhed med det – den – elendige. Objektet for barmhjertigheden er altid det miserable – elendige.

Når vi i begyndelsen af hver messe beder: ”Herre forbarm dig – Kyrie eleison”, så er det ikke kun en bøn om tilgivelse for vore synder. Det græske ord: *eleison* indeholder ”olie” – for eksempel i Salme 92,11b ”... du kvæger mig med den friskeste olie” i Vulgata er det: ”*misericordia uberi*” – fuld af barmhjertighed. Olien – salven – som den barmhjertige samaritan udgød på manden, der var faldet i røvernes hænder, helbredte ham. Derfor betyder det, når vi beder ”Kyrie eleison”, at vi ikke kun beder om tilgivelse, men også om at syndens sår i os må blive helbredt.

Julian bruger ikke kun ordet mercy, som på dansk oversættes med barmhjertighed, men også ordene: compassion der bedst oversættes som med-lidenhed, at lide med, og pity, medfølelse. Det er disse tre ord, jeg har brugt til at beskrive barmhjertigheden, som Julian forstår det.

På Julians tid var man meget optaget af synd og evig straf. Det IV. Laterankoncil (1215) forsøgte at gøre opmærksom på den indre motivation for synden og udviklingen af den menneskelige samvittighed, for eksempel via de syv dødssynder. Kirken var opmærksom på, at dette blev gjort forståeligt for det almindelige folk. Dette skete gennem præsternes prædikener, som beskrev synden, og hvordan man bedst kunne undgå at synde. Det var ligeledes IV. Laterankoncil, der bestemte, at man skulle skrive mindst én gang om året. I England blev det på Julians tid til 3 gange årligt: jul, påske og i pinsetiden. Hvis man ikke gik til skrifte til disse tider, blev man ekskommuniceret. Desuden var det pestens tid, som forøgede følelserne af skyld og angst for evig fortabelse, straf. Mange døde uden at have skrifte på grund af manglende præster, som enten selv var døde af pesten eller var bange for at blive smittet. Dette blev anset som en katastrofe og udlagt som Guds straf for en eller anden synd. Derfor var der en skrupuløs beskæftigen sig med specielle synder og grader af skyld for disse samt forsøg på at slette straffen for disse synder. Dette førte senere til afladen og misbrugen af den.

Før åbenbaringerne forstod Julian den guddommelige barmhjertighed som udtryk for, at Gud vendte sig bort fra sin vrede, som han havde på grund af vores synd. Men i løbet af åbenbaringerne lærer hun,

Julian af Norwich foran katedralen i Norwich. Foran sig holder hun Revelations of Divine Love. Foto: Wikipedia.

hvordan Kristus udøver barmhjertigheden overfor synderne:

”Jeg så, hvor meget med-lidenhed Kristus har med os på grund af synden.” Dette påvirker Julian selv, så hun også føler med-lidenhed med sine medkristne: ”som jeg tidligere havde lidt med og følt med-lidenhed, da jeg så Kristi lidelse, blev jeg nu fuld af med-lidenhed for mine medkristne.”

I vores med-lidenhed, barmhjertighed, med vore medmennesker virker Kristi kærlighed. Vi er så at sige kanaler for hans kærlighed ved at vise barmhjertighed. Hun siger: ”Jeg så, at denne ægte med-lidenhed, som man kan have for sine medkristne, er Kristi kærlighed i os.”

I Julians teologi om Treenigheden bruger hun udtrykkene Væren om Faderen, Ska-bereren, Barmhjertighed om Sønnen, Forløseren, og Nåden om Helligånden, som er Kærligheden mellem Faderen og Sønnen. Man skal her lægge mærke til, at det er Sønnen, der beskrives som barmhjertigheden. Det var barmhjertigheden hos Gud Fader, som sendte Sønnen til jorden for at frelse den fortabte menneskehed.

Pavens husprædikant, pater Cantalamessa, siger i den prædiken, han holdt i Peterskirken langfredag følgende: ”Den bibelske Gud ikke blot *har* barmhjertighed men *er* barmhjertighed ... Gud ER kærlighed ... Den menneskelige synd forandrer ikke kærlighedens væsen, MEN forårsager et kvalitativt spring: Barmhjertigheden som gave bliver nu til barmhjertighed som tilgivelse ... I begyndelsen var der kærligheden men ikke barmhjertighed; den

kom frem, da mennesket syndede.”

Juliansigerdetsamme: ”Barmhjertigheden har sit udspring i kærligheden.” Og: ”Det er barmhjertighedens opgave at bevare os i kærligheden.”

”Dette blev åbenbart for mig på sådan en måde, at jeg ikke kunne forstå barmhjertighedens gerning på nogen anden måde end, at det hele er kærligheden i selve kærligheden. Det vil sige, som jeg ser det, at barmhjertigheden er en vidunderlig nådefuld kærlighedsgerning iblandet dyb medfølelse(pity).” Desuden: ”Jeg så den barmhjertige med-lidenhed (merciful compassion), som vor Herre har for os på grund af vore trængsler.” og ”Kærligheden tillader ham aldrig at være uden medfølelse.”

Vi påkalder Maria, Guds Moder, som ”*Mater misericordiae*” Barmhjertighedens Moder. Det er hun, fordi hun er moder til Jesus, som er barmhjertigheden i selve Guds treenige kærlighed. Dette siger Julian på følgende måde: ”Vor Frue er vor moder ... for hun, som er moder til vor Frelser, er moder til alle, som bliver frelst i vor Frelser.”

Hos Julian er der mange flere citater om barmhjertigheden, men det vil der ikke være plads til her.

Måtte vi alle trænge længere ind i Guds barmhjertighed, som er ”kærligheden i selve kærligheden”.

” Vi påkalder Maria, Guds Moder, som ”*Mater misericordiae*” Barmhjertighedens Moder. Det er hun, fordi hun er moder til Jesus, som er barmhjertigheden i selve Guds treenige kærlighed. Dette siger Julian på følgende måde: ”Vor Frue er vor moder ... for hun, som er moder til vor Frelser, er moder til alle, som bliver frelst i vor Frelser.

Meddelelse til medlemmer, der har 10-års kontrakt med procent-sats.

Send kopi af din årsopgørelse fra 2015 til:

Den katolske Kirke i Danmark
Gl. Kongevej 15
1610 København V
att.: Lilian Munch Jakobsen

eller til: lj@katolsk.dk

Stilfærdig, trofast og inderlig from

Vivian Tiedemann in memoriam.

MINDEORD Vivian Tiedemann døde 26. juni 2016, 81 år gammel. Vivian blev født i Viborg, voksede op i Randers og kom som ung til Frankrig og på sygeplejeskole i København.

Gennem ungdomsarbejde traf hun sin Erling, og livet igennem var hun hans elskede muse og sikre havn. Stilfærdig, trofast og inderlig from. Bønnen var et bærende element i Vivians liv. Tilbage i 1948 skænkede Vivians morforældre et stort jordareal ved Mossø til Den katolske Kirke. Her blev den beskedne Ømlejr opført, senere kom den Ømborg, vi kender i dag. Jesu små søstre i Øm og på Vesterbro var Vivian tæt knyttet til.

Efter de mange år i Vejle, hvor Vivian var aktiv i menigheden på flere områder og i DKKF, flyttede familien til København som pensionister. Det blev til mange travle år. Kvindernes status i kirken og i Danmark havde hendes store bevågenhed. Udover at være sin mands trofaste støtte, var Vivian i en lang årrække redaktør af DKKF-Nyt, som hun varetog med stor interesse. En over gang var hun medredaktør på Katolsk Orientering sammen med Erling.

Vivian var aktiv i Kvinderådet, i økumenisk arbejde og integration af

fremmede kvinder, der kom til Danmark, både muslimer og kristne. Dialog var nøgleordet. Ægteparret rejste på et tidspunkt til Paris for at studere teologi for lægfolk på Sorbonne.

Det blev et langt og rigt liv med familie og venner i trofasthed mod Kirken. De sidste år var Vivian på plejehjem. Her blev mindehøjtideligheden holdt, hvor vi hørte Erling på cd læse et digt om hvide margeritter, tilegnet Vivian. Messen i Jesu Hjerter kirke var smuk, celebreret af Vivians sognepræst Niels Engelbrecht. Under kvindernes retræte i august på Dalum Kloster vil messen blive læst for Vivian.

Hvil i Guds fred, kære Vivian.
Lisbeth Poulsen DKKF.

Erling og Vivian i Paris. Foto: Vejle Amts Folkeblad.

Vivian Tiedemann 1964 med datteren Lotte. Privatfoto.

Mød kardinal Marx

Katolsk sociallære i fokus på møde i København.

Tekst: Rosa Ørtved Knudsen

DEBATMØDE Ærkebiskoppen af München og Freising, kardinal Reinhard Marx, kommer til København den 18. august i år. Kardinalen er inviteret til Danmark af biskop Kozon og kommissionen for Fred og Retfærdighed, *Justitia et Pax*.

Kardinal Marx' besøg er en unik chance for at møde kardinalen, som er en del af inderkredsen omkring pave Frans og er en vægtig stemme i relation til den katolske sociallære.

Hovedbegivenheden er et offentligt debatarrangement torsdag den 18. august kl. 16.30-18.30 i Designmuseets festsal, Bredgade 68 i indre København:

Her vil kardinal Marx deltage i en paneldebat med den protestantiske sognepræst Mikkel Wold, den liberale debattør Christopher Arzrouni og den politiske økonom, lektor Laura Horn fra RUC.

Debatten vil blive indledt med et oplæg af kardinal Marx. Herefter vil hver opponent med sit eget perspektiv fokusere og sætte spørgsmålstejn ved forholdet mellem samfund, økonomi og mennesket. Debatten vil således dreje

sig om markedet og mennesket, hvor de kapitalistiske og socialistiske modeller vil møde de kristne perspektiver. Til slut vil der være mulighed for at stille spørgsmål fra salen til kardinalen og deltagerne i paneldebatten. Debatten vil foregå på engelsk.

Det er gratis at deltage, men interesserede skal tilmelde sig ved at udfylde formularen på justitiaetpax.dk, da der er et begrænset antal ledige pladser.

Næste formiddag, fredag den 19. august, vil kardinalen fejre hverdagsmesse. Det bliver sidste lejlighed for at høre kardinalen i forbindelse med besøget i København. Messen bliver holdt i Domkirken Sankt Ansgar, Bredgade 64 i indre København.

Det planlagte tidspunkt for messen er klokken 10:00 – se www.justitiaetpax.dk og www.sanktansgar.dk i dagene op til for bekræftelse.

Ind imellem disse muligheder for at møde og høre kardinalen tale, vil kardinalen blive interviewet til Katolsk Orientering og andre landsdækkende medier. På www.justitiaetpax.dk vil der efterfølgende blive lagt links til interviews.

Workshop om Guds barmhjertighed

Lær at bruge fantasien og lad kroppen tale

BIBLIODRAMA Sakramentskirken, Nørrebrogade 27 C i København, lægger lørdag den 19. november i tidsrummet kl. 9.45-17.00 hus til en bibliodrama-workshop over temaet 'Guds barmhjertighed', jf. 2. Mosebog kap. 16.

Bibliodrama er en teologisk-pædagogisk tilgang til at læse og bearbejde Bibelen, personlig udvikling og sjælesorg. Der indgår elementer af leg og kropsovelser, drama og kreative arbejdsformer i bibliodrama, og målet er at få en dybere forståelse af Bibelen og af én selv.

Workshoppen ledes af bibliodramalærer og diakon Kaare Nielsen og bibliodramalærer og voksenkateket Marianne Meyer.

Der er plads til maks. 20 deltagere.

Alle, der har lyst til at fordybe sig i en bibeltæst på en anderledes måde ved at bruge deres fantasi og gå i spil med andre deltagere, lade kroppen tale og lytte indad i hjertet, er hjertelig velkomne.

Tilmelding efter først-til-mølle princippet til Marianne Meyer, tlf. 40 97 55 20 eller thye.mye@gmail.com. Deltagergebyr kr. 125,-.

Foto: Marianne Meyer.

Fortæl livet frem

Lær at bruge historier i religionsundervisningen

KATEKESE Har du lyst til at blive historiefortæller og lære, hvordan man kan bruge den gode historie i katekesen, er modul 11 i den nye kateketuddannelse måske noget for dig. Kurset er målrettet til religionslærere ved de katolske skoler i Danmark og til kateketerne ude i menighederne; men andre er også velkomne. Der kræves ingen forkundskaber, fortæller Eva Maria Nielsen fra Pastoral-Centret. Den nye kateketuddannelse består af otte

obligatoriske og fire valgfrie moduler. I dette modul underviser Anette Jahn. Hun er danmarksmester i historiefortælling og har undervist præster i Folkekirken og religionslærere fra Folkeskolen i historiefortælling. Modulet er det fjerde, som afvikles. Tidligere moduler handlede om klasserumsledelse, kroppens teologi og etik. Kurset foregår på Magleås den 10. september og der er endnu ledige pladser. Læs Eva Maria Niensens interview med Anette Jahn på www.pastoralcentret.dk.

Flere oplysninger og tilmelding tlf.: 33 55 60 50 eller online på www.pastoralcentret.dk/kurser-og-events. LR

Kan patienten reddes?

Lille gruppe vil arbejde for at A.C. fortsat kan være saltet i dansk katolicisme.

Tekst: Niels Henrik Assing

FORENINGSLIV Dette blev så sommeren, hvor jeg – efter en spontan indskydelse – besluttede at genlæse Johannes Jørgensens Mit Livs Legende. Og jeg kom ikke til at fortryde, at jeg brugte regnvejrsdage og solskinstimer på dette personlige gensyn med den langtfra støvede tekst, et af dansk konversionshistories største livsdramaer. For første gang, for henvend tres år siden slugte jeg Livslegenden med pubertetsknægtens spontane sans for det spændende – og for det store!

Men Livslegenden kan læses på flere måder og forstås på flere planer. Den er en Aladdins hule både for den læser, der er åben for poesien; for den, som elsker menneskelig dybdeboring – specielt, men langtfra udelukkende i omvendelsens psykologi –; for den litteraturhistorisk interesserede; eller den, der søger viden om århundredskiftets åndsliv - ikke mindst det kirkelige – i København og Europa. Det er især disse kvaliteter, der bringer Livslegenden op på det europæiske niveau i memoirlitteraturen, og som har fået en begejstret Henrik Wivel til at anvende karakteristikken "et dannelsesmæssigt illusionsnummer af forfærdende radikalitet."

Et bestemt punkt i Livslegenden, som helt praktisk interesserede mig (dengang ved den første læsning og nu sommeren 2016), er omtalen af Academicum Catholicum (AC), som vi får i forbindelse med det interessante signalement af det katolske miljø i Danmark i 1890'erne: "Den (AC) blev stiftet i juni 1896, og Hovedmanden for dens stiftelse var den unge energiske Mediciner Sven Aage Rasmussen. [...] En Sommeraften holdtes oppe i et af Taarnværelserne paa Søpavillonen [ved Peblingesøen] den nye Forenings første Møde; foruden de danske Akademikere havde også flere af Byens tyskfødte katolske Præster indfundet sig, og jeg gjorde her Bekendtskab med en af de grundigste og alsidigste Lærde, jeg har kendt – Pater Amand Breitung, S. J."

Dette lille tekstafsnit giver på en måde et koncentrat af situationen dengang (og med

den fristende mulighed for at sammenligne med den af i dag!).

De oplyste og altid diskuterelystne jesuitter har – sammen med andre præster – givetvis spillet en væsentlig rolle ved oprettelsen af den katolske studenter- og akademikerforening, selvom det var de unge lægfolks ansvar, at den blev stiftet (Hvordan mon det så er med præsternes deltagelse i det katolske kulturelle foreningsliv i dag, mere end 100 år senere?).

AC og jesuitterne

Det er ikke overdrevent, at AC – i samspil med jesuitterne – fik en central rolle i det katolske liv hertilands.

AC's arkiver viser, at også de uadskillelige konvertitvenner, skønvirkekunstneren Mogens Francesco Ballin og symbolistdigteren Johannes Jørgensen, var blandt AC-stifterne.

AC og jesuitterne har igennem årene været uløseligt forbundne: da jeg selv ankom til Hovedstaden "med fire toget" i 1958 og opsøgte Universitetet og AC for at "drikke af visdommens kilder", var det rhinlænderen pater, dr. phil. Heinrich Roos, SJ, der var foreningens åndelige vejleder. "Pateren", som vi ofte bare kaldte ham, var dengang særdeles aktiv som lektor, senere docent, inden for flere, og vidt forskellige, forsknings- og undervisningsfelter på Københavns Universitet.

Pateren udfyldte suverænt rollen i AC: som leder af vinterens studiekredse, modererende deltager i diskussions- og foredragsaftener, ofte med kapaciteter fra ind- og udland, som centrum på Klitborglejrene, exercitiemester på retræter. Han sørgede for, at der blev læst tekster fra Meister Eckehart til Heidegger, fra Urs von Balthasar til Teilhard de Chardin. En af hans gejstlige hjælpere, medbroderen pater Hans Martensen, fortsatte på samme niveau, til han (ak, altfor tidligt for os!) blev kaldet til Lutherforskning i Rom. Hos pater Hans fik vi sat et sundt og nuanceret perspektiv på økumenien, ved at læse tekster af

Skydsgaard, Prenter, P. G. Lindhardt. Ingen berøringsangst! Et af mange prægnante Roos-slogans var: Vi skal ud af ghettomentaliteten. Bemærk, at det var før Andet Vatikankoncil.

Da AC blomstrede

Det var i det hele taget forfriskende og fornyende vinde, der blæste i dansk katolicisme netop i disse år op til og efter VAT II. Ganske parallelt med situationen ude i Europa, hvor det kulturelle liv af katolsk inspiration blomstrede på nær sagt alle områder (musikliv, litteratur, film, teologi, filosofi). Også det politiske liv blev i høj grad præget af denne kristne inspiration.

Alt sammen noget der har muliggjort VAT II og opbygningen af et fredeligt Europa; men som i sig tillige (det ser vi nu i disse år alt for tydeligt) rummer risikoen for tilbageslag, desillusion og destruktion...

Vi studenter var meget bevidste om (og stolte af) denne blomstring, som formidledes ikke mindst af jesuitterne i Sct Kjeldsgade og dominikanerne på Ordruphøj, der altid var orienterede om de sidste strømninger – *le dernier cri* – inden for teologi og kultur.

Jeg har valgt her kun at nævne to nedslag i AC's nu 120-årige historie; men der er mange andre lykkelige epoker, der kunne fremdrages og ildsjæle at mindes, for eksempel blandt åndelige rådgivere og formænd: Hvem har glemt en Peter Schindler eller en Kaspar Kallan? – for nu at nøjes med at mindes to afdøde ...

Men hvad er status så i dag for den gamle forening? Kan den stadig holde sig oven senge, kan den fortsat være saltet i dansk katolicisme? Et realistisk svar må nok lyde, at dens helbredstilstand vel kan beskrives som den, der gælder for vores bispedømme som helhed, hverken værre eller bedre: En limbo-tilstand. Spørgsmålet er så: Kan patienten reddes; hvad skal der til??

Vi er en lille gruppe – med stor aldersspredning –, der er overbevist om, at der er et behov for det, som AC har at byde på.

En indsats – på tværs af sognestruktur – der består i et møde mellem tro og kultur i studekredse, ved foredrags- og diskussionsmøder, på retræter, gennem et frit samvær og på et kvalificeret plan, som det har

Pater Heinrich Roos var i 50'erne og 60'erne en central skikkelse i katolsk foreningsliv ikke mindst i AC. Arkivfoto.

været AC's adelsmærke igennem årene. Vi derfor hverken kan eller vil acceptere denne limbo-tilstand. Specielt ikke i en situation, hvor så meget andet i bispedømmet er under afvikling ...

Hen over sommeren har vi taget hul på arbejdet med at analysere situationen med henblik på at kortlægge behovet og mulighederne for at revitalisere det gamle AC, så det i højere grad end hidtil kommer til at matche vor tids behov for aktivitets- og samarbejdsformer.

Hvad nu?

Til efteråret vil der blive afholdt et møde – en generalforsamling med indbydelse af alle interesserede – hvor vi vil diskutere og trække linjerne for, hvordan vi kommer videre.

Mødet vil blive annonceret bla. her i KO i god tid inden.

Menigheden i Maribo venter

Menigheden i Maribo venter nu på den endelige afgørelse for Sankt Birgitta Kirkes overlevelse. I snart to år har kirken været aflåst med en begrundelse om, at der er fare for sammenstyrtninger. Folk i Maribo har aldrig troet på denne forklaring, selvom bispekontorets rådgivende arkitektfirma Promana anbefalede, at kirken blev lukket. Nogle medlemmer i menigheden samledes i en arbejdsgruppe og bestilte en ny undersøgelse hos rådgivende ingeniørfirma LF Cond.dk.Maribo for at få belyst problemets omfang, og deres rapport sluttede med, at der er nogle sætningsskader, der skal udbedres, og at der i øvrigt ikke er nogen fare for nedstyrtning. Det førte til, at generalvikar Niels Engelbrecht krævede endnu en ingeniørrapport for at få en endelig afgørelse.

Kirken fattedes penge, og midt i al postyret mistede vi Jan Zygmunt, der har deltaget i kirkens arbejde siden sin barndom. Kort før sin død udtalte han de få ord om kirkens lukning: "Hvad er det nu for noget". Mere fik han ikke sagt, men så kom beskeden. Allerede i 2007 havde Jan Zygmunt testamenteret hele sin formue til Sankt Birgitta Kirke. Nu har vi penge til renoveringen. Det kom som en gave fra himlen.

Efter aftale med bispekontoret blev man enige om at

foretage en ny ingeniørunder søgelse med et firma, som begge parter har tillid til. Man blev enige om, at firmaet Falk ville kunne levere et resultat, som parterne ville respektere uanset udfaldet.

De afsluttende undersøgelser er nu færdige, og der er efterfølgende blevet afholdt orienteringsmøde med gennemgang af rapporten, hvor der blev redegjort for de vigtigste bemærkninger. På mødet deltog menighedsrådsmedlemmer, medlemmer af bevaringsforeningen, Thomas Larsen fra Bispekontoret og præsterne samt Morten Falk fra det rådgivende ingeniørfirma. På spørgsmålet om, hvad der sikkerhedsmæssigt skal være i orden for en genåbning af kirken påpegede Morten Falk, at det er tilstrækkeligt at reparere sætningerne i korbuen, og at det kan gøres på 14 dage og vil koste ca. 100.000 kr. De øvrige omkostninger, som ligger på lidt over en million kroner henhører under vedligeholdelse, som selvfølgelig også skal foretages; men det behøver ikke at ske på en gang. Det understregedes dog, at den kalkulerede pris gælder for en samlet renovering. Mødet sluttede i enighed omkring undersøgelsens resultat.

Trods denne klare ingeniørrapport vil biskoppen først komme med den endelige beslutning for kirkens fremtid den 18. august. Bevaringsforeningen står totalt uforstående over for en sådan meddelelse og spørger til, hvorfor kirken ikke bare kan genåbnes øjeblikkeligt. Hvorfor får vi

først tilladelse til at bruge over 200.000 kr. på den sidste undersøgelse, som alle parter tilsluttede sig og siden hen henvises til at afvente på endnu en afgørelse fra Biskoppen? Er der en skjult agenda for Sankt Birgitta menighed? Vi ønsker vores kirke, fordi den er her, og vi har pengene.

Vi kan ikke mere gå ind i kirken for at fordybe os i en stille stund, når vi er i byen. Kirken mangler til at imødekomme de mange pilgrimme, som i årene fremover vil gæste Maribo. Det nye pilgrimshus ved domkirken er allerede åbnet, og de besøgende tæller allerede nu både protestanter og katolikker. Og de ankommer dagligt og møder frem til Sankt Birgitta Kirkes aflåste dør. Den Hellige Birgitta er også aftegnet i Maribo byvåben.

Sankt Birgitta Kirke er en af de første katolske kirker opført øst for Storebælt efter reformationen. Det er den flotteste katolske kirke i vores område, og den ligger centralt midt på Lolland. Men vi ønsker heller ikke nogen anden kirke nedlagt i vores område.

Jeg vil afslutte med ønsket om, at Bispekontoret omgør sine beslutninger med det nye Danmarkskort i hvert fald for Lolland og Falster, så vi igen kan gå i kirke i tillid til vores foresatte.

Jan Tvangsø, formand for Bevaringsforeningen Sankt Birgitta Kirke i Maribo.

September måned

1. *grøn*. Torsdag i 22.alm.uge. (II Ps).

☞ Sl 24,1-2.3-4ab.5-6.

☞ Jorden med alt, hvad den rummer, tilhører Herren.

L.: 1 Kor 3,18-23. **Ev.:** Luk 5,1-11.

Bededag for Skaberværket

2. *grøn*. Fredag i 22.alm.uge. (II Ps).

☞ Sl 37,3-4.5-6.27-28.39-40.

☞ Retfærdiges frelse kommer fra Herren!

L.: 1 Kor 4,1-5. **Ev.:** Luk 5,33-39.

3. *hvid*. Lørdag i 22.alm.uge. (II Ps).

Gregor den Store, pave og kirkelærer (†604) (m)

☞ Sl 145,17-18.19-20.21

☞ Herren er nær ved alle, der råber til ham.

L.: 1 Kor 4,6b-15 **Ev.:** Luk 6,1-5

Bededag for præste- og ordenskald

I Domkirken:

ÅRSDAGEN FOR DOMKIRKENS

KONSEKRATION (h)

1. vesper til Kirkevielse

4. *hvid*. Søndag. (23. ALM. SØNDAG) (III PS)

I Domkirken:

ÅRSDAGEN FOR DOMKIRKENS

KONSEKRATION (h)

Gl.Cr.Særl.pf

1.L.: 1 Kong 8,22-23.27-30

☞ Sl 84.3.4.5+10.11

☞ Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre!

2.L.: 1 Kor 3,9c-11.16-17

Ev.: Joh 2,13-22 eller Joh 4,19-24

2. vesper til Kirkevielsesfest

I andre kirker:

☞ *grøn*. **23.ALMSØNDAG**. (III Ps).

Gl. Cr. Alm.S.pf.

1.L.: Visd 9,13-18

☞ Sl 90,3-4.5-6.12-13.14+17

☞ Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.

2.L.: Filem 9b-10.12-17 **Ev.:** Luk 14,25-33

5. *grøn*. Mandag i 23.alm.uge. (III Ps).

☞ Sl 5,5-6a.6b-7.12

☞ Herre, led mig i din retfærdighed

L.: 1 Kor 5,1-8 **Ev.:** Luk 6,6-11

6. *grøn*. Tirsdag i 23.alm.uge. (III Ps).

☞ Sl 149,1-2.3-4.5-6a+9b.

☞ Herren glæder sig over sit folk.

L.: 1 Kor 6,1-11. **Ev.:** Luk 6,12-19.

7. **I Domkirken:**

grøn. Onsdag i 23.alm.uge. (III Ps).

☞ Sl 45,11-12.14-15.16-17.

☞ Hør efter, min datter, lyt opmærksomt!

L.: 1 Kor 7,25-31. **Ev.:** Luk 6,20-26.

I andre kirker:

hvid. Onsdag. **ÅRSDAGEN FOR DOMKIRKENS**

KONSEKRATION (f)

Læsninger fra søndagen (den 4. sept) i Domkirken,

hvor der vælges enten 1. eller 2. Læsning

8. *hvid*. Torsdag. **JOMFRU MARIAS FØDSEL** (f)

Gl.Jomfru Marias pf.

L.: Mika 5,1-4a *eller* Rom 8,28-30

☞ Sl 13,6ab.6cd

☞ Jeg vil glæde mig højlig i Herren!

Ev.: Matt 1,1-16.18-23 eller 1,18-23

9. *grøn*. Fredag i 23.alm.uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Peter Claver**, præst (†1654)

☞ Sl 84,3.4.5-6.12.

☞ Hvor er din bolig vidunderlig, Hærskarers Herre!

L.: 1 Kor 9,16-19.22b-27. **Ev.:** Luk 6,39-42.

10. *grøn*. Lørdag i 23.alm.uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 116,12-13.17-18

☞ Herre, jeg bringer dig slagtoffer til tak.

L.: 1 Kor 10,14-22 **Ev.:** Luk 6,43-49

11. *grøn*. **24. ALMSØNDAG**. (IV Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: 2 Mos 32,7-11.13-14

☞ Sl 51,3-4.12-13.17+19

☞ Jeg vil bryde op og gå til min far.

2.L.: 1 Tim 1,12-17 **Ev.:** Luk 15,1-32 eller 15,1-10

12. *grøn*. Mandag i 24.alm.uge (IV Ps)

Eller *hvid*. **Jomfru Marias hellige navn**

☞ Sl 40,7-8a.8b-9.10.17

☞ Vi forkynder Herrens død, indtil han kommer.

L.: 1 Kor 11,17-26.33 **Ev.:** Luk 7,1-10

13. *hvid*. Tirsdag i 24.alm.uge. (IV Ps).

Johannes Chrysostomos, biskop og kirkelærer (†407) (m)

☞ Sl 100,1b-2.3.4.5.

☞ Vi er hans folk og de får, han vogter.

L.: 1 Kor 12,12-14.27-31a. **Ev.:** Luk 7,11-17.

14. *rød*. Onsdag. **DET HELLIGE KORS' OPHØJELSE** (f)

Gl.Særl.pf. eller Pass.pf.

1.L.: 4 Mos 21,4-9 *eller* Fil 2,6-11

☞ Sl 78,1-2.34-35.36-37.38

☞ Glem ikke Guds gerninger, men hold hans befalinger.

Ev.: Joh 3,3-17

15. *hvid*. Torsdag i 24.alm.uge. (IV Ps).

Jomfru Marias Smerter (m)

☞ Sl 118,1-2.16-17.28.

☞ Tak Herren, for han er god

eller ☞ Halleluja!

L.: 1 Kor 15,1-11. **Ev.:** Luk 7,36-50.

Ad libitum læsninger:

Sekv. ad libitum.

☞ Sl 31,2-3a.3bc-4.5-6.15-16.20

☞ Frels mig, Herre, i din miskundhed!

L.: Hebr 5,7-9 **Ev.:** Joh 19,25-27 *eller* Luk 2,33-35

16. *rød*. Fredag i 24.alm.uge. (IV Ps).

Cornelius, pave (†253) og **Cyprian**, biskop, (†258)

martyrer (m)

☞ Sl 17,1.6-7.8b+15.

☞ Jeg mættes ved synet af dig, når jeg vågner, Herre.

L.: 1 Kor 15,12-20. **Ev.:** Luk 8,1-3.

17. *grøn*. Lørdag i 24.alm.uge. (IV Ps).

Eller *hvid*. **Robert Bellarmin**, biskop og kirkelærer (†1621)

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 56,10.11-12.13-14.

☞ Jeg kan vandre for Guds ansigt i livets lys.

L.: 1 Kor 15,35-37.42-49. **Ev.:** Luk 8,4-15.

18. *grøn*. **25.ALMSØNDAG**. (I Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: Amos 8,4-7

☞ Sl 113,1-2.4-6.7-8.

☞ Lovpris Herren, som løfter den fattige fra skarnet.

Eller: Halleluja!

2.L.: 1 Tim 2,1-8.

Ev.: Luk 16,1-13 eller 16,10-13.

Kollekt for Katolsk Menighedspleje.

19. *grøn*. Mandag i 25.alm.uge. (I Ps).

Eller *rød*. **Januarus**, biskop og martyr (†305)

☞ Sl 15,2.3.4.5.

☞ Den retfærdige skal bo på dit hellige bjerg.

L.: Ordsp 3,27-35. **Ev.:** Luk 8,16-18.

20. *rød*. Tirsdag i 25.alm.uge. (I Ps).

Andreas Kim Taegon, præst, og **Paulus Chong**

Hasang og lidelsesfæller, martyrer (†19.årh.)(m)

☞ Sl 119,1.27.30.34.35.44.

☞ Før mig ad den sti, du befaler.

L.: Ordsp 21,1-6.10-13. **Ev.:** Luk 8,19-21.

21. *rød*. Onsdag. **MATTÆUS**, apostel og evangelist (f)

Gl.Ap.pf.

L.: Ef 4,1-7.11-13

☞ Sl 19,2-3.4-5ab

☞ Deres tale er nået til jorderigs ende.

Ev.: Matt 9,9-13

22. *grøn*. Torsdag i 25.alm.uge. (I Ps).

☞ Sl 90,3-4.5-6.12-13.14+17.

☞ Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.

L.: Præd 1,2-11. **Ev.:** Luk 9,7-9.

23. *hvid*. Fredag i 25.alm.uge. (I Ps).

Pius de Pietrelcina, præst (Padre Pio) (†1968)(m)

☞ Sl 144,1a+2abc.3-4

☞ Lovet være Herren, min klippe.

L.: Præd 3,1-11 **Ev.:** Luk 9,18-22

24. *grøn*. Lørdag i 25.alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ Sl 90,3-4.5-6.12-13.14+17

☞ Herre, du har været vor bolig i slægt efter slægt.

L.: Præd 11,9—12,8 **Ev.:** Luk 9,43b-45

25. *grøn*. **26.ALMSØNDAG**. (II Ps).

☞ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*

1.L.: Amos 6,1a.4-7

☞ Sl 146,7.8-9a.9bc-10

☞ Min sjæl, lovpris Herren!

Eller: Halleluja!

2.L.: 1 Tim 6,11-16

Ev.: Luk 16,19-31

I konsekrerede kirker undtagen Domkirken:

1. vesper til Kirkevielsesfest

26. *hvid*. Mandag. **KIRKEVIELSESFEST** (h)

Alt som 4. sept i Domkirken

I andre kirker – også i Domkirken

grøn. Mandag i 26.alm.uge. (II Ps).

Eller *rød*. **Cosmas og Damian**, martyrer (†3.årh.)

☞ Sl 17,1.2-3.6-7.

☞ Vend dit øre mod mig, hør mine ord.

L.: Job 1,6-22. **Ev.:** Luk 9,46-50.

27. *hvid*. Tirsdag i 26.alm.uge. (II Ps)

Vincent af Paul, præst (†1660) (m)

☞ Sl 88,2-3.4-5.6.7-8

☞ Herre, lad min bøn nå dig.

L.: Job 3,1-3.11-17.20-23 **Ev.:** Luk 9,51-56

28. *grøn*. Onsdag i 26.alm.uge. (II Ps).

Eller *rød*. **Wenceslaus**, martyr (†929)

Eller *rød*. **Laurentius Ruiz og lidelsesfæller**,

martyrer († omkr.1635)

☞ Sl 88,10b-11.12-13.14-15.

☞ Herre, lad min bøn nå dig.

L.: Job 9,1-12.14-16. **Ev.:** Luk 9,57-62.

(Lioba, abbedisse (†780) kan fejres)

29. *hvid*. Torsdag. **DE HELLIGE ÆRKEENGLE,**

MICHAEL, GABRIEL OG RAFAEL (f)

Gl.Særl.pf.

L.: Dan 7,9-10.13-14 *eller* Åb 12,7-12a

☞ Sl 138,1-2a.2bc.3.4-5

☞ Herre, jeg vil lovsynge dig for englene.

Ev.: Joh 1,47-51

30. *hvid*. Fredag i 26.alm.uge. (II Ps)

Hieronymus, præst og kirkelærer (†420) (m)

☞ Sl 139,1-3.7-8.9-10.13-14b.

☞ Led mig, Herre, ad evigheds vej!

L.: Job 38,1.12-21; 40,3-5. **Ev.:** Luk 10,13-16.

Ad libitum læsninger til Hieronymus:

L.: 2 Tim 3,14-17

Informationschef: Niels Messerschmidt
(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annancer og abonnement:

redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pastor Erling Brodersen,
sr. Anna-Maria Kjellegaard OSB, Lisbeth Poulsen,
Rosa Ørtved Knudsen, Niels Henrik Assing, Jan
Tvangsøe

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,

1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk,</

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Det sker i bispedømmet

AUGUST:

Torsdag 18. kl. 16.30-18.30: Hør ærkebiskop af München og Freising og leder af den tyske bispekonference, kardinal Reinhard Marx, når han gæster København og stiller op som hovedtaler til et eksklusivt debatmøde i festsalen på Designmuseet i Bredgade i København. Se omtale side 12.

Søndag 28. kl. 10-15: Loppe/sommermarked ved Skt. Antoni kirke, Frederikssundsvej 225, 2700 Brønshøj. Overskuddet går delvis til Caritas og til pater Tantholdt Hansens arbejde i Peru. Salg af glas, bøger, tøj, legetøj, mad og m.m. Der er også boder til børnene. MobilePay modtages.

SEPTEMBER:

Fredag 2. kl. 19-21.30: Debatmøde i DKKF, Sct. Andreas Bibliotek, Gl. Kongevej 15. Alle er velkomne. Kaffe/te m. kage, 15,- kr.

Fredag 9. kl. 18.30-20.00: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Onsdag 21. Kl. 19.00-21.00: Katekese: "Hvad er Forsonings- og helbredelsesmessen? Dens teologiske fundament" ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirkes menighedssal, Stenosgade 4 B, København V. Information: T. Halle tlf. 61 66 53 02, J. Nielsen tlf. 33 33 05 02, www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø

Tlf. 22 83 01 08

www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK
INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunsthøje, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas
Bibliotek og
Antikvariat

Åbningstider:

Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16

Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45

Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Else og Jørgen Jørgensens Fond

Til fordel for ensomme, syge eller gamle medlemmer af det romersk-katolske trossamfund i Danmark uddeles legater fra Else og Jørgen Jørgensens Fond.

Ansøgninger indeholdende navn, bopæl, alder samt kopi af årsopgørelse for 2015 skal være legatbestyrelsen i hænde senest 1. september 2016.

Ansøgningen stiles til:

Katolsk Bispekontor
Att. Jacob Messerschmidt
Gammel Kongevej 15 A
1610 København V

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Bønnens Apostolat

August

- *Generel intention:* Idræt.

At idræt må være en anledning til venskabelige møder mellem befolkninger, og at den må bidrage til fred i verden.

- *Missionsintention:* Leve evangeliet

At kristne må leve evangeliet og bære vidnesbyrd om tro, ærlighed og næstekærlighedsfornyelse og entusiasme.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Pilgrimsrejse til Medjugorje

Maria åbenbaringerne i Bosnien Herzegovina

Den 30. september-6. oktober 2016
5.500 kr. for flybillet, halvpension m.m.

Tilmelding hurtigst muligt
– helst inden 14. juli

Præst: P. Benny Blumensaat

Info og tilmelding:

Maria Truelsen tlf. 24 60 23 08

E-mail: mariatruelsen@mail.tele.dk

Støtter mindre
projekter

www.vincentgrupperne.dk

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 12 som udkommer den **2. september**.

skal være KO i hænde senest den **15. august**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 13, som udkommer den **23. september**,

skal være KO i hænde senest den **5. september**.

Slutningen på det gamle og begyndelsen til det nye

Ny italiensk bog gør status over Benedikt XVI's pontifikat.

Tekst: Lisbeth Rütz

KIRKEHISTORIE Joseph Ratzinger rettede sit blik mod krucifikset. "Hvad er det du gør mod mig? Nu har du ansvaret – du må lede mig. Jeg kan ikke selv." sagde han til Jesus. Efter kun fire afstemninger havde konklavet valgt ham den 19. april 2005 som efterfølger af Johannes Paul II. En ny bog af kirkehistorikeren Roberto Regoli: "*Oltre la crisi della chiesa*", der udkom i slutningen af maj, prøver nu at give en skitse af pontifikatets historie. Regoli har brugt alle tilgængelige kilder fra avisartikler, dokumenter fra Vatikanet, pave Benedikts egne udgivelser samt fortroligt

stemplede dokumenter fra wikileaks og vatileaks.

Under Johannes Paul II's lange sygdomsperiode blev der arbejdet i kulisserne og nye kandidater kørt i stilling. Ifølge Regoli er næsten alle vaticanister enige om, at Ratzinger og Bergoglio var topkandidater. At Ratzinger blev valgt, skyldes hans moralske og intellektuelle kvaliteter, men også hans ledelse af optakten til konklavet, konstaterer Regoli.

Guds rottweiler, kirkens politikommissær og jernkansleren er nogle af de lidet smigrende betegnelser, der var blevet hæftet på Ratzinger, da han var præfekt for

Troselærekongregationen. Men ventede man sig en hård og kontant ny lederstil, blev man skuffet. Johannes Paul II interesserede sig ikke meget for administration, og allerede i 1988 udtalte Ratzinger offentligt, at der var behov for sammenlægninger og nedlæggelser af de mange råd og kommissioner. Men kurien bliver ikke slankere under pave Benedikt – tværtimod vokser den, og ved hans abdikation i 2013 er der flere råd og kommissioner end nogensinde før.

Benedikt XVI vil overbevise som leder – ikke beordre. Det er både hans styrke og hans svaghed, skriver Regoli. Det er et psykologisk træk hos Benedikt – måske på grund af hans fremskredne alder – at han vælger mennesker, han i forvejen føler sig knyttet til og kender godt. I mange år arbejdede Bertone under Ratzinger i Troselærekongregationen. Nu henter pave Benedikt ham ind til posten som statssekretær. Under Bertone får Statssekretariatet mere og mere magt og

blander sig også mere og mere ind i Den italienske Bispekonferences anliggender.

Pontifikatet topper i 2009

Regoli vurderer 2009 som pontifikatets stærkeste år. Her topper reformaktiviteten med både økumeniske, liturgiske og kirkeretslige reformer. Med finanskrisen i 2008 som baggrund kommer også pavens sidste rundskrivelse, Caritas in veritate, med kritik af den vilde kapitalisme. Resten af pontifikatet taber i kraft, selv om paven stadig sætter væsentlige nye accenter.

I sidste tredjedel af Johannes Paul II's pontifikat kommer der flere og flere pædofilisager uden at Rom svarer igen med effektive tiltag. Skandalerne hagler ned over Kirken i de 100 rædselsdage i 2010. "Den største ødelæggelse af Kirken kommer ikke fra fjenderne udenfor, men den fødes af den synd, der er i Kirken", siger paven i katastrofeåret 2010 i flyet på vej til Portugal.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strejkode	<p>MASKINEL MAGASINPOST 42512 Afsender: Katolsk Orientering Katolsk Orientering · nr. 11 12. august 2016 · 42. årgang</p> <p>POST PP DANMARK</p>
------------------------	-----------------------------	--

Reformerne starter fra toppen. Ordensgrundlæggerne Marcial Maciel og Luigi Burrelli bliver fjernet. På globalt plan inddrages bispekonferencerne i kampen mod pædofilien. Troselærekongregationen udarbejder mere stringente og hurtige procedurer. Benedikt møder pædofiliofre over hele verden i årene 2008-2010.

En ny jordrystelse oplever Vatikanet den 24. maj 2012, da Paolo Gabriele bliver arresteret. Gabriele gik til hånd som praktisk medhjælper i den pavelige husholdning, spiste sammen med paven og var hans tro ledsager. Men en husransøgning afslører, at hundreder af fortrolige dokumenter er endt i Gabrieles hjem. Samme dag giver en kardinalkommission Enrico Gotti Tedeschi et enstemmigt mistillidsvotum. Som estimeret bankmand var han blevet headhunted til Vatikanet for at rydde op og skabe transparens i Vatikanets økonomi efter skandaleårene med "Guds bankier" Paul Marcinkus.

Gabriele tilstår at have lækket Vatikanets fortrolige dokumenter til journalisten Gianluigi Nuzzi, der bruger dem i sin bog "Sua santità – le carte segrete di Benedetto XVI" (Hans hellighed – Benedikt XVI's hemmelige papirer). Den første Vatileaks sag er en realitet. Men spørgsmålene svirrer i luften, da Gabriele og IT-teknikeren Sciarpaletti bliver dømt. Italienske aviser gisner om, at omkring 20 personer i Vatikanet ville løfte sløret for, hvad der sker inden for murene. Var det kun de små fisk der blev fanget? Blev Gotti Tedeschi offer for en magtkamp inden for kurien? Ja, svarene blæser stadig i vinden.

Den innovative restauration

Pave Benedikt erklærer, at han vil arbejde for Kirkens synlige enhed og med rod i

Kirkens tradition. Flere kontroversielle tiltag skal ses i det lys. Benedikt XVI's pontifikat viser nye måder at arbejde for enheden på, og her er der ikke altid enighed mellem paven og ledende teologer. For Benedikt XVI hænger Kirkens krise sammen med liturgiens krise. Med ham ser man igen en øget sensibilitet for liturgien, der i lang tid var marginaliseret, konstaterer Regoli. De uden tvivl mest omstridte beslutninger tages i forhold til traditionalisterne. Allerede længe før pontifikatet siger Joseph Ratzinger i interviewbogen *Salz der Erde* (1997) til Peter Seewald, at brugen af den gamle messe burde tillades. I juli 2007 kommer så *Summorum pontificum*, der åbner mulighed for fejring af den traditionelle messe uden forudgående tilladelse.

Ideelt set er baggrunden for det nye motu proprio en forventning om, at den gamle og den nye ritus på langt sigt vil kunne berige hinanden. Men begejstringen for det nye tiltag er til at overse. Fire bispekonferencer i

Frankrig, England, Tyskland og USA protesterer. De er bange for, at nogle fløje vil rulle tiden tilbage og sætte spørgsmålstejn ved Det andet Vatikankoncil. Men det er også et generationsspørgsmål, for en del yngre præster og seminarister er mere imødekommende over for det, Renzi kalder "den innovative restauration".

Den 21. januar 2009 ophæver et dekret exkommunikationen af fire biskopper fra Pius X's selskab. Allerede samme aften dokumenterer en udsendelse i svensk TV, at biskop Williamson er Holocaust-benægter. Pave Benedikt rykker ugen efter ud som brandslukker med en erklæring om, at Kirken fordømmer holocaust.

Det, som er katolsk, er det, som er blevet troet altid, overalt og af alle, sagde Sankt Vincent af Lerins engang. Men hvordan skal det fortolkes? Ja, det er Rom og Ecône (*hovedkvarter i Schweiz for Pius X's selskab*) slet ikke enige om.

I løbet af pontifikatet ser man modstand i økumeniske kredse med uenighed mellem paven og kardinal Kasper. Pave Benedikts metoder er utraditionelle i følge Regoli. I stedet for at arbejde for økumenien gennem det pavelige råd for kristnes enhed foretrækker pave Benedikt at bruge Troselærekongregationen.

I dele af Den anglikanske Kirke er der voksende uro over ordination af kvinder og åbent homoseksuelle, og i 2007 beder nogle anglikanske biskopper om fuld kommunion med Den katolske Kirke, men med bibeholdelse af den anglikanske identitet. I løbet af 2012 kommer der tre personalordinariater – en særlig struktur, som er skabt for de store anglikanske grupper.

Benedikt ser de ortodokse som naturlige partnere i en strategisk alliance, der skal

forsvare de traditionelle kristne værdier som familien, beskyttelse af menneskelivet fra fødsel til død og ægteskabets uopløselighed.

I hedningernes forgård

"Er De slutningen på det gamle eller begyndelsen til det nye?" spurgte journalisten Peter Seewald engang pave Benedikt. Begge dele svarede paven prompte. Benedikts pontifikat betyder slutningen på det europæiske fokus, og i 2012 har man første konsistorium uden europæiske kardinaler. Regoli ser Benedikt som konsolideringspaven, der sætter mange ting i gang uden at kunne gøre dem færdige. Kuriereformen og arbejdet for at skabe mere transparens i Vatikanets økonomi mødes med intriger bag murene. Pave Benedikt er ikke noget politisk menneske, og hovedvægten i pontifikatet ligger på det kulturelle og det religiøse, konstaterer Regoli.

Regoli viser pave Benedikt som en fuldstændig utrættelig forsvarer af religionens rolle i det offentlige rum. Den kan give samfundet et etisk fundament. Han skaber et nyt begreb – hedningernes forgård – efter det sted, hvor jøder og ikke-jøder kunne mødes – foran templet. Ærindet er at vise, at troen og fornuften i den grad har brug for hinanden, når der skal bygges et menneskeværdigt samfund op. Fornuften bliver derfor fællesnævner i dialogen med ikke-troende og med muslimer. Det kommer til udtryk i store taler i Regensburg, Paris, London og Berlin og i vægtige udgivelser, hvor paven samtaler med filosofferne Jürgen Habermas og Marcello Pera. De seneste begivenheder har vist, at der som aldrig før er brug for denne dialog.

Vise omsorg og respekt som en 'opmærksom moder'

Amerikansk biskop skal lede det nyt kontor for lægfolket, familien og livet.

Tekst: Niels Messerschmidt

KURIEN Pave Frans har udpeget biskop Kevin J. Farrell af Dallas til at lede Vatikanets nye kontor for lægfolket, familien og livet.

Den irskfødte biskop kan fejre sin 69-års fødselsdag den 2. september, dagen efter det nye kontor officielt begynder sit arbejde.

Få timer efter Vatikanet havde offentliggjort udnævnelsen udtalte biskop Farrell, at han var "meget ydmyg" over at paven havde udpeget ham til at lede det nye kontor.

"Jeg ser frem til at være en del af den universelle Kirkes vigtige arbejde med at fremme lægfolket og dets apostolat, den pastorale omsorg for familien i overensstemmelse med pavens seneste apostoliske formaning *Amoris Laetitia*, og til støtte for det menneskelige liv", siger han ifølge *National Catholic Reporter*.

Dallas-biskoppens bror er biskop Brian Farrell, som er sekretær for Det pavelige råd for fremme af kristen Enhed. Begge brødre blev præsteviede i Kristi Legionærer. Biskop Kevin Farrell blev senere inkardineret i Washington ærkebispedømme og virkede som hjælpebiskop dér fra 2002 til 2007.

Når Kevin Farrell indtager sin nye position i Rom bliver det første gang, at to brødre gør tjeneste i samme by, udtalte

biskop Farrell til *Catholic News Service* den 17. august.

En opmærksom moder

Pave Frans skriver i det kortfattede motu proprio *Sedula Mater* (En opmærksom moder), som formelt etablerer det nye kontor for lægfolket, familien og livet, at det skal finde svar, der passer til "vor tids situation og tilpasser sig Den universelle Kirkes behov".

Som "en opmærksom moder" må Kirken vise særlig omsorg og interesse for troende lægfolk, for familierne og det menneskelige livs hellighed, skriver pave Frans i sit motu proprio, som blev offentliggjort den 17. august. "Vi ønsker at yde dem støtte og hjælp, så de aktivt kan vidne om evangeliet og være et udtryk for Forløserens godhed i vor tid".

Pave Frans har oprettet det nye kontor ved at sammenlægge de pavelige råd for lægfolket og familien. Det nye kontors statutter blev offentliggjort den 4. juni.

I spidsen for det nu nedlagte pavelige råd for familien stod den 71-årige ærkebiskop Vincenzo Paglia; en position, han har bestridt siden 2012, og som han overtog efter kardinal Ennio Antonelli. Hans nye opgave

bliver at lede Johannes Paul II Institutet for Ægteskabet og Familien, som har til huse på det pavelige Lateran-universitet; herfra former Kirken mange af sine holdninger til familie- og ægteskabsspørgsmål. Pave Frans har desuden udpeget ham til præsident for Det pavelige Livets Akademi, som er aktivt i forsvaret af livet og blandt sine medlemmer har den østrigske filosof Josef Seifert, der for nylig skrev en omdiskuteret kommentar til pavens encyklika *Amoris Laetitia*.

Det andet pavelige råd, der nedlægges – Det pavelige råd for Lægfolket – er siden 2003 blevet ledet af den nu 71-årige polske kardinal Stanislaw Rylko. Vatikanet har på nuværende tidspunkt intet meddelt om hans nye opgaver.

Den 69-årige amerikanske ærkebiskop Kevin J. Farrell skal lede det nye Vatikankontor for lægfolket, familien og livet – et kontor, som skal tackle mange af tidens udfordringer på familie- og ægteskabsområdet. Foto: Bispedømmet Dallas.

Én menighed, to kirker og ét messested fremover

Biskoppen indstiller Sct. Franciscus Kirke i Nakskov til lukning.

SOGNESTRUKTUR Én menighed, to kirker og ét messested med messe to gange

Sct. Franciscus menighed i Nakskov er på 50 år gået fra at have 1.414 medlemmer til i dag 313. Foto: Mapio.net.

månedligt. Det lå allerede i kortene, da det nye katolske 'danmarkskort' for Lolland-Falster blev præsenteret for nogle år siden. Men hvilken af de tre katolske kirker, der så skulle tages ud af drift, nærmer sig først sin afklaring nu.

På et møde den 18. august orienterede generalvikar Niels Engelbrecht og bispedømmets sognekonsulent Son N. Habekost Bui sognepresten Mariano Cardiello og menighedsrådene for Hellig Kors Kirke (Nykøbing F), Sct. Birgitta Kirke (Maribo) og Sct. Franciscus Kirke (Nakskov) om bi-

Franciskansk historie

Nakskov blev et selvstændigt sogn den 30. oktober 1919.

Allerede før 1911 blev der med jævne mellemrum afholdt gudstjenester på Vestlolland i private hjem eller på polakkaserner. Omkring 1911 overtog fire hollandske franciskanerkonventualer det kirkelige arbejde på Lolland-Falster, og med hjælp fra sukkerfabrikken i Nakskov blev det muligt at holde en månedlig gudstjeneste på sukkerfabrikken.

I februar 1913 købte Franciskaner-

skop Czeslaws indstilling til den fremtidige katolske sognestruktur for Lolland-Falster.

Det er biskoppens indstilling, at kirkerne i Nykøbing F. og Maribo bevares, mens kirken i Nakskov tages ud af drift og sælges. Samtidig vil der blive etableret et messested i Nakskov med messe hver anden lørdag/søndag. Skæringsdatoen for udrulningen af det nye sognelandskab er sat til 1. maj 2017.

Baggrunden for biskoppens indstilling, at fremtidssikre kirkens tilstedeværelse på bedst mulig måde på Lolland-Falster, er truffet under hensyntagen til en række faktorer, fx demografi, medlemsudvikling og aldersfordeling, kirkegangsprocent og udviklingen på kirkeskatteområdet.

Menighedsrådene på Lolland-Falster har fået en høringsfase på tre uger, dvs. primo september, hvorefter den endelige beslutning for området bliver truffet. NM

stiftelsen en grund af De danske Sukkerfabrikker, og en trækirke blev indviet 4. maj 1913. Den 3. marts 1917 købte Sct. Franciskusstiftelsen en villa i Bredgade, som blev indrettet til præstebolig. Grundstenen til Sct. Franciscus Kirke i Bredgade 47 blev lagt den 22. april 1921, og indvielsen fandt sted 6. november samme år.

I anledning af 700-året for Frans af Assisis død blev kirken udsmykket med kalkmalerier af Birgitte West.

Kilde: *Katolsk Håndbog*, 1983 NM

København

Kardinal Marx talte i *Justitia et Pax*. Læs mere på side

4

Verdensungdomsdagen

Stemmingsbilleder fra Kraków. Læs mere på siderne

6-8

Verdens ældste kristne land

Sådan oplevede armenerne pavens besøg. Læs mere på side

9

Kirken i Danmark

Ordensjubilæer, træf for præster og ordensfolk, søndagssaloner i SAB. Læs mere på siderne

12-14

KO mener

Hvad gør vi med præstemanglen?

Aldrig tidligere er der blevet viet så få katolske præster i Tyskland: blot 58 mænd ifølge de statistikker, som Den tyske Bispekonference netop har fremlagt (tallet gælder kun verdenspræster, altså ekskl. ordenspræster). På ti år er antal præstevielse faldet med 50%. I 2005 blev der viet 122 verdenspræster; 50 år tidligere (i 1965) var antallet 500.

Mens der i 1990 var ca. 20.000 katolske præster i Tyskland, er deres antal i dag allerede faldet til ca. 14.000. Den drastiske udvikling forventes at ville fortsætte, når man ser på andre statistikker. Sidste år var historisk, da antallet af nye seminarister i hele Tyskland for første gang faldt til under 100. I 2015 var kun registreret 96 nye seminarister. Samme år døde 309 præster og 19 forlod præsteembedet.

Kaldskrisen handler dog ikke kun om antal personer. En ny akademisk undersøgelse viser, at blandt de nuværende præster går mere end halvdelen (54%) kun til skrifte "en gang årligt eller mindre". Andre statistikker bekræfter billedet af et katolsk trosliv i krise: kirkegangsprocenten er faldet fra 18,6% i 1995 til 10,4% i 2015. I samme periode er antallet af udmeldinger steget og det toppede for nogle år siden med mere end 200.000 udmeldinger årligt.

De tyske biskopper har reageret på denne krise på to måder. For det første har de opgivet den traditionelle sognestruktur til fordel for større "pastorale enheder", hvor lægfolk spiller en stadig større rolle i den administrative drift. For det andet beskæftiger flere tyske bispedømmer nu et stort udenlandske præster, hvoraf mange kommer fra Polen og Indien. Ikke alle disse præster taler flydende tysk og/eller er fortrolige med landets kulturelle normer og traditioner – hvilket skaber lejlighedsvis konflikter mellem præst og menighed.

At løse problemet ved at importere udenlandske præster er dog en kortsigtet løsning. Den katolske Kirkes primas i Polen, ærkebiskop Wojciech Polak, sagde i august, at man fremover ikke forventer at kunne udsende det samme antal præster til at arbejde i udlandet som tidligere. Kirken i Polen, som står for mere end en fjerdedel af alle kald i Europa, har traditionelt bidraget til at afhjælpe præstemanglen i mange vest- og østeuropæiske lande. Men landet gennemlever selv en kaldskrise disse år og tilgangen til de polske præsteseminarer er faldet med 50% det sidste årti.

Kaldskrisen og præstemanglen er ikke alene et vestligt problem, men udgør et stigende problem på verdensplan. I dag har over halvdelen af de katolske menigheder på verdensplan ingen fastboende præst; det er på den baggrund, at den katolske journalist Austen Ivereign gør sig tanker om emnet for næste bispesynode (i 2018 eller 2019) mon bliver ordination af gifte mænd. Du kan læse om hans refleksioner og bud på at afhjælpe præstemanglen på bagsiden af dette KO. Om end dette ikke løser alle de problemer, som Den katolske Kirke står overfor i dag, er en løsning på præstemanglen dog et af de allervæsentligste.

Niels Messerschmidt

Er Vatikanet og Kina tæt på at indgå "aftale"?

Det antyder en ledende katolsk gejstlig i Kina.

DIPLOMATI Kardinal John Tong, biskop af Hong Kong, skriver i et pastoralt brev offentliggjort på bispedømmets hjemmeside den 4. august, at trods mange års spændinger mellem Vatikanstaten og Kina synes et diplomatisk tårntårn at være lige om hjørnet.

Kardinal Tongs kommentarer kommer samtidig med rygterne om, at pave Frans arbejder bag kulisserne for at normalisere relationerne mellem de to stater.

Katolikkerne i Kina – anslået ca. 12 millioner – er opdelt i henholdsvis en statskontrolleret sammenslutning af patriotiske katolikker og en illegal 'undergrundskirke', som er forblevet loyal mod paven. Et af de vigtigste stridspunkter er retten til at udvælge de præster, som skal vies til biskopper (en ret paven udelukkende forbeholder sig selv).

Kardinal Tongs forgænger, kardinal Joseph Zen, var en arg modstander af ethvert kompromis i forhandlingerne med myndighederne i Beijing om den endelige autoritet i kirkelige spørgsmål – en holdning, som de 'illegale katolikker' også deler.

Den amerikanske NGO-organisation China Aid, der overvåger de kinesiske myndigheders håndtering af de kristne kirkesamfund i landet, skriver i deres årsrapport for 2015, at myndigheders undertrykkelse er intensiveret med tvungne kirkelukninger, tilbageholdelse af "et stort antal præster, kirkeledere og kristne" samt konfiskation af kirkelig ejendom.

Mindst tre biskopper og et antal præster, alle fra 'uofficielle' menigheder eller bispedømmer, sidder i dag i fængsel eller husarrest i Kina.

I sit pastorale brev medgiver kardinal

Tong, at visse katolikker føler et vist ubehag mod at der indgås en "aftale", men tilføjer, at han ikke tror paven "vil indgå en form for aftale, som vil ødelægge den katolske tros integritet eller fællesskabet mellem Den katolske Kirke i Kina og Den universelle Kirke". Og han fortsætter: "Disse katolikker siger, at det virker som om Den hellige Stol har opgivet nogle af sine tidligere indvendinger, hvilket er en urimelig kritik".

Kardinal Tong skriver videre, at "en fremtidig kinesisk bispekonference er nødt til at omfatte samtlige – såvel lovligt som hemmeligt viede – biskopper [...] Rom bør presse de kinesiske myndigheder til også at anerkende sidstnævnte biskopper".

I sit pastorale brev oplyser kardinalen, er "de konkrete betingelser" for indgåelse af en aftale "endnu ikke foreligger" og han kommer ikke med nogen antydning af hvornår det kan ske.

Vatikanet har ikke haft diplomatiske bånd med Beijing siden 1951, så enhver aftale vil markere en ny og positiv udvikling i relationerne mellem de to stater.

NM

Paven imødekommer ordenssøstrenes ønske

Vatikanet opretter kommission til belysning af spørgsmålet om kvindelige diakoner.

DIAKONATET Vatikanet meddelte 2. august, at man har oprettet en kommission til belysning af det kvindelige diakonat og dets historiske rolle. Kommissionens formand er jesuitpater Luis Ladaria Ferrer, sekretær i Troslærekongregationen, og den består af eksperter i patristisk teologi, ekklesiologi og spiritualitet, blandt andet søster Mary Melone, rektor for det pavelige universitetet Antonianum i Rom, og Phyllis Zagano, forsker ved Hofstra University i New York. Seks af kommissionens medlemmer underviser på fakulteter ved pavelige universiteter, fire er medlemmer af Vatikanets internationale teologikommission, og én er medlem af den pavelige bibelkommission. Heraf er seks præster, to er ordenssøstre, mens fire er lægkvinder.

Pave Frans lovede på et møde for *International Union of Superiors General* (UISG) den 12. maj, hvor godt 900 kvindelige ordensledere fra hele verden deltog, at han ville undersøge muligheden for at oprette en sådan kommission. På mødet fremhævede flere af deltagere, at kvinder har gjort tjeneste som diakoner i Urkirken, og de spurgte derfor paven: "Hvor ikke oprette en officiel kommission til at belyse spørgsmålet?" Pave Frans lovede at vende tilbage med et svar og på en pressekonference i juni oplyste paven, at han havde drøftet sagen med Troslærekongregationens præfekt kardinal Gerhard Müller og søster Carmen Sammut, lederen af UISG, og havde bedt dem udarbejde en liste med navnene på mulige kandidater til denne kommission.

Et kontroversielt spørgsmål

Pave Frans' villighed til at undersøge spørgsmålet om kvindelige diakoner er i sig selv kontroversielt, idet Den katolske Kirke ikke vier kvinder til klerikale embeder. I sit apostoliske brev *Ordinatio sacerdotalis* dekretede den hellige pave Johannes

Paul II, at "Kirken ikke har nogen som helst beføjelse" til at vie kvinder med henvisning til Jesus, der kun udvalgte mænd til sine apostle. Mange kirkehistorikere har dog fremhævet, at kvinder gjorde tjeneste som viede diakoner i Kirkens første århundrede og henviser fx til Romerbrevet, hvor Paulus omtaler søster Foibe.

Det 2. Vatikanerkoncil genindførte det permanente diakonat som et viet embede – men kun som en mulighed for gifte mænd over 35 år. I kraft af deres vielse kan de varetage forskellige liturgiske opgaver, fx at lede ordets gudstjeneste, prædike og

døbe, og varetage diverse administrative opgaver ved præstens fravær.

Pave Frans har flere gange talt for at kvinder skal have en mere fremtrædende rolle i Kirkens liv og ledelse. Han har således udtalt i de amerikanske jesuitters tidsskrift *America*: "Det er vigtigt for mig at understrege, at hvad kvinder gør er mindre vigtigt end hvad de tænker. De tænker på en anden måde end mænd. Man kan ikke træffe gode og fornuftige beslutninger uden at lytte til kvinder. I min tid i Buenos Aires, når jeg mødtes med mine rådgivere, plejede jeg at lytte til hvad de havde at sige og kontaktede derefter nogle kvinder, som ser på spørgsmålene på en helt anden måde. Det var berigende og resultatet blev langt mere frugtbar [...] Jeg plejer at sige at Kirken er en kvinde. Kirken er 'hun', og hun er ikke en gammeljomfru. Hun er gift med sin mand Jesus. Husk på det!"

NM

Pave Frans hilser på søster Carmen Sammut, missionssøster af Vor Frue af Afrika, under en audiens med UISG (*International Union of Superiors General*) i Vatikanet. Foto: Reuters.

Kampagne til ære for myrdet præst skal hjælpe seminarister

Hundredvis af prætestuderende verden over støttes økonomisk.

STØTTE Den italienske afdeling af den pavelige stiftelse *Aid to the Church in Need* har løftet sløret for en kampagne, som skal yde økonomisk hjælp til 1.000 seminarister i 21 bispedømmer.

”At støtte nye præsters uddannelse er et håndgribeligt modsvar til fundamentalisme. Navnlig i de lande, hvor den ekstremistiske trussel er størst, må Guds tjenere have de rette værktøjer til at fremme dialog og fredelig sameksistens mellem religiøse grupper for at bringe konflikterne til ophør”, siger Alessandro Monteduro, der

står i spidsen for den italienske afdeling.

Kampagnen udspringer af mordet på pater Jacques Hamel den 26. juli – den 85-årige præst, der blev dræbt af to IS-sympatisører mens han celebrerede morgenmesse i Saint-Étienne-du-Rouvray i Frankrig.

Den italienske afdeling af *Aid to the Church in Need* skriver på deres hjemmeside, at den vil støtte seminarister fra en række bispedømmer i Afrika, Østeuropa, Latinamerika og Asien. Monteduro forklarer, at ”vi har udvalgt de præsteseminarier, der har det største

behov for støtte, så de kan uddanne flere studerende til det, vi kalder ’troens nye soldater’”.

Ifølge organisationen findes der mange unge mænd, som gerne vil arbejde som præster i områder præget af stor fattigdom og forfølgelse. Og de siger videre, at Kirken er den første til at fremme religiøs dialog og tilbyde unge mennesker et alternativ til vold, og nævner i den forbindelse de katolske skolers bidrag som helt afgørende for udbredelsen af værdier som fred og gensidig respekt.

Alessandro Monteduro mener derfor, at ”uddannelsen af veluddannede præster er et effektivt middel mod fundamentalisme”, og at det vil bidrage til ”at gøre den kristne tilstedeværelse synlig især i de samfund, som er udsat for ekstremisters angreb”.

NM

Ny interviewbog med pave emeritus

Peter Seewalds bog udkommer i denne måned.

SAMTALER Den 9. september udkommer den tyske journalist Peter Seewalds sidste interviewbog om pave emeritus Benedikt XVI. Bogen med titlen ’De sidste samtaler’ er en efterfølger af hans to tidligere interviewbøger med pave

emeritus, ’Verdens lys’ og ’Jordens salt’.

Avisen *Corriere della Sera*, der har eneret til at offentliggøre uddrag fra bogen i Italien, oplyser, at den nye bog bygger på flere interviews, som Peter Seewald havde med Benedikt efter hans abdicering

den 28. februar 2013. Samtalerne berører modernisering af kurien, hans abdicering og hans tanker om pave Frans.

Benedikt kommer også ind på begivenheder, der har formet ham, bl.a. hans opvækst under nazismen, hans præstekald og tiden i Vatikanet inden han blev valgt til pave.

Bogen omtaler også hans ”uro” de første dage efter at være blevet valgt til pave og den ”smertelige” beslutning om at træde tilbage.

NM

Vatikanets talsmand går på pension

Amerikaneren Greg Burke afløser p. Federico Lombardi.

PERSONALIA Vatikanet meddelte den 11. juli, at pave Frans har godkendt den snart 74-årige jesuitpater Federico Lombardis pensionsansøgning. Lombardi har været chef for Den hellige Stols pressekontor i næsten ti år, og han har ledet Vatikanradioen siden 1991, først som programredaktør og senere som chefredaktør, frem til februar i år. Pater Lombardi har desuden været chefredaktør for Vatikanets tv-netværk CTV i perioden november 2005 til januar 2013.

Pave Frans har besluttet, at pater Lombardi fra og med den 1. august i år efterfølges af Greg Burke, der hidtil har været vicedirektør for Den hellige

Stols pressekontor. Den 56-årige Burke har studeret litteratur og journalistik på Columbia University i New York og har i mange år været medlem af Opus Dei. Burke arbejdede fra 2001 som Rom-korrespondent for Fox News, og fra 2012 som kommunikationsrådgiver i Vatikanets statssekretariat. Han blev i slutningen af sidste år udnævnt til vicedirektør for Den hellige Stols pressekontor. Greg Burke taler engelsk, italiensk, spansk og fransk.

Som Greg Burkes efterfølger som vicedirektør for Den hellige Stols pressekontor er udnævnt Paloma García Ovejero. Den 40-årige spanier har studeret journalistik i Spanien og i New York. Hun

har siden 1998 arbejdet for Cadena Cope, Radio Española, de spanske katolske biskoppers radiokanal, først som redaktør, senere chefredaktør og hovedprogramleder, og har fra 2012 været Rom- og Vatikan-korrespondent for radiostationen samt en række tv-stationer og trykte medier. Paloma García Ovejero taler spansk, engelsk, italiensk og kinesisk.

Greg Burke er den første amerikaner til at indtage denne vigtige position i Vatikanet, mens Paloma García Ovejero er den første kvinde nogensinde, der bliver ansat i en så central position i Vatikanet.

NM

Kort nyt

Håndbog for dåb

TYSKLAND Grundet de stadig flere flygtninge, der ønsker at blive døbt, har bispedømmet Speyer udsendt en håndbog til præster og kateketer. Dokumentet på 36 sider er primært tænkt som en guide, idet præsten i hvert enkelt tilfælde også må medinddrage individuelle og personlige problematikker.

”Mange flygtninge leder efter et nyt hjem – også trosmæssigt set”, siger p. Franz Vogelgesang, medlem af domkapitlet og ansvarlig for de socialt-pastorale aktiviteter i bispedømmet.

Udover sproglige og kulturelle barrierer berører håndbogen også retslige forhold i relation til konversion i lyset af islamisk lov. Håndbogen understreger nødvendigheden af, at man adskiller ønsket om at blive døbt fra vedkommendes forbedrede mulighed for at opnå asyl i Tyskland. Udgivelsen kan rekvireres via seelsorge@bistum-speyer.de.

1,3 mia. i ’kirkeskat’

ITALIEN Den katolske Kirke modtog i 2015 et beløb svarende til 8,75 mia. kroner i ’kirkeskat’ takket være et fordelingsystem, hvor 0,8 % af landets samlede skatteindtægter fordeles mellem religiøse eller velgørende institutioner.

De italienske skatteydere har mulighed for selv at bestemme, hvilke religiøse eller velgørende institutioner som skal modtage deres andel af skattekroneerne, men hovedparten foretager ikke dette valg. Loven foreskriver, at skattebeløbet fra sidstnævnte gruppe skal fordeles forholdsmæssigt mellem institutioner udvalgt af dem, som selv har angivet en modtager. Takket være fordelingsystemet modtager Den katolske Kirke i Italien størstedelen af sit tilskud fra skatteydere, der ikke har anført en modtager.

Vatikanets nye pressetalspersoner – her sammen med pave Frans – er begge lægfolk. Foto: post-gazette.com.

PROGRAM FOR CARITAS DAG DEN 2. OKTOBER 2016 I ODENSE I SANKT ALBANI KIRKE OG SKOLE

08.30
Vietnamesisk messe.

09.30-11.00
Kaffe og kage for deltagere i den vietnamesiske messe.

10.00
Messe med biskop Czeslaw. Bestyrelsesformand Christa Bonde indbyder til Caritas-dag ved messens afslutning.

11.15-11.30
Velkomst ved generalsekretær Jann Sjørnsen.

11.30-12.30
Frokost forberedt af frivillige.

12.30-13.10
Flygtninge globalt og lokalt. Forskellige oplæg med mulighed for spørgsmål og debat.

13.10-13.45
Kalejdoskop – rundt om Caritas. Korte præsentationer af arbejdet.

13.45-14.00
Afrunding af dagen med biskop Czeslaw og bestyrelsesformand Christa Bonde.

Kl. 14.00-14.30
Kaffe

Er en tredje vej mulig?

Debataften med kardinal Marx i *Justitia et Pax* slog fast, at vi som kristne skal tage politisk ansvar.

Tekst: Lisbeth Rütz. Foto: Rosa Ørtved Knudsen og Lisbeth Rütz

DEBAT Kapitalismekritik og kristendom var overskriften, da *Justitia et Pax* den 18. august holdt debattmøde i Designmuseum Danmarks festsal i Bredgade. Aftenen var på forhånd blevet præsenteret som ”en debat om markedet og mennesket, hvor kapitalistiske og socialistiske modeller møder de kristne perspektiver: Økonomisk nødvendighed vs. etisk fordring”.

Og med det panel, der var sat sammen, var der på forhånd lagt i kakkelovnen til en hed debat. Panelet bestod af ærkebiskoppen af München-Freising, kardinal Reinhard Marx, forfatteren og debattøren Christopher Arzrouni, sognepræst fra Marmorkirken Mikkel Wold og økonom fra Roskilde Universitet Laura Horn.

Kardinalen lagde ud med at trække de store historiske linjer op tilbage til tiden efter Berlinmurens fald den 9. november 1989, hvor alt så ud til at være muligt. Han henviste til tre tænkere, der hver på sin måde havde reageret på Murens fald. Francis Fukuyama skrev i sit kontroversielle værk ”*The End of the History and the Last Man*”, at Murens fald betød en slutning på kampen mellem ideologierne, og at markedsøkonomien nu endegyldigt havde sejret. Samuel Huntington skrev i ”*The clash of civilizations and the Remaking of World Order*”, at de tidligere konflikter mellem stater og ideologier ville blive afløst af konflikter mellem civilisationer.

I rundskrivelsen ”*Centesimus Annus*”, der udkom 100 år efter den første sociale encyklika ”*Rerum novarum*”, så pave Johannes Paul II med baggrund i erfaringerne med den kolde krig på svaghederne både i de kapitalistiske og de socialistiske økonomier, og han opfordrede til nedrustning og gældslettelser for de fattige lande.

Kardinalen understregede behovet for at reformulere det etiske grundlag for vores samfund og nødvendigheden af at gennemtænke, hvordan markedsøkonomien kan blive til gavn for alle.

Han så den sociale markedsøkonomi som en tredje vej mellem kapitalismen og kommunismen. Vi skal have en ansvarlig frihed i det økonomiske liv, og vi må tænke på de kommende generationer og vise global ansvarlighed, fastslog kardinalen.

Hermed blev bolden spillet videre til Laura Horn. Katolsk sociallære bliver ofte sat op mod socialismen – men er det i virkeligheden ikke sådan, at de har mange ting tilfælles, var spørgsmålet fra ordstyrer Nik Bredholt.

Laura Horn, der betegnede sig selv som marxistisk økonom, hilste det velkomment, at pave Frans tager bladet fra munden og taler om økonomien, der dræber. Hun så gode muligheder for, at marxister kan arbejde sammen med katolske socialteoretikere, men registrerede også store forskelle i den måde, man analyserer kapitalismen på.

Hvor der fra Laura Horn havde blæst venlige vinde, kom kardinalen i stiv kuling med indlægget fra superliberalisten Christopher Arzrouni. ”Jeg kan ikke se forskel på den sociale teori her og så socialismen. Det politiske indhold i *Laudato Si*’ er forfærdeligt. Det skader de fattige”, sagde Arzrouni mens han viftede med en udskrift af rundskrivelsen. Han argumenterede for, at mere fri handel ville føre til mindre fattigdom end før. Hvad der bekymrede ham var ikke så meget pavens angreb på markedsøkonomien, men mere den manglende kritik af den autoritære stat. I klassisk Adam Smith-stil så han den økonomiske egeninteresse og frihed i det økonomiske liv som et

Deltagerpanelet i Designmuseum Danmarks festsal. Fra venstre ses sognepræst Mikkel Wold fra Marmorkirken, Laura Horn, lektor i økonomi ved Roskilde Universitet, kardinal Reinhard Marx og Christopher Arzrouni, skribent, debattør og politisk rådgiver.

vigtigt incitament, der på sigt kunne føre til noget godt. ”Det er en kendsgerning at verden er blevet bedre at leve i for de fattige”, sagde Arzrouni, der anklagede den katolske sociallære for at konstruere en fortælling om, at vi er på vej mod destruktion og kaos.

Det var så stærk en provokation for den temperamentsfulde kardinal, at han i vrede slog næven i bordet, så glassene klirrede. Forsonlige toner lød fra Mikkel Wold, der fremhævede den stærke tradition i de protestantiske kirker for at lægge afstand til forbrugerisme og grådighed. ”Vi har brug for en luthersk sociallære, og her kan vi finde inspiration hos katolikkerne”, sagde han.

Som eksempler nævnte han blandt andet de lutherske teologer Martensen, Løgstrup og Ole Jensen og den franske økonom Thomas Piketty, der har forsket i økonomisk ulighed og blandt andet er kendt for værket ”*Kapitalen i det 21. århundrede*”. Mikkel Wold udtrykte stærk bekymring over den stigende fattigdom, som han blev konfronteret med hver eneste dag som sognepræst.

”Mere vækst og mere forbrug er ikke nødvendigvis vejen til et bedre samfund”, sagde Mikkel Wold og nævnte Bhutan – en lille stat i Himalayabjergene, hvor man måler nationens fremgang på basis af et lykke-indeks. Laura Horn opfordrede til at katolsk sociallære lader sig inspirere af

Der lyttes opmærksomt. Hanne Roj Larsen kommenterer oplægget fra kardinal Marx.

degrowth-bevægelsen, der går imod myten om at vækst er løsningen på de problemer, vores samfund befinder sig i.

De veloplagte tilhørere kom med adskillige indspark til debatten – blandt andet blev behovet for etiske investeringspolitikker nævnt. En deltager i mødet gjorde opmærksom på, at Chile og Peru – de mest liberalistiske stater i Sydamerika er dem, hvor der er sket de største fremskridt for de fattige.

Som ventet serverede denne debataften ikke grydeklare opskrifter på, hvordan vi når målet – et mere menneskevenligt samfund – men den slog fast med syvtommersøm, at vi som kristne har pligt til at engagere os i samfundet og tage politisk ansvar.

”At være kristen er at være politisk”

Kardinal Marx kan de økonomiske teorier, men han kender også menneskene bag tallene og statistikkerne.

Tekst: Lisbeth Rütz

PORTRÆT Mere end en femtedel af alle børn i Tyskland lever under fattigdomsgrænsen. Flere og flere familier bliver marginaliseret på Hartz IV-ydelser. Mange unge forlader skolen uden afsluttende prøve. Tusinder af arbejdspladser i Tyskland forsvinder på grund af globaliseringen. Maskerne bliver større i velfærdsstatens sikkerhedsnet, og flere rammer bunden. Kløften mellem rig og fattig vokser. Det er simpelthen en skandale, skrev kardinal Reinhard Marx i sin bestseller ”*Das Kapital*” (2008).

I bogen skrev Marx blandt andet, at der er brug for at gennemtænke det etiske fundament, vores samfund bygger på. Og her må Den katolske Kirke tage til orde og deltage i debatten om, hvordan vi får et mere retfærdigt samfund, mener kardinalen.

Det er en udtalelse, man lægger mærke til i Danmark, hvor vi ikke har glemt Anders Fogh Rasmussens udtalelser om, ”det er

ønskeligt, at religion kommer til at fylde mindre i det offentlige rum”. Men i Tyskland ser man lidt anderledes på den sag. Meget betegnende hedder en af kardinalens bøger ”*Christ sein heißt politisch sein*” (at være kristen er at være politisk). Bogen handler om Wilhelm Emmanuel von Ketteler, en af sociallærens pionerer og medgrundlægger af det katolske Zentrumsparti, der gik mod ”jernkansleren” Otto von Bismarck under 1870’ernes ”kulturkamp” i Tyskland.

”Vi biskopper er jævnligt i diskussion med politikerne. Vi mødes med de politiske partier på regionalt og nationalt plan, og der er tradition for at Kirken har indflydelse på den politiske scene”, siger kardinal Marx da Katolsk Orientering møder ham, inden turen går til lufthavnen efter morgenmessen i Sankt Ansgars Kirke. Kardinalen, der er leder af både Den tyske Bispekonference og kommissionen for biskopper fra EU-landene (COMECE), markerer sig jævnligt

i de tyske medier med stærke holdninger om brandvarme emner som migration, klimaspørgsmål og marginalisering. Han ser katolsk sociallære som et vigtigt redskab i samfundsdebatten.

”Der er kun ét skabelsens hus, og det er denne planet. Det er sund fornuft, og derfor blev *Laudato Si*’ – pavens rundskrivelse om miljø- og klimaspørgsmål – så godt modtaget. Katolsk sociallære præsenterer et godt fundament for at svare på de spørgsmål,

der er fælles for os alle, – troende eller ej”, siger kardinalen, der var professor i kirkens sociallære, før han blev biskop i Trier og senere ærkebiskop i München-Freising.

Marx har skrevet tykke og lærde bøger om katolsk sociallære – men den er ikke bare en akademisk disciplin for ham. Hvad han skriver bærer præg af, at han kender menneskene bag analyserne og tallene.

”Vi må som kristne være helt klare i mødet. Der skal *Fortsættes næste side* ▶

Biskop Czeslaw siger farvel til kardinal Marx, før turen går til lufthavnen. Foto: Lisbeth Rütz.

Vi er ikke af denne verden

Prædiken til 4. september 2016, 23. alm. søndag.

Tekst: Pastor Benny Blumensaat

BIBELN Kære søstre og brødre. Som overskrift over dagens tekst kunne man passende sætte: ”At være discipel hos Rabbi Jeshua har sin pris”.

Disse udtalelser om konsekvenserne af at være discipel hos Jesus, som vi møder hos Lukas i dagens evangelietekst, er også fremhævet i Markusevangeliet. Det var altså tanker, der var særdeles levende i den tidlige urkirkes menigheder. Det, der fokuseres på, er: at forlade sit hjem og familie, at acceptere forfølgelsesens vilkår (korset) og at give afkald på personlig ejendom.

I dagens evangelietekst hører vi at ”på den tid fulgtes store skarer med Jesus, og han vendte sig om og sagde til dem: Hvis nogen kommer til mig, og ikke hader sin far og mor, hustru og børn, brødre og søstre, ja, sit eget liv, kan han ikke være min discipel”.

Jesus konfronterer os med omkostningerne af et discipelskab. I dagens Danmark har vi udviklet en hyggelig kristendoms kultur, som har mistet sin kraft til at gå imod alle de former for ”ismer” der dukker op, og som truer kristendommen som grundlag både for den danske og for den europæiske kultur. Der er ikke noget galt med det ottende sakramente, kirkekaffen, men der skal mere til en slagkraftig kristendom end kaffe og kage, og det er, hvad Mesteren gør os opmærksom på.

De, der vælger at være Hans disciple, skal forpligte sig, de kan ikke tillade at sig at prioritere andre forpligtigelser frem for Ham. ”Jeg har givet dem dit ord; og verden har hadet dem, fordi de ikke er af verden. Jeg beder ikke om, at du skal tage dem ud af verden, men at du vil bevare dem fra det onde. De er ikke af verden, ligesom jeg ikke er af verden. Ligesom du har udsendt mig til verden, har jeg også udsendt dem til

verden” (Joh.17,14-19).

Dvs. vi skal leve som Hans disciple i bevidstheden om, at vi er udsendt af Ham, og i kraft af vores dåb, firmelse og eukaristi, de tre initiationssakramenter, skal vi drage andre med på hellighedens vej.

Verden er ikke fremmed for os katolikker, vi værdsætter vort demokratiske samfund og de goder, vi får lov at modtage dagligt, men vi er ikke af denne verden. Vi er Guds folk på vandring og er blevet udstyret med Helligåndens nådegaver til at skelne ånderne, altså til at kunne prioritere rigtigt, til at vise ansvarlighed overfor vores menighed, bruge vores nådegaver i kirkens tjeneste, engagere os i menighedens liv, og deltage i søndagsmesserne og de øvrige aktiviteter, så ofte vi kan. Men vi er som kirke også en samfundsfornyende bevægelse, der ønsker at se mennesker og samfund forvandlet. Vi er ikke katolikker alene, vi er det sammen med vores pave, biskop, præst og menighed, sammen udgør vi én, hellig, katolsk og apostolisk kirke, tilstede i den lokale sammenhæng.

Vi lever i en kultur, hvor det ikke er populært at tale om at følge Jesus, og at der er omkostninger forbundet dermed. Jesus siger det jo selv: ”Den, der ikke bærer sit kors og går i mit fodspor kan ikke være min discipel.” (Luk. 14,27) Korset er vor styrke. Korset er en del af disciplenes liv, en del af dit og mit liv. Vi behøver ikke at opsøge korset og lidelserne, de kommer helt af sig selv. Når vi forener os med Jesus i Hans smerte og i eukaristien, så forvandles enhver smerte til velsignelse for os selv og andre.

Når vi vælger at leve enkelt, som pave Frans opfordrer os til, og ikke tillader os selv og vore børn at blive styret af et sekulariseret samfund, der har gjort bugen

Foto: Stockfoto.

til deres Gud, undgår vi at blive slaver af verden og får hundredfold igen af Jesus, et liv i overflod.

Jesus optrådte som vandreprædikant i Israel. Han forkyndte, at Guds rige var en nært forestående realitet. Mange mennesker hørte Jesu budskab og kom til tro. Mange besluttede at vandre med Jesus på hans vej og være med til at forkynde dette budskab om Guds Herredømme.

At være realistisk er også en del af dagens evangelietekst når Jesus taler om at bygge uden at kunne fuldføre byggeriet. Der står meget på spil, husk på, kristendommen var fra begyndelsen en kærlighedsbevægelse, der forandrede mennesker og samfund, og skulle fremme Guds Herredømme, som det stadig er tilfældet.

Så derfor, brødre og søstre, fat nyt håb, giv ikke op, selvom det er svært at være en minoritet, du er Guds elskede søn og datter. Han har udvalgt dig til at gå i Jesu Kristi fodspor, at leve i Jesu Kristi efterfølgelse, et større privilegium findes ikke på denne jord, et privilegium, der en dag, når vi holder fokus, vil lede os ind i Guds altomfattende kærlighedens lyshav, hvor der ingen kors eller prøvelser er mere.

Amen.

Søndagens tekst: Luk 14,25-33

Store skarer fulgtes med Jesus, og han vendte sig om og sagde til dem: »Hvis nogen kommer til mig og ikke hader sin far og mor, hustru og børn, brødre og søstre, ja, sit eget liv, kan han ikke være min discipel. Den, der ikke bærer sit kors og går i mit spor, kan ikke være min discipel.

Hvis en af jer vil bygge et tårn, sætter han sig så ikke først ned og beregner udgifterne for at se, om han har råd til at gøre det færdigt? – for at man ikke skal se ham lægge en sokkel uden at kunne fuldføre det, så alle giver sig til at håne ham og siger: Den mand begyndte at bygge, men kunne ikke fuldføre det! Eller hvilken konge vil drage i krig mod en anden konge uden først at have sat sig ned for at overveje, om han med ti tusind mand er stærk nok til at møde ham, der kommer imod ham med tyve tusind? Hvis ikke, sender han udsendinge for at forhøre sig om fredsforholdene, mens den anden endnu er langt borte. Sådan kan ingen af jer være min discipel uden at give afkald på alt sit eget.

► *Fortsat* ydes hjælp til fattige og dem, der ikke kan klare sig. Vi ønsker en fair asylbehandling og vi kan ikke sende folk tilbage til forfølgelse. Så længe krigen i Syrien fortsætter, vil der komme flygtninge. Paven kan ikke sætte en stopper for krigen. Det er op til politikerne at finde fælles europæiske løsninger. Og vi må gøre alt for at undgå, at Middelhavet bliver en kirkegård, hvor mellem 4 og 5.000 flygtninge drukner om året. Men det er klart, at Tyskland ikke kan modtage alle nødstedte. Sidste år modtog vi en million. Det kan vi ikke holde til igen,” siger Marx.

Sociallæren er en fast del af Kirkens læreembede, og netop i år er det 125 år siden, Kirken begyndte at sætte den mere i system. Den første sociale rundskrivelse – *Rerum novarum* udkom. Pave Leo XIII støttede i den dannelsen af fagforeninger og gik mod ”kræfternes frie spil”. Men i virkeligheden går sociallæren hundreder af år tilbage, og kimen til den ligger i evangeliet, betoner kardinalen.

Mange af de største navne inden for katolsk sociallære har været tyskere, så derfor er der i Tyskland en lang og fornem tradition inden for disciplinen. Ved adskillige af landets universiteter findes der lærestole i katolsk sociallære. Arkitekterne bag ”*das Wirtschaftswunder*” – det økonomiske mirakel, der fik Vesttysklands økonomi til

at blomstre efter sammenbruddet i 1945, var dybt prægede af tankerne om en ”social markedsøkonomi”, som skulle tæmme den rå kapitalisme og bruge dens drive til at skabe social sikkerhed for borgerne.

”Vi biskopper er ikke politiske ledere, og katolsk sociallære har ikke færdige svar parat. Men højrepopulismen bekymrer mig. Den har for simple svar på komplicerede spørgsmål. Også religiøse grupper risikerer at blive misbrugt til en populistisk dagsorden”, siger kardinalen, da jeg spørger ham, hvordan han stiller sig til det indvandrerfjendtlige Alternative für Deutschland. Partiet blev det helt store stemmefiskerparti ved delstatsvalget i år i Sachsen-Anhalt, hvor det fik hele 24,4 % af stemmerne. Ved Katholikentag i år i Leipzig mødtes tusinder af tyske katolikker for at diskutere det der rører sig i Kirken lige nu. Men her fik Afd’s politikere ikke taleret. Det var det helt store samtaleemne til Katholikentag.

Kardinalen afviser dog ikke dialog med partiet. ”Vi må se på enkeltpersonerne og tale med dem – det er i høj grad en lokal udfordring”, siger han.

Det er som regel tunge og komplicerede problemer kardinalen forholder sig til i den offentlige debat. Men alligevel er han optimist og tror på, at alle har mulighed for at påvirke den offentlige debat. ”Der er store muligheder for at få indflydelse. Vi lever i

et samfund hvor debatten kører 24 timer i døgnet. Og politikerne lytter faktisk”.

Kirkens fremtid ser han på med sindsro. ”Vi har længe været i en situation hvor Kirken taber medlemmer og nyevangelisering er nødvendig. Men vi skal analysere den situation vi er i og ikke spilde vores tid med at drømme om fortiden. En ”*reconquista*” (generobring), hvor vi skruer tiden tilbage til tiden før koncilet, er ikke mulig. Jeg er

taknemmelig for, at jeg er født i netop denne tid med alle de udfordringer, den har og jeg er sikker på at Kirken også i fremtiden vil være til stede i samfundet. Dens stemme er simpelthen nødvendig”, slår kardinalen fast på vej ud af døren til en travl arbejdsdag i München.

Til morgenmessen i Sankt Ansgars kirke takkede kardinal Marx for gæstfrihed hos biskoppen. Han udtrykte håb om, at besøget kunne gentages.

”Rejs jer fra jeres bekvemme sofa!”

Paven opfordrer de unge til at engagere sig i verden.

ENGAGEMENT Aftenen inden den afsluttende friluftsmesse på *Campus Misericordia* uden for Kraków, præsiderede pave Frans en bønsvigilie for de mange forsamlede unge. Herefter talte paven til de unge og opfordrede dem til at træde ud af deres ’komfortzone’ og sætte deres aftryk på verden.

”Visse ting værdsætter vi ikke rigtigt, hvis vi kun oplever dem via vores mobiltelefon eller computer. Når vi møder livet og andre menneskers liv, og ikke blot som billeder på en skærm, sker der noget afgørende. Vi føler et behov for at engagere os”, forklarede paven.

”Tiden er ikke inde til at kritisere nogen eller brokke sig”, sagde han: ”Vi er ikke kommet for at nedbryde. Vi ønsker ikke besejre had med mere had, vold med mere vold, terrorisme med mere terror. Vi er samlet her, fordi Herren har sammenkaldt os. Vores svar til en verden i krig er fællesskab, broderskab og at være én familie”.

”Lad jer ikke narre af ’sofalykken’ Vi risikerer at blive handlingslammede af frygt og magtesløshed”, fortsatte paven: ”Men der findes også en anden og farligere form for handlingslammelse, som kan være svær at beskrive – når man forveksler lykken med en sofa. Når vi mener, at en god sofa er alt, vi behøver for at være lykkelige. En sofa, hvor vi føler os bekvemme, rolige og trygge. En sådan moderne sofa med

indbygget massagefunktion, der luller os i søvn. En sofa, der giver os komfort i timevis, så vi kan flygte ind i tv-spillets verden og tilbringe al vor tid foran computeren. En sofa, der holder os på sikker afstand fra al slags smerte og frygt. En sofa, der får os til at blive hjemme og undgå at engagere os eller bekymre os for noget. En ’sofalykke!’”.

”Kære unge! Sandheden er en anden. Vi er ikke blevet født for at henslænge os og gøre vort liv til en bekvem sofa, hvor vi luller i søvn. Nej, vi er her af en anden grund – for at sætte vort aftryk”, sagde paven. ”Men når vi vælger det nemme og bekvemme [...] ender vi med at betale en høj pris. Vi mister vor frihed!”

”[...] Jesus er ikke bekvemmelighedens og tryghedens Herre. At følge Jesus kræver en stor portion mod, villigheden til at udskifte sofaen med et par vandrestøvler og begive sig ud ad nye og ukendte veje. Modet til at rydde stier, der åbner nye horisonter, og hvorfra vi kan sprede glæde; den glæde, der fødes af Guds kærlighed og udspringer af vor længsel efter at møde Ham i de sultende, de tørstende, de nøgne, de syge, i venner som har det svært, fanger, flygtninge og i vor næste, som føler sig ene”.

Gud ser fremad

”Guds kærlighed inviterer os til at forkynde det glade budskab og give vort liv til Ham og næsten. Det er vi alle kaldede til”,

”Vi er ikke blevet født for at henslænge os og gøre vort liv til en bekvem sofa, hvor vi luller i søvn. Nej, vi er her af en anden grund – for at sætte vort aftryk”, sagde paven til de unge under lørdagens bønsvigilie. Foto: Gregorio Borgia, AP.

fortsatte pave Frans. ”Gud forventer noget af os. Han ønsker noget af os, og Han tror på os. Han nedbryder vore forsvarsværker og åbner dørene til vort liv, vore drømme og vores måde at anskue tingene på. Han kommer for at nedbryde alt det, som holder os indespærrede. Han ønsker, at vi har drømme. Han ønsker, at vor indsats nytter noget. Men vi skal yde vort allerbedste, for at verden forandrer sig”.

”I siger måske: Jamen, jeg er ubetydelig. Hvad kan jeg synde udrette? Men når Herren kalder os, er Han ligeglad med, hvor

vi befinder os i livet, hvordan vi har været, og hvad vi har gjort eller undladt at gøre. Når Han kalder os, tænker Han på alt det, vi har at give, på al den kærlighed, som vi formår at give. Han ser på fremtiden, på morgendagen”.

Efter pavens tale knælede de mere end én million unge, mens en præst frembar det allerhelligste sakramente i en monstrans, og de tilbragte sammen med paven en lang stund sammen i eukaristisk tilbedelse.

NM

Vi er først lige begyndt!

Evangeliseringsprojekt fortsætter i Danmark efter Verdensungdomsdagen.

Tekst: Lisbeth Rütz. Foto: DUK m.fl.

EVANGELISERING Gå ud og gør alle folkeslag til mine disciple, sagde pave Frans ved den sidste messe til Verdensungdomsdagen i Brasilien i 2013. Messen blev transmitteret ud til hele verden. På ferie hjemme i Polen hos familien sad sr. Teresa Piekos fra Immaculatasøstrene og fulgte med. Da Frans spurgte tilhørerne direkte: Vil I gøre det? gav det et sæt i sr. Teresa og hun svarede JA med det samme. For det var jo lige det hun ville. Nu var det, som om hun fik vinger at flyve med. Og så kom ideen med at lave et evangeliseringsprojekt.

Tilbage i 2003 havde børn og unge i Sankt Albani Skole og i menigheden lavet en 8,5 meter lang stofmosaik som fik navnet Guds frelsesplan. 350 timer blev der brugt på mosaikken. Det budskab, der fulgte med, var: ”Lad alle folkeslag lære Guds frelse at

kende”. Nu fik sr. Teresa ideen at tage til Kraków med en evangeliseringsgruppe. Og her skulle mosaikken bruges. Hun skrev en lille bog om Guds frelse og Guds barmhjertighed. Projektet blev godkendt af VUD-kommissionen og søster Teresa fik tildelt to steder i Kraków, hvor hun kunne evangelisere med mosaikudstillingen og bøgerne. Den største udstilling var i Johannes Paul II’s sanktuarium i Kraków. Før rejsen blev der samlet penge ind til projektet, og frivillige oversatte bogen til ti forskellige sprog.

Hvem hjalp dig med sådan et kæmpeprojekt?

”De første uger viste jeg rundt alene, men så kom der forstærkning fra evangeliseringsgruppen i Danmark. Frivillige fra Italien og Polen, søstrene, novicer, postulanter og min familie hjalp også til. Den anden uge var vi i fuldt beredskab ved Sankt Margarita og Judith Kirken og ved den hellige Johannes Paul II’s sanktuarium. Alle blev instrueret i, hvad de skulle gøre og sendt ud for at evangelisere med flag og bøger på græsplænen foran kirken. Andre viste rundt indenfor og fortalte om udstillingen. En vigtig

En gruppe brasilianske unge besøger evangeliseringsprojektet. Til venstre sr. Teresa til højre sr. Dorota.

del af evangeliseringen var at bede for de folk, der besøgte udstillingen. Der var nok at lave for alle begge steder. Vi havde rigtig travlt og folk kom strømmende til os i store grupper fra hele verden for at se udstillingen. Bøgerne på ti forskellige sprog gik som varmt brød. Et netværk af ordenshuse og lægfolk bad for os og nu kan vi mærke resultatet. Vi havde dannet en evangeliseringsgruppe af fire piger fra København og Odense og sr. Dorota var min assistent. Hun var en kæmpehjælp for mig og faktisk uundværlig, da vi skulle skrive mange mails hver dag og sende budskabet ud til hele verden i forskellige sprog”, fortæller sr. Teresa. I alt kom der over 200.000 mennesker fra hele verden til udstillingen.

Hvordan tog folk imod projektet?

”Der blev trykt næsten hundred tusind bøger og kort med Kristus med titlen i ti sprog på bagsiden. Nu er der gået en måned, og der er ikke ret mange bøger tilbage. Desværre var der ikke nok bøger. Vi løb tør for italienske, spanske og engelske bøger allerede midt i VUD-ugen, så vi henviste folk til *katolsk.dk*, hvor de kan finde bogen på deres eget sprog. Vi kunne mærke hungeren efter Gud hos mange mennesker og de fandt lindring og trøst i bogen. Jeg kom til at tænke på Mat 11,28 „Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile”. Der kom flere grupper fra Kina og Vietnam. De var dybt taknemmelige for, at der var bøger på deres eget sprog og tog dem med hjem *Fortsættes næste side* ▶

En ung katolik fra Randers placerer et skib på kortet over sit fødeland.

► **Fortsat** til deres familier og venner. Der var rigtig mange, der ville evangelisere gennem internettet. På denne måde kan vi nå ud til mennesker i det fjerne med budskabet. Her skaber vi et net af ivrige folk, der vil gøre noget, for at Kristus bliver kendt over hele jorden og gruppens opgave er også at omslutte alle med sin bøn. Så projektet er slet ikke slut. Det er først lige begyndt. Udstillingen bliver stående i begge kirkerne, og folk kan komme og se dem. Jeg vil også

gerne komme, når der er brug for det og vise rundt. Den første retræte med mosaikken blev afholdt lige efter VUD for unge. Det er fantastisk! Alle har mulighed at komme ombord og hjælpe med evangelisering med bøn, med frivilligt arbejde, med at skrive svar og sende mail til folk i forskellige sprog. Billedet af evangeliseringskibet med barmhjertighedens net dykket ned i vandet med budskabet virkede meget indbydende og næsten magisk. Mange følte sig tiltrukket

af det og ville gerne give evangeliets glæde videre. Man kunne se, at mosaikken talte til deres hjerter og folk var rørt ved budskabet ”Barmhjertighed er vejen til frelsen” – ”Giv det videre”, siger søster Teresa.

Men evangeliseringsprojektet stopper ikke med Verdensungdomsdagen. Det vil fortsætte i Danmark, Polen og måske i andre lande. Der er mulighed for at få besøg i sogne, skoler og andre institutioner i hele Danmark. Alle, der ønsker besøg, kan kontakte sr. Teresa på e-mail sr_teresa_piekos@hotmail.com

I 1985 tog den hellige pave Johannes Paul II initiativ til den første Verdensungdomsdag. Siden er verdensungdomsdagen blevet fejret på internationalt plan hvert andet eller hvert tredje år.

Verdensungdomsdagen på Filippinerne i 1995 har den foreløbige deltagerrekord med 4 millioner deltagere. Cirka 3 millioner deltog i år i Kraków.

De to første verdensungdomsdage foregik i 1984 og 1985 i Vatikanstaten.

Internationale verdensungdomsdage uden for Vatikanstaten:

1987 Buenos Aires, Argentina
1989 Santiago de Compostela, Spanien
1991 Częstochowa, Polen
1993 Denver, USA
1995 Manila, Filippinerne
1997 Paris, Frankrig
2000 Rom, Italien
2002 Toronto, Canada
2005 Köln, Tyskland
2008 Sydney, Australien
2011 Madrid, Spanien
2013 Rio de Janeiro, Brasilien
2016 Kraków, Polen
Næste verdensungdomsdag bliver i 2019 i Panama City i Panama.

En gruppe fra Indien og Sri Lanka besøgte evangeliseringsprojektet.

Evangeliseringsprojektet er udelukkende finansieret ved frivillige bidrag.

Søster Teresa siger tusind tak til alle, der har bidraget med hjertets gave og bøn for projektet.

Læs mere om det på www.katolsk.dk, hvor bøgerne kan downloades på forskellige sprog.

Det var vildt i Kraków

Evangelisering til Verdensungdomsdagen.

Tekst: Trang Tran og My Linh Ta

EVANGELISERING Turen til Kraków har været en vild rejse for os, både som pilgrimme og som frivillige.

Vi er normalt begge to vant til at hjælpe til i vores menighed og lokalforening, men denne tur var helt anderledes.

Trang havde aldrig deltaget i Verdensungdomsdagen før, så det var hendes første oplevelse som pilgrimsrejsende, mens My Linh deltog tilbage i 2011 i Madrid med DUK.

Vi hjalp sr. Teresa med hendes udstilling ved Sanktuariet sammen med sr. Dorota, to piger fra København og 3 polske piger.

Vi mødte mange forskellige nationaliteter og fik afprøvet en masse grænser ved at skulle ud og snakke med forskellige grupper om evangeliseringskibet og sprede budskabet om at ”Lade alle folkeslag lære Guds frelse at kende”.

Stemningen i Kraków var fyldt med glæde, sang og dans. Der var kilometerlang kø til Skt. Johannes Paul II's kirke; men folk formåede at holde det gode humør højt oppe, selv under den bagende sol.

Der var utroligt travlt til udstillingen, både for guiderne og uddelene. Folk kom til, og der blev dannet kø, og folk var meget interesserede og imponerede over Danmarks gave.

Vi havde ikke troet, at det ville være så hårdt; men folk kom uafbrudt, og vi skulle skiftes til at holde pauser, så der altid var nogen til stede. Men det var så sjovt at komme ud og snakke med folk, det fedeste var, at man bare kunne råbe til hinanden og spørge ”Where are you from?” som en introduktion, og de så svarede tilbage, og man så jubled efter. Men hver gang vi mødte andre vietnamesere fra andre lande, gav vi hinanden high fives og hoppede, det var så sjovt, og man følte, at man havde mødt sine søskende fra et andet sted. Her følte vi virkelig ordene ”Vi er alle brødre og søstre”. Vi fik også forskellige souvenirs

af de andre pilgrimsrejsende, når vi uddelte dem bøger. Der var en pige fra Taiwan, der gav os en vifte, fordi vi stod ude i varmen, og solen bagte på os.

Da vi mødte paven

Udover arbejdet ved udstillingen fik vi også tid til messer og til at se paven. Vi var til åbningsmessen ved Blonia om tirsdagen. Da vi ankom til pladsen, stod folk med deres flag og viste deres nationaliteter. Kraków formåede virkelig at holde den fede stemning og fik os alle til at føle os som ét med hinanden og i fællesskabet med Gud. Da messen var færdig, og folk skulle hjem, var det også en oplevelse for sig selv. Vi var over 1 million mennesker der skulle gå den samme strækning ud til veiene. og

Evangeliseringsteamet foran Sankt Johannes Paul II's kirke i Kraków.

det føltes virkelig som en fest hele vejen. Folk dansede, sang og var generelt rigtig glade. Der var så mange mennesker, og det er næsten helt ubeskriveligt at forklare det med ord, hvordan det føltes at være der.

Om onsdagen ankom Pave Frans, og vi stod med skibet foran Salwator kirke, hvor pave Frans ville skifte bil. Vi kom 2 timer før, men tiden fløj så hurtigt afsted, og pludselig var paven ankommet! Vi var så tæt på ham og vinkede og flagede med skibet, og det var nok en af de bedste oplevelser på hele turen.

Vi var også til dansk messe med neokatekumerne fra Danmark om torsdagen. Det var vores første oplevelse med neokatekumerne. Der var en anderledes stemning, end hvad vi er vant til, men det var en festlig messe, og stemningen blev opløftet en hel del.

Fredagen var vi til pavemesse ved Sanctuary, hvor vores udstilling ligger, og vi kom i virkelig god tid for at få gode pladser. Pave Frans ankom til kirken i sin Pavemobil, men vi så kun toppen af bilen. Resten af tiden fulgte vi messen på den store skærm. På pladsen var der også fyldt med mennesker, for alle ville gerne se pave Frans.

På den sidste dag tog vi til søndagsmesse i den kirke, vi boede tæt på. En af sangene vi sang i kirken var temasangen til Verdensungdomsdagen – det var en lidt speciel følelse. Kirken var helt fyldt med ældre, men alle sang med på sangen. Det gav en følelse af, at vi alle var med i fællesskabet med Gud.

Barmhjertighedsgerninger i praksis

Madkøen på turen var virkelig lang, til tider var det hårdt at vente på maden, men på et tidspunkt da vi med to frivillige fra København og de polske piger skulle bestille mad i KFC, oplevede vi en barmhjertighedsgerning. Der var nogen i køen før os, der havde bestilt en kæmpebøtte hot wings, som uddelte til dem der stod i køen. Folk blev så glade, og man mærkede taknemmeligheden og barmhjertigheden hos folk.

Når vi tog busser eller sporvogne, var der altid proppet, og man følte virkelig, at man var en sild i en tønde. Folk var presset op mod hinanden, men oftest grinede vi, hver gang man pludselig faldt ind i andre folk. Der var ikke en eneste gang, at vi oplevede folk, som var sure eller grove. For den pressede transport er virkelig en del af turen. Vi oplevede mange grupper, som stod og sang i sporvognene, for at tiden ikke skulle føles så lang, det var ret sjovt at opleve. En gang oplevede vi også, at forskellige grupper begyndte at synge imod hinanden for at se hvilken gruppe, der sang højest.

Vi deltog generelt ikke så meget i selve Verdensungdomsdagens program, da vi havde vores eget program at følge. Men vi fulgte rosenkransen og vågenatten ved Campus på tv, og det var et helt fantastisk syn.

Vi er virkelig glade for, at sr. Teresa spurgte os, om ikke vi kunne komme med og hjælpe hende med udstillingen. Det var helt klart en oplevelse, vi ikke ville have været foruden.

Evangeliseringskibet – et symbol på at vi alle er på vej mod frelsen.

'Vi følte os som en del af Verdenskirken'

Danske indtryk fra verdensungdomsdagene i Polen.

Tekst: Pastor Kasper Baadsgaard-Jensen. Fotos: DUK m.fl.

KRAKÓW Efter at verdensungdomsdagene i Kraków var forbi, kunne man på Facebook se et billede af pave Frans, der holder hånden op til sit øre for at lytte. Billedet var ledsaget af teksten "Do you say young people think the Church is irrelevant? Sorry I couldn't hear you for the million young people at World Youth Day". Det er følelsen, man har efter 2,5 uge i Polen sammen med 73 danske pilgrimme, vores biskop og så de 1,5-2 millioner unge fra hele verden, som var med til at fejre troen.

Verdensungdomsdagenes primære fokus er at fejre troen. Men dertil kommer en masse andre oplevelser. Vi var også turi-

ster og fik set væsentlige ting i det område af Polen, hvor vi befandt os. Blandt andet museet om den hellige pave Johannes Paul II i Wadowice, koncentrationslejren Auschwitz, saltminen i Wieliczka, Czestochowa og meget mere.

Selve verdensungdomsdagene foregik i Kraków og omegn, hvor vi om formiddagen deltog i katekese arrangeret af de amerikanske bispedømmer. Om aften deltog vi i de store fællesarrangementer; åbningsmessen, velkomsteremonien for pave Frans, korsvejsandagten og endelig den store afslutningsmesse på området *Campus Misericordiae*.

En intens oplevelse

Verdensungdomsdagene i Kraków var en meget intens oplevelse, fordi indtrykkene var så mange og så forskellige. Men på vegne af alle deltagere tør jeg godt sige, at det har været en stor trosoplevelse, hvor vi først og fremmest følte os en del af Verdenskirken, men samtidig også en personlig oplevelse, hvor den enkelte fik styrket sin trosrelation til Gud.

Nu har vi en masse gode oplevelser at se tilbage på, men også oplevelser, som vi forhåbentlig får mulighed for at dele med alle jer, som ikke havde mulighed for at være med.

Engelsksproget messe med ærkebiskop af Boston, kardinal Séan O'Malley.

Pave Frans går sammen med unge fra verdens kontinenter gennem Barmhjertighedens port, som var opstillet på Campus Misericordiae-området.

Den danske delegation på mere end 70 pilgrimme undervejs mod Kraków, her fotograferet foran den berømte Brandenburger Tor i Berlin.

De danske deltagere venter tålmodigt trods regnvejret på at pave Frans ankommer til det store Campus Misericordiae-område.

Det siger deltagerne

”Ved verdensungdomsdagenes start, på den allerførste dag i Kraków, besøgte vi Jesu hjerte Kirke for at holde en sakramental andagt, lege 'skyd på biskoppen' ved biskop Czeslaw og gå til skrifte.

Skriftemålet er ikke et uvant sakramente for mig og jeg tænkte ikke videre over det, da jeg gik ind til pastor Kasper. Ikke desto mindre skete der noget helt uventet. Efter tilgivelsen satte jeg mig for at bede og *langsomt begyndte tårer at trille ned ad mine kinder*. Jeg græd og bad i hvad, der følte som timer. Ved modtagelsen af kommunionen senere fik jeg pludseligt kuldegysninger i hele kroppen, fra top til tå, som om der var 'noget' inde i mig. Oplevelsen gentog sig hver gang, jeg modtog kommunionen de følgende dage. Jeg ved, at mange andre havde lignende oplevelser i løbet af dagene, så jeg har svært ved at tro, at det var tilfældigt”.

Christian Hansen

”Der var så mange smukke og fantastiske oplevelser på verdensungdomsdagene i Kraków. Den, som skiller sig ud fra de andre, var da vi fejrede messe på et bjerg.

Der blev holdt engelsk messe udendørs og sammen med omkring ti grupper af blandt andet USA, Canada, Asien og flere steder i Europa. *Her fik jeg for første gang 'WYD-følelsen'* – en følelse af ikke nødvendigvis at have noget til fælles med de over hundrede mennesker, som var til stede, men alligevel være samlet om én ting, Gud.

Der er noget specielt ved at fejre messe med mennesker fra andre lande på det samme sprog. Da vi nåede til at skulle bede 'Fader Vor', bad de forskellige grupper på deres eget sprog. Det lød så flot at høre en bøn jeg kender til hudløshed, blive bedt på sprog, jeg ikke kan forstå eller aldrig har hørt. Jeg kunne ikke lade være med at smile. Der er bare noget ved det at være samlet om Gud på så åbenlyst en måde. Utroligt, at jeg her sad sammen med en masse mennesker, jeg ikke kendte; men jeg vidste udmærket godt, hvorfor de var her. Jeg var her jo af samme grund”.

Lea Uhlott Noval

”Det er ikke første gang har jeg deltaget i verdensungdomsdagene; men denne

fjerde gang har jeg oplevet nogle fantastiske dage. Hvad var den bedste oplevelse er svært at sige – fordi alt var fantastisk.

Vores danske gruppe boede hos værtsfamilier både i den første og den anden uge. Under verdensungdomsdagene i Kraków blev vi fire piger indkvarteret hos en polsk familie med fire børn, hvor de to blev sendt til bedsteforældrene for at gøre plads til os. Værtsfamilien var ikke rig og havde mange ældre ting, og kun én gang i deres liv havde de holdt ferie i udlandet. Vi havde ikke så meget tid til at hygge os med dem, fordi vi skulle afsted meget tidlig om morgen og desuden kom meget sent hjem. *Men de viste os meget kærlighed*; hver morgen lavede værtsmoren madpakker til os fire piger og lavede spændende morgenmad samt aftens-/natmad. Vi fik lov til at låne børneværelserne og deres soveværelse, mens de selv sov i stuen på madrasser. Selv om vi kom kl. 23.30 næsten hver dag, hentede vores værtsfar os i sin bil og kørte os hver morgen hen til mødestedet, selv om det var ikke lang fra deres hjem. De ønskede os altid en god dag og prøvede at give os alt det bedste”.

Alina Protsyk

”Under den amerikanske katekese fik jeg synspunktet belyst fra forskellige sider. Der blev ikke kun snakket om bibelvers og hvordan man skal leve livet; Nej, det hele blev fortalt på en måde så alle vi unge, der deltog i katekesen, kunne forstå det. For mig var det en helt anden måde at blive undervist på. Jeg ville ikke sige at min normale kateketiske undervisning hjemme i Danmark er kedelig; men *her var det hele bare på en helt anden måde*.

For mit eget vedkommende fik jeg mere at tænke over, da en søster fra Vor Frue af Barmhjertigheden kom ud på scenen og begyndte at lede katekesen. Søsteren talte om korset. Vi skulle tage et kors frem og holde godt om det, føle os ind i det. Hun fortalte, at hvis man vendte korset om kunne vi se vores plads. Det hele fik mig til at tænke, jamen hvad er mit kald? Hvordan kalder han mig? Hvordan kommer det hele til at foregå? Jeg havde alle de her spørgsmål i mit hoved, og ikke kun den del af katekesen fik mig til at tænke”.

Maria Kalas

Armensk taknemmelighed over pave Frans' besøg

Pave Frans' besøg i Armenien i juni vækker fortsat begejstring – ikke kun fordi han omtalte folkedrab, men også fordi armenierne opfatter paven som repræsentant for kristen enhed i en splittet verden.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

ARMENIEN ”Mange mennesker siger, at pavens besøg for dem var som at få en engel som gæst,” siger Ellada Ghukasyan, en armensk journalist, der er født og opvokset i Armeniens hovedstad, Yerevan, men de seneste år har været bosat i Paris.

”Jeg kunne ikke selv være til stede på Republikpladsen her i Yerevan, da paven talte og bad der. Min søn på halvandet år er for lille til at tage med til den slags. Men jeg så i tv, hvor mange mennesker, der var samlet, og selv gennem tv-skærmen kunne jeg mærke pavens udstråling af fred, kærlighed og visdom,” siger Ellada Ghukasyan, da jeg møder hende i en park i Armeniens hovedstad en varm dag i begyndelsen af august. Hun smiler og tilføjer: ”Mottoet for pavens besøg ’Besøg i det første kristne land’ rørte også mig og andre armeniere meget. Som den første kristne nation er kirkens rolle jo helt afgørende for os, og vi følte os velsignet af hvert øjeblik, hvor paven opholdt sig i vores land.”

Hun er gift med en fransk-armenier og flyttede til Frankrig på grund af mandens arbejde. Her arbejder hun som korrespondent for et armensk nyhedsbureau og er på den måde med til at knytte armenierne i Armenien sammen med den armenske diaspora, som er særligt talstærk i bl.a. Frankrig, USA og Canada. Ellada Ghukasyan er tæt knyttet til Armenien, og hun og hendes mand er da også både viet og har fået deres første barn døbt i ’Armeniens religiøse hovedstad’, Echmiadzin, hvor Den armensk-apostolske Kirkes patriark Karekin II residerer, og hvor pave Frans boede under sit tre dage lange officielle besøg i Armenien i slutningen af juni i år.

Pave Frans besøgte både Yerevan, Echmiadzin og landets næststørste by Gyumri og deltog i messer med armensk-ortodokse og armensk-katolske overhoveder, ligesom han mødtes med Armeniens præsident Serzh Sargsyans og en gruppe diplomater. Under et møde i præsidentens palads omtalte pave Frans massakren på op mod 1,5 millioner armeniere i 1915 og årene derefter som

folkedrab. Det er en betegnelse, som mange historikere er enige om, og som en del lande officielt har anerkendt som den korrekte beskrivelse af begivenhederne. Men Tyrkiet afviser, at der var tale om folkedrab, og da pave Frans i april sidste år – under en messe i Vatikanet til minde om 100-året for massakrerne – omtalte dem som ”1900-tallets første folkedrab“, fik det Tyrkiet til at trække sin ambassadør ved Vatikanet hjem i ti måneder.

Det armenske folkedrab

I de taler og prædikener, som blev offentliggjort forud for pave Frans' besøg i Armenien, var ordet folkedrab ikke nævnt. Men under sin tale i præsidentpaladset, gentog pave Frans betegnelsen, ligesom han insisterede på at besøge det monument over folkedrabet, der ligger på et bakkedrag i udkanten af Yerevan. Og pavens brug af ordet folkedrab blev bemærket i Armenien, understreger Ellada Ghukasyan: ”Hans besøg var symbolske dage for vores hovedstad og de øvrige byer, han besøgte. Armenierne respekterer lederen af den verdensomspændende katolske Kirke og sætter pris på pavens personlighed.

Alle hans handlinger og hvert skridt, han tog, hvert ord han sagde, blev diskuteret i medierne og værdsat af folk,” siger hun.

Denne sommer er Ellada Ghukasyan på et fire måneder langt ophold i sit fødeland for at besøge sin familie og deltage i det kirkelige liv både i hovedstaden Yerevan og i Echmiadzin. Hun har også været på besøg i nogle af de mange gamle klostre, der ligger spredt rundt omkring i det lille land, der i udstrækning er mindre end Danmark og kun har omkring 3 millioner indbyggere. Uden for selve Armenien bor der til gengæld 7-8 millioner armeniere, hvoraf mange er tæt knyttet til ’moderlandet’ nær det sagnomspundne Ararat-bjerg. Bjerget, der med sine to vulkanske toppe er synligt fra hovedstaden Yerevan, ligger i dag i Tyrkiet i det område, som en del armeniere omtaler som Vest-Armenien. De opfatter det som en del af det land, som er deres, og

Ellada Ghukasyan (tv.) og Hasmik Muradyan.

som udmærker sig ved at være det første i verden, som tog kristendommen til sig som officiel religion. Det skete i 301, 12 år før, at kejser Konstantin gjorde kristendommen til romerrigets officielle religion.

Den vigtigste identitetsmarkør

Siden har kristendommen og Den armensk-apostolske Kirke været den vigtigste identitetsmarkør for den armenske nation, ikke mindst fordi landet territorielt har været delt og underlagt skiftende imperier og lande som osmannerne, perserne og i nyere tid også Sovjetunionen. Det armenske skriftsprog og det unikke armenske alfabet, som blev udviklet i 400-tallet – bl.a. med det formål at oversætte Bibelen til armensk – holdes stadig i hævd, også i diasporaen, forklarer projektleder i det armenske bibelselskab, Arshavir Kapoudjian: ”Alle steder, hvor armeniere bosætter sig, bygger de en skole og derefter en kirke. Sproget, som børnene lærer i skolen, er forudsætningen for, at de kan bevare deres armenske identitet og forstå liturgien i kirken,” siger han.

Han tilføjer, at selv om tiden under Sovjet begrænsede armeniernes kirkegang og kendskab til kristendommen, er troen stadig levende: ”Alle de steder, hvor vi arbejder med at dele bibles ud og sprede evangeliet, er det, som om vi blot skal puste støvet væk, for at vores tro lever. Den ligger dybt i os som armeniere; at være armenier er at være kristen, og det binder os sammen med andre kristne – men også med mennesker af andre religioner. Vi føler os derfor også tæt på paven og hans budskaber,” siger han. Hasmik Muradyan, der er specialist i

armensk sprog og oversætter for det armenske bibelselskab, havde travlt op til pavens besøg i Armenien i juni. Hun fik nemlig til opgave at oversætte udvalgte prædikener af Skt. Gregor den Store fra engelsk til armensk, så de kunne udkomme i bogform i anledning af pavens besøg.

”Jeg arbejdede intensivt med oversættelsen, og det slog mig, hvor tæt vi er på hinanden i spirituel arv,” siger hun. Om sit indtryk af pavens besøg tilføjer hun: ”Jeg var til stede, da paven talte og bad på Republikpladsen i Yerevan. Der var fuldstændig proppet med mennesker, så det var næsten umuligt at høre eller se noget. Men luften var fyldt med gensidige varme. Det, der imponerede mig, i det, jeg hørte og siden læste, var enkelheden, ydmygheden, hjælpsomheden og sjælefreden i pavens ord – kombineret med hans dybe analyse og den glædesfyldte kærlighed til Gud.”

Ellada Ghukasyan er enig. ”Paven gjorde dybt indtryk på os. Der er stadig medier, der nævner hans besøg, og der er plakater rundt omkring i byen, som takker paven for hans besøg.”

Armenien

- Landet blev uafhængigt i 1991.
- Det var tidligere en del af USSR og den mindste af sovjetrepublikkerne.
- Landet havde i 2007 2.980.000 indbyggere.
- Over 90 % af armenierne regnes for at tilhøre Den armenske Kirke.
- Op til 98 % af landets befolkning har armensk som modersmål.

Kilde: Den danske Encyclopædi.

Armenien er det ældste kristne land i verden, og kirkerne bruges flittigt.

Lederen af det armenske bibelselskab, Arshavir Kapoudjian.

Øjenåbnende litterær tilgang til reformationen

Religiøs kønsskifte og Luthers opgør med Mariadyrkelsen er et centralt tema i Pil Dahlerups "Litterær reformation".

Tekst: Kirsten Krog

ANMELDELSE Hvordan fejrer man som katolik det kommende års reformationssjubelium? Man kan f.eks. læse Pil Dahlerups nye bog "Litterær reformation".

Litteraturhistorie

Pil Dahlerup har tidligere skrevet tre middelalderbind i sin litteraturhistorie og har dermed lagt vægten på katolsk litteratur i en grad, som ingen dansk litteraturhistoriker tidligere har gjort.

Nu er hun så kommet til reformationen og igen ses en grundighed, som ikke før er set, når det gælder at se på reformationstidens litteratur eller måske snarere at se på reformationen fra en litterær vinkel.

Den litterære tilgang til reformationen, som ikke umiddelbart er den mest oplagte, hvis ikke lige der – som her – er tale om et bind i en litteraturhistorie, viser sig at være særdeles forfriskende og også øjenåbnende. Ved ikke at tage udgangspunkt i teologien, men i den retoriske og litterære udformning af reformationens teologi, får man et forbløffende klart billede af, hvad reformationen og dens teologi gik ud på. Resultatet er, at Pil Dahlerup via sine litterære analyser også bliver teologisk.

Opbygning

Bogen er disponeret efter genrer: Bibeloversættelser, bønnebøger, Mariatekster, prædikener, visitatsbøger, salmer (som Pil Dahlerup for øvrigt kalder reformationens "idealgenre"), fortællinger, dramaer og polemiske tekster, men indledes med et oversigtskapitel om "Den litterære Luther". Dette kapitel skitserer også hans teologi.

Gennem hele værket bruger Pil Dahlerup enkelte skriftsteder som eksempler på overgangen fra katolsk til protestantisk tid, flere skriftsteder er gennemgående i det meste af bogen. I Luther-kapitlet og bibeloversættelseskapitlet er det bl.a. bebudelses-scenen i Luk 1,28 og Luthers centrale "tros-vers", Rom 3,28; i bønnebogs-kapitlet – som for øvrigt tematiserer Luthers vægtning af Gud som Far som "erstatning" for Mariadyrkelsens fokus på moderligheden – er det naturligt nok Fadervor, stadig med henvisning til og anvendelse af skriftstederne fra de foregående kapitler, og i Maria-kapitlet ligger fokuset igen på bebudelsen og derudover på Magnificat, osv.

Hvert kapitel tager endvidere udgangspunkt i Luthers eksempel, hvorefter

Pil Dahlerup tager fat på de danske eksempler på reformatoriske forfattere indenfor de forskellige genrer. I hvert af tilfældene foretager hun en sammenligning af ligheder og forskelle mellem det lutherske forbillede og de danske lutheraneres stil og teologi.

Temaer, indfaldsvikler og nedslagspunkter

Som allerede nævnt tager Pil Dahlerup i kapitlerne om bønnebøger og om Mariatekster – "Fader, o Fader" og "Exit Maria" – temaet om forholdet mellem faderlighed og moderlighed op. Hun karakteriserer således overgangen fra katolsk middelalder til reformationstidens lutherdom som overgangen fra en moderkult til en faderkult og taler om "Religiøs kønsskifte" (s. 405). Dermed bliver Luthers opgør med Mariadyrkelsen et centralt tema i bogen.

På samme måde er spørgsmålet om forholdet mellem troen og gerningerne et gennemgående tema. Her fremhæver Pil Dahlerup forskellen mellem Luthers vægtning af troen alene, til forskel fra visse af de danske reformatorer, bl.a. Hans Tausen, der i flere tilfælde også tildeler gerningerne en rolle. Pil Dahlerup mener endda at kunne se et bevidst opgør med Luther på dette punkt i og med, at Hans Tausen i en prædiken henviser til Jakobs brev, som Luther havde kaldt et stråbrev. En særlig interessant indfaldsvinkel til reformationslitteraturen er, for mig at se, Pil Dahlerups overvejelser over Luther og hans efterfølgeres anvendelse af middelalderens fire tolkningsmetoder: den *bogstavelige* (hvad teksten handler om – en koncentration om tekstens pålydende), den *typologisk-allegoriske* (hvad man skal tro – den overførte betydning af det bogstavelige niveau), den *tropologiske* (hvad man skal gøre – den moralske lære man uddrager af en bibeltekst) og den *anagogiske* (hvad man skal stræbe efter – de himmelske perspektiver man kan se i en tekst).

Selvom Luther gjorde op med alt andet end den bogstavelige tolkning, viser Pil Dahlerup, at han faktisk primært benytter sig af den allegoriske tolkning. På samme måde påpeger hun, at f.eks. Hans Tausen til forskel fra Luther først og fremmest anvender den tropologiske.

Endnu en interessant – lidt sjov – ting, som Pil Dahlerup kommer ind på, er Luthers store interesse for Æsops fabler, som

tilsyneladende gik "så vidt, at han placerede Æsops fabler som den næstvigtigste bog i verden, kun overgået af Bibelen" (s. 455).

"Katolsk" reformationslitteratur?

"Litterær reformation" udmærker sig ved sin saglighed og objektivitet. Men nu er det imidlertid ikke muligt at skrive fuldstændig objektivt. Blot ved tilvalget og fravalget af materiale og temaer indsniger der sig et subjektivt element. Dette er også tilfældet her. Pil Dahlerups katolske udgangspunkt rører sig således bl.a. ved den store plads som levnes til at analysere Jomfru Marias ændrede rolle, og også ved den farvning denne fremstilling får. Det er svært ikke at læse Jomfru Marias exit som et tab både trosmæssigt, kønsmæssigt og litterært.

Pil Dahlerup henviser i sin bog selv til Magnus Nymans "Förlorarnas historia", hvor han skriver reformationshistorie med en katolsk tilgang og synsvinkel. Selvom det samme ikke entydigt er tilfældet med Pil Dahlerups reformationslitteraturhistorie, kan man godt med lidt god vilje sige, at hun med "Litterær reformation" har fået skrevet en tabernes litteraturhistorie. I hvert fald skrives der her med en langt større sympati for den katolske fløj i reformationstiden, end man er vant til, når det gælder dansk reformationshistorie.

Litteratur kontra teologi

Pil Dahlerup er meget bevidst om, at hun er litterat og ikke teolog. Derfor læser hun på den ene side teksterne – bibelteksterne såvel som de reformatoriske tekster – på teksternes egne præmisser, men på den anden side læser hun dem først og fremmest som fiktion, hvilket ikke svarer til teksternes selvvidnesbyrd. Det kan ind imellem give nogle pudsige forskydninger i faktion og fiktion, som når hun f.eks. tolker Luthers tekster som fiktion stillet overfor Bibelens tekster, som her regnes for "faktion", eller som hun skriver "virkeligheden": "Fra et litterært perspektiv kan man sammenligne Luthers bibeltolkning med fiktion".

Som digteren tager han udgangspunkt i virkeligheden, i Luthers tilfælde er virkeligheden Bibelen" (s. 297). Man kan måske sige, at hun her læser Bibelen på dens egne og Luthers præmisser, mens Luthers tolkninger bliver behandlet på litteratens præmisser – måske fordi de er analysens primære objekt. Til gengæld flytter hun, når hendes litterære analyse er rettet direkte på Bibelens tekster, disse tekster fra "faktionens" til fiktionens plads: "For en litterær betragtning er Bibelen en analogi af primært litterære genrer" (s. 296) eller som hun skriver om bebudelses-scenen: "[Lukas] benytter her en alvidende fortæller, der kan berette om ting, han ikke kan have overværet. Alene den konstruktion signalerer, at bebudelses-teksten er fiktion" (s. 220). Men hun skelner også mellem fiktion og fiktive

træk, f.eks. skriver hun om Peder Palladius' visitatsbog: "Den er ikke fiktion, men den har fiktive træk" (s. 346). Dette kan virke både konstrueret og forstyrrende for den, som læser hendes bog primært for at få indblik i reformationens historie, teologi og litteratur, men er et forskningsmæssigt kneb, som nok er nødvendigt for som litterat at kunne bevæge sig så langt ind på teologens felt, som hun gør.

Grundig fremstilling

Pil Dahlerup er som altid umådelig grundig, hvilket ses blot i bogens omfang på over 600 sider. Bag bogen ligger et enormt arbejde, og der er inddraget uanede mængder af sekundærlitteratur, så fagligt, sagligt og videnskabeligt føler man sig helt tryk. Grundigheden er ikke bare at finde på den forskningsmæssige side, men også i bogens layout – den er således gennemillustreret, så den er en nydelse for øjet – og i den redaktionelle gennemarbejdelse. Trods denne grundighed på alle niveauer, er der dog enkelte svipsere, som når Pil Dahlerup på s. 234 får lagt koncilet i Ephesus, hvor dogmet om Maria som Guds Moder fastslås, til år 43 og ikke år 431 (et ettal er åbenbart faldet ud), og så falder hun for den almindelige fejltagelse, at katolikker tilbøder Jomfru Maria og helgenerne.

Dette er dog småting, som på ingen måder skæmmer helhedsindtrykket.

Bogens dybdeboring og grundighed er helt sikker og på alle planer et plus, men for mange almindelige læsere vil grundigheden nok kunne opleves som møjsommelighed. "Litterær reformation" er ikke en bog man læser med lethed. Læsningen kræver noget af den samme grundighed hos læseren, som forfatteren har lagt i bogen. Men det er bestemt umagen værd at give sig i kast med den. En ting er sikkert: Man vil blive klogere. *Pil Dahlerup: Litterær reformation. 636 sider indbundet. Pris: 499,95 kr. UPress.*

Pil Dahlerup. Arkivfoto.

Ikke kun til intellektet

Ny bog om apologetik appellerer også til hjertet og fantasien.

TROSFORSVAR Alister E. McGrath, professor ved University of Oxford, er en af verdens førende apologeter. Den 15. august udkom hans første bog på dansk, Forsvar for troen – en indføring i apologetik.

Op gennem kristendommens historie har der været mange markante og velformulerede forsvarere af den kristne tro. Men med de nye udfordringer fra især en ny, aggressiv ateisme er der behov for en ny og fleksibel

tilgang til apologetikken.

Alister McGrath har et indgående kendskab til både det kristne budskab og den moderne vestlige kultur og videnskabs-tænkning og dens udfordringer til kristendommen. Han er kendt for at kunne formidle stor faglig viden på en lettilgængelig måde, og bogen Forsvar for troen – en indføring i apologetik er ingen undtagelse.

Hensigten med bogen er ikke primært at

udruste læseren til at kunne vinde diskussionen, når de klassiske apologetiske spørgsmål kommer på bane. Forfatteren ønsker at gøre sig til talsmand for en apologetisk tilgang, der appellerer ikke kun til intellektet, men også til hjertet og fantasien.

"Apologetik skal ikke ses som en defensiv og fjendtlig reaktion mod verden", siger McGrath, "men som en kærkommen lejlighed til at vise indholdet af den skatkiste, som den kristne tro vitterlig er".

Alister McGrath, der er Ph.D. i molekylær biofysik og doktor i teologi, har skrevet flere populære bøger imod nyateismen og

har offentligt debatteret med fremtrædende ateister som Richard Dawkins, Daniel Dennett, Christopher Hitchens og Peter Atkins. Derudover er han ordineret præst i Church of England.

Han besøger den 15.-16. september Aarhus, hvor han holder foredrag i Christi-anskirken om forholdet mellem naturvidenskab og tro.

NM

Forsvar for troen – en indføring i apologetik, Lohses Forlag, 192 sider. Pris 199,95 kr.

PSYKOLOGI Vi sidder med vores kaffekopper i et hyggeligt hjørne; men den berømte briks mangler i Peter Damgaard-Hansens psykologpraksis. Et par ikoner på de hvide vægge signalerer diskret det kristne engagement. Peter Damgaard-Hansen er klassisk uddannet psykolog og kan sin Freud på fingrene; men han er lidt af en fremmed fugl herhjemme. For han bruger den kristne tro som arbejdshypotese i sit arbejde. Han har praksis både i Jannerup gamle skole i Thy og på Ingemannsvej i København.

I mere end 35 år har han arbejdet som privatpraktiserende psykolog i spændingsfeltet mellem den sekulære psykologi og troens verden. Han er lige fyldt 70 og regner med at fortsætte mange år endnu, for han synes selv, han får bedre og bedre indsigt i sit fag. Han har udviklet en metode, som han selv kalder integreret psykologi og præsenterer som en tredimensional tilgang til heling og vækst, der forener legemlig, mental og åndelig helse. Der ligger en masse dybdepsykologi og livsvisdom i den katolske tro, og derfor er den en værdifuld resurse i det daglige psykologarbejde, mener Peter Damgaard Hansen. Metoden som sådan er trosneutral, og da mange er allergiske over for kristne formuleringer, bruger han kun kristne begreber, hvis klienten er indforstået med det.

Men det tog lang tid, før han kom så vidt. Han er født ind i en aktiv kristen sammenhæng med forældre, der begge var aktive i Luthersk Missionsforening. Men som ung vendte han ryggen til det kristne. Det var for mørkt, tungt og syndsbevidst. Den unge Peter kom til København for at læse psykologi. Forventningen var, at psykologstudiet skulle lære ham måder at mestre livet på. Men han blev skuffet. Han havde ledt efter et holistisk menneskesyn i psykologien; men mødte et studium, der var meget fragmenteret og splittet op i mange forskellige discipliner. Han var nær ved at gå død i studiet, men brugte sin frustration som brændstof til at skrive kritisk speciale om psykologiens mangel på helhedsforståelse af mennesket.

Mødet med Medjugorje

Du eksperimenterer videre efter studiet med astrologi, transaktionsanalyse, meditation og andre metoder fra det alternative univers. Hvad er det, der får dig til at søge Den katolske Kirke?

”En dag skete der pludselig noget. I længere tid havde jeg haft en rent intellektuel interesse i kristendommen. Men så en dag kom min kone hjem med en bog, hun havde fundet i en New Age butik. Da jeg læste den, vidste jeg bare, det var sandt, og at den Jomfru Maria, der talte i Medjugorje, ikke var en New Age-figur som hedder ”Verdensmoderen” og som egentlig er et patetisk plagiat af den hellige jomfru, nej... altså det var moderen til den Jesus.. jeg havde lært om i søndagsskolen som barn!

Det her vil jeg ikke sidde overhørig sagde jeg til mig selv efter at have været i Medjugorje. Jeg oplevede byen som et sted, der er fortættet af Guds ånd, og begyndte at bede rosenkrans.

Sammen med min kone Deborah begyndte jeg at lede efter kirker, hvor Maria havde en naturlig plads. Den katolske Kirke lå ikke lige for, da jeg var opdraget meget antikatsk. Men i Minnesota mødte jeg en dynamisk katolsk kirke, og her blev vi så optaget.”

Speciale: håbløse tilfælde

Smerten er en del af menneskets livsvilkår, men de indsigter, 2000 års kristen tradition har givet os, kan hjælpe os videre – også selv om man ikke er troende, siger psykologen Peter Damgaard-Hansen.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

Fjorten år på den anden side af Atlanten blev det til, før Peter Damgaard-Hansen kom tilbage til Danmark sammen med sin familie.

Hvordan oplever du Kirken i Danmark i forhold til den i U.S.A. og hvad har din konversion betydet for dig?

”Det er, som om vi ikke må være begejstrede for noget herhjemme. Vi er for lidt udadvendte med vores tro her i Danmark. Vi skal have mere katekese, så folk ved, hvad Kirken handler om.

Konversionen har betydet noget ikke bare på det private, men også på det professionelle plan. Jeg henter styrke i min egen tro, når jeg arbejder med mennesker i smerte. Den har også givet mig en forståelse af, at der bag de fleste psykologiske problemer ligger en åndelig problematik. Den sekulære psykologi kan mange ting; men den kommer til kort overfor den lidelse, der er en del af vores liv, og dens menneskesyn kommer til at minde om apparatmodellen.”

Når der slukkes for føleknappen

Du siger, vores kultur er bange for det, der gør ondt. Hvordan viser det sig?

”Når smerten bliver for stor – kan man udvikle en psykisk lidelse der blokerer for smerten. Man slukker måske for føleknappen med en depression, så man bliver trist og grå. Når psykiske smerter når en vis intensitet taler vi om ”lidelse”, og dette felt er netop kristendommens ”speciale”. Den traditionelle psykologi/ psykiatri formår ikke at sætte menneskelig lidelse (som jo er et globalt fænomen) ind i en meningsfuld kontekst. Den bliver anset for meningsløs, en slags ”fejl-funktion” ved det menneskelige livsvilkår og defineres derfor som ”sygdom”, hvilket er psykiatriens eklatante og mest fatale fejltrin. For nu bliver problemet henvist til medicinsk regi, og døren er åbnet for en ensidig medicinsk behandling af noget, der dybest set handler om en åndelig problematik. Det kan kun forvirre og forværre. Og det

er da også det, vi ser. Nye diagnostiske kategorier for ”sindssygdomme” ”opdages” hvert år, og medicinalindustrien vokser eksplosivt og beriger sig selv umætteligt. Men kristendommen tager livtag med lidelsen som noget, der uundgåeligt hører med til det menneskelige livsvilkår. Selv Gud tager del i dette vilkår og påtager sig frivilligt lidelsen for at dele skæbne med sine skabninger. Det er loyalitet, så det batter. For det ”ulidelige” ved lidelsen er ikke smerten som sådan, men oplevelse af at være alene med den. Ved korset brydes denne ensomhed og erstattes af et fællesskab med Gud. Og så ændrer alt karakter. Det er intet mindre end genialt”.

Mange går ned, når de ikke kan leve op til idealet om at være stærk og uafhængig af andre. Men i virkeligheden bygger deres ideal på en falsk forestilling om, hvad styrke er. For paradoksalt nok kan man finde styrken i at kende sin svaghed – i at kunne rumme korset. Først når man kan erkende det, begynder der at ske noget, mener Peter Damgaard-Hansen.

Hvad siger du til mennesker der har ondt i livet?

”Lidelse er en del af vores liv. Vi lærer, at det skal det ikke være. Lidelse defineres som en sygdom. Men man skal ikke have det dårligt over, at man har det dårligt. Det handler om at erkende, at vi er født som sårbare væsener med et enormt behov for at blive elsket. Vi er udleveret til hinanden og skabt med behovet for en kærlig relation. Det betyder også, at vi er udleveret til smerten.”

At arbejde med mennesker i smerte

Med årene har Peter Damgaard-Hansen udviklet parterapi til et af sine specialer. Han udtrykker det sådan – Det er ikke godt for mennesket at være alene, men heller ikke altid nemt at være sammen med nogen. Derfor tilbyder han intensive weekendophold med parterapi i Thy, hvis man har ondt i ægteskabet, og han har hjulpet

mange mennesker, der stod på randen af en skilsmisse. Fungerer parforholdet ikke, har man brug for et nyt ægteskab, men ikke nødvendigvis en ny partner, mener Damgaard-Hansen, der har gjort ”håbløse tilfælde” til en af sine specialiteter. Han foreslår aldrig skilsmisse, men opfordrer ind imellem til separation. Et terapiforløb kan godt være både langt og krævende, for det tager tid at nå ind til smerten. Damgaard-Hansen bruger terapiforløb på to en halv til tre timer ad gangen.

Det gør ondt i parforholdet i skilsmisse-danmark. Hvordan kan du hjælpe de par, der overvejer at gå fra hinanden?

”Når jeg sidder med par, der er ved at slide hinanden i stumper og stykker, så prøver jeg på at sætte fokus på den smerte, der ligger bag ved krisen. Jeg prøver på at få dem til at opleve et fællesskab eller en samhørighed i smerten og på at vise dem, at det er destruktivt at gengælde ondt med ondt, fordi det kun skaber endnu mere smerte.

Hvis folk har tro bruger jeg billedet med den lidende og tilgivende Kristus – ellers appellerer jeg til almindelig sund fornuft.

Der har aldrig været så mange sexcoaches som nu; men folk keder sig i sengen. Vores besættelse af sex er som en længsel efter Gud som er vendt på hovedet.

Svaret på det, vi søger, ser jeg i den kroppens teologi, som Johannes Paul II udviklede i sine i alt 129 onsdagskatekeser fra 1979-1984. Johannes Paul II giver svar på, hvad der er god, og hvad der er dårlig seksualitet. Det er meget dybt det, han skriver, og det handler egentlig om at hjælpe os til, hvordan man får størst mulig glæde ud af sin seksualitet. Og så er det befriende, at der ikke er en eneste løftet pegefinger i det, han skriver. Det er Guds plan med seksualiteten at intensivere kærlighedsoplevelsen. Man skal opleve kærligheden relationelt – sammen med et andet menneske. Vi er skabt til at give os selv til hinanden

Det handler om at lære at disciplinere sine behov. Seksualiteten er en gave, men der skal åndelig styring på. Vi skal lære at styre kroppen og ikke lade den styre os. Kærlighed og sex må ikke skilles fra hinanden.”

Psykolog Peter Damgaard-Hansen.

”De fleste mennesker har ikke ret megen forståelse for de komplicerede psykologiske mekanismer, som går i gang, når man danner et parforhold. Har man en viden om disse er man bedre rustet til at forebygge kriser og undgå skilsmisser.” Det siger psykologen Peter Damgaard-Hansen, som er ved at skrive en bog om parforholdet med baggrund i sine 30 års arbejde med par.

Peter Damgaard-Hansen er privatpraktiserende psykolog og har mange års erfaring med terapi for par i krise.

Læs mere på www.integreretpsykologi.dk

Keder du dig om søndagen?

Få vitaminer til hovedet i Sankt Andreas Bibliotek. Første gang den 11.9.

ARRANGEMENTER Vi trænger til ny katolsk inspiration. Det er baggrunden for to debatmøder i Sankt Andreas Bibliotek i løbet af efteråret. Møderne arrangeres af biblioteksleder Kate Toft Madsen fra Sankt Andreas Bibliotek sammen med Niels Messerschmidt og Lisbeth Rütz fra Katolsk Orientering. Viser interessen sig stor nok, kommer der flere arrangementer til foråret.

Møderne indledes med korte oplæg, og der lægges op til diskussion efter kaffepausen, hvor du kan snakke med gamle og nye venner og købe bøger i bibliotekets antikvariat. Vi er seriøse og går i clinch med svære emner, men der er også tid til søndagshygge. Derfor kalder vi arrangementerne "søndagssalonerne".

Tilfældigvis var det den dato, når alle kunne – eller måske en "Gudfædighed"? Hvorom alting er, blænder vi op for vores første søndagssalon den 11. september med to oplæg, som på hver sin måde handler om mødet mellem Islam og Kristendom.

Lillesøster Johanne Marie vil fortælle om salig Charles de Foucauld. Det er netop 100 år siden, Charles de Foucauld døde. Hans møde med muslimsk fromhed blev afgørende for hans tilbagevenden til kristentroen og for hans videre liv og virke.

Niels Nymann Eriksen, præst ved Apostelkirken på Vesterbro, vil fortælle om en besøgsrunde til fem moskeer på Vesterbrogade, som har givet anledning til eftertanke og besindelse

Charles de Foucauld og hans møde med muslimsk fromhedsliv er et af fokuspunkterne i første søndagssalon den 11. september.

Næste arrangement handler om kirken i Italien. To Italienskendere, forfatteren Thomas Harder og professor ved RUC Bjørn Thomassen, lægger op til diskussion om Italien den 26. november.

Vi tager temperaturen på kirken i Italien i dag. Hvad betyder kirken for italienerne i en tid med skilsmisser, regnbuefamilier og pres på det traditionelle familiemønster? Hvad betyder Vatileaks-skandalerne for italienernes billede af kirken. Hvor stor er tilslutningen til kirken, og hvilke dele af Italien er de mest katolske? LR

Søndagssalonerne den 11.9. og den 26.11. er fra kl. 14-16 i Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V

Antallet af pladser er begrænsede, så kom i god tid hvis du vil være sikker på at få en plads.

Kærligheden til Kristus fører os sammen

Tekst: Josef Ottersen, seminarist for Oslo katolske bispedømme.

KALD 21 seminarister og ordenskandidater forlader kapellet med andagt, idet bønssfællesskabet går over i et bordfællesskab. Der samtales på såvel svensk, dansk og norsk som finsk. En dansk dominikanerkandidat bidrager med melodisk jysk. Vi er på årets samling for *Pro Scandiae Populis* («for det skandinaviske folk»), foreningen for præste- og ordenskandidater i de nordiske lande.

Den, der jonglerer mellem alle de skandinaviske sprog, er Sigurd Sverre Stangeland. Han er fra Norge, men prærestuderende for København og var som lille dreng hver sommer sammen med sin svenske tante. Det sidste år har han været næstformand i PSP og ansvarlig for at organisere det årlige møde, som denne gang blev gennemført i det smukke svenske landskab Dalarna i perioden 10.-14. august. Temaet var «Ordensliv i Norden». Sigurd Sverre er glad for, at det denne gang lykkedes at få mange ordenskandidater til at deltage.

"Søster Veronikas foredrag var meget interessant, og mange engagerede sig i diskussionen efter foredraget. Hun advarer os imod enhver form for kirkelig nostalgi. Søster Veronika er stærkt præget af optimisme på den skandinaviske kirkes vegne, og er overbevist om, at Gud også i dag kalder mennesker til tjeneste – mennesker, som er kaldet til at tjene Gud og mennesker netop i vor tid" siger Sigurd Sverre.

"Det er meget inspirerende at være her på Berget", siger danske Daniel Steinar Ebert. Daniel er den eneste danskfødte seminarist i hele verden og skal snart begynde på sit andet år ved St. Mary's College i Oscott, England. "Det er godt at være vidne til den økumeniske dialog her i Sverige. Jeg tror ikke, vi har noget lignende i Danmark."

PSP-deltagerne var dette års gæster hos et katolsk kommunitet som er ansvarligt for driften af et økumenisk retrætecenter.

Alle deltagere, vi taler med, fremhæver vigtigheden af at lære de andre nordiske seminarister og ordenskandidater at kende. Man udveksler ideer og etablerer nye venskaber. Finske Viktor Airava er på vej

til at blive dominikaner og ved, hvordan det er at føle sig som "den eneste".

"Selv om der jo findes andre, er vi spredt ud over et ganske stort område. Jeg vidste for eksempel at der fandtes en, som hedder Tuomas (Tuomas er en finsk seminarist, som studerer sammen med Sigurd Sverre på Germanicum-Hungaricum i Rom), men mødte ham for første gang her i Sverige. Jeg er overrasket over, hvor mange ordenssøstre og-brødre vi har i Skandinavien, specielt over, at der findes benediktinere i Sverige. Det at være her er styrkende for min tro og mit kald."

Hensigten med PSP er, at kandidaterne kan finde inspiration hos hverandre ved at bede og ved at fejre messe sammen, ved at deltage i foredrag og diskussioner, gennem gode måltider og social kontakt. Ved

midnatstid sidder for eksempel stadigvæk en lille gruppe sammen og diskuterer karmelitsk spiritualitet over et glas vin.

Lørdag ser man betydningen af at tilbringe flere dage sammen. Under udflugten til Mora fik de, som måske endnu ikke havde snakket sammen, anledning til at lære hinanden bedre at kende, og kontakten med gamle venner blev fordybet. Vi var på kunstudstilling – vi studerede den svenske kunstner Anders Zorns værker og deltog på en guidet omvisning på gården, som han havde bygget. Noget, som den svenske seminarist Joakim Breeding, som selv har baggrund som kunstner og maler, vidste at sætte pris på. "Den nordiske kultur er noget, som vi deler sammen, vi er ikke så forskellige her nordpå. Kulturprogrammet er noget, som hører naturligt hjemme på et PSP-møde."

Joakim har været på St Sigfrids præsteseminar i Uppsala i fire år og skal nu flytte til Rom for der at studere videre. Der ser han frem til at tilbringe noget af sin fritid sammen med de nordmænd, dansker og finner, han har lært at kende gennem

PSP. Daniel er enig i, at PSP-mødet ikke kun handler om at hygge sig sammen med andre nogle dage, men at det åndelige og sociale fællesskab skal hjælpe os til at kunne realisere vores kristne opgave.

"Vi har fået troens gave, og det er noget som skal deles med hele menneskeheden. Det er en stor opgave, og er det, som forener os. Uden Kristus havde det ikke haft nogen mening at samles her. Vi er her, fordi vi har den samme kærlighed til den samme person. Så det vigtige spørgsmål bliver, hvad vi bygger op sammen. Jeg håber, at det som bygges op her, er noget, vi kan bygge videre på i fremtiden."

Det næste PSP-møde vil finde sted i Finland i august 2017 og have nyevangelisering som sit tema. De tilstedeværende takkede Lars Dahlander for to års indsats som leder. Sigurd Sverre Stangeland, som det sidste år har været i praktik i Sct. Annæ menighed på Amager, og som snart returnerer til Rom for at begynde på sit femte studieår, blev valgt til ny formand og Josef Ottersen fra Norge som næstformand.

Årets deltagere i PSP-mødet. Forreste række f.v.: P. Jan Hansen (København), Sheeba (dominikanerindekandidat, Katarinahjemmet, Oslo), sr. Katarina (dominikanerindenovice, Røgle, Sverige), biskop Czeslaw Kozon (København), sr. Veronika (årets foredragsholder, Berget, Rättvik), sr. Maria Lioba (Frederiksberg). Anden række f.v.: Frau Veronika Pielken (Ansgar-Werk Osnabrück-Hamburg), br. Jonathan (svensk benediktinernovise), br. Przemyslaw Gwadera (Premo)(skolastiker hos jesuitterne, København), seminarist Joseph Samirizk (Uppsala), seminarist Sigurd Sverre Stangeland (PSP-formand, København). Tredje række f.v.: Dominikanderkandidat Viktor Airava (Finland), pastor Peder Bergquist (forstander, kommuniteten Berget, Rättvik), seminarist Tuomas Nyyssölä (Helsingfors), seminarist Joakim Breeding, dominikanerkandidat Steffen Laursen, Danmark, seminarist Josef Ottersen (PSP-næstformand, Oslo). Fjerde række f.v.: Den norske seminarist Fredrick Engstrøm Granheim (Fairbanks), seminarist Daniel Steinar Ebert (København), vicerector pastor Henry Thura Zaw Min (Oslo), pastor Lars Dahlander (Stockholm), pastor Kasper Baadsgaard-Jensen (København), seminarist Myron Kuspy (Oslo).

Missionssøstre fylder rundt

Det er 100 år siden de første Missionssøstre af det dyrebare blod kom til landet.

Tekst: Niels Messerschmidt

ORDENSLIV Den 3. august var det nøjagtig hundrede år siden de første Missionssøstre af det dyrebare Blod ankom til Danmark, nærmere bestemt til Rønne. De små, katolske menigheder, som polske indvandrere havde grundlagt i Rønne og Åkirkeby, skulle støttes, og søstrene blev bedt om til at komme til Danmark. Derfor skrev generalpriorinden, moder Paula fra moderhuset 'Heilig Blut' i Holland den 28. december 1915 til biskop van Euch i København:

"Den højærværdige provincial for dominikanerne og den højærværdige pater Nielsen i Rønne har spurgt os, om vi sammen med deres orden er parate til at medvirke til grundlæggelsen af en mission på Bornholm. Efter hvad vi har erfaret fra de ærværdige patres, er der udsigt til dér at kunne bidrage til sjælens frelse og udbredelsen af den hellige kirke, og vi har derfor besluttet os for dette foretagende".

På Bornholm drev missionssøstrene i

en årrække skole og sygepleje, og det lille kloster i Lille Madsegade 14 fungerede fra 1933 til 1990 desuden som plejehjem.

Først mange år senere fik søstrene af det dyrebare blod deres andet kloster i Danmark, nemlig den gamle proprietærgård Nordvanggård i Birkerød, som blev etableret i 1959. Her etablerede søstrene med tiden plejehjem og børnehave og den gamle kostald blev indrettet til Den hellige Families Kirke.

Siden er søstrenes plejehjem og senere også børnehaven overgået til kommunal drift, og i september 2013 blev kirken i Birkerød lukket, fordi søstrene ønskede at sælge klostret. Huset med en grund på i alt 9.000 kvm var blevet for stort at bebo og vedligeholde.

Nordvanggård blev i 2015 købt af Rudersdal kommune og fungerer i dag som flygtningecenter, hvor mennesker fra de krigsramte områder i Syrien, Irak og Somalia kan finde et tilflugtssted. Tre

Søstrene fra Nordvanggård i selskab med biskop Czeslaw Kozon. Foto: Lisbeth Rütz.

missionssøstre – søster Maria Keplinger, søster Elizabeth-Vimbai Zimunhu og søster Anna Mirijam Kaschner – bor fortsat på adressen, men flytter i nær fremtid til et nyopført og mere tidssvarende kloster i Holte nord for København. Herefter er planen, at der skal sendes nye søstre til Danmark.

Apropos søstrene på Bornholm: I 2013 forlod de sidste to tilbageværende nonner,

søster Carina Pöppinghaus og søster Ansvera Rohbra, begge oppe i årene, solskinsøen for at vende hjem til Tyskland og et større kloster.

De seks fra Achel

August måned markerede yderligere et ordensjubilæum i bispedømmet. Den 6. august var det 50 år siden seks cisterciensere fra benediktinerabbediet Achel i Belgien grundlagte Myrendal klostret på Bornholm.

BORNHOLM Inspireret af Det 2. Vatikanconcil søgte broder Frans van Haaren og en gruppe munke i deres kloster at forenkle og forny klosterlivet ved at søge tilbage til klosterlivets rødder, Ørkenfædrene, den hellige Benedikt og cistercienserordenens oprindelse i Cîteaux. Efter to års ventetid i flere af ordenens klostre fik den lille gruppe, som blev kaldt 'De seks fra Achel', tilladelse fra ordensledelsen og Vatikanet til at begynde eksperimentet, og de fik lov til at etablere et kloster i nærheden af Olsker på Bornholm. Den 6. august 1966 blev Myrendal kloster indviet og broder Frans valgtes til prior, og han blev præsteviet den 14. december.

Den første tid var præget af stor fattigdom, og mens nogle af brødrene arbejdede som landbrugsmedhjælpere på de omkringliggende gårde, uddannede broder Frans sig til bogbinder, stod i lære i Rønne, gik på fagskole i København og bestod svendepøven med udmærkelse i 1970. Herefter indrettedes et bogbinderi på klostret, hvor broder Frans ved siden af det mere almindelige arbejde for biblioteker, skoler og bispedømmet ikke sjældent blev brugt til at lave pragtbind som alterbøger, officielle gaver til statschefer og lignende. Myrendal var oprindeligt et firlænget husmandssted, men blev i årenes løb opbygget til sine nye formål: Hønehuset blev til kapel, kostalden til bogbinderiværksted, hestestalden til bibliotek, svinestien til refektorium. Der blev etableret tre gæsteværelser i bibliotekets længde, mens munkecellerne blev indrettet i stuehuset.

I slutningen af 1960'erne og de følgende år valgte to af klostrets oprindelige medlemmer, broder David Fransen og broder Neik Verkhoven at udtræde af

ordenen, mens broder Pierre Schilling valgte at flytte til Epiphane à Eygalières klostret i Frankrig. I mange år herefter udgjordes Myrendal kloster af broder Frans van Haaren, broder Cleemens Vialle og broder Bas van Vessum. I 1980'erne indtrådte svenske Bo Nyström i klostret. Broder Bas har siden (i 2006) forladt ordenen og i 2007 døde broder Frans van Haaren.

Munkene i Myrendal Kloster tilhører cistercienserordenen af den strenge observans (OCSO), også kaldet trappister.

De to tilbageværende brødre på Myrendal kloster; broder Cleemens Vialle (t.v.) og broder Bo Nyström. Foto: Niels Engelbrecht.

Katolsk kirkebus med tyske aner

Så kører den første Boni-bus på de danske landeveje.

TRANSPORT I slutningen af juli tog bispedømmet den første Boni-bus, en Renault Trafic Grand Passenger med plads til i alt ni personer, i brug. Køretøjet er sponsoreret af de tyske katolikkers Bonifatiuswerk og er udsmykket med et gult bånd med påskriften 'Boni-bus – ingen behøver at tro alene' og har giverens logo på begge døre.

Bussen vil primært blive brugt af præstekollegiet Redemptoris Mater i Vedbæk, og ved en ceremoni velsignede kollegiets rektor, pastor Alviero Bucu, det nye køretøj under overværelse af blandt andet to lutherske benediktinermunke og fem benediktinerinder fra Åsebakken, som herefter fik lejlighed som de første passagerer til at prøvekøre den nye 'kirkebus'.

De tyske katolikkers Bonifatiuswerk har finansieret ca. 2/3 af beløbet til det nye

Pastor Alviero Bucu i færd med at velsigne det nye køretøj. Foto: Son Bui, bispekontoret.

køretøj via deres Verkehrshilfe-afdeling (transporthjælp). Restbeløbet er finansieret via indbygning af kollegiets gamle minibus og gennem midler tilvejebragt af bispedømmet.

NM

Er du god til at sælge annoncer?

Katolsk Orientering søger en stabil og selvkørende person med salgserfaring til at styrke avisens annoncesalg.

- Arbejdet består af opsøgende kundesalg samt pleje af eksisterende annoncører, og sker i tæt samarbejde med avisens redaktion.

- Arbejdets omfang andrager årligt ca. 85 timer (dvs. tre dage hvert kvartal).

Er du interesseret – og har du erfaringen?

Så ring og hør nærmere hos informationschef Niels Messerschmidt på tlf. 33 55 60 25 eller send en mail til nm@katolsk.dk.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Skiftedag i Kolding

Farvel til pastor Kerkhoffs, goddag til pastor Mærsk Kristensen.

Tekst og foto: Leo Roed

KOLDING Menigheden i Kolding sagde søndag den 21. august farvel til Pastor Kerkhoffs, der efter 26 år som sognepræst i Kolding gik på pension 1. august. Pastor Kerkhoffs er flyttet til Vejle for at nyde sit otium sammen med sine medbrødre fra præmonstratenser-ordenen.

Det var en fyldt kirke, hvor mange var nødt til at stå op. En overraskelse var det for alle, at også biskop Kozon deltog i messen, hvilket han først meddelte torsdag. Årsagen til biskoppens deltagelse var også, at der ved messen blev holdt en indsættelsesceremoni, hvor pastor Gregers blev indsat som ny sognepræst.

Efter messen havde menighedsrådet inviteret til reception i skolens idrætshal med knap 150 gæster.

Menighedsrådsformand Ulla Roed lagde ud med at takke pastor Kerkhoffs for de mange gode år, både i kirken og i menighedsrådet, hvor hun har været med under hele hans embedsperiode i Kolding. Ved sidste menighedsrådsvalg aftalte de, at de begge tog en periode mere på 4 år, men sognesammenlægningerne, hvor Kolding og Haderslev skulle betjenes af samme præst, samt Kerkhoffs svigtende syn, gjorde at han nu har valgt at gå på pension.

Ulla Roed kom også ind på de forandringer, der var sket, mens Kerkhoffs var sognepræst. Han har med et ikke ringe beløb medvirket til at sikre børnehaven, efter at den blev overtaget af skolen. Også skolen har nydt godt af Kerkhoffs trang til at bevare de katolske institutioner i Kolding. Der er således indbetalt et beløb til en fond i Sct. Michaels skole, hvor afkastet skal bruges til at hjælpe katolske børn, hvis familien ikke har det store økonomiske overskud.

Med bl.a. Kerkhoffs hjælp har kirken inden for de sidste år fået ny tagdækning både på kirkeskibet og kirkespiret. Orgelet fra 1889 er blevet totalrenoveret, der er kommet nye hynder på bænkene og kirkens lydanlæg er blevet udskiftet.

En ny belysning er det også blevet til, idet vore PH-kogler sidste år blev stjålet. Fra forsikringen blev der udbetalt et beløb, så vi kunne montere ny moderne indirekte belysning med LED-pærer. Ulla Roed kunne berette, at der ved en indsamling i menigheden som gave til Kerkhoffs var kommet penge ind til pilgrimsrejsen til Rom sammen med bl.a. biskop Kozon i oktober, og der er også et pænt beløb til lommepenge på turen.

Ulla Roed sluttede med at ønske pastor Gregers velkommen til Kolding. Hun glædede sig til samarbejdet og bemærkede, at udnævnelsen til sognepræst var foreløbig for en 5-årig periode.

Skoleleder Jette Mikkelsen takkede Kerkhoffs for hans engagement på skolen, hvor han var en flittig gæst på lærerværelset og også deltog aktivt i bestyrelsesmøderne.

Også Jette bød Gregers velkommen og glædede sig til samarbejdet. Tirsdag den 23. august blev Gregers budt velkommen af hele skolen med både elever og personale

ved en samling i skolens idrætshal.

Sognepræst i Vejle, Jan Ophoff, berettede om sit gode venskab med Kerkhoffs siden klostertiden og glædede sig til at få Kerkhoffs tilbage til Vejle, hvor han inden han kom til Kolding var sognepræst.

På vegne af præsterne i Koldings folkekirker takkede sognepræst ved Sct. Nicolai kirke Martin Rønkilde pastor Kerkhoffs for hans gode samarbejde og økumeniske virke, og han håbede, at Gregers ville fortsætte ad samme vej.

Også tidligere sognepræst i Slagelse, Steffen Holm, var til stede og bad om ordet. Steffen Holm talte til begge præster og sluttede af med at synge en flamsk salme til ære for Kerkhoffs.

Pastor Kerkhoffs takkede alle for den opbakning, han igennem årene har fået, roste menigheden for deres engagement samt villighed til det nødvendige frivillige arbejde.

Pastor Gregers takkede for den velkomst han havde fået og udtrykte sin glæde over den velvillighed og engagement, som Kerkhoffs netop havde givet udtryk for. Også han glædede sig til at komme i gang med sognearbejdet.

Læserne skriver

Sørgeligt og uforståeligt

Det er med stor sorg, jeg læser i Folketidende, at den katolske kirke i Nakskov står for at skulle lukkes.

Jeg er både døbt, firmet og gift i kirken og hele min familie (familien Svendsen) har siden kirken blev bygget, været meget flittige brugere af kirken.

Det er uforståeligt for mig, at det ikke er kirkerne i Nakskov og Nykøbing, der bliver bevaret, da man jo i forvejen har klosteret i Maribo, hvor det derved sikres, at der fortsat kan være messer i alle tre byer, og at medlemmerne fra Nakskov

Generalvikaren svarer

Bispedømmet indbød for sommerferien menighedsrådene på Lolland-Falster som repræsentanter for menighederne til møde den 18. august for at bekendtgøre biskoppens indstilling om fremtiden for katolikkerne på øerne. Der

ikke har den lange kørsel til kirkelige handlinger.

I Folketidende står, at der er 3 ugers høring, men ikke hvem, man skal henvende sig til.

Jeg undrer mig også over, at jeg som medlem af menigheden i Nakskov ikke bliver skriftligt orienteret om beslutningen.

Det er mit håb, at der kommer nærmere skriftlig orientering ud til medlemmerne, således at vi kan nå at give vores mening til kende.

Birgitte Frimann Larsen, 4943 Torrig L

blev den 18. givet en høringsfrist på 3 uger. Vi forestillede os, at menighedsrådene ville orientere menighederne og formidle menighedens reaktion på biskoppens indstilling. Men jeg skal understrege, at alle menighedsmedlemmer er velkomne til at indsende hørings svar til Bispekontoret.
Niels Engelbrecht, generalvikar

Biskoppens kalender

September 2016

1.-3. COMECE, München
2016 4. Biskop Bodes 25-års bispejubelæum, Osnabrück
5. kl. 12.00 Messe i Sct. Augustin Kirke
7. kl. 10.00 NBK præsidiemøde i Stockholm
9. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
10. kl. 10.00 Messe i Kronovall, Sverige
kl. 17.00 Messe i Domkirken i anledning af Moder Teresas helgenkåring
11. kl. 11.00 Messe i Domkirken med deltagere i Niels Steensens valfart fra Tyskland
12.-16. Præstestudieuge
17. kl. 11.00 100-års jubilæum, Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster
18. kl. 16.00 50-års jubilæum, Helligåndskirke i Frederikshavn
19. kl. 11.00 Foredrag i Jylland
20. kl. 11.00 Møde i Troslæudvalget (DKR)
21. kl. 10.00 Møde i Præsterådet
22. kl. 14.00 Møde i Økonomisk Råd
kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
23-27. NBK i Oslo

Det sker i bispedømmet

SEPTEMBER:

Fredag 9. kl. 18.30-20.00: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenogade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Onsdag 21. kl. 19.00-21.00: Katekese: "Hvad er Forsonings- og helbredelsesmessen? Dens teologiske fundament" ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirkes menighedssal, Stenogade 4 B, København V. Information: T. Halle tlf. 61 66 53 02, J. Nielsen tlf. 33 33 05 02, www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 30. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenogade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

OKTOBER:

6.-9. oktober. Retræte: Tidebøn og indre stilhed Sted: Sankt Birgitta Kloster Retræteledere: Franz Hoyos og Else Marie Kjerkegaard

Fredag 14. kl. 18.30-20.00: "Åben Dør". Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenogade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

27.-30. oktober. Retræte: Størst af alt er kærligheden – så hvorfor kan det være så svært? Sted: Sankt Birgitta Kloster Retræteleder: Else Marie Kjerkegaard (se mere på www.elsemariekjerkegaard.dk)

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryegade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

Stiftelsen Mariahjemmet yder støtte til katolikker, der har afsluttet folkeskolen og er under uddannelse.

År 2016-skemaet downloades fra stiftelsens hjemmeside www.mariahjemmet.dk. Den udfyldte ansøgning skal indeholde en påtegning fra sognepræst eller anden gejstlig myndighed og sendes med posten til stiftelsens formand, Jens Kaaber Pors, Pernillevej 7, 2400 NV, senest d. 1. oktober 2016.

Alle der har sendt et korrekt udfyldt ansøgningsskema vil modtage svar ved udgangen af november måned.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Lensbaron og lensbaronesse

STAMPE CHARISIUS LEGAT

yder legatstøtte til katolske kvinder og børnerige katolske familier i meget svære økonomiske kår.

Legatportion kan søges ved skriftlig henvendelse senest lørdag d. 1. oktober 2016 med fyldige oplysninger og påtegning af sognepræst eller anden gejstlig myndighed. Angiv venligst bankoplysninger: Reg. og kontonummer til overførsel af evt. legatportion.

Ansøgning sendes til bestyrelsens formand Jens Kaaber Pors, Pernillevej 7, 2400 NV.
Se evt. www.stampelegat.dk

Alle ansøgere får skriftligt svar ved udgangen af november måned.

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor
Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Er du en af vore kommende rådgivere på Abortlinien?

Du kan være med til at gøre en forskel for gravide, der er i tvivl, presset, svigtet. Eller hjælpe den, der sørger efter en abort.

Hvis du er interesseret, så læs mere på:

rettentilliv.dk og abortlinien.dk
eller kontakt Abortliniens leder:
karina@abortlinien.dk

Lyt til dit hjerte
Abortlinien

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

Flere kunder i forretningen?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 11.000** katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 13 som udkommer den **23. september**, skal være KO i hænde senest den **5. september**.
Indlæg til Katolsk Orientering nummer 14, som udkommer den **14. oktober**, skal være redaktionen i hænde senest den **26. september**.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:
redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Rosa Ørtved Knudsen, Trang Tran, My Linh Ta, pastor Kasper Baadsgaard, Malene Fenger-Grøndahl, Kirsten Krog, Josef Ottersen, Son Bui, Leo Roed.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040 kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6041. E-mail: redaktion@katolskorientering.dk, Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag 11.500 ISSN 0902-297X

Næste synode vil måske fokusere på at ordinere gifte mænd

Præstemanglen er et stigende problem på verdensplan.

Tekst: Journalist og vaticanist Austen Ivereigh

UDFORDRING Som svar på den akutte præstemangel over hele verden kan pave Frans meget vel tænkes at beslutte sig for, at den næste bispesynode vil fokusere på Kirkens forskellige embeder – herunder spørgsmålet om muligheden for at ordinere gifte mænd til at forrette sakramenterne, og i praksis etablere et parallelt præstedømme.

En ting synes sikker efter den turbulente, men også frugtbare erfaring fra de to familiesynoder. Pave Frans har skabt et organ med skelnevne [*discernment*, red.],

som formår at tage livtag med de store emner i nutidens kirke.

Den reformerede synodale proces – en konsultation blandt verdens bispedømmer efterfulgt af to samlinger med et års mellemrum, hvis konklusioner er sammenfattet i et større paveligt magistralt dokument, som nulstiller den pastorale strategi for næste generation – medfører, at store emner ikke længere kan sparkes ud til sidelinjen med den begrundelse, at de er for omfattende at behandle.

Hvis så omfattende emner som Kirkens ægteskabsforberedelse og Kirkens håndtering af fraskilte personer har kunnet være genstand for drøftelser, kan andre brandvarme emner også blive det. Og højt på en sådan liste står spørgsmål som Kirkens embeder, adgangen til sakramenterne, kvindens og lægfolks rolle, samt diakonernes rolle.

Nogle iagttagere mener, at de pastorale embeder vil være emnet for næste synode, som formentlig er planlagt til 2018-19.

Ingen tvivler på, at spørgsmålet er presserende. Mere end halvdelen af de katolske menigheder på verdensplan har ingen fastboende præst.

Bispedømmet Xingú i den brasilianske Pará-provins har, for at nævne et eksempel, 800 sogne eller missionsstationer på et område på størrelse med Tyskland, men kun 27 præster. Hvilket betyder, at mere end to tredjedele af de troende kun deltager i søndagsmessen to eller tre gange årligt.

Xingú er måske et ekstremt tilfælde, men overalt i udviklingslandene, både i

landdistrikterne og i byerne, er der langt færre præster pr. antal troende end i de velhavende nordlige lande. Det skyldes til dels, at de geografiske afstande er langt større, og at menighederne skyder op langt hurtigere, end man kan nå at uddanne nye præster.

Men der findes også tilsvarende eksempler i Europa, hvor kateketer eller lægfolk i princippet leder sognet mellem de sjældne besøg af sognepræsten.

Tilbage i maj 2007, da de latinamerikanske biskopper holdt deres store pan-kontinentale møde i Aparecida i Brasilien, ønskede en stor del af dem at drøfte det smertelige problem om katolikkens manglende adgang til sakramenterne.

Men en repræsentant fra Vatikanet forsikrede dem om, at det hverken var tidspunktet eller stedet til at påbegynde en sådan diskussion, uden at Vatikanet havde givet grønt lys til det.

Den daværende kardinal og ærkebiskop af Buenos Aires, *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks stregkode	MASKINEL MAGASINPOST 42512 Afsender: Katolsk Orientering Katolsk Orientering · nr: 12 2. september 2016 · 42. årgang
------------------------	-----------------------------	---

hovedforfatteren til slutdokumentet fra mødet i Aparecida, var udmærket klar over ønsket om at indlede sådanne drøftelser, ligesom han – på synoden om eukaristien i Rom to år tidligere – havde set, hvor ivrige biskopper var efter at drøfte fraskilte og gengifte katolikkens adgang til sakramenterne.

Disse biskopper fik på daværende tidspunkt at vide, at synoden, således som den var konstitueret, ikke var det rette sted at drøfte det, og Bergoglio var enig heri. Det var derfor, at han, efter sit valg til pave, har indført en ny synodal proces som vil gøre en sådan skelnen [*discernment*] mulig.

Meget ligesom spørgsmålet om fraskilte og civilt gengiftes adgang til sakramenterne var det smertelige, centrale spørgsmål på familiesynoden, vil de præsteløse sogne være det for en fremtidig synode om embederne.

Og ligesom der allerede fandtes et gammelt, kontroversielt forslag som løsning på spørgsmålet om fraskilte og gengiftes adgang til sakramenterne (hvor kardinal Walter Kasper foreslog en model lig den, der praktiseres i Den ortodokse Kirke), foreligger der også et forslag til løsning af problemet med præsteløse sogne.

En sådan løsning er blevet foreslået af Fritz Lobinger, en pensioneret tysk biskop, som er bosiddende i Durban i Sydafrika.

Gennem sit 50 års virke i Sydafrika og sine rejser til mange steder i verden har Lobinger bemærket, hvordan mange kristne fællesskaber i fjerntliggende områder i praksis ledes af en lille gruppe engagerede og modne lægfolk.

Biskop Lobinger har derfor foreslået, at disse lægfolk, efter et kort uddannelsesforløb, bliver ordinere til at forvalte sakramenterne, dog alene i tilknytning til deres fællesskab.

Disse ”lokalt ordinerede hjælpere [ministers, red.]” ville i praksis etablere et parallelt præstedømme. (Lobinger fremhæver vigtigheden af ikke at kalde dem ’præster’ selv om det vil indebære præcist det samme som en sakramental præstelig vielse) Dette præstedømme ville komplettere den eksisterende norm i den latinske ritus, hvor colibatære, seminaruddannede præster, udsendes af deres biskop til forskellige sogne eller missionsstationer.

Lobinger henviser til en passage i Apostlenes Gerninger (14,23), hvor Paulus og Barnabas udpeger – eller ordinerer – ”ældste” i de unge kristne menigheder; begrebet refererer ikke så meget til folks alder som til deres modenhed eller egnethed til opgaven.

Her var der tale om en gruppe mænd, som ikke var sendt til deres menighed, men netop var rundet af den; som betjente deres menighed samtidig med at de udøvede deres erhverv, og desuden havde stiftet familie.

Dette viser, skriver Lobinger i en bog, som for nylig udkom på spansk, at Kirken i flere århundreder ordinerede lokale ledere, som var valgt af det lokale fællesskab efter at de over tid havde vist sig værdige til at forvalte embedet.

Pave Frans har gentagne gange signaleret, at han er villig til at drøfte spørgsmålet om

Foto: Linda Ivereigh.

ordinerede gifte mænd, og han har også opmuntret de lokale kirker til at komme med forslag.

Biskop Erwin Kraütler, den østrigskfødte biskop af Xingú, har omtalt en privat audiens med pave Frans i april 2014, hvor de sammenlignede hinandens notater om, hvordan præstemanglen påvirker Kirken i Latinamerika. Kraütler nævnte, at pave Frans havde omtalt et mexicansk bispedømme (formentlig San Cristóbal i Chiapas provinsen) hvor sognene ledes af diakoner, som kun manglede ordinationen for at kunne celebrere messen.

Pave Frans beskrev Lobingers forslag som et af flere ”interessante hypoteser” og han opfordrede Kraütler til at prøve at opbygge en national konsensus på bispekonferenceniveau omkring ”dristige, konkrete forslag”, som kunne medbringes til Rom.

”Paven forklarede, at han er åben for spørgsmålet, og at han ønsker at lytte til de lokale kirker. Men han sagde, at ingen lokal kirke, ingen national kirke bør gå videre på egen hånd”, sagde ærkebiskoppen til en irsk avis på daværende tidspunkt.

Det var selvfølgelig også den besked, paven gav Den katolske Kirke i Tyskland, da den i 2013 talte om at tillade gengifte fraskilte at modtage kommunionen efter en vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Lobingers forslag er blevet videreudviklet i Latinamerika af den brasilianske teolog ved det pavelige universitet Paraná i Curitiba, Antonio José de Almeida, der for nylig udgav en bog om ”de nye embeder”.

I bogen peger de Almeida på de 40.000 ’Ordets delegerede’ i Honduras eller de 400 gifte, indfødte diakoner i Chiapas, som et tegn på fremkomsten af ’presbyterianske’ kald med rod i menigheden ligesom det, der

omtales i Apostlenes Gerninger,

Almeida er desuden rådgiver for en kirkelig brasiliansk kommission, der undersøger spørgsmålet, og som blandt sine medlemmer har to kardinaler tæt på pave Frans, nemlig msgr. Claudio Hummes, ærkebiskop emeritus af São Paulo, og msgr. Raymundo Damasceno Assis af Aparecida.

Hvis kommissionen når frem til, at ordinerer af lokale ældste ikke blot er løsning på præstemanglen, men også et tegn på, at Helligånden taler til Kirken, vil pave Frans højst sandsynligt indkalde en synode til at drøfte spørgsmålet.

Inden dette sker, vil Lobinger om kort tid udgive en diskussionsbog på engelsk med titlen *The Empty Altar: An Illustrated Book to Help Talk About the Lack of Parish Priests*.

For dem, som ønsker at være på forkant med deres forberedelse til en sådan synode, synes ovennævnte bog at være et must.

Artiklen har været offentliggjort på crux.com og bringes her med udgiverens tilladelse.

Oversættelse: Niels Messerschmidt.

*Austen Ivereigh (født 1966), engelsk katolsk forfatter, journalist og kommentator, og medstifter af Catholic Voices, en kommunikationsplatform for lægkatolikker i over tyve lande. Han har blandt andet skrevet biografien *The Great Reformer: Francis and the Making of a Radical Pope* (2014) og *How to Defend the Faith Without Raising Your Voice* – bøger som er oversat til flere sprog.*

Barmhjertighedens tjener nu blandt Kirkens hellige

Moder Teresa har gjort hellighed håndgribelig.

Tekst: Niels Messerschmidt

KANONISERING Var der én katolsk personlighed i nyere tid, som ikke krævede nogen særlig anledning for at blive yderligere kendt, må det være Moder Teresa – nu den hellige Teresa af Kolkata. Da medierne verden over bragte nyhedsindslag fra helgenkårsceremonien på Peterspladsen søndag den 4. september, var der sikkert mange fjernsynsseere som blev overrasket over at erfare, at den lille sariklædte nonne med de mørke og venlige øjne og det store smil, ikke for længe var blevet kanoniseret. Mange anså nemlig Moder Teresa for hellig allerede, mens hun levede.

Selv på trods af helligkårsceremoniens formaliteter er ”hendes hellighed os så nær, så ydmyg og moderlig, at vi spontant vil fortsætte med at kalde hende ’Moder Teresa’”, sagde pave Frans i sin prædiken, hvilket udløste et stort bifald blandt de tusindvis af forsamlede på Peterspladsen.

”Moder Teresa viste i alle aspekter af sit liv en generøs guddommelig næstekærlighed, og stillede sig selv til rådighed for alle ved sit åbenlyse forsvar for menneskelivet, de ufødte, forladte og udstødte”, sagde paven under messen på Peterspladsen.

En utrættelig tjener

I sin prædiken forklarede paven, at Guds vilje bedst indfanges af profeten Hoseas’ ord: ”Barmhjertighed ønsker jeg, ikke slagtofre” (Hos 6,6).

”Gud glæder sig over enhver næstekærlig gerning, fordi vi i ansigtet på den bror og søster, vi hjælper, ser Guds uudgrundelige ansigt”, sagde pave Frans og fortsatte: ”Hver gang vi bøjer os ned mod vor trængende bror og søster, giver vi Jesus noget at spise og drikke; vi iklæder og hjælper ham, vi møder Guds Søn”.

Ligesom Moder Teresa er vi kristne kaldede til ikke blot at udføre næstekærlige gerninger, men også at udleve barmhjertighed som et kald og ”vokse i kærlighed hver eneste dag”, fortsatte paven.

”Overalt hvor nogen rækker hånden ud og beder om vor hjælp til atter at kunne rejse sig, må vi være tilstede ligesom Kirken, der bevarer og videregiver håbet”.

Moder Teresa, fortsatte pave Frans, udlevede dette kald til barmhjertighed gennem sit engagement i forsvaret for det ufødte liv og gennem at bøje sig ned mod ”de kasserede, som efterlades til at dø ved vejens side”.

”Hun hævdede også sin røst blandt denne verdens magter, for at de skulle erkende deres medansvar i fattigdommens forbrydelse, som de har været med til at skabe”, sagde paven: ”For Moder Teresa var barmhjertighed det ’salt’, der gav hendes arbejde kraft; den var det ’lys’ som lyste i mørket for de mange, som ikke havde flere tårer at udgyde over deres fattigdom og deres lidelse”.

For alle kristne, især de frivillige som er engageret med velgørende arbejde, er den hellige nonnes liv fortsat et eksempel på og vidnesbyrd om Guds nærhed til de allerfattigste, fortsatte paven.

”I dag giver jeg jer dette forbillede af en kvinde og en gudsviet person [...] Må

Begejstringen og interessen for kanoniseringen af Moder Teresa kunne blandt andet aflæses af, at der var blevet uddelt over 100.000 billetter til ceremonien på Peterspladsen, og at 120 tv-stationer transmitterede begivenheden direkte til seere over hele verden. Foto: Alessandra Tarantino, AP.

denne utrættelige barmhjertighedens tjener i dag hjælpe os med til på en dybere måde at forstå, at det eneste pejlemærke for vores arbejde må være en kærlighed, som er rensset for enhver ideologi og som gives frit til alle uden hensyn til sprog, kultur, race eller religion”.

’Kaldet i kaldet’

Moder Teresa var kendt som ”de fattiges moder” og hun levede og arbejdede blandt ”de fattigste af de fattigste” i Indiens slumbyer. Hun blev født som Agnes Gonxha Bojaxhiu i Skopje, i det nuværende Makedonien, i 1910 af etnisk albanske forældre og blev uddannet som lærer. Hun rejste i 1929 til Dublin, hvor hun indtrådte hos Loreto-søstrene, og blev senere udsendt til søstrenes kloster i Indien, hvor hun arbejdede som lærer, senere som klostrets leder. I 1948 forlod hun ordenen – efter aftale med sine overordnede – for at forfølge sit egentlige kald, ”kaldet i kaldet”. Iklædt en simpel hvid bomuldssari med blå kanter, de fattige indiske kvinders traditionelle klædedragt, flyttede hun til et af Kolkatas fattigste slumkvarterer for at leve sit kald om at hjælpe de lidende, de syge og marginaliserede. Mange unge kvinder valgte at følge hendes eksempel og indtrådte i hendes ordensfællesskab, Kærlighedens Missionærer, som i 1950 fik Kirkens godkendelse.

Kærlighedens Missionærer har i dag over 4.500 søstre og driver herberger for hjemløse i 133 lande. Ordenen er også repræsenteret i Danmark.

Moder Teresas omsorg og indsats for spedalske, syge, døende, forældreløse og andre på samfundets bund førte til global respekt og organiseret støtte i mange lande, og hun modtog mange internationale hædersbevisninger for sit arbejde. I 1979 modtog hun Nobels Fredspris, som hun takkede ja til ”på vegne af de fattige”. I 1999 blev hun kåret til verdens mest beundrede kvinde i Gallups *List over Most Widely Admired People of the 20th Century*.

Moder Teresa døde den 5. december 1997 i Kolkata, 87 år gammel, og fik et statsmandsbegravelse af den indiske stat som en anerkendelse for hendes store arbejde med samfundets marginaliserede mennesker. Blot seks år efter sin død blev hun saligkåret af den nu hellige pave Johannes Paul II i 2003.

Amoris laetitia

ESORTAZIONE APOSTOLICA
POSTSINODALE
AMORIS LAETITIA
DEL SANTO PADRE
FRANCESCO
AI VESCOVI
AI PRESBITERI E AI DIACONI
ALLE PERSONE CONSACRATE
AGLI SPOSI CRISTIANI
E A TUTTI I FEDELI LAICI
SULL'AMORE NELLA FAMIGLIA

Diskussionen fortsætter.

[Læs mere på side](#)

4

Diakoner

Michael Münchow skriver om diakoner i Kirken. [Læs mere på side](#)

7

Pilgrimsvandring

Pilgrimshuset i Maribo, pilgrimsvandring i Italien, pilgrimsvandringens spiritualitet. [Læs mere på side](#)

8-9

Kirken i Danmark

Status på kirkelukninger, jesuitterne fejrer mærkedag, katekese og meget mere. [Læs mere på side](#)

9-12

Det går den rigtige vej

VERDENSMÅL Fredag den 9. september uddelte hundredvis af frivillige Verdens Bedste Nyheder og Verdensmåls-juice ud til morgenfriske danskere i hele landet for at fejre FN's nye Verdensmål.

Caritas Danmark bidrog i år med 14 uddelingssteder over hele landet og 250 frivillige – ud af arrangementets i alt 140 uddelingssteder og 1.500 frivillige.

Billedet viser de mange Caritas-frivillige på Hovedbanegården i København.

Foto: Caritas Danmark.

KO mener

10-årsdag for en misforstået tale

12. september 2006 holdt Benedikt XVI sin – nu – kontroversielle Regensburg-tale. I indledningen citerede han fra en dialog mellem en byzantinsk kejser og en lærd perser i det 14. århundrede, hvor kejseren spurgte: ”Vis mig, hvad Muhammed har bragt af nyt – og da vil du kun finde det, som er slet og umenneskeligt. Så som at han foreskrev, at troen, som han prædiker, skal udbredes med sværd”.

Citatet, i medierne gengivet løserevet fra sammenhængen, skabte sammen med billedet af Benedikt som ærkekonserverativ kulturkriger et ramaskrig i muslimske lande, og da han få måneder senere besøgte Tyrkiet, var han nødt til at sende forsonende budskaber til muslimerne.

Her ti år efter er der en voksende erkendelse af, at verden skylder Benedikt en undskyldning. Fremvæksten af islamiske terrorgrupper og den vold og ødelæggelse, de spreder, har skabt fornemmelsen af, at paven måske havde ret, da han påpegede Islams problem med religiøs vold.

I den ophedede debat, der fulgte, glemte mange, at Regensburg-talens anliggende ikke handlede om islam, men om forholdet mellem tro og fornuft. Førnævnte citat brugte Benedikt til at understrege, at man aldrig må adskille religion fra fornuft, og hans advarsel kunne ligeså vel have taget udgangspunkt i hinduisme, buddhisme eller for den sags skyld kristendom.

Benedikt ønskede at italesætte to bekymrende tendenser i vestlig tænkning. En stor del af talen forsøgte at kortlægge de historiske grunde til ”afhelleniseringen”, hvor den tidlige kristendoms brug af antikens fornuftsbegreb af mange nu anses for en historisk tilfældighed og ikke afgørende i forhold til den kristne tro.

Benedikt insisterede på, at det ikke var tilfældet, men at det derimod var helt afgørende for kristendommens udvikling at anerkende fornuften som en iboende del af Guds natur, og at det at handle irrationelt derfor er at gå imod Guds vilje.

Han kritiserede også tendensen i vestlig kultur til kun at betragte de eksakte videnskaber som virkeligt rationelle og objektive og til at henvise fx moralen til den subjektive og personlige sfære.

Benedikt sagde, at det underminerer grundlaget for at opnå moralsk konsensus om noget som helst og dermed gør det umuligt at opbygge et ægte samfund. For hvis det objektivt gode ikke findes, hvad hindrer da den mægtige i at udnytte den svage eller et tyrannisk flertal i at undertrykke mindretallet? bemærker vatikanisten John L. Allen Jr.

Endelig fremhævede Benedikt, at empirisk videnskab heller ikke er forudsætningsløs, men forudsætter at universet har en iboende rationel matematisk struktur, den ikke selv kan forklare, og at det ikke er irrationelt at spørge, hvordan noget er opstået. Benedikt mente altså, at troens valg ikke er irrationelle, og at tendenser i Vesten som anser dem som sådan, er de virkelige fjender af oplysning og fremskridt.

Her på tiåret for Regensburg-talen skylder verden faktisk Benedikt en undskyldning – ikke for at være uenige med hans argumenter i talen, men for helt at overse hans anliggende.

Frugten af mange års dialog

Pavebesøget i Lunds domkirke er det synlige resultat af fem årtiers økumeniske drøftelser.

Tekst: Niels Messerschmidt

ØKUMENI Om godt fem uger besøger paven Sverige for at deltage i en mindehøjtidelighed i Lunds domkirke for 500-året for reformationen. Den økumeniske begivenhed er bemærkelsesværdig navnlig i lyset af de konsekvenser det fik for Europa og verdenshistorien, at munken Martin Luther i 1517 valgte at hænge sine 95 teser på døren til domkirken i Wittenberg. Begivenheden i Lund den 31. oktober vil være det synlige resultat af mange års dialogarbejde mellem katolikker og lutheranere.

I august fortalte præsidenten for det pavelege råd til fremme af kristen enhed, kardinal Kurt Koch, i et interview med *L'Osservatore Romano*, hvordan de to kirkesamfund havde forberedt højtideligholdelsen: ”Vi har udarbejdet et dokument, som fortæller hvordan katolikker og lutheranere sammen kan mindes reformationen. Dokumentet med titlen ’Fra konflikt til fællesskab’ danner grundlag for den katolske-lutheranske liturgiske guide ’Common Prayer’, der bliver anvendt under ceremonien i Lunds domkirke den 31. oktober”.

Kardinal Koch nævnte desuden, at ”hovedaspekterne af samarbejdet mellem Det lutherske Verdensforbunds hjælpe- og udviklingsorganisation World Service og Caritas Internationalis vil blive præsenteret på Malmø stadion, nemlig modtagelse af flygtninge, fredsarbejdet og at fremme klimaretfærdighed”. Og han tilføjede: ”Pave Frans, biskop Munib A. Younan og pastor Martin Junge – hhv. Verdensforbundets præsident og generalsekretær – vil lede fællesbønnen i Lund og arrangementet i Malmø sammen med lederne af Svenska kyrka og det katolske bispedømme Stockholm. Paven vil desuden fejre messe for den lille lokale [katolske] menighed søndag den 1. november”.

Besvarer tre udfordringer

Fælles kristen bøn og handling til gavn for de fattigste, for fred og Skaberværket er allerede i dag en farbar vej for de to kirkesamfund. Hvor langt forberedelserne til højtideligholdelsen den 31. oktober er nået, fremgår af førnævnte dokument ’Fra konflikt til fællesskab’, som er frugten af

det mangeårige arbejde i Den lutherske/romersk-katolske Kommission for Kirkens enhed. I indledningen af dokumentet, som blev offentliggjort i 2013 og som kardinal Koch selv har bidraget til, siges der: ”I 2017 vil lutherske og katolske kristne sammen mindes, at Reformation tog sin begyndelse for 500 år siden. Lutheranere og katolikker glæder sig i dag over en voksende gensidig forståelse, et mere intenst samarbejde og en større respekt for hinanden. De er nået til den erkendelse, at mere forener end adskiller dem: Over det hele står den fælles tro på den treenige Gud og åbenbaringen i Jesus Kristus samt anerkendelsen af de basale sandheder i retfærdiggørelseslæren”.

”Kirkens sande enhed kan kun være en enhed i Jesu Kristi Evangeliums sandhed. Den kendsgerning, at kampen for denne sandhed i det 16. århundrede førte til tabet af enhed i kristenheden i Vesten, hører til kirkehistoriens mørke sider. I 2017 må vi åbent bekende, at vi er blevet skyldige over for Kristus, idet vi har skadet Kirkens enhed”.

Men også en anden passage er særlig interessant for at forstå den kommende højtideligholdelse.

”Den aktuelle kontekst indeholder tre vigtige udfordringer, som frembyder både muligheder og forpligtelser: (1) Det er den første højtideligholdelse af mindet om Reformationen i den økumeniske tidsalder. Denne fælles højtideligholdelse frembyder således en anledning til at uddybe fællesskabet mellem katolikker og lutheranere. (2) Det er den første højtideligholdelse af mindet om Reformationen i den globale tidsalder. Derfor må den fælles højtideligholdelse indbefatte erfaringerne og perspektiverne hos kristne fra Syden og Norden, fra Østen og Vesten”.

Endelig forklarer det tredje punkt: ”Det er den første højtideligholdelse af mindet om Reformationen, som må befatte sig med nødvendigheden af en ny evangelisering i en tid, der er præget både af et voksende antal nye religiøse bevægelser og samtidig af en tiltagende sekularisering mange steder. Derfor giver den fælles højtideligholdelse lejlighed og samtidig forpligtelse til at være et fælles vidnesbyrd om troen”.

Disse tre afgørende punkter beskriver den økumeniske dialog som en ikke-statisk proces, men lydør over for tidens forandringer og sammenfatter godt 50 års økumenisk dialog.

Fælles samvittighedsransagning

Da kardinal Kurt Koch for nogle år siden i en tale i Den lutherske Verdenskongres’ hovedkvarter i Geneve berørte det fælles dokument fra juni 2013 og fælles højtideligholdelse af reformationen, mindede den østrigske kardinal om, at Benedikt XVI med glæde havde modtaget invitationen til den fælles markering af den historiske begivenhed. I sin tale understregede kardinal Koch, at de kristne har pligt til ikke at glemme de katastrofale følger, som reformationen afstedkom især i Europa. Og han tilføjede, at sekulariseringsprocessen eller vanen med i dag at gøre ens tro til noget privat var et resultat af denne ”konflikt”, og de blodige krige som fulgte efter bruddet med Moderkirken også er noget, man ikke bør glemme. Kun gennem en proces med en fælles ihukommelse af fortidens begivenheder, fastslog Koch, vil katolikker og lutheranere kunne dele en fælles vej.

Kardinal Koch henviste også til en tale, som Benedikt XVI holdt i januar 2011 på et møde med en delegation fra Den evangelisk-lutherske Kirke i Tyskland. Med reference til den kommende ”fælles økumeniske højtideligholdelse” af reformationen i 2017, bemærkede paven, at det ikke må udvikle sig til en slags triumferende fejring, men være en anledning til at vise en fælles forpligtelse til at følge Herren og hans Ord. Benedikt understregede i sin tale, hvor vitalt det er at tilgive de historiske ondt, begge sider havde begået og sårene, de havde forårsaget, og pegede på behovet for en fælles samvittighedsransagning.

Det er derfor ingen tilfældighed, at det i det fælles dokument ’Fra konflikt til fællesskab’ hedder:

”I 2017 må vi åbent bekende, at vi er blevet skyldige over for Kristus, idet vi har skadet Kirkens enhed. Dette mindeår stiller os overfor to udfordringer: en ransagning og forsoning af minderne, og en genopretning af den kristne enhed i overensstemmelse med Jesu Kristi Evangeliums sandhed”.

Det ’lutherske’ Skandinavien

Pave Frans’ besøg i Lund den 31. oktober er det første pavebesøg i et nordisk land siden den hellige pave Johannes Paul II besøgte de nordiske lande i 1989.

At mødet holdes i Lund skyldes bl.a. at det var her, Det lutherske Verdensforbund blev oprettet i 1947, og forbundet fejrer sit 70-års jubilæum i 2017. Lund ligger også i ”det lutherske Skandinavien”, som på mange måder er blevet præget af reformationen.

Mødet markerer også at det i 2017 er 50 år siden den økumeniske dialog mellem lutheranere og katolikker begyndte.

Det er Det lutherske Verdensforbund og Vatikanet, som indbyder til mødet.

Læs mere om arrangementet på www.lund2016.net.

Pave Frans hilser på ærkebiskop Antje Jackelén fra Svenska kyrkan under en privataudiens i Vatikanet tidligere på året. Foto: Svenska kyrkan.

Monsignor begynder sin afsoning i Vatikanet

Der er afsagt domme i Vatileaks II-sagen.

VATILEAKS En spansk Opus Dei-præst, dømt for at have lækket fortrolige dokumenter om Vatikanets finansielle reformer, er begyndt at afsones sin fængselsdom indenfor Vatikanets mure.

Msgr. Lucio Vallejo Balda, tidligere sekretær i præfekturet for Den hellige Stols økonomiske anliggender, blev den 7. juli kendt skyldig i at have stjålet og videregivet dokumenter til de to italienske journalister Gianluigi Nuzzi og Emiliano Fittipaldi.

Ifølge Vatikanets egne regler har anklagemyndigheden 40 dage til at anke afgørelsen, der var væsentlig kortere end, hvad anklagemyndigheden havde begæret.

Oprindeligt blev Balda bevilliget en vis bevægelsesfrihed indenfor Vatikanstatens område, men den 22. august blev han formelt arresteret af Vatikanets politi og anbragt i fængsel for at begynde afsoningen af sin straf.

Fængselscellen, som befinder sig i den bygning, hvor gendarmeriet – Vatikanets politi – har sit kontor, menes at være samme celle som Paolo Gabriele, Benedikt XVI's tidligere butler, afsonede sin straf i efter at være dømt for at have lækket fortrolige dokumenter i 2012. Gabriele blev benådet af Benedikt, efter at han havde afsonet mindre end tre måneder af sin fængselsstraf på 18 måneder.

En anden medskyldig i Vatileaks II-sagen, pr-eksperten Francesca Chaouqui, tidligere medlem af Vatikanets finansielle tilsynskommission, blev idømt en ti måneders betinget dom for sin rolle i dokumentlækagen, mens Nicola Maio, msgr. Baldas tidligere assistent, blev frifundet for alle anklager.

Den lækkede information blev viderebragt i Nuzzis bog 'Merchants in the Temple' og i Fittipaldis bog 'Avarice'. Begge bøger

Personerne bag Vatileak II på anklagebænken. Fra højre mod venstre, msgr. Lucio Vallejo Balda, Francesca Chaouqui og forfatterne Emiliano Fittipaldi og Gianluigi Nuzzi. Foto: L'Osservatore Romano.

beskriver de uregelmæssigheder, som blev afsløret efter pave Frans oprettede en kommission til opsyn med de finansielle aktiviteter i Vatikanets kontorer.

Dommeren Giuseppe Della Torre, leder af tribunalet i Vatikanstaten, valgte at frifinde Nuzzi og Fittipaldi på baggrund af pressefriheden og med den begrundelse, at Vatikanretten ikke har nogen lovlig jurisdiktion over journalisterne.

NM

Paven fortsætter sin kuriereform

Nyt kontor med fokus på menneskelig udvikling erstatter fire pavelige råd.

KURIEN Den 31. august udsendte pave Frans et moto proprio med titlen *Humanam Progressionem* (Menneskelig udvikling). Hermed indstifter han en ny afdeling i den romerske kurie til at fremme den menneskelige udvikling. Ordlyden af moto proprio'et er:

” Kirken er af hele sit væsen og handlinger kaldet til at fremme menneskets integrerede udvikling i lyset af Evangeliet. Denne udvikling sker ved at værne om de uvurderlige goder retfærdighed, fred og omsorgen for Skaberværket. I sit arbejde med at bekræfte disse værdier tilpasser apostlen Peters efterfølger løbende de institutioner, der samarbejder med ham, så de bliver stadig bedre til at tilgodese behovene hos de mænd og kvinder, de er kaldede til at tjene.

For at Den hellige Stol kan være omsorgsfuld på disse områder, samt inden for sundheds- og velgørehedsarbejdet, indstifter jeg herved kontoret til fremme af integreret menneskelig udvikling. Dette kontor

Nyt kontor i den romerske kurie skal fremme menneskets integrerede udvikling i lyset af Evangeliet. Foto: Karsten Schmid, Pfarreibriefservice.de.

Tak for dit bidrag!

FRIVILLIGT BIDRAG I disse uger modtager katolske husstande og KO's læsere en opfordring til via indbetalingskort eller betalingservice at yde et frivilligt bidrag på kr. 255,- til udgivelsen af Katolsk Orientering. Dit frivillige bidrag er helt afgørende for avisen økonomi, som i disse år døjer med stigende udgifter til trykning og distribution af avisen.

Så tag godt imod opfordringen til at yde et frivilligt bidrag til KO – der er hårdt brug for din hjælp!

Du kan også støtte KO ved at indbetale et beløb på Danske Bank reg. 4183 konto 1685163. Husk at skrive dit navn på meddelelsen! Husk at beløbet er fradragsberettiget hvis vi har dit CPR-nummer.

KO's redaktion takker for alle bidrag, store såvel som små.

Kort nyt

Første katolske præst

MONGOLIET Biskop Wenceslao Padilla, apostolisk præfekt for bispedømmet Ulaanbaatar, viede den 28. august Joseph Enkh som den første mongolskfødte katolske præst i nyere tid. Det skete i domkirken Sankt Peter og Paul i hovedstaden Ulaanbaatar. Ifølge nyhedsbureauet *Fides* deltog over 1.500 personer i begivenheden, der beskrives som et ”særligt øjeblik for Den katolske Kirke i Mongoliet og for hele samfundet”.

Joseph Enkh blev diakonviet 11. december 2014 i Daejeong, Sydkorea, hvor han har modtaget en del af sin undervisning, og han vendte i starten af januar hjem til Mongoliet for at arbejde i landets tre sogne.

Kirken i landet er i vækst efter årtier med kommunistisk styre, hvor religionsudøvelse var forbudt. Efter at religionsfriheden blev genindført i 1992 er der i dag ca. 1.000 katolikker i Mongoliet fordelt på tre sogne.

Økumeni mod kernevåben

NEDRUSTNING Kirkernes Verdensråd og det katolske Pax Christi International foreslår i en rapport til FN et forbud mod kernevåben fra 2017. Dette økumeniske initiativ vil blive forelagt FN på et møde i oktober.

Rapporten er blevet til efter et møde i Genève af Kirkernes Verdensråd og Pax Christi International med repræsentanter fra hundred lande.

Formanden for internationale anliggender i verdensrådet, Peter Prove, fortæller at deres seneste tiltag er vigtigt i en tid, hvor man moderniserer kernevåben i stedet for at fjerne dem. Under mødet tog deltagerne kontakt til 24 regeringer for at overtale dem til at føre en politik for et forbud mod kernevåben i hele verden.

Det økumeniske mødes repræsentanter er i kontakt med regeringer og især de lande, der har kernevåben, som for størstedelens vedkommende er medlemmer af NATO.

HUSK CARITAS-DAGEN SØNDAG D. 2. OKTOBER PÅ SANKT ALBANI SKOLE I ODENSE!

08.15 Vietnamesisk messe med kort præsentation af Caritas' arbejde **10.00** Højmesse ved biskop Czeslaw. Bestyrelsesformand Christa Bonde indbyder til Caritas-dag ved messens afslutning **11.15-11.30** Velkomst ved generalsekretær Jann Sjusen **11.30-12.30** Frokost forberedt af frivillige **12.30-13.10** Flygtninge globalt og lokalt. Oplæg med mulighed for spørgsmål og debat **13.10-13.45** Kalejdoskop – rundt om Caritas. Korte præsentationer af Caritas' arbejde **13.45-14.00** Afrunding af dagen med biskop Czeslaw og bestyrelsesformand Christa Bonde **14.00-14.30** Kaffe

Der vil være underholdning for børn dagen igennem
Læs mere på www.caritas.dk. Tilmelding ikke nødvendigt. Mad og drikke er gratis.

Perspektivskifte i sjælesorgen

Amoris laetitia fokuserer på det enkelte menneskes ansvarlighed, siger østrigsk pastoralteolog.

SJÆLESORG Paven forventer af sjælesørgerne en "ars pastorandi" (sjælesorgskultur) af højeste karat. En sådan sjælesorg moraliserer ikke – den heler. Den er ikke formynderisk, men ledsager den enkelte på kompetent vis og har evnen til at sætte sig ind i den enkeltes situation. Det drejer sig om at integrere evnen til at skelne i den pastorale praksis. I *Amoris laetitia* ser vi begyndelsen til en ny kultur i ægteskabs- og familiepastoralen. Med den kommer der en pastoral vending, men ikke en ændring af Kirkens lære om ægteskabet. Sakramenterne ses ikke som en belønning til den fuldkomne, men som helbredende medicin. Efter pavens barmhjertighedslogik går Kirken fra at være en retssal til at være et feltlazaret med medicin til de sårede. Kirken fokuserer på at hele mennesker frem for at moralisere over for dem.

Dokumentet kan læses som en håndbog

i ægteskabspastorale og ægteskabsvejledning.

Det siger den østrigske pastoralteolog Paul Zulehner i bogen "Vom Gesetz zum Gesicht" (Fra loven til ansigtet), der udkom i begyndelsen af september i Østrig.

Ifølge pave Frans har Den katolske Kirke meget at lære af østkirkernes synodalitet, og familiesynoden beviser, at der allerede er gjort enorme fremskridt på området.

Paven inddrager i *Amoris laetitia* den skat af erfaringer, som de gifte præster i østkirkerne repræsenterer. Men frem for alt kan Den katolske Kirke lære af østkirkernes pastorale praksis over for fraskilte og gengifte, siger Paul Zulehner.

Han fremhæver, at der ligger en lang og ubrudt tradition bag den østkirkelige praksis, og at den ikke bare er "en billig tilpasning af evangeliet til tidsånden". Den østkirkelige praksis er velfunderet og går

tilbage til kirkefædre og konciler med høj autoritet.

Som eksempler nævnes konciliet i Laodikea 343, der taler om kommunionen som middel til tilgivelse og til heling af de sår, der er opstået. Det fastlægger, at der efter skilsmisse må følge en tid med faste og bøn. Basilius den Store (død 379) taler om en lang bodstid på 15 år for ægteskabsbryderen.

Stikord til en ny praksis i dag er biskoppens pastorale ansvar i uddannelsen af sjælesørgere og mulighed for en gradvis genoptagelse i Kirkens fulde fællesskab efter en bods- og bønstid og tidsbegrænset udelukkelse fra kommunionen.

Zulehner betegner den østkirkelige praksis som patriarkalsk eller paternalistisk, mens den katolske praksis bør rette sig mod enkeltpersonen, vedkommendes ansvarlighed og personlige samvittighedsskøn. Den baseres på en teologisk opvurdering af personen, der kan betegnes som moderne, fordi den sætter det enkelte menneskes ansvarlighed i fokus, skriver Zulehner.

Ifølge ham står de ortodokse kirker ved et førmoderne stadium, de protestantiske kirker på et moderne stadium mens den katolske kirke befinder sig i en midterposition hvad

angår synet på ægteskabet.

Zulehner ser *Amoris laetitia* som en bekræftelse af de retningslinjer der har været gældende i Østrig siden 1980. Kirken skal afspejle respekten for de valg, den enkelte træffer, i sin pastorale praksis, sådan at den enkelte ramte ikke mere skal føle sig tvunget til at sige: "Gud tilgiver mig, men Kirken tilgiver mig ikke".

LR

Paul Zulehner: *Vom Gesetz zum Gesicht* udkom på forlaget Patmos i begyndelsen af september.

Kontinuitet, brud eller fornyelse i kontinuiteten?

Amoris laetitia kan skabe forvirring, siger italiensk kardinal.

ÆGTESKABET "Amoris laetitia er blevet fortolket på forskellig vis af præster, teologer og professionelle i medierne. Nu rejser spørgsmålet sig spontant med hensyn til den traditionelle lære og praksis – er der kontinuitet, brud eller fornyelse i kontinuiteten sammenlignet med *Familiaris Consortio* af pave Johannes Paul II?"

Det skriver kardinal Ennio Antonelli (79) i den lille bog "Per vivere l'Amoris laetitia" (for at leve Amoris laetitia), der den 15. september udkom i Italien på forlaget Ares. Kardinal Antonelli er tidligere præsident for Det pavelige råd for Familien og har deltaget aktivt i diskussionen omkring *Amoris laetitia*, men var ikke selv med til familiesynoden, skriver Sandro Magister, der på sit website chiesa.espresso.repubblica.it har bragt et uddrag fra bogen.

Ifølge Magister har kardinalen i bogen *Crisi del matrimonio & eucaristia* (Ægteskabets og Eukaristiens krise), der udkom sidste år, udtrykt bekymring for, at "fraskilte gengiftes og samlevendes deltagelse i kommunionen hurtigt bliver en generel kendsgerning". En følge heraf kunne ifølge kardinalen blive: "at det ikke mere vil have megen mening at tale om ægteskabets uopløselighed og at selve fejringen af ægteskabet som sakramente vil miste sin praktiske relevans".

I sin nye bog sætter Antonelli *Amoris laetitia* i forhold til Kirkens tradition på området ægteskab og familie. Og han ser exhortationen som tegn på en fremadskridende udvikling fra klassisk katolsk morallære til den nuværende tilstand på området.

Hvor al opmærksomhed tidligere var rettet mod den objektive moralske sandhed i Kirkens lære, er der nu sket en trinvis forskydning, skriver kardinalen, der fremhæver, at den individuelle samvittighed og det personlige ansvar nu har fået første prioritet. Der er intet ændret i Kirkens lære

om ægteskabet; men exhortationen bringer nyt på den måde, at den opmuntrer til "en ansvarlig personlig og pastoral skelnen i de enkelte tilfælde", skriver kardinalen med henvisning til paragraf 300 i *Amoris laetitia*.

"I en tid med sekularisering og seksuel revolution forstår mange ikke mere meningen med Kirkens lære om ægteskab og seksualitet. Det er en udbredt opfattelse, at seksuelle forhold mellem voksne der har givet deres samtykke er tilladte også uden for ægteskabet", konstaterer Antonelli.

Med baggrund i at mange bliver gift uden at forstå Kirkens lære om ægteskabet, argumenterer Antonelli for, at man ikke altid har det fulde subjektive ansvar. Johannes Paul II opfordrede i *Familiaris Consortio* (exhortation fra 1981) fraskilte gengifte til at tage del i Kirkens liv og møde Guds barmhjertighed på andre måder end ved deltagelse i sakramenterne. Men der er sket meget siden 1981. I dag er sekulariseringen endnu mere fremskreden og uvidenheden om Kirkens ægteskabslære er endnu større end under Johannes Paul II, fremhæver kardinalen. Det betyder, at mennesker, der lever i "irregulære forhold" i visse tilfælde kan have mindre ansvar for deres situation på grund af uvidenhed, uagtsomhed m.m. Det kan også betyde, at i en situation, hvor man objektivt set lever i strid med Kirkens ægteskabslære, dér er man ikke altid fuldt ud skyldig, skriver kardinalen med henvisning til paragraf 302 i *Amoris laetitia*.

Han påpeger også, at denne forståelse ikke adskiller sig fra den traditionelle definition, idet det at begå en dødsynd forudsætter, at man med fuldt overlæg har handlet i strid med den guddommelige lov ifølge Den katolske Kirkes katekismus.

Samtidig – skriver kardinalen – kan man forudse, at der med *Amoris laetitia* let kan åbnes for moralsk relativisme og en

Kardinal Antonelli ved det 7. verdensmøde for familier 2012. Arkivfoto.

opfattelse af skilsmisse og nyt ægteskab som værende i overensstemmelse med Kirkens lære – kort sagt at der opstår yderligere forvirring om Kirkens lære blandt præster og troende.

Det nye i *Amoris laetitia* er anvendelsen af gradualitetsprincippet. Derved forstås, at man i højere grad ser på de enkelte tilfælde og bevæger sig væk fra alt eller intet princippet. Bagved ligger en forståelse for,

at også i irregulære situationer kan der være moralsk værdifulde aspekter. Hensigten er at åbne mere for evangeliets budskab om den guddommelige barmhjertighed, trøste og udvikle de små spirer af godt der ligger i den enkelte handling, siger kardinal Antonelli.

LR

Det siger kritikerne om Amoris laetitia

En mere omfattende dansk gennemgang af de kritiske røster omkring *Amoris laetitia* finder man på webstedet Katolsk Magasin, der redigeres af Torben Riis. Her er der udførlige kommentarer til familiesynoden og dens arbejdsmetoder samt et overblik over, hvad kritikerne har sagt

Webstedet bringer blandt andet et interview med filosofen Robert Spaemann, der kalder *Amoris laetitia* for et brud med Kirkens konstante lære. Spaemann har tidligere fungeret som teologisk rådgiver for pave Johannes Paul II og står pave emeritus Benedikt XVI nær.

På webstedet findes endvidere en artikel af belgieren Michel Chooyans, der er præst, filosof og teolog. Chooyans har et stort forfatterskab om spørgsmål af etisk art bag sig. Han er professor emeritus ved universitetet i Louvain og medlem af det pavelige akademi for sociale videnskaber. Endvidere fortæller webstedet om kardinal Caffarra, tidligere leder af det pavelige institut for studier i ægteskabet og familien ved Lateranuniversitetet. Kardinalen har tidligere kritiseret uklarhed og tvetydigheder i *Amoris laetitia*.

Læs mere på www.katolskmagasin.dk.

Den fattige Lazarus og den rige mand

Den 26. almindelige søndag, 25. september 2016.

Læsninger: Amos 6,1a.4-7, 1 Tim 6,11-16 og Luk 16,19-31.

Tekst: Pastor Dominique Tran Duc Than, Aalborg

SØNDAGSPRÆDIKEN Er han rig, som klædte sig i purpur og fint linned og hver dag levede i fest og pragt? Er den sårbeholdte Lazarus, der gerne ville have spist sig mæt af krummer, der faldt fra den rige mands bord, den fattige? Er rigdom en velsignelse og fattigdom en forbandelse?

Gennem søndagens læsninger viser Kristus os den kristne anskuelse af og det kristne syn på rigdom og fattigdom, såvel som på velsignelse og forbandelse.

Rigdom og fattigdom er i sig selv hverken en velsignelse eller en forbandelse, fordi for den, som tror, kan Gud vende selv det onde til det gode. Både rigdom og fattigdom kan være en velsignelse og en forbandelse. For nogle kan rigdom være en forbandelse, men fattigdom en velsignelse. For andre er det lige det modsatte.

Den rige i evangeliet bliver ikke straffet, fordi han er rig og klædt i fint linned og spiser godt hverdag. Lazarus er ikke velsignet, fordi hans legeme dækkes med sår og han kun ønskede at spise sig mæt i det, der faldt fra den riges bord.

Den riges rigdom bliver hans forbandelse og straf, dels fordi han forlader sig kun på det jordiske og timelige i stedet for på Gud, som har givet ham meget, dels fordi han afviser at dele sin rigdom med den fattige Lazarus. Han fik tildelt den evige straf, ikke på grund af det som Gud har givet ham, men på grund af hans ligegyldighed over for Lazarus lidelser. Han, som ligger foran hans dør. Hans rigdom bliver hans forbandelse, fordi i hans liv og hjerte er der kun plads for rigdom og gods, ikke for Gud. Han nøjes med det jordiske liv, ikke det evige. Han mangler evne til at se og erkende, at Gud alene er hans liv og mål. Han mangler også evne til give og dele hvad Gud har skænket ham. Han symboliserer Israels fiasko for at holde den gamle pagt og lytte til Moses og profeternes befalinger. Han er den slags mennesker, der er tilfreds med kun at få dækket deres jordiske og rent menneskelige behov.

Den rige er dybest set fattig på Gud og det som hører Ham til: det evige liv. Han

er fattig, fordi han ikke har lært af Jesu Kristi ord: "Hvad hjælper det et menneske at vinde hele verden, men må bøde med sit liv? Eller hvad kan et menneske give som vederlag for sit liv?" (Matt 16,26). Han er fattig fordi han mangler evne til at se Jesus i sine fattige brødre og søstre: "Jeg var sulten, og I gav mig ikke noget at spise, jeg var tørstig, og I gav mig ikke noget at drikke, jeg var fremmed, og I tog ikke imod mig, jeg var nøgen, og I gav mig ikke tøj, jeg var syg og i fængsel, og I så ikke til mig." (Matt 25,42-43).

Han er fattig fordi han ikke har lært, at han kun er forvalter for Guds rigdom, dvs. at Gud giver ham meget med henblik på andre, som også er lemmer på Jesu Kristi legeme.

Han blev straffet for sine synder, fordi han ikke har gjort hvad han skulle have gjort: at være forvalter for Guds rigdom og at dele det han har fået fra Gud med andre. Han har svigtet sit kald som Guds forvalter og tjener: "Som af sin herre er sat til at give hans folk deres kost i rette tid?" (Matt 24,45) og som vil "skaffe sig venner ved hjælp af den uærlige mammon" (Luk 16,9).

Lazarus er fattig, men velsignet, ikke fordi han ikke har noget at leve af, men fordi han, på trods af sin lidelser og fattigdom, tror og forlader sig på Gud alene. Han er fattig på det jordiske, men rig på Guds nåde. Han har under alle omstændigheder Gud i sit hjerte. Han lever med Gud og har altid fulgt Ham. Lazarus midt i sin elendighed regner og håber på Gud alene. Han lever med Gud, som hans navn "Eleazar" betyder: "min Klippe, min Borg, min Befrier, min Gud, mit Bjerg, hvortil jeg tyr, mit Skjold, mit Frelshorn, mit Værn" (Sl 18,2). Lazarus er den ægte fattige i ånden, derfor er han salig, velsignet: "Salige er de fattige i Ånden, thi Himmeriges Rige er deres" (Matt 5,3).

Det er Guds vilje og forsyn at hele skaberværket minder os om hans godhed, således at vi løfter vor sjæl til ham i taknemmelighed og vender os mod andre som vores brødre og søstre i solidaritet og ansvarlighed, både hvad angår livet her på

min tunge, for jeg pines i disse luer. Men Abraham svarede: Barn, husk på, at du fik dit gode, mens du levede, og Lazarus på samme måde det onde; nu trøstes han her, mens du pines. Desuden er der lagt en dyb kløft mellem os og jer, for at de, som vil herfra over til jer, ikke skal kunne det, og de heller ikke skal komme over til os derovrefra. Da sagde han: Så beder jeg dig, fader, at du vil sende ham til min fars hus, for jeg har fem brødre, for at han kan advare dem, så ikke også de kommer til dette pinested. Men Abraham svarede: De har Moses og profeterne, dem kan de høre. Nej, fader Abraham! sagde han, men kommer der en til dem fra de døde, vil de omvende sig. Abraham svarede: Hvis de ikke hører Moses og profeterne, vil de heller ikke lade sig overbevise, selv om en står op fra de døde.

jorden og i højere grad det evige liv således at "hans navn være helliget, hans rige komme, hans vilje ske i himlen som her på jorden".

Det er selve personens forhold til rigdom og fattigdom, der forvandler disse til velsignelse eller forbandelse for den enkelte og for andre. Disse kan føre mennesker til Gud eller væk fra ham, alt efter hvad de ser i dem: en gave fra Gud, vor Far i himlen, dvs. en tjener og et redskab, fremfor en afgud og et mål. Rigdom og fattigdom kan begge tjene til menneskers hellighed og derved føre dem til Gud og til det evige liv. Men de kan også gøre dem blinde således de ikke er i stand til at se Gud, der gennem disse, kalder dem til sig. De skal tjene mennesker og er skabt for mennesker, ikke omvendt.

Hvem er den fattige og rige mand?

Den virkelige fattige er på den ene side den sjæl og det menneske der lukker hjertet for Gud, glemmer det evige, nøjes med det jordiske og timelige og på den anden side lukker sit hjerte for sin næste og er blind for andres lidelser. Han har et tomt og fattigt hjerte, fordi han stræber efter noget, som han aldrig kan få: at tilfredsstille sit hjertes evige længsel efter det fuldkomne med det ufuldkomne, at slukke dets tørst og sult efter Gud med tomhed.

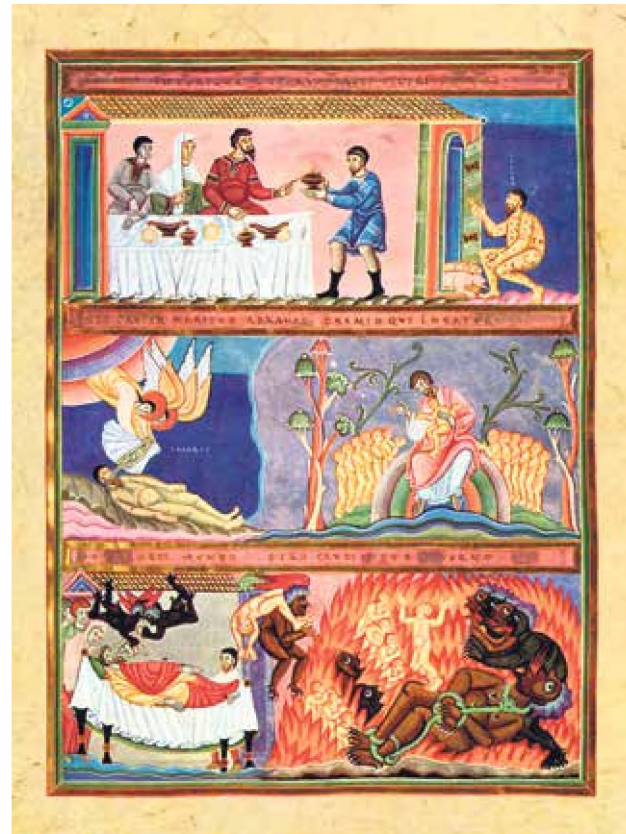
Den virkelige rige er den sjæl og det menneske, der higer efter Gud som rigdom og er taknemmelig for alt det som Gud har givet ham og andre. Han mættes af Gud og hans kærlighed alene. Han søger at gøre Hans vilje og se Ham i alting. Han vil hellere give end at modtage. Han finder sin glæde i at dele, fokuserer mere på det at være end det at have. Han er sig bevidst at han kun er Guds forvalter. Han er stolt og glad for at blive brugt til glæde for andre og til gavn for deres frelse.

Kære brødre og søstre, bemærk, at Herren kender Lazarus ved navn og Joseph i hans lidelser, mens lederne og den rige mand ikke har

noget navn. Det må være nok for os alle, at han kender os ved navn.

Dagens liturgi kalder os til at omvende os, at lytte til advarslen fra Ham, som blev oprejst fra de døde for således, at åbne os for det evige liv ved at udøve retfærdighed og holde kærlighedens bud, som Paulus formaner i dagens epistel. Den minder os om, at loven om kærligheden betyder, at hver af os på en eller anden måde vil blive bedømt og dømt efter den godhed og kærlighed, vi viser de fattige. Lignelsen om den rige mand og Lazarus viser, at afstanden mellem os og Gud i det næste liv kan være afstanden, vi sætter mellem os og de fattige i dette liv (Matt 25,31-46; Jakob 2,8.14-17). Og det vi har, og som vi ønsker at få, kan adskille os fra Gud og vor næste; vores ejendele kan komme til at besidde os; sand rigdom findes i at dele, hvad vi har med de fattige; og dette vil anskaffe os, hvad vi virkelig ønsker, en arveskat i Himlen.

I Eukaristien har vi en forsmag på den kærlighed, som vil være vores i det næste liv, når Herren vil tage den ringe og fattige i ånden op til det himmelske festmåltid (Luk 13,28), hvor vi også vil hvile vores hoveder i hans favn (Joh 13,23).

Lazarus og den rige mand. Øverst Lazarus ved den rige mands dør. I midten: Lazarus' sjæl føres til himlen af to engle. Nederst: den riges sjæl føres af to djævle til helvede. Illustration fra evangeliaret i Echternach i Luxemburg. (8. århundrede). Evangeliaret findes i dag på Bibliothèque nationale de France i Paris. Foto: Wikipedia.

Lignelsen om den rige mand og Lazarus

Luk 16,19-31

Der var en rig mand, som klædte sig i purpur og fint linned og hver dag levede i fest og pragt. Men en fattig mand ved navn Lazarus lå ved hans port, fuld af sår, og ønskede kun at spise sig mæt i det, der faldt fra den riges bord, og hundene kom tilmed og slikkede hans sår. Så døde den fattige, og han blev af englene båret hen i Abrahams skød. Også den rige døde og blev begravet. Da han slog øjnene op i dødsriget, hvor han pintes, ser han Abraham langt borte og Lazarus i hans skød. Fader Abraham! råbte han, forbarm dig over mig og send Lazarus, så han kan dyppe spidsen af sin finger i vand og læske

Det er dig vi mangler!

Vi søger en stabil, glad og selvkørende person med salgserfaring til at styrke annoncesalget i Katolsk Orientering.

- Dit arbejde vil bestå af opsøgende kundesalg samt pleje af eksisterende annoncører, og sker i tæt samarbejde med avisens dynamiske redaktion.
- Har du 85 timer om året, ca. tre dage hvert kvartal?

Er du interesseret – og har du erfaringen?

Så ring og hør nærmere om arbejdets indhold og løn hos informationschef Niels Messerschmidt på tlf. 33 55 60 25 eller send en mail til nm@katolsk.dk.

Vi glæder os til at høre fra dig.

Åndeligt moderskab

I Kentucky i USA lever søster Cecilia Maria af Kristi Legeme i et kloster for passionistnonner. Hun fortæller her om sine danske rødder og hvorfor hun blev katolik.

Tekst: Kirsten Krog

INTERVIEW For en del år siden fik jeg – i forbindelse med arbejdet med min bog om Gemma Galgani – kontakt med et passionistnonnekloster i Whitesville, Kentucky i USA, en kontakt som kun er blevet tættere gennem årene.

I 2009 – et par år efter min første kontakt med klosteret – indtrådte en ung kvinde, Ane Kirstine, som har danske rødder. Ved sin ikklædning fik hun klosternavnet søster Cecilia Maria af Kristi Legeme. I det følgende interview med søster Cecilia Maria fortæller hun om sin baggrund og sit kald til at leve som passionistnonne og som åndelig mor i forening med Jomfru Maria, Den smertefulde Moder:

Fortæl lidt om din danske baggrund.

”Min mors forældre immigrerede begge til USA fra Danmark og mødte hinanden i Den danske lutherske Kirke i Los Angeles, hvor de blev gift. Min mor er født i Amerika, men hun voksede op med det danske sprog og den danske kultur. Det meste af hendes familie bor stadig i Danmark, og jeg har besøgt dem tre gange i den lille by Vorning mellem Viborg og Randers, hvor vores familie har ejet købmandsforretningen siden 1916. Mit dåbsnavn, Ane Kirstine, er efter min oldemor, Ane Kirstine ”Købmand” Nielsen, som styrede købmandsforretningen mange år efter sin mand, Antons, død. Min mor lærte os mange danske skikke, som hun kendte og elskede. Siden jeg er gået i kloster, har jeg også lært nonnerne nogle danske traditioner. Så nu ser vi alle frem til at finde ud af, hvem der finder mandlen i risalamanden til jul, og vi får ind imellem frikadeller og brune kartofler.”

Du er – ligesom de fleste her i Danmark – født og opvokset som lutheraner. Hvordan gik det til, at du blev katolik?

”Jeg blev døbt i Den danske lutherske Kirke; men mens jeg voksede op, kom vores familie ikke meget i kirken. Jeg troede ikke på Gud, mest fordi han ikke betød noget for mig. Men da jeg blev 13, besluttede mine forældre at tage os med til den lutherske kirke i vores by. Da jeg oplevede liturgien den første søndag, vidste jeg pludselig to ting: Gud er virkelig, og jeg elsker Ham! Det var en overraskelse, og det forandrede mit liv. Set i bagespejlet tror jeg, at min dåbs nåde var aktiv den dag – troen, håbet og kærligheden havde altid været der, men de ventede på en anledning til at blomstre.

Jeg blev forelsket i liturgien, hvorfra jeg modtog det meste af min katekese. Den lærte mig, hvad Gud har gjort for os gennem sin søns lidelse, den lærte mig, hvordan jeg skulle bede, og vigtigst af alt lærte den mig om Eukaristien. Jeg troede Jesu ord, når præsten sagde: ”Dette er mit legeme ... dette er mit blod”, og jeg udviklede en dyb hengivenhed for den hellige kommunion. Det var denne hengivenhed, som ledte mig til Den katolske Kirke.

Da jeg gik i gymnasiet, opdagede jeg, at ikke alle troede, at brødet og vinen i den hellige kommunion virkelig var Jesu legeme og blod; i stedet mente mange protestanter, at det kun er et symbol. Jeg var chokeret. Jesu ord var så klare for mig. Så jeg begyndte at stille spørgsmål om, hvad lutheranere egentlig troede. På samme tid

lærte jeg i historie om reformationen, og det gjorde mig ked af det at tænke på, at Martin Luther havde nedbrudt Kristi legeme, Kirken. Hver søndag i kirken bekendte vi troen: ”... jeg tror på én, hellig, katolsk og apostolisk kirke ...”. Jeg tænkte ved mig selv: ”Nej, det tror vi ikke. Vi har brudt med Den katolske Kirke!” Men jeg vidste ikke, hvad jeg skulle gøre.

Jeg begyndte på St. Olaf College, et luthersk universitet i Minnesota. For første gang var jeg omgivet af venner, som åbent diskuterede tro og religion, og det var en utrolig oplevelse at undersøge troens natur med dem. Gennem emnet ”Store bøger” blev jeg også præsenteret for bibelstudier og kirkefædrenes skrifter. Jo mere jeg studerede og diskuterede katolsk og protestantisk teologi, jo mere oplevede jeg, at det katolske gav mening. Mine katolske venner forsvarede det, jeg som lutheraner blot troede, var kristen tro, især hvad angår Eukaristien. På samme tid opdagede jeg rosenkransen og den eukaristiske tilbedelse, og jeg indså, at mit hjem måtte være i Den katolske Kirke.

Jeg kæmpede en del, men blev optaget i Den katolske Kirkes fulde fællesskab den 13. december 2003. Ved Guds forsyn skete det på Lucia-festen, som vi altid havde fejret i min familie, og jeg opdagede, at alt det, jeg elskede som lutheraner, stadig var en del af min katolske tro, bare i en endnu smukkere form.”

Du er nu passionistnonne. Hvorfor valgte du et passionistnonnekloster?

”Da jeg var lutheraner, gav Gud mig en længsel efter at vie mig helt til Ham, ligesom nonnerne jeg så i film; men jeg vidste ikke, hvordan det skulle kunne ske. Jeg har allerede talt om min kærlighed til kommunionen og min hunger efter at være tæt forenet med Jesus. Jeg havde også en dyb andagt til Hans kors, og jeg forestillede mig ofte, at jeg dvælede i tilbedelse ved korsets fod. Da jeg blev katolik, fortsatte denne længsel med at vokse. Jeg indså, at jeg virkelig kunne blive nonne! Jeg begyndte at opdage rigdommen i katolsk spiritualitet, og det ledte mig ind i dybere og dybere kærlighed til den Korsfæstede, som har udgydt sit blod for mig. Jeg elskede at meditere over ”lidelsens mysterier” i rosenkransen, og da jeg opdagede Den smertefulde Moder stående ved korsets fod, var det som om, jeg fandt min plads i Kirken. Jeg ønskede altid at være ved hendes side og elske, tilbede og takke Jesus for hans offer og forene mit eget liv med Hans, som han udgød det til frelse for verden.

I 2007 var jeg med i et ”Nun Run”, som er en gruppe piger, der tager på tur til en række klostre, for at lære dem at kende. Vi besøgte ti klostre, inklusiv Sankt Josefs Kloster her i Whitesville, Kentucky. Jeg havde aldrig hørt om Passionisterne før, men alt, hvad jeg opdagede her, stemte overens med mit eget hjerte! Passionistnonnerne er kaldede til at være forenede med Maria ved korsets fod; at elske og forenes med Jesus og blive kanaler for hans nåde ind i verden. Jeg var forbløffet – det var som om Gud havde plantet den samme karisma i min sjæl, som han plantede i Den hellige Paul af Korset,

Klostrets seks yngste søstre fordelt på én postulante, to novicer og tre søstre, som har aflagt profes. Den ældste søster i gruppen er 32 år gammel.

passionisternes grundlægger! Gud havde stadig meget arbejde at gøre i mig for at forberede mig til at indtræde i passionistklosteret; men i sommeren 2009 var jeg endelig rede til at komme som aspirant – det første skridt i formationen i klosteret.”

Kan du beskrive, hvordan du som passionistnonne forstår kaldet til at være åndelig mor i forening med Jomfru Maria, Den smertefulde Moder.

”Nogen tror måske, at nonner har opgivet at blive mødre, men det er ikke tilfældet. Mange kvinder er kaldede til at blive fysiske mødre; at bære børn ind i verden og have omsorg for dem, når de vokser op, men alle kvinder er kaldede til at være åndelige mødre. En åndelig mor er sjælens mor, og hendes frugtbarhed kommer fra hendes forening med Gud. Han betror børn til hende, som hun skal bære ind i det evige liv. Hun elsker, har omsorg for og beskytter dem med sine bønner og ofre, sit vidnesbyrd og sin troskab. Som passionistnonne forsøger jeg at efterligne alt, hvad Maria gør ved korsets fod, fordi det alt sammen er en del af hendes frugtbarhed og moderskab.

Den smertefulde Moder er fuldstændig modtagelig for Guds nåde og forenet med Hans vilje. Hun er også fuldkommen trofast i sin kærlighed. 33 år tidligere gav hun Jesus Kristus Hans legeme gennem sit ”fiat”, og nu fortsætter hun med at udsige dette kærlighedsfyldte ”ja” til Gud selv midt i den uendelige smerte ved sin søns offer. Jeg tror, at kraften i alle mødres kærlighed er mest åbenbar, når de er kaldet til at lide for deres børn. Det ville være meget mindre smertefuldt for Maria at dø sammen med Jesus end at se ham blive korsfæstet. Men hun stod trofast under korset; elskede og støttede Jesus i Hans mission og forenede sin vilje med Hans. Hun gav Ham tilbage til Faderen; hun forenede sig med Ham i hans bøn om tilgivelse for mennesker, og hun lovpriste endda Faderen, mens hendes søn fuldbødredede vor frelse. Og i denne forening med Frelseren blev Maria en åndelig mor for os alle. Hun er så modtagelig for

St Joseph's Monastery ligger i rolige og naturskønne oplevelser tæt på en skov.

Billede taget den 22. juni 2016, hvor sr. Cecilia Maria blev valgt som superior. Til højre for sr. Cecilia Maria står biskoppens repræsentant, Fr. Pat Reynolds.

Guds værk, at hun på Golgata er i stand til at modtage os alle i sit hjerte og elske, have omsorg for og beskytte os.

Personligt elsker jeg at tænke på Maria som præsternes smertefulde moder. På Golgata støttede Maria sin søn, den evige ypperstepræst, da Han ofrede sit legeme og blod som et evigt offer, og hun udtalte det store Amen ved messen gennem sit eget ”fiat”. På Golgata modtog hun også Johannes som sin søn, et symbol på alle de præster, som vil følge hendes Guddommelige Søn i Hans tjeneste og offer. Gud har givet mig et særligt kald til at bede for præster, og jeg prøver at huske på, at min frugtbarhed, ligesom hos Maria, vil flyde fra min forening med Jesus i hans offer. Jo mere mit liv er forenet med Hans, jo mere vil jeg blive til hjælp og støtte for mine brødre i præsteskrabet.”

En tjeneste på tærsklen

Permanente diakoner lokalt og internationalt

Af: Michael Münchow, lektor og diakonstuderende

DIAKONATET Som det vil være nok de fleste bekendt stammer genoprettelsen af det permanente diakonat fra Det Andet Vatikankoncil og nærmere bestemt den såkaldt dogmatiske konstitution *Om Kirken* eller *Lumen Gentium* (jf. §29). Tidligere var diakonerne på vej til præsteskrabet, men nu – og i godt 50 år – har det været en selvstændig tjeneste, der kan udfyldes af gifte mænd. Diakon betyder oprindeligt tjener, og denne tjenstvillighed i kirkeligt regi kendes også fra de protestantiske kirkesamfund, ikke mindst som diakonisser.

Tre søjler: Liturgi, Ordet og socialt arbejde

Diakonerne udfører i Romerkirken tjenester knyttet til tre søjler: Kirkens sociale arbejde, forkyndelsen af Ordet gennem katekese og prædiken samt en særlig rolle i liturgien. Når der er en diakon tilstede under gudstjenesten, vil man bemærke hans virke som hjælper for den celebrerende præst eller biskop. Disse roller varetages ofte i en vis udstrækning af ministranter, så på den måde er han ikke specielt iøjnefaldende. Hvis han prædiker, træder han naturligvis i karakter som forkynder af Ordet.

Som led i liturgien kan han være den, som fremsiger menighedens forbønner. Derudover udtaler han to opfordringer: Under fredshilsenen siger han: ”Giv hinanden et tegn på Guds fred”, hvorved gudstjenestens deltagere bringes i fysisk kontakt med hinanden. Og når messen er til ende, forestår han udsendelsen og opmuntrer menigheden til at gå ud i fred eller til at herliggøre Gud gennem sit virke. Selvom disse ord kan synes som uanselige liturgiske bidrag, udfører diakonen på sin vis et virke, der hjælper til at overkomme nogle af de tærskler, der som mennesker adskiller os fra Gud, men som også er vejen hen til Gud.

Kirkens og troens tærskler

Kirken er en bygning forsynet med trin. Der er trin op til indgangen, og der er trin op til alteret. Disse trin betegner en urgammel bevægelse op mod Guds virkelighed – i jødedommen Sinaibjerget eller Tempelbjerget Sion. Diakonens tjeneste kan opfattes som et bidrag til at hjælpe, ikke blot op ad trinene mod helligdommen, men til at gå ud af kirken til et liv i verden som en del af skaberværket. Menighedens forbønner, som faciliteres – men ikke nødvendigvis styres af diakonen – udgør et tærskelmoment i messen: De henvender sig indadtil i forbøn for Kirken, dens ledere, den lokale menighed med dens fremmødte og fraværende, syge og nødlidende. Men bønnerne rækker også ud i verden og engagerer de troende til et liv i solidaritet med omverdenen og alle mennesker. Samtidig markerer forbønnerne fuldbyrdelsen af Ordets Liturgi og overgangen til Eukaristien. Diakonen står altså gennem forbønnerne i et overgangsfelt, som kan bevæge til levende tro. Dette er ligeledes tilfældet, når Guds fred ved diakonens mellemkomst spredes via forsamlingen inden kommunionen, og

når denne fred på livgivende vis bæres ned ad kirketrinene og ud i verden efter messen. Diakonen kan altså helt konkret forstås som virkende på tærsklen op mod altret eller ved indgangen til kirken som Guds hus. Disse to dimensioner står ikke i modsætning til hinanden, men supplerer hinanden med en indbyrdes vægning betinget af den enkeltes kald og den sammenhæng eller tradition, der gør sig gældende på stedet.

Nationale kendetegn og internationale bevægelser – erfaringer fra England og Wales

Ikke overraskende tager det permanente diakonat sig forskelligartet ud afhængigt af de lokale forhold, traditioner og uransagelige tilfældigheder. Selve uddannelsen og ikke mindst dannelsen er en kompleks proces, både på det personlige, individuelle plan, men også institutionelt og kirkeligt set. Der fordres en del erfaring, eksperimenteren og refleksion samt naturligvis en konstant bevågenhed i forhold til Helligåndens virke og potentiale.

I et land som Danmark med et beskedent antal katolikker vil der selvsagt være en mere begrænset vifte af muligheder for udfoldelse af det permanente diakonat. Derfor kan det være inspirerende at skele til andre sammenhænge, hvor diakonernes virke er en mere etableret del af den kirkelige praksis. I et sådant regi har bispedømmerne i England og Wales netop afholdt deres nationale kongres med 90 deltagere; diakoner, enkelte af disses koner samt nogle få præster og ordensfolk samt repræsentanter fra andre kirkesamfund.

Retfærdighed i handling – Evangeliets glæde

Titlen for konferencen var ’Retfærdighed i handling – Evangeliets glæde’. Den afspejlede dels diakonatets engagement i socialt arbejde, men også pave Frans’ anliggender og opmuntring, ikke mindst i *Evangelii Gaudium* og nu i Barmhjertighedens Jubelår. Det følgende udpluk af indtryk kan forhåbentlig give et billede af diakonatets potentiale, og

Michael Münchow. Arkivbillede.

hvorledes diakoners virke rent faktisk gør sig gældende i og udenfor Kirken. Åbningstalen blev leveret af den levende og engagerede hjælpebiskop fra Birmingham, David McGough. Han talte om diakoner som Barmhjertighedens Budbringere (Ministers of Mercy). Nøgleord for ham var den nye indstilling, som Den hellige Johannes XXIII indvarslede, og som prægede koncilet efterfølgende: et ændret hjerte og en oprigtig anerkendelse af de uforsonlige eller uforsonede sider af os selv. Diakonen kan være medvirkende til at åbne vejen for barmhjertighed, også for dem, der ikke først ønsker den og er stålsatte omkring deres egen selvtillid og selvtilstrækkelighed. Man aner her et virke på de tærskler og forskansninger, der også gør sig gældende i psykologisk forstand.

Programmet fortsatte med den lidt mere lavpraktiske generalforsamling, hvor det interessante for en udefrakommende bestod i den gennemgribende organisering og støtte af det diakonale arbejde og diakonernes virke, der gør sig gældende i England og Wales. Naturligvis er antallet langt større end det ville kunne blive i Danmark. Der er 780 aktive diakoner for ca. 5 millioner katolikker, der udgør omkring 10 % af baggrundsbefolkningen. Derfor er bredden af aktiviteter også inspirerende mangfoldig. De fælles konferencer og netværk i bispedømmerne bidrager til at støtte og inspirere det diakonale arbejde gennem mange uformelle forbindelser, og der var således også en naturlig overgang fra den korte generalforsamling til de sociale træf i pubben. Et væsentlig træk ved konferencen var endvidere, at hovedtalerne alle deltog i måltider og socialt samvær og på den måde var tilgængelige og berigende for deltagerne under hele forløbet.

Barmhjertighed i Biblen og som grundlag for diakoni

Konferencens andendag bød på bibelsk forankring af barmhjertighedsbegrebet ved den anerkendte ekseget og yderst skarpe og velformulerede jesuit Nicholas King SJ. Han belyste først de jødiske begreber omkring barmhjertighed som Guds kærlighed (*hesed*), medfølelse (*rahamim*) og nåde (*hen*) og viste, hvordan de knytter sig til et kropsbegreb. Der bliver barmhjertigheden mærkbar, går i kødet og forbliver ikke blot en regelstyret retfærdighedsgerning.

Dette kropsbegreb går videre i Det nye Testamente og særligt Lukas’ brugs af verbet at ’ynkes’ (*splangnizō*). Barmhjertigheden får det til at vende sig i os, og diakonens rolle er – som andre kristnes – at bidrage til denne medynk, der netop ikke er ynkelig, men frisættende. Kings oplæg bevægede sig på grænsen mellem eksegesi og forkyndelse, og på den måde inspirerede han også diakonens tjeneste ikke blot som udlægger af teksten, men som tekstforankret kærlighedsvirke blandt andet gennem prædiken.

Mangfoldigheden i diakonalt arbejde

Udover plenarforedrag bød konferencen også

på en række mindre projektbaserede workshops, og et par skal nævnes som tegn på diakonatets mangfoldighed: I Liverpool arbejdes der systematisk med at byde tilflyttere, immigranter og flygtninges velkommen. Byen har med sin vestlige beliggenhed haft stor søgning blandt irske migranter, og de senere år er også mange polakker strømmet til. Helt aktuelt spiller migrationsproblematikken en stor rolle, da denne var og er en væsentlig bevæggrund bag brexit-bevægelsen. Således er det diakonale arbejde også uomgængeligt påvirket af den politisk definerede virkelighed. Hele tre workshops omhandlede omsorgen for de døende og demens, hvilket afspejler diakonens pastorale opgaver blandt sognes svage og udsatte. En anden gruppe udsatte er de hjemløse, som ofte plages af psykisk sygdom og/eller misbrug, og her mærkes de senere års markante nedskæringer i sociale ydelser, som har gjort landet afhængig af ’food banks’, selv for mange af de lavestlønnede med fast arbejde. Endvidere var Caritas repræsenteret som en væsentlig faktor i det sociale arbejde.

Global og lokal dagsorden

De afsluttende plenarforedrag bidrog på hver deres måde til at sætte det diakonale arbejde i perspektiv. Sociologen Margaret Archer gav som *President of the Pontifical Academy of Social Sciences* (www.pass.va) indblik i Vatikanets bidrag til at sætte en dagsorden for internationalt socialt arbejde, idet hun viste, hvorledes pave Frans’ ønske om at gøre en indsats for nutidens slaver, herunder ofre for menneskehandel (human trafficking), gennem internationale organer og akademisk forankret forskning kan komme på dagsordenen i FN og blive del af verdensorganisationens målsætning for forbedrede levevilkår blandt klodens udsatte. Det globale perspektiv blev levende modsvaret af John Battle, tidligere både Erhvervs- og Udenrigsminister og parlamentsmedlem fra Leeds. Han fortalte med utroligt overskud og humor om sit sociale arbejde lokalt efter sin tid i parlamentet. Det var imponerende, hvorledes et menneske, der let kunne lade sig pensionere som kransekagefigur, har valgt de ubemidlede og usynlige medborgeres side, inspireret af sin livslange tro.

Diakonkald og menighedsliv – perspektiver på sigt

Som opsamling på disse generelle betragtninger om diakoni og permanente diakoner, betydningen af tærskler, samt inspirationen fra Storbritannien, kan det være givtigt for sig at se diakonens rolle som tilknyttet og underordnet den lokale biskop og derigennem den sognepræst, hvor vedkommende virker. Dette giver tjenesten sin formelle forankring. Samtidig er det også væsentligt at anerkende kaldet som vokset frem af et meningsforankret trosliv. På en samlende måde kunne man – uden at generalisere en tjeneste i sin vorden – sige, at menighedens forbønner – centralt placeret som de er i gudstjenesten – kan bidrage til at blive et afsæt for kommende kald i diakonatets tjeneste. Kaldet er både personligt og socialt, individuelt og menighedsforankret. Tærsklerne, hvorpå bevægelsen finder sted, går både mod altret og mod gaden, indad og udad, og kan på den måde forhåbentlig bidrage til en alsidig berigelse af Kirken.

Stadig flere Santiago-pilgrimme

Pilgrimstræf for danske pilgrimme med fokus på pilgrimsvandring i Italien.

Tekst: Poul Erik Magnussen, www.jakobsvejen.dk

ITALIEN Der bliver stadig flere pilgrimme, som tager rygsækken på og går af pilgrimsvejene i Spanien. De 8 første måneder af 2016 blev der – nok en gang – sat ny rekord, idet over 200.000 pilgrimme meldte sig på pilgrimskontoret i Santiago efter veloverstået pilgrimsfærd.

Den store interesse – også blandt mange kirkefremmede – har ført til en procentvis forskydning i de motiver, de mange pilgrimme har for at gå pilgrimsvandring. Da der for 25 år siden var forholdsvis meget færre vandrende pilgrimme, der gik til Santiago, havde langt den største del

primært religiøse motiver for at gå. I de seneste år har motiverne ændret sig.

Af de over 260.000 pilgrimme, der gik til Santiago i 2015, anførte 38%, at de gik primært af religiøse grunde, 54% oplyste, at de gik pilgrimsvandring af en kombination af kulturelle og religiøse grunde, mens 8% anførte, at de alene havde kulturelle, sportslige eller ikke oplyste motiver for at gå.

Antallet af Santiagopilgrimme vil – formentlig – i indeværende år nærme sig 300.000 pilgrimme, og over 2.000 af dem vil komme fra Danmark. Der findes ingen særskilte, sikre informationer om de danske pilgrimmes motiver for at gå pilgrimsvandring.

Den forholdsvis nye dekan i katedralen i Santiago, spanieren Segundo Pérez, sagde for nylig i et interview med den galiciske avis, *el Correo Gallego*, at det er ham meget magtpåliggende, at pilgrimsruten til Apostlen Jakobs grav ikke mister sin religiøse betydning. Det skal bl.a. ske ved, at gøre flere af de forskellige pilgrimsvandreruter i Spanien mere kendte og populære, idet der på den mest benyttede pilgrimsrute, *Camino Frances*, der i Danmark ofte bare kaldes Caminoen, vil have været over 175.000 vandrende pilgrimme i 2016, når det endelige tal gøres op.

I Danmark er interessen for pilgrimsvandring fortsat stigende, og mange danskere vil gerne vide mere om pilgrimsvandring. Alene i løbet af juli i år ankom 484 danske pilgrimme til Santiago.

Et uformelt katolsk pilgrimsforum har de seneste år forsøgt at hjælpe danske pilgrimme på vej – også med informationer om de kirkelige tilbud på vejen til Santiago. Der er tillige holdt pilgrimstræf for såvel garvede pilgrimme og kommende pilgrimme, der ønsker at høre noget om,

hvordan det er at gå pilgrimsvandring. På tidligere pilgrimstræf har der primært været fokus på pilgrimsvandring i Spanien, Portugal og Frankrig, men på det kommende møde, fredag den 28. oktober i Sankt Ansgar i Bredgade, vil der også være fokus på pilgrimsvandring i Italien, idet Sankt Ansgars Kirkes sognepræst, Daniel Nørgaard her i september har gået et stykke af *Via Francigena*, der er den middelalderlige pilgrimsrute til Peter og Paulus grave i Rom. *Via Francigena* er de senere år blevet et alternativ til pilgrimsvandring i Spanien, selvom den slet ikke er nær så benyttet. Der er nu en veletableret rute på 1.000 kilometer med afmærkning helt fra Schweiz til Peterskirken. Pilgrimstræffet indledes med messe i Sankt Ansgar Domkirke kl. 17.00, hvorefter der er møde og fællesspisning i menighedslokalerne. Af hensyn til indkøb vil arrangørerne gerne have tilmelding via jakobsvejen@gmail.com.

Flere af deltagerne i pilgrimstræffet har i år gået på pilgrimsvandring i såvel Spanien, som Portugal, og det er muligt på mødet at få friske informationer om såvel den mest benyttede rute, *Camino Frances*, som *Camino Portugues*, *Camino del Norte*, samt *Camino Primitivo*.

Man kan også købe pilgrimspas til pilgrimsvandring på Santiago-ruterne, idet det seneste halve år er solgt pilgrimspas, som er udstedt af Det katolske Bispedømme København. Disse pilgrimspas sælges i øvrigt også via Katolsk forlag. Pilgrimspasset bruges på overnatningsstederne undervejs, samt som en slags bevis for veloverstået pilgrimsfærd ved ankomsten til Santiago, idet det stemples på blandt andet overnatningssteder og i kirker undervejs.

Pilgrimme ved et lille kapel på Camino Portugues, der nu har fået en afstikker til det portugisiske Maria-valfartssted, Fatima. Foto: Poul Erik Magnussen.

”Det har været det rene Paris”

Flyvende start til pilgrimscentret i Maribo.

PILGRIMSVANDRING ”Folk har væltet ind hele sommeren, og cafeen her i huset har været det rene Paris. Vi har faktisk slet ikke haft tid til at holde lukket”. Elizabeth Knox-Seith, daglig leder af Pilgrimshuset i Maribo, bliver helt forpustet, når hun fortæller om Pilgrimshusets flyvende start.

Huset blev indviet af dronning Margrethe den 24. maj i år og skulle egentlig først have åbnet den 1. juni. Men lige fra starten strømmede folk til. Domkirkens og byens 600-års jubilæum har hele sommeren trukket turister fra mange lande til Maribo. De har lagt nakken tilbage for at beundre de hvidkalkede hvælvinger i den nyrestaurerede domkirke, nydt udsigten ud over søen eller gået hen over de toppede gader i det historiske centrum. Hele sommeren igennem har de siddet ude på husets græsplæne, der ligger på gammel klostergrund med udsigt ned mod domkirken og søen. Og beliggenheden er perfekt. Det er som om der er en samklang mellem kirken og Pilgrimshuset.

Weekenden efter dronningens besøg var der pilgrimsweekend med telt i haven og fodbad til dem, der havde vandret længst. En gruppe vandrede de 193 kilometer fra Roskilde – og andre kom også, bl.a. en gruppe fra Bellahøj Kirke og Santiagoforeningen.

Den 31. august deltog flere hundrede i et pilgrimsarrangement arrangeret af festivalen ”Lys over Lolland”. Stiftsmuseet præsenterede udstillingen ”Kors”, derefter var der spisning i Pilgrimshuset, hvor Elizabeth Knox-Seith fortalte om huset og om pilgrimsbevægelsen og til sidst var der koncert i Domkirken, hvor Marianne G. Nielsen fortolkede Hildegard-sange.

”Domkirken kom virkelig til sin ret, da tonerne fra 1100-tallet strømmede ud i rummet,” fortæller Elizabeth Knox-Seith, der stadig er helt høj over oplevelsen.

Pilgrimshuset er et mødested, der summer af aktivitet; men det er også tænkt som et sted med plads til stilhed og fordybelse. Øverst oppe ligger kapellet udsigt ud over Maribo Sø. Rummet bliver flittigt brugt – til andagter og personlige samtaler eller til stillerum, hvor tankerne kan finde ro. Søstrene fra Sankt Birgitta Kloster kom her en dag og brugte det til deres middagsbøn, fortæller Elizabeth Knox-Seith. Hun ser gerne at der med tiden udvikles en tradition for at holde tidebøn på stedet.

Grupper fra hele Danmark er kommet for at se huset, men det er også blevet et sted, hvor mange lokale kikker ind. Lige nu overvejer man, hvilke aktiviteter huset kan have året igennem.

Pilgrimshuset arbejder også lidt mere langsigtet på fremstød i Polen og Tyskland

– begge lande med lange vandretraditioner. Det er foreløbig tanken, at en brochure på tysk skal skabe interesse om Pilgrimshuset og vandreruterne på Lolland-Falster. I Maribo krydses to pilgrimsruter – Den danske Klosterrute og Santiago-ruten. De fører gennem gamle kulturlandskaber forbi en lang række gamle kirker, ofte med kalkmalerier.

Omsætningsmæssigt er det gået rigtig godt, og man har fået positiv respons også fra nærmiljøet. Pilgrimscafeens daglige leder, Louise Buhl Skjold, bestyrer af pilgrimsherberget og pilgrimscafeen, er hjulpet af to i jobtræning. Mange frivillige arbejder i huset, men på sigt er det vigtigt at få endnu flere frivillige til stedet.

Pilgrimshuset har altid brug for flere

frivillige. Har du lyst og tid til at hjælpe til, så kontakt Louise Buhl Skjold på louise.pilgrimshuset@gmail.com eller på telefon 30 63 66 20. LR

Hele sommeren har der været masser af gæster i Klostergade 16-18, hvor Pilgrimshuset ligger.

En dag kom Birgittasøstrene forbi og bad middagsbøn i Pilgrimshuset. Foto: Pilgrimshuset i Maribo.

På Herrens mark

Går man på pilgrimsvandring, skal man turde træde ind i det ukendte og tage udfordringen op, selv om det kan være angstprovokerende.

Tekst: Beata og Jerzy Golubowski

PILGRIMSVANDRING Det er blevet populært at tage på pilgrimsvandring både i Danmark og i udlandet. Den mest kendte rute er mod apostlen Jakobs grav i Santiago de Compostela i Spanien og byen har især de sidste 15 år oplevet en renaissance med 262.516 pilgrimme i 2015. Antallet af danske pilgrimme voksede også fra 1.644 i 2011 til 2.163 i 2015, iflg. byens statistik.

Pilgrimsvandring betyder at bede med fødderne og erfare gennem sanserne, at livet er en lang vandring mod Gud. Målet for pilgrimsvandring er altid et helligt sted og kan være en grav eller sted hvor der opbevares relikvier, som rester af hellige mænds eller kvinders legeme, tøj eller brugsgenstande. Fænomenet hører til Den katolske Kirkes tradition.

I middelalderen gik pilgrimsruten i Norden fra den hellige kong Olavs grav i katedralen Nidaros i Norge gennem Sverige og Danmark mod Santiago de Compostela, Rom og videre til Jerusalem.

Grundet voksende interesse for pilgrimsvandring de sidste 20 år i Europa er Den danske Folkekirke i gang med at genskabe gamle pilgrimsruter,

og pilgrimsvandring er blevet meget populære også blandt Folkekirkens medlemmer. Det er dog ikke alle vandring som fortjener at blive kaldt for pilgrimsvandring, da mange er planlagte alene som udfugter i naturen eller for at besøge spændende steder og personer.

Pilgrimsvandring er en personlig vej til mødet med Gud og som sker ved en indre proces og foregår som en bodsgang, en glad gang gennem verden som et mirakel, følgen ad Jesus fodspor eller er en bevidstgørelse af kristen identitet.

For mange danske pilgrimme er vandringen ude i naturen en eksistentiel vandring og søgen efter livets dybde, og længsel efter indre opbrud; den indre vandring i den ydre vandringsform, siger pilgrimspræsten Elisabeth Lidell. Man kan derfor ikke helt udelukke, at en vandring ude i naturen i virkeligheden er en personlig ”bøn med fødderne” og længsel efter at erfare Gud gennem sanserne og dybsindigt beundre skaberværket afspejle sig i naturen.

Christopher Jamison fra tv-serien ”Fyrrø dage i kloster” skriver, at moderne mennesker i dag har stort behov for et

frirum og et tilflugtssted fra en ofte travl og stresse hverdag. Der er voksende behov for at genfinde indre ro og komme i balance. Men han skriver også, at i stilheden hører man egne tanker og kan blive konfronteret med en dybere realitet. Travlheden og stress kan derfor på samme måde være ”flugtvejen” fra virkeligheden. (*At finde et helligt rum*, Christopher Jamison, 2008).

Pilgrimsvandringen kan uden tvivl betragtes som ”et helligt rum”, et åndehul og et fristed for ens tanker og følelser, og er lejligheden til, at komme i kontakt med sig selv eller sine nærmeste. Den vekslende gang med perioder af stilhed, bøn og snak skaber det nødvendige rum for samtaler og refleksioner og den fysiske belastning er en nødvendig og vigtig del af ”helbredelsesprocessen”. Det er takket det besværede åndedræt, de ømme muskler, hjertets hurtige banken, lugten af egen eller andres sved, endda irritationen over at være sammen, at man kommer i berøring med sig selv og andre, og opnår indre balance: ”Du har skabt os til dig, og vort hjerte er uroligt ind til det finder hvile i dig” siger den hellige Augustin.

Men, for at kunne træde ind i det hellige rum, er det nødvendigt at turde være pilgrim, være en fremmed og sårbar. Man skal turde træde ind i det ukendte, tage udfordringen op og komme ud på Herrens mark. Men det ukendte, nye og udfordrende er ofte angstprovokerende og gør os usikre. En lammende angst, for ikke at kunne klare

opgaven dømmer projektet på forhånd. Men heldigvis giver benediktinermunken Anselm Grün os et kærligt skub og siger, at uden angst kan vi ikke møde Gud, fordi angst er nøglen til alle vores sanser, til at kunne se livet som mysterium og verden som et mirakel, og åbner os for det guddommelige. Grün henviser også til Daniil Granin, en russisk forfatter som siger: ”Angsten ledsager kærligheden som en skygge” (Anselm Grün, *Slut fred med din angst*, 2007).

Den Hellige Birgittas kendte bøn: ”Herre, vis mig din vej og gør mig villig til at vandre den” er som en vandrestav for mange pilgrimme; ”en beroligende støttestok”. Hendes bøn åbenbarer menneskets ydmyge afhængighedsforhold og forankring i Gud: ”...sig til min sjæl, at intet sker uden, at Du tillader det, og at intet som du tillader, er trøstesløst...Jeg kommer til Dig som den sårede kommer til lægen. Giv Herre mit hjertets ro. Amen”, (Den hellige Birgittas bøn).

Den hellige Birgitta af Sverige levede i 1300-tallet krigshærgede Europa og var en af Europas store pilgrimme den gang. Pave Johannes Paul II udråbte Den hellige Birgitta for Europas værnehelgen og birgittinerinderne har også i dag stor betydning for den kristne enhed.

Velkommen i det hellige rum og Vorherres smukkeste katedral.

Status på kirkelukninger

Realiseringen af det nye katolske danmarkskort skrider frem.

KIRKER Bispedømmet oplever i denne tid, at kirkebygninger lukkes, frasælges eller rives ned. Det sker som følge af realiseringen af det nye katolske danmarkskort, som Pastoralrådet vedtog på PR-mødet den 20.-21. juni 2015 på Magleås. Det er planlagt, at danmarkskortet rulles ud over en treårig periode fra 1. august 2015 til 1. august 2018. Foreløbig er kirkerne i Nyborg, Vordingborg og Grenå lukkede.

Den 18. august blev de tre menighedsråd fra Nykøbing Falster, Maribo og Nakskov ved et fællesmøde orienteret om, at Sankt Franciscus Kirke i Nakskov var indstillet til lukning. Ved redaktionens afslutning foreligger biskoppens endelige indstilling efter udløbet af den 14 dages høringsperiode endnu ikke.

En gruppe i Maribo har ansøgt om at få

kendt Sankt Birgitta Kirke bevaringsværdig. Noget lignende er endnu ikke sket i Nakskov.

Aldersfordelingen i menigheden i Nakskov og indtægterne fra kirkeskat er de parametre, der ifølge generalvikar Niels Engelbrecht er lagt til grund for lukningen af Sankt Franciscus Kirke. Her klarer Maribo sig bedre. Største aldersgruppe i Nakskov er gruppen på + 50.

Nedrivningen af Sankt Clemens Kirke i Grenå er nu tæt på afslutningen, efter at miljø- og teknikudvalget i Norddjurs Kommune har sagt ja til nedrivning af bygningen. Efter nedrivningen vil grunden blive fordelt mellem to naboejendomme.

Prisen på Vor Frelsers Kirke i Assens er blevet nedsat fra 2,2 millioner til 1,8 millioner kroner. Kirken er blevet fremvist

flere gange; men endnu har der ikke været seriøst interesserede købere, oplyser administrationschef Thomas Jacob Larsen.

I Stella Maris Kirke i Nyborg blev sidste messe læst den 25. december sidste år. Bygningen er solgt til naboen, Nyborg Friskole, der ønsker at anvende kirken som aula til koncerter og større arrangementer. P.t. er bygningen i byplanen kun anerkendt til kirkelige formål; men en godkendelsesprocedure er undervejs i kommunen, og bygningen forventes anerkendt til skolens formål inden udgangen af dette år.

Kollegievej 4 ved Sankt Andreas Kirke i Ordrup blev i marts i år solgt til CET ejendomme for 12 millioner kroner med overtagelse fra den 1. juni, men dog tidligst, når udstykningen er endelig gennemført og parcellen udgør en selvstændig ejendom i tingbogen. Den forventede ekspeditionstid i kommunen er 6-9 måneder.

Komplekset i Fiskergade 7 i Aabenraa, hvor Sankt Hedvig Søstrenes tidligere

plejehjem og kloster lå, er i øjeblikket ved at blive renoveret. Halvdelen af ejendommen er solgt til en lokal ejendomsudvikler, mens den anden halvdel med kirke, præstebolig og menighedslokaler er ved at blive istandsat. Efterfølgende vil Sankt Hedvig Søstrene overdrage kirke med tilhørende faciliteter til Ansgarstiftelsen.

LR

Sankt Clemens Kirke i Grenå nåede at stå i 100 år som kirkebygning – først som kirkebygning for Den katolsk-apostoliske Kirke – senere som katolsk kirke. Fra 1966 fik den katolske menighed på stedet tilbuddet om at leje sig ind. Grenå fik status som selvstændig menighed i 1970.

Sidste messe i kirken blev fejret den 23. april i år.

Sankt Clemens Kirke i Grenå. Alt inventar er fjernet og bygningen er klar til nedrivning.

Her var der engang en kirke. Foto: Michael Howard Grant.

Korsang i gode hænder

Om den katolske Vor Frue Kirkes Kantori, Aarhus.

Tekst: Niels la Cour

MUSIK Den katolske Vor Frue Kirkes Kantori i Aarhus har, så vidt jeg kan se, gennem efterhånden en menneskealder repræsenteret en fornem liturgisk musikalsk kultur.

Den engelske inspiration

Med sin ligesom på samme tid diskrete, livfulde og præcise direktion leder organist og kantor

Olav K. Jepsen dette velklingende ensemble, der giver indtryk af gode og velinstruerede stemmer. For det meste foregår det i den aarhusianske katolske Vor Frue Kirkes stemningsfulde akustik. Den bevidst valgte overvægt på sopranner lyser dejligt op uden at skade balancen i helheden, og i pagt med bedste sakrale tradition forstår koret desuden at ramme en syngemåde med hverken for meget eller for lidt vibrato. Helt på niveau med de engelske cathedral choirs synes de at være i eksempelvis deres mange fremførelser af salmodier og responsorier efter anglikansk mønster, og når man lytter til deres fremførelser af de højtidfulde engelske hymner, forstår man godt, at det i den engelske kirke er skik og brug at rejse sig under hymnesangen, hvilket for øvrigt også kantoriets udførelse af danske salmer og andre ting ind imellem føles at appellere til.

Såvel de engelske hymner som de danske salmer kan fremtræde forfriskende varieret, snart som fællessang, snart som ren dame- eller herresang, snart solo og snart flerstemmigt i forskellige arrangementer. Og selv om den engelske descant-stil af og til måske godt kan virke en smule promenerende, så må man indrømme, at flot kan det lyde, når en tindrende descant pryder afslutningen på en festlig sats. Generelt må det vistnok siges, at det er en sjældenhed, at anglikansk tradition bliver videreføret i Danmark så smukt, kompetent og indlevet, som Aarhus-kantoret gør det.

Gregoriansk sang

Også den gregorianske sang er her i gode hænder. Vedrørende udførelsen af gregoriansk sang synes det meget korte af det meget lange jo at være, at der ud fra de oprindelige notationsformer intet sikkert kan siges om sangens rytmisering.

Men solesmes-traditionen (efter de franske benediktinermunke i Solesmes og deres indsats på området) har gjort sig gældende som et sobert og alment anerkendt bud på en løsning, som også Aarhus-kantoret synes at være orienteret efter. Smagfuldt lyder det i hvert fald, herunder med de små crescendo- og decrescendo-bølger, der i følsom og smidig behandling netop skal til for at gøre sangen levende, og for at få den til at virke naturligt og rigtigt fraseret. Og også her i den gregorianske sang møder man hos ensemblet flere forskellige og hver især ganske udmærkede klanglige ikklædninger: Rent damekor, rent herrekor, blandet kor eller solo. Helt i tråd med hvordan den ofte bliver sunget i udlandet, f.eks. i Sydeuropa.

Orgelstil og koncertnumre

Inden for de ovennævnte forskellige genrer høres både kormusik a cappella og orgelstøttet kormusik. Når orglet er med, er der efter min mening tale om en ganske forbilledlig ledsagestil. For eksempel den til gregoriansk sang benyttede, hvor det – med så dygtige sangere som her – lykkeligt kan undværes, at orglet spiller med på selve melodilinen, sådan at det blot danner diskret baggrund for sangen med nogle velvalgte, meget rene akkorder i en klar, men passende afdæmpet registrering, og hvor hver enkelt akkord holdes forholdsvis længe, som det netop skal gøres for at understøtte karakteren af tonesat bøn.

Når orglet udfører forspil til en salme eller hymne, er det gerne efter engelsk praksis blot en gennemspilning af 1. frase; en herlig frisk og veloplågt form for forspil,

Vor Frue Kirkes Kantori repræsenterer en fornem liturgisk musikalsk kultur under direktion af organist og kantor Olav K. Jepsen.

der ligesom signalerer: ”Kom, lad os synge!”

Nogle gange sidder Olav K. Jepsen selv ved orglet, og foruden af forskellige andre dygtige organister har han og hans kantori gennem årene også været bakket op af et stort antal udmærkede vokal- og instrumentalsolister, herunder en række aldeles fremragende sopransolister, alt sammen noget man eksempelvis kan høre, når der er indslag af klassiske numre såsom Bach/Gounods Ave Maria, Faurés Pie Jesu, Boellmanns Prière, m.m. Også Palestrina-, Mozart- og Duruflé-motetter, danske og nordiske sange samt satser af Olav K. Jepsen selv kan man glæde sig over. Plus en masse andet.

Kommer de aldrig til København?

Vor Frue Kirkes Kantori giver ved jule- og ved midsommertid en evensong-inspireret vesper-koncert (liturgisk aftensang) i den katolske Vor Frue Kirke i Aarhus, og koret har tillige haft turnévirksomhed rundt omkring i provinsen, og også lidt i Tyskland.

I 2003 kom de så tæt på København som Roskilde Domkirke (hvor jeg så omsider fik hørt dem i virkeligheden), men ellers

holder de sig tilsyneladende altid pænt uden for københavnernes mere sædvanlige rækkevidde, så at man her må klare sig med deres indspilninger Aftensang I-V, deres Aftensang live-CD fra Roskilde, samt hvad man i øvrigt kan finde andre steder, såsom på YouTube samt eventuelt i radio og TV.

Disse gode indspilninger og optagelser er det dog heldigvis meget oplivende at lytte til, og det er jo også i alt væsentligt dem, som ovenstående beskrivelser bygger på. Men det ville desuden være dejligt, om kantoret engang imellem kom til hovedstaden. Når nu Jesu Hjerte Kirke i Stenosgade en dag har fået sit nye orgel, skulle man synes, at det ville være et oplagt sted og rum til formålet, men indtil da kunne man måske også finde en til kantoriets smukke stil fint egnet akustik i f.eks. Marmorkirken, Københavns Domkirke eller Grundtvigskirken.

Niels la Cour er komponist og pensioneret fra et docentur i musikteori ved Det kgl. danske Musikkonservatorium. Periodisk har han fungeret som organistvikar både i Folkekirken og Den katolske Kirke.

Med biskopperne Frans Bode fra Osnabrück og Hubert Berenbrinker fra Paderborn i spidsen besøgte en gruppe på ca 70 pilgrimme fra de to bispedømmer den 10. og 11. september København på en pilgrimsrejse i den salige Niels Steensens fodspor. Niels Steensen-pilgrimmene var blandt andet på byvandring i København med historikeren Sebastian Olden-Jørgensen og generalvikar Niels Engelbrecht. Om søndagen deltog de i højmesse i Sankt Ansgars Kirke. De blev blandt andet orienteret om den økumeniske situation i bispedømmet af generalvikar Niels Engelbrecht og biskop Czeslaw og besøgte Frederiksborg Slot. Turen gik derefter til Mecklenburg-Vorpommern, hvor pilgrimmene så Steensen-minder i Schwerin. Foto: Ulla Elmquist.

Albanske børn ved takkegudstjenesten den 10. september i Sankt Ansgars Kirke for kanoniseringen af moder Teresa af Kolkata. Kirken var stuvende fuld, og mange måtte stå op under den to timer lange messe. Et relikvie var opstillet i koret foran et billede af moder Teresa. Ved messens afslutning holdt Albaniens ambassadør Kastriot Robo en tale og lagde blomster ved billedet og biskop Czeslaw velsignede de fremmødte med relikviet. Foto: Ulla Elmquist.

Vagtskifte for jesuitterne i Danmark

De polske ordensprovinser har overtaget ansvaret for jesuitterne i Danmark.

SKOLER Glæde og taknemmelighed, men også vemod prægede den 5. september, som blev en mærkedag i bispeddømmets historie. Jesuitter fra Danmark, den tyske og de polske provinser samt fra England og USA samledes sammen med biskop Czeslaw, skolens ansatte og venner på Niels Steensens Gymnasium på Jagtvejen. Fejringen startede med taksigelsesmesse i Sankt Augustins Kirke. Og der var meget både at fejre og takke for. Efter 144

års arbejde overdrog den tyske provins Danmark til den polske provins. Der blev takket for de mange især tyske jesuitter, som i disse mange år lagde en stor og trofast arbejdsindsats i Danmark og der blev bedt for den nye generation af især polske jesuitter, som nu tager over. To søstre fra Kærlighedens Missionærer på Nørrebro var til stede som en markering af, at moder Teresa dagen forinden var blevet kanoniseret i Rom. Endelig mindedes man

Polske og tyske jesuitter fejrede messen i Sankt Augustins Kirke sammen med gæster fra Danmark og udlandet. Fra venstre p. Michal Gutkowski SJ, superior på NSK; p. Jakub Kolacz SJ, provincial for den sydlige polske jesuitterprovins; p. Stefan Kiechle SJ, provincial for den tyske jesuitterprovins; p. Tomasz Ortmann SJ, provincial for den nordlige polske provins og p. Ralf Klein SJ, økonom i den tyske jesuitterprovins.

100-året for bygningens indvielse som kloster for Den evige Tilbedelsesorden. I 1942 flyttede søstrene til Åsebakken, hvor de blev benediktinerinder og en tid lang boede Liobasøstrene på Jagtvejen. Søstre fra Sankt Lioba Kloster og fra Åsebakken var derfor mødt op for at være med til at fejre dagen.

Niels Steensens Gymnasium startede i Sankt Knuds Skole i Stenosgade og flyttede derefter til Jagtvejen til det tidligere kloster i 1954. Provincialen for den tyske provins, pater Stefan Kiechle, udtrykte sin taknemmelighed over, at de to polske provinser nu overtager ansvaret for Danmark. Administrativt kommer jesuitterne i Danmark til at høre under den nordlige polske provins.

”Bispeddømmet København ville ikke have været det samme uden jer jesuitter”, sagde biskop Czeslaw, der bød velkommen til de polske jesuitter og udtrykte sin taknemmelighed over for den tyske provins.

I et både vemodigt og muntert tilbageblik på over 50 år i Danmark fortalte pater Adolf Meister fra Sankt Knuds Kirke i Aarhus om et langt liv i Danmark. Han mindede om, at ordenen kom til Danmark allerede i 1650 – hvor jesuitter i København arbejdede som præster for diplomatiet og i Fredericia som sjælesørgere for spanske soldater.

”Hvad skulle vi gøre uden jer?”, sagde Jesper Fich, bispeddømmets skolekonsulent, der udtrykte sin glæde over at vi på Niels Steensens Gymnasium har en skole med flere tilknyttede præster.

Animos juvare – at hjælpe sjælene – er et motto, der løber som en rød tråd gennem ordenens historie. Også i dag holdes dette dannelsesideal højt i hævd. Undervisning er jesuitternes kerneydelse, og de driver et utal af skoler og universiteter over hele verden. De gamle idealer er intakte; men i dag tager man også IT i brug for at nå endnu længere ud med ordenens fornemme lærdomstraditioner. Jesuitterne arbejder p.t.

med at grundlægge et internetuniversitet, der skal hjælpe udsatte mennesker for eksempel mennesker i flygtningelejre til at få en akademisk uddannelse.

Dagen var præget af, at skolen har betydet meget som katolsk uddannelsesinstitution. Skolens rektor Lise Baadsgaard Jepsen, der selv har gået på Niels Steensens Gymnasium, fortalte om, hvad jesuitterne har betydet for hendes familie.

”Jesuitterne betød utrolig meget for hele den holdningsmæssige side af min ungdom. Vi var tætte på præsterne. De holdt en række retræter med indhold der var religiøst uden at det blev vammelt. Jeg lærte at være kritisk, men loyal. Jesuitterne har betydet meget for mig både privat og professionelt”, siger Martin Ghisler, tidligere medlem af bestyrelsen i Niels Steensens Gymnasium.

LR

Helena Kallan Bjørn Olsen, som er elev på Niels Steensens Gymnasium, læste forbønnerne op.

Vi prædiker for meget og fortæller for lidt

Bibelens fortællinger i børnehøjde.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

KATEKESE Lyden af de flade hænder der banker mod lårene bliver højere og højere. ”Det regner mere og mere, og nu går Noah ind i arken sammen med sin familie”, siger Anette Jahn. Alle sanserne bliver taget i brug på fantasirejsen tilbage til dengang, Noah midt på den flade mark byggede sin båd, der skulle redde ham, familien og klodens dyr fra undergangen. ”Due, hvide due, jeg beder dig flyv ud i verden og find et sted”, synger Anette Jahn. Vi synger med, og sangen bliver højere og højere. Vi er på kursus i historiefortælling, modul 11 i Pastoral-Centrets nye kateketuddannelse, som skal ruste kommende, men også erfarne kateketer til at blive endnu bedre til at formidle troen videre til børnene.

Et lille firkantet stykke silkestof bliver til duen, der kommer tilbage med budskabet om, at regnen er stoppet. Der ligger også en pædagogisk pointe i, at det ikke skal være færdigt, siger Anette Jahn, der viser, hvordan små ting kan bruges så vi både kan se, høre og måske også smage den bibelske fortælling. ”Jeg kan intet nyt lære jer. Men jeg kan minde jer om det, I allerede kan. Lad os skabe et inspirationens

rum sammen”, siger Anette Jahn. Vi lærer forskellige fortælletricks, for eksempel hvordan man gør den bibelske fortælling nærværende med lyd- og farveeffekter, skift i stemmeføringen og ved at inddrage børnene med direkte spørgsmål.

I små korte øvelser snakker vi os varme med vores makkere, mens vi forbereder os på selv at komme på banen med en bibelhistorie. Alle er blevet bedt om at finde en kort bibelfortælling, som de har lyst til at arbejde med og medbringe tre rekvisitter til at fortælle historien med. Baggrunden for kurset var en tro på, at vi kan bruge den gode fortælling som redskab til at gøre Bibelens verden mere nærværende og vedkommende for børn og unge. Vi prædiker for meget og fortæller for lidt.

”Den gode fortælling er føde for sjælen”, siger Eva Maria Nielsen fra Pastoral-Centret efter et vellykket kursus. Hun tror på, at fortællingen bør bruges meget mere i gudstjenesten. ”Styrken ved fortællingen er nemlig at den tror på, at man selv kan tænke videre”.

Læs mere om Anette Jahns fortælleteater på www.maalefortaellenteater.dk.

Anette Jahn demonstrerer, hvordan man med få remedier kan få tilhørerne med ind i fortællingens verden.

Modul 11 blev afholdt på Ishøj Vandrerskole den 10. september.

Næste modul i kateketuddannelsen er modul 4 – nye medier. *Sted:* Sankt Norberts Hus, Blegbanken 2, 7100 Vejle. *Tid:* 26 november kl. 9.30-17.00. Her skal kateketerne lære, hvordan man bruger for eksempel smartphone, Ipad og Youtube i katekesen. Nærmere oplysninger på tlf.: 33 55 60 50.

Deltagerne er dyr på vej ind i Noahs ark.

Tak til en engageret og samvittighedsfuld præst

Farvel og måske på gensyn til pastor Jan Zalewski.

HADERSLEV Det var med stort vemod, at vi med udgangen af juli måned måtte tage afsked med vores mangeårige præst Jan Zalewski, som nu er vendt tilbage til Polen for dér at fortsætte sit virke i ærkebispedømmet Szczecin-Kamień (Stettin-Cammin).

Pastor Jan kom til Danmark den 3. februar 1997 og har således virket som præst i bispedømmet København i knap 20 år. I den tid blev der trukket store vekslers på hans arbejdsindsats, idet han har haft ansvar for menighederne i Haderslev, Aabenraa, Sønderborg og Tønder. Derudover har han ofte – grundet sygdom eller ferie – vikarieret for pastor Benny Blumensaat i Esbjerg og pater Henri Kerkhofs i Kolding. Dertil kom, at pastor Jan også har haft ansvar for de polsktalende katolikker, først i Aarhus samt Aalborg og efterfølgende i Odense, Esbjerg, Haderslev, Sønderborg og Aabenraa. For os, som har haft pastor Jan som præst i både Sønderborg, Aabenraa og til sidst i Haderslev, forekom hans engagement og store samvittighedsfulde arbejde i og for Kirken ofte som værende umenneskeligt.

Som tidligere menighedsrådsformænd i henholdsvis Sønderborg og Aabenraa lærte vi begge pastor Jan særdeles godt at kende. Slående var hans fleksible indstilling, udprægede evner til at samarbejde med menighedsrådet, hans omhu og store omsorg også for de medlemmer af menigheden, som på grund af sygdom, svagelighed eller andet ikke var i stand til at deltage i den

hellige messe i Kirken. Dem opsøgte han gerne for at tale med dem og naturligvis for at bringe dem den hellige kommunion. Det var således karakteristisk for pastor Jan, at han, inden han forlod Haderslev, naturligvis tog sig tid til også at tage afsked med denne del af menigheden.

Pastor Jans interesse for historie var legendarisk og udmøntede sig blandt andet i hans arbejde for at finde og markere fælles dansk-polske historiske begivenheder, som kunne medvirke til at udbygge relationerne mellem Danmark og Polen. Her skal blot nævnes et par fremtrædende arrangementer: markeringen af 350-års jubilæet den 14. december 2008 for den polske hærfører Stefan Czarniecki og hans polske hjælpetroppers ankomst til Sønderborg under Svenskekrigene, samt ikke mindst de store Harald Blåtand-mindearrangementer i såvel Roskilde Domkirke som i Wolin og andre steder omkring Szczecin.

Sidstnævnte arrangementer havde i øvrigt efter pastor Jans udtrykkelige ønske også deltagelse af både gejstlige og lægfolk fra Folkekirken. Det drejede sig først og fremmest om nu afdøde biskop Niels Henrik Arendt, Haderslev, og biskop Peter Fischer-Møller, Roskilde.

Pastor Jan lagde dermed grunden til et værdifuldt økumenisk samarbejde, som gradvist har udviklet sig, og som også har fundet sin videreførelse i projektet ”Grøn kirke”, hvori både Roskilde stift

Fra en stor begivenhed i Sankt Marie Kirkes historie. Pastor Jan Zalewski står her sammen med ærkebiskoppen af Sarajevo, kardinal Vinko Puljic, som i 2009 besøgte familie i Haderslev og celebrerede søndagsmessen i kirken. Arkivfoto.

og ærkebispedømmet Szczecin-Kamień deltager.

Når vi hermed gerne vil overbringe pastor Jan de varmeste hilsener og en helhjertet tak for hans indsats, hans væremåde og ikke mindst da gode humør – også når han arbejdsmæssigt var presset – ved vi, at mange andre tænker og føler på samme

måde, som vi gør. Vi er mange, der glæder os til, at pastor Jans ønske om engang imellem at måtte vikariere under ferier eller sygdom i Haderslev må blive opfyldt.

Birgit Mørck og Jørn Arpe Munksgaard.

Læserne skriver

Om lukningen af Sct. Franciscus Kirke

Jeg har netop for nylig læst den samlede oversigt over høringssvar til planen for 'Det nye katolske danmarkskort'. Jeg undrer mig meget over, at beslutningen allerede er i gang og hvad der videre skal ske bl.a. i Nakskov i forbindelse med lukningen af Sct. Franciscus Kirke. Som medlem af sognet er jeg meget skuffet.

Man burde mene, at tiderne har ændret sig i en mere positiv retning for Kirkens eksistens i Danmark – men her tegner man det omvendte billede i form af afvikling. Naturligvis spiller økonomien en væsentlig rolle og det er forståeligt nok. Derfor er der mange ting, som måske burde reformeres og udvikles inden for de nuværende rammer, mener jeg.

Jeg ved ikke hvor meget bispedømmet eller biskoppen har gjort for at redde kirkerne fra lukning? F.eks. gennem at hæve kirkeskatten? Så alle kirkebrugere betaler kirkeskat og bidrager til fællesskabet. Så er der kirkebiler til præsterne – hvorfor skal menighederne selv dække disse udgifter? Vi andre skal jo selv betale udgifterne til vores egen bil af vores egen indtægt.

Måske burde vi som et anerkendt trossamfund i Danmark forhandle med Kirkeministeriet om at få kirkeskat opkrævet via skattebilletten på lige vilkår med Folkekirkenes ordning? Det ville være skønt hvis det var muligt – at blive ligestillet og måske få forbedret økonomien.

Katolsk Orientering den 2. september i år informerer først nu offentligt om beslutningen, som er taget hen over hovedet på os – hvilket er sørgeligt og uforståeligt også for mig. I KO læser jeg også indlægget fra Birgitte Frimann Larsen fra Tørrig om lukningen, hvor hun kommer med et rigtigt godt forslag til at bevare to af kirkerne i Nykøbing F. og Nakskov og et kloster i Maribo således, at alle tre byer på Lolland-Falster får mulighed for kirkelige handlinger.

Jeg er bange for at der ved lukningen af Sankt Franciscus Kirke i Nakskov opstår en større problemstilling. Fordi de ældre ikke kommer i kirke i et andet sogn pga. transport og problemer med de større afstande. At det katolske trossamfund i området bliver mindre og mindre – herved forsvinder vi måske fra det nye katolske landkort.

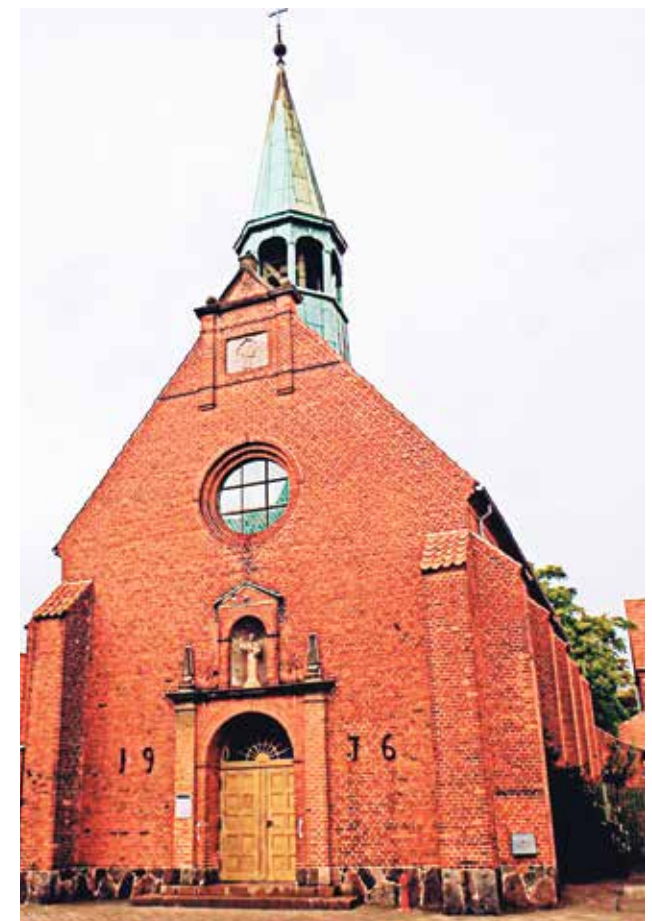
Er det dét biskoppen og bispedømmet vil opnå med sine planer om besparelser ved at lukke vores kirke i Nakskov? Venlig hilsen,
Zofia Kelfast, 4900 Nakskov

Generalvikar Niels Engelbrecht svarer på Zofia Kelfasts læserbrev:

I de sidste par år har Kirken i Danmark arbejdet på at indstille sig på forholdene, som vi lever under som Kirke i dag. Vi har lavet en sammenligning med Kirkens situation for halvtreds år siden og set på, hvilke udviklinger, der er sket i den periode. Vi har kunnet konstatere, at vi har 50 % flere katolikker og 50 % færre præster. Menigheder, der var store for halvtreds år siden, er betydeligt mindre i dag, fordi folk er flyttet andre steder hen. (I for eksempel Nakskov er der 78 % færre medlemmer i dag end for 50 år siden). Andre steder er menighederne vokset og har brug for mere præstelig betjening. Vi har i flere år måttet leve med store underskud på bispedømmets regnskab, selvom vi har gjort meget for at få folk til at betale kirkeskat og endda har været i forhandling med politikerne om at få en kirkeskatteordning i lighed med Folkekirken. Hvilket der imidlertid ikke indtil nu har været politisk flertal for.

Vi står altså i en situation med flere medlemmer og færre præster, med en meget skrøbelig økonomi, som bl.a. hænger sammen med alt for mange gamle kirkebygninger, der har store vedligeholdelsesbehov. I samarbejde med Pastoralrådet og Præsterådet har vi derfor lavet en helhedsplan, som vi kalder ”det nye katolske danmarkskort”. Planen går kort og godt ud på at koncentrere vore kræfter, så vi bedst tager hensyn til de demografiske, økonomiske

og pastorale forhold. Det betyder desværre, at vi er nødt til at lukke steder, der har stor betydning for de folk, der bor i området, men vi sørger for, at der for eksempel i Nakskov fortsat vil være regelmæssig gudstjeneste. Vi håber, at folk fra Nakskov også vil finde over til Maribo på de søndage, hvor der ikke vil være messe i byen.

Sct. Franciscus Kirke i Nakskov.

De fortjener ikke at blive kaldt farisæere

Kommentar til debatten om Amoris laetitia.

Hvordan skal *Amoris laetitia* læses? Som Niels Messerschmidt påpeger i KO nr. 11, har der været gejstlige, som har haft indvendinger til den postsynodale skrivelse *Amoris laetitia*. Det drejer sig om gejstlige, der har haft til hensigt at fastholde Den katolske Kirkes sande lære om ægteskabsspørgsmål, den lære som altid er blevet forkyndt af Kirken og som ikke kan ændres i sit fundament, uanset om tiderne og selve Kirken er under omdannelse.

Disse gejstlige fortjener ikke at blive kaldt farisæere, lukkede hjerter, stenkastere eller andet sjofelt skældud, da de blot forsvarer den lære, Den katolske Kirke er forpligtet at forkynde for at forblive tro mod sit fundament.

Rocco Buttiglione er politiker og det, han siger, kan ikke tegne Den katolske Kirkes lære, selv om *l'Osservatore Romano* bringer det på sin forside for at støtte op om, at *Amoris laetitia* skal læses efter Frans' hensigt. Dette er simpelthen umuligt, eftersom det Frans skriver er så uklart formuleret.

Denne tvetydighed, generelt og især i §305s fodnote er tilsigtet for ikke at skulle afsløre skrivelsens tolerance over for synd. Skrivelsens overordnede hensigt er at formidle, at vi alle er syndere og at dem, der lever i uregelmæssige forhold ikke behøver at ændre deres liv og være i nådens tilstand for at have adgang til eukaristien, som dem der retter sig efter Vorherres lære gør. Dette genspejler Frans' idé om en såkaldt åben Kirke, som er barmhjertig mod alle, der lever i syndens tilstand, men tugter de fromme sjæle, der stræber efter at befri sig fra synd og dem, der fastholder Vorherres lære.

Renato Ronco, 2100 København Ø

Katolske kvinder i Danmark

Vi var en lille flok medlemmer samlet i et par timer fredag den 2. september. I mødet deltog også vores gejstlige rådgiver pater Paul Marx OMI.

Vi havde det hyggeligt og fornøjeligt. Samtalen kredsede omkring hvad vil vi bruge foreningen til og hvordan vi får flere medlemmer?

Dette indlæg er en opfordring til alle jer katolske kvinder – unge, gamle, danske og tilflyttere. Meld jer ind i foreningen. Det koster kun kr. 200/årligt. Hvad vil I få ud af det?

Et trykt samvær med andre troende. Her er det os der er normen. Der er mange muligheder for at få glæde af fællesskabet. Over hele landet kan dannes samværsgrupper til støtte for hinanden socialt og i troen.

En god idé i forhold til mindre grupper kan være at oprette læsegrupper. Læsegrupper er in, men vi kan vælge litteratur til støtte og glæde for vores tro.

Nogle ideer:

Teresa af Ávila, Johannes af Korset (Grethe Livbjergs dejlige bøger), bøger om Hildegard af Bingen, bøger af Wilfred Stinissen, Mester Eckehart prædikener og traktater, bøger om klostervisdom, f.eks. bøger af abbed Christopher Jamison, Thomas Merton, Henri J.M. Nouwen m.fl.

Og så kan I alle være med til at påvirke aktiviteter på landsplan.

Indmeldelse er let, send en e-mail til Info@DKKF.dk.
Henriette Chartier Lund

Reformationsfejring eller Genformation? – en evangelisk lægmands enkle overvejelser

Nu nærmer 500 året for reformationen sig, og der planlægges flittigt om at fejre det med koncerter, optræden, foredrag og udstillinger rundt i ind- og udland. Endda brygning af en dedikeret Luther-øl.

Der er unægtelig løbet meget vand og blod i havet i forløbet af de 500 år, krige har hærget og gør det fortsat. Kirkernes aktive medlemstal daler i tal og fremmedgørelsen for den åndelige dimension af tilværelsen opleves stabilt stigende. Hvad har vi egentlig at fejre? Det er for slapt, vi har brug for en bundvending, ikke bare en ny dille eller

grille, men troværdigt, gennemgribende og ærlig revision.

Reformationsåret er en opladt og glimrende lejlighed til at gøre status over vor kirke, og hermed mener jeg det i Grundtvigs billede: ”Kirken den er et gammelt hus, bygget af levende stene”, Kirken som menighed, alle vi døbt. Vi har fjernet os langt fra det sigte, vor kirkefar Martin Luther havde, dengang han opsatte sine teser på Slotskirkens indgang i Wittenberg. Han ønskede en inderlig og ren tro, og at afskaffe overtro og afladsdyrkelse. Han oversatte Bibelen og liturgien til tysk, så menigheden kunne deltage aktivt i fejringen, uden at skulle lytte passivt og uforstående, til hokus pokus og blot deltage fysisk ved at stå, knæle eller slå kors for sig efter signalet fra en klokke.

I dag har vi i Den evangeliske Kirke flere steder amputeret liturgien, afskaffet det stille skriftemål samt fravalgt at gøre brug af lægde i gudstjenesten eller til at udføre tjenester i form af andagter, vespersang og lign. Der har været nedsat arbejdsgrupper om brugen af frivillige til områder, som ikke bliver udført af ansatte, hvilket dog ikke har givet megen frugt. Heller ikke ved planlægningen af reformationsåret har man åbnet op for deltagelse fra menige kirkegængere. Det er til at forstå, at de interesserede faste kirkegængere i dag er blevet tydeligt færre.

Luther ønskede oprigtigt at inddrage os til en nærværende deltagelse i fejringen af gudstjenesten, han og anpriste Tidesangen som balsam for sjælen. Sangen har en evne til at samle os om, og fastholde os i Ordet. Den lever i vort blod. Vekselsangen som yder rum for refleksion og modsvar er et stort aktiv vi ligeledes har mistet.

Måske kunne vi positivt benytte denne historiske anledning til at mødes med Moderkirken og vaske hinandens fødder. Foretage en bundvending og skabe ”enhed i Kirken”. Smuds var der rigtignok også dengang, men ser vi ind i vore egne lønkamre i dag, føler jeg ikke at vi selv har noget at skryde om. Vi er dog alle søstre og brødre, udrundne af samme muld. Hvis man besøger en fremmed kirke, bliver forståelsen og indholdet af ens egne ritualer ofte dybere. Vi kunne blive rigere, også uden at gøre alt lige gyldigt.

Vi er alle grene på det samme vintræ, Jesus Kristus. Vi er fælles om Ordet og sakramenterne. Vores stærkt sekulariserede vækstsamfund og altopslugende digitale medieskov skygger og afleder os og forhindrer at vor rige arv bliver rakt videre som vort bærende og eviggyldige fundament. Kun stilladset og tårnene står tilbage sammen med tomme traditioner og helligdage uden egentlig betydning.

Lad os undgå at lade Livets Brød gå til spilde.

Alting har en tid, efter en Reformation må det være tid til Genformation. Pave Frans besøger nu Lund – måske burde vi tage derover og medbringe en vaskebalje. Der er vel mere der samler, end adskiller os, i det overordnede og inderste af hvad vor Herre Jesus Kristus lærte.

Vi kunne samles om vor trosbekendelse, salmernes betydning, hvoraf flere er kendt på begge sider og fælles skat i en synkron forening, uden at ophæve vor organisatoriske struktur.

Hans Schwenker, tidl. kirkebylærer og kirkesanger, 6760 Ribe.

Gør som i Namibia

Jeg har boet i Namibia et par år for nogle år siden. Der havde de på et område på størrelse med Danmark 3-4 præster. På det tidspunkt var de i gang med at oprette sogn nummer 43 og bygge den kirke, der skulle høre til. Da præsterne ikke kunne passe disse menigheder alene, kom de og læste messe en gang mfl. Så konsekrede de hostier og hørte skriftemål.

Alle andre søndage blev der holdt messe/gudstjeneste med prædiken o.s.v. af tre kvinder. De var uddannet til det på missionsstationen på grund af situationen, hvor mændene mest var fraværende, fordi de arbejdede i minerne sydpå det meste af året. I Danmark kunne det i princippet være både mænd og kvinder. Alt det fortalte jeg vores biskop for mange år siden, da jeg syntes det fungerede så fint i Namibia. Og dengang talte man også om præstemangel i DK. Inddrag ansvarlige mænd og kvinder. Undervis dem og brug dem. I alle vore sogne. Også selvom nogle af vore sognepræster skulle høre vrøvl. Det er ikke et spørgsmål om magt, men om et ansvarligt lægfolk, der overtager nogle af præstens opgaver.

Birgit Arbirk, 5450 Otterup

Det sker i bispedømmet

SEPTEMBER:

25. September, kl. 12-17. Katolsk Menighedspleje afholder Mikkelsmarked i Skt Ansgars menighedssal, Bredgade 69A.

Fredag 30. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

OKTOBER:

6.-9. oktober: Retræte Tidebøn og indre stilhed Sted: Sankt Birgitta Kloster Retræteledere: Franz Hoyos og Else Marie Kjerkegaard

Fredag 14. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

27.-30. oktober: Retræte – Størst af alt er kærligheden – så hvorfor kan det være så svært? Sted: Sankt Birgitta Kloster Retræteleder: Else Marie Kjerkegaard

NOVEMBER:

Fredag 4. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse inkl. de syges salvelse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Fredag 11. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 19. kl. 11-15: Inspirationsdage om flygtninge, Sankt Ansgars Kirke, København. Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område? Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20:

Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. Hver **onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden**. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord. (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk – eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Oktober måned

1. *hvid*. Lørdag i 26.alm.uge. (II Ps)
Therese af Jesusbarnet (Thérèse af Lisieux),
 jomfru og kirkelærer (†1897)(m)
 V. SI 119,66.71.75.91.125.130.
 R. Lad dit ansigt lyse over din tjener.
 L.: Job 42,1-3.5-6.12-17. Ev.: Luk 10,17-24.
Bededag for præste- og ordenskald
2. *grøn*. **27.ALM.SØNDAG**. (III Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Hab 1,2-3; 2,2-4
 V. SI 95,1-2.6-7b.7c-9
 R. Om I dog i dag ville lytte til Herren!
 Gør ikke jeres hjerter hårde!
2.L.: 2 Tim 1,6-8.13-14
 Ev.: Luk 17,5-10
3. *grøn*. Mandag i 27.alm.uge. (III Ps).
 V. SI 111,1-2.7-8.9+10c
 R. Herren husker på sin pagt for evigt.
 eller R. Halleluja!
 L.: Gal 1,6-12 Ev.: Luk 10,25-37
4. *hvid*. Tirsdag i 27.alm.uge. (III Ps).
Frans af Assisi (†1226)(m)
 V. SI 139,1-3.13-14.15
 R. Led mig ad evigheds vej!
 L.: Gal 1,13-24 Ev.: Luk 10,38-42
5. *grøn*. Onsdag i 27.alm.uge. (III Ps).
 V. SI 117,1.2
 R. Gå ud i alverden og prædik evangeliet!
 eller R. Halleluja!
 L.: Gal 2,1-2.7-14 Ev.: Luk 11,1-4
6. *grøn*. Torsdag i 27.alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Bruno**, præst (†1101)
 V. Luk 1,69-70.71-72.73-75.
 R. Lovet være Herren, Israels Gud,
 for han har besøgt sit folk.
 L.: Gal 3,1-5. Ev.: Luk 11,5-13.
7. *hvid*. Fredag i 27.alm.uge. (III Ps)
Vor Frue af Rosenkransen (m)
 V. SI 139,1-3.7-8.9-10.13-14b.
 R. Led mig, Herre, ad evigheds vej!
 L.: Job 38,1.12-21; 40,3-5. Ev.: Luk 10,13-16.
Ad libitum læsning:
 V. Luk 1,46b-47.48-49.50-51.52-53.54-55
 R. Den Mægtige har gjort store ting mod mig;
 helligt er hans navn.
 Ev.: Luk 1,26b-38.
8. *grøn*. Lørdag i 27.alm.uge. (III Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. SI 105,2-3.4-5.6-7
 R. Evigt husker Herren på sin pagt.
 L.: Gal 3,22-29 Ev.: Luk 11,27-28
9. *grøn*. **28.ALM.SØNDAG**. (IV Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 2 Kong 5,14-17
 V. SI 98,1.2-3ab.3cd-4
 R. Herren har kundgjort sin frelse for folkenes øjne.
2.L.: 2 Tim 2,8-13
 Ev.: Luk 17,11-19
10. *grøn*. Mandag i 28.alm.uge. (IV Ps).
 V. SI 113,1-2.3-4.5a+6-7
 R. Lovet være Herrens navn fra nu af og til evig tid!
 eller R. Halleluja!
 L.: Gal 4,22-24.26-27.31—5,1 Ev.: Luk 11,29-32
11. *grøn*. Tirsdag i 28.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *hvid*. **Johannes XXIII**, pave († 1963)
 V. SI 119,41.43.44.45.47.48
 R. Lad din godhed nå mig, Herre.
 L.: Gal 5,1-6 Ev.: Luk 11,37-41
12. *grøn*. Onsdag i 28.alm.uge. (IV Ps).
 V. SI 1,1-2.3.4+6
 R. Den, der følger dig, Herre, skal have livets lys.
 L.: Gal 5,18-25 Ev.: Luk 11,42-46
13. *grøn*. Torsdag i 28.alm.uge. (IV Ps).
 V. SI 98,1.2-3b.3c-4.5-6

- R. Herren har kundgjort sin frelse.
 L.: Ef 1,1-10 Ev.: Luk 11,47-54
14. *grøn*. Fredag i 28.alm.uge. (IV Ps).
 Eller *rød*. **Callistus I**, pave og martyr (†222)
 V. SI 33,1-2.4-5.12-13.
 R. Lykkeligt det folk, Herren udvalgte sig til ejendom.
 L.: Ef 1,11-14. Ev.: Luk 12,1-7.
15. *hvid*. Lørdag i 28.alm.uge. (IV Ps).
Teresa af Jesus (Teresa af Avila),
 jomfru og kirkelærer (†1582) (m)
 V. SI 8,2-3a.4-5.6-7
 R. Du har sat din Søn over dine hænder værk.
 L.: Ef 1,15-23 Ev.: Luk 12,8-12
Ad libitum læsning til Therese af Jesus:
 L.: Rom 8,22-27.)
16. *grøn*. **29.ALM.SØNDAG**. (I Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: 2 Mos 17,8-13
 V. SI 121,1-2.3-4.5-6.7-8
 R. Vor hjælp kommer fra Herren,
 himlens og jordens skaber.
2.L.: 2 Tim 3,14-4,2
 Ev.: Luk 18,1-8
17. *rød*. Mandag i 29.alm.uge. (I Ps).
Ignatius af Antiochia, biskop og martyr (†107) (m)
 V. SI 100,1b-2.3.4.5.
 R. Herren har skabt os, ham hører vi til.
 L.: Ef 2,1-10. Ev.: Luk 12,13-21.
Ad libitum læsning til Ignatius af Antiochia:
 L.: Fil 3,17-4,1.
18. *rød*. Tirsdag. LUKAS, evangelist (f)
Gl.Ap.pf.II.
 L.: 2 Tim 4,10-17b
 V. SI 145,10-11.12-13ab.17-18
 R. Dine fromme, Herre, skal kundgøre
 dit riges strålende herlighed!
 Ev.: Luk 10,1-9
19. *grøn*. Onsdag i 29.alm.uge. (I Ps)
 Eller *rød*. **Jean de Brébeuf og Isaac Jogues**,
 præster, og **lidelsesfæller**, martyrer (†1647)
 Eller *hvid*. **Paul af Korset**, præst (†1775)
 V. Es 12,2.3+4bcd.5-6
 R. I skal øse vand med glæde af frelsens kilder.
 L.: Ef 3,2-12 Ev.: Luk 12,39-48
20. *grøn*. Torsdag i 29.alm.uge. (I Ps).
 V. SI 33,1-2.4-5.11-12.18-19
 R. Herrens godhed fylder jorden.
 L.: Ef 3,14-21 Ev.: Luk 12,49-53
21. *grøn*. Fredag i 29.alm.uge. (I Ps).
 V. SI 24,1-2.3-4b.5-6
 R. Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.
 L.: Ef 4,1-6 Ev.: Luk 12,54-59
22. *hvid*. Lørdag i 29.alm.uge. (I Ps).
Johannes Paul II, pave († 2005) (m)
 V. SI 122,1-2.3-4a.4b-5
 R. Vi drager med glæde til Herrens hus!
 L.: Ef 4,7-16 Ev.: Luk 13,1-9
Ad libitum læsninger til Johannes Paul II:
 L.: Es. 52,7-10.
 V. SI. 96,1-2a,2b-3.7-8a.10
 R. Kundgør Herrens underer blandt alle folkeslag.
 Ev.: Joh 21,15-17.
23. *grøn*. **30.ALM.SØNDAG**. (II Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Sir 35,15b-17.20-22a
 V. SI 34,2-3.17-18.19+23
 R. Den hjælpeløse råbte, og Herren hørte ham.
2.L.: 2 Tim 4,6-8.16-18
 Ev.: Luk 18,9-14
24. *grøn*. Mandag i 30.alm.uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. **Antonius Maria Claret**, biskop (†1870)
 V. SI 1,1-2.3.4+6
 R. Vi skal ligne Gud som hans kære børn.
 L.: Ef 4,32—5,8 Ev.: Luk 13,10-17
25. *grøn*. Tirsdag i 30.alm.uge. (II Ps).
 V. SI 128,1-2.3.4-5
 R. Lykkeligt hver den, der frygter Herren.

- L.: Ef 5,21-33 Ev.: Luk 13,18-21
26. *grøn*. Onsdag i 30.alm.uge. (II Ps).
 V. SI 145,10-11.12-13ab.(13cd)-14
 R. Trofast er Herren i alle sin ord.
 L.: Ef 6,1-9 Ev.: Luk 13,22-30
27. *grøn*. Torsdag i 30.alm.uge. (II Ps).
 V. SI 144,1.2.9-10.
 R. Lovet være Herren, min klippe.
 L.: Ef 6,10-20. Ev.: Luk 13,31-35.
28. *rød*. Fredag. SIMON OG JUDAS, apostle (f)
Gl.Ap.pf.
 L.: Ef 2,19-22
 V. SI 19,2-3.4-5ab
 R. Deres tale er nået til jorderigs ende.
 Ev.: Luk 6,12-19
29. *grøn*. Lørdag i 30.alm.uge. (II Ps).
 Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.
 V. SI 42,2.3.5bcd
 R. Min sjæl tørster efter den levende Gud.
 L.: Fil 1,18b-26 Ev.: Luk 14,1.7-11
30. *grøn*. **31.ALM.SØNDAG**. (III Ps).
 ✠ *Gl. Cr. Alm.S.pf.*
1.L.: Visd 11,22—12,2
 V. SI 145,1-2.8-9.10-11.13cd-14
 R. Jeg vil prise dit navn for evigt og altid,
 min Gud og konge.
2.L.: 2 Tess 1,11—2,2
 Ev.: Luk 19,1-10
Kollekt for verdensmissionen
31. *grøn*. Mandag i 31.alm.uge. (III Ps).
 V. SI 131,1.2.3.
 R. Herre, bevar min sjæl i fred hos dig.
 L.: Fil 2,1-4. Ev.: Luk 14,12-14.

Bønnens Apostolat

Oktober

Generel intention: Journalister

At journalister i deres arbejde altid må være motiveret af respekt for sandheden og en stærk etisk tilskyndelse..

Missionsintention: Verdensmissionsdagen
 At verdensmissionsdagen i alle kristne fællesskaber må forny evangeliets glæde og ansvaret for at forkynde det.

Biskoppens kalender

Oktober 2016

1. kl. 11.00: Diakonvielse i Domkirken
2. Caritas-dag i Sct. Albani Kirke Odense
3. kl. 08.00: Messe Karmel
4. kl. 09.00: Messe for medarbejderne på Gl. Kongevej
kl. 14.00 Møde i Økonomisk Råd
- 6.-8. Møde i CCEE i Monaco
- 9.-13. Pilgrimsrejse til det hellige land
16. Fejring af 100 års jubilæum for menigheden på Bornholm
17. Valfart til Rom
25. kl. 10.00: Møde i Biskoppeligt Råd
- 26.-28. Møde i COMECE, Bruxelles
29. kl. 10.00: Møde i Danske kirkers Råd
30. kl. 11.00: Messe i Domkirken

Katolsk Menighedspleje Mikkels Marked Søndag d. 25/9 2016

I Sankt Ansgar Menighedssal Bredgade 69

Program
Kl. 12 Åbner Markedet
Entre 10 kr. børn 5 kr.
Udtrækning på billetten hver time

Kom og oplev blandt andet
Bogantikvariat - loppetov -
Fiskedam - Restaurant m.m.

Kl. 17 Lukker Markedet

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk

Informationschef: Niels Messerschmidt
(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Annoncer og abonnement:
redaktion@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Pastor Dominique Tran Duc Than, Kirsten Krog, Michael Münchow, Poul Erik Magnussen, Beata og Jerzy Golubowski, Niels la Cour, Ulla Elmquist, Michael Howard Grant, Jørn Arpe Munksgaard, pastor Lars Messerschmidt.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,
1610 København V, tlf.: 3355 6040
kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6018.
E-mail: redaktion@katolskorientering.dk,
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske
husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15,
DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint
– distribueret oplag 11.500
ISSN 0902-297X

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure
på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

Åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Marianne Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten
i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften,
weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 14
som udkommer den **14. oktober**, skal være
KO i hænde senest den **26. september**.
Indlæg til Katolsk Orientering nummer 15,
som udkommer den **4. november**, skal være
KO i hænde senest den **17. oktober**.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) søger sekretariatsmedarbejder

DUK er den Katolske kirke i Danmarks officielle
børne- og ungdomsorganisation, med ca. 1800
medlemmer. Vores målgruppe er katolske børn og
unge i alderen 0-30 år. Vi arrangerer sommer- og
weekendlejre året rundt. Der ud over servicerer
og støtter vi vores lokalforeninger i hele landet. På
vores sekretariat er der 3 ansatte, hvor af du vil
være den ene.

Du vil dagligt være i kontakt med vores
medlemmer og frivillige, og du vil være en central
medarbejder på vores sekretariat.

Dine primære arbejdsopgaver bliver:

- Bogføring
- Kontakt til revisor
- Praktiske opgaver i forbindelse med afvikling af arrangementer:
- Bookning af lejrcentre, skoler m.m.
- Kontakt til rejsebureauer, DSB o. lign.
- Udarbejdelse af budgetter og regnskaber
- Bistå i udarbejdelsen af ansøgninger til fonde.
- Ansvarlig for medlemsregistrering
- Være medansvarlig for daglig drift af DUKs sekretariat

Vi forventer at du:

- Har kendskab til DUK og Den katolske Kirke
- Har erfaring fra at arbejde i en børne- og ungdomsorganisation
- Er udadvendt
- Er velformuleret i skrift og tale
- Har kendskab til moderne kommunikationsmidler
- Arbejder struktureret og følger op på opgaverne
- Kan fremvise ren straffeattest
- Er ferm bruger af officepakken

Stillingen:

Vi tilbyder en fuldtidsstilling på 37 timer pr. uge.
Du skal regne med at noget af arbejdstiden kan
ligge om aftenen og i weekenderne efter aftale.

Det praktiske:

Ansøgningen skal være os i hænde *senest 30. september 2016 pr. mail til job@duk.dk.*

Samtaler vil blive afholdt løbende. Forventet
tiltrædelse snarest, dog senest 1. november.

Vil du vide mere om stillingen er du velkommen til
at kontakte formand for DUKs hovedbestyrelse,
Christopher Bonde, på tlf. 60 15 95 51.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Flere kunder i forretningen?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering
når dit budskab ud til **mere end 11.000**
katolske læsere.

Skriv til redaktion@katolskorientering.dk
og hør mere om dine muligheder for at blive set
i et medie med mening.

Vultum Dei Quaerere – at søge Guds ansigt

Apostolisk konstitution om kvinders kontemplative liv.

Tekst: Pastor Lars Messerschmidt

GUDVIET LIV Den 29. juni i år udsendte pave Frans en apostolisk konstitution 'Om kvinders kontemplative Liv'. Denne konstitution skal ses i lyset af udviklingen og reformen af det gudviede liv i det hele taget, der tog sin begyndelse med 2. Vatikankoncil. Både pave Johannes Paul (1996) og pave Benedikt (2010) har i læremæssige skrivelser sat fokus på det gudviede liv.

Den gamle kirkelige tradition omtalte det gudviede liv som ordenslivet. Med den nye kirkeret af 1983 har man officielt ændret sprogbruget. Nu tales der om forskellige

former for 'gudviet liv', hvor af naturligvis det klassiske ordensliv er en vigtig del. Hele afsnittet om det gudviede liv begynder med en definition af det gudviede liv: "Det gudviede liv består i aflæggelse af de evangeliske råd og er en permanent livsform, hvor de troende følger Kristus mere nært under Helligåndens vejledning (canon 573 § 1).

Med et citat fra 2. Vatikankoncil definerer Johannes Paul det gudviede livs plads i Kirken således: "Det gudviede liv har sin plads i selve Kirkens hjerte som et afgørende element for dens mission, fordi

det "åbenbarer og fremstiller det kristne kalds inderste væsen".

I sin skrivelse *Oriente Lumen* siger samme pave: "Det monastiske liv (det gudviede liv) er i Orienten ikke forstået som en særlig form for liv for en særlig kategori af kristne, men på en særlig måde som et referencepunkt for alle kristne, alt efter de gaver Herren skænker enhver. Det monastiske liv præsenterer sig som en syntese af kristendommen". Denne indsigt, karakteristisk for den østkirkelige tradition, er af stor betydning for at forstå det gudviede liv hhv. ordenslivet i den vestlige tradition. Bag alle former ligger det samme kald til at følge efter Kristus. Det gudviede liv er ganske enkelt udtryk for det kristne liv, som alle døbte kan spejle sig i og hente inspiration fra. Paven kan derfor tilføje: "Det monastiske liv (gudviede liv) har altid været sjælen i de orientalske kirker".

Endelig vil jeg citere pave Johannes Paul for følgende interessante udtalelse: "Nonnerne repræsenterer en model for det

specielle kvindelige i Kirken [...] Et synlig tegn på Guds moderskab".

Dermed kommer vi til pave Frans' skrivelse om 'kvindernes kontemplative liv', som er genstand for denne artikel. Paven begynder med at slå fast, at alle mennesker fra Skaberens hånd er udstyret med en længsel efter Gud, den Absolutte, og han citerer kirkefaderen Augustin: "Du har skabt os for dig, og vore hjerter er urolige, indtil de finder hvile i dig". I dåben er enhver kristen og enhver gudviet person kaldet til at begive sig på pilgrimsvandring for at søge den sande Gud, siger paven. Denne vandring finder sit særlige udtryk i gudvietheden som sådan og især i det monastiske liv, som paven så vil sætte fokus på. Hvorfor? "Det kontemplative monastiske liv, som hovedsagelig består af kvinder, har sine rødder i klosterets stilhed [...] Kvinders kontemplative liv har altid i Kirken [...] repræsenteret dens bedende hjerte". Paven slutter afsnittet med en appel til de

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strekcode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 13
23. september 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

kontemplative søstre: "Jeres liv skal være som dagens første lys, der baner vej for dagen: Vis os Ham, som er vejen, ved jeres forvandlede liv og ved enkle ord født i stilheden ... Forkynd for os ligesom Maria Magdalene påskemorgen: Jeg har set Herren" (Joh 20,18).

Under henvisning til instruktionen 'Ny begyndelse fra Kristus' (19. maj 2001) opfordrer han alle gudviede personer til kontinuerligt at kontemplere Kristi ansigt. "Denne instruktion", siger han, "fremstiller de klausurerede munke og nonner som det ypperste i Kirken, hvad angår korbøn og stille bøn og priser dem samtidig for at altid at have haft tidebønnen og eukaristien som centrum i deres daglige liv".

Mange ting har ændret sig, siger paven, i de sidste halvtreds år i samfundet siden konciliet. Derfor er det nødvendigt at fastholde det kontemplative livs fundamentale værdier. Disse værdier kan og skal udfordre den nutidige mentalitet. Det er pavens formål med denne skrivelse. De kontemplative nonners livsform er en unik måde at følge efter Kristus på. En uvurderlig og nødvendig gave, som Helligånden til stadighed opvækker i Kirken.

"Det gudviede liv er historien om en passioneret kærlighed til Herren og til menneskeheden", skriver paven og fortsætter: "I det kontemplative liv udfolder denne historie sig dag efter dag i en passioneret længsel efter af se Guds ansigt i en intim relation til ham". I dette kontemplative liv er især nonnerne Kirkens stemme, når de uophørligt lovpriser, takker og bønfalder Gud for hele menneskeheden. Paven nævner specielt hjertets indre celle, klosterets ensomhed og det "broderlige" fællesskab som karakteristisk for kontemplative nonner. De er derfor et

billede på Kristus, der søger Faderen på ensomme steder.

Kirken har altid betragtet Jomfru Maria som summa contemplatrix, den der mere end nogen anden har kontempleret det mysterium, som var i hende, da hun undfangede Guds Søn. For hende var Gud unum necessarium, det eneste fornødne. Sådan er det også for kontemplative nonner. I kontemplationen ser de tingene med åndelige øjne, dvs. de ser verden og menneskene, sådan som Gud gør det. Helligånden forvandler deres syn på Gud og på mennesker.

Paven nævner også, at det kontemplative liv kan blive en åndelig kamp, som kan blive til velsignelse for hele Kirken. Den farligste fristelse for kontemplative er den, som ørkenfædrene kalder 'middagsdjevlen', som er fristelse til apati, rutine, mangel på begejstring og paralyserende sløvhed. Det fører til melankoli og håbløshed, som er djævelens kostbareste gift.

Paven ønsker at hjælpe kontemplative kvinder ved at pege på tolv aspekter: Formation, bøn, Guds ord, eukaristien og bodens sakramenter, det søsterlige livsfællesskab, autonomi, føderationer, klostret, arbejde, stilhed, sociale medier og askese. Disse tolv aspekter skal tilpasses de enkelte ordenstraditioner og klostre. Paven har til slut opstillet nogle regler på disse område og stiller i udsigt, at der vil blive udarbejdet nærmere retningslinjer. Jeg kan ikke her gennemgå alle disse aspekter, men vælger nogle ud, som måske har læsernes særlige interesse.

Den liturgiske og personlige bøn er fundamental. Den er hjertet i alt gudviet liv, men ganske specielt i det kontemplative liv. Mange personer i dag, siger paven, ved ikke, hvordan de skal bede. Mange føler

ikke behov for at bede eller begrænser deres behov til et minimum. Den liturgiske bøn i klostrene er en bøn på vegne af alle mennesker og for alle mennesker, understreger paven. Paven viger ikke tilbage for at sige under henvisning til Moses' bøn i ørkenen, "at menneskehedens skæbne i dag som dengang afgøres af kontemplative kvinders bedende hjerter og opløftede hænder". Derfor opfordres nonnerne af paven til at forblive trofaste i den liturgiske og personlige bøn. Han siger: "Jeg tilskynder jer til ikke at foretrække noget frem for 'opus Dei' (gudstjenesten)" under henvisning til Sankt Benedikts kendte ord. At kunne bede på denne måde kræver træning og fortsat udvikling i ens bønsliv.

Derfor nævner paven helt specielt den centrale rolle *lectio divina* altid har haft og altid skal have. Paven siger: "Lectio divina, at læse Guds ord under bøn, er en kunst, der hjælper os til at komme fra den bibelske tekst til livet". Nonners hele dag skal organiseres omkring Guds ord. Her griber paven tilbage til de oldkirkelige traditioner; men det har kun mening, hvis læsning af Guds ord bliver til kærlighedsgerninger.

Naturligvis nævnes også eukaristien og bodens sakramente som hjørnestene i det kontemplative liv og helt specifik værdien af at forlænge messen med eukaristisk tilbedelse. I denne forbindelse vil jeg for egen regning pege på et problem, som vist nok er ret så universelt. Både messe, skriftemål og eukaristisk tilbedelse forudsætter, at der er præster. Historisk har det ofte været et problem at betjene nonneklostre præsteligt, især hvis de lå på landet. Det er i vore dage ikke blevet mindre. Den hellige Birgitta løste problemet for sine nonneklostre, idet hun bestemte, at der i hvert kloster skulle være en afdeling af

brødre og præster, der netop kunne betjene søstrene og pilgrimmene sakramentalt og med forkyndelse. En genial løsning, men den var måske for avanceret i Middelalderen og senere, fordi den var nordisk og ikke latinsk. Men det fungerede. Denne model er 'uddød' i dag.

Paven udtaler til slut sin taknemmelighed over de kontemplative kvinder og understreger deres betydning for hele Kirken. Den apostolske konstitution slutter med nogle regler, der skal tilgodese det her beskrevne kontemplative liv. Disse regler skal følges op af nye bestemmelser udarbejdet af kongregationen for det gudviede liv.

Der er ingen tvivl om, at paven er bekymret over manglen på kald til det gudviede liv i det hele taget, også til det kontemplative liv. Hvis det er så vigtigt, som han siger i sin skrivelse, er det jo næsten en katastrofe for Kirken, at der mangler kald til det gudviede liv og til det kontemplative liv. I Danmark har vi nu kun tre klostre, der lever det monastiske og kontemplative liv. Det er synd at sige, at disse klostre er overfyldte og slet ikke med kald fra vort eget bispedømme. Måske skulle også vi blive dybt bekymret for vor lokale Kirkes åndelige liv og forstå, som paverne giver udtryk for det, at det gudviede liv og særligt kontemplative liv er vitalt for hele Kirken, for sognene, for vore institutioner og de enkelte katolikkers trosliv. Det gudviede liv er hjertet og livsnerven i Kirken.

Paven giver grønt lys

– for at indlede pater Jacques Hamels saligkårsproces.

Tekst: Niels Messerschmidt

FRANKRIG Bispedømmet Rouen i det nordvestlige Frankrig har indledt sin officielle saligkårsproces af pater Jacques Hamel, der blev brutalt myrdet af to IS-sympatisører i sommer. Det sker efter at de har modtaget et notat om, at pave Frans har givet dispensation for den 5-års karensperiode som normalt kræves, inden en saligkårsproces kan indledes.

Ærkebiskop Dominique Lebrun af Rouen kom med meddelelsen efter at have celebreret søndagsmessen den 2. oktober, der markerede genåbningen af kirken i Saint-Étienne-du-Rouvray hvor den 86-årige pater Jacques Hamel blev dræbt under morgenmessen den 16. juli.

Normalt skal en person have været død i mindst fem år, før et bispedømme kan indlede en officiel saligkårsproces. I nyere tid har der dog været eksempler, hvor man har fraveget denne regel, fx i forbindelse med den hellige Teresa af Kolkatas og den hellige pave Johannes Paul II's saligkårsprocesser.

Den franske Bispekonference meddelte den 2. oktober, at Vatikanets helgenkårs-kongregation havde meddelt ærkebiskop Lebrun om pave Frans' dispensation for 5-års reglen.

'Genåbningsmesse' med fokus på tilgivelse, fred og forsoning

Som tak for pavens "ekstraordinære gestus" valgte ærkebiskop Lebrun at indlede saligkårsprocessen samme dag, som pater Hamels sogn genåbnede. Til lejligheden celebrerede ærkebiskoppen en særlig messe, der begyndte med en procession fra sognets præstegård til kirkens dør, som han efter en kort tale

genåbnede. 'Genåbningsmessen' bød på skriftlæsninger, en særlig bodsritus og en messe, alle med fokus på temaerne tilgivelse, fred og forsoning.

Under en mindemesse for den myrdede præst i Vatikanet den 14. september udtrykte pave Frans sin klare overbevisning om, at pater Hamel var martyr. I mindemessen deltog ærkebiskop Lebrun, Hamels søster og omkring 80 medlemmer fra bispedømmet Rouen. Efter messen spurgte ærkebiskop Lebrun paven, om han ville

Pave Frans foran billedet af den myrdede franske præst under mindemessen i Vatikanet den 14. september. Foto: L'Osservatore Romano.

signere et billede af pater Hamel. Billedet skulle overrækkes til de tre ordenssøstre, som deltog i morgenmessen, da pater Hamel blev myrdet, men som var forhindrede i at deltage i mindemessen i Rom.

"Efter at have hilst på alle, signerede han billedet og sagde til mig: 'Du kan anbringe billedet i kirken, fordi han [p. Hamel] er salig nu. Og hvis nogen siger til dig, at det har du ikke lov til, kan du fortælle dem at paven har givet tilladelse til det'", sagde ærkebiskop Lebrun på den efterfølgende pressekonference.

Pater Jacques Hamel blev født i 1930 i Darnétal, en arbejderforstad til Rouen. Han blev præsteordineret i 1958 og virkede som præst i blandt andet Cléon, en arbejderby i Normandiet. I 2008 kunne han fejre sit 50-års præstejubilæum.

Katolske biskopper efterlyser strammere immigrationslov

Kommer i kølvandet på Merkels 'åbne dør' politik.

TYSKLAND De tyske katolske biskopper efterlyser en ny og strammere immigrationslov, der tager højde for folks "forskellige motiver" for at søge asyl i Tyskland, rapporterer *The Tablet*. Efter afslutningen på bispekonferencens efterårsplenarmøde sagde dens formand, kardinal Reinhard Marx til journalisterne, at det er vigtigt at erkende, at mange migranter udelukkende søger mod Tyskland af økonomiske grunde.

Sidste år betød forbundskansler Angela Merkels 'åbne dør' politik, at ca. 890.000 migranter fik asyl i Tyskland. På daværende tidspunkt nød hendes politik bred folkelig opbakning; men stemningen er siden vendt og indvandrerkritiske partier fik ved det seneste regionsvalg mange stemmer på bekostning af Merkels CDU-parti.

De katolske biskopper efterlyser derfor

Forbundskansler Angela Merkels 'åbne dør' politik resulterede sidste år i, at ca. 890.000 flygtninge og migranter opnåede asyl i landet. Nu efterlyser landets katolske biskopper en strammere immigrationslov, som tager højde for folks "forskellige motiver" for at søge asyl i Tyskland. Foto: Fabrizio Bensch/Reuters.

en ny immigrationslov, fordi Tyskland "tydeligvis" er blevet et immigrationsland, forklarede kardinal Marx. Kardinalen oplyste, at landets 27 katolske bispedømmer alene i årets første syv måneder tilsammen har brugt mere end 80 millioner euro på at hjælpe flygtninge; 52 millioner euro er brugt på projekter i Tyskland, mens 27 millioner euro er sendt videre til udenlandske kriseområder. Disse tal inkluderer ikke de beløb, som forskellige ordenssamfund og katolske foreninger har brugt på flygtningehjælp eller på den midlertidige indkvartering af godt 28.000 flygtninge i 1.381 kirkelige bygninger.

Kardinal Marx forsikrer dog om, at Den tyske Bispekonference fortsat støtter arbejdet mod en integreret og politisk Europæisk Union trods udfaldet af Brexit-afstemningen tidligere i år. Men på grund af den faldende folkelige opbakning rundt om i EU's medlemslande mod yderligere europæisk integration, efterlyser de tyske biskopper en "debat om Europas fremtid".

NM

Missionssøndagen

Missionsbefalingen forpligter os også i dag. Læs mere på side

5

Johannes Jørgensen

Johannes Jørgensen Selskabet udgiver ny antologi. Læs mere på side

7

NSG på Østerbro

Rapport fra det eneste katolske gymnasium i Danmark.

Læs mere på side

8-9

Kirken i Danmark

Kirkejubilæer, Sankt Franciscus Kirke, kirkekunst, Caritas årsmøde og meget mere. Læs mere på side

11-12

KO mener

Byg broer

I sluteklæringen fra Justitia et Pax-kommissioners møde i Luxembourg 30. september-3. oktober hedder det, at "mange mennesker er dybt bekymrede over sikkerhedssituationen i Europa i dag, og med rette: Fra terrorangreb til cyberkrigsførelse, fra flygtningekrise til klimaforandringer, fra stigende økonomisk ulighed og social uretfærdighed til høj arbejdsløshed, fra økonomisk krise til Brexit er europæerne i dag udfordret på den sociale, kulturelle, økonomiske og politiske orden, der har været garant for Europas sikkerhed".

Sikkerhed er vigtig og noget positivt, fremhæver J&P, for det beskytter menneskets værdighed og er en forudsætning for frihed. Og ægte sikkerhed hænger nøje sammen med retfærdighed og menneskerettigheder, for adskilles de, bliver de årsag til konflikt og udelukkelse. Men en ægte sikkerhed forudsætter, at man lever i fred med sin næste uanset nationalitet, hudfarve, religion eller økonomisk status.

J&P advarer mod idéen om, at Europa kan opnå sikkerhed ved at bygge mure - for de skaber blot udelukkelse, diskrimination og uretfærdighed. Kommissionerne mener derfor, at Europas sikkerhed kun sikres gennem tiltag, som gør hele verden mere retfærdig. "Europas institutioner er nødt til at se udover deres umiddelbare krise for at adressere de grundlæggende årsager. Dette fordrer et nyt tankesæt, som tager afsæt i den nye virkelighed: At vi lever i en verden med begrænsede ressourcer og at en verdensorden baseret på territoriale stater ikke kan kontrollere cyberspace. Vi må ikke glemme, at truslerne mod vor egen sikkerhed i højere grad kommer indefra end udefra".

I budskabet understreges det, at fred er andet og mere end sikkerhed, for målet må i sidste ende være at sikre det enkelte menneskes værdighed. Når stater kæmper for at garantere borgernes sikkerhed, hænger det derfor uløseligt sammen med borgernes individuelle samfundsansvar. Og som kristne er vi kaldede til - gennem vore daglige valg og handlinger - at vidne om et samfund, som respekterer retfærdighed og menneskets værdighed.

J&P opfordrer EU og de europæiske lande til at omfavne en ægte fredspolitik baseret på en integreret menneskelig udvikling og en ikke-volds politik, der respekterer alle mennesker. Politikere og beslutningstagere må sikre, at de love, de vedtager og deres holdninger og sprogbrug respekterer menneskets værdi og retsprincipper, og at akademikere i deres analyse af nye koncepter for nutidens udfordringer tilbyder et perspektiv, som gælder for alle. Medierne og de sociale medier må i endnu højere grad være sig deres etiske ansvar bevidst, og fordømme hadefulde ytringer og undgå at fremme stereotyper, men altid fremhæve det menneskelige perspektiv i deres budskaber.

Endelig er kirkerne kaldede til at være fredens sakramente til gavn for hele verden og et synligt eksempel på, hvordan retfærdighed og menneskerettigheder sammen med sikkerhed danner grundlaget for ægte fred, mens vi som europæiske borgere har et medansvar for at opbygge et mere trygt og fredeligt samfund gennem dialog og omsorg for næsten. NM

Ung kristen arresteret for 'digital blasfemi'

Kontroversiel blasfemilov atter i fokus.

PAKISTAN Den 16-årig kristne Nabeel Masih er blevet anholdt, efter at jævnaldrende har anmeldt ham for at dele et billede af Khana-e-Kaaba på Facebook, hvilket de mente var krænkende. Khana-e-Kaaba er den centrale bygning i Islams helligste moské i Mekka.

Hændelsen skete i en landsby i Punjab og drengen anklages for at forbrudt sig imod § 259A i landets straffelov, som fastslår, at fornærmelser mod Islam er en forbrydelse.

Den kristne advokat Aneeqa Maria Anthony fra NGO-netværket *The Voice* fortæller til *Vatican Insider*, at de omkring 30 kristne familier i landsbyen nu frygter for hævnaktioner, hvilket tidligere har været tilfældet ved lignende sager om påstået blasfemi.

Nabeel Masih er forældreløs og forsørger som ufaglært fabriksarbejder en familie med seks børn. "Disse folk har ikke råd til at søge juridisk bistand", forklarer Anthony. Ifølge familiemedlemmer og venner er Nabeel "en intelligent og følsom dreng, der aldrig kunne finde på at såre andre. Det er helt indlysende tale om en sag, hvor jævnaldrende arbejdskolleger forsøger at få ham ned med nakken".

Digital blasfemi i vækst

Der er dog ikke tale om den første sag om 'digital blasfemi' i Pakistan, idet beskyldninger om påstået blasfemi på internettet eller de sociale medier er i vækst i disse år.

Den katolske biskop Samson Shukardin af Hyderabad, som udover at sidde i bispekonferencens Justitia et Pax-kommission er en kendt advokat og har forsvaret flere sager i retten, siger til *Vatican Insider*, at "der er tale om ganske delikate sager, hvor det er overordentligt svært at opnå retfærdighed".

De mange sager om påstået blasfemi har skabt stigende frygt for at landets i forvejen kontroversielle blasfemilov bliver misbrugt. Ofte bruges den som påskud til at løse private stridigheder, der intet har med religion af gøre.

Efter pres fra kirkesamfund og civile NGO-organisationer har pakistanske institutioner nu besluttet at undersøge problemet om misbrug af loven. Landets menneskerettighedskommission har desuden meddelt, at man vil drøfte problemet med juridiske eksperter, religiøse lærde og akademikere fra andre kompetente organer som fx Rådet for Islamisk Ideologi - ikke med henblik på at ændre loven, men for at sikre en retfærdig implementering af loven. Det kommer, efter at mange uskyldige pakistanere fra alle religiøse trosretninger har mærket lovens negative konsekvenser.

Af Pakistans omkring 200 mio. indbyggere er godt 4 mio. kristne og lige så mange hinduer. Landet har en af verdens strengeste blasfemilove og loven, som landets diktator Mohammad Zia-ul-Haq indførte i 1986 uden om parlamentet, straffer blasfemi med livstidsfængsel eller dødsstraf.

Den kristne kvinde Asia Bibi, som er dømt til døden for at have fornærmet Islam, er blevet et verdenskendt offer for Pakistans kontroversielle blasfemilov. Hendes sag vil i oktober blive behandlet i Pakistans højesteret som tredje og sidste fase i en langstrakt retssag. Foto: ChurchTimes.

Ifølge de pakistanske biskoppers Justitia et Pax-kommission er 200 kristne, 633 muslimer, 494 ahmadiyya'er og 21 hinduer (i alt mere end 1.300 sager) blevet anmeldt for blasfemi i perioden 1987-2013. Alene i 2014 blev der indgivet 1.400 klager, og i de seneste tredivede år er 70 personer, anklaget for blasfemi, blevet dræbt ved vilkårlige henrettelser. NM

Roms chefsorcist død

Hævdes at have udført over 70.000 eksorcismer.

EKSORCISME Den karismatiske pater Gabriele Amorth, bispedømmet Roms chefsorcist, døde efter længere tids sygdom den 16. september, 91 år gammel. Pater Amorth var blandt andet kendt for at hævde, at onde kræfter virkede inden for Vatikanets mure, at Harry Potter-bøgerne fik børn til at tro på sort magi, ligesom han advarede mod at praktisere yoga.

Pater Amorth blev i 1985 udnævnt til chefsorcist i bispedømmet Rom, og han var en respekteret person i Italien: Den italienske stat hædrede ham således i 2015 for hans rolle i kampen mod nazismen under 2. Verdenskrig. Udover at skrive adskillige bøger, bl.a. *An Exorcist Tells His Story* og *An Exorcist: More Stories*, arbejdede pater Amorth også for det italienske katolske magasin *Famiglia*

Cristiana og radiostationen *Radio Maria*.

Ifølge det italienske nyhedsbureau ANSA skulle pater Amorth have udtalt, at han har været konfronteret med ægte dæmonisk besættelse i godt hundrede tilfælde. I et interview med *Vatikanradionen* i 2006 sagde han, at "eksorcisme er noget, man må tro på, fordi der sker ting, som fornuften ikke kan forklare".

Eksorcisme vandt frem i Den katolske Kirke under den hellige Johannes Paul II og den polske pave forsøgte ved flere lejligheder at overbevise skeptikere om djævlens realitet i verden i dag. Under hans pontifikat udsendte Vatikanet retningslinjer om djævluddrivelse.

Alle katolske bispedømmer har en official eksorcist udnævnt af biskoppen - eller som er biskoppen selv. Det varierer dog fra

Pater Gabriele Amorth, der var formand for International Association of Exorcists, menes at have udført over 70.000 eksorcismer. Foto: Twitter.

bispedømme til bispedømme, i hvor høj grad eksorcisme anvendes. NM

Ny generalsekretær for EU's biskopper

Dominikaner chef for COMECE's sekretariat..

UDNÆVNELSE Pater Olivier Poquillon OP er udnævnt til ny generalsekretær for Kommissionen af Bispekonferencer i EU (COMECE). Pater Poquillon er født i Paris i 1966, og indtrådte efter studier i international lov i noviciatet hos dominikanerne i 1994 og blev præsteviet i 2001.

Blandt hidtidige opgaver har han fungeret

som Vatikanets ekspert i Europarådet og som militær kapellan i Balkan, Afrika og Mellemøsten. Han har også stået i spidsen for den fransksprogede afdeling af dominikanernes Justitia et Pax-kommission.

Efter at have undervist på universitet i Mosul i Irak, var p. Poquillon i årene 2008-2013 dominikanerordenens faste delegerede ved FN og han har siden været

prior for ordenskonventet i Strassburg.

Pater Poquillons nye arbejdsplads, COMECE, er sammensat af delegerede fra de katolske bispekonferencer i EU's 28 medlemsstater. Den nordiske Bispekonference repræsenteres ved biskop Czeslaw Kozon. Organet overvåger og analyserer den politiske proces i EU på de områder, der har Kirkens interesse, ligesom den forsøger at bidrage til de relevante processer. NM

Katolske og ortodokse teologer 'vedtager skelsættende aftale'

Et gennembrud i spørgsmålene om synodalitet og primat.

Tekst: Niels Messerschmidt

ØKUMENI En gruppe fremtrædende katolske og ortodokse teologer er på deres møde i Chieti, Italien, blevet enige om, hvordan begrebet 'autoritet' skal forstås og forvaltes inden for kristendommen, så spørgsmålet ikke længere udgør en forhindring på vejen mod kirkelig enhed.

Den fælles kommission for teologisk dialog mellem Den romersk-katolske Kirke og Den ortodokse Kirke godkendte på deres 14. plenarmøde den 16.-21. september dokumentet *Synodality and Primacy in the First Millennium: Toward a Common Understanding in Service to the Unity of the Church* (Synodalitet og primat i det første årtusinde: Mod en fælles forståelse til tjeneste for Kirkens enhed).

'Primat' refererer til ærkebiskoppers eller pavens autoritet, mens 'synodalitet' refererer til den autoritet, som udøves kollegialt af bispekollegiet i Vesten eller af bispesynoderne i de østlige kirker.

Mens de ortodokse patriarker anerkendes som åndelige overhoveder og har autoritet på visse områder af det kirkelige liv, har de ikke samme jurisdiktion som paven har over Den katolske Kirke og især over bispedømmerne i den latinske del af Kirken.

Monsignor Andrea Palmieri, sekretær for den teologiske kommission og medlem af det Pavelige råd for fremme af kristen Enhed, udtalte til *Catholic News Service* den 23. september, at dokumentet er ved at blive oversat og herefter vil blive offentliggjort 'så hurtigt som muligt'.

26 ortodokse biskopper og teologer (to fra hver af tretten af de 14 ortodokse kirker) og 26 katolske biskopper og teologer deltog i mødet. Som den eneste ortodokse kirke

havde Den bulgarsk-ortodokse Kirke ikke sendt repræsentanter til mødet.

Ifølge sluterklæringen fra mødet var repræsentanter for Den georgisk-ortodokse Kirke uenige med "visse afsnit" i dokumentet. Deres indvendinger vil fremgå af en fodnote til dokumentet, ifølge en rapport fra mødet offentliggjort på Den russisk-ortodokse Kirkes hjemmeside, skriver Cindy Wooden på netsitet *Cruz*.

Referencepunkt og inspirationskilde

Selv om hyrdeembedet udviklede sig forskelligt i kirkerne i Øst og i Vest, herskede der dog fuld enighed i mere end tusind år.

"Idet den anerkender den nuværende mangfoldighed i Kirkens erfaringer, anerkender kommissionen samtidig kontinuiteten i de teologiske, kanoniske og liturgiske principper, som har udgjort

På deres 14. plenarmøde har medlemmerne af Den fælles kommission for teologisk dialog mellem Den romersk-katolske Kirke og Den ortodokse Kirke blandt andet drøftet spørgsmålene om synodalitet og primat i den tidlige Kirke. Foto: Moskva-patriarkatets hjemmeside.

fællesskabsbåndet mellem Øst og Vest", hedder det i sluterklæringen.

"Denne fælles forståelse er et referencepunkt og en stor inspirationskilde for såvel katolikker som ortodokse i deres bestræbelser på at genoprette fuldt fællesskab i dag", hedder det. "På dette grundlag må begge [Kirker] overveje hvordan synodalitet, primat og deres indbyrdes forbundenhed skal opfattes og udøves i dag og fremover".

Den nu godkendte tekst har gennemgået flere revisioner siden det første udkast blev skrevet i 2012.

I dets rapport fra mødet skriver Den russisk-ortodokse Kirke, at dets repræsentanter opfordrede til en diskussion om 'uniatisme' – et begreb, som bruges til at beskrive udviklingen og den fortsatte tilstedeværelse af de katolske Østkirker, der er i fuldt fællesskab med Rom, men deler åndelig og liturgisk arv med de ortodokse kirker.

En anstødssten

Den russisk-ortodokse metropolit Hilarion af Volokolamsk, chef for Moskva-patriarkatets afdeling for eksterne kirkelige relationer, fortalte kommissions medlemmer, at tilstedeværelsen af katolske Østkirker "fortsat udgør en anstødssten i de ortodokse-katolske relationer".

Den katolske-ortodokse kommission har drøftet emnet flere gange tidligere og vedtog i 1993 en erklæring, hvori det hedder, at katolske østkirker har ret til at eksistere, og at individuelle kristne har ret til at følge deres samvittighed, når de vælger kirkeligt tilhørsforhold.

Men samtidig understreges det, at modellen som blev brugt i det 16. og 17. århundrede – en form for delvist fællesskab, hvor store grupper af østlige kristne erklærede deres enhed med Den katolske Kirke, mens andre fastholdt deres ortodokse identitet – ikke er en model at efterstræbe for fremtiden.

pave Frans bedt de nationale bispekonferencer om selv at vælge en passende dato til bøn for overgrebsofferne. Når paven ikke selv fastsætter datoen skyldes det, at mange bispekonferencer allerede har indført særlige bode- og bededage for overgrebsofferne, oplyser pater Zollner til *Catholic News Service*.

NM

Kort nyt

Kritiserer tysk kirkeskattemodel

PAVEBOG I en ny interviewbog *Letzte Gespräche* fra journalist Peter Seewalds hånd kritiserer pave emeritus Benedikt XVI den tyske kirkeskattemodel: "Jeg har min store tvivl om det nuværende kirkeskattesystem er det rigtige. Den automatiske ekskommunikation af ikke-betalere er efter min mening uholdbar".

Pave emeritus er også kritisk over måden Kirken i landet er organiseret: "I Tyskland har vi skabt en professionel og højt lønnet katolicisme af ofte fastansatte lægkatolikker, hvilket skaber en slags fagforeningsmentalitet i Kirken".

Disse medarbejdere, siger Benedikt, betragter Kirken udelukkende som en arbejdsgiver, man kan være kritisk overfor. Og de mange lønnede medarbejdere udgør et unødvendigt "ikke-kirkeligt bureaukrati". "Denne udbredte afhængighed af penge gør mig trist, og den deraf følgende bitterhed og kynisme er udbredt i tyske intellektuelle kredse", siger pave emeritus.

Sekretariat for forfulgte kristne

STØTTETILTAG Ungarn har oprettet et regeringssekretariat, som med et årligt budget på 3 mio. euro skal hjælpe forfulgte kristne rundt om i verden.

"Ungarn betragter sig selv som et kristent land og kærer sig for kristnes situation overalt i verden", siger Eduard von Habsburg, landets ambassadør i Vatikanet, til *National Catholic Register* om baggrunden for at oprette regeringskontoret.

"På sin vis har det at forsvare kristne her i Europa nærmest fået karakter af, at det handler om at udelukke andre befolkningsgrupper", tilføjer han.

Ifølge avisen *Magyar IDOK* vil det nye kontor "på effektiv måde og med regeringens bemyndigelse bekæmpe alle former for kristenforfølgelse".

Idéen til oprettelsen af regeringskontoret udsprang af et møde mellem Ungarns premierminister Viktor Orban og pave Frans i slutningen af august.

International bededag for overgrebsoffer

Skal sætte fokus på et smertefuldt kapitel i Kirkens historie.

BEDEDAG Sidste måned bød på flere nye tiltag i rækken af nye initiativer til at styrke Kirkens indsats på overgrebsområdet. I en pressemeddelelse den 12. september oplyser Den pavelige Overgrebskommission, at pave Frans har besluttet at indstifte en international bededag for overgrebsofferne, og at paven lægger det ud til bispekonferencerne selv at afgøre, hvornår den tilbagevendende bededag skal markeres i deres bispedømmer. Desuden er medlemmerne af pavens overgrebskommission begyndt deres arbejde med at undervise og uddanne nye biskopper og Vatikanets større kontorer om 'best practices' på området. Senest har de undervist medlemmerne af Kongregationen for institutter for Konsekret liv og selskaber for Apostolisk liv og medlemmerne af Det pavelige kirkelige Akademi, som uddanner præster til Vatikanets diplomatiske korps.

Overgrebskommissionen, der mødtes i Rom i september, har også medvirket på træningsseminarer organiseret af Kongregationen for biskopperne og Kongregationen for folkenes evangelisering. Marie

Collins, medlem af kommissionen og selv et overgrebsoffer, talte på et møde den 11.-18. september for nyudnævnte biskopper i missionslande; to af kommissionens andre medlemmer, jesuitpater og psykolog Hans Zollner og ærkebiskop Charles J. Scicluna af Malta, Vatikanets tidligere chefanklager i overgrebsager, har tidligere talt om emnet på flere møder med præster.

Overgrebskommissionen har desuden færdiggjort en skabelon, som skal hjælpe kirkelige organer – fra bispekonferencer til katolske foreninger – med at udarbejde retningslinjer til at forebygge og at reagere på overgreb på en hensigtsmæssig måde.

Idéen med en international bededag for overgrebsoffer kommer fra et canadisk overgrebsoffer, og den pavelige overgrebskommission er gået videre med idéen og har nu udarbejdet et udkast til en sådan bededag, fordi "bøn er en del af helbredelsesprocessen for såvel overgrebsofferne som de troendes fællesskab" og fordi en offentlig bededag vil hjælpe med at øge bevidstheden om det, hedder det i pressemeddelelsen.

Efter at have fået forelagt forslaget, har

AKUT HUSLY SØGES

Desværre sker det, at au pairs bliver sat på gaden af værtsfamilien, eller selv forlader hjemmet på grund af noget, de bliver udsat for.

Kan du hjælpe ved at tilbyde husly i mindst et døgn? Så kan Caritas gennem Au Pair Network lettere give retshjælp og rådgivning i disse risikable situationer.

Skriv uforpligtende til Au Pair Koordinator Kamilla Golubowski for at høre mere: kgo@caritas.dk

Kina vil holde religiøse samfund i kort snor

Nye og strammere regler på området er undervejs.

Tekst: Niels Messerschmidt

STRAMNINGER Katolske iagttagere advarer om, at nye og strammere regler for religionsudøvelse i Kina vil lægge en alvorlig dæmper på Kirkens aktiviteter ved at begrænse dens kontakt til udlandet og ved at udskrive store bøder for ulovlige og uautoriserede aktiviteter.

"I forhold til tidligere lovforslag er disse reguleringer mere restriktive, fordi de henviser til landets nationale sikkerhed", siger Anthony Lam fra Holy Spirit Study Centre i bispedømmet Hong Kong.

"De vil ikke gøre den store forskel for den katolske undergrundskirke i Kina, da den allerede er ulovlig. Men de vil få indflydelse på den åbne Kirkes menigheder, der fremover skal indrapportere alt til myndighederne".

Den 74-sider lange lovtekst, der blev offentliggjort 8. september og forventes implementeret i denne måned, strammer kontrollen med udenlandske præster og religiøs aktivitet på nettet, ligesom den sanktionerer bøder på op til 200.000 Yuan (ca. 200.000 kroner) for "ulovlige religiøse aktiviteter" som fx uautoriserede pilgrimsture.

Anthony Lam sagde til *Catholic News Service* 30. september, at udkastet er langt mere vidtgående end de nuværende regler fra 2005, og at de afspejler statsadministrationen for religiøse anliggendes forsøg på "at styrke sin magt over religionerne".

Han forklarer, at de nye stramninger står

i skærende kontrast til de seneste drøftelser mellem de kinesiske myndigheder og Vatikanet, hvor Vatikanets statssekretær kardinal Pietro Parolin udtrykte forsigtig optimisme efter samtalerne.

Vil imødegå 'fremmed indblanding'

Pater Paul Han Qingping fra den katolske Jinde-bistandsorganisation siger, at den kinesiske regering har "optrappet sin religionspolitik" på grund af "internationale og hjemlige udfordringer med fx religiøs terrorisme".

Qingping forudsiger, at stramningerne kan "skabe en del ulemper og restriktioner" for religiøse samfund i landet og navnlig Den katolske Kirke, hvis "universelle karakter og især dens tætte bånd til Vatikanet" er en alvorlig kilde til bekymring for myndighederne, udtaler han til *Catholic News Service*.

"Men disse stramninger retter sig ikke alene mod Den katolske Kirke, som er ret lille sammenlignet med andre grupper, men gælder for alle religioner i Kina. Selv om den religionspolitiske situation langt fra er perfekt, bør man dog samtidig anerkende, at der er sket fremskridt. Det er tale om en udvikling og vi må væbne os med tålmodighed".

I en analyse af situationen skriver pater Bernardo Cervellera, redaktør for *AsiaNews*, at de nye stramninger går langt videre

end hidtidige restriktioner og kan betyde "døden for undergrundsmenighederne" i landet. Han peger på, at afsnit 44 i teksten forbyder "mission, at oprette religiøse foreninger eller udføre religiøse aktiviteter" i offentlige skoler, og den fastslår statens "ret til at tvinge og håndhæve den ateistiske og marxistiske lære i religiøse skoler".

"Den nye tekst er ideologisk forankret i den kommunistiske tænkemåde: Religiøse aktiviteter må overvåges og kontrolleres af staten på alle niveauer", forklarer Cervellera. "Når man læser teksten, fremstår religion som et suspekt og farligt fænomen, der kun accepteres, hvis den underlægges folkets regering".

Pater Cervellera tilføjer, at religiøse steder fremover kan være genstand for en kompliceret godkendelsesproces "på samtlige regeringsniveauer", hvilket sås af en nylig kampagne om "at reducere kristne

bygningers synlighed" sådan som det fx skete i Zheijian-provinsen tidligere i år.

Han siger videre, at der også vil blive strammet op omkring ansættelsen af udenlandske medarbejdere på katolske seminarer og andre institutioner, mens katolske biskopper, der ikke er godkendte af regeringen, ikke vil få lov at virke, ligesom loven også beskriver omtaler alvorlige sanktioner for grupper, som "accepterer at være underlagt fremmede magters dominans", skriver redaktøren for *AsiaNews*.

Den katolske Kirke i Kina menes uofficielt at have 14 mio. troende fordelt på 110 bispedømmer og mere end 100 biskopper. De kinesiske regler foreskriver, at kirkebygninger og nøglepersoner skal være registreret hos de kinesiske myndigheder, hvilket ca. 30 af de 100 katolske biskopper har nægtet at efterkomme.

Katolikkerne i Kina kan ligesom andre religiøse grupper imødesee et skærpet tilsyn efter vedtagelse af nye regler for religionsudøvelse i landet. Foto: Wu Hong, EPA.

Buenos Aires og Rom viser vejen

Til hvordan *Amoris Laetitia* skal fortolkes, skriver Sandro Magister:

SJÆLESORG Man skal se på Buenos Aires og Rom, hvis man vil vide, hvordan paven ønsker retningslinjerne i *Amoris Laetitia* fulgt, skriver vaticanisten Sandro Magister på www.chiesa.espressonline.it

Han henviser til et brev skrevet af pave Frans og adresseret til ærkebispedømmet Buenos Aires. Brevet blev ifølge Sandro Magisteri første omgang lækket til pressen og derefter offentliggjort på hjemmesiden for AICA den argentinske bispekonference. Magister henviser også til et 17 sider langt brev underskrevet af kardinal Agostino Vallini, kardinalvikar i bispedømmet Rom, og lagt ud på bispedømmets hjemmeside med anvisninger til fortolkning af *Amoris Laetitia*.

"Nu ved vi med sikkerhed hvilken fortolkning af *Amoris Laetitia* pave Frans autoriserer i sit bispedømme", skriver Sandro Magister, der i sin artikel især beskæftiger sig med det ottende kapitel i *Amoris Laetitia*, hvor fraskiltes og gengiftes adgang til sakramenterne behandles.

Kapitlet beskæftiger sig med gradualitet i sjælesorgen, at skelne mellem de såkaldte "irregulære" situationer, formildende omstændigheder i den pastorale skelnen, forholdet mellem normerne og det at skelne og logikken i den pastorale barmhjertighed.

Med et citat fra *Amoris laetitia* skriver kardinal Vallini på side 10 i brevet: "det

tilkommer præsterne ikke blot at fremme det kristne ægteskab, men også at skelne pastoralt i situationen for de mange, der ikke mere lever i denne realitet." (AL 297) og citerer med henvisning til samme paragraf: "I overensstemmelse med en pastoral tilgang til de personer, der har indgået et civilt ægteskab, som er fraskilte og gengifte eller simpelthen lever sammen skal Kirken vise dem Nådens guddommelige pædagogik i deres liv og hjælpe dem til at Guds plan fyldbyrdes i dem".

Vallini skriver, at næste skridt i processen må være en ansvarlig personlig og pastoral skelnen i de enkelte situationer (AL300).

Han understreger, at Kirkens doktrin om ægteskabet er den samme som altid og opfordrer til en forstående og respektfuld holdning til personer der lever i irregulære forhold. I skrivelsen fastslår

han, at man ikke må glemme de mennesker, der ikke har villet gifte sig igen – for trods alt at være trofaste over for deres fraskilte ægtefælle.

Individuel skelnen

Vallini opfordrer til, at man begynder med at interessere sig for mennesker, der lever under disse forhold og eventuelt også opsøger dem. Det kan ske, når de kommer i kontakt med Kirken i forbindelse med dåb, begravelse, firmelse og andre livsbegivenheder. Som de vanskeligste tilfælde vurderes de fraskilte gengifte, der stadig er bundet af deres ægteskabsløfte.

Dem skal man tilbyde rådgivning med hensyn til at få deres ægteskab prøvet ved en kirkelig domstol. Paven har ved en tidligere reform gjort vejen til annullering kortere i

visse tilfælde. Og de skal gøres opmærksomme på disse muligheder, skriver kardinalen.

Han forudsiger behovet for at udvikle andre former for sjælesorg, når ægteskabet vurderes som gyldigt. Her må personen

ledsages - både når personerne befinder sig i situationer de selv er skyld i eller når de er blevet forladte uden egen skyld. Her skal undgås både overdreven strenghed og slaphed.

Skrivelsen fastslår med henvisning til *Amoris Laetitia* paragraf 296, at Kirken "ikke vil fordømme nogen i tid og evighed", men vil ledsage disse mennesker med periodiske samtaler og se, om der evt. findes en åbning i form af tegn på anger. Selv hvor man befinder sig i en situation af objektiv synd, kan der alligevel findes en åbning og mulighed for vækst, fastslår han.

"Hvordan skal vi forstå denne åbning? Naturligvis ikke som en adgang til sakramenterne uden at man skelner, som det nogle gange sker, men ved en opmærksom skelnen fra tilfælde til tilfælde", skriver kardinalen med en henvisning til den meget omtalte paragraf 351 i ekshortationen.

Kardinalen påpeger behovet for, at præster lærer kunsten at skelne. Det handler i høj grad om en proces, hvor man med hjælp fra skriftefaderen eller en åndelig vejleder kan begynde en lang vandring hvor man gør små skridt fremad, så man kan blive integreret i menigheden igen.

Kardinal Vallini gør opmærksom på, at det må bero på den enkelte præsts ansvarlige skelnen, om mennesker i "irregulære" situationer igen gives adgang til sakramenterne.

LR

Foto: www.gospelherald.com.

”Den missionale Kirke – barmhjertighedens vidne”

Pave Frans' budskab til Verdensmissionssøndagen 2016.

MISSION Barmhjertighedens jubelår, som Kirken fejrer nu, sætter Verdensmissionssøndagen 2016 i et særligt lys: den opfordrer os til at se *missio ad gentes* som et stort barmhjertighedens værk, åndeligt som legemligt. På denne missionssøndag er vi som missionerende disciple alle kaldede til at 'bryde op' og stille vore evner, opfindsomhed, viden og erfaringer til rådighed for udbredelsen af budskabet om Guds omsorg og medfølelse med alle mennesker. Kirken har i kraft af sin missionsbefaling pligt til at yde omsorg til alle, som endnu ikke kender evangeliet, fordi den ønsker at alle skal frelses og erfare Guds kærlighed. Kirken har til opgave ”at forkynde Guds barmhjertighed, evangeliets bankende hjerte” (*Misericordiae Vultus*, 12) og at forkynde det for hele verden.

Når et menneske møder barmhjertighed fyldes Faderens hjerte med stor glæde; lige fra begyndelsen har Faderen rettet sit kærlige blik mod de mest udsatte, og hans storhed og magt kommer netop til udtryk i hans evne til at identificere sig med de unge,

de marginaliserede og de undertrykte. Han er en kærlig, opmærksom og trofast Gud, som især er nær de nødlidende og fattige; ømt deler han menneskets lod ligesom en far og mor gør det med sine børn. Det bibelske udtryk for barmhjertighed viser hen til moderskødet – til en moders kærlighed til sine børn, de børn hun, altid vil elske uanset hvad, fordi de er frugterne af hendes skød. Det er også et vigtigt aspekt ved Guds kærlighed til alle sine børn, som han har skabt, opretholder og vejleder: deres svaghed og troløshed berører han inderligt og han fyldes af medfølelse. Han er barmhjertig mod alle; hans kærlighed og barmhjertighed gælder alle folkeslag og alle skabninger.

Barmhjertigheden finder sin mest ophøjede form i Gudsordet, der blev menneske. Jesus viser os den barmhjertige Faders ansigt. ”Han taler ikke kun om barmhjertighed og forklarer den ved hjælp af lignelser og fortællinger; han er selv legemliggørelsen og personificeringen af barmhjertigheden” (Johannes Paul II, *Dives*

in misericordia, 2). Når vi tager Jesus til os gennem evangeliet og sakramenterne og følger ham, kan vi i kraft af Helligånden blive barmhjertige ligesom vor himmelske Far, idet vi lærer at elske, som han elsker os, og bringe vort liv som en uselvsk gave, som et tegn på hans godhed (*Misericordiae Vultus*, 3). Kirken er først og fremmest et fællesskab mellem mennesker, som lever Kristi barmhjertighed; som til alle tider føler sig set og udvalgt af ham i barmhjertig kærlighed. Heraf udspringer Kirkens opgave, at leve af denne kærlighed og blandt alle folkeslag indgå i en respektfuld dialog med alle kulturer og religioner.

Mænd og kvinder har lige fra Kirkens begyndelse vidnet om denne barmhjertige kærlighed. Et vigtigt tegn på Guds moderlige omsorg er det store og stigende antal kvinder, som samarbejder med mændene i missionen. Lægkvinder eller gudviede kvinder, og ikke så få familier, udlever i dag dette missionskald på forskellig måde: fra den direkte forkyndelse af evangeliet til den karitative tjeneste.

Udover missionærernes evangeliske og sakramentale tjeneste er kvinder og familier ofte gode til at sætte sig ind i folks problemer og løse dem på passende vis og til tider ny måde: i omsorgen for livet og med et stærkere fokus på mennesket end på strukturer, og ved at anvende menneskelige og åndelige ressourcer til at opbygge gode relationer, harmoni, fred, solidaritet, dialog, samarbejde og broderlighed i de medmenneskelige relationer og i bred forstand på det sociale og kulturelle område, især i omsorgen for de fattige.

Mange steder begynder evangeliseringen med uddannelse, som missionsarbejdet bruger megen tid og kræfter på ligesom den barmhjertige vinbonde i evangeliet, og som tålmodigt venter på at se frugterne af mange års pleje og omsorg; således vokser en ny person frem, som formår at evangelisere og bringe evangeliet ud til verdens periferier. Kirken kan beskrives som ”en moder” også for dem, som endnu ikke tror på Kristus. Jeg håber derfor, at Guds hellige folk fortsat vil udøve denne moderlige, barmhjertige tjeneste til gavn for dem, som endnu ikke

kender Herren, så de også kan lære ham at kende og elske ham. For troen er Guds gave og ikke resultatet af medlemshvervning; den vokser gennem kærligheden og troen hos dem, der evangeliserer og vidner om Kristus. Når de begiver sig ud, har de som Jesu disciple brug for den samme grænseløse kærlighed, hvormed Vorherre elsker alle mennesker. Vi forkynder den smukkeste og største gave, han har givet os – sit liv og sin kærlighed.

Alle folkeslag og kulturer har ret til at modtage frelsens budskab, som er Guds gave til alle. Det er vigtigt at erindre, når vi tænker på alle de uretfærdigheder, krige og humanitære kriser, som fortsat må løses. Missionærerne ved af erfaring, at tilgivelsens og barmhjertighedens evangelium medfører glæde, forsoning, retfærdighed og fred. Missionsbefalingen – ’Gå derfor hen og gør alle folkeslagene til mine disciple, idet I døber dem i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn, og idet I lærer dem at holde alt det, som jeg har befalet Jer’ – gælder stadig. Den forpligter os alle til også i dag at føle os kaldede til en ny missional ’tilskyndelse’, sådan som jeg skriver det i *Evangelii Gaudium*: ”Hver eneste kristne og hvert eneste fællesskab skal vurdere, hvad det er for en vej, som Herren angiver, men der er ét kald, vi alle er kaldede til at sige ja til: at bryde op fra vor egen bekvemmelighed og turde gå ud i alle de randområder, som trænger til Evangeliets lys”.

Dette jubelår markerer 90-året for Verdensmissionssøndagen, indstiftet af Pius XI i 1926 og organiseret af det pavelige værk til troens udbredelse. Det er derfor nyttigt at erindre min forgængers kloge anvisning om, at alle de midler, som indsamles i alverdens bispedømmer, sogne, ordenssamfund, associationer og kirkelige bevægelser, skal tilfalde dette selskab til brug for trængende kristne samfund og til støtte for evangeliets forkyndelse helt til verdens ende. Også i dag betragter vi dette som tegnet på et missionerende kirkeligt fællesskab. Lad os ikke lukke vore hjerter omkring vore egne anliggende, men åbne det mod hele menneskeheden.

Pave Frans, Vatikanet.

90-års jubilæum for Verdensmissionssøndagen

Tekst: Niels Messerschmidt

HISTORIE Den 14. juni 1926 indstiftede Pius XI Verdensmissionssøndagen efter opfordring fra de pavelige missionsværkers øverste råd og pålagde de pavelige missionsværker, det pavelige værk for troens udbredelse (på dansk *Missio*), at markere denne dag – næstsidste søndag i oktober – i alle katolske kirker verden over. Af praktiske grunde markeres denne dag i vort bispedømme sidste søndag i oktober.

Som det fremgår af *Missio* Danmarks seneste nyhedsbrev, var indstiftelsen af missionssøndagen ikke kun foranlediget af ønsket om at tydeliggøre missionen som én af Kirkens kerneopgaver, men også for at samordne initiativerne fra forskellige ordenssamfund og missionsinstitutioner på missionsområdet. I 1922 udsendte Pius XI moto proprio’et *Romanorum pontificium*, som skulle samordne indsatsen på området, og den af den franske lægkvinde Pauline Jaricot grundlagte ’Forening til troens

udbredelse’ blev ophøjet til paveligt niveau og underlagt kongregationen for folkeslagenes evangelisering. Under mottoet ”Vi skal ikke bare hjælpe den ene eller den anden mission, men alle verdens missioner” skulle det pavelige værk samle missionsaktiviteterne på lokalt niveau og ophøje hele Kirkens indsats på området i én målrettet og universel missionshjælp.

Direktør for *Missio* i de nordiske lande, diakon Kaare H. Nielsen, forklarer, at man gennem oprettelsen af det pavelige værk til troens udbredelse, der havde en bred international forankring, opnåede det kirkelige missionsarbejde en ny struktur og styrke, hvorved nationale og personlige interesser trådte i baggrunden.

Universel solidaritetsfond

Bidragene til missionssøndagen, som indsamles i verdens 2.956 katolske bispedømmer, havner i den såkaldte ’solidaritetsfond’,

og nationaldirektørerne for de pavelige missionsværker i de forskellige lande informerer missionsværkets hovedkontor i Rom om resultatet af indsamlingerne. For at fordele pengene retfærdigt, koordinerer nationaldirektørerne ved deres årlige møde tildelingen af midlerne, og overfører herefter beløbene til de respektive sogne verden over.

Disse beløb sikrer det økonomiske grundlag for missions-bispedømmerne, således at de lokale kirker hjælpes i deres indsats for Kristi forkyndelse blandt alle folkeslag.

I *Missio*s nyhedsbrev forklarer generalsekretæren for de pavelige missionsværker, p. Ryszard Szmydki (som i en årrække var provincial for Oblatfædrene i Danmark): ”Siden 1926 er Verdensmissionssøndagen blevet fejret hvert år i alle de lande, hvor katolikker er engageret i kirkens missionsopgave. Kirken ér og bør være missionerende” siger han og fortsætter: ”I de skandinaviske lande er Den katolske Kirke en minoritet. Af samme grund er den kaldet til at arbejde for noget, som er katolsk – eller med andre ord: Universelt. Man skal ikke blot hjælpe på den ene eller den anden mission, men alle missioner i verden. De donationer, som bliver givet på Verdensmissi-

onssøndagen, går alle sammen udelukkende til den universelle solidariske fond. De pavelige missionsværker vil distribuere dem i pave Frans’ navn, forhåndsbestemt materiel hjælp, målrettet alle missionsområder. Jeres storslåede gaver vil desuden sikre oprettelsen og videreførelsen af mere end 30.000 seminarer, og understøttelsen af 200.000 kateketer, som er aktive i mere end 70 fattige lande.”

Hvad er *Missio*?

De pavelige Missionsværker er repræsenteret i Danmark af *Missio* Danmark. Mange tror, at der er tale om en hjælpeorganisation, men *Missio* er ikke en hjælpeorganisation sådan som Caritas Danmark, Folkekirkens Nødhjælp eller Dansk Røde Kors.

Udover at støtte *Missio* i kollekten søndag den 30. oktober kan du også mulighed for at støtte det løbende missionsarbejde i andre lande ved at indbetale et beløb via *BG Bank konto 1520-1686-3564*, på *giro 1-686-3564* eller på *MobilePay 60 94 94 10*.

Fornuft og følelse går hånd i hånd

Siden barndommen har 27-årige Elisabeth Hartman Evald troet på Gud, bakset med livets store spørgsmål og følt sig draget af æstetikken i gamle kirkebygninger, i kunst og mystik og i naturen. Men først for et par år siden fandt hun i katolicismen den sammenhæng mellem form og indhold, følelser og fornuft, liv og lære, som hun længtes efter.

Tekst og foto: Malene Fenger-Grøndahl

SPIRITUALITET For omkring ti år siden stod Elisabeth Hartman Evald i Gravkirken i Jerusalem og følte sig for første gang i lang tid rolig og opfyldt af en fornemmelse af sammenhæng, sandhed og mening. Det var, som om gudstjenesten gav adgang til et glimt af evighed, som om det bestandige i liturgien bar hende ud over den tid, hun levede i og ind i en dimension af evighed. En storslået æstetisk oplevelse. Og en oplevelse, der førte hende videre i retning mod Den katolske Kirke.

”Dengang anede jeg ikke noget om de forskellige kirkeretninger, så jeg kunne ikke sætte min oplevelse ind i en teologisk eller kirkehistorisk sammenhæng. Jeg mærkede bare en utrolig ro og en følelse af at blive båret af en tradition, der ikke krævede, at jeg selv skulle præstere en masse følelsesmæssigt for at få det rigtige ud af gudstjenesten. Det var skelsættende, kan jeg se i dag,” siger Elisabeth Hartman Evald.

Hun smiler ved tanken om og tilføjer: ”Jeg var en meget forvirret og from teenager. I løbet af gymnasiet havde jeg læst Bibelen adskillige gange for at søge svar på alle de spørgsmål, der dukkede op omkring min tro. Det var alt fra spørgsmålet om kvinders hovedbeklædning til forståelsen af Treenigheden. Min rejse til Israel var med en protestantisk organisation, og kirkehistorie eller katolicisme var ikke en del af rejsens tema, men for mig lagde det et spor ud, som har ført dertil, hvor jeg er i dag.”

Jeg har sat Elisabeth Hartman Evald stævne på en café nær Vesterport station i København for at høre om baggrunden for, at hun i september sidste år blev optaget i Den katolske Kirke ved en messe i Jesu Hjerter Kirke i Stenosgade få hundrede meter fra vores mødested. Om det år, der er gået siden, siger hun: ”Det er ikke let at være katolik i Danmark, for det bliver opfattet som kontroversielt og eksotisk at være katolik. Det er også vemodigt for mig at have sagt farvel til Folkekirken, for jeg holder meget af den kirke og føler mig kulturelt set stadig mest hjemme dér. Men indvendig har jeg aldrig oplevet så stor en ro som nu, og åndeligt set føler jeg mig absolut mest hjemme i Den katolske Kirke.”

Messen er noget jeg ikke kan undvære

Elisabeth Hartman Evalds fortrolighed med den folkekirkelige liturgi og den danske salmeskat skyldes dels, at hun som barn gik jævnlige gange i kirke med sin mor i Hjørring, som kendte en del folk fra missionsforeningerne, dels at hun fra 13-årsalderen har været kirkesanger i forskellige folkekirker.

Den 27-årige bachelor i teologi er for et års tid siden flyttet til hovedstaden for at læse kunsthistorie og hun har endnu ikke fået en fast stilling som kirkesanger i København, men fungerer som

tilkaldevikar, og denne søndag har hun sunget ved højmesse i Vigerslev Kirke. ”Musikken og sangen er det eneste, jeg for alvor savner fra Folkekirken. En folkekirkelig gudstjeneste er for mig et kulturelt højdepunkt, og det ville da være dejligt, hvis det blev økonomisk muligt at have samme musikalske niveau ved de katolske messer,” siger hun.

”Men den kulturelle oplevelse i Folkekirken kan ikke konkurrere med messen. Messen er noget, jeg ikke kan undvære. Det fysiske og konkrete fællesskab, jeg mærker med Kristus i kommunionen, er helt afgørende. Det forankrer mig i min tro, og jeg mærker mine rødder vokse. Det er noget, der sker, uafhængigt af min følelsesmæssige tilstand, når jeg kommer til messe.”

Netop deri ligger en afgørende forskel for Elisabeth Hartman Evald. Hun har ellers i en årrække argumenteret for betydningen af at gøre kirken jordnær, musikken fængende og prædiken og liturgi umiddelbart forståelig. Hun var med til at udvikle gudstjenesteformen i Aarhus Bykirke, som blev grundlagt af mennesker med tilknytning til Indre Mission.

Men selv om Elisabeth Hartman Evald syntes, at det måtte være den rigtige måde at

”Det er ikke let at være katolik i Danmark, for det bliver opfattet som kontroversielt og eksotisk at være katolik. Det er også vemodigt for mig at have sagt farvel til Folkekirken, for jeg holder meget af den kirke og føler mig kulturelt set stadig mest hjemme dér.

lave kirke på, kunne hun mærke, at det ikke virkede på hende selv. Tvivlen, ikke på Gud, men på gudstjenesteformen, blev større, og i december 2011 skrev hun et indlæg på sin blog, hvor hun – med et glimt i øjet offentligt erklærede sig som ”finkulturel, høj Kirkelig snob” – og efterfølgende løste sognebånd til Sct. Pauls Kirke i Aarhus. Hun forklarede bl.a. sin beslutning med oplevelser i de gamle kirkerum i Jerusalem. Her havde hun deltaget i messer på mange sprog og oplevet, at Gud i den dybe tradition og de gamle sange, de stille bønner og den faste liturgi talte tydeligere til hende, end Han nogensinde havde gjort i de letforståelige lovsange på popmelodier, hun ellers normalt havde været omgivet af, når hun gik til gudstjeneste i Danmark.

Hun erkendte også i sit blogindlæg, at hun ”altid har været draget af det, som ikke er umiddelbart forståeligt – fx i poesi, musik og kunst generelt”. Og hun forklarede, at hun var betaget af ”gamle salmer, middelaldermystikers skrivelser, oldkirkebønner, kirkebygninger med højt

Den unge konvertit Elisabeth Hartman Evald.

til loftet og mere i den dur.”

På det tidspunkt var hun sammen med en gruppe andre unge begyndt at praktisere *lectio divina* (latin: guddommelig læsning – en metode til åndelig læsning af Bibelen tekster) og bede Jesusbøn.

”Jeg forsøgte at inkorporere noget af det, jeg havde oplevet i Jerusalem, i min hverdag, og det gav mig spirituel tilfredsstillelse. Den æstetiske og åndelige tilfredsstillelse fik jeg, da jeg ’sprang ud’ som høj Kirkelig,” siger hun.

”Det var svært at farvel til menigheden i Aarhus Bykirke, det var et stort socialt skifte. Det gjorde ondt, men jeg kunne også mærke, at det var godt, for det høj Kirkelige stemte simpelthen bedre med mit gudsbillede. Jeg følte, at jeg i de lav Kirkelige sammenhænge, jeg i mange år havde været en del af, gjorde Gud mindre, end han må være, hvis han er den skaber af universet, som jeg tror, at han er.”

kunne jeg se, at der ofte havde været uenighed. Men på et tidspunkt var der en, der tog en beslutning. Sådan var det lige fra apostelmødet i Jerusalem. I Jesu ord fandt jeg også adskilligt, der pegede i retning af, at sådan skal det være. Så jeg nåede frem til, at kirken må have en pave. Og er man nået dertil, er der ikke så mange veje at gå, vel?” siger hun med et smil.

Alligevel tøvede hun.

”Jeg havde brug for at tænke. Jeg tog 14 dage til Jerusalem og talte med munke alle de steder, hvor nogen ville bruge tid på en 25-årig unge kvinde, der stillede mærkelige spørgsmål. Jeg husker særligt en samtale med en syrisk-ortodoks munk, som endeligt overbeviste mig om, at Bibelen ikke kunne stå alene, men at der måtte være en tradition, som tolkede den,” husker hun. ”Da jeg tog hjem, vidste jeg, at jeg hørte hjemme i Den katolske Kirke. Men jeg ventede to år med at gøre alvor af det. Jeg håbede på en måde, at det ikke var nødvendigt at konvertere. Men omtrent på det tidspunkt begyndte vi at læse dogmatik på studiet, og jeg fandt hurtigt ud af, at katolsk dogmatik udmærker sig ved at være præget af udvikling, men ikke af modsigelser. Det var afgørende, for jeg tror ikke på, at Gud er forvirringens gud,” siger hun.

To år senere blev hun optaget i Den katolske Kirke.

Når Elisabeth Hartman Evald i dag ser tilbage på sin åndelige rejse, får hun øje på to gennemgående tendenser, der har drevet hende:

”Den ene er en skeptisk søgen efter sandhed, ofte har gjort det svært for mig at findero. Den anden er hyppige overvældende oplevelser af æstetik og hellighed, af at møde noget større end mig selv – i naturen, i musikken, i kirkebygninger.”

I Den katolske Kirke oplever hun, at begge dele imødekommes.

”Tro og fornuft, tid og evighed og liv og lære går hånd i hånd. Her er et sammenhængende verdensbillede, der rummer både fornuft og følelse.”

Optagelsen i Den katolske Kirke

Elisabeth Hartman Evald troede, at hun ved at færdes mere i høj Kirkelige miljøer havde afsluttet sin åndelige rejse. Men i mellemtiden var hun begyndt at læse teologi på Menighedsfakultetet, og de mange spørgsmål, hun havde tumlet med på det kristne gymnasium, dukkede op i nye former.

”Jeg kunne se, hvordan kirkeretningerne svarede utroligt forskelligt på store teologiske spørgsmål. Selv på en institution som Menighedsfakultetet, som er konfessionelt bundet, var der vel næsten lige så mange holdninger som undervisere. Jeg spekulerede meget over, at hvis der var en Gud, som vil have med mennesker at gøre, hvordan kunne Han så gøre sin kirke så utydelig?”, fortæller Elisabeth Hartman Evald.

Hun fik en del katolske venner, og selv om hun i sine diskussioner med dem forsøgte at fastholde det lutherske standpunkt, lykkedes det ikke. ”Når jeg dykkede ned i kirkehistorien,

En katolsk kosmopolit under lup

Ny antologi om den unge Johannes Jørgensen.

Tekst: Niels Messerschmidt

FORFATTERSKAB Den 6. november er det 150 år siden den danske lyriker, forfatter og katolik Johannes Jørgensen blev født i Svendborg. I den anledning har Johannes Jørgensen Selskabet udgivet sin tredje antologi om den fynske kosmopolit, der de senere år har oplevet fornyet interesse med udgivelsen af en række bøger og forskningsartikler om ham. Den nye antologi *Novembersjæl – en antologi om den unge Johannes Jørgensen* belyser i ti bidrag vigtige aspekter af hans ungdomsliv og virke; særlig interessant set med katolske øje er de strømninger i samtiden, som påvirkede Jørgensen og først førte ham væk fra og siden tilbage til den kristne tro og siden hans optagelse i Den katolske Kirke, men også hans rolle som en skånselsløs polemiker i kultur- og samfundsdebatten.

Tilbage i 2006, i 50-året for Johannes Jørgensens død (og efter have været båndlagt efter ønske fra forfatteren selv), blev godt tusind dagbøger og en omfattende korrespondance gjort tilgængelige for forskningen. Det gav forskere og andre en enestående mulighed for at skrælle lag af Jørgensens forfatterskab og få et dybere indblik i de overvejelser og bevæggrunde, der lå til grund for hans konversion til katolicismen i 1896, men også det kompromisløse opgør med brandesianismen, som han førte sammen med ligesindede (Stuckenbergs, Sophus Claussen, Helge Rode m.fl.). Flere af disse nye indsigter præsenteres i *Novembersjæl*.

Anfægtelser og religiøse længsler

Katolsk Orientering har talt med formand for Johannes Jørgensen Selskabet, katolikken Stig Holsting, der selv har bidraget til den nye antologi med 'Vejen til Assisi' om Jørgensens konversion gennem nærstudier af hans dagbøger fra de afgørende år 1893-94; en periode, hvor forfatteren var præget af voldsomme anfægtelser og religiøse længsler.

"Jeg har beskæftiget mig indgående med den måske vigtigste periode i hans liv, de to år, hvor han opholdt sig i Siena 1913-15 og hvor han bl.a. skrev bogen om den hellige Katerina af Siena. I forordet til bogen fornemmer man en vis opbrudsstemning hos Jørgensen; hans ægteskab var lige gået i stykker, han var blevet hjemløs og flakkede en tid hvileløst rundt i Europa", siger Stig Holsting og forklarer, at man ved at læse Jørgensens dagbøger får indblik i hans dybeste tanker og situation, hvilket ikke altid skinner igennem i hans litterære værker. "Men det gør det i hans helgenbiografier om Frans af Assisi og Katerina af Siena, hvor Jørgensen lægger sit eget ind under, hvilket netop gør disse bøger så formidable, fordi de pludselig bliver beretninger om levende mennesker".

I de mange dagbøger kan man læse om optakten til hans konversionshistorie i 1893-96, hvor Jørgensen kæmper meget med sig selv – pudsigt nok, får man en stærk fornemmelse af – for at finde argumenter mod ikke at blive katolik. Efterhånden førte hans samvittighed ham mod Den katolske Kirke, bl.a. fordi hans kulturradikale ungdomsliv i hovedstaden, hvor alle

samfundets moralske dogmer kom under debat, havde ført ham ud på et sidespor, som med tiden skulle blive et søgende 'pilgrimsspor'. Af dagbøgerne fremgår det klart, at Jørgensen fortrød sin hidtidige livsførelse i sådan en grad, at han ikke mente at kunne finde tilgivelse for det. Under sit første besøg i Assisi sammen med maleren og kunsthåndværkeren, den katolske konvertit Mogens Ballin, gik det langsomt op for Jørgensen, at kun i Den katolske Kirke kunne han finde den sakramentale støtte og trøst imod sine samvittighedskvaler. "Det var i første omgang ikke en intellektuel, men en følelsesmæssig omvendelse, idet han betragtede sit første skriftemål som sin egentlige optagelse i Kirken", forklarer Stig Holsting.

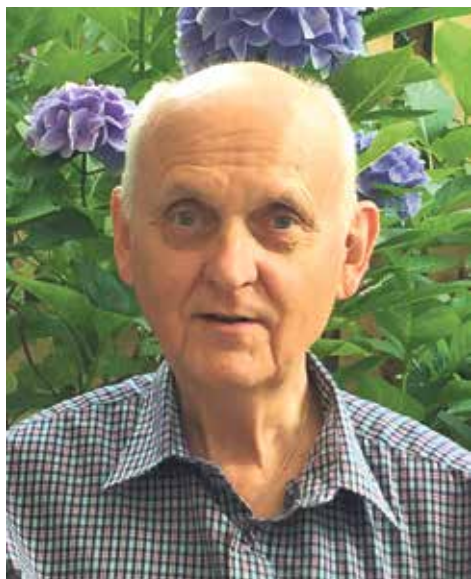
Tegner dagbøgerne nye og hidtil ukendte sider af Johannes Jørgensen?

"For det første tegner de et mere nuanceret billede af ham. Men der kommer også nogle nye sider af ham frem. Fx skriver han i dagbøgerne om sine moralske kvaler. I 1896 udgav han en lille bog med titlen 'Livsløgn og Livssandhed', som skulle gøre ham kendt i udlandet og som fik en meget fin anmeldelse af den tyske filosof Martin Heidegger. I 1907 udkom biografien om Frans af Assisi, som hurtigt gjorde ham verdensberømt. Jørgensen befandt sig pludselig i en situation, hvor han var blevet et katolsk forbillede, hvilket han havde det umådeligt skidt med. Det fremgår af dagbøgerne. Han følte sig på den ene side ikke værdig til det, men på den anden side følte han sig også bundet af det. Han følte sig så at sige 'malet op i et hjørne'".

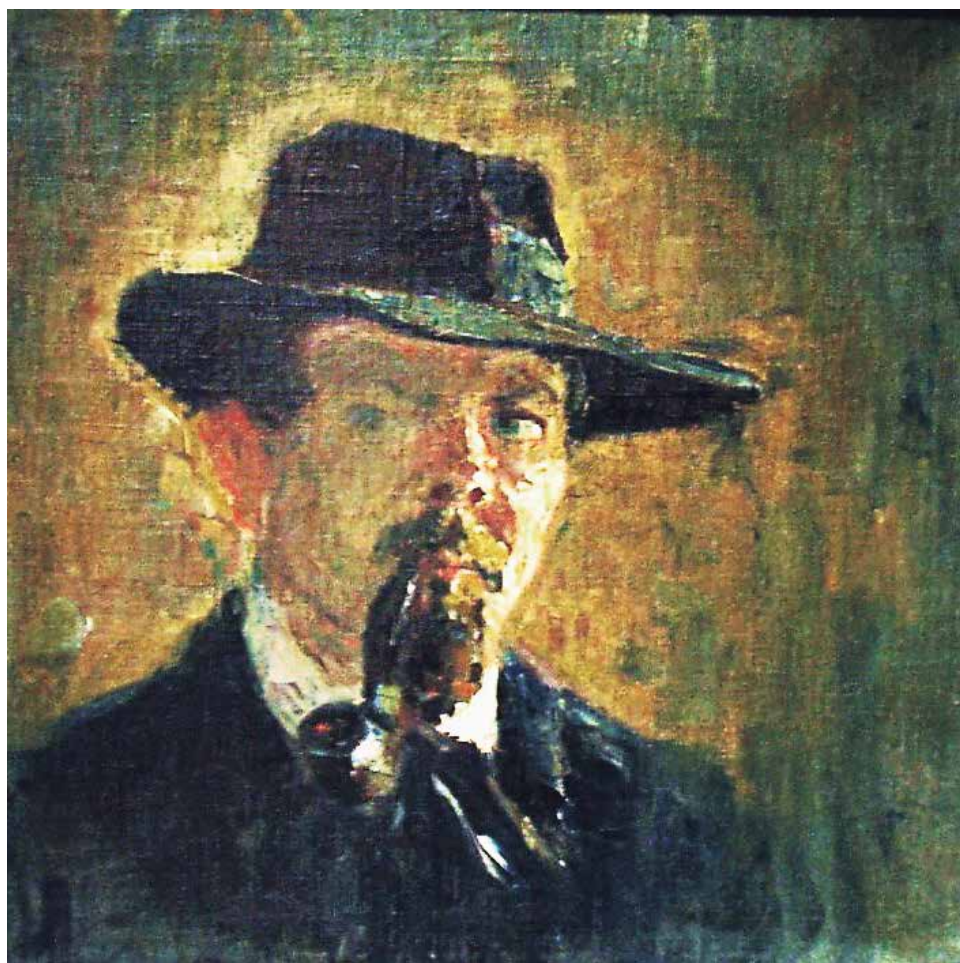
"Det fremgår tydeligt af dagbøgerne, at han stolede meget lidt på sin egen moralske habitus og sin litterære formåen. Jørgensen følte sig hele livet underlegen, og det gav ham nogle komplekser, bl.a. næret af hans 'mongolske' udseende, og det smittede af på alt det andet – selv om litteraturkritikere og kolleger gang på gang fremhævede hans sproglige og litterære format".

Hvad er jeres håb med udgivelse med bogen?

"Vores håb er naturligvis at folk får øjnene op for Johannes Jørgensen og hans litterære og åndelige kvaliteter, men også at gøre ham endnu mere kendt for forskningen

Stig Holsting, formand for Johannes Jørgensen Selskabet. Arkivfoto.

Ungdomsportræt af Johannes Jørgensen v. Ludvig Find.

og få den til at fordybe sig i hans værker. Som formand for Johannes Jørgensen Selskabet og som katolik mener jeg, at forfatteren selv og vi andre er bedst tjent med, at hans næsten helgenagtige image blandt mange katolikker skrælles af, så vi står tilbage med et menneske af kød og blod – sådan som han selv beskrev Frans af Assisi, hvis liv han spejlede sig i. Ligesom Frans førte Jørgensen et glad og muntert ungdomsliv op til omvendelsen; men hvor Frans herefter radikalt udlevede sin tro, var Johannes Jørgensens mere præget af tvivl og en zigzag kurs".

Kan man læse hans forfatterskab uafhængigt af hans kristne livssyn?

"Nej, det mener jeg ikke, at man kan. Al sin tvivl til trods forblev han ikke bare kristen, men også katolik, selv om han livet igennem havde det svært med nogle af Kirkens dogmer. Selv om nogle har forsøgt at gøre det, mener jeg, at Jørgensens katolicisme, ja hans kristendomssyn, kommer stærkere til syne, jo mere man forsøger at negligere den".

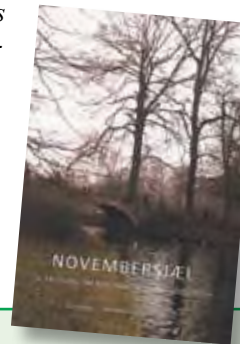
Hvad har Johannes Jørgensen at sige os katolikker i dag? Hvorfor er han vigtig at læse i dag?

"Det er han, fordi hans litteratur er eksistentiel. Selv hans store helgenbiografier og rejseskildringerne åbenbarer et menneske af kød og blod, der ikke er tidsbestemt, men arketypisk for os alle sammen. Selv om vi katolikker er en minoritet her i Danmark, viser han os vigtigheden af også at engagere os i samfundsdebatten. Selv veg han ikke tilbage fra at bruge sin skarpe pen til at påpege umenneskelige forhold; fx kritiserede han i sin bog 'Klokke Roland' fra 1915 tyskernes voldelige fremfærd i Belgien i begyndelsen af første verdenskrig, hvilket var ved at skabe en diplomatisk krise med Tyskland og resulterede i, at hans bøger var forbudt i Tyskland i mange år".

"Johannes Jørgensen vendte sig også stærkt mod nationalismen og i bøgerne 'Breve fra Assisi' fra 1924 og 'Fordi stander Landet i Vaade' fra 1928 skriver han, hvordan man efter 1. Verdenskrig hører dørene rundt om i Europa lukkes i. Det mærker vi også i dag, hvor nationalismen

blomstrer op, og man lukker sig inde bag sit hegn. Så historien gentager sig. Johannes Jørgensen så ikke mennesker først og fremmest som danskere, tyskere osv., men som medmennesker. Han var verdensborger og europæer, før det blev et politisk begreb. Hans mange rejser gav ham et enestående indblik i europæisk kultur og sammenhænge, men han glemte naturligvis ikke sit udgangspunkt. Han fremhævede det blot ikke på bekostning af det andet".

Novembersjæl – en antologi om den unge Johannes Jørgensen, udgivet af Johannes Jørgensen Selskabet, 2016. 285 sider, kr. 285,- ekskl. forsendelse. ISBN 978-87-993393-2-7.

Årets klassiker

Johannes Jørgensen deler æren som 'Årets klassiker' med digterkollegaen Jeppe Aakjær, begge født i 1866. Man har valgt fællestitlen for dette års klassikere 'Hjemme og ude' for at betone og illustrere de to digteres forskellige både fysiske og kunstneriske baggrunde – den første hentyder til hjemmefødslingen Aakjær, mens 'ude' refererer til Johannes Jørgensens udsyn, som rakte ud over Valby bakke til hele Europa.

I anledning af Johannes Jørgensens fødselsdag den 6. november afholder Johannes Jørgensen Selskabet sin generalforsamling i Svendborg, hvor man på selve dagen lægger en krans på hans grav og afslører en mindeplade på hans fødehjem i Bagergade. Vor Frue Kirke i Svendborg vil på dagen byde på et koncertprogram med bysbarnets tekster til sang og oplæsning.

De to digtere mindes ved forskellige arrangementer rund om i landet. Læs mere på www.klassikerdagen.dk.

Undervisning med ånd og traditioner

En fotovæg med billeder fra mere end 65 års skoledrift fortæller om værdierne på Niels Steensens Gymnasium til nye og kommende elever.

Tekst: Andreas Rude

SKOLER Skoler lever af deres undervisning. Det er grunden til, at de eksisterer. Men skoler som Niels Steensens Gymnasium på Østerbro i København lever også af deres "ånd", værdier, traditioner og et særligt forhold mellem elever og lærere. Lige siden jesuitterne i 1950 oprettede Niels Steensens Gymnasium (NSG) har bevidstheden om at tilføje det danske samfund noget nyt og værdifuldt været helt i forgrunden. I dag taler man på skolen om at uddanne eleverne til at blive "mænd og kvinder for andre", og sloganet fanger essensen af jesuiterskolernes mission gennem årene. Det handler om at gøre eleverne dygtige og hjælpe dem til at udfolde deres evner. Men det stopper ikke her. Endemålet er altid at arbejde for det fælles bedste for alle, og ikke blot for en selv. Det er denne bevidsthed, der gør NSG til noget særligt.

Men hvordan viser man "ånden på NSG"? Det gør man selvfølgelig i dagligdagen, i undervisningen, over frokosten og så videre. Men derudover har skolen det sidste års tid arbejdet med at synliggøre den for nye elever og lærere gennem en frise, en art collage af tekst og billeder fra skolens og dens bygningers lange historie. For de fysiske rammer er en vigtig nøgle til skolens identitet.

Tidligere kloster

Bygningerne på hjørnet af Jagtvej og Skt. Kjelds Gade har nemlig ikke altid

været skole. De har i flere omgange huset søsterordener, og hvor der nu er boldbaner og garageanlæg, var der tidligere klostergård og køkkenhave. På samme måde er skolens kirke, Sankt Augustins Kirke, oprindeligt en klosterkirke.

Klostret med sine faste rammer og indarbejdede praksis er på den måde blevet en del af NSG's DNA. Omhyggelighed og respekt for faglig kunnen forbinder de to verdener. På billedfrisen er der mange spændende fotografier fra klosterperioden 1914-54 med indblik i søstrenes dagligdag.

Pionererne

Fotografierne af de første gymnasieårsgange udgør et særligt kapitel. Godt nok kan 1950'ernes og 60'ernes skolevæsen forekomme fjernt og fremmedartet, men alligevel er der meget genkendeligt på billederne. En af skattene er et fotografi fra 1956 med hele skolen opstillet, der altid fænger dem, der ser det første gang. Måske er det fordi situationen bare osrer af fælles oplevelser og kammeratskab? De individuelle lærere træder også tydeligt frem, og de færreste elever fra dengang vil nægte, at mange af dem var markante personligheder. Men de var også pionererne, der var med til at bygge NSG op fra første færd, og hvis idealer var med til at forme skolens.

Billedmaterialet kommer mange steder fra. Noget er fundet på Det Kongelige Bibliotek eller i klosterarkiver og private

Elever på NSG udforsker skolens nye billedfrise. Foto: Andreas Rude.

samlings. Nogle fotos skyldes elever, der selv fotograferede undervisningen, og andre kommer fra skolens egne årbøger og gemmer.

Den røde tråd

De forskellige perioder er forbundet med en markant rød tidslinje, og for gamle elever på besøg er det nemt at finde "sit" årti, hvad enten det er 1970'erne, 1990'erne eller 00'erne. Nybrud i undervisningsformen undervejs, variationer i moden hos lærere og elever, og generationer af jesuiterpræster fra Danmark, Tyskland, Holland, England og flere andre lande er nemme at identificere undervejs og giver liv til fremstillingen.

Men tidslinjen gælder selvfølgelig ikke kun fortidens historie. Den rækker ind i fremtiden og åbner op for de nuværende og kommende elever, der skal bære NSG i de kommende mange år. Den globale dimension kommer til at fylde mere, og på jesuiterskolen er international udveksling

for eleverne og fokus på Kina for længst rutine.

Andre udviklingslinjer er sværere at forudse, udover at skolen ligesom samfundet i øvrigt vil være i konstant bevægelse. De elever, der i dag kigger på billedfrisen, vil stå overfor helt andre udfordringer og muligheder end deres forgængere på NSG fra 50, 30 eller bare 10 år siden. Til gengæld skulle skolens ånd, værdier og traditioner gerne udstyre dem med en ballast, de kan have gavn af hele livet.

Hvis det lyder en smule højstemt, så er det nu, de gamle fotografier skal bevise deres værdi. For her er idealerne i øjenhøjde og historierne nemme at gå til. Glade og stolte ansigter hos de lærere, der sad bag katederet og de elever, der til sidst fik studenterhuen på, viser, at skolens værdier ikke er luftige størrelser. De bæres af mange forskellige mennesker og har for længst vist deres slidstyrke.

Styrket profil på Niels Steensens Gymnasium

Unge polske jesuitter kommer til at præge skolens dagligdag mere.

INTERVIEW "Vi er vokset. Nu er der tre fyldte klasser og venteliste i 1. g", siger en glad Lise Baadsgaard, rektor for Niels Steensens Gymnasium på Jagtvejen. Gymnasiet har ambitioner om at blive en skole i mellemstørrelsen, og det går den rigtige vej. I år har gymnasieafdelingen 210 elever med dem, der går i den gymnasieforberedende 10. klasse.

Skolen har mange elever med en international baggrund, så man skal være åben over for, at møde mennesker med mange forskellige baggrunde her. Det giver kompetencer, man kan bruge senere i livet. Lise Baadsgaard beskriver skolen på Jagtvejen som et overskueligt, trygt miljø med høj faglighed og en stærk international profil. I en tid, hvor mange gymnasier vokser til mastodontstørrelse, er der her et gymnasium, hvor eleverne er tæt på lærere og ledelse i deres dagligdag.

"Niels Steensens Gymnasium blev grundlagt af jesuitter i 1950 og flyttede i 1954 til klosterbygningerne på Jagtvejen. Da jeg selv gik her som elev, var der mellem 12 og 15 jesuitter her på Jagtvejen, så dengang lå det hele lidt mere på ryggraden; men nu er vi nødt til at gøre noget mere for at fastholde værdigrundlaget. Alligevel spiller

jesuitterne en rolle i skolens dagligdag. Det har givet nyt liv, at der er kommet flere unge jesuitter til skolen, så efter at jesuitter fra den polske provins er kommet til Jagtvejen, er der lagt op til, at jesuitterne kommer til at præge skolens dagligdag mere. Pawel Bén, en af de nye polske jesuitter, underviser et filosofihold i gymnasiet og hvert år vil en jesuit tage et religionshold for de katolske elever. Vi er den skole i bispedømmet, som har flest præster tilknyttede", siger Lise Baadsgaard.

Skolen vil gerne give eleverne en solid religionsundervisning, der kan kvalificere eleverne til at tage stilling til livets store spørgsmål på et fagligt forsvarligt grundlag.

I gymnasieafdelingen er religion på B-niveau blevet et meget populært valgfag.

Hele verden over er der to millioner elever, der går på jesuiterskoler. Niels Steensens Gymnasium har et tæt netværk til nogle af dem. "Skolen har et rigtig fint efteruddannelsesprogram, som vi laver i samarbejde med The Jesuit Institute i England. Det kommer både lærere og elever til gode. I grundskolen har NSG udveksling med jesuiterskoler i Reims, Dresden, London og Barcelona.

I 2. g har vi udveksling med fire high

schools i Ohio og Kentucky i USA. Her bor de i to uger hjemme hos de amerikanske elever og følger med i skolens dagligdag. Det er en oplevelse for dem at komme fra vores små, hjemlige forhold til store skoler, hvor næsten alle er katolikker. Mange gange fører det til, at de får venner for livet", siger Lise Baadsgaard.

Da jesuitterne kom til Kina var Matteo Ricci med til at bygge bro mellem den gamle verden og Kina. Den tradition vil gymnasiet gerne fortsætte med. Som den eneste skole i Danmark har Niels Steensens Gymnasium obligatorisk kinesiskundervisning fra 6-9

klasse. En del vælger at fortsætte med kinesisk i gymnasiet.

Skolen har i 2. g udveksling med et stort gymnasium i Beijing. Confucius Institutet på CBS stiller ekstra lærere til rådighed for kinesiskundervisningen og giver tilskud til bøger m.m. Institutet støttes økonomisk af det kinesiske undervisningsministerium; men Lise Baadsgaard er nu ikke bange for indoktrinering af den grund. Eleverne lærer at udvikle deres kritiske sans i de andre fag – og den bruger de selvfølgelig også i kinesiskundervisningen, siger hun.

LR

Rektor Lise Baadsgaard sammen med Tomasz Ortmann SJ fra festen den 5. september, hvor de polske jesuitter overtog ansvaret for arbejdet i Danmark. Foto: Henrik Delfer.

Det er som at have en ekstra familie

Fra grundskole til gymnasium på NSG.

Tekst: Helena Kallan Bjørn Olsen, 1. a

SKOLELIV I august fulgtes min veninde og jeg af sted til NSG med hvert vores formål. Jeg skulle starte i gymnasiet, og hun skulle aflevere de resterende bøger fra niende.

Jeg hører nemlig til blandt dem fra min årgang, som har valgt at fortsætte i gymnasiet på NSG. Jeg fortsætter på det sted, hvorfra jeg har de bedste minder om tiden i grundskolen. Det stod ikke rigtig til diskussion, da vi i sin tid skulle vælge skole til mig. Det var min mor, som valgte for mig. Lige i starten var jeg ærgerlig over ikke selv at få lov til at vælge; men nu kan jeg ikke forestille mig et bedre sted.

Grundskolen var fantastisk på sin måde, og gymnasiet er godt på sin helt egen måde. Selvom man kendte folk i grundskolen, så

betød det ikke, at man snakkede med dem. Sådan for alvor. Det er helt anderledes i gymnasiet. Man siger, at venner er den familie, man selv vælger, og på trods af kun at have kendt folk i to måneder, så er det allerede som at have en ekstra familie. Ikke kun i ens egen klasse, men også på tværs af klasser og årgange opstår der venskaber. De kreative fag og sociale arrangementer åbner op for en helt ny verden, nye bekendtskaber og nye mennesker. Men det bedste er den accept af hinanden, der er blandt eleverne. Jeg er, som jeg nu engang er, og det er der plads til.

Da jeg gik i grundskolen, fik jeg at vide, at gymnasiet er der, hvor man virkelig kommer til at slide i det. Hvert ord passer. Men jeg er ikke i et sekund i tvivl om, at jeg

Helena. Foto: Henrik Delfer.

er blevet klogere i den korte tid, jeg har gået i gymnasiet. Med den undervisning jeg har,

er det svært at komme udenom.

Undervisning, espressoprædikener og exercitier

Pawel Ben fortæller om, hvordan det er at være jesuit.

JESUIT Den skal være som en espresso. Kort og stærk. Sådan beskriver Pawel Ben sine prædikener. Han holder dem til frokostmesse på gymnasiet; og går man ind på www.Overvejelser.dk finder man hans espressoprædikener, når man trykker på underfundige billeder af et får, en lille håndfuld frø, en stak kornsække og en hjemløs.

Pawel Ben var her i første omgang i Aarhus fra 2009-10. Han blev præsteviet i 2014, og samme år kom han igen til Danmark. Her bor han nu på Jagtvejen sammen med Michal Gutkowski, Gerhard Sanders og Przemyslaw Gwadera, fortæller han på smukt og nuanceret dansk. Han havde en læreruddannelse med sig i bagagen fra Polen og har allerede fået en del pædagogisk erfaring på Niels Steensens Gymnasium, hvor han sidste år underviste to sjette klasser i religion og i år et filosofihold i 3. g.

”Filosofi er valgfag i gymnasiet. Formålet er at lære vores elever at forholde sig selvstændigt og kritisk til forskellige ting. Det kan godt være meget abstrakt nogle gange og også meget udfordrende,” siger Pawel Ben, der synes, eleverne er meget motiverede og interesserede. Lige nu arbejder holdet med Platon og hans tanker om fænomenernes verden.

Egentlig er der ikke så stor forskel på danske og polske unge, siger Pawel Ben, der kom til Danmark med en bred erfaring i børne- og ungdomsarbejde. I Polen var han med til at lave ungdomsdage for de jesuitiske sogne. Her tegnede man graffiti og spillede fodbold sammen, og så satte man sig sammen i små grupper for at opdage, hvordan man møder Gud i det helt almindelige hverdagsliv.

Undervisning er en del af jesuiterordenens DNA. I begyndelsen var det egentlig meningen, at jesuitterne skule være lige

som apostlene og vandre rundt og forkynde evangeliet; men det skete allerede i Ignatius levetid, at de begyndte at drive skoler. Deres første skole lå på Sicilien. Nu er der tre jesuitergymnasier i Polen, fortæller Pawel Ben.

Selv blev han jesuit, fordi han mødte nogle unge jesuitter og følte sig tiltrukket af deres måde at leve sammen på. Muligheden for at være en slags praktisk mystiker og leve et kontemplativt, men også udadrettet liv tiltalte ham.

Og ordensgrundlæggeren Sankt Ignatius inspirerer ham dagligt. Ignatius er kendt for sine åndelige øvelser eller exercitier, som skal aktivere både fantasi, fornuft og følelser. Øvelserne er i høj grad intuitive og erfaringsbaserede. Arbejder man med lignelsen om den barmhjertige samaritaner, går man ind i historien med sin fantasi og indlevelsessevne. Man forestiller sig situationen og overvejer, hvad man selv ville have gjort.

Pawel Ben holder også exercitier for andre. Lige nu er han i gang med planlægning af exercitier til advents- og fastetiden for folk, der arbejder. Det er meningen, man skal komme en gang om ugen. Man mødes både som gruppe og individuelt med sin åndelige vejleder. På den måde er det en meget smidig metode, som kan tilpasses det enkelte menneske.

Pawel Ben er ikke knyttet til en menighed, så derfor afløser han en hel del rundt omkring i sognene

Han er også sjælesørger for de engelsktalende studerende i Emmaus-fællesskabet, en gruppe engelsktalende studenter og unge voksne, der mødes i Sankt Augustin Kirke til messer og socialt samvær.

LR

Elever i studiecentret. Foto: Andreas Rude.

Elever til terminsprøver i englesalen. Foto: Andreas Rude.

Fakta

Niels Steensens Gymnasium, grundlagt 1950 af jesuitterne, er Danmarks eneste katolske gymnasium.

Elever: 700 fra 6. klasse til 3. g.

Lærere: 60

Hjemmeside: www.nsg.dk

Adresse: Skt. Kjelds Gade 3, 2100 København

Tlf.: +45 39 16 23 40,

E-mail: nsg@nsg.dk

Rektor: Lise Baadsgaard Jepsen

Bestyrelse: Jakob Egeris Thorsen

(formand), Marianne Eilsø Munksgaard

(næstformand), Martin Ghisler, p. The

Ngoc Nguyen SJ, Camilla Rosengard.

Læs mere om Emmaus-fællesskabet på <https://emmaus.site/>
Læs Pawel Bens prædikener på www.Overvejelser.dk

Pawel Ben. Foto: <https://emmaus.site/chaplain/>.

Vi har alle brug for fællesskabet

Caritas årsmøde satte fokus på, hvordan vi styrker solidariteten med de svageste – også i Danmark.

UDVIKLINGSARBEJDE ”Vi er optaget af, hvordan det går de mennesker i vort samfund, som mange vil mene er på taberholdet. Mennesker som er marginaliseret. De fattige og udstøtte. Mennesker for hvem livet ikke er lykkedes.

Vi kæmper for dem, fordi de har lige så stor ret og værdi som alle andre og fordi ingen af os til syvende og sidst kan klare livet selv. Vi har alle brug for fællesskabet.” Det sagde Caritas Danmarks formand, Christa Bonde på organisationens årsmøde i Odense 1. oktober. Christa Bonde er netop blevet genudnævnt af biskop Czeslaw til formandsposten for en periode på fire år.

Hun kaldte det forstemmende, at finansloven for 2016 svinger øksen over udviklingsbistanden og reducerer støtten til langsigtet udviklingsbistand, der forebygger krige og konflikter. Regeringens besparelser på udviklingsbistand har betydet, at Caritas Danmark må udfase blandt andet støtteprogrammet i Bolivia et år før tiden. Det sætter samarbejdspartnerne i en utrolig sårbar situation.

Formanden slog fast i sin beretning, at der ikke siden 2. verdenskrig har været så mange mennesker på flugt. På den baggrund kaldte hun det for sølle, at regeringen mener, vi ikke skal modtage

flere kvoteflygtninge. Referencer til religion er helt væk i regeringens nye oplæg til en udviklingsstrategi. Det er problematisk mener Caritas, der i et høringssvar sammen med en række andre trosbaserede organisationer har påpeget, at religion i mange udviklingslande spiller en stor rolle for mennesker i deres dagligdag.

De fleste forbinder nok kun Caritas med arbejdet i udviklingslandene; men med et politikpapir omkring au pairs og deres situation her i landet slog Caritas Danmark virkelig igennem i de danske medier i år. I papiret opfordrer Caritas til en afskaffelse af den nuværende au pair ordning. Samtidig pegede den på syv punkter, hvor den kan og bør forbedres.

Frivillige har på tværs af sognene i mere end et halvt år arbejdet med at udvikle projekter til det kommende nye Jesu Hjerte Center i Stenosgade, fortalte Christa Bonde. Her vil der blandt andet blive rådgivning og aktiviteter for au pairs.

Hun udtrykte bekymring for den voksende sociale ulighed i Danmark: ”Regeringens 2025 plan cementerer en udvikling, vi har set siden årtusindskiftet – nemlig at uligheden vokser og antallet af fattige stiger – også i Danmark”.

Generalsekretær Jann Sjursen fastslog i sin beretning, at Caritas p.t. er i en ret uafklaret situation. Udenrigsministeriet skal inden nytår formulere hvilke kriterier, der kan søges efter fra næste år. Lige nu ved man, at danske erhvervsinteresser i fremtiden skal have større vægt. Endvidere skal indsatsen være med til at forebygge migration og bekæmpe terror. I takt med udfasningen af nogle af støttelandene vil Caritas satse på at styrke indsatsen i Sahel-landene. Som noget nyt i det nationale arbejde nævnte han, at Sankt Benedikts Stiftelse støtter det nationale arbejde gennem donationer og ved at stille faciliteter til rådighed for kursusophold.

På kun 30 minutter fortalte Juventino Mendoza fra COERR (Catholic Office for Emergency Relief and Refugees) om 38 års arbejde i et oplæg om organisationens arbejde med at skabe en menneskeværdig tilværelse for de over 100.000 flygtninge fra Myanmar, som lever i lejre i Thailand. Det var en stor oplevelse at høre et virkelig dedikeret menneske fortælle om et projekt, han brænder for. Til november vil alle kunne høre om Myanmar. To brobyggere kommer til Danmark og vil tage ud i menighederne og skoler for at fortælle om landet.

Engagementet var stort, da mødedeltagerne kastede sig ud i tre workshops om det nationale og det internationale arbejde samt om sognerepræsentanternes og årsmødets rolle i forbindelse med det nye katolske danmarkskort.

Der var enighed om, at vi i det nationale arbejde skal gøre Kirken mere synlig i lokalsamfundet. Den nye fattigdom i Danmark er en udfordring, som vi også konfronteres med ude i menighederne. Mange nye menighedsmedlemmer, der kommer til os som migranter, er mere vant til at søge til kirken for at få hjælp, og vi bør udnytte de ressourcer, der findes ude i menighederne, langt bedre.

LR

Workshop om sognerepræsentanternes rolle i forhold til det nye katolske danmarkskort. Der lyttes til Beatrice Musomandera fra menigheden i Kalundborg. Foto: Lisbeth Rütz.

Sådan kan du hjælpe

Inspirationsdag om flygtningearbejde i Danmark

19. november, Skt. Ansgars Kirke, København

26. november, Vor Frue Kirke, Århus Begge dage kl. 11-15.

Nærmere oplysninger og tilmelding til Andreas Riis på ari@caritas.dk, eller ring på 3818 0001.

Nyt ansigt på Katolsk Orientering

KONSULENT Fra den 1. oktober 2016 er Svenning Ravn tilknyttet KO som deltids-annoncekonsulent. Hans opgave bliver at skabe en øget dialog med eksisterende annoncører samt skabe et øget kendskab til annoncemulighederne i KO blandt potentielle nye annoncører.

Svenning Ravn siger: ”Når vi tænker på, at vi katolikker meget ønsker os kendskab til tilbud fra etisk velfunderede udbydere, er det en ren win/win-situation for annoncørerne at tilbyde sine ydelser og produkter over for en så veldefineret målgruppe, som de godt 12.000 modtagere af Katolsk Orientering er. Derfor glæder jeg mig til at være med til at udvikle denne – kan vi kalde det – brugervejledning inden for serviceydelser, varer, rejser og oplevelser, som annoncesegmentet i KO vil afspejle.”

Svenning Ravn har bevæget sig en del såvel geografisk som arbejdsmæssigt, siden han i 1976 startede som leder af Sct. Norberts skole i Vejle. I 1994 blev han valgt ind i Vejle Byråd og perioden efter også til Vejle Amtsråd. I 1995 stoppede han som skoleleder for få år efter sammen med sin kone at starte en ny karriere

inden for hotel og conferencebranchen. I 2012 flyttede familien til Greve og valgte at gå på pension, men tiden herefter har været ret aktiv med konsulentopgaver af forskellig karakter.

Svenning Ravn siger: ”Opgaven som annonsekonsulent for KO glæder jeg mig meget til at løse. Hvis nogen ønsker at gøre opmærksom på potentielle annoncører, har ønske om at synliggøre en særlig udbydergruppe eller selv ønsker at blive synliggjort gennem en annonce i KO annonce, så henvend jer gerne til mig på tlf. 29 46 79 88 eller på mail annonce@katolskorientering.dk.”

Svenning Ravn – et nyt ansigt på Katolsk Orientering. Foto: Niels Messerschmidt.

Ny diakon i bispedømmet

DIAKONVIELSE Præster fra bispedømmet og fra Polen, medstuderende fra Redemptoris Mater - kollegiet i Vedbæk og familie og venner var med, da Kamil Brogowicz lørdag den 1. oktober modtog diakonvielsen fra biskop Czeslaw i Sankt Ansgars Kirke. Katolsk Orientering ønsker Kamil stort tillykke med vielsen.

Kamil er polak og født i Warszawa den 22. februar 1986 som tredje søn af Krysstof og Ewa Brogowicz. Han blev tilknyttet den neokatekumenale vandring i 2002 og startede i 2005 på seminaret Redemptoris Mater i Vedbæk. Han er bachelor i teologi fra Gregoriana, Rom i 2015.

Klar til de næste 100 år

Kirkejubilæum i Nykøbing Falster.

Tekst og foto: Lisbeth Rütz

JUBILÆUM Polske og danske flag signalerede dagens festlige karakter, da Hellig Kors Kirke i Nykøbing Falster havde fødselsdagsfest nøjagtig 100 år efter sin indvielse den 17. september 1916.

I dagens anledning fejrede biskop Czeslaw messen sammen med generalvikar Niels Engelbrecht, nuværende sognepræst Mariano Cardiello, Fabrizio Milazzo, Gregers Mærsk-Kristensen, Christian Noval, Stefano Tarquini og Julian Bodnar, som alle har haft tilknytning til Hellig Kors Kirke. Gæster fra Folkekirken var Steen Skovsgaard, folkekirkens biskop over Lolland Falster og sognepræst Lill Arendt Hemmingsen.

Dagen blev fornemt musikalsk indrammet med polsk og dansk musik. Der var sang ved Janina Olsen og Eva Strømberg, orgel ved Stig Bondesen violin ved Roberto Falcone og øvrige instrumenter ved Jacek Nikonczuk og Wojciech Wasniewski.

”Korset er et stærkt symbol. Vel er det et symbol på lidelse; men i kraft af opstandelsen opmuntrer det og det giver håb. At man tager korset på sig betyder, at man ikke leder efter de lette løsninger. Korset er blevet et vigtigt symbol på vores tro. Lad os vise, at vi er stolte af Ham, der hang på det”, sagde biskop Czeslaw i sin prædiken, hvor han talte om kirkebygningen som et sted der fører folk sammen og skaber fællesskab.

Polske sukkerroearbejdere var grundstammen i den første menighed. For mange af dem var troen og kirken omdrejningspunktet i deres liv. Men at der fortsat er

mennesker med stor kærlighed til kirken, viste en ny, stor gave, givet i dagens anledning. Biskoppen indviiede på fødselsdagen en kalk og en hostieskål, som er skænket kirken af en anonym giver.

Menighed og gæster samledes efter messen til reception i menighedslokalerne. Kirken havde ikke stået her i dag uden de hårdtarbejdende polske roearbejdere, sagde menighedsrådsformand Kim Sølund, der takkede for de mange gode sognepræsters indsats. Han mindedes sidste runde jubilæum i 1966 ved at læse op fra en beretning skrevet af daværende gymnasieelev Czeslaw Kozon. ”Vi har et fælles arbejde med at forme mennesker. Uden kirken havde skolen ikke været der”, sagde skoleleder Steen Dissing fra Sankt Joseph Søstrenes Skole. Han takkede for godt naboskab gennem mange år og overrakte menighedsrådsformand Kim Sølund en check på 10.000 kroner. Menigheden håber på snart at have nok penge til en tiltrængt gang maling af kirken. Senere bliver der måske også råd til at reparere tårnuret.

Biskop Czeslaw havde i sin prædiken betonet enheden omkring Kristus. Men biskop Steen Skovsgaard satte i en meget engageret tale fingeren på det ømme punkt. Her formulerede han smerten ved, at katolikker og protestanter ikke kan mødes omkring det fælles nadverbord og udtrykte håbet om, at det en dag bliver muligt.

Festlighederne fortsatte med kæmpestor kagemand til børnene efterfulgt af skattejagt. Om aftenen var der stor fest med polsk

pøsegilde og en svingom. Jubilæet har været et kæmpeprojekt men det har samlet også som menighed, fortæller pastoralrådsformand Teresa Starzynski.

Giv kirken i Nykøbing en fødselsdagsgave

Menigheden samler ind til at få kirken malet. Alle bidrag - små som store - modtages med taknemmelighed. Hvis bispekontoret har dit CPR-nummer kan du få skattefradrag ved indsættelse af gaven på konto nr: 4183 0005001471 - Skriv: maling. Nykøbing

Kirkens historie

1913: Lolland-Falster deles i tre katolske sogne. Første sognepræst i Nykøbing var belgieren Salvator Janssen O.F.M. conv.

Grundstensnedlæggelse 19. maj 1916 ved pastor Ronge, sekretær for biskop von Euch. Indvielse den 17. september 1916 på mindedagen for Frans af Assisis sårmarker. Pastor Ortved, der var den første katolske præst på Lolland-Falster, holdt festtalen.

Steen Dissing, skoleleder for Sankt Joseph Søstrenes Skole, overrækker en check på 10.000 kr. til Joakim Sølund, formand for menighedsrådet ved Hellig Kors Kirke.

En anonym giver har i anledning af jubilæet skænket denne smukke kalk og en hostieskål til Hellig Kors Kirke.

Folkekirkens biskop over Lolland-Falster, Steen Skovsgaard, ønskede Hellig Kors Kirke tillykke med de første 100 år og mindede samtidig om det sørgelige i, at katolikker og protestanter endnu ikke kan fejre fælles nadver.

”Kirkens opgave ligger ikke kun i de store byer”

Vi har økonomien til at køre videre, siger menighedsrådet i Nakskov.

Fotos: Marek Pomykala

KIRKELUKNING ”Nakskov er blevet udråbt til at være ”Lands-End,” og Den katolske Kirkes beslutning vedr. lukning af en kirke, der årligt får flere besøg af turistgrupper, udenlandske kirkegængere, nye polske sæsonarbejdere samt udlændinge med nye danske ægtefæller, forstærker kun denne opfattelse. Den katolske Kirke skal være til også for disse grupper med sin forkyndelse.

Kirkens opgaver ligger ikke kun i de store byer,” skrev menighedsrådet ved Sankt Franciscus Kirke i Nakskov i sit høringssvar efter at de tre menighedsråd fra Nakskov, Maribo og Nykøbing ved et møde den 18. august fik forelagt biskoppens beslutning om, at kirken i Nakskov skal lukke, mens Sankt Birgitta Kirke i Maribo genåbner efter en restaurering.

Beslutningen om lukningen ligger fast efter udløbet af en høringsperiode på tre uger. I et hyrdebrev til de tre menigheder på Lolland-Falster skriver biskop Czeslaw, at der skal laves en detaljeret plan for restaureringen af Sankt Birgitta Kirke i Maribo. Lolland-Falster skal blive til én menighed med to kirker og ét messested. Tilbagegang i befolkningstallet og dermed svigtende økonomisk grundlag indebærer, at det i fremtiden ikke længere vil være

muligt at bevare tre kirkebygninger med alt hvad det kræver af vedligeholdelse og drift. Derfor skal hele området i fremtiden udgøre én menighed med to kirker og et tredje sted at fejre messe.

Biskop Czeslaw begrunder lukningen i Nakskov med udviklingen i befolkningstallet og de økonomiske midler, der er til rådighed. Han skriver, at ”den aktuelle økonomi ikke tillader, at man bevarer det samme antal bygninger efterhånden, som de finansielle midler svinder med det dalende befolkningstal.”

Hellig Kors Kirke i Nykøbing har hele tiden været sikret bevarelse, da statistikken viser, der kommer flest mennesker i denne kirke, skriver biskoppen i sit hyrdebrev.

Samtidig lover han, at der vil blive taget hensyn til Sankt Franciscus Kirkes særlige karakter. ”Selv om økonomien ikke tillader at holde den i brug, er det en bygning, man ikke bare afhænder til hvem som helst

eller til hvilket som helst formål. Både den og Sct. Birgittas kirke har en historisk og kunstnerisk værdi, som man skal gå langt for at bevare”.

Menighedsrådet ved Sankt Franciscus Kirke lægger i sit høringssvar vægt på, at Nakskov har en fornuftig økonomi til drift og vedligeholdelse.

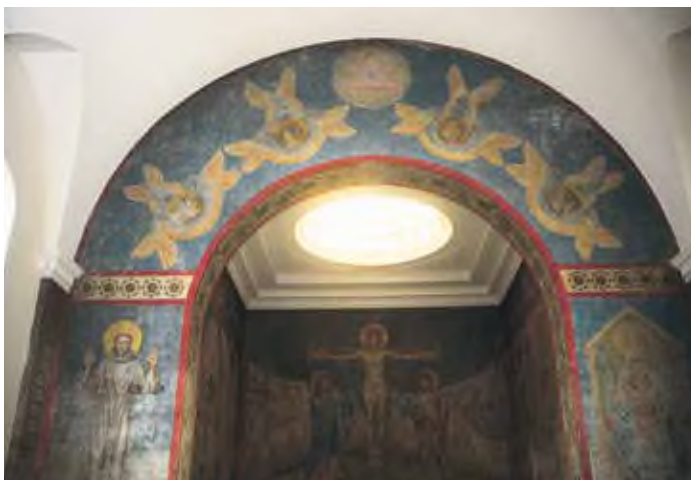
”Menigheden ligger i forhold til dens størrelse på et flot niveau. Den vil rent økonomisk kunne klare sig selv en hel del år ud i fremtiden og er udgiftsneutral for bispedømmet”, skriver menighedsrådet i høringssvaret. Menighedsrådet lægger vægt på, at man ikke ser nogen besparelser i lukningen af kirken og skriver, at man kan holde kirken åben og i brug så længe økonomien rækker.

”Det skal medgives, at alderen på medlemmerne i Sankt Franciscus Menighed er ret høj, men disse medlemmer, der i årevis

har deltaget i det kirkelige liv med penge og fremmøde, bør efter menighedsrådets opfattelse kunne få en katolsk begravelse fra deres egen kirke. Menighedsrådet erkender, at man i Nakskov i de kommende år sikkert vil opleve et stigende antal afdøde og et faldende antal aktive kirkegængere. Netop i år, hvor katolikkerne fejrer ”Barmhjertighedens år” vil en fornuftig løsning på de kirkelige problemer for Nakskov være, at kirken bevares som kirke i et par år og så længe, der er økonomi og aktive kirkegængere”, skriver menighedsrådet i høringssvaret.

Sankt Franciscus Kirke i Nakskov er i Kommuneatlas for Nakskov Kommune vurderet med en bevaringsmæssig værdi på 2 (1 er den højeste værdi og 9 den laveste).

LR

Kirken er udsmykket med freskomalerier af Birgitte West.

Kirken i Nakskov.

Englen er landet i Vejle

Statue af Nis Schmidt afsløret den 18. september.

KUNST Flot og festligt lød det, da den sangglade menighed i Sankt Norberts Kirke istemte "Alt hvad som fuglevinger fik", og sjældent har salmen vel været mere velvalgt end ved denne lejlighed, hvor menigheden i Vejle den 18. september blev præsenteret for Nis Schmidts skulptur, den évingede.

Næsten som et væsen der er landet fra det ydre rum står den godt én meter høje skulptur nu på den to et halvt meter høje sokkel på kirkepladsen mellem Sankt Norberts Kirke og Skole. Lidt utraditionelt er skulpturen udført i skinnende rustfrit stål, hvad der skaber nogle meget smukke lysvirkninger. Ingen tvivl om at den i kraft af den meget synlige placering virkelig vil blive lagt mærke til i byrummet.

Men hvorfor er englen hovedløs, og hvorfor har den kun en vinge? Jo, Nis Schmidt fik inspirationen til den under et besøg på klostret Averbode, hvor han skulle male et portræt af klostrets abbed Stappers. Her læste han "Gud og verden. At tro og leve i vor tid" af daværende kardinal Joseph Ratzinger, senere Benedikt XVI.

I bogens forord skriver Ratzinger: "Mennesket har brug for sandhed om det væsentlige i dets liv, hvis det vil leve ret, og hvis det ønsker at finde frem til sand fred og en retfærdig måde at leve sammen på. Måske er grunden til, at det ikke længere lykkes at hæve sig op, lige netop, at man har brækket den ene vinge, troen, af. Den anden

vinge, fornuften, kan ganske vist klare meget, men formår alligevel ikke alene at svinge os op til de bærende erkendelser af det at være menneske". Det moderne menneske prøver at flyve med kun én vinge, fornuftens. Og det er netop hovedløst, siger Nis Schmidt. Denne erkendelse gav han kunstnerisk udtryk for i en lille bronzefigur, som han kaldte "den évingede".

Den engel må vi have på kirkepladsen tænkte sognepræst Jan Ophoff, der så skulpturen og forelskede sig pladask i den. For fire år siden bestilte han den til kirkepladsen. Efter messen blev englen afsløret af kunstnerens søn Janus og bestænket med vievand af Jan Ophoff. Derefter fulgte festligt samvær i menighedslokalerne, hvor både Jan Ophoff og menighedsrådsformand Celia Klausen udtrykte deres glæde over skulpturen.

Der var mange overvejelser om materialet. Først blev der tænkt på ler, så på rustent jern; men det er der jo nok af i Vejle fortalte Nis Schmidt med et glimt i øjet til receptionen efter afsløringen. Bronze kunne der ikke blive tale om, for det ville sandsynligvis blive stjålet – og så faldt valget altså på rustfrit stål. Det har

været lidt af en teknisk udfordring, fordi der skal tages helt specielle teknikker i brug når der skal laves runde former. Skulpturen er finansieret via donationer fra Haug og Frues Fond, Sct. Norberts Skole og Sct. Norberts Stiftelse. Den er lavet i samarbejde med svejseren Jan Karcz fra Weiss Maskin Teknik i Højten. Både Jan Karcz og direktør Niels Weiss Sørensen var til stede ved afsløringen.

Skulpturen er symbolsk placeret på pladsen mellem kirken og skolen – to institutioner, der vil ruste os til at flyve med to vinger, så vi kan bruge hele det potentiale, vi er udstyret med som mennesker.

Om mandagen blev børnene fra Sct. Norberts Skole præsenteret for skulpturen. LR

Statuen af den hovedløse engel blev afsløret af Nis Schmidts søn Janus.

Børnene ved Sankt Norberts skole mødtes om mandagen for at høre Nis Schmidt og sognepræst Jan Ophoff fortælle om den hovedløse engel.

Efter afsløringen af statuen søndag den 18. september var der festligt samvær i menighedshuset.

Rund fødselsdag med maner

Helligåndskirken i Frederikshavn har fejret 50 års jubilæum.

Tekst: William Lee. Foto: Joy Sebastian

FREDERIKSHAVN Endelig kom dagen – fejring af Helligåndskirkens 50-års jubilæum. 50 år lyder ikke af ret meget, når man tænker på alle 'vore' gamle kirker rundt om i Danmark, hvor de fleste er mellem 800-1000 år gamle. Men alligevel for os heroppe i Frederikshavn, er det noget at være stolt over. Takket være en generøs gave bestående af en stor byggegrund fra Eisenhardt familien, kunne pater Bendtner, en kamillianerpræst, i 1966 opfylde sin drøm

om en katolsk kirke i Frederikshavn. Før kirken blev bygget, holdtes der husmesse hos den samme Eisenhardt familie. Efter bl.a. en indsamling fra hele sognet blev der penge nok til at påbegynde bygningen af kirken. Det siges, at pater Bendtner havde en bandekasse på byggestedet, men efter en kort tid kom der ikke flere penge ind på den konto.

Inden vi kunne fejre jubilæet, måtte der findes en gruppe til at stå for fejringen.

Heldigvis har vi et såkaldt 'lokal udvalg', som tager sig af de mere praktisk betonedede opgaver i og omkring kirken, og er støtte for sognepræsten. Udvalget gik straks i gang med at planlægge og fordele opgaverne.

Som det er tradition i vor kirke, kommer alle med retter og andet mundgodt fra deres egne lande og gastronomiske traditioner, når vi holder en fest. Finansieringen af festen foregik ved donationer; både via konvolutter lavet til lejligheden samt en stor anonym donation. Et mindre telt blev skænket og oprejst af en fra vor menighed, mens pastor Jude sørgede for gæstelisten.

Søndag den 18. september, kl. 16.00 begyndte fejringen med en højtidsmesse med biskoppen som hoved celebrant assisteret af vore tre præster: Pastor Jude,

pastor Dominique samt pastor Davide. Ved slutningen af messen indviede biskoppen et flot billede skænket af en lokal kunstner Agnete Brittasius i anledning af jubilæet.

Efter messen, hvor 140 deltog, var det tid til at besøge de mange borde, som bugnede med de forskellige retter og drikkevarer. Og der var ingen der gik sultne hjem fra festen. Der blev holdt nogle taler bl.a. fra vor tidligere menighedsrådsformand Erik, som kunne huske den gang kirken blev bygget.

Alt i alt en vellykket fest, ikke mindst takket være den lille gruppe fra lokaludvalget, som ydede en kæmpe indsats, og derved sikrede os en værdig 50-års jubilæums fest.

Biskop Czeslaw sammen med jubilæumsgæsterne i Frederikshavn.

”Det nye Europakort”

En kommentar til den bebudede lukning af Skt. Franciskus Kirke, Nakskov

Da Danmark endnu var katolsk og en naturlig del af kristenhedens Europa, lå der klostre på Lolland. Gråbrødrene byggede 1286 et kloster i Nysted. Det blev nedrevet efter reformationen, og gråbrødrene rejste bort.

Først i 1908 satte franciskanerne fod på Lolland igen, da et andet europæisk folk, polakkerne, søgte hertil for at arbejde i roemarkerne. Der blev bygget 3 kirker og 3 skoler, sidstnævnte drevet af Skt. Joseph Søstre, på Lolland og Falster. Igen blev der fejret messe på Lolland.

Skibe ladet med hvide og kul, der sejlede til og fra Nakskov Havn gjorde Nakskov til en by, der længe var stærkt forbundet med hansastæderne omkring Østersøen. Historikeren Else-Marie Boyhus sagde i et foredrag, at Lolland faktisk skulle ses i sammenhæng med Schleswig-Holstein på mange områder.

Men så blev alt anderledes. Skibsværftet lukkede i 1987, sukkerroerne bliver hentet op af jorden af monsteragtige, ufattelig grimme roeoptagere så store som huse, og franciskanerne blev gamle og døde: deres kirker stod faderløse tilbage.

Nu vil man lukke Skt. Franciskus Kirke. Og jeg spørger: Hvem skal bære arven videre? Hvem skal føre den mission videre, som franciskanerne startede, tage sig af deres menighed, værne om deres kirke? Hvem har visionen og kan bære ansvaret? Vi er ikke udkant. Vi er en del af Europa. Lukker man kirken, så lukker man af for visionen om et helt andet kort end det nye danmarkskort og fralægger sig ansvaret for en værdifuld arv, åndeligt såvel om med hensyn til kirkebygning.

Maja Flensted Andersen, 4913 Horslunde

Er vi ved at få et nyt Vatikanet i Danmark?

Kommentar til svar fra generalvikar Niels Engelbrecht i KO nummer 13.

Det svar, jeg fik på mit læserbrev til KO nummer 13 vedr. kirkelukningen i Nakskov, er ikke fyldestgørende, idet det kun er baseret på statistikker og ikke på den medmenneskelige vilje, som missionsarbejde er udtryk for. Hvor er kvaliteten blevet af i dagens Danmark? Tænker at måske er Sankt Franciskus Kirke blevet overdraget i de forkerte hænder som træffer netop forkerte beslutninger for dens eksistens?

Hænder der vælger og vrager, som det passer dem bedst, således at kabalen går helt op for dem. Er biskoppen og pastoralrådet måske ved at danne et nyt Vatikanet i Danmark?

Jeg har netop indtryk af, at jeres beslutninger/planer for det nye katolske danmarkskort skrider så godt frem ved salget og nedrivninger i yderområder, at agglomeration (koncentration af mennesker og aktiviteter i storbyområder) lykkes, uden at man tager hensyn til os andre medlemmer i yderområderne.

Så vidt jeg ved, er Sankt Franciskus Kirke blevet overdraget til Jer af den hollandske franciskanerorden på et tidspunkt uden gæld og i ordentlig stand med ny tilbygning opkaldt efter martyren p. Kolbe. Så den del fejler ingenting. Vi er ikke et lille sogn, da vi er over 300 medlemmer. Jeg har også forstået, at på vores konto i Nakskov er der over en halv million. Desuden er vores kirke i Nakskov klassificeret som højt bevaringsværdig bygning i Nakskovs Byatlas.

Har hørt at efter den 18. august har menigheden i Nakskov ikke haft noget valg eller nogen forhandlingstid. Da alt er blevet trukket ned over hovedet på menigheden fra bispedømmets side, føler den sig magtesløs. Lever vi så i diktaturets tid? Hvor er medmenneskeligheden?

Biskop Czeslaw Kozon skriver i sit hyrdebrev i det lokale sogneblad: ”De materielle og personalemæssige forudsætninger er ikke uden betydning og betinger ofte på en hård måde vores beslutninger: men endnu vigtigere er viljen til at være kirke og tilliden til Gud om at det lykkes.” (citater slut). Her kan jeg konkludere flg.: min tillid til Gud den er jeg ikke i tvivl om; men jeg har stor tvivl og ingen tillid i forhold til dem, der for tiden forvalter vores forhold til Kirken og hermed Gud.

Zofia Kelfast, 4900 Nakskov

Mindehøjtideligheden i Lund og Malmø

Har vi katolikker noget at blive mindet om i forbindelse med Reformationens 500-års jubilæum, som skal indledes af Frans i Lund den 31. oktober? Det fælles luthersk-katolske dokument ’Fra konflikt til fællesskab’ er platformen for mindehøjtideligheden i Lund. Dokumentet har været undervejs i en del år, begyndende under Benedikt XVI’ pontifikat, men udkom først i juni 2013, overraskende nok blot et par måneder efter Frans’ tiltrædelse som pave.

Jeg formoder, at dokumentet ikke ville være blevet godkendt af Benedikt XVI, hvis man tager for pålydende det han skriver i konklusionen af Dominus Jesus i 2000, hvor han citerer Vatikanconcil II’s fædre: ”Vi tror, at den eneste sande religion findes i den Katolske og Apostolske Kirke til hvilken vor Herre Jesus har givet opgaven at udbrede den til alle mennesker”.

Desuden har Benedikt i sin tale i år til sit 65. års præstebubilæum påmindet Frans og den katolske kurie om det centrale i transsubstantiationsbegrebet i Eukaristien, et begreb som i dette katolsk-lutherske dokument bliver afskaffet.

I KO nr. 13 præsenteres dokumentet ’Fra konflikt til fællesskab’ som frugten af mange års dialog, og dermed burde det være muligt, især her i Danmark, at få øje på denne dialog mellem Den katolske og Den lutherske Kirke, hvilket ikke umiddelbart har været tilfældet, siden Johannes Paul II kom her til landet i 1989.

Dialogen er blot blevet ført bag lukkede døre af de to kirkers kommission og planlagt, så man kunne nå frem til dette dokument, som nu bliver præsenteret offentligt for de troende af de to kristne kirker.

Det munder ud i et såkaldt fællesskab mellem de to kirker konstrueret oppefra, hvor Luther bliver rehabiliteret, mens Leo X, som fordømte Luther, står for skud (pkt.50).

Den katolske Kirke har måttet gøre bod for sin fordømmelse af Reformationen og påtage sig skylden, som også KO nr.13 påpeger, for den uretfærdighed den har begået mod Luther og hans teser, som ifølge Frans og dokumentet blot ville reformere den korrupte katolske kirke.

Men bortset fra disse polemiske bemærkninger er der ændringer i dokumentet, som vi katolikker må advares om.

Eukaristien bliver i pkt. 154 forandret til ikke mere at omfatte transsubstantiationsbegrebet, en Eukaristi uden forvandling af brødet til Kristi Legeme og af vinen til Kristi Blod og messen, som Kristi vedvarende offer bliver, i pkt. 159, afskaffet under påskud om, at Kristi offer på korset allerede er tilstedeværende i messens sakramente og ikke skal give indtryk af en gentagelse.

Men det er netop dette vi deltager i, i messen: at Kristus fornyer sit offer på korset hver gang og ved at give sig til os vedvarende med sit Legeme og sit Blod fortsætter Han sin frelsergerning indtil verdens ende.

Dette er vort åndelige livs fundament som vi som troende katolikker, ikke må give afkald på og dette var, hvad Luther ville afskaffe, for at afskaffe pavedømmet. Er det dette vi skal acceptere som katolikker?

Renato Ronco, 2100 København Ø

Rettelse til artiklen ”Åndeligt moderskab” side 6 i KO nr. 13. Det er sr. John Mary, som er blevet valgt til superior – ikke sr. Cecilia Maria som der står i billedteksten. Vi beklager. Redaktionen.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord. (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk – eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Det sker i bispedømmet

OKTOBER:

Fredag 14. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

NOVEMBER:

Fredag 4. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse inkl. de syges salvelse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Tirsdag 8. Kl. 19.30-21.30: DKKF ind byder til medlemsmøde tirsdag, 2016 i Sct. Andreas Bibliotek, Gl. Kongevej 15, Kbh. V.

”Fattigdom i Danmark” belyst gennem Kirkens sociallære. Oplæg v. Stine Riegels. Kaffe/te med brød a 15 kr. Alle er velkomne.”

Fredag 11. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 19. kl. 11-15: Inspirationsdage om flygtninge, Sankt Ansgars Kirke, København. Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område? Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Informationschef: Niels Messerschmidt

(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Announcer: Svenning Ravn

annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Malene Fenger-Grøndahl, Andreas Rude, Henrik Delfer, Helena Kallan Bjørn Olsen, Marek Pomykala, William Lee og Joy Sebastian.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,

1610 København V, tlf.: 3355 6040

kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6018.

E-mail: redaktion@katolskorientering.dk,

Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint

– distribueret oplag 11.500

ISSN 0902-297X

November måned

1. *grøn*. Tirsdag i 31.alm.uge. (III Ps).

☞ Sl 22,26b-27.28-30a.31-32.

☞ Herre, du er min lovsang i den store forsamling.

L.: Fil 2,5-11. Ev.: Luk 14,15-24.

2. *grøn*. Onsdag i 31.alm.uge. (III Ps).

☞ Sl 27,1.4.13-14.

☞ Herren er mit lys og min frelse.

L.: Fil 2,12-18. Ev.: Luk 14,25-33.3.

3. *grøn*. Torsdag i 31.alm.uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Martin af Porres**, ordensmand (†1639)

☞ Sl 105,2-3.4-5.6-7

☞ De, der søger Herren, skal glæde sig.

eller ☞ Halleluja!

L.: Fil 3,3-8a. Ev.: Luk 15,1-10

4. *hvid*. Torsdag i 31.alm.uge. (III Ps).

Karl Borromæus, biskop (†1584) (m)

☞ Sl 122,1-2.3-4a.4b-5

☞ Lad os med glæde drage til Herrens hus!

L.: Fil 3,17—4,1. Ev.: Luk 16,1-8

5. *grøn*. Lørdag i 31.alm.uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.

☞ Sl 112,1-2.5-6.8a+9

☞ Lykkelig den, der frygter Herren.

eller ☞ Halleluja!

L.: Fil 4,10-19. Ev.: Luk 16,9-15

Bededag for præste- og ordenskald

6. *hvid*. Søndag. **ALLE HELGEN (h)**

(32.ALM.SØNDAG)

☞ *Gl.Cr.SærI.pf.*

1.L.: Åb 7,2-4.9-14

☞ Sl 24,1-2.3-4ab.5-6

☞ Sådan er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.

2.L.: 1 Joh 3,1-3

Ev.: Matt 5,1-12a

Kirketælling

7. *violet*. Mandag. **ALLE SJÆLE**

De afdødes pf.

L.: 2 Makk 12,43-46 eller Rom 8,31b-35.37-39

☞ Sl 23,1-2a.2b-3.4.5.6

☞ Herren er min hyrde, mig skal intet fattes

Ev.: Joh 14,1-6

Der kan vælges andre tekster fra begravelse-sliturgien.

8. *grøn*. Tirsdag i 32.alm.uge. (IV Ps).

☞ Sl 37,3-4.18+23.27+29

☞ Retfærdiges frelse kommer fra Herren

L.: Tit 2,1-8.11-14. Ev.: Luk 17,7-10

9. *grøn*. Onsdag i 32.alm.uge. (IV Ps).

☞ Sl 23,1-3a.3b-4.5.6

☞ Herren er min hyrde, jeg lider ingen nød.

L.: Tit 3,1-7. Ev.: Luk 17,11-19

10. *hvid*. Torsdag i 32.alm.uge. (IV Ps)

Leo den Store, pave og kirkelærer (†1280)(m)

☞ Sl 146,7.8-9a.9bc-10

☞ Lykkelig den, hvis hjælp er Jakobs Gud.

L.: Filemon 7-20. Ev.: Luk 17,20-25

11. *hvid*. Fredag i 32.alm.uge. (IV Ps).

Martin af Tours, biskop (†397) (m)

☞ Sl 119,1.2.10.11.17.18

☞ Lykkelig den, som vandrer efter Herrens lov.

L.: 2 Joh 4-9. Ev.: Luk 17,26-37

12. *rød*. Lørdag i 32.alm.uge. (IV Ps).

Josaphat, biskop og martyr (†1623) (m)

☞ Sl 112,1-2.3-4.5-6

☞ Lykkelig den, der frygter Herren, eller ☞ Halleluja!

L.: 3 Joh 5-8. Ev.: Luk 18,1-8

13. *hvid*. **LATERANKIRKENS INDVIELSE (f)**

(32.ALM.SØNDAG)

☞ *Gl.Cr.SærI.pf.*

1.L.: Ez 47,1-2.8-9.12

☞ Sl 46,2-3.5-6.8-9

☞ Flodløb glæder Guds by, den Højstes hellige bolig.

2.L.: 1 Kor 3,9c-11.16-17

Ev.: Joh 2,13-22

Pavens dag

Kollekt af Peterspenge

14. *grøn*. Mandag i 33.alm.uge. (I Ps).

☞ Sl 1,1-2.3.4+6

☞ Den, der sejrer, vil jeg give at spise af livets træ.

L.: Åb 1,1-4; 2,1-5a. Ev.: Luk 18,35-43

15. *grøn*. Tirsdag i 33.alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Albert den Store**, biskop og kirkelærer (†1280)

☞ Sl 15,2.3.4.5

☞ Den, der sejrer, vil jeg give sæde hos mig på min trone.

L.: Åb 3,1-6.14-22. Ev.: Luk 19,1-10

16. *grøn*. Onsdag i 33.alm.uge. (I Ps)

Eller *hvid*. **Margrethe af Skotland** (†1093)

Eller *hvid*. **Gertrud**, jomfru (†1302)

☞ Sl 150,1-2.3-4.5-6

☞ Hellig, hellig, hellig er Herren, Gud den Almægtige.

L.: Åb 4,1-11. Ev.: Luk 19,11-28

17. *hvid*. Torsdag i 33.alm.uge. (I Ps).

Elisabeth af Ungarn (†1231) (m)

☞ Sl 149,1-2.3-4.5-6a+9b

☞ Du har gjort os til konger og præster for vor Gud.

eller ☞ Halleluja!

L.: Åb 5,1-10. Ev.: Luk 19,41-44

18. *grøn*. Fredag i 33.alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Peter og Pauls basilikaernes indvielse**.

☞ Sl 119,14.24.72.103.111.131.

☞ Hvor er dit ord sødt for min gane.

L.: Åb 10,8-11. Ev.: Luk 19,45-48.

Hvis Peter og Pauls basilikaernes indvielse fejres:

☞ Sl 98,1.2-3ab.3c-4.5-6

☞ Herren har åbenbaret sin retfærdighed for folkenes øjne.

L.: ApG 28,11-16.30-31. Ev.: Matt 14, 22-33

19. *grøn*. Lørdag i 33.alm.uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.

☞ Sl 144,1.2.9-10

☞ Lovet være Herren, min klippe.

L.: Åb 11,4-12. Ev.: Luk 20,27-40

20. *hvid*. Søndag. **JESUS KRISTUS, UNIVERSETS**

KONGE (h) (34. ALM.SØNDAG)

☞ *Gl. Cr. SærI.pf.*

1.L.: 2 Sam 5,1-3

☞ Sl 122,1-2.4-5

☞ Vi drager med glæde til Herrens hus!

2.L.: Kol 1,12-20

Ev.: Luk 23,35-43

Barmhertighedens år afsluttes

21. *hvid*. Mandag i 34.alm.uge. (II Ps).

Jomfru Marias fremstilling i templet (m)

☞ Sl 24,1-2.3-4b.5-6

☞ Denne er den slægt, som søger dit ansigt, Herre.

L.: Åb 14,1-3.4b-5. Ev.: Luk 21,1-4

22. *rød*. Tirsdag i 34. alm. uge (II Ps)

Cecilie, martyr og jomfru (†230) (m)

☞ Sl 96,10.11-12.13

☞ Herren kommer for at holde dom over jorden.

L.: Åb 14,14-19. Ev.: Luk 21,5-11.

23. *grøn*. Onsdag i 34.alm.uge. (II Ps).

Eller *rød*. **Clemens I**, pave og martyr (†97)

Eller *hvid*. **Columban**, abbed (†615)

☞ Sl 98,1.2-3b.7-8.9

☞ Store og underfulde er dine gerninger, Herre.

L.: Åb 15,1-4. Ev.: Luk 21,12-19

24. *rød*. Torsdag i 34.alm.uge. (II Ps)

Andreas Dung-Lac, præst, og **lidelsesfæller** (†1615) (m)

☞ Sl 100,1b-2.3.4.5.

☞ Salige er de, der er indbudt til Lammets bryllupsfest.

L.: Åb 18,1-2.21-23; 19,1-3.9a. Ev.: Luk 21,20-28.

25. *hvid*. Fredag i 34.alm.uge. (II Ps).

Niels Steensen, biskop (†1686) (m)

L.: Sir 17,5-15 eller 2 Tim 4,1-8 eller Kol 1,12-16a.16c-20

☞ Sl 139,1+6.13-14.15-16.17-18

☞ Jeg vil takke dig, fordi jeg er underfuldt skabt.

Ev.: Matt 6,24-33.

26. *grøn*. Lørdag i 34.alm.uge. (II Ps).

Eller *rød*. **Katarina af Alexandria**, jomfru

og martyr (†ca.306)

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse**.

☞ Sl 95,1-2.3-5.6-7

☞ Marana tha! Kom, Herre Jesus!

L.: Åb 22,1-7. Ev.: Luk 21,34-36

Hermed afsluttes det almindelige kirkeår.

ADVENTSTIDEN I

27. *viol*. **1. SØNDAG I ADVENT**. (I Ps).

☞ *Cr. Adv.pf. I.*

1.L.: Es 2,1-5

☞ Sl 122,1-2.3-4a.4b-5.6-7.8-9

☞ Vi drager med glæde til Herrens hus.

2.L.: Rom 13,11-14

Ev.: Matt 24,37-44

1. søndag i advent indleder tekstrække A.

28. *viol*. Mandag i 1.uge i advent. (I Ps).

Adv.pf. I.

☞ Sl 122,1-2.3-4a.(4b-5,6-7.)8-9

☞ Vi drager med glæde til Herrens hus.

L.: Es 4,2-6. Ev.: Matt 8,5-11

29. *viol*. Tirsdag i 1.uge i advent. (I Ps).

Adv.pf. I.

☞ Sl 72,2.7-8.12-13.17

☞ Retfærdighed skal blomstre i hans dage, og freden være stor.

L.: Es 11,1-10. Ev.: Luk 10,21-24.

30. *rød*. Onsdag. **ANDREAS**, apostel (f)

Gl.Ap.pf.

☞ Sl 19,2-3.4-5ab

☞ Deres tale er nået til jorderigs ende.

L.: Rom 10,9-18

Ev.: Matt 4,18-22

Pastoralrådsmødet foreløbig dagsorden

Magleås 5.-6. november 2016

MØDE For tidsplan og den endelige dagsorden se www.katolsk.dk.

- Velkomst og indledning
- Valg af dirigent
- Navneoprøb
- Formandsberetning og besvarelse af eventuelle spørgsmål v. formand Maria Truelson
- Budget 2017 v. administrationschef Thomas Larsen
- Evangelisationsprojektet i Krakow v. sr. Teresa Piekos
- Event om ”Motivation og ledelse af frivillige” v. Torsten Højmark Hansen, Center for Frivilligt Socialt Arbejde.
- Biskoppens orientering v. biskoppen
- Valgstyrelse og valgvedtægter
- ”Kaminpassiar” – Spørgsmål til biskoppen og generalvikaren
- Det nye danmarkskort/Nakskov v. generalvikar Niels Engelbrecht
- Kurser for menighedsråd v. Leo Roed
- Status på reformationsmarkeringen v. biskoppen
- Eventuelt

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 15 som udkommer den **4. november**, skal være KO i hænde senest den **17. oktober**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 16, som udkommer den **25. november**, skal være KO i hænde senest den **7. november**.

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor
Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Ubeskåret støtte

www.vincentgrupperne.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Bønnens Apostolat

Oktober

Generel intention: Journalister
At journalister i deres arbejde altid må være motiveret af respekt for sandheden og en stærk etisk tilskyndelse..

Missionsintention: Verdensmissionsdagen
At verdensmissionsdagen i alle kristne fællesskaber må forny evangeliets glæde og ansvaret for at forkynde det.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner, rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors, julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

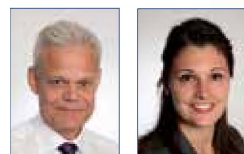
Åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten i Deres hjem eller hos os. Vi træffes også aften, weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre, et ord fra Jesus og en velsignelse så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Flere kunder i forretningen?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 11.500** katolske læsere.

Kontakt Svenning Ravn på annonce@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Danmarks Unge Katolikker (DUK) søger ungdomskonsulent

DUK er Den katolske Kirke i Danmarks officielle børne- og ungdomsorganisation med ca. 1.800 medlemmer. Vores målgruppe er katolske børn og unge i alderen 0-30 år. Igennem forskellige arrangementer bl.a. sommer- og weekendlejre året rundt styrker vi børn og unges fællesskab i den katolske tro. Vi støtter og servicerer vores lokalforeninger i hele landet. På vores sekretariat er der 3 ansatte, hvoraf du vil være den ene. Du vil dagligt være i kontakt med vores medlemmer, frivillige og DUKs Hovedbestyrelse, hvorfor du vil være en central medarbejder på vores sekretariat.

Vi søger en ungdomskonsulent, der sammen med Hovedbestyrelsen, kan være drivkraften i videreudviklingen af børne- og ungdomsarbejdet i Den katolske Kirke i Danmark. DUK er organiseret med en hovedbestyrelse og et antal teams, som hver har sit ansvarsområde, eksempelvis Ledelsesteam og Valfartsteam.

Dine primære arbejdsopgaver:

- Du skal sammen med Hovedbestyrelsen og vores teams videreudvikle børne- og ungdomsarbejdet i Den katolske Kirke
- Støtte vores teams i deres arbejde
- Være ansvarlig for vores hjemmeside og mailsystem
- Være ansvarlig for at oprette nye lokalforeninger i samarbejde med sognene
- Støtte og videreudvikle eksisterende lokalforeninger
- Hjælpe lokalforeninger med administrativt arbejde herunder regnskaber, budgetter, generalforsamling m.m.
- Være medansvarlig for daglig drift af DUKs sekretariat
- Støtte og samarbejde med DUKs Hovedbestyrelse

Vi forventer at du:

- Har kendskab til DUK og Den katolske Kirke
- Har erfaring fra at arbejde i en børne- og ungdomsorganisation
- Er vant til at arbejde med og lede frivillige
- Er udadvendt
- Er velformuleret i skrift og tale
- Har kendskab til moderne kommunikationsmidler
- Arbejder struktureret og følger op på opgaverne
- Er ferm bruger af Officepakken
- Indgående kendskab til Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF)
- Fleksibel og indforstået med skiftende arbejdstider og -opgaver.

Stillingen:

Vi tilbyder en fuldtidsstilling på 37 timer pr. uge. Du skal regne med en del rejseaktivitet, samt møder om aftenen og i weekender.

Det praktiske:

Ansøgningen skal være DUKs Hovedbestyrelse i hænde senest 15. november 2016 pr. mail til job@duk.dk. Der skal indhentes ren straffe- og børneattest.

Samtaler vil blive afholdt løbende. Forventet tiltrædelse 1. december 2016 eller efter aftale. Vil du vide mere om stillingen er du velkommen til at kontakte formand for DUKs Hovedbestyrelse, Christopher Bonde, på 60 15 95 51.

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Professorpaven ser tilbage

Peter Seewalds samtalebog med pave emeritus rummer både selvironi og diskret humor.

Tekst: Lisbeth Rütz

ERINDRINGER ”Jeg glæder mig til igen at være sammen med mine forældre, søskende og venner, og jeg forestiller mig, at det igen vil være så dejligt, som det var hjemme hos os”. Det siger pave emeritus Benedikt XVI i ”*Letzte Gespräche*” (sidste samtaler), en interviewbog, hvor han blandt andet fortæller Peter Seewald om, hvilke tanker han gør sig om livet efter døden. Bogen er et åbenhjertigt tilbageblik på et langt liv som professor i Tyskland, præfekt for troslærekongregationen, tiden som pave og ikke mindst, hvordan han selv oplevede den dramatiske tid omkring sin tilbagetræden i 2013.

Det kom som et lyn fra en klar himmel, da pave Benedikt søndag den 10. februar 2013 i Sala del Consistorio meddelte de omkring 70 tilstedeværende kardinaler sin beslutning om at træde tilbage. Først da kardinaldekan Angelo Sodano tog til orde, forstod alle, hvad der var sket. Talen holdt pave Benedikt på latin, både fordi vigtige beslutninger bør meddeles på dette sprog, men også fordi han aldrig har følt sig helt sikker i italiensk grammatik, betror han Peter Seewald.

Bogen tegner et portræt af en afklaret Benedikt, der hver eneste dag oplever, at dette var den rigtige beslutning.

Beslutningen blev taget tilbage i august 2012 efter en meget anstrengende rejse til Mexico og Cuba. Lægen havde fortalt ham, at hans hjerte ikke længere ville kunne klare lange flyverejser.

”Når tingene går skævt, må man ikke træde tilbage. Det må man først, når der er ro på”, siger Benedikt XVI, der pure afviser, at grunden til hans tilbagetræden skulle være Vatileaksaffæren, intriger i kurien, en homoseksuel lobby i Vatikanet eller økonomiske skandaler bag murene.

Pave emeritus fortæller i bogen om den første svære tid efter, at beslutningen var blevet offentlig kendt og den bevægende afsked med medarbejderne, før helikopteren lettede fra Vatikanet for at bringe ham til Castel Gandolfo. Herfra fulgte han med i konklavets gang sammen med sine sekretærer Georg Gänswein, Alfred Xuereb og de fire Memores Søstre i den pavelige husholdning.

Han havde ikke den fjerneste idé om, hvem efterfølgeren ville blive, og var

lige så overrasket som de fleste andre, da ærkebiskoppen af Buenos Aires, Jorge Mario Bergoglio, den 13. marts 2013 trådte frem i loggiaen som pave Frans. Bergoglio kendte pave emeritus fra ad limina-besøg og korrespondencer, men ellers ikke. Med pave Frans er der kommet en ny friskhed i troen. Pave Frans er en mand med solid ledelseserfaring og sans for praktiske reformer. Han har en direkte og spontan kontakt til folk og forstår at tale direkte til menneskenes hjerter. At en argentin er blevet pave, betyder, at Europa ikke mere er det selvfølgelig centrum for verdenskirken. Europa kan i fremtiden kun i meget beskedent omfang være en impulsgivende kraft, siger pave emeritus.

Livet igennem har Benedikt XVI været tæt knyttet til familien. ”*Letzte Gespräche*” tegner et billede af en strengt katolsk opvækst i meget beskedne kår og med tæt familiesammenhold. Faderen, landgendarm Joseph Ratzinger, stammede fra en bondegård. *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks strejkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 14
14. oktober 2016 · 42. årgang
POST
PP
DANMARK

i Bayrischer Wald med stærke kirkelige traditioner. En farbror blev præst og en faster blev nonne. Grandonkelen Georg Ratzinger blev præst og rigsdagsmedlem for Bayerische Patriotenpartei. Joseph Ratzinger var en udpræget boglig begavet dreng, der tidligt blev overbevist om, at udryddelse af Kirken var nazismens endemål.

Forholdet til Tyskland

Pave emeritus er overraskende åbenhjertig i sin kritik af den tyske katolicisme. Penge er der nok af, men troens gnist mangler i Den katolske Kirke i Tyskland, som er blevet alt for meget en funktionærkirke med masser af højt betalte ansatte. Også den tyske universitetsteologi er i krise – den er fortænkt og behøver ny energi og intensitet i troen.

Nok er pave emeritus tysker, men først og fremmest bayrisk patriot med dybe rødder i hjemegnens kultur. Det var en af grundene til, at han opgav professoratet i Münster, der lå alt for langt nordpå, og flyttede til Regensburg, fortæller han. Besøget i Berlin i 2010 var en svær udfordring, fordi Berlin på mange måder stod fremmed over for den katolske tradition. Her var det katolske marginalt; men alligevel forløb besøget godt, og der var stor lydhørhed, da han holdt sin tale i forbundsdagen.

”At vi har haft en lang periode med fred, kan vi først og fremmest takke Adenauer for,” siger pave emeritus, der betegner sig selv som overbevist Adenauertilhænger.

Talen i Genua

Den 19. november 1961 holdt kardinal Frings en tale i Genua om det kommende koncil. Men hvad kun inderkredsen vidste dengang var, at talen var skrevet af den unge professor Joseph Ratzinger, der

deltog i koncilet som peritus (teologisk rådgiver) for kardinal Frings fra Köln. Talen forholder sig til det, man i dag ville kalde globalisering og ser koncilet som et kairos-øjeblik. Alle jordens folk har mange forskellige karismer, de bringer ind i Kirkens liv, og det er det kommende koncils opgave at tjene denne karisma, så Kirken må blive mere og mere til verdenskirke, siget talen, der vakte meget opsigt og blev omtalt rosende af pave Johannes XXIII. Den blev oversat til mange sprog – også til dansk og blev studeret på A.C.’s sommerlejr.

Dengang hørte jeg til de progressives lejr, fortæller han Seewald. Måske skal hans definition af progressiv ses i lyset af hans forståelse af koncilet – at koncilet betyder kontinuitet og ikke brud:

”Dengang betød progressiv endnu ikke, at man bryder ud af troen, men at man lærer den bedre at kende og lever den mere rigtigt i overensstemmelse med dens udspring”.

På koncilet traf Ratzinger Hans Küng, der senere fik ham til Tübingen. De samarbejdede tæt, men deres indbyrdes uenighed om tolkningen af koncilet blev mere og mere tydelig. Læseren må selv konkludere på de korte statements om den historie: ”Jeg så naivt sådan på det: nok er Küng højtråbende, og han siger mange frække ting; men i grunden vil han dog være katolsk teolog.” Med udgivelsen af Küngs *Unfehlbar?* (1970) sluttede det nære forhold så definitivt.

En stejl karriere

”*Letzte Gespräche*” rummer tilbageblik på en stejl karriere med professorater i Bonn, Münster, Tübingen og Regensburg. I 1977 kalder

pave Paul VI Joseph Ratzinger til embedet som ærkebiskop af München og Freising. Det var en hård udfordring for en mand, der havde forestillet sig at skulle bruge resten af sit liv på forskning og undervisning.

En hel nat sad han og overvejede på et hotelværelse i Regensburg, før han endelig skrev under på tiltrædelsesdokumentet. Panserkardinalen og Guds rottweiler var nogle af de lidet smigrende tilnavne, han fik, da han i 1981 blev præfekt for troslærekongregationen. Der udviklede sig et tæt og tillidsfuldt forhold mellem to meget forskellige personligheder. Kemien mellem Ratzinger og pave Johannes Paul II var så god, at paven hele tre gange afslog hans anmodning om at måtte gå på pension fra posten. Johannes Paul II var et kommunikativt geni. Han var rastløs energisk og altid i gang med nye aktiviteter, var en god netværker og modtog mange gæster hele dagen, mens Benedikt altid har haft brug for at begynde dagen i stilhed og fordybelse, erfarer vi.

Ratzinger var enig med pave Johannes Paul II om skiftet i Vatikanets østpolitik. Man gik fra de små skridts politik under Casaroli til en mere åbent konfronterende politik. Men der var ikke altid enighed mellem de to. Ratzinger havde for eksempel stærke forbehold over for det tværreligiøse fredsmøde i Assisi, hvor ledere fra verdens religioner mødtes for at bede for fred.

Et af højdepunkterne under tiden i Troslærekongregationen var det heftigt kritiserede dokument ”*Dominus Jesus*” (2000), hvor grænserne mellem Den katolske Kirke og andre religiøse samfund blev trukket op. Ratzinger blev

beskyldt for at drive sin egen private teologi og gå udenom paven; men sandheden er, siger han som pave emeritus, at han helt bevidst altid skrev kongregationens dokumenter som del af et teamwork.

Med selvironi og diskret humor fortæller pave emeritus om sine styrker og svagheder. Han indrømmer, at menneskekundskab måske ikke er hans allerstørste styrke, at han måske var for eftergivende i sin ledelse og at han i Regensburgtalen (2006) ikke helt forstod den politiske rækkevidde af sin citatbrug. ”Jeg er svær at skuffe i økumenien. Jeg kender realiteterne og ved, hvad man helt konkret kan forvente”, siger pave emeritus, der mener, vi skal kæmpe for at blive bedre til at lytte til hinanden.

Ved bogens slutning kommer vi til det, der var den røde tråd i det hele. Det var den kærlighed, han mødte hele sit liv, ikke blot som en teoretisk og filosofisk sag, men også som dybe følelser, der griber om hjerterødderne. ”Jeg vil ikke gå ned i private detaljer; men også jeg er blevet berørt af kærligheden i dens forskellige dimensioner og former. At være elsket og at give kærlighed tilbage til andre har jeg mere og mere opfattet som grundlæggende”, siger pave emeritus, der på tærsklen til døden erkender, at Gud ikke er magthaver, men at Han er kærlighed og at det er denne kærlighed, som giver kraft til hans liv.

Letzte Gespräche er foreløbig udkommet på tysk og italiensk. Den tyske udgave kan bestilles til hjemlån gennem dit lokale folkebibliotek på Sankt Andreas Bibliotek www.sanktandreasbibliotek.dk tlf.: 33 55 60 90. Engelsk udgave kommer til november.

”Det er tid til mission og til at udvise mod!”

Men de kristne må ikke være polemiske eller aggressive, understreger paven.

MISSIONSDAG ”Det er tid til at udvise mod! Det er der brug for nu!” Det understregede pave Frans under Angelus den 23. oktober, da han på Verdensmissions søndagen reflekterede over især Paulus’ 2. brev til Timotheus (2 Tim 4,6-8.16-18), hvor Paulus minder Timotheus om at alle kristne er kaldede til at missionere.

Hos Paulus, bemærkede paven, finder vi en model for hvordan Gud giver os styrke til at gøre ”det apostoliske arbejde og evangeliseringen virksom”. Paven understregede, at Paulus’ erfaringer minder os om, at vi også i dag er kaldede til at yde en pastoral og missionar indsats.

”Kirken bliver genspejlet i Paulus’ selvbiografiske fortælling, navnlig i dag på Verdensmissionsdagen med temaet ’Den missionale Kirke – Barmhjertighedens vidne’. Det kristne fællesskab har Paulus som model i overbevisningen om, at det er Herren som gør det apostoliske arbejde og

evangeliseringen virksom. Den erfaring, som hedningenes apostel gjorde, minder os om, at vi bør engagere os i pastorale og missionale aktiviteter som om det var vor indsats, resultatet kom an på – med samme ihærdighed som en atlet, der ikke overgiver sig selv når han lider nederlag. Men samtidig velvidende om, at missionens succes er en nådegave: Det er Helligånden, som gør Kirkens mission virksom i verden”, sagde pave og fortsatte: ”Det er tid til mission og til at udvise mod! Modet til at styrke de vaklende skridt, til igen at få sansen for at give sig selv for Evangeliet, til at genvinde tilliden til missionens styrke. Det er tid til at udvise mod, selv om vi ikke er garanteret succes. Vi bliver bedt om at have modet til at kæmpe, ikke nødvendigvis for at vinde; til at forkynde, ikke nødvendigvis for at omvende. Vi bliver bedt om at have modet til at være et alternativ til verden, dog uden at være polemiske eller aggressive. Vi bliver bedt om at have modet til at åbne

os for alle, uden nogensinde at glemme at Kristus er universel og enestående – den eneste, Frelseren for alle. Vi bliver bedt om at have modet til at stå imod vantroen, dog uden at blive arrogante. Vi bliver bedt om at være modige som toderen i dagens evangelietekst, som i sin ydmyghed ikke engang ville løfte sit blik mod himlen, men slog sig for brystet og sagde: ’Gud, vær mig synder nådig!’ (Luk 18,13). Det er tid til at udvise mod! Det er der brug for nu!”

Appel til Irak

Efter recitation af Angelus berørte pave Frans de tragiske begivenheder, som sker i Irak for tiden og sagde, at han følte sig nært forbundet med landets lidende befolkning, navnlig dem i Mosul.

”Vort sind rystes af de afskyelige volds handlinger, som alt for længe er blevet begået mod uskyldige borgere, muslimer som kristne, og mod andre etniske og religiøse grupper”, sagde han og tilføjede: ”Det gør mig ondt at høre nyheden om de mange drab, som bliver begået i kold blod, herunder mod mange børn”.

”Disse forbrydelser”, sagde paven, ”får os til at græde og efterlader os uden ord”.

Den hellige Fader opfordrede herefter de 50.000 mennesker på Peterspladsen til sammen med ham at bede i stilhed inden de sammen bad ’Hil dig, Maria’. *NM*

Jesuitterne har valgt ny ordensgeneral

Kommer fra 3. verdenslandet Venezuela.

Tekst: Niels Messerschmidt

ORDENSLIV Jesuitterne er kaldede til at møde nutidens udfordringer og medvirke til ”forsoning mellem folkeslag og, på samme tid, en forsoning med Gud og skabelsen”. Det siger den nye ordensgeneral for jesuiterordenen, det største mandlige ordensfællesskab i Den katolske Kirke.

”Der er tale om et stort kald til forsoning. Guds rige kan ikke være nærværende blandt os, hvis ikke vi forstår hinanden, hvis ikke vi anerkender hinanden som mennesker og hvis ikke vi prøver at skabe en situation, hvor verden kan leve i fred”, udtalte pater Arturo Sosa Abascal på et pressemøde efter sit valg.

Som medlem af ordenens venezuelanske provins valgtes pater Sosa den 14. oktober til jesuiternes 30. ordensgeneral efter dens stifter, den hellige Ignatius af Loyola. Valget skete efter fire dage med bøn, stilhed og fortrolige én-til-én drøftelser blandt de 212 stemmeberettigede delegerede fra 62 lande, som deltog i jesuiterordenens 36. generalforsamling i Rom.

Pater Sosa er jesuiternes første ikke-europæiske leder og desuden den første ordensgeneral, der bliver valgt under en jesuit-pave. Han efterfølger den 80-årige spanier Adolfo Nicolás, der allerede for to år siden meddelte at han ønskede at trække sig fra posten som jesuiternes ordensgeneral.

Den nye ordensgeneral er født den 12. november 1948 i Caracas, Venezuela.

Hans seneste hverv har været rollen som delegerede for den nu afgået ordensgeneral i jesuiternes internationale hovedsæde i Rom. Sosa har en doktorgrad i politisk videnskab fra Universidad Central de Venezuela og taler flydende spansk, italiensk og engelsk.

At gøre det umulige muligt

På pressemødet understregede pater Sosa, at kristne også bør lytte til pave Frans’ budskab om at værne om miljøet og forsone sig med skabelsen, fordi ”vi er så sårede, at vi bringer planeten Jorden i fare”.

Han tilføjede, at mens problemer som krig, vold, narkotika og menneskehandel kan synes uovervindelige, er jesuitterne kaldede til at gøre verden bekendt med, at ”det umulige er muligt” ikke kun gennem åndelig formation, men også gennem deres virke som undervisere.

Den nye ordensgeneral, som har kendt pave Frans siden 1983, sagde videre på pressemødet, at helt centralt i jesuiternes mission står deres relation til paveembedet og deres villighed til at adlyde paven i valget af prioriteterne for deres mission.

Europas indflydelse vigende

Jesuiterordenen har i dag godt 16.400 medlemmer på verdensplan, hvoraf de 11.800 er præster. Ligesom i andre ordener er medlemstallet gået stærkt tilbage de

seneste årtier. For 50 år siden, i 1966, var der ca. 36.000 jesuittere, altså flere end dobbelt så mange som i dag.

I dag ligger ordenens tyngdepunkt i Asien og Afrika, hvor ordenen fortsat er i fremgang. 63% af novicerne kommer således fra disse kontinenter.

Ifølge ordenens egne oplysninger kommer 59% af de valgdelegerede fra den sydlige halvkugle. Ved den forrige generalforsamling udgjorde de 45%. I samme periode er andelen af europæiske delegerede faldet fra 31 til 26%.

På den 36. generalforsamling udgjorde inderne den største gruppe efterfulgt af USA. Tidligere kom samtlige 30 provincialer fra Europa, hvoraf en del havde mange års erfaring med arbejdet i andre verdensdele.

Den venezuelanske pater Arturo Sosa Abascal skal stå i spidsen for jesuiterne, det største mandlige ordensfællesskab i Den katolske Kirke. Foto: Jesuit.org.

Alle Helgens Søndag

Vi mindes både helgener og syndere. [Læs mere på side](#)

5

Nakskov

En fortælling om tro, kultur og identitet. [Læs mere på side](#)

7

Kirken i Danmark

Valfarter, jubilæum på Bornholm, mærkedag for Sankt Joseph Søstre og meget mere. [Læs mere på side](#)

8-9

Hyrdebrev

Den nordiske Bispekonference skriver hyrdebrev om reformationsmarkeringen. [Læs mere på side](#)

12

KO mener

En fransk begmand

Maria, Josef, Jesusbarnet og de hellige tre konger vil atter i år kunne udstilles i offentlige bygninger over hele Frankrig. Det anbefaler landets øverste forfatningsdomstol.

En fransk domstol skabte sidste år furor, da den bad kommunekontoret i byen La Roche-sur-Yon om at fjerne julekrybben, som i mange år havde været fast inventar i rådhusets forhal i adventstiden. Beslutningen blev højlydt kritiseret af kommunalpolitikere landet over og byrådet valgte at anke afgørelsen, som nu er blevet behandlet af en højere retsinstans.

Det er en årligt tilbagevendende debat i det gennemsekulariserede Frankrig: Et det OK at opstille kristne julekrybber i offentlige bygninger, når det fx er forbudt at bære religiøse symboler?

Sidste år startede skærmydslerne allerede inden julelysene var slukket på Champs Elysées. Ikke kun om julekrybben i La Roche-sur-Yon, men også julekrybber i Vendée og i Paris-forstanden Melun.

Bag disse sager står den ateistiske forening *Fédération Nationale de Libre Pensée*, der hævder at offentlige julekrybber strider mod Frankrigs *Laïcité*-lov fra 1905, som dikterer en skarp adskillelse mellem den sekulære stat og Kirken. Foreningen mener derfor, at den traditionelle kristne skik med Jesusbarnet i krybben omgivet af kvæg og hyrder ikke hører hjemme i det offentlige rum.

Conseil d'Etat, landets øverste forfatningsdomstol, behandlede sagen den 22. oktober og referenten anbefalede, at man tillod julekrybber i år på offentlige steder. Referenten sagde, at selv om det sekulære princip er under stigende pres, er det ikke rigtigt at rette skytset mod julekrybberne. Hun kom dog med tre vigtige forbehold: julekrybberne skal være midlertidige; de må ikke være omgærdet af religiøs forkyndelse og de skal indgå i en kulturel eller højtidelig sammenhæng.

Franskmænd er generelt positive overfor julekrybber på offentlige steder. Avisen *Le Parisien* gennemførte i 2014 en undersøgelse, der viste at 86% af de adspurgte var positive overfor offentlige julekrybber.

Franske sekulære kræfter har gjort det til en årlig tradition at bekæmpe denne skik i hvad de franske medier kalder for "julekrybbe-krigen". Sekularismen betragtes som et grundlæggende princip bag den franske republik, men er ofte genstand for debat, især på uddannelsesområdet. I 2004 indførte man en kontroversiel lov, der forbød at bære religiøse symboler, mest synligt det traditionelle muslimske hovedtørklæde, i skoler og andre offentlige bygninger.

Selv om loven, som de fleste franskmænd bakker op om, ikke refererer til nogen bestemt religion, ser kritikere af loven den som primært et angreb mod Islam og affødt af pres fra nationalistiske politiske grupper, hvis popularitet og indflydelse er voksende i disse år.

Den kendte sociolog Jean Baubérot har udtalt, at sagen afspejler de seneste års voksende fokus på at håndhæve *Laïcité*-loven, der begyndte som en restriktiv sekularisme rettet mod at begrænse krav fra især muslimsk side. "Når der først har rejst sig en anti-islamisk stemning, slår den tilbage og resulterer i en hårdere kurs mod andre religioner", siger han. NM

Katolske organisationer siger "nej til fossile brændsler"

Omsorgen for skaberværket vægter tungere.

Tekst: Niels Messerschmidt

MILJØET Syv katolske organisationer fra verdens fem kontinenter meddelte på Frans af Assisis dag den 4. oktober, at de stopper deres investeringer i og brugen af fossile energikilder. Det sker af hensyn til omsorg for skaberværket. Deres budskab indløb på Skabestidens sidste dag – perioden i kirkeåret fra 1. september til 4. oktober med fokus på den skabende Gud og hans skaberværk.

Catholic News Agency oplyser, at der er tale om den hidtil største fælles religiøse front mod brugen af fossile energikilder. Tidligere på året meddelte fire australske ordenssamfund, at de udfaser deres brug af kul, olie og gas i kølvandet på pave Frans' lancering af miljøencyklika *Laudato Si'* – Lovet være Du.

Disse initiativer er en del af en global – en af verdens største – bevægelse væk fra brugen af fossile energikilder, skriver det amerikanske nyhedsbureau.

Bispedømmet Umuarama i den brasilianske delstat Paraná er en af de seneste syv katolske aktører og det første bispedømme i Latinamerika til at tage et sådan skridt. Biskop Frei João Mamede Filho af Umuarama forklarer, at han ønsker at følge evangeliets og pavens opfordring til at tage ansvar for skabelsen og "beskytte alle former for liv".

"Vi kan ikke blive ved med at støtte og tillade økonomiske interesser, hvor høje fortjenester sker på bekostning af

menneskelig trivsel, som ødelægger biodiversiteten og økosystemerne, ligesom vi ikke kan fortsætte med at basere vort energiforbrug på fossile brændsler", siger biskoppen.

"Vi ved, at Brasilien råder over store mængder af rene og vedvarende energikilder, der ikke ødelægger vort fælles hjem. Vi mener derfor, at intentionerne om at nedbringe bispedømmet Umuaramas CO₂-udledning er en praktisk måde at efterleve *Laudato Si'*s opfordring".

Udover at reducere sit CO₂-aftryk er bispedømmet også medlem af *COESUS*, en latinamerikansk anti-fracking koalition mod at udvinde skifergas i regionen.

SSM Health, en af de største kæder af privathospitaler i USA, er en anden af de syv katolske organisationer, der nu vender de fossile energikilder ryggen. Den adm. direktør for hospitalskæden, der er grundlagt af de franciskanske Mariasøstre, siger om deres beslutning:

"Som en missionsdrevet katolsk virksomhed har *SSM Health* altid været dybt optaget af at værne om vore naturlige ressourcer", siger adm. direktør William P. Thompson: "Ved i ord og handling at være konsekvente overfor vore grundlæggeres, de franciskanske Mariasøstres ånd, og i overensstemmelse med pave Frans' miljøencyklika fra juni 2015, styrker vi vores indsats for miljøet".

Med på listen over de syv katolske

Der er en omsiggribende tendens til at reducere eller helt at stoppe brugen af fossile energikilder. Katolske organisationer er også hoppet med på vognen. Foto: Independent Balkan News Agency.

institutioner finder vi også det italienske *Federation of Christian Organisations for the International Voluntary Service, Presentation Society* i hhv. Australien og Papua New Guinea, *Missionary Society of St. Columban* med base i Hong Kong og repræsenteret i 14 lande, salianersøstre af Don Bosco, *Daughters of Mary Help of Christians*, i Milano og Napoli samt jesuitterne i den engelsksprogede del af Canada.

Global Catholic Climate Movement

Annonceringen blev koordineret af organisationen *Global Catholic Climate Movement* (GCCM), et fællesskab bestående af lægfolk, ordensfolk, biskopper og præster og et verdensomspændende netværk af medlemsorganisationer, der blev oprettet "som svar på pavens opfordring i *Laudato Si'* om at skride til handling" ved "sammen at løse krisen med klimaforandringerne".

"Vi er meget optaget af, at understrege spørgsmålets uopsættelighed og afhænderingen af investeringer i fossile energikilder", forklarer Tomás Insua fra GCCM. "Det hæster umådeligt meget og at fortsætte business-as-usual er et skræmmende perspektiv".

Han siger, at GCCM's opfordring til at afvikle investeringerne på området udspringer af den opfordring, som verdens katolske biskopper kom med til verdens ledere til støtte for indgåelse af en aftale om at reducere CO₂-udledningerne under COP 21-topmødet i Paris i december 2015.

Mens verdens lande har undertegnet FN's klimaafteale om at begrænse CO₂-udledningerne og kæmpe mod klimaforandringerne, træder aftalen først i kraft, når mindst 55 lande, der tilsammen repræsenterer mindst 55% af de samlede udledninger af drivhusgasser, har ratificeret aftalen og indsendt detaljerede planer om hvordan de vil forpligte sig til at overholde aftalen.

Fossil Free – et projekt lanceret af miljøgruppen *350.org* – overvåger afhænderingen af investeringer i fossile energikilder. De oplyser, at 595 institutioner indtil dato har solgt deres aktiebeholdning, svarende til et samlet beløb på op imod 3,4 billion dollar, i fossile energikilder. Yderligere 50.000 personer har solgt deres aktier til en samlet værdi af 5,2 mia. dollar, oplyses det på hjemmesiden *gofossilfree.org*.

Mulig synode om gifte præster nedstemt af pavens rådgivere

Næste bispesynode vil i stedet fokusere på "ungdommen, troen og overvejelse af kald".

SYNODE Vatikanets pressekontor meddeler, at emnet for den næste bispesynode bliver "ungdommen, troen og overvejelse af kald". Synoden, der vil blive afholdt i oktober 2018, bliver bispesynodens 15. ordinære samling siden den salige Paul VI indstiftede institutionen i 1965.

Ifølge en anerkendt vaticanist var emnet 'præstecølibatet' oprindeligt i støbeskeen for næste synode. Edward Pentin fra

National Catholic Register skriver, at pave Frans var kendt "for at være ivrig" for at næste synode skulle drøfte "præstecølibatet og en mulig udvikling mod at tillade gifte præster".

Men, skriver Pentin, "forslaget synes at være blevet nedstemt af et flertal af medlemmerne i bispesynodens 14. ordinære råd".

Det 14. ordinære råd består af en gruppe

biskopper, der samarbejder med paven om at udvælge temaet for en kommende synode. I rådet sidder blandt andet kardinal Christoph Schönborn af Wien, kardinal Wilfrid Napier af Durban, kardinal George Pell, der står i spidsen for Vatikanets økonomiske reformer, samt en håndfuld andre kendte prælater.

I valg af tema har pave Frans desuden konsulteret flere bispekonferencer, de østkatolske kirker og lederne af de kvindelige ordensforbund.

Spekulationerne om at emnet for næste synode skulle være præstecølibatet, er dog ikke grebet ud af den blå luft. Kardinal Cláudio Hummes, ærkebiskop emeritus af São Paulo og nær ven af pave Frans, er kendt som fortaler for at Fortsættes side 3 ►

Paven kreerer sytten nye kardinaler

De kreeres ved en ceremoni i Vatikanet 19. november.

Tekst: Niels Messerschmidt

UDNÆVNELSER Efter Angelusbønnen på Peterspladsen den 9. oktober oplyste pave Frans, at han senere i år – den 19. november – vil kreere sytten kardinaler fra verdens fem kontinenter. Tretten af dem er under 80 år og dermed stemmeberettigede ved et pavevalg; fire er over 80 år, og de kreeres på grund af deres særlige indsats for Kirken.

Allerede det første navn, som pave Frans nævnte, fik tilhørerne til at spidse ører: Mario Zenari, en italiener og pavelig nuntius i et af verdens brændpunkter – Damaskus. Lige så overraskende var det, at paven desuden meddelte, at msgr. Zenari bliver i Syrien som kardinal. Der er mange år siden, at en nuntius i Syrien har haft titlen af kardinal, og iagttagere ser denne gestus som et tegn på solidaritet med landets borgerkrigshærgede befolkning.

Også ved de seneste udnævnelser har pave Frans fastholdt sit princip om Verdenskirken først, dernæst Vatikanet. Derfor optræder

der kun én ledende embedsmand fra Vatikanet blandt de nye kardinaler: Msgr. Kevin Joseph Farrell, præfekt for det nye kontor for familien, lægfolket og livet. Som ved tidligere udnævnelser har pave Frans også denne gang udnævnt nye kardinaler fra verdens udkantsområder – fra fx Mauritius. Biskoppen af havnebyen Port-Louis, msgr. Maurice Piat, vil snart kunne tiltales 'Deres Eminence' ligesom hans medbroder John Rivat, der leder bispedømmet Port Moresby på Papua-Ny Guinea. Med ærkebiskoppen af Bangui i Den centralafrikanske Republik, msgr. Dieudonné Nzapalainga, henter paven en af sine værter under sin Afrika-rejse til sit rådgivende organ. Endnu en vært bliver den kommende kardinal, ærkebiskop Patrick D'Rozario CSC af Dhaka, idet en rejse til Bangladesh står højt på pavens agenda.

Den katolske Kirke i Italien behandler pave Frans sparsomt. Efter at han ved de to første runder af kardinaludnævnelser i hhv.

Paven kreerer den 86-årige pater Ernest Simoni fra Albanien til kardinal den 19. november. Pater Simoni er den sidste overlevende albanske præst fra det kommunistiske regimes forfølgelser. Gennem 28 år var han udsat for tortur, fængsling og tvangsarbejde. Pave Frans mødte pater Simoni under sit besøg i Albanien i 2014, hvor han omfavnede ham og kaldte ham for "en albansk martyr". Foto: L'Osservatore Romano.

2014 og 2015 valgte 'udenlandske' biskopper i stedet for de sædvanlige kandidater fra Venedig og Torino, forbigås den italienske halvø næsten helt denne gang. Kun blandt de fire ordensfolk over 80 år, som paven kreerer til kardinaler for deres særlige indsats for Kirken, finder vi en pensioneret italiensk biskop, msgr. Renato Corti. De eneste traditionelle kandidater til kardinalværdigheden, som paven i denne omgang har taget hensyn til, kommer fra Europa, nemlig ærkebiskop Carlos Osoro Sierra af Madrid og ærkebiskop Jozef De Kesel af Mechelen-Bruxelles.

Med tre kardinaler udgør latinamerikanerne den største gruppe – hvilket ikke er overraskende, idet næsten halvdelen af verdens katolikker bor i dette område.

Opsigtsvækkende er de to nye kardinaler fra USA. Med Chicagos ærkebiskop Blase Cupich synes paven at tilgodese sine mest trofaste støtter inden for USA's bispekonference. Med ærkebiskoppen af Indianapolis, msgr. Joseph William Tobin, udnævner han en ordensperson som indtil oktober 2012 bestred den næsthøjeste stilling i Vatikanets kontor for ordenslivet. Med disse udnævnelser forsøger paven ifølge iagttagere at trække Den katolske Kirke i USA i en mindre 'kulturkonfrontatorisk retning'.

Med den seneste runde af kardinaludnævnelser er der ikke sket nogen strategisk forskydning i kardinalkollegiets sammensætning under pave Frans' pontifikat. Af de 53 af de 121 kardinaler, som er stemmeberettigede ved et pavevalg, udgør europæerne stadig efter den 19. november den største gruppe. Og størstedelen af kollegiet består fortsat af kardinaler udnævnt under Benedikt XVI's og Johannes Paul II's pontifikater.

gennem en proces af skelnen kan opdage deres livsopgave og realisere den med glæde, at åbne sig for mødet med Gud og andre mennesker samt aktivt at deltage i opbygningen af Kirken og samfundet".

NM

► *Fortsat fra side 2* reformere kravet til præster om at de skal være cølibatære, og han var for nylig i privataudiens hos paven.

I en udtalelse fra Vatikanet hedder det, at valget af temaet for næste synode er udtryk for "en pastoral bekymring for Kirken for de unge", og at emnet ligger "i

forlængelse" af de forrige bispesynoder om familien, som dannede grundlag for pave Frans' omdiskuterede apostoliske skrivelse *Amoris Laetitia*.

Målet for næste synode, oplyser Vatikanet, bliver "at ledsage unge på deres vej i livet mod større modenhed, så de

Næste bispesynoden får de unge og deres tilknytning til Kirken som tema. Foto: Catholic News Service.

Kort nyt

Katolik bliver FN-chef

UDNÆVNELSE António Guterres efterfølger Ban Ki-moon som FN's nye generalsekretær. Guterres er tidligere statsminister i Portugal og praktiserende katolik.

FN's Sikkerhedsråd valgte 6. oktober António Guterres til ny generalsekretær fra januar 2017. Guterres var portugisisk statsminister fra 1995 til 2002 og FN's flygtningehøjkommissær fra 2005 til 2015. Han beskrives som en dybt troende og aktiv katolik, har modtaget den spanske orden 'Isabella den katolskes Orden' og tilhører det portugisiske socialistparti Partido Socialista.

Tre præster myrdet

MEXICO Inden for en uge er tre præster fundet myrdet i Mexico. To er fundet dræbt nær byen Poza Rica, Veracruz, den 19. september. Bispedømmet Papantla har bekræftet identiteten på p. Alejo Nabor Jiménez Juárez og p. José Alfredo Suárez de la Cruz.

Ifølge rapporter blev præsterne dræbt i forbindelse med røverier. Veracruz har været centrum for flere voldelige overgreb mellem rivaliserende narkokarteller; men det er endnu uklart, hvorfor præsterne blev myrdet.

Den 25. september blev p. José Alfredo Lopez Guillen fundet dræbt nær landevejen mellem Puruandiro og Zinaparo i Michoacan-regionen. Han blev kidnappet den 19. september, og hans hjem havde været udsat for et røveri.

Med de tre seneste drab er der dræbt i alt 31 præster i Mexico siden 2006.

Strammer reglerne

KANONISERING Vatikanet har omarbejdet og delvis skærpet procedureerne for godkendelse af mirakler i salig- og helgenkåringssager. Med de nye regler skal flere personer end tidligere i rådet af medicinske sagkyndige fastslå, at den aktuelle helbredelse er videnskabeligt uforklarlig for at en salig- eller helgenkåringssag kan komme et skridt videre. Enhver kontakt mellem lægerne og sagens postulator bliver nu forbudt, ligesom eksperternes honorarer nu bliver reguleret mere transparent.

Inspirationsdage om flygtninge i Danmark

- Hvordan tager vi bedst imod flygtninge i Danmark?
- Hvad er vores rolle som kirke?
- Hvordan kan du bidrage?

Deltag i workshops og debat, med medarbejdere og eksperter, og få inspiration til at gøre en indsats!

19. november - Skt. Ansgars Kirke, Bredgade 64, København

26. november - Vor Frue Kirke, Ryesgade 26, Aarhus

Begge dage 11:00-15:00
Se mere på www.caritas.dk!

Caritas Danmark

Det er 100 år siden i år

Braine – dansk militærkirkegård i Nordfrankrig.

Tekst: Max Ulrich Klinker

HISTORIE Som tiden går, fortøner historien sig i skygger og støv. Uanset hvor meget vi bestræber os på at fastholde, har vi det med at glemme. Ikke bare som menneske, men også som generation og som kultur. Mens vi befinder os i 100-året for to store grufulde militære slag under Første Verdenskrig, nemlig slaget ved Verdun og slaget ved Somme, bør vi som danske ikke undlade at erindre en lille dansk kirkegård vest for Reims eller mere præcist femten kilometer for Soissons. Vi er i Nordfrankrig i den lille landsby Braine. Her ligger 79 soldater fra Nord- og Sydslesvig; dem vi kalder for sønderjyder. Unge mænd hvis skæbne blev bestemt allerede nogle år før deres fødsel. De kom fra en egn af Danmark, der efter krigen i 1864 var blevet tysk. Selvom man har været dansk i hjemmet, var verden uden for døren tysk. Aabenraa hed nu Abenrade, Haderslev var Hadersleben og Slesvig kom til kun at hedde Schleswig, for slet ikke at tale om Lyksborg der fortsat i dag hedder Glücksburg.

Da Første Verdenskrig (1914-18) brød ud, blev dansksindede sønderjyder tvangsindskrevet i tysk militærtjeneste. Gennem de fire år som krigen varede, blev der ud af befolkning på godt 160.000 indkaldt ca. 30.000 unge mænd. Mere end 5.000 faldt som tyske soldater; de fleste for en sag, som ikke var deres egen. De kæmpede på tysk side bl.a. i Verdun og i Somme. For læseren, der vil vide mere, henvises til "Breve hjem", som Gyldendal udsendte i 2013,

Mindeplade. Foto: Wikipedia.

ligesom Rigsarkivet i 2014 foranledigede en udstilling om danske soldater under Første Verdenskrig (fortsat elektronisk tilgængelig).

Efter Genforeningen i 1920 blev der nedsat en komité i København med en underafdeling i Paris som havde til formål at samle afdøde dansksindede soldater i tysk tjeneste til en egen militærkirkegård; en såkaldt *nécropole d'honneur*, som det hedder på fransk. Opgaven har været uoverskuelig stor. Alene under Benhuset (fr. Ossuaire) ved Douaumont uden for Verdun by ligger resterne af 130.000 mand. Kranier, knogler fra arme og ben ligger i stabler så mange, at man ikke kan tælle, og da slet ikke se, hvem der er hvem. Andre krigsgrave har været mere taknemmelige at

Monumentet på kirkegården i Braine. Foto: Wikipedia.

gå til. Man lykkedes med at identificerede 79 soldater, som blev flyttet til en nyanlagt dansk militærkirkegård ved Braine. Arkitekten Oscar Gundlach-Petersen (1886-1960) – vi kender ham bl.a. for opførelsen af Forum i København, tegnede monumentet. Ved indgangen til kirkegården står der: "CONTRAINTS DE SERVIR AVEC DES MILLIERS DE COMPATRIOTES DANS L'ARMEE ALLEMANDE, ILS ONT REMPLI LEUR DUR DEVOIR ET SACRIFIE LEUR VIE POUR UNE CAUSE QUI N'ETAIT PAS LA LEUR, DIEU FASSE PAIX A LEUR AME" (Tvunget til at tjene med tusindvis af landsmænd i den tyske hær, har de opfyldt deres pligt og ofret deres liv for sag, der ikke var deres. Gud give deres sjæl fred).

Militærkirkegården blev officielt indviet i 1934 under overværelse af repræsentanter fra den franske og danske regering – kun seks år før den næste store krig, før mere skygge og støv.

Kørselsvejledning: I Braine (postnummer 02220) køres mod Augy kort uden for byen, i det man krydser landevejen D14. Herefter ligger militærkirkegården ikke langt fra landevejen N31.

Befrielsesteologien begyndte som en katolsk studenterbevægelse

Ny svensk disputats gør op med en sejlivet myte.

Tekst: Niels Messerschmidt

FORSKNING Påstanden om at befrielsesteologien i Latinamerika skulle være opstået blandt fattige i slutningen af 1960'erne, sådan som det ofte fremstilles i historiebøgerne, er forkert. Den begyndte i stedet som en katolsk studenterbevægelse, fremgår det af en ny disputats 'Om befrielsesteologiens opkomst i Latinamerika' fra Göteborg Universitet.

Sociologen Ulf Borelius har i 22 år forsket i befrielsesteologiens oprindelse og har interviewet teologer, præster og tidligere medlemmer i studenterbevægelsen Katolsk Aktion i Latinamerika. I sin disputats fastslår han, at befrielsesteologiens oprindelse skal findes et andet sted:

"Fortællingen om befrielsesteologiens oprindelse følger to hovedspor. Enten, at den opstod blandt fattige i Perus slumområder, eller at den peruanske teolog Gustavo Gutiérrez formulerede grundidéerne til den teologi, der senere i latinamerikanske præsters arbejde med fattige fik navnet "befrielsesteologi", forklarer Ulf Borelius, hvis forskning afviser disse antagelser. Det var derimod den katolske studenterbevægelse, som sammen med en gruppe radikale teologer kom til at spille hovedrollen i udformningen af teologien.

"I midten af 1960'erne fejede en oprørsstemning hen over verden, og i centrum for den stod de studerende på universiteterne. Følgerne var mange – én var, at de katolske studerende følte sig presset af den voksende kommunistiske studenterbevægelse, og deres modsvar var at kombinere den kristne frelseslære med idéer om økonomisk, politisk og

kulturel frihed. En af forgrundsfigurerne bag disse tanker var præsten Gustavo Gutiérrez, som især var aktiv inden for den katolske studenterbevægelse i Peru".

Ønskede at styrke Kirkens position

Den katolske studenterbevægelse i Latinamerika begyndte med andre ord som en nyevangeliseringsbevægelse, der mente at Kirken – for at styrke sin position i samfundet – var nødt til at engagere sig i de sociale forandringsprocesser og støtte samfundets fattigste og mest udsatte. Bevægelsen kom dermed til at indtage en position, som overfladisk set kunne minde om marxistiske grupper, men de katolske studerende ønskede også at styrke Kirkens position i samfundet. Derfor allierede de sig med en gruppe radikale præster og tog afsæt i befrielsesteologiens grundidé om at der eksisterer en forbindelse mellem frelsen og befrielse. Først senere spredte befrielsesteologien sig til de fattige, konstaterer Ulf Borelius i sin disputats.

"Gustavo Gutiérrez var helt bestemt involveret i denne proces sammen med en række andre præster og intellektuelle, som i sidste ende resulterede i befrielsesteologiens fødsel. Men det var en anden studenterpræst, Gilberto Giménez, der i en forelæsning i Paraguays hovedstad Asunción første gang brugte udtrykket", forklarer Ulf Borelius.

Gustavo Gutiérrez, der i dag er 88 år, har gennem mange år arbejdet som professor i teologi og socialvidenskab på forskellige universiteter i Latinamerika og USA, mens Gilberto Giménez forlod præsteembedet og flygtede til Mexico i 1972, hvor han bl.a.

Den peruvianske præst og teolog Gustavo Gutiérrez er blevet kaldt 'befrielsesteologiens fader'. Ny svensk forskning sporer dens kilder til katolske studenterbevægelser i Latinamerika. Foto: Brandeis University.

arbejdede som sociolog ved *Universidad Nacional Autónoma de México* i Mexico City. Ulf Borelius har været i kontakt med

begge i forbindelse med sin forskning om befrielsesteologiens rødder.

Hvad er befrielsesteologien?

Befrielsesteologien er en katolsk bevægelse og praksisorienteret teologi i den 3. verden, der kæmper imod social uretfærdighed og skæv fordeling af ressourcer, der anses som udtryk for synd. Den opstod i 1960'ernes Latinamerika og er kraftigt inspireret af marxismen.

På CELAMs (*Consejo Episcopal Latinoamericano*) – de latinamerikanske biskoppers sammenslutning – anden konference i Medellín, Columbia (1968) tog de klart afstand fra de industrialiserede landes udbytning af den tredje verden og påpegede nødvendigheden af at sikre de fattiges rettigheder.

Den peruvianske teolog og præst Gustavo Gutiérrez havde været en af CELAMs rådgivere, og med bogen

Teología de la liberación (1971) redegjorde han for befrielsesteologiens grundprincipper.

Han tog i denne bog afstand fra den gamle verdens mission og kolonialisme, som han mente havde skabt og opretholdt undertrykkelsen af den tredje verden. I stedet talte han for mission nedefra med udgangspunkt i den oprindelige befolknings virkelighed.

Ifølge Gutiérrez er synden fattigdommens og undertrykkelsens kilde, og den forløsning, som Jesus Kristus lærte sine disciple, er følgelig en forløsning fra disse. For at forhindre fortabelsen, er det Kirkens opgave med profetisk kraft at opildne de lidende til modstand imod undertrykkelsen.

Her mindes vi både helgener og syndere

Den 32. almindelige søndag, 6. november 2016.

Læsninger: Åb 7,2-4.9-14, 1 Joh 3,1-3 og Matt 5,1-12a.

Tekst: Pastor Gregers Mærsk-Kristensen

SØNDAGSPRÆDIKEN Foran påskelyset i kirken har vi oplevet nogle af de mest hjerteskrærende øjeblikke i vort liv.

Foran påskelyset i kirken har vi oplevet stor afmagt, stor sorg og den voldsomste fornemmelse af total meningsløshed.

Ja, for foran påskelyset i kirken har kisterne nemlig stået. Kisterne med vore afdøde ægtefæller, børn, mødre, fædre, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer samt naboer og kære venner.

Gud ske tak og lov, så har de fleste af dem, været os endog meget kære. Vi husker tilbage på dem med stor glæde, hengivenhed og ikke mindst taknemmelighed, fordi de havde givet os og andre så meget og sat sig selv til side, for at vi kunne leve og trives.

Andre har vi haft et mere problematisk forhold til. Vi tænker tilbage på dem med noget blandede følelser. Og vi har givet dem ord med på vejen, såsom at han eller hun nok gjorde, hvad han eller hun kunne; men at det var bare ikke altid var nok.

Men der har måske endda været enkelte, som har forvoldt os selv eller andre så uendelig megen sorg og smerte, at vi næsten ikke formår at tænke på dem uden at fyldes med bitterhed og vrede. Og dét selvom vi skammer os ved at disse forbitrede følelser.

Ja, foran påskelyset i kirken har de alle stået; helgener såvel som de største syndere og de mange midt imellem.

Alle Helgens Søndag med vores efterfølgende besøg på kirkegården efter messen henholdsvis fejrer vi og mindes vi såvel helgener som syndere. Vi ihukommer dem. Vi ærer dem. Vi beder for dem.

Helgenerne er allerede hos Gud i hans himmelske rige. De er nu en del af "den store hvide flok vi se", og som vi synger om i een af de mest pragtfulde salmer, som vi synger Alle Helgens Søndag. De har en særlig adgang til Gud og kan bede for os.

Synderne, der er døde i troen på den

opstandne Jesus Kristus, i Guds nåde og venskab, ja, de er derimod kun på vej til Guds himmelske rige.

De har noget, som de skal have gjort op med. De har noget, som de først må se i øjnene og anerkende, at de har gjort, og som må bortrenses. De er, indtil de får adgang til Guds himmelske rige, i skærsilden.

Men lad os droppe alle de mange mærkelige forestillinger, som mange traditionelt har haft omkring skærsilden. Skærsilden er ikke et sted med høje flammer og megen pine, selvom det selvfølgelig vil gøre ondt at blive konfronteret med al den synd, som man har begået igennem et langt liv.

Skærsilden er et renselsessted, hvor man får lagt alt sin synd bag sig og fra sig. Man går jo heller ikke direkte ind fra svinestalden til festen ind i den pæneste stue, uden først at have været i bad og lagt alt gamle, snavsede og beskidte bag sig.

Skærsilden gør det muligt, som pave Benedikt skriver et sted, at såvel forbryderen som offer en dag kan sidde ved det samme bord, uden at der gøres vold på ofrets krav på retfærdighed.

Disse syndere, der er i skærsilden, beder vi særligt for. Mens helgenerne i Guds himmelske rige beder for os.

Vi er, med andre ord, Alle Helgens Dag og Alle Sjæles dag et stort bønssfællesskab af døde såvel som levende.

For så vidt at vi alle tilhører Jesus Kristus, som er Herre over såvel levende som døde, er døde såvel som levende altså stadigvæk forbundne. I Kristus er de og vi aldrig længere fra hinanden, end at vi stadig kan bede for hinanden.

Men at vi stadig er forbundne i den opstandne og levende Jesus Kristus, og at vi aldrig er længere fra hinanden, end at vi til stadighed beder for hinanden, gør dog ikke nødvendigvis smerten ved dødens barske

Foto: Pfarrbriefservice.de.

realiteter mindre. Så langt fra!

Den til tider næsten ubærlige sorg over adskillelsen forbliver der jo hos den, som har mistet den, som han eller hun har allermost kær. Og det gør den selv længe efter at alle andre er holdt op med at tale om den person, som vi måtte have taget afsked med.

Men denne sorg er måske den pris, man betaler for den megen glæde, som man her i livet oplever sammen med sine allerkæreste.

I filmen *Shadowlands* spiller med Anthony Hopkins den distræte og noget tørre Oxfordprofessor og ungar, C.S. Lewis, der mener, at han har så meget styr på meningen med livet, smerten og glæden, at han kan belære andre om det.

Døren til denne hans velordnede og trygge tilværelse bliver en dag noget brutalt sparket ind af den vidunderlige, livsbekræftende amerikanske kvinde Joy, spillet af Debra Winger.

Joy er generøs i alt, hvad hun gør. Hun får C.S. Lewis til at le og glæde sig på en ny måde. Han oplever, at hans verden bliver åbnet op og gjort meget større.

Men da er det, at katastrofen indtræder. Joy får konstateret kræft. Uhelbredelig syg tager hun dog på en sidste ferie sammen med C.S. Lewis. De har det dog godt sammen på denne ferie. De hygger sig sammen og ler meget.

Men da er det, efter at de igen har leet sammen, at Joy siger de kloge ord til C.S. Lewis: "Husk på; den sorg, som du til den tid vil opleve, er prisen for den glæde, som du nu oplever!"

Som C.S. Lewis kom til at sande, sådan må også vi ofte med taknemmelighed erkende, at det, vi savner allermost, den sorg, som vi sider tilbage med, når vi har taget afsked med een af vore kære omkring påskelyset i kirken, ja det er omkostningen ved den store glæde, ved den store kærlighed, ved den store vilje til at give sig selv, for at vi kunne være lykkelige, som vi fandt hos vor nu afdøde kære.

Denne store kærlighed og denne store vilje til at give sig selv, for at andre kan være glade, udgør ret beset en meget stor del af det stof, som helgenerne, de få kendte såvel som de mange ukendte, er skabt af.

Se blot den hellige Frans af Assisi. Se blot Moder Teresa af Kolkata. Se blot den hellige Alphonsus Maria de' Liguori. I al deres forskellighed fra hverandre havde de alle tre denne kærlighed og denne vilje til at give sig selv for at andre må kunne finde glæde.

"Salige er de sagtmødige, for de skal arve jorden. Salige er de, som hungre og tørster efter retfærdigheden, for de skal mættes. Salige er de barmhjertige, for de skal møde barmhjertighed. Salige er de, som stifter fred, for de skal kaldes Guds børn. Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed, for Himmeriget er deres."

Ja, sådan hører vi Jesus taler til os i evangeliet til Alle Helgens Dag. Bemærk, det, Jesus taler om her, er salighed. Altså ikke lykke! I en tid, hvor der er en konstant jagt efter lykke og lykkefølelse, påpeger Jesus, at der er forskel på det at være lykkelig og på det at være salig.

Lad mig forklare det med et billede. Forestil Jer en mor, der står op for femte gang i løbet af natten for at gå ind til sit barn, fordi det ligger og græder. En sådan mor har absolut ikke X-faktor hår, når hun kommer ind til barnet. Hun ser ikke ligefrem ud til at være majet ud til Vild med Dans. Nej, hun vil i det hele taget nok ikke se særlig lykkelig ud. Og hvis man spurgte hende selv, så ville hun nok opleve sig selv som speciel lykkelig i denne situation kl. 3 om natten.

Men er hun salig? Ja, det er hun! Denne moder vil nemlig gøre det, som hun ved, at hun må gøre, skal gøre, for at gøre det rette og det gode, og det, der kræves af hende og barnets far som forældre. Og hun gør det, også selvom det koster såvel nattesøvn som ydre skønhed!

Det er netop det stof, som helgenerne er gjort af. Ja, det er denne kærlighed og denne vilje til at give sig selv for at andre kan leve og finde glæde, som vi selv må være gjort af, hvis vi en dag skal være helgener i Guds himmelske rige.

Skal det ske, så har vi brug for Guds Helligånd. Skal det ske, så har vi brug for alle helgenernes forbøn. Derfor, alle Guds helgener: Bed for os!

Matthæus kapitel 5, vers 1-12a

Da Jesus så skarerne, gik han op på bjerget og satte sig, og hans disciple kom hen til ham. Og han tog til orde og lærte dem:

Saligprisningerne

"Salige er de fattige i ånden,
for Himmeriget er deres.

Salige er de, som sørger,
for de skal trøstes.

Salige er de sagtmødige,
for de skal arve jorden.

Salige er de, som hungre og tørster efter retfærdigheden,
for de skal mættes.

Salige er de barmhjertige,
for de skal møde barmhjertighed.

Salige er de rene af hjertet,
for de skal se Gud.

Salige er de, som stifter fred,
for de skal kaldes Guds børn.

Salige er de, som forfølges på grund af retfærdighed,
for Himmeriget er deres.

Salige er I, når man på grund af mig håner jer og forfølger jer og lyver jer alt muligt ondt på. Fryd jer og glæd jer, for jeres løn er stor i himlene; således har man også forfulgt profeterne før jer."

Kardinaler 'chokerede' over modstanden mod paven

Pave Frans møder megen fjendtlighed i Kirken, siger to fremtrædende kardinaler.

PAVEN Selv om store dele af verden roser pave Frans for at "eksemplificere evangeliets budskab", fortæller den østrigske kardinal Christoph Schönborn, at han er "chokeret" over al den modstand, paven møder i visse kirkelige kredse. Det skriver *The Tablet*.

I en prædiken til de godt 4.000 kirkegængere i Wiens Stephansdom den 27. september ved den årlige Medjugorje fredsbøn, sagde han: "Det smerter mig, at Frans møder så megen fjendtlighed i Kirken. Hvorfor det? Han er Peters efterfølger! Han er paven!"

Rigtig mange mennesker over hele verden er taknemmelige for pavens vidnesbyrd, "for hans venlighed og hans kærlighed til de fattige og svage", fortsatte kardinalen. "Han lærer os evangeliet. Hvorfor han så møder så meget modstand inden for egne rækker, er mig komplet ubegribeligt [...] Derfor er det så vigtigt at bede for Frans", fortsatte kardinal Schönborn.

Visse kirkelige kredse har senest kritiseret pave Frans for hans apostoliske skrivelse om familien, *Amoris Laetitia*. "De kritiserer ham for at skabe forvirring om Kirkens

lære på området, nemlig om spørgsmålet om gengifte fraskilte katolikkers adgang til kommunionen". Dette udtalte en skuffet amerikansk kardinal Donald Wuerl af Washington til *National Catholic Reporter* i starten af oktober.

Kardinal Wuerl forklarer, at han slet ikke kan forstå, hvorfor nogle højlydt vælger at kritisere pave Frans' apostoliske formaning, da den – som han udtrykker det – er "resultatet af en toårig høringsproces, som tydeligvis er forankret i Kirkens tradition".

"Det er ingenlunde indlysende for mig, hvorfor nogen prøver at sætte deres egne vurderinger over en vurdering, der er udsprunget af hele denne omfattende magistrale proces", sagde kardinalen. "Den var resultatet af en bred konsensus og er et arbejde, som var dybt rodfæstet i Kirkens læremæssige tradition".

I juli underskrev 45 akademikere og gejstlige et brev stilet til dekanen for kardinalkollegiet, hvori de opfordrede paven til at tydeliggøre 19 udsagn i *Amoris Laetitia* "hvis uklarhed eller tvetydighed" tillod fortolkninger i strid med Kirkens lære. NM

Wiens ærkebiskop, kardinal Christoph Schönborn. Foto: Erzdiözese Wien.

Er vi selv i stand til at takke?

Pavens prædiken under den marianske jubilæumsfejring.

PRÆDIKEN Den anden weekend i oktober var der mariansk jubilæumsfejring i Rom. Pave Frans præsiderede bønsvigilien på Peterspladsen om lørdagen foran 14.000 troende, og i søndagsmessen på pladsen prædikede han – med udgangspunkt i dagens læsninger, 2 Kong 5,14-17; 2 Tim 2,8-13 og Luk 17,11-19 – om dét at takke, at være ydmyg og fryde sig.

"Vi beder om at få, men når Gud bøn-hører os, gør vi da som den taknemmelige samaritaner og vender tilbage for at takke og lovprise Gud? Gud giver og giver, men er vi selv så ydmyge, at vi kan tage imod hans gaver ligesom Na'aman? Det er ingen, der takker, lovpriser og fryder sig som den ydmyge Maria".

Her følger hele pavens prædiken:

"Dagens evangelium opfordrer os til at se Guds gaver med forundring og taknemmelighed. På den vej, der skulle føre ham til døden og opstandelsen, møder Jesus ti spedalske mænd, som kommer imod ham. De bliver stående langt fra ham og råber deres beklagelser mod denne mand, fordi deres tro lader dem ane, at han måske kan helbrede dem: "Jesus, Mester, forbarm dig over os!" De er syge og leder efter én, der kan helbrede dem. Jesus svarer, at de skal gå hen og lade sig undersøge af præsterne. Ifølge Moseloven var det nemlig præsterne, der skulle afgøre om de var blevet fuldstændigt helbredte. Jesus nøjes ikke med at give dem et løfte; han vil også afprøve deres tro. I det øjeblik var de ti spedalske endnu ikke blevet helbredte; det skete først, da de fulgte Jesu ord og drog afsted, at de blev helbredte. Fulde af lykke lader de sig undersøge af præsterne. Og begiver sig siden afsted og glemmer Giveren, altså Faderen,

der havde helbredt dem gennem Jesus, hans menneskevordne Søn.

Men der var én undtagelse: en samaritaner, en fremmed, der levede i udkanten af det udvalgte folk, nærmest en hedning! For denne mand var det ikke nok, at han var blevet helbredt gennem sin tro. Han ønskede at gøre sin helbredelse fuldkommen ved at vende tilbage for at takke for gaven. Han anerkender Jesus som den sande Præst, som efter at have oprejst og frelst ham, har fået ham videre og tager imod ham som discipel.

At sige tak og lovprise alt dét, Herren gør imod os – det er virkelig vigtigt! Og derfor må vi spørge os selv: Er vi selv i stand til at takke? Hvor tit takker vi i familien, i fællesskabet, i Kirken? Hvor tit takker vi dem, der hjælper os; dem, som er os nær; dem,

som går ved vor side gennem livet? Ofte synes vi at tage alt dette for givet. Og det sker også med Gud. Det er let at henvende sig til Gud for at bede ham om noget. Men at vende tilbage og takke? ... Det er derfor, at Jesus understreger så stærkt, at de ni utaknemmelige spedalske mennesker ikke vendte tilbage. "Var der ikke ti, der blev rene? Hvor er de ni? Er det kun denne fremmede, der er vendt tilbage for at give Gud æren?"

På denne jubilæumsdag har vi et forbillede, ja selve det forbillede, vi bør se hen imod: Maria, vor moder. Efter at have modtaget englens budskab flød hendes hjerte over med lovprisning og tak til Gud: "Min sjæl ophøjer Herren". Lad os derfor bede Maria om at hjælpe os til at forstå, at alt er Guds gave, så vi selv bliver i stand til at takke. Da – det forsikrer jeg jer om – bliver vor glæde fuldkommen. Kun de, som formår at takke, kan opleve den fuldkomne glæde.

Ydmyghed er også nødvendig for at kunne takke. I første læsning hører vi den sær-

prægede historie om Na'aman, aramæerkongens hærfører. Han er spedalsk og for at blive helbredt tager han imod den fattige tjenestepiges anvisning om at lade sig behandle af profeten Elias, som han anså for at være en fjende. Men Na'aman er villig til at ydmyge sig. Og Elias kræver ingenting af ham; han befaler ham blot at dyppe sig i Jordanfloden. Det forvirrer og irriterer Na'aman meget. Kan han, som beder om noget så trivielt, virkelig være fra Gud? Na'aman drager bort, men indvilliger i at bade i Jordanfloden – og han bliver straks helbredt.

Maria har mere end nogen anden et ydmygt hjerte, som formår at tage imod Guds gaver. Og da han valgte at blive menneske, udvalgte Gud netop hende, en beskeden pige fra Nazareth, som hverken boede i magtens og rigdommens paladser eller gjorde noget væsen af sig. Lad os derfor spørge os selv, hvilket vil være godt, om vi også er indstillet på at tage imod Guds gaver eller om vi hellere vil lukke os inde bag materiel sikkerhed, bag intellektuel sikkerhed, bag vore egne planers sikkerhed.

Det er vigtigt at lægge mærke til, at både Na'aman og samaritaneren var fremmede. Der findes mange fremmede, også mennesker med en anden religion, som giver os eksempler på værdier, vi nogle gange selv glemmer eller ignorerer. De, der lever ved siden af os, bliver måske foragtede og holdt udenfor, fordi de er fremmede. Men de kan lære os noget om den vej, Herren ønsker vi skal gå. Også Gudsmoder lærte sammen med sin mand Josef, hvad det vil sige at være langt hjemmefra. Hun var i lang tid en fremmed i Ægypten, langt væk fra sine slægtninge og venner. Men troen hjalp hende med at overvinde vanskelighederne. Lad os, ligesom Guds hellige moder, holde godt fast på denne enkle tro. Lad os bede hende om at vi altid må kunne vende tilbage til Jesus og takke ham for alt det gode, hans barmhjertighed bringer os". NM

En stærk fortælling om tro, kultur og identitet

På 95-års dagen for indvielsen af Sankt Franciscus Kirke i Nakskov behandler Pastoralrådet planen om at lukke kirken. Kirken står der endnu som en stærk fortælling om, hvad troen betød for de indvandrede roepolakker.

Tekst: Lisbeth Rütz

NAKSKOV ”Der er langt fra den første katolske Kirke til den hellige Franciscus’s Kirkes Indvielse i Nakskov i dag, men Vegen er prydet med katolske Mindesmærker, Kirker, Hospitaler og Børnehjem. Se paa det Arbejde der er gjort. Man kan sige, at om Menneskene tier, da skal Stenene tale. I de 70 Aar, siden Grundloven gav Religionsfrihed, er der rejst 70 Kirker og Kapeller i Danmark, og i Dag staar der 20.000 danske Katholikker og kræver i Absalons, Dronning Margrethes og de store Valdemarers Navn Respekt for det Arbejde. Og jeg kan tænke mig, at jeres Forfædres Aand nu hvisker til jer: Vi var lykkelige i vor Tro. I maa ikke hindre dette Arbejde.

I Dag indvies den sidste katolske Kirke i Danmark. Og jeg takker paa de danske Katholikkens Vegne de Mænd, der i disse vanskelige Tider har haft Mod til at lægge denne Kirkes Grundsten; jeg takker paa den danske Broderkirkes Vegne de mange, der har ydet et Bidrag til dens Opførelse.

Og I mange, som i Dag har hørt den katolske Præst, vil maaske engang vende tilbage til den Tro, jeres Forfædre har forladt.”

Med disse stolte ord blev Nakskovs nye katolske kirke indviet den 6. november 1921 af den belgiske prælat Uitterhoeve. Den var den tredje på Lolland-Falster. Kirken fik Frans af Assisi som værnehelgen, og den blev franciskanernes kirke. Allerede i 1907 var der kommet polske franciskanere til Danmark for at varetage sjælesorgen på Lolland-Falster. I 1911 blev de polske franciskanere afløst af fire hollandske. På Nakskoveggen blev der i begyndelsen fejret messe i polakkaserne og i private hjem. 1913 stod en trækirke færdig, og i 1921 blev Sankt Franciscus Kirke indviet. Peter Schindler fortæller i sine erindringer ”Tilbage til Rom” om ”polakpræsten” Schmitz, der sad i Nakskov og i modsætning til sine ordensbrødre i Maribo og Nykøbing gerne ville være mere end ”polakpræst”.

Schindler lagde nu en missionsplan, der skulle vise byens borgere, hvad Den katolske Kirke er og bryde den totale identitet mellem polsk og katolsk. I påsken byttede Schindler, der dengang sad på Langeland,

gårde med Schmitz, og lokale nysgerrige strømmede til. ”Jeg må hen og høre Deres dansk, om De så talte om dyrkning af lucernefrø”, sagde en af byens embedsmænd begejstret.

Dengang var det store kirkerum helt bart og lidt ferskt. Noget må der ske, tænkte Schindler, der i sin nød gik til Ny Carlsbergfondets formand Helge Jacobsen, søn af Carlsbergbryggeriets grundlægger Carl Jacobsen. Jacobsen, der var konverteret til Den katolske Kirke, sørgede for penge til udsmykningen. Birgitte West udsmykkede med fresker af den hellige Frans, og Axel Theilmann skabte en statue af den hellige Frans til over porten. Fresker og statue stod færdige i 1926, der var 700-året for Frans af Assisis død.

Bærere af mange ting

”Både Sankt Birgitta Kirke og Sankt Franciscus Kirke var i høj grad de polske kirker. Sådan blev de kaldt hernede. Kirkerne var i høj grad et åndehul for katolikker med polsk forankring, og de var bærere af så mange ting. De stod der som et symbol på hjemlandet – det delte Polen – og dets kultur. Kirken rummede alle disse sfærer. Alt det var gemt ind i kirken og den var omdrejningspunktet for hele livet.

De to kirker rummer så meget af både 1800- og 1900-tallets Polen”. Det siger historikeren Søren Kolstrup, der er specialist i den polske indvandring s historie i Danmark. I 2010 udgav han ”Polske stemmer – polske indvandringsbølger 1892-2008”. Her analyserer han otte perioder af den polske indvandrings historie startende med indvandringen af polske roearbejdere og teglværksarbejdere til indvandringen i nulle af kvindelige sundhedsarbejdere og mandlige håndværkere. Mange polske indvandrere og deres efterkommere blev interviewet til bogen og fortalte Kolstrup om fattigdom og hårdt slid, men også om stoltheden ved det nye liv i Danmark.

Netværksbygger og fandanivolsk

”Han var en netværksbygger af rang, en fandanivolsk person der bragede igennem

og gjorde det tilsyneladende umulige”. Sådan beskriver Søren Kolstrup pastor Edvard Ortved. Det er i høj grad Ortved, vi kan takke for, at der overhovedet opstod et katolsk miljø med skoler og kirker på Lolland-Falster.

Som hele sin familie konverterede han til Den katolske Kirke. Han blev præsteviet i Rom i 1881 og fik i 1893 ansvaret for den polske sjælesorg i Danmark efter at de første roearbejdere var kommet til Lolland-Falster. Han færdedes hjemmehavende på de bonede gulve, men kunne også tale med roearbejderne på deres eget sprog om deres dagligdags bekymringer. Ude på godserne, hvor han kom jævnligt, var han med til at skabe forståelse for kirkens betydning og for at det er legitimt at dyrke den.

De fleste af roearbejderne på Lolland kom fra Galicien. Her var det polske sprog helt legitimt og havde en helt anden stilling end i Østpreussen. Galicien var dengang en del af det østrig-ungarske dobbeltmonarki. Allerede i 1867 havde det fået en høj grad af autonomi. Polsk blev brugt som embedssprog, og hovedstaden Lemberg havde sit eget parlament. Der var klangbund både i Danmark og Galicien for Ortveds arbejde, fortæller Kolstrup.

Fem år brugte Ortved sammenlagt på sine mange og lange rejser, hvor han skaffede penge til Sankt Birgitta Kirke, der blev indviet i 1897. Ved indvielsen af Sankt Birgitta Kirke holdt han tale til polakkerne på deres eget sprog, og mange hulkede af glæde, fortæller Nordisk Ugeblad for katolske Kristne i sin reportage om indvielsen.

Ortved havde mange kasketter på. ”Jeg var præst, advokat, rådgiver, sekretær, lærer, bankier og kun Gud ved hvad mere.” Sådan beskrev han engang sine mange roller. I det polske miljø kom han til at fun-

gere som en slags øvrighed, og tit måtte han træde til som konfliktmægler.

Mange roearbejdere kunne ikke komme hjem under Den første Verdenskrig og blev derfor hængende på Lolland-Falster. Da Sankt Franciscus Kirke blev indviet i 1921 var det katolske miljø blevet meget større. Nu var der tre katolske kirker med hver sin skole.

De nye generationer

Nye generationer voksede op. Hos børnene og børnebørnene var der en dobbelt loyalitet over for Danmark og Polen. Man havde billeder hængende af marskal Pilsudski og gik med kongenål. Med tiden blev de polske indvandrere gode fagforeningsfolk, husmænd og mælkekuske, men der var stadig en vis rangorden blandet sammen med etniciteten. ”Nu kommer du snart ned at sidde ved siden af polakpigen”, sagde førstelæreren i Avnede til en elev der var udtillbens.

”Det var en nøjsom dagligdag, mange af disse mennesker levede, og i marxistisk forstand kunne man kalde dem udbyttede, men kulturelt kuede var de nu ikke. Man krøb ikke langs murene og man hvilede kulturelt i sin religion. Det var en glædesfest at gå i kirke om søndagen, og der var en stærk kulturel selvbevidsthed om egen kirke”, siger Søren Kolstrup eftertrykkeligt.

Han husker da han i 70’erne mødte sine første elever på Maribo gymnasium. Gang på gang stod der K. Hansen eller K. Pedersen i protokollen. Det polske Kopytko eller Kowalski var svundet ind til et K. Men da han godt 20 år senere mødte den nye generation, var Hansen og Pedersen smidt væk. Nu var man stolte over at være anderledes.

Pater Irenæus Cappelen kom i september 1972 til Nakskov og var menighedens sognepræst indtil august 1995. Foto: E. Ingmann.

Sankt Franciscus Kirke i 1920’erne. Postkort i Katolsk historisk Arkiv.

Sankt Franciscus Kirke pyntet op til fest. Udateret foto i Katolsk historisk Arkiv.

Engageret og altid søgende

Sven Damsholt (9.6.1916-3.10.2016) in memoriam.

MINDEORD Det var i begyndelsen af 1950'erne kort efter min konversion, at Sven Damsholt blev et kendt navn for mig. Som nykonvertit havde jeg brug for gode bøger, der kunne supplere pastor Geertz-Hansens omhyggelige undervisning igennem et år. Og hvor skulle man henvende sig til andre end Sven Damsholt med den velassorterede boghandel i Bredgade, der solgte mig den nu lasede Messebog, som nu står i reolen. Ikke nok med at der var et stort udvalg af bøger, man kunne bestemt også få vejledning af den meget engagerede boghandler. Senere

købte vi hos Sven Damsholt årligt en af de fine håndskårne østrigske figurer til vor julekrybbe, som stadig glæder os 60 år efter.

Som nyforlovet var jeg med min pige til et foredrag på Rygaards skole med en fyldt sal om Kirkens lære om ægteskabet. Det var et lidenskabeligt foredrag, der i poetiske og temmelige erotiske vendinger beskrev det katolske ægteskab. Som nyforlovet og lidt uerfaren virkede fremstillingen lidt pinlig, og vor generthed fik os til at forføje os fra forestillingen. Ak ja – det var dengang.

Men Sven Damsholts engagement var ikke til at tage fejl af, selvom han ikke i længden fik svar på alle sine spørgsmål. Han blev efterhånden optaget af menneskehedens mange filosofiske og religiøse tanker, som bragte ham langt væk fra vor Kirke.

Ole Dam

Så er der igen vitaminer til hovedet

Bliv klogere på Italien i Sankt Andreas Bibliotek.

DEBATARRANGEMENT

Så er det ved at være tid for næste søndagssalon i Sankt Andreas Bibliotek. Forfatteren Thomas Harder og professor ved RUC Bjørn Thomassen tager temperaturen på Kirken i Italien. Hvad betyder Kirken for italienerne i en tid med skilsmisser, regnbuefamilier og pres på det traditionelle familiemønster?

Hvor stor er tilslutningen til Kirken i Italien, og hvilke egne i Italien er de mest katolske? Hvad betyder de kirkelige skandaler som for eksempel Vatileaks for italienerne? Alt det bliver der mulighed for at diskutere efter korte oplæg fra Thomas Harder og Bjørn Thomassen.

Som sædvanligt vil der være en pause med kaffe og kage – tid til søndagshygge og mulighed for at gøre et kup i bibliotekets antikvariat. Det er gratis at være med; men kom i god tid, for antallet af pladser er begrænsede.

Tid og sted: Søndag den 27. november klokken 14-16 i Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V.

Vi bliver flere!

I år er det 100 år siden, Bornholm blev selvstændigt sogn.

Tekst: Hans-Jørn Karlsen. Foto: John Krüger

ÅKIRKEBY Den 16. oktober 1916 var en festdag på Bornholm, i hvert fald for øens ca. 300 katolikker, der kunne fejre, at øen nu blev et selvstændigt sogn, under navnet "Jesu Hjerter".

Sidst i 1800-tallet kom de første katolikker til Bornholm – det var italienske stenhuggere og polske teglværksarbejdere i Allinge-Sandvig-området og flere steder på øen sæsonarbejdere ved markarbejdet. Først i 1900-tallet hentedes et større antal polske arbejdere til hjælp ved anlæggelsen af den bornholmske jernbane, derudover har der været tilflyttede katolikker fra det øvrige Danmark, men alt i alt kun mindre grupper. En ting har de haft til fælles, ønsket om at kunne dyrke deres katolske tro i kirkelige rammer, hvilket ikke var muligt de første mange år. I ca. 40 år (ca. 1885-1924) måtte man nøjes med at samles rundt om i stuer, der kunne rumme de små lokale forsamlingssteder, når der lejlighedsvis var besøg af en katolsk præst fra København. Præsten, der ankom med damperen, havde en speciel "missionskuffert" med, som han fik udleveret i Kirkens hovedsæde i København inden afrejsen. Missionskufferten (af

egetræ og med messingbeslåede kanter) var speciel, fordi den for det første indeholdt alt, hvad præsten skulle bruge for at fejre messe, og for det andet kunne kufferten slås ud og forvandles til et brugbart alter. Så det var på kufferten, præsten kunne kendes, selvom de, der modtog ham, aldrig havde set ham før.

Mange af især polakkerne var sæsonarbejdere; men på grund af Den første Verdenskrig var det ikke muligt at komme hjem, og de måtte i stedet bosætte sig på øen permanent, hvilket gjorde, at der også blev behov for en mere permanent præstedækning.

Efter anmodning fra biskoppen (Johannes van Euch) beslutter Dominikanerordenen at danne en "koloni" med Rønne som udgangspunkt, og allerede den 16. oktober 1915 bosætter Pater J.P.Nielen sig i Rønne, og den 20. maj kommer Pater A. Th. Zoetmulder til Åkirkeby. De efterfølges af de tre første katolske søstre af Det dyrebare Blod, der bosætter sig i Krystalgade i Rønne. I de næste 97 år gør de, samt en række senere tilkommende søstre, et stort arbejde med bl.a. sprogundervisning, skoledrift og Skt.

Raphaels Hvilehjem. I 2013 blev de sidste to søstre hjemkaldt til deres moderkloster i Tyskland. Også Åkirkeby har haft katolske søstre. Her var det Skt. Hedvig Søstre, der fra 1925-1965 drev børnehaven. Antallet af katolske søstre på Bornholm var tolv, da der var flest. Siden 1966 har der i Olsker ligget et cistercienserkloster "Myrendal", der oprindeligt bestod af en præst og fire brødre. Dette lever stadig sit stille liv med to brødre, Bror Clemens og Bror Bo, som dagligt gennem bøn og arbejde vidner om Kristi tilstedeværelse blandt os.

I 2004 var antallet af katolikker på øen faldet til et antal, der ikke nødvendiggjorde tilstedeværelsen af to kirker, og Skt. Hyacinthus i Rønne blev solgt til KFUM & K, som har indrettet en smuk samlingsal i bygningen samt kontorer m.m.

I dag er vi ca. 120 medlemmer af menigheden, og vi følte trang til at fejre jubilæet. Så søndag den 16. oktober mødtes vi i Rosenkranskirken til en højtidelig festmesse. Til stede var bl.a. biskop

Czeslaw Kozon, generalvikar (og vor tidligere sognepræst) Niels Engelbrecht, samt vor nuværende sognepræst Daniel Nørgaard. Fra Folkekirken deltog både den tidligere og nuværende provst. Biskoppen prædikede over dagens tekster, der havde temaet bøn. Efter messen deltog en stor del af menigheden sammen med gæsterne i en spisning i den nærliggende Åkirkebyhal. Herunder blev der holdt en række taler, og menighedsrådets tidligere formand Stig Fjording causerede over de første 100 år. Menigheden ser frem til de næste 100 med optimisme, idet meget tyder på, at vi vil blive flere i de kommende år, idet vi på det sidste har fået flere tilflyttede familier tilknyttet menigheden. Og til vinter starter et konvertitkursus.

Foreløbig dagsorden med tidsplan

Pastoralrådsmødet på Magleås Kursuscenter den 5.-6. november 2016.

Lørdag d. 5. november

Kl. 7.30:
Messe på Vor Frue Kloster v. generalvikar Niels Engelbrecht
Kl. 8.15:
Morgenmad
Kl. 9.30:
Velkomst og indledning
Valg af dirigent
Navneopråb

Kl. 9.50:
Formandsberetning og besvarelse af eventuelle spørgsmål v. formand Maria Truelsen
Kl. 10.30:
Kaffepause
Kl. 10.40:
Budget 2017 v. administrationschef Thomas Larsen
Kl. 12.00:
Evangelisationsprojektet i Krakow v. sr. Teresa Piekos
Kl. 12.30:
Frokost
Kl. 14.00:
Event om "Motivation og ledelse af frivillige" v. Torsten Højmark Hansen, Center for Frivilligt Socialt Arbejde.
Kaffepause på et passende tidspunkt

Kl. 16.15:
Biskoppens orientering v. biskop Czeslaw Kozon
Kl. 17.00:
Valgstyrelse og valgvedtægter
Kl. 18.15:
Middag
Kl. 19.45:
"Kaminpassiar". Spørgsmål til biskoppen og generalvikaren

Søndag d. 6. november

Kl. 8.00:
Messe på Vor Frue Kloster v. biskoppen
Kl. 9.15:
Morgenmad
Kl. 10.15:
Det nye danmarkskort/Nakskov v. generalvikar Niels Engelbrecht

Kaffepause på et passende tidspunkt
Kl. 11.30:
Kurser for menighedsråd v. Leo Roed
Kl. 12.00:
Status på Reformationsmarkeringen v. biskop Czeslaw Kozon
Kl. 12.45:
Eventuelt
Afslutning
Kl. 13.00:
Frokost

Med venlig hilsen
Maria Truelsen/formand for PR.

Kommende pastoralrådsmøder
20.-21. maj 2017
25.-26. november 2017

Sankt Joseph Søstrene siger farvel til deres moderhus

Sidste messe i søstrenes kirke fejres den 6. november

ORDENSLIV Alle Helgens Søndag den 6. november tager Sankt Joseph Søstrene afsked med deres moderhus på Strandvejen 91 i København. Her købte søstrene i 1895 en ejendom, og her opførte de ti år senere de nuværende bygninger, som blandt andet blev brugt til uddannelsen af unge søstre. De sidste mange år har en del af bygningerne været lejet ud til Københavns Kommune

og til unge studerende. Desuden har der på stedet været plejeboliger for ældre og syge søstre.

Nu er de gamle bygninger blevet solgt til boligforeningen Lejerbo, der fra 2017-2019 vil ombygge dem til senior- og plejeboliger. Selve klosterbygningen vil blive bevaret og ombygget til seniorbofællesskab med 25-35 boliger. Det er planen, at søstrene skal

rykke tilbage til de gamle bygninger - en gruppe vil flytte ind i seniorbofællesskabet og resten ind i plejeboligerne. Søstrene kommer stadig til at bo på stedet og have en dagligdag, hvor de har et fællesskab og beder sammen.

Moderhusets kirke, Immaculata Kirke, blev indviet den 5. december 1905, og her fejres den sidste messe. Det ligger endnu ikke helt fast, hvordan kirken fremover skal bruges - men tanken er at bruge den til blandt andet koncerter og foredrag. Når der er behov for det, er det planen at bruge den til begravelser.

LR

Alle er hjerteligt velkomne til afskeden i

Immaculata Kirke på Strandvejen 91. Her fejres sidste messe søndag den 6. november. Foto: Wikipedia.

Immaculata Kirke, Strandvejen 91 søndag den 6. november kl. 9.

"Niv mig lige i armen! Jeg er i Det hellige Land!"

Med biskop Czeslaw og generalvikar Niels Engelbrecht på pilgrimsrejse.

Tekst og foto: Martin Ryom KHS

PILGRIMSREJSE Oplevelsen af at gå i Jesu livs fodspor blev meget konkret for den 9-årige Stefan på den nyligt afholdte pilgrimstur til Det hellige Land. Derfor dette udbrud: "Niv mig lige i armen!"

Fra den 5. til den 13. oktober var en gruppe fra bispedømmet på pilgrimsfærd til Jerusalem. Efter Ridderordenen af Den hellige Grav af Jerusalems etablering i Danmark var det blevet et ønske at få arrangeret en pilgrimstur. Med biskop Czeslaw og mons. Engelbrechts engagement i ordenen blev det til en bispedømmevalfart, som samlede godt 20 personer fra hele Danmark, der under kyndig ledelse fra Ulla Elmquist og de to gejstlige førte os rundt til de betydningsfulde steder i Det hellige Land.

Vi besøgte blandt andet Nazareth, hvor Jomfru Maria modtog bebudelsen om Jesu fødsel, Fødselskirken og hyrdernes mark i Betlehem samt området omkring den

nordvestlige bred af Genesareth Sø, hvor Jesus prædikede, bespiste 5.000 mennesker og lærte i synagogen.

Med fornyelsen af dåbsløfterne i Jordanfloden og et besøg ved Det døde Hav fortsatte turen til Jerusalem. Byen er med de tre religioner jødedom, kristendom og islams tilstedeværelse en smeltedigel i religiøs forstand.

Vi besøgte bl.a. Oliebjerget og Getsemane Have. Højdepunktet for pilgrimsturen var naturligvis Gravkirken med Golgata og Den hellige Grav. Gravkirken deles af de syriske-, armenske-, græsk-katolske-, ortodokse-, koptiske- og romersk-katolske Kirker. Deres synlige tilstedeværelse understreger mangfoldigheden i troen på Jesu død og opstandelse.

Vi deltog i franciskanerordenens procesion rundt i kirken til de kapeller og steder, som har betydning for de mange pilgrimme, der valfarter til kirken hvert år.

Biskop Czeslaw og Niels Engelbrecht fejrede messe for os på Golgata og vi besøgte Den hellige Grav. I byen gik vi naturligvis korsvejen på Via Dolorosa.

Den sidste dag fejrede vi messen i Det latinske Patriarkats kirke.

Her afholdt biskop William Shomali en ceremoni hvor han, på vegne af ærkebiskop Pierbattista Pizzabella, tildelte de tre ridde af Den hellige Grav af Jerusalems Orden det særlige pilgrimstegn og bevis. Under denne ceremoni udtrykte biskop Shomali vigtigheden af ordenens støtte til de kristne i Det hellige Land. Han forklarede, hvilken situation de kristne i Det hellige Land lever

under i dag. Med ønsket om forsat støtte og forbøn bad han hilse alle i Danmark.

For mange af deltagerne, førstegangs- såvel som flergangs pilgrimme til Det hellige Land, har det været en stor oplevelse og åndelig styrkelse at deltage i den vel planlagte tur.

Vi er mange, som efter hjemkomsten endnu kan tilslutte os Stefans udbrud: "Niv mig lige i armen. Jeg har været i Det hellige Land!"

Med et: "Tak for turen!" håber jeg at rigtig mange vil deltage i fremtidige pilgrimsture til Det hellige Land. Lovet være Jesus Kristus!

Gruppefoto fra Det latinske Patriarkats kirke.

Læserne skriver

Pave Frans vil hjælpe de svage men udsættes for grove beskyldninger

På et spørgsmål fra en journalist vedrørende en fodnote i *Amoris laetitia* svarer pave Frans: "Jeg husker ikke denne fodnote" og understreger at familien over hele verden er i krise, at familien er samfundets grundvold og at de unge ikke vil gifte sig. Det er de store problemer og ikke fodnoten, svarer pave Frans.

I tidligere blade lykkedes det for KO at publicere læserbreve, hvor pavens ord og handlinger fordrejes på en misvisende måde, senest i KO 13, hvor en debattør kritiserer pave Frans i forhold til fodnoten til § 305 i pavens *Amoris laetitia*, når han skriver:

"Dette genspejler Frans' ide om en såkaldt åben Kirke, som ... tugter de fromme sjæle, der stræber efter at befri sig fra synd og dem, der fastholder Vorherres lære".

Ville paven tugte, ville millioner af unge aldrig møde ham på Verdens ungdomsdagen, hvorfor påstanden er falsk (*reductio ad absurdum*). Debatten er tilmed forpestet af en uhørt ordinær tone, hvor skribenten forsøger sig med at være dus med paven, og den går ikke, Granberg!

Men lad os gå til kilden og læse hvad fodnote 351 i virkeligheden omhandler. Fodnoten står midt i paragraf 305. I fodnotens danske oversættelse står der:

"I visse tilfælde kan det også dreje sig om sakramenternes hjælp. Det er derfor at jeg minder præsterne om, at 'skriftestolen ikke skal være et torturkammer, men et sted for Herrens barmhjertighed' (EG 44). Jeg understreger

også, at 'Eukaristien ikke er en præmie for de fuldkomne, men en gavmild hjælp og næring for de svage (EG 47)".

Når skribenten ud fra den ovenstående tekst ræsonnerer at paven har en ide om en åben Kirke, som tugter de fromme sjæle, så er notens tekst ikke korrekt forstået. Der er ingen der bliver tugtet, tværtimod bliver lyset også tændt for dem som er svage og har brug for hjælp. Selv om sådanne angreb på pave Frans skal tages med et kilo salt, så skal man nu ikke undervurdere vrøvlets magt. For en god ordens skyld vil jeg nævne at debatindlægget har titlen: "De fortjener ikke at blive kaldt farisæere". Det er jeg helt enig i: Debatindlægget kan ikke sammenlignes med farisæisme og skribenten fortjener ikke at blive kaldt farisæer. Bestemt ikke, fordi farisæerne trods alt kunne forstå tekster (Moseloven), hvorfor sådan en sammenligning ville være at sætte overliggeren lidt for højt.

Den uhørt grove tone i debatindlægget står i skærende kontrast til, at pave Frans utrætteligt forsvarede menneskelivet, familien, de forladte og udstødte (på den italienske ø Lampedusa, i Syrien, i FN). Heldigvis er der mange biskopper, som for eksempel kardinal Christoph Schönborn, der forstår nødvendigheden af de tiltag, som pave Frans foreslår, og som han uddelegerer til at blive gennemført lokalt. Men jeg må mane til besindighed. Det er vigtigt at pave Frans omtales med respekt og at hans ord og handlinger ikke bliver fordrejet. Den debat som finder sted, må føres på et sagligt grundlag, og med en sober tone overfor den person, som er blevet valgt til at lede den katolske kirke.

Bohdan Luczynski, 3460 Birkerød

Skæve tanker

Efter igennem en menneskealder at have været og stadig er overbevist katolik kan man godt undre sig over de mangfoldige udtryk, som man møder i den store Verdenskirke.

For en del tid siden så jeg i en af vore moderne kirker et meterstort billede af den østrigske melodigrandprixmodtager af et tvivlsomt køn. Min undren blev dog hurtigt korrigeret af en from medtroende, som oplyste mig om, at billedet skulle forestille VorHerre, Jesus Kristus. Var det måske for at imødekomme de feminister, der ikke kunne få sig til at bede "Fader" Vor?

Igennem alle årene har jeg været indforstået med, at vor pave til enhver tid var Kristi Stedfortræder her på jorden. Alligevel blev jeg næsten overbevist ved at læse pave Paul VI's erklæring i "Nostra Aetate", at jøderne som Guds udvalgte folk ikke længere formodes at blive afvist af Ham - tænk!

I alle vore kirker kan vi finde et mere eller mindre "vellignende" billede af Jomfru Maria, hvor vi troende tænder et lys og sender vore tanker og bønner. Alligevel har det undret mig, at ingen af disse ansigtstræk minder om en jødisk pige, men oftest er som et forskønnet arisk ansigt. Jeg savner ikke nødvendigvis et meget typisk åsyn a la Barbra Streisand, men blot en almindelig jødisk ung kvinde. En af mine døtres veninder er jøde; så hendes ansigt har jeg i stedet i mine tanker ved Mariaalteret.

Sådan er der så meget.

Ole Dam, 2100 Østerbro

Om antallet af katolikker i Danmark

I KO nr. 13, 2015, opgjorde jeg antallet af katolikker i Danmark til i alt 86.070 personer uden at det blev modsagt. Jeg har også hørt generalvikaren tale om 100.000 katolikker. Han sendte mig desuden 22. november 2015 et brev om spørgsmålet om at der fandtes to registre over antallet af katolikker; ét register over katolikker som betaler kirkeskat og ét over alle døbte katolikker. Pastoralt set er registret over antal døbte katolikker det vigtigste.

Blandt de 86.070 identificerede katolikker optræder de 65.825, hvis navne og døbsdatoer står opført i kirkebøgerne i perioden 1939 til 2014 – og til grund for min opgørelse over antallet af katolikker i bispedømmet tillægger jeg dem en gennemsnitlig levealder på 75 år.

Jeg stoppede med at opgøre antallet af katolikker i 2003 for at undgå mulige dubletter efter at bispedømmet selv begyndte at offentliggøre disse statistikker.

Ifølge de danske statistikker kommer 20.245 af de 86.700

katolikker fra Polen, Vietnam og Sri Lanka (tamiler).

I dette tal (20.245) indgår ikke samtlige katolske indvandrere (50.614), da jeg ikke har medregnet katolikker født i Danmark af udenlandske forældre. Jeg har medtaget 40% af indvandrerne – 50.614, fordi nogle af landene er katolske (fx tamilerne på Sri Lanka).

Jeg bygger min påstand på følgende tre dokumenter:

* Antallet 8.695 katolikker fra et dokument fra præsterne i Vejle den 8. januar 2015, som anslår det samlede antal af praktiserende katolikker i bispedømmet.

* Oplysningerne i Katolsk Lommebog fra hhv. 2013, 2014, 2015 og 2016, hvori antallet af registrerede katolikker i 2013 blev opgjort til 40.403. Hvilket efter min vurdering er 22,97% af samtlige døbte katolikker i bispedømmet. Derfor mener jeg, at man må gange dette tal (under punkt 1) med fem; altså $8.695 \times 5 = 43.475$. Og dette tal skal så ganges med tre, dvs. $43.475 \times 3 = 130.425$ døbte katolikker i Danmark.

* Tallet 130.425 ligger i nærheden af de 160.000 katolikker i Danmark, som biskoppen nævner i publikationen ”Dänemark, Diasporakirche im Umbruch”, som de tyske katolikkens Bonifatiuswerk udgav i 2013/4, og som var skrevet af journalist Alfred Hermann.

Antallet 130.425 katolikker i Danmark er et absolut minimum, men et tilfredsstillende skøn over det faktiske antal. Der er et hul i bispeddømmets egne statistikker i perioden 1941 til 1959, og fra 2003 og frem har jeg udeladt disse statistikker for at undgå dubletter.

Diakon Baudouin Willocx, 7100 Vejle

Sankt Birgitta Kirke i Maribo bør genåbnes nu

Ingeniørundersøgelserne i Maribo er afsluttede og godkendte, og vi afventer nu kun, at skifteretten afslutter behandlingen af boet efter Jan Zygmunt, så menighedens arv nu endelig kan frigives. Men med lidt god vilje fra bispekontoret side vil jeg anbefale, at der udbetales en mindre forudbetaling af arven, så vi allerede nu kan påbegynde kirkens nødvendige reparationsopgaver af sikkerhedsmæssig art, så kirken kan åbnes til jul.

Da menigheden sidste efterår blev orienteret om, at Jan Zygmunt havde skrevet testamente og doneret hele sin formue til Sankt Birgitta Kirke, begyndte alarmklokkerne at ringe, da vi fik oplyst, at bispekontoret ville beregne sig næsten halvdelen = 40 % af arven for administration? Arven bliver udbetalt gennem bispekontoret, fordi Den katolske Kirke i Danmark er ejer og fritaget for arveafgift; men det kommer helt bag på menigheden, at bispekontoret tør gøre indhug i penge, der tilhører menigheden i Maribo. Vi formoder, at dansk arvelov også gælder for Den katolske Kirke.

Hvis alle pengene bliver tildelt den retmæssige modtager, kommer der ikke til at mangle penge for at få kirken

genåbnet. Jan Zygmunt har testamenteret hele sin formue plus hus og bil til Sankt Birgitta Kirke. Samlet sum på ca. 2.300.000 kr.

Helt ordret står der i testamentet:

”Alt hvad jeg efterlader mig af hvilken art nævnes kan skal tilfalde den Katolske Kirke i Danmark/ Ansgarsstiftelsen Gl.Kongevej 15, 1610 København K. og således at arven skal anvendes til formål fastlagt af Sct.Birgitta Kirke, Mariagade 4, 4930 Maribo.”

Der skal udføres en del reparationer i kirkens bygning, men kun en reparation er af sikkerhedsmæssig art. Ingeniør Falk, der foretog den sidste undersøgelse kunne i august oplyse, at kirken ikke er i nedstyrtningsfare, og at tidligere beskrivelser om noget sådant ikke kommer fra ham. Han mente, at en nødvendig reparation af korbuen vil kunne udføres for under 100.000 kr. og færdiggøres på 2 til 3 uger. Resten henhører under den almindelige vedligeholdelse, som også er forsømt. Hvis man er usikker på hvad jeg skriver, vil jeg anbefale at tage en snak med ingeniøren.

Sidste nyt! På kirkens hjemmeside tilbyder biskoppen nu en fradragsberettiget indsamling til Sankt Birgitta Kirke. Det er for os helt uforståeligt. For mig at se må der være tale om et kommunikationsbrist på bispekontoret. Man har simpelt hen forsømt at læse indenad og helt set bort fra, at pengene fra arven rigeligt dækker omkostningerne.

Men det haster med at få genåbnet kirken. Orglet er allerede indtrådt i en uvis skæbne med risiko for fugtdannelser, og på sigt er der også risiko for skimmelsvamp, hvis kirken ikke er tilstrækkelig opvarmet.

Det er så let at lukke en kirke for næsen af menigheden. Lad det nu gå ligeså hurtigt med at få den genåbnet.

Jeg vil afslutte med en henstilling til, at bispekontoret omgør beslutning om at gøre indhug i testamenterede donationer og i stedet respekterer testators bestemmelser.

Jeg er i hvert fald ikke i tvivl om, at med den nuværende praksis vil mange tænke sig en ekstra gang om, før de testamenterer til Den katolske Kirke i Danmark.

Jan Tvangsø, formand for Bevaringsforeningen for Sankt Birgitta Kirke i Maribo

Det sker i bispeddømmet

NOVEMBER:

Fredag 4. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse inkl. de syges salvelse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 5.-søndag 6: Pastoralrådsmøde på Magleås Kursuscenter, Høsterkøb. Dagsorden se www.katolsk.dk.

Fredag 11. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 19. kl. 11-15: Inspirationsdage om flygtninge, Sankt Ansgars Kirke, København. Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område? Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

Lørdag 19. kl. 14.30-16: Temalørdag – ’Den hellige Marie Eugénie, Assumptionssøstrenes stifterinde, hendes liv og virke’ v/Annelise Bruus. Sted: Sct. Therese Kirke, Bernstorffsvej 56, Hellerup.

Fredag 25. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerte Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 26. kl. 11-15: Inspirationsdag om flygtninge. Sted: Vor Frue Kirke, Aarhus. Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område? Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

Søndag 27. kl. 14-16: Søndagssalon. To Italienskendere, forfatteren Thomas Haarder og professor ved RUC Bjørn Thomassen, vil tage temperaturen på Kirken i Italien i dag. Sted: Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryegade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord. (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk – eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

KO udgivelsesplan 2017

Stof til:	Som udkommer	Skal være fremme senest	Liturgisk kalender
KO nr. 1	20. januar	2. januar	Februar
KO nr. 2	10. februar	23. januar	Marts
KO nr. 3	3. marts	13. februar	
KO nr. 4	24. marts	27. februar	April
KO nr. 5	7. april	20. marts	
KO nr. 6	28. april	10. april	Maj
KO nr. 7	19. maj	1. maj	Juni
KO nr. 8	9. juni	22. maj	
KO nr. 9	30. juni	12. juni	Juli/august
KO nr. 10	14. juli	26. juni	
KO nr. 11	11. august	24. juli	September
KO nr. 12	1. september	14. august	
KO nr. 13	22. september	4. september	Oktober
KO nr. 14	13. oktober	25. september	November
KO nr. 15	3. november	16. oktober	
KO nr. 16	24. november	6. november	December
KO nr. 17	15. december	27. november	Januar, 2018
KO nr. 1-2018	12. januar 2018	27. december	

Ønsker du indbinding?

Nu er det tid til at bestille indbinding af Katolsk Orientering for årene 2014, 2015 og 2016.

Ønsker du et eksemplar af de tre årgange i flot indbinding?

Så kontakt venligst redaktionen senest 31. januar 2017 på e-mail: redaktion@katolskoriering.dk eller tlf. 33 55 60 25.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Støtter mindre projekter
www.vincentgrupperne.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Flere kunder i forretningen?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 11.500** katolske læsere.

Kontakt Svenning Ravn på annonce@katolskoriering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Bønnens Apostolat**November**

General intention: Lande som modtager flygtninge At landene som tager imod et stort antal fordrevne mennesker og flygtninge, må opleve at deres solidariske anstrengelser vinder gehør.

Missionsintention: Samarbejde mellem præster og lægfolk At præster og lægfolk må samarbejde til tjeneste for fællesskabet i menighederne uden at give efter for fristelsen til modløshed.

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure
på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

**KATOLSK
INFOBUTIK**

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

**Sankt Andreas
Bibliotek og
Antikvariat**

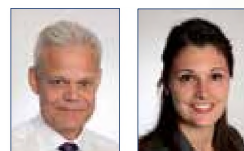
Åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten
i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften,
weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 16
som udkommer den **25. november**, skal være
KO i hænde senest den **7. november**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 17,
som udkommer den **17. december**, skal være
KO i hænde senest den **28. november**.

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat yder støtte til den katolske kirkes arbejde i Danmark, blandt andet:

- Skoler
- Karitative foreninger
- Andre initiativer til styrkelse af katolske tro og identitet

Ansøgninger til Krafts Legat til uddeling i 2017 skal være bestyrelsen i hænde **senest den 1. december 2016**. Ansøgningerne skal indeholde projektbeskrivelse, budget samt CVR-nr eller CPR-nr. Da alle tildelinger overføres elektronisk, skal ansøgningen også indeholde bankoplysninger

Fondens adresse er:

Krafts Legat
Formand Andreas Rude
Rosenvængets Sideallé 3, 3. th.
2100 København Ø.

Ansøgningerne vil blive samlet behandlet på bestyrelsens møde i december 2016, hvorefter ansøgerne får direkte besked.

Biskoppens kalender**November 2016**

1. kl. 9.30 Pavemesse i Malmø
3. kl. 9.00 Messe med medarbejderne på Gl. Kongevej
4. kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
5. Pastoralrådsmøde på Magleås
6. kl. 16.00 Pastoralrådsmøde på Magleås
Andagt på Vestre Kirkegård
10. kl. 14.00 Møde i Trosoplæringsudvalget under
Danske Kirkers Råd
12. kl. 9.30 Møde i Kristent-Muslimsk samtaleforum
13. kl. 11.00 Højmesse i Domkirken
i anledning af Pavens Dag
kl. 16.30 Festvesper i Domkirken og efterfølgende
reception i anledning af Pavens Dag
20. kl. 11.00 Messe i Domkirken med
afslutning af Barmhjertighedens år
kl. 13.00 Messe i Sankt Annæ Kirke
i anledningen af 1.050-året for Polens
kristianisering
22. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
26. kl. 16.00 Messe i Sankt Andreas kirke i anledning
af Sct. Andreas fest
29. Møde i Bruxelles for religiøse ledere

Informationschef: Niels Messerschmidt
(ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Announcer: Svenning Ravn
annonce@katolskoriering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Max Ulrich Klinker,
Gregers Mærsk-Kristensen, Eva Maria Nielsen, Ole
Dam, Hans-Jørn Karlsen, John Krüger, Martin Ryom.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15,
1610 København V, tlf.: 3355 6040
kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6018.
E-mail: redaktion@katolskoriering.dk,
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske
husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15,
DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag ca.
11.500 – ISSN 0902-297X

Fra konflikt til fællesskab

HYRDEBREV I 2017 markeres en begivenhed, der fik store konsekvenser for den kristne tro i Europa. I år 1517 startede Martin Luther en proces som i historieskrivningen er blevet kaldt reformationen. Den er især for vore evangelisk-lutherske medkristne et vigtigt referencepunkt i dannelsen af deres kirkelige tradition og identitet. Men da reformationen ikke kan forstås uden den katolske baggrund, er det hensigtsmæssigt at også vi katolikker reflekterer over dette, hvilket allerede er sket i udgivelsen *Fra konflikt til fællesskab*. Den er resultatet af drøftelserne i den luthersk-katolske kommission for Kirkens enhed. I dokumentet fokuserer man på den fælles erindring, og er snarere kendetegnet ved besindelse snarere end en triumferende holdning.

Reformationen har nemlig – på trods af alle forklarlige grunde – skabt en splittelse i kristenheden, som den stadig i dag lider

under. I de nordiske lande har denne splittelse ført til, at Den katolske Kirke først efter mange århundreder kunne foretage en ny begyndelse. Af den grund kan 500-års markeringen for reformationen ikke være noget, man i ordets egentlige betydning kan fejre, men snarere være anledning til en angerfuld ihukommelse.

Forsoningsprocessen mellem Den katolske Kirke og reformationens kirker begyndte allerede for flere årtier siden. Vi må dog ikke lade os trætte, men fortsat bestræbe os på den fulde enhed i Kristus.

Den katolske Kirke havde i begyndelsen af 1500-tallet virkeligt brug for at reformeres, hvilket ikke kun Martin Luther men også andre på dette tidspunkt var klar over og udtrykte. Men i stedet for at befatte sig med de nødvendige læremæssige spørgsmål, påførte kristne i de forskellige konfessioner hinanden meget ondt. Ved afslutning

gen på Bedeugen for kristen Enhed tidligere i år bad pave Frans om ”barmhjertighed og tilgivelse for katolikernes adfærd mod andre kristne – hvilket ikke var i overensstemmelse med Evangeliet”. Nogle evangelisk-lutherske præster i Sverige har reageret på dette ved også at bede os katolikker om tilgivelse.

Det vigtige spørgsmål er nu hvordan vi kan komme videre for sammen at vokse i tro, håb og kærlighed. Vi, de katolske biskopper i Nordeuropa, vil gå denne forsonings vej sammen med vore lutherske brødre og søstre, og gøre alt for at fremme enheden.

Ecclesia semper reformanda. Kirken må altid lade sig omvende og forny af Kristus. Vi er ganske vist et helligt folk, men også et folk af syndere på pilgrimsvandring mod evigheden. Omvendelse, anger og modning i troen er vigtige etaper på denne vej. Den katolske Kirke har gennem 2. Vatikankoncil åbnet sig for meget af det,

der også er vigtigt for de evangelisk-lutherske kristne, fx Bibelens rolle og betydning af det almindelige præstedømme af alle døbte. Herigennem er mange forskelle faktisk overvundet.

Det, der forsat adskiller os, handler blandt andet om Kirkens sakramentalitet og hvordan sakramenterne og embedet forstås. Som katolikker tror vi, at Kirken er grundsakramentet i den betydning at det menneskevordne Ord bliver nærværende gennem sakramenterne, for i kærlighed at forene sig med os og forvandle os i sig selv.

Vi ser samtidig, at mange trofaste evangelisk-lutherske kristne åbner sig stadig mere for disse aspekter. Et spørgsmål, som forsat er uløst og som på begge sider opleves som smertefuldt, gælder den fælles eukaristi. Selv om denne længsel er berettiget, må enheden omkring Herrens bord også genspejle den fulde enhed i troen.

Også Peterembedet er for mange evangelisk-lutherske kristne svært at forstå.

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks strekcode
	<p>MASKINEL MAGASINPOST</p> <p>42512</p> <p>Afsender: Katolsk Orientering</p> <p>Katolsk Orientering · nr. 15</p> <p>4. november 2016 · 42. årgang</p> <p>POST PP DANMARK</p>

Gennem pave Frans' personlighed er det dog blevet mere begribeligt. Allerede den hellige pave Johannes Paul II opfordrede alle ikke-katolske kristne til at reflektere over andre mulige måder at udøve Peterembedet på (*Ut unum sint*, 95).

Maria og de helliges rolle har også traditionelt været et omstridt emne. Men blandt mange ikke-katolske kristne er der atter en fornyet erkendelse af Marias betydning som Guds Moder og et forbillede for troen.

På trods af de gensidige tilnærmelser i spørgsmål, der har med troen at gøre, synes der i senest at være opstået større forskelle i etiske og moralske spørgsmål. Selv om dette i en vis forstand vanskeliggør dialogen, må den alligevel ikke opgives.

Definition af den kristne tro. Kristne har til alle tider formuleret læresætninger, enten for at tydeliggøre troslæren, for at afgrænse den mod vrangforestillinger eller for at kunne formidle den på en mere forståelig måde. Sådanne formuleringer har ofte resulteret i stridsspørgsmål, som i lang tid skabte skarpe fronter mellem kristne. På samme måde virkede reformationens principper også stærkt adskillende i flere århundreder. Alligevel har det også for os katolikker været frugtbart at beskæftige sig med dem på en konstruktiv måde.

Sola fide. Troen er ubetinget nødvendig for retfærdiggørelsen. De centrale trossandheder – fx om Treenigheden, om Jesus Kristus, om frelsen og retfærdiggørelsen – deler vi med vore evangelisk-lutherske brødre og søstre. Vi glæder os over denne enhed i troen, som bygger på den ene dåb og som kommer til udtryk i fælleserklæringen om retfærdiggørelseslæren. Derfor er det også vores opgave at bære fælles vid-

nesbyrd om disse trossandheder i vort sekulære samfund. I vore nordiske lande, hvor det store flertal er døbte men kun få praktiserer deres tro, er det vigtigt at forkynde det glade budskab i fællesskab og enstemmigt.

Sola Scriptura. Kun gennem den hellige Skrift kan vi modtage den fulde åbenbaring om frelsen, som tilbydes os gennem Kristus. Denne åbenbaring er modtaget og videreført i Kirken. Gennem Kirkens læreembede kodificeredes den levende tradition i den hellige Skrift. For os katolikker hører Kirke, læreembede, tradition og Skriften sammen. I Kirken og sammen med Kirken bliver Skriften åbnet for os. Derved bliver troen stadig mere levende for os. Igennem nogen tid er der nu stadig flere evangelisk-lutherske kristne, som er enige med os og mener, at Skriften og Kirkens tradition er tæt forbundet med hinanden.

Sola gratia. ”Alt er nåde”, siger den hellige kirkelærer Thérèse af Lisieux, som man også kan betragte som et katolsk svar til Martin Luther. Uden Guds nåde formår vi ikke at gøre noget godt. Uden hans nåde kan vi aldrig opnå det evige liv. Kun gennem Guds nåde kan vi blive retfærdige og hellige. Nåden kan virkeligt forvandle os, men vi må også besvare denne nåde og samvirke med den. I Gudsmoder Maria, fuld af nåde og ubesmittet, ser vi hvor meget Gud kan udvirke i et menneske. For mange evangelisk-lutherske kristne er det stadig svært at bekræfte denne sandhed. Men vi ser også, at mange af dem åbner sig for tilsvarende spørgsmål om vækst i bøn og i hellighed.

Simul iustus et peccator

Vi er alle på samme tid retfærdige og syndere. Som katolikker tror vi at vi virkelig

er syndere. Men gennem Guds nåde kan vi i forsoningens sakramente få tilgivelse for al skyld. Som døbte kristne er vi kaldet til hellighed. Kirken er en skole i hellighed. De hellige, hvis forbøn vi kan bede om, er lysende eksempler og forbilleder på denne hellighed. Et af disse eksempler er en kvinde fra vore lande, den hellige Maria Elisabeth Hesselblad, der blev helgenkåret for nylig. Hun er en tilskyndelse til os alle om at vandre ad hellighedens vej på en mere bevidst måde.

Vi ser, at mange evangelisk-lutherske kristne også åbner sig mod de hellige, fx den hellige Frans af Assisi og den hellige Moder Teresa af Kolkata. I vores sekulariserede verden har vi brug for sådanne trosvidner; de er levende og troværdige vidner om vor tro.

Martyrium. Vi ved, at mange kristne også i dag forfølges på grund af deres tro og at der også findes mange blodvidner. Martyriet samler kristne fra de forskellige kirker. Vi har alle kristne, blandt andet i Mellemøsten i tankerne, som forfølges og alligevel forbliver tro mod Kristus og hans Kirke. Gennem deres forbillede bliver vi også styrket i troen. Mange kristne fra disse lande er kommet til os i de nordiske lande. Derfor er det vigtigt, at vi – alle de kristne i vore lande – i fællesskab bevarer, værner om og uddyber troen. Da kan vi mere og mere i fællesskab vidne om den opstandne Herre.

Fremtidsperspektiver. Fælleserklæringen *Fra konflikt til fællesskab* afsluttes med fem økumeniske imperativer, der er opfordringer til os katolikker og lutheranere om at tage yderligere skridt på den fælles vej mod enhed. Disse er:

- 1) Gå ud fra enhedens, ikke splittelsens, perspektiv og styrke det fælles.
- 2) Gensidigt at lade sig forandre gennem de andres trosvidnesbyrd.
- 3) At forpligte sig til at søge synlig enhed.
- 4) I fællesskab at genopdage kraften i Jesu Kristi evangelium for vor tid.
- 5) I fællesskab at vidne om Guds nåde i forkyndelsen og i tjenesten for verden.

Selv om de fem imperativer taler om store og ikke altid lette anliggender, er deres budskab entydigt, men kun for så vidt vi overgiver os helt til Kristus og i fællesskab genopdager Evangeliets kraft (jf. 4. imperativ).

Vi glædes over og takker Gud for at den hellige fader pave Frans kommer til Lund i forbindelse med reformationens markeringen for at styrke os i troen.

Vi indbyder derfor alle katolikker til at ledsage forberedelserne op til pavebesøget med deres bøn og at så mange som muligt deltager i det økumeniske arrangement i Malmø Arena og i messen i Swedbank Stadion. Hermed viser vi både glæden ved som katolikker at være forenet med pave Frans og også vores respekt for vore evangelisk-lutherske medkristne, hvis identitet voksede frem af reformationen. På trods af de forskelle, som forsat eksisterer, er vi i tillid til Guds nåde overbeviste om at det er muligt at finde veje til fælles enhed.

På den hellige Teresa af Avilas fest, den 15. oktober 2016

Den nordiske Bispekonference.
+ Czeslaw Kozon, + Anders Arborelius
OCD, + Bernt Eidsvig Can.Reg., + David
Tencer OFM Cap, + Teemu Sippo SCJ,
+ Berislav Grgić, + Gerhard Schwenzer
SS.CC.

Pave Frans og Munib Younan, præsident for Det lutherske Verdensforbund, underskrev i Lund domkirke en hensigtserklæring om at bilægge de historiske stridigheder og fortsætte de økumeniske bestræbelser. Foto: Magnus Aronson, Ikon.

Kirkehistorisk forsoningsmøde i Lund

Pavens besøg havde især stor symbolværdi.

ØKUMENI Forventningerne til pave Frans' besøg i Sverige den 31. oktober var store. Ikke kun fordi det var 27 år siden en pave sidste gang besøgte Skandinavien. Men især på grund af hans deltagelse i den fælles lutherske-katolske ihukommelse af 500-året for reformationen i Lunds domkirke med udgangspunkt i de sidste 50 års økumeniske fremskridt, som det kommer til udtryk i de fem imperativer i fælleserklæringen *Fra konflikt til fællesskab* fra 2013: a) Gå ud fra enhedens, ikke splittelsens, perspektiv og styrke det fælles; b) Gensidigt at lade sig

forandre gennem de andres trosvidnesbyrd; c) At forpligte sig til at søge synlig enhed; d) I fællesskab at genopdage kraften i Jesu Kristi evangelium for vor tid; e) I fællesskab at vidne om Guds nåde i forkyndelsen og i tjenesten for verden.

I Lunds domkirke var pave Frans sammen med Munib Younan og Martin Junge, hhv. præsident og generalsekretær for Det lutherske Verdensforbund, som blev grundlagt netop i Lund for 50 år siden. Ceremonien sluttede med, at paven og pastor Younan underskrev en hensigtserklæring.

Heri beklager de to kirkesamfund den splittelse, der fulgte i reformationenens kølvand, og man lover hinanden at fortsætte arbejdet mod større enhed.

"Halvtreds år med fortsat og frugtbar økumenisk dialog mellem katolikker og lutheranere har hjulpet os med at overvinde mange forskelle og har uddybet vor fælles forståelse og tillid", hedder det i erklæringen.

Samme eftermiddag deltog paven, Munib Younan og Martin Junge samt repræsentanter fra det pavelige råd for fremme af kristen enhed i en økumenisk event i Malmø Arena med indslag af personlige vidnesbyrd samt katolikkers og lutheraneres fælles tjeneste i verden, konkretiseret gennem bistandsorganisationerne LWF World Service og Caritas Internationalis og deres arbejde med at yde omsorg for flygtninge, skabe fred og værne om miljøet.

Inden pave Frans forlod Sverige tirsdag den 1. november tidlig eftermiddag, fejrede han katolsk gudstjeneste på Swedbank station i Malmø for omkring 18.000 nordiske katolikker. *NM*

Læs mere om pavebesøget på side 8-9 og på bagsiden.

Klarhed udbedes

Fire fremtrædende kardinaler bad i september paven om klarhed over tvivlspunkter i *Amoris Laetitia*, men fik tilsyneladende ikke svar. Nu har de offentliggjort deres brev til paven.

TEOLOGI "Den hellige Fader har besluttet ikke at svare. Vi har opfattet denne suveræne afgørelse som en indbydelse til at fortsætte med overvejelser og diskussion, fredeligt og respektfuldt. Og derfor informerer vi hele Guds folk om vores

initiativ og stiller samtlige dokumenter til disposition".

Sådan skriver de fire kardinaler Raymond Burke, Walter Brandmüller, Carlo Caffarra og Joachim Meisner i en kommentar til en appel, der mandag den 14. november kunne læses på mange online-medier. Appellen blev oprindeligt sendt til Vatikanet, der bekræftede modtagelsen den 19. september.

Kardinalerne skriver, at baggrunden for appellen er "en dyb pastoral bekymring" over den "usikkerhed" og "forvirring", som *Amoris Laetitia* har skabt blandt de troende. Videre står der i indledningen: "Kirkens store tradition lærer os, at udvejen fra situationer som denne består i at henvende sig til Den hellige

Fader og bede Den apostoliske Stol opklare den tvivl, som er årsagen til usikkerhed og forvirring". Spørgsmålene beskæftiger sig med det kontroversielle ottende kapitel i dokumentet og især med spørgsmålet, om fraskilte gengifte kan modtage kommunionen. Dette spørgsmål har været diskuteret i månedsvis, og her har fronterne været trukket skarpt op.

Kardinal Kasper ser dokumentet som en bekræftelse af, at fraskilte gengifte i enkelttilfælde kan modtage kommunionen uden at være seksuelt afholdende. "Der er åbninger der - det er helt klart" sagde han i april i Aachen kort efter, at *Amoris Laetitia* var blevet offentliggjort. Samme holdning indtager Wiens ærkebiskop, kardinal Christoph Schönborn.

Kardinalerne understreger, at de ikke ønsker dokumentet opfattet som et "konservativt" angreb på de "progressive". De ønsker med initiativet at skabe klarhed og henvendte sig derfor til paven i bevidstheden om, at "Petrestjenesten er en tjeneste for enheden og at det tilkommer Peter at styrke sine brødre i troen." "Vi håber, at ingen - med urette - dømmer os som modstandere af Den hellige Fader og som mennesker, der mangler barmhjertighed", skriver de videre.

Dokumentet består af fem punkter, der efter klassisk tradition er formuleret som dubia - det vil sige *Fortsættes side 2*

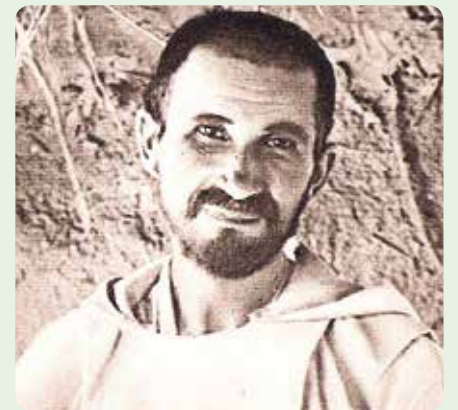
Caritas

Flygtningearbejde i verdens brændpunkter. Læs mere på side

4

Charles de Foucauld

Vi mindes 100-året for hans død. Læs mere på side

5

Pave Frans

Alt om pavebesøget i Malmø og Lund. Læs mere på side

8-9

En epoke er slut

Sankt Joseph Søstrenes moderhus bliver plejecenter. Læs mere på side

10

Niels Steensens Gymnasium
... dit valg, dit liv

- Fællesskab, faglighed og refleksion
- International profil og Kinalinje
- Jesuitergymnasium og max 25 elever i hver klasse

Se mere på www.nsg.dk

Orienteringsaften: Torsdag den 12. januar kl. 19.30

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø, tlf. 39 16 23 40

KO mener

Undervejs

Betydningen af pavebesøget i Sverige afhænger af hvem man spørger. Såkaldte 'liberale' lutheranere og katolikker har rost mødet som endnu et skridt mod fuldt fællesskab, mens konservative i begge lejre har mødt omfavnelserne og underskriftsceremonierne med en vis skepsis. Begge er urealistiske, skriver Dwight Longenecker i en kommentar på *CruX.com*. De, som mener, at en genforening er lige om hjørnet, er alt for optimistiske. Og konservative, der fremfører, at "ønsker de fuldt fællesskab, kan de bare blive katolikker", er alt for pessimistiske.

Den økumeniske markering i Lund var først og fremmest en markering af reformationsjubelåret og 50-års teologiske drøftelser. Og en vurdering af resultatet må anskues ud fra en række økumeniske principper, mener Longenecker. To af dem var helt centrale for 2. Vatikankoncil: *aggiornamento*, dvs. "at ajourføre" – koncilsfædrene ønskede at ajourføre den katolske tro, så den blev mere imødekommende overfor andre kristne trossamfund gennem at se dem som vore "adskilte brødre"; og opgaven med at ajourføre Kirkens tro skulle afbalanceres mod *resourcement*-princippet – en tilbagevenden til de kristne kilder.

I tiden op til konciliet voksede kendskabet til Oldkirken og de første kristnes tro, traditioner og fromhedsliv. Teologer i begge lejre så *resourcement*-princippet for en stor økumenisk gave; i stedet for at videreføre århundreders teologiske stridigheder, mente de, at den nye indsigt gjorde én bedre i stand til at dele den tro, som forenede alle kristne før reformationen.

På baggrund af *aggiornamento* og *resourcement* udviklede teologerne en ny metode til økumenisk diskurs, hvor teologiske begreber og definitioner fra reformations- og modreformationstiden blev opgivet til fordel for en fælles forskning i Oldkirkens tro, sprogbrug og begrebsverden, som så skulle danne udgangspunkt for en farbar vej mod fællesskab.

Disse principper har ikke blot skabt reelle økumeniske fremskridt, men også forvirring og utilfredshed. For kristne i begge lejre, som værner om deres tro i dens rene og éntydige form, har mest haft øje for den forvirring og uklarhed, som er fulgt i økumeniens kølvand i forsøget på at bygge bro over modsætninger – modsætninger, som ikke alene overvindes ved flotte økumeniske hensigtserklæringer.

Uden at forklejne de opnåede resultater på vejen mod fuldt fællesskab må man ikke glemme, at der fortsat eksisterer nogle – men grundlæggende – forhindringer på denne vej, fx det katolske embedssyn, dens nadverforståelsen og synet på homoseksuelle ægteskaber. Og disse forhindringer består fortsat efter hensigtserklæringerne.

Dette bør dog ikke overskygge de hidtil opnåede resultater, og i Lund betonedes man, at målet for lutheranerne og katolikerne på lang sigt fortsat er fuldt fællesskab. Vi må ikke glemme, at der først kom rigtigt skred i de katolske-lutheranske relationer i 1960'erne efter århundreder med stridigheder. Derfor er det naivt at tro, at en formel genforening ligger lige om hjørnet. Udviklingen bør anskues i et større historisk perspektiv, hvor katolikerne og de ortodokse fortsat tilnærmer sig hinanden efter det store skisma tilbage i år 1054. *NM*

Ny instruktion om begravelse og ligbrænding

Kirken ønsker begravelsesformer, der afspejler det kristne opstandelseshåb.

INSTRUKTION Troslærekongregationen har udstedt instruktionen *Ad resurgendum cum Christo* (At genopstå med Kristus) om begravelse af de afdøde og opbevaring af asken i tilfælde af ligbrænding.

Instruktionen, der blev godkendt af paven den 18. marts og er dateret den 15. august, blev offentliggjort den 25. oktober.

Siden 1963 har det været tilladt også for katolikker at praktisere ligbrænding under forudsætning af, at man med valget af denne metode ikke gav udtryk for mangel på tro på de dodes opstandelse. Siden er ligbrænding blevet endnu mere udbredt, i samfundet såvel som blandt katolikker. Troslærekongregationen har udstedt instruktionen for at sikre sig, at man trods valget af ligbrænding ikke fornægter troen på opstandelsen eller svækker vigtigheden af at

mindes de afdøde i kirkelig sammenhæng.

I instruktionen anbefales det, i overensstemmelse med gammel kristen tradition, at de dodes legemer bliver begravet, dvs. primært jordfæstes. Dette for at have et sted, hvor man som kristent fællesskab kan samles om de afdøde efter forinden at have vist respekt for det døde legeme. At begrave de døde er også én af de legemlige barmhjertighedsgerninger. "Derfor må vi heller ikke for hurtigt opfatte det at pleje eller besøge et gravsted, som en byrde, man vil spare sig selv eller sine efterladte for. Med vor kristne begravelsestradition giver vi udtryk for troen på opstandelsen og tager afstand fra teorier om, at døden skulle betyde personens totale tilintetgørelse og en gåen op i Moder Natur," skriver biskop Czeslav i sit ledsagerbrev til instruktionen.

Hvis man alligevel vælger ligbrænding, er der nu klarere regler for, hvad der må ske med asken:

Asken skal anbringes på en kirkegård, i en kirke eller et andet sted, som den kirkelige øvrighed har godkendt til dette formål. Derfor må man ikke opbevare en afdøds aske i hjemmet. I lande, hvor der måtte herske andre traditioner, skal den kirkelige øvrighed godkende dette.

Under ingen omstændigheder må asken deles mellem familiemedlemmer. Det er heller ikke tilladt at strø asken ud på havet eller sprede den ud over jorden eller anbringe den i smykker eller andre beholdere.

"Man skal betænke, at instruktionen er udfærdiget med henblik på hele Kirken. Derfor er der måske nogle elementer i den, som ikke er kendt eller relevante her i landet. Overordnet gælder det dog, at vi med vort valg af begravelsesmetode og eventuelt af et ukendt begravelsessted kan komme til at udtrykke eller fremme en begrænset tro på opstandelsen og fællesskabet med de afdøde", slutter biskoppen.

NM

38 albanske martyrer

Martyrer under landets kommunistiske regime.

FORFØLGELSE Under mere end 40 års kommunistisk styre i Albanien, som i 1967 erklærede sig som verdens første ateistiske land, blev det at slå korsets tegn, bære kors om halsen eller på anden måde vise sin religiøse tro anset for en alvorlig forbrydelse. Under regimet blev kirker, moskéer og andre bedesteder omdannet til indkøbscentre, sportshaller eller teatre.

Denne skæbne overgik også den katolske domkirke i byen Shkodra tæt ved grænsen til Montenegro. Den fungerede i mange år som sportshal, men lørdag den 5. november dannede den rammen om saligkåringen af 38 albanske martyrer, hvor kardinal Angelo Amato, præfekt for helgenkåringkongregationen, præsiderede saligkåringseremonien på torvet foran

domkirken. Blandt de 38 martyrer var flere biskopper, præster og almindelige troende.

Ærkebiskop af Shkodra, Angelo Massafra, har til *Catholic News Agency* fortalt, at alle de dræbte i Shkodra blev tvunget til at gå en særlig rute til henrettelsespladsen, hvor de "blev torturerede, spyttet og hånet for til sidst at blive henrettet". Vejen til henrettelsespladsen gik forbi domkirken, hvilket var "helt bevidst for at minde dem om, at de måtte lide fordi de elskede Kristus", sagde ærkebiskoppen, der tilføjede:

"Saligkåringseremonien er en glædesfest, og tusindvis af albanere over hele verden fulgte med i den. Denne lille, og dog store Kirke, har givet Verdenskirken utallige martyrer".

► *Fortsat fra forside* spørgsmål, der kan besvares med et ja eller et nej.

Det første punkt af de fem dubia spørger med baggrund i *Amoris Laetitia* nummer 300-305 og den omstridte fodnote 351: Kan der gives absolution og adgang til den hellige kommunion for en person, der er i et

Kardinal Burke. Foto: Wikimedia.

gyldigt ægteskab, men lever sammen med en anden i "more uxorio" (som mand og hustru)? I *Familiaris Consortio* bekræftede den hellige Johannes Paul II, at fraskilte gengifte kun kan modtage den hellige kommunion, hvis de lever sammen "som bror og søster". Dette har indtil nu været Kirkens tradition.

I de næste fire punkter spørges der, om der efter *Amoris Laetitia* stadig er absolutte moralske normer, der gælder uden undtagelse. Der spørges, om Johannes Paul II's lære om samvittigheden i *Veritatis splendor* skal følges. Her afvises det, at den enkelte ud fra sin samvittighed kan vælge ikke at følge en absolut moralsk norm.

Er det endnu muligt efter *Amoris Laetitia* at sige, at en person, der objektivt set lever i et ægteskabsbrud, befinder sig i en situation af svær synd? spørger dokumentet.

På spørgsmålet om hans skrivelse bringer konkrete nyheder m.h.t. sakramentsforvaltning har pave Frans tidligere svaret "Jeg kunne sige ja punktum. Men det ville være for lille et svar."

Han har indirekte forsvaret, at fraskilte gengifte i enkelttilfælde kan modtage kommunionen, men afvist en for liberal praksis. Det skete i et brev til de argentinske

Heller ikke muslimerne, som udgør ca. 70 procent af landets befolkning, undslap det kommunistiske regimes forfølgelser. Tusindvis levede under store lidelser i koncentrationslejre og fængsler på grund af deres religiøse tro. Mange overlevede dog kommunismens terror, blandt dem p. Ernest Simoni, som sad sammenlagt 28 år i arbejdslejr, og som pave Frans netop har kreeret til kardinal på konsistoriet den 19. november. Blandt andre overlevende var sr. Marije Kaleta. Begge mødte de paven, da han tidligere i år besøgte landet, og mødet berørte paven meget. Ærkebiskop Massafra omtaler p. Simoni og sr. Kaleta som "de andre fangers hemmelige trøstere". Det lykkedes for p. Simoni regelmæssigt at fejre messe i de år, han sad i fangenskab.

NM

biskopper, der i en vejledning havde skrevet, at de i *Amoris Laetitia* så en mulighed for at give kommunionen til katolikker, der lever i kirkeretligt problematiske forhold. Gerhard Müller, præfekt for troslærekongregationen, har ikke ytret sig offentligt om de fem spørgsmål i kardinalernes skrivelse.

LR

Amoris Laetitia: en apostolisk exhortation om ægteskabet og familien dateret den 19. marts 2016 af pave Frans

Veritatis splendor: Encyclica om katolsk morallæredateret 6. august 1993 af pave Johannes Paul II

Familiaris Consortio: Apostolisk exhortation om ægteskabet og familien dateret 22. november 1981 af pave Johannes Paul II.

Paven frasiger sig endnu en luksus

Sommerresidensen Castel Gandolfo lidt uden for Rom omdannes til museum.

Tekst: National Catholic Reporter

PAVEN Han frasagde sig sin store lejlighed i Vatikanet og valgte en Ford Focus til at komme rundt i Rom i. Nu har pave Frans besluttet at give afkald på pavernes historiske sommerresidens, deres feriested gennem næsten 400 år.

Uden nogensinde at have overnattet dér, har paven nu besluttet, at det apostoliske palads og dets have i Castel Gandolfo, beliggende ca. 25 km fra Rom, fremover skal være museum. Det åbnede den 21. oktober og giver offentligheden indblik i et palads, hvor paver opholdt sig og døde.

”Det er en stærk symbolsk gestus, som viser denne paves pastorale politik”, siger Antonio Paolucci, Vatikanmuseernes chef og fremover også ansvarlig for driften af Castel Gandolfo som museum. ”Pavens villa er ellers en arkitektonisk og kunstnerisk perle, som mange af hans forgængere har beboet, men stedet interesserer ham ikke”.

Siden hans valg i 2013, har pave Frans sendt chokbølger gennem Den katolske Kirke ved at frasige sig pavedømmets traditionelle pragt og ved at bo i en simpel lejlighed i gæstehuset Santa Marta inden for Vatikanets mure. Han synes sjældent at skære ned i sit krævende arbejdsprogram, heller ikke om sommeren.

Indblik i pavelige gemakker

Mens pave Frans kun har besøgt Castel Gandolfo få gange siden sit valg, viste den hellige pave Johannes Paul II (1978-2005) og pave emeritus Benedikt XVI (2005-2013) sig ofte i dette højtbeliggende palads i nærheden af Rom.

Benedikt fløj dertil med helikopter to uger efter at han havde meddelt sin historiske beslutning om at abdicere i februar 2013, og pave Frans mødte ham senere dér til private drøftelser.

Det er første gang, at offentligheden nu får mulighed for at se pavernes flotte bolig, som omfatter et privatkapel, bibliotek og arbejdsrum, og som har været anvendt af paverne lige siden 1600-tallet. Besøgende får også mulighed for at se den seng, hvor Johannes Paul II restituerede sig efter attentatforsøget på Peterspladsen i 1981.

”Det vil fortsat være en pavelig villa”, forklarer Sandro Bargaglio, kurator for Vatikanmuseernes historiske samlinger, ”men takket være pave Frans’ store generøsitet får alle nu mulighed for selv at se det”.

Castel Gandolfo var tidligere en befæstning, og paladset har været i pavelig eje siden 1596, og har i århundredernes løb udvidet sig til nu at omfatte et område på ca. 55 hektarer. Det fungerede som tilflugtssted

Sommerresidensen Castel Gandolfo lidt uden for Rom har været i pavelig eje siden 1596. Den omdannes nu til et museum. Foto: CPP/CIRIC.

for 12.000 mennesker under et af de blodigste slag under 2. Verdenskrig, da de allierede tropper kæmpede sig nordpå på den italienske halvø efter landgangen ved Anzio i 1944. Ifølge Vatikanet var mange af disse flygtninge gravide, og op imod 40 kvinder fødte deres børn i den pavelige seng, hvorfor disse børn blev kaldt ”pavens børn”.

I 2014 åbnedes haven for besøgende delvist for at kompensere for det indtægtstab, som byen havde oplevet efter at pave Frans besluttede sig for at blive i Rom. I haven finder man blandt andet ruiner helt tilbage fra kejser Domitianus (81-96 e.kr), der havde en sommervilla dér. Ejendommen driver desuden et jordbrug, som forsyner Vatikanet med frisk mælk, æg, honning og andre fødevarer. Sidste år blev der etableret en fast ugentlig togforbindelse, således at besøgende har mulighed for at se Vatikanet og Castel Gandolfo i løbet af en éndagstur. De kan få en guidet rundvisning i den private bolig, herunder det rum hvor Pius XII udnævnte Angelo Roncalli, den senere pave Johannes Paul XIII (1958-63) (1958-63), til kardinal i 1953.

Kort nyt

Luthersk hæder

TYSKLAND Kardinal Karl Lehmann, tidl. formand for landets katolske bispekonference, er blevet hædret af Den tyske evangeliske Kirke som en pioner i de økumeniske tilnærmelser mellem de to kirkesamfund. I en ceremoni på årsdagen for reformationen, den 31. oktober, sagde dens formand Heinrich Bedford-Strohm, at kardinal Lehman meget hurtigt havde forstået, hvilke muligheder denne anledning rummede økumenisk set.

Bedford-Strohm henviste også til den økumeniske markering i Lund i Sverige, hvor pave Frans deltog, og sagde at det var ”et vigtigt signal om forandring og forsoning”.

Kardinal Karl Lehmann har udtalt, at markeringen af 500-året for reformationen var en ekstraordinær symbolsk begivenhed og et stærkt incitament for begge kirkesamfund til at arbejde mod ”endnu større enhed i Jesu Kristi Kirke”.

Jordskælv ødelægger basilika

ITALIEN Jordskælvet, som ramte den centrale del af landet natten den 30. oktober, har blandt andet beskadiget mange bygninger i byen Nursia, herunder den kendte basilika Sct. Benedikt.

Basilikaen, der er bygget mellem 1290 og 1338, er opført på det sted, som traditionelt anses for at være den hellige Benedikts og hans tvillingesøster Sankt Scholasticas fødested. Et klokketårn, der blev opført i 1400-tallet, blev ødelagt af et jordskælv i 1703 og erstattet af et mindre tårn. I det 18. århundrede var kirken genstand for en omfattende renovering, og den indeholder mange uerstattelige malerier og fresker.

Den hellige Benedikt af Nursia, født i år 480 i en velhavende familie, drog omkring år 529 med nogle munke til Monte Cassino. Her grundlagde han et nyt kloster og nedskrev benediktinernes ordensregel (også kendt som ’Benedikts Regel’). Han betragtes som faderen til den vestlige Kirkens munkevæsen og én af Europas værnehelgener.

Benediktinermunkene i Nursia, der holder opsyn med basilikaen, skriver på *Twitter*, at de alle er uskadte, men at store dele af basilikaen er blevet ødelagt under jordskælvet.

Ny generalabbedisse for Birgittasøstre

Søster Fabia Kattakayam ordenens 5. generalabbedisse.

ORDENSLIV Birgittasøstre af den hellige Maria Elisabeth Hesselblads ordensgren har på deres netop afsluttede generalkapitel i Farfa, Italien, valgt sr. Fabia Kattakayam til ordenens 5. generalabbedisse. Hun efterfølger Moder Tekla Famiglietti, som trådte tilbage på grund af alder. Moder Tekla har stået i spidsen for ordenen i 37 år fra 1979, og fra 1981 som generalabbedisse valgt af ordenens generalkapitel.

Moder Fabia er 52 år og har de sidste seks år været priorinde for birgittaklosteret i Napoli. Hun er født i den sydindiske delstat Kerala, men har arbejdet i Italien de sidste tredive år. Til generalvikar (generalabbedissens stedfortræder) valgte kapitlet sr. Hilaria fra Sct. Birgitta Kloster i Maribo. Moder Hilaria stammer fra Mexico og har været i Norden i ti år.

I løbet af Moder Teklas 37 år i spidsen for ordenen er antallet af klostre mere end

fordoblet ligesom antallet af søstre er vokset markant. I dag har den birgittinske ordensgren over 600 søstre, som er aktive i 55 klostre i 19 lande på fire kontinenter. I Indien findes der 21 birgittaklostre spredt i flere delstater: Delstaten Kerala har fem klostre i Pariyaram, Kozhikode, Kalamasery, Thiruvananthapuram og Neyyattinkara. Birgittinerordenens officielle navn er *Ordo Sanctissimi Salvatoris, O.Ss.S.* – Den Allerehelligste Frelseres Orden.

Ordenens første generalabbedisse var Moder Elisabeth Hesselblad (1870-1957), som blev efterfulgt af sin nære medarbejder lige fra ordenens grundlæggelse, den engelske Moder Riccarda Beauchamp Hambrough (1887-1966), som var generalabbedisse fra 1958 til 1964. Den tredje generalabbedisse var den schweiziske Moder Hilaria Laubenberger (1916-85), som ledede ordenen fra 1964 til 1979.

NM

Den nye generalabbedisse er født i Indien, men har arbejdet i Italien i tredive år.

JULEINDSAMLING 2016

Giv flygtninge en bedre hverdag i Tchad

Giv et bidrag i din kirke søndag den 27. november. Du kan også støtte via MobilePay 60 79 18 87 eller via girokortet vedlagt dette nummer af Katolsk Orientering

Flygtningekvinde med dagens høst af grøntsager.

land – målt på økonomisk, social og politisk udvikling. Da Caritas' programkoordinator, Lotte Pérez Valera Jensen, tidligere på året talte med en regeringsrepræsentant i Tchad, blev der da heller ikke lagt skjul på, at det er svært at huse de mange flygtninge: "Vi har pligt til at tage imod flygtningene fra Sudan, men vi har svært ved at hjælpe dem med de mest basale behov såsom vand, mad, husly, uddannelse og sundhed."

Alligevel er Tchad blandt de 10 lande, som huser størstedelen af verdens flygtninge.

Hjælp til flygtninge og lokale

Siden 2005 har Caritas derfor arbejdet med at sikre rent drikkevand til mere end 35.000 flygtninge i to af flygtningelejrene. Når et så fattigt land som Tchad oversvømmes af en stor flygtningestrøm, går det hårdt ud over lokalbefolkningen. Vand, jord og brænde er en mangelvare i Tchad. Når flere tusinde flygtninge pludselig skal bruge de samme ressourcer som lokalbefolkningen, giver det anledning til konflikter mellem de to grupper. Caritas har derfor også boret brønde til lokalbefolkningen i de omkringliggende landsbyer.

Samarbejde skaber integration

Som noget helt nyt åbner regeringen i Tchad nu for, at flygtningene kan flytte ud af lejrene og bosætte sig i omkringliggende landsbyer. Det giver dog også grobund for konflikter. Alligevel ser mange bønder en fordel i at slå sig sammen med flygtningene og dyrke jorden: "Jeg stiller gerne mine marker til rådighed for flygtningene," fortæller en bonde i landsbyen Coursigué.

"Vi deler udgifterne til indhegningen, så husdyrene ikke kommer ind og æder vores afgrøder. Vi avler frø og stiklinger sammen, og så lærer jeg nye måder at dyrke grøntsager på."

Caritas støtter både flygtninge og lokale med grøntsagsfrø, haverejskaber og adgang til vand. På den måde sikres børn og voksne mod under- og fejlernæring, og familierne får mulighed for at sælge overskuddet af grøntsager på det lokale marked. For pengene kan de købe madvarer, tøj og sæbe – varer som dækker familiernes helt basale behov. Ved at støtte både flygtninge og lokale styrker Caritas integrationen og den fredelige sameksistens i området.

Tchad:

Areal: 30 gange større end Danmark

Befolkningstal: 13,2 millioner

Nabolande: Sudan, Den Centralafrikanske Republik, Nigeria, Libyen, Niger

Sprog: 120 forskellige sprog og dialekter, fransk og arabisk er officielle sprog

Religion: Muslimer 53 %, katolikker 20 %, protestanter 14 %, animister 7 %, andre 6 %

BNI: 2.085 USD per indbygger i 2015, 37 % af befolkningen lever for under en dollar om dagen

Børn: Der fødes i gennemsnit 4,5 børn per kvinde, 30 % af børn under 5 år er underernærede

Forventet levetid: 53 år for kvinder og 51 år for mænd

Kilde: FN's Udviklingsprogram (UNDP)

Tchad – et fattigt land med tusinder af flygtninge

I år hjælper Caritas' juleindsamling flygtningefamilier i Tchad, som er flygtet fra konflikten i Darfur i Sudan, og familier, som bor i landsbyerne i nærheden af de store flygtningelejre. I alt 600 får hjælp.

Tekst og foto: Caritas

AFRIKA Det ørkenrige afrikanske land Tchad huser lige nu mere end 380.000 flygtninge. Omkring 300.000 af dem er flygtet fra den væbnede konflikt i Darfur i nabolandet Sudan. I Darfur har militsstyrker, med støtte fra den sudanesiske regering, systematisk overfaldet og fordrevet indbyggerne. Siden konfliktens start i 2003, er hundredetusinder af mennesker blevet

dræbt, mens flere millioner er drevet på flugt til nabolandene.

I den østlige del af Tchad bor flygtningene i 13 flygtningelejre. Størstedelen af dem har boet i lejrene i mere end 10 år, og der ingen udsigt til, at de kan vende hjem lige foreløbig. For både FN og den tchadiske regering er de mange flygtninge en stor udfordring. Tchad er verdens fjerde-fattigste

En historie om ligeværdighed og dialog

Status på et flygtningeprojekt i Thailand.

MYANMAR Med sammenbruddet i Syrien er flygtningestrømmen fra Mellemøsten kommet øverst på Europas dagsorden.

Men Caritas årsmøde i oktober viste, hvordan landene uden for Europa fortsat tager broderparten af flygtningene fra verdens brændpunkter. Ved årsskiftet afslutter Caritas Danmark sit engagement i Thailands flygtningelejre. Et indlæg fra Ben Mendoza, direktør for NGO-organisationen COERR, blev for undertegnede højdepunktet på mødet. Mendoza gjorde på årsmødet status på mange års indsats i flygtningelejre i Thailand. Han havde arbejdet i velbetalte jobs i farmaceutiske virksomheder over hele verden, da han valgte at gå langt ned i løn og arbejde for Caritas for på den måde at give noget tilbage til fællesskabet.

Baggrunden for konflikten

I den thailandske jungle ved grænseområderne ind til Myanmar, lever der p.t. omkring 100.000 flygtninge fra Myanmar i 9 store lejre.

Lige siden briterne trak sig ud af landet i 1947, har grænseprovinserne i Myanmar været et uroligt område. Der har været konstante spændinger mellem burmeserne og karenfolket, en mindretalsgruppe, der siden landet blev selvstændigt har kæmpet for uafhængighed.

En meget stor gruppe mennesker – både karenere og den lokale thaimbefolkning – er

derfor kommet i klemme mellem militæret og karenernes oprørshær. I 1984 begyndte burmeserne at krydse grænserne for at søge sikkerhed i Thailand.

Lige siden dengang har de været anbragt i flygtningelejre, hvor de har haft et usikkert håb om, at de måske engang ville kunne vende tilbage. Men også lokalbefolkningen har været præget af situationen i de stærkt militariserede grænseområder. Mendozas oplæg fortalte om et stykke udviklingsarbejde, hvor Caritasmedarbejderne og flygtningene nok har haft forskellige roller, men i høj grad har været ligeværdige. Mange af de flygtninge, som har været i kontakt med projektet, har fået nye kompetencer og er kommet væk fra den passive flygtningerolle.

Pionerer i Thailand

"Vi har brug for både penge og assistance til flygtningearbejdet. Hvem kan hjælpe?" spurgte Caritas Thailand tilbage i 1978 på et internationalt møde. Daværende generalsekretær for Caritas Danmark, Annelise Timmermann, rakte omgående hånden i vejret, og lige siden har Caritas Danmark været med i flygtningearbejdet i Thailand.

I mange år har flygtningene levet i deres eget parallelsamfund. De har ikke måttet tage arbejde uden for flygtningelejrene, der blev bevogtet af det thailandske militær.

En del af flygtningene er kommet til USA,

Ben Mendoza fortæller om flygtningearbejdet i Thailand. Foto: Lisbeth Rütz.

Canada og Danmark som kvota-flygtninge under FN. Man er nu kommet til det punkt, hvor en del flygtninge er vendt tilbage til Myanmar. Det er ikke en let proces, for en hel generation er vokset op i lejrene. COERR's projekter er baserede på hjælp til selvhjælp. De skal blandt andet styrke beboernes kompetencer og forberede dem på at vende tilbage til deres land.

Som årene gik, har thaimyndighederne vist større fleksibilitet og givet flygtningene lov til at dyrke jord i lokalområdet. COERR har støttet økologiske landbrugsprojekter med husdyrhold og dyrkning af næsten 50 forskellige slags grøntsager. Fra før at have været afhængige af fødevarerationer udefra er flygtningene nu blevet selvforsynende med friske fødevarer, og flere har en fast indtægt ved salg af produkterne. De friere forhold har betydet, at lejrene i dag

summer af liv og kreativ energi. Mange af flygtninge har startet små virksomheder, hvor de producerer alt, hvad der er brug for i dagligdagen – fra sæbe og salver til fejekoste. Det har betydet, at mange af dem har sat sig ind i elementær marketing og salgsteknik. Thailands udenrigsministerium har støttet aktiviteterne. Det er første gang, de har støttet en NGO-organisation. LR

COERR (Catholic Office for Emergency Relief and Refugees) er en NGO-organisation, der skal hjælpe ofre for naturkatastrofer og flygtninge. Den blev grundlagt den 20. December 1978 af den thailandske bispekonference CBCT (Catholic Bishops' conference of Thailand).

Fra playboy til eremit

For 100 år siden døde Charles de Foucauld.

Tekst: Lisbeth Rütz

FRANKRIG En kugle borede sig gennem kraniet og dræbte Charles de Foucauld på stedet. Det skete den 1. december 1916 ved Tamanrasset i Saharas ørken. Med kuglen blev der sat et brutalt punktum for et liv, der også i dag – 100 år efter – fortsætter med at fascinere mange mennesker. Charles de Foucauld var militærmand, linguist, opdagelsesrejsende og trappist og levede de sidste år af sit liv som eremit i Saharas ørken.

I 1858 bliver han født ind i en gammel fransk adelsslægt. Flere af hans forfædre var korstogsriddere, og familien har stærke katolske rødder. Han får en hård barndom. Allerede i 1864 mister han begge sine forældre med knap et halvt års mellemrum. Charles de Foucauld vokser sammen med lillesøsteren Marie Ines op hos bedsteforældrene i Strassbourg. I 1870 bryder krigen mellem Frankrig og Preussen ud, og familien må flygte.

Charles de Foucauld udvikler sig til et utilpasset, stille og indadvendt, sygeligt barn, der kan eksplodere i pludselige vredesanfald. Han vokser op i en tid med religiøs skepticisme, og den tro, der engang var en naturlig del af hans barndom, bliver mere og mere fjern og uvedkommende for ham. På jesuitergymnasiet Sainte-Geneviève i Paris, hvor han forbereder sig til optagelsen på officersskolen Saint Cyr, er der stram religiøs disciplin og her vender han sig helt væk fra troen.

En vild ungdom

Han knytter sig nu tæt til bedstefaren, oberst Beudet de Morlet, men mister ham som 18-årig. Med bedstefarens død forsvinder det faste anker i hans tilværelse. En del af den store arv bliver brugt på foie gras og champagne, vilde fester og dyre damer. Den ene elskerinde afløser den anden, og i ti år lever han fuldstændig kaotisk med det ene mål at presse så meget nydelse som overhovedet muligt ud af livet.

Da hans regiment bliver sendt til Algeriet i 1880, følger elskerinden Mimi med ham under navnet vicomtesse de Foucauld. Den militære ledelse presser på; men han nægter at opgive forholdet og bliver til sidst afskediget. Han fester videre og slår sig ned i Vian sammen med Mimi.

En dag ser han i avisen, at hans gamle regiment er i kamp i Algeriet. Han bryder med Mimi, får lov til at genindtræde i hæren og kæmper i seks måneder i Algeriet sammen med regimentet. Her viser han sig som god og afholdt officer. En overgang planlægger han at gifte sig, men opgiver på grund af familiens modstand. I Algeriet studerer han intensivt arabisk, og her arbejder han med sit projekt om at rejse gennem Marokko.

Opdagelsesrejsende

Dengang var Marokko et lukket land for kristne. Men de Foucauld har en plan. Han klæder sig ud som fattig jøde og udgiver sig for at være rabbi Joseph Aleman fra Moldavien, der er på besøg hos de jødiske menigheder i Marokko. Sammen med rabbineren Mardochee Aby Serour rejser han fra juni måned 1883 til maj 1884 gennem Marokko, hvor han tegner landskaber, foretager opmålinger og beskriver Saharas

topografi. Han rejser gennem Atlasbjergene og oplever steder, som ingen europæer endnu havde set. Mødet med befolkningens dybe gudstro gør et stærkt indtryk på ham.

”Islam rystede mig dybt. At se denne tro, disse sjæle der levede i Guds konstante nærvær, lod mig skimte noget større, noget sandere end mine overfladiske sysler” skriver han i et brev til vennen, kartografen Henry de Castries. I Paris offentliggør han sine undersøgelser, der vækker stor opsigt og belønnes med en guldmedalje fra det geografiske selskab i Paris.

”Gud, hvis Du er til, så lad mig lære Dig at kende”.

Ekspeditionen gennem Marokko blev en sjælerytelse og indledningen til en dybtgående omvendelsesproces for Charles de Foucauld. ”Gud, hvis Du eksisterer, så lad mig lære Dig at kende”, beder han. Gennem sin kusine Marie de Bondy kender han abbé Huvelin, en af tidens mest berømte sjælesørgere. I oktober 1886 går han ind i kirken Saint-Augustin i Paris. Her sidder Huvelin som sædvanlig i sin skriftestol. Foucauld går ind i skriftestolen og forklarer, at han gerne vil undervises i kristendommen. ”Fald på knæ og skrift” er svaret fra Huvelin. De Foucauld adlyder, og Huvelin beder ham om straks at modtage den hellige kommunion. Oplevelsen ændrer alt. ”Så snart jeg forstod, at der fandtes en Gud, forstod jeg, at jeg ikke kunne gøre andet end helt at leve for Ham”, skriver han. Huvelin bliver hans skriftefader og mangeårige åndelige vejleder. Han forsøger at dæmpe hans længsel efter en radikalt anderledes evangelisk livsstil.

Trappistmunk

Endnu er han uafklaret; men flere ting i året 1888 viser vejen for ham. Abbé Huvelin taler i en prædiken over lignelsen om pladserne ved bordet. I Lukas 14,1 står der: ”*Enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.*” Dette skriftsted gør et kolossalt indtryk på ham. Selv har han altid søgt at komme i første række; men nu vil han frivilligt tage den nederste plads. Han besøger trappistklostret Fontgombrault og føler sig tiltrukket af den radikale fattigdom dér.

Mellem slutningen af november 1888 og begyndelsen af februar 1889 er han på pilgrimsrejse til det hellige land. Her er det, som om Jesus bliver meget mere konkret og synlig for ham, og ved juletid føler han en meget stor glæde, da han dvæler ved fødselsgrotten i Betlehem og i Nazareth.

I 1890 træder han ind i trappistklostret Notre Dame des Neiges i Ardèche. Her, i det mest højtliggende kloster i Frankrig, hvor der er sne op til halvdelen af året, føler han dyb glæde ved at leve et enkelt klosterliv med hårdt fysisk arbejde, bøn og stilhed. Seks måneder efter får han lov til at fortsætte noviciatet i datterklostret i Akbès i Syrien. Fra Akbès skriver han efter tre måneder til Huvelin ”Nu håber De vel, at jeg har fået nok af fattigdommen? Nej, det har jeg ikke. For de rige er vi fattige, men ikke fattige som Vorherre var det, ikke fattige som jeg var det i Marokko og ikke fattige som den hellige Frans var det”.

Han er vedvarende i tvivl om han virkelig

Charles de Foucauld byggede sammen med franske soldater i 1911 en eremitbolig i næsten 3.000 meters højde ved Tamanrasset i den sydlige del af Algeriet. Bygningen blev genopbygget i 1954. Foto: Wikiwand.

er kaldet til at blive trappist, og to dage før han skal aflægge sine evige løfter, forlader han klostret. Han flytter til Nazareth, hvor han bliver gartner og arbejdsmand for et klarissekloster. Årene her kan beskrives som hans mystiske periode, hvor hans spiritualitet udkrystalliseres.

En dag mediterer han over den passage i Bibelen, hvor den gravide Maria besøger sin kusine Elisabeth. Her ser han bebudelsens mysterium – at Jesus allerede før sin fødsel er verdens Frelser. De første 30 år af sit liv levede Jesus et helt almindeligt, anonymt liv. Hans guddommelighed var skjult for alle. Charles de Foucauld vil lade sig inspirere af dette anonyme, fattige, enkle liv i Nazareth. Han vil selv leve anonymt og fattigt og dele sit liv med de nederste i samfundet. Du skal råbe Evangeliet ud fra tagene – ikke med dit ord – men med dit liv, skriver han.

Algeriet

Efter præstevielsen i 1901 kommer han til Algeriet. Han bor først i oasen Béni Abbès. Her skriver han en regel for det fællesskab, han ønsker at skabe. Og kravene er uhørt høje. Af sine medbrødre ønsker han tre ting – at de er villige til at lade sig halshugge, dø af sult og at de vil adlyde ham trods hans uværdighed.

Endelig får han sin første medbroder Michel. Men p.g.a. helbredsproblemer må Michel opgive efter en tid. Han flytter til ”det blå folk” – tuaregerne i Hoggarbjergene. Her deler han sin hverdag sammen med tuaregerne, samtidig med at han studerer deres sprog. Han oversætter deres poesi, arbejder på en tuaregisk ordbog og grammatik. Han kalder sig lille bror Charles af Jesus og lever der som eremit – for ingen muslimer er blevet omvendt og der er ikke kommet nye medbrødre. I 1908 får han helt exceptionelt tilladelse direkte fra Pius X til at læse messe alene.

Efter at Den første Verdenskrig er brudt ud, er der uro og spændinger mellem tuaregerne og senussierne – et islamisk broderskab. En dag bliver han overfaldet af en bande bevæbnede mænd. De leder efter værdier og våben i hans eremitbolig. Røverne bagbinder ham uden at han gør modstand, og en ung mand bliver sat til at bevogte ham, mens nogle kamelryttere nærmer sig fra det fjerne. Den unge mand tror, det er grænsesoldater og skyder i forvirringen Charles de Foucauld, der er dræbt på stedet. Han bliver senere begravet ved El Golea (i dag El Menia) i Algeriet.

Charles de Foucauld bliver saligkåret den 13. november 2005 af Benedikt XVI.

Charles de Foucauld i Béni-Abbès mellem 1901-1903. Foto: Wikipedia.

Sidste billede af Charles de Foucauld fra 1915. Foto: Wikipedia.

Havde Charles de Foucauld en særlig spiritualitet? Hvordan så han på Islam? Hvilke åndelige fællesskaber inspirerede han til? Det kommer der mere om i de næste numre af Katolsk Orientering.

Tusind års katolsk kirkeliv i Norge

– med nogle sideblik til Danmark.

Tekst: Ivar A. L. Hoel

KIRKEHISTORIE I Norge er der nu ca. 160.000 registrerede katolikker. Det er 3 % af befolkningen, i Oslo næsten 6 %. Dertil kommer en del titusinder, der ikke er registreret. I Danmark er vi nu 42.000 registrerede, og et ukendt antal titusinder der ikke er registreret. Denne forskel står i en enorm kontrast til forholdene for blot 30-40 år siden, da danske katolikker var langt flere end de norske, og de danske katolikers forhold i årtier havde været misundelsesværdige, set fra norsk side.

Kirkens vækst i Norge og i Danmark

Et konkret eksempel: Den katolske menighed i Arendal, den gang Norges 6. største by, blev oprettet i 1911, Den blev omtalt som en "station", dvs. en missionsstation. I byen med ca. 23.000 indbyggere var der 2 fastboende katolikker. Did flyttede en præst og nogle nonner; de indrettede kirke i et lille lysthus og startede et hospital i hovedhuset. To år senere startede de en skole med to elever. I 1934 konverterede mine bedsteforældre dér, bl.a. under indtryk af Sigrid Undsets konversion. Da var menigheden vokset til 30-40, og der var i hele Norge 2.700 katolikker. I Danmark var der 27.000. I Arendal, i dag en by på 40.000, er menigheden nu på ca. 1.500 og skolen har 120 elever, medens sygehuset er blevet solgt til amtet i 70'erne. Hvordan er denne store forskydning mellem landene sket?

Nogle af svarene kan man finde i en nyudkommet og særdeles læseværdig norsk katolsk kirkehistorie, Katolsk kirkeliv i Norge gennem 1000 år. Den har sit udspring i en forelæsningsrække fra 2015 på Menighetsfakultetet. Dette oprindeligt indremissionske præsteseminar var i min ungdom centrum for luthersk anti-katolicisme, men har nu et frugtbart samarbejde med Kirken, og en stor del af norske katolske præstestuderendes studier forgår der – utænkeligt i Danmark. De 11 kapitler i bogen er skrevet af 6 forfattere, de fleste katolske, og handler hver om en bestemt epoke. De fremstår som reflekterede essays over begivenheder og personer, der "gennem generationer har drevet frem kristendomshistorien i vårt land". De er nemme at gå til, uanset deres akademiske baggrund og stringens. Til det positive indtryk føjer sig også de mange og velvalgte fotografier.

Kristendommens indførelse

At Norge blev kristent indebar, at Norge blev "integreret i europæisk kultur og åndsliv, gennem møder og samkvem med folk som gennem århundreder havde ladet sig forme af kristendommen." Det var en proces, der foregik over mindst to hundrede år, og fik sit slutpunkt med Olav den Helliges martyrdød i 1030. Kristningsprocessen har nok været meget lig den i Danmark, hvor Harald Blåtands rolle har været overvurderet på bekostning af alt hvad der gik forud, herunder Ansgars indsats. Ansgar, "Nordens apostel", spillede dog ikke nogen rolle for Norge; handelssamkvemet med den angelsaksiske verden har været meget vigtigere.

Reformationen blev påtvunget fra Danmark

I Danmark som i Tyskland var den lutherske reformation drevet frem af bybefolkningen, af borgerskab og universiteter. I Norge, som ikke havde universitet eller andre humanistiske centre, men et lille borgerskab, små byer, svag adel, var der ingen luthersk bevægelse, og reformationen var udelukkende et resultat af udefra kommende fyrstepolitik. Den blev påtvunget fra København med militær magt og ved kongeligt dekret. Christian den III's håndfæstning over for Rigsrådet i 1537 indebar, at Norge skulle "herefter være og blive under Danmarks krone, ligesom et af de andre lande Jylland, Fyn og Sjælland er, og herefter ikke være eller hedde intet kongerige for sig, men del af Danmarks rige og under Danmarks krone til evig tid". Kongens mål var klart: han ville sikre sig magten over Norge, politisk, militært og religiøst. Reformation og afskaffelse af Norges selvstændighed var to sider af samme sag.

Og efter knap tre hundrede år var det lykkedes: "I år 1800 var norsk katolicisme død." begynder biskop Bernt Eidsvig sit afsnit om det 19. århundrede. Men i 1843 gav den svenske kong Karl Johan tilladelse til at der kunne oprettes en menighed i Kristiania, til glæde for et tredivetalt udlændinge. Og i 1845 kom der en "dissenterlov", der i pagt med oplysningstidens toleranceideal, som også inspirerede 1814-grundloven, gav ret til en forholdsvis fri religionsudøvelse.

Antikatolicismen vokser

Som vi har set med eksemplet fra Arendal, voksede Kirken dog meget langsomt. Vokse gjorde også anti-katolicismen. Bernt T. Oftestad, der er ansvarlig for fire af bogens kapitler, har en fin analyse af antikatolicismens forskellige aspekter. Der var dels den luthersk-konfessionelle, der så med mistro på den rituelle, kultiske, sakramentale katolicisme: Den havde ikke "inderlighed" og var derfor ikke religiøst gyldig, men lagde vægt på noget dennesidigt som hierarki og pavemagt – foruden dens skriftstridige vranglære. Endvidere truede katolicismen den nationale enhed, eftersom den var en organisation ledet fra Rom. Og dertil kom den almindelige liberale kritik af en autoritær, antidemokratisk, illiberal kirke, der byggede sin tænkning om samfundet på en metafysisk begrundet naturret, og ikke havde forstået, at religion var en personlig følelseserfaring af det gudommelige. Denne kritik blev senere videreført af de kulturradikale – et ord der i øvrigt blev skabt af min navnefælle, den norske forfatter Sigurd Hoel.

Grundlovens forbud mod

jesuitter (oprindeligt også munkeordener og jøder) er et tydeligt eksempel. I 1923 foreslog regeringen, at forbuddet skulle ophæves, fordi det ikke var i pagt med samtidens opfattelse af religionsfrihed. Nogle biskopper, én professor ved universitetet og alle professorer ved Menighetsfakultetet var imod ændring, men de udgjorde dog et mindretal af de adspurgte sagkyndige. Men da sagen skulle behandles i Stortinget, var der kommet en lang række protester, fra menighedsråd, præsteforening, og nu fra samtlige Statskirkens biskopper. I 1925 stemte Stortingets flertal mod at ophæve forbuddet. Det var ikke jesuitternes katolicisme, der var problemet, sagde man, men det var en militant organisation i pavelig tjeneste, og desuden med en uacceptabel moral. Forbuddet blev stående til 1956.

Norskfødte katolikker kommer i mindretal

Op gennem tresserne skete der en ændring. Katolicismen blev mere acceptabel, ikke mindst i intellektuelle og kulturelle storbymiljøer. De norske dominikaneres indsats, med deres kulturåbne og økumeniske engagement, har været helt afgørende her. Men Kirken voksede ikke synderligt meget af den grund.

I dag, efter den store vækst, er de norskfødte katolikker i mindretal overalt, og udgør i dag en femtedel. Det er indvandringen, i særdeleshed af EU-borgere, samt registreringen af de indvandrede, der har gjort den store forskel. Dette sidste har imidlertid givet Kirken problemer, med dårlig omtale og sigtelse af biskop Eidsvig for groft bedrageri. Ved at indberette medlemmer, der ikke var katolikker, skulle Kirken have snydt sig til op mod 50 millioner i uberettiget statsstøtte – sådan fremstod sagen i medierne. Bogen har et par sætninger om sagen, men går ikke ind i problematikken. Da dette også er en væsentlig del af billedet af Kirken i Norge i dag, er der til højre tilføjet en separat redegørelse for emnet.

Norge sammenlignet med Danmark

Når man sammenligner udviklingen i Norge og Danmark, er der mange ligheder, ikke mindst med hensyn til præsternes store indsats i menigheder og som apologeter og publicister, samt søstrenes enorme indsats i hospitaler og skoler. Men der er også en del tydelige forskelle. Hvilken betydning har de mon haft?

Kirken i Norge gjorde op gennem 1800-tallet og under besættelsen meget ud af et fremstå som norsk; i Danmark blev den

associeret med polakker. Præsterne i Norge kom ofte fra Holland eller Frankrig; i Danmark ofte fra Tyskland. I Norge var det dominikanere, som var den mest synlige orden i offentligheden; i Danmark jesuitter. I Norge har man gjort meget ud af medlemsregistrering, også fordi det har økonomisk betydning; i Danmark – ja, hvad gør man?

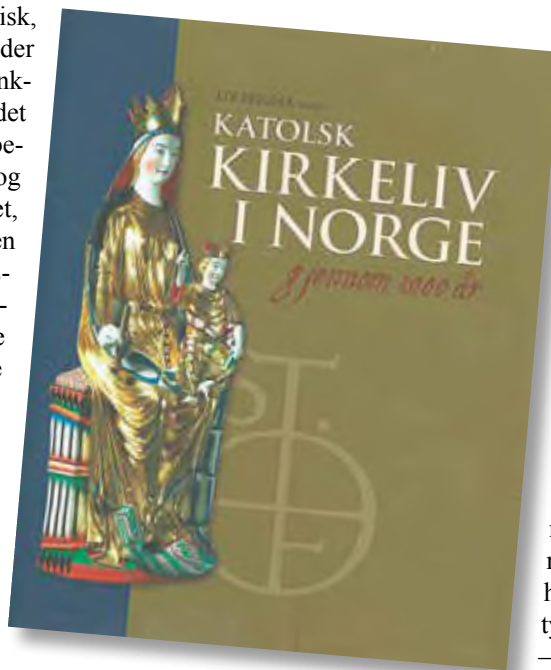
Og med hensyn til det aktuelle tema, kirkehistorie: I Norge er der udgivet tre bøger om Den katolske Kirkes historie, Norvegia Catholica i 1942, Den katolske Kirke i Norge i 1993, samt den nuværende, alle tre er væsentlige bøger. I Danmark findes der intet tilsvarende. Var det ikke en idé at samle gode kræfter for at rette op på mangelen?

Katolsk kirkeliv i Norge gennem 1000 år. Redaksjonskomité: Else-Britt Nilsen, Bernt T. Oftestad, Liv Hegna (red.). Oslo, St. Olav Forlag, 2016. 231 s. NOK 329.

Medlemsregistreringssagen i Norge

De 40 millioner som staten ved Fylkesmannen i Oslo har krævet tilbagebetalt – hvilket for tiden sker under protest – skyldes ikke den uacceptable og stærkt beklagelige form for medlemsregistrering, som blev anvendt af nogle i perioden 2010-2014. Da blev nogle tusinde tilflyttere registreret som katolikker blot på formodning, uden at de var blevet informeret. (At 85 % af disse efterfølgende har bekræftet, at de er katolikker og vil være registreret som det, gør ikke metoden mere acceptabel.) Millionerne skyldes en stor uenighed mellem Kirken og myndighederne om hvornår og hvordan man er indmeldt i Kirken. Loven om trossamfund siger, at "trossamfundet fastsætter selv hvorledes indmeldelse skal foretages". En katolik døbt i fx Polen er i og med dåben indmeldt i Den katolske Kirke, og skal ikke nyindmeldes i den samme kirke ved flytning til Norge. Det siger Kirkens regler, kirkeretten. Man skal ganske vist registreres i Norge, men det er noget andet end en aktiv indmeldelse med underskrift på et dokument.

Men sådan tolker myndighederne ikke loven fra 1969, som tydeligvis ikke har tænkt på overnationale kirker. I statens fortolkning skelnes der ikke mellem indmeldelse og registrering. De kræver nu nu, at man skal "indmeldes" hver gang man flytter til et andet bispedømme. Det har den absurde konsekvens, at en katolik der flytter fra Trondheim til Oslo skal udmeldes det ene sted og indmeldes det andet for at følge statens lovfortolkning, og gør man ikke det, nægtes man tilskud for vedkommende. Derfor er der i mange tilfælde gået flere år fra Kirken har indberettet en registrering, og til staten har accepteret, at der nu foreligger en "indmeldelse". Det er på denne måde de mange millioner i tilskud, der nu kræves tilbagebetalt, er opstået. Konsekvensen er blevet, at Kirken i maj 2016 stævned staten for at få myndighedernes administrative praksis kendt lovstridig og dermed kravet om tilbagebetaling kendt ugyldig. Sagen kommer muligvis for retten i år. Stævningen på 56 sider + bilag kan findes på katolsk.no, og er interessant læsning. Der findes også mange andre relevante dokumenter. Specielt kan der peges på det responsum en af Norges fremmeste forvaltningsekspert, tidligere ombudsmand, advokat Arne Fliflet har skrevet. Det indeholder en kras kritik af myndighedernes ageren i sagen.

Med biskop Czeslaw Kozon som guide

Hellige og uhellige tanker fra bispedømmets valfart til Den Evige Stad.

Tekst: Eva Maria Nielsen

VALFART Sammen med halvfjerds pilgrimme forlod jeg Rom med lidt tungere bagage i form af indkøbte italienske lækkerier som parmesanost, olivenolie, balsamico og pølser og et hav af indtryk af både den hellige, men også af den mere profane slags.

Dorte Schubert, Ulla Elmquist og Kaare Nielsen havde tilrettelagt bispedømmets valfart, så man fik et alsidigt billede af Den evige Stad. Vi fejrede hver dag messen sammen med biskoppen, gik gennem hellige og åbne porte, og i skriftemålet blev vor personlige baggage lettere. Jeg oplevede Guds favnende kærlighed i en ualmindelig barmhjertig skriftefar i San Paolo fuori le Mura.

Men selv om jeg var på valfart, oplevede jeg også Rom som den travle by, den er, en flimrende shoppingmetropol, der pulser af liv og larm og samtidig byder på fortryllende og mindre fortryllende dufte. Rom har

alverdens skønne og grimme ansigter. Der er ufattelig rigdom side om side med elendighed. Tiggere sover på åben gade og løber efter en. Mange udstråler en rastløshed, som jeg ikke kender fra København, fyldte busser, metroer og mennesker, der næsten aldrig kommer i ro. Stærkt bevæbnede soldater vogter foran kirkerne. Det er nok betryggende, men også et trist vidnesbyrd om vor verden, der kun lever på en skrøbelig fred. Men Rom er også en smilende by, og jeg beundrer italienernes lette måde at håndtere menneskemasser, støj og masen og asen på.

For mig som katolik hører krop og ånd altid sammen, og således blev der også plads til at besøge det antikke Rom med Forum Romanum, Colosseum og Pantheon, nyde det myldrende liv på Piazza Navona eller Campo dei Fiori, lytte til rislende fontæner, den vedholdende dytten fra bilisterne og de

livlige italienske stemmer. Gennem smalle gyder nåede jeg torsdag aften til Santa Maria in Trastevere, hvor nogle af os deltog i Sant Egidio-fællesskabets aftensang. Denne kirke rørte ved mit hjerte i sin enkelhed, sin bedende atmosfære og inderlighed og de venlige mennesker, der bagefter talte med gæsterne.

Rom giver meget, men koster også meget, svarede Hanne, da jeg spurgte, hvad hendes bedste oplevelse var. De fleste nævnte audiensen med Pave Frans og hans opfordring om at leve barmhjertighed, hvis vi overhovedet ville kunne kalde os kristne. Andre var betaget af kirkerne, som bugner af kultur, marmor, udsmykninger og en for længst forsvundet rigdom. Men det er en skønhed, der har kostet meget, ikke bare i penge, men også på et åndeligt niveau. Disse "skatte" blev betalt dyrt med reformationen. Noget særligt var også den danske messe ved Peters grav under Peterskirken, med fornemmelsen af, at jeg ikke bare løb gennem verdens største museum, men virkelig besøgte en kirke.

Med biskop Czeslaw som guide oplevede vi Rom med danske øjne. I Santa Maria in Traspontina var

Sankt Knud-kapellet, kirkebænke og en skriftestol med Kristian den X's. monogram. Og i Laterankirken gjorde biskoppen os opmærksom på en lille henvisning til Knud den Hellige på en af søjlerne. For de yngste deltagere var dog et besøg i verdens bedste isbutik, Giolitti nær Piazza Navone, et højdepunkt. Familien har siden 1900-tallet fremstillet de mest fristende kager og ditto is til de romerske borgere.

Tak for en god tur til Dorte, som har forberedt turen hjemmefra, til Ulla, Kaare og biskop Czeslaw og hele gruppen for en god stemning, smil og overbærenhed.

Fin, afbalanceret og gribende

Ny dansk bog om den hellige Bernadette gennemgår hendes visioner og beskriver hende som person.

Tekst: Kirsten Krog

HELGENBIOGRAFI Med bogen "Bernadette af Lourdes" har Lissie Lundh skrevet en fin, afbalanceret og gribende indføring i Bernadettes liv, visioner og spiritualitet.

Udover at være en biografisk fremstilling med grundig gennemgang af de enkelte visioner, hvor Lissie Lundh holder sig i baggrunden og lader handlingen og kilderne tale, er der passager, hvor forfatteren træder mere frem med tolkninger og forklaringer. Det sidste sker især i kapitlet "Visionernes temaer", men også andre steder i bogen.

Den grundige gennemgang af de enkelte visioner og de fyldige citater fra forskellige kilder gør bogen både troværdig og relevant. Blandt de valgte citater er der små kerneord

fra Bernadette, som man kan bruge lang tid på at fordybe i, f.eks.: "For Guds æres skyld er det ikke det vigtigste at udføre mange heroiske ting, men at udføre de små ting med stor kærlighed" (s. 158). Både beskrivelsen af Bernadette som person og gennemgangen af de Mariaåbenbaringer, hun fik, og som er baggrunden for Lourdes som valfartssted, gør at man føler, at man kender Bernadette ret godt efter endt læsning.

Også de mere tolkende afsnit er yderst relevante og også afklarende om særlige katolske tankegange, som ellers kan være fremmede

for protestantiske læsere. Her studsede jeg dog over en enkelt betragtning, hvor forfatteren stiller ord og prædiken op til dels som modsætning til bøn, stilhed og meditation (s. 108 og 109). Al kristen bøn og meditation må jo netop være rodfæstet i ordet som Guds ord – Bibelen. Nok er det rigtigt, at netop for Bernadette var det ikke i udgangspunktet tilfældet, men normalt, når prædikenen og bibellæsningen er inspireret af Helligånden, vil de to sider indgå i en frugtbar korrespondance.

Lissie Lundh har imidlertid netop i de tolkende afsnit nogle virkelig gode og dybe betragtninger. Jeg vil her fremhæve to: For det første hendes definition af synd, ikke først og fremmest som moral, men som relation, forstået på den måde, at synd er det ikke at tro på Gud: "Hvis man ikke tror på Jesus, ikke lytter til Ham og ikke tager imod Hans budskab, så er man skyldig i synd" (s. 107). Ud fra vores

relation til Jesus udspringer vore handlinger og det er først dér moralen kommer ind. For det andet hendes klare og præcise definition af stedfortrædende lidelse, en side af den katolske tro, som måske ikke er så tydelig i moderne katolikkens bevidsthed. Men netop derfor er denne vinkel i Lissie Lundhs bog så vigtig. Også her har hun fundet flere meget præcise citater fra Bernadette: "O Jesu barmhjertige hjerte, modtag alle mine tårer og mit skrig af smerte som en bøn for dem, som lider, for dem, som græder og for dem, der har glemt dig" (s. 166) og "Jeg ønsker at følge dig og blive som dig. O min Jesus: jeg ville hellere blive korsfæstet med dig end have alle glæder uden dig" (s. 167).

Nu er det jo som bekendt ikke det ydre men det indre, der tæller. Alligevel skal bogens indbydende omslag også lige bemærkes her til sidst. Det er således en bog, man allerede ved første øjekast får lyst til at læse, og det kan man roligt gøre.

Lissie Lundh: Bernadette af Lourdes. 186 sider. Pris: 178 kr. Forlaget Eksistensen. Kr. 178.

Lettilgængeligt bibelstudiemateriale til Lukas-evangeliet

Ny bog gør bibeltekster nærværende og personlige for den enkelte.

Tekst: Kirsten Krog

BIBELN Ansgarstiftelsens forlag har i anledningen af Barmhjertighedens år udgivet Kevin Perrottas bog "6 uger med Guds barmhjertighed" – en hjælp for bibelstudiegrupper og enkeltpersoner til at fordybe sig i Lukas-evangeliet.

Bogen indeholder seks studier over seks afsnit fra Lukas-evangeliet: Bebudelsen og Marias Lovsang; to helbredelser samt Levis kaldelse; lignelsen om den fortabte søn; lignelsen om den rige mand og Lazarus; lidelseshistorien og endelig opstandelsen.

Hvert kapitel er opbygget med selve bi-

belteksten, forfatterens uddybende overvejelser, forslag til bøn, en mere perspektiverende og aktualiserende tekst og før, mellem og efter spørgsmål, dels til teksten og dels til læsernes personlige liv. Til sidst i hvert kapitel er der et "Mellemspil", som udfylder de tekstmæssige "huller", der er i gennemgangen af evangeliet, da hele Lukas-evangeliet ikke bliver gennemgået i de seks studier.

En særlig kvalitet ved bogen er, at der ikke er tale om en ensidig eksegetisk eller akademisk gennemgang af teksterne eller

en – i den anden grøft – selvhjælpsagtig brug af teksterne. Bogen giver et grundigere kendskab til bibelteksterne, samtidig med at den gør teksterne nærværende og personlige for den enkelte. Man går ikke upåvirket fra bibelstudierne, og afsnittene kan være med til at opbygge en barmhjertighedens atmosfære mellem medlemmerne i gruppen. Dertil kommer, at hvert studium er så fyldigt og omfattende (beregnet til mellem halvanden og to timer), så man kan vælge fra og til, som man helst vil, efter hvor lang tid man vil være sammen om de enkelte studier. Smag og behag er derudover som bekendt forskellig, og for nogle kan visse af spørgsmålene, især i afsnittet "Indledende spørgsmål" være for personlige, til at man har lyst eller mod til at åbne sig i en gruppe af mennesker, som man måske ikke kender så godt fra starten. Så kan man blot springe over nogle af disse spørgsmål og gå til bibelteksten. Men en del af hensigten med den foreslåede form er imidlertid netop at hjælpe medlemmerne

i bibelstudiegrupperne til at gøre teksterne relevante i dagliglivets omgang med medmennesket.

Bibelstudierne er lagt sådan an, at alt så at sige serveres og er klar til brug. Det er derfor let at gå i gang. Man skal blot finde nogle at dykke ned i evangeliet sammen med, hvis man da ikke foretrækker at foretage et personligt studie.

Selvom Barmhjertighedens år nu er afsluttet, er Guds barmhjertighed evig, og vi er fortsat kaldede til at vise barmhjertighed. Derfor bliver bogen aldrig uaktuel, og den kan være en hjælp til at lade barmhjertigheden fæste rod i vore hjerter og vore handlinger.

Kevin Perrotta: 6 uger med Guds barmhjertighed. Dyk ned i Lukasevangeliet. Et forløb til bibelgrupper. Ansgarstiftelsens Forlag. 170 sider. Pris: 133 kr.

NSG til pavemesse i Malmø

Tekst: Andreas Rude, NSG.

UDFLUGT Vi er ikke forvante med pavebesøg i Skandinavien, så det var rigtigt stort, da godt 50 elever og lærere fra NSG kunne tage til Malmø for at være med til pavemessen på Swedbank Stadion 1. november.

De mange tusinde deltagere fyldte godt op i det store stadion, der i dagens anledning havde fået sit eget pavealter. Pludseligt kom pavens lille åbne bil kørende, og folk begyndte at pifte, huje og vifte med flag og vimpler, mens Frans hilste på de nærmeste deltagere, mødtes med handicappede og kysede babyer.

Bilen blev kørt væk, og kort efter begyndte det store kor at synge. Og da processionen med præster, biskopper og paven kom ind, brød klapsalverne løs igen. Siden faldt der ro over feltet, og vi fra NSG sad med direkte udsyn til alterpartiet. Herfra var det var nemt at følge gudstjenesten og blive en del af den smukke og festlige liturgi, hvor også NSG's skolepræster, p. Michal Gutkowski SJ og p. Pawel Ben SJ, medvirkede.

Rektor og elever i Go' Morgen Danmark

Næste morgen stod Valerie de Ferranti 8.c, Victor Theil 9.b og Victor Lantau 3.b trods mørke og kulde rigtigt tidligt op. For sammen med rektor Lise Baadsgaard Jepsen var de inviteret i Go' Morgen Danmarks studie i Tivoli kl. 7.10 for at fortælle om deres deltagelse i pavemessen i Malmø dagen før. Og det var overhovedet ikke svært at sætte ord på.

"Det var en kæmpe oplevelse" sagde Valerie, mens de andre nikkede med. Det var stemningen, fællesskabet og det historiske vingesus, der havde fæstnet sig hos eleverne fra grundskole og gymnasium.

Alle havde også taget pavens budskab om forsoning mellem de kristne kirker med hjem.

"Vi er en skole, der lægger stor vægt på respekt og tolerance," sagde Lise Baadsgaard Jepsen. "Derfor er Frans også en pave efter mit hjerte. For ham handler det ikke så meget om, hvad man må og ikke må. Det handler om kristendommens

centrale budskab: næstekærligheden."

"Og så er det stort, at han er den første pave, der også er jesuit. Niels Steensens Gymnasium er en jesuiterskole, og de værdier, som Frans står for, prøver vi at føre ud i livet hver dag," tilføjede NSG's rektor.

Pave Frans var kommet til Lund den 31. oktober for at markere 500-året for

reformationen sammen med Det Lutherske Verdensforbund. Men det var dejligt, at han også blev en ekstra dag og tog sig tid til at fejre den store messe i Malmø sammen med os. Det var alle fra NSG helt enige om.

... og de jublede

Paven varmede manges hjerter på et efterårskoldt stadion.

Tekst: Niels Messerschmidt

PAVEMESSE Katolikker over landet havde sat vækkeuret til at ringe ekstra tidligt denne morgen, tirsdag den 1. november. De skulle nemlig med én af busserne til Swedbank stadion i Malmø – målet var deltagelse i pavemessen kl. 9.30. Stort set alle menighederne i bispedømmet havde arrangeret fællestransport til den store begivenhed og for mange, navnlig dem fra Jylland, Fyn og Bornholm, afgik bussen allerede midt om natten.

Bispekontoret anslår på baggrund af antal distribuerede billetter, at op imod 2.500 katolikker havde taget turen over Sundet for at deltage i pavemessen – hvilket svarede til næsten 15 procent af de i alt ca. 17.000 personer, der havde valgt at trodse det kolde vejr og havde stået lang tid i kø før de blev lukket ind på stadionet.

Firs glade ansigter

Susanne Birkvad fra København sammenfatter stemningen omkring pavemessen i et indlæg til KO under overskriften 'Brev til min kære, ikke troende fætter':

"Klokken 5:40: Mødet med en glad og veloplagt forsamling uden for vor kirke, Sankt Andreas og Thereses menighed. Klokken 6 sidder vi i dobbeltdækkerbussen med kurs mod Malmø. Firs glade ansigter. Andre menigheder fra Storkøbenhavn og resten af landet med samme kurs: Paven i Malmø.

En times kø foran Malmø stadion. Vore tasker og kroppe skal visiteres, også selvom vi tæller så mange som ca. 17.000 sjæle. Så sidder vi der, på stadion, i regnfrakker, huer og vanter, med gule hhv. hvide små plastikflag, hvis farver jo er pavens. Et vidunderligt, sortklædt, måske 100-mands kor, er linet op til venstre for tribunen, hvor Frans skal stå. Til højre for tribunen, et lidt mindre antal præster, klædt i hvidt. Før eukaristien starter, viser pave Frans sig, kørende i sit velkendte åbne køretøj,

flankeret af ti sikkerhedsfolk. Han kører langs med fodboldbanens yderkant så han kan komme så tæt på folk som muligt. Han hilser, først på de handicappede, som – har jeg ladet mig fortælle – har fået ærespladser lige neden for tribunen. Han kysser deres hænder og klapper dem på kinden. Videre hele vejen rundt under stor jubel og klapsalver.

Eukaristien forløber på latin og alle ved, hvad der siges og hvad der skal gøres. Danskere, svenskere, nordmænd, finner, kroater, polakker, colombianere, brasilianere, afrikanere for at nævne nogle af nationaliteterne, viftende med deres flag. Alle bøjer hovederne i en fælles bevidsthed om Herrens tilstedeværelse. Koret istemmer med storslåede toner, som løfter, ja, bærer os mod himlen. Man mærker at man er en lille del af en stor fælles menneskelighed, skabt i Guds billede.

Han, pave Franciscus er Hans talerør og i den egenskab opfordrer han os til at omvende os hver eneste dag – og det er man som katolik pinligt bevidst om. Koret hilser os på vej ud fra stadion med sang og klapsalver, som tak for vores medleven, og lette som fjer vandrer vi glade, mætte, og forfrosne hen til vores busser. På hjemvejen taler vi om, at vi glæder os til at vores menighed (måske) skal en tur til Assisi til foråret. Gud være med dig og alle!"

Følte Kirkens universalitet

Blev pave Frans hyldet som en stjerne, da han indfandt sig på stadionet, blev gudstjenesten derimod afviklet under højtidelige former og en liturgisk ramme, som var en katolsk messe værdig. I den ene ende af stadionet var opført et podie med alter, hvor paven sad i en hvid pavestol omgivet af flere varmelamper (!) og omgivet af biskopper (bl.a. Czeslaw Kozon), præster og enkelte diakoner. På tribunerne til venstre for paven sad op imod hundrede præster, som uddelte

nadveren forskellige steder på stadionet, mens det hundrede mand store kor til højre for paven sørgede for en flot musikalsk ramme. To storskærme sørgede for, at selv dem på de fjerneste bænkerækker følte sig nær paven.

Efter pavemessen sagde Pia Maria Kelly fra Søborg: "Først vidste jeg ikke, om jeg ville med, for jeg er ikke så vild med, hvis begivenheder bliver for eksalterede. Men sådan blev det slet ikke!"

Jeg er meget glad for, at jeg tog med, det var en dejlig positiv og livsbekræftende oplevelse. Man følte virkelig Kirkens universalitet. Der var så meget god vilje og gode budskaber, som det var godt at få hørt og følt. Måske særlig i den her tid, hvor frygten godt kan gribe os. Pavens stemme gav tryghed og at biskop Czeslaws stemme også pludselig hørtes mindede os om det nordiske. Alle, der ville, modtog kommunion, det var bevægende og imponerende godt organiseret.

Slutteligt havde jeg en helt særlig glædelig overraskelse: Da jeg senere så mit virvar af billeder, som mest indeholdt sikkerhedsvagter og opstrakte arme med mobiltelefoner, var der lige denne lille perle: Det er jo præcis mig paven vinker til!"

Vi er ikke alene i livet

Inden pave Frans afsluttede gudstjenesten med at bede Angelus, takkede han biskop Anders Arborelius af Stockholm, de svenske myndigheder og alle, der havde været med til at arrangere og gennemføre hans besøg. Han hilste også præsidenten og generalsekretæren i Det lutherske Verdensforbund, ærkebiskoppen i Svenska kyrkan, de økumeniske delegerationer, det diplomatiske korps og alle, som var mødt op for at deltage i gudstjenesten. Afslutningsvis sagde han:

"Jeg takker Gud for at være kommet til dette land og for at have mødt jer. Mange af jer kommer fra forskellige steder i verden. Som katolikker er vi én eneste stor familie og vi styrkes af den samme kommunion. Jeg opfordrer jer til at udleve troen i bøn, sakramenterne og ved gavmildt at tjene de trængende og lidende. Jeg opfordrer jer til at være salt og lys dér, hvor I lever gennem jeres måde at være og leve på, ligesom Jesus, og at være meget respektfulde og solidariske mod jeres søskende i de andre kirker og kristne fællesskaber og mod alle mennesker af god vilje".

"Vi er ikke alene her i livet: Jomfru Maria hjælper os altid og er sammen med os. I dag ser vi hende som den første blandt helgenerne som Herrens første discipel. Vi overgiver os til hendes beskyttelse og lægger vore glæder og sorger, bekymringer og ønsker frem for hende. Alt beder vi hende beskytte og vi er overviste om, at hun ser os og beskytter os med en moders kærlighed", sagde pave Frans og sluttede med ordene:

"Kære brødre og søstre! Jeg beder jer om ikke at glemme at bede for mig. Jeg har også jer i tankerne i mine bønner. Lad os nu sammen med Jomfru Maria bede Angelusbønnen".

Nok var mange katolikker godt forfrosne efter de mange timer på Swedbank, men de vendte også hjem med et varmt hjerte efter mødet med paven.

Pave Frans i Swedbank stadion med biskop Anders Arborelius ved sin side. Foto: Mikael Ringlander, Ikon.

Pave Frans tilryger alteret under messen i Swedbank station i Malmø den 1. november. Foto: Vincenzo Pint, Reuters.

Paven på Swedbank stadion: "Lad os opnå helligheden i enheden"

Fremhævede i sin prædiken seks nutidige saligprisninger.

Tekst: Niels Messerschmidt

PRÆDIKEN Pave Frans afsluttede sit todages besøg i Sverige med at fejre messe den 1. november kl. 9.30 på Swedbank stadion i Malmø. Her blev han mødt med begejstrede tilråb og klapsalver af op imod frysende 18.000 katolikker fra hele Norden, der havde ventet i timevis på at paven skulle indfinde sig på stadionet.

I sin prædiken, som blev holdt på spansk med sideløbende svensk oversættelse, sagde pave Frans, at hellighed måske ikke ses så meget i store gerninger eller ekstraordinære begivenheder, men snarere i at man dagligt forsøger at leve sine dåbsløfter.

Noget, der kendetegner helgenerne, er, at de er virkelige lykkelige – derfor kaldes de for salige, sagde paven i sin prædiken over saligprisningerne (Matt 5,1-12a). Han fremhævede Maria Elisabeth Hesselblad, der i sommer blev helgenkåret på Peterspladsen, og den hellige Birgitta fra det 14. århundrede, Birgitta af Vadstena, som er en af Europas værnehelgener.

Begge bad og arbejdede de for "at styrke enhedens og fællesskabets bånd mellem de kristne", hvilket gør det muligt for os i dag "sammen at mindes reformationen for 500 år siden".

Herunder følger hele pave Frans' prædiken:

"I dag fejrer vi sammen med hele Kirken Alle Helgen. Vi mindes ikke kun dem, der er blevet helgenkårede i historiens løb, men også de mange af vore brødre og søstre, som har levet deres kristne liv i fuldkommen tro og kærlighed, i et enkelt og stille liv. Mange af vores slægtninge, venner og bekendte findes sikkert iblandt dem.

Vi fejrer altså hellighedens fest. En hellighed, der måske ikke kommer til udtryk i store gerninger eller ekstraordinære begivenheder, men som består i dagligt trofast at leve sine dåbsløfter. En hellighed, der er fuld af kærlighed til Gud og vor næste. En trofast kærlighed, der ofte

medfører, at man glemmer sig selv og giver sig hen til andre ligesom alle de mødre og fædre, som ofrer sig for deres familier og med glæde afstår fra meget, fra mange af deres personlige drømme eller planer, selv om det ikke altid er let.

Noget, som kendetegner helgenerne, er, at de er virkelige lykkelige. De har fundet hemmeligheden bag den sande lykke; den, der findes i sjælens dyb og hvis kilde er Guds kærlighed. Derfor kalder vi helgenerne for salige. Saligprisninger er deres vej, mål og hjemland. Saligprisninger er livets vej som Herren anviser os, så vi kan følge i hans fodspor. I dagens evangelium hører vi om hvordan Jesus talte til en stor skare på bjerget ved Galilæa sø og lærte dem saligprisningerne.

Saligprisningerne er Kristi eget kende-mærke og derfor kendemærket for enhver kristen. Blandt saligprisningerne vil jeg gerne fremhæve én: "Salige er de sagtmødige". Jesus siger om sig selv: "Lær af mig, for jeg er sagtmødig og ydmyg af hjertet" (Matt 11,29). Dette er hans åndelige portræt, der viser os hans store kærlighed. Sagtmødighed er en måde at være og leve på hvormed vi nærmer os Jesus. Den gør det muligt for os at være forenede med hinanden. Sagtmødighed vil sige, at se bort fra alt det, der adskiller os fra hinanden og som bevirker at vi skændes. Sagtmødighed får os altid til at afsøge nye måder at vandre ad enhedens vej. Det har mange af dette lands

sønner og døtre gjort, blandt dem Maria Elisabeth Hesselblad, der for nylig blev helgenkåret, og den hellige Birgitta, Birgitta af Vadstena, en af Europas værnehelgener. De bad og arbejdede for at styrke enhedens og fællesskabets bånd mellem de kristne.

Et meget tydeligt tegn er, at det er her – i deres eget land, kendetegnet ved at mange folkeslag lever sammen – at vi sammen mindes reformationen for 500 år siden. Helgenerne skaber gennem hjertets sagtmødighed forandringer. Gennem en sagtmødig holdning om, at intet går tabt fordi den sagtmødiges sande rigdom er Gud.

På en måde bliver saligprisningerne den kristnes identitetskort, der kendetegner de kristne som Kristi efterfølgere. Vi er alle kaldede til at være salige, til at være Kristi efterfølgere, der i dag påtager os smerte og angst og udfordringerne i Jesu ånd og Jesu kærlighed. Vi kan pege på nye, men altid aktuelle situationer, hvor vi kan leve med denne fornyede ånd:

Salige er de, der på grund af deres tro udholder de vanskeligheder, andre påfører dem og som tilgiver dem af hele deres hjerte.

Salige er de, der ser de udstødte og marginaliserede i øjnene og viser dem, at de står dem nær.

Salige er de, der genkender Gud i ethvert menneske og kæmper for at andre også skal kunne det.

Salige er de, der beskytter og værner om vort fælles hjem.

Salige er de, der opgiver deres egen rigdom til gavn for andre.

Salige er de, der beder og arbejder for de kristnes fuldkomne enhed.

Alle bærer de i sig Guds barmhjertighed og ømhed, og Gud vil helt sikkert belønne dem.

Kære brødre og søstre. Kaldet til hellighed gælder os alle, og vi bør modtage dette kald fra Herren i troens ånd. Helgenerne opmuntrer os gennem deres liv og deres forbønner til Gud, og vi har brug for hinanden for selv at kunne blive hellige.

Lad os sammen bede om nåden til med glæde at tage imod dette kald og sammen arbejde for at fuldkommengøre det. Til vor himmelske moder Maria, alle helgenernes dronning, overdrager vi vore bønner og den dialog, som søger det fulde fællesskab mellem alle kristne, således at Gud må velsigne alle vore anstrengelser, så vi kan opnå helligheden i enheden".

En ny begyndelse

Caritas og LWF World Services underskriver hensigtserklæring.

SAMARBEJDE Repræsentanter for Det lutherske Verdensforbunds bistandsorganisation World Service og Caritas International underskrev i Malmø Arena en hensigtserklæring, som gensidigt vil forpligte de to kristne bistandsorganisationer til at uddybe deres relationer og arbejde tættere sammen for at styrke den humanitære indsats og en bæredygtig udvikling verden over.

LWF World Services direktør Maria Immonen og Caritas Internationalis generalsekretær Michel Roy underskrev hensigtserklæringen som et symbol på den fælles

forpligtelse til at udvide samarbejdet på alle niveauer.

"Som to verdensomspændende kristne bistandsorganisationer, der arbejder for at fremme menneskelig værdighed og social retfærdighed, har vi besluttet at styrke arbejdet med at viderebringe håb, vidnesbyrd og handle sammen, uden at være eksklusive. Og at opfordre vore medlemmer til at engagere sig med deres modpartnere og venner på lokalt plan", sagde Michel Roy.

Underskrivelsen blev overværet af om-

kring 10.000 personer og blev transmitteret live til seere over hele verden. På scenen kunne man også høre vidnesbyrd fra katolske og lutherske aktivister for social retfærdighed fra Burundi, Colombia, Indien, Sydsudan og Syrien.

Hensigtserklæringen skitserer de områder, som bliver genstand for et øget samarbejde, nemlig omsorgen for flygtninge og migranter samt andre humanitære indsatsområder, fredopbygning, tværreligiøse aktiviteter og en fælles implementering af FN's udviklingsmål for bæredygtighed.

LWF hjælper mere end 2,3 million flygtninge på verdensplan, og Caritas Internationalis arbejder i 164 lande verden over.

NM

Caritas Danmarks formand Christa Bonde hilser på paven. Foto: Caritas Danmark.

Men fortsættelse følger...

Maria Immaculata Kirke er lukket.

ORDENSLIV Sankt Joseph Søstre, repræsentanter fra Københavns Kommune og søstrenes mange venner fyldte søndag den 6. november Maria Immaculata Kirke på en dag, der for søstrene måtte føles som særlig svær og tung.

På dagen blev den sidste søndagsmesse fejret i den smukke kirke, som søstrene indviede i 1905. Og mon ikke mange af gæsterne kom for at sige søstrene tak for den rolle, de har spillet i Den katolske Kirke i Danmark?

I år har vi mindedes 150-års jubilæet for at søstrene kom til Danmark. Forfrosne og søsyge stod de første fire søstre pinsedag den 11. maj 1856 på kajen i København. De ville ikke vække opsigt, og derfor var de i civil. Det var blevet stillet dem i udsigt, at de skulle bestyre et hospital; men ingenting gik som det var tænkt, og planerne viste sig at være varm luft.

Søstrene solgte håndarbejde, tog et par børn i pleje og begyndte at undervise. Der var ikke brug for dem i Danmark, mente lokale gejstlige, der opfordrede dem til at rejse hjem igen. Søstrene holdt ud; men det var et langt og sejt træk. Indsatsen bar dog frugt, og ved moderhusets åbning i 1905, knap 50 år efter den spæde start, var der 300 Sankt Joseph Søstre i Danmark.

Længe før der var noget der hed økumeni, skabte søstrene forståelse for Den katolske Kirke gennem deres arbejde. Mange af os har arbejdet for dem, gået i deres børnehaver og skoler, eller har været indlagt på deres hospitaler. Søstrene var medarkitekter på velfærdssamfundet og deres sygeplejeskole var i mange år en af landets bedste.

Nu er de store institutioners tid forbi, og endnu et kapitel i fortællingen om Sankt Joseph Søstrenes historie i Danmark lukkes med salget af moderhuset på Strandvejen.

Men som pastor Fabrizio Milazzo sagde i sin prædiken, indbyder Gud os til at kikke fremad. Nok kunne anledningen føles svær og trist; men der var glad stemning, da man samledes til reception efter messen. Mange friskede gamle minder om søstrene op, og provincial sr. Marianne Bode fortalte om, hvad der kommer til at ske med de gamle bygninger.

Fortællingen om lukningen af Strandvejen 91 er ikke bare en svanesang. Søstrene fortsætter deres arbejde – blandt andet med retrætearbejde og arbejde ude i sognene.

LR

”Efter nogen Venten aabnedes de lukkede Porte, og den udenfor staaende Skare strømmede ind.

Straks ved Indtrædelse i Vaabehuset blev man slaaet af Skønheden i de tre høje Korvinduers Glasmosaik, hvor især den røde Farve frydede Øjet med sin næsten middelalderlige Renhed. Og da man var kommen til Sæde, bestyrkedes dette gode Indtryk ved et Blik rundt i Kirken og op mod Hvælvingerne, hvis røde Murstengjordbuer tog sig udmærket ud til de hvide Kapper. Helst dvælede Øjet dog ved Korvinduerne, i hvis Billeder man genkendte en Maria Immaculata midt over Altret, en St. Josef venstre og en St. Johannes den Døber til højre”.

Fra reportage om åbningen i Nordisk Ugeblad for katolske Kristne nr. 51 1905.

En glad sr. Marianne Bode, provincial for søstrene i Danmark, præsenterer projekt Sct. Joseph.

Kirken var fyldt til den sidste messe den 6. november.

Søstrenes mange venner samledes efter messen til portvin og kransekage.

Kloster bliver til plejecenter

Sankt Joseph Søstrenes gamle moderhus ombygges for en kvart milliard.

BYGGERI ”De nye bygninger underordner sig naturligt og på fremragende vis de eksisterende meget markante bygninger. Samtidig er man ikke i tvivl om, at der er tale om en moderne tilføjelse til de eksisterende”. Sådan beskriver dommerkomitéen vinderprojektet i en konkurrence omkring ombygningen af Sankt Joseph Søstrenes gamle moderhus på Strandvejen 91.

Konkurrencen blev udskrevet efter, at Boligselskabet Lejerbo var gået sammen med Københavns Kommune om et projekt, der skulle ombygge det gamle kloster til seniorboliger. Vinderen af konkurrencen blev Enemærke & Petersen, der i samarbejde med Rubow Arkitekter og Sweco Rådgivende Ingeniører vil komme til at stå bag det nye byggeri.

Som bygningerne ligger der nu, rummer de en stærk fortælling. Den fortælling respekterer vinderprojektet, der vil ombygge de gamle og bevaringsværdige klosterbygninger fra 1905. ”Udtrykket er stramt og roligt og indpasser sig ydmygt i de historiske rammer”. Sådan beskriver arkitekterne fra vinderprojektet den nye bygning med plejeboliger, der skal opføres ved siden af de gamle klosterbygninger. Stilmæssigt vil bygningen spille sammen med den gamle klosterbygning.

Det nye projekt indebærer, at de gamle bygninger fra 1905 indrettes til 33 seniorboliger. En eksisterende plejebolig opført i 1970 rives ned, og der opføres en ny tilbygning med plejecenter, hvor der er 92 boliger.

Byggeriet er en helt unik opgave, som vinderne går til med stor ydmyghed. ”En opgave som den her får man kun få gange i livet. Med kombinationen af renovering og

nybyggeri forener vi klosterbyggeriets solide håndværk og materialer med nutidens plejetechnologi og bæredygtighedsprincipper”, siger Enemærke & Petersens adm. direktør Henri Mielke i en kommentar. Han ser frem til at bygge med de bedste elementer fra fortiden og nutiden. Byggeriet har på mange måder en kontinuitet med fortiden. To af de børn, som søstrene engang tog sig af, arbejder i dag i Sweco Rådgivende Ingeniører og Rubow arkitekter. De skal være med til ombygningen.

Seniorfællesskab

Hvor der før var et klosterfællesskab, bliver der nu et fællesskab for ældre – et fællesskab, der også åbner sig ud mod byen. Kirken var centrum i det gamle kloster. Her aflagde søstrene deres løfter, og her samledes de til bøn og messe. Bygningen vil bevare sin centrale funktion; men dens rolle omdefineres i det nye projekt. Tanken er, at kirkerummet skal skabe en ny slags fællesskab. Rummet skal være et nyt kulturhus for hele bydelen. Her bliver der café og en stor mødesal med scenefaciliteter.

Byggeriet starter i slutningen af 2017 og vil stå indflytningsklar i slutningen af 2019.

Det er efter lange og grundige overvejelser Sankt Joseph Søstrene har valgt at sælge moderhuset. Med stadig færre søstre er der ikke længere det samme behov for bygningerne. Helt i ordenens ånd har de valgt at sælge til almennyttigt formål, selv om de kunne have tjent langt mere på at sælge bygningerne til nedrivning.

I skrivende stund bor der stadigvæk nogle få søstre på Strandvejen; men inden længe vil de alle være genhusede på Slottet i De gamles By og i Guldberg Have. Når

Sr. Rita kommenterer en detalje i vinderprojektet. Foto: Karen Vistesén, Lejerbo.

byggeriet står færdigt, vil søstrene flytte tilbage til Strandvejen.

Sankt Joseph Søstrene har, siden de kom til Danmark i 1856, ydet et markant bidrag til udviklingen af Den katolske Kirke her i landet. De drev hospitaler, skoler, børnehjem og en sygeplejeskole og

var medarkitekter på opbygningen af det danske velfærdssamfund. I dag har Sankt Joseph Søstrene en høj gennemsnitsalder; men flere er dog stadig aktive. En gruppe søstre driver retrætecentret Stella Matutina i Kokkedal. 793 Sankt Joseph Søstre ligger begravet her i Danmark.

LR

Sådan vil klosterbygningerne på Strandvejen komme til at se ud, når de første beboere kan flytte ind i slutningen af 2019. Simulationsbillede fra Rubow Arkitekter.

Jan Hyttel, medlem af Lejerbos hovedbestyrelse, fortæller om vinderprojektet ved offentliggørelsen den 26. oktober. Foto: Karen Vistesén, Lejerbo.

Køber Stenoskolen Sankt Franciscus Kirke?

Status på situation på Lolland-Falster.

LOLLAND-FALSTER Det er endnu ikke sat dato på, hvornår kirken i Maribo kan åbne igen. Kirken har nu stået lukket i mere end to år, efter at bispedømmets rådgivende ingeniørfirma Promana i en rapport i august 2014 konkluderede, at den var nedstyrtningsruet. To senere rapporter – den seneste fra 10. juni i år af Falk BygConsult – kommer til den stik modsatte konklusion. Undersøgelsen fra Falk Byg Consult er betalt af en stor arv fra Jan Zygmunt, mangeårigt menighedsmedlem i Maribo. Boet efter ham er endnu ikke gjort op; men der vil være omkring 850.000 kr. til renovering af kirken efter at der er betalt solidaritetsafgift på 40% til bispedømmet. Det er ikke nok til de nødvendige reparationer for godt en million; men bispedømmet har lovmæssig på flere tilskud – 500.000 kr. fra én kilde og 100.000 kr. fra en anden. Giverne ønsker at være anonyme, oplyser generalvikar Niels Engelbrecht.

Den 1. april næste år sammenlægges de tre menigheder på Lolland-Falster, og der skal vælges et nyt menighedsråd. Med baggrund i menighedernes størrelse vil det nye menighedsråd komme til at bestå af to personer fra Maribo, to fra Nakskov og fire fra Nykøbing. Efter drøftelser med de lokale

menighedsråd, behandling i Pastoralrådet og med basis i ingeniørrapporten og det fremlagte statistiske materiale, har biskoppen besluttet, at de tre menigheder slås sammen fra den 1. april. Sankt Franciscus Kirke lukker. Herefter vil der være to kirker og et messested med messe to gange månedligt.

Generalvikaren oplyser, at der er en ”frugtbar dialog” i gang mellem biskopkontoret og Stenoskolen om overtagelse af præstegård og kirke. Det er meningen, at Sankt Franciscus Kirke også i fremtiden skal kunne bruges af menigheden – så den kan fungere som messested. P.t. afventes der en vurdering af ejendommen, før man kan indlede realitetsforhandlinger.

Danmark forandrer sig i disse år

Mange steder er der stor afvandring fra land til by. Landbefolkningen bliver ældre og ældre. Mange af vores katolske kirker stammer fra en tid, hvor de demografiske forhold i Danmark var helt anderledes. Det er vi som kirke nødt til at være opmærksomme på, så vi kan fremtidssikre Den katolske kirke i Danmark, siger Niels Engelbrecht.

Den overordnede struktur i det nye

danmarkskort skal tage hensyn til, hvor mange der bor i lokalområdet, hvor store indtægter menighederne har fra kirkeskat og hvor meget personale, der er til rådighed. Et af de steder, hvor den demografiske udvikling slår massivt igennem, er netop Lolland-Falster, hvor medlemmernes gennemsnitsalder stiger. For bare 50 år siden var Nakskov landets største menighed; nu er den en af de mindste. Både Maribo og

Fremtiden for Sankt Franciscus Kirke er uvis; men måske bliver den solgt til Stenoskolen. Foto: Marek Pomykala.

Nakskov er aldrende menigheder. 69 % af menigheden i Nakskov er over 50 mod 58 % i Maribo. Medlemsudviklingen på Lolland Falster har samlet betydet et fald på 60 % i medlemmerne over 50 år fra 1965 til 2015. Hårdest er det gået ud over Nakskov, der i dette tidsrum er gået 78 % tilbage i medlemstal.

Men hvordan ser det ud med det økonomiske grundlag for at drive en kirke? Her er der set på, hvor meget medlemmerne betaler i kirkeskat. Maribo kommer ind på førstepladsen med 375 kr. per år per medlem foran Nakskov på 294 kr. og Nykøbing på 199 kr. Desuden er der set på, hvor meget søgning, der er til kirkerne. Der er størst søgning til kirken i Nykøbing, og derfor har det aldrig været på tale at lukke den, siger Niels Engelbrecht. 56 % af kirkegængerne på Lolland-Falster går i kirke i Nykøbing mod 29 % i Maribo og 16 % i Nakskov.

LR

Ovenstående bygger på oplysninger fremlagt på Pastoralrådets møde den 5.-6. november. Se opdaterede slides på www.katolsk.dk. For yderligere information om, hvad der skete på mødet henvises til kommende referat samme sted.

”Der er brug for en kristen stemme i medierne”

KLF Kirke & Medier overvåger etik og indhold i medierne.

Tekst: Niels Messerschmidt

VAGTHUND ”Vi brænder for medier. Vi arbejder for at gøre kristendom til en naturlig del af indholdet i radio og tv. Og vi kæmper for anstændige medier, der tager etik og menneskeværd alvorligt”. Det siger Mikael Arendt Laursen, generalsekretær for den fælleskirkelige medieforening KLF Kirke & Medier, som nu hedengangne Katolske Medie Forum blev en del af i begyndelsen af året.

Foreningen, der har medieetik og menneskeværd som sine fokusområder, er Danmarks største seer- og lytterorganisation med omkring 13.000 medlemmer og blev stiftet i 1926. Dengang – under navnet ’Kristelig Lytterforening’ – var motivationen at sikre en tilbagevendende radiogudstjeneste. I dag er bevarelsen af kirkelige og trosnæssige udsendelser i radio og tv stadig en mærkesag, men de nye medier har affødt behovet for nye fokusområder og arbejdsmetoder end den dialog med public service-medierne, som er seer- og lytterorganisationens kerneydelse.

”Vi arbejder for, at kristendom og andet trosstof bliver prioriteret og behandlet lødigt i medierne. Og vi holder øje med, at medierne opfører sig etisk forsvarligt. Vi deltager også i den offentlige mediedebat og laver oplysningskampagner, der klæder befolkningen på til at bruge medierne kompetent”, forklarer generalsekretæren.

Mediernes vagthund

KLF Kirke & Medier har altid ment og prioriteret, at mennesker med en kristen

holdning skal forsøge at påvirke medierne. Ikke kun fordi vi – og i stigende grad – udsættes for mediernes påvirkning, men også fordi den tværkirkelige forening ser det som sin opgave at fastholde medierne i at bringe noget lødigt om den kristne tro, Kirken og åndelighed i det hele taget. Derfor arbejder de aktivt på at påvirke flere medieplatforme, primært gennem dialog med public service-medierne, men også gennem lobbyarbejde for at påvirke

”Vi arbejder for at gøre kristendom til en naturlig del af indholdet i radio og tv, og kæmper for anstændige medier, der tager etik og menneskeværd alvorligt”, siger Mikael Arendt Laursen, generalsekretær for den fælleskirkelige medieforening KLF Kirke & Medier.

politikere ved indgåelse af flerårige medieaftaler.

”Vores andet hovedområde er medieetikken”, forklarer Mikael: ”Vi arbejder for, at medierne skal opføre sig etisk korrekt. Vi ønsker at fungere som mediernes vagthund og være talerør for vores mange medlemmer. I en verden med mange indtryk, muligheder, valg og tilvalg, er det vigtigt at medierne holdes op på fortsat at være en etisk formidler af nyheder og kultur”.

Mikael Arendt Laursen siger, at i hans fem år som generalsekretær, har han mærket en stigende respekt om foreningens arbejde og fokusområder:

”Medierne føler det er relevant, hvad vi står for og kommer med. Vi har fx senest sat fokus på sproget i især DR og har ført denne debat med DR’s ledelse. Det har nu

resulteret i, at de tager deres sprogpolitik op til revision, hvilket jeg tilskriver foreningen en stor del af æren for. For ingen andre har italesat dette som os”, forklarer han. På eget initiativ havde KLF Kirke & Medier bedt en forsker fra Syddansk Universitet om uvildigt at arbejde med sproget i DR, og hendes arbejde dannede siden grundlag for en konference på Christiansborg med deltagelse af politikere og mediefolk.

”Jeg tror, at vi især på det medieetiske område rammer langt bredere end kirkeområdet, da det er et område, som har manges bevågenhed”, tilføjer han.

Vores mandat er vigtigt

KLF Kirke & Medier er en landsdækkende forening organiseret i 15 netværk med tilhørende teams. Hvert netværk har selvstændige bestyrelser, der administrerer det lokale arbejde og udpeger delegerede til repræsentantskab og landsmøder. Dertil kommer sekretariatet i Fredericia med fem ansatte, som servicere medlemmerne og sikrer en effektiv og handlekraftig organisation.

”For at give det tyngde, når jeg fx mødes med cheferne hos DR og særligt dem, der har med trosstoffet at gøre, siger de, at dét at der findes en forening som KLF Kirke & Medier, giver dem meget mere plads og taletid i det store mediehus end en tilsvarende afdeling, som beskæftiger sig med noget andet. Det giver dem mere pondus, at der findes en sådan forening. Vi er med til at klæde dem på og med i dialogen om fx ændrede programkoncepter”, siger Mikael Arendt Laursen.

”Vores mandat er vigtigt. Derfor opfordrer jeg til, at også mange katolikker slutter op om vores sag, så vi har en vis tyngde overfor public service-medierne, men også politikerne. Jo flere vi er, jo stærkere står vi, og jo lettere har vi ved at komme til orde”.

Kurser for menighedsråd i støbeskeen

Arbejdsgruppe skal gennemtænke form og indhold.

KURSUS På sommerens pastoralrådsmøde blev der fra flere af deltagerne fremsat ønske om forskellige kurser for hhv. præster og lægfolk, herunder et kursus, der skal opkvalificere personer til arbejdet i menighedsråd. Sidstnævnte ønske er siden blevet drøftet på forretningsudvalgsmøder, og på opfordring af biskop Czeslaw Kozon holdt Leo Roed søndag den 6. november på pastoralrådsmødet et oplæg om, hvordan formen og indholdet af en sådan kursus kunne tænkes. Hans oplæg mundede ud i, at der blev nedsat en arbejdsgruppe til at arbejde videre med sagen.

Leo Roed tog i sit indlæg afsæt i definitionen på et menighedsråd ifølge Katolsk minileksikon, nemlig: "Valgt organ for alle menighedsmedlemmernes medansvar for menighedens liv og vækst. Er sammen med sognepræsten medansvarlig for løsningen af de opgaver af pastoral, karitativ og administrativ/økonomisk art, som hovedsageligt angår menigheden" – med Leo Roeds egne fremhævelser.

Et menighedsråd skal med andre ord besidde kompetencer på en række forskellige områder, hvis det skal kunne løse sine opgaver på fyldestgørende vis. Dertil kan tilføjes – og her kom Leo Roed med sine egne forslag – spørgsmålet om

dets kompetence, kulturen og historikken omkring menighedsråd i vort bispedømme, forholdet mellem rådet og præster, dets åndelige forpligtelser samt mødeledelse.

Der findes allerede forskelligt materiale på Pastoralrådets side på *katolsk.dk*, som dog mest beskriver rammerne for menighedsrådets virke samt bestemmelser om deres økonomiske og personalemæssige forvaltning; men som Leo Roed pointerede, beskriver disse mest rammerne for menighedsrådets virke, ikke så meget dets indhold.

Leo sluttede sit oplæg med at komme med fire afklarende spørgsmål. Spørgsmålet om 'kirkeskat' skal være en del af kurset var der delte holdninger til blandt deltagerne, men Leo Roed så selv gerne, at helt grundlæggende ting om kirkeskat kan indgå i kurset. Med hensyn til hvor mange steder i landet kurset tænkes afholdt, anbefalede Leo Roed selv – primært af ressourcemæssige og geografiske grunde – at tre steder ville være passende. Angående tidshorisonten var der bred enighed om, at det nok er mest realistisk tidligst at kunne tilbyde et sådan kursus for de medlemmer, som bliver valgt ind i forbindelse med menighedsrådsvalget i foråret 2018. De nuværende menighedsråd er desuden så

langt henne i deres valgperiode, at de ikke ville få det fulde udbytte af kurset, hvis det fx var muligt allerede at tilbyde det til næste år.

Som nævnt blev der nedsat en arbejdsgruppe til at arbejde videre med udformningen og indholdet af et menighedsråds-kursus. Gruppen består af Simon Gjedde (repræsentant for FAKS, Foreningen For Katolske Skoler), Ulla Pinborg, Maria Truelsens og Leo Roed. De mødes den 15. december på bispekontoret for at arbejde på et oplæg til forretningsudvalget. Målet er at have en gennemarbejdet og køreklar model for kurset senest på Pastoralrådsmødet op til menighedsrådsvalget i 2018.

NM

Leo Roed. Privatfoto.

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord. (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk – eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V.

Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Biskoppens kalender

December 2016

1. kl. 09.00 Messe med medarbejderne på Gammel Kongevej
4. kl. 17.00 Polsk messe i Helsingør
5. kl. 11.00 Præstemøde i Vejle
13. kl. 11.00 Møde i Økonomisk Råd
14. kl. 10.00 Møde i Danske Kirkers Råd
15. kl. 10.00 Møde i Biskoppeligt Råd
17. kl. 18.00 Italiensk messe med firmelse i Jesu Hjerter Kirke, København
18. kl. 11.00 Messe i Domkirken
24. kl. 24.00 Midnatsmesse i Domkirken
25. kl. 11.00 Højmesse i Domkirken
26. kl. 11.00 Messe i Domkirken

DEN KRISTNE TRO SKAL VÆRE EN DEL AF MEDIERNE

Vi påvirkes af de medier, vi bruger. Derfor skal vi som bevidste mediebrugere også **øve indflydelse** på medierne.

I KLF, Kirke & Medier kæmper vi for at bevare trosstoffet i de elektroniske medier. Som **fælleskirkelig mediebrugerorganisation** er vi i løbende dialog med særligt DR og TV 2, og vi bliver taget med på råd, når emner omkring tro og etik er til debat.

Bliv medlem af KLF, Kirke & Medier og støt op om arbejdet. Meld dig ind nu via klf.dk eller kontakt os på info@klf.dk.

Som medlem er du med til at

- kæmpe for **kirke- og trosstoffet** i radio og på tv
- sætte **fokus på sproget** i medierne
- værne om public service og dermed **dansk radio og tv**
- give ris og ros ved at **reagere på programmer**

1. januar 2016 blev Katolsk Medie Forum en del af KLF.

Læs mere på klf.dk
og [facebook.com/kirkeogmedier](https://www.facebook.com/kirkeogmedier)

Det sker i bispedømmet

NOVEMBER:

Fredag 25. kl. 19-ca. 21: Forsonings- og helbredelsesmesse ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Skriftemål fra kl. 18. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 26. kl. 11-15: Inspirationsdag om flygtninge. Sted: Vor Frue Kirke, Aarhus. Hvem er flygtningene, og hvor kommer de fra? Hvad bliver der gjort ved krisen? Og hvad kan der gøres i dit sogn eller område? Mød eksperter, Caritas-medarbejdere og andre frivillige, og find ud af, hvordan du kan hjælpe!

Søndag 27. kl. 14-16: Søndagssalon. To Italienskendere, forfatteren Thomas Haarder og professor ved RUC Bjørn Thomassen, vil tage temperaturen på kirken i Italien i dag. Begrænset antal pladser. Sted: Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V.

DECEMBER:

Fredag 9. kl. 18.30-20: 'Åben Dør' – personlig forbøn og samtale ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4 A/4B, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60.

Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21, undtagen den 1. onsdag i måneden.** Messe med forbøn for de syge afholdes **1. onsdag i måneden kl. 19-21.** Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryesgade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter. Arrangementerne er af almen karakter og er åbne for alle. Kontakt KO's redaktion for optagelse af arrangementer i kalenderen.

Fra Vatikanum 2 til Amoris Laetitia

Den modtagelse, pave Frans' postsynodale skrivelse Amoris Laetitia fik i nogle gejstlige kredse, kan godt betegnes som usædvanlig (KO 12,8.). Skyldes det, at det var første gang, almindelige læge katolikker var blevet opfordret til at komme med vores meninger og forslag, før synodedeltagerne mødtes? Flere steder bemærker paven, at de blev benyttede.

Dette uventede initiativ burde ikke have forbavset os. Paven mente det alvorligt, da han som nyvalgt biskop over Rom henvendte sig til os fra Peterskirkens loggia med ordene "Brødre og søstre". Han bekendte derved, at han huskede og praktiserede, hvad koncilet et halvt århundrede før havde lært os, da konstitutionen om Kirken beskrev os lægfolk som fuldgyldige medlemmer af Kirken, ikke på samme måde som de gejstlige, men ikke mindre virkelige.

Det var ikke overalt, man forstod og anvendte koncilets lære. Der var sikkert nogle som studsede, da de læste pave Frans' beskrivelse af de gejstliges opdragende rolle "Vi er kaldet til at forme samvittighederne, men ikke at substituere os for dem." (§ 37). Dokumentet viser sig at være en udmærket illustration af de forskellige funktioner, vi har i Kirken. Det kan man se ved at sammenligne de kapitler, som beskriver Skriftens lære om ægteskabet, med den livsnære psykologiske analyse af ægteskabet konkrete udfordringer. Her kan man mærke, at det er folk med konkrete erfaringer, som er med at beskrive det, folk som kender emnet indefra. Det bekræftes ved, at paven flere gange takker dem, som har bidraget til tekstens udarbejdelse. Det er nyt!

Den anden forbindelse mellem Vatikanum 2 og Amoris Laetitia, jeg vil gøre opmærksom på, kan bedst udtrykkes ved at citere Johannes 23's ord i sin åbningstale "Der har aldrig været en tid, hvor Kirken ikke gik imod fejl – ofte har den også fordømt dem og af og til med meget stor strengthed. Men i denne tid foretrækker Kristi brud at bruge barmhjertighedens medicin i stedet for at gribe til strengtheds våben."

Da den nyvalgte pave Frans i et opsigtsvækkende interview i *Civiltà Cattolica* (19.9.2013) bekendte sin hensigt om at føre koncilet videre, beskrev han Kirkens funktion således "Jeg ser tydeligt for mig, at Kirken i dag har brug for evnen til at læge sår... Jeg ser Kirken som et felthospital efter et slag. Her giver det ikke mening at spørge en hårdt såret person om hans kolesteroltal eller blodsukkerniveau! Det vigtigste må være at læge hans sår og først herefter kan vi tale om alt det andet... Den vigtigste ting er forkyndelsen, at Jesus Kristus har frelst dig og mig. Og Kirkens forkyndere må først og fremmest være barmhjertighedens forkyndere."

Disse ord uddybes i kapitel 8: "At ledsage, at sondre og inddrage skrøbeligheden." De tidligere kapitler, som beskriver idealet, er meget smukke og opmuntrende. Men nu bliver tonen helt anderledes: "Barmhjertigheden udelukker ikke retfærdigheden og sandheden, men frem for alt må vi sige, at barmhjertigheden er retfærdighedens fuldkommenhed og den klareste åbenbaring af Guds sandhed." (§ 311). Har kritikerne, som koncentrerer deres angreb mod pavens skrivelse om en enkelt fodnote i dette kapitel, fuldstændigt glemt, hvad Paulus forkyndte "Så bliver da tro, håb og kærlighed, disse tre. Men størst af dem er kærligheden." (1 Kor 13,13).

J.P. Duclos, 3600 Frederikssund

Kommentar til læserbrev af Bohdan Luczynski

I en læserkommentar i KO 15 blev en del af min citerede sætning fra KO 13 udeladt, resten af sætningen blev så brugt på mangelfuld grundlag for at argumentere imod min "misvisning" og "fordrejning" af "pavens ord" i Amoris Laetitia §305.

Men det er netop den manglende del af sætningen, som henviser til Amoris Laetitia §305s fodnote: "I visse tilfælde kan det også dreje sig om sakramenternes hjælp", da jeg skrev: "Dette genspejler Frans' idé om en såkaldt åben Kirke, som er barmhjertig mod alle der lever i syndens tilstand ...", mens læserens citerede del: "... men tugter de fromme sjæle der stræber efter at befri sig fra synd og dem, der fastholder Vorherres lære," henviser til Frans' angreb i sine prædiker mod de lægfolk og gejstlige som modsætter

sig hans tolerance overfor synd og hans afvigelser fra Den katolske Kirkes lære.

Hvis min sætning var blevet citeret i sin fulde ordlyd, ville min kritik af §305s fodnote have givet mening og ville ikke kunne fremlægges som uforstandig.

At det er nødvendigt at læse Amoris Laetitia med forbehold kan ses bl.a. fra en appel som en gruppe på 45 kyndige gejstlige og lægfolk har sendt til Frans, om at ændre 19 punkter i hyrdebrevet som kan opfattes som kætterske, skandaløse, fejlagtige og tvetydige.

Det kan forarge mange katolikker at sige det; men Frans selv har givet udtryk, i sine udtalelser og handlinger med andre religioner og med ateisten Scalfari, for en tro der overskrider den katolske.

Renato Ronco, 2100 København Ø

Paven bliver ikke ateist ved at tale med Scalfari

Kommentar til Renato Ronco

R. Ronco referer til skrivelserne: "*The Apostolic Exhortation Amoris Laetitia: a theological critique*" fra 1 kvindelig og 44 mandlige kritikere af Amoris Laetitia. Skrivelserne benytter sig af et argumenteringstrick, det såkaldt "omvendte lommetyveri" hvor man altså ikke lirker noget op af læsernes lommer, men omvendt, lirker noget ned i deres lommer. Argumentationen begynder således med ordene: "If understood as meaning that..." (s.4,p.1) for følgelig at pådutte Amoris Laetitia en mening, som den ikke har, og for til sidst at konkludere at meningen er falsk og skandaløs. Citat (s.4,p.2): "If understood... as denying that the wife has any duty to obey the legitimate commands of her husband in virtue of his authority as husband: i) Haeretica. Konen skal således adlyde mandens befalinger, andet er kættersk. Uden at blinke accepterer skribenten påstanden om, at de 19 punkter i Amoris Laetitia, ifølge de 45, kan opfattes som kætterske. Skribenten har tidligere i år skrevet at logoet for Frans' barmhjertighedsår er blevet til "New Age symbolik" og nu beskylder han paven for "afvigelser fra den Katolske Kirkens lære", selv om det modsvares af kardinal Donald Wuerl, medlem af Kongregationen for Troslæren, som skriver at pave Frans' apostoliske formaninger er et resultat af en høringsproces som er forankret i Kirkens tradition. Sammenfattende kan siges at der her er tale om "ad hominem argumenter" som fortjener et straffespark. For at forebygge at pave Frans ikke møder mere fjendtlighed i læserbreve til KO vil jeg afslutte med opfordringen: Tal sobert om pave Frans. Wurl's udtalelser kan læses på dette link: [www://www.ncronline.org/news/vatican/cardinal-wuerl-amoris-laetitia-consensus-document-rooted-tradition](http://www.ncronline.org/news/vatican/cardinal-wuerl-amoris-laetitia-consensus-document-rooted-tradition).

Bohdan Luczynski, 3460 Birkerød.

Redaktionen betragter hermed diskussionen mellem Bohdan Luczynski og Renato Ronco for afsluttet.

Mere end en kirke af mursten

Lukningen af katolske kirker på Lolland-Falster symboliserer afslutningen på en unik epoke i vores katolske liv og identitet. Processen er begyndt, og jeg tvivler på, at den kan standses.

Det er smertefuldt for alle, men især for dem som bor eller har haft deres gang på Lolland-Falster. For Lolland-Falster er historien om roepiger og karle, som engang kom til Danmark og af skæbnen blev tvunget til at blive. En generation af unge mænd og kvinder hvis stærke sammenhold og tro byggede en levende kirke af mere end mursten.

Alt på Lolland-Falster vidner om roearbejderne; det flade landskab med endeløse roemarkere, polakkaserner og kirkebygninger står som tårne og vidner om den forgangne tid. Sankt Franciscus Kirke i Nakskov og Sankt Birgitta Kirke i Maribo står som kronvidner om den polske og danske kultur flettet harmonisk og smukt sammen.

Men Lolland-Falster er også historien om en generation af katolikker, som langsomt forsvinder og ikke længere repræsenterer os i samme grad. Tiden har forandret os, og vi præges af de vilkår vi lever under i dag. Vi udkæmper også vore egne kampe. Tidens polemik i KO om Sankt Birgitta

Kirke i Maribo domineres af negative og kompromisløse toner fulde af mistillid og tvivl.

Det er, som om det handler mere om at få sin vilje og bevise at have ret end om omsorg for Kirken som en helhed og et fælles projekt for alle.

Historien om Sankt Franciscus Kirke i Nakskov er også min historie om en kirke, som jeg varmt ønsker bevaret af respekt og som vidnesbyrd for kommende generationer.

Da jeg for 32 år siden kom til Nakskov og var medlem af Sankt Franciscus Kirke indtil 1990, var pater Irenæus Cappelen sognepresten dengang. Han står for mig stadig som et forbillede på den hyrde, en menighed har brug for og som en ægte ildsjæl. Han elskede sin menighed og var stolt af medlemmerne og historien om Lolland-Falster. Hans omsorg og engagement ikke mindst synlighed i menighedens liv smittede af på andre og blev vores styrke. Medlemmerne var aktive, og mange hjalp til efter evne og tjente Kirken så godt de kunne.

Kirkekaffen efter søndagsmessen husker jeg som en familiesammenkomst fyldt med latter og høj snak, mens pater Irenæus interesseret gik fra bord til bord og hilste på alle. Jeg husker tydeligt rosenkransbønnen som i efterårets kulde gik på skift fra hjem til hjem. Jeg husker folks stor glæde ved at kunne åbne deres dør og byde alle ind i varmen. Vi var som bundet sammen af et usynligt familieband af gensidig omsorg, ansvar og forpligtelse for hinanden og Kirken som et fælles projekt.

Tiden i Sankt Franciscus Kirke i Nakskov vil derfor altid stå for mig som noget helt særligt og unikt, hvor jeg følte mig hjemme som et elsket Guds barn.

Jeg kan ikke takke de mennesker nok, som dengang på så varm og omsorgsfuld måde tog imod mig og lærte mig, at en kirke også er gensidigt ansvar, forpligtelse, ydmyghed og taknemlighed.

Vi skylder derfor dem der er tilbage, at kirken i Nakskov bevares længst muligt.

Beata Golubowski, 4000 Roskilde

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 17 som udkommer den **17. december**, skal være KO i hænde senest den **28. november**.

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 1, som udkommer den **20. januar 2017**, skal være KO i hænde senest den **2. januar 2017**.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Announcer: Svenning Ravn
annonce@katolskoriering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Kirsten Krog, Ivar Hoel, Eva Maria Nielsen, Michael Ringlander, Marek Pomykala, Andreas Rude.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040
kl. 9-13 mandag-torsdag, Fax 3355 6018.
E-mail: redaktion@katolskoriering.dk,
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag ca. 11.500 – ISSN 0902-297X

DECEMBER

1. *viol.* Torsdag i 1. uge i advent. (I Ps)

Adv.pf. I.

☞ SI 118,1+8-9.19-21.25-27a

☞ Velsignet være han, som kommer i Herrens navn.

L.: Es 26,1-6 **Ev.:** Matt 7,21.24-27

2. *viol.* Fredag i 1. uge i advent. (I Ps).

Adv.pf. I.

☞ SI 27,1.4.13-14

☞ Herren er mit lys og min frelse.

L.: Es 29,17-24 **Ev.:** Matt 9,27-31

3. *hvid.* Lørdag i 1. uge i advent. (I Ps)

Frans Xaver, præst (†1552) (m)

Adv.pf. I.

☞ SI 147,1-2.3-4.5-6

☞ Lykkelig hver den, der venter på Herren.

L.: Es 30,19-21.23-26 **Ev.:** Matt 9,35-10,1.6-8

Bededag for præste- og ordenskald

4. *viol.* **2.SØNDAG I ADVENT.** (II Ps).

☞ *Cr. Adv.pf. I.*

1.L.: Es 11,1-10

☞ SI 72,1-2.7-8.12-13.17

☞ Retfærdighed skal blomstre i hans dage og freden være stor til evig tid.

2.L.: Rom 15,4-9

Ev.: Matt 3,1-12

5. *viol.* Mandag i 2. uge i advent. (II Ps)

Adv.pf. I.

☞ SI 85,9ab-10.11-12.13-14

☞ Se, vor Gud kommer og frelser os.

L.: Es 35,1-10 **Ev.:** Luk 5,17-26

6. *viol.* Tirsdag i 2. uge i advent. (II Ps).

Eller *hvid.* **Nicolaus**, biskop (†4. årh.)

Adv.pf. I.

☞ SI 96,1-2.3+10ac.11-12.13

☞ Se, vor Gud kommer i styrke.

L.: Es 40,1-11 **Ev.:** Matt 18,12-14

7. *hvid.* Onsdag i 2. uge i advent. (II Ps).

Ambrosius, biskop og kirkelærer (†397) (m)

Adv.pf. I.

☞ SI 103,1-2.3-4.8+10

☞ Min sjæl pris Herren!

L.: Es 40,25-31. **Ev.:** Matt 11,28-30.

8. *hvid.* Torsdag. **JOMFRU MARIAS UPLETTEDE**

UNDFANGELSE (h)

Gl. Cr. Særl. pf.

1.L.: 1 Mos 3,9-15.20

☞ SI 98,1.2-3ab.3cd-4

☞ Syng Herren en ny sang, thi vidunderlige ting har han gjort.

2.L.: Ef 1,3-6.11-12

Ev.: Luk 1,26-38

9. *viol.* Fredag i 2. uge i advent. (II Ps).

Eller *hvid.* **Juan Diego Cuauhtloazin** (†1548).

Adv.pf. I.

☞ SI 1,1-2.3.4+6

☞ Den, der følger dig, Herre, skal have livets lys.

L.: Es 48,17-19 **Ev.:** Matt 11,16-19

10. *viol.* Lørdag i 2. uge i advent. (II Ps).

☞ SI 80,2ac+3b.15-16.18-19

☞ Gud, rejs os igen, lad dit ansigt lyse, så vi bliver frelst.

L.: Sir 48,1-4.9-11 **Ev.:** Matt 17,10-13

11. *viol.* eller *rosa.* **3.SØNDAG I ADVENT** (III Ps).

☞ *Cr. Adv.pf. I.*

1.L.: Es 35,1-6a.10

☞ SI 146,6c-7.8-9a.9b-10

☞ Herre, kom og frels os! *Eller:* Halleluja!

2.L.: Jak 5,7-10

Ev.: Matt 11,2-11

12. *viol.* Mandag i 3. uge i advent. (III Ps).

Eller *hvid.* **Vor Frue af Guadalupe**

Adv.pf. I.

☞ SI 25,4-5ab.6-7bc.8-9

☞ Vis mig dine veje, Herre.

L.: 4 Mos 24,2-7.15-17a **Ev.:** Matt 21,23-27

13. *rød.* Tirsdag i 3. uge i advent. (III Ps).

Lucia, jomfru og martyr (†304)(m)

Adv.pf. I.

☞ SI 34,2-3.6-7.17-18.19+23

☞ Den hjælpeløse råbte, og Herren hørte ham.

L.: Sef 3,1-2.9-13 **Ev.:** Matt 21,28-32

14. *hvid.* Onsdag i 3. uge i advent. (III Ps).

Johannes af Korset, præst og kirkelærer (†1591) (m)

Adv.pf. I.

☞ SI 85,9ab-10.11-12.13-14

☞ Lad det dryppe fra oven, himmel,

lad retfærd strømme ned fra skyerne.

L.: Es 45,6b-8.18.21b-25 **Ev.:** Luk 7,19-23

15. *viol.* Torsdag i 3. uge i advent. (III Ps).

Adv.pf. I.

☞ SI 30,2+4.5-6.11-12a+13b

☞ Herre, jeg priser dig, for du har

trukket mig op fra dybet.

L.: Es 54,1-10 **Ev.:** Luk 7,24-30

16. *viol.* Fredag i 3. uge i advent. (III Ps).

Adv.pf. I.

☞ SI 67,2-3.5.7-8

☞ Folkene skal takke dig, Gud,

alle folkene skal takke dig.

L.: Es 56,1-3a.6-8. **Ev.:** Joh 5,33-36.

ADVENTSTIDEN II

17. *viol.* Lørdag i 3. uge i advent. (III Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 72,1-2.3-4ab.7-8.17

☞ I hans dage skal retfærdighed blomstre

og freden skal være stor.

L.: 1 Mos 49,2.8-10 **Ev.:** Matt 1,1-17

NB: Tidebønnen følger et særligt skema de sidste

7 dage før jul. Særlige antifoner til Zakarias'

og jomfru Marias lovsange.

18. *viol.* **4.SØNDAG I ADVENT.** (IV Ps).

☞ *Cr. Adv.pf. II.*

1.L.: Es 7,10-14

☞ SI 24,1-2.3-4ab.5-6

☞ Herren skal drage ind, han er ærens konge!

2.L.: Rom 1,1-7

Ev.: Matt 1,18-24

19. *viol.* Mandag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 71,3-4a.5-6b.16-17

☞ Min mund er fuld af lovsang til dig,

jeg priser din herlighed dagen lang.

L.: Dom 13,2-7.24-25a. **Ev.:** Luk 1,5-25.

20. *viol.* Tirsdag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 24,1-2.3-4b.5-6

☞ Herren vil drage ind, han er ærens konge.

L.: Es 7,10-14. **Ev.:** Luk 1,26-38.

21. *viol.* Onsdag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 33,2-3.11-12.20-21

☞ Bryd ud i jubel for Herren, I retfærdige,

syng en ny sang for ham.

Pris Herren med citer,

L.: Højs 2,8-14. *eller* Sef 3, 14-18a **Ev.:** Luk 1,39-45.

(Petrus Canisius, præst og kirkelærer (+1597)

kan ihukømmes)

22. *viol.* Torsdag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ 1 Sam 2,1.4-5.6-7.8abcd

☞ Mit hjerte fryder sig over Herren, min frelser.

L.: 1 Sam 1,24-28. **Ev.:** Luk 1,46-56.

23. *viol.* Fredag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 25,4-5b.8-9.10+14

☞ Ret jer op og løft jeres hoved,

for jeres forløsning nærmer sig.

L.: Mal 3,1-4.23-24 **Ev.:** Luk 1,57-66.

(Johannes af Kenty, (†1473) kan ihukømmes)

Adventstiden afsluttes før vesper.

24. *viol.* Lørdag i 4. uge i advent. (IV Ps).

Adv.pf. II.

☞ SI 89,2-3.4-5.27+29

☞ Om Herrens store godhed vil jeg synge for evigt.

L.: 2 Sam 7,1-5.8b-12.14a.16. **Ev.:** Luk 1,67-79.

JULETIDEN

24. *hvid.* **HERRENS FØDELSE** (h).

24. *hvid.* Lørdag aften. **VIGILIEMESSE.**

☞ *Gl. Cr. Jul. pf.*

1.L.: Es 62,1-5

☞ SI 89,4-5.16-17.27+29

☞ Om Herrens store godhed vil jeg synge for evigt.

2.L.: ApG 13,16-17.22-25

Ev.: Matt 1,1-25 eller 1,18-25

25. *hvid.* Søndag. **HØJTIDENS MESSE**

☞ *Gl. Cr. Jul. pf.*

Julenat

1.L.: Es 9,1-6

☞ SI 96,1-2a.2b-3.11-12.13

☞ I dag er der født os en Frelser; han er Kristus, Herren.

2.L.: Tit 2,11-14

Ev.: Luk 2,1-14

Julemorgen.

1.L.: Es 62,11-12

☞ SI 97,1+6.11-12

☞ Lyset skal stråle over os i dag; for Herren er os født.

2.L.: Tit 3,4-7

Ev.: Luk 2,15-20

Juledag

1.L.: Es 52,7-10

☞ SI 98, 1.2-3b.3c-4.5-6

☞ Hele den vide jord har set vor Guds frelse.

2.L.: Hebr 1,1-6

Ev.: Joh 1,1-18 eller 1,1-5.9-14

26. *rød.* Mandag. **STEFAN**, den første martyr (f).

Gl. Jul. pf.

L.: Ap.G 6,8.10; 7,54-60

☞ SI 31,3cd-4.6+8ab.16bc-17.

☞ I dine hænder, Herre, befaler jeg min ånd.

Ev.: Matt 10,17-22

Bededag for de forfulgte kristne

27. *hvid.* Tirsdag. **JOHANNES**, apostel og evangelist (f)

Gl. Jul. pf.

L.: 1 Joh 1,1-4

☞ SI 97,1-2.5-6.11-12

☞ I retfærdige, glæd jer i Herren.

Ev.: Joh 20,2-8

28. *rød* Onsdag. **DE USKYLDIGE BØRN**, martyrer (f)

Gl. Jul. pf.

L.: 1 Joh 1,5—2,2

☞ SI 124,2-3.4-5.7b-8

☞ Vor sjæl slap fri som en fugl af fuglefængerens snare.

Ev.: Matt 2,13-18

29. *hvid.* Torsdag. **5.DAG I JULEUGEN.**

Gl. Jul. pf.

☞ SI 96,1-2a.2b-3.5b-6

☞ Himlen skal glæde sig, jorden juble.

L.: 1 Joh 2,3-11

Ev.: Luk 2,22-35

(Thomas Becket, biskop og martyr (†1170),

kan ihukømmes.)

30. *hvid.* Fredag. **DEN HELLIGE FAMILIE, JESUS,**

MARIA OG JOSEF (f) (I Ps).

☞ *Gl. Jul. pf.*

(Når festen falder på en hverdag, vælges enten 1. eller 2. læsning)

1.L.: Sir 3,2-6.12-14

☞ SI 128,1-2.3.4-5

☞ Lykkelig hver den, der frygter Herren og vandrer ad hans veje.

2.L.: Kol 3,12-21

Ev.: Matt 2,13-15.19-23

Ad libitum læsning til den Hellige Familie:

☞ SI 105, 1b-2.3-4.5-6.8-9.

Ønsker du indbinding?

Nu er det tid til at bestille indbinding af Katolsk Orientering for årene 2014, 2015 og 2016.

Ønsker du et eksemplar af de tre årgange i flot indbinding?

Så kontakt venligst redaktionen **senest 31. januar 2017** på e-mail: redaktion@katolskoriering.dk eller tlf. 33 55 60 25.

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Hjælp der gavner

www.vincentgrupperne.dk

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis
Amagerbrogade 155

Dragør Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29
Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Hjælp med at sikre Kirkens beståen - også når du er borte

Du kan støtte Kirken ved at betænke den i dit testamente.

Arv til Kirken er fritaget for alle afgifter og går derfor ubeskåret til Kirkens arbejde.

Læs mere på www.katolsk.dk eller ring til:

Katolsk Bispekontor

Gl. Kongevej 15
1610 København V
Telefon 33 55 60 80

Bønnens Apostolat**December**

Generel intention: Børnesoldater – at den skandaløse brug af børnesoldater må ophøre verden over.

Missionsintention: Europa – at Europas befolkning må genopdage evangeliets skønhed, godhed og sandhed, som giver livet glæde og håb.

VI VII VIII IX X XI XII I II

**KØBENHAVNS
URMAGER VÆRKSTED**

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure
på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

**KATOLSK
INFOBUTIK**

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
rosenkranse, smykker, gaveartikler, vægkors,
julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Aarhus C
Tlf. 87307055
www.katolskinfobutik.dk

**Sankt Andreas
Bibliotek og
Antikvariat**

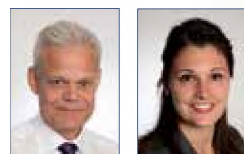
Åbningstider:
Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
Tlf: 33 55 60 90

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten
i Deres hjem eller hos os.
Vi træffes også aften,
weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

**TELEFONLINE
SOS FORBØN**

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
et ord fra Jesus og en velsignelse
så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

- Arv og Testamenter
- Ægtepagter
- Familiesager
- Dødsboer
- Køb af ejendom i Danmark og udlandet.

Advokat Sandra Moll

Telefon: 31 35 35 60
Fax: 31 73 25 84

E-mail: sandra@moll.dk

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat

Direktør Frederik Wilhelm Krafts Legat yder støtte til den katolske kirkes arbejde i Danmark, blandt andet:

- Skoler
- Karitative foreninger
- Andre initiativer til styrkelse af katolsk tro og identitet

Ansøgninger til Krafts Legat til uddeling i 2017 skal være bestyrelsen i hænde **senest den 1. december 2016**. Ansøgningerne skal indeholde projektbeskrivelse, budget samt CVR-nr eller CPR-nr. Da alle tildelinger overføres elektronisk, skal ansøgningen også indeholde bankoplysninger

Fondens adresse er:

Krafts Legat
Formand Andreas Rude
Rosenvængets Sideallé 3, 3. th.
2100 København Ø.

Ansøgningerne vil blive samlet behandlet på bestyrelsens møde i december 2016, hvorefter ansøgerne får direkte besked.

Den Nordiske valfart til Lourdes**Valfart i 2017****Temaet:**

“Herren har gjort store ting imod mig”

Den 24. juli til 31. juli 2017
Indkvartering på Hotel La Solitude og
Accueil Notre Dame.

Fly fra København til Montpellier,
derfra videre med busser til Lourdes.
Halvdagsudflugt til Bartres.

Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
Bispekonference og valfartspræst
Herbert Krawczyk SJ

Prisen for almindelige deltagere er
DKK 7.750,- og omfatter fly, bus til/fra
lufthavn, ophold med fuld pension,
halvdagsudflugt til Bartres,
valfartshæfte mm.
Medhjælpere deltager til reduceret
pris og kun efter nærmere aftale og
godkendelse af bestyrelsen.

Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
Marianne Larsen: +45 51242390
E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2017

Den Nordiske Valfart til Lourdes

Fælles luthersk-katolsk erklæring underskrevet

”Guds gave om enhed mellem os skal lede samarbejdet og uddybe vor solidaritet”, hedder det i erklæringen.

Tekst: Niels Messerschmidt

LUND Pave Frans og præsidenten for Det lutherske Verdensforbund, biskop Munib Younan, underskrev som afslutning på mindehøjtideligheden for 500-året for reformationen i Lunds domkirke den 31. oktober en fælleserklæring. Heri beklager de to kirkesamfund den splittelse, der fulgte i reformationens kølvand, og man lover hinanden at fortsætte arbejdet mod større enhed.

”Halvtreds år med fortsat og frugtbar økumenisk dialog mellem katolikker og lutheranere har hjulpet os med at overvinde mange forskelle og har uddybet vor

fælles forståelse og tillid”, hedder det i erklæringen.

Forinden havde repræsentanter fra de to kirkesamfund på skift læst de fem forpligtelser (som er uddybet i fælleserklæringen gengivet herefter) højt under ceremonien i domkirken.

- De to kirkesamfund skal altid tage udgangspunkt i enheden og ikke i splittelse for derved at styrke det, de har til fælles, selv om forskellene lettere ses og opleves.

- De to kirkesamfund skal løbende lade sig forandre i mødet med det andet og af troens fælles vidnesbyrd.

- De to kirkesamfund skal atter forpligte sig til at stræbe efter synlig enhed, til sammen at uddybe, hvad det betyder i konkrete skridt, og til vedvarende at stræbe efter dette mål.

- De to kirkesamfund skal sammen genopdage kraften i evangeliet om Jesus Kristus i dag.

- Endelig skal de to kirkesamfund sammen vidne om Guds nåde i forkyndelse og tjeneste for verden.

Budbringere af Guds grænseløse kærlighed

Det var tale om et historisk møde, da pave Frans og repræsentanter for Det lutherske Verdensforbund i fællesskab mindedes 500-året for reformationens begyndelse i Lunds domkirke. Mødet markerede halvtreds års økumenisk dialog mellem de to kirkesamfund efter 2. Vatikankoncil, og det har bl.a. resulteret i offentliggørelsen af det fælles dokument ’*Fra konflikt til fællesskab*’ (2013). Dokumentet, som er

oversat til dansk af biskop Czeslaw Kozon, Erling Tiedemann og Hanne Gregersen, giver en fælles katolsk-luthersk fremstilling af reformationshistorien.

Som afslutning på mindehøjtideligheden i Lunds domkirke underskrev paven og præsidenten for Det lutherske Verdensforbund det fælles dokument, hvori man forpligter sig til at arbejde mod større enhed mellem de to kirkesamfund.

I fælleserklæringen hedder det:

”Med taknemmelige hjerter. Med denne fælleserklæring ønsker vi at udtrykke en glad taknemmelighed til Gud for dette øjeblik af fælles bøn i Lunds domkirke her på tærsklen til 500-året for reformationen. Halvtreds år med fortsat og frugtbar økumenisk dialog mellem katolikker og lutheranere har hjulpet os med at overvinde mange forskelle, og har uddybet vores gensidige forståelse og tillid. Samtidig har vi nærmet os hinanden gennem fælles tjeneste for vor næste *Fortsættes nedenunder* ▶

Adresselabel, flytning

Til Post Danmarks stregkode

MASKINEL MAGASINPOST
42512
Afsender: Katolsk Orientering
Katolsk Orientering · nr. 16
25. november 2016 · 42. årgang

POST
PP
DANMARK

– ofte under lidelse og forfølgelse. Gennem dialog og fælles vidnesbyrd er vi ikke længere fremmede for hinanden. Vi har i stedet for lært at det, der forener os, er større end det, der adskilles os.

Fra konflikt til fællesskab. Mens vi er dybt taknemmelige for de åndelige og teologiske indsigter, som reformationen har bragt os, erkender og beklager vi samtidig foran Kristus, at lutheranere og katolikker har såret Kirkens synlige enhed. Teologiske uenigheder blev ledsaget af fordomme og konflikter, og religion blev anvendt til politiske formål. Vores fælles tro på Jesus Kristus og vores dåb kræver af os daglig omvendelse, hvor vi bilægger de historiske uoverensstemmelser og konflikter, der hæmmer ønsket om forsoning. Fortiden kan ikke gøres om, men det kan mindes, og hvordan den ihukommendes. Vi beder om lindring for vores sår og de minder, som skygger for vores syn på hinanden. Vi tager kraftigt afstand fra al had og vold, såvel tidligere som i dag, især som den kommer til udtryk i religionens navn. I dag hører vi Guds befaling om at bilægge alle konflikter. Vi erkender, at nåden har forløst os til at bevæge os mod fællesskab, hvilket Gud kalder os til.

Forpligtelsen til fælles vidnesbyrd. Idet vi bevæger os udover de historiske begivenheder, der har tyngt os, forpligter vi os til sammen at vidne om Guds barmhjertige nåde, som blev synlig i den korsfæstede og opstandne Kristus. Ihukommende, at måden vi forholder os til hinanden former vores vidnesbyrd om evangeliet, forpligter vi os til yderligere vækst i det fællesskab, som har sit udspring i dåben, ved at søge at fjerne de resterende forhindringer for at opnå

fuldt fællesskab. Kristus ønsker at vi bliver ét, for at verden skal tro (jf. Joh 17,21).

Mange medlemmer af vore trossamfund længes efter at modtage nadveren ved det samme bord som et konkret udtryk for fuld enhed. Vi oplever smerten hos dem, der deler hele deres liv, men ikke kan dele Guds forløsende nærvær ved nadverbordet. Vi erkender vores fælles pastorale ansvar for at imødekomme denne åndelige tørst og sult hos vores folk efter at være ét i Kristus. Vi længes efter at dette sår i Kristi legeme må blive lægt. Det er målet for vore økumeniske bestræbelser, som vi ønsker at fremme, også ved at forny vores engagement i den teologiske dialog.

Vi beder Gud om, at katolikker og lutheranere sammen må kunne vidne om Jesu Kristi evangelium, og inviterer menneskeheden til at høre og modtage den gode nyhed om Guds frelsergerning. Vi

beder Gud om inspiration, mod og styrke til, at vi sammen kan tjene og værne om menneskets værdighed og rettigheder, især de fattiges, at arbejde for retfærdighed og afvise alle former for vold. Gud kalder os til at være nær alle, der længes efter værdighed, retfærdighed, fred og forsoning. Navnlig i dag hæver vi vores røst for at bringe den vold og ekstremisme til ophør, som påvirker så mange lande og samfund, og utallige søstre og brødre i Kristus. Vi opfordrer lutheranere og katolikker til sammen at byde den fremmede velkommen, at hjælpe dem, der er tvunget til at flygte på grund af krig og forfølgelse, og at forsvare flygtninges og asylansøgere rettigheder.

Mere end nogensinde indser vi, at vor fælles tjeneste i denne verden skal udstrække sig til hele Guds skabelse, som lider under udnyttelse og virkningerne af en umættelig grådighed. Vi anerkender

fremtidige generationers ret til at nyde Guds verden i dens fulde potentiale og skønhed. Vi beder for en hjertets og åndens omvendelse, som på en kærlig og ansvarlig måde kan drage omsorg for skabelsen.

Én i Kristus. Ved denne gunstige anledning vil vi gerne takke vore brødre og søstre, som repræsenterer forskellige kristne fællesskaber og foreninger verden over, og som slutter sig til os i bøn. Idet vi gentager vor forpligtelse til at gå fra konflikt til fællesskab, gør vi det som en del af det ene Kristi Legeme, vi er blevet indlemmet i gennem dåben. Vi opfordrer vore økumeniske partnere til at minde os om vore forpligtelser og til at opmuntre os. Vi beder dem om fortsat at bede for os, vandre sammen med os og støtte os i at realisere de fromme forpligtelser, vi i dag giver udtryk for.

Et kald til verdens katolikker og lutheranere. Vi opfordrer alle lutherske og katolske sogne og menigheder til at være modige og kreative, glade og håbefulde i deres tilsagn om at fortsætte den store rejse, der ligger foran os. I stedet for fortidens konflikter skal Guds gave om enhed mellem os lede vort samarbejde og uddybe vores solidaritet. Ved at nærme os hinanden i troen på Kristus, ved at bede sammen, ved at lytte til hinanden, ved at leve Kristi kærlighed i vore relationer, ønsker vi katolikker og lutheranere at åbne os mod Den treenige Guds kraft. Forankret i Kristus og ved at vidne om ham fornyr vi vores vilje til at være trofaste budbringere af Guds grænseløse kærlighed til hele menneskeheden”.

Pave Frans og biskop Munib Younan fra Det lutherske Verdensforbund underskrev efter mindehøjtideligheden i Lunds domkirke en fælleserklæring, hvori de to kirkesamfund lover hinanden at fortsætte bestræbelserne mod større enhed. Foto: AP.

Sagen mod biskop Eidsvig henlagt

Men den norske statsadvokat idømmer bispedømmet en millionbøde for ulovlig medlemsregisterpraksis.

Tekst: Niels Messerschmidt

MEDLEMSREGISTER Efter mange måneders efterforskning idømte det norske statsadvokatur den 28. november Oslos katolske bispedømme én million kroner i bøde for ulovlig praksis i forbindelse med registrering af nye medlemmer i perioden 2011-14. I samme forbindelse blev bispeddømmets daglige leder tiltalt for bedrageri, mens sigtelserne mod biskop Bernt Eidsvig bliver henlagt.

Millionbøde er givet, fordi ansatte i Oslos bispedømme i perioden 2011-14 benyttede telefonbøger til at finde frem til personer med "katolsk-klingende navne". Herefter indhentede man disse personers fødselsdato fra folkeregistret og opgav dem som medlemmer i den årlige ansøgning om statsstøtte.

"På den måde blev der søgt statsstøtte for personer, der ikke var medlem af Oslos katolske bispedømme", fastslog advokat Kristian Jarland fra Oslos statsadvokatur i en pressemeddelelse.

Statsadvokaturet har opgjort bedrageriets omfang til mindst to millioner kroner. At beløbet ikke er sat højere, skyldes, at man har haft svært ved med tilstrækkelig sikkerhed at fastslå, hvor meget statsstøtte bispeddømmet uberettiget har modtaget.

Bedrageritiltalen mod bispeddømmets daglige leder drejer sig om, at han i kraft af sin stilling som daglig leder og bispeddømmets økonom indsendte de årlige ansøgninger

om statsstøtte, og at han her opgav personer, hvis navne var blevet indhentet ved hjælp af "telefonbogsmetoden" som medlemmer.

I pressemeddelelsen skriver statsadvokaten om sagen mod biskop Bernt Eidsvig: "Der er ikke fundet beviser for, at Eidsvig har haft direkte indflydelse på beslutningen om at anvende 'telefonbogsmetoden'. Statsadvokaten er desuden, dog ikke uden nogen tvivl, nået frem til, at Eidsvig ikke havde en så klar forståelse af praksissen omkring medlemsregistreringen, at der er grundlag for at idømme ham et personligt strafferetsligt ansvar for ikke at have grebet ind og stoppet/ændret dette".

Sagen væsentligt nedjusteret

I februar sidste år anmeldte Fylkesmannen bispeddømmet for ulovlig medlemsregistrering, og den norske stats kulturdepartement pålagde dem at tilbagebetale de godt 40 millioner kroner, som bispeddømmet havde modtaget i statsstøtte i 2011-14. Siden er sagen blevet væsentlig nedjusteret, og Statsadvokaturet har i deres beslutning 'kun' taget udgangspunkt i 5.000 fejlregistreringer i denne periode.

Bispeddømmets administrationschef Lisa Wade medgiver, at medlemsregistreringen i en periode har været kritisabel – "men vi mener ikke, at vi har gjort noget ulovligt eller har modtaget for mange penge. Vi har hele tiden erkendt, at vi har gjort noget

Det norske statsadvokatur har idømt Oslos katolske bispedømme én million kroner i bøde for ulovlig praksis i forbindelse med registrering af nye medlemmer i perioden 2011-14. I samme forbindelse er sigtelserne mod biskop Bernt Eidsvig blevet henlagt. Foto: NBK.

forkert og har haft en uheldig praksis i dele af vor registrering", siger hun og tilføjer: "Det har vi for længst ryddet op i. Uafhængigt af dette ønsker vi at koncentrere os om at være Kirke for de mindst 140.000 katolikker fra mere end 120 forskellige lande, der bor i bispeddømmet".

Norge har efter EU's udvidelse i 2004 oplevet en ekstraordinær stor indvandring af folk fra især katolske lande. Der er i dag 124.985 tilskudsberettigede katolikker i Oslos bispedømme.

Frankrig vil forbyde pro-life hjemmesider

Ærkebiskop kalder det "et alvorligt angreb på demokratiske principper"

ABORTDEBAT Landets socialiste regering ønsker med et lovforslag at kriminalisere hjemmesider, der "bevist vildleder, skræmmer og/eller udøver psykisk eller moralsk pres" på kvinder for at få dem til at fravælge abort. Lovforslaget indeholder en

strafamme på op til to års fængsel og bøder på op til 30.000 euro.

Lovforslaget skal nu til afstemning i senatet, der tidligere i år bremsede et lignende forslag.

Bruno Retailleau, det republikanske partis leder i senatet, siger til fransk radio, at lovforslaget "er helt uforneligt med ytringsfriheden" og at den ydermere er i modstrid med loven fra 1975, der legaliserede abort, men samtidig opfordrede kvinder til også at søge information om alternativerne.

Jean-Frederic Poisson fra kristendemokraterne angreb på Twitter regeringens dobbelt standard ved at forbyde hjemmesider, som foreslår "alternativer" til abort, men ikke at forbyde "jihadi-

stiske hjemmesider".

To af landets førende prælater har også skarpt fordømt lovforslaget. Kardinal André Vingt-Trois af Paris kritiserer regeringen for dens "besættelse" af abortspørgsmålet, og ærkebiskop Georges Pontier af Marseilles kalder lovforslaget for "et alvorligt angreb på demokratiske principper".

I Frankrig, hvor abortindgreb betales af staten op til svangerskabets 12. uge, er der en lang tradition for at kriminalisere aktiviteter, der forsøger at overtale gravide kvinder til at fravælge abort. Neiertz-loven fra 1993 gjorde det kriminelt at "obstruere" en abortklinik funktioner, og i 2001 blev det gjort kriminelt at udøve "moralisk og psykisk pres" på kvinder for at få dem til at fravælge abort. I 2014 indførte regeringen en yderligere stramning, da man gjorde det kriminelt at "hindre adgangen til information" om abort og man udvidede lovovertrædelsen til også at omfatte "at forhindre en frivillig svangerskabsafbrydelse".

Dr. Joseph Meaney fra Human Life International mener, at lovforslaget er pro-abort "propaganda", der – hvis den vedtages – "sandsynligvis vil blive omstødt ved domstolsprøvelser".

NM

Trondheim

Den nye katolske domkirke indviet. Læs mere på side

4

Tilbedelse

To nyudgivelser. Erfaringer med tilbedelse i Esbjerg. Læs mere side

6

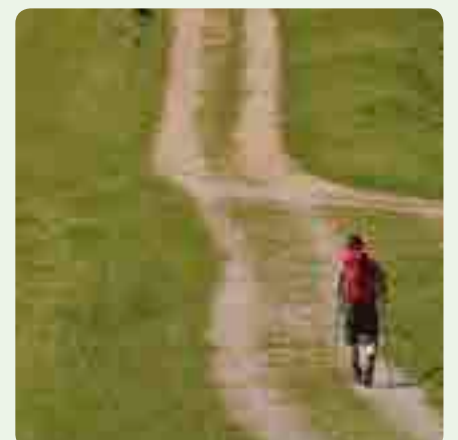
Jul

Juleprædiken, julens musik, julekonkurrence og meget mere. Læs mere på side

8-9

Pilgrim

Pilgrimsvandring til Rom. Pilgrimsrejse til Fatima. Læs mere på side

12

Niels Steensens Gymnasium
... dit valg, dit liv

- Fællesskab, faglighed og refleksion
- International profil og Kinalinje
- Jesuitergymnasium og max 25 elever i hver klasse

Se mere på www.nsg.dk

Orienteringsaften: torsdag den 12. januar kl. 19.30

Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø, tlf. 39 16 23 40

KO mener

”The answer is blowing in the wind”

Pave Frans' manglende svar på de fire kardinalers *dubia* (spørgsmålet om gengiftes adgang til kommunionen, se KO 16) og de efterfølgende reaktioner herpå, får Trosælvekongregationens præfekt til at efterlyse større nøgternhed i debatten om pavens formaning *Amoris Laetitia*.

”Det er her og nu vigtigt, at vi alle forholder os nøgternt, ikke lader os splitte og endnu mindre skaber polarisering”, udtalte kardinal Müller til *Kathpress*. Selv om kongregationen ”ikke deltager i meningsudvekslinger” siger trospræfekten om spørgsmålet, at kongregationens instruktion til biskopperne fra 1994 fortsat er Kirken lære og at *Amoris Laetitia* ikke ændrer noget i den henseende.

Pave Frans' manglende entydige svar til fordel for en barmhjertig, pastoral praksis på området, har efter offentliggørelsen af *Amoris Laetitia* fået flere biskopper til at indføre en praksis, hvor man i visse tilfælde kan dispensere fra Kirkens hidtidige lære på området.

For en formaning, hvis sigte var at sammenfatte debatterne på to ophedede synoder om ægteskabet og familielivet, synes *Amoris Laetitia* i bemærkelsesværdig grad netop at udstille det, som forblev ubesvaret og ikke færdigdebatteret på synoderne. Tilhængerne af en mere barmhjertig praksis vil hævde, at *Amoris Laetitia* giver en bred fremstilling af vanskelige spørgsmål, skrevet af en pastoralt anlagt pave, og hvis indhold ikke lader sig reducere til et enkelt stridspunkt. Men ikke desto mindre var netop gengiftes adgang til kommunionen det mest polariserende spørgsmål på synoderne – og den manglende klarhed åbner for forskellige fortolkninger.

Selv omtaler pave Frans kun spørgsmålet i en fodnote (351), der af nogle tolkes som at åbne døren på klem for et 'ja' til spørgsmål uden samtidig konkret at ændre Kirkens hidtidige lære eller undervisning. Dermed har biskopper kunnet tolke de pastorale konsekvenser af pavens holdning på modsatrettede måder – nogle mere restriktivt, mens andre har anlagt en mere tolerent linje. Uanset om pavens støtter mener, at *Amoris Laetitia* kun kan læses på én måde, er kardinalernes *dubia* udtryk for at et vigtigt segment i Kirken ikke deler dette synspunkt. Uanset om det dækker over et mindretal eller ej, bør man ikke affeje deres bekymring når (tidligere) højtstående gejstlige blander sig i koret.

Uden et bindende magistralt svar fra pave Frans, vil beslutningen om, hvordan spørgsmålet skal administreres, ligge på lokalt niveau, påpeger Vatikanisten John L. Allen Jr. Vi har allerede set biskopper komme med modstridende svar på hvilke konsekvenser *Amoris Laetitia* vil få for deres bispedømmer og intet tyder på, at denne udvikling ikke vil fortsætte i fraværet af en tydelig og indiskutabel pavelig erklæring.

Afhængig af ens standpunkt kan en sådan udvikling enten ses som et længe ventet skridt mod en ”sund decentralisering” i Kirken, hvilket pave Frans ofte henviser til, eller et skridt mod et læremæssigt kaos. Under alle omstændigheder synes de mange reaktioner at antyde, at Kirken netop nu er inde i et afgørende øjeblik.

NM

Barmhjertighedens år er slut

– men paven vælger at gøre midlertidige forordninger tidsbestemte.

Tekst: Niels Messerschmidt

FORORDNINGER Selv om Barmhjertighedens jubilær officielt sluttede søndag den 20. november, på festdagen for Jesus Kristus, Universets Konge, har pave Frans besluttet at gøre nogle af jubilærets forordninger tidsbestemte. Det gælder præsters bemyndigelse til at give absolutionens sakramente for abort, og at SSPX-præster også fremover lovligt og gyldigt kan forvalte bodens sakramente. Paven har desuden besluttet at forlænge de såkaldte Barmhjertighedens Missionærers mandat som et tegn på Kirkens moderlige omsorg for Guds folk. Endelig indstifter han Verdensdagen for de fattige, som bliver markeret den 33. almindelige søndag i kirkeåret.

Alt dette fremgår af den apostoliske skrivelse *Misericordia et Misera*, som pave Frans signerede under messen for afslutningen af Barmhjertighedens år og

Med den apostoliske skrivelse *Misericordia et Misera*, som her ligger klar til at modtage pavens signatur, gøres flere af jubilærets forordninger nu tidsbestemte.

offentliggjort dagen efter, den 21. november.

Heri pointerer paven, at ”Forsoningens sakramente skal genindtage sin centrale plads i det kristne liv”.

”I det lys, og for at der ikke skal opstå forhindringer mellem ønsket om forsoning og Guds tilgivelse, bemyndiger jeg hermed alle præster til, i kraft af deres embede, at give absolution til dem, der har begået provokeret abort”, skriver pave Frans.

Selv om han understreger, at ”abort er en alvorlig synd, fordi den afslutter et uskyldigt liv”, fastholder han samtidig, at ”ingen synd er så stor, at Guds barmhjertighed ikke kan nå den og udviske den, når den møder et angrende hjerte, som ønsker at forsones sig med Faderen”.

”Derfor må enhver præst vejlede, støtte og trøste syndere på denne særlig forsoningens vej”.

En kvinde, der får foretaget en provokeret abort, påkalder sig ifølge kirkeretten automatisk en *latae sententiae* ekskommunikation. Det samme gør den eller de personer, som har medvirket heri. På grund af ekskommunikationen kan absolution for en abort normalt kun gives af en biskop eller af ham bemyndigede præster. I mange, især i vestlige lande, har det dog være stående praksis, at præster kan give absolution for abort. Det gælder også vort bispedømme, hvor denne praksis har været gældende i mere end ti år.

En udstrakt hånd

I de pastorale retningslinjer for fejringen af Barmhjertighedens jubilær, som blev

offentliggjort den 1. september 2015, gav paven ligeledes præster i det skismatiske Skt. Pius X-præstebroderskab en midlertidig bemyndigelse til lovligt at høre skriftemål og give absolution. Heri skriver paven, at han under jubilæret giver tilladelse til, at ”troende, der af forskellige grunde går i kirker betjent af præster fra Skt. Pius X-broderskabet, på gyldig og lovlige vis kan modtage sakramental absolution for deres synder”.

I *Misericordia et Misera* skriver paven: ”Af pastorale hensyn til disse troende, og i tillid til deres præsters gode vilje til med Guds hjælp at stræbe efter at genvinde fuldt fællesskab med Den katolske Kirke, har jeg personligt besluttet at udstrække denne bemyndigelse ud over jubilæret, indtil der træffes andre sakramentale tegn på forsoning gennem Kirkens tilgivelse”.

Skt. Pius X-præstebroderskabet blev grundlagt af ærkebiskop Marcel Lefebvre i 1970 til uddannelse af præster som en reaktion på, hvad han beskrev som fejl, der havde indsneget sig i Kirken efter 2. Vatikankoncil. Dets relationer med Pavestolen blev udfordret i 1988, da ærkebiskop Lefebvre viede fire biskopper uden tilladelse fra pave Johannes Paul II. Det resulterede i ekskommunikation af fem biskopper. I 2009 ophævede Benedikt XVI ekskommunikationen, og siden har forhandlinger om fuld indlemmelse i Kirken stået på.

Pave Frans har taget flere skridt mod at forlige sig med præstebroderskabet, herunder at tilbyde dem et personalprælatur, en kirkelig jurisdiktion uden geografiske grænser etableret med henblik på at udføre bestemte pastorale opgaver – samme status som Opus Dei har i dag inden for Kirken. Præstebroderskabet har dog hidtil afvist dette forslag.

Skotsk ærkebispedømme lancerer 'sakramente-app'

Viser vej til nærmeste gudstjeneste eller skriftemål.

MOBILTELEFON I forsøget på at videreføre sigtet med Barmhjertighedens år udover dets officielle afslutning den 20. november, har et skotsk ærkebispedømme lanceret, hvad der måske er verdens første GPS-styret 'sakramentale' app til mobiltelefon.

Ærkebiskop Leo Cushley af St. Andrews og Edinburgh annoncerede lanceringen af 'The Catholic App' på Peterspladsen 22. november, omgivet af pilgrimme og præstestuderende fra sit ærkebispedømme og til tonerne af en skotsk sækkepipe.

App'en hjælper troende i det skotske ærkebispedømme med at finde den nærmeste og hurtigste mulighed for at gå til skrifte, gå til messe eller deltage i sakramental tilbedelse.

Ærkebiskop Cushley kaldet app'en for ”en lille smule smart teknologi, der kan få stor indflydelse på hvordan Den katolske Kirke bringer Guds barmhjertighed og Evangeliets glæde ud til vor moderne verden”.

App'en er udviklet i fællesskab med den skotske it-virksomhed Museantik. Firmaets grundlægger og direktør Maciej Zurawski håber, at andre katolske bispedømmer rundt om i verden vil købe app'en. I en tid, hvor hjemmesider er ved

at miste deres popularitet, er det vigtigt at kunne tilbyde ”den mobile generation” en smart og personlig app, tilføjer han.

Til stede ved lanceringen af app'en var også monsignore Dario Edoardo Viganò, præfekt for Vatikanets nyoprettede kom-

munikationssekretariat, der var hurtig til at rose initiativet:

”Jeg lykønsker ærkebiskop Cushley, ærkebispedømmet St. Andrews og Edinburgh og Kirken i Skotland med på så kreativ vis at imødegå pavens opfordring om at bringe Guds barmhjertighed ud til det moderne samfund ved hjælp af moderne kommunikationsmidler”, sagde Viganò: ”Derfor er jeg også sikker på, at Kirken mange andre steder i verden vil blive interesserede og inspirerede af lanceringen i dag”.

NM

En elektronisk katolsk vejviser kan man kalde den nye mobil-app, der hjælper katolikker i ærkebispedømmet St. Andrews og Edinburgh med at finde den nærmeste og hurtigste måde at gå til messe eller skriftemål.

Paven advarer mod tre falske modeller for fællesskab

Enhed er hverken resultatet af menneskelige anstrengelser, ensretning eller en absorption.

Tekst: Niels Messerschmidt

ØKUMENI Torsdag den 10. november – altså lidt over en uge efter sin deltagelse i den økumeniske markering i Lund – talte pave Frans til det pavelige råd for fremme af kristen enhed, der var samlet i Rom til deres plenarmøde under temaet 'De kristnes enhed: hvilke modeller er der for fuldt fællesskab?'

I sin tale bemærkede paven, at han det seneste år har deltaget i flere vigtige økumeniske møder, både i Rom og under sine rejser, og at alle disse møder har været en kilde til trøst for ham, fordi han her har erfaret en stærk længsel efter enhed.

"Som biskop af Rom og Peters efterfølger, og i bevidstheden om det ansvar, jeg er blevet betroet af Herren", sagde pave Frans, "vil jeg gerne bekræfte, at de kristnes enhed er noget af det, der ligger mig mest på sinde, og jeg beder til, at dette altid og stadig mere må deles af alle døbe".

"De kristnes enhed er et væsentligt krav, som vores tro stiller til os. Et krav, som udspringer fra det inderste af vort væsen som troende på Jesus Kristus. Vi påkalder os enheden, fordi vi påkalder os Kristus. Vi ønsker at leve enheden, fordi vi ønsker at følge Kristus, leve hans kærlighed og glæde os over at have del i hans væsens mysterium – ét med Faderen, den guddommelige kærligheds ophav".

Falske modeller for fællesskab

Paven pegede herefter på tre falske modeller for fællesskab, "som i virkeligheden ikke fører til enhed, men til dens væsentlige modsætning".

"Enheden er først og fremmest ikke frugten af vore menneskelige anstrengelser eller resultatet af kirkeligt diplomati. Den er en gave fra oven [...] Det er vores pligt at tage imod denne gave og synliggøre den for alle. Ud fra denne synsvinkel er enheden, førend den er et endemål, en vej og en rute ... [som] ... kræver tålmodighed, venten, stædighed, besvær og engagement; den ophæver ikke konflikterne og skjuler ikke modsætningerne. Ja, engang imellem udsætter den os endda for risikoen for nye misforståelser." "Det, der forener alle kristne, er erkendelsen af, at vi er syndere

og samtidig ved, at vi er genstand for Guds uendelige barmhjertighed, som åbenbares for os gennem Jesus Kristus", sagde pave Frans og pegede på den anden fejltagelse:

"For det andet er enhed ikke ensretning. De forskellige teologiske, liturgiske, åndelige og kanoniske traditioner, som har udviklet sig i den kristne verden, de er – når de er virkeligt rodfæstede i den apostolske tradition – en rigdom og ikke en trussel mod Kirkens enhed. At søge at undertrykke denne mangfoldighed er at gå imod Helligånden, som handler ved at berige de troendes fællesskab med en mangfoldighed af gaver. I historiens løb bliver vi hele tiden fristet i denne retning, og det har ofte medført lidelse, selv i dag. Lader vi os derimod lede af Ånden, bliver rigdommen, mangfoldigheden og forskellene aldrig til konflikt, fordi Ånden tvinger os til at leve mangfoldigheden indenfor Kirkens fællesskab. Det er et økumenisk imperativ at respektere den legitime mangfoldighed og at arbejde for at overvinde de uforenelige modsætninger med den enhed, som Gud kræver. At der fortsat eksisterer divergenser bør ikke gøre os mismodige, men tvinge os til sammen at finde en måde, hvormed vi kan konfrontere disse hindringer".

Paven hilser på formanden for det pavelige økumeniske råd, kardinal Kurt Koch, i forbindelse med rådets plenarforsamling i Rom tidligere på måneden. Foto: Radio Vaticana.

Nej til økumeni 'i bakgear'

Endelig bemærkede paven, at enhed ikke opnås ved at absorbere:

"De kristnes enhed indebærer ikke en økumeni 'i bakgear', således at nogen må fornægte og give afkald på deres egen trohistorie. Den tolererer heller ikke proselytmageri, som også er en gift for den økumeniske vej. Inden vi ser på det, der adskiller os, må vi være klar over – eksistentielt set – rigdommen i det, vi har fælles; Den hellige Skrift og de store trosbekendelser fra de første økumeniske konciler. Når vi gør dette, kan vi kristne anerkende hinanden som brødre og søstre, som tror på den ene Herre og Frelser, Jesus Kristus, og vi kan samarbejde om at finde den måde, vi i dag skal adlyde Guds Ord på – det Ord, som vil at vi skal blive ét", sagde pave Frans, og han sluttede med at konkludere:

"Økumenien er ægte, når man evner at vende opmærksomheden væk fra én selv, sine egne argumenter og formuleringer og hen mod Guds Ord, som kræver at blive lyttet til, modtaget og bevidnet i verden. Det er alle kristne samfund kaldede til – ikke til at konkurrere indbyrdes, men til at samarbejde. Mit besøg i Lund i sidste uge får mig til at huske aktualiteten af det økumeniske princip, som blev formuleret tilbage i 1952 samme sted af Kirkernes økumeniske Råd. De anbefalede de kristne, at 'gøre alle ting sammen undtagen i de tilfælde, hvor dybe vanskeligheder pga. deres overbevisning kræver, at de handler hver for sig'".

Kort nyt

787 fanger benådes

CUBA Præsident Raul Castro har som led i Barmhjertighedens år benådet 787 småkriminelle efter anmodning af pave Frans. Blandt de benådede indgår ikke personer dømt for drab, voldtægt, overgreb på mindreårige, narkohandel eller lignende forbrydelser. I udvælgelsen er der taget særlige hensyn til kvinder, unge og syge.

De cubanske myndigheder oplyser ikke, hvor mange af de benådede skal forblive bag tremmer, eller hvornår de eventuelt løslades.

Italienske biskopper punger ud

FLYGTNINGE Den italienske bispekonference vil gøre det muligt for 500 flygtninge fra Sudan, Somalia og Eritrea at kunne rejse lovligt ind i landet. De vil på bispekonferencens regning blive hentet fra lejre i Etiopien via såkaldte humanitære korridorer og komme ind i landet på en sikker måde – efter aftale med landets indenrigs- og udenrigsministerium.

Caritas er ansvarlig for projektet sammen med bispekonferencens afdeling for migranter og det katolske Sant'Egidio-fællesskab. Sidstnævnte har allerede i samarbejde med landets evangeliske kirker hentet 420 flygtninge til Italien via humanitære korridorer.

En hellig dør forbliver åben

BANGUI Barmhjertighedens år sluttede officielt søndag den 20. november, hvor hellige døre rundt om i verden blev lukket. Undtagen er dog den hellige dør i domkirken i Bangui, hovedstaden i Den centralafrikanske Republik. Det var den første hellige dør, som pave Frans åbnede i jubelårets start. Det skete i forbindelse med pavens apostolske rejse til Afrika sidste år.

Ærkebiskop Dieudonné Nzapalainga af Bangui har nu besluttet, at domkirkens hellige dør skal forblive åben som et symbol på Guds barmhjertighed. Ærkebiskoppen, som pave Frans har kreeret til kardinal den 19. november, er kendt for sit fredsarbejde i det krigshærgede land.

Kritiserer diskriminering af kristne

Religionsneutraliteten er gået for vidt, siger kommissionsformand.

ENGLAND Den britiske kommission for ligestilling og menneskerettigheder kritiserer landets diskriminering af kristne. I en erklæring kritiseres offentlige institutioner og arbejdsgivere, der forbyder kristne at bære kors synligt ud fra begrundelsen, at de ønsker at beskytte mennesker af anden tro.

Erklæringen omtaler bl.a. en sag, hvor en britisk biografkæde nægtede at vise en kristen reklame med opfordringen til at

bede Fadervor i dagene op til jul. Dette bør få et retsligt efterspil, siges det. I en anden sag blev en kvindelig medarbejder hos British Airways fyret, fordi hun nægtede at fjerne sin halskæde med et kors.

Kommissionen kritiserer også regeringsembedsmænd og lokale myndigheder, der har fjernet ordet 'jul' i deres årlige julehilsner til medarbejderne, og de, der har afskaffet advents- og julesammenkomster for ikke at støde medarbejdere med en anden tro.

Kommissionsformanden David Isaac siger, at frykten for at begunstige nogle samt en forkert fortolkning af loven, har været årsag til denne forvirring. Han opfordrer derfor virksomhederne og myndighederne til fremover at anlægge en mere fornuftig linje.

NM

FÅ ET GODT GREB OM JERES PARFORHOLD

NYT PREP-KURSUS I JANUAR

Giv hinanden en julegave, der holder: Tag fat om kommunikationen i jeres forhold med et PREP-kursus!

PREP er for alle par, der vil sikre sig mere glæde og færre konflikter i hverdagen. Det er ikke terapi, men består af fælles undervisning og private parsamtaler efter et forskningsbaseret koncept.

TID OG STED:

5 mandage i januar
Skt. Ansgar kirkes
menighedssal,
Bredgade 69.
19:30 - 21:30

PRIS:

1000 kr.

TILMELDING:

Skriv senest 23/12 til
prep@caritas.dk

Læs mere på www.caritas.dk!

”Her er Guds hus og Himlens port”

Den nybyggede, smukke Sankt Olav domkirke i Trondheim blev indviet 19. november af kardinal Cormac Murphy-O'Connor. Indvielsesprogrammet dækkede tre dage med tre højtidelige gudstjenester: glædefulde, gribende, og glitrende flot gennemført.

Tekst: Ivar A L Hoel

NORGE ”Her er Guds hus og Himlens port” var den første salme, der blev sunget, da kardinalen havde låst kirkedøren op, og den forventningsfulde menighed var strømnet ind. Salmen passede til den kirke vi sad i; netop sådan blev den oplevet. Rummet varmt og imødekommende, og samtidig med en udpræget sakral karakter.

Kardinalen talte om det i sin prædiken: Her i denne kirke vil de daglige mirakler fra Herren i hans sakramenter strømme ned fra Himlen, og bønner og lovprisning stige op til det højeste. Dette er Guds hus og Himlens port – et sted med nyskabende kraft, hvor de troende vil blive nyskabte i Kristus og blive billeder på Kristus for dem, som de møder, blive de levende stene, som bygger Kristi kirke ved deres ord og handlinger, ved deres liv.

De tre indvielsesgudstjenester

Lørdagens indvielse blev indledt med 1. vesper for kirkeindvielse om fredagen. Forinden blev kirken for første gang taget i øjesyn, det restaurerede og udbyggede orgel fra den gamle kirke demonstreret, og diverse gaver overrakt. Allerede her kunne man mærke, hvilken glæde det var for byen og nabokirkerne, ikke mindst for den anden katedral, Nidarosdomen tværs over gaden, at den katolske kirke i Midt-Norge nu fik en så markant og arkitektonisk værdifuld kirkebygning.

Det gode forhold mellem de to nabokatedraler viste sig ikke mindst ved det væsentlige musikalske bidrag, som Nidarosdomen bragte med: Domorganist, domkantor, drengkoret, *Schola Sanctae Sunniva* (der er et af Europas fremmeste gregorianske kor), pauker og trompeter. Disse, sammen med den katolske præste-schola, gjorde at alle tre dages gudstjenester fik en fuldendt musikalsk ramme.

Kardinal Murphy-O'Connor, der af pave Frans var blevet bedt om at repræsentere ham ved indvielsen, var lørdagens celebrant og prædikant. En del af bønnerne blev derfor bedt på engelsk, resten på latin og norsk. Biskop Bernt Eidsvig af Oslo, der også er apostolisk administrator af Trond-

heim, samt biskopper og præster fra hele det gamle ærkebispedømme Nidaros, dvs. Danmark, Sverige, Island, Skotland, samt fra Tyskland, Polen og Frankrig var koncelebranter, og Den norske Kirke repræsenteret bl.a. ved biskoppernes præces.

Indvielsesmessen varede tre timer, og var ikke et minut for lang. De mange smukke bønner, de meningsfyldte ritualer, de vedkommende salmer, den herlige musik, gjorde at tiden gik hurtigt. Kirken blev indviet med vievand og salvet og incenseret, indvielseskors sat op, lysene tændt. Relikvierne af de hellige Felicitas og Perpetua, Dominikus, Thomas Aquinas, ærværdige Karl Schilling, samt i særdeleshed af kirkens navnehelgen Sankt Olav, blev lagt ned i alteret. Sakramentskapellet blev åbnet. Allehelgenslitaniat, *Pange lingua* og *Te Deum* blev sunget. Og de solide egetræs kirkebænke var heldigvis gode – en polsk model modificeret af norske fysioterapeuter.

Kristi Kongefest blev den første almindelige søndagsmesse fejret, med kardinalen til stede. Biskop Bernt var celebrant og prædikant. Messen blev transmitteret i norsk radio. Glæden over den ny kirke og det tilhørende kirkecenter var tydelig både under messen og ved den efterfølgende kirkekaffe med et bugnende kagebord bagt af frivillige hjælpere. Det var en tid for mange gratulationer og megen tak. Resultatet af årtiers anstrengelser og et år med en interimskirke i de gamle kælderlokaler kunne ikke være bedre. Nu er der plads til menigheden: for fremtiden kan man om søndagen nøjes med messer klokken 9, 11, 13, 15 og 18, og behøver ikke mere at låne lokaler.

Kirkens arkitektur

”Vi ønskede os en liturgisk funktionel kirke, med én fod i oldkirken og én i det 21. århundrede” har kirkens idémand og byggekomiteleder, sognepræst Egil Mogstad sagt. Og det er lige, hvad man har fået. Kirken har den klassiske kristne kirkeform: en treskibet basilika med hævet tag over midterskibet. De lodrette vægge, der bærer dette tag, har de vinduer der giver kirken lys udefra. Tolv søjler, apostlernes antal, adskiller

Sk. Olav domkirke ligger markant og monumentalt ved elven, ved indkørslen til Trondhjems historiske centrum, og med Norges nationalhelligdom Nidarosdomen som nær nabo. Foto: Ivar Hoel.

Kirkens indre er enkel og uden udsmykning. Foto: Katolsk Informasjonstjeneste.

midterskib og sideskibe. Koret er en halvcirkelformet apsis, på oldkirkelig vis med præsternes stole placeret langs væggen, med biskoppens i midten. Det er ingen tilfældighed at cirklen har samme diameter som Nidarosdomens kor-oktagon. Alle vægge er skalmurede ude og inde med hårdtbrændte tyske tegl, i hvid-gullig-gyldne-brunligmørke nuancer. Alteret er en blok af hvid Carrara-marmor. Venstre sidealter er et Maria-alter og sakramentskapel, højre sidealter er indviet til Sankt Olav. Udsmykningen er holdt til det liturgiske minimum: et krucifiks over hovedalteret, Mariastatue, navnehelgenstatue og en korsvej. De to statuer blå og røde kapper er det eneste, der bryder med den gulbrunt-grålige farveskala. Samlet giver dette et umådeligt konsekvent og roligt og fredfyldt indre. Sammen med kirken er der også bygget nyt kirkecenter, med lokaler til undervisning og møder, kontorer, boghandel, tre præsteboliger, og en kælder der på sigt er tænkt som pilgrimscenter.

Også udvendigt set er kirken udtryk for en ophøjet ro. Den er dimensioneret og placeret perfekt på den krævende grund ved elvebredden, tæt ved norgeshistorisk vigtige bygværker. Byens arkitektur er blevet beriget af den ny katolske katedral, hvad der også blevet givet udtryk for i lokalpressen. Både byherre, arkitekt og håndværkere, der her har været i et lykkeligt samspil, har meget stor ære af resultatet.

Hvorfor en ny kirke?

Sankt Olav domkirke er den femte katolske katedral i Trondheim. Den første forsvandt i middelalderen, nr. 2 er Nidarosdomen, nr. 3 og 4 har stået på den samme grund som den nuværende. Denne grund blev erhvervet omkring år 1900, og indeholdt en lokomotivremise fra byens første jernbanestation. Remisen blev ombygget til kirke med tårn på, samt præste- (og senere bispe-) bolig,

menighedslokaler og skolelokale. Den blev revet ned omkring 1970, og i 1973 blev kirke nr. 4 taget i brug. Den var modernistisk og lys og havde vægge bestående af glasbyggesten. Smukt var det set udefra om aftenen, når den var oplyst – men den var elendigt isoleret, så glasfladerne måtte dækkes til med mineraluld. Samtidigt rustede stålkonstruktionen så meget, at kirken stod i fare for at styrte sammen.

Der blev givet nedrivningstilladelse i 1994, efter 21 år!, men eftersom bispedømmet på den tid havde en turbulent periode, blev den ikke benyttet. Siden da har menighed og bispedømme samlet penge ind til en ny kirke, som også var nødvendig, fordi den gamle var blevet alt for lille. Man var glade, da myndigheders forsøg på at frede den som et karakteristisk eksempel på moderne kirkearkitektur blev afværget.

I 2009, da den gamle kirkes tilstand var forværret yderligere, og menigheden vokset endnu mere, blev tre arkitektkontorer indbudt til en konkurrence. Og da derefter Bonifatiuswerk og Ansgarwerk engagerede sig, gik det hurtigt fremad med byggesagen. Til lykke med resultatet!

Fakta om kirken

Kirken er på 566 m², menighedslokalerne 901 m², kælderen 534 m².

Kirkens sogn omfatter ca. 6.000 mennesker.

Kirken har 450 siddepladser. Midterskibet er 10 meter bredt. Kirken er 33 meter lang og 20 meter høj.

Arkitekt: Eggen arkitekter AS.

Byherre: Oslo katolske bispedømme
Omkostningsramme inkl. moms: ca. 80 mill. danske kroner.

Et udsnit af gæsterne foran domkirken efter indvielsen. Forrest fra venstre mod højre: Biskoppen af Reykjavik, Dávid Bartimej OFM Cap, biskop af Oslo, Bernt Ivar Eidsvig, ærkebiskop emeritus af Westminster, kardinal Cormac Murphy-O'Connor, biskoppen af Tromsø, msgr. Berislav Grgić, generalsekretær for Bonifatiuswerk, msgr. Georg Austen og leder af Ansgarwerk, msgr. Ansgar Lüttel. Foto: Katolsk Informasjonstjeneste.

Han faldt aldrig til ro

'Mit Livs Legende' har fine detaljer i barndomserindringerne, men overbeviser ikke menneskeligt, skriver Ole Dam Tanker efter læsning af Johannes Jørgensens erindringer.

Tekst: Ole Dam

LITTERATUR Læsningen af de 1204 sider er foregået i løbet af et par måneder i 2016 og afsluttet den 2. september.

Efter læsning af Johannes Jørgensens "Den hellige Frans af Assisi" havde jeg fået et indtryk af en konvertits fromme overdrivelser, der kunne virke uægte og ofte kvalmende. Derfor var det en god overraskelse at læse begyndelsen af den store legende, hvor hans beskrivelser af barndommens lyse og glade dage i hjembyen Svendborg virkede livsbekræftende og med forbavsende præcise, fine detaljer. Som skippersøn var han som barn meget bevidst om sin familie, mor og søstre, selv om indtrykket af faderen var præget af den pulserende tilstedeværelse af familiens overhoved, noget der måske navnlig kom til at præge Johannes Jørgensen senere i livet.

Beskrivelserne af barne- og ungdomsårene fremkaldte billeder af scener og personer i mig, som jeg ikke havde haft i mange årtier, hvilket for mig var et tegn på ægthed. Hans interesse for en af egnens unge piger viser den uerfarne drengs forsigtige fantasterier.

Fra Svendborg til storbyen

Denne tid i hjemmet blev som for mange jævnaldrende brat ændret, da han nåede gymnasiealderen, hvor han var nødt til med økonomisk hjælp fra en onkel at flytte til Nørrebro i København, hvor gymnasietiden begyndte på Nørrebro Latin- og Realskole. Herfra blev han student i 1884. Overgangen fra Svendborgs rolige provinstillværelse til livet med storbyens jævnaldrende blev ganske vanskelig. Alt var anderledes; kammeraternes sprogbrug og påklædning, deres hjemlige baggrund gjorde ham usikker; han stak tydeligt af fra flokken.

Han klarede sig imidlertid ved hjælp af sin gode hjerne, men i disse år udviklede han sig tydeligt som en drømmer, der mentalt lukkede sig inde. Han blev optaget af naturen, som han kunne finde i byens mange grønne områder; det udviklede sig langsomt til en panteisme, som han levede med igennem det meste af sit liv, senere godt nok trængt i baggrunden af byens andre intellektuelle bevægelser. Fra tidligt i tilværelsen udtrykte han sig oftest lyrisk i sin dagbog, der fulgte ham livet igennem.

Kulturradikalismen

Som digter i svøb søgte han ind i Københavns intellektuelle kreds af kulturradikal observans – unge begavede forfattere, der blev ledet og inspireret af Georg Brandes og dennes tanker om den ultimative frihed. Her fandt han sig godt tilpas og anvendte hele sin tid med endeløse diskussioner på baggrund af den franske kulturelites symbolisme om intellektets suveræne frihed med ubegrænsede muligheder, godt hjulpet af spiritus og kvinder, befriet for personligt ansvar. De fire venner kom i offentlighedens lys mere eller mindre samtidig. Det drejede sig om Sophus Claussen, Viggo og Ingeborg Stuckenberg og Oscar Madsen, hvor ikke mindst ægteparret Viggo og Ingeborg Stuckenberg blev Johannes Jørgensens nære venner. Det vilde liv fortsatte under parolen af Sophus Claussen: "Hellere ét kys af hundrede piger

end hundrede kys af én pige". Men som det fremgår af Legenderne, nøjedes de ikke med kysset. Johannes Jørgensens erotiske begær stod ikke tilbage for de andres, og han nåede ret hurtigt frem til et ægteskab, antagelig fordi de seksuelle aktiviteter gav synligt resultat. Det blev et temmelig specielt ægteskab, ikke fordi det ikke gav et rimeligt afkast på ikke mindre end 7 børn, men mest fordi Johannes Jørgensen i mere end tusinde siders legende ikke nævnte sin bedre halvdel ved navn, men blot anvendte det mere neutrale ord "Hustru" om damen. Man kunne med hans efterhånden udstrakte rejseaktivitet få den mistanke, at han glemte "hustruens" efternavn. Det kan undre én ikke med et ord at høre om dåbshandlinger af disse børn, især ikke efter hans katolske vækkelse. Vækkelsen gjaldt tilsyneladende kun ham selv, iværksat i 1894 af sølvsmeden Mogens Ballin og maleren Jan Verkade. Deres overbevisende katolske holdninger og praksis fik stærk indflydelse på Johannes Jørgensen, der efterhånden havde løbet hornene af sig i den kulturradikale kreds.

Var han et skvat?

Når jeg skal forsøge at skildre Johannes Jørgensens personlige udvikling fra ungdommens søgen og til og med den katolske vækkelse, så må jeg betegne ham som et skvat – en holdningsløs og karaktersvag person – der var næsten blottet for et voksent menneskes ansvar og forpligtelse over for sin stadig voksende familie. En ynkelig person, der uden nævneværdig uddannelse – bortset fra egen opfattelse af kunstneriske evner – for at opretholde livet måtte tigge om økonomisk støtte hos venner og bekendte samtidig med, at han udvikler en navlegravende selvmedlidenhed. Denne opfattelse forstærkes af hans beskrivelse af en luksuøs adfærd, der ikke harmonerer med den påtrængende tiggervirksomhed. Som skippersøn, hvor skipperen var hjemmefra til søs for at skaffe indtægt til sin familie hjemme i Svendborg, stod sønnen som en

Johannes Jørgensen ca. 1900. Arkivbillede.

sølle udgave, der livet igennem måtte leve af venners og velhavende enlige fromme kvinders nåde uden vilje til at påtage sig et ærligt arbejde til forsørgelse af den stadig øgede familie.

En bedre beskrivelse af Johannes Jørgensen som menneske kan ikke gives end den af hans bedste ven og støtte, Mogens Ballin, som fra "Mit livs legende" kan citeres: "Dit Liv er forargeligt – man kan ikke på én Gang forkynde den hellige Frans af Assisi og lade sin Familie leve højt for kristne Menneskers Almisser - for jeg véd, at det endda ofte har været fattige Mennesker, som har været Dine Velgørere! Dette maa have en Ende – og det faar ogsaa en Ende, enten Du vil eller ej..." Og lidt senere på næste side siger Mogens Ballin: "Du er den Skyldige – Du og ingen anden! Du har ikke været Manden – derfor har du heller ikke kunnet være Faderen."

At Johannes Jørgensen har kunstneriske evner er ubestrideligt, og hans naturbeskrivelser er blændende – ikke mindst i de første mange sider. Men efterhånden kan man genkende tidligere passager, og man får et indtryk af, at beskrivelserne kører i ring. Der forekommer for mange gentagelser, af mange natlige måneskinsture, for mange dryp på visne blade, mens han sidder og stirrer op på stjernerne.

Altid på jagt efter religiøse oplevelser

Konversionen gjorde ikke Johannes Jørgensen mindre ordrig, snarere tværtimod. Med en stadig søgen i Tyskland og Italien efter klostre, hvor han kunne bo og spise vederlagsfrit, føler han sig fri og inspireret til naturbeskrivelser samt besøg i alle nabolagets kirker i ensom meditation; disse talrige meditationer, som beskrives med minutiøse detaljer, giver ikke læseren en fornemmelse af en religiøs afklaring. Hans beskrivelser af Siena, Assisi og ikke mindst La Rocca må for læsere, der har været på stederne, føles som dejlige genoplevelser, men for læsere uden stedkendskab kan de virke lidt for langstrakte.

Det sker tit for nykonvertitter, at de ser verden igennem meget katolsk farvede briller; de bliver næsten uudholdelige for jævne katolikker, som ofte benævner disse hede fromme individer mere katolske end paven. Der er ingen grænser for, hvor mange klostre og kirker, de må besøge, og det gælder også for forfatteren, som i Rom hiver familien, hustru og børn ikke alene igennem alle valfartskirkerne, men også må sikre sig den fuldkomne aflad ved at følge de sakramentale forskrifter, uden at det tilsyneladende skaber ro. Det, der kan undre, er, at Johannes Jørgensen ikke fremhæver enkelte kirker eller en enkelt kirke for dens skønhed eller åndelige påvirkning. Man har en følelse af, at han ikke falder til ro under påvirkning af de mange smukke kunstneriske oplevelser, men tværtimod søger kvantitative oplevelser uden afslutning.

'Mit Livs Legende' er en meget åbenhjertig personbeskrivelse af et menneske, der aldrig falder til ro i sin tro med et afklaret Gudsforhold.

Mere om Jørgensen

Barndomshjemmet i Fruestræde.

PERSONALIA "Der var en virtuos i ham som lod sig tvinge til at yde så inderligt personlig, så forenklet kunst som ingen anden dansk poet", skriver Emil Frederiksen i Dansk Biografisk Leksikon 3. udgave 1979-84 om Johannes Jørgensen. Samtidig viser de redigerede udgaver af artiklerne om ham i dette leksikon også, hvor omstridt en person, han har været i dansk litteratur.

Om "Mit Livs Legende" skriver Emil Frederiksen blandt andet: "Værket begynder som en selvanklage, ender som selvforvar over for hans hustru. Voksende pinlighed i skildringen af begges lige store skyld fik Gyldendal til at afbryde udgivelsen, da forfatteren var nået til ca. 1907. Tekstens oprindelige videreførelse til 1913 blev siden omarbejdet og i høj grad omdigtet."

Den grundigste biografi om Johannes Jørgensen er Teddy Petersens pragtværk "Et menneske kommer derhen, hvor det vil" (2006). Men vil man gå i dybden med Johannes Jørgensen, kommer man ikke udenom Johannes Jørgensen Selskabet. Det blev grundlagt i 2002 og har siden da været særdeles aktivt. Selskabet har løbende udgivet en række antologier om Jørgensen og holdt et væld af arrangementer om vores store digter.

Johannes Jørgensen er næst efter H.C. Andersen den danske forfatter, der er oversat til flest sprog.

I år har der været særlig fokus på Johannes Jørgensen. I fødebyen Svendborg blev der den 29.5. i år på 50-årsdagen for hans død afsløret en mindeplade med portræt af ham og nedlagt en krans på hans grav. I anledning af digterens 150 års fødselsdag den 6.11 blev han sammen med Jeppe Aakjær "Årets klassiker" på initiativ af bestyrelsen for klassikerdagen. Samrådet for de litterære Selskaber og Danmarks Biblioteksforening står bag Klassikerdagen sammen med Det kongelige Bibliotek og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab.

De sidste tre år Johannes Jørgensen levede, boede han i barndomshjemmet i Fruestræde 15. Svendborg Kommune havde i 1952 købt huset og gjort det til æresbolig for ham. På første sal står kontor, stue og soveværelse som da Johannes Jørgensen levede her i sine sidste år. Her hænger på væggene pasteller malet af den mangeårige veninde, Andrée Caroff. I jubilæumsåret er der i barndomshjemmet indrettet en ny udstilling med billeder og tekster om de begivenheder, der var med til at forme ham som menneske. Læs meget mere om Johannes Jørgensen og om Johannes Jørgensen Selskabets aktiviteter på www.johannesjoergensenselskabet.dk. Her kan du også købe eller sælge forfatterens bøger. Eller efterlyse det du mangler.

Kom lad os tilbede

Eukaristisk tilbedelse i Esbjerg.

BØN De kommer fra mange forskellige lande og er mellem 17 og 80. De fleste er katolikker, men indimellem kommer der også protestanter. Nogle kommer en time før de skal i skole, andre kommer direkte fra natarbejde, andre igen er pensionister og kommer en time efter morgenmessen. Men fælles for dem alle er, at de kommer til tilbedelseskapellet ved Sankt Nikolaj Kirke i Esbjerg for at sidde en time eller mere foran Sakramentet.

”Jeg kommer til tilbedelse direkte fra arbejdet, så jeg kan godt være lidt stresset, når jeg kommer. Men så sætter jeg mig bare ned, hører lidt musik, beder rosenkrans og kikker på dagens læsning. Jeg tænker på alt, hvad Gud har gjort for mig, og jeg beder om Hans hjælp. Jeg takker Gud for den dag, der er gået og beder for dem, der ikke kan bede. Jeg beder også for andre og for muslimerne. Jesus er der for alle. Han venter på dig med åbne arme. Vær ikke bange for Ham. Åbn dit hjerte for Ham”, siger James.

James er koordinator for tilbedelses-

gruppen ved Sankt Nikolaj Kirke i Esbjerg. P.t. er der godt 30 tilbedere i gruppen. De fleste af dem har bundet sig til en time om ugen, andre fungerer som vikarer, der træder til, hvis én må melde afbud. De fleste tilbedere kommer en time om dagen; men nogle kommer flere timer om natten. Tilbedelsen i Esbjerg startede 15. juni 2011. P.t. er der tilbedelse et døgn om ugen; men drømmen er, at der skal være tilbedelse døgnet rundt alle ugens syv dage.

”Det har været en spændende proces at starte med tilbedelse, og det har skabt fællesskab i menigheden at stå sammen om det. Vi har fået et arbejdsfællesskab og er kommet tættere på hinanden. For folk der kommer ind udefra, virker tilbedelsen som et vidnesbyrd der holder kirken levende”, siger Karen Marie, tidligere koordinator i tilbedelsesgruppen.

Glemte andagtsform

I mange år var eukaristisk tilbedelse en glemt andagtsform. Men nu er den kommet

Detail fra Hubert og Jan van Eyck: Tilbedelsen af det mystiske lam (1432) i Sankt Bavo Katedralen i Gent. Lammet bløder fra brystet og dets blod flyder ned i kalken og symboliserer Kristi offer. Udtrykket Guds lam stammer fra Johannes 1,29: ”Se det Guds lam, som borttager verdens synder”. Foto: Wikipedia.

ind i varmen igen. Måske fordi messen i dag ikke giver så meget tid til stilhed og fordybelse? Der er talrige eksempler på, at denne klassiske andagtsform med fokus på bøn og stilhed virker balsamisk. Et berømt

eksempel er Baudoin af Belgien, der flere timer om dagen sad foran Sakramentet. Det er som at sidde i solen, sagde han. LR

Mødet ved tabernaklet

To nye bøger om eukaristisk tilbedelse.

TILBEDELSE Hvorfor hænger der en rød lampe foran Sakramentet? Og hvad er eukaristisk tilbedelse egentlig for noget? Det spørgsmål søger to nye udgivelser – John A. Hardon S.J.: ”Den eukaristiske tilbedelses historie” og Guglielmo Reyna: ”Foran tabernaklet. Tanker og samtaler med Jesus i alterets sakramente” at svare på.

”Den eukaristiske tilbedelses historie” er en kompakt og yderst informativ lille sag, der på kun 65 sider sætter sig for at belyse baggrunden for den plads, den eukaristiske tilbedelse har i Kirkens historie og den læremæssige udvikling, der er sket med tilbedelsen af Sakramentet.

Selv om Kirkens tidlige historie ikke kender til eukaristisk tilbedelse, stammer troen på Kristi virkelige nærvær i Sakramentet helt tilbage fra apostlenes tid, skriver Hardon med udgangspunkt i Johannesevangeliets kapitel 6,66-68. Et af de første klare eksempler på troen på realpræsensen ser han i Sankt Basilius’ biografi, hvor der fortælles om, at Basilius altid opbevarede en lille del af nadverbrødet over altret.

Der er i følge Hardon sket en læremæssig udvikling i forståelsen af den eukaristiske tilbedelse (s.7), sådan, at vi i dag har mulighederne for at forstå en overleveret trossandhed på en dybere og klarere måde end før. Det skyldes blandt andet de udfordringer, læren om realpræsensen har været udsat for rent kirkehistorisk.

Da ærke diakon Berengar (999-1088) i Angers i Frankrig benægter, at Kristus er til stede i sakramentet, er det den hidtil stærkeste udfordring mod Kirkens lære, og Gregor VII beordrer ham til at underskrive et dementi. Hermed begynder i følge Hardon en eukaristisk renæssance med intens, eukaristisk tilbedelse. Fra det 11. århundrede bliver tilbedelsesandagter mere og mere udbredte, og i det 13. århundrede indfører pave Urban IV Kristi Legems og Blods Fest. Thomas Aquinas skriver tre pragtfulde hymner, *O salutaris hostia*

(O frelsende offergave), *Tantum ergo sacramentum* (Pris det store Sakramente) og *Panis angelicus* (Englenes brød), der fordyber sig i forskellige aspekter af Sakramentets store mysterium.

Her indføres også traditionen med sakramental velsignelse. Konkilerne i Konstanz og Trento skal ses som et svar på den udfordring, der kommer fra de reformatoriske bevægelser. Derfor erklærer konciliet i Konstanz, at hele Kristi legeme og blod er til stede både under brødets og vinens skikkelser. Tridentinerkonciliet sætter fokus på læren om realpræsensen. Hermed kommer ifølge Hardon ”begyndelsen på den mest markante udvikling af den eukaristiske lære siden apostlenes tid” (23). Hardon kommer også kort ind på forskellen mellem nadversynet i de reformatoriske kirker og den katolske. I 1571 forkaster Den anglikanske Kirke med 39 artikler læren om transsubstantionen; men med Oxfordbevægelsen kommer der en tilbagevenden til realpræsensen i katolsk forstand (33).

Hardon bruger en del plads på at citere fra og kommentere på en af Pius XII’s væsentligste rundskrivelser, *Mediator Dei* fra 1947. Ikke mindre end ni kapitler heri handler om eukaristisk tilbedelse. Men Kirken er ikke bare et sted, hvor én gang fastslåede trossandheder opbevares. Karakteristisk for alle Pius XII’s 41 rundskrivelser er, at de reflekterer over den læremæssige udeudvikling, Kirken er gået igennem i moderne tid, skriver Hardon (48).

Det andet Vatikankoncil fortsætter i refleksionens spor og slår fast, at den åbenbarede trosskat, ”som kommer fra apostlene, udvikler sig i Kirken med Helligåndens hjælp” (40). Under pave Paul VI kommer der med rundskrivelsen *Mysterium fidei* 1965 det, Hardon kalder ”en læremæssig analyse af realpræsensen”. Johannes Paul II udtaler i *Redemptor Hominis* (1979), at alterets Sakramente er ”offersakramente, kommunionssakramente

og nærværssakramente”. Og det er netop i tanken om Kristi trøstende nærvær, at man skal se baggrunden for den sakramentale tilbedelse.

Gnisten der sætter hjerter i brand

Hvor Hardons bog er en kompakt miniafhandling om den teologiske baggrund for den eukaristiske tilbedelse, er Reynas bog en decideret andagtsbog. Guglielmo Reyna (1852-1931) var præst og doktor i teologi i Torino. I 1900 begyndte han at uddele nogle små blade til sin menighed. Han kaldte dem *Scintille Eucaristiche* (eukaristiske gnister). Bladene blev samlede til små bøger og oversat til mange sprog. I 1917 kom de på italiensk og i 1924 på engelsk. Bearbejdede uddrag af den tyske udgave kom i bladet Jesu Hjerter Budbringer, der blev udgivet af jesuitterne i Aarhus og senere i 1926 kom ud som bog i oversættelse ved Tove Frydenlund. Bogen er opdelt i fire afsnit: besøg hos Alterets Sakramente, Før Kommunionen, Efter Kommunionen og Til Jesus gennem Maria. Nu genudgiver Katolsk Forlag bogen i en sprogligt moderniseret udgave ved Maria Bernth og Birgit Bidstrup Jørgensen. Nogle afsnit fra 1926-udgaven er forældede på grund af de liturgiske reformer efter konciliet og er derfor udeladt, mens afsnittet Til Jesus gennem Maria stammer fra 1957-udgaven. I dette afsnit er der en gennemgang af Hil dig Maria-bønnen.

Små meditationsstykker med tematiske

overskrifter som for eksempel ”Bliv lidt hos mig”, ”Nærmere til dig, min Gud” og ”Jeg takker dig Herre” slår tonen an. Der er tre forskellige synsvinkler i bogen. Jesus taler til den, der søger ham i tabernaklet. Den troende taler til Jesus. Og endelig vejleder præsten den troende. I forordet til den italienske førsteudgave bemærker forfatteren: ”Man vil måske bemærke, at Gnisterne synes at være lovlig rigeligt talt fra hjerte til hjerte. Det er sket med vilje. De henvender sig hovedsagelig, for ikke at sige udelukkende, til sådanne sjæle, som kommer til Jesus mere gennem hjertet end gennem forstanden”. Dermed er der sagt meget om bogens grundtone. Et eksempel: ”I Himlen er Jesus omgivet af evighedens strålende glans; hernede har han kun den lille lampe, der lyser svagt foran tabernaklet, og som kan slukkes af et vindpust. Men han elsker det lille lys; for ham er det et billede på dit hjerte” (s.73). Nogle vil føle sig tiltalt af inderligheden, mens andre nok vil stå helt af og finde bogen sødladen. Fokus ligger på det personlige forhold til Kristus, glæden ved at være elsket af Gud og jeg’ets erkendelse af sin egen syndighed. LR

John A. Hardon S.J.: *Den eukaristiske tilbedelses historie. 65 sider. Oversættelse ved Charlotte Olden-Jørgensen. Forlaget Ave Maria. Pris: 100 kr.*

Guglielmo Reyna: *Foran tabernaklet. Tanker og samtaler med Jesus i alterets sakramente. Revideret oversættelse ved Maria Bernth og Birgit Bidstrup Jørgensen. 262 sider. Paperback. Katolsk Forlag: Pris: 95 kr.*

Begge bøger kan lånes direkte på Sankt Andreas Bibliotek, Gammel Kongevej 15, 1610 København V eller bestilles hjem via dit lokale folkebibliotek.

Realpræsens: Troen på at Kristus er reelt til stede i hostien (alterbrødet).
Transsubstantation: At der med udtalelsen af nadverens indstiftelsesord sker en forvandling af brød og vin, så de bliver til Kristi legeme og blod. Samtidig ændres brødets form, farve etc. ikke.

En øjenåbnende nyttig bog

Velskrevet og levende fremstilling i Leif Andersens nye værk om sjælesorgsværk.

Tekst: Kirsten Krog

PASTORALTEOLOGI Den 11. december 2015 anmeldte KO Leif Andersens bog "Kroppen og ånden. Sjælesorgens basis" – første bind i et tobindsværk om sjælesorg. Nu er bind 2, "Kroppen og ånden. Sjælesorgens samtale" udkommet.

Også her har vi at gøre med en velskrevet og levende fremstilling, sprængfyldt med litterære henvisninger og flotte billedillustrationer, som ikke bare er smukt fyldstof, men en integreret del af forfatterens skrivestil og metode. Det er, som om de konkrete ord og den rent teoretiske fremstilling er for fattig for ham, når han skal tale om Gud og om sjælens smerte og forsøge at anskueliggøre for læseren, hvad sjælen og ånden kan rumme. Han har dog også et kapitel netop om ord – både deres forløsende og ødelæggende magt (for øvrigt et af de mere usammenhængende og rodede afsnit).

Da bind 2 har sjælesorgens samtale som hovedsigte, fremstår det som mere eksklusivt rettet til den "professionelle" sjælesørger, end bind 1 gjorde. Der er dog også her

afsnit, som alle læsere kan have øjenåbnende udbytte af. Det gælder bl.a. kapitlet om håb, der har fået overskriften "Retfærdiggjort ved... Håb?" (En bemærkelsesværdig overskrift skrevet af en lutheraner, som bygger på retfærdiggørelse ved tro). Kapitlet har et befriende afsnit om forholdet mellem længsel og håb. For Leif Andersen handler håbet "også om en rasende eller ligefrem fortærende længsel" (s. 98). Denne længsel – som til tider kan ligne det modsatte af håb: "For det ligger jo lige til højrebent, at vi underkender eller ligefrem nedgør vores egen længsel" (s. 99) – bliver et tegn på, at Gud virker i os, da den "stammer fra Gud". Netop dette håbskapitel er også et godt eksempel på Leif Andersens særlige evne til at få sagt ting så præcise og klare, at de synker ind som befriende sandheder. Her blot et eksempel fra en refleksion over Arne Haugen Sørensen's maleri "Hjemkomst", (et billede af "Den fortabte søn"): "... men

far holder ham ikke ud i strakt arm for ikke at blive svinet til [...]. Sig mig, hvad lugter her af? Hvordan er det, du ser ud? Sig mig, hvorfor kommer du egentlig? Kommer du ikke af kærlighed til mig? Kommer du ikke af dyb anger; begyndte du ikke at fortryde dér midt i alle festerne? Nej jeg kommer, fordi jeg er sulten. Dine penge slap op, far ... Skidt med det. Det betyder ingenting. Det eneste, der betyder noget er, at du kommer. [...] Guds rigdom slipper ikke op, fordi vi dagligt æder os ind på hans godhed og forbruger hans overbærenhed. Han er rig nok til at redde hver eneste, som påkalder ham. Uanset hvorfor. Dette er retfærdiggørelse ved håb" (s. 102).

Andre kapitler, som har appel til andet end sjælesørgeren, er "Gud som far og mor", der taler om Guds "faderlige moderlighed", som betegner "Guds omsorgside" (s. 118) og "Penuel – at brydes med Gud", der tager udgangspunkt i

Jakobs kampen og Dostojevskijs "Brødrene Karamasov" (s. 318 ff.). Der til kommer, at flere af de mere sjælesørgerrettede og dybdeborende kapitler bl.a. om forholdet mellem skyld og skam og tilgivelse og forsoning også har bredere appel, med eksempler på de for Leif Andersen karakteristiske "hovedet på

sømmet"-formuleringer, f.eks.: "Skammen har mig selv i centrum: Den er bruddet på selvbilledet. Skylden har den anden (Gud, næsten) i centrum: Den er bruddet på kærlighedsbuddet" (s. 264).

Noget meget karakteristisk ved begge sjælesorgsbøger er deres nuancerede tilgang til emnet. Det er ikke bøger, man skal købe, hvis man som sjælesørger leder efter en brugermanual til den perfekte samtale og det virkningsfulde svar til den lidende eller anfægtede, selvom Leif Andersen også – især i kapitlet "I sorgens rum" (s. 380 ff.) – har konkrete råd til sjælesørgeren; dog ofte i form af råd om, hvad man ikke skal gøre.

Men Leif Andersen gør meget ud af at understrege, at sjælesorgen ikke har entydige facitter, men er en vandring med medmennesker, der trods deres måske til tider enslydende problemer kan have brug for diametralt modsatte former for hjælp: "Hvad der kurerer en smed, slår en skrædder ihjel" (s. 38). Denne grundtanke i bogen gør ikke jobbet lettere for sjælesørgeren, men gør ham højest sandsynligvis til en bedre sjælesørger, og det gør tanken om sjælesorg langt mere betryggende for den, der søger hjælp hos sjælesørgeren.

Leif Andersen: Kroppen og Ånden 2. Sjælesorgens samtale. 520 sider. Illustreret. Softcover med flap. 349,95 kr. Forlagsgruppen Lohse 2016.

Letlæst bog med stor dybde

Tidligere ærkebiskop Rowan Williams skriver om kristenlivets fire hovedpunkter.

Tekst: Kirsten Krog

SPIRITUALITET Den anglikanske, tidligere ærkebiskop i England, Rowan Williams nye bog "Kristen" er en samling af foredrag, han har holdt i domkirken i Canterbury.

Allerede fra begyndelsen samler Williams kristenlivet i fire hovedpunkter: Dåben, Bibelen, nadveren og bønningen. Disse fire kristne grundelementer er også kapitelopdelingen i bogen.

Dåben er, ifølge Williams, indgangen til kristenlivet. Det er at komme tæt på Jesus, hvilket på den ene side betyder at komme tættere på verdens kaos, fordi Jesus er i menneskers nød og elendighed, og på den anden side at blive inddraget i Treenighedens kærlighedsrelation. Det er at have fået en særlig værdighed som profeter, præster og konger. Profetens opgave er, i Williams udlægning, at udfordre samfundet til at opfylde sin bestemmelse. Som præster er vi "kaldede til at hele det ødelagte forhold mellem Gud og verden ved Helligåndens kraft" (s. 28) som brobyggere; mens vi som konger må kæmpe for retfærdighed og frihed.

Når det gælder den kristnes relation til Bibelen, er der ikke blot tale om bibellæsning men snarere om bibellytning, ikke alene fordi det er en kirkehistorisk kendsgerning, men "fordi det kristne liv er et lyttende liv. Kristne er mennesker, som forventer at blive talt til af Gud" (s. 35). I bibellæsning- og lytning er det vigtigt, at man "lader helheden gøre sin virkning" (s. 43). Med andre ord opfordrer Williams den kristne til at tage Bibelen i sin helhed og forstå den som en helhed af mange forskellige genrer og

ikke plukke eller danne endegyldige slutninger på udpluk fra Bibelen. På den baggrund opmuntrer Bibelen sin læser og lytter til at spørge: "Hvor er jeg i fortællingen? Hvem er jeg?" (s. 42) og "Hvad er det Gud ønsker at sige os" (s. 51). Men Bibelen er først og fremmest en bog med Jesus som "det lysende midtpunkt" (s. 55). Han er den, Det gamle Testamente peger frem mod, og Det nye Testamente handler om. "Så at læse Bibelen er at lytte til Gud i Jesus" (s. 56).

Essensen i Williams forståelse af nadveren eller eukaristien er, at den er en given og modtagen. Jesus ønsker at være sammen med og give sig til os, og i mødet med hans gave af sig selv, bliver vi i stand til at åbne os for ham: "Vi bliver budt velkommen, og vi byder velkommen" (s. 66). Denne frisættelse gælder også i vores relation med medmennesket. Men det er først og fremmest Gud, der er giveren, og eukaristien er derfor, som ordet siger, en taksigelse.

I kapitlet om bøn tager forfatteren udgangspunkt i tre kirkefædre: Origenes, Gregor af Nyssa og Johannes Cassianus. Hos Origenes fremhæver han dennes tale om, at vi i bønningen må indtage vores plads som Guds børn og venner, ja som hans elskende. Samtidig henviser han til Origenes' forståelse af bønningen som en nødvendighed, fordi "Gud har besluttet, at han vil føre sin hensigt ud i livet gennem det, vi beslutter os for at sige og gøre" (s. 96) – en bemærkelsesværdig tanke! Gregor af Nyssa lægger vægt på bønnens rolle for forsoning og konfliktløsning, mens Cassianus fremhæves for hans opdeling af bønningen i påkaldelse, forpligtende udsagn, forbøn og taksigelse og

hans vægtning af Guds rolle i bønningen: "Bøn bliver mere og mere ikke noget vi gør, men hvad vi lader Gud gøre i os" (s. 114).

Alle fire kapitler afsluttes med et afsnit "Til overvejelse og diskussion", hvilket gør bogen til en oplagt studiekreds bog. Bogen er enkel og letlæst, men har samtidig stor

dybde. Man føler sig rig som kristen efter at have læst den.

Rowan Williams. "Kristen". Forlag: Eksistensen. 120 sider. Pris: 148 kroner.

Til julens højtide og til enhver tid

To gode tilbud fra Katolsk Forlag

Kirsten Kjærulff: Englene. Himlens sendebud

Findes der engle? Kan man tro på den slags i en moderne oplyst tidsalder? spørger forfatteren i sin indledning og giver herefter læseren en indføring i englenes rolle i frelseshistorien, således som den er beskrevet i Bibelen og i den kristne tradition. Englene nævnes mere end 300 steder i Bibelen: 44 steder i evangelierne, 94 gange i Apokalypsen og omkring 200 steder i Gl. Testamente.

75 sider, rigt illustreret, indbundet.

Guglielmo Reyna: Foran tabernaklet. Tanker og samtaler med Jesus i Alterets Sakramente

I alle katolske kirker brænder en rød lampe foran tabernaklet, hvor de indviede hostier opbevares. Derfor er pladsen foran tabernaklet en stadig indbydelse til stille bøn og tilbedelse: Her kan hjerte tale til hjerte. Det er denne samtale, "Foran tabernaklet" vil anspre til.

Bogen er en katolsk klassiker, som i denne udgave er sprogligt moderniseret. 262 sider, paperback.

Se mere på www.katolskforlag.dk

Tør du tage denne risiko?

4. søndag i advent, den 18. december, Matt 1,18-24 om Jesu fødsel

Tekst: Pater Kris Augustyniak SJ

SØNDAGSPRÆDIKEN ”Josef, Davids søn, vær ikke bange!” – lyder englens ord til Josef i hans drøm. Er der noget man kan være bange for i julen? Er julen ikke fredens og glædens fest? Mathæus’ fortælling fører os ind i julehistorie med al dens dramatik. Denne dramatik som vi måske lidt har glemt bag smukke julekrybber og blinkende lys. Hvad følte denne unge mand, som fandt sin hustru gravid med et barn der ikke var hans? Hvordan reagerede han på hendes fortælling om lyset som kom i stuen mens hun arbejdede, om ordene, hun kunne høre i hendes hjerte, om denne mærkelig og dybe fred...

Alt var forberedt, huset var ved være parat. Planer, perspektiver, projekter. Nu står hans elskede over for stening med et barn, hun siger kommer fra Gud.

Josefs tvivl og forvirring var som vores, hans mangel på forståelse var som vores. Hans spørgsmål lignede måske vore spørgsmål. Josef er ikke et overmenneske med færdige svar på alt det ukendte. Han er

ikke helt parat til at acceptere sin situation. En stille skilsmisse virker som den bedste løsning. Hvad består Josefs hellighed så af? Joseph lukker sig ikke i sin tvivl. Han lukker sig ikke i sin forvirring, men han er i stand til – midt i alle spørgsmål og mangel på forståelse – at høre Guds indbydelse. En indbydelse til at tage en risiko. ”Josef, Davids søn, vær ikke bange! Dette barn vil være alles Frelser.”

Mathæus’ fortælling er sparsom. Evangelisten vil ikke fortælle os om Josefs følelser. Han siger kort: ”Da Josef var vågnet op af søvnen, gjorde han, som Herrens engel havde befaleet ham”. Vi ved ikke om Josefs frygt blev væk. Om hans tvivl forsvandt. Vi ved kun at han blev i stand til at sige ja – at kaste sig ind i Guds eventyr. Både Maria og Joseph tog risikoen. Gud kunne komme ind i menneskeheden historie fordi dette unge par, så bange og forvirrede som de end var, turde forlade deres egne visioner og deres egne planer og komme ind i Guds planer.

Guds ord kommer også til os som en

Denne hellige Josef og Jesusbarnet. Motiv fra Antholz, Sydtyrol ca. 1750. Foto: Friedbert Simon, Pfarrbriefservice.de.

invitation til at flytte os. At forlade det kendte og nogle gange forlade alt det sikre som vi har opbygget og planlagt. Den dag, vi tager hans evangelium alvorligt, bryder vores kunstige sikkerhed sammen. Denne hyggelige og varme julefest, som står for døren, er faktisk risikoens fest. En fest hvor Gud inviterer os til at rejse os op fra vores behagelige sofa og følge ham. Er du parat til det? Er du parat til at sige ubetinget ja til

Guds indbydelse? Vent ikke på at du forstår alt. Vent ikke på at du helt er fri for tvivl og spørgsmål. Vent ikke på at du helt er fri for frygt! Han kender godt dine følelser og din skrøbelighed. Han ved godt, at du vil følge ham, men helst også bevare dig selv. Men alligevel vil han lægge sin skat i vores lerkar (jf. 2 Kor 4,7).

Det vidste så mange helgener, som heller ikke var fri for frygt og tvivl. Det vidste Moder Teresa, som midt fra sin indre mørke var parat til at gå ud til sine medmennesker og gøre som Herrens engel havde befaleet hende. Det vidste Johannes af Korset, som trofast fortsatte sin virke på trods af indre mørke natter ligesom Herrens engel havde befaleet ham. Det vidste Johannes Paul II, da han kæmpede med sin sygdom, men alligevel fortsatte med sin svage stemme at forkynde evangeliet ligesom Herrens engel havde befaleet ham. At være helgen betyder ikke at være fri for vanskeligheder og tvivl. At være helgen – at være julens helgen ligesom Josef og Maria betyder at tage risiko og på trods af vores tvivl – nej, ikke kun på trods af den, men med den – at sige ja til det ord som Gud siger til os. Så kan dette Ord også blive kød i dig og mig. Herren kom til os den gang i Betlehem og han kommer tilbage ved verdens ende... Men i dag vil han blive menneske i mig og i dig. Tør du tage denne risiko?

En julesalme fylder rundt

For 200 år siden blev teksten til ”Stille Nacht, Heilige Nacht” skrevet.

SALME Strickersken Anna Schoiberin er en outsider på samfundets bund, da hun i Salzburg 1792 får endnu et barn uden for ægteskabet – denne gang med den deserterede musketer Franz Mohr. Barnet får navn efter faren og kommer til at hedde Joseph Franz Mohr. Og hermed er løbebanen egentlig afstukket for lille Franz. Men til alt held får Johann Nepomuk Hiernle, der er præst ved domkirken i Salzburg, øje på den højt begavede og meget musikalske dreng. Han skaffer penge, så Joseph kan klatre opad den sociale stige og komme i gymnasiet. Samtidig arbejder Joseph som sanger og violinist ved korene på universitetet og ved benediktinerstiftet St. Peter.

Som uægteskabeligt barn får han

dispensation, så han kan komme ind på præsteseminariet. Så kommer der nogle hårde år, hvor Mohr fungerer som hjælpepræst i skiftende menigheder I 1816 -skriver han – året efter sin præstevielse – den julesalme, der senere skal gøre ham berømt over hele verden. Salmen kalder han ”Stille Nacht heilige Nacht”. (dansk oversættelse ved B.S. Ingemann i 1850 og 1852 Glade jul, dejlige jul).

På grund af et manuskriptfund i 1995 ved vi med stor sikkerhed, at salmen blev skrevet i 1816. På nodearket med tekst og melodi står ”Weyhnachtslied. Text von Joseph Mohr mpia Coadjutor (julesalme – tekst af Joseph Mohr hjælpepræst. Mpia er en forkortelse for manu propria d.v.s.

egenhændigt) Autografen menes at være ægte efter nøje undersøgelser af papir, blæk og sammenligning med Mohrs håndskrift i kirkebogen.

På nodebladet står der Melodie von Franz Gruber. Ham havde Mohr mødt i Oberndorf, hvor han blev hjælpepræst i 1817 efter at være flyttet tilbage til Salzburg på grund af dårligt helbred.

Den 24. december 1818 giver Mohr Gruber sin julesalme med besked på at skrive en passende melodi til to solostemmer og kor med guitarledsagelse. Endnu samme dag komponerer Gruber melodien, og om aftenen bliver salmen sunget for første gang. Mohr synger tenor og spiller guitar. Gruber synger bas. Gruber skriver senere, at den nye salme høster ”allgemeinen Beifall” (almindeligt bifald) fra befolkningen i Oberndorf. Han beskriver melodien som ”eine einfache Komposition”.

Som Mohr er også Gruber født i fattige

kår. Han blev født i 1787 i Hochburg i en væverfamilie, men det lykkedes for ham at få en uddannelse som lærer. Hverken Gruber eller Mohr kom nemt gennem tilværelsen. I Grubers første ægteskab dør de to børn som spæde. I det andet overlever kun fire ud af ti børn. Sognepræsten i Oberndorf mente, Mohr var for glad for værtshuse og for at synge ”nicht erbauliche Lieder” (ikke-opbyggelige sange). Men Mohr får et smukt eftermæle på grund af sin omsorg for de fattige.

Mohrs og Grubers julesalme så dagens lys i en skæbnetime for Østrig. Napoleonskrigene var forbi og magthaverne i Europa havde tegnet det nye europakort ved Wienerkongressen fra 1814-1815. Salzburg var blevet delt mellem Bayern og Østrig, og Mariapfarr, hvor Mohr var præst fra 1815-1817, var besat af Bayern. Det er på den baggrund, salmens fjerde strofe om fred og broderlighed skal forstås. LR

Børn synger ved Mohrs grav i Wagrain ved 100-årsdagen for hans død den 4. december 1948. Foto: Stille Nacht Gesellschaft.

St. Nikolauskirche i Oberndorf, hvor Stille Nacht, heilige Nacht blev sunget for første gang i 1818. Kirken blev revet ned i 1900 efter voldsomme skader på grund af en oversvømmelse. Foto: Stille Nacht Gesellschaft/Tourismusverband Oberndorf.

Hvert år synger mange mennesker fra hele verden ”Stille Nacht! Heilige Nacht” foran kapellet på Stille Nacht-Platz i Oberndorf. Kuppet står der, hvor Sankt Nikolaus-Kirche tidligere lå. Foto: Stille Nacht Gesellschaft.

Æslet der ikke ville til Ægypten

Historien om et krybbespil.

Tekst: Margrethe Dupont

JULESKIKKE Julen har altid stået mit hjerte nær. Mine tidligste minder knytter sig til julen og til julens forberedelser.

Med advent begyndte for os den stille, tyste, forventningsfulde tid.

Julekrybben blev taget frem og sat op den første søndag i advent, og min far fortalte os børn, hvordan den hellige Frans kaldte en af sine venner til sig for sammen med ham at forberede julefesten, og med undtagelse af Jomfru Maria er der næppe nogen, der har forstået at fejre julen som Frans.

I et hjørne i stuen anbragte vi en krybbe, som ikke blot rummede den hellige familie i stalden, men foran den også hyrderne fra Betlehems marker med deres gaver, med bjerge, træer og måske et lille springvand i fuld gang...

For at gøre forventningen større, måtte vi hver dag pakke en lille gave ind og lægge den ved krybben. Det var til det lille jesusbarn. Gaverne kunne være noget af alt det, vi havde at lege med, noget vi var overbevist om, ville gøre jesusbarnet glad.

Juleaften fik en af os den glæde, at få lov til at lægge jesusbarnet i krybben...

Det var en frydefuld oplevelse for os at se Maria og Josef med barnet mellem sig i Betlehems stald, mens englens sang og hyrderne knælede i tilbedelse og de vise

mænd kom lang vejs fra på vej mod stjernen som strålede over stalden...

Jo, vi ville synge Et Barn Er Født i Betlehem, til vi kunne – hvis vi holdt os vågne – gå til midnatsmessen og der se en endnu større julekrybbe end vor, og en vidunderlig højtidstemning greb vore hjerter.

Julekrybbe fra Porto i Portugal. Foto: Lisbeth Rütz.

Krybben kunne blive levendegjort ved krybbespillet, som kunne foregå ved menighedens julefest i julens oktav, og jeg husker engang, vi havde et julespil, der blandt andet skildrede Den hellige Families rejse til Ægypten.

Spillet blev imødeset med stor forventning, fordi man på en eller anden måde, havde fået et rigtig levende æsel på scenen.

Man må huske på, det var lige efter krigen, så et levende æsel på en scene kunne forekomme uden problemer med myndighederne.

Ingen tvivl om at det ville blive en stor

oplevelse at se Mester Grå i rampelyset.

Der blev holdt mange prøver. Atter og atter måtte det bære Den Hellige Jomfru med barnet over scenegulvet – og det gjorde det fortrinligt.

Alt gik godt indtil det øjeblik, da æslet skulle spadserere ind på tribunen.

Instruktøren som var nervøs, gav det et dygtigt puf; men det skulle han ikke have gjort.

Det blev ganske roligt stående ude i kulisserne. ”Minsandten om man skulle finde sig i en sådan behandling”.

Nej, æslet ville ikke til Ægypten, om der så blev hevet i det og skubbet bag på, nok så meget. Ja, det vil sige, på én gang gav det efter; men så gik det i spring ind på scenen og et par af de medspillende blev af dets lange bagben ekspederet højt op i luften.

Tæppet måtte hurtigst muligt falde...

Så hurtigt svandt julen med al dens skønhed og glæde. Englens sang forstummede, hyrderne vendte tilbage til deres hjord og de tre konger drog hjem igen til Østerland. Stjernen dalede ned under horisonten og Maria med Josef og barnet forlod Betlehem. Krybben blev gemt væk.

Forbi, forbi, som alt bliver forbi.

Men nej, atter i år kommer julekrybben frem. I kirkerne og i hjemmene.

Julekrybben man samles om, hvad enten den er lille eller stor, gammel naiv eller kunstnerisk.

Jeg vil ønske alle en glædelig jul.

De har brug for din håndsrækning

Giv Katolsk Menighedspleje en julegave.

JULEHJÆLP Fattigdommen er en realitet i Danmark. For første gang i mange år har Kirkens Korshær haft landsindsamling til fattige og udsatte i Danmark. Også i vores katolske menigheder er der mennesker, som har det svært og har brug for hjælp.

Hverdagen kan vælte, når man bliver ramt af arbejdsløshed eller sygdom. Det kan blive økonomisk uoverskueligt, hvis køleskabet går i stykker eller man knækker en tand. Eller måske har man brug for tilskud til en rullestol.

Men heldigvis har vi Katolsk Menighedspleje, der tit træder til, når det ser sort ud. Menighedsplejen giver hurtig hjælp uden bureaukratiske mellemlid, fordi rugbrødsarbejdet i organisationen klares af en gruppe entusiastiske frivillige med mange års erfaring. Menighedsplejen har et godt samarbejde med mange sognepræster i Danmarks katolske

menigheder. De kender mange gange de familier, hvor det brænder på. Igen i år har Menighedsplejen modtaget et stigende antal ansøgninger om julehjælp over hele landet. Når for eksempel menigheden i Esbjerg uddeler julepakker til familier og enlige, der har det svært, kan det lade sig gøre takket være menighedsplejen.

Menighedsplejens aktiviteter finansieres ved det årlige Mikkelsmarked og en kollektidag i landets katolske menigheder. Men behovet for hjælp er stigende. Derfor opfordrer Katolsk Orientering katolikker i Danmark til at støtte Menighedsplejen med en julegave. Alle beløb – små som store – modtages med taknemmelighed på: Danske Bank kontonummer 4310 4140527483

Flere oplysninger kan fås ved Menighedsplejernes formand Steen Johansen, telefon: 39 29 08 11. Mail: katolskmenighedspleje@mail.dk LR

Vind en CD med religiøs musik

JULEKONKURRENCE Fire af Katolsk Orienterings læsere har mulighed for at vinde CD'en 'Chant For Peace' fra 2015 med munkene fra Heiligenkreuz, den østrigsk/israelske sangerinde Timna Brauer & Elias Meiri Ensemble.

For at deltage i konkurrencen skal du besvare følgende fire spørgsmål:

- Er klostret Heiligenkreuz beliggende i Schweiz, Østrig eller i Tyskland?
- Hvad er klostret mest kendt for: Sin ostproduktion, ølbrygning eller gregoriansk sang?
- Hvornår blev klostret grundlagt: I det 12. århundrede, 13. eller 15. århundrede?
- Hvilken orden tilhører munkene: Benediktinere, dominikanere eller cisterciensere?

Send din besvarelse med adresse per e-mail til redaktion@katolskorientering.dk eller per post til Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, så vi har dine svar senest onsdag den 4. januar 2017. Vindernes navne offentliggøres den 20. januar i KO nr. 1.

afbalanceret
tribende»

Katolsk Orientering

eksistensen

Køb den i boghandlen eller på eksistensen.dk

De hellige vismænd – Håbets pilgrimme

Støt Missios børnearbejde.

Tekst: Eva Maria Nielsen

MISSIO Når vi fejrer Herrens åbenbarelse, er vi trådt ind i det nye år. Og denne nye begyndelse har for mange af os noget magisk over sig. Vi har drømme, ønsker og håb, dage, uger og måneder ligger foran os som et stykke blankt papir. Hvad disse gemmer i sig, ved vi naturligvis ikke. Men vi kan ikke slippe længslen efter en god fremtid, efter en rask krop, et meningsfuldt arbejde, mulighed for uddannelse og fred i vort land og verden omkring os. Og det er også det, vi fejrer ved Herrens åbenbarelse.

Jeg er vokset op i Tyskland. Julens overdådige og festlige dage blev afsluttet ved at de tre vismænd kom på besøg. Men de kom ikke bare i kirken, mens præsten læste evangeliet, og vi ved krybben kunne se, hvordan figurerne bevægede sig frem og tilbage i løbet af advents- og juletiden. Vismændene besøgte alle familier i sognet.

Børn, udklædt som østerlandske mænd og med en stjernebærer i deres midte, blev sendt ud efter messen på dagen for Herrens Åbenbarelse. Vi andre skyndte os hjem for at modtage dem – og heldigvis boede min familie et par gader væk fra kirken, så vi havde altid tid nok. Kongerne kom, bankede på og bragte håbet og fredens budskab til vor dør. Det var som om krybbens lys skinnede ekstra klart ind i vort hus. En af dem skrev med kridt på vor dørkarm: C+M+B og så var der også årstallet; *Christus mansionem benedicat* – Kristus velsigner dette hus.

Som barn var denne velsignelse næsten magisk: Kristus velsigner dette hus. Ingen ville udviske disse ord fra karmen; de blev der indtil vind og regn og solen fik dem til at falme og til sidst helt forsvinde i årets løb. Men indtil da, så blev man hver gang, man gik ind i huset, mindet om på julens

20*C+M+B+17

budskab: Dette barn kom med et godt budskab. Dette barn sender dig ud til at gøre en forskel for andre. Ligesom ham. Ræk dine arme ud. Bring julens glade budskab ud i din verden.

Før vismændene gik videre til vore naboer, fik de en pengegave til børn i nød og lidt godt til dem selv – noget slik eller chokolade, en appelsin eller et æble eller nogle julesmåkager. Det var utroligt, hvor mange penge disse børn samlede ind på Børnemissios vegne. Over hele Tyskland brugte børn deres sidste feriedag for at hjælpe andre børn i nød.

Et skrøbeligt liv fuld af håb

Julens budskab er historien om et barn, der forandrede verden, fordi han kom med åbne arme. Et barn er altid et håbets tegn. Det er et nyt liv, som er betroet os. Skrøbeligt, men fyldt med håb og kraft. Derfor er det så stærkt, at Børnemissio verden over til Herrens åbenbarelse samler ind for at hjælpe børn, de mest sårbare mennesker, som har så meget brug for omsorg; voksne,

der støtter dem og gør livet til en gave for dem. For hvor der er et nyt liv, er der håb. Og især børns liv er skrøbeligt, når livet bliver truet af epidemier, krig, forfølgelse og andet.

Vi kan ikke gå fra dør til dør her i landet. Vore katolske menigheder er for spredte. Men de er ikke for spredte til at sprede håbets sprog.

Vi drømmer stadigvæk om en verden, hvor børn har en fremtid. Og derfor sælger Missio Danmark også dette år sine kendte CMB labels.

Ræk din hånd ud og gør en forskel for et barn. For hvor der er liv, er der håb, altid og, uanset hvad. Dette håb må vi ikke slukke, og frem for alt ikke i børns øjne.

God fornøjelse med dit CMB label – må det huske dig året rundt på julens glade budskab: Gud elsker dig. Spred hans kærlighed, der hvor du lever.

Du kan støtte Børnemissios arbejde ved et indbetalt bidrag på 20 kr. Henvendelse til Missio Danmark, Kollegievej 2, 2920 Charlottenlund. E-mail: missio@missio.dk eller tlf. 60 94 94 10- beløbet kan indbetales via BG Bank konto 1520-1686-3564, på giro 1-686-3564 eller på MobilePay 60 94 94 10.

Liv i katekesen med de nye medier

Woop app, prezzi, kahoot, QR-koder og polleverywhere er ikke mere fremmedord for en gruppe kateketer, der deltog i modul 4 i Pastoral-Centrets kateketuddannelse.

KATEKESE Kan I klare lidt teori nu, spørger Jóannis Fonsdal og ser ud over en flok halvtrætte kateketer, der lige har været på orienteringsløb i Vejles gader for at prøve spejdernes nye woop app, der er udviklet til digitale spil med fokus på oplevelser i naturen. Jóannis, der er både cand. theol. og cand.it, er præst ved Emdrup Kirke. Han har arbejdet i mange år med hjemmesider og IT i undervisningen. Pastoral-Centret har hyret ham som instruktør på modul 4 i bispedømmets kateketuddannelse. Vi skal konstant omstille os til den nye digitale virkelighed, og vi må som kirke være klædt på til at tale ind i børnenes og de unges virkelighed er budskabet i modulet, der handler om, hvordan man bruger de nye medier på en intelligent måde i sin katekese. Mobiltelefoner? Det bruger vi da ikke, når

vi underviser, sagde en garvet kateket, da hun hørte om kurset "Nye medier". Og der mærkes en vis venlig skepsis, som dog i dagens løb afløses af anerkendelse.

Vi har alle sammen forskellige læringsstile, hedder det i pædagogsproget. Det betyder, at man ikke bare lærer ved at sidde stille på en stol og høre efter. Man lærer bedre, når undervisningen er varieret og man bruger flere sanser. Den viden skal kateketen bruge for at komme igennem med det glade budskab, og derfor er det vigtigt at få noget bevægelse og mere socialt samspil ind i katekesen.

Jóannis introducerer en stribe gratis digitale værktøjer, og i løbet af dagen bliver der brug for alle IT-kompetencerne. I Sankt Norberts Kirke arbejder kateketerne koncentreret på de medbragte smartphones.

Rosa Ørtved Knudsen fra Pastoral-Centret udforsker iPaden sammen med sr. Anna-Maria Kjellegaard O.S.B.

De scanner QR-koder på væggene i kirken for at lære mere om pinsen. Flere opfatter det som en alternativ form for meditation – en måde at komme ind i bønningen på.

Hvordan har du det med Gud? Godt eller skidt?

Det ville nok ikke være den bedste indledning til en katekese. Tit oplever kateketerne, at mange elever er meget blufærdige omkring deres eget religiøse ståsted; men et digitalt redskab som polleverywhere kan lokke dem ud af tryghedszonen. Her kan man stille spørgsmål, som man ellers ikke kunne stille, og eleverne kan svare anonymt, siger Jóannis Fonsdal.

Hvor meget ved eleverne allerede og husker de det, der blev talt om i undervisningen? Med kahoot kan man appellere til

konkurrencesansen og lave quizzes, hvor eleverne afprøver deres paratviden og hvad de har lært ved at dyste enkeltvis eller som hold mod hinanden.

Vi ser også, hvordan man kan lave en børnepåskeprædiken med opstandelsesæg – en bakke kulørte æg med påskens symboler – et søm, et lille kors, en lille sten osv.

Målet med det hele er at få knaldedygtige kateketer i bispedømmet – kateketer der kan løfte den opgave, det er at give troen videre, siger Marcelino Gauguin, leder af Pastoral-Centret.

LR

Helle Couppé fra Sankt Laurentii menighed (tv.) scanner QR-koder inde i Sankt Norberts Kirke sammen med Marcelino Gauguin fra Pastoral-Centret og Jytte Hansen fra Sankt Ansgars menighed.

Kurset om nye medier blev afviklet den 26. november. Næste modul i Pastoral-Centrets kateketuddannelse er: Den bibelske tro. Det handler blandt andet om, hvordan man kan arbejde med Bibelen på en kreativ måde. Underviser på dette

kursus bliver diakon Bjørn Håkonsson. Har du spørgsmål, ønsker eller forslag, kan du ringe til Eva Maria Nielsen på tlf. 33 55 60 55 eller skrive til Pastoral-Centret på www.pastoralcentret.dk/ medarbejdere.

Har vi en flygtningemur i Danmark?

Flygtningedag i Caritas klædte frivillige på med baggrundsviden og praktiske tips.

INSPIRATIONS DAG Har vi allerede gjort det samme, som Trump vil gøre i Mexico? Spørgsmålet blev rejst af Caritas Danmarks generalsekretær Jann Sjørnsen på et inspirationsmøde den 19. november. Mødet handlede både om dansk flygtningepolitik og om de mentale mure, vi møder mange asylansøgere og flygtninge med.

Hvis ikke vi kan tage mod flygtninge, hvem kan så? spurgte Jann Sjørnsen. Spørgsmålet blev hængende i luften på en dag, der både skulle inspirere frivillige til at blive handlingsparate og klæde dem på vidensmæssigt.

Caritas Danmark startede i 1947 med en meget kontroversiel sag. Grundlæggeren Knud Ballin syntes, der var god grund til at gøre noget for at hjælpe de over 200.000 tyske flygtninge, der på det tidspunkt var i Danmark. Det blev han ikke synderlig populær på, for dengang var der stor uvilje mod at se på de tidligere besættere som ofre.

Vi har ikke nogen færdig formel for, hvordan det skal gøres. I Caritas Danmark vil vi gerne have, at det hele vokser op nedefra, sagde generalsekretæren.

Inspirationsdagen havde et tætpakket program med masser af input om flygtninge i bibelsk perspektiv, tal, hårde facts og praktiske erfaringer fra folk ude i marken.

Sognepræst Daniel Nørgaard lagde ud med det bibelske perspektiv. "Når vi prøver at hjælpe flygtninge, følger vi evangeliets bud om at elske den fremmede. Det er ikke noget, vi gør for at være "selfiesamaritanere" og vise vores egen godgørelse frem. Engang stod europæerne sammen for at hjælpe ungarene. I dag er mange ungarene imod flygtninge. De har glemt, hvad de selv blev udsat for i 1956", sagde Daniel Nørgaard, der mente, at vi mister noget af vores værdighed som mennesker, hvis vi ikke selv hjælper.

Der kan være mange gode årsager til, at man forlader sit hjem. Tallet af migranter

vokser faktisk hurtigere end jordens befolkning. Pt. er der 244 millioner migranter i hele verden. 25 millioner er flygtninge og cirka 60 millioner er internt fordrevne.

Mange danskere tror, at der kommer flere og flere flygtninge; men det er ikke rigtigt. Faktisk toppede flygtningestrømmen i 2002, sagde Betina Gollander-Jensen, teamleder for Internationalt Team i Caritas. Med tal og faktuel viden tegnede hun et portræt af en flygtning.

Langt de fleste af jordens flygtninge – cirka 86 % – lever i nærområderne. To tredjedel af alle flygtninge i hele verden kommer fra konflikter i Afghanistan, Palæstina og Syrien.

En fjerdedel af Jordans indbyggere er flygtninge. Danmark har indtil nu årligt taget 500 kvoteflygtninge – som er nogle af de skrøbeligste; men det planlægger regeringen nu at stoppe. Det frivillige springer ud af det behov, der er hos flygtningene. Husk du er den gode nabo – du er ikke sagsbehandler, sagde Lone Tinor-Centi, leder af Frivilligcentret under Dansk Flygtningehjælp. Her bobler det med nye planer og ideer. Lige nu er man ved at lave et modtagekorps af gamle flygtninge, der tager imod nye.

Frivilligkoordinator Hermela Berhane fra Røde Kors asylcentret i Esbønderup i Nordsjælland fortalte om, hvad de frivillige her gør for at hjælpe ca. 275 beboere fra 12 forskellige nationaliteter gennem en svær tid, mens de venter på at få deres sag afgjort. De frivilliges indsats handler her i høj grad om, hvordan man i ventetiden hjælper asylansøgerne til at få en mere struktureret hverdag.

Mange katolikker engagerer sig i arbejde med flygtninge. Helt konkret er der lige nu aktiviteter med venskabsfamilier i Kalundborg og de grupper, der i Aarhus og København besøger asylansøgerne på de centre, hvor de bor. LR

Frivilligkoordinator Hermela Berhane fra Røde Kors Asylcentret i Esbønderup fortalte på Caritas' inspirationsdag om, hvad man som frivillig kan hjælpe flygtninge med. Foto: Lisbeth Rütz.

Hvad er en konventionsflygtning?

En flygtning har fået anerkendt sin ansøgning om asyl. Han er dermed konventionsflygtning omfattet af FN's flygtningekonvention fra 1951.

Hvad er en asylansøger?

En asylansøger er en udlænding, der opholder sig i et andet land, hvor han søger om ret til at blive anerkendt som flygtning. Man kan ikke søge om asyl i Danmark

fra udlandet. Asylansøgeren opholder sig på et asylcenter, mens vedkommendes sag behandles.

Hvad er en kvoteflygtning?

En kvoteflygtning er genbosat i Danmark efter aftale med FN's flygtningehøjkommissariat UNHCR. Det sker på baggrund af flygtningelovens §8.

Kilde: www.nyidanmark.dk

BROBYGGERE "Danmark er et smukt land! Og der er så mange flotte, farverige træer". Ordene er Marcells, der er kommet den lange vej fra Myanmar (Burma) for at møde Danmark i november. Den anden brobygger, Joseph, bemærker de voldsomme klimaforandringer: "Det er bare så koldt, og det blæser meget".

Sammen forlod de hovedstaden Yangon i

Myanmar i 35 graders varme for at møde elever på de katolske skoler, unge i DUK og menigheder i Danmark. I alt 3500 personer har de holdt oplæg for om Myanmar og Caritas' arbejde i landet under deres tre uger lange tourné i Danmark fra Aalborg til Kolding, og fra København til Maribo og Odense.

DEN KRISTNE TRO SKAL VÆRE EN DEL AF MEDIERNE

Vi påvirkes af de medier, vi bruger. Derfor skal vi som bevidste mediebrugere også **øve indflydelse** på medierne.

I KLF, Kirke & Medier kæmper vi for at bevare trosstoffet i de elektroniske medier. Som **fælleskirkelig mediebrugerorganisation** er vi i løbende dialog med særligt DR og TV 2, og vi bliver taget med på råd, når emner omkring tro og etik er til debat.

Bliv medlem af KLF, Kirke & Medier og støt op om arbejdet. Meld dig ind nu via klf.dk eller kontakt os på info@klf.dk.

Som medlem er du med til at

- kæmpe for **kirke- og trosstoffet** i radio og på tv
- sætte **fokus på sproget** i medierne
- værne om public service og dermed **dansk radio og tv**
- give ris og ros ved at **reagere på programmer**

1. januar 2016 blev Katolsk Medie Forum en del af KLF.

Læs mere på klf.dk
og facebook.com/kirkeogmedier

Pilgrimsvandring til Rom er blevet moderne

Samtidig slår antallet af danske pilgrimme i Spanien nye rekorder.

Tekst: Poul Erik Magnussen www.Jakobsvejen.dk

ITALIEN Der er blevet væsentlig flere pilgrimme, der går ad den middelalderlige rute til Peters og Paulus grave i Rom, selvom det ikke er nær så mange, som der går til Apostlen Jakobs grav i Spanien, siger sognepræsten i Sankt Ansgar, Daniel Nørgaard, der nu har brugt tre ferier på at tage turen ad den middelalderlige pilgrimssti fra Lucca til Rom. I dag er ruten i Italien afmærket stort set hele vejen, og der er overnatning langs hele ruten – også mange pilgrimsherberger til en overkommelig pris, så Europas ældste kristne pilgrimsrute er afgjort en mulighed for pilgrimme, der har lyst til at gå i Italien.

Der er ikke nogen statistik for, hvor mange pilgrimme, der går i Italien; men det er Daniel Nørgaards erfaring, at Barmhjertighedens år har været med til at sætte skub i en udvikling, hvor pilgrimsvandring er blevet langt mere almindelig. Det er dog Daniel Nørgaards fornemmelse, at det ikke er alle pilgrimme, der går ad *Via Francigena*, som har et kristent motiv for pilgrimsfærden. Mange bruger ruten som en kulturel vandresti.

Daniel Nørgaard fortalte om sine erfaringer med at gå pilgrimsvandring i Italien for en mindre gruppe danske katolske

pilgrimme, der primært har erfaring med pilgrimsvandring til apostelen Jakobs grav i Santiago Compostela. Den uformelle pilgrimsgruppe mødes et par gange årligt i forskellige menigheder i Storkøbenhavn for at udveksle erfaringer om pilgrimsvandring. Senest i Sankt Ansgar menighed.

Pilgrimsgruppen består først og fremmest af Jakobs pilgrimme, hvoraf flere har en ide om også at gå pilgrimsvandring i Italien.

De første kendte kristne pilgrimme gik ad *Via Francigena* til Rom i 596; men pilgrimsruten blev først rigtig beskrevet, da ærkebiskop Siger af Canterbury i sidste halvdel af 900 tallet gik til Rom for at få sin bispekåbe af paven. *Via Francigena* (vejen fra Frankrig) blev brugt allerede i Romertiden. Der findes en række hjemmesider på nettet, der mere detaljeret fortæller om mulighederne for at gå pilgrimsvandring til Rom.

Pilgrimsvandring i Spanien

Mens det i vor tid er forholdsvis nyt at møde flere andre pilgrimme på *Via Francigena*, er det samme langt fra tilfældet på jakobsvejene i først og fremmest Spanien, men også Portugal og Frankrig. De seneste 30 år er antallet af rygsækpilgrimme

Pilgrims på vandring af *Via Francigena* gennem en solsikkemark i Toscana.
Foto: Daniel Nørgaard.

bare steget og steget. Og allerede den 22. oktober i år kunne pilgrimskontoret i Santiago oplyse, at rekorden i antallet af pilgrimme fra 2015 (262.000) nu var passeret, og at det samlede antal pilgrimme, der kommer ind til Santiago i indeværende år, vil overstige 270.000 pilgrimme. Antallet af danske pilgrimme stiger også – nærmest eksplosivt. I 2015 kom 2.160 danske pilgrimme ind til Santiago. Ved den seneste opgørelse for i år havde over 2.600 danskere fået et bevis for pilgrimsfærd til Santiago – et såkaldt Compostella. Der findes ikke en særskilt statistik for, hvilke motiver danske pilgrimme har for at gå pilgrimsvandring i Spanien. Men de nu over 250.000 pilgrimme, der årligt tager rygsækken på og går 100vis af kilometer, fortæller, hvad motiv de har, når de

ankommer til pilgrimskontoret i Santiago. Cirka 35 % oplyser, at de primært går af religiøse grunde; cirka 55 % siger, at de går af en kombination af kulturelle og religiøse årsager, mens knap 10 % nævner forskellige ikke-religiøse grunde til at gå pilgrimsvandring. En meget lille del af de danske Jakobs pilgrimme er katolikker.

Den uformelle gruppe af katolske pilgrimme har aftalt, at de fortsætter med uformelle møder om pilgrimsvandring næste gang, fredag den 17. marts næste år, før den egentlige pilgrimssæson begynder.

Her vil der være fokus på den praktiske planlægning af pilgrimsvandring – primært af *Camino Portugues* og den traditionelle Camino gennem Nordspanien, *Camino Frances*.

Fra Esbjerg til Fatima

Næste år er det 100 år siden Jomfru Maria åbenbarede sig i Fatima – fra maj til oktober 1917. Det markerer menigheden i Esbjerg med en pilgrimsrejse.

PILGRIMSREJSE Den 13. maj 1917 åbenbarede Jomfru Maria sig for tre små hyrdebørn i den lille portugisiske by Fatima ca. 110 km. nordøst for Lissabon.

Jomfru Maria åbenbarede sig i alt seks gange for børnene – Jacinta, Lucia og Francisco – og hver gang den 13. i måneden fra maj til oktober. Jomfru Marias budskab

i Fatima er omvendelse, bøn/rosenkransen, at sone og bringe ofre for at kompensere for ondskaben i verden og for at genoprette den Guddommelige orden blandt mennesker, fortæller sognepræst Benny Blumensaat ved Sankt Nikolaj Kirke i Esbjerg.

Det ønsker man at markere i Esbjerg, og derfor arrangerer pastor Benny sammen

med Maria Truelsen en flyrejse til Fatima fra den 19. til 24. juni næste år.

Henvendelse og tilmelding til pilgrimsrejsen sker hos Maria Truelsen på enten e-mail: maria truelsen@mail.tele.dk eller telefon 24 60 23 08.

Biskoppens kalender

Januar 2017

4. kl. 16.00 Møde i Forretningsudvalget
7. kl. 14.00 Katekese i Sankt Ansgar Menighed, København
10. kl. 11.00 Møde i Trosoplæringsudvalget
15. kl. 12.00 Polsk messe i Sankt Annæ Kirke
17. kl. 15.00 Møde i Danske Kirkers Råd
19. kl. 18.30 Kirkevandring i København
29. kl. 10.00 Messe i Domkirken
kl. 16.30 Vesper i Domkirken i forb. med Sankt Ansgar Fest
31. Møde i COMECE i Bruxelles

Katolsk Orientering

Indlæg til Katolsk Orientering nummer 1 som udkommer den **20. januar**, skal være KO i hænde senest den **2. januar**. Indlæg til Katolsk Orientering nummer 2, som udkommer den **10. februar 2017**, skal være KO i hænde senest den **23. januar 2017**.

KO udgivelsesplan 2017

Stof til:	Som udkommer	Skal være fremme senest	Liturgisk kalender
KO nr. 1	20. januar	2. januar	Februar
KO nr. 2	10. februar	23. januar	Marts
KO nr. 3	3. marts	13. februar	
KO nr. 4	24. marts	27. februar	April
KO nr. 5	7. april	20. marts	
KO nr. 6	28. april	10. april	Maj
KO nr. 7	19. maj	1. maj	Juni
KO nr. 8	9. juni	22. maj	
KO nr. 9	30. juni	12. juni	Juli/august
KO nr. 10	14. juli	26. juni	
KO nr. 11	11. august	24. juli	September
KO nr. 12	1. september	14. august	
KO nr. 13	22. september	4. september	Oktober
KO nr. 14	13. oktober	25. september	November
KO nr. 15	3. november	16. oktober	
KO nr. 16	24. november	6. november	December
KO nr. 17	15. december	27. november	Januar, 2018
KO nr. 1-2018	12. januar 2018	27. december	

Om fossile brændsler

Ifølge KO nr. 15 har flere katolske organisationer meddelt, at de stopper investeringer i fossile energikilder og brugen af disse. Især det sidste kan være forbundet med en del vanskeligheder i praksis. Det skyldes, at klodens energiforsyning i 2014 var sammensat således: fossile brændsler 86,3%, vandkraft 6,8%, atomkraft 4,4%, sol+vind+andre 2,5%. Bidraget fra atomkraft kunne have været 3 gange større – med en stor reduktion af forbruget af kul til følge – hvis ikke den var blevet genstand for politisk strid. Det er godt, at kirkelige organisationer deltager aktivt i samfundsdebatten. Men det vil være endnu bedre, hvis de kom med konstruktive forslag, som kunne afhjælpe klodens og menneskehedens problemer på langt sigt. Realiteten er, at 1,2 mia. mennesker ikke har adgang til elektricitet, og at 2,7 mia. mennesker ikke har ordentlige faciliteter til madlavning. Fra primitive ildsteder spildes en stor del af varmen, og sundhedsskadelige stoffer strømmer ud i boligen og forårsager sygdom og tidlig død. Drømmen om, at såkaldte vedvarende energikilder som sol og vind kan løse problemet er sympatisk men langt fra virkeligheden. Hvis man vil bort fra fossile brændsler, er der ingen vej uden om atomkraft, som imidlertid er fjernet fra debatten. Dette harmonerer dårligt med, hvad pave Frans også siger i "Laudato SI": at ærlig debat mellem eksperter må fremmes, idet afvigende opfattelser respekteres. I 2006 udtalte kardinal Renato Martino til medierne, at Vatikanet altid har været positiv overfor atomenergien og faktisk var blandt de lande, der stiftede FN's atomenergiagentur IAEA i 1957. Dette har netop til formål at fremme atomenergiens fredelige anvendelse og forhindre dens anvendelse til militære formål. Det forekommer som om både pave Frans og de omtalte katolske organisationer har glemt dette.

Bertel Lohmann Andersen, fysiker, 2800 Lyngby

Læserbrev vedr. mulig lukning af Sct. Franciscus Kirke i Nakskov

Søndag den 13. november 2016 havde menighedsrådet indkaldt til orienteringsmøde for medlemmerne af menigheden i Nakskov. I messen deltog flere end 50 personer, og til selve mødet i Kolbehuset var der 40 deltagere, der blev orienteret om årsagerne til lukning af kirken i Nakskov. Deltagerne fik forelagt det oplæg, som Generalvikaren havde forelagt Pastoralrådet på Magleås den 6. november 2016.

Man bemærkede i særdeleshed, at der skal repareres i Nyk. F. for ca. 1,7 mill., i Maribo for ca. 1,5 mill. og i Nakskov for ca. 2,25 mill. kr. Samtidig noteredes, at hverken Nyk. F. eller Maribo havde midler til disse foranstaltninger, men at Ansgarstiftelsen havde skaffet ca. ½ mill. kr. og håbede på yderligere 100.000 kr., så man sammen med arven ville have ca. 1,2 mill. kr. til kirken i Maribo. Menighedsrådet i Nakskov råder p.t. over ca. ½ mill. kr. og påregner, at reparationer i kirke og Kolbehus over de næste par år vil andrage ca. 300.000 kr. De fremmødte undrede sig over, at kirken skal lukkes og sælges, når menigheden i Nakskov i de seneste år og forventelig i de kommende 5-8 år ikke vil belaste bispedømmets noget anstrengte økonomi, men aktivt bidrage med særkollekter på ca. 10.000 og 40% bidrag fra sognets indtægter på ca. 60.000 kr.

Menighedsrådet har udsendt orienteringsbrev til alle registrerede medlemmer, og man kunne glæde sig over et stort fremmøde den 13. november samt positive reaktioner, der er tilsendt Ansgarstiftelsen vedr. nye kirkebidrag, som p.t. vil tilføre Ansgarstiftelsen yderligere ca. 2.000 kr. årligt.

Menigheden stiller sig uforstående til et muligt salg af kirken, hvis denne skal repareres for det af Bispekontoret fremsatte udgiftsbehov på 2,25 mill. kr. Da der også lokalt i byen er forundring over de artikler, man har kunnet læse i Lolland Falsters Folketidende, senest vedrørende genåbning af kirken i Maribo i løbet af 2017, vil dette læserbrev ligeledes til orientering for lokalbefolkningen blive tilstillet Lolland Falsters Folketidende.

Pax et bonum.

Ingrid og Jørgen Buntzen, 4900 Nakskov

Om gengifte og ægteskab

Ifølge KO nr. 16 har fire kardinaler bedt pave Frans om en præcisering af et par afsnit i *Amoris Laetitia*. Sagen handler om gengiftes adgang til eukaristien. Det frygtes, at den hidtidige temmelig restriktive praksis bliver løst. Men når man taler om gengifte, så er det forudsat, at parret har været gift i egentlig forstand. De kirkelige regler for at kunne indgå i et retmæssigt ægteskab er faktisk ret strenge. For enhver handling altså også for indgåelse af ægteskab gælder katekismens i nr. 1735: "Tilregneligheden og ansvaret for en handling kan være formindsket, ja endog ophævet på grund af uvidenhed, uagtsomhed... eller samfundsbedingede faktorer." Det gælder også, at ægteskabet ikke er gyldigt, hvis partneren ikke er egnet til ægteskab. Derfor ser vi, at de kirkelige domstole hvert år kan erklære et antal samlivsforhold for ikke at være ægteskaber i kirkeretlig og sakramental forstand. De samlevende har så i en kortere eller længere periode levet i et syndigt forhold, men det forhold slutter, parterne har aldrig været gifte, og de er derfor frie til at indgå i ægteskab.

Der er så nogle, som ikke søger hjælp ved den kirkelige domstol, de stopper så det hidtidige samlivsforhold og indgår i et nyt forhold, måske et ægteskab? Det er ikke efter reglerne. Men en næsten jævnaldrende kvindelig bekendt fik et godt (?) råd da hun gik til religionsundervisning for over 50 år siden hos en erfaren københavnsk sognepræst. Rådet var, at hun og andre kvinder kunne skrive et brev til en meget fortrolig veninde at: "Jeg skal giftes om et par dage, men jeg er kommet i tvivl. Det er måske overilet og en fejl." Et sådant forbehold gør et ægteskab ugyldigt. Den nævnte kvinde skrev det vist ikke og har fejret guldbryllup. Også før Reformationen har vi talrige eksempler på, at ægteskaber erklæres ugyldige. Så en nænsom behandling af tidligere samlevende er ikke en nyhed.

Imidlertid står det radikalt nye i *Amoris Laetitia* i nr. 142: "Af en god grund er en kærlighed (i ægteskabet) uden lyst og lidenskab ikke tilstrækkelig til at symbolisere det menneskelige hjertes forening med Gud." (Min oversættelse). Det er et brud med traditionel teologi siden Augustin, for som han skriver i *De civitate Dei* om Lyst: "Selv om der derfor findes lyst i mange ting, plejer man dog ved det blotte ord lyst ... ikke komme til at tænke på andre former for lyst end den, der giver vellyst i kønsdelene.

Men denne lyst udøver ikke blot sin magt over legemet som helhed, og ikke blot i det indre..." 14, 16. Og videre om arvesynden: "det er derfor hævet over enhver tvivl, at menneskenaturen skammer sig over denne vellyst, ..., for den ulydighed, som har gjort legemets kønsdele afhængige af deres egne bevægelser alene, og har revet dem ud af viljens magt, viser tilstrækkeligt klart, hvad der er gengældelsen for menneskets første ulydighed. Med rette måtte dette ganske særligt vise sig i den del af legemet, som føder selve den natur, som er blevet ændret til det værre ved den første alvorlige synd." 14, 20. Augustin og mange senere teologer mener tydeligvis, at det ægteskabelige samlivs eneste berettigelse er børneavl. Augustin mener, at det ægteskabelige samliv før syndefaldet var uden begær og helt under viljens kontrol. Men pave Frans mener altså, at lyst og lidenskab er nødvendigt og legitimt i ægteskabet – ikke kun børneavl!

Jeg mener selvfølgelig ikke, at Kirken uden videre skal se bort fra sin traditionelle holdning til ægteskab, problemet er at det gør ganske mange mennesker i vor tid. Man gifter sig på rådhuset, i et andet kirkesamfund eller noget tredje. Og en almindelig holdning i vor tid er, at et ægteskabslignende samlivsforhold er noget man prøver – og går den så går den, og ellers er det lige gyldigt.

Paul Jørgensen, 2300 Kbh. S

Paulus og vore begravelsesriter

Vatikanets nye instruktioner om begravelse og ligbrænding synes ikke at tage hensyn til, hvad Paulus lærer os (KO nr. 16, s. 2).

Selvfølgelig er jeg klar over, at der ikke står noget om begravelsen i hans breve. Ligesom vi var han bange for døden: Foran dette perspektiv "sukker vi besværede, fordi vi ikke vil klædes af." (2 Kor 5,4) I sine første breve havde han fundet en løsning: Han regnede med stadig at ville være

i live ved Herrens genkomst (1 Th 4,17; 1 Kor 15,52). Men tiden gik, og der skete ikke noget. Derfor var det et helt andet budskab, den ældre Paulus kom med, da han skrev til korinterne anden gang: "Vi ved, at hvis det telt, som er vort hus på jorden, brydes ned, så har vi en bygning fra Gud, et hus, der ikke er bygget med hænder, men er evigt, i himlene." (2 Kor 5,1).

Hvorfor har vi ikke bemærket, at vi slet ikke vil være nødt til at vente til verdens undergang for at få vores herlighedsdragt, men at det vil ske så snart vi forlader denne verden? Paulus garanterer selv for det.

Det er det, vi må tænke på, når vi sidder i kirken og tager afsked med en af vores kære. Det, der ligger i kisten, det er bare de gamle klæder, han eller hun måtte give afkald på, for at få den af Herren syede herlighedsdragt. Den kan nemlig ikke tages ovenpå, bemærker Paulus (2 Kor 5,4).

Og det er ikke en undskyldning for vores uopmærksomhed, at også Folkekirken synes at have overset det. Og vi er ikke spor klogere, eftersom vi låner deres jordpåkaldelses ritual fra 1685 uden at være opmærksomme på, at det tredje led "af jord skal du igen opstå" er uforeneligt med Paulus' budskab. Ved vores død forlader vi vore gamle jordiske klæder, som føres tilbage til jorden, men det betyder ikke, at de skal gemmes til senere genbrug ved dommedagen. De skal bare af vejen, fordi vi allerede nu har fået vores himmelske dragt.

Derfor ønsker jeg, at dette sidste led, når det bliver min tur, skal lyde således: I Himlen venter du os i Faderens herlighed. (Forslag til bedre formulering modtages gerne.)

Hvornår vil Vatikanets trosrådkongregation opdage, at Paulus også har skrevet et andet brev til korinterne? Gudstjenestekongregationen har allerede gjort det og vi beder i præfationen ved begravelsesmessen: "Livet tages ikke bort, det bliver forandret... Når huset fra vores jordiske landflygtighed rives ned, får vi en evig bolig i himlen."

Jean-Pierre Duclos, 3600 Frederikssund

Læserbreve

Indsendte indlæg skal forsynes med navn, adresse og telefonnummer. Kun navn og postnr. offentliggøres i bladet. Max. grænse for læserbreve: 400 ord. (vi forbeholder os ret til at forkorte læserbreve over denne længde). Max. grænse for kommentarer 800 ord. KO bringer en kommentar pr. nummer. Læserbreve kan indsendes som mail: redaktion@katolskorientering.dk – eller som brev til: Katolsk Orientering, Redaktionen, Gl. Kongevej 15, 1610 København V. Katolsk Orientering bringer ikke læserbreve eller kommentarer som har været trykt i andre medier.

Informationschef: Niels Messerschmidt (ansvarshavende)

Redaktør: Lisbeth Rütz

Layout: Carsten Meyer-Jensen

Announcer: Svenning Ravn
annonce@katolskorientering.dk

Medarbejdere i dette nr.: Ivar Hoel, Ole Dam, Kirsten Krog, pater Kris Augustyniak SJ, Margrethe Dupont, Eva Maria Nielsen, Poul Erik Magnussen, Niels Engelbrecht.

Redaktion og annoncer:

Katolsk Orientering, Gammel Kongevej 15, 1610 København V, tlf.: 3355 6040 kl. 9-13 mandag-torsdag.
E-mail: redaktion@katolskorientering.dk
Giro 205-7042

Abonnementspris 510 kr. helårligt. Alle katolske husstande kan få bladet tilsendt gratis.

Udgiver Ansgarstiftelsen, Gammel Kongevej 15, DK 1610 København V

Tryk Greentech Rotaprint – distribueret oplag ca. 11.500 – ISSN 0902-297X

JANUAR

1. *hvid*. Søndag. Juledags oktav. **FESTEN FOR JOMFRU MARIA, GUDSMODER (h)**.

✠ *Gl. Cr. Jomfru Marias pf.*

1.L.: 4 Mos 6,22-27

☞ *Sl 67,2-3.5.6+8*

☞ Gud være os nådig og velsigne os.

2.L.: Gal 4,4-7

Ev.: Luk 2,16-21

Kollekt for det Danske Bibelselskab.

2. *hvid*. Mandag i juletiden. (II Ps).

Basilius den Store (†379) og **Gregor af Nazianz** (†390), biskopper og kirkelærere (m)

Jul.pf.

☞ *Sl 98,1.2-3b.3c-4*

☞ Hele den vide jord har set vor Guds frelse.

L.: 1 Joh 2,22-28 **Ev.:** Joh 1,19-28

3. *hvid*. Tirsdag i juletiden. (II Ps).

Eller *hvid*. **Jesu hellige navn.**

Jul pf.

☞ *Sl 98,1.3c-4.5-6.*

☞ Hele den vide jord har set vor Guds frelse.

L.: 1 Joh 2,29-3,6 **Ev.:** Joh 1,29-34.

4. *hvid*. Onsdag i juletiden. (II Ps).

Jul pf.

☞ *Sl 98,1.7-8.9*

☞ Hele den vide jord har set vor Guds frelse

L.: 1 Joh 3,7-10 **Ev.:** Joh 1,35-42.

5. *hvid*. Torsdag i juletiden. (II Ps).

Jul pf.

☞ *Sl 100,2.3.4.5*

☞ Bryd ud i fryderåb for Herren, hele jorden

L.: 1 Joh 3,11-21 **Ev.:** Joh 1,43-51.

6. *hvid*. Fredag i juletiden (II Ps).

Jul pf.

☞ *Sl 147,12-13.14-15.19-20*

☞ Jerusalem, lovsyng Herren.

L.: 1 Joh 5,5-13 **Ev.:** Mark 1,7-11 *eller* Luk 3,23-38

eller Luk 3,23.31-34.36.38.

7. *rød*. Lørdag i juletiden. (II Ps).

Knud Hertug, martyr (†1131) (m)

Jul. eller H.åb.pf.

☞ *Sl 149,1-2.3-4.5+6a+9b.*

☞ Herren glæder sig over sit folk.

L.: 1 Joh 5,14-21 **Ev.:** Joh 2,1-11.

Bededag for præste- og ordenskald

8. *hvid*. Søndag. **HERRENS ÅBENBARELSE** (h).

✠ *Gl. Cr. H.åb.pf.*

1.L.: Es 60,1-6

☞ *Sl 72,1-2.7-8.10-11.12-13*

☞ Alle folkeslag, Herre, skal kaste sig ned for dig.

2.L.: Ef 3,2-3a.5-6

Ev.: Matt 2,1-12

9. *hvid*. Mandag. **HERRENS DÅB** (f).

Gl. Sær.pf.

1.L.: Es 42,1-4.6-7

☞ *Sl 29,1a+2.3ac-4.3b+9b-10*

☞ Herren velsigner sit folk med fred.

2.L.: ApG 10,34-38

Ev.: Matt 3,13-17.

Juletiden afsluttes efter komplet.

DET ALMINDELIGE KIRKEÅR

10. *grøn*. Tirsdag i 1. alm. uge. (I Ps).

☞ *Sl 8,2a+5.6-7a.7b-9*

☞ Du satte din søn over dine hænders værk.

L.: Hebr 2,5-12 **Ev.:** Mark 1,21-28

11. *grøn*. Onsdag i 1. alm. uge. (I Ps).

☞ *Sl 105,1-2.3-4.6-7.8-9.*

☞ Evtigt husker Herren på sin pagt

eller Halleluja!

L.: Hebr 2,14-18 **Ev.:** Mark 1,29-39.

12. *grøn*. Torsdag i 1. alm. uge. (I Ps).

L.: Hebr 3,7-14;

☞ *Sl 95,6-7c.7d-9.10-11.*

☞ Om I dog i dag ville lytte til Herren: »Gør ikke jeres hjerter hårde!«

L.: Hebr 3,7-14 **Ev.:** Mark 1,40-45.

13. *grøn*. Fredag i 1. alm. uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Hilarius**, biskop og kirkelærer (†367)

☞ *Sl 78,3+4bc.6c-7.8.*

☞ Lad os ikke glemme Guds gerninger!

L.: Hebr 4,1-5.11 **Ev.:** Mark 2,1-12.

14. *grøn*. Lørdag i 1. alm. uge. (I Ps).

Eller *hvid*. **Gudsmoders lørdagsmesse.**

☞ *Sl 19,8.9.10.15.*

☞ Dit ord, Herre, er ånd og liv.

L.: Hebr 4,12-16 **Ev.:** Mark 2,13-17.

15. *grøn*. **2. ALM. SØNDAG.** (II Ps).

✠ *Gl. Cr. Alm. S. pf.*

1.L.: Es 49,3.5-6;

☞ *Sl 40,2+4ab.7-8a.8b-9.10.*

☞ Se, jeg er kommet; jeg ønsker at gøre din vilje, Gud.

2.L.: 1 Kor 1,1-3.

Ev.: Joh 1,29-34.

16. *grøn*. Mandag i 2. alm. uge. (II Ps).

☞ *Sl 110,1.2.3.4.*

☞ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.

L.: Hebr 5,1-10 **Ev.:** Mark 2,18-22.

17. *hvid*. Tirsdag i 2. alm. uge. (II Ps).

Antonius, abbed (†356) (m)

☞ *Sl 111,1-2.4-5.9+10c.*

☞ Herren husker på sin pagt for evigt, *eller* Halleluja!

L.: Hebr 6,10-20 **Ev.:** Mark 2,23-28.

18. *grøn*. Onsdag i 2. alm. uge. (II Ps).

☞ *Sl 110,1.2.3.4.*

☞ Du er præst for evigt på Melkisedeks vis.

L.: Hebr 7,1-3.15-17 **Ev.:** Mark 3,1-6.

Den økumeniske bededage begynder

19. *rød*. Torsdag i 2. alm. uge. (II Ps).

Henrik, biskop og martyr (†1158) (m)

☞ *Sl 40,7-8a.8b-9.10.17.*

☞ Se, jeg er kommet, Herre, for at gøre din vilje.

L.: Hebr 7,25-8,6 **Ev.:** Mark 3,7-12.

20. *grøn*. Fredag i 2. alm. uge. (II Ps).

Eller *rød*. **Fabian**, pave og martyr (†250)

Eller *rød*. **Sebastian**, martyr (†288)

☞ *Sl 85,8+10.11-12.13-14.*

☞ Troskab og sandhed mødes.

L.: Hebr 8,6-13 **Ev.:** Mark 3,13-19.

21. *rød*. Lørdag i 2. alm. uge. (II Ps).

Agnes, jomfru og martyr (†ca.250) (m)

☞ *Sl 47,2-3.6-7.8-9.*

☞ Gud drager op under jubelråb, Herren til hornets klang.

L.: Hebr 9,2-3.11-14 **Ev.:** Mark 3,20-21.

22. *grøn*. **3. ALM. SØNDAG.** (III Ps).

✠ *Gl. Cr. Alm. S. pf.*

1.L.: Es 8,23b-9,3

☞ *Sl 27,1.4.13-14.*

☞ Herren er mit lys og min frelse.

2.L.: 1 Kor 1,10-13.17.

Ev.: Matt 4,12-23 *eller* 4,12-17.

23. *grøn*. Mandag i 3. alm. uge. (III Ps).

☞ *Sl 98,1.2-3b.3c-4.5-6.*

☞ Syng en ny sang for Herren, for han har udført undere.

L.: Hebr 9,15.24-28 **Ev.:** Mark 3,22-30.

24. *hvid*. Tirsdag i 3. alm. uge. (III Ps).

Frans af Sales, biskop og kirkelærer (†1622)(m)

☞ *Sl 40,2+4ab.7-8a.10.11.*

☞ Se, jeg er kommet, Herre, for at gøre din vilje.

L.: Hebr 10,1-10 **Ev.:** Mark 3,31-35.

25. *hvid*. Onsdag i 3. alm. uge. (III Ps).

DEN HELLIGE APOSTEL PAULUS' OMVENDELSE

(f)

Gl.Ap.pf.

L.: ApG 22,3-16 *eller* ApG 9,1-22

☞ *Sl.117,1.2*

☞ Gå ud i alverden og forkynd Evangeliet! *eller*: Halleluja!

Ev.: Mark 16,15-18

26. *hvid*. Torsdag i 3. alm. uge. (III Ps).

Timoteus og Titus, biskopper (m)

☞ *Sl 96,1-2a.2b-3.7-8a.10*

☞ Kundgør Herrens undere blandt alle folkeslag!

L.: 2 Tim 1,1-8 *eller* Tit 1,1-5 **Ev.:** Luk 10,1-9

27. *grøn*. Fredag i 3. alm. uge. (III Ps).

Eller *hvid*. **Angela Merici**, jomfru

☞ *Sl 37,3-4.5-6.23-24.39-40.*

☞ Retfærdiges frelse kommer fra Herren.

L.: Hebr 10,32-39 **Ev.:** Mark 4,26-34.

28. *hvid*. Lørdag i 3. alm. uge. (III Ps).

Thomas af Aquino, præst og kirkelærer (m)

☞ *Luk 1,69-70.71-72.73-75.*

☞ Lovet være Herren, Israels Gud, for han har besøgt sit folk.

L.: Hebr 11,1-2.8-19 **Ev.:** Mark 4,35-41.

29. *hvid*. Søndag. **ANSGAR**, bispedømmets første værnehelgen. (h).

(4.ALMSØNDAG)

✠ *Gl. Cr. Sankt Ansgars.pf.*

1.L.: Es 52,7-10;

☞ *Sl 96,1-2a.2b-3.7-8a.10.*

☞ Fortæl om Herrens undere blandt alle folkeslag!

eller: Halleluja!

2.L.: 1 Kor 1,18-25.

Ev.: Mark 1,14-20.

Kirketælling

30. *grøn*. Mandag i 4. alm. uge. (IV Ps).

☞ *Sl 31,20.21.22.23.24.*

☞ Vær stærke, fat mod, alle I som venter på Herren!

L.: Hebr 11,32-40 **Ev.:** Mark 5,1-20.

31. *hvid*. Tirsdag i 4. alm. uge. (IV Ps).

Johannes Bosco, præst (m)

☞ *Sl 22,26b-27.28+30.31-32.*

☞ De, som søger dig, Herre, skal prise dig.

L.: Hebr 12,1-4 **Ev.:** Mark 5,21-43.

Det sker i Bispedømmet

DECEMBER:

Søndag 18. kl. 20: Liturgisk aftensang nr. 55, Vesper til advent – jul. Vor Frue Kirkes Kantori synger endnu engang liturgisk aftensang i kirken i Aarhus og fylder det høje smukke kirkerum med liturgisk og klangfuld kormusik áccapella og med orgelledsagelse.

Mandag 19 kl. 19-20.30: Meditationsaften med Sankt Joseph Søstrene efterfulgt af kaffe/te. Sted: ”De Gamles Bys” kirke, Edih Rodes vej 6, 2200 N.

JANUAR:

Fredag 13. kl. 18.30-20: ”Åben Dør”. Personlig forbøn og samtale. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Sted: Jesu Hjerter Kirkes menighedslokaler, Stenosgade 4 A-B København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Lørdag 14. kl. 9.30-17: Kateketkursus, modul 5: Den bibelske tro. Underviser: Diakon Bjørn Håkonsson.

Sted: Magleås kursuscenter, nord for København

Mandag 16.kl. 19-20.30: Meditationsaften med Sankt Joseph Søstrene efterfulgt af kaffe/te. Sted: ”De Gamles Bys” kirke, Edih Rodes vej 6, 2200 N.

Fredag 27. kl. 19-ca. 21.30: Forsonings- og helbredelsesmesse. Ved pastor Lars Messerschmidt m.fl. Skriftemål fra kl. 18.00. Sted; Jesu Hjerter Kirke, Stenosgade 4, København V. Information: www.forsoningsoghelbredelsesmesse.dk.

Første og tredje onsdag i måneden kl. 18-20: Hjælp til misbrugere og pårørende ved den katolske organisation Cenacolo. Rådgivningen finder sted i Bredgade 64, 1. sal, Kbh. K. Tlf. 51 53 41 60. Skt. Thomas Fællesskabet inviterer til eukaristi, lovprisning og katekese. **Hver onsdag kl. 19-21**, undtagen den 1. onsdag i måneden. Messe med forbøn for de syge afholdes 1. onsdag i måneden kl. 19-21. Sted: Oratoriet, Vor Frue kirke, Ryegade 26, Aarhus C. Info: p. Herbert SJ, tlf. 87 30 70 42 eller 24 27 86 89, Jan Zieleskiewicz, tlf. 50 29 13 57, e-mail johny.zet@gmail.com.

Kalenderen afspejler de arrangementer menighederne selv har anmeldt, så den er ikke nødvendigvis dækkende for alle aktiviteter.

Pilgrimsrejse

Fatima, den 19. juni-24. juni 2017
 Pris: 6.500 kr. for flyrejsen, transfer, 5 overnatninger på hotel centralt i Fatima, halvpension m.v.
 Pilgrimspræst: Benny Blumensaat, Esbjerg

Yderligere informationer:
 Maria Truelsen 24 60 23 08 og e-mail:
mariatruelsen@mail.tele.dk

Ønsker du indbinding?

Nu er det tid til at bestille indbinding af Katolsk Orientering for årene 2014, 2015 og 2016.

Ønsker du et eksemplar af de tre årgange i flot indbinding?

Så kontakt venligst redaktionen **senest 31. januar 2017** på e-mail: redaktion@katolskorientering.dk eller tlf. 33 55 60 25.

Flere kunder i forretningen?

Med en **ANNONCE** i Katolsk Orientering når dit budskab ud til **mere end 11.500** katolske læsere.

Kontakt Svenning Ravn på annonce@katolskorientering.dk og hør mere om dine muligheder for at blive set i et medie med mening.

Kastrup Begravelsesforretning

Telefon 32 55 55 55

Døgnvagt

Bedemand Michael Riis

Amagerbrogade 155

Drager Begravelsesforretning · Telefon 32 53 06 29

Taastrup Begravelsesforretning · Telefon 43 99 19 19

Bønnens Apostolat

December

General intention: Børnesoldater – at den skandaløse brug af børnesoldater må ophøre verden over.

Missionsintention: Europa – at Europas befolkning må genopdage evangeliets skønhed, godhed og sandhed, som giver livet glæde og håb.

*KO ønsker alle sine læsere
 og annoncører
 en glædelig jul
 og et lykkebringende
 nytår...*

VI VII VIII IX X XI XII I II

KØBENHAVNS
 URMAGER VÆRKSTED

MARTIN ELSIG LAURSEN

tilbyder reparation af alle slags ure:
 Standure, vægure, lommeure eller armbåndsure
 på vores eget værksted

Ved større ure henter og bringer vi.
 Skift af batteri og rem, mens De venter

Lange-Müllers Gade 15. kld. 2100 København Ø
 Tlf. 22 83 01 08
www.urmagerværkstedet.dk

KATOLSK
 INFOBUTIK

Katolske Bøger og Brugskunst

Litteratur om spiritualitet, bøn, teologi m.m.
 Samt kunstbøger, børnebøger, figurer, ikoner,
 rosenkrans, smykker, gaveartikler, vægkors,
 julekrybber, kristen julepynt, lys og meget mere...

Ryesgade 28 · 8000 Århus C

Tlf. 87307055

www.katolskinfobutik.dk

Sankt Andreas Bibliotek og Antikvariat

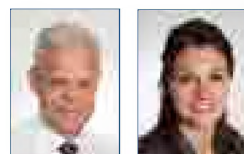
Åbningstider:
 Mandag og Onsdag: 10-12 og 13-16
 Tirsdag og Torsdag: 10-12 og 13-16.45
 Fredag lukket.

bibliotek@katolsk.dk
 Tlf: 33 55 60 90

Vanløse Begravelsesforretning

Jyllingevej 8 · 2720 Vanløse

Deres lokale bedemand siden 1940...

Steen Jørgensen

Mariette Jørgensen

38 71 75 01

Ring og aftal et møde enten
 i Deres hjem eller hos os.
 Vi træffes også aften,
 weekend og helligdage.

www.v-lm.dk

TELEFONLINE SOS FORBØN

Ønsker du forbøn, et lyttende øre,
 et ord fra Jesus og en velsignelse
 så ring: **75 18 18 08**

Torsdag, fredag
 og lørdag kl. 20.00-23.00 hele året

Martin Ryom

- en katolsk bedemand

T 39 29 60 08

Lykkesholms Allé 9A | 1902 Frederiksberg C

Støtter nødlidende

www.vincentgrupperne.dk

Den Nordiske valfart til Lourdes

Valfart i 2017

Temaet:

“Herren har gjort store ting
 imod mig”

Den 24. juli til 31. juli 2017
 Indkvartering på Hotel La Solitude og
 Accueil Notre Dame.

Fly fra København til Montpellier,
 derfra videre med busser til Lourdes.
 Halvdagsudflugt til Bartres.

Gejstlig medvirken fra Den Nordiske
 Bispekonference og valfartspræst
 Herbert Krawczyk SJ

Prisen for almindelige deltagere er
 DKK 7.750,- og omfatter fly, bus til/fra
 lufthavn, ophold med fuld pension,
 halvdagsudflugt til Bartres,
 valfartshæfte mm.

Medhjælpere deltager til reduceret
 pris og kun efter nærmere aftale og
 godkendelse af bestyrelsen.

Tilmeldingsmateriale rekvireres hos:
 Marianne Larsen: +45 51242390
 E-mail: mastla@dsa-net.dk

Tilmeldingsfrist 1. april 2017

Den Nordiske Valfart til Lourdes

Hvem er det, der kommer?

Om Kejsers gendigtning af de syv O-antifoner.

Tekst: generalvikar Niels Engelbrecht

ADVENT En af mine yndlingssalmer – ”O Visdom, du Gud Faders eget ord” – kan man kun synge én uge om året, nemlig de sidste 7 dage før jul. Det er Halfdan Kejsers gendigtning af de syv O-antifoner med den fanfareagtige melodi af jesuitten Alois Menzinger. O-antifonerne bruges før Magnificat i vesperen i ugen op til jul og også i forkortet form før evangeliet i messen. O’et er den gamle højtidelige tiltaleform, som man sætter foran en eller anden titel: ”O høje konge...”. O-antifonerne er henvendt til ham, der kommer, til den kommende Messias – hver dag en ny forventningstitel med et særligt aspekt af, hvem det nyfødte barn i krybben er, set i lyset af Det Gamle og Det Nye Testamente.

17.12. Den første titel er Visdom. Guds visdom, der i Ordsprogenes Bog kapitel 8 beskrives som den, der var der fra skabelsens begyndelse og var Guds fortrolige, da han skabte. I dele af visdomslitteraturen er visdommen ligesom Guds masterplan for skabelsen og dermed også nøglen til et lykkeligt liv for mennesket.

18.12. er titlen Adonai, som betyder Herren i flertal. På et tidspunkt syntes jøderne, at Guds navn, Jahve, var for helligt til, at man måtte udtale det. Derfor benyttede man andre ord, når man skulle læse Guds navn op og sagde for eksempel Adonai. Han, som kommer, barnet i krybben, er altså Gud selv, der skal have herredømmet over alle folkene.

19.12. En af de store Messias forventningstekster i GT er Es 11, hvor der skyder en kvist fra Isajs stub – på gammelt dansk kaldet Jesse rods kud. Isaj er kong Davids far. Af Isaj-familiens blomstrende træ med kong David og kong Salomon som de store konger er der kun en stub tilbage; men forventningen er, at der skal skyde en kvist af stubben, der skal komme en ny konge af den gamle familie. En konge, som Guds Ånd hviler over: visdoms og indsigtens ånd, råds og styrkes ånd, kundskabs og guds frygts ånd. Når han kommer, skal alle modsætninger ophæves – ulven skal ligge sammen med lammet etc. – der skal være shalom/fred og alle folk skal søge hen til Isajs rods kud. Evangeliet lægger meget vægt på, at Jesus er en efterkommer af David. Når han kommer, skal forventningen gå i opfyldelse.

20.12. I Es 22,20-22 hører vi, hvordan Gud indsætter en ny konge og giver ham nøglen til Davids hus. ”når han lukker op, skal ingen lukke i, og når han lukker i, skal

ingen lukke op.” I antifonen bliver Davids nøgle identificeret med ham, der har den og dermed magten over huset. I Åb 3,7 siger Jesus om sig selv, at det er ham, der har Davidsnøglen. Han, der kommer, kan lukke op for os, der hvor vi er spærret inde og befri os fra det, der binder os.

21.12. Morgenstjernen er håbets tegn. Når den bliver synlig, ved vi, at nattens mørke er overvundet. Antifonen har også retfærdighedens sol med, som ifølge Malachias skal stråle frem og bringe helbredelse til dem, der frygter Guds navn. Og der er også en association til Zakarias lovsang: ”Solopgangen fra det høje vil besøge os for at lyse for dem, der sidder i mørke og i dødens skygge” Luk 1,78-79.

22.12. har også to billeder, nemlig Verdens Konge, der skal herske over alle folkeslag og hjørnesteenen, der skal samle bygningen, så den kan stå imod, når stormen kommer og blive stående. ”Se, i Zion lægger jeg en grundsten, en prøvet sten. Det er en kostbar

Fortsættes nedenunder ►

Adresselabel, flytning	Til Post Danmarks stregkode
	<p>MASKINEL MAGASINPOST 42512 Afsender: Katolsk Orientering Katolsk Orientering · nr. 17 16. december 2016 · 42. årgang</p> <p>POST PP DANMARK</p>

hjørneste, der lægges. Den, der tror, skal ikke være urolig.” Es 28,16.

23.12. Da Juda under kong Akab er

belejret af fjender, og det ser sort ud for Jerusalem, sender Gud profeten Esajas til kongen og lover ham et tegn på, at Gud

er med kongen. Dronningen skal føde en søn og give ham navnet Emmanuel, som betyder, Gud er med os. Matthæus fortæller,

at Jesu fødsel finder sted for at netop dette skriftord skal gå i opfyldelse, at Gud er med os.

O visdom, du Gud Faders eget ord

O vis-dom, du Gud Fa-ders e-get ord, som når fra so-lens op-gang til dens le-je, som stærk og kær-lig sty-rer alt på jord, kom ned til os og lær os klog-skabs ve-je.

O visdom, du Gud faders eget ord.

Tekst: Efter de 7 store antifoner, før 7. årh. ukendt forf., H. Kejsler (1868-1916)

Melodi: A. Menzinger (A 249, G 20a)

1. O visdom, du Gud Faders eget ord, som når fra solens opgang til dens leje, som stærk og kærlig styrer alt på jord, kom ned til os og lær os klogskabs veje.

2. O Adonai, jødefolkets Gud, hvis røst til Moses lød fra tjørnens lue, og som på Sinai gav ham dine bud, kom, løft din arm mod dem, der os vil kue.

3. O Jesse rods kud, alle slægters tegn, for hvem selv jordens konger brat forstumme, du, som skal dyrkes i hver hedningegn,

kom, tøv ej længer, frels os af vor kummer.

4. O Davids nøgle, Judas kongestav, du, som har magt at åbne og at lukke, kom, før os ud af fængslets mørke grav, hvor vi endnu i dødens lænker sukke.

5. O morgenstjerne, som ej slukkes kan, du retfærds sol fra evighedens høje,

kom ned til os i dødens skyggeland og tænd dit rene lys her for vort øje.

6. O verdens konge, Kirkens hjørneste, som hedningfolk med jøder sammenknytter, du, efter hvem vi længes, hver og én, vor Skaber, kom og vær du vor beskytter.

7. O vor Emmanuel, kom til os små, vor konge, du, hvis love evigt gælde, Forløser, som alverden venter på, kom, Gud vor Herre, frels os i din vædde.

I morgen

LITURGI er noget ganske meningsfyldt, der består i, at man føler Guds nærvær, siger Jacob Thomsen på webstedet www.katpot.dk. Her kan du høre mere om O-antifonerne. De har fået deres navn, fordi de alle sammen begynder med O. Disse antifoner fortæller sig i oldtidens mørke. De omtales første gang af benediktineren Alcuin, der blev født cirka 730 i York og døde 804 i Frankrig. De fire første O-antifoner er gammeltestamentelige og de sidste tre nytestamentelige, Samlet set handler antifonerne om forløsningens gåde. De trækker en linje lige fra skabelsen til genløsningen i Kristus. Vi måtte igennem at

Gud frelste os, for vi kunne jo ikke frelse os selv, forklarer Jacob. I katpod-udsendelsen gennemgår han kort hver antifon, hvorefter hans kone Jette synger den.

Og så en lille finurlighed. Hvis man begynder med antifonen til den 23. december og tager begyndelsesbogstavet i første meningsgivende ord efter O, og så fredeles, dannes der til sidst en lille sætning på syv bogstaver i alt – *ero cras* – jeg er her og det er lige præcis julens budskab i en nøddeskal. Kristus giver os et kærlighedens skulderklap. Han siger – jeg kommer jo i morgen. Det kan du være sikker på, siger Jacob Thomsen.

Hør parret fortælle og syng om O-antifonerne på www.katpot.dk LR

Den hellige visdom. Russisk ikon fra 1860.